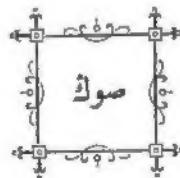

﴿ ی ﴾

<p>(جهت یمنی، ید یمنی) .</p> <p>یوسف } [ع] فریاد ، ناله § یعقوب علیه السلام</p>	<p>یوسف } [ع] قورولق، قورالقی . «رطوبت» کُضدی :</p>
<p>اوغلی اولان پیغمبر ذی شانک اسم شریفیدو . (حَسَن یوسف) = پنه و آل رنکنده اوفاق و کوزل برچیچکک اسمی .</p>	<p>یسر } [ع] آسانلق، قولایلق . «عسر» کُ ضدی . § زَنکینلک . (یسر) و (یسرت) ده عین معنایه لغتدر .</p>
<p>یونس } [ع] برپیغمبر جلیل الشانک اسم شریفیدر غایتله جسم اولق شائندن بولسان برنوع بالیق، (یونس بالینی) .</p>	<p>یسری } [ع] سول طرف . «یمنی» مقابلی : (جهت یسری) . «صاغ طرف معناسنه یمنی } اولان (یمن) کُ مؤثی :</p>

آپك، خصوصيله رمضان شريف آينك
اثبات اولنه مايان كوني. (في يومنا) =

كونمزده، زما نمزده، حالا. (كل يوم)

= هر كون. (يوماً من الايام)

كونلردن بر كون. (يوماً فيوماً)

كوندن كونه، كيتديجه. (يومي)

كونه منسوب، كونه، هر كونك

(اجرت يومية، يومية) = بر كونك

اولان شي، خصوصيله اجرت، كونده لك:

(اوسته يومية سي، رنجبر يومية سي،

يومية دفترى).

يهود (ع) يهودى، بنى اسرا.

يهود (تيلدن يعنى) يعقوب

عليه السلامك يسوك اوغلى اولان

(يهودا) لك اسلى، ذريتي: (طائفة

يهود).

يواقيت: { [ع] «ياقوت» كجى.
مفردينه باقلى:
ددر ويواقيت. }

يوم: { [ع] (روز) كجى كون.

يوم: { جى (ايام): (يوم القيمة،

يوم القيام، يوم الحشر، يوم الميزان،

يوم الدين، يوم السؤال، يوم الجواب،

يوم القرار، يوم الوعد، يوم الجزا،

يوم الحساب، يوم العهد، يوم الميثاق،

يوم الواقعة، يوم القارعة، يوم العوض،

يوم الجمع، يوم الفصل، يوم الموعود، يوم

الميعاد، يوم الفزع الاكبر) = جمله سى

قيامت كوني ديمكدر. بونلر اسلوب فارسى

اوزره (يوم قيام، يوم ميثاق) طرزنده ده

قوللاينلير. (اليوم) = بوكون، حالا،

شمديكى حاله. (يوم شك) =

ي

فلندن صيغة امر، مقامنده قوللاينلير مش.

لسانمزده دنى اكرثيا ايجى، خلاطى،

كوركى چكمك ايجون ايراد اولنوره.

يسا: { [ايتاليا نجه دن] اصل
«يسا» يا خود (يسا)

اولوب عتيق ونديك لساننده چكمك

(شَب) کله سنه اضافله قوللانیلیر .
(شَب یلدا) = قیشک اڤ اوزون
کیجه سی .

{ [ذ] فارسیده یدی درلو
یله } معناده قوللانیلیر ایسه ده
لسانزده بولرک اکثری معتبر و مستعمل
دکلدر . (۱) اولتاغه صالتمش حیوان
سوروسی (۲) شدید الصوله ، قوتلی ،
صالدیرجی : (شپر یله) (۳) قوشبجی ،
سکیردیجی : (اَسَب یله) .

{ [ع] دریا ، انکین دکنز :
یم } (جوش یم) اکثریا تخفیف
ایله قوللانیلیر .

« اوج کی یول بولدی کسرت کی قوشدی بیه »
(تاریخ - سروری)

« ماحصل کان ویم روز کار »
(نفی)

{ [ع] اهل گوگر جین ||
یمامه } عربستانده بردیار .

{ [ع] یمنه منسوب . تخفیف
یمانی } (یا ایله استعمالی ده طوغریدر .
چونکه بویاده اختلاف واردر .
(شَعْرَای یمانی) = عربستانک طرف
جنوبیسنده بولنان یمین جهتدن طوغان
بر ستاره نك اسمی .

{ [ع] یمین دیارینه منسوب .
یمیی } اولاده یمندن کلن قیرمزی
ونکلی شیرک جمله سه (یمینی) دینیلیر
ایمش . الیوم باشه باغلانیلان ، الده

قوللانیلان یازمه بز ایله برنوع رنکلی
آیاق قابنه تخصیصاً (یمینی) دینیلور .
{ [ع] صاغ . « صول » ک
یمین } مقابلی : (طرف یمین ، جهت
یمین) ، (یمین و یسار) = صاغ و صول .
{ صاغ ال : (گدی یمین) = ال امکی
دیمکدر . معنای مطلوب ال امکیله
قازانیلان شیدر . { قسم ، آند ، بو
معناده (ایتک ، ایله مک) ماده لر یله ده
قوللانیلیر : (یمین ایدرمی ، یمین ایتدی ،
یمین ایله) جمع مستعملی (ایمان) دره :
(ایمان غلیظه) .

« تیغکه نوله یمین ایلسه روح مرقضی »
« برغر ایتدک که خشنود ایلدک پیغمبری »
(نفی)

{ [ع] « یَبُوع » کجی ،
یَسَایغ } آیازمه لر ، پیگار لر .

{ [ع] شایان ، لازم کلیر .
یَسَیجی } مطلقاً (کَا) ایله برلکده
(کَا یَسَیجی) طرزنده و لازم کلمدیکی ،
لایق وجه ایله معناسنده قوللانیلیر :
(بالجله مأمورینک کایینی ایفای وظیفه به
اقدام ایلملری) .

{ [ع] منبع ، آیازمه ،
یَسَیج } پیگار ، قایناق :

« اولسه سینه سی یسوع حکم »
« لوحه یازمازدی یواحوالی قلم »
(خاقانی)

مجموع حساب، صایبرك طولیلاعتی
معناستند قولانیلیر (جمعاً بكون) =
برقلم طولیدن اوله رق .

يَكْه تاز { [ف] دشمنه يالكز
صالديران شجیع بهادر،
قهرمان . (يَكْه سوار) = يالكز
پنجی، تك آتی . تشدید كاف ایله ده
قولانیلیر :

« رخس اندیشه مله آلدیم بن بومیدانی حلیم »
« يَكْه تاز سمت عرفان اولدیم بیلیم میسین »
(حلیم کرای)

يَل { [ف] فارسیده معانی مختلفه یی
افاده ایدن بوکله تك برمعنا .
سی ده (باشقه نسته یه ایلیشیک، آسیلی
اوله رق حاصل اولمش شی) دره بو
مناسبتله لسانزده حیوانك بوینونده کی
صاچلره اطلاق اولنور . تحریفله (یله،
یَلی) دینلیر . اوکوز بوینوزی معنا .
سنه اولان (یله) یی (یله) ظن اتمك
عبث، خطا دره . بومثللو الفاظك تدقیق
اولندقه اصلاری بولتیق ممکندر . بو
کله تك معانی سائرده سی لسانزده
قولانیلماز .

يَلْدَا { [ف] علی الاطلاق غایبله
اوزون قاره شیشه وخصوصاً
کوز فصلك صوکتی وقیش موسمك
استداسی اولان (اربعین) ك ایلك
اوزون کجه لرینه دینیر که اطول لیالی
سالدر . کونش بوزمان (قوس) برجندن
(جدی) برجنه تحویل ایدر . دائماً

آق یاخود رنگی صاری ایله قیرمنی
پینده ال آت .

يَكْرَنَك { [ف] بررنکده، دوز
رنگلی § ساده، ثابت،
بی ریا، مخلص، غیر متلون آدم .
(يَكْرَنَكی) = صدق و خلوص،
ریاسزلیق .

يَكْرُوْزَه { [ف] برکونلك §
فانی، زائل شی .

يَكْرَبَان { [ف] بردیلی، آغری
بر، لسانی اوینون
موافق . (يَكْرَبَانی) = آغیز برلکی .

يَكْسَال، يَكْسَالَه { [ف] بر
سنه لك،
مدتی برسندن عبارت : (طفل یگساله) .

يَكْسَان { [ف] مساوی، برنقده،
برابر § هرزمان،
دائماً، بردوزیه : (خاك ایله یگسان)
= طوبراق ایله برابر، خراب، بیقیق
دیگدر . فارسیده (یگسون، یگسونه) ده
عین معنای لغتدر .

« یگسان ایشه یانکده سون سومیان سنی »
« خوابانه بومعامله دن جوق زیان اولور »
(نفی)

يَكْسَر، يَكْسَرَه { [ف] برباشدن
برباشه،
یالكز باشنه § دفعه، ناکاه، آتیزین .

يَكْسَنِيَه { [ف] بازار کوفی،
يوم الاحد .

يَكُون { [ف] برابر معناستنددر .
لسانزده حاصل جمع،

یگشته { [ف] یالکز باشنه ،
تھا معنای در : }

«سور دکه خصمه یگته باقاز سلاح وجوشنه»
«یر قالاز اصلا دشمنه الا بیابان عدم»
(نفی)

یگجهت { [ف] متفق، متحد،
موافق معنای در : }

(یگجهتی) = موافقت، طرفیکیرک .

یگچشم { [ف] تگ گوزلو ،
صوقور آدم . (یگچشمی) }

= تگ کوزلولک، صوقورلق .

یگدانه { [ف] اشی اولمایان ،
مثلی بولنمایان شی : }

(جوهر یگدانه) .

یگدست { [ف] الی بر، برالی ،
متفق، متحد . }

یگدل { [ف] متفق، کولکلی بر،
ریا و نفاقدن عاری اولان }

یگده { (یگدلی) = کولک
برلکی . }

یگدم { [ف] بر دم، بر نفس ،
بر آن . (یگدمه) = }

بر آنده کیچی، سورگسز .

یگدیگر { [ف] بر برخی ،
بر طرف دیگر طرفی . }

(یگدیگره) بدل (یگدیگرینه) دیگ،
یازمق یا گلدشدر. دقت ایملی .

یگران { [ف] جنسی معلوم ،
دکری، صوی آن . }

قول ضعیفه کوره یله می، قویروغی

« ای نکهدار آسمان وزمین »

« نور بخش قلوب اهل یقین »
(حالتی)

یک { [ف] تگ، بر . (یک یک)
= بر بر، تگ تگ . (یگدن) }

= بفته، دفعه .

یکان یگان { [ف] بر بر ،
(یکان یکان تعداد ایدلی) }

یکانه { [ف] اشسز، تگ، تکین :
(جوهر یگانه ، استاد }

یکانه) ، (یگانگی) = اشسزک،
تکک، برلک . (یگانه گو - ی) =

جناب حق بر در دین، مؤمن موحد .
یکایک { [ف] بر بر، تگ تگ §

یکایک { [ف] آتسزین، ناگاه . }

یکبار، یکبار { [ف] بردفه،
بر کره . }

بولرک استعمالی نظمه مخصوصدر .

یکبار { [ف] بر بارچه یعنی
بارچه سز، بتون }

دیگدر .

یکبای { [ف] بر آقایی، طویال
دیگدر . }

یکتا { [ف] یالکز، اشسز ،
تگ : (در یگتا) = }

تگ، اشسز ایجو .

« ای صدر جهان صفدر یکتای زمانه »
« محتاج در دولرک اینای زمانه »

(نفی)

(يَعْمَاگَر) = يغماجی • چاپولجی •
(يَعْمَاگَری) = چاپولجلیق (يَعْمَاگَرَان)
= چاپولجیلر.

{ [ع] خیار ، قباق ،
يَقْطِين } قاوون ، قارپوز کچی ساقی
اولایوب بره اوزانوب یاتان نبات .

{ [ع] « پیداز » کچی
يَقْطَان } اویاتیق معناسه در .
فتیح قاف ایله اویاتیق معناسه
استعمالی خطادر .

{ [ع] اویاتیق ، اویاتیق
يَقْطَه } اولق . (بین النوم والیقظه)
= اویقو ایله اویاتیق آره سی ،
آره سنده .

{ [ع] برشی شکسز ،
يَقِين } شبهه سز اولدوق اعتقاد
قوی و صحیح ایله ییلک ، درک ایتک
معناسه درکه علمک صفاتنددر :
(کسب یقین) = یقین حاصل ایتک
(یقیناً) = اصلا شک و شبهه اولیه رق
(یقینی) = یقینه منسوب ، تحلیلی ،

خیالی دکل . (يَقِينِيَّات) = یوس بتون
شک و شبهه دن عاری اولان معلومات .
ترکجه ده کی (قرب) معناسه اولان
(یاقین) باشقه در . معناجه فوقی
اولدینی کی املاجه اولان فرقه ده دقت
ایلی . عربی (یقین) ایله ترکجه (یاقین) ی
فرق ایتمه ی ایچون سوزمن یوقدر .

زیاده مقبول ایمش . بوشا (يَشْفَ ،
يَصْب ، يَصِف) ده دینیلور ،

{ [ع] آریلرک باشی ، بیوکی
يَعْسُوب } بو ، قوواندن نره به
کیدرسه آریلرک جمله سی آرقه سندن
کیدر . § بر قومک رئیس ، اولوسی .
جی (يَعْسِب) .

{ [عرب] « یوسف »
يَعْقُوب } علیه السلام باباسی
اولان پیغمبر مشهورک اسم شریفی §
اساقف نصاردن مذهب مخصوص
صاحبی بر یسقبوسک نامی . (يَعْقُوبِي)
= شرق خریستانلردن مذهب مذکوره
سالک اولانلرک هر برینه اطلاق اولنور .
{ [ع] زحمتی برایشه اوغرا .
يَعْنِي } شوب چالشیق معناسه
اولان (عنی) فعلندن صیغه مضارع
مفرد مذکر غائبدر . ماقبلنده کی جمله نك
حکمی تفسیر وایضاح ایده جک اولان
جمله نك اولنه کتیریلر . متکلم صیغه سی
اولان (اعنی) مقامنده قوللانیلر .
مقام استعماله کوره (دیمک که ، شوبله که)
معناسنی افاده ایدر .

{ [ذ] غارت ، چاپول (ایتمک)
يَعْمَا } ماده سیله قوللانیلر .
(يَعْمَاي) = یغمایه منسوب (خوان
يَعْمَا) = فقرا و محتاجین ایچون ترتیب
اولنان مائده ، طعام سفره سی .

باباسی و مشهور (نوشیروان)
طورونی اسمی .

یَسَارٌ { [ع] سعه ، رفاه ، غنا ،
زَنَکِنَاکَ : (اصحاب

یساردن ، ثروت و یسار صاحب) §

صول ، « صاغ » طرفک مقابلی : (یعنی

ویسار) = صاغ و صول (جانب یسار)

= صول طرف (دست یسار) =

صول الـ (یساری) = صوله منسوب ،

صولاق ، جولاق دیمکدر . صاحب

(قاموس) . کوره کبر یا ایله افسحدر :

« تاریخی حرف معجمه تعلیق ایدوب دیدم »

« جفالقلم یساری خطاط کندی آم »

(۱۲۱۳ — سروری)

یَسِرٌ { [ع] قولای ، قولایلیق .

(یسر) ده بومعنا یلغندر .

یَسِیرٌ { [ع] (قلیل) کبی آز

یَسِیرٌ { معنانه در : (شی) یسر ،

مدت یسیره) § قولای معناسی ده

افاده ایدر : (امر یسر) اکثریا

بومعنا ده قوللایلیز :

« غیری به مشکل اولان ساسمه اولور امر یسر »

(نفی)

یَسْمٌ { [ع] دمیر معذنی

{ قاریشیق طماولی ،

یَسْبٌ { [عربی] یشله مائل بر

{ طاش اسمی .

اعلامی (خطای) و (کاشفر) طرفلرنده

چیقار و آتشده یا نماز و بیاضی یشیلندن

« مار ایسه عدو یزید بیضای کلیمز »

(روحی)

یَرَاعَهُ { [ع] بردانه قامش ،

{ یونولامش قامش قلم :

(یراعه باهر البراعه) جمی (یراع) .

یَرْحَمُكَ اللَّهُ { [ع] آقصیرالره

{ قارشی (الله سکا

رحمت ایتسون) معنانه ایراد اولنان

برجله دعا شه در .

یَرْقَانُ { [ع] صار یلیق علی §

{ اکیته اوران ساک علی .

(یرقان نقیل ، یرقان خبیث) اصطلاحات

طیه دندر . نظمه سکون (را) جائر در .

یَزْلِیغُ { [ع] حکم و امر جناب

{ پادشاهی بی حاوی اولان

برات ، فرمان . نامه : (یرلیغ بلیغ)

بولفظ ماوراء النهر خلق لسانندن اولوب

فارسیده دخی قوللانیلمشدر . مرحوم

احمد وفیق یاشانک بیاننه کوره اصلی

ترکجه (جازلیغ) در . « فرهنگ

شعوری » به نظر آجفتایچه سی « اوپلار » در .

یَزْدَانُ { [ع] معبود ، یارادیچی ،

{ تکرری : (یزدان بی

زوال) = دایم و باقی اولان الله (یزدانی)

= (الاهی) کبی الله منسوب

و متعلق : (عون یزدانی) .

یَزْدَجَرْدُ { [عربی] فارسیده

{ یزدگرد دینیلر .

ایران قدیم حکمدارلرندن (بهرام کور) ک

۱. [ع] یکنه، فرد، یالکز،
 ۲. [ع] اشسز دیمکدر: (در)
 ۳. یتیم = یسوک دانه‌لی اشی بولنماز
 ۴. یتیم باباسی وفات اتمش چوقق
 ۵. یاخود هم باباسی هم آتاسی اولمش
 ۶. چوقق. اکثریا یالکز باباسی وفات
 ۷. ایدن چوجفه دینلیر. (یتیم الطرفین)
 ۸. بابا و آتاسی اولمایان چوجفه اطلاق
 ۹. اولنور.
 ۱۰. [ع] مدینه منوره نك
 ۱۱. یترب اسمی. یایی همزه یه ابدال
 ۱۲. ایله (آرب) ده دینلیر. نسبتده
 ۱۳. (آربی) و (آربی) دینیر.
 ۱۴. [ف] بوز. (بخیاره)
 ۱۵. [ف] بوز بارچه سی. (بخسته)
 ۱۶. = بوز باغلامش، بوز کیلمش،
 ۱۷. بوز طومش. (بخاور) = بوزلو
 ۱۸. سو، شربت. (بخجه) = طولو،
 ۱۹. تکرک.
 ۲۰. [ف] پشمش تربیه لی ات.
 ۲۱. بخجی بخیلرک انواعی وارددر. مثلا
 ۲۲. (دوگون یخنسی، صارمساقلی یخن،
 ۲۳. صوغانلی یخن، طانلولی یخن، میداوسلی
 ۲۴. یخن)، (باباس یخنسی) = صوغان
 ۲۵. و میداوس و زیتون یاغی ایله پیشیرلش
 ۲۶. و اینجه بهارات قونلش بالیق یمکی.
 ۲۷. (یخن قاپان زقاقی) = استانبولده
 ۲۸. پازیزد جوارنده میداندن پازیزد حمامنه
 ۲۹. طوغری بریول.

۱. [ع] ال. عربیده اولدینی کبی
 ۲. اکثریا مؤنث اعتبار اولنور
 ۳. صفی تأیث ایدیلیر: مثلا (ید علیا،
 ۴. ید بیضا، ید مؤیده) دینلیر.
 ۵. (ذی الید) = ذی مدخل، الی
 ۶. ایشک ایچنده، بر شیئه تصرف
 ۷. ثابت اولان (ید ید) و (ید ید)
 ۸. = الدن اله، طوغریدن طوغریه.
 ۹. (یدین) = ایکی ال (ذوالیدین) =
 ۱۰. ایکی الیه برال کبی یعنی صول الیه
 ۱۱. صاغ ال کبی قولانه بیلک حالی.
 ۱۲. (ید بیضا) = بیاض ال، (موسی)
 ۱۳. علیه السلام معجزه سنیه لرندن کنایه.
 ۱۴. در. نبی مشارالیه بدعلیالرینی قولتوغی
 ۱۵. آلتنه صوقوب چقاردقجه پارل پارل
 ۱۶. پارلار ایدی. مجازاً کرامات و خارق.
 ۱۷. العاده حالات حقنده ایراد اولنور.
 ۱۸. (ید طولی) = اوزون ال، فن و معرفتده
 ۱۹. وهنر و صنعتده کمال رسوخ و مهارتدن
 ۲۰. کنایه اولورق قولانلیر. جمی (ایدی)
 ۲۱. جمع الجمی (ایادی) درکه لسانمده
 ۲۲. ایکسیده استعمال اولنور. § قدرت،
 ۲۳. قوت، معاونت معناسنی افاده ایدر:
 ۲۴. (ید الله) = قدرة الله (یدالرغ) =
 ۲۵. روز کارک کمال قوتی دیمکدر:
 ۲۶. «سیف یدالله اولوب آشکار»
 ۲۷. «کجیدی قلیچدن فن روز کار»
 ۲۸. (صبری شاکر)

(هو) اشبو (هو) ضمیری اولان.
یوب فارسی ادات خطاب اولان
(هوئی) که غنفیدر که اوقدیرده (یا)
حرف نداسیله (هو) ادات خطابندن
مراکب اولور.

یَبَابُ { [ع] خراب ، ویران ،
بیقیق ، بوزوق ، چوروك :
(ارض ییاب) اکثریا (خراب)
ایله برلکده قوللانیلیر : (خراب
ویباب) .

یَبَانُ { [ف] « یابان » غنقی که
اصلی (یَبَان) در صحرا ،
چول ، ایصیریر دیمکدر . (یَبَان) =

بیانه منسوب ، وحشی ، فتناس . (یَبَان
طوموزی ، بیان کچیسی ، بیان اوردکی)

یَبْرُوحُ الصَّمَّ { [ع] بین الناس
تحریفله (عبد-

السلام) یاخود انسان کوکی دینیلن
برنوع نبأدر که فارسیده (مَرْدَم گیا)

دینیلیر . اشبونأک کوکی شکل طیبیه
تماماً مشابه اولوق اوزره برجت انسان

شکلنده در . اوکی ایله دیشینک
قوجاغنده برده جوجق بولنور .

طوبراغک ایچنده باشلی آشاغی
وبربرینه صارلش برحالده بولنور که

لیغلی صاج مثابه سنده قالور .
یَبَاهُ { [ع] « یتیم » که جمعی جمع
دیکری اولان (ایتام)

جوق قوللانیلیر .

یَالُ { [ف] بویون ، بویون کوکی که
اوموزه یاقین ، پتیشکدر .
اکثریا قول وقاتاد معناسنه اولان
(بال) ایله (یال وبال) صورتده
وتناسب اندام ، بوی بوس معناسنده
قوللانیلیر :

« او یال وبال ، او غایل ، او شیوه رفتار »
(ندیم)

یَالَه { [ف] صیغر ، اوکوز بویونوزی .

یَاوَزُ { [ف] یاردیچی ، امداد
ایدیچی : (یاور حرب) ،
(یاوری) = یاورلک : (یاوری طالع) .

« جهانبان قوی دولت جهانبانگیر طفر یاور »
(نفی)

یَاوَه { [ف] عیث ، معناسز ،
فائده سز ، صاچه صایان ،

بوش سوز : (یاوه گو) = یاوه سوبله بن .
(یاوه گوین) = یاوه کولق .

« عجزمه برجت آلوردم اگر اهل اولسلر »
« روز کارک یاوه سنجان فضیلت کستری »
(نفی)

یَاهُو { [ع] عئلده کوسترلدیکی
وجه ایله (هو) ضمیرینک

وقف حالنده ایکن اوگنه یا حرف
نداسی علاوه اولتمشدر . ضمیرک جناب

حقه راجع اولدینی وارسته اشتباهدر .
منحصراً (یا الله) مقامنده استعمال

اولنور . (یا هو ، نره ده سک ، یا هو
بکما باقسه که آ) صورتده ایراد اولنان

عراق عربدن بحر حزرک شمالیه شمال
 غربسته هجرت وانتقال ایتش و ترک
 طائفه سی بعض طوائف سائر ایل
 برابر آنک نسلدن ظهور ایلهمشدر.
یاقوت { [ع] جواهر نفیسه دن
 بواسم ایلهم معروف قیمتدار
 طاش . درت نوعی واردور . قیرمزی ،
 مائی ، صاری ، بیاض اولور . اما
 قیرمزی اولانی زیاده مقبولدر . (یاقوت
 خام) = لب دلبردن کنایه در . (یاقوت
 روان) = قانی کوز یاشی || قیرمزی
 شراب . (یاقوت سربسته) = دلبرک
 آغزی ، قابلی دوداغی (یاقوت مذاب)
 = کوز یاشی || قیرمزی شراب || قان
 (یاقوت رمائی) = رنگی نار دانه سی
 کبی طائلی قیرمزی و شفاف برنوع
 یاقوتدرکه یواقیتک اک قیمتداریدر .
 بوکا (یاقوت احمر) و (یاقوت ناروان)
 ده دینلیر . (یاقوت زرد) = صاری
 یاقوت ، کونشدن کنایه اوله رقده
 قوللانلیر . (یاقوت کبود) = کوه
 مائی یاقوت . (یاقوت جگری) =
 قیرمزیلنی سیاهه مائل برنوع یاقوت
 (یاقوت گرگانی) = عراق عمیده
 (استر آباد) ولایتک مرکزی اولان
 (گرگان) معربی (جرجان) شهرنده
 معنی بولنان برنوع ذی قیمت طاش .

معنارله دلالت ایدور . تخفیف ایل
 (یارب) طرژنده استعمال غالبدر .

یاره { [ذ] قادیلرک قوللرینه
 طاقدقلری ییله یزیک § بر
 دوای مسهل اسمی § (یارا) معناسنده
 دخی قوللانلیر . بدنده آچلمش ،
 پیدا اولش (جرجه) یعنی یاریق دیک
 اولان (یاره) ترکیه (یارمق)
 مصدرندن مشتق اولدیغندن (یاره دل)
 کبی ترکیبلر یا کلسدر ، قوللاملی .
یاس { [ع] امیدسزک ، فتور
 برامل و مراملک حصولندن
 قطعاً و کلیاً قطع امید ایتک و اولاملی
 بوس بتون خاطرندن چیقارمق صورتیله
 انسانده پیدا اولان حالت .

یاسمین ، یاسمین { [ذ] بواسم ایل
 معروف خوش
 قوقولی چپیک .

یاقه { [ذ] « یاقن » مصدرندن
 اسم مقبولدرکه بولش دیمکدر .
 بومعناده ترکیب ایل قوللانلیر :
 (شریفاته ، حصولیافته ، شهرتیافته)
 § یازی ، یازیلی حجت ، تذکره ،
 ورقه معناسنده در . بومناسبتله لسانزده
 اوتوده بری ده دیوارلره وادویه
 و عطریات شیشه لرله قوطو کبی شیلر
 اوزرینه یا بشدیریلان مطبوع یا خود
 ال یازسیله محرر اعلان ورقه لرینه
 اطلاق اولنور .

یاقف { [ع] (نوح) علیه السلام
 بیوک اوغلی . حین تفرقه

الله عنهم حضراتی (یارانہ) =
دوستجہ سنہ . (یاری) = دوستی ،

مصیبتک . (زلف یارہ طوقونق) =
ایما ایلہ ایجتک ، قوجندرمق ، جی
(یاران) .

« یارک خدک غمزہ سی سینہ دلر کچر »
« صبرایله جور و محنتہ سردن نہ لر کچر »
(ساقزی ادهم)

« طالم اولسون مساعدا یار اولسون ہلہ »
(یحیی)

([ف] قدرت ، طاقت ، مجال ،
یارا) کوچ : (یاری طبیعت)

بولک اصلی (یاری) دو . آخرندہ کی
الف حرف (یا) یہ بدلدر . (بی)

ایلہ (بسا) کی . معنای حقیقیسی
یاردیمدن حاصل اولان قدرت دیک
ایسہدہ علی الاطلاق قدرت و طاقت
معاستندہ استعمالی معروفدر . بردہ
آخرندہ کی الف (الفندا) عد اولنہ رق
بعضاً نظمده اسلوب بجماعتہدہ دوستنہ ،
آرقداشتہ خطاب مقامندہ (یارا) یعنی
(ای یار) دیہ قولانیلیر .

« کیمده وار یاری عرض مدعا ای سدخو »
« آم حسرتدن تمنا لر بدیدار اولمسه »
(قوچہ راغب)

([ع] (یاری) نک مخفی .

یارب) (ای نیم تکریم) دیکدر .
نیاز ، استرحام ، تقبج ، استغراب کی

{ [ف] خاطر دہدہ طویلان ،
یادداشت } وسیلہ نخطر اولان
شی ، برگذار .

یاد دست { الی آسمہ ، بین العوام
(یادس) دینیلن
اویون کہ بربری آلداتق صورتیلہ
نتیجہ بی قازاتق ایچون الالہ ویریلوب
بحث طو تشمقدن عبارتدر .

{ [ف] چرکین ، کوتو
یاد زشت } آسمہ کہ برکیمسہ
علیندہ ذم وغیبتدہ بولنق دیکدر .

{ [ف] تحفہ ، برگذار ،
یاذ گزار } ویرن ذاتی خاطرہ کتیرمکہ

وسیلہ اولنق اوزرہ ویریلن و آلنان
ہدیہ . ترکیبہ سی (تاشکوشغ) : (یاد
گاز مودت ، یادگار اخوت) § بین .
العوام معجز ، باش بلاسی کی برمعنادہ
دخی استعمال اولنور .

{ [ف] دوست ، معین ، سوکیلی ،
یار } سوبیلن : (دیکنسر کل ،

قصورسز یار اولاز — مثل) ، (یار
غار) = « ابوبکر الصدیق » رضی اللہ
عنہ ، حضرت مغر موجودات علیہ
اکمل النجات افندیزک معکرمہ
مکرمہ دن مدینہ منورہ یہ حین ہجرتلرندہ
کفار قریشک انظار تجسسندن اختفا
ایچون برعار ایچندہ متواری بولندقلری
اوچ کون رفاقت سنہ رسالتیناہیلرندہ
بولنلرندن کنایہ در . (چہار یار) =
(ابوبکر ، عمر ، عثمان ، علی) رضی .

وړه ۱. { [ذ] ظاهر ، بلی ،
هویدا آشکار .

« قدر که پرده حلوته‌سرای حکمتدر »
« نه ماورای هویدا ، نه پرده‌داری بدید »
(نائی قدیم)

هوینه { [ع] قولرا اسهالی .

صرف ترکیه‌سی (اولی) دیمکدر .
ثبوت وجود مقامنده و ماهیت حقیقه
یعنی یو اودر معناسنده استعمال اولنور :
(هویت ماده) ، (حتی مشارالیهک
هویت شاعری حقیقه اوزونجه برده
مطالعه نامه قلمه آلمشیدم — نائی قدیم
حقیقه — عصمت) .

﴿ ی ﴾

ایصزیر ، چول ، صحرا . (یابانی) =
یابانه منسوب ، ایصز یرده چوله
یاشایان ، وحشی : (غول یابانی) ،
(یابان آدمی) = نسانس ، اورانغ
اوتان دینلن مایمون .

{ [ع] قوراق ، قوری ؛
یابنس { غلی ، یاش اولمایان .

(راطب) ك ضدی : (هوای یابنس)
= رطوبتیز ، قوری هوا . (دوی
یابنس) = قوریلق ویرن علاج .
(رطب و یابنس) = یاش قوری یعنی
قارمه قاریشیق ، مناسبلی مناستتیز
دیمکدر .

{ [ذ] خاطر ، خاطره کتیره ،
یاد { آگمه :

« کیمسه‌دن امید استمداد گلز یادمه »
« ای یم قریادرس دیم یتش امدادمه »
(۷)

{ [ذ] خاطرده طویچی ،
یادداز { طوتان ، اونوتمایان .

{ [ع] الفبای عثمانیده اوتوز
ی { برنجی حرفه اجمد حسابجه
(۱۰) عددینه اشارتدر .

{ [ع] ادات ندا ، ای . کلمات
یا { و ترکیبات عربیده قولانیلیر :
(یا الله جل جلاله ، یارب عم نواله ،
یا حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم ،
یا علی کرم الله وجهه) .

{ [ذ] ادات تردید و تخیر اولورق
یا { قولانیلیر . (یاخود) مخفی .

{ [ع] « ی » حرفنک اسمی :
یا { (فصل الیاء ، یای تحتانی) .

{ [ذ] « بولق » معناسنه اولان
یاب { (یافتن) مصدرندن مشتق

فعل امردر . دائما ترکیب ایله بولجی
معناسنده قولانیلیر : (شرفیاب ،
شفایاب ، کامیاب ، ظفریاب ، فیضیاب) ،
(نایاب) = بولنمایان .

{ [ذ] اصلی (بی آبان) اولان
یابان { (یسایان) ك محفیدر .

« لا ابالی وضع راحت بخشه مانعدو خرد »
 « بونده حسرتکش اولور ذوق جنونه هوشلره »
 (قوجه راغب)

هوشیار { [ف] عقلی کند یسنه
 یار اولان ، عقلی ،

اولاتیق . (هوشیاری) = هوشیار-
 لق . بونک عفتی اولان (هشیار)
 زیاده قوللانیلیر .

« اوله مستایت بزی ای ساقی روح افزا کیم »
 « هوشیار اولیمه صبح قیامتده بیله »
 (عونی)

هوی { [ف] آه § نفس § ادات
 خطاب § قورقور . لسا-

نمزده ایکی صورته مستعملدر . برنجیسی
 (یا) ادات نداسی علاوه و آخرنده کی
 (ی) حذف اولتهرق مخاطب مجهول
 و یا مستوره قادشی ابراد اولنور :

(یا هو . بگا بافسه آ) کی . ایکنجیسی
 (های) لفظیله برلکده و (های
 هوی) طرزنده سورنجلی ، اکلنجه لی
 شباهه و کورولنی معانسنده قوللانیلیر .

هویت { [ع] جناب الله عظیم الشانک
 وارلنی صفت قدسیه

صمدانیه سی § ماهیت ، حقیقت ، بر
 شیک ینه آندن عبارت اولسی کیفیتی .
 مصادر مجعوله دندر . عریده (او)
 دیمک اولان (هو) ضمیر یله ترکیه-
 ده کی (لق ، لك) کی علامت مصدریت
 اولان (یت) اداتندن مرکبدر که

{ [ع] ضمیر غائب مفرد مذکر ،
 هو } او . لسانمزه یا لکنز بعض
 تراکیب مخصوصه یه داخل بولنق
 مناسبیله قوللانیلیر : (هو الباقی ،
 هو المین ، کا هو حقه) ، (هو
 هوسنه) = عینی عینته ، الی الفه
 دیمکدر .

{ [ع] « هو » ضمیر نك وقف
 هو } حال یعنی واونك سکون
 اوزره بولنقی . اسم الله مقامنده استعمال
 اولنشدور . بضه « یا » حرف نداسی
 علاوه اولتهرق (یا الله) کی (یا هو)
 دینیلیر :

« عمرک افزون اوله برهو چکلم »
 « ایدلم سوکره دهایی تصم »
 (نفی)

هوش { [ف] شعور ، عقل ، فکر که
 ترکیب سی (اوش) افطیدر :

(بی هوش) = عقلسز ، عقلی کینمش ،
 بایغین . (یا هوش) = عقلی باشنده ،
 عقلی . (هوشمند) = عقل صاحبی .
 (هوشربا) = عقل قاچی ، قاپان .
 (هوشربوده) = عقلی قاپیلش ،
 عقلی آلتش . بو ایکسی نظمده
 (هوشربا ، هوشربوده) طرزنده مخففاده
 قوللانیلیر . (هوشمندی) = عقل
 صاحبکی ، اوصیلق .

هُمَامٌ { [ع] هَمَلُوْا ، عَزَمَ قَوِي
صَاحِي ، جَوَانَرْد ، بِيُوَكْ
آدم : (امام هَام) اَكْثَرِيَا رَجَالَه
وَصَفَ اُولَہِرَقْ قَوْلَ اللَانِيَا .

هُمَيُونُ { [ذ] عَلِي ، مَسْعُوْد ،
اَوْغُوْرُلُوْ : (هَامِيُونْ بَخْت) = طَالِي
يُوَجْه ، اَوْغُوْرُلُوْ . (ذَاتِ هَامِيُونْ ،
مَامِيْنِ هَامِيُونْ ، اَنْدَرُوْنِ هَامِيُونْ ، فَرْمَانِ
هَامِيُونْ ، دِيُوَانِ هَامِيُونْ ، نَامَةُ هَامِيُونْ)
بُوَكْلَه (هَامَا) اَيْلَهْ اَدَاتِ نَسَبِ اَوْلَانِ
(يُونْ) دَنْ مَرْكَبِدَر .

هُمُوْمٌ { [ع] غَم ، كَدَر ، نَاسِه
(مَعْنَا سَنَهْ اَوْلَانِ (هَم) كُ
جَمِي : (مَجْمُوْمْ هُمُوْمْ) .

هُزْ { [د] مَعْرِفَتْ . صَنْعَتْ دِيْمَكْدَرَكْ
بِرْ شَيْدَهْ فِكْرْ وَهْمَتْ اَيْلَهْ
تَحْصِيْلِ اَوْلَانِ وَتَوَقُّفِ وَمَلِكَهْ نَكْ شَمَرْسِي
وَيَاخُوْدْ فِكْرَا دُشُوْنَكْ وَجَمِاْ اَيْشَلَهْ .
مَكْ صُوْرَتِيَلَهْ وَجُوْدَهْ كَتِيْرِيْلَنْ شِيْ دِيَهْ
تَعْرِيفِ اَوْلَنَهْ بِيْلِيْر : (اَهْلِ هُزْ) =
هُزْ صَاحِي ، هُزْلِيْ . (هُزْ پِيَشَهْ ،
هُزْ مَنَدْ ، هُزُوْر) = هُزْلِيْ ، مَعْرِفَتْ
وَصَنْعَتْ صَاحِي دِيْمَكْدَر . (هُزُوْر)
لَفْظِيْ فَرَانْسِزْجَهْ (آرْتِيْسْتِ Arliste)
كَلَهْ سَنَهْ مَعَادَلِدَر . (هُزُوْرِيْ) =
آرْتِيْسْتَلَكْ ، هُزُوْرلَكْ . (هُزْ مَنَدِيْ)
= هُزْمَنَدَلَكْ .

« نَهْ قَدَرِ بِيْلَمَسَدَهْ خَلْقِ هُزْمَنَدِيْ طَانِيْر »
(شَيْخْ غَالِب)

اَوْصِلِيْقْ . فَاوَسِيْدَهْ (هُشُوَارْ)
طَرَزْنَدَهْدَهْ قَوْلَ اللَانِيَا :
« هِشِيَارِ اَيْلَهْ هِشِيَارِ اَوْلُوْرُزْ مَسْتَايِلَهْ مَسْتَر »
(جُوْرِيْ)

هُلَامٌ { [ع] اَصْطِلَاحْ طَبِيْعَهْ اَسَاسِي
(بِرْمَادَةُ نَبَاتِيَهْ وَبَا حَيَوَانِيَهْ
دَنْ عِبَارَتْ اَوْلُوْبْ دَاثِمَا شَكْرِيْ اَوْلَانِ
وَطُوْكَدَقْدَهْ پَالُوْدَهْ كَبِيْ تَرَهْ بِيْنِ دُوَايَهْ
اِطْلَاقِ اَوْلُوْر . اَيْكِيْ نُوْعِدَر ، بِرْمَجِيْسِي
(هُلَامْ نَبَاتِيْ) = دَرَكْ اَسَاسِيْ نَاشَا سَتَهْ
بَاخُوْدْ « يَكْدِيْنِيْ » دِيْزِيْلَنْ مَادَةُ نَبَاتِيَهْ .
دَر . اَيْكَنْجِيْسِيْ (هُلَامْ حَيَوَانِيْ) =
دَرَكْ اَسَاسِيْ (ژِهْ لَاتِيْنِ Gelatine)
دِيْزِيْلَنْ وَاتِ وَكِيْكَلَرِيْ قَايِنَاغْفَلَهْ پِيْدَا
اَوْلَانِ طُوْقَالَمَسِيْ بِرْمَادَةُ حَيَوَانِيَهْ دَر .
(هُلَامِيْ) = هَلَامَهْ مَنَسُوْبْ ، « ژِهْ .
لَاتِيْنِ » نُوْعِدَنْ اَوْلَانِ .

هُلَبْ { [ع] بَلَكْ قَالِيْنِ قِيْلْ ، قُوِيْرُوْقْ
اَوِيْلَهْ قِيْلِيْ ، خُصُوْصِيَهْ طُوْمُوْزْ
قِيْلِيْ قِيْلِ فُوْرَجَهْ - قِيْلِ قَلَمْ .

هُمَاسِيْ { [ذ] اَسَاطِيْرِ اِيْرَانِيَهْ دَنْدَر .
(كُوِيَا جِيْنِ جَزَائِرِيْنَهْ مَخْصُوْصْ
بِرْ قُوْشِ اَسْمِيْدَرَكْ بِيْنِ الصَوَامِ جَنْتِ
قُوْشِيْ دِيَهْ مَرْوَفْدَر . كُوِيَا بُوْ قُوْشَكْ
سَايَهْ سِيْ مَرْكِيْمَكْ بَاشِيْ اُوْزُرِيْنَهْ تَصَادَفِ
اِيْدَرَسَهْ نَاقِلِ اِقْبَالِ اَوْلُوْرْمَش : (هَامَا كَبِيْ
اَسْمِيْ وَارِ جَسْمِيْ يُوْق) ، (هَامَا پَرُوَاژ)
= هَامَا كَبِيْ يُوْكَكْ اُوْچَاَنْ ، بَلَكْ بَالَا .
دَنْ دَمِ اَوْرَانِ .

(کجرات) طرفدارنده حاصل اولان
اکشی، قاره برنوع میوه به اطلاق
اولنور که تسکین حرارت ایچون صو
ایله ازیلوب ایچیلیر § خطه مذکوره ده
پیش برنوع اریجه طاووق. مؤخرأ
اکثر مالکده اورده قلندر: (هندی
طوله سی) § کشکول بدست سئوال
اوله رق سمت سمت طولاشان بعض
درویشلره ده (هندی) دینیلیر.
(هندیلر تکیه سی) = استانبوله
سلطان احمد جوارنده مذکور درویشانه
مخصوص درگاه.

هندیاء § [ع] بو نام ایله معروف
هندیاء § نبات. صلاطه طرزنده
تشارلی اعضای هضیه نك ضعیفینه
وضعیفیدن منبت اصراضه نافعه.

هیچ § [ذ] معدوم، لاشی،
هیچ § اصلا، یوق: (او،
ئم ایچون هیچدر، فلان هیچ حکمنده.
در) ، (هیچه صایق) = لاشی عد
ایتمک § بعضاً قلیل، بعض، براز
مناسنده قوللانیلیر: (هیچ اوداقی
کوردیککز واری؟) § نفی ونیره
مخصوص ادات تأکید اوله رق استعمال
اولنور، (هیچی) = هیچلاک، یوقلی
(هیچا هیچ) = هیچ یوق، یوم یوش.

«نسخه المرض عشقه فسون ایله مدی هیچ»
«ای شیخ کرامات فروش ازده سوین ایچ»
(۷)

آبی کورمک § یکی آبی شکله اولان
قاش: (ابروی هلال)، (هلال
ابرو) = هلال قاشی. (هلالی) =
هلاله منسوب.

«هلال عیدی شهر ایچره نه کورمش وارنه طومش وار»
(یحیی)

هممت § [ع] قوه دن فعله چیقا.
هممت § رسی قصد و اراده اولنان
خصوصک، تعبیر دیگرله فعله چیقارسی
قصد قلبی ایله تصمیم قبلنان شیک حصولنه
جهد قوی و شوق تام ایله چالیشیق،
بو یولده اولان میل طیبی و اقدام تام
§ لطف و کرم: (علو هممت) =
قصد شدید، عزم قوی، فتوت فائقه
معناری عتویدر. جوی (هممت) در.
بعضاً جمع الجمع اوله رق (هممات)
صورتنده قوللانیلیر، بو تقدیرده
مناجه زیاده لک قصد اولنور.

«دم مسیعدن ایتسه کرجای همت دیر»
«بودیر کهنه ده بزده دعایه محتاجز»
(قوجه راغب)
«بخشش آموز هم حوصله سوز خست»
(نفی)

هندی § [ع] آسیا قطعه سنک طرف
هندی § جنوبیسنده کاشن (هند)
دیلان خطه جسیمه به منسوب دیمکدر.
(تتر هندی) = «تتر» = خرما دیمک
اولوب خطه مذکوره ده، خصوصیه

پوزولتی. اور کوپ چکینک دیکدر.

(هراسان) = قورقوجی ، قورەن.

(هراسا) یا خود (هراسه) = قورقو.

تەجق آلت ، باغ و بوستان و مزرعات

ترلارینه طیور و حیوانات اور کوپ

قاچسون زبان ایتسون دبه انسان شکل

وقیافتندە یا ییلوب رکز ایدیلن قورقولق

دیکدر که اصل ترکیه سی (اویوق) دره.

هراسان اولسه کلدن دل ناشادک ای بیلل

نه لر ایلردی غاره آه آتخزادک ای بیلل

(موقی بهایی)

[ع] مصدره فرعون تیه نری

هرم دیکله مشهور آثار عتیقه نک

هریری. جمی (اهرام) در. (هریمی)

= هرمة منسوب . هرم شکندە

دیکدر .

[ع] ابری ، یوغون ،

هریزر شدید ، قوی معانسه در

هریزر شدتلی . قوتلی اولسی

حسیله آرسلا نه اطلاق

اولنوره جمی (هریر) در . انجق

لسمزده اسلوب فارسی اوزره (هریران)

صورتندەده جعلیر : (هریران میدان

وغا) . (هریرانه) = آرسلا نه و شجیع

آدمه یاقیشه جق صورتندە .

[ع] یگی آی . قول معتبره

هلال کوره اوچ کیجه لك آیه

قدر دینیلیر : (رُقُوتِ هلال) = یکی

د بکوندن عهد اولسون کیسه یی هجو ایته یالا

د ویریدک کر اجازت هجو ایدردم بخت ناسازی

(نفی)

[ع] طوغری یول .

هدایت حق یولی. تعبیر دیکرله

مطلوبه ایصال ایتک شانندن اولان راه

نجاته دلات و ارشاد ایتک . طریق

حقه کیتک معانسه در. (یولق) و

(ایریشمک) ماده لرله قوللانیلیر.

د رهنا لازم دکلدر اولسون و هزن مان

د خضره محتاج اولماق محض هدایتدر بکا

(راغب پاشا)

[ع] کدی. (هره) =

هر دیشی کدی. (هریره) =

کدیچک، کدی یا وروسی. (ابوهریره)

= کبار اصحابدن (عبدالرحمن بن صخر)

رضی الله عنه ، برکون حضرت پیغمبر

محابی مشار الیهک اتکندە بر اوافق

کدیتک یالیدیقی کورنجه (یا ابا هریره)

تعبیر نواز شکارانه سیله خطاب بیور.

دقلرندن آندن سوکره مشار الیه کئیة

مذکورە ایله شهرتیب اولدی .

(هره نامه) = مرحوم پرتو پاشانک

بر اثر لطیفیدر .

[ع] قورقو : (هراس

هراسان) جان (متعاجه (خوف)

بوندن اقوادر . زیر (هراسیدن)

= بلیگله مک معانسه در که شاشیروب

هَجْرَت { [ع] بولنلان محلی ترک
ایله خانہ و خانمندن آیرلق،
تعبیر اخی ایله بر عملکندن قطع علاقہ
ایله باشقہ بر عملکتہ کوچک: (هَجْرَتِ
نَبَوِیَّه) = خاتم الانبیا علیہ اکل النعایا
افندیجز حضرت نرینک مکہ مکرمہ دن
مدینہ منورہ ی تشریف بیورملری
دیمکدر که مبداء توارخ اسلامیه در.

هَجْرِي { [ع] هجرت نبویه و
یاخود هجره منسوب و
متعلق اولان: (تاریخ هجری، سنه
قربه هجریه، سنه شمسیه هجریه).

هَجْو { [ع] برینی نظم ایله ذم و
قدح ایتمک، تعبیر اخی
ایله بر کیمسه نك عبوب و قبایحی منظوم
اولرق ذکر و تعداد ایله مک. (ایتمک)

ماده سیله قوللایلدیر. فی الاصل (هَجَاء)
لفظی ککی (ها) نك فتحیه در.
(هَجْوِیَّه) = تعبیری هجو طرزنده سوبله.

نیلن منظومه یه اطلاق یعنی (هَجِیَّه)

و (هَجْوَه) مقامده استعمال اولنور.

(هَجْوِیَّات) = هجو متعلق اشعار و
منظومات.

هَبَه { [ع] باغشلامه، اصطلاح
فقهدہ بلاعوص بر مالی باشقہ
سنه بخش و ترک ایتمک دیمکدر. جی
(هَبَات) در. (هَبَه نَامَه) = بوصو.
رتله برینه برشی باغشلامق ایچون
یا زبلان سند (هَبَه مضافه) = اصطلاح
فقهدہ فلان وقتدن اعتباراً شونی سکا
هبه ایتدم دیه زمان مستقبله اضافہ
اولنان هبه یه اطلاق اولنور که باطلدر.

هَر { [ع] معناسز و فائده سز
سوز، یالان § امر عجیب،
داهیہ، بین العوام عجیب و بعد الاحتمال
اولان شیلری سوبله یین حقنده و یالان
سوبله یور مقامنده ایراد اولنان (قبطیر
آتیور) تعبیرنده کی (قبطیر) لفظی
بونک محرفدر.

هَجَر { [ع] فرقت، آیرلق،
آیرلق ایله کوکله
هَجْرَان { حاصل اولان کدر،
آجی. (وصل) مقابله.
بون (یاره، بره) معناسنده قوللایمق
پک عبندر:

« تلخی هجر ایله تاریخ دیدم »

« جان شیرینی و بردی فرهاد »

(۱۲۰۴ سروری)

اطلاق اولنور. بولفذك يونانجه دن
مرب اوليني مرويدر. (هيولائي)
هيولايه منسوب.

«تم نزار كوروب قاچه ايرمیده غزال»
«تصور ايت كه هيولاي روح مجنوم»
(نائل قديم)

هيات { [ع] ادات استبعاد در.
نه قدر اوزاق معناسده
قوللانيلير. اكثريا استغهامي متضمن
اولان جل مثبتة نك آخر لينه كتير بيلير.
بعضاً جمله نك ابتدا سنده كتير يله بيلير.
لسانزده حيف، دويغ، تحسّر مقامنده
قوللانيلماز. عريسه قول راجحه
كوره (ت) فتح ايله او قونور:

«جانان او ايسه نجات هيات»
«ناجي بن ايسه حيات هيات»
(معلم ناجي)

هيات { [ع] شكل، صورت،
هيات اقايت § برشيك وضع
جاييسنه كوره اولان حال، شان،
كيفيت. محسوسات و معقولاته شاملدر:
(هيات وكلا) (علم هيات) = كواكب
ثابته نك هيات و اوضاعي و كواكب
سيارة اصليه و تابعه و شمس و كره ارض
ايله اجرام مختلفه سائره نك حركت و حجم
و مراتب و ابعاديني بيلديرن علم.
(هيات شناس) = علم هيات عالمي،
خواجه سي. جبي (هيات).

هينصه { [ع] اصطلاح طبده
(قولرا) ديدلن مرض
وبائي.

هيكل { [ع] اعظمدن، مشاهير.
دن برذاتك ابقاي نام
كتير المعاشي ايجون مرمردن و يامعدندن
اعمال ايند بريلوب بر حمله ركز اولنان
شكلي، صورتی. ياخود بيوك،
مشهور بروقه بي و برذاتي ياد و تذكار
ايجون كذلك طاشدن و يامعدندن اعمال
ايله بر حمله ركز اولنان ستون، عمود
§ ابري جته لي صنم، ياخود صورت،
شكل § بيوك، يو كك بنا. هند،
چين تخانه لري كبي (هيكل تراش)
= مرمردن و ياخود، ماددن سائره دن
هيكل ياپان، باخصوص طاشي نحت
ايله هيكل اعمال ايدن ديمكدر.

هيولاء { [ع] هر شيك ماده سي،
ماهني، اصلي، برماده.
نك خيالي يعني ذهنده متصور شكلی.
حكماي متقدمينه كوره صورت جسمينه نك
معلي اولان جوهر اول، متكلمينه كوره
حقيقي اشيا ديمكدر، صوفيونه كوره
روحاني و جسماني اولدري ايكي قمدرد.
برنجيسنه «روح اعظم» ايكنجيسنه
«طبيعت كليه» دينيلير § خيال ذهني
كي وجودي يوق حكمنده بولنان
جانسز، قدرتسز، درمانسز آدمه

هَيَاتُ { [ع] هَيَّاتُ « که جی ،
مفردینه باقی .

هَيَّاكِلُ { [ع] هَيَّكِلُ « که جی :
(هیاکل قدیمه ،

هیاکل اعصار) مفردینه باقی .

هَيَّانُ { [ع] هَيَّيْتُ ، قورقوغ ؛
هرکه خوف وحذر و یرن .

هَيَّيْتُ { [ع] فی الاصل بر کیمسه نك
(ویا بر شینك فی ذاته عظمتی ،

جلالی یاخود قورقوغ اولمندن ساقوب

قورقوغ معنایسه در . عظمت ، دهشت ،

جلال ایله یاخود اولوق ایله قورقوغ

ویرمه معنایسته قوللایلیز : (هییت

سلطنت ، هییت شهر یاری ، هییت

دریا ، هییت کوه قاف) .

« هییت دبدبه کوس نی »

« کسدی عرق نسب بولهی »

(خاقانی)

هَيَّاءُ { [ع] جَنك ، حرب ، غوغا ،
هَيَّاءُ : (میدان هیجاء) .

« بوله بر مرتبه نصرت سپهسالار منصورك »

« ایدنبجه عرسه هیجاده غازیلر تك وتازی »

(نفی)

هَيَّاجَانُ { [ع] فی الاصل بر نسته
توزکی یرندن قوپوب

توزیمقی توزیمقی معنایسته در . اصطلاحده

تلاش ، اضطراب ، تحرك معنایسته

قوللایلیز که قلب و ذهنك حال سکوتندن

چیقوب شدتله اوینامه سی حالتی دیمکدر :

(هیجان روح ، هیجان قلب ، هیجان

اذهان) .

هَوَسٌ { [ع] زیاده میل ، آرزو ،
هَوَسٌ شوق . (هوسکار)

و (هوسنك) = هوس ایدیمچی ،

هوسلی . (توهوس) = ایلك شوق

ایله بر شی یایی ، برایش کورمك

ایسته یوده اوغراشان ، او یوده مشکلات

کوروب ثبات ایدمه یین . (هوسکارانه)

= هوسلی اولانه یاقیشه جق صورتده .

(هوسکاری) = هوسکاری .

هَوَلٌ { [ع] قورقوغ ، خوف ،

هَوَلٌ دهشت : (هول دریا)

جی (أهوال) در . (هولناك) =

قورقوغ ، قورقولو : (صبه هولناك) ،

(أهوالهول) = مصرده هرمان جوا .

رنده جسم ، یکیاره برطاشه تراشیده

ایندش انسان باشی صورتی .

{ [ع] ابتلا ، اشتیاق ، عشق ؛

هَوَى نفس آماده نك بر شیشه

میل ، دوشگونلکی : (اهل هوی)

(هوی وهوس) = شہوات و حظو .

طیات نفسانیه (هوایه اویغی) =

نفس آماده نك میلانه تابع اولوق دیمکدر .

(هوائی) = هوی وهوسنه مغلوب

و دوشگون آدم . جی (أهواء) در .

(أهواء) ایله (هوی) پیننده املا

و معناه اولان فرقه دقت اغلی .

« افندی طعن ایدنك عقلی واری مجنونه »

« کرده اهل هوی ایچره بری بیک دلی وار »

(قوجه راغب)

مهر بذر . (هَندَسِي) = هندسه به
منسوب و متعلق : (بحث هندسی ،
مسائل هندسیه) .

هَنگام { [ذ] وقت ، زمان که
پنجانیجه سی (سائی) در .
§ موسم ، فصل : (هنگام فرصت)
= فرصت زمانی . (هنگام بهار)
= بهار موسمی . (هنگام جوانی)
کنجلك چاغی ، زمانی . (ناهنگام)
= وقتسز ، موسمسز .

هَنگامه { [ذ] مهرکه § غوغا ،
ولوله ، کورولتی .
(هنگامه کبر) = غوغایی ، کورولنجی .
[ذ] الآن ، حالا ، شمدی به
هنوز { قدر ، بوانه دك ديمكدر :
(هنوز کتیدی . هنوز اوقومفه
باشلامدی) .

« پیش چشمده در اول جَد جهانگیر هنوز »
« گوش جانده در اول غلغل تکبیر هنوز »
(معلم ناجی)

هَوَا { [ع] بر ایله کوك آره سی ،
جَو § کره ارضی محیط
اولان و تنفس اولنان جسم لطیف و
سیال که (هوای نسیمی) ده دینیلیر :
(هوای لطیف : کشایش هوا) اعتبار
قدمایه کوره عناصر اربعه دن بریدر
§ هر مکناک جو فنده بولنان ساکن ،
خفیف یل ، روز کار : (یاناق اوطله .
سناک هر کون نجره لری آجیلوب هوایی

تبدیل ایدلی) § موسیقیده اصولنه
توفیقاً ترتیب وترن اولنان نغمه لی
مقام ، ازگی . (باد هوا) = مجانا ،
پاره سز ، بلش . (هوادار) = روز .
کاری ، آجیق محل || طرفدار ، دوست .
(سنبلی هوا) = بولوطلی ، یاغورسز
هوا . (هَوایی) = هوایه منسوب ،
آجیق مائی || هوایه آتیلان فشنک ||
باطل ، معناسز سوز . (هَوای پَرست)
= هوا و هوسنه تابع سرسری .
(هَوای خواه) = محب ، دوست ، یاره .

هَوَاجِس { [ع] (هَاجِسَه) نك
هَوَاجِس { جی ، القاءات شیطانیه
اوله رق قلبده پیدا اولان دوشونجه لر ،
قورونیلر : (هواجس نفسانیه) .
هَوَادِج { [ع] سنواک رکوبنه
مختص برنوع محفه
معناسنه اولان (هَوَدِج) نك جی .

هَوَام { [ع] « هَامَه » نك جی .
هَوَام { سینک ، تحت قوروسی ،
پیره ، قارینجه ، بوجک ، کهله ، بیلان ،
چییان ، عفر کبی حشرات ارض
معناسنده استعمال اولنور . (هَوَام
جَرَبی) = اوپوزعلتی بوجگی . (العوام
کالهوام) = عوام هوام کیدر .

هَوَان { [ع] خوار ، ذلیل اولتی ||
ذلت ، خوارلی .
هَوَدِج { [ع] قادیلرک رکوبنه
مختص ، اوستی قبه لی
برنوع محفه .

« چرخ ناهمواردن هموار شکوا اوزره بز »
(حالتی)

همواره { [ف] دائماً ، هر زمان ،
علی الدوام . بالعکس
نظمده قوللانلیر .

« سنسن اول روح مصور که اولور همواره »
« یاد جموعه حسنکله پریشان دالر »
(نائلی قدیم)

همه { [ف] جمله ، هپ ، بتون معناد
سنددر . اليوم مهجورددر .

همیان { [ف] هکجه ، طغافرجق ،
چانطه ، بیوک کیسه .

(همیانجه) = کیسه ، کوچک طوربه ،
چانطه .

همیشه { [ف] دائماً ، هر زمان ،
علی الدوام .

« همیشه دلبر موزون خرامه میل ایلر »
« بلایه اوغرامشیر طبع شاعرانه ایله »
(نیل)

همچار { [ف] قاعده ، رسم ، یول ||
مجازاً طرز ، روش ،

اسلوب معناسنه در . کسر ها ایله ده
لفندر . نسامزده دائماً ادات تی اولان
(نا) ایله برلکده قوللانلیر :
(ناهنجار) = قاعده سز ، یول سز .

هندسه { [ع] اجسامک کیفیات
امتدادیه سندن بحث ایدن

علم : (مبادی هندسه ، اصول هندسه ،
هندسه حلیه ، هندسه رسمیه ، هندسه
خانه ،) (اندازه) لفظ قارسیستدن

همشیره { [ف] قیز قارداش :

« شیوه گفتاری همشیره لشی او کرندی سکا »
« هر سوزک شیرین زبانم جانم جان اولدی هپ »
(تدیم)

همصحبت { [ف] بر بر یله محبت
ایدن ، برابر قونوشان .

همعصر { [ف] معاصر ، بروقتده
بولان ، بر زمانده بیتشن .

همعنان { [ف] دیر کینی بر ، آت
باشی برابر اولان ، یان
یانه برلکده بولان .

« سرعت سیرندن اظهاردر که رخس هم »
« همنان سابقون اولوق تمنا سنده در »
(معلم ناجی)

همکیش ، هم مذهب { [ف]
(دینداش ،

بردین و مذهبه بولان .

هم مشرب { [ف] اخلاق ، اطوار ،
اوضاع و طبیعتلری

بر برینه موافق اولانلرک هر بری ،
طبیعتی موافق اولان ،

هم نام { [ف] آداس ، ایکیزی بر
آد ایله مسی اولانلر .

هم نشین { [ف] برابر او طوروب
آلقان ، تکلیفیز آرقداش .

هموار { [ف] سطح مستوی ، دوز
یر . بر جیر پیده اولان شی :

(دشت هموار) ، (ناهموار) =
دوز ، طوغری دکل ، چاریقی ، اکری .
همیشه ، دائماً . آرز قوللانلیر :

هَمْزَبَان { [ذ] برسان قوللان ،
بر بر برك لاندن

آكلایان ، متفقاً سوز سوله یں .

هَمْزَه { [ع] مخرجندن صفتی ایله
خروج ایتدیکی ایچون بو

اسم ایله تسمیه ایدیلن شو (ء) اشا-

رتدر . بعض کلاتده دندان اوزرینه

و بعضلرنده الف ، واو ، یا حرفلری

ایله های رسمیه اوزرینه و بعض کله-

لرکده بلا مرکز صوکنه قونیلیر .

عربیده الف اصلیه دینیلیر . فارسی

کله لرک ها و یا حرفلری اوزرینه ده

وضع ایدیلیر . مثلاً (سئله ، مائی ،

سئوال ، شیء ، سبحة زهر دین ،

جزء ، پایه والا) کبی .

هَمْسَال { [ع] یاشدش ، یاشیت .

(هَمْسَن) ده بومنايه در .

هَمْسَايَه { [ذ] قومشو . (هَمْسَايَكِ)

قومشوق .

« اینسه ده کوکدن اوله همسایه »

« ایله هم التجا سبعايه »

(ناجی)

هَمْسَبَق { [ذ] درس آرقداشی ،

برابر درس اوقویان .

هَمْسَر { [ذ] ارککک زوجة منکو-

همسر حسى ، نکاحی قادینى .

هَمْشَهْرِي { [ذ] بر مملکتی ، بر

بلده اها الیسندن بولنان

افرادک هر بری . لسان عوامده

(آرقداش ، بولداش) حکمنده قوللا-

نیلیر .

هَمْدَسْت { [ذ] ال اله ویرن ،
قوت و قدرته برابر

اولان § شریک ، متفق . (هَمْدَسْتِي)

= اور تالاق ، متفقلک . جی (هَمْدَسْتَان) .

هَمْدَم { [ذ] محرم ، قرین ،

مصاحب ، ندیم ، آرقداش .

(هَمْدِي) = همدلک .

« کوکل غم کولرین تنها کچیرمه ایسته برهمدم »

(فضولی)

هَمْزَاذ { [ذ] سرداش ، محرم

اسرار ، محرم دوست .

(هَمْزَاذِي) = سرداشق ، دوستلق .

هَمْزَاه { [ذ] بولداش ، یول آو-

قداشی . (هَمْزَاهِي) =

بولداشلق . جی (هَمْزَاهَان) نظمده

(هَمْزَه) طرزنده تخفیفی جائزدر :

« همراهم ایدک بویوله ای ماه »

« همراهی قویوب کیدری همراه »

(فضولی)

هَمْزَاي { [ذ] رأی و فکری بر

اولان ، بر رأیده بر

سوزده بولنان .

هَمْزَنَک { [ذ] بر رنکده ، رنکی

بر § بر مشرب و مزاجده

خونی بر اولان .

هَمْزَاذ { [ذ] یاشدش ، یاشی بر

§ توأم ، ایکیز .

هَمْزَاو { [ذ] یان یانه اوطوران ،

دیز دیزه اوطودوب

قونوشان .

«ای صدر سخن پیشه بونی سنده یلورسك»
«کیم سوزده بولماز بگا همتای زمانه»

(نقی)

هَمَجْ { [ع] سیوری سینک کی
اوقاق بر نوع سینک .

(قاموس) ترکیه ده (یاوسی) دینلیدیکی

کوستریور، قویون، کچی، اشک

کچی حیوانلرک یوزینه کوزینه قونار.

§ احق، چولبه، شاشقین آکملره

دینلیر. (الناس اما عالم اومتعلم والباق

همج) = فاس یا علم اوکره دیجی،

یاخود اوکره یجی اولور. باقیسی احق،

شاشقین مقوله سیدر.

هَمَجْس { [ف] جنسی بر، بر

جنسدن، برصویدن

دیگدر.

هَمَجْوَز { [ف] بر جوارده،

فومشو § حدودی،

سینوری بر.

هَمَجْجَال { [ف] برحالی، باشقه سنک

حالیله کندی حالی بر اولان،

هَمَجْجَاه { [ف] برخانه ده اوطوران،

آرقداش .

هَمَجْجَوَاب { [ف] برابر اوویان،

یاتن، یاتاق آرقداشی،

زوجه .

«تهالغهی کتیرمدک تاب»

«کیم ایلدک آرزوی هم خواب»

(فضولی)

هَمْدَرْد { [ف] درد و محنتی بر

هَمْدَرْد { اولان، درد اورتاغی .

هَمْ اَشْیَان { [ف] بریواده، بر

عجلده برلکده بولان.

هَمْ اَغُوش { [ف] قوجاق قوجاغه،

صارماش طولاش.

هَمْ اَوَاز { [ف] سسی بر برینه

اویفون، آهنگلی ||

برلکده محبت ایدن، آرقداش .

هَمْ اَهَنک { [ف] بر آهنگده

بولان، بر برینه

اویفون آهنگ ایدن .

هَمْبَاز { [ف] برابر اویشایان،

شریک، اورتاغ .

هَمْبَزْم { [ف] مجلس آرقداشی،

مجلسده برابر بولان .

هَمْبُو { [ف] برقووده، برقوولی،

هَمْبُو { قوقوسی بر :

«نافه مشک ختن زلفکله اولماز همبو»

(رشدی)

هَمْبَای { [ف] آباقداش، آرقداش .

هَمْبَایَه { [ف] رتبه جه بر، پایه جه

هَمْبَایَه { برابر، سکفو . جسی

(همبایکان)

هَمْ پَیْشَه { [ف] صنعتی بر، بر

صنعتده بولتان .

هَمْثَا { [ف] مثل، مانند، نظیر،

اش . اکثریا (بی) ادات

سلیله برابر قوللایلیر: (بی همتا) =

نظیر سز، اش سز: (ادیب بی همتا) .

(هَمَنَام) = اسمری بر (هَم خَاَه)
 = بر خاَهده، بر اوده اوطوران §
 (۳) ادات اقتران. هَكَذَا عَرَبِيّ،
 فارسی اسمرك اولنه كتيريلير: (هَم
 زَبَان، هَم زَانُو) كبی. اشبو اداتك
 اشتراك واقتران طرزنده استعمالري
 پيننده کی فرقه دقت ايتلير.

« هَم سويليه عمده هَم بكنم »
 (شيخ غالب)

هَمَارَه { [ف] هَميشه، دائماً، هر
 وقت، (هَمَوَارَه) مخفیدر.

هَمَال { [ف] قرین، نظیر، شریک؛
 اش، اورناق: (بی حال)

= نظرسز، اشی یوق. ضم ها ايله
 ده جائزدر.

هَمَان { [ف] (هَم) ايله (آن)
 دن مرکبدر. لسانمزده

حصر، تقریب، استعجال، استمرار
 اداتی اوله رق قوللانیلیر: (هر شی
 تمام، همان او قالدی)، (همان ایکبسی
 برکبیدر)، (باقنوب طورمه همان ارج)
 ینه بومضاده اولان (همین) بوس بتون
 مهجوردور. (هَمَانَا) ده هیچ قوللا-
 نیلماز:

« همان عین محمدله علیدر شمس ومولانا »
 (شيخ نظیف)

« کاهزار من همان صاغ اول فدا جانلر سگا »
 (لا)

ترکیب عربیدر که چک بری کتیر
 دیکدر. لسانمزده « ولس علی هذا »
 مقامنده، دائماً وواعطفه ايله قوللانیلیر.

هَلِمَه { [ع] پرغ، نخود، فصوليه
 کبی جواباتک قاینامه سیله
 حاصل اولان قایماق کبی شی که لسانمزده
 تحریفله (هَلِمَه) ديه معروفدر.

هَلِیُون { [ع] قوش قونماز دینیلن
 نبات، فارسیده (مارچوبه)

دینیلیر. (فَصِلَه هَلِیُونِیَه) فن نباتات
 اصطلاحاتندیر.

هَم { [ع] حزن، غم، اندیشه،
 تاسه. جوی (هَموم):
 (هَموم هَموم).

هَم { [ف] اوچ صورتله قوللانیلیر.
 (۱) ادات عطف، ایکی شی

برحکمده ویا ایکی حکمی بربرده جمع
 ایدر: (هم سويليه يور هم کولبور)

« هم » مکرراً ایراد ایدیلنجه بمضاً
 ایکنجیسنه تأکید ایچون (دخی)

مخفی اولان (ده) علاوه ایدیلیر.

(هم) مفرداً ایراد اولنورسه تنبیی
 حاوی اولور: هم بویه کوتو لاقیر-

دیلری نیچون سويليه ملی) بو طرز
 استعمالده دخی (ده) علاوه اولنه بیلیر

§ (۲) ادات اشتراك. عربی، فارسی
 اسمرك اولنه كتيريلير. بوتقدیرده
 اسمر وصفیه تحول ایدر: (هَمَرَاه)
 = یولداش، برلکده وبریوله کیدن.

کَهْفُ || قطب، غوث، اخیار، اوتاد،
ابدال، نقبا، نجبا دینیلن رجال الله.
(هَفْمٌ = هَفْمَتْنِ) = بدنجی (هَفْتَادُ)
= یمش.

«نه شه شهنشه صاحبقران هفت اقلیم»
«که طوتدی عالمی طفرای فتحدله نای»
(نَفِی)

هَفْتَه { [ف] پدی کوندن عبارت
اولان مدت. هر پسی
(اُسْبُوعُ).

هَفَوَات { [ع] (هَفَوَه) نك
جی: (هَفَوَات لاسیه).

هَفَوَه { [ع] آیاتی قایوب سورچه
یا کلمه، یا کلماتی
ذله، کنه.

هَكْدَا { [ع] بوده آنك کی، بو
دخی معناسنه ترکیب.

هَلَاكُ { [ع] اولنك، اوله، تلف
اولق، فنا سورنده وفات

ایتمك معناسنی حاویدر. آنك ایچون
انبیای عظام علیهم السلام و اکابر
حقارنده استعمال اولنار:

«نه سر آزاده ایدرسین نه هلاک ایلرسین»
«قالدی بی چاره کوکل خوف ورجا بیننده»
(عونی)

هَلَاهِل { [ع] هیچ بر صورتله
علاجی بولنه مایان سم
قاتل، آغو.

هَلْمُ جَرَا { [ع] «هَلْمُ» و «جَرَا»
لفظلرندن عبارت بر

(جَو) بیننده فرق وارددر. (هزل)
= دائما جدیدن عاری، اکثریا
کولنج و (جَو) = اکثریا جدی و
دائما موجب حدث و عبرت اوله جق
سورنده سویله نیلیر.

هَزِیمَت { [ع] حربه، بوزغونلق،
صیمنق، عسکرک صا.
واشده بوزوله سی: (دشمنك هزیمتی،
هزیمت اعدا).

هَسَنِ { [ف] وار اولتی، وارلق،
وجود. (هَسَنِ) مغایلی:
«نام هسقی نه در حل معمای عدم»
(عاکف پاشا)

هَشْت { [ف] سکرز عددی:
(هشت بهشت) = سکرز
جنت (هشت پایی) = آختاپون
(هَشْتُم) و (هَشْتَمِنِ) = سکرزنجی
(هَشْتَادُ، هَشْتَدُ) = سکرسان.

هَضْم { [ع] معده ده بیلن ایچیلن
شیلری اریتمک، سینه بر.
مك ۛ مناسیتیز و کوجه کیده جک
بر حاله دوچار اولنجه جبر نفس ایله
صبر، تحمل ایتمک.

هَفَّت { [ف] پدی عددی: (هَفَّت
هَفَّت اقلیم) = اعتبار قدما به
کوره پدی اقلیمه منقسم اولان دنیا.
(هَفَّت پیکر، هَفَّت آخِر) = کواکب
سببه، افلاک. (هَفَّت تَنان) = اصحاب

معمول و آثار عتیقه دن ایکی بنابه
اطلاق اولنور .

هزار { [ذ] بیك عمدی .
هزار { (هزاران) = بیكزر .
(هزار باز) = بیك کره . (هزار پا)
= قرق آیاق دینیلن حیوانجیق .
(هزار یاره) = بیك بارجه (هزار
فن) = جوق معرفتلی ، يك هنری
صنعتکار § بلبل دینیلن قوشك اسم
دیگگری : (آواز هزار ، زمزمه
هزار) جمی اولان (هزاران) بومئاده
مفرد مقامندهده قوللانیلیر :

« سولوب کلر آپلدیجه هزاران آغلاسون کولسون »
(جودت پنا)
« هزاران اولسه کل برهیلل شیدا یرن طوماز »
(قوجه راقب)

هزج { [ع] خوش سس ایله
شرقی و بسته ترم و تفتی
ایتمک § الفاظی متدارک و متقارب اولان
منتظم کلام . اجزاسی متقارب اولقی
مناسبیله بحور عروضدن برینه (بحر
هزج) اطلاق اولنشدور .

هزل { [ع] لطیفه ، شاقه طرزنده
هزل § سوله بن یهوده سوز §
لطیفه ایتمک ، مسخره لقی ایتمک . (جد)
ضدی . جمی (هزلیات) : (سرو-
وینک هزلیاتی) ، (هزلگو) =
اویولده سوز سوله بن (هزلگوپی)
= هزل سوله بیملک (هزل) ایله

هزجانی { [ذ] سرسری ، نباتسز ،
قرارسز ، وفاسز . (هر
جاییک) = نباتسزلی ، وفاسزلی .
(هزجانی منکته) = آجیق قویو بر
قاج دنکلی قوقوسز کوزل برجیچک .
هززه { [ذ] باطل ، یاهو ، عیث ،
هززه { بیهوده ، بوش سوز
(هززه خا-ی) و (هززه خوار)
(هززه لای) و (هززه گوی)
= معناسز ، بوش سوز سوله بیچی ،
سوله بن دیگگر . (هززه وکیل)
= هرایشه قاریشوب لافزنلک ، بوش
بوغازلنی ایدن آدم . (هززه وکیل
کاشات) تمیزی مشهورور .

« تریاکي هززه خواب منحوس »
« آتشلر ایچنده پیر قفنوس »
(شیخ غالب)

هزگانه { [ذ] هروقت ، هربرده ،
دائما دیگگر .

هزگز { [ذ] اصلا ، قطعاً ،
هیچ روقت ، هیچ
برصورتله .

هرم { [ذ] قوجامق ، قوجانقی ،
هرم { پیر اونی . (هنکام هرم)
= زمان پیری ، قوجه لقی وقتی .
« هنکام هرمد سولشدور »
« پیر اولدینی دمد سولشدور »
(شیخ غالب)

هرمان { [ع] (هرم) لفظندن
تثنيه در ، مصرده طاشدن

(هدیه دندان) = دیش کراسی .
 هَذَيَانُ { [ع] عبث ، بیهوده ،
 سويله مك ، صايقلامق § بويلده
 سويله نيلن سوز . (هَذَيَانُ مَرَمَش)
 = سرخوشلقدن ايلري كلن تترمه لي
 صايقلامه هَلْتِي .

هَر { [ذ] تعمم اداتيدر . هپ ،
 هَرَبَتُون : (هرکس ، هرير)
 اشبو ادات منحصرأ مفردة داخل
 اولور . مثلا هر عله ، هر کسده ،
 دينيلير . (هر محلرده ، هر کيلرده)
 دينلمز . بويله سويله بن کورسه لسا .
 نَمَزَك عجمي ، يياجمي عدا اولنور .
 (هَرَبَار) = هر دفعه ، دائما (هر
 چَند) = هر نه زمان ، قاچان . بوتغير
 اليوم متروك حكمنده در . (هرگاه ،
 هر دم) = هر وقت ، دائما ديمكدر .

هَرَايَنَه { [ذ] ناچاره ضروري ،
 هر حالده ، البته معنا .
 هَرَايَنَه { سنه در . برنجي سي نظمه
 قوللانيلير .

هَرَب { [ع] قاجق || شدت حزن .
 هَرَج { [ع] قارشلقق . دائما
 (موج) كلهيله برابر
 ايراد اولنور . (هرج مرج) = قارمه
 قارش ، آلت اوسته طارمه طاغين
 ديمكدر .

هَرَج { [ع] بك سويلن آدمدن ،
 شيدن آيرلق ، دوستلني
 الفتى قطع وترك ايتك § آيرليق .
 (وصل) مقابل . كسر ها ايله
 استعمال غالب ومشهور در .

هَجْمَه { [ع] شدت معانسه در .
 مثلا (هجمة الشتاء)
 = شدت برد (هجمة الصيف) = شدت
 حرارت مقاننده ايراد اولنور . (حمّا
 هجمة سي) = حمانك شدتي ديمكدر .
 هَجِين { [ع] قوشويه قوللانيلان ،
 يوك قالدبرمايان بر جنس
 دوه (هَجَان) = هجين صاحبي ،
 دوه سي .

هَدَايَا { [ع] هَدِيَّة ، نك جي :
 (هداياي نبيسه) .
 هَدَر { [ع] بوش بره كينه ،
 بازيق اولمه § باطل ،
 ضايع ، ناجيز اولان : (فلانك مالي
 هدر اولدي) .

هَدَف { [ع] اوق ، وياقورشون
 آيتلجه اورمق ايچون
 ديكيلن آماج ، نشانگاه . ماديات
 ومعنوياتده قوللانيلير : (هدف غرض ،
 هدف مرعي) .

هَدَم { [ع] خراب ايتمه ، ييقمه :
 (هدم بنا) .
 هَدِيَّة { [ع] تحفه ، ارمغان ،
 مقدمه ، بلش ورييلن ويا
 كوندرييلن شي : (هديّة بيهيه) ،

بلافاصله ، پیوده تلف و برهوا اولان
واسراف اولان شی معناسده قوللانیلیر:
(هباء متور) .

هَبَاءٌ [ء] بین العرب حماقله
همیمه (مشهور (یزید بن ثروان))
لفییدر . (هبتقه) کمال حماقتدن
« غائب اولورم » اندیشه سیله کردنه
دائما برقلاده تعلیق ایدر ایتمش . بر
کیجه هبتقه اوپورکن برادر ی آنک
کردنده کی قلاده یی چیقاروب کند ی
بویونه طاقش . صاحبین هبتقه
اویاندقده قلاده یی برادر یی کردنده
کورنجه (یاخی انت انا فن انا)
یعنی (قارداشم سن بم فقط بن کیم)
دیه نفسندن اشتباه ایله استکناه
ایتمش ، ایشته یو سببه مبنی حماقله
مثل اولش .

هَبْك [ء] برده کی شیلری
هَبْك (بوزمق ، بیرتمق : هَبْك
عرض ، هَبْك ناموس) .

هَبَاءٌ [ء] برآدمی نظم ایله ذم
هَبَاءٌ (وهو ایتک . (مجاسو)
= جو ایدن ، ذم یولنده نظم
سویله یی . یو معاده هابک کسری
ایله ده تلفظی جاتردر یی برلفظی حروفیه
تقطیع یعنی حروفی سین ، لام ،
الف ، «یم» دیه تمعداد ایتک یی بر
متحرک حرفدن عبارت اولان صوت .
(حروف هباء) = الفبا تربیی اوزره
حرفلر .

تعظیم) آیین یی بایقوش . لاسمرده
برنجی معناده قوللانیلیر .

هَآءٌ [ء] فی الاصل (دآه)
(معناسده در . یوقوللانیلیر)
فقط جیی اولان (هَآءٌ) لسانزده
سینک ، تحت قوروسی ، چیان ، کله ،
سیلان ، عقرب کی حشرات ارض
معناسده استعمال اولور .

هَآوَن [ء] ایچنده بر شی
هَآوَن (دوگیلوب ازیلن آغاچدن ،
برنجدن ، طاشدن معمول آلت که
لسانزده (هَآوَن) دینیلیر : (صارمساق
هاوانی) ، (هاوان طوی) .

هَآوِيَه [ء] جهنم ، طامو .
هَآوِيَه (قرآن کرمیده وارد
اولمدر .

هَآی [ء] « وای ، ای واه »
هَآی (کی ادات تاؤوه .

هَآیَاهَآی [ء] اهل مآءک نوحه .
هَآیَاهَآی (سی ، ناله و فریادی .

هَآیَاهُوی [ء] ارباب
هَآیَاهُوی ، هَآیَاهُوی (ارباب
طربک ، سرور و شاد اولانلرک
شیمه سی یی اوویلا ، چیلقی :
« رضا بوتکیه حالفزاده شیخ اولدی »
« پرایتدی عالی کلبانک های وهوی نشاط »
« نجات زاده »

هَآی [ء] هوایه قاقان غایتله
هَآی (اوافق توز که شعاع شمس
ایله کوریه بیلیر و « ذره » دینیلیر .

هَارُوتُ { [ع] (هَارُوت) }
 هَارُوتُ رَفِیقِ اُولَانِ مَلِكِ .

(سَاحِر) معناسنده قوللانیلیر .

(هَارُوتی) = ساحره منسوب .

یجه ییل ایستسه صحرانوار دیر هاروت ایستهم
 (نفی)

« حَلُوتُ حَسَنُکِ فَرِیبِ عَمَرَةِ جَادُو فَنُکِ »

« فَا بَرِیدِی بَرِهْمَنِ ، حَرِیْبِی هَارُوتِ اَنَسُونِ »
 (تائیل قسیم)

هَاضِمُ { [ع] هضم ایدیمی .
 سیدیریمی .

هَاضِمَه { [ع] معده ده . وجود
 اُولان اریذوب سیدیریمی

قوته دینیلیر .

هَالِکُ { [ع] هلاک اویچی ، قانی ،
 زائل .

هَالَه { [ع] قورک اطراپنده معضاً
 حلقه ککی پیدا اُولان

نورانی دایره که ترکیبه ده (آی آغلی)
 تعبیر ایدرلر : (هاله ماه) .

هَامِشُ { [ع] کتابک ، مکتوبک
 کناری § درکنار .

مولداندنر .

هَامُونُ { [ف] بیولجی حیرا ، دوز
 اووا . (همون نوزد)

= قهرده ، اوواده کرب ، یولخی .

« اختاره دوشتمه سخن هامون »

« اناس جاقیل طاشدن فرون »

(سیج غالب)

هَامَه { [ع] باشک تیه سی ، قفا
 طاسی : (هامه پیرای

هَاجِسَه { [ع] خاطره کلن
 خصوص ، قلبه عارض

اُولان اندیشه . جی اُولان (هَواجِس)

جوق قوللانیلیر : (هواجس نفسانیه) .

هَادِمُ { [ع] هدم ایدیمی ، ییقیچی .
 (هَادِمُ الدَّاءِ) = مَلِکِ

انوت ، عزرائیل علیه السلام .

هَادِی { [ع] هدایت ایدیمی ،
 طوغری یول کوستریمی .

بو معناده حق التبیغه قوللانیلیر :

(عبدالهادی) = هادینک قولی

§ دلیل ، رهبر ، مرشد مقامنده ده

ایراد اولور :

« ای صاحب معراج حبیب و هَباب »

« هادی سبیل شاه رسل عرش جناب »

(نظم)

« هادی رادی دین بدرقه اهل یقین »

« بربر مجتهدین حضرت شیخ الاسلام »

(نفی)

هَارُونُ { [ع] انبای اسرائیلیه دن
 (موسی) علیه السلام

بیوک برادری اُولان پیغمبرک اسمی .

§ خدای عباسیه دن مشهور برداتک

اسمی . (هارون الرشید) § لسان

عبرانیده محب ، دوست دیمک اولدینی

مریدنر :

« بر معالی جهاتیدر حیدر »

« اوزکه هارون بی معادلر »

(معلم ناجی)

محلله طور مق: (سِنِّ وَوُوقْ) = حد
 كال كه توقف ايده جك مرتبه ديكدر.
 وَكَلَاءُ { [ع] (وكيل) لك جعي:
 (وكلاي مقام دولت ،
 هيئت وكلا ، مجلس خاص وكلا) .
 وَلَاتُ { [ع] «وَالِي» نك جعي:
 (ولات عظام) شديد

لام ايله قولانلق خطادر .
 وَلُوجُ { [ع] «دخول» كبي كيرمك
 (معناسته در : (ولوج
 وخرج) .

وَلُوعُ { [ع] برشده زياده حرص
 (اولق، دوشكولوك، حرص
 شديد . فتح واو ايله ده (حرص)
 معناسته در .

وُولْتَانُ { [فرانسزه] (Vulcan)
 (يانر طاح ديمكدر .

وُفُوزُ { [ع] جوق اولق، چوقاق،
 بولق .

وُفُودُ { [ع] آتش آلونك، آتش
 يالينلاق .

وُقُوعُ { [ع] حصول بولق، پيدا
 اولق . ميدانه چيقمق ،
 حدوث ، ثبوت : (وقوع حال ،
 نادر الوقوع) .

وُقُوعَاتُ { [ع] «وقعه» نك جعي،
 اكثر يا احوال جاريه
 دائمه نك خارجنده و نظامك خلافنده
 ظهور ايدن خصوصات ، كيفيات مقادير
 منده قوللايلير : «وقوعات يوميه ،
 وقوعات محليه» .

وُقُوفُ { [ع] بيلمك، بيلمك ،
 بياش : (كسب وقوف،
 اهل وقوف) ، (وُقُوفْدَارُ) = بيلكچ ،
 معلومانلى § بولندينى حال و يا خود

Tragédie (ترجمه سى .
 هَائِلُ { [ع] (آدم) عليه السلام
 اوغلارندن بيرنك اسمي .
 هَائِفُ { [ع] ساسيجي . سن
 ويريجي . چاغريجي . بو
 مناسبته غايدن ندا ايدن ميث معنا .
 سنده قوللايلير . (هَائِفَانَه) = هائعه
 ياقيشه جق صورتده :

«يك مؤمردى صدای هائى يا خود گين»
 «حال استغراق ايله اولش ايدم يك نوان»

{ [حرف] الفباى عثمانينك
 { اوتوزيجي حرفي . ابجد حسابجه
 (ه) عددينه اشارتدر .

هَاءُ { [ع] (ه) حرفك اسمي .
 (هاى رسميه) = كلمه نك
 موكننده او قونمايان و فتحه علامتى
 اولان ها حرفي .

هَائِلُ { [ع] قورقو ويريجي .
 قورقوج : (موت هائل) .

هَائِلَهُ { [ع] درام ، تأثيرلى تياترو
 منظومه سى . (تراژه دى

کوره ایکنندی یاصباح یاخود جمعه
غازیدر . (وُسْطَانِی) اورته لاهه .

وُسْعُ { [ع] طاقت . قدرت . کوچ
§ غنا ، ثروت ، بولاق :
(وسع بشر) .

وُسْعَتُ { [ع] گنجشک ، بولاق :
§ (باغک وسعتی ، وسعت
صبرا ، دریاک وسعتی ، وسعت معیشت)
§ قدرت ، قوت ، طاقت .

وُسْمُ { [ع] (وشم) که جمع
وُسُومُ { دیکریندر مفردینه باقی .
وُصَلَتُ { [ع] « وصال » ایله
اولاشق ، قاروشق .

وُصُولُ { [ع] اولاشق ، وارهق ،
ایریشمک ، کلک .

اشخاص و اشیا حقنده و (بولق)
ماده سیله قوللائیلیر : (اما تئک وصوله
داثر خبر آله مدم ، مکتوبک وصول
بولش اوله جنی شبه سزدر) .

وُضُوءُ { [ع] آبست آلتی ،
آبست : (نقض وضوء)

« هپ خیالیه کچر عمرم زلال لعلنک »
« سو بولمزسه تیمم ایله جائزدر وضو »
(طریزون حلی)

وُضُوحُ { [ع] ظاهر ، عیان ،
آشکارا بولق ، آچیقلق :

(وضوح بیان ، وضوح افاده) .
وُفُودُ { [ع] ورود ایجه . کله ،

کلش . (ورود) زیاده
قوللائیلیر .

= اصله ، یالان . (وجود ویرمک)
= بولنمایان بر شیء وار کبی فرض
ایتمک .

وُجُوهُ { [ع] « وَجْه » که جمی ،
چهره لر ، یوزلر : (وجوه

صبیانه پیدا اولان چیانلر) § اشراف
ومعتبران مملکت ، برعالمک معتبر اولان
وایلری کلن آدملری : (وجوه بلده) ،

(بِالْوُجُوهِ) = وجوه ایله ، اسباب
متعدده ایله . هر یوزدن . (من
کل الوجود) = هر وجه ایله ، هر
صورتله دیکدر .

وُحُوشُ { [ع] « وَحْش » که
وَحُوشُ { جمی . بیانی حیوانلر :
(وحوش و طیور) .

وُرُودُ { [ع] کلک . کلوب بشمک .
اشخاص و اشیا ده قوالا .

نیلیر : (مکتوب ورود ایندی ، اورادن
ورود ایدن پاکت) .

وُرَاقُ { [ع] یاراقق ، کوچک
نیات یاراقی . جمی
(ورقات) .

وُزَرَاءُ { [ع] « وَزیر » که جمی .
(شَیْخُ الْوُزَرَاءِ) = وزیرلرک

اک قدملیری اولان ذات .

وُسْطَى { [ع] « أَوْسَط » که مؤنثی ،
اورته معناسنه در .

(آسیای وسطی ، آفریقای وسطی)
§ اورته پارمنده اطلاق اولنور .

(صَلَاتِ وَسْطَى) = اقوای اقواله

« خالی آندن اولسون یارب وِلَایَت تابد »
 « کیم وِلَایَتدن دکل خالی صفای جوهری »
 (فضولی)

وِهَازْ { [ع] درین ، چوقور بر
 معنای اولان (وهده) نك
 جمی ، مفردی قوللانیلماز .

وِیرَان { [ف] خراب ، بییق ،
 بیغمش . (آرد) نك
 ضدی : (خانه ویران ، قصر ویران ،
 دل ویران) ، (وِیرَانی) = خراب
 اوله ، بییقلاق .

« بو خرابانده ثابت اوله م جانانم »
 « دل ویرانی یانسه لده بیغلمش کیتسم »
 (ثابت)

وِیرَانه { [ع] ییقبی بنا ، خراب
 اولش ، بیغلمش محل .

وِقَایَه { [ع] بر شیء قایمریق ،
 اسیرگه مگ . ضرر و زیاندن
 حفظ ایتک . بطلده (وِقَایت) طرزنده ده
 قوللانیله بیلیر .

وِلَادَت { [ع] طوغور مق . وضع
 حمل ایتک : (ولادی)
 وِلَازْ { = طوغور مقه متعلق ،
 عاذه و طوغور مقی ،
 طوغور . (تادِیغ وِلَادَت) فتح و او
 ایله زبازده ایسه ده یاسکشدور .

وِلَایَت { [ع] والی اولیق . والینک
 اداره سنه ویریلن اولک .
 جمی (وِلَایات) .

« شهریار بحر و بر سلطان سلیمان ولی »
 « اول که محض عدل و ذات وِلَایت پروری »

وُجُوب { [ع] ثبوت و تمکن وجه
 وُجُوب { ایله لازم ، واجب اولیق
 ترکی وعدی ممکن اولماق : (مرتبه)
 وجوبده کورینن) ، (وجوبی)
 = وجوبه منسوب و متعلق : (فعل
 وجوبی) .

وُجُود { [ع] برشی وار اولیق ،
 وُجُود { بولونقی ، وارلیق و مجازاً
 بدن ، جسم ، کبوده معناسنده
 استعمال اولتور . (وجوده کملک)
 = حاصل اونق . (وجودی یوق)

وُثْق { [ع] زیاده محکم ، زیاده
 وُثْق { قوی ، پک صاغلام :
 (عُرْوَةُ الْوُثْق) = « عروه » دستی ،
 ابریق کبی شیلرک طوته جق بری ،
 قولبی دیگدر که بوندن صاغلام ،
 طایانقلی قولب معناسی چقار . بوتعبیر
 دینی مبین اسلامدن کنایه اوله رقی ایراد
 اولتور .

وُثُوب { [ع] صیغراق ، آتلاق .
 وُثُوب { [ع] اعتماد ایتک ، اطمنان
 وُثُوق { کوسترمک ، اینانقی .

وِشاخ { [ع] طویچی عسکرینک
طاقدقاری قاپشیر کبی
بوپوندن آشای قوئوغه طوغری
قوشانیلان ووستی صیرمه وجواهرله
مصنوع ومرضع بولنان برنوع زینتلی
جائل .

وِشام { [ع] «وشم» ث جی .
مفردینه باقلی .
وِشنه { [ف] عرتقدر . طوغریبی ،
صحیحی (وِشَنی) درکه
قیزللق ، قیرمزلی دیمکدر . لسانزدنه
کراسه مشابه ، طعمی اکسی ، قویو
قیرمزلی رنگلی اولان برمیوه اطلاق
اولنوره (وِشَناب) = وشنه شرتی .
وِصال { [ع] دوسته اولاشمق ،
یاره قاوروشمق : (بزم
وصال ، صبح وصال) .

« وعدۀ وصلی اقرار ایدمه نازندن »
« صدوصال اولسون اونوشیوه انکاره فدا »
(نیل)

وِعاء { [ع] قاب ، عفظه ، ظرف
§ اصطلاح طیده بدنده
بولنان قانک قابی دیمک اولان طمارلرک
هربرینه اطلاق اولنوره جمی (آوِعیّه) دره
(وِعیّیت) = قاب حالنده اولقی .

وِفاق { [ع] موافقت ، اوینوللق ،
اوینون اولقی ، متعهد بولمق .
(نِفاق) ث ضدی .

(وِجْدانی) = وجدانه منسوب ،
درونی : (قِصاعت وجدانیّه) ،
(وِجْدان) = وجدان جهندن ، قلباً .
(وِجْدانیات) = وجدانه عاقلداحوال
وکیفیات .

وِحام { [ع] کبه قادیلرک آتس
بیرمه حانی . سوانک بو
حالدیدا یکی کومور ، چامور ، طوپراق ،
کیرمه میت کی درلو درلو مناسبتیز
شیلر ییدکلری واقعدر .

وِداخ { [ع] بوپونده بر طمارک
اسمی . اصطلاح طیده
(وِردِ وِداچی) دیه معروفدر .

وِرد { [ع] هرکون قرائی وظیفه
اتخاذ اولنان قرآن کریمدن
برمقداره ، برجزه دینلیر . بومناسبته
هرمکون اوقونان ادعیۀ مأثوره
ومنجانده اطلاق اولمشدر : (ورد
زبان) = وظیفۀ معادۀ لسان کبی بر
معنای افاده ایدرکه مقصد دائماً دیلده
موجود اولدیفنی باندیر جمی (اوراد) .

وِسادّه { [ع] یاصدقی ، باش
یاصدینی § یاصدانه جق
مندر ، سربروساثره .
وِساد { (عَرَبِیُّ السَّاد)

= تنبور ، تنبل آدمه اطلاق اولنوره .
وِسام { [ع] «وسم» ث جی .
مفردینه باقلی .

معرض بولان : (خط و همی) ،
(وَهْمَات) = اصلش شیلر ، قورونیلر .

{ [ع] سست ، ضعیف اولق ؛
وَهْن } گیوشكك ، فتور .

{ [ع] حیف ، دریغ ، وای ،
وَيْل } یازیق معالرنده کلمه تعجیدر که
بر مصیبت حدوتنده ایراد اولنور
§ خیار و هلاک معناسیده افاده ایدر
§ جهنمده ، طاموده بر دره نك ،
یاخود بر قورونك اسمی .

{ [ع] قلبه ، ذهنه مرادك غیری
وَهْم } عارض وشك و ترده باعث
اولان خاطره باطله ؛ سبیز قوروتی ،
قورقو . جمی (اَوْهَام) . (حکیم
وهمدن عبارت اولان بوعلته ینه امور
وهمیه یابده داوات ایدلك لازم کله جکئی
دوشوندی . — طبقات الاطباء دن —
بمجموعه معلم نهجی) .

{ [ف] قورقاق ، قورقش
وَهْمَاك } § قورقولو ، قورقونج .
{ [ع] وهمه منسوب و متعلق ،
وَهْمِي } حقیقته موجود اولوب

و

صورتیه ، یوز یوزه اولهرقی . (غِیَابَا)
ضدیدر .

{ [ع] حکم درونی ، معیار
وَجْدَان } ضمیر ، کواکل شهادتی که
ایملکی فناندن ، اپی بی کوتودن ، حق
باطلدن ، محاسنی مساویدن تمیزه مدار
اولان محاکمات عقلیه نك قلبه حاصل
ایندیکی محس علوی طیبی دیبه تعریف
اوله ییلیر ، فی الاصل (بولق) معناسنه دره
قطر لسانمزده اومعنی اصلا معنیر
و مستعمل دکلدرد . (صاحب وجدان)
= وجدانی ، اوحس علوی به مالک
اولان (وَجْدَانِيز) = قلبی فنانی ،
حقیرانی ، کوتولکی قبول ایدن ،
او حس علویدن محروم اولان .

{ [ع] جفت اولمایان ، یالکیز ،
وَر } نك : (صَلَاة و تر) = نك
رکعتی اولدنی ایچون یاتسو نمازندن سوکره
قیلان او پرکعت نمازه دییلیر § قربان
بایرامندن بر کون اولان عرفه
کونته اطلاق اولنور . سنهده برکون
عرفه اولدنی ایچون . زیر ا رمضان
بایرامنك عرفه سی یوقدر .

{ [ع] قالین قوتلی ماغ ،
وَتَاق } بند § عهد ، پیمان
§ « وثیق » ک جمی .
{ [ع] « وَجَع » ک جمی ،
وَجَاع } آغریلر . جمع دیکری
اولان (اَوْجَاع) زیاده قوللا ییلیر .
{ [ع] یوزلشمک ، یوز یوزه
وَجَاه } کک . (وَجَاهَا) = وجه

کسب ایدن عبد صالحه اطلاق اولنور :
 (وَلَّى اللَّهَ) = اومرتبه معنویه وصول
 ايله اللَّه قلباً و قلاباً دوست و صدیق
 اولان ذات شریف :

« ای ولیّ العتم عفو ايله جرم بنده بی »
 (سروری)

« دستییم لطف و دلی کان جود »
 « کنیدی ولیّ الهم روزگار »
 (نفی)

{ [ف] فارسیده قوللایلان
 ولی } (ولیکن) که مخفیدر .

وقتیله لکن ، اما مقامنده نظم عثمانیده
 قوللایلردی . اليوم متروک حکمنده در :

« خوبلر ایلدیلر شبوه کتاین ازیبر »
 « فن حسن ایجره ولی باب وفا مفلقدر »
 (نوعی)

{ [ع] بکی طوغمش جوجق ،
 ولید } § . مطلقاً صبی ، جوجق
 § عبد ، کوله . بومعناالرده جمی
 (ولدان) در . (ولیده) = جاریه ،
 بونک جمی (ولایت) در .

{ [ف] ادات استدراک
 ولیک } اولان (ولیکن) که طرز
 بحماه سیدر . بونلر لسا .
 ولیکن } نغزده اليوم قوللایلیدور .

(معلم ناجی) مرحوم بونلرک نثرده
 ترکی ، نظمده مسامحه صورتیهله
 استعمالی تجویز ایدیلوردی .

{ [ع] مطلقاً ضیافت مناسنه دره .
 وَلَمَّه } لکن استعمال .. روفه کوره
 (طعام العروس) که دو کون طعامی
 یعنی ازدواج دو کوننده یا پیلان ضیافت
 دیمکدر : (ولیه جمعیتی) جمی (وَلَامَّه) .

{ [ع] زیاده مه ایدن : زیاده
 وَهَّاب } باغشلایان جناب حق :
 (عبدالوهَّاب) .

« بخش ایدر حضرت وهَّاب علیم »
 « سوکیلی قوللرینه قلب سلیم »
 (معلم ناجی)

{ [ع] زیاده آلولی . یانوب
 وَهَّاج } یا یلنلایان : (سراج وهَّاج)

{ [ع] زیاده شبیه ، قوروتی
 وَهَّام } ایدن .

{ [ع] ویرمک ، بخش ایتک ،
 وَهَّب } عطا . (وهَّی) = کندینه

ویرلش ، بخش ایدلش ، خداداد
 مناسنه دره . یعنی چالیشحق صورتیهله
 قازالش اولیوب من طرف الله کندینه
 ویرلش دیمکدر . (کسپی) نك ضدی .

{ [ع] « هلم حراً »
 وَهَلَمْ جَرَّأ } ماده سه باقی .

{ [ع] هر شیک اوئی ،
 وَهَلَه } ابتدایی ، ابتدای امر § بر
 شیک برنجی کره سی . (وَهَلَه اوئی)

= برنجی کره . (وَهَلَه) = ابتدای
 امرده ، بردن بره .

وَلَوْلَهُ { [ع] فی الاصل (وَلَوْلَا)
ایده درك آغلامق معناسنه در. لسانغزده
شمانه ، چاغرشمه ، کورو ای ، باطریق
معناسنه قوللانیلیر . (ولوله آنداز)
= ولوله ویریحی .

وَلَهُ { [ع] فرط حزن - شدت
وجود ایله حاصل اولان حیر ،
سرسملک ، شاشیق . (کتیرمک ،
کلک) ماده لر یله قوللانیلیر . لسانغزده
(قورقق) معناسنه هیچ قوللانیلماز .
وَلَهُ { [ع] بوده آنکدر معناسنه
بر ترکیب عربی در که بعضاً
قوللانیلیر .

وَلَهُنَّ { [ع] وله کتیرمیش -
شاشمش ، شاشیرمیش ،
سرمش .

وَلِي { [ع] فی الاصل برنسنه به یک
یا قین اونیق معناسنه در .
بومناسبتله برشی دیگر شیئک آرقه سی
صیره کلک ، تعقیب ایتمک معناسنه
قوللانیلیر : (بربری ولی ایدن امواجک
شدنی) .

وَلِي { [ع] مالک ، صاحب ، معین ،
صدیق ، نصیر معنالرنده
قوللانیلیر : (ولی نعمت ، ولی التم ،
ولی الامر) § ایکی ویا خوددها زیاده
شیئک پیلرنه اجنی تحلل ایتمه چک
مرتبه ده شدت تعقی وقریت کسب
ایتمسه دینلیر . بومناسبتله من حیث الدین
والاعتقاد جناب الله قریب معنویه

وَلَاءُ { [ع] صاحبت ، قرابت §
شرعاً عقدن . دوستندن
حاصل اولان قرابت حکیمه : (ولأ کارانہ)
= محبانہ ، دوستانه دیتکدر .
» بربولا پرور انصافشار اولسه دخی »
» نظم اشعارده همکویک خاقانی »
(معلم ناجی)

وَلَايَتُ { [ع] فی الاصل دوست ،
صدیق ، معین ، نصیر
اولقی معناسنه در . اصطلاحده آشاغیده
کوسترلین (ولی) کله سنک مناسبت
معناسی جهتیله جناب الله صورت
معنویه ده تقرب ایتمک یعنی ولی الله اولقی
معناسنه قوللانیلیر : (شاه ولایت)
= « حصرت علی » کرتم الله وجهه .

وَلَدٌ { [ع] اوغل ، یاورور : (ولد
مَنَوِي) = آخرتک ، آخرت چوجنی
(ولد زنا) = غیر مشروع صورنده
پیدا اولش پیچ ، مقسد ، فتنه کار .
(بلا ولد) = اوغلسز ، ذریتسز
دیمکدر . جی اولان (اولاد) کله سی
لسانغزده مفرد مقاسمنده ده استعمال
وهم اوغلانه هم قیزه اطلاق اولنور .
وَلَوْ { [ع] ایسه دیمکدر . (واو)
حرف عطوی ایله (لو) حرف
امتاعندن عبارت ولسانغزده کله واحده
کبی مستعمل بر ترکیب عربی در .

== صدر اعظمق. (وَكَاتِبًا) = صدر اعظم حقنده عباره آرمه سنده قوللائیلان تمبیرات تعظیمه دندره. (وَكَاتِبًا) = صدر اعظمه منسوب و متعلق.

(وَكَاتِبًا) = وكالت صورتیه، وکیل اولهرق (وَكَاتِبًا) = وكالت سندی، برینك وکیل نصب اولندیقی حاوی سند. (وَكَاتِبًا دَوْرِيَةً) = مکرر ومؤكده وکیللك. (دَعْوَى وَكَاتِبِي) = اووقاتلق، اشخاصه متعلق دعاوی بی محاکم شرعیه و نظامیه ده وکیل اولهرق رؤیت و مرافعه ایتمك ملكی.

{ [ع] قوش بوواسی. }
وَكْر، وَكْرَه { جعی (وَكْرَات). }
(وَكْرَه طَبُور). }

{ [ع] حافظ معناسنده حق }
وَكِيل { السَّيِّد. قوللائیلیر : (حسینالله ونم الوکیل) }
متصرف اولان، کندینه باشقه سی طرفندن ایسی تفویض اولنوب اویشده آنك برینه قائم اولان آدم : (نكاح وکیل، قونسوس وکیل، تجارت وکیل، دعوی وکیل). (وَكِيل مُسَخَّر) = محکمه یه احضار اولنهمایان مدعی علیه ایچون حاکم طرفندن نصب اولنان وکیلله اطلاق اولنور. (وکیل خرج) = برخاتمك خرج و مصرفه نظارت ایدن آدم.

(وَفَيْتَ) = ملكك وقف اولتی
کیفیتی، (ملكیت) تَضَدی. جعی
(اَوَاقِف) : (اوقاف ملحقه، اوقاف مندرسه).

{ [ف] قورقادی آدم }
وَقَوَاق { دیارنده برشجرک اسی
چین اولکهنده بریده نك اسی.

{ [ع] کومور: اودون کی }
وَقُود { یا قبول آتس اوله جق شیلر.

{ [ع] کوپکارنه اولومه سی، }
وَقُوقَه { قوربه کی بعض حیوانلرک
وقوشلرک اوتوشمه و چاغرشمه سی :

« آب پا که نضرر وقوقه قوربه دن »
(۷)

{ [ع] تمکینلی، وقارلی، }
وَقُور { آغیر طاوورانوب کندینی

هیبتلی کوسترن. (ذی وقار) = وقار
صاحبی (وَقُورَانَه) = وقار صاحبی
اولانه یا قیشه جق صورتده.

{ [ع] درتوز درهمه مساوی }
وَقِيَه { اولان طارقی که تحریف
ایله (اوقه) تمبیر اولنور. (وَقِيَه
اعشاری) = اوچیوز اون ایکی درهم
عتیقدر.

{ [ع] حادثه شدید، جنک }
وَقِيَه { وجدال } فصل، ذم، غیبت.

{ [ع] وکیللك، وکیل }
وَكَاتِب { اولتی. (وَكَاتِب عظمی)

کری به پراقی (وقتی کک) - حد
کماله ، حد غایت ایرمک (وقت وحال)
= امکان قدرت ، سعه . جمی (اوقات) :
(اوقات خسه) .

{ [ع] وار قیاس ایت دیمکدر :
وَقَسْ } (وقس علیه البواق) ،
(وقس علی هذا) = بوکا قیاس ایله .
{ [ع] نفوذ ، اعتبار ، خیت ،
وَقَعْ } تمکین ، آغیرلق : (وقع
ووقار صاحبی) .

{ [ع] اصطلاحزده حادثه ،
وَقَعَه } وقوعبولان شی معناسته در .
فی الاصل جنکده ایکی طرفک دفعات
ایله چارشمه سی دیمکدر : (وقعه
خیره) = بکچیرلرک الفاسی ماده سی .
(وقعه نویسی) = طرف دولندن ضبط
وقایعه مأمور اولان ذات ، مورخ رسمی .

{ [ع] طور دیرمق ، آلیقویق :
وَقَفْ } (وقف نظر ، وقف نگاه ،
وقف گوش) § اصطلاح فقهدده اصلا
صاتلماق ، بخش اولتلماق ومنافی
انواع بر وخیردن بر جهته عائد اولق
شرطیله برمالی ، برملکی علی وجه التأیید
فی سبیل الله توقیف و تخصیص ایتمک
دیمکدر : (وقف خانه ، وقف اراضی) ،
(وَقْنَمَه) = (وَقِیَه) = واقف
طرفدن وقتک شرائطی حاوی اوله رق
صورت شرعیه ده تنظیم ایدلش و
ایندیرلش اولان محبت ، سنده .

اصطلاحزده واقع اولان ، ظهور ایدن
شیلر ، حایر ، خصوصاً دیمکدر .

{ [ع] زماندن بر مدت ، بر
وَقْتُ } مقدار مفروض : اصل
ترکیبه سی (چاغ) لفظیدر . زمان
ماضیده اکثریت استعمالی قیدی لسان
عربه عائد اولق کرکدر . لسانزده
اشبوقیده اصلاً لزوم یوقدر . یز بو
لفظی یرینه کوره ماضی دهده ، حالده -
ده ، استقبالدهده قولانیرز . مثلاً
(وقت فرصت ، وقت ضرورت ، وقت
حاجت) تعیرلری کبی حالده استقبالا
لدهده عائد و متعلق اوله بیلیرلر . (وقت
طهر) = اوکله زمانی (وقتده) =
چاغننده ، موسمنده ، صیره سنده
(وقتله) = زمان سابقده (وقتاکه)
= بروقتده که ، بر زمانده که معناسته
برترکیدر . (بی وقت) = زمانسز ،
صیره سز ، مناسبسز (وقت حضر)
= صلح و آسایش زمانی (وقت سقر)
= جنک و غوغا زمانی (وقت فجر)
= شافی زمانی (وقت عصر) =
ایکندی زمانی (وقت وقت) = نوبت
نوبت ، آره صیره . (وقتاً مِنَ الْأَوْقَاتِ)
= زمانلردن بر زمان ، بر آراتی .
(وقتی اولماق) = مضایقه ، طارلق
(وقت بولق) = اختلاس زمان ایتمک ،
زمانی بوش تالمق . (وقت کچیرمک) =
پوشنه اکلتمک || مخصوصاً کچیکدیرمک ،

دعائر، حرفلری یازیبی اشکال مخلعه ده
نسخه، حاشا دیکندر :

«تحقیق صفا گرچه بود، یک بوتعقیق»
«بروق هوا وهوس نوهوساندر»
(نهی)

وَفِيرَ { [ع] «کثیر» ایله مترادفدر،
وَفِيرَ { جوق : (مال و فیر، اموال
و فیره، سنین و فیره) .

وَفِقَ { [ع] وفا ییدی، اوینون
وَفِقَ { اولیجی، اوینون آرقه داش.

وَقَاحَتَ { [ع] کستاخلق، حیا-
سزلق، ادبزلک،
اوتانمازلق .

وَقَادَ { [ع] یک آنولی، پارلاق،
وَقَادَ { آتشین شی، فهم وادراکده

آتش کی سریع النورده اولان ذهن
و قلبه وصف اولور : (ذهن و قاده،
فکر و قاده، قلب و قاده) . (مدرسین
کرام خدمتده اعمال ذهن و قاده و قتل
ضمیر کبریت قبولن قدح زندا اجتہاد
ایله ایقاد ایتدکن مکره — ذیل عطای
جلد ثانی — صفحه ۴۸۹) .

وَقَارَ { [ع] آغیر باشلیق، آغیر
وَقَارَ { مشربلیک، تمکینلی بولنش.

(خَفَتَ) کَ ضَدی : (وقار آمرانه،
وقار ادبیانه) .

وَقَائِعَ { [ع] فی الاصل حادثه
وَقَائِعَ { شدید، صاواش معناسته

اولان (واقعه) و (وقیعه) نک جمی.

ایدیلن شیء صادقانه وکلاماً احرا
ایله مک : سوزی یرینه کتیرمک .

(وَفَا پَرَوَز، وفادار) = وفای،
سوزنده و محبتنده ثابت اولان. (بی وفا)

= وفاسز. (وَفَا کَار) = یک صادق
دوست. § وافیلک . کفایت ایته :
(بومقدار و ما ایتمور)

وَفَاتَ { [ع] تسلیم روح ایتک،
وَفَاتَ { اولک. بومعاده (ایتک)

ماده سیله قوللانیلیر : § اوله، اولوم :
«سرورینک وفاتی باعث حزن اولدی احبابه»
(عزت ملا)

وَفَدَ { [ع] سفارتله ویا برخدمت
وَفَدَ { مخصوصه ایله حضور حکمداره

کوندرلک § برسنه مرتفع، یوکک
اولق معناسته در. بومناستله اصطلاحده
(وُرود) معناسی قصد اولمشدر .
مثلا (نزد مکارم و فد) تعبیرندن
مکرمتلرک محل ورودی استنباط اولنور.
بونکله برابر مکرمتلرک محل مرتفعی
معناسی ده قصد اولنسه خطا ایدلش
اولاز.

وَفَرَتَ { [ع] چوقلق، بولاق :
وَفَرَتَ { (و فرت مال)

وَفَقَ { [ع] اویعه، اوینون کله :
وَفَقَ { (بروقی دلخواه) = کوکک

ایسکنه اوینون اولق اوزره (بروقی
مرام) = مقصده موافق اولق اوزره
§ برکیمه نک امید وامننه کوره اوینون

(یحارمك وعدهسى كلىش) .

« وعده سندن وغا اومار عاشق »

« آلدانير اول پرىيه انساندر »

(اسرار دده)

وَعِظُ { [ع] بر كيمسه يه قلبنى
يوموشاده جق صورته

نواب وعقابه دائر سوز سويله مك ،

اوگود ويرمك § بوصورته سويله نيلن

سوز، نصيحت: (وعظ شيخزلر تدن) .

وَعِيدُ { [ع] تشدير ، جزا وعد

متعلق وعد ايله قورقوتق . شرده

استعمال اولنور ، خلف وعيد كرم عد

اولنور ، زيرا وعيد اثر غضبدر ، غضب

ساكن وزائل اولنجه وعيدك زوالى ده

طبيعيدور كه نتيجه محض كرمدر .

وَعَاءُ { [ع] جنك ، غوغا ، صاواش .

وَعَاءُ { كسر واوايله ياشملىش تلفظ

اجته مى : (شهباز ميدان وغا) .

« اول صف شكن شير صلابت كه هجومى »

« دهشت فكن قلب دليران وغازد »

(نفى)

وَعِيْرُ { [ع] آندن غيرى ، آندن

باشقه ديمكدر . (و)

حرف عطفيه (غير) لفظى و (هـ)

ضمير غائب مفرد مذ كردن عبارت

بر تركيب عريبدو ، مفرد مؤنثنده

(وغيرها) تنبيه سنده (وغيرها)

جمنده (وغيرهم) دينلير .

وَعَاهُ { [ع] عهدده ، دوستلنده ،

محبتده ثبات ايتك ، تصيد

وَضِيْقَةُ { [ع] بر كيمسه ايجون
هركون اعطاسى معين

اولان اجر عمل ، ايش اجر قى ، علوفه :

(وظيفه خوار) = وظيفه يسين ،

علوفه لى ، اجرت آلان . § برينك

عهده سنه توديع ايدلش اولان امور ،

خصوصات ، ايشلر : (وظيفه مأموريتى

ايفا ، وظيفه نظيفه انسانيه) § قيد ،

تقييد معناسنده قوللانيلير . (وظيفه

شناس) = وظيفه سنى طائيان (وظيفه

ناشناس) = وظيفه سنى طائيمايان .

(وظيفه مقدسه) = تعبيرى يالكنز

احردينه متعلق خصوصاتده قوللانيلمق

ايجاب ايدر .

وَعْدُ { [ع] بر شيك قبول واجراسى

سوز ايله بيلد يرمك ، بويولده

بر كيمسه سوز ويرمك . خبرده

استعمالى مشروطدر : (خلف وعد

اثر لكامتدر) ، (الوعد كالدين) =

وعد بورج كيدير .

« كوكلكه بونجه بت بي ثباته كولشدر »

« كولسه يوب بكا وعد ايتديك ثباته كولر »

(معلم ناجى)

وَعْدَةُ { [ع] بر شيك اجراسى

ايجون تعيين اولنان

مهل ، مدت ، وقت : (وعدهسى

حلول ايدنجه تقسيلى ويرملى) §

بين العوام اجل معناسنده قوللانيلير :

« آدم اودر که ایتمه تغییر وصی »
« اقبال و بخت کندینه یار اویش اولامش »
(سید وهبی)

وَضِيعَتٌ { [ع] مولد] قوش ،
طورس ، قورولش :
(وضیعت موقعیه . شورسده کی
وضیعت یک لطیفدر ، .

وَضِیْحٌ { [ع] واضح ، کی
عیان . آشکار ، ظاهر ،
بالی .

وَضِیْعٌ { [ع] فرومایه ، عادی .
آلچاق : (شریف و وسیع)
وَطْرٌ { [ع] امر . حاجت ، ایش :
(قضاء و طر) = دفع
حاجت ایتمک .

وَطَنٌ { [ع] مسقط رأس ، انسانک
وطن : (طوغدینی بره یورد :
(حب وطن ایماندندر) . (وطن ثانی)
= سوگرده دن نوطن اولنان بره . جمی
(اوطان) .

وَطْوَاطٌ { [ع] طایغ قیرلانچی
نوعیدن ابابیل قوشی
§ یاراسه دینان قوش که نام دیگر
(خفاش) در § ضعیف ، قورقاق ،
کهوه زه آدم .

وَطْیٌ { [ع] آیان آلتنه آلمق .
چیکنه مک § جماع ایتمک .

وِظَائِفٌ { [ع] « وظیفه » نک
جمی : (وظائف رسمیه ،
وظائف انسانیه) مفردینه ده باقی .

واموالی ادارهیه مأمور اولان کیمسه .
§ امام (علی) کرم الله وجهه افندمن
حضرتلرندن کنایه اوله ورق ده قوللانیلیر .
جمی (اَوْصِیَاء) دو . (وَصِی مَخْتَار)
= اصطلاح ققهنده متوفانک حال حیا-
تنده نصب ایتمدیکی وصی (وَصِی
مَنْسُوب) = حاکم یتیم ایچون نصب
ایتمدیکی وصی .

وَصِیَّتٌ { [ع] برآدم وفات اغزیدن
اول کندیسندن قاله حق
اموالک صورت تقسیم وتوزیعنی ویاخود
سائر کونا یا پیله حق شیرلک طرز
اجراسنی برینه سپارش ایتمک § قبل-
الوفات برینک بویولده واقع اولان
سپارشی . (وَصِیَّتَمَه) = برآدمک
وصیتی حاوی ورقه .

وَصَاعَتٌ { [ع] فرومایه لک ،
آلچاقلق .

وَضْعٌ { [ع] قویق ، قونلق :
(آنچه نیک قاصه یه وصی ،
خرقه یی صندوقه وضع ، وضع امضا ،
وضع اساس) § ترتیب وتنظیم ایتمک ،
ایدلک : (وضع قانون ، قانون وضع
ایتمک) § طور ، طرز ، طورش § بربره
براقق . آشاغی به براقق : (وضع حمل)
= کبه انسان ویا حیوان یاوروسنی
آشاغی به براقق ، طوغورمق دیمکدر .
« دستگیرم اولدی توفیق خدا کلدم هله »
« وضع ایدنجه شاهراه شهر اسلامبوله پای »
(سروری)

مأمور بولمغلق . حڪمر واد ايله ده
جائزدر . لسانزده بولغظ (وصيت)
معناسنده قوللائيلاز .

وصف { [ع] مدح ايتمك ، اوركمك :
(وصف و ثنا) § برشيتمك

كيفيتنى تعريف و بيان معناسى افاده
ايدر : (ذكر اوصاف) § برشي
صفتلامق معناسته دركه اوشيتك علام
وكيفياتى تعداد و بيان ايتك ديمكدر .
(وصف تركيبي) = براسمك آخريته
بر امر حاضر فارسى اخايله ياپلان
تركيب : (حيرت افزا) = حيرت
آرتيران (دلگشا) = كوكل آجيجى ،
آچان . (وصفي) = وصفه منسوب .
متعلق .

« عجمى كلمت وكو بسيار اولورسه وصف قالنده »
« ييلاز اصلى ، چوق سوز سوينيهر غيرت صوصنده »

(نيل)

وصل { [ع] برشي دكر شيشه
اولاشد برمي ، بنشد برمك

§ برشي ديكر برشيشه اولاشمق .
قاووشمق § بومناسيله (وصلت ، وصال)
كبي سوديكنه ، سو كينيشه قاووشمه
معناسنده ده قوللائيلاز . (ليله الوصل)
= آيتك صوك كچه سنه اطلاق اولور .
زيرا بر آي ديكر آيه قاووشد يرر .
« وعده وصلنى اقرار ايدمه مر نازندن »
(نيل)

وصي { [ع] تيم قالمش چوجقارلك
موروثا انتقال ايدن املاك

« بلبل وش ايدر سخنسرائى »
(لا)

وشق { [ع] تيلكيه مشابه بر
جانور و آنك دريسندن
ياپيلان كورك كه قاره قولاغك سرد
نوعيدر . بين العوام تحريفله (باشاق)
ديليلاز .

وشم { [ع] بدنده برقىسى ايكنه .
لهوب متاثر ايتدكن
صوكره اوزرينه چيويوت بوياسى
دوگورك لاجوورد رنگنده ياپيلان
شكل . تمغا ، نشان . جمى (وشوم ، وشام)
حضرت پيغمبرك لسان شريف لرندن
بونك راغب و فاعللىرى حقنده لغت
صادر اولشدر . بناء عليه اهل اسلام
ايچون اجراسى اصلا جائز اولسايان
شيردندر .

وصاف { [ع] زياده وصف
ايديجى ، برشي پك
چوق اوگوجى :

« اى خداوند مزك وصافى »
« سكا حق و برمش او قلب صاف »
(معلم نابجى)

وصايا { [ع] « وصيت » ك جمى .
اكثريا « توصيه » نك
جمى حكمنده قوللائيلاز : (وصاياى
لازمه نك اجراسى) .

وصايت { [ع] وصيك ، وصيت
اولنان شيتك احراسنه

وَسْوَاش { [ع] شيطان ، ابليس §
(وَسَوْسَه) معناسی ده

افاده ايدر : (وسواس الحناس) .

وَسَوْسَه { [ع] شيطانك ويا نفسك
(نفع وخيري اولايان شي)
خاطره افاضيله قلي شپهيه ، مراقه
وانديشهيه دوشورمهسي ، قورتی .

وَسَمِع { [ع] ميدانلي ، وسعتلي ،
کينش : (اراضی وسيعه ،
صحراي وسيع) .

وَسِيلَه { [ع] کندبسيه برشيته
(رغبتله نوصل اولنه جق
نسنه ، دها صريح تعبيريله برشي تحصيلانه
يا خود برشيته واصل اولغه واسطه
وآلت اولان شي ، فرصت ، بهانه ،
سبب : (وسيله جيله) ، (وسيله جو)
= وسيله آراييجي . (وسيله خواه) =
وسيله ايستين .

وَسِيم { [ع] کوزل . خوش چهره
(معناسنه دري تمغالاغش ،
تمغالي ، علامتلي ، نشانه لي شي معناسي ده
افاده ايدر :

« قيدتحريرم ايله پای سخن در زنجير »
« داغ فرمانم ايله جبهه اندیشه وسيم »
(نفی)

وَش { [ف] ادات تشبيهدر . کجي
(مقامنده اسمارك آخريته
علاوه اولنه ورق قوللانيلير : (ماه وَش ،
مهوش) = آي کجي (پري وَش) =
پري کجي (غنجه وَش) = غنجه کجي .

وَسَائِط { [ع] « واسطه » نك جمی :
(وسائط نقلیه) =
نقل ايجون قوللانيلان آرايه ، ترامواي ،
شمندوفره ، قايق ، معونه ودها بومثالو
واسطه لر ديمکدر .

وَسَائِل { [ع] « وسيله » نك جمی :
(وسائل جيله ، وسائل
مناسبه) .

وَسَاطَت { [ع] واسطه اولق ،
(آره به کبرمک . ميانجيق .
وَسَاوِش { [ع] (وَسَوْسَه) نك
جمی ، شپه لر ، قورنيلير :
(وسواس شيطانيه) .

وَسَخ { [ع] کير ، باس ، يدملک ،
(سردارلق : (وسخ الاذن)

وَسَط { [ع] برشيک ايکي طرفندن
ايرتمه سي ، اورته : (وسط
= کولک اورتمه سي) (وسط الرأس)
= باشک اورتمه سي (وسط الحال) =
اورته حالده ، اورته حاللي (وسط الفامه)
= اورته بويلو (وسطلي) = وسطه

منسوب ، اورتمه به عايد جمی (اَوَسَاط)
وَسَم { [ع] داغلامق ، تمغالاغش §
(يوزده وپنده اولان داغ ،
نشانه جمی (وسوم) .

وَسْمَه { [ع] چيويت بايراغي وراستيق
(ايله وجوده داغ ، تمغا ،
نشانه يايق . (وَسْمَه داز) = داغلي ،
تمغالي .

وَزَانٌ { [ف] اسیجی: اسم. مطلقا
(اولی) ماده سیله قولانی:
(وزان اولان شال روزکاری) .

وَزَانٌ { [ع] چوق وزن ایدن ،
قنطارچی .

وَزْنٌ { [ع] طارتق، طارتلیق،
وَزْنٌ { ترازو یا قنطارایله برشیک
آغیرلی مقداری آکلامق. بومعاده
(ایک) ماده سیله قولانیلیق. § طارتق،
آغیرلی، اخذ واعطاده برشی طارتق
ایچون قولانیلان معین آغیرلقلر ،
درهملر § علم عروضده هر بجرک اجزای
مستقله سندن هر بری، شعر اولجوسی .
جی (اَوَزَان) ، (وَزْنی) = اصطلاح
فقهد طارتیلان شی دیمکدر .

وَزَنَةٌ { [ع] طارتق بری ، میزان
وَزَنَةٌ { ویا صندوق علی § اولجو .
طارتق. (وَزَنَه دَار) = برداثره ویا
اداره رسمیه ده آقچی . طارتوب
وصایوب آلان ، ویرن .

وَزْدَنٌ { [ف] یل اسمک: (وزیدن
وَزْدَنٌ { بادسوم) .

وَزِيرٌ { [ع] رتبه وزارتق احراز
وَزِيرٌ { ایتمش اولان ذات. (وَزِيرَانَه)
= وزیر اولانه یاقیشه جق صورته
(وَزِيرِ اعْظَم) = صدراعظم دیمکدر .
جی (وَزْرَا) .

وَسَائِدٌ { [ع] «وَسَادَه» نك جی .
وَسَائِدٌ { مفردینه باقی .

وَزْمٌ { [ع] اصطلاح طبیده بدنك
وَزْمٌ { بر طرفنده هر نه سیبله
اولوربسه اولسون سیوریلوب چقان
وخلقی اولایان یومرو ، شیش دیمکدر .
جی (اَوَزَام) در . § تعبیر عمومی به
کوره آق جکرک خرابیسنی موجب
اولان اوفق شیشلر دیمکدر که بر درد
دوا ناپذیردر . بوگا (اینجه خسته لی) ده
دیرلر . اصطلاح طبیده بوعلت مدشه به
(سِلَّ الرِّثَه) دینیلر . § بوعلته مصاب
اولان خسته نامیده ده اطلاق اولور .

وَرَى { [ع] خلق، ناس: (افتر
وَرَى { الوری) = ناسك ال
حقیری (افتر الوری) = خلقك ال
قحیری .

وَرِيدٌ { [ع] بویونك ایکی طرفنده
وَرِيدٌ { اولان طمارلدن هر بری .
بونلر (وَرِيدَان) دینیلر . معروف
اولان جی (اَوَرِدَه) در § اصطلاح
طبیده دروننده سیاه قان دوران ایدن
طمار. (جِلَّ الوَرِيد) = شاخ طماری .

وَزَارَتٌ { [ع] وزیرك ، رتب
وَزَارَتٌ { ملكيه و قلميه نك منتهاسی
اولان رتبه جلیله § وزیرك خدمتی .
(وَزَارَتِ عُظْمَى) = صدر اعظملق .

«شع جهانسرای وزارت که شعله سی»
«مشغرفروز انجمن خسروان اولور»
(نمی)

وَرْطَه { [ع] قویو سکی اویوق
 ودرین یر § هلاکی موجب
 اوله جق تهلکه عظیمه ، مخاطره ای حال .
 وَرَع { [ع] تقوی ، جناب حقدن
 قورقوب ایشله می حرام
 وکناه اولان افعال واحوالدن صافتمق ،
 برهیز ایتک : (اهل ورع) .

وَرَق { [ع] برک ، یپراق :
 (ورق گل) ، (اوراق
 ساقطه) § کاغذ ، صحیفه : (ورق
 کتاب) ، (ورقپاره) = کاغذ یار .
 چه سی ، پوصله ، اوراق تذکره §
 کاغذ سکی اینجه آلتون ، کوموش
 ومعادن سائره یپراخی : (آلتون
 ورق ، ورق ذرین ، ورق سیمین)
 جمعی (اوراق) : (اوراق ازهار ،
 اوراق سبز) :

« ای ورق خوان هنرایی مقال »
 « سبق آموز دبستان کمال »
 « نابی »

وَرَقَاء { [ع] آجیق بوذرنگ §
 بیانی گوگرچین : جمعی
 (ورق) .
 وَرَقَه { [ع] تک یپراق ، تک کاغذه
 لسانمزده هر یازیلی کاغذه
 (ورقه) اطلاق اولنور : (ورقه
 صحیفه) = تمغای رسمی بی حاوی
 سندلاک کاغذ .

وَرَل { [ع] اصطلاحات طبیعه دندنه
 بدنده اویلوق اوستی ، قانچه
 یاخود قاناق محلی دیمکدر .

دخی قوللانیلیر : (ماوراءالنهر) =
 آسیای وسطی ، ترکستان :

« نفع ایتکه دل بخودانه نائلیا »
 « وراى عالم حیرتمده بردیاری ایست »
 (نائلی قدیم)

« خیره بخش ذی عقولدر ماوراسی حکمتک »

وَرَأَتْ { [ع] وفات ایدن برآمدک
 مال متروککنه شرعاً
 صاحب ومتصرف اولوق ، ارث . اصلی
 واولک کسریله در .

وَرَثَه { [ع] (وارث) ک جمعی .
 وَرْثَه { اوکله یه باقی : (بین الورثه
 صلحاً حل ماده ایدلسی) .

وَرْد { [ع] فی الاصل هر آغاجک
 چیچکنه دینیلیر ، لکن فارسی
 ایله ترکیبده یالنگز (گل) حقنده
 استعمال اولنور : (ورد رعنا ، ورد
 ناز) ، (شجرالورد) = کل آغاجی
 (ماءالورد) = کل صوبی (وُرْدی)
 = کله منسوب ومتعلق : (فصیله وُرْدیه) .

وَرْدَانَه { [ف] طوبیله جق برلری
 یعنی ایکی اوجلری اینجه ،
 اورته سی یوغون اوقلاغو ، آتجیلرک
 حمیر آچارکن قوللاندقلری ومحریف ایله
 (مردانه) دبدکاری آلت .

وَرَزَش { [ف] چالیشمه ، سعی
 (وُرزشکار)

= سعی ، چالیشقان . (وُرزشکاری)
 = چالیشقانلق .

حفظ اولئق اوزره امانته برافیلان
شیلر دیمکدر .

و دود } [ع] عباد صالحینی حقنده
ودد } ود رفقی ، رضا ورحتی
چوق اولان جناب حقا اسماء حسنا-
سندندر : (یاودود ، عبدالودود) .

ودیع } [ع] اصطلاح فقهده
باشقه سنک مالی حفظ
ایمکی در عیده ایدن آدمه اطلاق اولنوره

ودیعہ } [ع] امانت ، اصطلاح
فقهده بر کیمسه به حفظ
ایچون تودیع اولنان مال ، شی دیمکدر .

جی (ودایع) در . (ودیعه الله) =
روح ، جان || جماعت ، خلق ، ناس .
[ف] صاحب معنانه ادا ندر .

ور } عربی و فارسی اسم لک آخرینه
لاحق اولور : (پیشه ور) = صنعت
صاحبی . (بهره ور) = صیدلو ،

حصه صاحبی (سخنور) = صاحب
کلام ، ادیب ، سوز اری (جانور) =
جان صاحبی ، حائلو . قوتلی (نه مور)
= ناملی ، شهرتلی . (دانشور) =
علم صاحبی ، بیلکچ .

وراء } [ع] آرقه ، اگسه ، آرد
معنانه در . (مادیات و
معنویاتده قوللائیلیر : (ورای پرده ،
ورای جبل ، ورای باب ، عقلک ورا-
سندنه) بعضاً (ماوراء) صورتنده

فنائق ، ضرر ، سوء تأثیر کی معنارده
قوللائیلیر : (وخامت هوا ، وخامت
عاقبت) فی الاصل طعامک هضی ویا
بر شخصک تحمیل کوج اولوب آغیرلق
ویرمک و تأثیرات مضره ایراث ایلمه مک
معنانه در که ترکیبده بومعنانه اصلا
قوللائیلماز .

وخیم } [ع] وخامتله متصف ،
اگوج ، آغیر ، فنا ،
تهلکلی ، ضررلی : (مسلك وخیم العاقبه) .
[ع] محبت ، دوستلق :
ودد } (ود و مخالفت) .

وداد } [ع] سومک ، دوستلق
معنانه در . واولک حرکات
ثلثه سیله لغتدر : (اظهار آثار و داد
ایندیکی) .

« برافه دامن الدن محبتک که اولور »
« قولک تقری مولاسنه و دادی قدر »
(عزت ملا)

وداع } [ع] ایکی ودها زیاده
اشخاصک اثنای مفارقتده
یکدیگر یله استلشمه سی یعنی بر برینی
خدایه امانت ایدوب حقارنده نیاز
سلامت ایلمه سی دیمکدر . § بوصورتله
اجرا قیلان رسم مخصوص که ترکیبده
(آسن) دینیلیر . (وداعلا شقی) =
استلشمک ، بر برینه دعا ایده رک
آیریلوب کیتمک .

[ع] « ودیعه » نک جی .
ودایع } اصلی (ودائع) در .

وَحْشِي { [ع] اسم جنس اولان
(وَحْشِي) (وَحْش) کثرت دیر.
اهل و آلشيق اولايان، يياني :
(حيوانات وحشي)، (حمار وحشي)
= يياني اشك § لساعزده (مدني)
مقابلي اوله رق هنوز تمدن ايتمهش
انسان معناسنده قوللايلير: (آفريقا
وحشيلرندن بري، اقوام وحشي).

«اوله وحشي اوپري چيره كه امكان اولسه»
«ماشق زاره كوزتمزدی خيالنده ييله»
(عوني)

وَحْل { [ع] ايچنه حيوان باتان
(صوبوق چامور، باليق،
باتاق. (وَحْلَكاه) = باتاق. جي
(وَحْل، اَوْحَال).

وَحْي { [ع] قبل السيدن ييغمبران
عظام عليهم الصلوة والسلام
حضراتنه قبض طريقه بيلديرين اوامر
ونوامي. (وَحْي) اتياي عظامه (الهام)
اولياي كرامه مخصوصدور. (وَحْي مَزَل)
= قرآن كريم. (امين وحى) =
«جبرائيل عليه السلام»

«پيمانه كنش ادا اولوردي»
«وحى دله آشنا اولوردي»
(شيخ غالب)
وَحِيد { [ع] يالكز، تك، اشتر:
(رب وحيد، وحيد عصر،
وحيد الزمان).

وَحَامَت { [ع] لساعزده گوجلک،
(آغبرلق، اويغونزلق،

(کثرتده وحدت)، (وحدت کزين)
= اختيار وحدت ايدن، حلوته چکيلن.
(وَحْدَنگاه) = يالكز قالنه جق ير.
صوفيونك (وحدت ايتك) تعبيرلري
برکوشه يه چکيلوب ذکر الله ايله مشغول
اولق ديمکدور. بعضارك طن ايتدکلري
کبي ياقوب اويومق ديمک دکلدر. §
برلك، تکلك، بر اولق: (وحدت
وجوده وحدت السببه).

«شب معراجده كي وحدت ايمون»
«بي جهت کورد يکک اول طلعت ايمون»
(خاقاني)

وَحْش { [ع] انساندن اورکوب
قاجان يياني حيوان.
(اهلي، انسي) مقابلي.
وَحْشِي { جي اولان (وَحْش)
زياده قوللايلير. معاني سائره سي
لساعزده معتبر ومستعمل دکلدر.

وَحْشَت { [ع] خال، قورقونج
ير، تنهالقي: (حالم
وحشت) § خشيت، قورقو، اورککلک،
ييايلک. (وَحْشَت اُنْگِيز) = وحشت
قوباريجي، اورککوييجي، قورقونج.
(وَحْشَت آوَر) = وحشت کتيريجي،
کتيرين. (وَحْشَت آياد) = انسانه
يک زياده قورقو ويره جک، اورککلک
کتيره جک ير. (وَحْشَتگاه، وَحْشَتاک)
ده عين معناده قوللايلير.

وَجِبَهٌ { [ع] واجب اولان خصوص،
انسانك بويونته بورج
اولان شی: (وجیه دمت) .

وَجِبَزٌ { [ع] مختصر، خشوسز،
قیصه . سوزده وصف
اوله رق قوللائیلر: (کلام وجیز) .

وَجِجٌ { [ع] آغری، صبری ایله
صبری کی اضطرابی موجب اولان شی:
(حال وجیع، حالت وجیهه) .

وَجِیةٌ { [ع] قدر و مهلت، شان
وشهرت صاحبی، شریف
آدم، جمی (وجهاء) در، شوکله نك
معنای صریحه نظراً (وجهای بلده)
دیك لازم کلیر ایکن، عسّه (وجهه) ائ
جمی اولان (وجوه) یعنی بومنامده
قوللائیش اولدیغندن بیوم (وجوه
واعیان، وجوه بلده، وجوه مملکت)
کی تعیرات زبانه دردر . § یاقیشقلى،
کوزل معناسی افاده ایدر: (وجهه وجیهه)
§ مناسب، شایان، لایق معناسنده
قوللائیلر: (توجیه وجیهه) .

وَحْدَانِيَّةٌ { [ع] وحدانیتك،
برك، بی نظیرك .
حق السیده ایراد اولنور: (وحدانیت
السیهه) .

« اقتضا ایلر او وحدانیت »

« واقعا کبر و جلال و عظمت »

(خاقانی)

وَحْدَتٌ { [ع] بالکبر لاق، بالکبر
قالق، تالاق، خلوت:

وَجْهٌ { [ع] چهره، یوز: (وجه
منور، وجه نایك) (وجهاً)
== چهره جه: (اوغلی باباسنه وجهاً
يك مشاهد) § جهت، طرز، طریق،
اسلوب، سبب، مناسبت: (وجه احسن)
== ائ ائی، ائ سلامتلی طرز و یول.
(وجهاً من الوجوه) = هیچ بروجه
ایله، هیچ بر سبب و مناسبت ایله،
اصلاً نفی ورد مقامنده ایراد اولنور.
(بروجه بالاً) = یوقاریده کوسترتیلن

طرزده . (بروجه زیر) = آشاغیده
کوسترتیلن یولده . (بروجه پیشین) =
پشین اوله رق، پیشین صورتیه .
(ذوالوجین) = ایکی جهتی، ایکی
یوزلی . جمی اولان (وجوه) = یوزلر،
سبب و مناسبتلر معناسنده قوللائیلر
کی بریلده نك اشراف و اعیان و یوزده
کلن بیوکلری مقامنده دخی ایراد
اولنور: (وجوه مملکت، وجوه
واعیان بلده) .

« بروجیه ناظر اول که نظیری بولنیه »
« برزلفه بسته اول که اسیری بولنیه »
(نائی قدیم)

« چشمندن اکر چه نقش عالم چیقدی »
« بروجیه ایله تصویر جبالک چیقماز »
(فصیح دده)

وَجْهَةٌ { [ع] بوده (یوز) معنا.
سنه در: (وجهه یك
رسول) § جهت، طرف، جانب،
سمت: (وجهه عنیت) .

ویا بر اقلرک اوزونده کی اینجه دیکنجکره
دینلیر .

وَتَدَ { [ع] آغا جدن بایبلان قازیق،
بره قاقبله جق اوجی سیوری
آغا ج بارجه سی . (عَظِم وِتَدَ) =
اگسه کبکی § عروضده اوج حرفدن
مرکب اولان جزء نظم . جمی (اَوْتَادَ) :
(اوتاد الارض) = طاغر . (اوتاد
القم) = دیشلر .

وَتَرَه { [ع] یای چله سی ، کیریش .
بومنا سبتله ساز کیریشلرینه ده
اطلاق اولنور . § قوس دائره نك ایکی
اوجی بینته وصل اولنان خط مستقیم
§ عضله نك قالین سیکیری . جمی
(اَوْتَارَ) .

وَتِرَه { [ع] مسلك ، اسلوب ،
وَتِرَه (طرز، یول : و تیره نجات ،
و تیره سلامت) جمی (وَتَارَ) .

وَتَاتِق { [ع] (وَتِيقَه) نك جعیدر .
همزه نك یرینه (ی)
یا زماملی ، « و تیه » به باقی : (وَتَاتِق
شرعیه ، و تاتق رسمیه ، و تاتق قویه) .
وَتَنَ { [ع] طاشدن و آغا جدن
وَتَنَ { یا بلش صنم ، بت (پوط)
جمی اولان (اَوْتَان) زیاده قوللانلیر .
وَتِيقَه { [ع] اعتماد و احتیاجه صالح
ورقه : (سبب تحریر وثیقه لطائف
و موجب تبصیر انیقه طرائف بودرکه
— نای) .

وَجَابَت { [ع] (وَجِبَه) نك
جمی . اورایه باقی ،
همزه نك یرینه (ی) یا زماملی .

وَجَاهَت { [ع] ابری یوزلیك ،
هیدنلی کوزللك §
عزت ، شرف . کسروا وایله یا گلشدره .

وَجَدَ { [ع] غلبه عشق و اشتیاق
روحانی ایله حالت بیروشی
و بی خودی به دوچار اولق ، فرط
ذوق و شوق روحانی ایله عقل کیدوب
کنندیسدن کچمک حالی . محاوراتده
(کلك) ماده سیله قوللانلیر . (وَجَدَ
آوَر) = وجد کتیریمی . (وَجَدَ أَفْرَا)
= وجد آرتیریمی .

وَهْ آسلاک بوسماع و بونادن مسوق ،
و بونکیده ساک هیچ وجد و حال کدی ؟
(نائقی قدیم)

وَجَع { [ع] آغریوب آجیق ،
آغری ، صیزی . جمی

(اَوْجَاع) ، (وَجَع بطن) = قارن
آغریسی ، قورو بورنی (وَجَع مَفَاصِل)

= بدنك اویناق یرلرنده پیدا اولان
صیزی که (روماتیزم) نك برنوعیدر .

وَجَه { [ع] انسانك یوزنده
یومروجه اولان یرکه

یا ناق دیمکدر . و اوک حرکات ثلثه سیله
تلفظی جائزدر . جمی (وَجَنَات) .

(وَجَنَی) = اصطلاحات طبیعه دندر ،
یا ناقه عائد شی دیمکدر .

« وَاِهْيَاتُ » = پوش شیلر دیمکدر .

« فریاد آنک دکلی واهی »

« بلبل ده بیلیری آه و واهی »

(لا)

« وَاِيْ » { [ذ] تحسیر ، تعجب ،
فرقت ، تأسف عملارنده

قوللانیلیر لفظ مشترکدر . (وای افنده
وای ، وای آنام ، وای نه وقت کلدک) .

« وَاِيْه » { [ذ] بهره ، نصیب ، حصه ،
پای : (وایه دار) = بهره لی ،

حصه لی . (وایه مند) = بهره ، حصه ،

پای صاحبی . (پی وایه) = بهره سز ،

نصیبسز ، محروم . (سایه احسان وایه)

= بهره سی ، نصیبی احسان اولان

سایه دیمکدر .

« وَبَاءُ » { [ع] دهشتلی برمرض
ساریدرکه لسان عوامده

(بومورجق) و بندنه پیدا اولان بومورو

بومورو آنارینه (طاعون) دینیلیر .

(قولرا) کبی امراض مستولیه دنددر .

« وَبَالُ » { [ع] شدت ، ثقلت ؛
اصطلاحده سوء عاقبت ،

عذاب ، کناه معنا سنه در . (وبالی

بورینه) تعبری مشهوردر .

« وَبَرٌ » { [ع] کدی به مشابه آق
طاووشان ، عربستان طاووشانی .

جی (ووبر) .

« وَبَرٌ » { [ع] اصطلاحات نباتیه دنددر ؛

ویر (ابصیرغان کبی بعض اوت

« وَاوُ » { [ع] العباى عثمانیده بکری
طوقوزنجی حرفک اسمیدر :

(واوعلقه ، فصل الواو) ، (وَاوِی)

= واوه منسوب ، اصلنده حروف

مجادن و او حرفی بولنان کله .

« وَاَوْتِیْلَا » { [ع] فریاد ، چیغلق ،
یابیره . (وَا) ماده سه ده

باقلی .

« وَاَهْ » { (مشترک) استغراب ، تحسیر ،
تأسف مقاملرنده استعمال

اولنان برادانددر . بعضاً مکرر اوله زقی

ایراد ایدیلیر : (واه واه) کبی .

« وَاِهْبُ » { [ع] هه ایدن ، باغشلا .
یان : (واهب الآمال ،

واهب الطایا) .

« واهب الادراک مراد ایلسون اذعان کبی »

(معلم ناجی)

« وَاِهْمَه » { [ع] محسوساته عائد معانی
حزنییه ادراک و تعبیر

اخیری ایله قلبه موجود و مرامک اغیری

شک و ترددی موجب تصوراتی الفا

ایدن قوه ذهنیه اطلاق اولنورکه

تعبیر عامیانه ایله (خولیا ، قورتی)

دیمکدر :

« سنین اوستخور جکر در »

« بی واهمه شمسوار معنی »

(انسی)

« وَاِهْیَ » { [ع] باطل ، اساسسز ،
بیهوده ، پوش : (افکار

واهیه ، آمال واهیه) جی اولان

« چراغ زاییدر اول شمع بزم افروز قدسی کیم »
 « آسکا ایتشی قدر قاتوس مینا چرح والایی »
 (نفی)

والد { [ع] پدر، بابا : (والد ماجد)
 والدہ { [ع] مادر، آنا : (والدہ
 مشفقہ ، قابین والدہ ،
 اوکئی والدہ) .

والدین { [ع] آنا بابا دیمکدر .
 (اوین) کئی .
 واللہ { [ع] = (جناب اللہ)
 اسم شریفه قسم ایسرم که =
 معاسنی حاوی بیوک یمن ، آند .

واله { [ع] وله کتیرمش ، حیرتده
 قاشش ، حیران ، سرسم .
 والی { [ع] طرف حضرت پادشا .
 حیدن با فرمان همیون بر
 ولایتک ضبط وربطنه و اداره ستمأمور
 اولان ذاته دینیلیر . (والیک) =
 والی ایله اداره اولنان دیار ، ولایت ||
 والی مأموریتی . جی (ولایت) .

وام { [ع] بورچ ، اودون آنان
 پاره . (وامخواه) = آلاجلی ،
 اوجه بورج اوله رق ویردیکی پاره
 کیری ایستین . (وامدار ، وامی) =
 بورجلی ، بورچی بولنان ، مدیون .

وامیق { [ع] محبت ایدبعی ،
 سویجی || مشاهیر عشاق
 عربدن بر ذاتک اسمیدر که محبوبه
 مشهوره (عذرا) نک عاشق ایدی .

= حقیقته ، اولدینی کبی ، طوغریسی
 دیمکدر .

واقعه { [ع] رؤیا ، دوش :
 (واقعه مده کوردیکه
 شیلری اونونیورم) § ماده ، باشه
 کان مصیبت ، مشقت . جی (واقعات)
 « اوکیجه واقعه مده کوردی رسول »
 « تاسرا پرده سنه ایتدی نزول »
 (خاقانی)

« برواقعه در بوقلبه عائد »
 « اولماز صانیرم بیانی زائد »
 (ناجی)
 « خبرک یوقمی واقعاتمدن »
 (وله)

واقف { [ع] خبردار ، وقوف
 صاحب ، هرشی آسکلا یوب
 بیلن ، ایشه آگاه اولان : (واقف
 احوال ، واقف اسرار ، واقف خفایا)
 § وقف ایدبعی ، فی سبیل الله خیریایان :
 (شرط واقف) § وقفده آیاقده
 طوران . اوچنچی معناسی عربی به
 عائددر .
 « طویسون ذوق فراغ دل ناکامی فلک »
 « خصم دیرینه مزوی واقف راز ایتیم »
 (جوری)

والا { [ذ] عالی ، رفیع ، پوکسک ،
 (بوجه معناسندهر (بالا) نک
 مراد فیدر : (قامت والا ، والا قد ،
 والاجاه ، والی والاشان) ، (والایی)
 = والاق ، پوکسکک ، بوجه نک .

= بللی، آچیق اولورق. جی (واضحات)

= (بدیهیات) کبی آشکار اولان شیلر
دیتکدر. (ایشته حرف ایله حرف
شکاده اولان کلمه نك فرق بونتیسه دن
واضحاً اکلایلیز - معلم ناسی).

واضع { [ع] وضع ایدیجی، قویجی،
قویان: (واضع اسم،
واضع قانون، واضع امضا) جی
(واضعین)، (واضع الید) = برشیته
ال سورن، ال قویان: (آخچه یه
واضع الید اولان بالجله مأموریندن
کفایت لازمه آلتیر).

واعظ { [ع] وعظ ونصیحت ایدن،
ا دیس و دنیا یه دائر جماعته
اوگود ویرن.

وافر { جوق، بول: (ارزاق
وافره آلمش) § بحور
عروضدن بر بجرک اسمی.

وافی { [ع] تمام، الویریجی،
ینیجی. بومعاده کثرین
(کافی) کلمه سیله برابر قوللانیلیز:
(بو قدر کافی ووافیدر) § سوزنده،
ایشنده وفا کوسترن، وفادار اولان.

واقع { [ع] وقوعولان، ظهور
ایدن: (واقع حال، تجارت
واقع) § موجود، بولان: (اومصرا.
عده واقع حشویات) بومعاده معنویاتده
قوللانیلیز. (کاشن) کبی مادیاتده
استعمال اولنه ماز. (واقعا، فی الواقع)

[ف] معکوس،
معکوس - ترس،
اوغور سر: (طالع
واژگون، بخت
واژگونه).

واسطه { [ع] ایکی شیء بر برینه
پیشدیرن. اولاشدیرن
شیء § آرمه کیرن، اورتمده بولان،
میانجی آدم. (بالواسطه) = طولاً.
پیسيله، آرد آرمه دن، جی (وسائط) در.
«موز واسطه رابطه عالماندر»
(عونی)

واسع { [ع] وسعتلی، بول، کنیش:
(محرای واسع، واسع
برمیدان) § علمی جمله اشیایی محیط
وکنیر الاحسان، ذوق جمیع مخلوقات
شامل ورحمتی بی پایان اولان جناب
حقک اسماء حسنا سندنذر. (عبدالواسع)
واصف { [ع] وصف ایدیجی،
اوگوجی - برشیته نك

حال وصفتی ای صورتده بیان ایدن:
(واصف ولی نعمت، واصف جانان).

واصل { [ع] وصول بولان،
اولاشان، بیتشن، ایریشن،
واران: (فلان مملکتته واصل اولدی،
کمی هنوز لیماه واصل اولدی) جی
(واصلین) = حقه ایرتلز: (غوث -
الواصلین).

واضح { [ع] عیان، آشکار،
آچیق، بللی: (واضحاً)

وارد { [ع] ورودیدن، ایریشن،
وارد اولان اسمنامه،

اشیای وارده) § ساختن کبی قله طوغان،
عقله کلن: (وارد خاطر) جی اولان
(واردات) = مادیاتده خزینة دولته

یا خود برکیمسه یه کان خود و حاصلات
نقدیه معناسنده؛ معنویاتده عقله کلن
شیلر حقنده و «ساختات» مقامنده
قوللانیلیر:

«باشلا دجه بن سوزه باشلا رهجو، واردات»
«شوبله کیم طاقست کتیرمز آتی تقریره زبان»
«نفی»

وارسته { [ذ] آزاده، § عاری،
بری: (وارسته بیان)
(وارستگی) = وارسته لک، آزاده لک.

وارون { [ذ] ترس، آرقوری،
ترسته دوغوش، اوغور.

وارونه | سز: (چرخ وارون،
بخت وارون، طالع
وارون، سپهر وارونه، کنبه وارونه).

واری { [ذ] ادات تشبیه، کبی
مقامنده قوللانیلیر:

(خاچ واری، فرنک واری، مقرا-
صواری، طلومبیه واری، پهلوان
واری، کل واری).

واروش { [روجه دن] طاش
واروش قیرمه مخصوص و دیردن
معمول طوپوز، کوچکی بش و برایکی
قیه، بیوکی اون قیه نقلتده در.

وازو { [ایتالیانجه دن] ذیقمت
کاسه، ساقی، قاب.
فرانسجه سی (وازه Uase) در.

§ اسمزده یول، طرز، طوتش کبی
باشقه برمعانده دها قوللانیلیر. مثلا
(اول وادیده فائق الاقران ایدی)
دینیلیر که او یوله، او طرز اوزره
دیمکدر.

«وادی» این اولسون کورین «
(ناجی)

«نه طریق روش تازه نه وادی» قدیم «
(نفی)

واز { [ذ] الی درلو قوللانیلیر.
(۱) ادات تشبیه: (دیوانه

وار، قصاب وار، آواره وار، سبجه وار،
لاله وار) § (۲) کبی، اش: (دائرة وار)

بو ایکی معانده فرقلری غایتله دفته
محتاجدر. § (۳) عادت، رسم، طرز:

(وارینه کوره)، (وارخود) =
کندی عادت، طرزی. § (۴) کره،

دفعه: (یک وار، دو وار، چند وار)
= بر کره، ایکی کره، قاچ کره

دیمکدر. § (۵) لیاقت، مناسبت
معناسنده قوللانیلیر. مثلا شاهه لایق

اینجویه (دتر شاهوار) و اشکون،
یورغه آته (اسب رهوار) دینیلیر.

§ (۶) صاحب، مالک معناسنده در:
(امید وار).

وارث { [ع] میراثچی، کندیسنه
باشقه سندن میراث قالش

اولان آدم. جی (ورثه).

«شاه جم کوکبه سلطان سلیم»

«وارث مملکت هفت اقلیم»
(نفی)

لازم اولان خصوصات . (واجب .
 الوجود) = ذات اجل واعلاسی
 وجودنی مقتضی اولان جناب الله .
 « شکر تکرار ایلک واجب دکل مدبدم »
 (نفی)

واجب [ع] « وجیه » ایله
 مترادفدر . اورایه مراجعت
 اولنه .

واجد [ع] وجوده کتیر یجی ،
 فاطر و غنی ، زنکین .

واخ [ع] چول ایچنده چنزار
 عل : (واخ کیر) جی
 (واحات) .

واحد [ع] بر ، تک : (واحد
 قیاسی) و اسماء حسنا دندر ،

تکری : (عبد الواحد) ، (واحد
 بعد واحد) = بری برندن صوکره ،
 برر برر .

« حق بودر ارکان ایچنده واحد کالافسین »
 « ایستز کیم برکونک بیک ایلله مولاسنک »
 (حالتی)

وادی [ع] طاغیر ، تپه لر ویا برلر
 آره لر نه کی آجیق ، آبریق

برلره دینیلر که دره ودره بویلی
 دیمکدره جمعی (اوداء ، اودیّه) دره .

(وادی آمن) = حضرت (موسی)
 علیه السلام ک مظهر مناجات قدسیه اولدینی
 جبل (طور) ک قربنده کی دره در .

اشبو اداتی حاوی اوله رق قوللانیلان
 تمیزات عربیه پک آزدرد . مثلاً (واسفاء ،
 واوللا ، حیف ، واحسرتا) کبی .
 ترکیده بونک یرنده (واه ، وای ،
 ای واه) ادانلری قوللانیلیر و بونلر
 بعضاً شدت و تأکید ایچون مکرر اوله رق
 ایراد ایدیلیر .

واستنه [ذ] باغلی ، متوقف ،
 منوط : (موافقتلرینه
 وابسته در) .

واپسین [ذ] کری یه فالان ،
 کریده کی ، صو ک :
 (نفس واپسین) = صو ک نفس .

« چرخ مردم کشدر ای دل ترک یرداد ایتسه »
 « واپسیندر بر نفس اهل دل شاد ایتسه »
 (نائی قدیم)

واپور [فرانسزجه Vapeur]
 بخار ایلله متحرک معروف
 کمی :

« دلده آتش ، سرده درد و اشکیم ، دودیده چرخ »
 « جسم عاشق صورتا واپور شکن کوستدر »
 (غلص پاشا)

واثق [ع] وثوقلو ، ایثانیلیر ،
 اعتماد اولنور : (امید
 واثق) .

واجب [ع] بر اقلسی جائز
 اولمایان ، یا یلسی لازم
 اولان : (واجب الادا) و دینا فرض
 منتهیه سنده اولوب ترکی کنه اولان
 اصرا لسی . جی (واجبات) = اجراسی

(نویسنده) = یازیچی معنائنه ایسه ده
قوللانلار.

۴۰. { [ف] طوقوز : (نه طاق) =
 نه طوقوز کر دیکدر که طوقوز
 فات کوکن کتابه دره . (نه قه) =
 طوقوز قه که نه کوکلر دیکدر .

« بویله آغایلسون شمدنکر والتابکنه »
« جامع نه قیبه کونک خطیب منبری »
(نغمی)

مہرہ { [ف] گیزیش ، گیزی ،
صاف .

۱۰. { [ذ] قاسم، طوقوزنجی :
۳۳ { (فلكهم) زمانزده اولکی
قدر قوللاظهور .

۱. { [ع] ترکیه «اوض» و
 «یاساغ» معنانه اولان
 (نُبَه) نك جمعی : (اُولُوْلُی) =
 احباب عقل واسر دینکدر .

نیوب } [ع] آزی دیشی معناسنه
اولان (تاز) ای جمعیه .

اسمى § بالبق : (ذوالنون) =
حضرت (نون) عليه السلام .

نویذ { [ق] بشارت ، مؤذہ ،
ترجمہ سی (موطی صاۃ) کہ
سو بخلی ، ابی خبر دیکھو : (نوید
فتوح . نوید ظفر) بومنادہ فتح نوین
ایہ یا کش قول لاغامی . چونکہ (نوید)
= فرما د اہل آغلامہ معناسہ در .

نوید لطیف در ارباب شوقہ مزدک اکبر
او اکبر مزدکیہ ارواح کثر مزدکانیدر
(معلم ناجی)

نویس [ف] یازمق معنایسته اولان
نویسن (نویستن) مصدرندن
فعل امر درد . لسانمزده داغما وصف
ترکیبی طرزنده و یازیچی ، یازان معنا .
سندده قوللایلیر : (وقعه نویس) =
مورخ رسمی ، تاریخ یازان . (خوش
نویس) = کوزل یازان ، ای یازان .
(دیرونویس) = اوزاق یازان ، تفراف .

(9)

و محاسنی یاد و تعداد ایده درك آفلاقم
معنا سنه در . اصطلاحه على الاطلاق
اوجاع و فجایع سنبیله ایدیقن قریاد
و ناله به دینلیر . اشبو اداك لاحق
اولدینى الفاظك آخر نینه مد صوت
ایچون الف علاوه اولتور . لسانزده

{ [ء] الف عثمانیہ یکریمی
 طوقوزنجی حروف . ابجد
 حسابجہ (۶) عددینہ اشارتدر .
 ادات عطف اولہرق قولاندر .

وا } [ع] عربیده ادات ندیده در .
(نذہ) = مَتَّك محامد

- نور ایمان، نور نبوت)، (نور دیده) = کوز نوری، عزیز و حبیب اولان معناسنده قوللانیلیر. (نور مبین، نور نخستین) = پیغمبر علیه اکل التحایا اقتدیزه دینیلیر. (ضیاء) نوردن اقوادره (جبل النور، جبل نور) = مکة مکرمه ده «حرا» دینیلن طاع.
- (ذوالنورین) = حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام اقتدیزه ایکی کرمه پاکیزه لری تروج ایتدیکی ایمون حضرت (عثمان بن عفان) رضی الله عنه لقب اولمشدر. (نور علی نور) = دها آیی، دها مقبول معناسنده قوللا نیلیر. جمی (آواز، نرآن) در. لسانزده ایکنجیسی باشقه معناده مستعملدر:
- «نور دیده اولدی دیده مدن نهان»
- نور آفشان { [ف] نور صاجیجی، صاجان: (ماه نور افشان)، (نور باش) ده بومعناده قوللانیلیر.
- نور قشان { [ع] نوره منسوب، نوری، بارلاق: (شیراه توری، وجه توری)، (نورایت) = نورانیلك، بارلاق: (نورایت سیاه).
- نوش { [ف] ایچمک، بومعناده (اتمک، ایلهمک) ماده لريله قوللانیلیر. (نوشیدن) مصدرندن فعل امردر. دائما وصف ترکیبی صور- تنده و ایجیجی معناسنده قوللانیلیر:
- (می نوش) = شراب ایچمه. (عیش و نوش) = سیوب ایچمه، عمر سورمه. «بزم دردك جامی نوش ایلز نامرد اولان» (خیالی)
- نوشابه { [ف] «آب حیات» معنا. نوشانه { [ف] متصل ایچمک، نوشانوش { [ط] طور مایوب دوام اوزره ایچمه: (بزم نوشانوش، بانك نوشانوش)
- نوشته { [ف] یازمق معناسنه اولان (نوشتن) مصدر رندن فعل ماضیدر. مطلقا ترکیب ايله قوللانیلیر: (سَر نوشته) = باشه یازیلان، باش یازوسی، تقدیر الاهی.
- نوشته { [ف] یازلش، محرز، نوشته (مکتوب، یازیلی شی، بونك جمعی اوله رق کوستریلن (نوشته جات) غلطدر.
- «ماه ایچره نوشته اسم اعظم» (شیخ غالب)
- نوشدارو { [ف] تریاق، پادزهر، کتابه اوله رق شرابه ده دینیلیر.
- نوشین { [ف] لذت، شیرین، طانلو: (خواب نوشین، جام نوشین).
- نوگر { [ف] عبد، قول، کوله. نوگری { (نوگری) = قوللق، کوله لك.

مثال معنای در . (اَعُوذُج) صور -
تندیده قوللانیلیر .

مُون } [ف] دائماً وصف ترکیبی
صورتند و کوستریجی
معنای قوللانیلیر : (چهره نمون ،
رهمنون ، نمونه نمون) .

مُونَه } [ف] مثال ، اورنک ، چشید :
(نمونه بهشت ، نمونه
نراکت ، نمونه امتثال) .

نُواب } [ع] (نائب) جمع ،
قاضی و کیلیری . طهره لرده
بولان مأمورین شرعیه دیکدر :
(مکتب نواب) .

نُواز } [ف] التفات ایتک ، او قشامق .
معنای اولان (نواختن)
مصدرندن صیغه امر دره . لسانزده
داغما وصف ترکیبی صورتند و او قشلا .
یجی ، تلطیف ایدیجی معنایند قوللا .
نیلیر . فتح نون ایله ده جائز ایسه ده
ضم نون ایله استعمالی سلیقه مخصوصه منزه
دها موافق ، دها خوش کلیر :
(بنده نواز ، غریب نواز ، دین نواز ،
مهمان نواز ، خاطر نواز) .

نُوح } [ع] بریغبر ذی شانک اسم
اسم شریفیدر : (طوفان
نوح) ، (سفینه نوح) = مجمع اجناس
طوائف .

نُور } [ع] قارا گلفنک حسدی ،
آیدینلیق ، ایشیق : (نورقر ،

مثال بحردرونکده صاقلایوب کهرک »
» هنزغالنه میل ایته وار ایسه هنرک »
(سید وهی)

نَمَایان } [ف] ظاهر ، عیان ،
کورینجی ، کورینش :
» بدنی اولسه نمایان او شهک »
» یورکی اوینار ایدی مهر و مهک »
(خاقانی)

نَمَایش } [ف] کوسترش ، کورینش .
(نَمَایشگاه) = محل
نمایش ، کوسترش یری . (نمایش آب)
= سراب ، کونشک چوراق یره هکسیله
صوکی کورینشی :

» مژ کافی که نیم جنبش ایلر »
» بیک جند بلا نمایش ایلر »
(شیخ غالب)

نَمَاینده } [ف] اسم فاعل ، کو-
ستریجی ، کورینجی .
نَمَ } [ع] اوت کی بنوب بویومک ،
برکتانمک .

نَمُود } [ف] (نمودن) مصدرندن
نمود . مطلقاً ترکیب
ایله و کوستریجی ، کوسترن معنایند
قوللانیلیر : (رونمود ، سعادتمود) .

نَمُودار } [ف] کورینجی ، کورینش
اورنک ، نمونه .

نَمُوده } [ف] گوروغش ، گوستر-
لش ، گوزوکش .

نَمُودَج } [ع] «نَمُونه» و یا «نَمُوده»
نک معرینی . اورنک ،

« هر بیت بلغ برخیا لك »

« بر كلشن نكته دار معنی »

(انسی)

« بن نكته شناسم ، بنی رمالی صاندك »

(خیالی)

نكس ایلکه یوز طوتان خسته .

نكس لك علی کری تپك ،

خسته لكی اوسته له مك .

نكول [ع] خوف و اندیشه

سبیلله قاچمنه ، کری

دوغه .

نكته [ع] فی الاصل آغیز

قوقوسی دیمكدر .

عربیده لان ایله ، آغیز ایله حاصل

اولان آتام و اوزاردن کنایه اولورق ده

قوللانیلدینی کتب معتبره ده کوسترلیور .

رایجه طیه یعنی کوزل قوقو معناسنه

دلالت ایندیکنه دائر هیچ بر اشارت

یوقدر . بناء علیله بوکله بی بعض لغات

کتابلرنده کوسترلیدی وجه ایله کوزل .

قوقو دیه دکل یالکز (قوقو) معنا .

سند قولا لاق ایجاب ایدر :

« اعدایه مدار قلم رشحه سمدر »

« احبابه شمیم سخن نكته جاندر »

(نفی)

نمائی [ذ] گورنك ، گوسترمك

معناسنه اولان (نمودن)

مصدرندن امر حاضر صیغه سیدر .

لانعزده دائمی وصف ترکیبی صورتنده

و گوستریمی معناسنده استعمال اولور .

(جهان نما ، رهنا ، قبله نما) .

لطیفه ، نقوش و تصاویر .

« منجلی آینه دلده نقوش کائنات »

« ایش او مرآت مصفایه جلاور مکنده در »

(یاووز سلطان سلیم)

نقول [ع] روایت و حکایه معناسنه

نقول اولان (نقل) جمع :

(نقول صحیحه ، اصح نقول) .

نكت [ع] (نكته) لك جمع .

نكته [ع] فهم و ادراکی ذکاوته ،

طرافته متوقف و عباره مك

اصل مألندن باشقه اولان لطیف معنی :

تعبیر اخری ایله هر كسك ادراك ایده .

مدیکی قاپالی معنایی حاوی كلام بدیع .

(نكته دان) = نكته بیلن ، طریف ،

عارف . (نكته دانی) = نكته دانلق ،

طرافت ، (نكته شناس) = نكته

آشلاپان . (نكته شناسی) = نكته

شناسلق . (نكته گو) = نكته لی

سوز سویله بن . (نكته گوئی) =

نكته سویله بیلک . (نكته بین) =

نكته بی کورن ، طریف ، ذکی آدم .

(نكته پرداز) = نكته لی سوز

ترتیب و ایراد ایدن . (نكته پردازی)

= نكته پردازلق . (نكته آمیز) =

نكته قاریشدیران .

(نقصان فاحش) = برشيتك دكرينك
درتده بری نيستده ويا دها زياده
واقع اولان نقصانه اطلاق اولنور .
(نقصان يسر) = برشيتك دكرينك
درتده برينه بالغ اولمايان نقصانه دينيلير :

« باقه نقصانه احسان ايله »

« عفو و غفراني فرمان ايله »

(خافاني)

{ [ع] بنا ييقتنيسي . كسر
نقص } نون ايله ده لغتدر . لساعزده

جی اولان (اَنَقَاضِ) قوللانيلير .

{ [ع] (نَقَطَه) نك جی .

نَقَطُ } (بي نَقَطُ) = نقطه سز ،

نقطه لری اولمايان .

« يازسون بی نقطه حرف ايله تاريخ »

« ملازمدر سروري »

(سروري)

{ [ع] بعض حرفلرك اوستنه ،

نقطه } اورتنه ، آلتنه قونيلان

شو (.) اشارت ، بنك : (برنقطه ،

ايكي نقطه ، اوچ نقطه) § رياضياتده

برخطك نهايي ، اوجي § موقع منفرد

§ موقعنده يالكنز بکلين ثوبيجي قفره

(نقطه زرین) = کونش .

{ [ع] پاره معناسنه (نقد) نك

نقود } جی : (كثرث نقود ،

فقدان نقود) .

{ [ع] (نقش) نك جی .

نقوش } رسملر ، نقشلر : (نقوش

{ [ع] اوركوب قاجق ،

نقور } طاعلق . بومناسيله حجاجك

(منا) دن مكه مكرمه يه طوغری شتاب

ايله روان اولمرينه اطلاق اولنور .

{ [ع] جان ، شخص معناسنه

نقوش } اولان (نفس) نك جی .

جانلر ، شخصلر ديمكدر : (نفوس زكيه ،

نفوس تدكره سي ، نفوس اداره سي ،

تخرير نفوس) ، (نفوس قدسيه) =

ارواح ابرار ، ملائكه .

{ [ع] (نَقِيب) نك جی :

نَقِيباء } (شرفا و نقبا) .

{ [ع] مجري ، دليك . معاني

نقبه } سائره سي معتبر و مستعمل

دكلدر .

{ [ع] ارمش اريدلش گور .

نقره } موش پارچه سي : (نقره

خام) = خالص گوموش § كوچك

چوققور ، پيو : (نقره قفا) = اكسه

چوققوري .

« نوله نقاد ديسه نك باقيه انصاف بودر »

« كه بزم نقره انديشه من آنك پوليدر »

(ثابت)

{ [ع] اكسيكلك ، تاامام

نقصان } اولقي : (نقصان عقل ،

نقصان تربيه) § اكسيك ، تاامام :

(آقيجه نك نقصاني) ، (نقصايت) =

غلط فاحش ، (نقصاني) صورتنده

استعمال ده خطادر . يونلری قوللاناملی .

نُطِقَ { [ع] معنای آکلاشیلان
حروفله لاقیردی سوله مک؛
کلام ، سوز :

« رضا دیوانک طبعیه رونق کلدی آفاقه »
« باصلدی پنج دفتر نعت و نطق ابن نجارک »
(شیخ ذائق)

نُظِرَ { [ع] (ناظر) ک جی :
نظار (هیئت نظار ، رئیس
نظار) ، (نظار کرام) .

نُعَاشَ { [ع] اعصابه عارض اولان
نخاوت ، اوپوشقلق ،
اوپوقلامه ، امیزغمه .

نُعْمَانُ { [ع] دم ، قان ، (شقایق-
نعمان) = کلینجک جیجکی ،
هرتندن طولانی بوله تسمیه اولمشدری
= امام اعظم حضرت تبریک اسم شریف یلدر :
(نعمان ابن ثابت) رضی الله عنه .

نُعُوتُ { [ع] « نعت » ک جی :
نعت (نعت و قصائد) مریدنه
باقلی .

نُعُوظُ { [ع] آلت رجولیته مخصوص
انتصاب علی که ذکر ی
دائما قوام اوزده بولندیرر .

نُعُومَتُ { [ع] یوموشاقلق ، نرمک .
نُوعُ { [ع] کیمه ، ایشلهمه ،
نقوذ (جاری اوله ، تأثیر فی الاصل

برسته دیگر نسنه یه طوقنوب ایشله -
دکدن صوکره اوته طرفه کیمک
معناسته در : (نقوذ هوا ، نقوذ کلام)
مادیات و معنویاتده قولالایله (صاحب
نقوذ) = صریح الحاطر ، سوزی کچره .

درملک : (یوم نشور) = قیامت
گونئی .

نُصَاحُ { [ع] (ناصح) ک جی ،
نصاح (اوکود ویرنلر .

نُصَارُ { [ع] (ناصِر) ک جی ،
نصار (باردیم ایدنجیلر .

نُصَحُ { [ع] نصیحت ویرمک §
نصیحت ، اوکود : (نصح وینده)

نُصْرَاءُ { [ع] « نصیر » ک جی .

نُصْرَتُ { [ع] یاردیم ایتک § عون ،
نصرت (یاردیم : (نصرت السیه)
معنویاتده استعمالی غالبدر .

« قنده عزم ایلرسه اولسون قع و نصرت رهبری »
(نفی)

نُصُوصُ { [ع] (نص) ک جی .
نصوص (مفردینه مهاجعت اوله :
(نصوص قرآنیه) .

نُصَيْرِي { [ع] « نصیره » منسوب
نصیری (دیکدرکه بو نام ایل
معروف طائفه باطنیه تک هر بر فردینه
اطلاق اولئور .

نُطْفَه { [ع] طوری ، صافی صو .
نطفه (یومعنایه کوره جی (نطف)

§ انسانک منبسی ، بلك صوی .
جی (نُطْفَ) . لسانزده ایکنجی
معناده قولالایله :

« نطفه دن حاصل ایتدی انسانی »
« یازدی آب اوزره صورت جانی »
(حالتی)

محلہ جیقمیق ، تفرّج ایتک ، کسب صفا
ایله مک . (نَزَهْتَقَرَا) = کوئکل فرحانی
ویرن ، صفای خاطرک آوغه سنه سبب
اولان . (نَزَهْتَقَا ، نَزَهْتَقَا) =
مسیره . سیر محلی ، کوئکله صفا ویرمه .
حک یر .

نُسَخْ { [ع] نُسَخَه « نُسَخَه » مک جمی ،
یا زلیش کتاب صورتلری :
(تَکْمیل نُسَخِ ایتک) = علوم آلیه
درسیرینی کاملاً اوقویوب بترمک .

نُسَخَه { [ع] یازلی شی ، یازلیش
کتاب : (نُسَخَه کبری ،
نُسَخَه نفیسه) کی کتاب ، رساله ویا
بر قاق صحیفه فی حاوی اوراقک عینی ،
صورتی :

« ایلام کلشنده تحقیق ریاضیات صنع »
« اولدی اوراق کلستان نُسَخَه حکمت بکا »
(نیلی)

نُسَخْ { [ع] آصمه کبی آتاجلر
کلیتجه ترشح ایدن مایع ،
صو . (نُسَخِ نیانی) = نباتاتک قانی
حکمنده بولنان مایع معناسته اصطلاح
فیدر .

نُسَابَه { [ع] تمزلی اوق . جمی
(نُسَابَه) .

نُسَارَه { [ع] طلاش ، یونه :
بیجی طلاشی .

نُشُور { [ع] نشر ایتک ، یایق ،
نُشُور طاعتق کی بعد ائوت

نُحُود { [ف] جیو بادن معروف
دانه . عربیسی (نَحْص) دره .
قاورولش نخوده (نَحْلَبِ) دینلیر .
نخودک طعام ایله پیشیریلوب یئمسی
نمدر . (نَحُودِی) = نخود رنگنه
مشابه برنک .

نُذَبَه { [ع] مَنَک محاسبی ذکر
ایده رک آغلاش ، آغلامه .
نُذَمَاء { [ع] نَذِم « نَذِم » ک جمی .
همدم اولانلر ، مصاحبلر .
(نذیم) کله سنه ده باقلی .

نُذُور { [ع] نَذَر « نَذَر » ک جمی :
(نذور و صدقات) .
نُزُول { [ع] قوناجق ، اینه جک یز
سی مهامت ، قونوق ایچون
احضار اولنان طعام . (نزل امینی) =
قوناجقی باشی . اوائلده سفره کیدن
اردونک قونه جنی یرلری واورالده
بیه جک وایچه جکلرینی احضار ایتکه
مأمور اولان ذاته دینلیردی .

نُزُول { [ع] قونق ، اینک ، اینه :
(نزل باران) ، (نزل
سحاب) = حاجیلرک مکّه مکرمه جوارنده
(منّا) دینلن محلّه قونعلری .

« اوکیجه واقعه ده کوردی رسول »
« تا سرا برده سنه ایتدی نزول »
(خاقانی)

نُزُوت { [ع] صفوت ، طراوت ،
نُزُوت سرور کی کوئکل آچه جق

نیمه } [ف] نصف، یاریم. (نیمه روز)
 نیمه } = گون اورتەسی. یاریم گون.
 (دونیە) = ایکی یاریم، ایکی پارچه.
 (نیمه نیمه) = یاریم یاریم، پارچه پارچه.

﴿ ن ﴾

متعلق : (اوائى نحاسیە، سکه
 نحاسیە).

نُجْمَه } [ع] فصل نِزاع ایچون
 جکیلن قرعه.

نُحُوسَت } [ع] نَحْسَلَك، میمننیز.
 لك، اوغورسزلىق :
 (نحوست طالع).

نُخَاع } [ع] اوگورغه کیکلرینك
 ایچنده بولنان مرادارایلك :

(نُخَاع شَوَك) = اصطلاح طبعده
 صیرت کیکی دروننده بولنان و مرادار

ایلك دینلن قطعه دیمکدر. (شَوَك)
 = دیکن معناسنده، اوگورغه کیکلری

اوزرنده دیکن کی سیوریلمش کیکجکلر
 بولنسی مناسبیله (شَوَك) دینامشدر.

نُجْمَه } [ع] سچلش، آیردلانمش،
 هرشیتك كزیدهسی، منتخی.

نُحْسَت } [ف] ایلك، برنجی،
 اولکی، ابتدا کی :

(نُحْسَرَاد، نُحْسَرَادَه) = اول طوغان،
 ایلك طوغمش اولان.

نُحْسَن } [ف] برنجی، اولکی،
 ایلك : (طفل نوزادك

فریاد نخستنی).

نُبُوت } [ع] نیلك، پیغمبرك :
 (نُبُوت قدسیة عمده)،

(قبل النبوة) = نبوتدن اول.
 (نُبُوتَنَاه) = رسول، پیغمبر،

صاوه جی.
 «اولهلی تحت نبوتده مقیم»
 «جاوه کاهیدی آنك عرش عظیم»

(ساقانی)

نُور } [ع] اصطلاح طبعده بعض
 سوه } کیکلرك اوزرنده پیدا

اولان یوسرو وچیتتی به اطلاق اولنوره
 نُشَارَه } [ف] صاجیلان شی،

صاجنتی || ریزه طعام،
 يك دوكونیسى.

نُجُوم } [ع] (نجم) ك جسی.
 کجهلری كوك بوزنده

پارلدايان جرملر، کوكبلر : (نجوم
 زاهره)، (علم نجوم) = اجرام

مذکورەلك احوال وحرکاتندن وقایع
 کونییهی استخراجه سبب اولان علم

کاذب. (نُجُومِي) = نجومه منسوب،
 علم نجوم اربابی، منجم.

نُحَاس } [ع] یافر دینلن معدن.
 (نُحَاسِي) = باقره منسوب،

نیلک باشی (نیل آذربائی) = حبش
 دیارندن کچن قسیمی، حبش نیل (نیل
 زنج) = سودانده جواله نهری .

نیل } [ف] چوید اوقی، (نیل) =
 چوید . (نیلج) مرید .
 (نیلقام، نیلگون) = چویدرنکنده
 لاجوردی، مائی اولان . (نیل) =
 کذا چویدرنکی، مائی (نیل بحر،
 نیلی بَرده، نیلی حقه) = آسمان،
 کوك بوزی .

نیلوفر } [ف] ریاحین انواعندن
 مائی برجیچکدر . میاه
 راکدهده ثابت اولور . طلوع شمس
 ایله آجیلیر، غروب ایله قانییر . فارسیده
 (نیلو بَرک، نیلو پَر) ده اطلاق اولور .
 ترکیه محریف ایله (لوفر) چیچی
 دینلیر .

نیم } [ف] نصف، یاری، یاریم :
 (نیم بخت) = یاری پشمش،
 یاری چیک نسنه به اطلاق اولور .
 (نیمین) = لسانزده محریف ایله (منتان)
 دینیلن، وجودک قسم علیاسنی سترایدن
 معروف لباس . (نیم نگاه) = کوز
 اوجیله باقش، یاری باقه، لحاظه .

نیم باز ایش وخن زیر نقاب طرهدن
 دویج هم کوردم اول مهیارده هم کوردم
 (ثابت)

ننگ } [ف] ای دیمکدر: (ننگ)
 (وید) = ای وکوتو . جی
 (ننگان) = ایلر . (ننگخت) =
 بختی ای، بختیار . (ننگ اختر) =
 ای کوکلی، طالی ای . (ننگ خصلت)
 = ای خویلی . (ننگ آندیش) = ایلک
 دوشون . (ننگخو) = ای خویلی .
 (ننگ خواه) = ایلک ایسته بن . (ننگفال)
 = فال ای اولان . (ننگ قرچام)
 = صوکی ای، خبری . (ننگ منظر)
 = کوسترشلی، کوریشی ای . (ننگ
 نام) = حسن شهرت، ای آدی ،
 ای اوگلو . (ننگناهی) = ای آدلیق .
 (ننگنهاده) = اصلی، خلقی ای ،
 خوش مشرب (ننگی) = ایلک .
 (ننگ کردار) = افعالی ای .

ننگو } [ف] ای، صالح . (ننگو)
 (ننگت) = ای طالعی .
 (ننگوکار) = ای ایشلی، ایشلری
 طوغری وای اولان .
 «برک کل کی اولوردی ننگو»
 «ترله دیکه اوعذار خوشبو»
 (خاقانی)

نیل } [ع] مصر دیارنده کاشمشور
 نیلک ایرماق . (نیل ایض)

- « آزادگان قید امل سرفراز اولور »
 « نازایسون سپهره اوکم یی نیاز اولور »
 (قوجه راغب)
- نیام { [ذ] غلاف ، قین ، قلیچ ،
 خنجر ، بیچاق کی سلاحلرک
 قابی .
- نیام { [ع] اویقور || اویوانلر معنا -
 سنی ده افاده ایدرکه او
 تقدیرده (نیام) ک جی اولور .
- نیت { [ع] بر شیتنه قصد وعزم
 نیت : ایتنه ، قورمه : (حسن
 نیت) جی (نیات) .
- نیران { [ع] آتش معناسنه اولان
 (ناز) ک جی : (نیران
 هجران) § جهنم ، طامو : (عذاب
 نیران) « نور » ک جمع دیسکری
 (نیران) کلیر اینسده لسانعزده او
 معناده اصلا قوللا یلماز :
- « سودیکم وصالک قدر ویرم بکا لذت جنان »
 « آتش هجران قدر یافز هله نیران بی »
 (لا)
- نیرنک { [ذ] معربی (نیرنج) دره ،
 سحر ، افسون ، حیلّه ،
 کوز باغیلق § رسم ، طاسلاق شی .
 (نیرنکساز) = حیلّه کار ، مکار ،
 حقه باز .
- نیرو { [ذ] قوت ، قدرت ، زور ،
 کوچ . (نیرومند) =
 کوچلی ، قوتلی ، زورلی . (نیرومندی)
- = کوجلیک ، قوتلیک .
- نیزه { [ذ] میزراق . (نیزه دار)
 = میزراقی . (نیزه) =
 کوجک میزراق ، سونگو .
- « نای نیزه کاتب کرونک اولدی خلمه سی »
 « صفحه میدانده ایندی قامت بدخواهی لام »
 (عبدالغنی نادری)
- « هر جمله ده هجوم دلبران نیزه دار »
 « خیل عدویه اول قدر آفت رسان اولور »
 (نفی)
- نفسان { [ذ] سنه رومیّه مالیه تک
 ایکنجی آبی . برنجیسی
 شهر (مارت) دره .
- نفسی { [ذ] عدم ، یوقلق . (هستی)
 مقابلی . فارسیده (نیست)
 = یوق دیسکدر : (نیستی و هستی)
 = یوقلق وارلق . (عالم نیستی) =
 یوقلق عالمی .
- نیش { [ذ] ایکنه ، نیزه ، دیکن
 کبی اوچی سیوری شی :
 (نیش زنبور) § زهر ، آغو :
 (نیش عقرب) .
- « خوش گوشه ذوق ایدی صفا اهلنه عالم »
 « نوش آخری نیش اولماسه سور آخری ماتم »
 (روحی بغدادی)
- نیشتر { [ذ] پک سیوری معناسنه .
 دره . لسانعزده خففاً (نشتر)
 دینیلیر . جیبان دشمنکه ، آشی آشیللا .
 مغه مخصوص چاقی کبی کوجک واوچی
 سیوری وکسکین بر آلتدر .

موسیقی ده بر مقام اسمی . (نِه‌اَوَندِی)
نِه‌اَوَندِه منسوب .

{ [ع] غایت ، اوج ،
نِه‌اَیَت : صوْک . (نِه‌اَیَه) طر .

زنده ده قوللاتیلیر . (پِی نِه‌اَیَه) =
اوجیز ، صوْکیز . (نِه‌اَیَه اَلْاَیَه)
= صوْک صوْکی ، اَلْ صوْک .
(اَلْ اَلْاَیَه) = صوْکِه قدر .

« اوصاف خدایه غایت اولماز »
« فیض مسخنه نِه‌اَیَت اولماز »
{ [ف] یا سَلْشدر . طوغریسی
نِه‌نَک (نِه‌نَک) در . او ماده یه
مراجعت ایتلی .

{ [ع] نائیک خدمتی ،
نِه‌نِائَت : قاضی وکیلکی § نائیک
محلی .

{ [ع] « نِیت » ک جمی :
نِه‌نِائَت (نِیَات خیریه) .

{ [ع] مِیت
نِه‌نِاَخ ، نِه‌نِاَحَت : اوزرینه آغلا .
یوب باغیرمه ، فریاد اتمه .

{ [ف] رِحا اتمک ، یالوارمق
نِه‌نِاَز ا § حاجت . احتیاج ، خوا .

هش . (نِه‌نِاَز مَند) = محتاج ، رجا
ایدیجی . (پِی نِه‌نِاَز) = مستغنی ،

احتیاججیز . (نِه‌نِاَزِی) = نیازه
منسوب ، نیاز ایدیجی ، طلبکار .
(نِه‌نِاَز مَندان) = حاجت صاحبجری ،
رجاجیلر .

{ [ع] قاپلان . فارسیسی (بَلَنک) .
نِه‌نَک جمی (آغاز ، غور ، غاز) ،
(نِه‌نَه) = دیشی قاپلان .

{ [ف] اصل ، بنیاد ، بنیه ،
نِه‌نَاز : خلقت : (بِه‌نهاد) = اصلی
کوتو ، یارادیلیشی کوتو .

{ [ف] قونش ، قونش :
نِه‌نَاده : (فرونده) = آشاغی
قونش ، آشاغی ایدلش ، طرح ایدلش .
« بضاعه قاناز ایدی افتخار مخدومه »
« فرونده اولنسه ائندی زاده لکی »
(قوجه راغب)

{ [ف] نازه ، دوزکون فدان ،
نِه‌نَاز : آعاجک کورپه سورکونی .

{ [ف] فدان ، قورولق ،
نِه‌نِائَتان : فدان § آوجی قورقونلی
نِه‌نَاله § دوشنه مه ، دوشنه جک
شی § لاسزده سفرده مهملرک آلتنه
قونیلان مشین اوستنه ایشله مه لی آلتلق
معناسنده قوللاتیلیر . بومعناده (نِه‌الی)
یا سَلْشدر .

{ [ف] کیزلی ، صاقلی .
نِه‌نَاز : (نِه‌نِاَیَی) = کیزلیک ،
صاقلی اولقلق . (نِه‌نِاَیَی پِیْکَران) =
ملائکه کرام (نِه‌نِاَغاه) = خلوت ،
خزن ، سرداب ، مفاره ، بودروم .

{ [ف] عراق عجمده مشهور
نِه‌اَوَند : بریده § او شهره نسبتله

(نِگَه اَنْدازُ) = نظر ایدیمی، عطف
نظر ایدن .

«قون گرشمه سنك لب كزیده مفتونی»
«نِگَه تفاقنك دلر بوده حیرانی»
(ناثلی قدیم)

«غرق ایلدیکجه حزنه نکاهك نکاهمی»
«تعقیب ایلردی کریمه و فریاد آهمی»
(معلم ناجی)

نِگَرانُ { [ف] باقیچی، باقان :

«زیرانه دیمکدر بوکه زندان ایله واعظ»
«بریرده طوروب جام هلاله نِگَراندر»
(نقی)

نِکُو { [ف] (نِکُو) مخفی،
اوکله یه باقلی . (نِکُو خواه)

= ایبلک ایستین، خبر دیله بین .
نِگُونُ { [ف] آلت اوست، زیروزر
اولش، ترس دوغوش :

(سَر نِگُونُ) باشی آشامی، آلتی

اوسته کلش . (نِگُونُ طشت) =

قبه آسمان (نِگُونُ سار) = باشی

آشامی دیمکدر . نظمده تخفیف ایله

(نِگُونُ سار) ده دینیلیر .

نِگِنُ { [ف] مهر، خام، یوزوک :
(فص نِگِن، نقش نِگِن)،

(نِگِن سائی) = حکاک، مهر قازیمی .

نِمالُ { [ع] [نمل] ث جی،
قاریجه لر .

کمال عقل و فراسته متوقف اولان معانی
دقیقه، نازک ماده لر : (نکات و مضامین)
ضم نون ایله یا کلشدر .

نِکاحُ { [ع] تزوج ایغک، قادیان
آلتی معامله شرعی سی :
(عقد نکاح، حباله نکاح) .

نِگارُ { [ف] نقش، رسم،
صورت، صنم : (نِگار

خانه چین) § تصویر کبی کوزل،

محبوبه، دلبر، (نِگار خانه) و

(نِگارستان) = نقش، رسم، صنم

ایلله مزین خانه || رسم و صورت سرگیسی .

نِگار زنده { [ف] رسام، مصور
معنا سنه در .

نِگاشته { [ف] نقش اولشمش،

رسم ایدلش، یازلش :
(نگاشته صحائف توارخ) .

نِسکالُ { [ف] آتشاره، آتشلی

کومور پارچه سی .

نِگَهِ { [ف] نظر، کورمه،

باقش . تخفیف ایله (نِگَه)

صورتنده ده قولانیلیر : (نگاه مستانه)،

(آهو نگاه) = آهو باقشلی (نِگَه روز)

= نظری، کوزی تورلاندیریجی .

(نِگَه بان) و (نِگَه بان) = باقیچی،

کوزه یچی، بکچی . (نِگَه بانی) =

بکچیلک . (نِگَه انداز، نِگَه دار) =
صافلاییمی، حامی، حافظ، بکچی .

وحرکتده. بولنق. شرعاً و عقلاً منفور
و مذمومدر .

« نفاق ایتشلر اما معنوی همت بیورمشلر »
(وحی)

نِقَاب { [ع] یجه، یوز اورتوسی،
یاشاق : (نقاب جمال ،
رفع نقاب) .

« نقابن ایلسون رفع کورمدک چوقدن »
« اونور دیدیه شاید نظراصابت ایدر »
(سید وهی)

نِقَابَت { [ع] نقیبک .

نِقَاط { [ع] « نُقْطَه » نك جی ،
اوماده یه باقلی : (نقاط
عسکریه، نقاط حربیه ، نقاط مهمه)
محاورانده (نِقَاط) صورتنده استعمالی
معروفدر .

نِقَرِش { [ع] آفاق یازمقلرنده،
طوپوقلرده: مقصائلرده،
نِقَرِش { پیدالاولان برنوع شدید
وجعلی علت . جمی
(نِقَارِش) .

نِقْض { [ع] بنایقنقیبی . بوزنقیبی .
جمی (انقاض) .

نِقْمَت { [ع] معامله شدیدله ایله،
عقوبتله جزا دیمکدر .
جمی (نِقْم ، نِقْمَات) .

نِكَات { [ع] (نِکْتَه) نك جمی،
نکته لر، فهم وادراکی

و انتظام تحتده بولان عسکرلر . جمی
(نِظَامَات) .

نِعَال { [ع] (نَعْل) نك جمی .
نِعَال { مفردینه باقلی . (صِف
نِعَال) = آفاق قابیری یری، پاپوشلق .

نِعَم { [ع] نه کوزل مناسنه فعل
نِعَم { مدح . (نِئْس) مقابلی :
(نعم المطلوب ، نعم التصادف) .

نِعْمَ { [ع] (نِعْمَت) نك جمی :
نِعْمَ { (ولی النعم) .

نِعْمَت { [ع] خوش دیرلک ،
نِعْمَت { ایبلک ، رفاه وراخته مدار
اولان حال و مال ، آذوق || فرح ،
سیرت ، عافیت . (نعمت السیه) =
جناب حق عبادینه بخش ایتدیکی
هردرلو اسباب عیش ورفاه . (ولی
نعمت) تصویرنه حرف تعریف الحاق
ایدیلنجه (ولی النعمه) طرزنده یازمق
لازم کلیر . اولکی کی یازیلیرسه غلط
اولور . یعنی (ولی النعمت) یازیله ماز .
« قناعت دامن الدن براقه نعمت ایسترسه نك »

(قوجه راغب)

نِفَاس { [ع] قادینک چوقق طو .
نِفَاس { غورمق حالی، خصوصه لقی
قادین حیض کورمک مناسنه درکه قان
ظهوری دیمکدر : (سیلان نفاس) .

نِفَاق { [ع] ایکی یوزللیک ، دین
نِفَاق { خصوصنده ریا کوسترمک ؛
بربریله بوزیشوب خصم اوله جق حال

= مأوی ، یورد ، طوراق .

« بن سلیمان فہما کشور اشعارده »
« عرش بلقیس سخن شمدی نشیندر بکا »
(خواجہ فہم)

{ نشین } [ف] اوطورمقی معناسنه
{ اولان (نشین) } =

مصدر لذن امر حاضر در . وصف ترکیبی
صورتنده و اوتوریجی ، اوتوران
معناسنده قوللائیلیر : (کوشه نشین ،
پوست نشین ، مدرسه نشین ، خلوت
نشین) ، (نشیننده) = اوتوریجی ،
مصدر مذکورک اسم فاعلیدر .

{ نصاب } [ع] فی الاصل ہر شیک
(اصلی ، اساسی ، مرجعی
معناسنده در : لسانزدہ مقدار ، درجہ
کافیہ ، حصہ معناسنده قوللائیلیر :
(نصاب کمال ، نصاب علم) || عرف
شرعیہ مالذن بشو مقدارہ اطلاق
اولنور کہ مال آشا بالغ اولدقده زکاتی
واجب اولور . مثلاً کوموش ایکی یوز
درمہ ودوہ بش عددہ ایریشنبہ
زکاتلری ویرلک لازم کلیر . بوتقدیرده
کوموشک نصابی ایکی یوز درمہ ،
دوہنک نصابی بیش رأسدر .

{ نصف } [ع] ہر شیک یاریسی ،
(یاریم ، یجق :) نصف
قطر) ، (نصف شہار) و (نصف الثہار)
= اوگلاہ وقتی . (نصف اللیل) =
کیجہ یاریسی .

{ نصفیت } [ع] یاربلیق حالی ، یاری
(یاریہ :) نقودی

نصفیت اوزرہ تقسیم) ، (نصفیہ) =
ہر شیک ایکدہ برقسی || یاربلیق نای ،
قیصہ نای .

{ نطاخ } [ع] طوس اورمہ ،
اوروشوب غوغا ایتہ .

{ نطاق } [ع] نسوان عربہ مخصوص
برنوع لباس ، فوطہ ،
توشاق ، کرک ، منطقہ ، قوشاق بری :

(نطاق الجوزاء) ، (ذات النطاقین) =
اسماء بنت ابی بکر رضی اللہ عنہماک
تلفیدرہ لیلۃ ہجرت سنیہدہ حضرت
رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم ایلہ
ابوبکر الصدیق رضی اللہ عنہک غار
مشہوری حین تشریف لرنده بلندہ بولنان
نطاقی ایکی بہ بولوب بر پارچہ سنی
کندیلرینہ طعام سفرہ سی و دیگر
پارچہ سنی دہ قریبہ باغ باغش اولسی
سبب تلفیدر .

{ نظام } [ع] ہر شیک ثبات و دوامہ
(مدار اولان نستہ بہ ، حالتہ
اطلاق اولنور . بوندن ماعدادیزی ،
دوز کونلک ، حسن ترتیب ، قاعدہ
مطردہ ، قانون عرفی ، وزیر معالری دہ
افادہ ایدر : (دستور مکرم نظام العالم)
(نظاماً) = قانونہ کوردہ . (نظامی)
= نظامہ منسوب ، قانون وقاعدہ بہ
متعلق . (محاکم نظامیہ) = نظام
محکمہ لری (عساکر نظامیہ) = نظام

نژاد { [ذ] اصل ، نسل ، حسب ،
صوی : (عالی نژاد ، پاک
نژاد) .

نساء { [ع] قادیلر . قادین معانسه
اولان (امراء) نك لفظنك
غیری اوله رق جعیدر : (طائفة نساء) .
نسبت { [ع] تعلق ، مناسبت ،
قربت ، یاقینق { [ع] مقادیرك
بربرینه نظراً واقع اولان قدر و قیمتلری
نسبت لغارتمه جدولنده مقید بولنان اعداد
متاسبه : (نسبت عددیه ، نسبت
هندسیه) ، (نسبتی) = متناسب
(نسبة) = نسبت صورتیه ، بربرینه
باقهرق . (نسبی) = دیگر شیشه نسبتلی ،
نسبت ایله : (یاه نسبی) .

نسوان { [ع] « نساء » عکبی
(امراء) نك جمی ،
قادیلر . جمع ثانی اولان (نسوان)
قوللا نیلماز .

نسوی { [ع] نسیایه منسوب
ومتعلق دیمکدر .

نسیان { [ع] اوتمق ، یاضف
حافظه و یا خود فعلت
سبیلله بریشی خاطر دن چیقارمق .

نشادور { [ذ] نشادر . فتح نون
ایله ده لغتدر . (ملح
نشادور) = نشادر وحی .

نشاسته { [ذ] بنفداك اوزی .
(نشا) ده بو معنایه
لغتدر : (نشاسته حلواسی) .

نشان { [ذ] علامت ، اثر { هدف ،
آماج ، تفك و اوق یری
حسن خدمت و صداقت اربانه
مکافات اوله رق طرف دولتدن درجات
مختلفه ده یریلن معروف علامات
مخصوصه : (نشان امتیاز ، نشان
افتخار ، نشان ذی شان عثمانی) هدف
معناسنده (نشانگاه) تعبری ده قوللا .

نیلیر . (نشانی) = بکیجری دورنده
طغرا کس ، توقی || آییجی ، آتدینی
قورشونی هدفه اصابت ایتدیرن .
(نشانلاقمق) = گویکی اوله جق ذات
طرفندن کلبن اوله جق قیزه نامزدلك
علامتی اوله رق کوندیریلن ذی قیمت
هدیه نك رسم قبولی .

نشانه { [ذ] بو دخی علامت ،
اثر ، اماره ، هدف :
(نشانه عاطفت ، نشانه طغر) .

نیشتر { [ذ] قان آلتق ، چیان
ویاره آتق ایچون قوللا .
نیلان کوچک ییچاق . (نیشتر) مخفی .
اورایه باقلی .

نیشپ { [ذ] اینیش . یوقوش
معناسنه اولان (فراد)
مقابل : (نیشپ و فراز) = اینیش
ویوقوش . (نیشپگاه) = چوقور یر .

نیشین { [ذ] اوتوره جق یر .
(نیشینگاه ، نیشینگه)

نَشْكِرُ { [ذ] شکر قامشی که
نیشکر } عصاره سندن شکر
حاصل اولور .

نیل { [ع] نائل اوله ، مطلوبه
نیل } ایریشمه ، مقصده ایرمه :
(نیل مهام) .

« نه در جرم ؟ دیمش خوبانه (نیل) »
« آلا ن سز کو کلی هم ویرمه یی سز »

نَیْرَج { [ع] فارسی « نیرنگ »
نیرنج } معربی . طلسم معناسنه در .
جی (نیرنجات) .

نَیْرَاز { [ذ] قامشلق ،
نیراز } نیشتمان { سازلق محل .

نَیْزَن { [ذ] فی جالان . (نایزن)
نیزن } مخفی . (نکاه نیزانه)
= نیزن کی یان باقش .

ن

(حرف ندا) = (یا ، آ ، آیی) کی
خطابی متضمن اولان حرفلره اسما
وصفاته الحاق اولئان الف حرفی :
(یا حافظ ، باقسه آ ، ای خواجه ،
سرورا ، داورا) کی .

نِزَار { [ذ] زبون ، ضعیف ،
نزار } نحیف ، آریق : (جسم نزار) .

« تم نزار کوروب قاچه ای ریمده غزال »
« تصویر ایت که هیولای روح مجنونم »
(نائلی قدیم)

نِزَاع { [ع] خصومت ایتمه ،
نزاع } چکشمه ، آغیز غوغاسی .
(نزاع لفظی) = اساسسز ، مألّسز ،
چکه یاریشدرمه . (قطع نزاع) =
غوغایی یا تشدیرمق ، صلح ایتک .

« دامنک پر خون ایدن شمشیر مبر کدر فلک »
« فارغ اول بزدن سنکله یوق نزاعی کیمسه نک »
(نائلی قدیم)

نِیْسَاح { [ع] کوپک هاو لاسی ،
نیساح } اورومه سی .

نِیْسَال { [ع] اوق معناسنه اولان
نیسال } (نیل) کی جی . مفردی
قولالایلماز .

نِیْسَار { [ع] صاجق ، سریمک :
نیسار } (کوه نثار) = کوه
صاجان (دژ نثار) = اینجی صاجان
(پرتو نثار) = نور صاجان ، آیدینلا .
تان (بدایع نثار) = بدیعلر صاجان .
§ دو کونده سرپیلن پاره .

نِیْجَاد { [ع] قیلج باغی ، حائل
نیجاد } سیف . (طویل التجاد)
= اوزون بوی آدم .

نِیْجَر { [ع] عالم ، فطین ، ماهر ،
نیجر } امور دیده ، حقایق آگاه
آدم . ارباب علم و قلمک مشاهیری
حقنده ایراد اولنور : (نیجر بی نظیر)

نِیْذَاء { [ع] چاغیرمق ، باغیرمق
نیذاء } سس : (ندای هاتف) .

نهر { [ع] صوبك دره دن زياده
 چاي، ايرماق: (طونه نهری، سقاريه
 نهری، نهر جسيم، فرات نهری)
 جی (نهار) دره جمع ديکری اولان
 (نهور) قوللايلماز. (نهری) =
 نهره منسوب ديمکدر: (ماهی نهری،
 اداره نهریه).

نهرنگ { [ف] عربیده «تمساح»
 دینلن ومصرده (نیل)
 کنارلرنده جوق ظهور ایدن (کله)
 مشابه وعظیم الجثه جانور آبی. کسرون
 ایله معروف ایسهده یاسلشدیر.

نهر { [ع] منع ایله مک، یاساق
 آیتک، برینی برشیدن
 آلیقویق، یابدیرماق. (امر) ا
 ضدی: (امرونی)، (نهی عن المنکر)
 = ممنوعات شرمیهدن نهی دیمکدر.

نهر { [ع] دهشت، فورقو
 یغماچی، چاپولچی.
 نهر { [ع] نهری «دن مشتق،
 اشک آوازی، آکیرمه سی:
 (نهری حمار).

نهر { [ع] «نای» مخفی. اورایه
 مراجعت اولنه.

نهر { [ع] تورلو، یارلاق، ایشیق:
 (نیر اعظم) = کونش (نیر
 اصغر) = آبی (نیرین) = شمس وقر.

نهر { [ف] امیدسر، مایوس
 دیمکدر. (نای امید) ا
 مخفیدر. (نهریه) = مایوسانه،
 امیدسزجه سنه. (نهریدی) =
 امیدسزک، مایوسیت.

نهر { [ف] نازه فدان، آغاجک
 نازه سورکونی. اکثریا
 تشبیه صورتیله قامت بالای دلبرانه
 اطلاق اولنور:
 «بندہ مستفی طبیعت فونہام سایہ دار»
 (معلم ناجی)

نهر { [ف] یکی هوسلی،
 مستدی، مجبی. جی
 (نهرسان).

نهر { [ف] یپ یکی، یکی شی،
 یکی اولنه: (طرزنون).

نهر { [ع] کونشک طلوعسندن
 غروبته قدر کچن زمان که
 لسانمزده (گون، گوندوز) دینیلیر:
 (نیل ونهار) = کیجه وکوندوز
 (نصف نهار) = اوکله، گوندوز
 اورته سی (نهاری) = گوندوزه

منسوب ومخصوص، گوندوزک دیمکدر.
 نهر { [ع] غارت، یغما، صومعه،
 آقین، چاپول.

نهر { [ع] طوغری پول، آجیق
 پول طرز، منوال،
 اسلوب: (برنج شرعی).

«**نَوشْکُفْتِه**» { [ف] یکی آچلمش،
چيچک کبی یکی
آچیلان : (غنچه نوشکفته) .

«**بَلِيلِ گلزار عشقم سينه پرداغله**»
«**نوشکفته غنچه دل آشیاندر یم**»
(نفی)

{ [ع] گونا ، قیسم ، جشید ،
نوع } درلو : (نوع نوع) =

درلو درلو ، گونا گون § صنف .
جنسندن اخصدور : (نوع بشر) ، (نوعاً)
= بر مقدار ، جزئی ، نوع جبهتیه .

{ [و] عَمَّا } = بر نوع ایله ، بر صورتله ،
(نوعاً) = بر مرتبه . (نوعی) = نوعه
منسوب و متعلق .

«**نوعرُوش**» { [ف] یکی کلین ،
هنوز قوجه یه وارمش
قیز . جمی (نوعرُوسان) .

{ [ذ] اوج ، گوشه ، برشینک
نوک } سیوری یری : (نوک خامه)
ضم نون ایله ده لغتدر :

«**ای کلنهال طوغریسی سایه گده خارغم**»
«**کچدی درونه نوک دیکندن زیاده جه**»
(واصف)

«**نوکار**» { [ف] یکی ایشه باشلایان ،
عممی .

{ [ع] گمی کراسی ، حوله
نول } نقلی اجرقی . محرقی (ناولون ،
ناولین) .

{ [ع] خواب ، اویقو .
نوم } (بین النوم والیقظه) =
اویقو ایله اویانیقلى آردسی دیکندر .

«**آلشدیر اولان عقلمزی بریت نورس**»
«**کیم عشقی کهنه کبی هوش ریادر**»
(نفی)

«**نورسته**» { [ف] یکی جمش ، یکی
یشمش : (نهال نورسته)

{ [ذ] یکی چیقمه قیرمه ل
نورسم } قابوت ، یکی رسم اوست
لیاسی .

{ [ف] یکی ایریشمش ،
نورسیده } کنج ، نازه . جمی
(نورسیدگان) = یکی ایریشنلر ،
یتیشنلر : (نورسیدگان ادبا) .

«**هر نورسیده شاخ کل آلدی الینه جاممل**»
(نفی)

«**نوروز**» { [ف] یکی کون دیمکدرکه
سنه شمسه نك برنجی
ومارت رومینک سکنر ویا طقوزنجی
کونیدر . کونش اوکون (حل)
برجه دخوله ایدر . تساوی لیل ونهار
وقوع بولور . (نوروزیه) = غلط

مشهور قیلندن اولوب شمسک حل
برجه دخول ایتدیکی آنده ینلمک
اوزره عطری ، مقوی ، معدوی
مواد دن ترتیب اولنان معجونه ، طائلیه
اطلاق اولنور .

{ [ف] یکی طوغش ، یکی
نوزاد } طوغان : (طفل نوزاد ،
بکای نوزاد) .

{ [ف] یکی ولده ، یکی
نوزمین } یول ، یکی جشید .

نَوَجُوَان { [ف] دلباقانلی، تازه،
= کنج. (نَوَجُوَان) =
دلباقانلیق، کنجلیک .

نَوَح { [ع] میت اوزرینه فریاد
ایله آغلامق، صاغو صاغیق
کوجرین نغمه ایله اوتک : (نوح
کبوتر، نوح حمامه) .

نَوَحَه { [ع] نوح کبی ماتم، فریاد
ایله، ازکی ایله آغلامق،
صاغو. جی (نوحات)، (نوحه گری)
= اولویه آغلایان (نوحه گری) =
نوحه ایدمچیلیک .

نَوَخِر { [ف] کنج، جوان .
نوخیر { (نوحات) ده بومعاده
لغندر یگی یشمش، یگی چقمش،
تازه : (خط نوخیر، نهال نوخیر) .

نَوَر { [ف] دورمک، قیورمق،
نور { ملی مسافه ایتک معناسنه
اولان (نوردیدن) مصدرندن مشتق
اولوب لسانغزده دائمًا ترکیب ایله
قوللانیلیر : (رَه نورد) = یوله کیدن،
یول یوریین، (محرانورد) = همراه
کیدن .

«اوره نورد سبکروکه کله رفتارده»
«نه صاعقه ایریشور کدینه نه برق و نه باد»
(نقی)

نَوَرَس { [ف] یگی یشمش، تازه،
نورس { کوریه : (جوان نورس،
شاخ نورس، نهال نورس) .

نَوَبَارَه، نَوَبَاوَه { [ف] ترفنده، یگی
یشمش میوه،
سبزه، عجازه قوللانیلیر .

نَوَبَت { [ع] دور، صیره، صیره
ایله ادا اولنان وظیفه،
خدمت : (نوبتی) یی بر خدمته صیره
ایله بر قاج کیشی دوام ایتنه یی مدت
خدمت یی فرجه، فرصت یی بعض
اسراضده آره صیره وقوعولان حال
بحران : (صتمه نوبتی، خسته نك
نوبتی زیاده) یی اوقات معینهده بعض
محال رسیمیده چالینان موسیقیه .
(بالنابویه) = نوبت ایله، صیره ایله

(نوبخانه) = اسکی زمانده مہتریری
(نوبیزن) = نوبت چالان مہتر .
(مَرَنوبت، نوبتی) = حاملرده
دلاکارک صیره ایله ادای خدمت
ایملرینه باقان آدم .

نَوَبَر { [ف] ترفنده میوه، چپچک
یی مہلری یگی بویومکه باشلا.
مش قیز .

نَوَبَرَه { [ف] یکیدن یگی به .
نوبو { تازه دن تازه به .

نَوَبَهَار { [ف] ایلک بهار، یازدن
اول اولان موسم که
(مارت، یسان، مایس) آیلرندن
عبارتدر .

نَوَبَیْدَا { [ف] یگی حاصل اولان،
یگی یشمن .

نَوَاصِي { [ع] « نَاصِيَه » نك جمى ،
جبهه ، آئينه .

نَوَافِل { [ع] « نَافِلَه » نك جمى .
فرض ، واجبدن ماعدا
اجرا قیلان عبادتله دينليز .

نَوَاقِص { [ع] « نُقْصَان » نك جمى ،
اكسير .

نَوَاقِص { [ع] « نَاقُوس » نك جمى ،
چاسلر ، چغراقلر ؛
(طنين نوافيس) .

نَوَال { [ع] بهره . نصيب § لطف ،
احسان ، عطا ، كرم :
(دريانوال) = لطف واحسانى دگنر
كجى چوق ونهايتن اولان ديمكدره .

نَوَالَه { [ع] نصيب ، قسمت ||
بيهجك ، ييتى : (نَوَالَه چين)
= قسمتى آلان ، بيهجك طولايان .

نَوَامِيس { [ع] عربده قانون
معناسته اولان (ناموس) نك
جمى ، قانونلر ، شريعتلر ديمكدره .
لسانزده مفردى اصلا بومعناده
قوللايماز .

نَوَاهِي { [ع] (نهي) نك جمى ،
نهي اولتمش ، منع قيلتمش
شيرلر ، منهيات : (اوامر ونواهي) .

نَوَائِين { [ع] يگى اسلوب ||
اسلوب جديد احداث
ايدن .

نَوَاجِد { [ع] آزي ديشلري
معناسته اولان (نَاجِد) نك
جمى .

نَوَاح { [ع] ميت ايچون اجرته
نوحه و فرياد ايدن آدم .
مؤتى (نَوَاحَه) در .

نَوَاحِي { [ع] « نَاحِيَه » نك جمى .
چايلر ، يانلر ، بوجاقلر :
(نواحي بدن) § كويدن بيوك اولوب
دولت طرفندن منصوب برمدير ك زير
اداره سنده بولنان محل ، ديار : (قري
ونواحي) .

نَوَادِر { [ع] « نَادِرَه » نك جمى ،
آز بولنان شيلر : (نَوَادِرُ
الكلام) .

نَوَادِي { [ع] مجلس معناسته اولان
(نَادِي) نك جمى :
(نوادى ادبا) .

نَوَاز { [ع] تركيبيله اوقشايچى ،
تلفيف ايديجى معناسته
قوللاييلير . (نَوَاز) ماده سنه مراجعت
اولنه .

نَوَازِش { [ع] تلفيف ، التفات ،
اوقشامه . (نَوَازِش)
ماده سنه مراجعت اولنه .

نَوَازِل { [ع] « نَازِلَه » و « نَزَلَه » نك
جمى . § آفات . مفردينه
مراجعت ايتلى .

(تَوْنِيَاذ) = ايشه يېڭى باشلايان ، يېڭى
 مشق آلان (تَوْرَاه) = يېڭى يولي
 (تَوْرِيحَاد) = يېڭيدن وجوده كښولش ،
 اول يوق ايكن سوكره دن ياپلش .
 { [ف] نفحه ، لحن ، آواز ،
 نَوَاسِي } سس . كرك انسان ورك
 حيوان سس نه اطلاق اولنور : (نوای
 بلب ، نوای في) ، (خوش نوا) =
 كوزل سسل : (مطرب خوش نوا) ،
 (نَوَاسَاژ) = خواننده ، چالغیچي §
 مقامات موسيقیه دن بری : (فصل نوا) ،
 (نواذن باشلامه) تبیری مشهور در .
 (نوای خسروانی) مشهور بارېڼك خسرو
 پرويزك مجلسنده او قوديني برلحن §
 رزق ، ذخيره ، نواله . (بي نوا) =
 عاجز ، يوقسول ، آج صوسز : (درویش
 بي نوا) .

{ [ع] « مصیبت » معنانه
 نَوَائِب } اولان (نائبه) نك جی :
 (نوائب دهر) .

{ [ع] « نائره » نك جی ،
 نَوَائِر } شعله لر . مفردینه ده
 مراجعت اولنه .

{ [ع] علی الاطلاق چكر ك
 نَوَات } معنانه در . قول ضعیفه
 كوره خرما چكر ك دېكدر . تصغیر نه
 (نَوْت) دیندلیر .

دلبرك دوداغندن كښايه اوله رق دخي
 ايراد اولنور . (نَمَكِيْن) = طوزلوا
 طادی پرنده ، لذتلی : (لب نَمَكِيْن) ،
 (نَمَكُ بَحْرَام ، نَمَكُ حَرَام) = كفران
 نعمت ايدن ، نانكور . (نَمَكُ سُوْد)
 = طوزلانمش || باصديرمه (نَمَكُ شَنَاس)
 = طوزطایق ، يعنی ايبك بيلن ،
 شاكر نعمت دېكدر .

{ [ع] قاريجه ، مور . ايكنجی
 نَمَل } بدن انسانی به عارض اولان
 قاريجه لانه هلته ده اطلاق
 اولنور .

{ [ع] مکتوب ، نامه ، شقه ،
 نَمِيقَه } يازلش كاغذ : (نَمِيقَه
 غلصی) ، (ترقیم نَمِيقَه) بونك جی
 اولان (نَمَائِي) اصلاق اولانيلماز .

{ [ع] فيلسفی ، جيزتی §
 نَمِيم } (تمام) كې سعایت ايدن ،
 قوغويجی .

{ [ع] آغيز قاره سی ، نفاق .
 نَمِيمَه } (نَمِيمَه سَاژ ، نَمِيمَه كَار) =
 منافق ، قوغويجی .

{ [ف] ناموس ، عار ، حياء ،
 نَسَك } حجاب § صيت ، شهرت :
 (پرده نَسَك) ، (نام ونَسَك) = اسم
 وشهرت (بي نَسَك) = حيا سز ،
 تاموس سز .

{ [ف] يېڭی ، تازه ، طراوتلی .
 نَوَ } (طرز نو) = يېڭی طرز

نماز سز، تارك صلات ، نماز قیلايان .
(بی نماز عذری) = شایان قبول
اولیه حق صورتده سرد اولتان بهانه .

نَمَازُ { [ع] نَمَ ایدیمی ، قوغویچی .

نَمَازِ { [ع] (نَمَازِ) نك جی .
اورایه مراجعت اولنه .

نَمَازِ { [ف] کچه ، کبه ، عبا ، یوکندن
نَمَازِ { معمول دوکمه اورتو . (نَمَازِ)

نَمَازِ { = کچه بارجه سی . (نَمَازِ)

نَمَازِ { = آت اگری اوزرینه قونیلان یوکندن

نَمَازِ { . (نَمَازِ) = عبا ، عبا

نَمَازِ { کینمش اولان . (نَمَازِ) = صرف

نَمَازِ { کچه دن ، بتون بتون کبه دن ، عبادن .

نَمَازِ { « خوارباقه هرعد پوشه صاقن ای محتتم »

نَمَازِ { « هرکدای خضرکور هرقتضه درویشانه باق »

نَمَازِ { (اصولی)

نَمَازِ { [ع] پانك ، قایلان . کسر

نَمَازِ { نَمَازِ (نَمَازِ) لغتدر . جی

نَمَازِ { (نَمَازِ) در .

نَمَازِ { [ع] مشاهیر جبابره

نَمَازِ { قدیمه دن حضرت (ابرا .

نَمَازِ { هم (علیه السلاهی آتسه الفای ایدن

نَمَازِ { شخص .

نَمَازِ { [ف] ملح ، طوز : (حق

نَمَازِ { (نان و نك) = طوزو

نَمَازِ { اتمك حق معناسنه درکه شکران نعمت

نَمَازِ { مقامننده قوللانیلیر . (بی نَمَازِ) =

نَمَازِ { طوزسز (نَمَازِ) = طوزلق ||

نَمَازِ { [ع] « جهل » کبی بیلمه مک

نَمَازِ { « معروف » نك ضدی ،

نَمَازِ { بیلمه بن شی « سؤال و جواب ملکلرندن

نَمَازِ { برینك اسمی : (منکر و تکیر) .

نَمَازِ { [ف] رطوبت ، باشلیق ،

نَمَازِ { ایصلاقلق ، چیک ، (نَمَازِ)

نَمَازِ { = غل ، یاش .

نَمَازِ { [ع] برینك کلامی دیگرینه

نَمَازِ { نقل ایله طرفینی بربرینه

نَمَازِ { دوشورمك معناسنه درکه ترکجه ده

نَمَازِ { قوغجیلق اتمك تعبیر اولنور .

نَمَازِ { [ع] برکتلتوب جوغالق ،

نَمَازِ { آرمق ، بو یومك معناسنه در .

نَمَازِ { (نَمَازِ) = پیدا اولوب

نَمَازِ { بو یومك ، یتشمك معناسنه اولغله تأیید

نَمَازِ { ایچون اقامه قیلان (نَمَازِ) ایله برلکده

نَمَازِ { نبات کی یتشوب بو یومك معناسنی افاده

نَمَازِ { ایدر « رخ ، فائض معناسنده ده

نَمَازِ { قوللانیلیر : (نَمَازِ) = فائض ،

نَمَازِ { فائضه لی .

نَمَازِ { « نك همان ایله یزمرده نهال ایلیم »

نَمَازِ { « یکدم ای ابرکرم نشوونمادن یکدم »

نَمَازِ { (نابی)

نَمَازِ { [ف] اهل اسلام ایچون بش

نَمَازِ { نماز و قنده اداسی فرض اولان

نَمَازِ { عبادتدرکه هر بیسی (صلات) در .

نَمَازِ { (نماز شام) = آفتام نمازی (نماز شام)

نَمَازِ { = اکثریا شهر خاندجنده ، قیده

نَمَازِ { وسد اوزرنده محراب وضعیله نماز قیلنق

نَمَازِ { ایچون یا پیلان عمل . (بی نماز) =

(نَقِصَه دَار) = قصورلی ، عیبلی ،
اکسکلی اولان .

{ [ع] برشیک مندی ،
نَقِصْ } عکسی اولان و اویشیک

حکمنی رفع ایدن ، بوزان . (مُسی

بالتقص) = ضدیله تسمیه اولمش
دیکدر .

{ [ع] صتیق ؛ برسنه نك
نَقِصَه } حکمه و معنانه مناقص شی .

{ [ع] اصطلاحات طیه دندر ،
نَقِصْ } اجزای نباتیه دواشیه بی
قایار صوایله خاشلا یوب آلنان خاصه لی
صوبه دینلیر .

{ [ع] اصطلاحده کوز ایله
نَقِصَه } روئی ممکن اولیوب
خرده بین ایله کوریه بین حیوانات
صنغه اطلاق اولنور .

{ [ع] خسته کدن هنوز
نَقِصَه } قالمش اولان ، حال نفاخته
بولان .

{ [ع] اشکنجه ، عقوبت ،
نَكَلْ } جزای شدید .

{ [ع] مصیبت ، مشقت ،
نَكَبَتْ } جمی (نکوب . نکبات) .

{ [ع] نحو یون اصطلاحده
نَكْرَه } دلالت مخصوصه سی مجهول

اولان اسم . « معرفه » نك ضدی §
مجهول ، مهم ، تحف ، غریب :
(نَكْرَه گو) = تحف ، غریب ، کولنج
شی سویله یین .

نقل و سوق اولنان لوازم و اشیا و سائر
معناسنده قولالیلیر : (نقلیات
عکریه ، شمدوفر نقلیات ، پوسته
نقلیات) .

{ [ع] طاشیمه ، طاشمه ،
نَقْلَه } کوچه پاره سی : (اجرت
نقلیه ، مصارف نقلیه) .

{ [ع] بالك ، خالص ، تمیز .
نَقِیْ } .

{ [ع] بر جماعتک باشی .
نَقِیب } احوالنه نظارت ایدن
کدخداسی . (نقیب الاشراف) =
شرما و سادات کرامک امور و خصو .
صاته ظارنه رسا مأور اولان ذات .
(نقب الاشراف قائمقامی) = طشره .
لرده بووظیفه ایله موظف اولان ذوات
§ تکیه لرده شیخ و کلی بولنان ذات .
جمی (نقباء) .

{ [ع] بر شیشک
نَقِیر و قَطِیر } کافه تفصیلاتیله ،
مشمولات و متعلقاتیله ، ایکنه دن اییلگه
قدر نقرعاییله مقامنده ایراد اولنور .
(نَقِیر) = خرما جکر دکنک ظهرنده کی
اوهق جو قورینه دینلیر که جزء شی
معناسنی افاده ایدر . (قَطِیر) =
دخی اوجکر دکه یا پیشیق ایجه قابوق
معناسنده در .

{ [ع] اکسکک ، عیب ،
نَقِصَه } قصور ، جمی (نقائص) ،

قیریلان دیشك چوقورونده قالان كوك
پارچه سی .

تَقْعُ { [ع] ادویه نباتیه دن برنی
سوده قایناعق یاخود قاینار
صو ایچنه بر مقدار آتوب بر چاریك
ساعت قدر بر اقدقدن یعنی ایچه خاشلا-
ندقدن صوكره صوینی آلتی . چای ،
اخلامور ، خطلی دینیلن قوری اولترك
یا بله یی كی .

نَقْلُ { [ع] برشی برندن قالدیروب
دیكر بر یره كوتورمك ،
كوچورمك : (نقل مهجات ، نقل یكون ،
اشیانك نقل) § روایت ، تقریر ،
حکایه : (نقل سرگذشت ، نقل کیفیت ،
نقل ماجری) ، (نَقْلًا) = روایه ،
روایت اوله رق ، نقل صورتیله § خانه
تبدیل اتمك ، گوج اتمك ، طاشمق :
(نقل مكان) § اهل عشرتك اثنای
شریده یدکاری منه . بو معناده غلط
اوله رق ضم نون ايله مستعمل و معروفدر .
(نَقْلَنْدَ) = حکایه جمع ایدن ، حكا-
یه چی ، رومانچی .

نَقْلَهُ { [ع] « ناقل » ك جی .
روایت ایدنلر ، خبرورنلر .
نَقْلُ { [ع] نقل وروایت منسوب
وتمعلق ، عقل ايله بیلمه بن .
(عقلی) مقابلی .

نَقْلِيَّاتُ { [ع] نقل وروایت متعلق
اولان ، عقلی اولایان
خصوصات : (عقلیات و نقلیات) §

نَقَرَاتُ { [ع] شرقی بندلرینك
باغی ، هراوچ مصراعده

تكرور ایدن دردنجی مصراع ، پرسنك .

نَقَشُ { [ع] برشی باغلی بویا ايله
نقش بویامق ، برقچ درلورنك

ایله تزیین اتمك : (نه كوزل نقش ایتمش)

§ اوصورتله یا ییلان شی : (نقش جدار ،

نقش سقف) § رنگامیز تل ایلك ،

ابریشم ايله ایشله مه صنعتی : (نقش

درسی ، نقش معلمه سی) مجازاً رنك ،

آل ، حبله مناسنده ده قوللانیلیر .

(نقش بر آب) = دوامیز ، نباتیز

شی (نقش جبین) = سر نوشت ،

آلین یازسی (نَقَشَنْدَ) = قاشلرك

نقشلیخی باغلابوب ایلك تللر ايله

دستگاهمه احضار ایدن استاد ، رسام .

(نَقَشَنْدَی) = نقشبندك ، طرق

علیه دن شیخ (محمدیاء الدین) نقشبندی

حضرتلرینك طریقه صوفیه سته منسوب

اولان درویش .

« شكل عذار یار كی نقش دلقریب »

« لوح ضمیره یازمدی صورتكر خیال »

(باقی)

نَقَصُ { [ع] ناغاملق ، نقصان ،

اكسیكك .

نَقْضُ { [ع] بوزمق ، بوزلق §

بوزله ، قیرله ، سوکوب

بیقمه : (نقض بنا) بو مقامده جی

اولان (نقاض) ده اوسع معنی ايله

قوللانیلیر . (نقض سن) = چوریوبوب

نَقَّاش { [ع] یاغلی بویا ایله ایشله یین ،
نقش اوران ، بویاجی :
(نقاش اصناف ، نقاش باشی ، نقاش
طایبه سی) .

« میل ایدر جنته عالم ، مکرای حورلقا »
« آئنده نقاش ازل حنکی تصویرایتدی »
(ذاتی)

نَقَّال { [ع] برشی نقل و حکا به
ایدن ، چوق نقل ایدن .
نَقَّاهَت { [ع] خسته لکدن یگی
قالامه ، مرضك دفعیله
خسته نك هنوز ضعیف و ناتوان بولنشی :
(حال نقاهت) .

نَقَّاض { [ع] (نَقِضَه) نك جی .
مفردینه مراجعت ایتلی .
نَقَب { [ع] بیوك دلیك آچق .
(نَقَبَن) = دلیك آچان .
نَقْد { [ع] مسكوك آچمه ، آلئون
و كوش مسكوكات ، پاره .

(نَقْدَأ) = نقد ، پاره اوله رق . جی
(نَقُود) در . مجازاً دخی استعمال
اولور . مثلاً (نقد جان) کبی .
« نیله اولسون کوهرو و سلك خریداری کوکل »
« نقد جانه چارسوی عشقه و غبتی وار »
(فلنت)

نَقْدِسَه { [ع] حاضر و راج آچمه .
اکثریا مجازاً قوللا تیلیر :
(نقدینه غیرت ، بذل نقدینه همت) .
نَقِیْه { [ع] اویغی ، طاش ویا آغاج
نقش اوزیرنه یازی ، رسم ، نقش
حك ایتك : (صنعت نقر) .

نَفِیس { [ع] هر كسك رغبتی
جلب ایلان و خوشنه کیدن
قیمتلی ، لطیف ، پندیده ، مطبوع ،
کوزل شی : (نفس نفیس ، نفیس
میوه لر ، اطعمه نفیسه ، کتب نفیسه) ،
(نَفِیسَه) = نفیس اولان ، نفیس عد
اولنان شی دیمکدر .

نَقَاب { [ع] نقب ایدمچی ، دلیک
آچمچی ، دلیجی :
« کاه اولور نقاب چابک دست دکرزی طبعمك »
« گنج بر گهر آزارکن برنوکنمز کان اولور »
(نفی)

نَقَابَت { [ع] نقیيلك ، شرافت ،
اولوق .
نَقَاد { [ع] نقد ایدن ، آچمه نك
خالصی قلبدن تفریق ایدن
برشيك ایدنی کوتوسدن سچوب
آیران ، ماهر ، دقیقه بین : (فکر
نقاد ، طبع نقاد) :

« نوله نقاد دیسهك باقی به انصاف بودر »
« که بزم نقره اندیشه مر آتک پولیدر »
(ثابت)

نَقَّارَه { [ع] تحریف ایله (نغاره
- یا خود - ناره) دینیلیر که
آلات قدیمه موسیقیه دن طبل ، ترانیت
کبی بر جالغیدر : (جفته نقاره) نظمده
شده سز استعمالی جائزدر .

« چالندی بام فلکده نقاره دولت »
« پر ایتدی دبدبه مژده گوش آتایی »
(نفی)

= بردن قابضین . یا خود قوی بودن
چهاریلان نفت . (نقط نباتی) = جام
آغاچندن یا خود سازیدن تقطیر قیلان
نفت که (تره منق) ده دینلیر . عربیده
کسر نون ایله اقصعدر .

{ [ع] منفعت ، فائده ، کار ،
نفع } تجارت : (نفع و ضرر)
ترکیبی (آبی) لفظ مهجوریدر .
(آسیلائی) = کار ایتک ، منفعت
کورمک معنانه در .

{ [ع] اولاد و عیالی و نفسی
نفعه } کجییره جک ، حوایجه و تعییشه
صرف اولنه جق ارزاق و اشیا و آخه .
جی (نفعات) .

{ [ع] برشی یرندن آیرمق ،
نقی } برشی یرندن آیرمق ، اجلا
سلب ، انکار : (ادات نفی) = نفی
ملك = برشی حقنده اقراری اولان
کیمسه نك اوشی یمدر دیمه دن اول آخر
بر کیمسه نك مالی اولدیغنی اخبار و اقرار
ایتمه سی .

{ [ع] جنگه کیرن فیرقه ،
نقی } جماعت رجال . (نقیرعام)
بتون خفك جنگه سورله سی . (یوم
نقی) = حجاجك (مینا) دن (مکه
مکرمه) یه عودتی کونی .

{ [ع] بعض فقر و درویشانك
نقی } بلارنده طاشیدقاری بوسوز
بوری ، کره نایك کوچکی که (یوف
بورسی) دیمه معروفدری فریاد ، ناله ،
چیغلتی .

برکزیده ایله متصف اوله رق قرب السهی به
اطمئنان حاصل ایش اولان اراده .
(نفس ناطقه) = روح انسانی .
معقولات و مقولاتك مناسباتی حس
و تفهم ایتکه مستعد اولان جوهر ذاتی .

(نفس کل) = عرشدن کنایه در .
(نفوس قدسیه) = ارواح ابرار
واخیار ، ملائکه (بالنفس) = بالذات
(نفس الامر) = حد ذات ، یعنی
ماده نك کنه و حقیقی ، اصلی . (نفسی
ینك) = مجاهده ایله هوا و هوسه
غلبه ایتک دیمکدر .

{ [ع] صولوق : (ضیق نفس)
نفس } آن ، زمان : (نفس
واپسین) = صوك نفس . (نفس
ایتک) = دعا او قویوب برینك یوزینه
اوفله مك . جی (انقاس) : (انقاس
معدوده حیات) .

« حق برستم عرض اخلاص ایتدیکم درگاه بر »
« بر نفس توحیددن آیرلدم الله بر »
(معلم ناجی)
« چرخ مردم کشدرای دل ترک بیداد ایتسه »
« واپسیند بر نفس اهل دل شهاد ایتسه »
(ناظم قدیم)

{ [ع] نفسه منسوب و متعلق :
نفسانی } (امل نفسانی ، انفعالات
نفسانیه) ، (نفسانیت) = یورکده کی
گو تو لک .

{ [ع] « نفت » که معرب بی . بونام ایله
نقط } معروف یا غ . (نقط معدنی)

(نفرت بخش) = انسانه نفرت ویرنجی،
ویرن .

نَفَرین { [ف] سبب، لغت، بد دعا
دیمکدر: (نفرین خوان)
= سویکوب صایان، بد دعا ایدن
(نفرین کنان) = نفرین ایدرک .

نَفْس { [ع] جان، روح، جوهر
نفس ذات . لسانزده بعضاً
اصلنده اولدینی کی مؤنث اعتبار اولنور:
(نفس ناطقه) دینیلیر. بعضاً ده مذکر
اعتبار ایدیلیر: (نفس نفیس) طرزنده
قولالاینیلیر. § جسد، شخص: (عظیم
النفس)، (نفسه کفیل) = شخصه
کفیل دیمکدر. § هوای وهوس،
شهوات: (کور نفس، نفسی قهریق)
بومعالده جی (نفوس و آنفس) در
§ کنسیدیسی، لواحقین ماری،
یا لکز معناستنده قولالاینیلیر: (نفس
ادرنه، نفس قصبه) § برشینک
حقیقی، هرشینک عینی، جوهری .
(نفس متکلم) = متکلمک کندی.
(نفس اماره) = انسانی قیایع ولذات
دنویه به شدتله سوق ایدن قوه طبیعی.
(اماره) = زیاده سیله امر ایدن دیمکدر.
(نفس لوامه) = وقوع و ارتکاب
معاصیدن طولایی کندی زیاده سیله
لوم ایدن اراده انسانی. (نفس مطمئنه)
= صفات ذمیمه دن مطهر و پاک و اخلاق

اصطلاح طیدور، خنجره ایله نفس
بوریلری داخل ستر ایدن غشاء
مخاطینک قانامه سیله دوکولن قانی
توکورمک دیمکدر.

نَفْخ { [ع] کوزل قوقو یا ییلمق §
یل اسمک .
نَفْخَه { [ع] رایحه طویه، کوزل
قوقو § یالک برکزه اسمه.
سی، براسم یل. جی (نَفَعَات) .

«نفعه کام و شمیم کام دل موقوفدر»
«زلف عنبر بارینه، کیسوی مشک افشانده»
(ناثلی قدیم)

نَفْخ { [ع] اوفورمک: (نَفْخ
روح)، (نَفْخ صور) =
قیامت قوبه سی .

«روح القدس هریمه نفخ ایتدیکی روحز»
(روحی بغدادی)

نَفْخَه { [ع] اوفوروک § قارین
شیشکینلکی . نوک ضم
و کسری ایلده لغتدر .

«بیک نهال پرشکوفه قابلامش اطرافنی»
«نَفْخَه رحمانه دوندرمش هوای صافنی»
«م ناجی»

نَفَر { [ع] فرد، انسان §
ضابطلک صفتی حائز اولمایان
عسکردن هربری: (دومن نفری)
جی (نَفَرَات) .

نَفَرَت { [ع] برشیدن اورمک،
قاچمنق § برشی چیرکین،
ایکرنج کوروب چکینمک، نیکسینتمک .

عندليب) جی (نَمَّ) و (نَمَات) در:
(نمات عشق) . (نَمَّه پَرْدَاژ ،
نَمَّه سَاز) = نفی ایدیجی ، نَمه
سویله بن (نَمه خَوَان) = ازگی
اوقویان .

« دلدی یورکم نَمه می خنجر می نه در بو »
(سید وهی)

« رقص ایلسون مستانه لر مطربلر ایتدیکه نَم »
(نَمی)

{ [ع] « نَفِیس . نَفِیسه »
نَفَاسْ } نَك جی . مَردینه باقی:
(نَفَاس آمار ادیه) ، (نَفَاس)
طرزنده یازماملی .

{ [ع] نَفُوذ اَتَمَك ، کِمِک ،
نَفَاذ } ایشله یوب اوتله طرفه کِمِک
امرو حکم جاری اولوق ، سوزی کِمِک:
« نَفَاذ حکمی اوغایتده کیم مراد ایتسه »
« کمال حسن ارادتله الفت اضداد »
(نفی)

{ [ع] نَفِیْسَلْک ، قِیْمَتِلِیْمِک ،
نَفَاسْت } لطیف و مرغوب اولوق ،
خوشه کیتیمک حالی : (نفاست اطعمه ،
نفاست اقمه) .

{ [ف] بِرْدَن قَایِنَا یُوب چِیقَان
نَفْت } بر نوع یاغ که معروفدر:
(نفت یاغی) ، (نَفْتی) = نفت و نکنده ،
یشیل ایله قهوه و نکندن مرکب بر رنک .
(نَفْط) = بونک معربیدر .

{ [ع] نوکروکله اوفورومک ،
نَفْت } اوفوله مک . (نَفْتُ الدَم) =

ضدبدر : (لاوتم) = رد و قبول ،
اوت و یوق § دوت آیاقلی حیوانلره
دینیر .

« یوقسه ایدزدم گهر وصفکی »
« زیور ککوش نم روز کار »
(نفی)

{ [ع] تَحْرِیف ایلَه (نَافَه)
تَعْنَع } دینلن معروف نبات ،
{ [ع] تَعْنَع } فوقولی اوت : (نعنع
صوی ، تعناع معجونی)
{ [ع] تَعْنَع } صیغیترز ،
تَعُوذُ بِاللَّهِ } صیغیندق معناسنده

ترکیب عریبدر .

« دوشدی یوله زیده اولدی همراه »
« بر حال ایلَه کیم نعوذ بالله »
(فضولی)

{ [ع] قَارِغَه نَک وَا نَک کَی
نَعِیْب } سسی چیرکین قوشلرک
آواز سامعه خراشی : (نعیب غراب)

{ [ع] جَنَّت ، فردوس :
نَعِیْم } (دارالنعم) § جناب حنک
قوللرینه بخش ایتدیکی نعمتلر : (نعم
السی) § باعث رفاه و راحت اولان
صفای شیلر . خوش دیرلکلر : (نعم
دنیا) ، (ناز و نعم ایچنده بویوش) :
« غریب شهر دیار محبتک بر اولور »
« یاننده کلخن غم ، کلشن نعم طرب »
(نائلی قدیم)

{ [ع] ازگی ، آهنگلی کوزل
نَعْمَه } سس : (نعمه حزین ، نعمه

ده قوللانيلير : (نعلش غفران نقش) .

(بَنَات نَعش ، بَنَات النعش) = قطب

شمالی جهتهده دب اکبر دینیلن برج .

« میدانہ کلدی نعلش رقیب نیمه ساز »

« قیلدم حضور قلب ایله عمرمده برنماز »

(ثابت)

{ [ع] تحریف ایله (نال) نعل }

دینیلن شی که آغاج آباق قایی ،

خصوصیله حیوانلرک آباقلرینه چاقیلان

تیورقاب دیمکدر . ترکیهده (طاقاو)

دینیلیر . (نعلجه) = یعنی ، چیزی که

آباق قابلرینه اوریلان خفیف تیمور

پارچه لرینه اطلاق اولنور . بده بین الناس

تحریف اولنورق (نالچا) دیه زبا نزد

در . (نعلبد) = حیوانلرک آباقلرینه

نعل طاقان آدم که (طاقاوی) ده

دینیلیر ، (نعلتراش) = آغاج آباق

قایی یاپان صنعتکار .

« طوقنسه عرصه هیجاده نعل کرسنگه »

« عدویه هر شرری برجمیدر ایقادر »

(نفی)

{ [ع] معروف آغاج آباق نعلین }

قایی . محرق (نالین) .

بو ، (نعل) ک تشبیه سیدر که ایکی نعل

دیمکدر . لسانمزده مقردی بومعتاده

قوللانیلماز .

{ [ع] حرف جواب ، اوت ،

نعم } بک ایی دیمکدر که (لا) نک

« انکشت خطا اوزاعه اويله »

« بش بیته برنظیره سوبله »

(شیخ غالب)

{ [ع] صیره صیره ، دیزی نظم }

دیری اولان شی :

« آفرین اول سخن آرای نظامی طبعه »

« که اوله فکری بوکونه در اعجاز نظم »

(نفی)

{ [ع] نظافته متصف ، نظم }

نیز ، پاک ، طاهر .

{ [ع] برشی حسن صورتله نعت }

مدح و ثنای حضرت رسالتیناهی بی

حاوی سوبله نیلن شعر : (نعت شریف)

جمی (نعت) ، (نعت گو) = نعت

شریف سوبله نین شاعر (نعت خوان)

= جمعه کونلری جوامع شریفهده ،

بعض کره تکیه لرده نعت اوقویان :

« نعتگوی خواجه آخر زمانیدر سوزم »

(نفی)

{ [ع] کگذدن اولان شدتلی نعره }

سس ، خاکیرمه ، باغیرمه .

بین المعوام تحریفله (ناره) دینیلر :

(نعره مستانه) ، (نعره انداز) =

نعره آتیمی .

« نعره الله ایله ضبط ایله یك هر برلری »

« اییا ارواحیدر غازیلرک رهبرلری »

{ [ع] فی الاصل ایچنده میت نعلش }

اولان تابوته اطلاق اولنور .

سدهده لسانمزده مطلقا جنازه معناسنده

دكك (ماده لريله قوللائيلىر :) نظر
دككى ، نظره كلىدى ، نظره
اوغرامش) ، (امعان نظر) = باقوب
سوزمه (نظراً) = باقىمه كوره ،
باقه رق . (نظر انداز) = كوز
آيى ، باقىي ، باقان (نظرگاه) =
نظر ايدين ير (نظري) = نظره
منسوب ، عملسز ، صرف علمى .
(نظريات) = كوركو ايله اولان ،
علمى اولمايان شيلر .

نظم { [ع] ديزمك معنائه در §
نظم { مجازاً منظوم يعنى موزون
سوزمقاندە قوللائيلىر . (نثر) مقابل .
برنجى معناده (ايتك) ماده سيله
استعمال اولنور .
« يا نظم دلاويله برجوى مسلل »
« يا معنى ونگينه برلاله ستاندر »
« نفى »

نظير { [ع] مثل ، مانند ، اش .
نظير { (بي نظير) = اشمز ،
اشى اولمايان :

« كلزارى قيص ناميه انجم نظير ايدوب »
« دوندى نهال ايله شجر شعله باره كل »
(نائلى قديم)
نظيره { [ع] برشاعرك شعرينه
مشابه اولق اوزره عين
وزن وقافيه ده سويله نيلن منظومه
دينيلىر . (نظيره گو) = نظيره
سويله ين .

اولدئق حالده يك چوق نطوقلى لال
ايله جك سوزلر سويلردى — عوى
يك مرحوم حقنده — معلم ناجى)

نظارت { [ع] برشيته باقىه ،
باقش § ناظرلىق مقامى ،
داثره سى : (تما نظارتى ، صونظارتى) .

نظاره { [ع] برشيته باقىه ، تماشا .
ايكنجيسى اكثر يا نظمده
قوللائيلىر . فى الاصل
نظاره { برشيته نظر ايدنلر
ديمكدور :

« غزوه كه كې هم نكته راز دله محرم »
« نظاره عاشق كې هم راز كاشين »
(نائلى قديم)

« افندى فصل بهار اولدى لاله زاره بيور »
« نكاه لطف ايله نركسلره نظاره بيور »
(ثابت)

نظافت { [ع] تميزك ، پاكلك .
نظافت { يالكر ماد يانده قوللا .

نيلير : (نظافت بدن ، نظافت لباس) ،
(النظافة من الايمان) = نظافت
ايمانندور .

نظيره { [ع] « نظير » و « نظيره » نك
نظير { جمى : (ارجح النظائر) .

نظر { [ع] برشيته باقى § باقىه ،
باقش : (نظر مرحمت ،

عطف نظر ، حسن نظر) § كوز :
(نور نظر) § تأمل و ملاحظه معنائه
قوللائيلىر : (فكر و نظر ، جاى نظر)
§ اصابت عين كه كوز دكك تعبير
اولنور . بومعناده (كلك ، اوغرامق ،

نَصِيحَتٌ { [ع] فارسیسی (پند)
ترکیجیسی (اوگود)

در . (ایتک ، ویرمک) ماده لرله
قوللاتیلیر . جمی (نصایح) . (نَصِيحَتٌ

آمِرٌ) = نصیحت یولنده ، نصیحت

ایله قاریشیق (نَصِيحَتٌ پَذِرٌ) =
نصیحت قبول ایدن ، اوگود طوتان .

نَصِيرٌ { [ع] یاردیجی ، یاردیم
ایدن :

« غم ره ، ایتک الله تعالی ونصیر »
(نفی)

نَضْرٌ { [ع] (نَضَرْتُ) کبی
تازه لک ، طراوت ،

نَضَارَتٌ { لطافت ، رونق معنا .
سنه در .

نَطْرُونٌ { [ع] قویوچمی بوره سی ،
بوراق ، بارود اییض ،

صودا دینلن شی .

نَطَسٌ { [ع] تارلای سوروب
تمیزله مک ، اوتلری آیریوب

قورونق || تخم اکیلمک ایچون تکرار
سورولوب حاضرلانش ترلا .

نَطْعٌ { [ع] بره سریلن مشین
وسخیان سفره ، ساط §

شطرنج بزى . (نَطْعُ زمین) = یر
یوزى . کسر نون ایله ده لغتدر .

نَطُوقٌ { [ع] فصاحتله ، سرپست ،
کوزل ، چوق سوز

سویله بن آدم : (لسانده طوتوقلق

§ اصطلاح عروضده قافیة شerk
فساددن سالم و بناسنک تام اولسی .

نَصْرٌ { [ع] یاردیم ، یاردیمده
بولنق .

نَصْرَانِیٌّ { [ع] خریستیان ، « بت-
القدس » مضافلاندن

اولوب حضرت (عیسی) علیه السلامک
اقامت ایتدیکی (ناصره) قریه سنه منسوب

دیگدر . نجی مشارالیه ایله اتباعنه وبعده
اقوام و افراد عیسویه به اطلاق اولمشدر .

(نَصْرَانِیَّت) = نصرانیلک ، خریستیانلق .

نَصَفَتْ { [ع] عدالت ، احصاف
خاصه سی ، دادگرلک .

کسر نون ایله غلطدر .

نَصُوحٌ { [ع] مبالغه ایله نصیحت
(ایدیجی ، اوگود ویرمیجی

§ صادق ، قصد ویتله مقرر اولان .

(بیضاوی) به کوره (نصوح) اینه
مبالغه دندر . توبه ایله نفسته نصح ایدن

تائبک صفتدر . بعده مبالغه اسناد
بجازی طریقیله توبه به وصف اولمشدر :

(توبه نصوح) = توبه صادق .

نَصِيبٌ { [ع] حصه ، بهره ، قسمت ،
بای . (نصیبدار) =

بهره منده ، حصه دار (نصیبدار) =
حصه ده برابر .

نَصِيبَةٌ { [ع] یولره نشان ایچون
دیگیلن میل ، طاش .

شعر اوقو بجلیق .

{ [ع] خبر ، دلیل ، حجت ،
نص } برهان معنای زنده قول لایلیر .

فی الاصل بیان و اظهاراتک معنای در :
(نص قاطع ، نص قانونی) § معانی
صریح بی حای اولان آیات قرآنی دن
دلیل مقامنده ایراد اولنان آیت . جمی
(نصوص) : (نصوص قاطعه قرآنیه) .

« ایلشدی آنک الحق صانع »

« تیغ مژگانن نص قانع »

(خاقانی)

{ [ع] « نصرائی » نك
نصرائی } جمی ، عیسویلر .

خرستیانلر دیککدر .

{ [ع] « نصیبه » نك جمی ،
نصائب } دیککی طاشلر .

{ [ع] « نصیحت » نك جمی ،
نصائح } نصیحلر ، اوگودلر . اصلی

(نصائح) در : (نصائح پدرانہ) .

{ [ع] برشی بریره دیککم
نصب } مادیات و معنویاتده قوللا .

نیلیر : (نصب خیام ، نصب ریایات ،

نصب نكاه) § برکیمه بی بر خدمته تعیین

ایتمک ، قومق : (عزل و نصب) ،

(مدعی علیه طرفندن نصب اولنان

آووقات) § دیکلمش شی ، دیرک ،

بت ، میل ، نشان ، حدود طاشی کبی

شیلر . بومعناده جمی (انصاب) §

اصطلاح نحوده حرفک فتحه ایله یعنی

اوستون اوقوتنه سی : (حالت نصبنده)

{ [ع] سونکر کبی صوبی
نشف } چکوب ایچمک ، آنق ؛

وطونن جذب ایله اوتیه طرفه ویرمک .

{ [ع] پیدا اولره . وجوده کله ،
نشو } بیتوب چیمه : (نشوئاً)

= بیتوب بویومه . سوروب چیمه .

{ [ع] « سکران » کبی
نشوان } مست ، سرخوش .

{ [ع] زیاده نشر ایدن ،
نشور } طاعیدان ، یایان : (معالی

نشور) .

{ [ع] کف ، باده و مکفات
نشوه } سائر تأثیرنی واسباب

ذوق و سرور ایله چاقیر کیف اولوق
حالی ، جزئی سرخوشلق : (نشوه یاب)

= منشرح ، کفلی (نشوه بخش) =

نشوه ویرن (نشوه دار) = نشوه

طوتان ، کفلی (نشوه مند) = نشوه لی ،

کیف حالنده اولان .

{ [ع] « نشوه » کبی کیف
نشوه } واتباطلی اولوق . قصیحی

(نشاء) در . (نشه یاب) = منبسط ،
کفلی .

« غرض بر نشاء تحصیل ایلکدر بزم عالمده »

(شیخ الاسلام یحیی)

« بر آتشباره طوغدی دخت رزدن نشه نامنده »

« فہیم »

{ [ع] سویله نیلن منظومه ،
نشید } شعر ، غزل ، وامنالی .

{ (نشیده خوان) = شعر
نشیده } اوقویان . (نشیده خوانی)

= روحك بدن خروچی « نشئه » نك
اصلي ، فصیحی بويله در :

« بریم نشئه صای بوجهاك بهارنی »
« برساغر كشيده طوت لاله زارنی »
(نديم)

نَشَاسَتَ { [ع] « نشاسته » نك
معربی ، بغدادی اوزی .

نَشَاطَ { [ع] فرح ، سرور ،
شادلق ، سوينج : (نشاط)

انكيز = نشاط قوباران . (نشاط
افزا) = نشاط آرتيران (نشاط آور) =
نشاط كترین (نشاط بخش) = نشاط
باغشلايان .

نَشَرُ { [ع] يایی ، طاغتنق : (نشر
رايحه ، نشر اوراق) §

شايع قلیق ، بيلديرمك : (نشر
حوادث ، نشر علوم) § ديرمك ،
حيات بولق : (نشر و نشر) . (نشر
و نشر) = عباره ده كلياتی ترتيب اوزره
درج ايتك . جی (نشور) در .

(نشری) = نشره منسوب ، شايع
قيلنه جق و قیلنان شی . بو قوللانيلماز .

فقط بونك جی اولان (نشریات) =
اكثريا غزته ايله باصيلان شيلرمعناسنده
قوللانيلير :

« نشرایت كالك عالمه اهل كمال ايسه ك »
« روشندلر اشتهار ضیا آفتابده »
(هر سكلی حكمت)

اورمان آدمی ديمكدور . § نصفی انسان
شكلنده تك كوزلو ، بررال و آياقلى
صجرايهرق يورر برخلوق اساطيريدر .

نَسَى { [ع] اونومه ، اونوتش .
نسئى لسانعزده يالكر قوللانيلماز
صورت آتيده استعمال اولنور :
(نَسِيَ مَنْيَا) = بوس بتون اونوتلش ،
خاطر دن چيقارلش .

نَسَبَ { [ع] صوبى پاك ، اصل
تيز ، معروف آدم اولادى
§ قصيده آرده سنده محبوبه عائد
تصويرات ايله غزل سويله مك .

نَسِجَ ، نَسِجَه { [ع] نسج اولنمش ،
طوقونش قاش ،
شئ : (نسجه عنكبوت) .

نَسِيمَ { [ع] روز كارك خفيف ،
لطيف اسمه سى : (نسيم
صبا ، نسيم صبح) § خوش ، ملايم اسن
روز كار : (نسيم نوبهار) ، (هواى
نسيمي) = كره ارضى احاطه ايتش
اولان تنفسه قابل هوا .

« او قشا اطفال بهارى اى نسيم دلنواز »
« بحرئى نظير ايلسون اولقده صحر اوج موج »
(معلم ناجى)

نَشَأَ { [ع] يكي دن پيدا اوله ،
نَشَأَتَ { بر بردن ظهور ايتمه ،
ايلرى كلوب يتشمك . (نشئت)
طرزنده يازماملى . (نَشَأَةُ اُولَى) =
روحك بدنه دخولى (نَشَأَةُ اخْرِى)

بری زمینہ نازل شکلندہ اولدنی ایچون
(نسر واقع) دیکری هواده اوچار
صورتندہ بولندیفندن (نسر طائر)
دینلمشدر. (کرکس کوکی) ده دبرله
نسرین | [ف] وان کلی ، مصر
نسرین | کلی ، ایکی نوعدر. بری
(کل مکی) دیکری (کل عنبری) .

« بازوی اطینی شاخ سیمین »
« کوپا که خبری برک نسرین »
(شیخ غالب)

نسطوری | [ع] اقوام نصارادن
نسطوری | برطائمه قدیمه درکه
نسطوری | مذهبلی اورنو -
نسطوری | دوقسدر

نسغ | [ع] آغاجلرک صوبی ،
نسغ | آغاجلره صو یورومه :
(نسغ نازل ، نسغ صاعد) .

نسف | [ع] بنای تلادن ییقمق ،
نسف | سوکک || اساسندن
قالد یروب یوق ایتمک : (حذف و نسف) .

نسق | [ع] دیزی ، صیره ، ترتیب ،
نسق | نظام ، اسلوب : (نسق
واحد ، یکنسق) ، (نسقاز) =
ترتیب و تنظیم ایدییی ، نظام و یرن .

نسل | [ع] دریت ، اولاد واحفاد ،
نسل | دول دوش : (نسل آدم)
جی (انسال) .

نسماس | [ع] جسم الجنه برنوع
نسماس | امیون (Orang outang)
اورانفوتان (بولفظ (مالایی) لسانندہ

نسترن | [ف] اغستوس کلی .
نسترن | بیانی کل . بیاضنه « بیانی

نسترن | آق کل » صاریسنه
نسترن | « بیانی صاری کل » دینیلیر.

(نسترن) صورتندہ تخفیی جائزدر .
نسنج | [ع] طوقومق ، طوقونلق ،
نسنج | اورمک . اورمک : (نسنج
قماش ، قماشک نسجی) § سوزنه تناسق
و تناسله زینت و حسن نظام و یرمک :
(نسنج کلام) § وجودده اولان انسجه :
(نسنج اسفنجی ، نسنج جبروی) .

نسخ | [ع] ابطال ، بوزمق ، برشی
نسخ | دیکر برشیٹک حکمنی بوزمه
§ باشقه صورتہ قویمه ، تبدیل صفت §
تناسخه دونه § خواجه (عمادالدین
باقوت مستعصمی) نک ایجاد ایتدیکی
خط معروف که اشبوکتابده کی خطدر .

(نسخ) کله سنک برکتابک عینی
یازمق ، صورتی چقارمق معناسی دخی
افاده ایتمی (خط نسخ) دینلمه سنه
سبب اولش و کثرت استعمال ایله
«خط» حذف اولنارقی یالکز (نسخ)
دینلمکده بولنشدر. (نسخی) =
نسخه منسوب دیمکدر .

نس | [ع] آق بابا دینیلن قوشک
نسرا | اسمی که فرسیده (کرکس)

دینیلیر. قارتال و قره قوشدن دها بویوکدر
§ منطقه البروجدن قطب شمالیده کاش
ایکی صورت کوکیه درکه (کوکیس) .
شیه اولملری سبب تسمیه اولمشدر .

قوتیق ، جان چکشمک حای .
تَرَف { [ع] قان جوق آفقی ،
 خصوصیه بورون جوق
 قانامق .

تَرَلَه { [ع] بر کره اینک و آفقی
 معناینددر . اصطلاحده
 زکام علقی ، بورونه اینه معناینددر
 قوللانیلیر : (نزله مستویه ، نزله
 صدویه) جمی (نَوَزِل) .

تَرِیه { [ع] نراهته . متصف . پاک ،
 تمیز . مؤثی (تَرِیهه) .
تَرَاد { [ف] عرق ، اصل ، نسب ،
 صوی : (عالی تَرَاد ، پاک
 تَرَاد) .

تَرَاءَه { [ع] اولوق باشندن طبرناغه
 قدر اولاشان بر طمار ،
 قانجه طماری : (عرق النساء) .

تَسَاب { [ع] علم انسابه آشنا
 نسب شجره سی ، سلسله
 نامه ترتیب ایدن .

تَسَاج { [ع] نسخ ایدیحی ، طوقو-
 ییحی ، چوخه § اوریحی ،
 اورمه چی .

تَسَب { [ع] سلسله اجداده نسل ،
 تَرَاد ، صوی : (الفضل
 بِالْأَدَب لَا بِالْأَصْل وَالنَّسَب) = فضل
 ادبده در اصل ونسبه دکلی . جمی
 (انساب) : (علم انساب) .

« حقه منّت اوشه ذوالحسبک »
 « یعنی پیغمبر عالی نسبک »
 (خاقانی)

[ف] دستمک جدی
تَرِیم | اولان سامک پدریشک
تَرِیمان | اسمی § پهلوان ، شجیع ،
 بهادر معناینددر .

(تَرِیمانی) = پهلوانلق ، بهادرلک .
 (اوشهسوار تریمان شکوه ذی شان کیم)
 (نفی)

تَرَاکَت { [مولد] نازکک ،
 ایغهلک ، طرافت ، قابا
 اولاماق حال . فارسی (نازک) لفظندن
 لسانغزده ایدورلش اولان بؤکلک نك
 افاده اشدیک معنای لطیف اوقدر
 نازکدرکه آنک یرنده هانکی لفظی
 استعمال ایتسهک قابا دوشره اولطافتی
 حاوی اوله ماز . آنک ایچون لسانغزده
 استعمالی الزمدر : (تراکت بدن ،
 تراکت طور ، تراکت افاده)

تَرَاهَت { [ع] عیبندن بری اولوق ،
 پاکک ، تمیزلک .
 معنویاتده قوللانیلیر : (نراهت افاده ،
 نراهت اسلوب)

تَرَد { [ف] عند ، قرب ، یان ،
 اولک : (احریقا حکومتی
 نرذنده مقیم سفیر ، نرذ عقلاده) .
تَرَدِیک { [ف] قریب ، یاقین .
 (اوزاغک ضدی :) دور
 ونزدیک) .

تَرَع { [ع] برشیکی یرندن جکوب
 قویارمق ، سوکک ، سلب
 ایتمک . (حالت نزع) = جان تندن

(مهره نرد) = طاوله طاشی. (نردبازی)

= طاوله اوینایان (نردبازی) =
طاوله اوینایچلیق. غریبده دخی
قوللانیلمشدر. حتی (نرد) = زیدده
طاوله اوپونی ییلن، طاوله اوینامقده
ماهر دیمکدر.

نردبان { [۵] عرّافی (مردپون)،
باصه مق باصه مق یوقوری

جقیلن و یاخود آشاسی اینل شی که
ترکدهده (باصیج) دینلر: (طاش
نردبان، آسمه نردبان، تخته نردبان)

نرگس { [۶] تحریرلی. تویو
صاری زنگلی معروف
برچیچک. شعرای قدیمه کوزلرک
کوزلرینه نشیبا پک جوق برد
واستعمال ایتشلردر.

نرم { [۴] یوموشاق، لصب،
نرم | ملایم: (شمع نرم) =

یوموشاق موم. (نرمی) = یومو.
شاقلی، ملایمت. (نرم دل) = فی
رقتی، شفقتی، یوقفه. (نرم لکاه) =
باشی سرداوانیان، یوموشاق باشلیت.
دستر نرم اوزره خواب خفتنکن سنکین اونور
(توجه راغب)

نره، نره { [۵] «نر» ابله
مترادفدر، ارکک
معناسندهدر:

«اونره شیر دلیر و داور عالم»
(نقی)

نذر { [۴] آند، وعد ایتمک.
آدامتی شرط و تعلیق مقرر
وعد، آدانش شی، آداق. فی الاصل
برکیمه واجب اوانیان برشی کمدی
نسی اوزریه واجب قیلحق دیمکدر.
جی (نذور).

نذیر { [۴] برینه برشیتمک قورقونج
اولدیفنی خبر ویره رک کندیسنی
قورقوتوب آگاه ایدیمی یعنی انذار،
تذیر ایدیمی معناسندهدر. (بشیر)
مقابل. انسانلری تذیر ایله طریق حقه
سوق ایدن پیغمبران عظام حضراتنه
وخاصه پیغمبر عزله الصلاة والسلام
اندیزر حضرتلرینه اطلاق اولنور.

نذیره { [۴] نذر ایچون ادا اولنان
شی، آداق.

نر { [۴] ذکور جنسندن اولان،
ارکک: (شیر نر) = ارکک
ارسلان (انگشت نر) = باش باورمی.

نرجس { (معرب) اصل فارسی
نرجس (نرگس) درکه معروف
چیچکدر.

نرخ { [۴] غلطی (نارق) درکه
حکومتجه اشیایه رسماً
وضع اولنان قیمت، بها دیمکدر. اصل
کسر نون ایلهدر: (نرخ پوصله می،
آتمک نرخ قرق پاره در).

نره { [۵] طاوله اوپونی. (تخته)
نرد = طاوله تخته می

انوار السبهي مشاهده ايتديكى شجر
مقدس. (نخلِ صميم) = عيسى عليه السلام
زمان تولدنده حضرت صديق اوجاع
حاجن مضطرب اوله رق سحراده سايه سنه
التجا ايتديكى خرما آغاجي (نخله)
= برفدان ، برعدد خرما آغاجي ،
« نخل بلندي كوريجك سايه دار اولوب »
« جان دوشدى بريده ، دل بي تاب بريده »
(ناثلي قديم)
« نخل نازم يله هم طوخرسي هانكيسي راست »
« سروه بگرتدى هيم قديمي هرمان باه »
(سروري)
[۵] خرمانق ديمكدر ،
على الاطلاق فدانق ،
نخلستان [۵] آعاجلق معناسنده
قوللائيلىر .

نَخْلُ : [۵] كبر ، عظمت
نَخْوَتُ : بو يوكلك طاسلامق ،
بو يوكلمك ، قورولق . (نخوت پيشه)
= عادق نخوت اولان ، كبرلى ،
عظمتلى . (نخوت قوش) = عظمت
ساتان ، متكبر ديمكدر :
« دوشردى منظره چار طاق نخوتدن »
« بو حسن ايله نظرايتسه يدي آفتاب سكا »
(ناثلي قديم)

نَخْوَه : [۵] چورك اوقى نوعى :
(نخوه هندى) .
نَخِيرُ : [۵] بو صو . (نخيز گاه) =
نخيز [۵] بو صو يري ، صافلانه جق
محل .

نَخْلُ : [۵] خرما آغاجي .
(نخله) « جى ده اولور كه
اوتق ديرده خرما آغاجلى ديمكدر .
نَدَامَتُ : [۵] پشيمان اولق ،
ديك . (ايتك ، كتيرمك) ماده لريله
قوللائيلىر : (ندامت ايتدى ، ندامت
كتيردى) [۵] پشيمانق : (حسن ندامت ،
كربه ندامت) (ندامتكار) = نادم ،
پشيمان اولان . (ندامتكارانه) =
ندامتكار اولانه ياقيشه جق سورنده
(ندامتكارى) = ندامتكارلىق .
نَدَبُ : [۵] اوكلمش ياره نك ،
نَدَبُ : چيياك يري قاتلاشوب
يكلشمك [۵] ياره نك ، چيياك اوكلد .
قدن سوكره اثرى قالمق . (نَدَبه) =
ياره يري ، ياره اثرى . اصطلاحات
طيه دندر .
نَدَرْتُ : [۵] آز بولمق ، آز
نَدَرْتُ : اولق ، آزلق حالى :
(برشيتك ندرق قيمتى آرتير) .
نَدَمُ : [۵] پشيمان اولق ، ندامت
(ايتك ، سكون دال ، ايله ده
لنتندر .
نَدِيمُ : [۵] همد ، هم صحبت
(اولان ، برلكده عيش
وعشرت وصيت ايدن :
« سعادت ايله نديم اولهلى پدير خاته »
« نه صرجك كوردا وادى كوزم نه ترخاته »
(نقى)

نَخْجِرُ . [ف] اولادى | آهو
وامثالى آو حيوانى ، آو .

(نَخْجِرُ كَبَر ، نَخْجِرُ وَان) = آوى

(نَخْجِرُ گاه) = آو محلى ، اولادى .

(ج) ايله ده يازيلير :

« شيرلر دكه كند افكنه نَخْجِر اولان »
(نبلى)

[ع] خرما آغاجى . (فَصِيلَه)

نَخْلُ (نَخْلَه) = خرما انواى

اسكى زمانده بال مومندن وياخود

كوموشدن مخصوصاً بايله رقى كلييك

اوگنده كوتوريلن ميوه وشكوفه

وذى قيمت اجمار ايله مزين آغاجه

اطلاق اولنوردى . (نَخْلَه) = بال

مومندن آغاج وميوه شكللى بايان

صنعكار ، استاده ديزليردى . لسان

عوامده قوللايلان (نَخْل) - (نَخْلَه)

عمرى ، غلطيدركه تشبيه مصورتيله

ميوه سى وچيچكى چوق اولان آغاج

وفدان حقنده ايراد اولور . (آغاج

وچيچكى فدانى معناسنده قوللايلير :

(نَخْل كَل ، نَخْل ياسمن) . (نَخْل

نَابُوت) = وقيله ايرانده پير اوله رقى

وفات ايدنلرك تابوتى اوزرينه قوللايلان

برنوع آرايش ، اسكيلل كه (نَخْل مام) ده

ديزلير . (نَخْل طُور) = موسى عليه

السلامك وادى اينجده اوزونده نخلليات

كله وجوده كيتيرمك كه لسان عربده
جاريدير . مثلاً (الحمد لله ، بسم الله) يرينه
(حمدله ، بسمله) ديمك كى .

نَخْرُ [ع] بوغازلامه ، كسمه :

(يوم النحر) = ذى الحجه نك

اوننجى ، قربان بايرامك ايلك كوني .

[ع] اوغور سزلق . ميمتيز .

نَحْسُ الْك . (سعد) : ضدى :

(نحس اكبر) = زخل (نحس اصغر)

= مريخ (نَحْسِيْن فَلَك) = زخل

ومريخ ديمكدرك .

نَحْلُ [ع] بال آرايسى . جمى (نَحْلُ) .

نَخْنَجَه { [اركسورمك ، بوغازده

بلغم طيقانوب خيرلى ايله

صولوق .

نَحْوُ [ع] كله لرك روابطنه متعلق

قواعددن باحث اولان علم .

(نَحْوِي) = علم نحو منسوب ومتعلق :

(نحوى مشهور ، قواعد نحويه) جمى

اولان (نَحْوِيُون) = علمى نحو ، علم

نحو اربابى ديمكدرك . (طرف ، جهت ،

سمت ، استمزه بومنده يالكلز .

جمى اولان (انحاء) قوللايلير : (اطراف

وانحاء ، انحاى صحرا) .

نَخِيرُ [ع] بوغازلامش ، كيسلمش :

(اشتر نخير) .

نَخِيفُ [ع] ضعيف ، چليمز ،

(آريق :) جسم نحيف ،

شخص نحيف) .

قصه مذکورده چقان الماسه شیه ،
طیبی بلور کی بر نوع مقبول بیاض طاش .

{ [ع] یاورو ، اوغل ، چوقق :
نَجَل } (نجل نجیب) .

{ کوکب ، اختر § :
نَجْم } (اولکر) دیمکدر که نام

دیگری عربیده (ثریا) فارسیده
(پروین) در . انجق بومعناده مطلقا

(النجم) صورتنده ایراد ایله مک
لازمدر . جی (اَنَجْم ، اَنَجَام ، نَجُوم)

کلیر . برنجی ، اوچنجیسی قوللانیلیر .
ایکنجیسی هیچ قوللانیلماز : (علم

نجوم ، انجم سیاه) .
{ [ع] صویق تیز ، سلی

{ یَک ، اصل :
نَجِيب } (نجل نجیب) جی (نَجَباً) .

{ [ع] اوکلماز علت § :
نَجِيس } (نجاستلی ، پیس ، مردار .

{ [ع] اصل کی معروف :
نَجِيل } (النسب ، نسلی پاک ، مشهور

کیشی اوغلی : (نجل نجل) .
{ [ع] (تحریر) ک جی که

{ ارباب علم و قلمک متبحر :
نَحَارِپَر } (امور دیده لری دیمکدر .

{ [ع] آریق ، ضعیفک ،
نَحَافَت } (انچه ک ، یوفقه لقی :
(نحافت بدن) .

{ [ع] یوغق ، اویق § :
نَحْت } (ویا دهها زیاده کله دن بر

ستان پاشا جامع شریفی قربنده تکیه
و تر به سی بولنان ذات عالیمندر .

{ [ع] دیوانک طبعیله روتق کلدی آفاقه :
نَحَا } (باصلدی پنج دفتر نعت و تعلق ابن نجارک

(شیخ ذائق)
{ [ع] پیسلک ، مردارلق ،
نَحَاسَت } (ترس .

{ [ع] حیث حکمدار لریک :
نَحَاشِی } (عنوان مخصوصی .

{ [ع] « ارض صرفع » دیمکدر که
نَحْد } (جزیره العربیده ارض تهامه نک

خلافی بولنان قطعه ارضه اطلاق اولنور :
{ [ع] ای ایدی کرچه قیلدی کندی :
نَحْد } (عاجز بلغای نجد و کندی

(لا)
{ [ع] شجاعت ، بهادرلق :
نَحْدَت } (§ دیکر لریک عاجز قالدق لری

امور عظیمه بی اجرای نفوذ ایله تمشیده
مقتدر اولق : (انشای حریده تعطیل

عقل ایله استعمال نجدتن احتراز
ایلدیلیر . جوق برده عقل نجدته محتاج

اولق سزین تسویه امور ایدر . حال بوکه
نجدت هیچ بروقت عقلدن مستغنی

اوله ماز — افلاطون) .
{ [ع] پیس ، مردار ؛
نَحْس } (پیسلک ، مردارلق .

(طاهر) ک ضدی .
{ [ع] تبه ، تومسک محل
نَحْف } (دیمکدر : (نجف اشرف)

(= امام علی) رضی الله عنه حضرت لریک
مشهدی اولان قصه (نجف طاشی) =

سوگړه صغری ابله کبریاک اقرانندن
حاصل اولان قضیه اطلاق اولور .

« خلاصه خبری تردد اشعاری »

« نتیجه قلم بی تکلف احسانی »
(نفی)

نثار { [ع] صاحبی، طاغیدی .

نثر { [ع] « نثار » کبی صاحبی §
منظوم اولمایان سوز یعنی

وزن سوز ، قافیه سوز یازیلان شی .

نور { [ع] بورونک دماغه قریب ایچی .
نور { ککیز § اوست دوداگ

اوستقنده بورونک ایکی دلیکی اورتیه
طوغری اولان چوقور § فن هیئتده
منازل قردن برمرتلك اسمی .

نجابت { [ع] صوی پاککی ،
نجابت { عرق تمیزلکی ، اصلی
ونلی تمیز اوله .

نجات { [ع] قورتلق ، خلاص
نجات { اولق § سلامت ، قورتلش .

(بولق) ماده سیله قوللانیلر : (النجاة
فی الصدق) = نجات طوغریلقده دره .

نجات { [ع] یورعانیجی ، یورغانجیق
نجات { صنعتده ماهر ، دوشک ،

مندر ، یاصدیق کبی مفروشاته عائد
اشیای یابان وصاتان آدم . فرانسرجه
(تاپیسیر Tapissier,ère) لفظنک
مقابلی .

نجات { [ع] دولکراا طوغرامه سی .
نجات { (نجات زاده) = « شیخ

رضا » اولیاء اللهدن بشکطاشده

نبوی { [ع] نبویه یعنی حضرت
نبوی { پیغمبر علیه السلام اقتداسه

منسوب ومتعلق اولان : (حدیث
نبوی ، هجرت نبویه) .

نبی { [ع] پیغمبر ، طرف السیدن
نبی { قولاره تبلیغ احکام ایدن

ذات شریف : (نبی ذیشان ، نبی
آخر زمان) علیه الصلوۃ والسلام .

« کورینوردی اونبی عربی »
(خاقانی)

نبد { [ع] خرماشیره سی ، خرما
نبد { شرابی .

نبر { [ع] اوغل اولادی ،
نبر { طورون ، حفید ،

حفیده دیمکدر .

نفسه { [ع] قیز اولادی ، حفیده
نفسه { مقامنده قوللانیلر .

نیل { [ع] نبالتله متصف ، ذکی ،
نیل { شرفی ، اوکلو .

نلبه { [ع] شریف ، نجیب ،
نلبه { نامدار آدم ، مؤنثی (نلبه) .

نمایج { [ع] نتیجه نیک جمی .
نمایج { فی الاصلی (نتایج) در :

(نتایج حسنه حصولی قویاً مأمولدر) .
نتیجه { [ع] برشیدن چیقارلش ،

حاصل ایدلش ، آخره
ایریشمش شی ، نهایت ، اوج ، صوگ :

(نتیجه کلام) = سوزک صوگنی ،
خلاصه سی (نتیجه پذیر) = انجام

بولش ، صوگه ایرمش دیمکدر . §
منطقده حد اوسط اسقاط ایدلدهکن

نَبَات { [ع] بردن بیتن هر نوع نباتات } اوت ، سبزه ، چالی ، آعاجه اطلاق اولور که ذی حیات موالیدک ایکنجیبیدر . (نبات شکرې) = غلظی • نوبت شکرې • درکه (قند ، درنه) ده دیلیر . اریدیلوب کسیدیر . لدرکن صکره اوتیرله تربیه وتصفیه ایدلش وطوبو کسیدیرش شکر دیمکدر . جمعی (نباتات) : (نباتات باغچه سی) ، (علم نباتات) = کافه اجناس نباتاتک احوال وکیفیات واحرا وقطعات ووظائف حیاتیه سندن علی المفرادات بحث ایدن عم (نباتی) = نباتاته منسوب • متعلق دیمکدر || علم نباتات اهلی ، عالی معناسنده ده قوللانیلیر . بومعناده جمع اولورق (نباتیون) ده دیلیر .

نَبَاش { [ع] مزاری قازوب اولونک نباش } کفتی چیقاران ، کفن صویحی .

نَبَات { [ع] ذکا ، نجات ، کرم نبات } جهتیله عالیدر اولوق • عظمت ، اولوق : (سلامت نباتات ایکیدر . غضب حائنده حلم ، قدرت زماننده عفو — معلم ناجی) .

نَبَاهَت { [ع] شرف ، شان ، شهرت که اوک ، اوکلو دیمکدر .

نَبْت { [ع] بردن بته ، چیملمه ، بویومه ، اوت بتوب یتشمه . (نبات) معناسنده قوللانیله ماز .

نَبْذَه { [ع] آزنسه ، شی قلیل ، جزئی مقدار ، برپارجه .

نَبْرَد { [ف] جنک ، قتال ، دوکشمه ، صاواش . (نبرد آزما)

= چوق جنک کورمش ، جنکده تجربه لی آدم (نبرد پشه) = جکی

صنعت ایدمش ، جنکچی (نبرد گاه)

= جنک محلی ، غوغا میدانی دیمکدر .

نَبْش { [ع] کومیلی شی اشمه ، اشلهمه ، میدانه چیقارمه •

برشی آخرشیدن کشف وعیان ایتک ، استخراج حدیث ایلهمک .

نَبْض { [ع] طمار آتق ، طمارک نبض } اوینامه حالی ، ناخصوص

اکثریا اطباتک خسته لری معاینه ائناسنده یوقلادرلری بیلک طمارینک

حرکتی . (نبض آشنا) = نبضدن آکلایان ، هر مزاجک اقتضاسنی فرق

ایدن . (نبضان) = طمار آتق .

(نبضه) = طمارک برکره آتمه سی .

« نبض امید حیاتمدن طبیبان چکدی ال »

« درد عشقه ایلین یوق می دوا الله ایچون »

نَبْط { [ع] عرب و سریان قوملری آرمسته اولان اتم قدیمه یه

اطلاق اولنور : (فلاح نبطیه) .

نَبْع ، **نَبْعَان** { [ع] بردن صوقاینا .

نَبْع ، نَبْعَان { مق ، پیکار فیشقیرمق .

حکمه مأذون اولان ، قاضی ، کبی :
(باب ناچی ، ساوری ناچی) . (آیق
ناچی) = یکپیری زماننده استابول
قاضی طرفندن مأموراً چارشو
وپازارلری طولاشوب شرع وقانون
خلافتده احوال ومعاملاتی منع ایدن
ناشیره اطلاق و لور دی ، جمی (نواب)
{ [ع] لا . صیبت . قضاء
نائبه } لساندرده قولاییلان جمی
(نواب) در .

{ [ع] « لب » نه مؤنثی
نائبه } اولور : (و مکت نامه
حکومتی) § بوشی . حوت یایی :
(حمای نائبه) .
{ [ع] آتش . شعله . یانک :
نار } (شره حرب . شره
غضب ، نارته عشق) .

{ [ع] مرادینه ایریمچی ،
نائل } ایرمش ، مطلوبی الله
کچمش ، ایسته دیکی شیء الله ایدن :
(نائل مرام ، نائل وصت ، نائل
مکافات ، نائل الثقات) ، (نائیت) =
نائل اولقی ، ایرمک معناسنه و (نیل)
مقامنده مشغول مولداتنددر .

« دیدیلر خلق جهان فوتنه آنک تاریخ »
« نائل جنت اوله نائل نادره قن »
(م ناچی)

{ [ع] اویوچی ، اویویان ؛
نائیم } اویقوده بولسان : (طفل
نائم ، صبیة ناعمه) .

{ [ف] کواکب سیاره دن
ناهیذ } (زهره) دینین کوکبک
اسی .

{ [ف] قامیش § قامیشدن
نای } پایلان معروف دودوکه
اکثریا مولویخانه لرده وطریقہ مولویه به
منتسب اولانلر طرفندن چالئیر . (نایزن)
= نای چالان استاد ، درویش .
بومعناده تخفیف ایله (فی) صورتدهده
قوللانیلیر § ادب محل اوله رق قوللانیلیر :
(تسکائی ، پنهانی) اکثریا بومعناده
دخی تخفیف ایله (تسکنا ، پنهان) طرزنده
استعمال اولتوره . (نای انبان ، نایسان)
= طولوم بوروسی ، غایدا . بوکسا
(نای مشک) ده دینلیر . (کره نی)
= یکپیری زماننده قوللانش اپری
واوزون برنوع بورو (نای کلو) =
حلقوم ، بوغاز . (نا) ماده سنه ده
مراجعت اولنه .

« دوربین نی دستنه آل سیرایت نیش »
« نیه خلق ایتدی دیمه حضرت مولی نایی »
(لا)

« برجندن یارادوب حضرت مولی نایی »
« خلقه بیلدیرمک ایچون حضرت مولی نایی »
(لا)

{ [ف] مادر ، امثالیز ، آرز
نایاب } بولنور ویا بولنماز اولان .

{ [ع] وکیل ، قائم مقام :
نائب } (نائب حکومت ، نائب
مناب) § محاکم شرعیه ده طرف سلطانیدن

اولنور . بومناسبتله قايقي و کوچك
كمي يده ديتيلير .

ئاۋدان { [ف] اولوق ، صويولى :
(ئاودان خامه) .

ئاۋرد { [ف] چنك ، غوما ،
ساواش . (ئاۋردگاھ)
= چنك ميداني .

ئاۋك { [ف] تيركي اوق ديتكدر .
في الاصل زنبورك ايله
آتيلان اوق معناينه در : (ئاوك
مژگان) . (ئاوك سحر) = سحر
وقتنده ايديلن بد دعا . (ئاوك قلبي)
= درون دلدن چكىلن آه انكسار .

ئاۋه { [ف] چامور و حيرتكنه سي .

ئاۋي { [ف] « ئاۋ » . منسوب ،
اوزون ايچي اويوق شي .
اصطلاحات بحريه دندر . اۈچ ديركلى
كمي ديتكدر .

ئاھب { [ع] نېب ايديجي ، غارت
ويغما ايدن .

ئاھد { [ع] مەلری هنوز بو يومكه
باشلامش ، ترنج مەلى
ئاھدە { قېزە ديتير .

ئاھق { [ع] اشك كې آستيريجي ،
اشك سسلي ديتكدر .

ئاھشا { [ف] اش دكل ، مساوي
وشابه اولمايان .

ئاھي { [ع] نهي ايديجي ، منع ايدن .

نان { [ف] اتمك ، بقدای وديكر
حبوبات اوندن ياپيلان غذاي

عمومي . (نان و نَمَك) = طوز و اتمك .

(نَناپارە) = اتمك پارچه سي : (محتاج
ناپاره) || كچتمك ايجون برشنه
ويريلن وظيفه ، چراغلق ، مدار
معاش معناسنده استعمال اولنور .

« اتمك آتقهي » معناسي حاوي ظن
اولغا مليدور . (نَناپَر) = اتمكجي ، اتمك
پيشيريجي كه عربسي (حَباز) در .

(نان تلخ) = بيات ، قوروه كوفلى
اتمك . (نان جويُن) = آتپه اتمكي .

(نان جوي) = ديلنجي ، طالب دنيا
(نان حلال) = كسب وزراعتله حاصل
اولان معيشت (نان خواه) = اتمك
ايسته ين ، ديلنجي :

« تده قدرت نردن اولسون نعمت جلاشكرينه »
« يلك ديلم اولمه يتشمرديلم نان شكرينه »
(سروري)

نانكوز { [ف] يديكي اتمك ،
كورديكي لطف و احسانك

قدري بيلمه ين و شكريني ادا اتمه ين
ناكس ، آلماق كه عربسي « كافر
نعمت » ديتكدر . بين الموم تحريف ايله
(نامكور) ديتيلير ،

نائو { [ف] جوجي اويوتق ايجون
نائو { سويله نيلن ازكيلي نفه ،
نغني : (نانوي محبت) .

نائو { [ف] مطلقا ايچي قوروق ،
اوبوق ، طولاني شينه اطلاق

تیلور: (کرنامه، محبتنامه، التفاتنامه،
تشکر نامه، توصیه نامه، امرنامه)
§ داستان، حکایه طرزنده یا زیلان
و یا خود صورت مخصوصه در بحثه
دائر اولان کتاب و رساله و سائر:
(شهنامه، معرفتنامه، سالنامه،
شفیقنامه، نظامنامه، شرطنامه،
مقاوله نامه)، (نامه بر) = مکتوب
کو توون کتیرن، موصل مکتوب
(نامه آور) ده بومعانی افاده ایدر.
(نامه رسان) = مکتوب ایریشدیرن،
مکتوب اولاشدیران. (نامه رسانی)
= نامه رسانلق.

نامهربان { [ف] مهربان اولایان،
و قاسز، محبتیز،
شفقتیز: (دلبر نامهربان). (نامهربانی)
= نامهربانلق.

نامی { [ع] نشوونما بولان، بویون،
آرتان.

نامی { [ذ] معروف، متعین،
مشهور معناسنه در که ترکیبه ده
قوللائیلان «آدی شانلی» و «اوسلی»
تعبیرینه مقابل طوتیله ییلیر: (نام نامی).

نامیه { [ع] قوت نما، حیوانات
و نباتاتده کی بو یومک و آرتیق
خاصه سی، آرتیق قوتی: (قوت نامیه).
«کلزاری فیض نامیه انجم نظیر ایدوب»
«دوندی نهال ایله شجر شعله باره کل»
(ناتلی قدیم)

شریعت § ادب، حیا، عرض، عفت،
عصمت، نزاهت، استقامت، وفار،
تمکین کی كافة فضائل انسانیه بی جامع
و حاوی بر صفت متمایزه در که آنکله
متصف بولانلر هر یرده ممتاز و محترم
عد اولنورلر. بوعالم فانیده هر شی
سی ایله نقد ایله صوکرده دن اکتساب
اولنه ییلیر. یالکز (ناموس) اولنه مان،
مستندار. آنک ایچون جوهر ناموسی
الدن چیمار مافه صوکر درجه ده
چالیشمیلیر. زیرا غائب ایدیلور ایسه
پردها دردست ایدیلر. (ناموسپور،
ناموسکار) = ناموسلی (ناموسکارانه،
ناموسپورانه) = ناموسلی اولانه یافیشه.
جق صورتده § عربیده محرم راز،
صاحب اسرار معناسی ده افاده ایدر.
نته کیم (جبرائیل) علیه السلامه
(ناموس اکبر) اطلاق اولنور.
سببی ده سائر ملائکه کرامدن زیاده
اسرار وحیه واقف اولسیدر.

نام مستعار { [ف] کندی آدندن
{ باشقه اوله رق عاریه
قوللائیلان اسم.

نامه { [ذ] مکتوب، بر طرفدن
دیگر طرفه یا زیلوب کوندریلن
کاغده. بواکله زمانه کتبه یه قدر
بسیط اوله رق جوق قوللائیلردی.
شدی اوصورتله نادراً استعمال اولنور.
اکثر یا ترکیب وصفی طرزنده قوللا.

نامسموع - دروغ نامسموع) .

نامَطْبُوعُ { [ف] مقبول و طبیعت موافق اوین . طبعه

خوش کلهین : (طور نامطبوع ، وضع نامطبوع ، شعر نامطبوع ، سخن نامطبوع) § باصلماش . بومعناده (غیر مطبوع) تعبیری زبده دقوالییدر .

نامَعْدُودُ { [ف] معدود و نامایان ، صایسز ، چوق : (نقد نامعدود) .

نامَعْتُولُ { [ف] عتلا موافق اوین ، عقلجه قول و تجویر اولمایان .

نامَعْلُومُ { [ف] معلوم و - - - یان ، بیدمیر .

نامَقْبُولُ { [ف] مقبول اوین . قول اوینمایان ، یکدمهین .

نامُلَایِمُ { [ف] ملایم اوینمایان ، مناسبسز ، یاقیشسز .

اویفونسز § درشت ، سرت .

نامُنَاسِبُ { [ف] مناسب اوینمایان ، مناسبسز و اویفونسز اولان .

نامُؤَافِقُ { [ف] موافق دکل ، اویفون اوینمایان ، اویمایان .

نامُؤَرُ { [ف] (نامدار) کی شای ، شهرتلی ، مشهور .

نامُؤَزُونُ { [ف] مؤزون اوینمایان ، آهنگسز ، وزنسز : (شعر ناموزون) .

نامُؤَسُ { [ع ف] (اصلی یونانیدر) قاعده ، قانون ، اصول .

نامُحْدُودُ { [ف] حدودی اوینمایان ، حدسز ، پایانی یوق : (شوق نامحدود) .

نامُحْرَمُ { [ف] محرم اوینمایان ، اختلاطی و انسبی حرام اولان § بیکانه یا بانجی . (نامُحْرَمِتُ) = غلطات مستعمله دندور .

نامُحْصُورُ { [ف] حصر ایدلهش ، محصور دکل ، پایانی اوینمایان .

نامُردُ { [و] مرده اوین ، بخیل ، انسانیتمسز ، آچاق (نامُردانه) = نامردجهسته ، آچاقجهسته (نامُردی) = آچاقلی .

نامُرضی { [ا ف] رضایه موافق صی ، حال نامرضی) .

نامُراجُ { [ف] مزاجسز ، کیفسز خسته . (نامُراجی) = مزاجسزلق ، خستهک .

نامُردُ { [ف] « نام » مادهسندنه کوسترلدیکی وجه ایله نشانلی ، یا ووقاوی بر خدمت و یا مأموریت ایچون اسمی ذکر و قید اولتوبه نصبی تصیم قیلان .

نامُسْبُوقُ { [ف] سبق ایتمهش ، یکجهمش : (مثلی نامسبوق) .

نامُسمُوعُ { [ف] ایشیدلهمش ، ایشیدلهین : (افسانه

- « و جندی تزیید ایدن همدرد لیر الحانیدر »
 « ناله سنج اولدقجه فی ایلر آیدیم ازدیاد »
 (معلم ناجی)
- نام { [ف] اسم ، آد : (ندیم نامنده
 { برشاعر کلش } § شهرت .
 شان ، اوک : (فلان چوق ناملیدر ،
 نام وشانی وار) ، (ناملی) =
 شهرتلی ، مشهور دیمکدر ، (نامدار)
 = آدی ، شاهی ، شهرتی . (نام
 آور ، نامور) = آدی جیمش .
 مشهور آدم : (وانی نامدار ، ادیب
 نامور) ، (ناجو — ی) = نام آریان ،
 جسور ، بهادر ، (نامزد) = نشانی ،
 یاووقلو § برخدمت ویا مأموریت ایچون
 اسمی ذکر اولوب نصب و تعینی تصمیم
 ایدلش اولان .
- « شهنسوار نامور ، رایت کشای سفدری »
 (نفی)
- نامبارک { [ف] مبارک اولمایان ،
 { میمنتیز ، اوغورسز :
 « نامبارک قدی نیل ویر تی قوروتور »
 (لا)
- نامتصور { [ف] متصور اولمایان ،
 { تصور وخیاله کلمه مش
 اولان .
- نامتاهی { [ف] متاهی دکل ،
 { نهایتیز ، صوکی
 اولمایان : (قضای نامتاهی ، قیض
 نامتاهی) .
- ناگهان { [ف] (ناگاه) ایله
 مترادفدر . آکسزین .
 ناگهانی { بردنبره ، آپاگسز
 دیمکدر : (بلای
 ناگهانی ، قضای ناگهانی) .
 « خوف شمشیری جهانه یاد صرک ناگهان »
 « فیض جودی کاشانه فتح باب روز کار »
 (نفی)
- نال { [ف] منهار ، دودوک §
 قاشق قلم § قلمک ایچنده کی
 اینجه تل § قاشق § ایکله یین ، ایکلنی .
 نالان { [ف] ایکله یی ، (ایکله یین :
 (بلبل نالان . عاشق نالان) .
 نالایق { [ف] لایق دکل ، لایق
 اولمایان ، لایقیز .
- نالش { [ف] ایکله یه ، ایکلنی ایته ،
 { ایکله ییش : (نالش عند
 لب ، نالش عاشق غریب ، نالش
 نای) ترکیه (اتمک ، ایلهمک) ماده
 لريله قوللانیلماز :
 « ایله ای کریمه نالش قریم ازدیاد »
 (معلم ناجی)
- ناله { [ف] مرید ، ایکلنی : (ناله
 { دل ، ناله فی ، ناله بلبل ،
 ناله عشاق) ، (ناله زن ، ناله سنج) =
 ناله ایدیچی ، فریاد ایدن . (ناله زنی ،
 ناله سنجی) = فریاد ایدیچیلک . (ناله
 کنان) = فریاد ایدرک دیمکدر .
 ناله ایدیچی معناسته اولان (ناله کن) ک
 جی ده بویله کلیر :

نَاقَه { [ع] دیشی دوه : (نَاقَه
نَاقَه { لیلی } § عربیده سیویلجه به
ده اطلاق اولنور .

نَاك { [ذ] ترکیه ده کی (نُو) و
نَاك { (لی) ادا نلری کی براسمک
آخیرینه علاوه اولندقدن تکلیف واتصاف
حالتنه دلالت ایدر بر آدات فارسیدر :
(غَمَنَّاك) = غَمْلِي (كَدَرْنَاك) =
كَدَرْلِي (دَرَدْنَاك) = دَرْدِلِي (فَرَحْنَاك)

= فَرَحْلِي (طَرَبْنَاك) = طَرَبْلِي دیمکدر .

نَاكَام { [ذ] مرامنه نائل اولمایان ،
نَاكَام { محروم ، مأیوس : (بنده

نَاكَام ، عاشق نَاكَام) ، (نَاكَامِي)
= نَاكَامْلَق ، محرومیت .

نَاكَاه { [ذ] آکسزین ، بردن
نَاكَاه { بره ، وقتسز . (نَاكِه)

طرزیده تحفیقه ده قولانیلیر . (سَکَاه
و نَاكَاه) = وقتلی وقتسز .

نَاكَس { [ذ] بخیل ، ذلیل ،
نَاكَس { خبیس ، فرومایه ،

آلچاق . (نَاكَسَاه) = بخیلجه ،
فرومایه جه ، آلچاقجه سنه (نَاكَسِي) =

خسیسلك ، فرومایه لك ، آلچاقلق .
جی (نَاكَسَان) .

نَاكُوَاز { [ذ] معده ده هضم
اولمایان ، بطلی الهضم

نَاكُوَازَه { آجی ، اکل و شربه
صالح اولمایان :

(شراب نَاكُوَاز) .

(فعل ناقص) = لام الفعلنده حروف
علندن یعنی واو ، یا ، الف حرفلردن
بری بولنان فعل . (قطع ناقص) =
قطوع محرومیتندن « بیضی » دینیلن
شکل . (ناقص العیار) = عیاری
نقصان ، اكسیك ، بوزوق . §
اصطلاحات ریاضیه جه طرح و تنزیل
علامتی اوله رق (—) شو وجه ایله
چیزیلن قیصه خط دیمکدر :

« ناقص اولماز فیض ذاتی تلخی ایامدن »
« باده تلخ اولدجه آرتار نشسته سی قوتلیر »
(قوجه راغب)

نَاقِض { [ع] نقض ایدیجی ، بوزیجی ،
نَاقِض { ابطال ایدن ، بوزان .

نَاقِل { [ع] نقل ایدن ، بر بردن
نَاقِل { بریره طاشیان : (نقل

حرارت ، ناقل اشیا ، اجسام ناقله)
§ حکایه ، روایت ایدن : (ناقل اخبار) ،

(ناقل مجلس) = بر مجلسده سویله نیلن
سوزلری دیگر عمله نقل و روایت ایدن

منافق ، سوز آلوب کوتورن فنا
اخلاقی آدم .

نَاقُور { [ع] انواعنه شامل اولق
نَاقُور { اوزره دودوك ، بورو .

نَاقُوش { [ع] خرسیتان کلیسایرنده
نَاقُوش { ملق اولوب اوقات لازمه ده

جالیان چاك § اسطوانه شكندنه و چاكه
مشابه شیشه دن معمول کیمیا کر آلتی :

« آلتك هزار يتكده بی مسجد ایلدك »
« ناقوس یرلرنده اوقتلك اذانلری »

(مرثیه - باقی)

ناْفَه { [ذ] مَسْك اَھوَسى ديشِلن
حيوانك كويكندن چقان
مَسْك : (نَافَه مَشْك خَتَن) § محبوبه نك
ساجى § دريسندن كورك ياييلان حيوان
پوستلرينك قازنى آلتنده كى قسم مقبوله
اطلاق اولنور : (نَافَه سَمور ، نَافَه
وَشَق) .

« اول غزال حرمه نَافَه صفت »

« خال مشكى ويرودى زينت »

(خَافَق)

ناْفى { [ع] نى وانكار ايديجى ،
رد و دفع ايله يي ، سوروب
تبيجيد ايدن : (لَام نَافِه) .

ناْفُوْرَه { [ع] حَكْمَت طَبِيعِه
اصطلاحاتندركه هوانك
صو اوزرينه تضييقندن حاصل اولان
آمارى اراَه ايدن فسقيه مشابه برنوع
آله اطلاق اولنور .

ناْقَابِل { [ذ] قَابِل دكل ، ممكن
قَابِل { اولمايان § قابليتيز ،
اهليتيز : (مَرَد نَاقَابِل ، شَخْص نَاقَابِل)
يومستايه كوره جى (نَاقَابِلَان) .

ناْقِد { [ع] نَقْد ايدن ، كوتوبى
ايدن آيبران § آخه نك
قلب اولوب اولديقى تجريه و معاييه
ايدن آدم :

« مَلَّاه عَجْب ييلمسه اما بو عجبدر »

« هيج اوليه برناقد كالاي زمانه »

(نَفَى)

ناْقِص { [ع] نَقْص ايله متصف ،
ناْقِص { تام دكل ، اكسيك :

ناْفِر { [ع] نَفَرْت ايديجى ، ايدن §
اوركك ، قورقاق .

ناْفَرَجَام { [ذ] نَجِيبَه سَزَه ، فَائِدَسَزَه ،
عاقبتى خير سَزَه ، بوش :
(بَحْت نَافَرَجَام ، طَالع نَافَرَجَام ، كار
نَافَرَجَام) .

« گه اسير غربت ايلرگه انيس غم نى »

« شاشتم بيلم نه ياسم بخت نَافَرَجَامه بن »

(نَوْرَس)

ناْفِع { [ع] مَنفَعَتلى ، فَائِدَه لى :
(اسر نافع ، تثبيت نافع) ،

(امور نافع) = تيمور يولار ، طرق

و معابر انشا آتى كې مملكتك فوايد

ماديه سته متعلق خصوصيات ديمكدركه

دولتبه بر نظارت مخصوصه ايله اداره

ايتديريلور . § شغالى ، بارار : (دواى

نافع ، علاج نافع) § اسماء الحسناتدر .

بوتقديرده (عبدالنافع) صورتنده

اسم اوله رق قوللائيدير . حضرت پيغمبر

عليه السلام اقد مَرَك كوله سنك اسميدر .

« نافع اولاز مرض عشقه مداواى حكيم »

(نَوَى)

ناْفِلَه { [ع] واجب اولمايان ، من غير
وجوب و لزوم اجرا قيلنان

فعل و عمل : (نَافِلَه نَمازى) يومستايه

كوره جى (نَوَافِل) § فَائِدَه و منفعتى

اولمايان ، بيهوده ، هبا ، بوش : (نَافِلَه

اختيار زحمت ايتدى ، نَافِلَه چاليشدى) .

« كوسدم سكا بن نَافِلَه يالوارمه بارشم »

(وَاَصَف)

صایب موس کی کرکڑ و قہر قہری
حیواناتہ صفت اولہرق قو تیلیر:
(حیوانات ماعہ) جمع اولان (رعمات)
= اوئللو حیواناتک احوال و کیفیتدن
بحث ایدن بحث علم حیو... اطلاق
اولنور.

ناغورہ { [ع] راجہ لادہ کی صو
دولای. دوندک سہی
اطرافہ عکس ایدن پوسن دولای.
بومضادہ (ناغور) دہ دہدہ. §
باغچہ صولانیان بیوک واوزون آغیزی
قوغہ. جہی (نواغیر).

ناف { [ذ] کوپک § وسط
اورتہ: (ناف زمین) =
مکہ مکرمہ (ناف شہ) = کیجہ یارسی.
« سودای خال عارض دلبرہ نائی »
« ناف غزال مہر کرسان دریدہ در »
(نائی قدیم)

نافجہ { [ع] مسک صکوبکی
(نافہ) نک معربی.
نافح { [ع] نفخ ایدیجی. اوفورجی:
(نافح صور قیامت).

نافذ { [ع] نفوذ ایدن. ایشاہوب
(اوتہ یہ کچن § نفوذلو،
تأثیرلی، کنندیسٹہ اطاعت اولنان.
مادیات و معنویاتدہ مستعملر: (سہ)
نافذ، امرنافذ، حکم نافذ، (نافذ
الکلم) = سوزلری کچن، اجرا
اولنان آدم.

ناظرہ { [ع] ایدن. بغن:
(صغریہ ناظر، دویہ
ناظر، عیون نطرہ) § اصطلاح
رسمیہدہ برادارہ نک ویاخود دائرہ نک
کافہ امور و معاملاتہ نظارت ایدن اک
بیوک مأموری: (صحبہ ناظری، مالیه
ناظری، مصارفات عسکریہ ناظری،
صونناظری، عفا ناظری، نفوس ناظری)
فولانیان جہی (نظار) در.

« ناظر مالیه غالب فی رجب بش طغسان اوج »
(صلاحی)
« بروجہ ناظر اول کہ نظیری بولنیمہ »
(نائی قدیم)

ناظم { [ع] نظم ایدن، دیزن،
ترتیبہ قویان، صیرہ لایوب
نظام ویرن: (ناظم امور) § شعر
سویلہ بن، شاعر: (ناظم مثنوی، ناظم
قصیدہ، ناظم غزل) معافیہ (شاعر)
ایلہ (ناظم) پیندہ کی فرقہ دقت ایتمک
کرکردر. زیرا ہرموزون و مقفی سوز
سویلہ بنہ (ناظم) دینیلیر، اما شاعر
دینیلہ مر. جہی (ناظمین).

« رافع رایت دین و ایمان »
« ناظم سلسلہ امن و امان »
(خاقانی)

ناظم { [ع] تروتازہ و نرم و لطیف
(سبزہ و سنہ بہ دینیلیر:
(قصیر و عصی اولان چکھسی سمین
و ناغم برخط ایلہ کردنہ مربوط ایدی
— معلم ناجی) § مدیہ، استریدہ،

ناطخ { [ع] طوس اور یحیی حیوان .

ناطر { [ع] بکچی ، باغ و باغچه بکلیں § حمام معتمدی ،

حمامک صونیان مخلد خدمت ایدن آدم .

ناطق { [ع] نطق ایدیحی ، سویله یحیی : (اسان حیوان ناطق در) §

بیان ایدیحی ، ییلدیریحی ، حاوی : (سندک ناطق اولدینی مقدار) .

« مخترع طرز بدایع اثر »

« ناطق اسرار الهی عمر »

- (نفی) نك خانی -

ناطقه { [ع] سوز : (زیب ناطقه رقیّت) § قوه دراکه ،

انسانی حیوانانند تمیز ایدن مزیت معنویہ : (نفس ناطقه ، قوه ناطقه)

« مدحک غایتی یوق طی لسان ایدمهکر »

« دیمکه بیکده برین ناطقه انسانی » (نفی)

ناطقه پرداز { [ف] سوز ترتیب ایدیحی و سوز

ناطقه پیرا { بزه یحیی معناسنه درکه فصاحت

وبلاغتله افاده مرام ایدن ، کوزل ، درست ، سربست سوز سویله بن آدم

دیمکدر .

ناطق { [ع] باغ بکچی ، حمام صویحی . (ناطر) ایله

مترادفدر . لسانزدده ایکبسی ده ایکبسی معناده مستعملدر .

ناصح { [ع] نصیحت ایدن ، اوگود ویرن : (ناصح غیرعامل) ،

(ناصحانه) = اوگود ویریحی به یاقیشه جق

صورته . (ناصح الجیب) = قلبی غل وغشدن پاک و تمیز ، صافدل آدم .

« خوب صورتلردن ای ناصح بجی منع ایتمه کیم »

« پرتو خورشید انوار حقیقتدر مجاز » (فضولی)

ناصر { [ع] یاردیحی ، یاردیم ایدن ، مددکار : (ناصر

دین و دولت) جمی (ناصرین) .

ناصواب { [ف] طوغری دکل ، مناسب وحق اولمایان :

(جواب ناصواب) .

ناصیه { [ع] آئین ، انسانک قاشلرندن یوقاری قیلر

اولان آچقلق : (ناصیه سائی) =

آلینی بره سورن (ناصیه پیرائی) =

آلینی بزه بن ، آئینه زینت ویرن . (ناصیه حال) = کورونش ، چهره نك

کوسترشی دیمکدر : (فلانک ذکاوتی ناصیه حالندن آکلاشیلور) جمی

(نواصی) .

ناصح { [ع] اولفون ، پشمش ، پشمش ، نصاب وقوامی

بولش . (اتومیه حقنده قوللانیلیر)

§ عربیده رأی و تدبیری متین آدمه (نصیج الرأی) دینیلیر .

ناشکب { [ف] صبر سز، تحمل
اولمیان، چاک
اوصانان: (دلدادۀ ناشکب) نطقده
نادرا (ناشکبا) طرزنده قوللانیدنی
ده واقعدر. (ناشکبی) = صبر سز.
لق، تحمل سزک.

ناشکفته { [ف] آچلماش،
پار اقلری آچلما یوب
هنوز طومروق حالنده بولنان: (کل
ناشکفته) بعضاً تخفیف ایله (نشکفته)
صورتنده دخی قوللانیلیر: (غنچه
نشکفته).

ناشناس { [ف] جاهل § بیلمز،
طایماز. بومصادوصف
ترکیبی صورتنده قوللانیلیر: (قیمت
ناشناس، حدناشناس، وظیفه ناشناس،
لعمت ناشناس، حق ناشناس).

ناشنیده { [ف] ایشیدله مش،
(طوبولامش): (سخن
ناشنیده، نشیده ناشنیده، فقره
ناشنیده).

ناشی { [ع] نشأت ایدن، ایلری
کن، وجود بولان، طولانی.
ناصاف { [ق] صاف، خالص
اولمیان، مفشوش،
قاریشق اولان.

ناصب { [ع] نصب ایدیچی،
رکز ایدیچی، بریره
دیگیچی: (ناصب اعلام، ناصب الویه)
§ عربیده حرف منصوب یعنی اوستون
اوقوتیچی. جی (نواصب).

(لأهوت) مقابل: (عالم ناسوت).
(ناسوتی) = دنیایه، بشریته منسوب
ومتعلق. (ناسوتیان) = انسانلر.

ناسور { [ع] ایچی فاسد اولوب
سیلابی منقطع اولمیان
یاره ودلیک: (ناسور دمی، ناسور
شرعی، ناسور بولی) بولر اصطلاحات
طبیعه دندره. بولک عرتق (ناصور) دره.
«خراش ایلر خیالی سینه لرده زخم ناسوری»
(نقی)

ناسی { [ع] نسیان ایدیچی،
اوقوتیچی، اونوتان.

ناشاد { [ف] شاد اولمیان، غمی،
تاسهلی: (دل ناشاد،
خاطر ناشاد)، (ناشادی) = ناشادلق،
غملیق.

ناشائسته { [ف] لایق اولمیان،
لایق دکل.

ناشد { [ع] شعراوقویان، یازان،
شاعر.

ناشر { [ع] نشر ایدن، صاچان،
طاغیدان، یایان: (ناشر
عدالت، ناشر انوار، ناشر لوای عدل،
ناشر رایات ظفر) § کتاب ورساله
واوراق مطبوعه نشر ایدن.

ناشر { [ع] دائماً قلمش. قنارمش،
آمان شیریان، طمار.

نامسمه { [ف] بیقانامش، پاک
اولمیان: (جامه ناشسته)

یتق (الناس) = ناسك خير ليسی ناسه
تقی اولاندر . (الناس على سلوك
ملوكهم) .

ناساز { [ف] دوزنسر ، اویغون
اولایان ، غیر موافق :
(بخت ناساز ، چرخ ناساز) ،
(ناسازی) = دوزنسرلك ، اویغو .

نسرلق (ناسازكار) = یوقاریده کی
معنای افاده ایتدیکی کی اویغونسر ،
مناسبتسزایشلره صالدران آدم معناسنی ده
تضمین ایدر (ناسازكاری) = ناساز
كارلق .

ناسج { [ع] نسج ایدن ، طوقویان ،
طوقویچی .

ناسح { [ع] نسح ایدن ، ابطال
ایدن : (آیت ناسحه) §
کتاب وامثالی یازلش شیلرک نسخه سنی
یازان ، چیقاران .

ناسرا { [و] لایق دکل ، لایق
اولایان ، مناسبسز .

ناسقه { [ف] دلغمه مش ، دلیکسر :
(درناسته) = دلیکسر
اینجی .

ناسجده { [ف] طارنماش ،
وزن اولنماش . صوکی
دوشونلکسزین سوبله نیلن سوز ،
نتیجه سی کوزه تلکسزین یاپیلان ایش
حقنده ایراد اولنور .

ناسوت { [ع] جمائیت ، بشریت ،
عام اجساد ، دنیا .

بدن (نازك بدنی ، لطیف وجودی
(نازك مزاج) = نازك خویلی ،
طبیعتی . (نازك) = بك نازك ،
ظریف و لطیف اولان . (نازك ترین)
= دها نازك ، اك نازك . (نازك تن)
= نازك وجودی ، تی یوموشاق اولان ،
خورمعه له به طایانامایان .

« بویدن خوش ، ونکدن پاکیزه در نازك تنك »
« بسله مش قوینده کویا کیم کل رعناسنی »
(ندیم)

نازل { [ع] نزول ایدن ، یوقاریدن
آشای اینی : (نازل اولان
باران) § منزله ، برمله اینی ، قونان :
(فلان مسافر خاتمه نازل اولدی) .

نازله { [ع] بلا ، داعیه ، بخت §
اعضای بدنن بر طرفك
تعطیل حس و حرکتی موجب اولان
علت ، نزول ، ایغه § نزله دینیلن
خسته لك .

نازنده { [ف] ناز ایچی ، نازلا -
ایچی ، نازلانان :
« جهان آرایش ازهار گلزار ایله نازنده »
« زمین فیض لطافتله سپهر امتنان اوزره »
(نفی)

نازنین { [ف] نازلی ، خوش ادالی ،
سوکی .

ناش { [ع] اسم جنسدر . بی آدم ،
خلق ، انسانلر : (بین الناس ،
علی ملاء الناس) ، (خیر الناس من

ترنجیه منسوب به ترنجی رنگ || مانند این
دینین میوه دینکرد .

ناروا { [ف] روا دکل ، روا
اولایان ، لایقز .

نار { [ف] شیوه ، عشوه ، ادا ؛
کوزلرک طبیعت خوش کلن

و جذب قلب ایدن وضع و طوری :

(چوق ناز عاشق اوصاندریر — کلام

مشهور) بوکله (ایتک ، چکمهک)

ماده لرله قوللانلییر . (ناز پرور) =

ناز ایدن ، نازلی . (ناز پرورانه) =

نازلی اولانه یاقیشه جق صورتده

(ناز پروری) = ناز پروردک ، نازلیق

(ناز پرورده ، ناز پرورده) = ناز

و نیم ایله بو بودلش : تریه ایدلش

اولان .

« مت نازم کیم بو یوندی بویه بی پرواسی »

« کیم یئشیدردی بو کونا سرودن بالاسی »

« ندیم »

« ناز ایلسون سپره اوکیم بی نیاز اولور »

« قوجه راغب »

نازک { [ف] رفیق ، یوفه ، انجه .

{ لطیف : شعر نازک ، سخن

نازک } نازلی ، ادبی ، طریف ،

آدابه رعایت و کمال لطافت ایله التفاتی

معامله ایدن آدم . بوکله لسانعزده کسر

(زا) ایله قوللانلییر . (نازکانه) =

نازک اولانه یاقیشه جق صورتده

(نازکی) = ناز کلک (نازک آندام) =

نازک اندامی ، لطیف طودلی . (نازک

ناز { [ذ] ایچی قیرمزی ، طانی
{ صولی نخوده مشابه دانه لرله

ملو اولان قالین قابوقلی و یووارلاق

معروف میوه . اصلی (ناز) در .

لسانعزده مخفف اوله رق قوللانلییر :

(ناز دانه سی ، نارجیچی) ، (نازین)

= ناز آعابی . (ناز دَنک) = ناز

بکیزی .

نازچیل { [ذ] بیوک ، یووارلاق

هندستان جوزی . معری

(نازچیل) در . اصلی هند لسانده

(نازکیل) و یاخود : (نازکیل) لفظی

اولدینی وقایع غندن یا پلی مناسبیله

لوله سته تنباکو قونیلوب ایچیلن آلتله

(نازکیل) دینلیدیکی سرویدر .

نازدین { [ذ] سنبل روی دینین

چیچک .

نازسا { [ذ] یتشمه مش ، اولفون

{ دکل ، خام ، مناسب ،

مستعد اولایان . (نازسای) = خامق ،

عدم مناسبت ، عدم استعداد .

نازسیده { [ذ] همراهی ، بلوغه

{ ابرمه مش جوجق :

(طفل نازسیده) ، یتشمه مش ، خام

میوه : (امروود نازسیده) .

نازنک { [ذ] ترنج دینین میوه .

{ معربی (نازنج) در .

(نازنجی) یاخود (نازنکی) =

سویله یں طریف آدم (نادره کار) =

نادر = صنعتلو شیلر یایان استاد :

« نازدن چشمی خاموش کورن هر مژه سن »
« تر جان نکه نادره پرداز صانیر »

(نائی قدیم)

« حاصلی شمدی یم نادره سنچ عالم »

« ایدر اقرار یوگا کامل اولان اذغانی »

(نفی)

{ [ع] ندامت ایدن ، پشیمان

نادیم } اولان . (نادماته) = ندامت

کوسترته لایق صورتده (نادمیت) =

نادمملک ، پشیمانلق .

{ [ع] ندا ایدیچی ، هابیران ،

نادی } چاغیران ، مجلس ، انجمن :

(نادی عرفان) .

{ [و] کورله مش ، امثال

نادیده } لیز : (نادیده بر اثر ،

نادیده بر قیافت) .

{ [ع] آتش ، اود : (نار

نار } فرقت ، تارحسرت ، اجزای

ناریه ، صنایع ناریه ، افواه ناریه)

(اهل نار) = اهل جهنم ، طامو

عذابنه مستحق اولانلر (نار ابيض ،

نار بیضا) = دمیرك بك قیرغینی .

(ناری) = ناره منسوب ، جهنمی ا

جن ، یری .

« ویردی برقه صاحب ایچنده قرار »

« سانکه خاکستر ایچره ساقلا دی نار »

(حالی)

{ [ف] خوش اولمایان ،

ناخوش } طبیعت و مزاجه خوش

کله یں ، ایگرنج ، چرکین . (ناخوشی)

= ناخوشلق ، فئالق ، ایگرنجلك .

{ [ف] جاهل ، بیلمه یں .

نادان } (نادانی) = نادانلق ،

جهالت ، بیلمه مک . بولکه بین احوام

درشت سوزلو ، خشین خویلی اولان

اشخاص حقنده ایراد اولنور .

« نادانلر ایدر محبت نادانله تلذذ »

(لا)

« سوز کهر در نه بیلیر قدرینی نادان کهرک »

(باقی)

{ [ع] ندرتلی ، آرز بولان ،

نادر } آرز اولان : (نادر الوجود ،

آثار نادره) ، (النادر کالعدم) =

آرز بولان شی یوق کیدر .

{ [ف] درست دکل ،

نادرست } صاغلام ، طوغری ،

صیحیح اولمایان : (طبع نادرست ،

سخن نادرست ، تن نادرست) ،

(نادرستی) = نادرستلك ، عدم محبت .

{ [ع] نادر اولان شی ،

نادره } هر زمان واقع اولمایان

خصوص و عیبیه . (نادره دان) =

نادره بیلان ، اهل عرفان و طرافت ،

عالم طریف (نادره سنچ) و (نادره

گو) = نادره سویله یں ، نادر سوز

ملکيه جه قضايه تابع اوله رق طرف
دولتن منصوب بر مدير ابله اداره
اولنان محل، مملکت. جمی (نَوَاجِي).

ناخدا { [ف] کيچی، کمی قبودانی.
اصلی اضافه (ناوِخدا)
درکه تکتته صاحی دیمکدر.

ناخشسود { [ف] خشنود اولمایان
راضی دکل.

ناخلف { [ف] شرف و حیثیت
خصوصنده پدیرنک،
اجدادینک اثرینه افتقا اتمهین وسفاهی
رذالئی ارتکاب و اجرا ایدن خیرمز
اولاد.

ناخن { [ف] طیرناق. (نحن)
ناخن (آفتاب) = آتش.
(ناخن خامه) = قلمک اوجی، بوروی.
(ناخن بدندان) = یأس و کدر یا خود
بهت و حیرت سببیل طیرناغی دیشری
آره سنه قیصدمش ارلان. (ناخن
بر، ناخن برا-ی = ناخن گیر) =
طیرناق کسمکه مخصوص چاقی و یا خود
مقراض.

ناخواست { [ف] طلب اولنماش،
اختیارسز، طلبسز.

ناخواه { [ف] ایسته مین، رضا
کوسترمه مین. (خواه
ناخواه) = ایستر ایسته من.

ناٲوان { [ف] قوتسز، درمانسز،
کوجسز. (ناٲوانی) =

ناٲوانلق، قوتسزلك، کوجسزلك.
ناجی { [ع] آزی دیشلرینک نها.
ناجی { بنده کی آتلی اوستی صوک
درت دیش. جمی (نَوَاجِد).

ناجسبان { [ف] یاقیشیق آلمایان،
لایق اولمایان.

ناچی { [ع] نجات بولان، قورتیلان
§ عقوبات اخلویه دن خلاص
ولان: (فرقه ناجیه، امت ناجیه،
معلم ناجی).
ناچی بن ایسه م نجات هیات.

(ناچی)

ناچار { [ف] چاره سز، ضروری
چاره می ارلمایان فقیر،
دوشکون. (ناچاری) = ناچارلق.

ناچی { [ف] برشی دکل، هیچ
حکممنده، دگرسز.

اشخاص و اشیا به وصف اوله رق قوللا نیلیر:
(تحفه ناجیز، بنده ناجیز، شکوفه
ناجیز، هدیه ناجیز)، (ناجیزانه)
= ناجیز اولانه یاقیشه حق صورتده.
(ناجیری) = ناجیزلك.

ناحق { [ف] حقسز، حق وعده
موافق اولمایان § بیوده،
عش.

ناحیه { [ع] جانب کنار، طرف،
یان § تشکیلات اداره

نَابُودُ { [ف] معدوم صرف، بوق
اولان = موجود دکل،
غائب :

« مظهر حق ایکن اول صنع جیل »
« دخی نابود ایدی جبرائیل »
(خاقانی)

نَابِخْجَارُ { [ف] ارم و قاعده به
معاير . یولسز اولان .

نَابِیْنَا { [ف] حکومسز ، آندان
طوغمه کور . مجازاً
(صرّتیتر) مقامدهده قوللانیر .

(نَابِیْنَا) = کورلک . (نَبِیْنَا)
= کورلر .

نَابَاکُ { [ف] باک اولمایان . کبری ،
پیس ، سردار . جمعی
(نَابَاکَن) (نَابَاکِ) = کیرلیک ،
سردارلق .

نَابَسَنَدُ { [ف] مقبول اوسایان .
تکلیه یی ، چرکین .
نَابَسِنْدَا { [ف] ظاهر اوسایان ،
کورغمه یی ، کیزی .
(نَبَسِنْدَا) = بللی بلیرسز .

نَابَرِاشُ { [ف] تراش اوختا .
مش ، یولندمش ،
نَابَرِاشِدَه { قایا § ادب . تراکت
بیله یی ، تربیه سز
آدم .

نَابَتَامُ { [ف] تمام دکل ، اکیک ،
نقصان .

نَابَجَا { [ف] مجلسز ، یولسز ،
مناسبتسز . یرنده دکل .

نَابَدِیْدُ { [ف] کورغمز ، بلیرسز ،
(بدید) ضدی :

« نابیدی اولدی بلیرسز بوق اولاندر نابود »
(تحفه وهی)

نَابِرْجَا { [ف] « نابجا » کبی مجلسز ،
مناسبتسز ، یولسز .

نَابِیْضُ { [ع] نبضان ایدیجی ،
(اورمچی) : (عروق نابضه) ،
(نابضه) = نبض طاماری .

نَابِیْعُ { [ع] نبعان ایدن ، یردن
چیقوب فیشران ، قایسیان ،
آقان .

نَابِیْعَه { [ع] عظیم الشان آدم §
فصیح و مشهور اولان ،
قوی ایچنده خلق الماده اولرق
ظهور ایله تفرد ایدن شاعر : (نابغه
الزمان) جمعی (نَوَابِیْع) .

نَابَقَاعِدَه { [ف] قاعده به اویمایان ،
قاعده به معاير بولان ،
قاعده سر :

« باقدم مسطور نسخه آفاقه سرترسز »
« یک حرف نابقاعده یوقدر میانهده »
(نابی)

نَابِکَاژُ { [ف] ایشه کلز ، ایشه حز ،
خبرسز ، یاراماز : (سرمد
نابکار) .

نَابِمَحَلُ { [ف] مجلسز ، یولسز ،
یرنده و مناسب دکل .

ن

ن { [ع] الفباى عثمانىك يكرى
سكرنجى حرفى. ابجدحسابجه
الى عددينه اشارتدر .

نا { [ف] ادات نى. دكل، اولمايان
لفظلى حكمنده در . عربى
وفارسى صفاته لاحق اولور: (نا بالغ)
= ناغ دكل، بالغ اولمايان . (نا قابل)

= قابل دكل، قابل اولمايان . (نا اهل)
= اهل دكل، اهل اولمايان. (نامسوع)
= مسوع دكل، ايشيدلمش . ادات
سلب اولان (بي) ايله ييتلرنده كي فرق
استعماله دقت ايغليدر . (بي) صفاتك
غيرى اسما ومصادر واسماى جامديه
داخل اولور . (نا) برقاچ موضعه
خلاف قاعده اولورق (بي) كي استعمال
اولور: (نا بجز) = قاعده مخالف،
يولسر (نا توان) = درماسز، قوتلر .

ناى { [ف] قامشدن بايلان معروف
ناى ساز، دودوك بونك بطل،
منصور، كرفت، جفرتمه كي برقاچ نوعى
وارد . اكثر يا مخفف اولورق (نى)
طرزنده قوللايلير . (ناى تركي) =
سورنا «طورنا» . روايت ديكره كور
خطا وختن تركلرينه مخصوص بر بيق
آرشون طولانده بر بوري . (ناى

انبان) ك مخفف اولان (نا انبان) =
طلوم بورى، غايدا ديمكدور. { ادات
مكان اولور، اواخر كلمه لاحق اولق
صورتيله قوللايلير: (تنكنا) =
طارير (پهنا) = اسلى، كنش ير .
«نايك كه چيقار زمرمه سوراخلرندن»
«بيللر اوتر صانكه كلك شاخلرندن»
(نائلى قديم)

نا اسوار { [ف] محكم و صاغلام
اولمايان، متانسز،
چوروك .

نا آشنا { [ف] آشنا اولمايان،
بيلنمه ين، بابانجى . بعضاً
نظمده (ناشنا) صورتنده تخفيف اولور.
نا اميد { [ف] اميدسز، مايوس .
(نا اميدى) = اميدسزلك،
مايوسيت .

نا اهل { [ف] اهل دكل، اهليتسز .
جى: (نا اهلان)
نا ب { [ع] آزي ديشى، آغز
صوكننده كي درت بيوك ديش .
نا ب { [ف] صرف، صافى، خالص،
براق: (آب ناب، لعل
ناب، شراب ناب، در ناب) .

نايت { [ع] يردن بيتن، يردن
چيقوب نشو ونا يولان:
(خدايى نابت، قوه نابت) .

عسکر و حرب ایچون لازم اولان اسلحه و جیغانه حقنده اولانیلیر: (مهمات حربیه، مهمات عسکریه، مهمات قرطاسیه) . (مهمت) = زیاده مهم (مهمترین) = پک ، اک مهم .

مهمه { [ع] مهم و معنای اولان شی، ایش : (مهمه اداره ، مهمه قلمی ، مهمه لسانیه) .

مهمل { [ع] اعمال ایدلش، بوشلا- قیلش، ترک ایدلش : (امور مهمله) § نقطه سز حرف : (تاریخ مهمل) § معناسز ، بر معنایه دلالت ایتمه یکنکله . جی (مهملات) .

مهمل { [ع] اعمال ایدن، بوشلایان، ایدن : (مأمور مهمل) .

مهندش { [ع] فن هندسه یه آشنا اولچوب خریطه سنی یاپان . جی (مهندسین) ، (مهندسخانه) = علوم ریاضیه و فنون سائره تعلیم اولنوب مهندس یشدیرمهک مخصوص بولنان مکتب || بعض دوائر رسمیه ده مهندسلرک مأموراً بولندقلری محل ، اوله .

دو . { [ع] «مهد» ن جی . مهود { کهورده نر . شیکر .

مهول { [ع] قورقو، برن . قور- اقوتان . قورقویغ .

مهیا { [ع] نهشه اولمش . حاضر- لائش . آمده . مرتب :

«صبح اولدی مهیای صبحر ساق» («فاهی»)

مهیب { [ع] هیتلی . قورقویغ: (هیکل مهیب) .

مهیسج { [ع] هیج ن ویرن .

مهین { [ع] قوایرخی خوف و خشیتدن امین ایدن

تکری . اسماء الحسناتندو .

مهین { [ع] اهانت ایدن . تحقیر ایله ین، آشاغیلانان .

مهیی { [ع] نهشه ایدن، حاضر- لایان .

میاومه { [ع] کونده لایله معامله و بازاراق اتمک .

میسر { [ع] قولایقله حصوله کترین، برشیتک اجراسنی

قولایلاتان : (میسرالامور)

میسر { [ع] تیسیر ایدلش، قولایقله حصوله کترینش ، قول- یلائش : (جناب حق آملازی میسر

ایسون) .

« حرفيدر مجموعه اسرار ديوان كال »
 « نقطه سيدر مهره داغ درون انوري »
 (نفی)

مَهْلَتَ [ع] بر شيك اجراسي
 وي ريلن زمان ، ميدان ، مدت معينه .
 (ويرمك) ماده سيله قوللانيلير :
 (ايفاي تعهدات ايچون ويريلن مهلت
 قرين انقضا اولدي) .

مَهْلَكْ [ع] هلاك ايديجي ، تلف
 اولديرن : (علت مهلكه ، مرض
 مهلك) .

« كرجه مهلك بر تائر واردل حساسده »
 « اشكا ائمز عجم طر زنده سينه م ياره دن »
 (معلم ناجي)

مَهْلَهْلَ [ع] ظريف ، لطيف
 لباس كوزل شعر ،
 سوز .

مَهْلَهْلَ [ع] برشي نازك و لطيف
 سوز سويله ين .

مَهْمَ [ع] هم و غم ويريجي ،
 مهمم غصه ابله دوشوندير يجي ،
 تاسه لاندير يجي اهميتي ، لازم ،
 تأخيرى جائز اولمايان شي : (امور
 مهمه ، مسائل مهمه ، اهميه م ، اوراق
 مهمه) جي اولان (مهمات) = محتاج
 ومقتضى بولنان شيلر معناسنده واكثر يا

مَهْدَبَ [ع] تهذيب ايدن ،
 زواندى طرح و طي ايله
 اصلاح ايدن ، خالص و پاك قيلان .
 اكثريا اخلاق حقنده قوللانيلير :
 (مهذب اخلاق) .

مَهْرَ [ف] اوستنده اسملر محكوك
 اولوب مكتوبلره ، سندلره
 و ديكر اوراقه باصيلان معدني و يا جبري
 شيته اطلاق اولور كه جمله جه معلومدر :
 (مهر سليمان ، مهر رسمي ، مهر ذاتي)
 سكون ها ايله ده لغتدر . (مهردار)
 = نظار ، ولاه كي بيوك ذواتك
 معتبرلنده اوراق رسمي ي مهركه مكه
 مأمور اولان آدم :

« پادشه معدنده بولدي مهري نه لايق كهر »
 ۱۲۱۳

« معدن اميني يوسف ضيا پاشانك »
 صدارتنه تاريخ — سروري »

مَهْرَه [ع] يوصو ، طوب كه
 يوروالاق شيلر § فقره ،
 حرنده كي او كورغه كيكلرينك هر برى
 § مجبى دگر بوجگى قابونى § كاغد
 و سائر جلامق ايچون قوللانيلان
 بتور طوب . (خر مهره) = قاطر
 بونجوعى (مهره زر) = كونش
 (زر مهره) = مصفله ، جلا ويره چك
 آلت . (مهره دار) = مهره لي ،
 جلالى .

هر برینه اطلاق اولور . جمی
(مهاجرین) : (مهاجرین و انصار) .

مُهاجَرَتٌ { [ع] بر یردن دیگر
خانه دن و اقربادن ایرلق صورتیه
باشقه محله کوچوب کیشمک .

مُهاجَجه { [ع] هجوم ایتک ، صالدر .
مق : بریری باصدیرمق
اوزره یوروش ایتک ، مادیات و منویاتده
قولانیلیر : (مهاجۀ آلام ، مهاجۀ
جیوش) جمی (مهاجرات) .

« کوکل که کعبه تحقیقه واصل اولشدر »
« جهان مهاجہ ایتدکجه سومناه کولر »
(معلم نامی)

مُهاذَنَتٌ { [ع] مصالحه کی
ماریشمق ، ماریشق اولق .

مُهایا { [ع] اصطلاح فقهده تقسیم
قبول ایتمه بریشی نوبته
قولانق معامله سنه اطلاق اولنور که
ایکی نوعدر . بری (زماناً مُهایته)
دیگری (مکاناً مُهایته) در .

مُهدی { [ع] اهتدا ایدن ، هدایت
بولان ، دین حقه کیرن ،
باشقه دیندن دین اسلامه کلش اولان :
(صنعت طباعتی استانبولده ایلک دفعه
تطبیق و اجرا ایدن مهدی ابراهیم
افندیدر) .

مُهیئ { [ع] اهتزاز ایدن ، تهره بن :
مُهیئ (صدای مهتر) § سرور
و فرحدن حرکت کلمن .

مُؤَلٌّ { [ع] تأویل ایدیش ،
معنای ظاهریدن عدول
ایله باشقه معنایه حمل اولنیش .

مُؤْتَابٌ { [ف] قبل طوقویان ،
قیلیدن شی اورن صنف
صفتکار که بین العوام تحریف ایله
(موطاف) دینلیر .

مُؤَيِّدٌ { [ع] تأیید ایدن ،
قولنلیردن . متانت و یرن :
(مؤید السلطنه) .

مُؤَيِّدٌ { [ع] تأیید ایدیش ،
قولنلیرلش ، متانت
و یرلش ، قوی : (مؤید من عندالله) .
« حقدن بزه سلطان مؤید سین افندم »
« سن احمد و محمود و محمد سین افندم »
« شیخ غالب »

مُؤَيِّنُهُ { [ف] کوزک . (مؤیننه
دور) = کورکی .

مُؤَيِّه { [ف] سوزشله آغلامه ،
خنجقره خنجقره آغلایش .

مُهاَبٌ { [ع] کندیسندن قورقو .
لان ، اورکولن ، هیبتلی .

مُهاجَاتٌ { [ع] بربری جمواتمک ،
جمو ایدیشمک .

مُهاجِرٌ { [ع] هجرت ایدجی ، ایدن ،
ملکتنی ترک ایدوب عیال
واولادله برابر دیگر ملکته کوچوب
کیدن . رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
افندمن حضرت لیلله برابر مکة مکرمه دن
مدینه منوره به کوچن ذوات کرامدن

مؤلف { [ع] تألیف اولمش .
 مؤلف { کتاب اوله رق وجوده
 کتبرنش . بایلش کتاب . جی (مؤلفات)
 = یازلش اثرلر . بایلش کتابلر .
 مؤلف { [ع] الم ویرن ، انجیدن ،
 مؤلف { آجیتان . برنجیدی زیاده
 مؤلف { قولانیلیر : (مؤلف برجر ،
 مؤلف { بر وقعه مؤلفه) .

مؤلف { [ع] مؤلف الماندیرلش ،
 مؤلف { الملی . کدرلی : (قلب مؤلفه) .
 مؤلف { [ع] بالدن جیغان یوموشاق
 مؤلف { ماده . شمع . چراغ
 صورتیلده قولانیلیر . انواعی موجود
 دره : (بال موی ، مهر موی ، یاغ
 موی ، اسپرچت موی) .
 مؤمن { [ع] ایمان ایدن ، ایمانان ،
 مؤمن { قلب ایله تصدیق واسان
 ایله اقرار ایدن . جسی (مؤمنین) :
 (امبرائوئین) مفرد مؤمنی (مؤمنه)
 جمع مؤمنی (مؤمنات) در .

مؤمنا الیه { [ع] ایما ایدلش ،
 مؤمنا الیه { یوقاریده کند یسنه
 اشارت اولمش ، اسمی کچمش اولان .
 بو تعبیر رسمیتده مأموریندن اولی
 صنف اولی رتبه سی مادوننده بولنانلر
 وخارجدن صاحب اعتبار وحیثیت
 اولانلر حقدده و (مقوم ، مزبور)
 مقامنده قولانیلیر .

مؤمن { [ف] کوی ایچیجه ویدنه
 مؤمن { سوریلنجه هر درلو درده
 دوی نافع اولان وجریجه یی الیامذیر
 ایدن بر نوع صوامیش ، (برهان
 قاطع) لک روایتته نظراً یوآب موهومک
 عملی و معنایی اولورمش ؟ اسکی
 مصریرک انواع دهن و بهارات ایله
 تعبط ایتدکلی اولش انسان وحیوان
 قوروسی .

مؤمنان { [ف] قیل بللی ، یلی قیل
 مؤمنان { کوی ایچی ولان . آثار
 اسلافده پک چوق تصادف اولنان بو
 ککی خیالات بارده الیوم متروک
 حکمنده در . زمانعزده قیل بللی ، اوق
 قاشلی ، نقطه آغیزلی ، سروی بویلی
 برکوزل تخیل ایدمه ک شاعر یوقدر .
 مؤنث { [ع] دیشی . (مذکر)
 مؤنث { مقابلی : (مفرد مؤنث ،
 جمع مؤنث) .

مونس { [ع] ایناس ایدن ،
 مونس { آلیشیران . اسیت
 ایتدیرن ؟ آلیش ، اسیتی ، انیس :
 (مونس روح ، مونس قلب) .
 « ذوق اهلته جهانده بنایردم افتخار »
 « کیم بزم صفاده مونس جام تدعیر »
 مؤنث { [ع] تأویل ایدن ، معنای
 مؤنث { طاهریدن عدول ایله
 باشقه معنایه حمل ایدن . لسنزده رؤیا
 تعبیر ایدن معناینده قولانیلماز .

تقلی هوای نسیمیدن براز آغیردور .
 یانقی ، یاقق خاصه سی حائر دور .
 بوغازك بولمندی بی برده آتشی وموم یانماز .
 قابل تمیز اولان شیرك بوژولماسی ،
 اكشیمه سی ، كوفلمه سی هب بوغازك
 آنلرله امتزاجندن نشأت ایدور . تنفس
 واسطه سیله قاته داخل اولورق قاتك
 رنگنی قیرمزی ایدور . هواده اشبو
 غاز بولمیا یوبده بالنگز (آزوت)
 غازی بولنسه فعل تنفس اجرا ایدبله منزه
 ذوالحیاتك كافه سی هلاك اولور .

مَوْلِدُ الْمَاءِ { [ع] احام بسطه .
 مَوْلِدُ } دندر . صوبك اونده
 برجر شدن عبارت رنگز ، رایحه سز
 وقابل اشتعال برنوع غازدور . تنفسه
 غیر صالحدور . امثاله نبطله غایتله
 خفیفدور . (مولدالموضه) ایله بالامتزاج
 صو حاصل ایدور .

مَوْلِدُ { [ع] طوغمش ، موجود
 مَوْلِدُ } دكل ایكن صوگره دن
 پیدا اولمش . اكثریا صوگره دن
 ایدورلش ، حاصل اولمش القباط
 وكلمات حقنیده ایراد اولنور . مثلاً
 (فلاكت ، نزاكت) لفظلری کبی که

مولددر . جمی (مولدات) = طوغمش
 چوجقزلر § صوگره دن حاصل اولمش ،
 ایدورلش لغات .

مَوْلِف { [ع] تألیف ایدن ، امتزاج
 مَوْلِف } ایتدیرن § کتاب وجوده
 کتیرن ، کتاب یاپان . جمی (مؤلفین) .

آغیر طورلی . (مَوْقَرًا) = موقر
 اولورق .

مَوْقِطٌ { [ع] ابقاط ایدن ،
 اویاندیران . جانلان دیران
مَوْكِدٌ { [ع] تأکید ایدن ، بر
 شیء تکرار ایله قوت
 ویرن . قولندیرن .

مَوْكِدٌ { [ع] تأکید ایدلش ،
 تکرار اولسوب قوت
 ویرلش ، قولندیرلش : (تلیفات
 مؤکده) . (مَوْكِدًا) = مؤکد
 اولورق ، تکرار ایدلک صورتیه .

مَوْكِلٌ { [ع] اصطلاح فتهیده
 نوکیل ایدن یعنی کندی
 ایشی رویت ایچون باشقه سی کندی
 یرینه اقله ، وکیل ایدن .

مَوْكِلٌ { [ع] نوکیل اولنلش ،
 وکیل براقلمش ، وکیل
 اولان .

مَوْكِلٌ بِهِ { [ع] موکل طرفندن
 وکیله تفویض اولنان
 ایش .

مَوْلِدٌ { [ع] تولید ایدن ، طوغوران
 § طوغورتان ، قابله .

مَوْلِدُ الْجَوْضَةِ { [ع] اجسام
 بسطه دندر .
 صوبك اونده طوقوزی ، هوانك بشده
 برجزه ی کندیسندن عبارت رنگسز ،
 رایحه سز ، طائیز برنوع غازدرکه

مأمورین ، خدمت موظفہ ، مأمورین
موظفہ (، (موظفاً) = موظف یعنی
معاشی اولہرق ۔ جی (موظفین) ۔
موفق { [ع] توفیق احسان ایدن ،
ولی التوفیق اولان جناب
حق : (جناب موفق الامور) ۔

موفق { [ع] توفیق السہیہ
مظہر اولش ، ارادہ
ازلیہ کندی مقصدینہ توافی ایش
ایشی اویش ، اویفون اولان (موفقیت)
= موفلق ۔ جی (موفقیات) ۔

موفی { [ع] ایفا ایدیجی ، ایدن ،
اودہن ۔

موقت { [ع] توقیت ایدلش ،
ہر وقت ایچون اولابوب
معین بر زمان ایچون یالیش ، وقت
تعیین ایدلش ۔ (موقتاً) = موقت
اولہرق ، براز زمان ایچون ۔

موقت { [ع] توقیت ایدیجی ،
کونئی رصد ایدوب بر
کونک ساعت ودقیقہ لرینی تعین ایدن
آدم ۔ (موقتہ) = موقتہ مخصوص
اولوب درونندہ خارجدن ہر کسک
کورہ جکی صورتہ عیار لائش ساعت
بولنان اولہیہ دیرلر ۔

موقر { [ع] توقیر ایدلش ، آغیر ۔
لائش ، محترم ، وقاری ،

موصول { [ع] ایصال ایدن ،
اولاشدیرن ، واردیرن ،
ابرشدیرن : (موصول مکتوب ،
موصول پیام ۔ تلغراف موصول) ۔

موصولہ { [ع] رجال علمیہ
مخصوص بایہ لردن بری :
(موصولہ سلیانیہ ، موصولہ سخن) ۔
وصی { [ع] وصی نصب ایدن ،
وصیت ایدن ۔ مؤثی
(مؤثیہ) در ۔

موصی { [ع] وصی نصب ایدلش ،
وصیت قیلنمش ۔ (موصی
یہ) = وصیت اولنان شی (موصیہ)
= کندینہ برشی وصیت اولنان آدم
دیکدر ۔

موصی { [ع] توصیہ ایدن ،
بر ایشی برینہ وصیت
وسپارش ایدن ۔ (موصی) = توصیہ
اولنمش ، اولنان ۔

موضح { [ع] توضیح ایدن ،
واضح وعیان قیلان ۔
موضح { [ع] توضیح ایدلش ،
عیان قیلنمش ، آجیق
صورندہ کوسترلش ۔ (موضحاً) =
واضح اولہرق ، آشکار صورتہ ۔

موظف { [ع] توظیف ایدلش ،
کندینہ وظیفہ
ویرلش ، وظیفہ کوسترلش § ارازا
اعطاسیہ وظیفہ لندیرلش ، وظیفہ لی ،
معاشی : (عساکر موظفہ ، موظف

ایتمش اولدقلری روایتی ده اوجله دندر.
 موسیقی { [ع] اصلی سریانیدر.
 موسیقی { علم الحان ، اصوات
 موزونه دن باحث اولان علم : (آلات
 موسیقیه ، موسیق عثمانی ، موسیقی
 شناس) بعضاً حذف یا ایله (موسیقی)
 صورتبنده ده قوللانیلیر . فرانسه
 (Musique موزیک) کله سنک بوندن
 آلتش اولسی قویاً محتملدر .

موش { [ف] فاره ، صیجان .
 موش (موشک) = صیجان
 یاوروسی .

موشخوار ، موشگیر { [ف] صیجان

بین ، صیجان بطونان ، چایلاق قوشی .
 موشخ { [ع] توشیح و تزین
 موشخ { ایدلش ، زینتلی ،
 مصنع § فن عروض اصطلاحنده
 مصراعرینک برنجی حرفلری صیره سیله
 آلتوب یازیلنجه برکله ویا برکلام حاصل
 اولان نظم .

موشکاف { [ف] قیل یاران ،
 موشکاف { قیل قرق یاران ،
 مدقق . دقت نظر صاحبندن کنایه
 اوله رق قوللانیلیر . (موشکافانه) =
 موشکافه یا قیشه حق صورتده (موشکافی)
 = قیل یاریجیلیق ، مدققلک . جمعی
 (موشکافان) .

ضمیری موشکاف حکمة الاشراق وجدانی
 (نفی)

معناسته اولان (مو) ایله صومعناسته
 اولان (سا) کله سنندن مرکب اولدینی
 وییغیر مشار الیک نیل اوزرنده ویر
 تابوت ایچنده بولندینی ایچون بواسم ایله
 تسمیه قلندینی جله روایتنددر . روایت
 دیگره کوره لسان (قبط) ده (مو)
 = صو و (شا) = شجر معناسته
 اولوب مشارالیه صوده آغاجلره یاقین
 بر یرده بولندینی ایچون (موشا)
 تسمیه ایدلش و مؤخرأ بالتعرب
 (موسی) دینلمشدر . نظمده اسلوب
 فارسی اوزره (موسی) صورتبنده ده
 قوللانیلیر .

موسیقار { [ف] ایریلی اوقاقلی
 اوانیش یکریمی
 موسیقار { عدد ایجه قامش
 پارچه لری براوجدن

دیگر اوجه قدر ککیندکجه قیصالحق
 صورتیه و فشنکک شکلنده دیزیلدرک
 اعمال اولنان برنوع دودوک . نظمده
 برنجیسی زیاده ، ایکنجیسی آز قوللا-
 نیلمشدر . لسان ناسده تحریف ایله
 (موشقال) دینلیر و صیره سیله دیزلش
 شیلرایچون ده تشبیه صورتیه (موسقال
 قامشی کبی) تعیری قوللانیلیر .
 § غاغاسنده بولنان برجوق دلکاردن
 روز کار ملوقندکجه درلو سسلر ظهور
 ایدن موهوم بر قوشک اسمیدرک
 اساطیر فرسیه دندر . کویا حکمای
 متقدمینک موسیقی بوندن استخراج

مراخذ و صف ترکی طرزنده استعمال
اولنور : (مشکای ، جبهه سائی ،
چین سائی ، موسائی) کی .

موسس [ع] تأسیس ایدن ،
موسس وضع اساس ایدن ،
عمل قویان که مقصد بر شیئی یکیدن
یا پوب وجوده کیرن . میدانہ جباران
دیمکدر : (مؤسس دولت ،
مؤسس قانون ، مؤسس مکتب) جمی
(مؤسسين) .

موسسات [ع] تأسیس ایدلش .
موسسات اساس قولش . عملی
قولش . عملدن یا پلش . جمی ایران
(مؤسسات) = آثار ، مبانی ،
اماکن معناسنده قوللانیلر : (مؤسسات
خبریه ، مؤسسات عکریه ، مؤسسات
تجاریه) .

موسس [ع] توسیع ایدن ،
کنیشلندن .
موسس [ع] کدر ویریمی ،
موسس اسفلدیریمی ، اسف
ویرن .

موسس [ع] وسوسه ویریمی ،
موسس وسوسه لی ، مراقل
آدم .

موسی [ع] (سریانیدن) طور
موسی سینا ده کندیسنه
تجلی الهی واقع اولان پیغمبردی شانک
اسمی . یو کله مک سریانجه ده تابوت

اولفون ایکن قابوئی بر طرفندن طوئجه
پک قولای صوبیار واطیف بر رایحه
شر ایدر . کویا اشبو مویه مک هر
هانکی مویه نیتله اکل اولنور ایسه
دماغه آنک لذتی بخش ایده جکی
حقنده کی روایت پک عامیانه در .
موزع [ع] توزیع ایدن ،
طاغیان ، برلی یرینه
ایلتوب اولاشدیران : (پوسته موزعی ،
غزته موزعی) جمی (موزعین) .

موزه [فرانسجه دن] (Musée)
موزه آثار عتیقه و مواد علمی
وفیه مک وضع و حفظ و تفسیرینه مخصوص
دائرة . (موزه) لفظی ذاتاً مکان
معناسنی حاوی ایکن آخرینه (خانه)
کله سنی علاوه ایتمک عبثدر .

موزه [ف] چیزه ، آدک .
موزه (موزه دوز) = چیز .
مه جمی ، چیزه دیکجی . (موزه دوزی)
= چیزه جیلک . (موزه دوزان) =
چیزه جیلر .

موزه [ف] غم ، بلا ، مصیبت ،
موزه قایفو ، تاسه .

موسائی [ف] صاچ و صافال
تراش ایدیلن استره .
(اوسطوره) . (مو) = قبل (سائی)
= دخی سورمک ، سورتمک و سوره
سوره ازوب کیدرمک معناسنه اولان
(سایدن) مصدرندن مشتق اسم فاعل

« بر اولور ایلجک عدلی ظهور »

« در لطفنده سلیان ایله مور »

(خاقانی)

مورث { [ع] ایراث ایدن ،
مورث { حصوله کتیرن ، ویرن :

(مورث قنور، مورث مضرت، مورث
خار) لسانزده میراث برافان معنا-
سندہ قولالایلماز .

« برصراد اولغه برآلت ایش »

« مورث دولت ایش رفعت ایش »

(خاقانی)

مورخ { [ع] تاریخ یازان ،
مورخ { وقایع ماضیه بی ضبط

وقید ایدن : (مورخ مشهور نعیا)

جی (مورخین) § بروقمه ایچون

منظوم تاریخ سویله یین ، اوصورنده

تاریخ سویله مکده ماهر اولان :

(سروری مورخ) .

مورخ { [ع] تاریخلشمش ، زمان
مورخ { وقعی تعیین ایدلش ،

یوم وشهر وسنه انشاسی قید اولشمش :

(فلان تاریخ ایله مورخ مکتوب) ،

(مورخا) = تاریخلشمش ، تاریخلی

اوله رق .

موز { [ع] قالین قابوقل ، یشیل
موز { رنگلی عربستانده ، بلاد

حاردهده حاصل اولان برنوع میوه در .

فرق الی دانسی بردالده یشیلن اشبو

میوه نك خام ایکن قابوغی یشیل اولور .

کال ایردکجه صاریلاشیر قویولاشیر .

مالنک حفظلی دیگره تودیع ایدن آدم .

اصطلاحات ققیه دندر .

مودع { [ع] اصطلاح ققیده
مودع { کندینه ودیعه . امانت

براقیلان آدم دیگدر .

موده { (فرانسجه دن Mode)
موده { البسه واشیای سائرجه

وقت وقت دکیشن طرز نوین ، اصول

ظرافت ، تو ایجاد قیافت : (صوک

موده ، موده بورونی) .

مودی { [ع] تأدیه ایدن ، ادا
مودی { ایدن ، اوده یین § سبب ،

باعث ، موجب : (مودی نزاع) .

مودی { [ع] تأدیه اولشمش ، ادا
مودی { قبلشمش ، اودشمش §

معنی ، مفهوم ، مال ، آکلاشیلان

شی : (مودای کلام ، مکتوبک

موداسی) .

مودن { [ع] تأذین ایدن . اذان
مودن { اوقویان . جی (مودنن) .

مودی { [ع] ایذا ایدن . ایچیدن ،
مودی { اذیت ویرن . جی اولان

(مودیان) = بیره ، تحته پیتی ، سینک ،

سیوری سینک ، تامارجق کبی حشرات

دینیلیر .

مور { [ف] قاریجه . (مورجه)
مور { = صکوجوک قاریجه .

(موران) = قاریجه کوره ، قاریجه

مناسب صورتده : (هدیه مورانه)

جی (موران) .

رسمیه نك تنسیب و تصدیق قلندینه
دائر اوراقك ظهر و یا زیرینہ ایدیلن
اشارت مخصوصه . بونی کسر جیم ایله
یا گلشن اوقومامل .

و { [ع] اعمال حسنه و
موجبہ } سیئنه دن آخرتجه مکافات
ویا مجازاتی مستلزم اولان کیره به اطلاق
اولنور § موضوع ایله عمول و یا مقدم
ایله تالی پیننده نسبت ثبوتیه بولنان
قضیه .

و { [ع] ایجاد ایدن، وجوده
موجد } کسیرن ، بر شی یوق
ایکن یاپان : (موجد حقیق ، موجد
کائنات) = الله ، تکرری .

و { [ع] ایجاد ایدن ، کرایه
موجر } ویرن آدم : (خانه نك
موجری طرفندن) .

و { [ع] ایجاد ایدلش، کرایه
موجر } ویرلش شی .

و { [ع] ایجاد و اختصار
موجز } صورتیه ترتیب ایدلش،
قیصا ایدلش .

و { [ع] ایجاد اوزره .
موجز } مختصر ، قیصه . کلام
حقننده ایراد اولنور .

و { [ع] تأجیل اولنمش ،
موجل } کری به بر اقلمش، مهلت
تعین ایدلش : (مهر مؤجل) =
نکاحی حل و فسخ اولندنقی وقت
منکوحه به تأدیسه سی لازم کلن مبلغ

معین . (مؤجل) = مؤجل اوله رق،
صوگره به بر اقلمش صورتیه .

و { [ع] توجیه اولنمش ،
موجه } یوزی برجهته دوند .

یرلش ، مقبول ، مناسب ، اویغون .

و { [ع] توحید ایدن ،
موحد } جناب حق بر در دین ،

تکرینک وحدایتنه ایمان و اعتقاد ایدن .

(مؤحدانه) = موحدجه سته . جمی

(مؤحدین) .

و { [ع] ایماش و توحیش
موحش } ایدن ، حشیت ویرن ،

اورکودن، قورقونج :
موحش } (موحش بر حیوان ،

موحش بر صدا ، موحش بر موقع) .

و { [ع] تأخیر ایدلش ،
مؤخر } صوگره به کسری به

بر اقلمش ، یککدیرلش . (مؤخرآ)
= مؤخر اوله رق ، صوگره دن .

و { [ع] تأدیپ ایدلش ،
مودب } ادبلندیرلش : آداب

اوگرنمش ، تربیه لی ، ادبلی .

و { [ع] تأدیپ ایدن، ادب
مودب } اوکره تن ، ادبلندیرن :

ای مؤدب سن ادب و یرمه بر اهل وحدته »

« ايسم اول زيرا كه بيلمز عشق آدابك ادیب،

(لا)

و { [ع] ابداع ایدن ،

مودع } امانت اوله رق ویرن ،

مُؤْتَفِكٌ { [ع] آیرلامق اوزره
مُؤْتَفِكٌ { [ع] آلت اوست اولان .
(مُؤْتَفِكَاتُ) = قوم لوطك زیر وزیر

اولان بلده لری .

مُؤْتَلَفٌ { [ع] الفتلنمش ، او پوشوب
مُؤْتَلَفٌ { آیشمش ، اشلاف
ایدن ، آلیشان .

مُؤْتَمِنٌ { [ع] اعتماد و امنیت اولنان
مُؤْتَمِنٌ { آدم : (مستشار مؤتمن)
« مشیر مؤتمندو مستشار کار فرمادر »
(نقی)

مُؤْتَرٌ { [ع] تأثیر ایدیچی ، اثر
مُؤْتَرٌ { ایدن ، ایشله یین : (دوای
مُؤْتَرٌ ، مؤثر علاج ، نصیحت مؤثره ،
شعر مؤثر) § عامل ، ایشله یوب اثر
براقان : (اثر دن مؤثره انتمال) .

« العی حکمت اجمادی کیم کیدن مؤل ایتون »
« مؤثر پرده پوش کبریا » آثار حیرتده
(معلم ناجی)

« یك مؤثر دی صدای هاتنی یا خود که بن »
« حال استغراق ایله اولش ایدم یك ناتوان »
مُوجِبٌ { [ع] ایجاب ایدن ، لازم
مُوجِبٌ { کتیرن ، واجب قیلان ،
باعث ، سبب : (موجب مغفرت ،
اسباب موجب) .

مُوجِبٌ { [ع] ایجاب ایتمش ،
مُوجِبٌ { لازم کتیرمش ، واجب
قیلمش : (مُوجِبٌجَه) = ناظر ،
والی کبی سرکارده بولنان مأمورین
دولت طرفندن معاملات و مقررات

مُؤَاطَبَتٌ { [ع] آیرلامق اوزره
مُؤَاطَبَتٌ { برایشی تعهد و التزام
واوگا اقدام تام ایله دوام ایتک .

مُؤَاعَدَه { [ع] وعده لشمک ،
مُؤَاعَدَه { سوزلشمک ، سوز
ویرمک .

مُؤَافِقٌ { [ع] مناسب ، مساعد ،
مُؤَافِقٌ { اویغون : (موافق
مصلحت) .

مُؤَافَقَتٌ { [ع] مساعدلک ،
مُؤَافَقَتٌ { مناسبلک ، اویغونلک
§ راضی اوله ، اویغون بولنه ،
اوزلاشه : (موافقت طرفین ایله) .

مُؤَالَاتٌ { [ع] دوستلق ، محبت :
(تأیید بیان موالات)

مُؤَانِسٌ { [ع] موانست ایدیچی ،
مُؤَانِسٌ { ایدن : انیس اولان .

مُؤَانَسَتٌ { [ع] آیشهرق الفت
مُؤَانَسَتٌ { وانست ایتک :
(موانست داغنه) .

مُؤَبِّدٌ { [ف] مجوسیلرک بیوک
مُؤَبِّدٌ { مذهب مأموری ، عالی
مُؤَبِّدٌ { حکیم ، فیلسوف §
صاحب عقل و تدبیر اولان
آدم . جمی (مُؤَبِّدَان) معربى (مُؤَبِّد)
در .

مُؤَبِّدٌ { [ع] تأیید ایدلش ، دائم
مُؤَبِّدٌ { ویاقی قیانشش . (مُؤَبِّدَا)
= الی الابد ، عمری اولدجه ، مؤبد
اوله رق .

موازی { [ع] یکدیگر بر
حذاده ، بر صریحه قارشی قارشی
بولان . هندسه اصطلاحاتند :
(اون کیلومتر طولنده کی بر مسافه ده
روس و ژاپون مفرزه لری ایکی موازی
خط اوزرنده بولنور — اقدام) .

مواصات { [ع] فی الاصل برینه
مدد کارلق اتمک ، معاونتده بولنق
معانسه در . لائمه ده مأمورین دولندن
وفات ایدنلرک ایتم وارانمه معاش
باغلامق صورتیه وقوع بولان معاونت
معانسه قوللائیلیر . نظمده اسلوب
فارسی اوزره (مواسا) طرزنده
استعمالی جائز در .

مواصلت { [ع] وارمق ، او .
(واصل اوله . وصول بوله) تعبیر لریله
استعماله یئرلرنده فرق واردر . بولنر
اشخاص واشیاده و (مواصلت)
یالکیز شخص حقنده قوللائیلیر .

مواضعه { [ع] مقصد اصلی کی کم
ایتمک یتیه تصنع ایله
و خلاف حقیقت حرکت و معامله ده بولنق .
(مواضعه) = مواضعه صورتیه ،
صورت حقیقه ده اولیه رق .

مواظب { [ع] مواظبت ایدیچی ،
ایشته تقید ایله ملازمت
ودوام ایدن .

(مواجهه ناسده ، خلق مواجهه سنده)
(مواجهه) = مواجهه صورتیه
بالواجهه .

« سوبدم بانواجهه تاریخ »
« خط وجهک یاقشدی صالح بک »
(۱۲۱۹ سروری)

مواخات { [ع] قارداشلق ایدشمک
بر برنجی قارداش ایدتمک .
مواخذ { [ع] مواخذه ایدیچی ،
ایدن .

مواخذ { [ع] صوجه مقابل
عتاب ، عتاب ، تأدیپ
وتعزیر اتمک . (Critique) مقابلی
اوله رق (تنقید) و (انتقاد) مقامنده
دخی قوللائیلیر . جمی (مواخذات) .
مواژده { [ع] دیگر یله کله ، کلوب
کیتسه . جمی (مواژدات)
= کلوب کیدن شیر .

موازن { [ع] وزنجه مساوی ،
بر آغیر لقمه § اقتدار
و اعتبار جهتیه کفو ، معادل اولان .
اکثریا برنجی معانده قوللائیلیر .

موازنه { [ع] ایکی شیء وزنجه
بر برینه قیاس اتمک ،
ایکی نسه وزنجه بر برینه مساوی اولق §
اقتدار و اعتبار جهتیه درجه متساویه ده
بولنق . لائمه ده کی صورت استعمالنه
کوره دخی بولکده ده بر (نسبت متساویه)
معنایی موجود در : (موازنه دولیه ،
موازنه مالیه) ، (موازنت) صورتنده .
ده قوللائیلیر .

دوامی صورتده اوغراشان. مذموماتده استعمالی غالبدر: (عشرته منمك).

منیب { [ع] انايه ایدن، ترك
معامی ایله حقه رجوع
ایدن .

منیه { [ع] آرزو، مقصود، تمنی
اولنان شی. جمی (منی)
مفردی تادراً قولانیلمشدر .

منیر { [ع] اناره ایدن، نورلا.
ندیران، ضیا ورن، پارلاق،
نورلی اولان: (شمس منیر، کواکب
منیره، وجه منیر) .

انتظارم سکادر صبحه دك ای مهر منیر
برك خاطرده اولان شبنم آمید کی
(ناثلی قدیم)

منیف { [ع] باند، رفیع، بيوك،
پوجه: (قانون منیف،
منطوق منیف) .

موی { [ق] قیل. (مویو) =
قیل قیل، آیری آیری،

کمال دقتله (سرمو) = قیل باشی،
جزئی، براز دیمکدر. (موجینه) =

قیل قویارمغه مخصوص آلت، جنبه.
(موبند) = صاچ باغی. (موی بند)
ده دینلیر. اصلی (بندمو) اولوب
علم اولقله مضاف الیه تقدیم قیلنمشدر.

مواجهه { [ع] یوزلشمه، یوز
یوزه اوله: (مظنونلرك
مواجهه سی لازمدر) § حضور، اوک:

منکشف { [ع] انکشاف ایدن،
آچیلان: (شكوفه

منکشف، ازهار منکشفه) § آچیفه
چیقان، آشکار، نمایان اولان: (هر
شی ضدیله منکشف اولور) § مجهول
ایکن بولنمش، کشف اولنمش، میدانه
چیقارلنمش اولان: (اراضی منکشفه) .

منور { [ع] تنویر ایدن، نور.
لاندیران، روشن ایدن .

منور { [ع] تنویر ایدلش، نور.
لاندیرلش، نورلی: (فکر

منور، افق منور، افکار منوره،
آفاق منوره، مدینه منوره، قلب
منور). (منوریت) = منورلک.

منوم { [ع] اویوتچی، اویقو
ویرن، اویوتان دوا .

منهدل { [ع] آشاغی، صا.
لیورلش، صارقش،
صارقیق .

منهدم { [ع] یقلمش، ییقیلان:
(بانچه نك دیواری

منهدم اولدی) .

منهزم { [ع] انهزام ایدن هزیمته
اوغرایان، بوزیلان،

صیفین، صیفیق. (منهزما) = منهزم
اوله رق، بوزوله رق. جمی (منهزمین) .

منهك { [ع] انهك ایدن،
برشیته دوام اوزره

شدتله میل ایدن، برایشه کیریشوب

ضدی: (منکر دین، منکر وحدانیت).
جی (منکرین).

«دوران نه بیور قدر در نظمی زیرا»
«اول دور آینده منکر ارباب بیاندوز»
(نقی)

منکر: { [ع] انکار ایدلش، رد
اولنش § مفور، چرکین،

ایگری، عقلک قبیح و شرعک تحریم
ایتدیکی شی، نامشروع. (موروف) که

ضدی: (نهی عن المنکر) = شرعک
قبول ایتدیکی شیدن نهی. § قبرده

سؤال ایدن، ملکردن هر بری (غیر
منکر) = مسلم، رد اولنامش.

(منکران) = قبیح و نامشروع اولان
شیر.

منکر: { [ع] تسکیر ایدلش،
بکره قلمش، تعریف

ایدلشمش: بیلنمز حاله قولش.

منکسر: { [ع] انکار ایدن،
کسر اولتان، قیریلان،

قیریق: (شیشه منکسر، قلیا منکسر،
شعاع منکسر، اوانی منکسر)،

(منکسر) = منکسر، قیریق اوله ورق.

منکسف: { [ع] انکشاف ایدن،
منکسف، کسوفه اوغرایان،

ظلمته طوتیلان. کونشک طوطلی-
حقنده استعمال اولنور: (شمس

منکسف).

منقرض: { [ع] انقراض بولان،
منقرض اثری قالماق اوزره
یتوب کیدن.

منقسم: { [ع] قسم قسم بولون،
بولوک بولوک اولان.

منقش: { [ع] نقش ایدلش،
نقشلاش، نقشی،
درلو بویالی، ایشله ممل.

منقضی: { [ع] انقضی ایدن، تمام
منقضی اولان، آردی کیلوب

توکن، بیت: (مدت منقضیه).
منقط: { [ع] تنقیط ایدلش، نقطه.

منقطع: { [ع] انقطاع ایدن، کیلیان،
کیلوب آردی اولمایان.

«اویله مستنی کوزلسین کیم سکا یوقدر بدل»
«سندن ای جان منقطع قیلماز بی الا اجل»

(فضولی)
منقلب: { [ع] انقلاب ایدن، باشقه
برحاله دون، طرز دیکره

جویریلن، دگیشن:
«اولسه جهولانه جهان دشمن»
«منقلب اولماز ینه فکرم بن»

(معلم ناجی)
منکر: { [ع] انکار ایدن، اویله
منکر، دکلدر دین، قبول

ایتمن، طایمایان. (مقر) که ضدی:
(منکر دین، منکر حق، منکر

حقیقت) § دینمز. (مؤمن) که

گوچمنشجهسته . گوسمشجهسته . §
اصطلاح طیده عملدن قالمش ، معطل
معناسی افاده ایدر .

متیق { [ع] اتفاق ایدیچی ، برینه
تقیقه ویریمی ، ویرن .

متفک { [ع] افسکاک ایدن ، آیریلان ،
یرندن آیریلوب قوپان .

(غیر متفک) = آیرلایان ، آیرلاز
اولان .

متفهم { [ع] فهم وادراک اولنان ،
آکلاشیلان .

متفاد { [ع] باش اگوب انقیاد
واطاعت اغمش ، مطیع
اولان :

« بزکلام ناقلی بز نرده اوصاحب کفتار »
« آسکا تسلیم ایدلم امرینه متفاد اوللم »
(مراد رابع)

متقبض { [ع] بکلکه ، انقباض
بطنه اوغرامش § قبض
ایدیچی ، بکلک ویریمی علاج § ایچی
صیقنتیلی ، طوتونون ، نشئه سز .

متقح { [ع] تقبیح ایدنش ،
فضله سی و لزومسزی
آیرتلاغش ، تمیزله نوپ دوزالمش :

(شعر متقح ، افاده متقحه) ، (ای
کوتو بر مضونی استادانه برلسان ،
متقح وطمطراقلی برطرز بیان یاله سالک
نظمه چکک مرافنده در — نائی قدیم
— عصمت) .

« سروری ابتد دیوان متقح »
(سروری ۱۲۲۰)

کنیش . (زاویه منفرجه) = هندسه
ده زاویه قائمه دن بیوک اولان زاویه
دیکدر § کوکلی آچیلان ، غم وغمه
سی زائل اولان .

منفرد { [ع] انفراد ایدن ، یالکیز ،
تک اولان ؛ باشلی باشنه ،

آیری بولنان . اشخاص واشیاده قوللا
نیلیر (منفرداً) = یالکیزجه ، آیریجه ،
تک اولدوق : (منفرداً عزیمت ، منفرد
برکلبه ، چارده منفرد) .

منفروق { [ع] افراق ایدن ،
آیریلان : (خط منفروق) .

منفسخ { [ع] فسحت بولان ،
بوللاشان ، کنیشه تن :

(مکان منفسخ) .

منفسیخ { [ع] انفساخت ایدن ،
بوزیلان ؛ ابطال ایدیلن .

قالدیریلان : (نکاح منفسیخ) .

منفصل { [ع] انفصال ایدن ،
آیریلان ، یرندن آیریلان :

عزل اولنان ، معزول اولان . (منفصلاً)

= منفصل یعنی معزول اولدوق . بو
معناده جمی (منفصلین) § بیتیشک
اولایان ، آیری بولنان : (ضمیر منفصل ،
حروف منفصله) .

منفعل { [ع] انفعال ایدن ، متأثر
اولان ، جانی صیقلوب

گوجه تن ، کوکلی قیریلوب کوسن ،
کوسمش ، گوچمنش اولان . (منفعلاً)

= منفعل اولدوق . (منفعلانه) =

سته دون. § عربیده تصریف و
 اعراب قبول ایدن گله. (غیرمنصرف)
 بونک خلاقیور:
 « قهرک جهندن اولیور منصرف ابصار »
 « کندک کبی عاشقارکبی صاعه وفادار »
 (یاری - مترجی نامی)
 مُنْصِفُ { [ع] انصاف ایدن ،
 منصفه معامله عادلانه دهن ،
 نفعه روا کورمیدی شی باشله سته
 یایمان . (منصفانه) = منصفه سته ،
 اهل انصافه لایق صورته : (معامله
 منصفانه) .
 مُنْصِبُ { [ع] یوموشادیجی ، کماله
 ایردیریجی .
 مُنْضِحَاتُ { [ع] یاردهنک التهای
 ازاله ایله ایرینی آقیدیجی
 ادویه اتلاق اولنور .
 مُنْضِمُ { [ع] انضمام ایدن ، ضم
 اولنمش ، قائلش ، علاوه
 لاحق : (رأی منضم ، رسم منضم) .
 مُنْطَبِعُ { [ع] انطباع ایدن ، باصیلان ،
 طبع و نقش اولنان .
 مُنْطَبِقُ { [ع] مطابق ، او یفون
 اولنان ، او یان .
 مُنْطَفِی { [ع] انطفاء ایدن ، یانار
 ایکن سونیجی اولان ،
 سونمش ، سوتن .
 مُنْطَلِقُ { [ع] صالیور یولیوب کیدن ،
 قورتلش ، آزاد اولان .
 مُنْطَوِی { [ع] دوریولیوب بوکلش ،
 دیوشیریولیوب سازلش
 اولان .

مُنْظِمُ { [ع] انظلام ایدن .
 مُنْغَلِلُ { [ع] عدول ایدن ، طوغری
 یولدن صاپوب جایان .
 مُنْغَدِمُ { [ع] یوق اولان .
 مُنْغَزِلُ { [ع] عزل نفس ایتمش
 اولان .
 مُنْغَطِفُ { [ع] بر طرفه اگیلوب
 دونن ، تمایل و توجه
 ایدن ، میل کوسرتن .
 مُنْغَدِّدُ { [ع] انعقاد ایدن ، عقد
 اولنان ، باغلانان ، قرار
 ویریلوب ایکی طرفدن قبول اولنان :
 (منعقد اولان نکاح ، مقاوله منعقد) .
 مُنْغَكْسُ { [ع] انعکاس ایدن ،
 مقابلنه طوغری کری
 دونن ، بربره عکس ایدن ، چاربان :
 (صدای منعکس ، ضیای منعکس) ،
 بونلر قندیک ضیای منعکسیله ظلمت
 آمیز بر منظره غریبه تشکیل ایدر -
 معلم نامی) .
 مُنْغَمُ { [ع] انعام ایدیجی ، نعمت
 ویریجی ، ویرگولی : (جناب
 منم حقیقی) .
 مُنْغَجِرُ { [ع] انفجار ایدن ، آجیلان ،
 سوکن . (شفق) کبی :
 (صبح منفر) § یردن قایشایوب
 چیقان ، آقان : (عین منفر) .
 مُنْغَرَجُ { [ع] انقراج ایدن ،
 آجیلان ، زیاده آچیق ،

= منحصر اوله رق ، باشقه شیئہ شمولی ولیہ رق .
ویازلش باشقه برشیئک مواد محتویہ سی مقامندہ قوللانیلیر .

« خاقان عثمانی نسب کیم مندرج ذاتندہ هپ »
« اسلام فاروق عرب اقبال پرویز عجم »
مخطوط اولتزلده اولان ، آشاغیلانیش بولتان .

« [ع] انحلال ایتمیش ، حل منحل »
« [ع] اولوب آجیلش ، آجیق : منحل مأموریت ، منحل معاش »
« [ع] جوزولش ، اریبوب صولانمش . جی (منحلان) .

« [ع] انحناییدن ، اگیلن ، ممحی »
« [ع] اگریلن ، بوکیلن ، چارپیق اگری : (خط منحنی) .

« [ع] انخساف ایدن ، منخسف »
« [ع] کولکه یه تصادفله ظلمتندہ قالان ، مظلم کورینن : (ماه منخسف)
« [ع] کور اولوب ظلمتندہ قالان : (عین منخسف)
« [ع] قارک طوتلشی حقندہ استعمالی غالبدر .

« [ع] انخفاض ایدن ، منخفص »
« [ع] آلفاقلانان : (قدر منخفص) .

« [ع] یاره ، جرحه ایکن منذب »
« [ع] قابوق باغلا یوب اوکلمش قاباعش دیمکدر .

« [ع] اندراج ایدن ، مندرج »
« [ع] برشی ایچندہ موجود وداخل اولان : (دستورده مندرج نظامات ، غزته ده مندرج مقالات)
« [ع] جی اولان (مندرجات) = برکتابک

« [ع] اثری قالماق اوزره مندرش »
« [ع] بوزولوب عمو اولان : (بنای مندرس ، وقف مندرس ، اوقاف مندرسه)
« [ع] جی (مندرسات)
« [ع] بوقولوب عمو اولان خرابه لر = مندفع »
« [ع] دفع وطرد اولنمش . مندفع »
« [ع] صا اولوب کیدرلش . جی اولان (مندفعات) = قوندوز ، خردل کی قاربارتچی علاجلرک چیقار . دینی جراحات .

« [ع] برشیئک ایچنه مندمج »
« [ع] برلشن ، ایچنه دورولوب صاریلان .

« [ع] بر خصوصک تبلیغیه مندر »
« [ع] تحذیر و تحویف ایدن ، خیر و یروب قورقوتان . (مبشر)
« [ع] ضدی .

« [ع] زجر ومنع ایدنش ، مترجیر »
« [ع] آلیقولنمش .

« [ع] انزال ایدن ، ایندیرن : منزل »
« [ع] (منزل قرآن) .

« [ع] انزال اولنمش ، منزل »
« [ع] ایندیرلش : (کتباب منزل) = فرقان کریم . (کتب منزله)
« [ع] کتب سوایه =

« رفع ایدنجه ماسوائی نور حق ایلر ظهور »
 « مقصد انجیق قلبه بویه انجیلا ویرمکده در »
 (یاووز سلیم خان)

« [ع] علم نجومه آشنا اولان ،
 نجوم احکام چیقاران ، کواکبک احوالی
 ضبط و تقویم ایدن . (منجمانه) =
 منجم اولانه یاقیشه جق صورتده ،
 جمی (منجمین) . »

« [ع] انجماد ایدن ، طوگان ،
 منجمد طوگمش : (ماء منجمد ،
 بحر منجمد ، طبیعت منجمده) . »

« [ع] انجا ایدن ، نجات
 منجی ویرن ، قورتاران . »

« [ع] انحدار ایدن ،
 منحدر ایشه طوغری این :
 (سیل منحدر) . »

« [ع] انحراف ایدن ،
 منحرف اگیلوب میله ن : »

« چارپیق ، اگری § هندسه اصطلاح
 حنجه اضلاع اربعه سی یکدیگره مساوی
 و موازی اولایان اشکاله اطلاق اولنوره
 (منحرف المزاج) = مزاجی فئالفه
 دونمش ، کیفیز ، خسته . »

« [ع] انحصار ایدن ، بر
 منحصِر حد داخلنده قالب
 خارجه تجاوز اتمه یز ، دائرة تعلق معین
 و محدود اولان ، برشیته مخصوص ،
 باشقه شیته شمولی اولایان . (منحصراً) »

« [ع] انتان ایدن ، متعفن ،
 منال پس قوقان شی . »

« [ع] انتهاب ایدن ، نهب
 منتهب وغارت ایدن ، یضاجی . »

« [ع] انتهاز ایدن ، فرصتی
 منتهز غنیمت بیلن ، فرصت
 دوشورن . »

« [ع] نهایت بولان ، غایت
 منتهی ایرن : (منتهی صنف) »

§ بر بره چیقاری اولان ، بر برده
 نهایت بولان : (بویول فلان بره
 منتهیدر) . »

« [ع] نهایت بولش ، غایت
 منتهی و صوکه ایرمش : (منتهای
 تحصیل) § غایت ، صوکه : (منتهای
 طریق ، منتهای مقصد ، منتهای عمر) . »

« [ع] انجذاب ایدن ،
 منجذب چکیجی برشیته طوغری
 چکیلن ، جذب ایدیلن : (گهمپاره
 منجذب ، روح منجذب ، قلب منجذب) . »

« [ع] انجرار ایدن ، چکیلوب
 منجر کتیریلن § براوجه ، بر
 نتیجه یه واصل اولان . »

« [ع] انجامز ایدن ، وعدی
 منجز یرینه کتیرن . »

« [ع] انجیلا ایدن ، آجیلوب
 منجلی روشن اولان ، عیان ،
 آجیق : »

« منجلی آیینده دلدله نقوش کاشنات
 ایش اوهرات معصایه جلا ویرمکده در »

مُنْتَخِبٌ : [ع] انتخاب ایدن ، قاپاران ، شیش : (بطن منتخ) .

مُنْتَفِعٌ : [ع] انتفاع ایدن ، فائده و منفعت کورن . (منتفع به)

= کندیله انتفاع اولنان ، فائده کوریلن شی .

مُنْتَفِدٌ : [ع] انتقاد ایدن ، ادبی ، فنی ، صناعی آثاری

تدقیق ایدرک ایی و فنا جهتلری بالمعا که کوسرن . (منتقد) ایله مترادفدر .

مُنْتَشِشٌ : [ع] انتشار ایدن ، نقش اولنان .

مُنْقَلٌ : [ع] انتقال ایدن ، بر یردن دیگر یره کوچن ،

طاشینان § دیادن آخرته کوچن ، وفات ایدن § موروث ، وفات ایدندن

قالش ، دور اولش : (پیردن منقل) § بر شیدن دیگر شی آ کلایان ،

قرینه ایله آ کلایان ، ادراکلی : (منقل بر آدم) .

مُنْقَمٌ : [ع] انتقام آلان ، اوج اسماء حساندردر . (منتقم حقیقی) =

جناب الله . (منتقماته) = منتقمجه . سنه .

« منتقمدر براسی مولانك » (لا)

مُنْقَبٌ : [ع] انما ایدن ، منسوب و مطلق اولان .

مُنْتَخِبٌ : [ع] انتخاب ایدن ، آیروب سچن .

مُنْتَخِبٌ : [ع] انتخاب ایدلش ، سچلمش ، کزیده :

(آثار منتخبه) جی (منتخبات) .

مُنْتَسِبٌ : [ع] انتساب ایدن ، تعلق پیدا ایدن . جی

(منتسبین) .

مُنْتَشِرٌ : [ع] انتشار ایدن ، بایلان : (بوی منتشر ،

روایع منتشره ، کتب منتشره) .

مُنْصَبٌ : [ع] انتصاب ایدن ، دیرک کبی دیکلی طوران :

(عمود منصب) .

مُنْصَحٌ : [ع] نصیحت قبول ایدن ، ویریلن نصیحتنه تطبیق

حرکت ایدن ، اوگود دیکلهین .

مُنْصِفٌ : [ع] ایکی به بولمش ، یاری اولش ، یاری

نصف : (منتصف شهر رجب) ،

(منتصف سنه) = ییلك اورته سی .

مُنْظَرٌ : [ع] انتظار ایدیچی ، ایدن ، بکلهین ، کوزلهین :

(منتظر عاطفت ، منتظر مرحمت) جی

(منتظرین) .

مُنْظَمٌ : [ع] انتظامی ، نظام تحتده ، نظامه کیرمش ،

ای صورتده ، دوز کون : (منتظم بر قاریقه ، عسا کر منتظمه) . (منتظماً) =

منتظم اولدوق .

مُنَاقَضٌ { [ع] بربرینی نقض ایدن،
بوزان، مخالف بولان:
(فعل قولی مناقض) .

مُنَاقَضَه { [ع] بر سوزی اولکی
سوزك مآله مفایر
اولهرق سوله مك، ایکی سوزك معنا .

س بربرینه مخالف اولق .
مُنَاقَلَه { [ع] فی الاصل بربرینه
نوبته فقره نقل ایتك ،
سوز سوله مك مناسنه در . اصطلاح
رسیده موازنه مآله مصدقهك اقسام
مرتبه سندن بربرینه حساب الانجاب
مقادیر ومبالغ نقل ایدلسی دیمکدر .
جسی (منافات) = ادویه منیه فی
حای و آنلرك کیفیت وصورت استعما .
لندن باحث اولان فصل مخصوص
دیمکدر .

• طوره یوب یکمکده در ساعت بساعت دهر دون •
• رعد ایلله آگا منبدر بو طاس سرنگون •
(بقای)

منیه { [ع] انباه ایدن: آگاه •
اویانق • خیر •

منتج { [ع] اشاج ایدن ، نتیجه
ویرن ، حاصل ایدن :
(سفاهت منتج سقالتدر) .

منتحر { [ع] اتحار ایدن ، کندینی
اولدیرن . جسی (منتحرین) .

منتحل { [ع] اتحال ایدن ، باشقه •
سنگ شی حقنده بخدر
دیه ادعا ایدن ، بشهین . اکثریا
باشقه سنگ شعرینی غسه یلر حقنده
قوللانیلیر .

مُنَاقَض { [ع] بربرینی نقض ایدن،
بوزان، مخالف بولان:
(فعل قولی مناقض) .

مُنَاقَضَه { [ع] بر سوزی اولکی
سوزك مآله مفایر
اولهرق سوله مك، ایکی سوزك معنا .

س بربرینه مخالف اولق .
مُنَاقَلَه { [ع] فی الاصل بربرینه
نوبته فقره نقل ایتك ،
سوز سوله مك مناسنه در . اصطلاح
رسیده موازنه مآله مصدقهك اقسام
مرتبه سندن بربرینه حساب الانجاب
مقادیر ومبالغ نقل ایدلسی دیمکدر .
جسی (منافات) = ادویه منیه فی
حای و آنلرك کیفیت وصورت استعما .
لندن باحث اولان فصل مخصوص
دیمکدر .

• طوره یوب یکمکده در ساعت بساعت دهر دون •
• رعد ایلله آگا منبدر بو طاس سرنگون •
(بقای)

منیه { [ع] انباه ایدن: آگاه •
اویانق • خیر •

منتج { [ع] اشاج ایدن ، نتیجه
ویرن ، حاصل ایدن :
(سفاهت منتج سقالتدر) .

منتحر { [ع] اتحار ایدن ، کندینی
اولدیرن . جسی (منتحرین) .

منتحل { [ع] اتحال ایدن ، باشقه •
سنگ شی حقنده بخدر
دیه ادعا ایدن ، بشهین . اکثریا
باشقه سنگ شعرینی غسه یلر حقنده
قوللانیلیر .

معارضه ، نزاع . جی (مُنَافَسَات) .
 و [ع] شرک و کفرنی ستر
 منافق (و کتم ایدوب صورتا ایمان
 و اسلام اظهار ایلهین مشرک § اوزی
 و سوزی طوغری اولایان و طرفینه القاء
 نفاق و برودته چالیشان ایکی یوزلو آدم .
 (مُنَافِقَانَه) = منافقجه سنه . جی
 (مُنَافِقِین) .

و [ع] ستر کفر ایله صورتا
 منافقه (اظهار اسلام ایتک ،
 ایکی یوزلیک .
 و [ع] ضد ، غیری ، عکسی ،
 منافی (باشقه ، اویماز اولان :
 (حکم نظامه منافی ، اصوله منافی ،
 ادا به منافی) .

و [ع] فی الاسل برکیسه -
 مناقشه (نک محاسبه سنده کرگی
 کی تدقیق و استقصا ایله مک معناسنه در .
 لسانزدده چکش مک ، نزاع ایتک معنا -
 سنده قوللایلیر . بعضلرک بونی (مباحثه)
 معناسنده قوللایلیری پک خطا و بی معنا -
 در . جی (مُنَافَسَات) .

و [ع] نقصانلاشدیر مقی ،
 مناقصه (مبیاعه اولنه جق شیلری
 و یرمک ایستین تاجرلرک بربرینه قارشلی
 تنزیل فیثات و تقویص بها ایتلریدر که
 (مزایده) نک ضدی دیمکدر : (کافه
 مبیعات و انشآت رسمیه ده اصول
 مناقصه جاریدر) .

و [ع] مناسبلک . او یفو -
 مُنَاسِبَت (نلق ، یاقیشانلق §
 قرابت ، رابطه ، تعلق . (مُنَاسِبَات) =
 روابط ، علائق رسمیه معنالرنده
 قوللایلیر : (قطع مناسبات) .

و [ع] یاری یاری به
 مُنَاصَفَه (بولشمک ، مساوات
 اوزره ایکی به تقسیم . (مُنَاصَفَه) =
 یاری یاری به بولشمک صورتیه ، یاری
 یاری به اوله رق .

و [ع] بونوزلی حیوانلر
 مُنَاصَحَه (بر برینه اوروشق
 معناسنه در که ترکیه ده طوس اوروشق ،
 سوشمک تعبیر اولتور .

و [ع] مناظره ایدن . جی
 مُنَاطِرَه (مُنَاطِرِین) .

و [ع] اظهار صواب
 مُنَاطِرَه (مقصدیله بحثده ایکی
 طرفدن بصیرت اوزره نظر ایدشمک .
 (فنّ مناظره) = قوانین مباحثه دن
 باحث اولان فن که ایراد اولنان دلائل
 و مسائلی تدقیق ایله مناسبت و عدم
 مناسبتی اراّه ایدهرک جواب و یرمک
 اصولی دیمکدر .

و [ع] برسیبله ایکی کیسه
 مُسَافَرَت (بربرندن نفرت ایتک ،
 نفرت ایدشمک .

و [ع] حسد ، رقابت کینی
 مُنَافَسَه (اغراض نفسانییه دن منبعث

§ دواثر رسمیه اقلانده اوراق رسمیه
بی تدقیق وتصحیح اتمکله مکلف ضابطه :
(محاسبه قلمی میز) .

و ر س ت ه { [ع] تمیز ایدلش ،
م م ی ر { آیرلش ، سچلمش .

و م ن ا ج ا ت { [ع] فی الاصل بر
کیمسه به فیسلدا مق
معناسنه در . لسانزده درگاه السهی به
دعا ، نیاز اتمک ، یالوارمق معناسنه
قوللا تیلیر که بومثللو دعا و نیازه مناجات
اطلاق اخفا جهتیه اولدنی قاموس
کبیرده مذکوردر : (مناجات صوفیانه) .

و م ن ا د ه { [ع] مجلس عشریده
م م د م { عدم اولق ، ندءلك
ایتمک ، محبت ایلک § بر آرده بولنوب
قونشقی ، اگلتنک . (منادمت)
صورتنده ده قوللا تیلیر .

و م ن ا د ی { [ع] ندا ایدجی ، چاغرچی
§ دلال . (منادی) =
ندا ایدلش ، چاغرلش .

و م ن ا ز ع { [ع] نراغجی ، غوغاجی ،
چکیشجی .

و م ن ا ز ع فیه { [ع] سبب نزاع
(وباعت خصوصت اولان
خصوص : (منازع فیه اولان عرصه
ماده سی ، مسئله منازع فیه) .

و م ن ا ز ع ه { [ع] غوغا ، خصوصت ،
چکیشمک .

و م ن ا س ب { [ع] یاقیشق آلان ،
یاقیشان ، یاراشان ،
لایق ، اویغون .

م م س ک { [ع] مسکانش ، مسک
(ابله تربیه ایدلش ، مسک
قوتولی .

م م ض ی { [ع] امضا ایدن ، مکاتب
(واوراقه اسمی یازان .

م م ض ی { [ع] امضا ایدلش ، امضا-
(لأمش : (مضی ورقه) .

م م ک ن { [ع] قدرت داخلنده ،
(حد امکانده اولان)

قدرت یتوب پایله بیلن ، یایلمسته قدرت
یتیش . (ممکنات) = ممکن اولان
شیلر . (غیر ممکن) = ممکن اولایان ،
امکانسز بولنان . (ممکنسز . ممکن
یوق) (تعبیرلری غاطدر . قوللا عاملی :
« کتاب ممکنات اسرار حق بی دهن سویلر »
(نای)

م م ل { [ع] املا ایدن ، اوصاغ
(ویرن ، اوصاندران :
(اطباب محل) .

م م ه د { [ع] تمهید ایدن ، یایوب
(دوشهین : (تمهید بیان-
الدولة والاقبال) .

م م ه د { [ع] تمهید اولتمش ، یایلیوب
(دوشمنش ، تسویه اولتمش .

م م ه ل ، م م ه ل { [ع] امهال
(ایدن ، مهلت
ویرجی ، ویرن .

م م ی ت { [ع] امانه ایدن ، اولدورن .
(اسماء حسنا دندر .

و م ی ر { [ع] تمیز ایدن ، آیران ،
(میز نیک و بد) (سچن : (میز نیک و بد)

اولنه شكلك محيطى اصلا قطع ايجهين
خط ديمكدر : (تمام ماس) .

مُماشَات : [ع] امور ومصالحى
تسويه واداره ايجون
بر طريق اختياريله كيتك § فكره
خدمت ايند صورتده حركتله خوش
چكتمك ، امتراج يولنده حسن معامله
ايتك ، اويصالح كو سترمك .

مُماطَلَه : [ع] وعده ي ، بورجى
ايت ولعل ايله اوزاتوب
كچيكديرمك .

مُمانَعَت : [ع] منع ايتك ، اسيركمك ،
بر ايشك ياپلامسنى
ايتك ، بر فعلى ياپديرماق ايجون
آرقورى كلك .

مُمتاز : [ع] امتيازلامش ، امتيازلى
§ سچلمش ، سچمه :
(شاعر ممتاز ، ممتاز الاقران) .

مُمتثل : [ع] امتثال ايند ، امره
اطاعت واتيپاد ايند .

مُمتَحَن : [ع] امتحان ايند ،
ده نه ين § صوروب
سوبلتمك ويازديرمق وياخود ياپديرمق
صورتيله بر شخصك علمى ، فنى ،
صناعى معلومات مكتسبه سنك درجه سنى
آكلامق اوزره تجربه ايند آدم .

مُمتَد : [ع] امتداد ايند ، كرك
ممتد مسافه وكرك زمان جهتيه
اوزاتوب كيتمش اولان ، دوام ايند .

مُمتَرَج : [ع] امتراج ايند ، بربرينه
اويان ، اويغون كلن :
(الوان ممتزجه) § هر كس ايله اويو-
شوب خوش كچين : (نه قدر ممتزج
آدم) .

مُمتَل : [ع] امتلايه اوغرامش ،
معدده طولفولفته كرفتار
اولان . § طولش ، طولو اولان .

مُمتَمَع : [ع] امتاع ايند ، كرى
طوران ، چكين § ممكن
اولايان ، امكانسز يولتان : (ممتع الحلق)
= اجزاي فرديه سى آيرماق ، ايريز
اولان . (ممتع التحصيل) = تحصيل ،
الده ايدلسى ممكن اولايان .

مُمتَمِل : [ع] تمثيل ايند ، مثال
كثيرن ، مثال اوله ورق ابراد
ايند § بر شيك صورتى نقش ايند .
بو معناده اكثريا (طابع) مقامنده
قوللاينلير : (بو كيتاب ممتلى فلاندر) .

مُمتَمِل : [ع] تمثيل ايندش ، مثال
كثيرلش § صورتى نقش
ايدلش ، طبع قبلتمش .

مُمتَمِّد : [ع] تعجيد ايدلش ، ثنا ايله
تظيم ايدلش ، عظمتله
شرقلنديرلش .

مُمتَد : [ع] امداد ايند ، يوديم
ايند ، اوزاتان : (ممتد حيات) .

مُمتَسِك : [ع] امساك ايند ، نفسى
ضبط ايند § الى صيق ،
بخيل ، خسيس ، جبرى معناسنده
قوللاينلير .

(الملوك ملهون) = پادشاهلر الهام
اولمشلردر (ملوكانه) = ملوكجهسته
حكمدارلر لایق صورته .

ملون { [ع] تلون اولمش ، رنگ
رنگ ، رنگی ، بویالی .

ملهيم { [ع] الهام ایدن ، قلبه
فیض صورتيله الفا وتلقین
ایدن ، جناب حق .

ملهيم { [ع] الهام ایدلش ، قلبه
فیض صورتيله الفا وتلقین
اولمش : (شاعر ملهم) جی (ملهون) :
(الملوك ملهون) .

ملین { [ع] تلین ایدیجی ، یومو-
شایی ، یوموشاقلق یعنی
لنت ویریجی . (قابض) ک ضدی .

ملین { [ع] تلین ایدلش ، یومو-
شاقلش ، لنتلی .

مماثل { [ع] مشابه ، موافق ،
بکزه یی ، آکدیران :
(احوال مماثله) .

مماثل { [ع] مشابهت ، موافقت ،
بکزومه ، آکدیرمه .

ممارسه { [ع] چالیشوب آلیشماق ،
چالیشهرق مهارت کسب
اینگ ، استادلی . (ممارست) طرزنده
ده قوللانیلیر .

مماش { [ع] طوقونان ، طوقونور
اولان . هندسه اصطلاحنده
برشکلک محیطنه ملاق اولهرق ایکی
جهته استقامتی اوزره هر نه قدر اخراج

اولنسی . (دارالملک) = پای تخت ،
حقر حکومت دیمکدر .

ملکدار { [ع] حکمدار ، ملک
صاحی ، پادشاه .
(ملکداري) = پادشاهلی ،
حکمدارلی .

ملغ { [ع] تلیم ایدلش ، پارلاق :
(مرغ ملع بدن) کوتش
دیمکدر § آلاجه آلاجه ، رنگ رنگ ،
قاریشقی شی . لایغزده بومعنی توسیع
وتغیر اولنهرق عادتا ملوت ، مردار ،
بولاشیق مناسنده قوللانلقده در :
(کندنی بیلمز درجه ده سرخوش ،
اوستی باشی ملع) § فن عروض
اصطلاحنده هر مصرعی باشقه لسان
ایله یعنی ایکی ویا اوچ لسان مزاج ایدیله-
رک سولنمش شعره اطلاق اولنور .
بو معناده جی (ملعات) : (شیخ
سعدنک ملعات) .

ملوت { [ع] بولاشدیروب مردار
ایدلش ، بولاشیق ،
پیس . مادیات ومعنویانده قوللانیلیر .

ملوخیا { [یونانیدن مغرب]
اوزون واینجه یاپراقلی
ومطبوخی ایه کومه جی به مشابه برنوع
سبز نلک اسمیدر که زبازدی (ملخیه) .

ملوک { [ع] (ملک) ک جی .
پادشاهلر ، حکمدارلر :
(کلام الملوك ملوك الكلام) = حکمدار-
لرک سوزی سوزک حکمدارلر یدر .

مَلَصَقٌ { [ع] الصاق اولش، قاوو-
مَلَصَقٌ اشدیرلش. بیتشدیرلش.
مَلَطَفٌ { [ع] تلطیف ایدن،
مُظَهَّر لطف ایدن §
اصطلاح طبعده دوران دمک سرعتی
آزالتان و حرارت غریزه نیک ترایدینی
تخفیف و فرط تنبہی ازاله ایدن دوا
دیمکدر. (لیوناظه) کبی. جسی
اولان (مَلَطَفَات) = اومتللو ادویه نیک
هیئت مجموعه سنه اطلاق اولنور.

مَلَعٌ { [ع] الفا ایدلش، فسخ
وابطال قلمش، قالدیرلش.
مُلَقِّفٌ { [ع] تلغیف ایدلش،
ایجه دورلش، قولش.
مُلَقِّبٌ { [ع] تلغیب ایدلش،
لقبلاتش، اصل اسمندن
باشقه بر صفتی مشعر اوله رق بر لقب
طائلش.

مُلْكٌ { [ع] زیر تصرفده بولنان
(مال غیر منقول. اصطلاح
فقهدہ اوچ صورته ذکر اولنور.
(مُلْكٌ مُطْلَقٌ)، (مُلْكٌ مُقَدَّرٌ)،
(مُلْكٌ مُورَخٌ) § مستقلاً بد تصرفه
آلان شی، مملکت. (مُلْكِيٌّ) =
ملکه منسوب، اداره به متعلق دیمکدر:
(ملکی و عسکری، مأمورین ملکیه).
(مُلْكِيَّت) = املاک و وقف اولیه رق
صورت مطلقه و مستغله ده تصرف

مُلَجِيٌّ { [ع] الجا ایدن، مضطرب و
مجبور ایدن: (اکراه
ملجی).

مُلْحِدٌ { [ع] مذهب حقندن عدول
ایله مذهب باطله سلوک
ایدن. (مُلْحِدَانَه) = ملحد اولانه
مناسب کوریه جک صورتده. جسی
(مُلْحِدِيْن).

مُلْحِقٌ { [ع] الحاق ایدلش، قائلش:
(ککبوزیه ملحق دگزیلی
ناحیه سی) § آخرینه کتیرلش، علاوه
اولنوب بیتشدیرلش:

«اوله غفرانه حثک ملحق»
(خاقانی)

مُلْحَقَاتٌ { [ع] «ملحق» ک جسی،
اکثریا ولایاته تابع اولان
لویه، قضاره و نواحی، قریبه دینیایر:
(قارتال قضاسی استانبول ولایتی
ملحقاندور).

مُلْحَمٌ { [ع] اتلنمش، ابری
(کوددهلی، شیشمان آدم.
مُلْحَصٌ { [ع] تلخیص ایدلش،
خلاصه اولنمش، خلاصه
سی آلمش، اجمال.

مُلْزَمٌ { [ع] الزام ایدن، قاندران،
سکوته مجبور ایدن،
صویدیران: (جواب ملزم).

مُلْزَمٌ { [ع] الزام ایدلش، سکوته
مجبور ایدلش، صویدیرلش.

مَلْتَقِمٌ { [ع] النقام ایدن، یوتان.
 مَلْتَقِی { [ع] ایکی شیک الثقا ایتدیگی
 قاووشدینی محل : (ملتقی الابحر) =
 دیکیزلرک قاووشوب برلشدیگی یر .

مَلْتَقِی { [ع] الثقا ایدن، قاووشان،
 برلش، بولشان .

مَلْتَمِس { [ع] ارزو ایدن، برشی
 توصیه ورجا صورتیه
 طلب ایدن .

مَلْتَمِس { [ع] ارزو ایدلش،
 اجراسی ارزو اولان
 ماده، توصیه وطلب اولشان شی .
 جعی (مَلْتَمَسَات) .

« اشعاره طبعه ایکی سنه سی ایدوب آسکا »
 « غایتله اولدی سمت تواریغ ملتمس »
 (سروری)

مَلْتَمِع { [ع] التباع ایدن، پارلایان .

مَلْتَوِی { [ع] اگرلش، بوکلش،
 اگری بوگری .

مَلْتَب { [ع] التهاب ایدن،
 آلون، آلولی شیشوبه
 قیزاران، اصطلاح طبعده اعضای بدن
 برینک التهاب پیدا ایدورک قیزاروب
 آتش کی حرارتی اولسی دیمکدر .

مَلْتَم { [ع] اصطلاح طبعده انیام
 بولان، اوگولان یاره
 دیمکدر .

آلان، درعیده ایدن § واردات
 دولتدن بضایرینک مثلا اعشارک
 تحصیلنی — کندی حسابنه اولهرق —
 خزینته آقچه اعطاسیله ویاخود کفیل
 اراشسیله اوزرینه آلان آدمه اطلاق
 اولنور . (مَلْتَمَانَه) = التزام ایدر .
 جه سنه، صاحبکارانه دیمکدر . جعی
 (مَلْتَمِین) .

« برایی ملتزی ایلدی حواله بکا »
 « که اشتراکله اعشار التزام سم »
 (نفی)

مَلْتَرَم { [ع] التزام واحتصاحب
 ایدلش، لزومی عد اولنش،
 مطلوب اولان .

مَلْتَصِق { [ع] التصاق ایدن،
 قاووشان، پییشن .

مَلْتَفَت { [ع] التفات ایدن، حسن
 توجه ایله آشنالقی
 کوسترن، لطف و نزا کتله معامله ایدن .
 (مَلْتَفَاتَه) = ماغتجه سنه .

مَلْتَفَت { [ع] التفات ایدلش،
 کندیسنه حسن توجه
 ایله آشنالقی کوسترلش، تلطفکارانه
 معامله اولنش .

مَلْتَف { [ع] بربری اوزرینه ویا
 ایجنه سارلش، قاریشمش :
 (اشجار ملتفة الساق) .

مَلْتَقَط { [ع] القاط ایدن،
 دیوشوروب آلان،
 برده کی شی طویلایان .

آجوب ایچینی کورمیه روک بالکیز اورنوسی
وقای اوستندن ال ایله یوقلامق صورتیله
بیع وشرامعالمه سیدرکه (تقریر)
اقسامندن اولغله شرعاً منهیدر .

مُلاَیِمَ : { [ع] موافق ، اویغون :
(بوصورت عقله ملایم
کلیور) § نرم ، یوموشاق ، طورغون :
(مشربی ملایم ، ملایم خویلی) ، (بو
کون هوا ملایمدر) § لنت ویریمی .
دوا .

« ملایم طبع و خوش ذات و سفندان و مضنهور .
(نفی)

مُلاَیِمَت : { [ع] موافقت ، اویغونلق §
(یوموشاق ، یاواشلق ،
طورغونلق ، نازکاک § یوموشاقلق
نتیجه سی لنت خفیفه که (قبض) ک
ضدی دیمکدر .

مُلاَیِمِش : { [ع] التباسی ، شبهه ؛
بکزمین .

مُلاَیِمِجی : { [ع] التجا ایدن ، خارجدن
کلوب صیفیان .

مُلاَیِمِجی : { [ع] صیفینه جقیر ، پناه
مرحمت ، ملاذ : (ملتجا
قرا) .

« جانشین غوث اعظم ملتجای مخلصین »
« دینسه لایق ذاتنه باقه قطب العارفین »

مُلاَیِمِج : { [ع] التحاق ایدن ، آرقه سنه
طاقیلان ، قاتیلان .

مُلاَیِمِز : { [ع] التزام ایدن ، کندی
اوزرینه لازم قیلان .

اولان ضابطک عنوانی : (ملازم اول ،
ملازم ثانی) عربی جمی (مُلاَزِمِیْن)
فارسی قاعده سنجه جمی (مُلاَزِمَان) .

مُلاَزِمَت : { [ع] معینه دوام ایتک ،
برینک معینده بولمق ،
عجملک خدمتی § مادونده بولنانک
مافوقه زیارت ایچون دوا . (مُلاَزِمَة)
= ملازمت صورتیله ، معاشمزاوله رق .

مُلاَصِق : { [ع] التصاقی ، بشیشک ،
یاپیشتی : (جارملاصق)
مُلاَصَقَه : { [ع] التصاق ایتک ،
بشیشک ، اولاشمق ،
یا تاشمق .

مُلاَطَفَه : { [ع] لطیفه ایتک ، لطیفه
لشک ، شاقه ایدشمک .

لأعزده بولکه عربیده اولدینی کی
لطف واحسان ایتک معناسنده اصلا
قولانیلماز :

مُلاَعَبَه : { [ع] اویناشمق ، اوینایوب
اسلمک . (مُلاَعِب)

= اویناشان ، اوینایان .

مُلاَقَات : { [ع] یوزیوزه بولشمق ،
قاووشمق ، کوروشمک
§ عین صورتله رسماً قونوشمق .

مُلاَق : { [ع] یوزیوزه بولشان ،
قارشیلانوب قاووشان ،
کوریشن .

مُلاَمَسَه : { [ع] ال ایله یایشوب
طومتق ، یوقلامق §
برشیته ال اوروب طوقومتق ویاخود

فئیدر : (حیوانات مکینه) .

مُکِیف { [ع] مکر اولان .
کیف ویریمی و بشوه .
لندی ریچی شی . جمی اولان (مُکِیفَات)
= زیاده قوللانیلیر .

مُلا { [ع] مدرسلک فوقنده بر
رَبَّه علمیه بولان مولوی
حائز ذاته اطلاق اولسور : (مکه
ملّی ، غلطه ملّی) § عالم ، فاضل ،
فقیه دیمکدر : (ملّا جای ، ملّا لطفی) ،
(ملّای روم) = پیرمعلم مولانا (محمد
جلال الدین رومی) قدس سره العالی
حضرتلرینک لقب شریفلریدر . بونی
(مثلا) صورتنده یازمق پک معنائیز
و عبشدر .

مُلاَسَه { [ع] اختلاط . الفت
ایتمک § مناسبت ، مقارنت ،
جهت معنایخی افاده ایدر . (مُلاَسَت)
صورتنده دخی قوللانیله بیلیر .

مُلاحَظَه { [ع] کوز اوجیه باقی ،
باقشقی § نصر بصیرتله
برایشک حقیقته نظر ایتمک ، صرف
ذهن ایله درین دوشونمک . جمی
(مُلاحَظَات) .

مُلازِم { [ع] دوام ایدن ، آیرایان ؛
برایشه کیرمکه نامزد
اوله رق مداومت اوزره بولان آدم :
(مجلس قلمی ملازمی) § مراتب
عسکریده یوزباشیدن بردرجه آشاغی

مُکَلَّل { [ع] باشنه اکلیل قولنش
§ مزین ، سوسی .
مُکَمَّل { [ع] تکمیل اولنش ،
اکسیر ، نقصانیز ،
هر صورتله تمام و مرتبه کالده اولان .
مُکَمِّل { [ع] تکمیل ایدن ،
پیتیروب تمام ایدن :
(کرک تکرار لفظی ، کرک تکرار
معنوی برقاوده و یا برقاوده مستند
اولورسه محل فصاحت اولماز . بالعکس
مکمل فصاحت اولور — مجموعه معلم
— ناجی) .

مُکَنّی { [ع] کنیه نمیش ، کنیه لی .
مُکَوَّب { [ع] اجرام ایله
دونانمش ، پارلاق .
مُکَوُز { [ع] مکر ، کجی ،
جبله لر ، خدمه لر ،
دوزنیز .

مُکَوْن { [ع] تکیون ایدن ،
احداث و ایجاد ایله یین :
(مکون عوالم) .
مُکَوْن { [ع] تکیون ایدنش ،
احداث و ایجاد اولنش .

مُکَوْنَات { [ع] (مکون) ک
جمی در که مخلوقات
موجودات مقامنده قوللانیلیر : (خالق
مکونات) .

مُکِیْس { [ع] کیسه نمیش ، کیسه
کبی برحال و شکله
طوبلانوب قالمش شی معنائه اصطلاح

معتبر - اولو : (دستور مکرّم ، مکّه
مکرّمه) ، (مکرّمآ) = مکرّم اوله رق .
« سلطان کرم پشه خداوند مکرّم »
« شاهنشاه جم پایه جهانداور عالم »
(نفی)

مُکَسِّر : { [ع] قرآن - بر شیء
پارچه لایان .

مُکَسِّر : { [ع] قریش - طایفیش ،
غیر منظم : (جمع مکسر) .

مُکَرَّه : { [ع] اصطلاح - قهقهه
اکراه و اجبار اولیان

کیمه به اطلاق اولورو .

مُکَعَّب : { [ع] اصطلاحات ریاضیه -
دندر - طاوله زاری

کبی دوت گوشه لی و اسکی - بونی .
بوکسکلی بر اولان جسم تعبیر دیگرله
بر برینه مساوی الی عدد مربع ایله
عددود شکل - § بر عددی کنیدی
مثله ضرب ایله حاصل اولان عددی
بر کرّه ده ا عین عددده ضرب ایتدکه
حاصل اوله جی رقم : (جنو مکعب) .

مُکَلَّف : { [ع] تکلیف اولنش -
بر شئک اجراسی کید -

یستندن مطلوب یعنی شرعاً و قانوناً
کنندیسنه امر واقع اولان ، عهده سنه
مادی و معنوی تودیع فیضان و وظیفه یی
ایضیه مجبور بولنان کیمه § کلفت
ایله ، تکلفله تزیین ایدلش ، ترتیب
قیانمش - طنطنه لی ، سوسلی - کوسترشلی :
(مکلف بر قصر ، مکلف بر ضیافت) .

« اوقدرندن مکحل کوزلره دلبسته آهولر »
(واصف)

مُکَدَّر : { [ع] تکدیر ایدلش ؛
آزار اولمش § بولا -

نذریش ؛ بولاتیق : (ماء مکدّر) §
کدرلی ؛ غمی ؛ تاسلی ؛ قایغولی .

مُکَدِّر : { [ع] تکدیر ایدن §
کدر - قایغو ویرن §

بولاندیران .

مُکَذِّب : { [ع] تکذیب ایدن ،
ایلان چیقاران .

مُکَرَّر : { [ع] ابکی دفعه ودها
زیاده تکرار ایدن §

قانو - جرمدن معدود اولان بر فعل
بردن زیاده اوتکاب ایدن .

مُکَرَّر : { [ع] تکرار ایدلش -
مکرّر (ابکی ودها زیاده کرّه)

یایلش § بر قاچ کرّه نصفه اولنش -
انیقندن چکلش : (قند مکرّر) .

(مکرّآ) = مکرر اوله رق ، دفعات
ایله دیمکدور .

مُکَرِّم : { [ع] اکرام ایدن ؛
مکرّم (آثار حرمت و رعایت

کوسترن ، مهمانوازه) (مکرّمانه)
= مکرّمه سنه .

مُکَرِّم : { [ع] اکرام ایدلش ؛
حقننده آثار حرمت

کوسترلش اولان ، کرم ایله متصف -
([ع] تکریم اولنش ،

مُکَرَّم { حرمت ایدلش - شرفلی ،

تکبر ایتک . اکثریا برنجی معناده
قوللائیلیر .

مُکَابَهَ { [ع] مکتوبلاشقی ،
یازی ایله مخاطبهده

بولتیق § اصطلاح فهمده اسیرک کندیسینی
کتابته کدیرمهسنه یعنی مقرر اولان
شرط و صورتک اداسیله آزاد اولق
اوزره صاحجه نفسک بهاسنی یاز -
دیرمهسنه اطلاق اولنورکه اسیرک
نفسنی صاحبندن صافون آلسی دیمکدر .
بویله اولان اسیره (مُکَاتَب) وجاریه به
(مُکَاتَبَه) دینیلیر .

مُکَارَی { [ع] دابهسنی کرایه ویرن ،
یولجی و اشیا نقلی درعهده
ایدن قاطرجی و دوهجی و امثالنه اطلاق
اولنور . بر اصطلاح قهیدرکه لسانزده
فتح میله غلط مشهوردر : (مکاری
بازگیری) .

مُکَاشَفَه { آشکار ایتک ، میدان
چقارمق § بر خصوصی
کشف طریقله بیلیمکه اولیاء اللہک
قلوبنده امور غیبیه تک ظاهر اولسی
دیمکدر .

مُکَافَات { [ع] برینک سی
و عملی تقدیراً کندیسه
ویریلن شیء عوض ، اجر : (جناب
حق مکافاتنی احسان ایدر) ، (توزیع
مکافات) § برینک مستحسن اولان
وضع و فعلنه مقابل عوض و بدل ویرمک
معناسنده (ایتک) ماده سیله قوللائیلیر .

(مُکَافَاةٌ) = عوض ؛ بدل اوله رق .

مُکَافٍ { [ع] کفو اولیجی ؛ اولان ؛
مساوی ؛ برابر بولان :

(قَطْعُ مُکَافٍ) = هندسه اصطلاحنده

بر بیضینک بر قوس کبیرینه اطلاق اولنور .

مُکَالَمَه { [ع] سويلشمک ؛ لاقیردی
ایتک § دولتن بینده

معاهده عقدی ایچون طرفین مأمورلرینک
مذاکره ایتهمسی ؛ سويلشمه سی . جمعی
(مُکَالَمَات) .

مُکِیْب { [ع] برایشک ؛
بر خصوصک اوزرینه

دوشن ؛ بر شیشه حصر نفس ایله دوام
واقدام ایدن .

مُکْتَحَل { [ع] اکتحال ایدن ؛
کوزلرینه سرمه چکن .

مُکْتَرِب { [ع] کدرلی ؛ غمی ؛
قاسلی ؛ قایقوی .

مُکْتَسِب { [ع] اکتساب ایدن ؛
برشی ؛ قازانان .

مُکْتَسِب { [ع] اکتساب اولنش ؛
قازالیش : (معلومات
مکتسبه) .

مُکْتَب { [ع] اکتفایدن ؛ کافی
عد ایله قناعت ایله ین .

مُکْبِر { [ع] چوغلانن § چوق
مال صاحبی اولان .

مُکْتَحَل { [ع] سرمه تمش ؛ سرمه لی .
(مُکْحَلَه) = سرمه دان

سرمه قوطوسی .

مَقْوًى { تقویه اولئش ، کندیسه قوت ویرلش } § کاغد خیرندن برکاغذک الی ، یوز ودها زیاده قالینلنده ترتیب ایدلش قالین و طباتقی کاغد .

مَقْیِد { [ع] تَقْیِد ایدن ، مطلق مَقْیِد } § براقایوب قید التده ملوتان § اوراق سورتلرنی ، خلاصه و نومرولرنی دفتره قید ایدن ، دفترچی : (اوراق مقیدی) جمی (مُقِیدِن) .

مَقْیِد { [ع] تَقْیِد ایدلش ، مطلق مَقْیِد } § براقایوب قیدلئش ، دقتی و احتیاط طولئش : (چوخی بوراده برافه جم سن مقید اول) § بوغاییه اولئش ، باغلائش § دفتره قید ایدلش ، یازلش : (سجدله مقید حرکات مذمومه سی .)

مَقْم { [ع] اقامت ایدن ، بر محله مقیم } § اوطوران : (آق سرایده مقیم ، سفیر مقیم) .

مَقْم { [ع] قی و یریمی ، استغراغ مَقْم } § ایندیریچی ، قوصدیریچی شی ، دوا . جمی (مَقْمَات) = بومللو ادویه به اطلاق اولنور که ایکی درلودور : (مَقْمَاتِ نَبَاتِیَه ، مَقْمَاتِ مَعْدِنِیَه) .

مُکَابَرَه { [ع] کندی کلامنک } § عدم محت و بطلاتی و کلام خصمک محتی بیلدیکی حالده نزاع ، عناد ایتک § کندی بیوک کورمک ،

مَقْمَر { [ع] مهتابی ، آیدینقلی اولان کیمه : (شب مقمر ، لیله مقمره) } § بونی (مقمر) طرزنده اوقومق غلط فاحشدر .

مَقْمَع { [ع] اقناع ایدن ، قانع قیلان ، قاندران : (شاهد مقع ، افاده مقعه ، کلام مقع) .

مَقْمَع { [ع] فن حیوانات اصطلاحه } § خنده قوربغه یاورولرینک یومورطه دن چیدقلری ایلک حالته اطلاق اولنور .

مَقْمَد { [ع] کذلک فن مذکور اصطلاحده یوموشاق دیکنلر ایله مستور اولان حیوانه دینلیر . } § [ع] قانون ، قاعده حکمنه مَقْمَد { قولئش ، واجب ، مقرر ، معتاد دیکندر : (مقن اولان اوزاق ، اجرت مقته) . جمی اولان (مَقْمَنَات) = تخصیصات معتاده مقامنده قوللانلیر .

مَقْمُوس { [ع] اگرلش ، قوسلئش ، قوس یای شکنده : (طاق مقوس ، ابروی مقوس) .

مَقْمُوم { [ع] قویم ایدن ، اکریمی } § طوغرلدان ، تنظیم ایدن § قوامه گتیریچی .

مَقْمُوی { [ع] قوت و یرن قولند یرن ، قاته و سیکرله و سائر اعضای بدن قوت و یرن علاج . بومعتاده جمی (مقویات) = قوت و یریمی ادویه .

وَقَطَّعَ . { [ع] آبري آبري كېدش ،
مَقَطَّعَ } پارچه پارچه يابش :
(حروف مقطعه) = آبري آبري
يازيلان ، متصل اولايان حرفلر .

وَقَطَّعَ . { [ع] «مقطع» كنجى .
مَقَطَّعَاتُ } قطعه قطعه اولان شعر-
لره ، نظم لره اطلاق اولنور .

وَقَطَّعَ . { [ع] چوقور او يوق ،
مَقَطَّعَ } چوكوك اولان : (سطح
مَقَرَّ (مَقَرَّتْ) = چوقورلوق .

وَقَطَّعَ . { [ع] كليدنش ، كليدى :
مَقَطَّعَ } (باب مقفل) .

وَقَطَّعَ . { [ع] قافيه نئش . قافيه لى :
مَقَطَّعَ } (شعر مقفى ، هرسوزى
مقنى) .

وَقَطَّعَ . { [ع] برشى طاقان ، قوشا-
مَقَطَّعَ } دان ، بوينه آسان } اصله

بگزمك ايجون اجراى عمل ايدن ،
قول و فعلده برينه بگزمكه چالیشان ،
تقليد پايان ، مضحك ، مسخره آدم .
(مَقَطَّعَانَه) = مقلدجه سنه . جى
(مَقَطَّعِيْن) .

وَقَطَّعَ . { [ع] طاقيلش ، قوشادش ،
مَقَطَّعَ } بوينه آصلش } عمل
كندينه بگزمه دلش .

وَقَطَّعَ . { [ع] آق و قارمى ايله برابر
مَقَطَّعَ } كوزك تامنه اطلاق اولنور .
بونكه برابر يالگزم كوز بيكى مقانده
ايراد ايديلير .

وَقَطَّعَ . { [ع] تقطيع ايدلش ،
مَقَطَّعَ } تقطيعلى ، پارچه پارچه
وعده لى . (مَقَطَّعًا) تقطيعلنمش ،
تقطيعلى اولورق .

وَقَطَّعَ . { [ع] يمين ايدن ، آند ايچن
مَقَطَّعَ } يمين ايدمك يره ،
محل قم .

وَقَطَّعَ . { [ع] تقسيم ايدن ، قسم قسم
مَقَطَّعَ } آيران ، پارچه پارچه بولن .

وَقَطَّعَ . { [ع] تقسيم ايدلش ، قسم
مَقَطَّعَ } قسم آيرلش ، بولنمش .
معانى سائره سى لائمزده قوللائيلازم .

وَقَطَّعَ . { [ع] قسوت و بريجى ،
مَقَطَّعَ } قسوتلى ، صيقتلى ، طار .

وَقَطَّعَ . { [ع] قابوغي ياخود دريسى
مَقَطَّعَ } سويولش ، ارج : (جوز
مقشر ، بادام مقشر) .

وَقَطَّعَ . { [ع] تقصير ايدن ، برشى
مَقَطَّعَ } ياقمه قدرنى وار ايكن
چكيتوب يا ايمان ياخود مقتدر اولمديقتدن
ترك ايدن ، قصورلى ، صوجللى .
(مَقَطَّعَر) ايله مترادفدر .

وَقَطَّعَ . { [ع] اصطلاح طبعه
مَقَطَّعَ } بوروشد بريجى ، ياشقان
شيئه اطلاق اولنور .

وَقَطَّعَ . { [ع] تقطير ايدلش ،
مَقَطَّعَ } قطره قطره دوكلش ،
طامادلش } انيقتدن چكاش : (ماء
مَقَطَّر) .

باشلانج . (مقدمۃ الجیش) = ایلری به
سوق اولنان عسکرکه (پیشدار) ده
دینلیر . نصل که اردونک کر یسنده
قالان عسکره ده (دمدار) اطلاق
اولنور . (مقدمۃ العلم) = شروع
صحی کنیسنه توقف ایدن شی . (مقدمه
یا معنی) = سویله نیله جک ماده یه قابو
آچق ایچون ابتدا سویله نیلن مناسبتلی
سوز .

مقر { [ع] اقرار ایدن ، وارد ،
مقر { اوت اوله در دین : (بورجی
مقر اولان مدیون) ، (مقر) = اقرار
اولنش : (مقر به) مقرک افرا ایتدیکی
شی . (مقر له) = مقرک ذمتده حق
اولدیغی خبر ویردیکی وکنیسنه بورج
افراز اولنان کیمسه به دینلیر .

مقرّب { [ع] باقلاشدیریمی ،
مقرّب { جذب ایدیچی .
مقرّب { [ع] تقرب ایدلش ،
مقرّب { باقلاشدیرلش § مهم .
(مقرّب السی) انبیای عظام وملائکة
کرام واولیاءالله اطلاق اولنور . جی
(مقرّبین) در § ملائکة کرامدن
زمره مخصوصه به داخل اولان ملک
مقامنده قوللابیلان جی اکثریا
(مقرّبون) در .

مقرّح { [ع] یاره آچان علاج .
مقرّح { جی (مقرحات) =
یاره آچمه مخصوص اولان تأثیرلی
علاجلر .

مقرّر { [ع] بر ماده یی تقریر ایدن ،
مقرّر { قرار مذاکراتی بیان ایدن
§ رمضان شریفده حضور هایون
حضرت پادشاهیده علم تفسیردن درس
تقریر ایدن ذوات . جی (مقرّربین) .
مقرّر { [ع] قرارلاشمش ، ثبوت
مقرّر { بولش ، ثبت وتقریر ایدلش
اولان شی . جی (مقرّرات) = قرار .
لشدیریلان ، تقریر اولنان خصوصات
دیگکدر .

مقرض { [ع] اقراض ایدن ،
مقرض { بورج ویرن .
مقرض { [ع] تقریض ایدن ، بر
مقرض { تألیفی برکتایی مدح
بولنده یازی یازان . جی (مقرضین) .
مقرّنس { [ع] اوزری نردبان
مقرّنس { هیئتده اولان چاتمه
ملاوان ، قبه : (سقف مقرنس ،
طاق مقرنس) ، (سیف مقرنس) =
اوائله «قرنی نردبان» تعبیر اولنان
وآغیز طرفی قدمه قدمه اولان قلیجه
اطلاق اولنوردی . بؤکله ملاغدن بورون
کبی چیتان سیوری وقالیق وپوکسک
هورکوجل دوه معنالرینه اولان (قرناس)
یاخود (قرناس) لفظندن مشتقده .

طرز لاقدانه ده هر یرده استعمالی
جائز دکلدر .

« دهرك اولقده سخن سنجانی »

« او مقدس اترك حیرانی »

(حلیه خاقانی حقنده معلم ناجی)

مقدم { [ع] اقدام ایدیجی ، ایدن ؛
غیرت و ثبات ایله چالیشان .

(مقدماته) = مقدماته سنه :

« رواج دین مینه معاون و مقدم »

(نفی)

مقدم { [ع] تقدیم ایدیجی ، ایدن ؛
عرض ایله بن ، اوگه کچیرن ،

ایلی کتیرن : (مقدم تذکره عاجزی)

بوکله نك برنده (مقدم) کله سنی
قولالاق پك یا کلددر .

مقدم { [ع] تقدیم ایدیش ، اوگه
کچیرلش ، ایلی چکلش

§ اولجه ، اسکیدن ، کچمش زمانده

اولان : (بوندن مقدم وارد اولان

نامه والاری) ، (مقدماً) = مقدم

اوله رق ، آولدن . § ایکی قضیه دن

عبارت اولان کلامك قضیه اولاسی .

(مقدم العین) = سکوز پیکاری ،

کوشه سی .

مقدمات { [ع] « مقدمه » نك
جمی : (مقدمات علوم) .

مقدمه { [ع] اوگه کچیجی ، کچن ؛

ایلریده بولنان § مطالب

سائر نك قولایقله آکلاشلمسی ایچون

کتابك آولنه یازیلان مقاله مخصوصه ،

مقدمه { [ع] تقدیر ایدن ، قبل .
الایجاد هر شیتك نصل

اوله جفی و كافة مخلوقاتك قدرنی لوح

مخفوظه ثبت و تعیین ایدن جناب الله §

قیمت بیجن ، بر شیتك دکرنی سویله بن

§ بکه بن . بر شیتك قدرنی بیلن .

مقدم { [ع] تقدیر اولمش ،

قبل الایجاد نصل اوله جفی لوح محفوظه

ثبت ایدیلن شی : (المقدور لایتغیر ،

نصیب مقدر) § قیمت بیچلمش ،

دکرنی کوسترلش : (قیمت مقدره لی)

§ بکه نلش ، قدرنی بیلنش : (خدمات

مقدره سنه مکافاة) § لفظاً ذکر

اولنایوب معنی متفهم اولان ، عباریه

ذهناً علاوه ایدیلن لفظ : (فاعل

مقدر ، سؤال مقدر) جمی (مقدرات)

= مقدر اولان احوال : (مقدرات

الشیء ، احکام مقدرات) اصطلاح

فقهده (مقدرات) = کیل و یا وزن

وصایی ایله و یا خود ذراع ایله مقداری

تعیین اولنان شیلره اطلاق اولنور .

مقدس { [ع] تقدیس ایدلش ،

پاك ، مطهر ، عزیز اولان : (امر

مقدس ، کتاب مقدس) ، (بیت

مقدس) = هکس شریف و مسجد

اقصی . (کتب مقدسه) = کتب

سبویه . بو لفظك معناسی اعتباریله بر

مُقَدِّمٌ { [ع] اقتدا ایدش ،
مُقَدِّمٌ { اویش ؛ امام کی کندیسنه
اولفده اولان ، دائما اوگده واپلرود
بولان : (مقتداى ارباب قلم) .

مُقَرَّبٌ { [ع] اقتراب ایدن ،
مُقَرَّبٌ { یاقلاشان . (متقرب)
زیاده قوللانیلیر .

مُقَرَّرٌ { [ع] اقراران ایدن ،
مُقَرَّرٌ { یاقلاشان ، یاقین کان .
مُقَصِّدٌ { [ع] اقتصاد ایدن ،
مُقَصِّدٌ { اعتدال اوزره بولان §
اداره و تصرف ایدن ، اوصورتله
کچین ، اقونومیه رعایت ایدن .

مُقَضًى { [ع] اقتضا ایدن ، لازم
مُقَضًى { کنن ، لزوم کوسترن .
مُقَضًى { [ع] اقتضا لامش ،
مُقَضًى { اقتضا لامش ؛ برشیک
ایجاب و اقتضای ، نتیجه سی § دوائر
رسمیه افلامنده نظامه و اصول وقاعده
توفیقاً مصالح و امور رسمیه اوزرنه
یازیلان درکنار .

مُقَطَّافٌ { [ع] اقتطاف ایدن ،
مُقَطَّافٌ { طویلایان ، دوشیرن .
مُقَطَّافٌ { [ع] اقتطاف اولمش ،
مُقَطَّافٌ { طویلایان ، دوشیرلش .
جی (مُقَطَّافَات) .

مُقَصِّرٌ { [ع] اقتضا ایدن ، آردي
مُقَصِّرٌ { صره کیدن .
مُقَصِّرٌ { [ع] اقتضا اولمش ، آردي
مُقَصِّرٌ { صره کیدنش .

مُقَاوِمٌ { [ع] قارشى قويي ،
مُقَاوِمٌ { قارشى طوروجى . طابايجى .

مُقَاوَمَتٌ { [ع] قارشى طوروجى ،
مُقَاوَمَتٌ { قارشى قويي . طابايجى .
(تاب آور مقاومت) تعبير خاييده سى
آرتق قوللانيلار .

مُقَاَسَمَةٌ { [ع] ايكي شئي بربرينه
مُقَاَسَمَةٌ { قیاس ایله تقدیر ایتمک ،
اولجوله مک .

مُقْبَلٌ { [ع] بختلى ، طالعى ،
مُقْبَلٌ { اعتبارلى ، فارسى جى
(مُقْبَلَان) عربى جى (مُقْبِلَان) .

مُقَبَّلٌ { [ع] تقبل ایدن ، اوبن .
مُقَبَّلٌ { (مقبل) = اویش .
مُقَبَّلٌ { [ع] اقتباس ایدن ،
مُقَبَّلٌ { استفاده صورتيله آلان .
مُقَبَّلٌ { [ع] اقتباس اولمش ،
مُقَبَّلٌ { استفاده صورتيله آلش .
جى (مُقَبَّلَات) = باشقه برلردن
استفاده صورتيله اقتباس و اخذ ایدلش
اولان معلومات متنوعه .

مُقَحِّمٌ { [ع] اقتحام ایدن ، کوكس
مُقَحِّمٌ { کرن ، ايشدن يورولق
ييلديان .

مُقَدَّرٌ { [ع] اقتدارلى ، کوجلو
مُقَدَّرٌ { قوتلى ، دندان ایش کنن ،
معلوماتى . (مقتدر اولق) = يابه
ييلمک . جى (مُقَدِّرَان) .

مُقَدِّدٌ { [ع] اقتدا ایدن ، تابع
مُقَدِّدٌ { اولان ، اويان .

مُقَابَلَةٌ { [ع] یاقین اولوق، یاقینلا-
مُقَابَلَتِ شوق، برلکده بولوق.
اشخاص و اشیاده قوللانیلیر \S اقتران،
ایکی کویک بر برجده اجتهای :
(مُقَابَلَتِ بَرین) .

مُقَاسَمَةٌ { [ع] بولشک، تقسیم
مُقَاسَمَه ایدوب پایلاشقی \S پین،
قسم ایدشک، آندلاشقی . (مُقَاسَم)
= بونک فاعلیدر .

مُقَاطَعَةٌ { [ع] بربردن کسشک،
مُقَاطَعَه کسشک، قطع علاقه
ایتمک \S اعشاری جانب میردن برینه
تخصیص اولوب آخره بیی جائر
اولایان اراضی . (مُقَاطَعَةُ زَمَین) =
اوزرینه باغ، باغچه، خانه و ابنیه
سائرہ یاقی ایچون بروقف اراضی
وعرصه نیک کراسی اولوق اوزره جانب
وقفه هر سنه مقطوعاً و برین آخیه
اطلاق اولنور . جی (مُقَاطَعَات) .

مُقَاوَلَةٌ { [ع] قول ایدشک،
مُقَاوَلَه سولشک، برشیتمک
نه کی شرائط ایله نصل پایله جغنی
قرار آلتنه آتی . (مُقَاوَلَه نامه) =
قرار آلتنه آنان ویا بازارلق ایدیلن
برشی ایچون تنظیم اولنان سند دیمکدر .
جی (مُقَاوَلَات) : (مقاولات محرری)
= یومتللو تنظیم قننان سندات واوراقی
صورت رسمیده تسجیل و تصدیق
ایدن مأمور .

مُقَابِلَةٌ { [ع] قارشى، بر شیتک
مُقَابِلَه قارشینده یولنان، بر
شیتک بدل و قارشى اولان .

مُقَابَلَةٌ { [ع] بربرینه قارشى کلک،
مُقَابَلَه یوز یوزه اولوق، قارشىلا-
شوق . (فلان فلانه مقابله ایتدی)
کبی تعبیر اتدن (قارشىلق و یرمک)
معناسی چیقارمق طوغری دکلدر .
معنای مقصودینه قارشى کلدیکی بیاندن
عبارتدر . چونکه (قارشىلق و یرمک)
تعبیرندن برینه قارشى سوز سوله مک
معناسی چیقارک بولکه بویه بر معنای
اصلاً احتوا ایتمز . \S یازیل اوراقی
قارشىلقلى اوقویوب تطبیق ایتمک :
(مقابله جی) = اقلام دواژده اوراق
میضی مسوداتیله قارشىلقلى اوقویوب
تطبیق ایدن مأمور . (مُقَابَلَه بِالْمَثَل)
= یرنیک اجرا ایتدیکی بر معامله به
قارشى عین معامله بی یاقی دیمکدر .
همزه ایله (مُقَابَلَه بِالْمَثَل) دیمک
یا کلکندر .

مُقَابَرَةٌ { [ع] یاقینلاشدیرمق،
مُقَابَرَه بربرینه یاقین ایتمک،
یاقینلق . (مُقَابَرَت) صورتنده دخی
قوللانیلیر .

مُقَارَنَةٌ { [ع] یاقینلاشان، فرین،
مُقَارِنَه یاقین اولان : (بوجواب
مقارن حق و صوابدر) .

« لفظ رنگینده اولمازسه مقارن نظم »
(نقی)

عائب ایدن. (مُقْلَبًا) = مقلس اوله رق.

(مُقْلَبَانَه) = مقلسجه سنه. عربی

جی (مُقْلِبِین) فارسی جی (مُقْلِبَان)

در سی معاملات تجاریه دن متولد تعهداتی

ایفا ایدمه یین تاجر نه نظاماً (مُقْلِس)

دینلیر. قانون تجارت حکمنجه بر تاجرك

مقلس اولسی اوج صورته اولور.

(۱) حقیقی افلاس. (۲) تقصیراتی

افلاس. (۳) جبهلی افلاس. (مُقْلِس

جبه کار) قانوناً پرافته بند اولور.

مُقْنِ { [ع] افنا ایدن، یوق ایدن.

مَقْوُض { [ع] تفویض ایدن،

مَقْوُض { [ع] تفویض ایدلش،

مَقْوُض { [ع] تفویض ایدلش،

اوستنه بر اقلمش: (عهده حصافتکزه

مقوض اولان وظیفه یی).

مُقِید { [ع] افاده ایدجی، ایدن

مُقِید { [ع] فائده ویرن، فائده.

لندیرن: (مفید بر رساله، مقاله

مفیده)، (مختصر مفید) = حشو یاندن

عاری و اساس مقصدی محتوی دیمکدره

(مفید اولقی) = تأثیر حاصل ایتک،

کارکر اولقی: (بر فائده یی مفید

اولماز).

مُقِض { [ع] افاضه ایدن، فیض

مُقِض { بخش ایدن، فیضلندیرن.

اوصاف السیه دندر.

مُقَرَّك مَقَرْدَن مستغنی ویا بالعکس

مُقَرَّك مَقَرْدَن معنی اولامسیدر —

مجموعه معلم — ناجی).

مُقَصِّل { [ع] تفصیل ایدلش،

مُقَصِّل { اوزون اوزادی به بیان

اولمش، اطرافله کوسترلش، آکلا.

دلش: (مکتوب مفصل، عربیة

مفصلا، لایحه مفصلا)، (مفصلاً)

= تفصیلاتی اوله رق، اوزون اوزادی به

بیان اوله رق.

مُقَضِّض { [ع] فضله، گومو.

مُقَضِّض { شانمش، گوموش

قابلاشمش: (سیف مقضض).

مُقَضِّل { [ع] تفضیل اولمش،

مُقَضِّل { باشقه لردن زیاده کندیسند

مزیت اثباتیه ترجیح ایدلش، فضل

وشرقی زیاده اولان آدم.

مُقْطَر { [ع] انطار ایدن، اوروج

مُقْطَر { بوزان.

مُقَكِّر { [ع] تفکر ایدن، دوشون

مُقَكِّر { دوشوندیرن. هم

لازم هم متعدیدر. (قوة مُفَكِّرَه)

= حواس باطنه دن دوشونك قوتی.

مُقْلِح { [ع] فالج بولان، خوف

مُقْلِح { بولادن مصون وداثما

رفاه وراحتله دمکذار اولان. جی

(مُقْلِحُون، مُنْلِحِن).

مُقْلِس { [ع] افلاس ایدن، پاره سر

مُقْلِس { پولسز قالان، سرمایه سنی

یکدیگر نداشتن تقریبی است که مخصوص علامته اطلاق اول و ثور که شو () در () اشارت مفرزه () ده دینیلیر .

مفرز : { [ع] افزاییدن ، آفرینش ، مفرز : بلوک ، پارچه : (قشاده دن مفرز برداشته ، فرقه مفرزه ، عرصه مفرزه) .

مقرش : { [ع] لسان فارسی به اخذ و قبول اولمش کلماته دینیلیر .

مقرش : { [ع] تفریش ایدلش ، دوشه نلش .

مقرط : { [ع] افراط ایدن ، حد اعتدالی تجاوز ایدن : (جسور مقرط) § يك شدتلی ، فوق العاده : (ذکای مقرط ، عشق مقرط ، محبت مقرطه ، مرحمت مقرطه ، غباوت مقرطه) .

مقرط : { [ع] تقریط ایدن ، نقصان ایشله یین ، تقصیر کوسترن .

مفسر : { [ع] تفسیر ایدن ، پرکتابک معناسی و عباراتی شرح وایضاح ایدن § بالخاصه قرآن کریمک معانی منقیه سنی شرح وایضاح ایدن ذات . جمی (مفسرین) اسلوب فارسی اوزره (مفسران) صورتده ده جملیلیر .

مفسر : { [ع] تفسیر ایدلش ، معناسی ایضاح صورتیه بیان قیلنمش : (تفسیرده قاعده

مفتم : { [ع] افحام ایدلش ، سوز سوبله مکدن عاجز قالش ، اسکات اولنیش .

مفتم : { [ع] تفخیم ایدلش ، تعظیم اولنیش ، اولو طاعتش : (متبوع مفتم ، دول مفتمه) § قالین تلفظ اولتان حرف .

مفرح : { [ع] تفریح ایدن ، فرحلا ندیران ، فرح ورن : « دائما بویه مفرحی بوجای دلکشا » « هر زمان آب و هوای بویه روح افزامیدر » (نفی)

مفرد : { [ع] بالکمز ، تک § اشخاص و اشیا دن بالکمز برشیده ، برشخصه دلالت ایدن کله : (مفرد مذکر غائب) § مصرع اولیان یعنی آخر بر مصراع ایله هم قافیه اولمایوب تک قالان بیت . بوکلا (فرد) ده دینیلیر . جمی اولان (مفردات) = اهمیتلی یا خود عادی آیری آیری قید و ذکر اولان شیلره اطلاق اولنور : (مفردات دفتری ، مفردات طب) ، (مفردات امور) = جزئیات مصالح ، اوافق تفک ایشلر .

مفرد : { [ع] تفرید ایدن ، امر و نهی السی بی کاملاً اجرا ایتیک ایچون اختیار عزلت و دائما ذکر الله ایله اشتغال ایدن عالم ذات .

مفرز : { [ع] اصطلاحات ریاضیه - دندر . اعدادی و جمله لری

کو تو اسادات . شدید (یا) ابله
یا لشدر .

مفتش { [ع] تفتیش ایدن . کرکی
مفتش { کبی صورت آراشدیران .

برشیشک ایچ یوزخی و حقیقتی آراشد .
یروب آکلامه چالیشان فی دولتجه

ویا خود منسوب اولدنی اداره چه تعیین
قبیلان احوال و معاملات تفتیش و طیفه .

سیله مکلف مأمور مخصوص : (عدلیه
مفتشی . ملکیه مفتشی ، تلفراف

مفتشی ، طبعه لر مفتشی . مفتش عمومی) .
مفتضیح { [ع] رسوای عالم اولمش ،

مفتضیح { فضاحتی میدانه چیمش
رذیل آدم .

مفتقر { [ع] افتقار ایدن ، احتیاج
مفتقر { ضرورت انجیده بولنان ،

احتیاج و بوقبول اولان فی خضوع ایدن ،
بو یون بوکوب تواضع کوسترن .

مفتیل { [ع] تفتیل اولمش ،
مفتیل { بوکش ، فتیل کبی بوکیلی :

(کاکل مفتیل) ، (مفتیل) = بوکیلی ،
بوکن .

مفتیل { [ع] فتنه کار ، فتنه به دوشو-
مفتیل { رن ، آجیق کوز آدم .

مفتی { [ع] افتنا ایدن ، فتوی
مفتی { و یرن : مسائل فقهیه نک

جواب شرعیستی بیان ایدن مأمور
رسمی .

مفتحیم { [ع] افحام ایدن ، مباحثه .
مفتحیم { ده اسکات ایدن ، سوز

دیگه قدرت بر اقایان .

ایکی کیسه اموالده ، تصرفده مساوات
اوزره واحدهما آخره وکیل و کفیل

اوله رق شریک اولمش . (معاوضه)
= معاوضه صورتیه .

مفت { [ف] بدلش ، بادهوا ،
مفت : بلش .

مفت { [ع] تفتیش ایدن ، ریزه
مفت { ریزه ایدن . اوفالدان .

(مفتات) = مثانه ده حاصل اولان
طاشلری قیروب اوفالده جق ادویه به

اطلاق اولنور .

مفتح { [ع] تفتیح و یرن ، معده بی
مفتح { آجیجی ، گگیرمه کتیرجی

علاج فی جیان دشیمی آلت فی آجیجی ،
قابیل برشی آجان : (یامفتیح الابواب) .

مفتخر { [ع] افتخار ایدن ، فخرله .
مفتخر { نن ، اوگونن . (مفتخرانه)

= مفتخر اولانه یاقیشه جق صورتده .

مفتخرش { [ع] افتراس ایدن ، نیجه
مفتخرش { آتوب بیزتان . اکثریا

بیزجی حیوان حفته ایراد اولنور :
(قابلان مفتسر) .

مفترق { [ع] افتراق ایدجی ،
مفترق { آیریلان ، طاعیلان .

مفتری { [ع] افترا و بهتان ایدن ،
مفتری { بالان اوله رق آدمه کوتولک

اسناد ایدن ، قاره سورن . جسی
(مفتریان) = بالان اوله رق وقوعبولان

بِالْعَكْسِ مُفْسِرَك مفسردن معنی اولاً .
 مسیدر — مجموعهٔ معلم — ناجی) .
 و یچ { [ع] تغنی ایدن ، مطرب ،
 معنی } خواننده ، کوزل سس
 و اصول موسیقی ایله غزل و شرق
 او قویان . مؤثی (مُغْنِیَه) § کوزل
 سسله اوتن قوش .
 « نغمه ساز اولدی مغنیلر کی دل بلیلی
 « گوشه چونکیم صابان یردی پیغام بهار
 (شمسی پاشا)
 « بِیَّه » { [ع] تَغْیِیب ایدلش ،
 معنیب } حواس ظاهره دن مستور
 و نابدید اولان ، غائب جمی (مُغِیَّبات)
 = حواس ظاهره یه منکشف اولمایان
 احوال لدنیه و اسرار حکمیه . (مُغِیَّبه)
 = اوقیلدن معدود اولان برشی .
 « مُغِیَّث » { [ع] امداد ، معاونت ،
 معنیب } یار دیم ایدمچی ، ایدن .
 « مُغِیَّثَه » { [ع] تَغْیِیر ایدلش ، باشقه
 معنیب } لاشدیرلش ، باشقه درلو
 ایدلش .
 « مُغِیَّیْلَان » { [ع] دوه دیکنی ،
 معنیب } بریهٔ حجازده کترله
 بیتن دیکنی برنوع اوت . اصلی
 (ام غیلان) در . (مُغِیَّیْلَانَزَار ،
 مُغِیَّیْلَانْگَاه ، مُغِیَّیْلَانْسْتَان) = دوه
 دیکنی بیتن یر ، دیکنلک دیمکدر .
 دنیادن کنایه اوله رق دخی قوللایلیر .

مُفَاجَات { [ع] آکسزین واقع
 اولق ، آکسزین
 مُفَاجَه { ایرشک . بعضاً نظمده
 حرف تانک حذیفه
 اسلوب عجمانه ده و (مفاجای)
 صورتده قوللایلیرنی کورلشدر .
 مُفَاخَرَه { [ع] برینه قارشى تعداد
 فضائل و مزایات ایدرک
 فخر ایتک ، اوگوتمک ، یو یورلنمک .
 نظمده (مُفَاخَرَت) صورتده ده
 قوللایلیر .
 مُفَاد { [ع] سوبله نیلن سوزدن
 آکلاشیلان معنی ، مال ،
 شی : (مفاد اشعار سائی داوریلری
 قرین ایقان عاجزی اولدی) فتح میم
 ایله تلفظی یا کُلشدر .
 مُفَارَق { [ع] آبریلان ، آبریلیر .
 مُفَارَق { (غیر مفارق) = منفک
 اولماز ، آبرلاز : (بو ، آنک لازم
 غیر مفارقیدر) .
 مُفَارَقَت { [ع] بربرندن آبرماق ،
 آبریلوب کیتمک .
 اکثر یا زوج و زوجه نك بربرندن
 آبرلرلرته استعمال اولنور .
 مُفَاوَضَه { [ع] اوپمک § اصطلاح
 مُفَاوَضَه { طبعده شریانلرک آغیز
 آغیزه گللی دیمکدر .
 مُفَاوَضَه { [ع] ابکی شخص بر
 ایشده اورفاق اولق
 § برایشی . تقویض و احاله ایتک ،
 اصبارلامق . (شرکت مُفَاوَضَه) =

مَغْفَلٌ { [ع] اغفال ایدیمی، ایدن، غفلته دوشورن. آلداتان.

مَعْكَدَه { [ف] آتشپرستلرك، مجوسلرك عادتخا.

نه سی § میخانه.

مَغْلَقٌ { [ع] اغلاق ایدلش، آكلاشلماز صورتده قابالی

سویله نلش، عباره سی جتن، الفاضلی

مشتبیه، قابالی سوز: (مغلَق برجله،

افاده مغلَقه) § ایش حقنده ایراد

اولنور ایسه (زورلی، روزلی)

معناسی قصد ایدلش اولوره. فی الاصل

(قابائش، قابالی) دیمکدر:

«خوبلر ایلدیلر شیوه کتاین اذیر»

«فن حسن ایچره ولی باب وفا مغلَقدر»

(نوعی)

مَغْلَلٌ { [ع] غلیان حالته کتیرلش، ایجه قاینادلش. اصطلاح

طبعده پایادیه، اخلامور، خطمی

چیچکلك قاینادلش سولرینه اطلاق

اولنور.

مَغْمَدٌ { [ع] اورتولی، غلافی، قینه قونلش. (مغمَد.

مَغْمَدٌ { الجناح = اصطلاح فنده اوست طرفی قابوق کبی،

آلت طرفی اینجه زار کبی قانادلری

اولان حشرات صنفی.

مَعْمِی { [ع] غنا و بریمی، مستغنی ایدیمی، کافی § اغنا ایدن،

زنکین ایدن: (معنی الکتاب)، (ویا

مَعْتَرِبٌ { [ع] اغتراب ایدن، غربته چیقان § غروب

ایدن.

مَعْتَرِقٌ { [ع] اغتراق ایدن، صوده بوغولان.

مَعْتَصِبٌ { [ع] اغتصاب ایدن، غصب صورتیه یعنی

زور ایله آلان.

مَعْنَمٌ { [ع] اغتنام ایدن، غنیمت صورتیه آلان § غنیمت

بیلن.

مَعْنَمٌ { [ع] اغتنام ایدلش، غنیمت صورتیه آلتلش.

مَعْدِی { [ع] غدا لاندیریجی، بسله ییجی.

مَعْرَدٌ { [ع] تغرید ایدن، آواز بلند و احان دلپسند ایله

بر صورت لطیفه ده نغمه پرداز اولان

خواننده به وقوشه اطلاق اولنور.

مَعْرَقٌ { [ع] اغراق ایدلش، معناسی مبهم سوز § صوده

بوغولش.

مَعْشِی { [ع] اورتولش، بورولش، غشاوهلی. فتح غین و

تشدید شین ایله ده لغتدر.

مَعْضِبٌ { [ع] اغصاب ایدیمی، اغضاب ایدن، قیزدیران،

مَغْطِی { [ع] اورتولش، پرده. آلتلش، اوستی اورتیلی:

(مغلَق الجناح).

مَغْفَلٌ { [ع] اغفال ایدلش، غفلته دوشورلش، آلدادلش.

مُعَانِيَه { [ع] آلدادش، ايكي
 آدم بر برني آلداتق. }
 مُعَالِه { [ع] غالب اوتق ايچون
 اوغراشمق § غلبه، يك،
 اوست كلك. }

مُعَالِطَه { [ع] بر آدمي ياكلكق.
 ايچون ويا كلكده جق-
 رتده سوز سويله مك § طوغري به
 شبيه مقدماتدن مركب قياس، سفته. }
 مُعَان { [ف] «مغ» ث جى .
 آتشرستلر، مجوسيلر .
 (پير مُعَان) = ميخانه جيلر، اسكيبى،
 اختياري . }

مُعَانِه { [ف] آتشرستلر، روسى .
 آدابى، آيى ديمكدر . }
 مُعَايِر { [ع] صد كليى، رشفه لاقى
 ويريچى، باشقه لاشديران؛
 اويغون اوليوب ضد وعكسى بولنان :
 (مفاير حكم نظام، مفاير حقيقت) . }
 مُعَايِرَت { [ع] اختلاف، غيريق،
 ضدلق، باشقه لاقى :
 (مفايرت انكار، مفايرت مشرب) . }
 مُعْتَبِه { [ف] مجوسى چوجنى §
 ساقى، ميخانه جى چراغى . }

مُعْتَبِرَان { مضبجگان } اسلاف شعرا نظمده
 (چ) حرفنى بعضاً تشديد صورتيه
 قوللاشملا ايسده زمانزده بو صكى
 مساحات ادبيه تجويز اولتيور . }

مُعْتَر { [ع] توزلاشمق، غبارلى §
 خاطرى قيلش، گوجشمق .
 طارغين . }

مُعْتَب { [ع] تعيب اولشمق،
 عيلاشمق، فنا وچركين
 كورلش . جى (مُعَيَات) = تعيب
 ايديلن وچركين وكونو كوريلن حالات
 وخصوصات . اكثريا جى قوللانيلير . }
 مُعَيِد { [ع] برشي اعاده ايديچى،
 كرى چويريچى . مدرسين
 وطلبة علوم اصطلاحنده طالبك درسنى
 بردها تفسير و تقرير ايله اعاده ايدن
 ديمكدر كه مذاكره جى مقامنده در . }
 مُعَيِر { [ع] اصطلاح يقهده برشي
 اعاده ايدن، عارت اوله رف
 وپرن كيسه به ديشير . }

مُعَيِن { [ع] اعانه ايديچى، يارديم
 ايدن، اسماء السببه دنددر :
 (يامعين، الله معيندر) § يارديمچى :
 (فلانك معينى وار، آنك معينى چوق،
 زواللى آدمك هيچ معينى يوق) . }

مُعَيِّن { [ع] تبين ايدلش، تخصيص
 اولشمق، اولشمق، بللى : (وقت
 معين، اوقات معينه) جى اولان
 (معينات) = على الدوام و بريله جك
 اولان شيلر معانسته و اكثريا ارزاق
 عسكريه مقامنده قوللانيلير : (معينات
 عسكريه) . }

مُعَيِّن { [ع] تبين ايديچى، بللى
 ايدن . }
 مُع { [ف] آتشرست، مجوسى .
 (اصل) (موغ) در . }

وارد در § معانی مهم سوزده اطلاق
اولنور : (فلانك سوزلری معنی
قیلندندر) .

و ر و ر : { [ع] کوزل قوق ایچون
معنیر } غیر سوزلش ، غیر ایله
تطیب ایدلش ، غیرلی : (باد معنیر ،
زلف معنیر) .

«نه دن طویدی معنیر زلفکی جانامعجب بیلهم»
«بولشاز خود کستانده پریشان سنبله زنیق»
(ششی پاشا)

و ر و ر : { [ع ، موله] عنادی ،
معنیر } اونگول ، دیک باش ،
هوزندن دونه یوب عناد ایله دیدیکی
یاپان .

و ر و ر : { [ع] عنوانعش ، بر
معنیر } عنوان ایله طالعش ،
عنوانلی . (معنیر) یا کلندر .

و ر و ر : { [ع] اگرلش ، اگریدلش ،
معنیر } اگرلی بوگری ، چاربیق :
(خط معوج ، حسب معوج ، طبیعت
معوج) ، (معوج) = انیفک دوه

بوخی کبی اگرلی شیشه سی .

و ر و ر : { [ع] قلاده کچیر یله جک بر ،
معنیر } محل تمویذ . (معوذتان)

= تمویذی متضمن اولان سوره شریفه
فلق ایله سوره ناسه اطلاق اولنور ،
(معوذتین) ده دینلیر .

و ر و ر : { [ع] عوق و تأخیر ایدن ،
معنیر } اویالاندیروب اکلندیرن .
(معوق) = عوق و تأخیر ایدلش .

= معنیر اولق ایسته یلره مخصوص
مکتب . (معنیر) ایله (خواجگان)

و (مدرسین) یئنده فرق واردر .
(معنیر) ک یزنده دیکرلری قوللا-
نیله ماز .

« بزه کوستر نه در لسان عرب »

« سن معنیرک معنیرین »
(معنیر نامی)

و ر و ر : { [ع] تطایم ایدلش ، اوکره .
معنیر } تلش ، تطعیلی : (معنیر
عسکر ، معنیر برنفر ، معنیر برآت) .

و ر و ر : { [ع] اعلان ایدن ، آشکار
معنیر } ایدن ، عمومه بیلدیرن ،
خبر ویرن .

و ر و ر : { [ع] عالی ، بلند ، بوجه ،
معنیر } یوکسک : (عرش معنیر ،
طاق معنیر ، باب معنیر) .

« قدریکک عرش معنیردن معنیر پایه سی »
(ذاتی)

و ر و ر : { [ع] چوق باشامش ،
معنیر } چوق عمر سورمش ،
اوزون عمرلی ، جمی (معنیر) .

و ر و ر : { [ع] عمامه تلش ، عمامه لی ،
معنیر } آباشی صایقلاعتش ، صایقلی
اولان .

و ر و ر : { [ع] لفر نوعی ، بیله جه ،
معنیر } یا کلتهاج . اسلاف شعرا
عندنده اهمیتی معلوم و اکثریا منظوم
اولان معنیرک قواعد مخصوصه سی

- « فَيُخَمَّنُ فِي مِثَالِ حَلَالِ كُلِّ مَشْكَلَاتٍ »
 « شَيْخِ سَطَايِي خَصَّنَ آكَاهُ كِه مَعْضَلَاتِ »
 و مَعْطَرُ { [ع] تَعَطُّلِ اِيْدَلَشْ ، كَوْزَلِ قَوْقُولَاغَشْ ، عَضْرِي : (هَوَايِ مَعْطَرُ ، زَلْفِ مَعْطَرُ ، (مَعْطَرُ سَازِ) = بَرَشِي كَوْزَلِ قَوْقُولَانْدِيرَانِ . }
 { [ع] آقَصِيرِيجِي ، آقَصِيرِقِ مَعْطَسْ } وِيرِيجِي دُوا ، شِي .
 { [ع] تَعَطُّلِ اِيْدَلَشْ ، حَالِيلَه بَرَاغَلَشْ ، مَتْرُوكِ مَعْطَلْ } § طُورْدِيرَلَشْ ، عَمَلْدَنْ قَالَشْ ، اِيْشَلَه مَرَه .
 { [ع] اَعْطَا اُولَنْشْ ، وِيرَلَشْ اُولَانِ ، مَعْطِي }
 { [ع] تَعَطُّلِ اِيْدَلَشْ ، بِيُوكِ مَعْظَمْ } طَاغَشْ ، حَرْمَتْلِي طُورْغَلَشْ : (سُلْطَانِ مَعْظَمِ ، دُولِ مَعْظَمِه) .
 { [ع] اَعْظَامِ اِيْدَلَشْ ، مَعْظَمْ } بِيُودَلَشْ ، بِيُوكِ كُورْغَشْ .
 جَمِي (مَعْظَمَاتِ) = بِيُوكِ وَاهْمِيَتْلِي كُورْلَشْ اُولَانِ خُصُوصَاتِ . اَكْثَرِيَا جَمِي قَوْلَايَلِيرِ .
 { [ع] تَعْقِيْبِ اِيْدِيجِي ، اِيْدَنْ مَعْقَبْ } بَرِشِيكْ آردَنْدَنْ كَلَنْ ، آردِيْنَه دُوشَنْ . جَمِي (مَعْقَبِيْنِ) .
 { [ع] تَعْقِيْبِ اُولَنْشْ ، مَعْقَبْ } آردِي صِيرَه كَلَمَشْ ، آردِيْنَه دُوشُوكْشِ .
 { [ع] تَعْقِيْدِ اِيْدَلَشْ ، مَعْقَدْ } دُوكُورْمَلَشْ § عَقْدَه لِي ،
- آ كَلَامَشْمَلْسِي مُشْكَلِ ، غَيْرِ وَاضِحِ كَلَامِ .
 و مَعْطَرُ { [ع] تَعَطُّلِ اِيْدَلَشْ ، مَعْطَلْ } اَصْلَمَشْ ، اَصْلِي : (قَبِيَه مَعْطَلْ قَنَارِ) § هَوَادَه طُورَانِ ، هِيَجِ بَرِيرَه مَرْيُوطِ اُولَايَانِ : (كَرَهْ اَرْضِ فُضَادَه مَعْطَفْدَرِ ، حَجَرِ مَعْطَلْ) جَمِي اُولَانِ (مَعْطَلَاتِ) = زَمَانِ جَاهِلِيْتَدَه مُشَاهِيرِ شَعْرَايِ عَرَبِ طَرْفَنْدَنْ جِدَارِ كَبَهْ شَرِيْفَه يَه تَعَلِيْقِ اِيْدَلَشْ اُولَانِ قُصَايْدِ مُشْهُورَه يَه اِطْلَاقِ اُولُتُورِ : (مَعْطَلَاتِ سَبْعَه) .
 « مِيْدَانْدَه سَنَكِ قَدْرَتَكِ اِي قَادِرِ مَطْلَقِ »
 « طُورْدِيرَمَدَه سِيْنِ ثَابِتْ لَرِ كُوكَدَه مَعْطَلِي » (خُدَمَا صَفَا)
 و مَعْطَلْ { [ع] تَعَطُّلِ اِيْدَنْ ، عِلْتِ وَبِهَانَه سَرْدِ اِيْدَنْ آدَمِ . }
 و مَعْطَلْ { [ع] تَعَطُّلِ اِيْدَلَشْ ، عِلْتِ } اُولَهَرِقِ كُوسْتَرَلَشْ § عِلْتِ وَسَبَبِ بِيَانِ اِيْدَلَشْ ، بَرِ عِلْتِ وَسَبَبِ مِيْنِ اُولَانِ : (مَعْطَلْ بِالَاغْرَاضِ) .
 و مَعْطَلْ { [ع] تَعَلِيْمِ اِيْدِيجِي ، اَوَكْرَه تَنْ ، مَعْطَلْ } خَوَاجَه ، اسْتَاد : (مَكْتَبِ مَعْلِي ، فَرَانَسْزَجَه مَعْلِي ، مَعْلَمِ نَاجِي) جَمِي (مَعْطَلِيْنِ) : (دَارَالْمَعْلَمِيْنِ) = مَعْلَمِ ، خَوَاجَه اُولُقِ اِيْسْتَه يَنْلَرِكِ دُوامِ اِيْدَه جِكِي مَكْتَبِ . مُؤْتِي (مَعْطَلَه) اَنَكِ جَمِي دَه (مَعْطَلَاتِ) دَرِ : (دَارَالْمَعْلَمَاتِ)

(مَعْرِيَه) = اتلری کیکنن آیرمه
مخصوص جراح آلتی .

و مَعْرِيَه { [ع] اعزاز ایدیش، عزتله .
مَعْرِيَه { بیچی، عزت واکرام ایله .
بیچی، جناب الله : (یامعز یا کریم) .

و مَعْرِيَه { [ع] تعزیر ایدیش،
مَعْرِيَه { عزتندیریش، دکرلی،
محترم . (مَعْرَزْ) = عربنی و محترم

اولهرق، اکرام اولهرق .
و مَعْسَكَر { [ع] اردوگاه، اردو
مَعْسَكَر { مرکزی، اردو
قوریلان محل .

و مَعْسَل { [ع] بال ایله تربیه اولنش .
مَعْسَل { بالی ادویه و مشروب .

و مَعْشَر { [ع] تعشیر ایدن، عشر
مَعْشَر { طولایان مأمور، محصور .
لایک اونده برنی آلان .

و مَعْشَر { [ع] تعشیر ایدیش،
مَعْشَر { اونه تقسیم قیاش . اونده
بری آلفش § اون صبع ایله محدود
اولان شکل هندسی § هر بندی هم
قافیه اولهرق سکز مصراع ایله بریتدن
مرکب منظومه یه دینیلرکه (ترکیب
بند) نوعنددر .

و مَعْضَل { [ع] عسیر، مشکل ؛
مَعْضَل { کوج، چتین . جمی

و مَعْرَب { [ع] اصطلاح نخوده
مَعْرَب { اعراب ایدیش، اعراب
قول ایدن کلمه عربیه دیمکدر .

و مَعْرَب { [ع] تعرب ایدیش،
مَعْرَب { عربجه لاشدیریش .
فی الاصل عربی اولسوب سوکره دن
عرب لساننه آلهرق قاعده و شیوه
عربه کوره قوللانیلان کلمه یه اطلاق
اولور .

و مَعْرَض { [ع] اعراض ایدن،
مَعْرَض { یوز چویرن، باشقه
طرفه دوش .

و مَعْرَض { [ع] تعریض ایدن،
مَعْرَض { کنایه صورتیه اداره
کلام ایدن . فی الاصل صیانی سفت
ایدن سنتجی دیمکدر .

و مَعْرِف { [ع] تعریف ایدن، بر
مَعْرِف { شیء اطرافیه آکلانان
§ جوامع شریعه و تکیه لرده اصحاب
حراتک اسلامینی دعای حیر ایله یاد
و برن ایدن مؤذن و درویش .

و مَعْرِف { [ع] تعریف اولنش،
مَعْرِف { اطرافیه بیلدیریش §
و مَعْرِف { (مَعْرِف بِاللَام) .
حرف تعریفی :

و مَعْرِق { [ع] اصطلاح طبعده
مَعْرِق { عرفلاندیریش، ترله بیچی،
تر کتیر بیچی علاجک هر برینه اطلاق
اولور .

خارق العاده افعال واقوالك هر برينه
دينلير . جى (معجزات) .

مُعْجَلٌ { [ع] تعجيل اولمش ، عجله
معجل ايدش } وعدہ سز ،
مدت سز ، در حال اجرا ، ادا ، ايفاسى
لايد اولان . (مُعْجَلًا) = معجل اوله رق
(مهر معجل) = نكاحى عقد اولندقدن
سوگړه منكو حيه اعطاسى مشروط
بولنان آخه دركه آغبرلق ، جهاز
قيمتى ديمكدره بونك قسم ديكري (مهر
مؤجل) دركه زوجك وفاته قدرتاخير
تأديه سى جائزدر .

مُعْجَلَةٌ { [ع] اوقات معينه سى
معجله } حاولنده اخذ اولنه جق
اراد وعوايده مقابل بروجہ پشين
تأديه اولنان بدل ، آخه ديمكدر .

مُعْجَمٌ { [ع] اجماع ايدش ،
معجم } نقطه لائش ، نقطه لى :
(حروف معجمه) ، (تاريخ معجم)
= نام ديكري (تاريخ جوهرين ،
تاريخ مجوهر ، تاريخ جوهر دار) دركه
يا لكز نقطه لى حرفلر حساب اولنقى
صورتيله بولنش اولان تاريخلر ديمكدره
« تاريخ سال بدأقى معجم يازوب ديدم »
« حزنى رقله ايتدى مورخلكه هوس »
(سرورى)

مُعَدٌّ { [ع] اعداد اولنش ، حاضر .
معد } لائش : (معد للاستفال)
= كرايه و برك ايچون حاضر لائش .

مُعَدِّلٌ { [ع] تعديل ايديجى ،
معدل قيلان : ايكي طرفى
عين حالده بولندبران ، برسياقده ايدن }
اعتدال حالته كتين . (معدل النهار) =
آسمانده شرقدن غربه طوغرى مفروض
بر دائره دركه قطب شماليده محسوس
اولدنى حالده قطب جنوبيده كورلر .
كونش دائره (معدل النهار) اوزرنده
سير ايتديكى زمان كره ارضك هر طرفنده
ليل ونهار متساوى اولور . كونش
سنه ده ايكي دفعه بودايره اوزرنده
سير ايدر . برى حمل برجك ابتدا سنده ،
ديكرى ده سنبله برجك صوگنده در .
دائره مذكوره كره ارضده مفروض
اولان (خط استوا) يه محاذيدر .

مُعَذِّبٌ { [ع] عذاب و بريجى ،
معذب } اذا ايديجى : اذيت ايدن .
(مؤذب) بونك غلطيدر .

مُعَذِّبٌ { [ع] تعذيب ايديجى ،
معذب } عذاب واشكمنه ايدن ،
ايچيدن .

مُعَذِّبٌ { [ع] تعذيب واشكجه
معذب } ايدش ، عذابه طولش ،
راحت سز ، مضطرب . (معذب اولقى)
= كوشل اوزلك ، صيقتيده قالمق .

مُعَرَّبٌ { [ع] اصطلاح نحو ده
معرب } كلمات عربيه نك اعرابندن
بحث ايدن كنايه دينلير : (معرب -
العوامل) .

عربی کله (معتل الفاء) = ثلاثينك
ایلك حرفی (معتل العين) = ثلاثينك
اورته حرفی (معتل اللام) = ثلاثينك
صوكت حرفی حروف علتدن بری
بولان کله به اطلاق اولنور .

معتمد . { [ع] اعتماد ایدلش ، قلباً
الدوله ، اعتمادالدوله) کبی عنوانلر زمان
قدیمده بری حکومت اسلامیه ده اعظم
وزرایه رسماً توجیه اولنان عنوانلر دن
اولوب الیوم ایرانده بو مثللو عنوانلر
قوللانیلقدده در . § الیوم لسانعزده
انشا آتیه و عملیه نظارت ایدن امین
آدمه دینلیر . (معتمد علیه) =
کندیسنه اعتماد اولنان .

معنی . { [ع] اهمیتلی ، اعتنا
معنی اولنمش ، دقت ایدلش شی .
معجب . { [ع] اعجاب ایدن ، تعجب
معجب ایدیرن . (معجب) ده
بو معنایه لغتدر . (معجبه) = تعجب
اولنه حق خصوص ، شی دیمکدر .

معجز . { [ع] اعجاز ایدن ، عاجز
معجز قیلان ، معجزه دوشورن §
بلاغتجه طوق بشردن خارج بر مرسته ده
اولان کلام : (قرآن معجز بیان ،
قلم معجز رقم) . (معجز نما) =
خارق العاده ، معجزه کبی شیلر کوسترن .
معجزه . { [ع] پیغمبران عظام
حضراتدن سادراولان

معتزل . { [ع] اعتزال ایدن ،
معتزله . { [ع] افعال عبادی کندی
قدرتورینه اسناد ایدوب
قدری انکار ایدن بر فرقه درکه فرق
سبعة ضالیه دن بریدر . اشبو فرقه
ضالیه (قدریه) ده دینلیر . مذهب
حقدن اعتزاللری سبب تلقیب اولشدر .
معتسف . { [ع] اعتساف ایدن ،
معتسف غدر ایدن .
معصم . { [ع] اعتصام ایدن ، بر
شیء الایله ایسه طوتان
§ معصدن چکین . کناهدن قورونان .
معق . { [ع] اعتاق اولنمش ،
معق قوللقدن ، کوله لکدن
آزاد ایدلش .

معتمد . { [ع] اعتقاد ایدیچی ، بر
معتمد شیئتک صحتیه قلباً قرار
ویروب اینتان . عقیده سی دوزگون
اولان ، معنویاته ایمان ایدن ، دیندار .
معتقدات . { [ع] اعتقاد اولنان
خصوصات ، عقائد .
مفردی قوللانیلداز .

معتکف . { [ع] اعتکاف ایدن ،
معتکف بر یرده اعتکاف
ایدوب ذکر الله ایله مشغول اولان §
رمضان شریفده جامع دروننده وحه
شرعی اوزره اجرایی عبادت ایدن .

معقل . { [ع] علتلی ، کندیسندن
معقل حرف علتدن یعنی (و) ،
(ی) ، (ا) حرفلردن بری بولنان

لامه بولان : (هواسی معتدل . شتاسی معتدل ، اقالیم معتدله)

« شاعر دیمك اهل دل دیمكدر »

« خوش مشرب و معتدل دیمكدر »

(شیخ غالب)

مَعْتَدِرٌ : { [ع] اعتذار ایدن ، عذر

مَعْتَدِرٌ (دیلهین ، برعذر بیانیله

استغفای قصور ایدن .

مَعْتَرَضٌ : { [ع] اعتراض ایدن .

مَعْتَرَضٌ (جملهٔ معترضه) =

كلامك سبكه لازم اولیوب انجیق

فائدهٔ زائده قصیدله داخل ایدیلن

عباره یه دینیلیر . جمعی (معترضین) §

اصطلاح قانونده غیاباً علیهنده صادر

اولان حکمك مغایر نظام و پولسز

اولدیفندن بحثله حکمی ورن حکمه

حضورنده حکم لاحقك فسخ ایدلسنی

طلبایدن کیسه یه (معترض) اطلاق

اولنور . (معترض فیه) = اعتراض

اولنان حکم ، اعلام ، شی (اشارت

معترضه) = طرفلری ، مقدارلری ،

جملهلری تفریق ایچون قوللانیلان شو

{ [] () } کبی علامات فارقهك

هر برینه اطلاق اولنور .

مَعْتَرَفٌ : { [ع] اعتراف ایدن ،

مَعْتَرَفٌ کتم ایتمیوب اقرار ایدن ،

برفمك حقیقتی بیلوب سویلهین .

مَعْتَرَفٌ : { [ع] اعتراف اولنیش ،

مَعْتَرَفٌ کتم ایدلیوب سویلنیش :

(مادهٔ معترفه) .

بری اوله حق صورتده باقوب بوقلامه :

(معاینه قومیسونی ، معاینهٔ فیه ،

معاینهٔ رسمیه ، معاینهٔ طویه) .

مَعْرِیٌّ : { [ع] رؤیا تعصیر ایدن ،

مَعْرِیٌّ رؤیایی ظاهر اوزرینه تأویل

ایدن ، دوش یوران . جمعی (معرین) .

مَعْتَادٌ : { [ع] اعتیاد اولنیش ،

مَعْتَادٌ عادت ایدیلنیش . (برمعتاد)

= عادت ایدیلنله یکی اوزره ، اعتیاد

اولندینی وجه ایله . § اعتیاد ایدن ،

ایدین .

« ای کوکل وصلت دمن مافن کستورده مغاطره »

« آشنای هجر ایکن وصلته معتاد اولسون »

(شمس پاشا)

« خیل مشکدر کشی ترك ایلمك معتادینی »

« خیالی »

مَعْتَبَرٌ : { [ع] اعتبار لائش ، اعتبارلی ،

مَعْتَبَرٌ شرفلی ، حیثیتی ، خاطری

صاییلیر : (تجار معتبره) اشخاصه

مخصوص اوله رق جمعی (معتبران) در

(اوراق معتبره) = اعتبارلی ، قیمتی ،

دکرلی کافدر دیمكدر .

مَعْتَدٌ : { [ع] صایلیش . (معتدیه)

مَعْتَدٌ = اصطلاح فقهده بهانك

اختلافی موجب بر تفاوتسز مثلی بولنان

شیئه دینیلیر .

مَعْتَدِلٌ : { [ع] اعتدالی ، متناسب ،

مَعْتَدِلٌ حد واسلوی موافق

بولنان ؛ تعصیر دیگر ایله ایکی حالت

بیننده متوسط حالتله متصف اولان ،

افراط و تقریطدن عاری اوله رق اورت

مُعَاوَنَ { [ع] معاونت ایدمچی ،
ایدن ، یاردیمچی ، یاردیم

ایدن : (عساکر معاونه) § بعض نظار
ومأمورینک رفیق : (مدیر معاونی ،
شورای دولت معاونانردن) .

« رواج دین مینه معاون ومقدم »

« امور شرع شریقه مفید ومنقاد »

(نفی)

مُعَاوَنَتَ { [ع] یاردیم ایتک ،
اغاهده بولنقی : (معاوت

نقدیه ، معاوت حینکارانه) جمی
(مُعَاوَنَات) .

مُعَاهِدَ { [ع] بری ایله عهد ایدمچی ،
ایدن . جمی (معاہدن) .

مُعَاهَدَه { [ع] بربرله عهدلشمک ،
یتیان ایتک § حقوق

طبیعیه ویا عاداته مستنداً بین الدول
جاری اولان حقوق ، وظائف متقابلہ فی
حالہ تصدیق ویا بعض مرتبہ توسیع
ویا خودتحدید ایله مکملہ برابر او حقوق ،
وظائفه واجب الاجرا حکمنی ویرمک
مقصودیلہ بر ویا دها زیادہ دولتر
آزہ سندہ تنظیم وعقد و تعاملی اولنان
سنداته اطلاق اولنور . جمی (معاہدات)

مُعَايِدَه { [ع] بایراملاشمق ،
بایرامده بربرینی تبریک
ایتک : « رسم معایده » .

مُعَايَنَه { [ع] برشیٹک حقیقتی
آکلامق ایچون نظر

دقتدن کچیرلسی ، برشیٹک وشہدن

مُعَاقَدَه { [ع] عقدلشمک ، عقد
ومقاولہ ایتک ، عهد
ویتیان ایلمک .

مُعَالَجَه { [ع] خستہ به علاج ویرمک ،
خستہ فی بیمار ایتک . جمی
(مُعَالَجَات) .

مُعَامَلَه { [ع] بربرله ایش یا بق ،
اخذ واعطا ایلمک ، صور
ساترہ ایله عمل ایتک : (بینلرنده جاری
اولان معاملہ) § طور ، طور قوللانه :
حسن معاملہ سی جہانی بمنون ایدیور)
§ رب ، فائض : (معاملہ سی) =
فائض ایله پارہ ویرن . جمی (معاملات) .

مُعَايِدَ { [ع] عساکر ایدمچی ، حق
وخبری قبول ایتیموب
خلافتده ثبات کوستریمچی ، ضد بولنان .

مُعَايَدَه { [ع] عناد ایتک ، حق
وخبری قبول ایتیموب
خلافه وضدینہ کینمک ؛ بر فکر ویا
خصوص ایچون — حقلی حقیر —
اصرار ایلمک .

مُعَايَنَه { [ع] بربرینک بویننه
صارلق .

مُعَاوَدَتَ { [ع] کری دونمک ،
عودت ایتک .

مُعَاوَضَه { [ع] برشیٹ دیگر بر
شیٹہ بدل ، عوض
اوله رق ویرمک § اصلی اولدینی حالده
جلب منفعت ودفع مضرت ایچون صورت
مخصوصہ ده مذاکرہ ایله یا بیلان صیغہ ،
حیلہ ایش .

محبته محبت و احتلاطه بولتی : (طرز معاشرت ، آداب معاشرت) .

معاشره { [ع] بر بریشه اظهار عشق ایتک ، بر بری سؤمک .

معاصر { [ع] هم عصر ، هم زمانه .
معاصر دیکدر . یعنی بر به بر زمانه ، بر عصرده بولنش اولان .
بولان . جی (معاصرین) .

مُعَاف { [ع] عفو اولنش . واز یکلمش . اصلی (مُعَاف) در .

مُعَافله باندن اسم مفعولدر . مصدری (مُعَافَات) در . مجملر آخرنده کی یادن

مقلوب اولان الی اسقاط ایتلدر . (صَاف) کله سی کی که اصلی « صَافِی »

در . § مستثنا ، امتیازی معناستده دخی قوللایلیر : (ویرکودن معاف) فتح میم ایله اوقومق غلطدر .

مُعَافِیت { [ع] معافلیق . امتیاز .
مُعَافِیت لیلی ، مستثنائی : (میا .

فیت فرمائی ، معافیت جرم . معافیت جزا) § اصطلاح طبلده بعض خسته لک مرضدن قطعاً متأثر اولمالری حانه اطلاق اولنور .

مُعَافِیه { [ع] بری جزا و عقوبت کرفتار ایتک ، عقاب ایتک .

مُعَافِد { [ع] بر بر به عقد مقاوله ، عهد و پیمان ایدن §

اصطلاح قهقهه بر عقدک حصوله بادی اولان ایکی طرفدن هر بری دیکدر .

مُعَادِل { [ع] عدیل ، شبیه ، نظیر ، مساوی ، برابر .
اش مناسنه در : (شوشکی بوشکک معادلیر) .

« بر معانی جهانیدر حیدر »
« اوز که هارون بی معادلدر »

« حضرت علی حقنده . معلم ناجی »
مُعَادِلَه { [ع] بر شیشه مساوی ،

نظیر ، شبه اولق ؛ برابرک § علم جبرده بر مساوی علامتک طرفینده ایکی مساوی کیتدن عبارت اولان هیئت اطلاق اولنور . جی (مُعَادِلَات) .

مُعَاذَرَه { [ع] عذر ، بهانه سرد ایتک ، بالاندن عذر کوسترمک .

مُعَاز { [ع] اعاره اولنش ، اصطلاح فقهده عاریت اولان ماله دینیلیر .

مُعَارِض { [ع] مخالفت ایدن ، قارشلی کلن ، نزاعه کیریشن .

مُعَارِضَه { [ع] عدول وانصراف ایتک ، مخالفت ایتک ، غوغا ایتک ، بوغشقی : (منع معارضه)

مُعَارَفَه { [ع] بیلشمک ، طانیشمق ، آشنا چیقمق ، آشنائی : (معاوفاً سابقه) .

مُعَارَاکَه { [ع] بر بر به جنک ایتک ، صاواشمق .

مُعَاسِرَت { [ع] بر بر به خوش یکنمک ، همد اولق ،

مُظَاهِرٌ { [ع] یارديم ايديجي ،
مُظَاهِرٌ { آرقه ويریخی : (ناطر
کلمات مظاهر) .

مُظَاهَرَتٌ { [ع] یارديم ايتمک ،
مُظَاهَرَتٌ { یارديم سورنیاه طا .
یانق ، آرقه ویرمک : (مظاهرت
مادیه ، مظاهرت معنویه) .

مُظَفَّرٌ { [ع] مطوبته ظفریاب
مُظَفَّرٌ { اولان ، نائل مرام اولان ،
مقصودینه ایرن § عاربه ده غالب اولان ،
دشمنه غلبه ایدن : (جند مظفر ، عساکر
مظفره) (مُظَفَّرَاهُ) = مظفر اولانه
یا قیشه جق صورتده . (مُظَفَّرٌ) =
مظفر اوله رق . غلبه چاره رق . (مُظَفَّرِتْ)
= مظفرک . مقصودینه ایرمک
ودشمنه غلبه چالاق حالی .

مُظَمِّمٌ { [ع] طامتی ، قارا کلنق :
مُظَمِّمٌ { (ابرمطم ، سحاب مظلمه)
مُعَاتَبَةٌ { [ع] عتاب ایتمک ،
مُعَاتَبَةٌ { طاریق ، آزادلامق .

مُعَاتَبٌ { [ع] عتاب اولتمش ، نکدیر
مُعَاتَبٌ { قیلتمش ، آزادلامش .

مُعَادٌ { [ع] اعاده ایستیس ، کری
مُعَادٌ { چویریش ، دوندیریش .

مُعَادَاتٌ { [ع] برینه عداوت ایتمک ،
مُعَادَاتٌ { دشمنک کوسترمک ،
دشمنلکده بولتمق . فارسیده (مُعَادٌ)
طرزنده دخی استعمال اولنور .

مُطَمِّنٌ { [ع] ربط قلب ایله سکون
مُطَمِّنٌ { حاصل ایدن ، اطمینان
اوزره اولان .

مُطَمِّتٌ { [ع] اصطلاح طبعده
مُطَمِّتٌ { طائفة نسالک عادت
طبعیه لر بیک ظهوری ایچون قوللانیلان
ادویه اطلاق اولنور .

مُطَطَّنٌ { [ع] ططنه لی ، دبدبلی ،
مُطَطَّنٌ { کوسترشی : (ضیافت
مططنه ، سور مططنن) .

مُطَوَّلٌ { [ع] تطویل ایدلمش ،
مُطَوَّلٌ { اوزادلمش ، اوزون :
(کلام مطول ، عبارة مطوَّله) جسی
(مُطَوَّلَاتٌ) .

مُطَهَّرٌ { [ع] تطهیر ايديجي ،
مُطَهَّرٌ { مادی و معنوی تمیزلویوب
یاک ایديجي .

مُطَهِّرٌ { [ع] تطهیر ایدلمش ،
مُطَهِّرٌ { مادی و معنوی تمیزلتمش ،
یا کلتمش : (قلب مطهر ، روضه
مطهره ، لباس مطهر) .

مُطَيَّبٌ { [ع] تطییب ایدلمش ،
مُطَيَّبٌ { کوسکی خوش ایدلمش ،
خشنود : (مطیّب الخاطر) § کوزل
قووقولی نسته سورلمش ، طیبلمش .

مُطِيعٌ { [ع] اطاعت ايديجي ،
مُطِيعٌ { انقیاد ایدن ، ویریلن
نصیحت وامری حسن صورتله تلقی
وقبول ایده رک حکمنی اجرا ایله یین :
(ولد مطیع) .

مَطْمٌ { [ع] اطعام ایدیچی، طعام
 یدیریرچی، فقرایرور،
 مَطْقٌ { [ع] اطفا ایدن، سوندیرن
 (مَطْقُ الْجَرِّ) = بردالمحوزک
 آلتنجی کونی .

مُطْلَسَمٌ { طلمسلی، افسونلی .

مُطَّلِعٌ { [ع] اطلاع ایدن . کب
 وقوف ایدن، آتلایان،
 واقف، خبردار دیمکدر .

مُطَّلَقٌ { [ع] اطلاق اولنیش،
 صابوریش، باشی پوش
 بر اقلمش : (مُطَّلَقُ الْعِثَانِ) = یولاری
 بر اقلمش، آزاده سر دیمکدر . §
 بلا شرط وقید یعنی سربست مختار حکمی
 افاده ایدرکه (مَقید) مقابلی دیمک
 اولور § مطلقاً، البته مقامنده دخی
 قوللایلیر .

مُطَّلَقَةٌ { [ع] تطبیق ایدیش،
 سندن پوشاعش قادین .

مُطَّلَقًا { [ع] مطلق اولدوق،
 بیجه حال، هر نهوجه ایله
 اولور ایسه اولسون معناسی افاده ایدر :

« مطلقاً غصه دن اطلاق بیور »

« صلحا سلکنه الحاق بیور »

(خاقانی)

مُطَّلًى { [ع] طلالاعش، اوزرینه
 یالدریز سورلش، یالدریز
 قایلانمش، یالدریزی .

مُطَابَّهٌ { [ع] اطغه لشمک، لطیفه
 ایتمک، مزاح . جسی
 اولان (مُطَابَّاتٌ) = مضحکات قیلندن
 لطائف، حکایات دیمکدر .

مُطَبَّقٌ { [ع] برشی تماماً اورتوب
 بودورن نسنه یه اطلاق
 اولنور . دائماً آرتوب آیرلایان مرض
 حایهده (حُمای مُطَبَّقٌ) دینیر . دلی
 اوست دماغه قاپادان حرفلره (حروف
 مطبقة) دینیلیر که (ص، ض، ط،
 ظ) حرفلرندن عبارتدور .

مُطَبَّقٌ { [ع] تطبیق اولنیش ||
 قاپاق کی قاپاعش .

مُطَرَّبٌ { [ع] اطراب ایدن،
 شوق ورن، شنلدرن :
 (نغمات مطربه، الحان مطربه) §
 خواننده، اصول موسیقی یه توفیقاً
 شرقی، غزل، السهی اوقویان .

مُطَرَّدٌ { [ع] نسق واحدده، بر
 طرزدده، بر دوزی یه
 اولان : (امثلة مطرودة) § بر قاعده
 کلیه یه مطابق و مماثل اولان : (معامله
 مطرودة) ، (مُطَرِّدًا) = اطرادلی
 اولدوق، اطراد اوزره .

مُطَرَّرٌ { [ع] طرازلاندیرلش،
 مَطَرَّرٌ { کنار ایشلنمش، کناری
 زینتلی، ایشلهملی .

مُطَرَّرٌ { [ع] طراوتلی، رونقلی،
 مَطَرَّرٌ { تازه : (کل مطری) .

اویغونلق : (صفت ایله موصوف بیننده مطابقت لازمدر) .

مطاع { [ع] کندیسه اطاعت ، انقیاد اولمش : (حکم جهان مطاع) .

مطالیه { [ع] طلب ایتک § برینک ذمتده کی حقی ایسته مک . جی (مطالعات) .

مطالع { [ع] مطالعه ایدن ، اوقویان . جی (مطالعین) .

مطالعه { [ع] برشیته واقف اولوق ایچون متصل نظر و

تفکراتک معنانه درکه لسانزده بو صورته حصوله کان وقوف ، رأی و تدبیر و ملاحظه مقامنده قوللائیلیر :

(بوماده حقیقه کی مطالعه گزی بیان ایدک) § یازی به و کتابه باقی ، کتاب اوقومق معناسنده قوللائیلیر : (مطالعه آثار ادبیه ، ارباب مطالعه) جی اولان (مطالعات) هر ایکی معنایه کوره قوللائیلیر .

مطاوع { [ع] طوع ایله دیکره اویچی ، دیکره اویوب

انقیاد کوسترجی ، کوسترن : (فعل مطاوع) = مطوم صیغه سنده اولدینی حالده بر فعل متعدنک مجهولی صیغه سی معناسنی افاده ایدن فعل دیمکدر : (قبردی ، یابلدی) کبی .

مطاوعت { [ع] احسه اویق ، اطاعت ایتک ، انقیاد کوسترمک ، اویوب کیمک .

مضطرب { [ع] چالغاقوب بی قرار اولان ، چالغانان § مادی و معنوی راحتیز اولان : (مضطرب الحال ، دیش آغریسی انسانی فوق العاده مضطرب ایدر) ، (مضطربانه) = مضطرب اولانه مناسب کوریه چک صورته .

مضعف { [ع] تضعیف اولمش ، برقات دها آرمش ، برمثلی زیاده لشمش .

مضیل { [ع] اضلال ایدن ، ضلالته دوشورن ، طوغری بولدن چیقاروب آگری بوله صاپدیران : (ابلیس کبی هم ضال هم مضل) .

مضمحل { [ع] بریشان ، نابود اولان .

مضمحل { [ع] اضداد ایدلش ، درونده کیرلش ، خاطرده مکتوم اولان شی ، سرت . جی (مضمرات) .

مضی { [ع] اضافته ایدن ، ضیا ویرن ، ضیالاندیران : (اجرام مضیه) .

مضیع { [ع] اضاعه ایدن ، ضایع قیلان ، تلف ایدن .

مضیق { [ع] طارلاچی ، ضیق ، طار محل .

مطابق { [ع] طبق طبقه ، اویغون اولان ، آیری غیری بولمیان

مطابقت { [ع] اویغون اولوق ، اویغون بولنوق ،

قریبی (§ اصطلاح نحوه دیگر بر اسم علاوه و اسناد اولتس اسم دیکدره جسی اولان (مضافات) = اکتریا ملحقات مقامنده قولانیلیر . (مضاف الیه) = اصطلاح نحوه کندیسنه دیگر کله طاقلمش اسم دیکدره .

مضاهات { [ع] بر شیه بکزه . مک ، شیه اولق ، مشابهت .

مضاهی { [ع] شیه ، مانند ، بکزه جی .

مضایقه { [ع] ضرورت ، فقر ، صیقتی ، طارلق ؛ طار . لاشیق ، طارده قالدق : (مضایقه شدید) .

مضحک { [ع] گولدریجی ، گولدر . برن ، تحف .

مضحک { [ع] گولنه جک کلام ویا شی ، تیاتر و لدره اوینا .

نیلان گولنج او یون ، قومدی . جسی (مضحکات) .

مضر { [ع] اضرار ایدن ، ضرر ویرن ، ضرره صوقان ، ضرری موجب اولان ، ضرری : (مضر محت ، حیوانات مضره) .

مضطجع { [ع] یان اوسنی یاتان ، یان طرفه اوزانان .

مضطرب { [ع] اضطراب لاشیق ، چاره سز قالمش ، ناچار ، مجبور دیکدره . (قالدق) ماده قولالا . نیلیر .

مضارب { [ع] دو گوشک ، اوروشق § اصطلاح ققهد بر طرفدن - برمایه ، دیگر طرفدن سبی و عمل اولق اوزره عقد ایدیلن شرکته اطلاق اولنور : (شرکت مضارب) بوده ایکی درلودر که برینه (مضارب مطلقه) دیگرینه (مضارب مقیده) دینیلیر .

مضارع { [ع] فی الاصل شریک ، شیه معنانه در .

اصطلاحده حال و یا استقباله دلالت ایدن شکل فعله اطلاق اولنور : (مضارع مضارع ، مضارع صیغه سی) ، (مضارعت)

= مضارع اولق حالی ، مضارعک : (مضارعت حرف) § مجور عروضدن بر مجرک اسمی . لسانزده (شریک ، شیه) معنانه اصلا قولانیلیماز .

مضاعف { [ع] ایکی ویا زیاده قات ایدیلش ، قات قات

آرتیرلش . برمتلی ویا امثالی اوزرینه زیاده لشدیرلش : (حساب مضاعف ، قید مضاعف) بومعناده (مضاعفه) ده قولانیلیر : (اصول مضاعفه) § اصطلاحات صرفیه جه عین الفعی ایلله لام الفعی بر جسدن و حروف صحیحه دن اولان ویا ماده اصلیه سنده بر جسدن ایکی حرف بولنان فعل ثلاثی یه اطلاق اولنور : (فعل مضاعف) .

مضاف { [ع] اضافه اولتس ، بکقوز قضا سنه مضاف آق بابا

قویان § ترسیم ایدن ، رسام :

(مُصَوِّرَانَه) = تصویر ایدجی به

یا قبشه جق صورته . جمی عربی

(مُصَوِّرین) فارسی (مُصَوِّرَان) .

وَرَسَمَ { [ع] تصویر ایدلش ،

مُصَوِّر { صورت ویرلش ، صورتی

یابلش § ترسیم ایدلش ، رسم :

(مُصَوِّر غزته ، جریده مُصَوِّرَه) .

« سندن اول روح مصورکارلور همواره »

« یاد مجموعه حسنکه پریشان دلار »

(نائیل قدیم)

مُصِیْب { [ع] اصابت ایدن ،

مُصِیْب طوغریجه واروب ابریش ،

راست کلن : (سهم مصیب) § فعل

وقولده صوابه تصادف ایدن : (قرار

مصیب ، مطالعة مصیبه) .

مُصِیْبَت { [ع] انصاف اصابت ایدن

مُصِیْبَت قضا ، بلا ، فلاکت ،

درد : (مُصِیْبَت زده) = مصیبه دوچار

اولش دیمکدر . جمی (مُصَائِب) .

مُصِیْقَل { [ع] معلقه ایلله جلا-

مُصِیْقَل لائین ، جلالی ، پارلاق

[ع] ضد ، مخالف اولان ؛

مُضَاد { تأثیرینه قارشی قویان :

(مُضَاد تعفن) .

مُضَارِب { [ع] دو گوش ایدن ،

مُضَارِب دو گوشن § اصطلاح

حات فقیه جه شرکت مضاربده سرمایه بی

قولالانوب تجارت ایتک اوزره چالیشان

دیمکدر .

مُصَنَّت { [ع] ایچی پوش ، قوف

اولایان شی : (حروف

مصننه) = (م . ر . ب . ن . ف ،

ل) حرفلرندن ماعدا اولان حرفلر .

مُصَنَّم { [ع] تصنیف ایدلش ،

مُصَنَّم صورت قطعیته نیت

اولنیش ، اجراسنه قطعاً قرار ویرلش

دیمکدر : (سور ختاتک بو هفته

اجراسی مصمدر) .

« ایشتمکه مجرد لطف طبعک »

« ادای مدحک اولشدی مصمم »

(نفی)

وَرَسَمَ { [ع] تصنیف ایدلش ،

مُصَنِّع هنر و معرفتله اوسته لقلی

یابلش ، صنعتی شی § ساخته اولارق

یابلش ، اویدورلش : (کره مصنعه ،

مصنع بر ساعت ، بودایت مصمدر) .

وَرَسَمَ { [ع] یکیدن کتاب تألیف

مُصَنِّف ایدن ، کتاب یاپان :

(مُصَنِّف صاحب اقتدار) جمی

(مُصَنِّفین) .

وَرَسَمَ { [ع] تصنیف ایدلش ،

مُصَنِّف یابلش کتاب . جمی

(مُصَنِّفَات) = یابلش صکتابلر :

(مُصَنِّفَات اسلاف) .

مُصَوِّت { [ع] تصویت ایدن ،

مُصَوِّت سلنن ، سسی چیقان

شی : (حروف مصوئه) .

وَرَسَمَ { [ع] تصویر ایدن ،

مُصَوِّر { صورت ویرن ، صورته

و مصرف { [ع] مولده] اصطلاح
مصرف { طبله مجوم دم و اخلاط
حاله قوتش .

و مصفی { [ع] تصفیہ ایدلش ، صافی
مصفی { و طوری قیلیمش ، سوزلش :
(غسل مصفی ، ماء مصفی) .
« محبت بزمك نوش ایتمه بن جام مصفا سین »
« چکر گردون ، ونك كوتده یوزیک درلوقوغاسین »
(شمس پاشا)

« بر باده که شربت مصفی »

« مانده سرکه بالدن احلی »

(اکرم)

و مصلب { [ع] صلابت ویرلش ،
مصلب { قاتیلشدیرلش § خارج ،
صلیب حکمی چاراز و خاج رسنده
اولان شی .

و مضایح { [ع] اصلاح ایدیمی ،
مضایح { ایدن ؛ نسنهك نقایص
و عیوبی ازاله ایله اپی حاله کتیرن §
غوغاسز اصلاحه غیرت ایدن ، صلح
ایله دوزلتمکچالیشان . جمی (مضاحون)
= دعوالری ، دعواچیلری صلح ایله
فصل ایدوب باریشدیرانلر .

و مصلی { [ع] نماز قیلان ، نمازه
مصلی { دوام ایدن : (فلان پك
مصلی ومتی آدمدر) .

و مصلی { [ع] فی الاصل نماز قیله جق
مصلی { محل دیمکدر . لسانغده
اکثر یا جنازه نمازی قیلیمه مخصوص
اوستی آجیق محل معناسنده قوللایلیر :
(مصلا طاشی) .

و مصرف { [ع] مولده] اصطلاح
مصرف { طبله مجوم دم و اخلاط
ایله دوچار مرض اولان عضوی شفا یاب
ایتك ایچون قوللایلان قوری حیات ،
خردل کاغدی و یاقینی کی شیلره
اطلاق اولنور که مجوی صرف و تحویله
خدمت ایدر .

و مضطرب { [ع] اضطبار ایدن ،
مضطرب { صیقیتی یه صبر و تحمل
ایدوب طایانان .

و مضطبی { [ع] اضطفا ایدلش ،
مضطبی { کزیده ، سچلمش §
مفخر موجودات علیہ اکل التحیات
افندی مز حضرتلرینک دیکر اسم شریفلری :
(محمد المصطفی) ، (مصطفوی) =
مصطفایه منسوب دیمکدر :

« صاعقه کبری کیم بسته دل نفس غوی یز »
« خاک قدم آل عبا مصطفوی یز »
(شیخ غالب)

و مضططح { [ع] تعبیرات غریبه
مضططح { و اصطلاحات و کلمات
مختلفه دن مرکب و ساده لکدن کلیتاً عاری
تکلفی عباره و افادیه اطلاق اولنور .
(مضططحی) و (مضططح) = اصطلاح
پرداز ، او مثللو تعبیرات غریبه و مختلفه
ایله سوز سویله بن دیمکدر .

و مصغیر { [ع] تصغیر ایدلش ،
مصغیر { کوچلدلش ، کوچک
یا بلش § اسم تصغیر حاله قوتش .

آغریسی ویرن . (مَصَدِّعٌ) = تصدیع
ایدنش .

مَصَدِّقٌ { [ع] برشی طوغریدر
کرچکدر دیه تصدیق
ایدی ، ایدن ؛ کلامک صحتی تأیید
ایدن .

مَصَدِّقٌ { [ع] تصدیق ایدنش ،
کرچکدر دینلش ،
صحتی تأیید قیلنش ؛ رسماً تصدیق
اولنش ، مهرکی بر علامت تصدیق
وضع ایدنش .

مَصِرٌ { [ع] اصرار ایدی ، بر
فکر ورآیده و یا خود بر
خصوص و ماده آفاق دیره بوب عناد
ایدن ، سوزندن دونه بن . (مَصْرَانَه)
= عناد و اصرار ایدنه مناسب کوریه .
جک صورتده .

مَصْرَحٌ { [ع] تصریح ایدنش ،
آچیقندن آچیفه بیان
قیلنش ، صریح و عیان کوستلنش .
(مَصْرَحًا) = مصرح اولدوق .

مَصْرَعٌ { [ع] تصریح ایدنش ،
مصرع اعد برلش دیمکدر
که برنجی بیتی هم قافیه ایکی مصراعدن
مرکب اولان نظمه اطلاق اولنور :
(قصیده — مطالی مصرع اولدوق اون
بشدن زیاده برقافیه اوزره سویلنلش
بتی حاوی اولان شعردر — مجموعه
معلم ناجی ۵۷) .

مَصْبَغٌ { [ع] بویانمش ، بویان
دیمکدر .

مُصَبِّحٌ { [ع] تصحیح ایدی ،
ایدن ، درجه تحت ایدرن .
اکثریا مطبعه لوده ترتیب سهولری
تصحیح ایدن ذواته اطلاق اولنور .
جی (مُصَبِّحٌ) .

ایکی تاریخ زعنا یازدی کلاک کوه افشانی ،
«بودیوانه مصحح ذائق فرسوده افکارک»
(شیخ ذائق)

مُصَحِّحٌ { [ع] تصحیح ایدنش ،
صحت اوزره دوزلدنش ،
یا کلتی طوغریودنش : (مصحح بر
نسخه ، مصحح بروقه) .

مُصَحِّفٌ { [ع] قرآن عظیم الشانه
اطلاق اولنور . فی الاصل
صحیفه لنش ، محفی حاوی یازی ولوحه
معنانه در . جی (مُصَاحِفٌ) :
(مصحاف شریفه) .

مُصَحِّفٌ { [ع] تصحیف اولنش ،
خطاه تغییر اولنش ؛
حرفلرینک نقطه لری تبدیل اولنور
مناسی بوس بتون دکشدیرلش کله
وکلام .

مَصْدَرٌ { [ع] تصدیق ایدنش ، دیبا
جانیلش . (فصولی) نك :
«منشی حکمت که چکمش خامة حکمت نکار»

مصرعیه مصدر اولان قصیده سی . .

مَصْدِرٌ { [ع] تصدیق ایدن ،
باش آغریدان ، باش

طوتیلان اشیای ممنوعه نظاماً مصادره
اولنور .
[ع] اشیای تلافیده ایکی
مُصَافَحَه } آدم بر برینک المریخی
طومتق یعنی دوستانه ال طومتق
معناستند در . سنن سنیه حضرت پیغمبریدن
اولان مصافحه بی عادات غربیه دن اولتی
ظن واعتبارله اجرا ایتک بک بیوک
اثر جهالتدر . غریبونک عادت عربیه
اتباع ایتدکاری متحققانددر .

مُصَالِح } [ع] اصطلاحات فقهیه .
دندر . مصالحه ایدن ،
عقد صلح ایدن . (مُصَالِحَ عَلَیْهِ) =
صلح ایچون و بریله جک شی که « بدل
صلح » دینیلیر . (مُصَالِحَ عَنْهُ) =
ادعا و طلب اولتان شی که « مدعی به »
دیمکدر .

مُصَالَحَه } [ع] صلح ایدشک ،
ایکی طرف غوغا و نزاع
ترک ایدرک بارشقی . اورلاشقی ،
اوبوشقی معناستنددر .

مُصَاهَرَت } [ع] قیض آلهرق
داماد اولتی صورتیه
مُصَاهَرَه } خصمق ، گوگو و لکله
قراست دیمکدر .

مُصَايَقَه } [ع] یزلمه یزاراتی
ایتمک . یز کلمه مقاوله
ایدوب قیشه قدر اجریته طومتق معنا .
سنه در . ییلغه طومتقه (مُعَاوَمَه)
آیلغه طومتقه (مُشَاهَرَه) برکونلکه
طومتقه (مُیَاوَمَه) دینیلیر .

مُصَادِف } [ع] راست کلن ،
اوکمه چیغان . قارشلی
کلن : (مُصَادِفَ نَظَرِ دَقْتِ) .

« اولدجه مصادف بکا جانانلانیور »
« حالا بی اطوارینه عاشق صانیور »
(م ناجی)

مُصَادَفَه } [ع] راست کلک ،
تصادف ایتک ، اوکمه
جیقیق .

مُصَادَقَت } [ع] صدق ایله دوستلق
ایتمک ، دوستلاشقی ،
طوغری معامله ده بولتیق : (آتار
مصادقت) .

مُصَادَمَه } [ع] ایکی شی بر برینه
چاربتق ، چاربتیق ،
اوروشقی : (مُصَادَمَه سَفَاشِن) جعی
(مُصَادَمَات) : (مُصَادَمَاتِ بَحْرِیَه)
= اشبو تعبیر دگن محاربه و غوغالری
حکمنی متضمندر .

مُصَارِع } [ع] گوروش طوتیعی ،
گوروشیعی ، پهلوان :
(مُصَارِعَ شَهِوَر قَاهِرَه پُوماق) .

مُصَارَعَه } [ع] ایکی شخص بر
بریله گوروشمک ،
گوروش طومتق .

مُصَافَات } [ع] بریله خالصانه
دوستلق ایتک ، مودت
صافیه ده بولتیق .

« وزارت » رتبه سنه معادلدره. اسلوب
فارسی اوژده (مُشِرَان) صورتند
جعلیر : (مشیران عظام) .
« دلیر صف شکندر اردشیر شیر افکندر »
« مشیر مؤمندر مستشار کار فرمادر »
(نفی)

مُصَاب { [ع] اصابت ایتمش ،
هدف اتخاذا ایله اورلش
دیمك ایسه ده مصیبه اوغرامش ،
قضا زده و یا خود سقط اولش. خسار
و ضرر کورمش معاننده قوللانیله
(قحط ایله مصاب اولان اهالی) جی
(مصابین) .

مُصَابَرَه { [ع] صبر و تحمل ایتمك .
مُصَابَرَه (مصابرت) .
صورتند استعمالی جائزدر .

مُصَاحِب { [ع] صحبت ایدیمی ،
ایدن § سلاطین عظام
حضراتك خدمت و محبت سنیه لريله
شرفیاب اولان ذوات و بندگان : (باش
مصاحب حضرت شهریارى ، مصاحب
حضرت پادشاهی) فارسی جی
(مُصَاحِبَان) .

مُصَاحَبَت { [ع] بربریه همد
اولق ، محبت ایتمك ،
مُصَاحَبَه { قوشمق : (مصاحبت
دوستانه) .

مُصَادَرَه { [ع] جریه صورتيله
بر شخصك اموال و
اشیاسی ضبط ایتمك : (اشخاص یدنده

مُشَفِّ { [ع] کوبه طاقلمش ،
کوبه ایله سرین اولان .
مُشَوِّش { [ع] تشویش ایدلش ،
قارمه قاریشیق ، بوزوق
دوزن :

« دیده پرآب ، دل پرآتشدر »
« طاهر و باطم مشوشدر »
(حالتی)

مُشَوِّق { [ع] تشویق ایدن ،
شوق و غیرته کتیرن ،
غیرتلندیرن . جی (مُشَوِّقِین) .

مُشَوِّك { [ع] دیکنلی . (مُشَوِّكَه)
= دیکنلی آغاج .

مُشَهِد { [ع] اشهاد ایدن ، شاهد
کتیرن .

مُشَهِد { [ع] تشهید ایدلش ،
مُشَهِد { یوکك و متین بابلش :
(مشهید الارکان) .

مُشَهِد { [ع] بنایی رفیع و متین
انشا ایدن .

مُشَهِر { [ع] فی الاصل اشارت
مُشَهِر { ایدیمی معاننده در . معنای
اصطلاحی امور دولتده امر و اشارت
ایدن دیمکدر . سلك عسکریده اك
صوك رتبه بی احرار ایدن ذاته اطلاق
اولور . (مُشَهِرَانَه) = مشیرجه سنه ،
مشیره یقیشه جق صورتده دیمکدر .
(مُشَهِرَت . مُشَهِرِی) = مشیرك .
(رتبه مشیریت) = مراتب ، لکیده دن

رنکلی ، قاب قاره شی :

« زیر لمانده او خال مشکین »

« بر حبش دلبریدر جانه یقین »

(نیل)

مُشَمَّسٌ { [ع] کونشه سرلش .
مُشَمَّسٌ { کونشه طولش ، قوروتق
ایچون کونشه طولش یا خود قولش ||

کونش دگمش ، کونش اورمش .

(زلف زدن) یا خود (کیسوی زرتار)

مقامنده (کیسوی مشمش) کی معاسز

بر تعبیر مجهول بر ذات طرفندن استعنا

ایدلدیکی بعض لغات کتابلرنده کی تنیه

واخطاردن آکلادم . بوقدر معاسز .

مناسبتی تمیزی قوالانان مطلبنا اسلوب

لسان عثمانیه و ادبیات شرقیه واقف

اولمایان مجزه مقله یندن بری اولمیدر .

مُشَمَّعٌ { [ع] تشمع ایدش ،

مُشَمَّعٌ { اریش بال مومنه تاثیرش

بر . بین العوام تحریف ایله (موشامبا)

دینیلر . (مُشَمَّعٌ طَبِی) = اصطلاح

طبده اوزرینه مؤثر بر ترکیب دوائی

سوریهلرک احضار اولنان علاجی بز

ویا کاغدلر دیمکدر که لسان ناسده یاقی

دیه معروفدر . (مُشَمَّعٌ تجاری) =

بالیهلره صاریلان زفتی قالین بز .

مُشَمَّعٌ { [ع] صیقیلان ، برشیدن

مُشَمَّعٌ { استکراه ایله جانی

صیقیلان ، نفرت ایدن .

مشکل) = مشکل دکل . قولای

دیمکدر . جمی (مُشْکَلَات) = موانع ،

کوچ و چنین اولان شیرلر ، ایشلر :

(حَلَالٌ مُشْکَلَات) = مشکلری حل

ایدیجی ، آجیجی دیمکدر . کافک ضمیله

تلغلی غلطدر .

مُشْکَلٌ { [ع] تشکیل ایدش ،

مُشْکَلٌ { شکالندیرلش ، شکل

ویرلش § ایری ، قوجامان ، شکلی

کوسترشی : (مشکلی بر آدم) .

مُشْکَلٌ یَسْنَدٌ { [ف] مشکل

مُشْکَلٌ یَسْنَدٌ { بکنیجی ، کوچ

چنین شیدن خوشلانان ، اولور اونز

شی بکنمه یمن ، هرشی کوجلکه بکن

آدم . جمی (مُشْکَلٌ یَسْنَدَان) .

(مُشْکَلٌ یَسْنَدَان) = مشکل یسند

اولانه یاقیشه حق صورته .

مُشْکَلٌ { [ف] بک مشکل . بک

مُشْکَلٌ { کوچ . (مُشْکَلٌ یَسْنَدَان)

= ائ مشکل ، ائ چنین : (مُشْکَلٌ یَسْنَدَان)

امور) .

مُشْکَلٌ گشای { [ف] مشکل

مُشْکَلٌ گشای { آجیجی ،

آچان یعنی مشکل اولان مسئلهلری ،

شیرلی حل و تسویه ایدن دیمکدر .

جمی (مُشْکَلٌ گشایان) .

مُشْکِنٌ { [ف] مسکن ، مسکلی

مُشْکِنٌ { مسک قوقولی § سیاه

بولاشمش، مسكلى. (مُشْكَنَام) =

مسك رنگلى، سياه. (مُشْكُورُوش)

= مسك صانان، عطار، مسك ياغچيسى.

(مُشْكِن) = مكلى، مسك قوقولى؛

سياه رنگلى شى. (مُشْكِن چَاه،

مُشْكِن چَه) = بعض كوزلار ك يوزلنده

بولنان سياه بن. (مُشْكِن سَنَان)

= اوزون سياه كبريك. (مُشْكِن

كَلَاه) = دلبرلر ك سياه صاچلىرى.

(مُشْك پِيْد) = سلطانى سوكود

آغاچى كه چيچكى كوزل قوقار. عجم

سوكودى ده ديرلر. بونامى عود آغاچنه

عطف ايدنلرده وار ايسه ده طوغرى

دكلدر.

«كوزمدن مردم آسا خال روى دلر باچي قماز»

«سویداوش دلدن فكر زلف مشكسا چي قماز»

(نيلى)

مُشْكَن { [ع] تشكك اولتمش،

مُشْكَن شكه دوشورلش.

شكوى، شبهه نى اولان.

مُشْكَن { [ف] عربده (سعد)

مُشْكَن دينان و معالطه قوللا.

نيلان برنوع اولك كوكيدرك غايتله

كوزل قوقار.

لر ك طاراق ديدكلى آل. جى

(مُشْطُ، مُشْطُ، مُشْطُ) ، (مُشْطُ الْقَدَم)

= آياق پارمقلىله آياق بيلكنك آره.

سند بولنان و آياق طاراغى دينلن محل.

(مُشْطُ الْيَد) = ال پارمقلىله ال بيلكنك

آره سند بولنان وال طاراغى دينلن

محل. (مُشْطَه) = بالخاصه صاچ

طاراغى.

مُشْعِر { [ع] اشعار ايدن، يازمق

مُشْعِر سورتيه بيلدیرن.

مُشْعِش { [ع] شمشه نى، پارلاق،

مُشْعِش كوسترشل.

مُشْفِق { [ع] شفقت ايدن، اسير.

مُشْفِق كه بوب مروت كوسترن،

شفقتلى: (اب مشفق، والده مشفقه)

(مُشْفِقَانَه) = مشفق اولانه ياقيشه جق

صورته: (الغاف مشفقانه، اوضاع

مشفقانه).

مُشْك { [ف] «مُشْك» دينلن

مُشْك كوزل قوقولو شى كه ديار

(چين وختن) ده يتيشن آهورلك

ناتيدر. (مُشْك) بونك معر بيدر.

كسر ميم ايله ده لغتدر. حق محاوراته

اكثر يا كسر ميم ايله (مُشْك) دينلير.

(مُشْكُ الْفَتَان، مُشْكُ الْفَتَان) = مسك

صاچچى، صاچان. (مُشْكَبَار) =

مسك ياغديران، تعطير ايدن، مسك

قوقولى. (مُشْكُ الْوَد) = مشكه

دعوای شخصی اقامه ایدن. (مُشْتَكِيَّانَه)
 = مشتکی اولانَه باقیته جق صورتده .
 مُشْتَكَا { [ع] اشتکا ایدلش ،
 مُشْتَكَا { شکایت اولنش : (ماده)
 مشتکی) ، (مُشْتَكَا عَنْه) = کندیسندن
 شکایت اولان کیسه .

مُشْتَدِد { [ع] تشدید ایدلشی ،
 مُشْتَدِد { شدتلندیریجی ، شدت
 ویرن : (مُشْتَدِد جزا ، اسباب مُشْتَدِدَه) ،
 مُشْتَدِد { [ع] تشدید ایدلش ،
 مُشْتَدِد { شدتلندیریجی ، شدت
 ویرلش § شدتی ، اوزرینه شو (.)
 اشارت قولنش : (حروف مُشْتَدِدَه ،
 حرف مُشْتَدِد) .

مُشْرِخ { [ع] تشریح اولنش ،
 مُشْرِخ { آلمش .
 مُشْرِف { [ع] برشیته اوستدن
 مُشْرِف { باقوب مطلع اولان §
 یوکسک یره چیقان ، یوکسلن § مائل
 ومستعد و یاقین اولان . لسانعزده یالکز
 صولک معناده قوللانیلیر : (مُشْرِف حَرَاب) ،
 مُشْرِف { [ع] شرفلنمش ، شرفلند
 مُشْرِف { یرلش ، کندیسنه شرف
 ویرلش : (ادراکیله مشرف اولدیغیز
 شهر صیام) .
 مُشْرِف { [ع] اشراک ایدن . جناب
 مُشْرِف { حقه شریک قوشان .
 جی (مُشْرِکین) .

مُشْط { [ع] طازاق . فرسیسی
 مُشْط { (شانه) دره § چوخله .

مُشْتَمِل { [ع] اشتمال ایدن ، بوریوب
 مُشْتَمِل { اورتیش ، ایچنه آلمش ،
 قابلامش اولان .

مُشْتَمَلَات { [ع] برشیته تابع و
 مُشْتَمَلَات { ومتعلق اولان نسلر ،
 لسانعزده برخانه نك لواحق و بر بنانك
 فرعلری معناسنده قوللانیلیر . مفردی
 اولان (مُشْتَمَل) قوللانیلماز .

مُشْتَه { [ف] خنجره ، بیجاق قبضه .
 مُشْتَه { سی کی آویز ایله طوتیله جق
 شی § سراج و یاپوچچی اصنافنك
 قوللاندقاری آغاجدن و یا خود معددن
 معمول وصافی کندوسندن یعنی یکپاره
 اولان طوفاق .

مُشْتَه { [ع] اشتها ایش ،
 مُشْتَه { شهرت بولش : (فضل
 و کمال ایله مشتهر) .

مُشْتَه { [ع] اشتها ایدلش ،
 مُشْتَه { [ع] اشتها ایدلش ،
 مُشْتَه { ایسته نلش . (مُشْتَهَات)
 = اشیای مرغوبه ، آرزو ایدیلن شیله .

مُشْتَه { [ع] بر آویز ، آویج
 مُشْتَه { طولوسی مقداری .

{ فَرِيضَةُ الْمُشْتَرَكِ } = میراثه متعلق بر مسئله شرعیه در .

{ [ع] سَيَّارَاتِنِ بِرَكُوكِ }
مُشْتَرِي اسمیدر که نام دیگری (برجیس) در . اهل تعجب عندند
بوگا « سعد اکبر » ، « قاضی فلك »
دینلیر في اشترا ایدن ، صاتین آلان .
جی (مُشْتَرِينَ) .

« معرفت التفاته تابعدر »

« مشتریز متاع ضایعدر »

(معلم ناجی)

{ [ع] اشْتَرَا وَلَنْشِ }
مُشْتَرِي صاتین آلتش : (عبد مشتری ، مال مشتری ، ملك مشتری) .
[ع] اشْتَعَالَ ایدن ،
مُشْتَعِل يالکالایان ، پارلایوب آلون .

{ [ع] اشْتَعَالَ ایدن ،
مُشْتَعِل مشمول اولان ، اینش ایله اوغراشان .

{ [ع] اشْتَقَا ایتش ،
مُشْتَق بینلرنده معنی و ترکیب جهتله مناسبت وصیغه جهتله مغایرت اولوق اوزره دیکرکله دن اخراج اولنش کله . جی (مُشْتَقَات) .

{ [ع] اشْتَكَا ایدجی ،
مُشْتَك شکایت ایدن في وقوع بولان برجرمدن کندیشنی متضرر عد ایدرهك بر مستنطق ویاعکمکه حضورنده

{ [ع] کندیشنه بکزره ،
مُشْتَبِه به ملتبس اولان .

{ [ف] تَحْرِيفُهُ }
مُشْت دینلیر که یومروق ، توقات دیکدر في مجاز آووج مناسنده ده قوللانیلیر . (مُشْتَرَن) = یومروق اوران ، پهلوان :

« هله اینسون برایکی مشت کران اگسه سنه »
« نه آغیر باشلی اولورباق اوسبکسر دیدیکه ،
(معلم ناجی)

{ [ع] اشْتَقَا ایتش ،
مُشْتَق اشتیاقی ، آرزو صاحبی .
(مُشْتَقَاتُهُ) = مشتاق اولانه باقیشه .
جق صورته . جی (مُشْتَقَاتِنِ)
اسلوب فارسی اوزره (مُشْتَقَاتِ)
صورته ده جعلنیر .

{ [ع] اشْتَبَاهُ ایدجی ، شبهه ،
مُشْتَبِه لَن ، شبهه .

{ [ع] اشْتَدَادُ ایتش ، شدت
مُشْتَدِد بولش ، شدتلنش :

« نه در کوکلهه بوسودا که دائما مُشْتَدِد »
(صفا)

{ [ع] اشْتَرَاکُ اولنش ،
مُشْتَرَك اوراقلاشه تصرف و استعمال اولنان شی : (ملك مشترك ، مال مشترك) في برقاچ شیعه ویاشخصه متعلق : (مشترك المفعه) ، (مشترك المیزان) = داخل قیاس ، اولچویه کلیر .

{ [ع] مَهْمُوم ، کندی
مُشْتَرَك کندینه سویله تن آدم .

صورتندده قولانییر. فرانسیزجه سی
(Consuption قونولناسیون)
در. جی (مشاورات) : (مشاورات
قانونیه ، مشاورات طبیه).

مشاهدہ { [ع] مشاهدہ ایدیجی ،
جی (مشاهدین) .
کوز ایله کوریجی .

مشاهدہ { [ع] برشی کوز ایله
کورمک ، رؤیت .
جی (مشاهدات) ، (مشاهد) =
کوز ایله کورلش دیمکدر .

مشاہرہ { [ع] آیلقله طونقی .
(مشاہرة) = آیلقل
اولرق .

مشبک { [ع] تشبک ایدنش ،
اجزای بالیق آغی و
وینجره قفسی کی اورنش .

مشبه { [ع] شبه ایدنش ، آکره .
دلش § معادل ، شبیه ،

بگزور . (صفت مشبه) = فعلدن
مشتق اسم فاعل . اسم فاعل ایله
ینلرنده کی فرق اسم فاعلده حدوث ،
صفت مشبهده ثبوت معناسی بولنسیدور .
یعنی اسم فاعلارک مدلولی اورمق ،
کولک کی افعال و احوال نوعندن
اولان وصف مشبه ترک مدلولی ایسه
طارلق ، کنیشک کی اوصاف نوعندن
بولنان شیلردور .

کندیسنه اشارت اولمش ، اولنان ،
اسمی یوقاریده کچن . اشبو تعبیر
رسمیاتده استانبول پایهلر ایله فریقار ،
رتبه اولی رجال ، روم ایلی بکلر بکی
پایهلرلی و بونلرک مافوق بولنلار
حقارنده و خصوصیاتده مزیتلی ذوات
حقنده قولانییر .

مُشارِک { [ع] اورناق اولیجی ،
اشترک ایدیجی ، ایدن .
مُشارِکَت { [ع] اورناقلاشق ،
برینه شریک اولق ،
اورناقلق .

مُشاع { [ع] اشاعه اولمش §
اصطلاح فقهده حصص
شایه بی حاوی اولان شی دیمکدر .

مُشاعَره { [ع] شعر سویلشمک ،
ایکی شاعر بر برینه
قارشلی شعر سویلشمک .

مُشافَهه { [ع] یوز یوزه ، آغز
آغز . سویلشمک
لاقیردی اتمک .

مُشاکَلَه { [ع] بر برینه اوینغون
کلک ، شکیلجه بر اولق ،
بگزرمک .

مُشاوِر { [ع] استشاره و مذاکره
ایدیجی . ایدن : (حقوق
مشاوره ، طیب مشاور) جی
(مُشاوِرین) .

مُشاوَرَه { [ع] مشورت اتمک ،
مذاکره صورتیه عقل
ورای طانمشق . نظمده (مشاورت)

اولنقى اوزره قلمه آلان ورقیه اطلاق
اولنور . بونك بومعاده استعمالی
بجاز آدر . معنای اصلیی «سیاهلانش»
دیمكدر . بولفظلرك هر ایکیسی ده
استعمال اولنمش ایسه ده برنجیسی ده
زیاده قرین صوابدر ، دهجا جوق
قوللانلیلر . برنجینك جی (مُسوَدات)
ایکینجینك جی (مُسوَدات) در .

مُسَبِّل { [ع] اسهال ایدجی ،
معدده و باغرساقلری تطهیر
ایدن علاج . جی (مُسَبِّلَات) .

مُسَبِّب { [ع] ایشنده اعمال ایدن ،
ایشنه باقایان ، تبیل ،
اوشنکن .

مُشَابَه { [ع] بگزه بیجی ، بگزه یین ،
برشیک نظیری ، اشی .
مُشَابَهَت { [ع] مشابهك ، بگزه .
مك ، نظیر اولق :
(ایکی یازینك یکدیگره مشابهتی) .

مُشَاهَدَة { [ع] سویگشمك ، بربرینه
سویگوب صایق .

مُشَاجَرَه { [ع] نزاع ایدشمك ،
چكشمك ، آعاج ایله
اورشمك .

مُشَار { [ع] اشارت اولنشی ،
کوسترلش : (مُشَار
بِالْأَمَل ، مُشَارُ الْبَنَان) = پارماقله
اشارت اولنان ، کوسترلش ، مشهور ،
معروف دیمكدر . (مُشَارِ آيَه) =

ادعا ایدنلر دخی موجود اولدیغندن
اصلی تعیین ایچنون پك جدی تنبها
وتدقیقات مخصوصه اجراسی اقتضا ایدر .
مُسَمَّط { [ع] اصطلاح عروضده
پنترلی اکثریت اوزره
قافیهلی دوت جزءدن متشکل اولان
نظم دیمكدر .

مُسَمَّی { [ع] تسمیه ایدلش ،
اسم ویرلش ، آد قو .
نطش : (مُسَمَّی بِالْقَبِیْض) = نقیضی ،
ضدی ، عکسی ایله تسمیه اولنمش دیمكدر .
« اندوه ایسه اسم بی مسمی »
(معلم ناجی)

مُسْن { [ع] یاشلی . مؤنثی
(مسنه) .

مُسْنَد { [ع] اسناد ایدلش ،
نسبت ایدلش § علم نحو
اصطلاحنده دیگر برکله یه اسناد ایله
ایراد اولنان کله ، کلام ، خبر .
(مُسْنَدُ آيَه) = عئوده عمل اسناد
اولان کله ، مبتدا . (خَطِّ مُسْنَد) =
قدیمآ یتمده مستعمل یازی .

مُسَوِّد { [ع] تسوید ایدن ، قلمه
مُسَوِّدُ آلان ، انشا ایدن ،
کاتب . جی (مُسَوِّدِیْن) .

مُسَوِّدَه { [ع] برماده حقنده
مؤخرأ تبیض ایدلش
مُسَوِّدَه { [ع] آندن اول ایجاب
حاله کوره محو واثبات

جَمِي (مُسْلِمِينَ) : (إِمَامُ الْمُتَّقِينَ)
 = خلیفۂ ذی شان اسلام اولان ذن
 شوکتیهات حضرت پادشاهی . مؤثی
 (مُسْلِمَه) جَمِي (مُسْلِمَاتُ) .

مُسْلِمٌ {ع} تسلیم اولنش، طایبیرنش،
 مسلم اولنش § طوغری اولدنی
 اعتراف ایدلش § بلا اعتراض اقتباص
 ایدلش ، بویون اکلش . جَمِي اولان
 (مُسْلِمَاتُ) = صحتی تسلیم اولنش .
 آشکار بولنش اولان حصوصات ؛
 مخاطبك اعتراف ایتدیكى قضیه لر دیمکدر .

« آ کا مخصوص و مسلمدر هم »
 « مویمو جمله امور عامه »
 (خاقانی)

مُسْلِمٌ {ع} تسلیم ایدن . طایبیران .
 مسلم اولنش § ورن § اسکی زمانده بر
 قضائک ، بر شهرک امور اداره سنه و
 ضبط و ربطنه طرف دولندن مأمور
 اولان و شمدیکی قضا قائمقاملری
 مرتبه سیده بولنان ذواته دینلیردی .

مُسْلِمَانُ {ف} اسلام دینده بولن
 مسلمان هر فرد اطلاق اولنور .
 لسانعزده محاوراده تلفظی بو صورته
 واستعمالی مفرد حکمتده در . نظمه
 فتح سین و سکون لام ایله قوللانیلیر .
 (مُسْلِمَانَانُ) طرزنده جمیلر . یوکلکات
 اسلوب فارسی اوزره (مُسْلِم) ک جَمِي
 اولدنی بیان ایدنلر بولندنی کی عکسکی

مُسْکِرٌ {ع} مسکر ویریمی .
 ورنه ، سرخوش ایدن ؛
 (کل مسکر حرام) = هر مسکر اولان
 شی حرامدر . جَمِي (مُسْکِرَاتُ) =
 مسکر ویریمی شیلر ، مشروبات کثولیه ،
 سرخوش ایدن ایچکیلوک کافه سی
 دیمکدر .

مُسْکِنٌ {ع} تسکین ایدن ،
 سکون حاله کتیرن ،
 یاتشدیران § اصطلاح طبله آلام و
 اوحای ازان ایدن ، طور دیران علاج
 و دواده کی خاصیه اطلاق اولور .

مُسْتَلَحٌ {ع} تسلیح ایدلش .
 (مُسْتَلَحًا) = سلاحي
 اولدق .

مُسْتَسْلٌ {ع} اجزاسی زنجیر
 مستسل واری بر برینه متصل
 اولان . زنجیرنه ماعلی بولان § بر
 دوزیه . آرقه آرقه ، صیره لاهه .
 « اول قدر کا کل دلداره سازلدی دن کیم »
 « شش جهندن کوزمه زلف مسلسل کورینور »

(نجار زاده)

مُسْطٌ {ع} تسلیط ایدن ، برنی
 مستط دیکری اوزرینه صا .
 تاشدیران .

مُسْطٌ {ع} تسلیط اولنش ،
 برنیک اوزرینه دوشمش ،
 صافاشمش ، ایلدیشش ، متعرض .

مُسْلِمٌ {ع} دین مبین اسلام اوزره
 مسلم بولن ، اهل اسلام اولان .

مُسْرِفٌ [ع] امراف ایدن ،
حددن آشقین ولر و مسر
اوله رق صرف و تلف ایدن . (مُسْرِفَانَه)
= مسرفه سنه .

مُسَطَّحٌ [ع] تسطیح ایدلش ،
دوزلش ، یاصی :
(کره مسطحه) .

مُسَطَّرٌ [ع] تطیر اولنش ،
پازلش .

مُسَعَّدٌ [ع] اسعاد ایدیجی ،
مسعود و بختیار ایدن .
(مسعد) = اسعاد ایدلش ، مسعود
و بختیار قیلنش .

مُسَقَّفٌ [ع] تسقیف ایدلش ،
اوستی اورتولش ، طاولانی
بنا ، طام . جمی اولان (مُسَقَفَات)
= اصطلاحات ققهیه دن اولوب مستفلاندن
ماعداد خانه ، خان ، دکان کی اوستی
اورتولی اولان وقف عمارت ، بنالر
دیمکدر .

مُسَقَّى [ع] سقی ایدلش ، صو .
لانش § غریف ایله
(موصافه) دینیلن طعامدرکه اوزرینه
قیمه قونیلوب ات صوی دوکیله رنک
پیشیرلش سبزه دیمکدر .

مُسَكَّتٌ [ع] اسکات ایدیجی ،
سکوت ابتدیرن ،
صوصدیران ، آغز قاپادان : (جواب
مسکت ، سؤال مسکت) .

مُسَجَّعٌ [ع] سجعلندیرلش ،
سجعی . عبارده هر
جمله نك صوگی بر برینه اویتون الفاظ
ایله مرتب دیمکدر : (عبارۀ مسجعه) .

مُسَجَّلٌ [ع] سحله قید ایدلش ،
دفتره کچیرلش ، تسجیل
قیلنش : (وقوعات مسجله) .

مُسَحَّرٌ [ع] سحر ایدلش ،
مفتون . فی الاصل ایچی
یوشالیدلش ، قوف شی معناسته در .

مُسَخَّرٌ [ع] تسخیر ایدن ، اطاعته
مسخر کتیرن ، اله ایدن .

مُسَخَّرٌ [ع] تسخیر ایدلش ،
ضبطله اله ایدلش §
اطاعته کتیرلش ، مجلوبه ، منقاد §
اصطلاحات قانونیه ده حکمیه کله یه
مدعی علیه ایچون محاکمه قیاییه ائنا .
سنده تبیین اولنان وکیل دیمکدر :
(وکیل مسخر) .

مُسَخَّنٌ [ع] تسخین ایدلش ،
قیزدیرلش ، ایصیدلش .

مُسَدَّسٌ [ع] تسدیس ایدلش ،
آلتیو یایلش ، آلتی یه
ابلاغ اولنش § آلتی یه تقسیم ایدلش ،
آلتی ضلع ایله محدود شکل هندسی §
فن عروض اصطلاحانده هر ییتی آلتیشیر
مصراعدن مرکب منظومه دیمکدر .

مُسَرَّجٌ [ع] اگر اوولش ،
اگرلش ، اگرلی :
(اسب مسرج) .

اموال امیریه بی تحصیل ایدنلرک عنوانی
ایدی . ایراندی الیوم او مثلکو مأمور-
لرک عنوان رسمیسیدر .

و . . . } [ع] استیلا ایدن ، بر
مستوی } مملکتی بر علی قوه عالی
ایله ضبط ایدن § سرایت ایدن ، بر
یری یاییلوب قایلایان ، طاغیلان :
(مرض مستوی ، امراض مستویه ،
نزله مستویه) .

و . . . } [ع] دوز ، طوغری ،
مستوی } یایغین : (خط مستوی ،
اشکال مستویه) ، (سطح مستوی)
= دوز یر .

و . . . } [ع] چرکین ، کوتو ،
مستعجن } فنا کورلش ؛ قیح ،
معیوب ، ناسزا اولان : (ذکری
مستعجن) .

و . . . } [ع] استهزا ایدن ،
مستهزی } مسخره له آلان ،
ذوقلن ، اکلن . (مستهزایه) =
انسانی استهزا ایدیچی اولانه لایق
صورته .

« آز اولور دوستی مستهزینک »
(خدما صفا)

و . . . } [ع] استهلاک ایدن ،
مستهلاک } صرف ایتک صورتیه
توکتوب یتیرن .

و . . . } [ع] استهلاک ایدلش ،
مستهلاک } صرف ایتک صورتیه
توکلش ، یتیرلش : (اوزاق مستهلاک) .

و . . . } [ع] استناد ایدن ، بر
مستند } سنه بی سند طوتوب آکما
طایانان . (مستند) = مستند اوله رق .
مستسخ } [ع] استنساخ ایدن ،
مستسخ } یازلش بر شیک صورتی
نسخه سن چیقاران ، قوییه ایدن :
(مستسخ ماکنه لر) .

و . . . } [ع] استنطاق ایدن ،
مستنطق } صوروب جواب ایسته-
ین § جرائک فاعلری میدانه چیقار-
مق ایچون نظاماً لازم کلن تحقیقات
ومعاملاتی ایفا ایدن محاکم عدلیه به
منسوب مأمور مخصوص : (مستنطق
قرارنامه سی) .

و . . . } [ع] استنار ایدن ، نور
مستنیر } آلان ، ضیادار ، یارلاق .

و . . . } [ع] سزاوار ، لایق
مستوجب } § « موجب » کبی
سبب ، وسیله ، باعث .

و . . . } [ع . مولد] محافظه
مستودع } ایتک اوزره برمالی
قبول ایدن آدم . اصطلاحات فقهیه .
دندر .

و . . . } [ع] برینه برشی
مستودع } امانه تسلیم ایدن §
ودیه وضع اولنان یر .

و . . . } [ع] طولنون ، کافی ،
مستوی } یتجک درجه ده :
(مستوی معاش) (مستوی) =
استیفا ایدیچی دیمکدرکه زمان قدیمده

مُسْتَقِيمٌ { [ع] استقامتله متصف ،
مُسْتَقِيمٌ { استقامت صاحبي ،
طوغری اولان : (مستقیم آدم ، طریق
مستقیم ، خط مستقیم ، خطوط مستقیمه) ،
(مُسْتَقِيمٌ) = مستقیم اولانه یاقیته .
جق صورتده .

مُسْتَكْبِرٌ { [ع] استکبار ایدن ،
مُسْتَكْبِرٌ { نفسی بیوک کورن ،
بیوککن .

مُسْتَكْرَهٌ { [ع] استکراه ایدن ،
مُسْتَكْرَهٌ { مردار کورن ،
تیکین .

مُسْتَكْرَهٌ { [ع] استکراه ایدلش ،
مُسْتَكْرَهٌ { مردار کورلش ،
تیکینلنمش .

مُسْتَكْرِيٌّ { [ع] استکرا ایدن ،
مُسْتَكْرِيٌّ { کرا ایله طوتان .
(متأجر) زیاده قوللانیلیر .

مُسْتَكْشِفٌ { [ع] استکشاف
مُسْتَكْشِفٌ { ایدن ، کشف
ایتمک چالیشان .

مُسْتَلْذِذٌ { [ع] استلذاذ اولنمش ،
مُسْتَلْذِذٌ { خوش و لذیذ کورلش
شی . جی (مُسْتَلْذَاتٌ) = کندیسندن
لذت آلان شیلر .

مُسْتَلْزَمٌ { [ع] استلزام ایدن ،
مُسْتَلْزَمٌ { لازم کوسترن ، ایجاب
ایدن ، باعث ، سبب : (مُسْتَلْزَم
جزا ، مستلزم تقدیر) .

مُسْتَمِدٌّ { [ع] استمداد ایدن ،
مُسْتَمِدٌّ { مدد یعنی یاردیم ایستین .
مُسْتَمِرٌّ { [ع] استمرار ایدن ،
مُسْتَمِرٌّ { بر دوزی یه اوزایوب
کیدن ، برقرار اولان ، متصل ، دائم .
(مُسْتَمِرٌّ) = مستمر اوله رق ، بر
دوزی یه ، دائما .

مُسْتَمِعٌ { [ع] استماع ایدن ، ایشیدن ،
مُسْتَمِعٌ { دیکله ین . (مُسْتَمِعٌ) =
مستمع اوله رق ، ایشیده رک . جی
(مُسْتَمِعٌ) .

مُسْتَمْلِكٌ { [ع] استملاك اولنمش ،
مُسْتَمْلِكٌ { اولان ، صابن آلان
ملك . (مُسْتَمْلِكَةٌ) = بر دولت
جانبندن صورت مخصوصده تملك و
تصرف اولان قطعه اراضی دیمکدر .
جی (مُسْتَمْلِكَاتٌ) فرانسجه سی
(Possession) پوسسیون) .

مُسْتَمْلِكٌ { [ع] متألم ، آندوهناک ،
مُسْتَمْلِكٌ { غمی ، تاسلی . غم ،
کدر ، تاسه معانسه اولان (مُسْتَمْلِكٌ)
لفظیله صاحب معناسی افاده ایدن
(مُسْتَمْلِكٌ) اداتندن مرکبدر . مجازاً
حاجتمند معناسنده قوللانیلیر . جی
(مُسْتَمْلِكَانٌ) فتح تا ایله یاکلش
اوقوماملی :

« کران کلز وقاری اهل فیضک مستمندانه »
« سبوی باده غموران شوقه بار دوش اولماز »
(قوجه راغب)

اسلوب فارسی اوزره جی (مستفیدان).

مستفیض { [ع] استفاضه ایدن،
بولان، فیضه نن. موزیاده استمالی
غالبدر .

مستقبل { [ع] استقبال ایدن،
فارشیلیان . جی
(مستقبلین) .

« مستقبل اشك خروشان ايله غرك »
(ناجی)

مستقبل { [ع] استقبال ایدلش،
فارشیلانمش في زمان
آتی في علم صرف اصطلاحده آتی به
دلات ایدن فعل دیمکدر . اکثریا
برنجی ، ایکنجی معالرده قوللایلیر .

مستقر { [ع] استقرار ایدیجی،
ایدن ، برقرار اولان .

مستقرض { [ع] استعراض ایدن،
اودونج پاره آلان،
بورج ایدن . جی (مستقرضین) .

مستقرض { [ع] استعراض اولنش،
بورج و اودونج آلتنش
شی : (مبلغ مستقرض، مبلغ مستقرضه)
جی (مستقرضات) .

مستقل { [ع] استقلال صاحی،
باشلی باشنه اولان ، بر
بره مربوط و تابع اولایان . (مستقلاً)

= مستقل اوله رق ، باشلی باشنه اولقی
صورتیه .

مستغلات { [ع] « مستغل » ك
جی . مستفاددن یعنی

اوستی اورتولو عقاربندن ماعدا حاصلات
و ایراد کتیرن شیره اطلاق اولنورکه
مؤسسات خیره نك ادامه و اداره سی
ایچون اقتضا ایدن وارداتی کتیرمك
اوزره وقف ایدلش ترلا و اراضی و
سائرہ دیمکدر . مفردی هیچ قوللایلماز .

مستغی { [ع] استغنا ایدن، محتاج
اولایان في چکین، تنزل
ایتمه نن ، نازلانان . (مستغنیانه) =

مستغنی اولانه لایق صورته .
« بنده مستغنی طبیعت ، نونهام سایه دار »
(م ناجی)

مستغنی { [ع] استغناء ایدن،
عون و مدد دیلمه نن .
جی (مستغنین) : (یاغیان المستغنین) .

مستفاد { [ع] استفاده اولنش،
آکلاشلمش في فائده
صورتیه حاصل اولش ، قازانلش :

(وزیر نکتهدان ، دستور اهل علم و صاحب دهل)
(که غالبدر ذکاوه فکری عقل مستفاد اوزره)
(نفی)

مستغی { [ع] استغنا ایدن، فتوی
ایسته نن ، شرعاً بر
مشكك حل و بیان ایدلسنی طلب ایله نن .

مستفرغ { [ع] استفرغ ایتدیر-
یجی، چیقاریجی علاج .

مستفید { [ع] استفاده ایدن ،
فائده لنن، فائده بولان .

دن عربيه داخل اولئش ، عربلاشمش
اولان .

مستعطف { [ع] استعطف ايدن ،
شفقت طلب ايدن .
(مستعطافانه) = استعطف ايدنه
مناسب گوريله جاك صورتده .

مستعفی { [ع] استعفا ايدن ، بر
خدمتدن يا برما موريتدن
عفو ايدلسنى ايستين § نیاز عفو
ايدن ، صوجنك عفوئى طلب ايدن .

مستغنی { [ع] استعلا ايدن ،
يوكسلن § اوسته چيقان ،
اوستون ، غالب اولان . (حروف
مستغله) = نجويد اصطلاحجه حين
تلفظده بمضارنده لسان دماغه يوكسلن
وبعضارنده صوت يوقاريدن خروج ايدن
يئدى حرفه اطلاق اولئوركه (خ ، ص ،
ض ، ط ، ظ ، ع ، ق) حرفلرندن
عبارتدر .

مستعمر { [ع] استعمار ايدن ،
معمور و آباد ايلهين .

مستعمر { [ع] استعمار اولئش ،
معمور ايدلش ، شنلند
يرلش . (مستعمره) = بر دولت
طرفندن صورت مخصوصده مهاجرين
سوق واسكاتيله آباد ايدلش ، شنلند
يرلش اولان قطعۀ اراضى ديمكدركه
فرانزجهسى (قولونى Colonie) در .
جى (مستعمرات) .

مستعمل { [ع] استعمال ايدن ،
قوللانان .

مستعمل { [ع] استعمال ايدلش ،
قوللانئش : (لفظ
مستعمل . كلمات مستعمله ، لباس
مستعمل) .

مستعير { [ع] استعاره ايدن ،
عاريت آلان .

مستعين { [ع] استعانه ايدن ، يارديم
ايستين . (مستعيناً بالله) .

مستغاث { [ع] استغاثه ايدلش ،
كنديسندن عون وممدد
طلب اولئان ، جناب الله .

مستغرب { [ع] استغراب ايدن ،
غريب كورن .

مستغرب { [ع] استغراب ايدلش ،
غريب كورلش ،
غرابئلى بولئان شى .

مستغرق { [ع] غرق اولئش ،
غرق اولان : (مستغرق
سرور ، مستغرق ديون ، مستغرق
حزن) § استغراقلى ، كندىنى بيلمه .
يه جاك قدر طالئين ، دوشونگن .
محاورانده اكثرياً ونظمده بمضاً فتح
را ايله قوللائيلىر :

« نجه ائى كه كتابخانه حق »
« اولدى تأليفي ايله مستغرق »
(خاقانى)

مستغفر { [ع] استغفار ايدنه ،
اللهدن مغفرت ديلهين :

(فلان تائب ومستغفر اولدى) .

بولندیران . (مستعجاً) = یانسه
آلهرق ، یانسه بولهرق .

مُسْتَضَى { [ع] استضاءه ایدن ،
ضیالانان : (قر کونشدن مستضیدر) .

مُسْتَطَاب { [ع] استطاب ایدلش ،
خوش و کوزل کورلش ، بگلمش : (کتاب مستطاب) .

مُسْتَطَرَف { [ع] استطرف ایدن ،
طرفه ونادیده و تحف عد ایدن ، کوزل کوبستن .

مُسْتَطِيل { [ع] استطاله ایدن ،
اوزایان § درت زاویه قائمه ایله ایکی اوزون ایکی قیسه دوت ضلع مقابلی حاوی ، اوزونجه و دوت گوشه لی شکل هندسی . (مستطیل الرأس) = باشی ایلری اوزون آدم .

مُسْتَظَرَف { [ع] حای ، محنوی ،
محیط کی ایچنه آلان ، اطرافنی قوشادان ، قوشانمش اولان .

مُسْتَظَل { [ع] کولکده اوطلو .
ران ، کولکلنن § جایه آلتنده بولنان ، صیفتمش سایه .
لنمش اولان .

مُسْتَظْهَر { [ع] استظهار ایدن ،
طایانان ، آرقه و یرن .
معنویانده قوللانلیر .

« جفر کی چوقی ذوالجناحین اولسه م »
« مستظهرم اللهه ، پیغمبرمه »
(م ناجی)

مُسْتَعَار { [ع] استعاره ایدلش ،
عاریت اولهرق آلمش .

اصطلاح قهدهه بلابدل منقعی تملیک
اولنان شی دیمکدرکه آلان کیسه مالی
اولدینی حالده صاحبک اذنی بولندینی
مدنجه آنی قوللانیر وصاحی ایستدیک
زمان کری و یرر . (مستعار منه) =
کندیسندن عاریت اولهرق برشی آلمش
اولان :

« نمایاندر لباس قابلیت مستعار اولماز »
(نبحار زاده)

مُسْتَعَان { [ع] کندیسندن یوادم
طلب اولمش ، اولنان

جناب الله : (رب مستعان ، یامستعان) .
مُسْتَعَجِل { [ع] عجله اولسی ، تیز
ایاپلسی ایستلش ، اهیق
جهتیه چابک اولسی ، مطلوب اولان .
(مستعجل) = مستعجل اولهرق ،
عجله صورتیهه پایلهرق . (مستعجل)
= عجله ایله تیز اولسنی ایستین .

مُسْتَعَد { [ع] استعدادی ، قابیلی ،
برشی قبول و انصافه
طبیعی آماده بولنان ، استعداد و ذهن
وفر است صاحی اولان . (مستعدانه)
= مستعد اولانه یاقیشه جنی صورتده .
فارسی جمی (مستعدان) عربی جمی
(مُسْتَعِدِّين) .

مُسْتَعَرَب { [ع] اصلاً عربی
اولدینی حالده سوکتره

- و یا (مفعول مفاعیلین) جزیره مساوی
برر پارچه ضم ایتک صورتیله سوبله نیلن
نظم . او پارچه نره (زیاده) دینیلیر .
- مستسعد { [ع] استسعاد ایدلش ،
مستسعد { مستسعد ، اوغورلی
طوتلش .
- مستسقی { [ع] استسقا علتله گرفتار
اولان ، بدنک برطرفنده
ویا خود قارنده سو بیریکن آدم §
قوراقلنک دوامنده یاغور دماسنه
چقان .
- مستشار { [ع] استشاره ایدلش ،
ایش طائیشلوب قونو .
- شلمش . بعض دوائر رسمیه ده نظارک
کندیلمه استشاره ایده جکری معاوئرلی
حکمنده بولان مأمورلرک عنوان
رسمی : (خارجه مستشاری) .
- مستشفی { [ع] استشفایدن ،
شفاجو .
- مستشرق { [ع] مولد [استشرق
ایدن ، اقوام شرقیه
متعلق علوم وادیاتک تتبع وتدقیق ایله
مشغول اولان غربی ، اوروپای . جمی
(مستشرقین) .
- مستشهاد { [ع] استشهاد ایدلش ،
شاهد طوتلش . جمی
(مستشهادت) . بؤکلہ آثار فصحا
حقننده استعمال اولنور .
- مستصحب { [ع] استحباب ایدن .
پاتنه آلان ، پاتنده
- مسترحم { [ع] استرحام ایدلش ،
یا لواولش ، نیاز اولمش .
- مستزحی { [ع] سولوبک ، صاریق ،
گبوشک ، تنبل آدم .
- مسترشید { [ع] استرشاد ایدن ،
طلب هدایت ایدن ،
ارشاد ایدلسنی یعنی طوغری یولک
کوسترلسنی طلب ایدن . (مسترشده)
= مسترشده اولانه لایق صورتده .
جمی (مسترشدین) .
- مسترشی { [ع] استرشا ایدن ،
رشوت ایسته یین .
- مسترق { [ع] استراق ایدلش ،
چالمنش ، آچقندن آلمش :
(خسته مترقه) = سنه جلالیه نکه
صوکنه علاوه اولان بش کونه اطلاق
اولنور .
- مسترهین { [ع] استرهان ایدن ،
رهن ایسته یین .
- مستریخ { [ع] استراحت ایدن ،
راحت بولان ، کویلی
راحتده اولان . (مستریخانه) =
مستریخ اولانه لایق صورتده .
- مستزاد { [ع] استزاده ایدلش ،
زیاده لندیرلش § فن
عروض اصطلاحجه بحر هزج اوزانندن
(مفعول مفاعیل فعلن) یا خود (مفعول
مفاعیل مفاعیل مفاعیل) وزننده
سویلمش مصراعلره (مفعول فعلن)

مُسْتَدْعِي { [ع] استدعا ایدن ،
 حکومت عر ضحال ایدن ،
 استدعایه ویرن : (اشبو قرارک
 مستدعی به تفهیمی) .
 مُسْتَدْعِي { [ع] استدعا اولنش ،
 طلب ودعوی ایدیلن
 خصوص . جمی (مستدعیات) .
 مُسْتَدَلِّل { [ع] استدلال اولنش ،
 دلیل ایله آکلاشلش .
 (مُسْتَدَلِّل) یا گلدرد . طوغری یازمغه ،
 طوغری سوبله مکه چالیشلی .
 مُسْتَدِر { [ع] دائره شکه کیرمش ،
 دگیری ، یو وارلاق .
 مُسْتَدِیم { [ع] دوامی طلب ایدن ،
 دایم ، باقی ابدی اولان .
 مُسْتَدِین { [ع] استدانه ایدن ،
 اودونج آچمه آلان ،
 بوج ایدین .
 مُسْتَدَلِّل { [ع] استدلال ایدن ،
 برنی ذلیل کورن ،
 ذلیل عد ایدن .
 مُسْتَرَاخ { [ع] عمل استراحت ،
 راحت ایدمچک یر
 § آبدستخانه .
 مُسْتَرَحِم { [ع] . موله [رجا اولنش ،
 رجا اولنهرق مأمول
 بولان .
 مُسْتَرَحِم { [ع] استرحام ایدن ،
 بالواران ، نیاز صرحت
 ایدن . (مُسْتَرَحَانَه) = نیاز رحم ایدنه
 یاقیشه حق صورتده .

مُسْتَحْبَر { [ع] استخبار ایدلش ،
 خبر آلمش . جمی
 (مُسْتَحْبَرَات) .
 مُسْتَحْدَم { [ع] استخدام ایدلش ،
 خدمتده قوللألش ،
 قوللانیلان . جمی (مُسْتَحْدَمِین) .
 مُسْتَحْرِج { [ع] استخراج ایدن ،
 چیقاران § عبارده دن
 مال چیقارمق اقتدارنی حائز اولان ،
 طالب .
 مُسْتَحْرِج { [ع] استخراج ایدلش ،
 چیقارلش § بر کتاب
 ویا محفده دن آلمش چیقارلش بند ،
 قرقه .
 مُسْتَحْف { [ع] استخفاف واستهزا
 ایدن ، آشامی ویاغی
 طوتهرق آکلنن . (مُسْتَحْفِر) معناه
 بوندن قوتلیدو .
 مُسْتَحْلَص { [ع] استخلاص ایدن ،
 برسنه یی قورتاران .
 (مُسْتَحْلَص) = استخلاص ایدلش ،
 قورتارلش .
 مُسْتَحْلَف { [ع] استخلاف ایدن ،
 کندی یرینه کچیرن .
 (مُسْتَحْلَف) = کندی یرینه کچیرلش ،
 دیگرینک یرینه قولش .
 مُسْتَدَام { [ع] دوای طلب ایدلش ،
 دایم ، باقی ، برقرار اولان .
 مُسْتَدْرِك { [ع] استدرک ایدن ،
 آکلامق ایستین .

مستحب [ع] مقبول و مرغوب
مستحب [ع] اولان، ترکنده کناه
مأمون اولان .

مستحق [ع] استحقاقی، حق
مستحق [ع] قازانش، حتی لباقتی
بولان، لایق اولان: (مستحق عاطفت)
جی (مستحقین) حاکم فتحیه تلفظی
یا کلمه .

مستحق [ع] استحقار ایدلش،
مستحق [ع] حقارت کورمش،
خوار، حقیر .

مستحق [ع] استحقار ایدن،
مستحق [ع] حقیر طوطان، حقارت
ایله .

مستحب [ع] اصطلاح طبعه
مستحب [ع] سوت حاله کتیرلش،
سوت کبی بیاض و سوبیه طرزنده
یا بلش اولان ادویه اطلاق اولور .

مستحکم [ع] استحکام و برلش،
مستحکم [ع] قوت و متانت و برلش،

قوتل طایانقلی برحاله قولش: (بنای
مستحکم، طاق مستحکم، ابدیه مستحکمه)
اطرافنه قلعه و استحکامات یا پله رقی
محافظه ایدلش محل: (مواقع مستحکمه) .

مستحکم [ع] وقوعی ممکن اوللا .
مستحکم [ع] یان، حد امکادن خارج
و محال اولان: (امر مستعجل، امور
مستحیه) .

مستحی [ع] استحیا ایدن،
مستحی [ع] اوتانان، اوتانان .

مستحب [ع] مقبول و مرغوب
مستحب [ع] اولان، ترکنده کناه
اولیوب ایشله مه سنده ثواب بولسان
عملدرکه پیغمبر من علیه اکل التبیات
افندیمن حضرتلری طرفندن ثوابی بیان
و بعضا دخی اجرا بیورلشدر .

مستحسن [ع] استحسان ایدلش،
مستحسن [ع] بکملش، مقبول و
مدوح و کوزل عد ایدلش: (اسلوب
مستحسن، عادت مستحسنة) .

مستحصل [ع] استحصال ایدن،
مستحصل [ع] حصوله کتیرن، الیه
ایدن .

مستحصل [ع] استحصال اولنش،
مستحصل [ع] حصوله کتیرلش .
جی (مستحصلات) = معمولان
کیویه .

مستحضر [ع] استحضار ایدن،
مستحضر [ع] حاضر لایان .

مستحضر [ع] استحضار اولنش،
مستحضر [ع] حاضر لاش، حضوره
کتیرلش § ذهنیه موجود، حاضر
اولان، جی (مستحضرات) .

مستحفظ [ع] [ع] قلع و حصار و
مستحفظ [ع] ملک عافیه سینه
مخصوص عسکر § ردیف لکن موکرمه
خدمت عسکریه ایله مکلف اولان صنف
افرادى: (افراد مستحفظه) جی
(مستحفظین) .

اولان . (مُتَنِّي) ايله پيشلرنده فرق واردر . (مُتَنِّي) اكرتيا اجسامده قوللاييلير .

مُسْتَقِلَّ : [ع] استقلال ايدن ، مُسْتَقِيلَّ : ثَقِيلْ عد ايدن § قوغارجهسنه معامله ايدن آدم .

مُسْتَقِيلَّ : [ع] استقلال ايدلش ، مُسْتَقِيلَّ : ثَقِيلْ عد ايدلش ، كنديسنه قوغارجهسنه معامله بارده كوسترلش ، ثَقِيلْ الروح ، كر انجان آدم .

مُسْتَقِيلَّ : [ع] استقنا ايدلش ، مُسْتَقِيلَّ : آيِرلش ؛ فوق العاده يعنى اصول و عادتدن خارج طوئش اولان ؛ (هر قاعدهك بر مستثناسى واردر) جى (مستثنيات) .

مُسْتَجَاب : [ع] طلى قول اولنش ، مُسْتَجَاب : اجابت ايدلش . (مستجاب الدعوه) = دعاسى مقبول ديمكدر .

مُسْتَجْمِع : [ع] بر آرايه طويلايان ، مُسْتَجْمِع : حاوى ، شامل ، طويل اولان ؛ (مستجمع كالات) .

مُسْتَجَوِب : [ع] استجواب ايدن ، مُسْتَجَوِب : جواب ايستين .

مُسْتَحْبِل : [ع] استجبال ايدن ، مُسْتَحْبِل : جاهل عد ايدن ، كيسه يي بكنمهي .

مُسْتَحْبَاه : [ع] نوعى منقطع اولوب طوپراق آلتنده معدن كيسلمش ، تحجر ايش مواد حيوانيه و نباتيه به اطلاق اولنور .

بولنان . (مُسْتَأْنَفْ عَلَيْهِ) = استينافاً اقامه دعوى ايدن كيسهك خصسى .

مُسْتَبَان : [ع] بيان اولنش ؛ مُسْتَبَان : آشكار ، عيان اولان .

« بؤكلام هاتنى ويردى كسابش ذهنه » « حكمت بد رنگى عامده اولدى مستبان »

مُسْتَبِدَّ : [ع] كيني حركت ايدن . مُسْتَبِدَّ : (مُسْتَبِدَّاه) = مستبد اولانه ياقيشه جق صورته .

مُسْتَبِدَّل : [ع] استبدال ايدلش ، مُسْتَبِدَّل : دكديرلش ، اكرتيا عسكر حقنده قوللاييلير ؛ (افراد مستبدله ، نفرات مستبدله) .

مُسْتَبْدِل : [ع] استبدال ايديجى ، مُسْتَبْدِل : ايدن ، دكديرين § بد ، عوض آليجي اولان .

مُسْتَبْرِي : [ع] استبرا ايديجى ، مُسْتَبْرِي : ايدن ؛ اثر بولدن برى اولان .

مُسْتَبْشِر : [ع] استبشار ايدن ، مُسْتَبْشِر : مژده ورن § بشارتله سوين ، دلشاد اولان .

مُسْتَبْضِع : [ع] اصطلاح ققده نفى كنديسنه يعنى ويرنه عائد اولوق اوزده سرمايه ويريلن شخصه اطلاق اولور .

مُسْتَبْعَد : [ع] استبعاد ايدلش ، مُسْتَبْعَد : بعيد عد اولنش ، دائرة امكان و احتياذن اوزاق كورلش .

مُسْتَمِر : [ع] استتار ايدن ، اورتو مُسْتَمِر : آلتنده كيزلى ، صاقلى

هندسه اصطلاحده یدی ضلع ایله
عددود اولان شکل .

مستاجر ([ع] استیجار ایدیجی،
طوتان : (دكانك مستأجرى ، حمام
مستأجرى) جى (مستأجرین) .

مستاجر ([ع] کرا ایله طوتیلان،
استیجار اولنان شی .

مستأجر فیه ([ع] اجیرك عقد
مستأجر فیه) اجاره ایله اترام
ایلدیکی عملی ایفا ایچون مستأجر طرفندن
کندیسنه تسلیم اولنان شی . بونلر
اصطلاحات فقهیه دندر .

مستأجل ([ع] وقت معینه قدر
مستأجل) امهال و تأخیر اولنان .
مستأذن ([ع] استیذان ایدیجی،
اذن ایسته بن .

مستأصل ([ع] استیصال ایدیجی،
کوکنندن قوپاریجی،
قوپاران . (مستأصل) = استیصال
اولنمش ، کوکنندن قوپارلش .

مستأمن ([ع] امین قیلمش،
مستأمن) امان و برلش . معاهده
آلتشه کیرمش آدم .

مستأمن ([ع] استیان ایدیجی،
مستأمن) ایدن ، امان دیله بن .

مستأنف ([ع] استیاف ایدن،
یکیدن باشلایان §

بدایت محکمه سندن و برلش قرار و حکمی
قبول ایتیوب مافوقنده کی محکمه یه
مراجعتله قیخ ایتدیرمك استدعا سنده

کیتك بربرینه مساوی اولسنه دلالت
ایدر . مثلا ۶ + ۳ = ۹ یازیلجه الی
ایله اوچ عددینک مجموعی طوقوز عددینه
مساوی دیمك اولور .

مساھله ([ع] قولایلق کوسترمك،
صیق طاورا ایموب سهولته
معامله ایغك .

مسبب ([ع] سبب اولیجی، اولان؛
سببی حصوله کثیرن :
(مسبب الاسباب ، مسبب حقیقی) =
بالجمله اسبابی موجب اولان جناب
واهب الآمال ، تکرری .

مستیات ([ع] حرکت حیوانیه یی
تقلیل و یا قطع ایدیجی،
طوکیدربوب یا یقین ایدن علاجلر .
مفردی بوقماده قوللانیلماز .

مستبح ([ع] تسبیح ایدیجی، ایدن؛
مستبحان الله دین . جسی
(مستبحین ، مستبحان) : (مستبحان
ملاء اعلی) و (مستبحان فلك) =
ملائكة کرام . (مستبحة) = شهادت
یارمنی .

« تزل ایلم انشایه ایلسم بلکه »
« مستبحان فلك ورد ایدردی انشای »
(نفی)

مستبح ([ع] یدیبن عبارت ،
یدی یه منقسم ، یدی §
فن عروض اصطلاحده یدی مصراعدن
یعنی اوچ یچق بیتدن مرکب نظم §

مُسَاعَدَاتُ {ع} موافق، الوری شلی،
مُسَاعِدُ {اویغون: (هوا مساعد

دیکر طرفدن تربیه اولوق و حاصل اولان
میوه آرده تقسیم قیلنق اوزره عقد
ایدیلن شرکنه اطلاق اولور.

مُسَالَمَتُ {ع} باریشیق، خوش
بولنق: (مسالت عمومی).

مُسَاعَاجَهُ {ع} برخصوصده دقتیز
طاویرا نوب رفق و سهولته
معامله ایتک، اثر تکاسل و مساعده
کوسترمک، کور یله جک شیئه قارشی
کوز یومق. جی (مُاعَاجَاتُ).

مُسَامَرَهُ {ع} کیهیه صحیحی، کیهیه.
مُسَامَرَةُ {لری الفت و صحبت ایتک
که (مُحَبَّتُ شَبَابَه) ده دینیلیر. جی
(مُسَامَرَاتُ).

مُسَاوَاتُ {ع} مساویلاک، برابر.
مُسَاوَاتُ {لک: برشیشک دیکر
شی ايله هر صورته برلیکی، بر اولوقی:
(مساوات اوزره تقسیم). (مُساوَاة)
= مساوی اوله رق.

مُسَاوِی {ع} صفت مساوات ايله
مُسَاوِی {متصف اولان، برابر،
بر حالده یعنی طبق، عینی بولنان:
(مرتبه لری مساوی، مساوی درجه ده)
§ علم ریاضی اصطلاحجه (=) نشو
وجه ايله رسم اولنان ایکی کوچک
خطدن عبارت علامت دیکدر. بو
اشارت ایکی طرفته یازیلان ماده نیک،

مُسَاعِدُ {ع} موافق، الوری شلی،
مُسَاعِدُ {اویغون: (هوا مساعد
دکل).

«امکان مساعد اولدی تعدیل حسرتنه»
«هپ کوز لک کورنمه ده در چشم حیرته»
(خیال معقب ناجی)

مُسَاعَدَه {ع} یارلق ایتک، رفق
مُسَاعَدَه {ایله معاونت ایتک،
رخست و یرمک، مانع اولماق،
الوری شلی بولنق. نظمده (مُسَاعَدَتُ)
طرزنده استعالی جا نذرور.

مُسَاعَفَه {ع} ایش پیترمه
مُسَاعَفَه {موافقت کوسترمک،
معاونت ایچون مساعده ایتک.

مُسَافِرُ {ع} باشقه محلدن کلوب
مُسَافِرُ {موقتاً برعبلده اوطوران،
مهمان، یولچی، قونوق § کوزک
ایچنده پیدا اولان بیاض بر نقطه،
لکه. (مسافر خانه) = مهمانلره،
یولچیلره، قونوقلره مخصوص محل،
اوتل || صورت رسمیه ده مسافر قبولنه
مخصوص قوناق.

مُسَافَرَتُ {ع} برعبلدن دیکر
مُسَافَرَتُ {عبله کوچک، موقتاً
برمکادن مکان آخره نقل ایتک، قونوقلق.

مُسَافَقَه {ع} معافقه کی بر برینک
مُسَافَقَه {بو یوننه صاریق §
(فیسبولوچی) = «علم وظائف الاعضاء»

اصطلاحده کوزک هر بعدده بولنان
اشیائی کوره بیلک خاصه سی.

نیلیر . فی الاصل (ژ) نك فتحيله در .
 صوگره دن سکون ايله استعمال اولمشدر .
 بوکله فارسیده (مژگانها) طرزنده
 جمع الجمع اوله رق قولانيله یی کبی لسا .
 نژده دخی (مژگانلر) صورتنده دخی
 استعمالنده باس کورله مشدر :

« ویرمه ای آرام جان بیوده زحمت تیغکه »
 « جسمدن بجهرد ایدر برجنش مژگان بی »
 (م ناجی)

{ [ف] کیرپیک ، کوز قاپاغی }
 مژه . { قیل . اصلی (مژ) . (مژک)

= کاف ادات تصغیر اولوب کیرپیکجک
 دیمکدر .

« غمزه نك سؤاله باشلاسه عشاقه هر مژه نك »
 « گویا لسان حاله بر ترجمان اولور »
 (نفی)

{ [ع] یارشبق ، برندن }
 مسابقت { ایلری یه یکمک ، ایلری
 بولنق ، اوستون اولق : (مسابقه
 امتحانی ، اجرای مسابقت) .

{ [ع] سرعت ، محله }
 مسارعت { ایتک ، اصل ترکیبی
 « اپومک » در . « اپودیمک » =
 تسریع ، تعجیل ایتک « اپوگن » =
 تسریع ، سریع ، عجول معناینددر .
 « اپوی » = محله « اپودی » =
 محله بی ، عجول دیمکدر . (مسارعة)

= سرعتله ، محله اوله رق .

{ [ع] تزییف ایدیجی ،
 مزیف { ایدن قلوب اولق اوزره
 کوسترن ، قلبه چیقاران . (مزیفانه)
 = تزییف ایدیجی یه لایق صورتده .
 { [ع] تزیین ایدیجی ،
 مزیین { زینله ییجی ، سوسله یین .
 { [ع] تزیین ایدلش ،
 مزیین { زینلش ، سوسلی :
 (نوادر آثار عتیقه ایله مزیین برصالون ،
 مزیین بر اوطه ، اسلوب مزیین ،
 تعبیرات مزیینه) جمی (مزیینات) .

{ [ف] مژده ايله سونیوب
 مژدگان { (مقابلنده ویریلن بخشش ،
 هدیه ، مژده بخشش . (مژدگانه) ده
 دینلیر :

« نوید لطیفدر ارباب شوقه مژده اکبر »
 « او اکبر مژده یه ارواح کتر مژدگانیدر »
 (ناجی)

« نفی یم اندیشه نعتیله اولدم کامیاب »
 « نامرمان جهان مژدگانیدر سوزم »
 { [ف] بشارت ، سوینج
 مژده { خبری . (مژده رس ،
 مژده رسان) = مژده ایرشدیرن ،
 مژده ویرن ، مژده بی . (مژده فرما)
 = عین معناده لغتدر . (مژده رسانی)
 = مژده جیلک .

{ [ف] « مژه نك جمی .
 مژگان { کیرپیکار ، کوز قاپاغنده
 بولان قیلار . مفرد مقامنده ده قوللا .

اصلاح ایدیجی : (منکی النفوس) .
 مُزَلَّفٌ { [ع . . . ولد] نوخط ،
 هنوز صافا باشی چیقمه
 باشلامش اولان .

مُزْمِنٌ { [ع] اوزرندن زمان کچمش ،
 اسکیمش . اصطلاح طیده
 مدت مرض قرق کونی تجاوز ایندیکی
 تقدیرده (مزمن) عد اولنور ، قرق
 کوندن اول زائل اولان مرضه (حاد)
 دینیلیر : (علت مزمنه) .

مُزَوَّجٌ { [ع] تزویج ایدلش ،
 چقتلندیبرلش : (نباتات
 مزوجه) .

مُزَوَّرٌ { [ع] تزویر ایدن ، یالانی
 تزویج ایچون تلله یوب
 پوللایان ، عیار ی یالان شاهده
 (مزورانه) = مزور اولانه یاقیشه جق
 صورتده . جمی (مزورین) .

مُزَوَّرٌ { [ع] تزویر اولنمش ،
 تلله نوب پوللاندیرلش یالان
 وساخته شی : (ماده مزوره) .

مُزَوَّیٌ { [ع] زاویه لی ، گوشه لی .
 مُزْهَرٌ { [ع] انواع ریاحین ایله
 مزین محل ، چپیکلرله
 دونادلش باغچه . جمی (مزاهر) .

مُزِيلٌ { [ع] ازاله ایدیجی ، بر
 نسته یی یرندن یوق ایدیجی ،
 ایدن : (مزیل اللون) = رنگی غائب
 ایدن .

چوروك ، پس ، سو پرتی ، مردار
 شیلر معناسنده قولانیلیر .

مُزِدٌ { [ف] اجرت ، کرا . (مُزِدَوْرٌ
 مُزِدٌ) = اجرتله مستخدم ،
 اجیر معناسنه « مُزِدٌ » ایله « وَزٌ »
 لفظلرندن مرکبدر . فتح ایله یاکلش
 اوقوماملی .

مُزِدَادٌ { [ع] زیاده لنش ، چو .
 فالش ، آرمش .

مُزْدَحِمٌ { [ع] غلبه لك ، ازدحام لی ،
 یینلمش . (مُزْدَحِكَاةٌ)
 = غلبه لك محل .

مُزْدَلِفَةٌ { [ع] کبه معظمه ده
 (عَرَفَات) ایله (مَأَا)
 آرمسده بروض مبارک .

مُزْدَكْشٌ { [ف] آلتون صیرمه
 ایله ایشله مه لی : (پرده
 مزدکش ، سجاده مزدکش) .

مُزْجٌ { [ع] ازعاج ایدیجی ،
 راحتسز ایدن ، اوصاندیران .

مُزْعَفَرٌ { [ع] زعفرانلاش ،
 مُزْعَفَرٌ زعفران کبی صاری
 صاری رنگلی ، زعفران ایله بو یاعش :
 (چلا و مزعفر) = برنجی زعفران
 ایله تلوین ایدلش برنوع بلاو .

مُزَكِّيٌ { [ع] تزکیه ایدلش ،
 حال صلاحه کتیرلش ی
 پاک ایدلش .

مُزَكِّيٌ { [ع] تزکیه ایدیجی ، ایدن ،
 معاییدن بری قیلیجی ،

- « جان مرغی آرمیده دکلدر رمیده در »
(خیالی)
- مرقه { [ع] ترفیه ایدیمی ، رفاه
حاله نائل ایدن : (مرقه
تبعه ورعایا) .
- مرقه { [ع] ترفیه اولنمش ، رفاه
بولش ، راحتیش سعه
حاله نائل اولش . (مرهقا) = رفاه
وراخت وسعه حال ایله ، مرغه اوله رق .
- مرقع { [ع] ترقیع ایدلش ، بر
برینه یابشدیریلوب یاماعش ،
یاما اولمش ، یامالی : (لباس مرقع)
درویشلرک کیدکلری دلق و خرقة
کبی یامالی اولان لباس . جسی اولان
(مرقات) = اکثریا اکلمه خطاط
یاز یاری ، مشق کاغذلری مقامنده
قوللانلییر .
- مرقق { [ع] انجه لیش ، یوفقه ،
انجه : (فتحة مرقة) ،
(حروف مرقة) .
- مرقم { [ع] ترقیم ایدلش ، یازلش ،
رقی ، یازیلی : (جذوله
مرقم مقادیره نظراً) .
- مرکب { [ع] ترکیب اولنمش ،
برقاچ شیتک بر برینه
قارشدیرلسیله حاصل اولمش ، بردن
زیاده و درلو شیلر برلشدیریلوب
قارشدیرلش : (جهل مرکب ، فائض
مرکب ، فسیله مرکبه) جسی (مرکبات)
- = مرکب اولان شیلر { یازی یازمق
ایچون قوللانیلان سیاه و یاخود باشقه
رنکلی مایع لئوای : (مرکب حقه سی) .
- مرکب { [ع] ترکیب ایدن {
ترکیبه داخل اولان .
- مروارید { [ف] اینجی . فتح میم
ایله تلفطی یا کلسدر :
« کوروب بوسلک مروارید برتابی چابندن »
« عجبدر خاکه صالمازسه فلک عقد ثریایی »
(نفی)
- مروت { [ع] مردلک ، انسانیت
شان انسانیت لایق
اولان اییلکی اجرا ایتک ، ایلک :
(مروته اندازه اولماز) ، (مروعت)
= مروت صاحبی ، مروتلی . (مروت
کورمک) = ابویک اولادی حقنده
موجب شرف و خبر اوله جق بر امرک
اجراسنی مشاهدیه تائیلتری دیمکدره
مروج { [ع] ترویج ایدیمی ،
مروج { رواج و بریجی ، طرفکیز :
(مروج آمال) ، (مروج) = ترویج
اولنمش ، رواجلاندیرلش دیمکدر .
- مروخ { [ع] رایحه و برن ،
قوقولاندیرلش { راحت
و برن ، راحتلندیرن . (مروخ) =
ککوزل قوقو ایله قوقولاندیرلش ،
راحتلندیرلش .
- مرو { [ع] کچمک ، کیتک ،
مرو { کچوب کیتک : (یولدن

• • • { [ع] ارشاد ایدن ، امر
مُرشد } دینده طوغری یولی
 کوسترن . (مُرشدانه) = مرشد
 لایق صورتده : (تصایح مرشدانه)
 جی (مُرشدین) .

• • • { [ع] ترصیع اولمش ،
مُرصّع } لهلمشمش || قالایلامش ،
 اوزرینه قالای سورلش شی .

• • • { [ع] ترصیع ایدلش ،
مُرصّع } اوزرینه الماس وجواهر
 سائرہ اولورتہرق تزیین ایدلش :
 (مرصع نشان عثمانی ، مرصع نشان
 امتیاز ، مرصع سیف) § ایکی فقرہ دن
 ہر بری تشکیل ایدن الفاظک وزن و
 قافیہ جہتہ بر برینہ توافقندن عبارت
 برصنعت ادبیہ .

• • • { [ع] ارضاع ایدن ،
مُرَضِع } جوجق امزرن ، امزیکلی
 خانون . بوندہ ارضاع ایله وصفک
 حقیقی قصد اولنورکہ جوجفک اصل
 والدہ سنہدہ اطلاق اولنہ بیلیر .

• • • { [ع] دایہ ، سود آنا ،
مُرَضِعہ } سود ننه . بوندہ ارضاع
 ایله وصفک مجازی مقصود درہ . ماضیدہ
 جوجق امزیرمش . استقبالدہ دخی
 امزیرمک شاتندن اولان خانون دیمکدر .

• • • { [ف] قوش . (مُرغ السبی)
مُرغ } = روح انسانی . (مُرغ
 رُوز ، مُرغ زَر ، مُرغ زَرین بال ،

(مُرغ زَرین پر) = کونش . (مُرغاب)
 = اوردک ، قازکی صویہ مألوف
 اولان قوش . (مُرغانہ) = قوش
 یومورطہ سی . (مُرغان) = (مُرغ) ک
 جی ، قوشلر . (مُرغان سدرہ) =
 ملائکہ کرام . (مُرغ باغ ، مُرغ
 بام ، مُرغ چن ، مُرغ خوشخوان ،
 مُرغ سحر ، مُرغ شب آہنک ،
 مُرغ شبخوان ، مُرغ شبخیز ، مُرغ
 صبح) = بلبل دینلن قوش دیمکدر .
 (مُرغ زَرین) = سوکلون . (مُرغ
 سلیمان) = ہمد و چاوش قوشی
 دینلن قوش . (مُرغ شب آویز ،
 مُرغ حق کو) = کیجہ لری ایکی آیاغیلہ
 آغا جدن باش آشاغیہ اسیلہرق آواز
 بلند ایله حق حق دیہ فریاد ایدن قوش کہ
 « اسحق قوشی » دینیلیر . (مُرغ
 شب وروز) = آی وکونش . (مُرغ
 طرب) = خوانندہ . (مُرغک) =
 کوچک قوش ، قوشجیز (مُرغ نامہ بر)
 = گوگرچین (مُرغ دل) = قوش
 یورکلی ، قورقاق . (مُرغزار) =
 = قوش یاتاغی ، قوشی چوق محل :

مرسل ([ع] ارسال ایدن)
مکتوب .

مرسل ([ع] ارسال ایدلش ،
حقدن کوندلش پیمبر .)
آیه) = کندینه برشی کوندلش
اولان .

« محبوب خدا نبی مرسل »
(ضیا)

مرسلات ([ع] « مرسله » نك
جی ، کوندلش
مکتوبلر || ملائكة كرام .

مرسله ([ع] مکتوب ، ورقپاره
|| کوندلش دیگر شی .

مرسلین ([ع] « مرسل » جی ،
پیمبرلر (سید المرسلین)

= مرسلک سیدی ، بیوکی اولان
پیمبرمز علیه الصلاة والسلام افندیمز
حضرتلری .

مرسم ([ع] ترسیم اولنش ،
رسم ایدلش . رسمی
یاپلش .) (مرسم) = ترسیم ایدن ،
رسمی یاپان .

مرسم ([ع] تربیه اولنش
مرسم (عبارتده مشه به ملایم
ایراد اولشان شی . دائما بو معناده
مستعملدر .

مرزاسنج ([ف] ترکیبه ده
« مرده سنك »
دینیلن قلاي و
مرزاسنك | قورشوندن معمول
برجوهر در که ادویه ده استعمال اولنور .

مردف ([ع] تردیف ایدلش ،
آردی صیره یوردلش
آردی صیره ایراد اولنش
غزل مردف) .

مرزگان ([ف] « مرده » نك
جمیدر ، اولشلر ،
گبرمشلر .

مرده ([ع] اولش ، جانی چیقمش ،
کبرمش ، اولو :
« شمیا مرده ایدر احیا »
« لطفله سویلهسه او عیسی دم »
(شمسی پاشا)

مرده دل ([ف] کوکلی اولش ،
طوبیوسز ، اولو
یورکلی :

« فرط الطافیه اولدی در کهی جای امان »
« فیض انفاسیه بولدی مرده دللر تازه جان »

مرده سنك ([ف] نام صحیح
بالاده ذکر اولنان
(حامض اسرب) در که قلاي وقور
شوندن اعمال اولنور .

مرده شوی ([ف] اولو یبقا .
یان . عربجه سی
(غسال) .

ایدلش، اوستون طوتلش. (مُرجِجَت)
= مرجع خلق .

مُرجِجَه { [ع] عملی رتبه ده یتندن
و اعتقاد دن تأخیر ایدن
و ایمان قول بلا عملدر دین — فرق
ضالهدن — بر فرق نك عنوانی .

مُرجِص { [ع] ترخیص ایدلش،
رخصت و یرلش،
مأذون و رخصتنامه یی حائز اولان،
ایلچی . اکثر یا بر دولت طرفندن
مأذونیت کامله ایله دیگر دولت نزدینه
ویا خود بر مجلس مکالمه کوندریلن
سفیره و یا مأمور مخصوصه اطلاق
اولنور. جی (مُرجِصین) .

مُرجِم { [ع] ترخم اولنش،
قاعدۀ عربیه اوزره
صرف اخیری اسقاط ایدلش اسم .

مُرجِیه { [ع] اصطلاحات طیه .
دندر. مسهلک خفیف،
یا لکز گیوشتیجی قسمنه اطلاق اولنور.

مُرد { [ف] (مُردن) مصدرندن
وفات ایتمش، اولش،
گبرمش دیمکدر . لسانمزد (مرد
اولدی) تعبیری «گبردی» مقامنده
و اکثر یا حیوان حقنده قوللایلیر.

مُردار { [ف] پس، ایکرنج .
(پاک، تمیز) ضدی:
(مردار ایلک) .

ایلرولین، ایلرو کیدن، حسن حاله
صکیرن . ایکنجی معناده (مُرتَقی)
زیاده قوللایلیر .

مُرتَکِب { [ع] ارتکاب ایدن،
کوتو ایشلری ییمی
کنش، رذالت، قباح کبی احوالی
اجرا ایدن و مأموریتی سؤ استعمال
ایله یین . جی (مُرتَکِبین) .

«عالمی سن یکیدن فتح ایتدک»
«قومدک مرتکب شغل ذمیم»
(نفی)

مُرتَل { [ع] ترتیل ایدن، قرآن
کریمی آهسته آهسته
تجوید و تعظیم ایله اوقویان .

مُرتَین { [ع] اصطلاح فقهده
تأمین، طلبوات ایچون
مدیوندن رهن آلان کیمسه یه اطلاق
اولنور .

مُرتَین { [ع] داین طرفندن
و یریلن شیئه مقابل
رهن اولارق آلفونیلاف شی .

مُرجَب { [ع] ترجیب ایدلش،
هیبتی حس اولنورق
تعظیم و تکریم اولنش: (رجب المرجب)
بوندن باشقه یرده هیچ قوللایلماز.

مُرجِج { [ع] ترجیح ایدن،
اوستون طوتان، زیاده
شایان اعتبار صایان .

مُرجِج { [ع] ترجیح اولنش
زیاده شایان اعتبار عد

= بر مطبوعه ده چالشان مرتب كړ باشی .
جی (مُرْتَبِن) .

مُرْتَبَط { [ع] ارتباط ایدن ،
باغلانان ، عائد اولان :

« تن مرتبط اولسه ده زمینه »

« جان چیمه ده رب العالمینه »

« معلم ناجی »

مُرْتَبَجَل { [ع] بالبداهه سویلنمش ،
سویله نیلن سوز .

مُرْتَبَجَل { [ع] ارتجال ایدن ،
سوزی دوشونعكسزین

یعنی حاضر جوابلق طرزنده سویلین ،
دفعه سوز سویلر حاضر جواب آدم .

(مُرْتَبَجَل) = مرتجل اوله رق .

مُرْتَبَجَل { [ع] ارتجا اولنمش ، امید
ایندیش ، اومولان شی .

مُرْتَبَجَل { [ع] امید ایدیمی ،
اوموجی ، اومان .

مُرْتَبَجَل { [ع] ارتجال ایدن ،
دنیا دن آخرته کوچن

§ نقل مکان ، کوچ ایدن .

مُرْتَبَد { [ع] ارتداد ایدن ، دین
اسلامی ترك ایله باشقه

دین قبول ایتمش اولان .

مُرْتَرَق { [ع] ارتراق ایدن ،
رزق قلانان ، رزق

آلان . (اهل مرتقه) = علوفه
خوار ، وظیفه لی خدمه اوقاف .

مُرْتَسِم { [ع] ارتسام ایدن ،
رسمی جیقان ، رسم

اولان ، مرسوم اولان :
« اولور مرآت صورت مرتسم رسامه حاجت نه »
(سید وهی)

مُرْتَشَى { [ع] اصطلاحات فقهیه
دندرد . ارتشا ایدن ،

رشوت آلان ، رشوتی قبول ایدن
یعنی ترویج مقصد ایچون بقیرحق

اوته کندن بریکندن اموال واشیا
واچقه آلان آدم دیمکدر .

مُرْتَضَى { [ع] ارتضا ایدیش ،
تقدیر و انتخاب ایدیش ،

بکنیلوب سچلمش § امام (علی) کرم الله
وجهه حضرتلربك لقب شریفلری :

(علی المرتضی) ، (مرتضوی) =
حضرت علی به منسوب دیمکدر .

طوغریسی (مرتضی) اولقندر ،
« راضی شده حکم قضا مرتضوی یز »

(شیخ غالب)
« تیغکه نوله عین ایلرسه روح مرتضی »

« برغرا ابتدك كه خشنود ايلهك پیغمبری »
(نفی)

مُرْتَعَش { [ع] ارتعاش ایدن ،
تیره بین . (مرتعد)

ده بومعنايه لغتدر .

مُرْتَفِع { [ع] ارتفاع ایدن ،
یوکه که جیقان ، یوکلن

§ یوکهک ، یوجه : (حصار مرتفع ،
جبال مرتفعه) .

مُرْتَقَى { [ع] ارتقا ایدن ، یوقازی
جیقان ، یوکلن §

جناب حقہ توجہ اتمک ، علم السی
 جمیع احوالی محیط اولدیفنی دوشونوب
 عبادتہ دوام ایلہ نفسی حراست ایلہمک .
 (جیب مراقبہ) = درویشلره مخصوص
 بول قولی حرقہ نیک باشه چکیکن یاقہ سی .
 (سرنجیب مراقبہ) تمیزی مشهوردر .

مُراقِبَةُ { [ع] اصطلاحات فہمیدہ
 دندر . شرعاً سنّ
 بلوغہ یعنی اون ایکی باشنہ ایرودہ بالغ
 اولمایان ارکک چوجنہ اطلاق اولنور .
 منتهای سنّ بلوغ اولان اون بش باشنہ
 قدر بالغ اولدیغی حالده ینہ (مُراقِبَةُ)
 دینیلیر . (مُراقِبَةُ) = طوقوز باشنہ

وارودہ بالغ اولمایان قیز چوجنہ دینیلیر .
 کذلک اون باشنہ قدر بالغ اولمازسه ینہ
 (مُراقِبَةُ) عد اولنور . (مُراقِبَةُ) =

جوجق سنّ بلوغہ یاقلاشوق دیمکدر .
مُراقِبَةُ { [ع] طرفین بر ماده
 ایچون بحث طونشوب
 هانکی طرف بحثی غائب ایدوسه ویرمک
 اوزره اوکدل یعنی بحث بدلی رهن
 قویق دیمکدر .

مُراقِبَةُ { [ع] ریاکار ، هر شی
 کوسترش ایچون یابان ،
 قول وفعلی خلقه کوسترشدن عبارت
 اولان ، سوزی اوزینہ اویمایان ایکی
 یوزلی آدم . (مُراقِبَةُ) = مراقب
 اولانہ یاقیشجق صورتنده .

مُراقِبَةُ { [ع] تربیع اولمش ،
 درده ابلاغ ایدلش §

دورت ضلای ودرت زاویہ قائمہ فی حاوی
 شکل هندسی § درتلمہ یعنی باغداش
 قورہ رق اونوروش : (مُراقِبَةُ لَیْشِنُ)
 = باغداش قوروب اونوران § هر
 بندی دردر مصراعدن یاخود ایکی
 بیتدن مرکب اولان نظم .

مُراقِبَةُ { [ع] تربیہ ایدیمچی ،
 جوجق کربک تعلیم و تربیہ سی
 درعہدہ ایدن . مؤثقی (مُراقِبَةُ) درہ

« یازمش الطاف شهنشاهی مراقبی سخنے »
 « شاه اويس ايله يازان متعبت سلمانی »
 (نقی)

مُراقِبَةُ { [ع] تربیہ اولنمش §
 شکر ایلہ قاینادیلوب
 قوامنہ کلدکن صوکرہ طوگدیرلش
 میوه صوی طانلیسی : (قیزلیقی مراقبسی)
 آتوا مراقبسی) بومعنادہ جمی (مُراقِبَاتُ)
 درہ

مُراقِبَةُ { [ع] ترتیب ایدلش ،
 دیرلش ، یرلی یرینہ
 قولنلش ، حاضر ایدلش . جمی اولان
 (مُراقِبَاتُ) = معین و معصم اولان
 شیلر مقامندہ قوللانیلیر .

مُراقِبَةُ { [ع] ترتیب ایدن ، یرلی .
 یرینہ قویان ، دیزن §
 مطبعہ لردہ حروفی دیزه نیک کتاب
 وغرنہ کی مطبوعاتک سطور و محافقی
 وجودہ کتیرن صنعتکار : (سر مراقبہ)

{ مُرَاسَلَه } [ع] متاعی زیاده کار
(مراسله شرعیه) جی (مُرَاسَلان)
= مکتوبلر معناسنده قوللایلیر .

{ مُرَاعَاة } [ع] حفظ ایتک ،
باقی؛ رعایت ایتک، صابنی . (مراعات
نظیر) یا خود (مراعات النظیر) =
تضاد صورتنده اولیه رق معنی جبتله
متناسب اولان ایکی ویا ده از یاده لفظی
عبارة ده جمع ایتکدن عبارت برصنعت
ادیبه در که بوگا تناسب، توفیق، اشلاف،
تلفیق ، جعت ده دینیلیر .

{ مُرَاقَبَه } [ع] حضور حا کده
مدعی علیهی فصل دعوی ایچون حضور
حا که جلب ایتک ، حضور حا کده
رفع دعوی ایله مک .

{ مُرَاقَبَت } [ع] برکیمسه یولداش
اولی، یول آرقه داشلی
ویولداشلیق . (مُرَاقِب) = یولداش ،
آرقه داش دیمکدر .

{ مُرَاقِب } [ع] مراقبه ایدیمی ،
(مُرَاقِب) برشی حفظ و حراست
ایدن § ماسودان قطع علائق ایله
قلبا و فکر آ جنب السته توجه ایتک ونفی
احوال و افعال دنیویه دن حراست ایتک:
"اوروب وحدتدن ای شیخ مراقب دم آتماز سین" (سروری)

{ مُرَاقِبَه } [ع] کوز آلتنده بولند
(مُرَاقِبَه) یرمق ، نظرده طومق،
برشی حفظ و حراست ایتک § (مُرَاقِبَه)
صوفیه) = ماسودان قطع تعلقله قلابا

{ مُرَاقِبَه } [ع] متاعی زیاده کار
(ایله صائق § اقراض و
استقراض ، ادااته و استدانه اولنان
آقچی بر مقدار ضم ایله آلوب و یرمک
§ فائض ایله یاره اقراض ایتک .
(مرابحه جی) = او صورتله یاره
اقراض ایدن .

{ مُرَاقِبَة } [ع] انا به ایدیمی ، قلبی
(حقه ربط ایدن، طریقته
منتسب ، درویش § اسکی زمانده
مغرب جهتده سرحدی دشمنه قارش
محافظه یه ملازمت ایدن عسکری طائفه .
سی . جی (مُرَاقِبین) .

{ مُرَاقِبَة } [ع] باغلامق ، دشمن
(مُحِوم ایدیه جک سرحد .
لرده طوروب بکله مک .

{ مُرَاقِبَة } [ع] کری دونک ،
(رجعت ایتک، بریره
رحوع ایله مک § جت و دستور طوبتیلان
شیئه ویا برکیمسه یه دونوب آندن
استفاده و یا خود آنکله استشاره ایتک،
کتابه و قبوده باقی .

{ مُرَادِف } [ع] (مترادف) کبی
دیکر برکله ایله معناسی
بر اولان § رفیق، یولداش . (مُرَادِفَت) ده
یومعناده لغتدر .

{ مُرَاسَلَه } [ع] مکاتبه، مخابره کبی
(خبرلشمک ، طرفین بر
یرینه مکتوب کوندرمک، مکتوبلاشمق .
§ قاضینک نوآب نصبی حقنده کی تحریرائی:

مَذْمُومٌ { [ع] اخلاق و افعاله جوق
مذموم، کتو، چرکین، کستاخ،
بد آدم .

مَذْنِبٌ { [ع] کناهاکار، کناہ
مذنب، ایشلین، جمی (مذنبین) .

مَذْوُوبٌ { [ع] اریدیچی، اریدن .
(مذوب) = اریدلش .

مَذْهَبٌ { [ع] تذهیب اولنمش .
آلتون یالدر سورلش .
یالدر لائمش : (کتاب مذهب) .

مَذْهَبٌ { [ع] تذهیب ایدیچی،
کتاب صحیفه لرینی و
یازی لوحه لرینی یالدر لایان صنمکار،
مجله .

مَذْذِلٌ { [ع] تذلیل ایدلش، ذیل
مذیل (اوله رق یابلش، علاوه
قیلنمش، ذیللی § پک مستعمل، مبتذل

شی . (مذیلاً) = ذیلنمش اوله رق :
(ترجمه حال ایله مذیل اولان بومطالع .
نامه و قتیله اسبوعی مجامیع ادبیہ دن
برینه درج ایدلش اولدینی حالده اشعار
منتخبه اوزمان هرمنسله نشر ایدیلہ .
مه مشیدی - نائلی قديم حقنده - عصمت) .

مَذْصِيٌّ { [ع] آجی . (حلو) مقابلی :
مَصْرُفٌ (مرالذاق) ، (الحق صر)
= حق آجیدر § آجی علاج، برنوع
عن صمفی : (مر صافی) = مر صفی،
اوج نوع و غایتله آجیدر .

مَذَاكِرُهُ { [ع] بر شیک کیفیت
و مقتضاسی سوبلشمک :

(مذاکره جی ، درس مذاکره سی ،
مذاکره اوله سی) جمی (مذاکرات) .

مُذَالٌ { [ع] اصطلاح عروضده
بحر بسیط و بحر کاملک
آخر بیتده واقع و بر حرف زیاده قیلنمش
و تدینه اطلاق اولنور .

مُذَذَّبٌ { [ع] تردد ده قالمش ،
مذذب { بر حالده بر محله قرار
ایده مش ، قرار سز قالمش .

مُذَذَّبٌ { [ع] ایکی امرک بیتده
تردد ایدیچی، قرار سز
اولان، بر طرفه بر شیکه قرار و برده یین .

مُذَكَّرٌ { [ع] ارکک . ارککه
دلالت ایدن کله، صیفه .
« مؤنث » مقابلی : (جمع مذکر ،
مفرد مذکر) .

مُذَكَّرٌ { [ع] تذکیر ایدیچی ،
مذکر { خاطره کتیریچی ، یاد
ابتدیرن، آستدیران § ذکر و تسبیح
ایدیچی ، ایدن .

مُذَكَّرَةٌ { [ع] دواثر رسمیه ده
مذکره { بر خصوصه عائد اوله .

رق بلا القاب یازیلان ورقه . محاوراته ده
فتح کاف ایله استعمالی معروفدر .

مُذَلٌّ { [ع] اذلال ایدن ، ذلله
مذلل { دوشورن ، ذلیل قیلان .
اسماء حسنا دندور .

مُذَلِّلٌ { [ع] تذلیل ایدن ، ذلیل
مذلل { و حقیر ایله یین .

اولان. (مدلّا) = دلیل ایرادیه اثبات اولنورق .
 مدھش { [ء] ادھاش ایدن ، دهشت ویرن : (مدھش برفورطنه ، مدھش برقاصرغه) .

مدھش { [ء] تدھیش ایدن . مدھش { (مدھش) ایله مترا . دقدر . لکن اوتھکی چوق قوللانیلیر . مدھش { [ء] تدھین ایدلش ، مدھن { کوزل قوقولو یاغ سورلش : (لباس مدھن) .

مدھن { [ء] تدھین ایدن ، کوزل مدھن { قوقولو یاغ سورین .

مدیر { [ء] اداره ایدیحی ، ایدن ، مدیری ، دائره مدیری ، مدیر امور ،

تھیرات مدیری { تقسیات اداره ملکیهجه الک کوچک شعبه عد اولنان عھلک سرکارنده بولنان مأمور رسمی : (ککبوزه قضاسته ملحق دکرلی ناحیه سی مدیری) { ایراد ایله مصرفی قارشیلشدیردقدن ماعدا تسویه احتیاج جاندن فضلہ قالسنه چالیشان محمٹک ، مقتصد ذات { دوندیریحی ، دوندیرن آت :

« برصقوللی صدراعظم کلدی کیم دولته هیچ »
 « کله مشدر او یله بر ذات مدیر و کاردان »

مذاب { [ء] اذابه اولنمش ، ایدلش ، مذاب { اریمش : (لعل مذاب) .

« نظم رنگینچی کیم یازسه مداد سین »
 « کوستر عکس صفا کستری باقوت مذاب »
 (نقی)

مدھش { [ء] تدھیر اولنمش ، مدھش { محو و هلاک ایدلش : (اشقیای مدھش) .

مدھن { [ء] ادمان ایدن ، دوام مدھن { صورتیه ملکه وائتلاف حاصل ایدن : (مدھن خیر) .

مدن { [ء] شهر دیمک اولان مدن { (مدینه) نک جی ، شهرلر ، بله لر : (مدن جیسیمه) .

مدور { [ء] تدویر اولنمش ، مدور { دوندیرلش ، چویرلش { تکرلک کبی ، یو وارلاق ، دکرکی : (قارپوز مدودور) .

مدور { [ء] تدویر ایدیحی ، مدور { ایدن ، دوندیرن ، چویرن : (مدور قغذ) = اصطلاح طبعی ، اولوق کیکنک یوفاری اوچنده موجود اولان ایکی چیقندینک هربری ،

مدون { [ء] تدوین ایدن ، جمع مدون { ادوب بریره کتیرن . اکثریا بر علم و فنه متعلق مسائل جمع و توضیح ایله کتاب شکلنه افراغ ایدنلره اطلاق اولنور .

مدون { [ء] جمع و ترتیب ایله مدون { کتاب شکلنه قولنمش ، مجلداته درج ایدلش دیمکدر . جمعی اولان (مدونات) = مرتب کتابلر متعاستنده دها زیاده قوللانیلیر .

مَدْعَى عُمُومِي { [ع] عا کم جزا-
علینده حقوق عمومی نامنه اقامه دعوی
ایدن دولت طرفندن منصوب مأمور.

مَدْعَى { [ع] مدعینک دعوی ایتدیکی
مدعی { شی، ادعا اولنان ماده .
مَدْعَى عَلَیْهِ { [ع] کندیسندن
مدعی علیه { حضور حا کده حق
طلب ایدیلن ، علینده اقامه دعوی
اولنان آدم .

مَدْعَى بِهِ { [ع] سبب دعوی اولان
مدعی به { خصوص ، مدعینک
دعوی ایتدیکی شی .

مَدْعَى شَخْصِي { [ع] عا کم نظا-
مدعی شخصی { میده قانوک
جرم دیر تعریف ایتدیکی بر فلک
وقوعندن ضرر دیده اولدنی ایچون
فاعلندن ضرر وزیان دعوی ایدن آدم .
مَدْعَم { [ع] ادغام اولمش، بری
مدغم { برینک ایچنه درج ایدلش
ایکی حرف متجانسندن برنجیسی .
ایکنجیسنه (مدغم قه) دینلیر .

مَدَقِق { [ع] تدقیق ایدیجی ،
مدقیق { حقیقی دقتله آراشدیریجی ،
قبلی قرق یازارجه سنه نظر دقتدن کچیرن ،
اینجه آرایان § اینجهدوب اوفالدیجی
اولان . (مدققانه) = مدقق اولانه
یا قیثه حق صورتده . جمعی (مدققین) .

مَدْلِل { [ع] دلیل ایله ثابت اولمش،
مدلل { دلیل ایله اثبات ایدلش

مَدْحَر { [ع] ادخار ایدن ،
مدحز { بیریکدیرن ، طوبلایوب
صاقلایان .

مَدِر { [ع] ادرار ویرن، آقیدان
مدیر { دوا ، سوقی وقائی واداراری
زیاده آقیدیجی اولان علاج . (مدرات)
= بومقوله ادویه به اطلاق اولنور ،
(مدرز) یا کشدر .

مُدَّرِس { [ع] تدریس ایدن ،
مدرس { تخصیص ایله جوامع شریفه
ده و مدرسه لرده طلبة علومه دوس
اوقوتان § (مدرس پایه سی) صورت
رسمیه ده توجیه اولنور بر ربیه علمیه .
در . طرز استعمالجه (معلم) ایله
غرفلیدر . جمعی (مدرّسین) .

مُدْرِك { [ع] ادراک ایدن، آکلا-
مدرك { بان § یتیشن، اولاشان .
(قوة مدركة) = انسانده حقایق
اشیائی ادراک ایدن قوت ، عقل . مثلا
(مدرکه آرا) صورتنده (قوة)
لفظی بولتقیزین ده قولانیله بیلیر .
(مدرکات) = « مدرکه » نك جمعی
اولوب عقول دیمکدر .

مَدْعَى { [ع] ادعا ایدن ، دعوای
مدعی { حضور حا کده حق بر
کیمه دن طلب ایدن آدم :

« مدعی فاش ایتمون ای دل محبت مهرخی »
« عرض حال ایتدکده مخنی نامه جانانه باص »
(شمسی پاشا)

شيثك باقى اولدينى زمان جزئى . جوى

اولان (مُدَد) قوللائيلاز . (مُدَّتْ

عَدَّتْ) = قادينك بعدالطلاق ازدواجدن

شرعاً ممنوع اولدينى ايام ديمكدر .

مطلقه ايچون اوچ آي ، طول قادين

ايچون درت آي اون كون ، كبه قادينلر

ايچون وضع حل ايدنجه يه قدردر .

(مُدَّتْ اسْتِنَاف) = مواد جزائيه دن

قباحت وجنحه ده اون ، مواد حقوقيه ده

آلتش بركوندر . (مُدَّتْ اِعْتِرَاض)

= حكم غيايلر ايچون مواد جزائيه دن

قباحتده اوچ وجنحه ده بش ، مواد

حقوقيه ده اوتوز بركوندر . (مُدَّتْ

تَجَرُّز) = مواد جزائيه ده سكر ،

مواد حقوقيه ده طفسان كوندر .

اصطلاح قتهده سير معتدل ايله اون

سكر ساعتلك ياخود اوچ كونلك

مساقيه (مدت سفر بعيد) اطلاق

اولتور .

« مدت دور فلك بردمدر آدم برنفس »

(باقى)

مُدَّخَر } [ع] ادخار اولنئش .

مُدَّخَر } بيريكديرلش . طوبلا .

نيلوب صاقلانئش : (مدخرا اولان

ذخائر متنوعه . تقود مدخره ، اموال

مدخره) .

(مداهنه) = مداهنه ايدنه لايق
صورتده .

مُدَاهَنَه } [ع] قلبده كي آثارك

مُدَاهَنَه } خلافته اولورق يالانن

اظهار خلوص و محبت ايتك ، رياكارانه

يوزينه كولوب مخاطبي مدح ايله مك ،

نظمده (مداهنت) طرزنده ده قوللا .

نيلير .

مُدَايَنَه } [ع] اودونج آلوب ويرمك ،

مُدَايَنَه } بورج ايدشمك .

مُدَيِّر } [ع] نظر عالمن دوشمش ،

مُدَيِّر } هر كس يوزينه باقز اولش

طالعصر ، بدبخت .

مُدَيِّر } [ع] مولاسي كندى وفتى

مُدَيِّر } آزادينه شرط قيلمش

اولان عبيد ، قول .

مُدَيِّر } [ع] تمشيت امور ايچون

مُدَيِّر } چاره و تدبير ايدن ، حل

ورؤيت مصالح ايچون عاقبت انديشانه

تدارك لوازم و ترتيب اسباب ايله ين :

(مدبر امور ، مدير مدبر) ، (مدبرانه)

= مدبر اولانه ياقيشه جق صورتده .

سبك فارسيدده جوى (مدبران) عربى

جوى (مدبرين) ، (مدبران فلك)

= سبعة سياره .

مُدَّت } [ع] زمان ، وقت : (مدت

مدت } حيات ، مدت مأموريت

§ زمانك برجزئى ، بر مقدارى : بر

برشی قبول وعدم قبول خصوصند
کندینه صلاحیت ویرلش آدم دیکدر.
مُخِفَّ { [ع] اخافه ایدیجی ،
فورفودیجی : (اوضاع
خفیه ، قیافت مخیفه) .

مُخِیْلَ { [ع] تخیل ایدلش ، ذهنده
مُخِیْلَ { خیال اولنیش ، خیاله
کیتلش : (حکایه مخیله) جسی
(مُخِیْلَات) درکه خیال اولان شیلر
دیکدر : (مخیلات عزیز افندی) .
مُدَاخَلَه { [ع] ایشه قارشمق ،
ال صوفق ، کیریشمک .
جسی (مُدَاخَلَات) .

مُدَاوَات { [ع] خسته به باقی ،
علاج ویرمک ، دوا
ایتمک . نظمنده (مُدَاوَا) صورتنده
اسلوب فارسی اوزره قوللایلمسی
جائزدر :

« نافع اولماز مرض عشقه مداوای حکیم »
(نوعی)

مُدَاوَلَه { [ع] الدن اله کزدیرمک ،
دور ونقل ایتمک ، دور
اولق : (مداوله افکار) .

مُدَاوِم { [ع] دوام ایدیجی ،
مُدَاوِم { ایدن ، دائماً کان . جسی
(مُدَاوِمِین) .

مُدَاوَمَت { [ع] برایشه دوام ایله
مُدَاوَمَت { سسی و جهد واقدام
ایتمک ، آره ویرمیوب دائماً کلک .

مُدَاهِن { [ع] مداهنه ایدیجی ،
مُدَاهِن { یوزه کولیجی ، انسانی
یوزینه قارشی یالاندن مدح ایدیجی ،

مُدَارَا { [ع] حسن معامله ایتمک ،
صلح وائتلاف اوزره
مُدَارَات { بولنقی ، اداره ایله
قوللایوب رعایتکار
طاوارنق ، سؤغن ، غضب وبنض
اثری کوسترمبوب التفات ایله یوزه
کولک . (مُدَارَاة) عربیده (مُدَارَا)
لسان عثمانی ایله فارسیده قوللایلیز .

مُدَافِع { [ع] قارشی قویوب دفع
مُدَافِع { ایدیجی ، ایدن . جسی
(مُدَافِعِین) .

مُدَافَعَه { [ع] دشمنک هجومی دفع
مُدَافَعَه { ایتمک ، کندینی حفظ
ایچون دشمنه قارشی قویق قی مدعینک
دعواسنی دفع ایدمک بردعوی سرد
ایله مک . (مُدَافَعَة) = مدافعه
صورتیه .

بر محل محدودك هواسنی بوشالتق
ایچون قولانیلان آلتنه اطلاق اولنور.

مُخْمَر { [ع] تخمیر اولنش . بوغو-
رلش } مایه لندیرلش ،

مایه لنوب قاپارمش اولان § شراب
کبی قانیایوب قوام درجه سنی بولمش شی.

مُخْمَس { [ع] تخمیس ایدلش ،
بشلدیرلش ، شنه بالغ

ایدلش || اصطلاح عروضده هر بندی
بش مصراعدن مرکب اولان نظم ||

هندسه اصطلاحنده بش ضلع ایله
محدود یعنی بش گوشه لی اولان شکل

دیمکدر .

مُخْمَن { [ع] تخمین اولنش ، قیمت
تقدیر ایدلش ، ظن ایله

بووله در بوقدر دینلش : (قیمت تخمه) .
[ع] تخمین ایدیمی ، ایدن :

مُخْمِن { ظن ایله رأی ویرن ، قیمت
تقدیر ایدن ، بها بیچن : (قویویمی

غنی ، املاک غنی ، بیت المال غنی) .
[ع] بوغیمی ، بوغیق

مُخْمِق { صورتیله هلاک ایدیمی .
[ع] تخمیر ایدن ، ایکی شی

مُخْمِر { پتنسک تعین و تقریفی
اختیاره برافان .

مُخْمِر { [ع] تخمیر ایدلش . ایکی
شیدن برینسک اختیاری

عهده سته برافلمش § بکندیکی صورته
آلتی ، بکنمیدیکی حالده رد اولنق

شرطیله مشتری به امانت تسلیم اولنان
شی § اصطلاح فقهده خیاراتدن بریله

مُخِل { [ع] اخلاخل ایدیمی ، ایدن ؛
خلل ویرن ، بوران : (مخل

ادب ، مخل ناموس ، مخل نظام ، مخل
فصاحت) .

مُخِلِل { [ع] هواپی ایدیمی ،
خفینلندیریمی .

مُخِلِد { [ع] تخلید ایدن ، باقی ودائم
قیلان .

مُخِلِد { [ع] تخلید اولنش ، بقا و
دوام اوزره طوران ؛ باقی ،

دائم اولان : (محلد فی البار) .
[ع] اخلاص ایدیمی ،

مُخِلِص { خلوص کوستریچی ، ریا
وغرضدن خالی اولان دوست وکوله .

(مُخْلِصَانَه) = مخاص اولانه لایق
صورته .

مُخْلِص { [ع] تخلیص ایدن ، قور-
تاران . (مخلیص) =

قورتاولش .
[ع] آدمک وفاتنده

مُخْلَف { کیروده قالانلره براقیدنی
شی ، ترکه . داغما بونک جمی اولان

(مُخْلَفَات) قولانیلیرکه متوفانک کیرو
قالان اشیاسی ، متروکاتی دیمکدر .

مُخْلِي { [ع] تخلیه ایدلش ، بوشا-
لش .

مُخْلِي { [ع] تخلیه ایدیمی ، بوشالیدی-
موشالان . (مُخْلِيَةُ الْهَوَاءِ)

= حکمت طبیعه اصطلاحاتندن اولوب

مُخَصَّصٌ { [ع] تخصیص ایدن ، خاص قیلان .

مُخَصَّصٌ { [ع] تخصیص اولنش ، خاص قیلنش . تعیین

ایدنش : (معاش مخصوص) جی اولان (مخصصات) = تخصیص قیلنش اولان شیلر دیمکدر .

مُخَصَّبٌ { [ع] بویانمش شیء ، خصوصه صیبه حنا قویش صاچ وال .

مُخْطَرٌ { [ع] اخطار ایدن ، خاطره کترین : (خطر آیام شباب) .

مُخْطَرَةٌ { [ع] بر شیئی خاطره کترینک ایچون یازیلان

ورقه ، اخطار یوسلهسی || مذکره نوعندن ورقه رسمیه .

مُخَطَّطٌ { [ع] تعطیل ایدن ، چیزن ، رسم ایدن .

مُخَطَّطٌ { [ع] تعطیل اولنش ، چیزلش || چیزیکلی ،

یول یول چیزکی چیزکی یاپلش شی .

مُخْطِیٌّ { [ع] یاسکلیجی ، خطایه دوشورجی ، دوشورن

یاسکلیجی ، خطا ایدیجی کی تعریف شرعیسی کنه اولان فعلی ارتکاب ایله طریق ناصوابه سالوک ایدن دیمکدر .

مُخَفَّفٌ { [ع] تخفیف ایدن ، خیفلندیرن : (اسباب

مخففه ، مخفف جزا) .

مُخَفَّفٌ { [ع] تخفیف اولنش ، خیفلندیرلش : (جزای

مخفف) .

مُخْجَلٌ ، مُخْجَلٌ { [ع] خجالنده برافان ، اوتاندیران . برنجیسی زیاده قولانلیلر .

مُخَدَّرٌ { [ع] اصطلاح طبعده اوجاع واضطراتی تسکین ایدیجی ،

اویوشدیرجی علاج دیمکدر . جی اولان (مخددرات) = اویوشدیرجی

ادویه مبعث دیمکدر .

مُخَدَّرٌ { [ع] اورتو ملوتمش ، اهل پرده ، اورتولی ، قایالی

بولنوب ناسه کورغنه بن . مؤثی (مخدرة) درکه اهل پرده ، عفتی ، اورتولی قایالی قیز یا قادین دیمکدر .

مُخَدَّرَاتٌ { [ع] «مخدرة» نك جی ، اهل پرده قیزلر ،

قادیلر دیمکدر .

مُخَدِّشٌ { [ع] تحدیش ایدن ، قاشندیران ، طیرمالایان

علاج .

مُخْرَبٌ { [ع] خراب ایدن ، خرابلاندیران ، بوزان ،

بریشان ایدن . جعلری (مخرِبٌ ، مخرِبٌ) .

مُخْرَجٌ { [ع] اخراج اولنش ، طیشاری چیقارلش ،

برشیشک عینی ، صورتی چیقارلش . (مکتیدن مخرج ، صورت مخرجه) .

مُخْرِشٌ { [ع] طیرمالایوب قاشند . برجی ، قازیدیجی ، آزدیرجی

اولان، حرکت ایدن : (فاعل مختار)
 § شەرلرده منسوب اولدنی عمله نك ،
 طشره لرده كويلرك امور و خصوصاته
 نظارت ایدن ذاتلره اطلاق اولنور :
 (عمله مختاری ، قریه مختاری ، مختار
 اول ، مختار ثانی) جی (مختاران) .
 § مخترع : [ع] اختراع ایدن ،
 امثالی کورله بن یکی
 برشی وجوده کتیرن ، یکی شی چقلا
 ران : (تلیر تلرافك مختری (مارقونی)
 نامنده برایتالیاندر) § یالان دوزیجی ،
 یالان اویدیریجی .

مختلص : [ع] اختلاس ایدن ،
 قاپان ، چالان § تعریف
 قانونیسی اموال امیرییه یی بلاقید آلوب
 صرف ایدن ، ذمته کچیرن .

مختلط : [ع] اختلاط ایدن ،
 قاریشوب کوریشن §
 مرکب ، قاریشیق : (عضله مختلطه)
 = بویونك آرقه سندكی عضله مركبه .

مختلف : [ع] اختلاف ایدن ،
 بربرینه اویمایان ، اویوشما
 یان ، برحاله طورمایان ، باشقه باشقه
 درلو درلو اولان : (امثله مختلفه ،
 مواد مختلفه) .

مختلف : [ع] اختلاف اولنمش ،
 بربرینه اویمامش ،
 اووشامش : (مختلف فیه) = کندیسنده
 اختلاف اولنمش شی : (قول مختلف
 فیه ، مسئله مختلف فیه) .

مختصر : [ع] اختصار ایدن که اتمک
 خبری کی مایه لنن ، اکثوب
 اوزلن § شراب کی قانیابوب قاپاران ،
 کالنی بولان § باشنه اورنو قویان ،
 جاره بورونن . برنجی وایکنجی معنا .
 لرده قوللانیلیر .

مختصر : [ع] اختصار اولنمش ،
 قیصالدیش ، قیصه .
 (مختصراً) = قیصالنه ورق ، قیصه
 اوله رق .

مختطف : [ع] اختطاف ایدن ،
 قاپوب آلان § کوز
 قاماشدیران : (اشته مختطفه) .

مختصر : [ع] اختصار اولنمش ،
 قیصالدیش ، قیصه .
 (مختصراً) = قیصالنه ورق ، قیصه
 اوله رق .

مختصر : [ع] اختصار اولنمش ،
 قیصالدیش ، قیصه .
 (مختصراً) = قیصالنه ورق ، قیصه
 اوله رق .

مختصر : [ع] اختصار اولنمش ،
 قیصالدیش ، قیصه .
 (مختصراً) = قیصالنه ورق ، قیصه
 اوله رق .

مختصر : [ع] اختصار اولنمش ،
 قیصالدیش ، قیصه .
 (مختصراً) = قیصالنه ورق ، قیصه
 اوله رق .

مختصر : [ع] اختصار اولنمش ،
 قیصالدیش ، قیصه .
 (مختصراً) = قیصالنه ورق ، قیصه
 اوله رق .

مختصر : [ع] اختصار اولنمش ،
 قیصالدیش ، قیصه .
 (مختصراً) = قیصالنه ورق ، قیصه
 اوله رق .

مُخَاطَبَةٌ { [ع] خطاب لاشمق، خطاب
ایدهشمك، قارشى قارشى به

سویلشمك { [ع] مُعَاتَبَةٌ (مُعَاتَبَةٌ) معانیده یعنی
چکشیده معانیده استعمال اولنمایدیر.
جی (مُخَاطَبَاتٌ) .

مُخَاطَرَةٌ { [ع] تهلکه، قورقو
نفس ایله مک، تهلکلی قورقو احواله
کرفنار اولق .

مُخَالَصَتٌ { [ع] بریله خلوص
وصفوت اوزره بولنق،
دوستانه وخالصانه معامله ایتمک .

مُخَالَطَةٌ { [ع] اختلاط، امتزاج
ایتمک { قارشوب
کیریشمک .

مُخَالَفٌ { [ع] خلاف اوزره بولان،
اویفون اولمایان، ضد
اولان، اویمایان : (اصوله مخالف،
قانونه مخالف، اکثرینه مخالف) .

مُخَالَفَةٌ { [ع] قارشى کلک،
اویفون کلکه مزاک،
اویماقلق، ضد اولق .

مُخَاطَبٌ { [ع] اخبار ایدیجی، خبر
مخبر { وبریجی، ویرن : (مخبر
صادق، غزته مخبری) .

مُخَاطَبَةٌ { [ع] اختیار اولنیش،
مختار { سچلمش : (قول مختار)
فی فخر کائنات علیه اکل التحیات
افدیمر حضرت تلرینک دیکر اسم شریفیدر :
(احمد مختار) { کندی اختیار و
اراده سی وجه ایله عمل وحرکت ایده جک

مُخَادَعٌ { [ع] خدعه جی، حیلہ کار،
آلدادیجی .

مُخَادَعَةٌ { [ع] خدعه ایتمک، حیلہ
ایله آلداتق . نظلمده
(مخادعت) صورتندده استعمال
جائزدر .

مُخَادَعَتٌ { [ع] دوستلق، صدق
ایله یارلق، محبک .

مُخَاصِمٌ { [ع] خصومت ایدیجی،
دعواده طرفیندن بری .

مُخَاصِمَةٌ { [ع] ایکی کیمسه بربرینه
خصومت ایتمک، بری
برینه خیم اولوب چکشمک . جسی
(مُخَاصِمَاتٌ) .

مُخَاطٌ { [ع] بلغم، سوء وکله اصطلاح
طییدر . (مُخَاطُ الشَّيْطَانِ)

= یازین وقت طهرده هواده شعاع
شمیدن اوروججک آغی کیمی اوزون
اوزون وتل تل قایتا بهرق کورین خطوط
موهومه به دیشلیر .

مُخَاطَبٌ { [ع] خطاب ایدیجی،
توجیه کلام ایدن، سوز
سویله ن .

مُخَاطَبَةٌ { [ع] کندیسنه خطاب
اولنان، سوز سویله ن
آدم { صرف اصطلاحنده متکلمک
قارشیننده کی کیمسه به خطاباً استعمال
ایلدیکی شکل فعله دینیر که مطلقاً (سن)
و (سز) ضمیر لر یی تضمن ایدر {
(مُعَاتَبٌ) معانیده استعمالی تابجادر .

مَحْمُولٌ { [ع] اصطلاح فقهده بورجی
آخرک ذمتہ احاطہ و نقل
ایدن دیمکدر .

مَحْمُولٌ { [ع] احیا ایدیجی ، حیات
ویریجی ، جانلاندیریجی .
اسماء حسنادندر § برشیک اصلاحيه
قوای مادیه و معنویه سنی آر تیریجی
مناسندهده استعمال اولنور : (محی
ملک و دولت) .

مَحْمُولٌ { [ع] کیکده کی ایلک ؛ اصطلاح
طیده باش کیکی دروننده
بولنقی اعتباریله پنه و کوزک بیاض و
سیاهنی جامع اولان شحمیه دینلیر §
هر شیک لب و مغزی ، خالص اوزی
مقامنده ایراد اولنور . جسی اولان
(مَخَاضُ ، مَخْنَعُ) قولانیلماز (مَخْشُوكِ)
= عمود قری دینلن صیرت کیکی
ایچنده بیک قویروغنی مثابه سنده اولان
مردار ایلک دیمکدر .

مُخَابَرَةٌ { [ع] خبرلشمک ، ایکی کیمسه
بر بریشہ خبر و برمک ،
خبر کوندومک : (مَخَابِرُهُ مَأْمُورِي)
= تلغراف ماکنه سنی استعمال ایدن
ذات . جسی (مَخَابِرَاتُ) : (مَخَابِرَاتِ
تَلْغَرَاْفِي ، مَخَابِرَاتِ تَلْغَرَاْفِي) بونلرک
هانکیسی طوغری دینلیر ایسه لسان
عثمانیه عائد اولقی اعتباریله ایکیسیده
طوغریدر دیرز .

مَحْمُولٌ { [ع] تحمیل اولنمش ، حنوط
دینلن طیب ایلہ تعطیر
ایدلش میت . (مَحْمُولٌ) = میتی تحمیل
ایدیجی دیمکدر .

مَحْمُولٌ { [ع] تحویل ایدیجی ،
دکشدیریجی ، دکشدیرن ،
باشقه حاله قویان . اکثریا حق السببه
قولانیلیر : (جناب محول الحول
والاحوال) .

مَحْمُولٌ { [ع] تحویل اولنمش ،
دکشدیرلش ، باشقه درلو
ایدلش § حواله قیلنمش ، سپارش
اولنمش ، اصارالانمش : (عهده
استیالکرزه محول اولان خدمت)
بومقامده حواله ایدلش ، اصارالانمش
دیمکدر . (سوریه ولایتی اموالنه محول
یوز بیک غروشدور) جله سندهده حواله
قیلنمش ، سپارش اولنمش دیمکدر .

مَحْمُولٌ { [ع] حیرت ویریجی ، حیران
مَحْمُولٌ ایدیجی ، شاشبردان : (محیر
عقول ، محیر العقول) .

مَحْمُولٌ { [ع] احاطه ایدن ، اطرافی
چویرن ، قوشاتان §
کره ارضی احاطه ایدن بیوک دگز ،
طیش دگز : (بحر محیط کبیر) §
هندسه اصطلاحنده برشکلک درت
جانبی احاطه ایدن خط :

« محیط دائرة عشقندن خروج محال »
« نه چاره قبضه تقدیر کردکارده یز »
(عونی)

{ [ع] حاتم الانبیا } ﴿ مُحَمَّدٌ ﴾ رسول کربا پیغمبر من

افندیمن حضرتلرینک اسم شریفلریدرکه
مکرراً حدوشنا اولنمش دیمکدر .

{ [ع] محمدی } حضرت پیغمبره منسوب ،

معلق : (اذان محمدی ، شریعت محمدیه)

{ [ع] مسلمان } مؤمن مقاننده ده قوللا .

نیلیر . بومعناده جمی (محمدیون) :

« انتساب فقط محمد در »

« بویه دیوان حشره دك کیدرم »

« بر محمد دیرم سکوت ایدرم »

« بنی ایسترسه آتسه آنسون »

« آغلادرسه محمد آغلالتسون »

« معلم ناجی »

{ [ع] آتش اوزرنده } محمد خمس ، محمد خمس { [ع] قیزدربلوب قاو .

رولمش دانهیه وقهوهیه دینیلیر .

{ [ع] قاووربجی آلت ،

محمد خمس { [ع] تاوه } قهوه و امشالی

قاووران ، قاووروب صانان .

{ [ع] حامضلاشمش ،

محمد خمس { [ع] باسلامش .

{ [ع] اگری ، چارپیق ،

محمدی { [ع] بویک ، طولامباج }

حنالاشمش ، حنا قونمش : (ید معنی) .

« کورینن ماه نو صاعهك فلکده »

« نیکارک اول محمدی پرچیدر »

(مصاحب شمسی پاشا)

{ [ع] متانت و برلش ،

محمد خمس { [ع] صاغلام ، طایاقلی ، قوتلی .

ترکجه سی (برک) در .

{ [ع] تحکیم اولنمش ،

محمد خمس { [ع] برلشمش } اصطلاح نقده .

خصمینک فصل دعوی و خصومت ایچون

رضالریله حاکم نصب ایستکلری آدمه

اطلاق اولنور .

{ [ع] اوامر و نواهی

محمد خمس { [ع] صریحه یی مشتمل اولان

و معانیسی قطعاً تاویله محتاج اولمایان

آیات کریمه قرآنیه . (متشابهاً)

مقابلی .

{ [ع] تحلیل ایدن ، برشیشک

محلل { [ع] اجزاسنی آیران ، برشی »

جزء جزء ایدن { [ع] اصطلاح طبده مرض

اثری اولان شیشلری ، یومرولری

کوچلر دوب محو و ازاله ایدن و یا بر

التهابی ازاله ایچکه مدار اولان دوا ،

علاج دیمکدر .

{ [ع] اصطلاحات طبیه .

محللات { [ع] دندر ، اخلاطی آفتان ،

یومرولری و مرض اثری شیشلری

کوچلر دوب محو و ازاله و یا خود التهاباتی

دفع ایدن ادویهیه اطلاق اولنور .

{ [ع] زینتمش ، دونامش ؛

محللی { [ع] تزین ایدلش ، دونادلش .

خاتونلر . صادق کسریله ده لغتدر .

مَحْضَر { [ع] احضار ایدیجی ، ایدن = حضوره کتیرن ، محکمه

مباشری ، مدعی ومدعی علییه محکمه یه جلب ایدن مأمور .

مَحْق { [ع] احقاق ایدن ، حق یرینه کتیرن یاخود ویرن § حق

اولان ، محاصمه ده حق صاحی بولان کیمسه § طوغری ، معقول ، مصیب .

(مُحَقَّاهُ) = محققه سنه .

مَحْقَر { [ع] تحقیر ایدن ، خوار وحقیر طوتان . (مُحَقَّرَاهُ)

= تحقیر ایدیجی یه مناسب صورتده .

مَحْقَر { [ع] تحقیر اولمش ، خوار وحقیر اولمش ، ذلیل اولمش ،

حقارت کورمش .

مَحْقِق { [ع] تحقیق ایدن ، حقیقی ، طوغری بی آرایوب میدانه

چیقاران § سوزی دلیل ایله اثبات ایدن § صوفیون عندنده مرتبه کشف

الشییه واصل اولوب کندیسنه کافه اشیا تک حقیقی عیان ومنکشف اولان

ذات شریف دیمکدر . (مُحَقَّقَاهُ) = محقق اولانه یاقیشه جق صورتده .

جی (مُحَقِّقِنِ) .

مَحْقِق { [ع] تحقیق اولمش ، طوغریانی آکلاشلمش ،

حقیقت وصحتی ثابت اولمش .

مَحْرَمَات { [ع] « محرم » ک جی ، شرعاً حرام اولان شیلر

دیمکدر .

مَحْسِن { [ع] هرکسه ایلیک ایدیجی ، کرم واحسان ایدن .

مَحْسِن { [ع] تحسین ایدیجی ، کوزلندیجی .

مَحْسَنَات { [ع] تحسین اولنش ، کوزلندیجی ، کوزلک

ایله مملور معنانه اولان (مُحْسِنٌ) ک جی درکه مفردی هیچ قوللانیماز .

بوکله لسانمزدده نفع جهتیله بکه نلش ، خیری فائده لی ، کوزل شیلر مقامنده

قوللانیلیر : (محسنات عیدده) .

مَحْشَى { [ع] تحشیه ایدیجی ، حاشیه یازان . (محشی) = تحشید

اولنش ، حاشیه یازلش دیمکدر .

مَحْصِل { [ع] تحصیل ایدیجی ، استحصال ایدن § اوائلده

طمره ده شمدیکی قائم مقام ومدیرلر درجه سنده استخدام قیلان مأمورین

ملکیه یه ویریلن عنوان رسمی ایدی .

مَحْصَل { [ع] تحصیل اولنش ، حاصل ایدلش § حاصلی ،

خلاصه دیمکدر .

مَحْصِن { [ع] حرامدن صاقینیجی ، صاقینان آدم .

مَحْصَنَات { [ع] حرامدن صاقینمش ، عقیقه ، اهل عصمت

جه سنه طبرماليديجي، كيديشد بريجي
شي ديمكدر.

محرض . { [ع] تحريص ايديجي،
حرصان حرصانديريجي، حرصان.
نديران . (محرضانه) = تحريص ايدينه
لايق صورتده .

محرف . { [ع] تحريف اولنش،
تحريف . { تغيير ايديش، حرفلري
تاريشمش، بوزلش، جبي (محرفات).

محرق . { [ع] تحريق ايدين، زياده
محرق . { ياقان § زياده صوصاتني
صورتيله انساني ياقان .

محرق . { [ع] احراق ايدين، ياقان؛
محرق . { زياده تاثير ايدين، قلبه
حرارت ويزن : (صدای محرق،

ادويه محرقه) بوكله زياده قوللانيلير .
محرك . { [ع] تحريك ايدين، حركت
محرك . { ايديرن، قبله ائان :
(قوه محركه) .

محرم . { [ع] تحريم قيلمش، حرام
محرم . { اولش، شهور عربيه نك

برنجي آبي . زمان جاهليتده بوآيده
عربيه تحريم اولنظه ائاك ايچون بويله
تسميه اولنمشدر : (محرم الحرام) ،

(محرميه) = سال جديد بخششي ||
تبريك سال ايچون سويله تيلن قعيده .
جبي (محارم، محارم، محرمات) دره

محدث . { [ع] تحديث اولنش،
محدث . { خبر و يرلش، لسان

شكران ايله نقل و بيان قيلمش .

محدد . { [ع] تحديد اولنش،
محدد . { حدودي كلشمش §
بيله نوب ككين ايديش اولان .

محدد . { [ع] تحديد ايدين، حد
محدد . { تعيين ايدين، حدود كسن
§ بيله ييجي، ككين ايديجي .

محدود . { [ع] قاياريجي، قاياريوب
محدود . { شيشيريجي : (ضربه محدوده) .

محور . { [ع] تحرير ايدين، يازيجي،
محور . { يازان . تخصيماً غزته و
رساله يازانله اطلاق معروفدر، جبي
(محورين) .

محور . { [ع] يازلش : (تذكرة ده
محور . { محردالاسم، بوجه محرد

جبي اولان (محورات) = رسمي وغير
رسمي مكتوبلر مقامنده قوللانيلير .

محور . { [ع] احراز ايدين، كندينه
محور . { آلان، قازانان .

محور . { [ع] احراز اولنش، اكثريا
محور . { بومئاده قوللانيلير § اصطلاح

قهقهده دگزرده كي بايق و يا غمور صوبي
كبي كيمسه نك مالي اولمايان و هر كس
ايچون انتفاعي مباح اولان برشيئك اله
كچيرلسنه اطلاق اولنور .

محوش . { [ع] تحريش ايديجي،
محوش . { اصطلاح طبلده ياره آچار .

(مَحْتَمَلَاتٌ) = ممکنات حکمنده در .
لامدن اول بولنان میمک کسر ایله
تلفظی غلطدر .

مَحْتَوًى { [ع] احتوا ایدن ، بر
شيء جامع و حاوی اولان .

ایچنه آلان : (کتابک محتوی اولدینی
ابواب و فصول) جی اولان (مَحْتَوِیَاتُ)
= مندرجات مقامنده در .

مَحْجَلٌ { [ع] جمله به اوطور دلمش §
آیانی سگیلی ، بیاضی آت .
مَحْجَبٌ { [ع] قانبور لاشدیر لمش ،
اصطلاح طده

اوستی بومرو و تومسکلی یعنی دورین جای
کی قبهلی اولان شی : (مَحْجَبُ الطَّرَفِینِ)
= حکمت طبعیه اصطلاحنده ایکی
طرفی تومسکلی ، قبهلی دورین جامنه
دینیلیر .

مُحَدَّثٌ { [ع] سوگره دن چیقنه ،
نو طهور شی ؛ اوخه
یوق ایکن سوگره دن احداث اولنان ؛
(جورلیدن سیلوری به قدر محدث
اولان پوسته سورجیلکی ایچون) .

مُحَدَّثٌ { [ع] احداث ایدن ، بر
شيء سوگره دن ویکیدن
پیدا ایله یین .

مُحَدَّثٌ { [ع] سیدالانام علیه .
الصلاة والسلام اقدیقز
حضرتلرینک احادیث شریفه لرینی نقل
و روایت ایتمش اولان ذات محترم .
جی (مُحَدِّثٌ) .

مُحْتَصِدٌ { [ع] احتصاد ایدن ،
اکین بیچن ، اکینجی .

مُحْتَضِرٌ { [ع] حاضر لاشمش ،
موتنه حاضر اولان .
دیگریله معناه مترادفدر .

مُحْتَضِرٌ { [ع] احتضار ایدن ،
موتنه یک زیاده یا قلاشان ،
اولوم درجه سنده بولنان .

مُحْتَضِبٌ { [ع] احتطاب ایدن ،
اودون طوبلایان §
بالطریق نامیله اودون کسین قورو
ویا اورمان .

مُحْتَضِرٌ { [ع] احتقار ایدن ، حقیر
کورن ، حقارت ایدن .

مُحْتَقِنٌ { [ع] احتقان ایدن §
اصطلاح طبدیه مجوم
دمله بر عضوک یا عضله نك شیشمه می
دیکدر .

مُحْتَكِرٌ { [ع] احتکار ایدن ؛
یندنه کی مالی ، ذخیره یی .

شيء وقت مضایقه ده آغیر بهایه چیقنه .
سنه انتظاراً صائما بوب صافلایان کیسه که
(مطره باز) ده دینیلیر . شرعاً و نظاماً
ممنوعدر . (مُحْتَكِرَانَه) = مختکر

اولانه یا قیدشه جق صورتده . جی
(مُحْتَكِرِینَ) .

مُحْتَلَجٌ { [ع] احتلاجه اوغرامش ،
زائر زائر تیره یین ، ترمه
علته طوبتیلان .

مُحْتَمَلٌ { [ع] احتمال لاشمش ، ممکن ،
اوله بیلن ، اولور شی .

مَحْزُورٌ { [ع] جواب ویرمک ،
مَحْزُورٌ { امل شدیدی اولان ،
حرص ايله ایسته‌دیکي شیء تحصیله سی
واقدام ایدن .

مَحْزُورٌ { [ع] احتراق ایدن ،
مَحْزُورٌ { ملوثوب یاتان ، یاتیق ،
آکشله یاغش و تأثیرلی اولان : (یت
عترق ، شاعر عترق ، قلب عترق) .

« آه ایدرمیدم سنی تحریر ایدرکن ای خطاب »
« عترق بر شاعرک تفسیر آهی اولسه ک »
(م ناجی)

مَحْزُورٌ { [ع] احترام اولقش ،
مَحْزُورٌ { کندینه تعظیم ایلش ،
حرمت کوسترلش اولان : (محب
محترم ، ذوات محترمه ، هیئت محترمه) .

« داور پر شوکت و پراحتشام »
« محترم و محترم روز کار »
(نفی)

مَحْزُورٌ { [ع] ایام قدیمه ده بلدی
مَحْزُورٌ { رئیس ، شهر امینی
مقامنده بولنور بر مأمور ایدی .
(محاسب ، احتساب اغاسی) .

مَحْزُورٌ { [ع] احتشاد ایدن ، بر
مَحْزُورٌ { یره بیریکن . (متحشد)
زیاده قوللانیلیر .

مَحْزُورٌ { [ع] احتشامی ، ملطنه‌لی ،
مَحْزُورٌ { دبدبلی ، زیب و زینته
مستغرق اتباع و خدمه سی بولنان .

« دخی اول عثمیان ازللی »
« عمر و حضرت عثمان و علی »
(خانقانی)

مَحْزُورٌ { [ع] جواب ویرمک ،
مَحْزُورٌ { ایکی کیسه قارشیلقی
لاقیردی ایتک ، جوابلا شمع ، قونوشمق .
نظمده (محاورت) صورتنده قوللا-
نیلیر . جی (محاورات) .

مَحْزُورٌ { [ع] محبت ایدیجی ، ایدن ،
مَحْزُورٌ { دوست و خیرخواه اولان :
(محب صادق) ، (محبانه) = محب
اولانه یا قبضه جق صورتده .

مَحْزُورٌ { [ع] احتیاجی اولان ،
مَحْزُورٌ { حاجتی بولان ، احتیاجلی :
(محتاج معاونت ، محتاج صدقه ، نانیاره یه
محتاج) جی (محتاجین) .

مَحْزُورٌ { [ع] حیلله کار ، مکار ،
مَحْزُورٌ { دوباره جی ، حیلله جی ،
آدم . موثی (محالّه) .

مَحْزُورٌ { [ع] احتیاس ایدیجی ،
مَحْزُورٌ { قایانوب طبعی ، حبس
ایدیجی .

مَحْزُورٌ { [ع] احتجاب ایدن ،
مَحْزُورٌ { اورنولو بولان .

مَحْزُورٌ { [ع] احتراز ایدن ، صا-
مَحْزُورٌ { قینان ، چکین . (محترزانه)

= صاقینه‌رق ، صاقیزجه سنه . ینه
بو معنای افاده ایدن (محترز) هیچ
قوللانیلماز .

مَحْزُورٌ { [ع] احتراس ایدن ،
مَحْزُورٌ { صاقینان . نادراً استعمال
اولنور .

﴿مُحَافِظٌ﴾ [ع] حفظ ایدیحی ، صافلایحی ؛ حائر اهمیت اولان باده و قلمه لرك حفظنه مأور اولان بیسوك ذاته و یریلن عنوان : (بوغاز محافظی ، قافله حج محافظی) .
﴿مُحَافِظَةٌ﴾ [ع] حفظ ایتك ، صافلا .
﴿مُحَافِظَةٌ﴾ (مق ؛ ضرر و خلل شایه . سنی دفع ایله قوریمق ، باریدیرمق ؛ (محافظه عرض ، محافظه ناموس ، محافظه مال) .

﴿مُحَاقٌ﴾ [ع] آيك سوئنده کی اوچ کیجه یه اطلاق اولنور . بو مده قر کونشله برابر طلوع ایله یکندن هیچ کورغز ، کونشك نور قری محق و محو ایله می سیله بویه اطلاق اولندی . بولکله بی میمک حرکات ئنه سیله او قومق جا مژدر .
﴿مُحَاكَاةٌ﴾ [ع] دفع خصومت و فصل دعوی ایچون حضور حاکمه حکملتمک ، مراغه ایتك ؛ مدعی اولان آدم خصمنی حاکم حضورینه دعوت ایله بوب حکم ایدشمک .
جی (مُحَاكَاةٌ) .

﴿مُحَالٌ﴾ [ع] اولارشی ، اولیه جق شی ؛ وقعی ممکن اولمایان باطل شی ؛ (امر محال) جی (مُحَالَاتٌ) .
﴿مُحَالٌ يَه﴾ [ع] اصطلاح فقهده ماله دیتیر . (مُحَالٌ عَلَيْهِ) = حواله بی قبول ایدن کیسه (مُحَالٌ لَهُ) = داین ، آلاجلی اولان کیسه دیعکدر .

﴿مُحَافِظَةٌ﴾ بردائرة نك معاملات حایه سیله اشتغال ایدن مأورین و کتبه نه مخصوص قلم او طه سی ؛ (مایه محاسبه سی ، خارجی محاسبه سی) جی (مُحَاسِبَاتٌ) ؛ (دیوان محاسبات) .
﴿مُحَاصِرٌ﴾ [ع] شهر و قلمه و اطرافنی ماروب قوشادوب صیقشدیران . جی (مُحَاصِرٌ) .

﴿مُحَاصَرَةٌ﴾ [ع] برعل ویا قلمه نك ویاخود دشمنك جوان و اطرافنی احاطه ایتك ، قوشاتوب تضییق ایتك ، دخول و خروجی منع ایله ضبط و فتحنه سی ایله مك .

﴿مُحَاضَرَةٌ﴾ [ع] معلومات مستحضره یعنی خاطرده طوتیلان حاله موافق و مقامه مناسب ادبی ، تاریخی ، هوئی کلام و حکایه و اخبار و اشعار دیعکدر ﴿ بر آدم حقنی اظهار و حفظ ایچون دیگر یله مجادله ایتك معنانه در . بومعنی اعتبار یله (فَنِّ مُحَاضَرَةٍ) اطلاق اولنشدركه ایکی کیسه نك قیاس و ادله ایله صورت جدل و مباحثه لرخی متضمندر . جی (مُحَاضَرَاتٌ) .

﴿مُحَاطٌ﴾ [ع] احاطه اولنش ، (اطرافنی قوشادنش ، چوره سی آلتنش) ؛ خندق ایله محاط بر قلمه و رسمیاتنه مخصوص اولان (محاط علم) تبیری (محاط علم) صورتنده متصل یازماملی .

دوشوئنه دن ، قیدسز واحتراسز
اوله رق ، صاقه قسزین معناسنده قوللا .

نیلیر . (مُحَابَات) = فی الاصل بر
کیمسه به میل و توجه ایله بالخاصه مساعد
ویاریم ایتک معناسنده در . اصطلاح
فقهدیه بر شیء ثمن مثلندن نقصاته بیع
ایتک دیمکدرکه مساهله و مسامحه معناسی
تضمن ایدر . (محاباة فی البیع) .

« یاسمندر در سنک پرواته در یا پرچک »
« آتش و خساردن ایتز محابا پرچک »
(بهجت - خذما صفا)

مُحَاجَات { [ع] بیلیمجه سوبله .
[ع] شک صورتیه ذکا .
وتده امتحان و مسابقه معناسنده در .

مُحَادَات { [ع] قارشی طورجه ،
[ع] مقابل اوله .

مُحَاذِی { [ع] برخذاده ، قارشو ،
[ع] مقابل بولنان .

مُحَارِب { [ع] حرب ایدیچی ،
[ع] جنک ایدن : (لشکر
محارب ، فرقه محاربه) ، (طَرَفِین
مُحَارِبِین) = حرب ایدن ایکی طرف .

مُحَارَبَه { [ع] حربلشکم ، جنک
[ع] ایتک ، حرب ، غوغا .
جعی (محاربات) .

مُحَاسِب { [ع] حساب کورن ،
[ع] حساب ایدن ، امور
حسابیه آشنا اولان .

مُحَاسَبَه { [ع] حسابلاشق ،
[ع] برینک حسابنه باقی

مُجَوَّف { [ع] تجویف اولنش ،
[ع] اویوق ، ایچی بوش تی .

مُجَوِّهَر { [ع] الماس کی ذیقیمت
[ع] طاشلر ایله ترین
اولنش ؛ الماسی طاقم مقامنده ده
قوللانیلیر { نقطه لی اولان حرف ،
نقطه لی حروفی حساب ایدیلرک سوبله .
نیلن تاریخ . بولفظ (جَوِّهَر) و
(جَوَّهَر) مقامنده قوللانیه ماز .
جعی اولان (مُجَوِّهَرَات) = الماسی
و باشقه درلو ذیقیمت طاشلی طاقلر
مقامنده قوللانیلیر .

مُجَهِّز { [ع] تجهیز اولنش ،
[ع] لوازمی ترتیب و احضار
قیامش ، دونامش .

مُجَهِّز { [ع] تجهیز ایدیچی ،
[ع] ایدن ، دونادان .

مُجِيب { [ع] اجابت ایدن ، قبول
[ع] ایدن ، مطلوبی اسعاف
وارزان قیلان ، جواب و یرن : (جناب
حق مجیب الدعواتدر) .

« ایلمون ذاتکی متان مجیب »
« قصر فردوسده همیز حیب »
(معلم ناجی)

مُجِيز { [ع] احازت و یریمی ، اذن
[ع] و یرن : (فاخ جامع شریف
مجیز دوسما لرندن) .

مُحَابَا { [ع] مُحَابَات) مصدرندن
(تا) نك اسقاطیه یا بیدمش
برکله در ، هروقت « بی » اداتیه و

مَجْلِيَّ { [ع] آجوب تميزه يچي ،
مَجْلِيَّ { جلا ويريجي ، جلاحي .

جسي اولان (مَجْلِيَّات) = چيسان ،
سيويلجه كبي شيلري دفع ايدوب جلده
طراوت وحلاوت ويرن ادويه به اطلاق
اولنور .

مَجْلِيد { [ع] تجلید ایدن ، كتاب
مَجْلِيد { جلده لين . كتاب قاي يايان
صنعتكار . جسي (مَجْلِيدِي) .

مَجْلَد { [ع] تجلید اولنمش ، جلد .
مَجْلَد { لنش ، قاب كچيرلش ، بر
جلدي كتاب . جسي (مَجْلَدَات) =
جلد لنش اولان شيلر ، جلدي كتابلر .

مُجْمَل { [ع] اجمال اولنمش ، قيصا .
مُجْمَل { لدش ، قيصه ، خلاصه ،

مختصر . (مُجْمَلَات) = قيصه اولورق ،
قيصه كارك ، قيصا دوق .

مُجَوَّد { [ع] قرآن عظیم الشانی
مُجَوَّد { تجويد اوزره اوقويان ،
حسن تلاوت ایدن ، علم تجويد آشنا
اولان .

مُجَوَّر { [ع] تجویر اولنمش ،
مُجَوَّر { چويرلش ديمكدر .

مُطَبَّخَاتِدَن كَوْشَه به مشابه اولوب
(مجوز) دنيان طعامك نامي بوندن
محرقدرد . مذكور طعام قيزغين ياغ
ايچنده چويريله رك پيشريلديكي ايچون
بويله تسميه قيلمشدرد .

مُجَوَّر { [ع] تجویر اولنمش ،
مُجَوَّر { جائز كورلش .

« سروری جوهر کلدن ايدر تاريخن احتساب »
« موفقدرد مجرد عقل عاشر نقل فتواده »
(عاشر افنديك مشيخته - سروری)

مُجْرِم { [ع] صاحب جرم ، ارتكاب
مُجْرِم { جرم ایدن ، كناهكار §
اوامر قانونيه به مغاير حركنده بولنوب
طوتيلان و محكمه به كوتوريلن صونجلی
آدم . جسي (مُجْرِمِينَ) .

مُجَسِّم { [ع] تجسيم اولنمش ،
مُجَسِّم { جسم اندرلش ، جسمی ،
كوده لی اولان يني ابعاد ثلثه يي مشتمل
بولنان : (نور مجسم) § قابارتمه رسم ،
شكل : (كره مجسمه) .

« سكا ای نور مجسم نیجه تشبیه ایدیم »
« یوغیکن وجه شبه تازه نهال چنی »
(ابن کمال)

مُجَمِّد { [ع] قیوریم قیوریم بولنمش ،
مُجَمِّد { بوكلم بوكلم لوله لوله ايدلش :
(زلف مجید) .

مُجَفِّ { [ع] جوفی ، ایچی بوش ،
مُجَفِّ { مجوف : (حمام مجفی)
= ایچی بوش دیواری .

مُجَفِّف { [ع] تجفیف ایدیی ،
مُجَفِّف { قورودیچی . (مجفف)
= صویي چكلمش ، نمی قالماش ،
قورومش .

مَجْلِيَّ { [ع] جلا ويرلش ، آجیلوب
مَجْلِيَّ { باك ايدلش ، جلالی ، پارلاق :
(مرات مجلی) . (مَجْلَا) طرزنده ده
قولانيلير .

(مُجَدِّدَانَه) = مجدد اولانه یاقیشه جق

صورتده . جی (مُجَدِّدین) .

د مال نظم ونثری آکلاشمقدن مبرآدر .

مُجَدِّد شاعری طرز بیانی ساده در سوزده .
(م نامی)

مُجَدِّد { [ع] چپک چقارمش ،
چپک بوزوغی آدم .

مُجَرَّب { [ع] تجربه اولنش ،
ده گنش : تجربه ایله

ماهیتی معلوم اولنش شی یاخود آدم .
جی (مُجَرَّبَات) .

مُجَرَّب { [ع] تجربه ایدن ، ده گن ،
صاحب تجربه ، کاریده ؛

دقایق اموره واقف اولان . عربی
جی (مُجَرَّبین) فارسی جی (مُجَرَّبَان) .

مُجَرَّد { [ع] تجرید اولنش ، هریان
ایدلش ، صویطش ، جیلاق

و منفرد ، یالکز ، نفسی علائق
دنبره دن قطع ایله جناب الله توجه
ایدن و اهل تجربه ، بیکاره ، متأهل

اولمایان و عندالحکما عقول و نفوس
کی ماده دن عاری اولان شی ، ارباب

شریعت عندنده ملائکه و ارواح دیمکدر
و بر اسمک حال اصلی اویره بولنسه

اطلاق اولنور : (ثلاثی مجرّد) و
مطلقا ، بیه حال مقامنده ده قوللائلیه :

(مجرّد کلیشه) جی اولان (مُجَرَّدَات)

= جسمایتدن عاری ، روحانی شیلر
دیمکدر :

مُجَبَّر { [ع] اصطلاحات فیه دن
اولوب دوه ، اینک ،

قویون کی گویش گتیرن حیوانات
قخته اطلاق اولنور .

مُجْتَمِع { [ع] طوبلا یجی طوبلانان .

مُجْتَنِب { [ع] اجتناب ایدن ،
صاقتان ، چکین .

مُجْتَنِب { [ع] برطرفه اکیلوب میل
ایدن ، سجدده اللری

بره وضع ایله دیرسکاری آجهرق
قوللری قاناد شکلنده طوتان .

مُجْتَمِع { [ع] اجتناب اولنش ، دیو .
شیرلش ، طوبلانلش .

مُجْهَد { [ع] اجتهاد ایدن ، چالیشوب
صرف مقدرت ایدن و

کتاب وسنندن واحدیت شریفه دن
استخراج حکم شرعی امرنده بذل
مقدرتله بر مذهب وطریق کوسترن
ذوات شریفه تک ، ائمه دینک هربری .
جی (مُجْهَدین) .

مُجَدِّد { [ع] جدّ و سسی ایدجی ،
ایدن ؛ برایشده غیرتله چالیشان .

(مُجَدِّدَانَه) = مجد اولانه یاقیشه صورتده .

مُجَدِّد { [ع] تجدید اولنش ، یکیلند .
یرلش . (مُجَدِّدَات) =

یکیلنمک صورتیه ، یکی باشند .

مُجَدِّد { [ع] تجدید ایدجی ، ایدن ؛
یکیلند بریجی ، یکیلندیرن .

ارتکاب ایندیکي جرمه مقابل و بریلن
جزا معنائه در . (مجازات انبایه)
کبی .

مجازفه { [ع] اصطلاح فقهده وزنیز ،
کیلیر طو بدن کوتوری
صائق دیمکدر .

مجاشرت { [ع] جسارت ایتک ،
جرأتلی بولتی . (مجاسر)
= جرأتلی بولنان .

مجااست { [ع] برآزاده اوطور .
مق ، برلکده اوطور مق .
(مجالیه) صورتنده قوللانیلماز .

مجامعه { [ع] جامع ایتک . (مجامعت)
صورتنده قوللانیلماز .

مجامله { [ع] برآدم ایله دوست
اولوب صورتا التفات
طرزنده کوزل معامله ایدشمک ، حسن
معاشرتده بولتی .

مجاہلت { [ع] برشیدن صائق مق ،
چکلمک ، چکنمک ، بر
کیسه دن یا نایوب اوزاقلاشق .

مجانس { [ع] (متجانس) کی بکره
ین ، هم جنس اولان .

مجانست { [ع] هم جنس اولتی ،
بر جنسندن بولتیق ،
بکزدیمک معنائه در .

مجاوبه { [ع] برینه یاخود سؤاله
مجاوبه ویرمک § مکتوبلا
شقی ، مکتوب ایله جواب ویریشمک .

مجاور { [ع] قوشقوش ، قوشقوشلوق
ایدن § حرمین محترمین
جوارنده اختیار اقامت واعتکاف ایدن .

مجاورت { [ع] قوشقوشلوق ، قوشقوش
اولتی § حرمین الشریفین
جوارنده ساکن بولتیق .

مجاهد { [ع] دشمن ایله جنگ ایدن ،
جهاد ایدن : (مجاهد
فی سبیل الله) ، (مجاهدانه) = مجاهد

اولانه یا قییشه جق صورتنده . جمی
(مجاهدین) § برایشه بر شیشه جهد
ایدن ، چالیشان ، غیرت کوسترن .

مجاهده { [ع] جهد ایله غیرتله
چالیشیق § نفسی یمکک ،
هوسات و حظوظاندن محروم ایتکک
اوغراشیق : (مجاهده نفس) .

مجاہر { [ع] اجبار ایدمچی ، ایدن ؛
زورلایمچی ، زورلایان ؛
(قوه مجیره) = اجبار ایدن ، زور .
لایان قوت .

مجاہر { [ع] اجتا اولمش ، آیریلوب
سچلمش ، برکزیده بولنان ؛
(رسول مجہی ، نجات مجہی) :

« بحق احمد مختار و مجہی که اودر »
« وجود انجم و افلاک علت ایجاد »
« نفی »

مجاہرت { [ع] کثرت عمل و تجربه
ایله صنعتنده ماهر اولان ؛
(طلیب مجرتن ، جراح مجرتن) .

(غیر مشر) = فائده سز ، تأثیر سز .
 و مین { [ع] سکن قات ، سکنز
 مین { کوشه لی § سکر مصر اعلی
 قطعه و بند § سکن ضلعی حاوی شکل
 هندسی § نمن مقابلده فروخت
 اولمش شی .

و مین { [ع] « متی » کله منک
 مین { جسی ، ایکی نقطه لی
 حرفک صفتیدر : (تاء مشات ایله) .
 و مین { [ع] ایکی قات ، ایکی لی §
 مین { ایکی نقطه لی § تثنیه لی ،
 تثنیه لشم .

و مین { [ع] حرمة ایقده طور
 مول { منی .
 و مین { [ع] کندیسه جواب
 مجاب { ویرلش ، جواب قبول
 آلمش اولان .

و مین { [ع] جدالشمک ، آیشوب
 مجادل { طوتمشقی ، آیشوب
 اوغراشمق § الزام خصم ایچون برمشله
 علیه ده منازعه به گیرشمک ، نزاع
 ایتک : (دفع مجادله ، مجادله قلیه) .
 و مین { [ع] اجازت ویرلش ، کندینه
 مجاز { اذن و رخصت ویرلش :
 (مجاز طلبه علومدن) § جائز کورلش ،
 مباح طوتمش : (بویه یاقی شرعاً
 مجازدر) .

و مین { [ع] عمله کوره یعنی
 مجازات { کرک ایلیکه و کرک
 کوتولکه مقابل برکیمسه جزا ایتک
 دیمکدر § قانون اصطلاحده مجرمه

(مبادوت ، ابتدار) کله لری مقامنده
 قوللانیلیر : (شقه شناوری تحریریشه
 منابر اولندی) .

و مین { [ع] اثبات ایدیمی ، ایدن
 مثبت { (اوراق مثبت) .

و مین { [ع] اثبات اولمش ، ثبوت
 مثبت { بولمش § یازیوب قید
 ایدلش اولان : (بواغده نك صحی ادله
 قاطعه ایله مثبتدر) .

و مین { [ع] تثبیت ایدیمی ، ثابت
 مثبت { قبیلان ، پایدار ایدن .

و مین { [ع] ثابت قبلمش ، استقرار
 بولمش معناسه در . بولار بالاده کیلرک
 مقامنده قوللانیه ماز .

و مین { [ع] تثقیب ایدیمی ، ایدن
 مثبت { دلی ، (مثبت) = دلنمش .

و مین { [ع] اوچلندیرلش § اوچ
 مثلث { قات ، اوچلو : اوچ کوشه لی
 بر شکل هندسی .

و مین { [ع] اوچ کوشه لی
 مثلثات { معاسنه اولان (مثلثات)
 جعیدر . مثلثک خواص و کیفیاتدن
 بحث ایدن قه اطلاق اولنور : (مثلثات
 مستویه ، مثلثات کروی) .

و مین { [ع] میوه لی ، میوه ویریمی ،
 میوه { میوه دار معناسه در :

(اشجار مشره ، اشجار غیر مشره)
 § نفوذ لی ، فائده لی ، تأثیر لی ، نتیجه لی
 معناسه ده قوللانیلیر : (سعی و غرق
 مشر اولندی ، آنک کلای مشر دکلدن) ،

بولان ، حاضر لائش اولان : (متی)
عزیت ، متی حرکت) .

دیر . { [ع] یوست پیدا ایدن ،
میسیر } قورویان ، قورو اولان .

دیر . { [ع] تیسر ایدن ، قولایقله
میسیر } حصوله کلن ، قولای

اوله رق انجمله ایریشن .

دیر . { [ع] تیقت ایدن ، او یانیق
میسیر } وکوزی آجیق بولان ؛

بصیرت و دقت ایله حرکت ایدن (متیقظانه)

= او صورته حرکت ایدنه لایق
طرزده .

دیر . { [ع] تیقن ایدن ، یقیناً
میسیر } بیان ، برشی بلاشبته

آکلا یوب بیلن .

دیر . { [ع] تیم ایدن ، آبدسته
میسیر } بدل وجه شرعی اوزره

طوبراق ایله اجرای طهارت ایدن یینی
سو بولنمایان عجلده یوزنی و دیرسکه

وارنجیه قدر اللرنی پاک طوبراق ایله
مسح ایله یین .

دیر . { [ع] تیمن ایدن ، برشی
میسیر } میستلی و اوغورلوصایان .

دیر . { [ع] تیمن اولنش ، میستلو
میسیر } عد اولوب کندیندن

خیر اومولنش ، مبارک ، اوغورلو اولان .

دیر . { [ع] ثوابه نائل اولنش ،
مساب } ثواب قازاننش اولان .

دیر . { [ع] بر شیئه مداومت
مسابرت } ایتمک ، دوام اوزره

مشغول اولیق مناسسته در . اکثر یا

دیر . { [ع] حروف مجانی صیر .
مسیحی } سیله تلفظ ایدن . مجالیه بن .

دیر . { [ع] تهیدی ایدن ، هدایت
مسیحی } بولان ، دلالت و ارشاد

ایله هدایتلنوب طوغری یوله کیدن
§ اهدا ایدن ، هدیه کوندن .

دیر . { [ع] تیره یین ، دیره یین ،
مسیحی } زینفیردایان .

دیر . { [ع] تهکم ایدن ، خشم
مسیحی } ایله اوفکه ایله استهزا

ایدن ، تزییف ایله قاریشیق اثر غضب
کوسترن . (متکلمانه) = تهکم ایدنه

یاقیشه جق صورتده .

دیر . { [ع] تهمت اسناد اولنان ،
مسیحی } اتهام اولنش ، تهمتی ظن

اولان .

دیر . { [ع] تهور ایدن ، برشیك
مسیحی } موکئی دوشونعه یوب

بردنبره حدت و شدت کوسترن ، بر
ایشه بی پروا صالدریوب حدتله نزاعه

وغوغایه کیریشن . (متهورانه) =

تهور ایدنه لایق صورتده . (متهوراً)

= متهور اوله رق .

دیر . { [ع] تیج ایدن ، دیره .
مسیحی } نوب حرکت ایدن :

(قلب متیج) .

دیر . { [ع] تیتو ایدن ، صورت
مسیحی } لازمه یه کیروب حاضر

مَوَّهَم { [ع] توقع ایدن ، امید ایدن ، رجا قیلان ، اومان . }
مَوَّقِف { [ع] توقف ایدن ، اكله نن ، طوران }
 تعلق ایدن ، مربوط و منوط اولان ، اوبولمقدج اولاملان . بومعناده زیاده قوللانیلیر : (نهارك حولی شمك طلوعنه متوقدر) .
مَوَّهَم { [ع] تهاجم ایدن ، بربرینه هجوم ایدن . (مهاجم) }
 کبی یالکز هجوم ایدن معناسندهده قوللانیلیر . (مُتَهاجِمَه) = متهاجمه . سنه . جمی . (مُتَهاجِم) .

مُتَهاجِم { [ع] تهاجم ایدن ، بربرینه هجوم ایدن . (مهاجم) }
 کبی یالکز هجوم ایدن معناسندهده قوللانیلیر . (مُتَهاجِمَه) = متهاجمه . سنه . جمی . (مُتَهاجِم) .

مُتَهاجِم { [ع] بربرینه هجوم و ذم معناسنده دخی مستعلاده . }

مُتَهاجِم { [ع] اختیار کی کورین ، مسن اولدنی حالده بالاندن اختیارلق طور و حرکتی کوسترن . }

مُتَهاجِم { [ع] پروانه کی برشیک اوزرینه بالاختیار و خواهش ایله دوشن ، چارپان ، بر شیشه آتیلوب اوچان . }

مُتَهاجِم { [ع] تهاک ایدن ، مجله و صبر سزلق ایله میل ایدن ، بالاختیار نفسی تهاکیه دوشو- رن . (مُتَهاکَه) = تهاک اولاته سزا بر صورتده . }

مُتَهاجِم { [ع] ایشنی مهمسه میوب کیوشک و آغیر طاو- رانان ، ایشنده قیدسز و تئبل بولنان . }

مَوَّهَم { [ع] توقع ایدن ، امید ایدن ، رجا قیلان ، اومان . }
مَوَّقِف { [ع] توقف ایدن ، اكله نن ، طوران }
 تعلق ایدن ، مربوط و منوط اولان ، اوبولمقدج اولاملان . بومعناده زیاده قوللانیلیر : (نهارك حولی شمك طلوعنه متوقدر) .
مَوَّهَم { [ع] تهاجم ایدن ، بربرینه هجوم ایدن . (مهاجم) }
 کبی یالکز هجوم ایدن معناسندهده قوللانیلیر . (مُتَهاجِمَه) = متهاجمه . سنه . جمی . (مُتَهاجِم) .

مَوَّكَل { [ع] توکل ایدن ، هر اعتماد و اتقاید تام ایله تسلیمت کوسترن . (مُتَوَكِّل) = متوکل اوله رق ، تکرری به توکل و اتقاید و اعتماد ایده رک دیمکدرکه برایشه ، بر شیشه عنم و شروع زماننده قوللانیلیر : (متوکل علی الله) . (متوکلانه) = متوکل اولانه یاقیشه . جق صورتده . }

مَوَّلَد { [ع] تولد ایدن ، حقیقی ایدن ، حاصل اولان . }

مَوَّلَه { [ع] تولد ایدن ، وله کترین ، عقلی باشندن کیدوب سرسم و حیران اولان : (عاشق متوله) . }

مَوَّی { [ع] تولیت صاحبی بولنان ، ایله امور و خصوصاته نظارت و واردات و مصارفاتی اخذ و اداره ایدن . }

یا پیله اوله رق توجده ایدن دیمکدرکه
استعمالی اندر در .

موجع } [ع] آغریان، آغریلا .
(عضو متوجع) نان :
بر مصیبت سیبیه دردناک اولان، معنی
آجی طویان معنایسته استعمالی غالبدر :
(قلب متوجع ، روح متوجع) .

موجه } [ع] توجه ایدن، یوزخی
(بر جهته دوندیرن ، بر
جهته طوغری یوکیلوب دونن) : (قبله به
متوجه ، سمت شاله متوجه) § برینه
النفات ؛ رفق و لطف ایله معامله ایدن .
(متوجهاً) = متوجه اوله رق .

موجش } [ع] وحشتلن، یاد رغا .
(یوب قاپان، اورکوب
قورقان .

مودد } [ع] محبت کوسترن ،
(دوستلق ایدن، کندینی
سودیرن .

مورع } [ع] اهل ورع، متقی ،
(پرهیزکار اولان ؛
منهیاتدن وموجب گناه اولان حالاندن
صاقنوب اجتناب ایدن . (متورعانه)

اهل ورع اولانه یاقیشه حق صورتده .
مورم } [ع] تورم ایدن، شیشلر
(وقوغولر پیدا ایله یین ؛
لسان عوامده (ورم) دینیلن آق
جکرك علت وخیمه سنه طولش اولان
آدم . (متورماً) = ورم علتشه
طونیه رق .

متوسط } [ع] توسط ایدن ،
(واسطه اولان، آرده به
کیرن . جی (متوسطین) § اورته ،
نه بیوک نه کوچک ایکسی آراسی :
(متوسط القامه) .

موسع } [ع] توسع ایدن ،
(وسعتلن ، کینیشلین .
موسیل } [ع] توسل ایدن، وسیله
(بولیوب معنی طوتنان ،
ساریلان . (متوسلاً) = متوسل
اوله رق .

موسخ } [ع] جواهر ایله زینتلن،
(طاقوب طاقشدیران .
موصول } [ع] واصل اولان ،
(قاووشان § مناسبت
وقرابت پیدا ایدن .

موضح } [ع] توضیح ایدن ،
(وضوح پیدا ایدن ،
واضح اولان .

موطن } [ع] توطن ایدن، وطن
(طوتنان ، یورد ایدین .
موجل } [ع] مشغول اولان ،
(ایشه طالان، اوصاف تقسزین
ایشله یین : (نه ایله متوغلدر ؟) .

موتی } [ع] فوت اولش، وفات
(ایتش ، اولش . بونک
مؤثی (متوفاه) در . (متوفیه)
یا گلسدر . طوغریینی یازمیلی .

موقر } [ع] توقر ایدن، وقار
(پیدا ایدن ، وقارلانا .

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنم ایدن ، نعت
مَسْمُومٌ } بولوب راحت ایدن ، ناز
و نعتله ورفاه ايله پرورده اولش ،
نازلی یاشامش اولان . جمی (مَتَمِّمٌ) .
وَيَبَّسَهُ { [ع] نغمه پردازلق ایدن ،
مَسْمُومٌ } ایرلایان . جدیات و مد-
حیاتده قوللانیلاملی .

وَيَبَّسَهُ { [ع] نفوذ و اعتباری
مَسْمُومٌ } جاری اولان ، نفوذلی
بولنان . جمی (مُتَفَذِّلٌ) .

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنقر ایدن ، نفرت
مَسْمُومٌ } ایدوب ابره تن ، تیکین ،
استکراه ايله چکینوب قاچنان .

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنفس ایدن ، صولوق
مَسْمُومٌ } آان ، صولویان : (فرد
متنفس) § یورغونلق آان ، دیکله-
نوب راحت ایدن .

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنقد ایدن ، اوکورتله-
مَسْمُومٌ } ین ، اورونده لهین ، سچوب
آیران . (مُنْقَدٌ) زیاده قوللانیلیر ،
اورایه ده باقی .

وَيَبَّسَهُ { [ع] بر یردن دیگر بر
مَسْمُومٌ } بره کوچن ، نقل ایدن .
(مُنْتَقِلٌ) زیاده قوللانیلیر .

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنکر ایدن ،
مَسْمُومٌ } بیلنیمه جک و طانایه جی
قیافته و صورتیه کیرن . (مُتَنَكِّرٌ)
= متکر اوله رقی .

وَيَبَّسَهُ { [ع] یالاندن دعوای نبوت
مَسْمُومٌ } ایدن ، یونام ايله مشهر
بر مشاعر عربی دخی واردر عنوانی
(ابو الحلیب احمد) در .

وَيَبَّسَهُ { [ع] بوغازنی خیرلدا .
مَسْمُومٌ } دوب نفس آان ،
کوکننده کی طویلو بلم سییله خیرلی
ایله صولویان .

وَيَبَّسَهُ { [ع] اصطلاحات طبعیه-
مَسْمُومٌ } دندر . بلم چیقاران
آدم دیمکدر .

وَيَبَّسَهُ { [ع] نزل ایدن ، آشانی
مَسْمُومٌ } این ، آش اغیلان §
کندی قدر و حیثیتدن آشانی عد
اوله حق طرزده معامله ده بولنان ،
آلچاق کوکلی طاوراقی صورتیه
لطف کوسترن . (مُنْزَلٌ) = منزل
اوله رقی (مُنْزَلَةٌ) = منزله سته .

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنزه ایدن ، کسب
مَسْمُومٌ } انصراف ایچون فرحلی و
آجیق برلرده کزین .

وَيَبَّسَهُ { [ع] طاغیلان ، یاییلان ،
مَسْمُومٌ } خبر کی طاغیلوب طویبلان .
(مُنْتَشِرٌ) زیاده قوللانیلیر .

وَيَبَّسَهُ { [ع] نصیحت قبول
مَسْمُومٌ } ایدن ، اوگود دیکله-
یوب اوصلا نان .

وَيَبَّسَهُ { [ع] تنصیر ایدن .

وَمُتَّافٍ { [ع] تنافی ایدن، بربرینه
ضد اولان .

وَمُتَّاقِصٌ { [ع] تناقص ایدن ،
مناقص | آزادن . اکیلن .

وَمُتَّاقِصٌ { [ع] تناقص ایدن ،
بربرینی بوزوب نقض
ایدن ، بربرینه اویغایان .

وَمُتَّاکِحٌ { [ع] تناکح ایدن ،
نکاحلاشان، بربریه
شراً عقد نکاح ایدن زوج و زوجہ .

وَمُتَّابٌ { [ع] توبتله ، تکرار
تکرار کتن : براصر
توبتله اجرا ایدن .

وَمُتَّاولٌ { [ع] تناول ایدن، آلوب
یین، جمی (مُتَّاولین) .

وَمُتَّاوِمٌ { [ع] اوورکی کورین،
یا لادن او یوان .

وَمُتَّاهِیٌ { [ع] تناهی ایدن ، نہایت
بولان . (غیر متناهی ،

نامتناهی) = نہایتی اولمایان ، اوجی
بوجائی بولنمایان ، صوگزی : (فضای
نامتناهی ، عدد نامتناهی) .

وَمُتَّابِتٌ { [ع] تنبت ایدن ، یردن
یین ، اوت کی یردن
اورپروب چیقان .

وَمُتَّابِتٌ { [ع] تنبہ ایدن ، عقلی
باشنه طویلیان ، انبہاء
حاصل ایدوب اولانان .

وَمُتَّابِتٌ { [ع] اصطلاح طبعہ
افورلش ، شیشمش
اولان قطعہ بدن دیکدر .

وَمُتَّابِتٌ { [ع] تمیز ایدن ، معنی
امثالیدن آیریلان ، امثالی
آرہ سندن آیریلوب باشقہ بر موقع
طوتان ، ممتاز اولان ، سچیلن . عربی
جمی (متمیزین) اسلوب فارسی اوزرہ
جمی (متمیزان) .

وَمُتَّابِعٌ { [ع] صویق اولان ،
صوبقلاشان ، مانع حالہ
کلن ، صولانوب آقان .

وَمُتَّادِرٌ { [ع] نادر اولان، پک آز
بولان .

وَمُتَّادِیٌ { [ع] بربرینه ندا ایدن،
دیک سسی ایلہ بربرینی
چاغیران .

وَمُتَّاسِبٌ { [ع] تناسب اوزرہ
بولان، بربرینه مناسب
واویفون اولان ؛ اندامی، کوسترشلی،
کوزل، (مقادیر متاسبه) = نسبتلری
بردوزی به و موافق اولان کیتلر .

وَمُتَّاسِلٌ { [ع] تناسل ایدن ، بر
برندن طوغوب اوردین
اصطلاحده برچیچکک کو بکندن چیقان
دیگر یاورو چیچکک دینلیر .

وَمُتَّاصِرٌ { [ع] بربرینه یاردیم ایدن،
یاوردیلاشان .

وَمُتَّاطِرٌ { [ع] بربرینه ناظر اولان،
بربرینه باقان : (خانہ لک
بجیرہ لری متاظر بولندیقندن ..)

وَمُتَّافِرٌ { [ع] تنافر ایدن، بربرندن
نفرت ایدن، یادرغایان ،
ایگرہن .

مَمَكَنَنَّ { [ع] تمکن ایدن، مکان
طوتان، برعقله او طو.
ران § حرکات نثنه بی قبول ایدن کله.

مَمَلَقَنَّ { [ع] غلق ایدن، برآدمه
مزاگیرانه اوضاع و
کفتار ایله سوقلوب بالطاقلانان.

مَمَلَكَنَّ { [ع] تملك ایدن، ملک
ایدین، تحت تصرفه آلان.

مَمَمَنَّ { [ع] تمیم ایدن، تماملایان
§ اصطلاح هندسه ده بر
قوس و یا زاویه نك نصف دائرة په واقع
اولان تقاضی دیمکدر.

مَمَمَنَّ { [ع] تمیم ایدلش، تماملاش،
اکیکی قالمش.

مَمَمَنَنَّ { [ع] غنی ایدن، آرزو
ایله یی، دیله یی.

مَمَنَنَّ { [ع] غنی اولنش، امید
ایله آرزو ورجا ایدلش،
دیده نلش. ترکیه ادات خبر اولان
(در) کبی آخرینه بر ادات لاحق
اولدجه صوکی (ی) یازلیدر.

مَمَمَوَجَّ { [ع] طالع اولان، طالع
مَمَمَوَجَّ { [ع] طالع اولان، (بحر
مَمَمَوَجَّ، چنزار متوج).

مَمَمَوَلَّ { [ع] تمول ایدن، چوق
مال صاحبی اولان،
مالدار ورنکین بولنان. (مَمَمَوَلَّه)

= مَمَمَوَلَّه سنه. جی (مَمَمَوَلَّه).

مَمَمَمَدَنَّ { [ع] تمهد ایدن، یاییلوب
دوشه ن، برلش.

استعداد کبی برسبیله برینه میل والفتات
کوسترن، مادیات و معنویانده قوللانیلیر.

مَمَمَمَعَنَّ { [ع] تمتع ایدن، فائده
بولان، کار ایدن، منفعت
کورن.

مَمَمَمَمَلَّ { [ع] غنل ایدن، برشیته
اش اوله جق حاله و صورت
کیرن § برسوزی مثل اوله جق ایراد
ایدن.

مَمَمَمَمَدَخَّ { [ع] تمذح ایدن، کندخی
اوکن، اوگونن.
(مَمَمَمَمَدَخَّه) = اوگونن آدمه مناسب

کوربله جک صورتده. جی (مَمَمَمَمَدَخَّه).

مَمَمَمَمَدَنَنَّ { [ع] تمدن ایدن، مدینتی
قبول ایدن.

مَمَمَمَمَرَدَّ { [ع] تمرد ایدن، کبر و
عناد ایله حرکت ایدن،
دیک باشلی اولان، دیک کلن :
(مَمَمَمَمَرَدَّه) = متمرده سنه. جی
(مَمَمَمَمَرَدَّه).

مَمَمَمَمَمَرَنَّ { [ع] تمسخر ایدن،
تمسخره لقی ایدن، مسخره.

لاتان § مسخره قلله استهزا ایدن،
ذوقلنن. (مَمَمَمَمَمَرَنَه) = متمسخره
جه سنه.

مَمَمَمَمَمَسَكَنَّ { [ع] تمسك ایدن، اهتمام
ایله طوتان، برشیته
صالیو برمه مک اوزره قوتله طوتان :
(شریعت مطهره په تمسك) اکثر یا
معنویانده قوللانیلیر.

و تحسیر چکوب قایغو طویان، تاسه لاناں .

مُتَلَبِّ { [ع] لبت حاصل ایدن ،
مُتَلَبِّ { گیوشه یوب یومشایان ،

یومشاق اولان . (مُتَغَشَّن) ایلہ
(مُتَغَشَّن) لک ضدی .

مُتَمَّائِل { [ع] بربرینک مثل و
مُتَمَّائِل { نظری اولان کی حسابده
بلا کسر تقیم قبول ایدن .

مُتَمَّاجِد { [ع] مجدینی شرفی یاد
مُتَمَّاجِد { ایلہ افتخار ایدن، بربریلہ
مجد وعظمت دعواسنده اولان .

مُتَمَّادِی { [ع] تمادی ایدن، زیاده
مُتَمَّادِی { اوزون اولان، اوزایان؛
بلافاصله دوام ایدن. (مُتَمَّادِی) = دائماً ،
آرقه سی کسلیمیرک ، بلا انقطاع
دیگدر .

مُتَمَّارِض { [ع] تمارض ایدن ،
مُتَمَّارِض { خسته کی کورین ،
بالاندن خسته اولان .

مُتَمَّاَلِک { [ع] نفسنه مغلوب اولمایان،
مُتَمَّاَلِک { نفسی ضبطه مقتدر یعنی
کندینه مالک اولان: (درویش متماک) .

مُتَمَّائِز { [ع] تمایز ایدن ، رتب
مُتَمَّائِز { قلمبیدن ثانیه رتبسنک
برنجی صفتنه اطلاق اولتورکه رتب
سیفیه جه میرالایه معادلدر .

مُتَمَّائِل { [ع] تمایل ایدن، برطرفه
مُتَمَّائِل { میل کوسترن ، برجهته
اکیلوب یاتان ؛ خواهش و ترجیح و

مُتَلَطَّف { [ع] تلطف ایدن ،
مُتَلَطَّف { لطف ایلہ نازکانه معامله
ایدن ، رفتی و ملائمتله طاووران .

مُتَلَف { [ع] اتلاف ایدن، بالازوم
مُتَلَف { تلف و اسراف ایلہین .

مُتَلَفِظ { [ع] تلفظ ایدن، اصواتی
مُتَلَفِظ { آغیزدن لفظ حائنده
چیقاران . (متکلم) مقامنده قوللا .
تیلہ منر .

مُتَلَقِّب { [ع] کندینه لقب اتخاذ
مُتَلَقِّب { ایدن ، لقب طاقیان .

مُتَلَقِّی { [ع] تلقی ایدن ، ادراک و
مُتَلَقِّی { اعتقادہ کوره قبول ایدن؛
برشی قارشیلایوب آلان .

مُتَلَمِّذ { [ع] تلمذ ایدن، شاگرد
مُتَلَمِّذ { اولوب اوکرتمک چالیشان .
(مُتَلَمِّذَانَه) = شاگردلک یاقیشه حق
صورتده . جمی (مُتَلَمِّذِیْن)

مُتَمَلِّع { [ع] تلمع ایدن، پارلایان؛
مُتَمَلِّع { (سیف متلمع) .

مُتَلَوِّث { [ع] تلوث ایدن ، بولا-
مُتَلَوِّث { شوب مردار اولان ؛
کیرلنوب باسلاغمش ، پستلنمش اولان .

مُتَلَوِّن { [ع] تلون ایدن، رنگدن
مُتَلَوِّن { رنگه کیرن ، رنگ رنگ
اولان کی بر حالده طورمیوب حالدن
حاله انتقال ایدن ، طبیعتی ثباتسز و
قرارسز اولان، اویناق مزاجلی بولنان .

مُتَلَهِّف { [ع] تلهف ایدن ، بر
مُتَلَهِّف { نسته ایچون آه دریغ

مُتَلَقَّ { [ع] تَلَقَّ ایدن، بر برینه
قارشیشوب بر برینه کوریشن .

مُتَلَاهِي { [ع] لهوه متلق شیلرله
اوغراشوب اوینایان ،
لهو ولب ايله وقت کچیرن .

مُتَلَالِي { [ع] شمشک کبی چاقوب
بارلدایان . (مُتَعَال) کبی
(مُتَلَال) صورتندهده استعالمی ممکندر .

مُتَلَبِس { [ع] تلبس ایدن، لباسی
مُتَلَبِس ایلان، کبیین .

مُتَلَمِّم { [ع] تلم ایدن، یوزنی
لنام ايله اورتن، یوزنه
یجه طوتونان . جسی (مُتَلَمِّم) =
افریقای شمالینک قبائل برابره ساکن
اولان جهت غربیه سنده و قتیله اجرای
حکومت ایتش اولان رؤسای مرابطینه
اطلاق اولنور .

مُتَخَلِّج { [ع] دلیلی چیکنه یه رک
آ سوزی آ سلاشیلیر
آ سلاشیلماز بر صورتنده سویلهس ،
درست و آجیق لاقیردی ایده مین .

مُتَلَدِّد { [ع] تلذذ ایدن ، لذت
بولان ، بر شیشک قوه
ذائقه یه تأثیرندن خشنود اولان ویا
حواس خمه دن برینه ویاخود ذهنه
تأثیرندن طات طویان .

مُتَزَّج { [ع] لزوجل یعی
یایشقان اولان، چکلدکجه
اوزانوب یایشان .

مُتَكَلِّم { [ع] تَكَلَّمَ ایدن، سویله .
[ع] ین علم کلامه واقف .

اولان، علم کلام اربابندن بولنان . جسی
اولان (مُتَكَلِّم) = اهل سنتک عقائد
دینیله علماسی مقامنده قوللانیلیر .

مُتَكَمِّل { [ع] تکمل ایدن ،
تقصانی قالاوب کمال
بولان .

مُتَكَوِّن { [ع] وجوده کلن ،
وجود بولان، موجود
اولان .

مُتَكَيِّ { [ع] اتکا ایدن، طایانان،
سویکن .

مُتَلَاحِق { [ع] تلاحق ایدن ،
بر برینه قایلان، قایشان .

مُتَلَاشِي { [ع-مولد] تلاش ایدن،
اضطراب ايله تلاشلی ،
مضطربانه بحله ایدن . (مُتَلَاشِيَانَه)
= تلاش ایدنه یاقیشه جق صورتنده .

مُتَلَاَصِق { [ع] بر برینه بیتیشک،
بر برینه برلشمش اولان؛
(خطوط متلاصقه) .

مُتَلَاَطِم { [ع] تلاطم ایدن ،
آچاریشان؛ دگزر طالعنه .
لری کبی بر برینه اوروشان : (امواج
متلاطمه) § زیاده چالقالانوب طالعنه .
لاتان : (دریای متلاطم) .

مُتَلَاَفِي { [ع] تلافی ایدن ، الدن
کیدن شیء صوکره ینه
تدارک واستحصال ایدن .

(مُتَكَبِّرَانَه) = تَكْبَر ايدنه لايق صورتده .
جى (مُتَكَبِّرِيْن) .

مُتَكَبِّر } [ع] چوغاليچى ، چوغا .
لان ، آرانان .

مُتَكَبِّر } [ع] كدرلن ، جاني
صيقلان ، تاسهلى ،
قايغولى : (قلب متكدر) § توزه ،
طورطو ايله بولايىق اولان ، بولانان :
(ماء متكدر) .

مُتَكَبِّر } [ع] تكرر ايدن ،
بردن زياده وقوع .
بولان ، برقاچ سكره واقع اولان :
(افادات متكرره) .

مُتَكَبِّر } [ع] كراهنله كورن ،
نيكسين ، ايكره نى
§ خوشلانغىنى كيمه به چهره سى
اگوب طارغينلىق كوسترن .

مُتَكَبِّر } [ع] قيريلان ، ياره .
لانان ، ياره ياره
اولان : (كاسه متكسر) .

مُتَكَبِّر } [ع] تكفل ايدن ،
كفالت ايدن ، كفىل
اولان . جى (مُتَكَفِّلِيْن) .

مُتَكَبِّر } [ع] اصطلاحات كيمويه
دندر . طبيعت اصليه سى
دكيشوب كيرجه منقلب اولان ، كيرجلمش
شيئه دىنيلير .

مُتَكَبِّر } [ع] تكلف ايدن ،
كلفتلى وزجىلى ايش .
طوتان .

تيوردن و آغاجدن معمول قيصه عصا
ياخود ياصديق وامثالى :

« نهال تازه رس كلبنى صبا لطف ايت »
« شكسته ايله كيم متكاي بلبدر »
(فصيح دده)

مُتَكَبِّر } [ع] تكثر ايدن ،
چوغالان .

مُتَكَبِّر } [ع] كشت پيدا
ايدن ، اجزاسى صيقلا .
شوب قوپولانان ، قالينلاشان : (بخار
متكافه) .

مُتَكَبِّر } [ع] نكاسل ايدن ،
ايشنده تېلجه سنه
كيوشك طاورانان ، قيدسز اولان ،
اوشن .

مُتَكَبِّر } [ع] بربرينه كفو اولان ،
ساوى بولانان ، برابر .
لش : (نسبت متكافيه) ، (مُتَكَاْفِيْ)

= متكافى اوله رق : (مُتَكَاْفِيْ مُتَنَاسِبْ)
= حكمة طبعيه اصطلاحاتندن اولوب

مناسبتى اولان ويا نسبت اولنان شيتك
تزايديله بر شيتك نقصان بولسى ويا العكس
مناسبتى بولنان شيتك تناقصيله بر شيتك
تزايد ايمسى كى نسبت معكوسه اوزرينه
صرافى و محسوس اولان كيفيت ديمكدر .
مثلا (بعدى آرتدجه ضياك ويا برجسم
منبرك كوچك كورغمى وكذا بعد
آرتدجه صدانك آزملى) كى .

مُتَكَبِّر } [ع] تكبّر ايدن ، نفسى
بيوك كورن ، كبرلن .

آدم § دور یلوب طوبلانوب بریره کلن
 § اصطلاح طیده عضلاتدن مربوط
 اولدنی اعضایی تحریک ایتک اوزره
 طوبلانوب بوزیلن عضله اطلاق اولنور.
 § مصطلح { [ع] اصطلاح فقهده بر
 نسبی رد ایجاب قبول
 ایدن، برشی التزام ایله اوستنه آلان
 دیمکدر .
 § مقدس { [ع] تقدس ایدن،
 مقدس } زیاده پاک و طاهر اولان.
 § متقدم { [ع] تقدم ایدن، اوکه
 بکین، ایلری بکین،
 اول اولان § اصطلاح فقهده دفع
 مضرت ایچون اولجه تنبیه ایدن، بیلدیرن
 دیمکدر. اشبولفظی (تقديم ایدن)
 معناسنده و (مقدم) مقامنده قوللاعتق
 غلط قیعدر. او مقامده (مقدم)
 قوللانیلمیدر. جمی اولان (متقدمین)
 = اول کلئر، اسکیدن کلوب بکینلو
 معناسنده قوللانیلیر. یالکیز ایراد
 اوانور ایسه ائم سالفه دیمک اولور .
 (متقدمین ادبا، متقدمین علما) صور.
 تند قوللانیلیر ایسه اسکیدن کلوب
 بکین ادبا، علما دیمکدر.
 § مقرب { [ع] تقرب ایدن، یا قلا
 قرب } شان، یا قینلا شوب
 یاتاشان. جمی (مقربین) .
 § مهتر { [ع] تقرر ایدن، قرار
 بولان، یرلشوب قوت
 بولان .

مصطلح { [ع] اصطلاح طیده
 اجزای فردیه تک جو.
 ریوب بوزولسیله بیون یاره ده دینلیر.
 § مصطلح { [ع] اصطلاح طیده بلغمی
 سبوتله چیقارتان علاج،
 بلغمی چیقاروب نوکورن خسته دیمکدر.
 § مصطلح { [ع] تقلد ایدن، طاقیان،
 مصطلح } پوشانان § بوشنه، اوزرینه
 آلان .
 § متقلص { [ع] تقلص ایدن،
 متقلص } جکیلوب طوبلانوب
 بوزولن، اصطلاح طیده اعضاسنی
 تحریک ایچون طوبلانوب بوزولن عضله
 یعنی اته دینلیر: (عضلات متقلصه) .
 § متقلل { [ع] آرز، آزالش اولان،
 متقلل } قلت بولان .
 § مقوس { [ع] چار پیلوب یای
 مقوس } شکلنه کیرن، یای کبی
 اکیلن، آکریلن .
 § متقی { [ع] اتقا ایدن، کناهندن
 متقی } صاقیان، اللهدن قور.
 قوب منبیتدن چکین، عاید، زاهد.
 § مصطلح { [ع] اصطلاح طیده
 مصطلح } ایرینلن، ایرینلی یاره
 وچیان .
 § متعبد { [ع] تعبد ایدن، وظیفه.
 متعبد } سنده قیدلی بولنان،
 دقتلی طاورانان .
 § متکاء { [ع] اتکا اولنه جتی،
 متکاء } یاصلانیله جتی، طایانیله .
 جتی شی § قولنوق آلتله طایادقلری

و مستفائک حقوق تصرفیه سنی صانوں
آلان .

مَفْقُودٌ { [ع] تقوق ایدن، اوسته
چقان، اوستون اولان .

مَقْفُومٌ { [ع] تکلفه آکلایان ،
ادراک ایدن .

مُقَابِلٌ { [ع] قارشی قارشی به
اولان، قارشیلئی بولنان،

ایک جهندن کلوب قارشیلایشان :
(زوایای متقابله ، معامله متقابله ،
لشکر متقابل) .

مُقَارِبٌ { [ع] بربرین یاقین کلن،
یکدیگره یاقلاشان §

فن عروضده درت کره (قعولن ،
فل) وزندن عبارت اولان بحرك
اسی .

مُقَاصِرٌ { [ع] برشی باطنه قدری
وار ایکن چکینوب
باپایان، بالاتزام ایشنده قصور کوسترن .
§ قیصه لق کوسترن .

مُقَاضِیٌ { [ع] تقاضی ایدن ،
مدیونی صیغه دیروب
بورجی ایستین : (داین مقاضی) .

مُقَاطِرٌ { [ع] قطره قطره دوکیلن،
طاملایان .

مُقَاعِدٌ { [ع] اختیار قاعد ایدن،
مأموریتدن و خدمتدن

چکیلوب چراغ اولان . جمی (مُتَاعِدِین)

مُقَبَّلٌ { [ع] برسیله جانی صیقلوب
چهره سی بوزلش اولان

دریسی اترلندن واتلری کییکدن دوکیلن
متفنن جسم یاخود شی .

مَقْطُوعٌ { [ع] تقطع ایدن، سرعتله
آکلایوب فرقنه واران .

مُقْتَقٌ { [ع] بربرله او یوشوب
برلشن : (دول متفقه) ،

جمی (متفقین) .

مُقْتَضِیٌ { [ع] اوزرینه اتفاق
ایدلش اولان .

مُقَدِّرٌ { [ع] آرایوب صوران ،
آراشدیران .

مُقَدِّمٌ { [ع] فقه تحصیل ایدن، فقه
اولان . جمی (متفقهین) .

مُفَكِّرٌ { [ع] تفکر ایدن ،
دوشونن، برشی ایجه

دوشونوب طاشینان . جمی (مُفَكِّرِین) .

(قُوَّةُ مُفَكِّرَةٍ) = ذهن انسانیده

وجود اولان دوشونمک قوق ، بوگا
(قُوَّةُ مُفَكِّرَةٍ) ده دینلیر .

مُفَكِّكٌ { [ع] حاققتدن دائم
طالفلن ، سولپوک ،

صالحی اولان .

مُفَكِّکٌ { [ع] تفنن ایدن ، فنون
آشنا ، فنوندن بهره دار

اولان § کلامده ودیگر برشیده درلو
درلو صنعت ومهارت کوسترن .

مُقَوِّضٌ { [ع] تقوض ایدن ،
مُقَوِّضٌ { عهده به آلان § اراضی

مَصْرَبٌ [ع] غائب اولان، کوردن
مَصْرَبٌ [ع] اولان .

مَصْرَبٌ [ع] تضر ایدن، باشقه
مَصْرَبٌ [ع] درلو اولان، باشقه لاشان،
بر حالدن دیگر حاله کچن .

مَصْرَبٌ [ع] تفاخر ایدن،
مَصْرَبٌ [ع] فخر انوب باشنه سته
قوریلان، قوروم صاتان .

مَصْرَبٌ [ع] فضل و مزیت
مَصْرَبٌ [ع] ادعایله یاریشه چقان،
تفوق دعوا سنده بولنان § فضله ،
آرتق قالان .

مَصْرَبٌ [ع] تفاوت ایدن،
مَصْرَبٌ [ع] بر برندن فرق اولان،
اوصافه بر بر یله غیر متناسب بولنان ؛
(درجات متفاوت) .

مَصْرَبٌ [ع] فال آجان، فال
مَصْرَبٌ [ع] طونان § خیره بوران
اثر خیر عد ایدن .

مَصْرَبٌ [ع] تفحص ایدن،
مَصْرَبٌ [ع] برنسته نك ایچ یوزنی
و حقیقتی دقتله آراشدیران .

مَصْرَبٌ [ع] تقخر ایدن، قوریلوب
مَصْرَبٌ [ع] بیوکلک صاتان، اوگون .
(متفخرانه) = تقخر ایدنه لایق صورتده .

مَصْرَبٌ [ع] تفرج ایدن، دفع
مَصْرَبٌ [ع] غم و کسب فرح ایچون
قبره چقان، سیره و کزیمکه کیدن .

مَصْرَبٌ [ع] تضر ایدن، باشقه
مَصْرَبٌ [ع] درلو اولان، باشقه لاشان،
بر حالدن دیگر حاله کچن .

مَصْرَبٌ [ع] تفاخر ایدن،
مَصْرَبٌ [ع] فخر انوب باشنه سته
قوریلان، قوروم صاتان .

مَصْرَبٌ [ع] فضل و مزیت
مَصْرَبٌ [ع] ادعایله یاریشه چقان،
تفوق دعوا سنده بولنان § فضله ،
آرتق قالان .

مَصْرَبٌ [ع] تفاوت ایدن،
مَصْرَبٌ [ع] بر برندن فرق اولان،
اوصافه بر بر یله غیر متناسب بولنان ؛
(درجات متفاوت) .

مَصْرَبٌ [ع] فال آجان، فال
مَصْرَبٌ [ع] طونان § خیره بوران
اثر خیر عد ایدن .

مَصْرَبٌ [ع] تفحص ایدن،
مَصْرَبٌ [ع] برنسته نك ایچ یوزنی
و حقیقتی دقتله آراشدیران .

مَصْرَبٌ [ع] تقخر ایدن، قوریلوب
مَصْرَبٌ [ع] بیوکلک صاتان، اوگون .
(متفخرانه) = تقخر ایدنه لایق صورتده .

مَصْرَبٌ [ع] تفرج ایدن، دفع
مَصْرَبٌ [ع] غم و کسب فرح ایچون
قبره چقان، سیره و کزیمکه کیدن .

مَصْرَبٌ [ع] کسب فرح ایدن،
مَصْرَبٌ [ع] فرح لانا .

مَصْرَبٌ [ع] کسب فرح ایدن،
مَصْرَبٌ [ع] فرح لانا .

مَصْرَبٌ [ع] کسب فرح ایدن،
مَصْرَبٌ [ع] فرح لانا .

چیتوب معروف ، بللی باشلی اولان
آدمه اسلوب فارسی اوزده چی اولان
(مُتَعِنَان) = ایلری کلن ، معروف
ذوات معناسنده قوللانیلیر : (متعینان
بلده) .

{ [ع] تغافل ایدن ، غافل } مُتَغَافِلٌ
{ کورینن ، غافل کی }
طاورانان . (مُتَغَافِلَانَه) = کندین
غافل کوسترنه یاقیشه جق صورتده .

{ [ع] تنفدی } مُتَعَدِّی
مُتَعَدِّی ، معذدی ایدن ، غدا-
لانان ، بسله نن .

{ [ع] غربته چیقان . } مُتَغَرِّبٌ

{ [ع] تفرّد ایدن ، آهنگ } مُتَغَرِّدٌ
{ لطیف ایله نغمه پرداز
اولان ، کوزل آواز ایله اوتن . } اکثریا
قوشلر حقنده ایراد اولنور : (بلبل
متغرد ، طبور متغرده) .

{ [ع] غزل سویله یین ، } مُتَغَزِّلٌ
{ غزل یازان . }

{ [ع] تغلب ایدن . } مُتَغَلِّبٌ

{ [ع] غلغلافتن ، غلافلن ، } مُتَغَلِّفٌ
{ قین ایچینده بولنان ،
(متغفد) = دخی قنبلی ، اورتولی
دیمکدر .

{ [ع] تفتی ایدن ، خوش } مُتَغَشِّشٌ
{ آواز ایله برشی اوقویان ،
اسکی ترکیجه تمبیره کوره ایرلایان .

{ [ع] تعلی ایدن ، یوکسک } مُتَعَلِّیٌ
{ اولان ، یوکسلن . }

{ [ع] بر شیئه عزم ذهنی } مُتَعَمِّدٌ
{ ایله قصد و شروع ایله یین ،
تعریف قانونیسی ایضاع ایتیش اولدین
جرمی قبل الاجرا ذهنتده تصور و تصمیم
ایدن دیمکدر . (مُتَعَمِّدٌ) = ذهنتده
بالتصور قصد واجرا صورتیله ، متعمد
اولدق .

{ [ع] درینه کیدن ، درینک } مُتَعَمِّقٌ
{ پیدا ایدن ، درینلشن .
اکثریا معنویاتده قوللانیلیر : (معلم
متعمق ، فیلسوف متعمق) .

{ [ع] کور اولان ، کورلک } مُتَعَمِّیٌ
{ طورنده بولنان . }

{ [ع] عناد ایدن ، قولدن } مُتَعَمِّدٌ
{ ایلدن دونغنه یین . (متعمدانه)
= متعندجه سنه .

{ [ع] تروح ایدن ، اگری } مُتَعَوِّجٌ
{ اولان ، اگریلن ، اگری-
یلوب چارپیلان : (شجر متعوج) .

{ [ع] تمهّد ایدن ، اوزربنه } مُتَعَهِّدٌ
{ آان ، برشی الزام
ایله یین . حمی (متعهدین) .

{ [ع] نکاح موقت مقامنده } مُتَعَهِّهٌ
{ مصطلحدیر . }

{ [ع] تمیش ایدن ، دیرلکی } مُتَعَشِّشٌ
{ اولوب کچینن ، یاشایان . }

{ [ع] تعین ایدن ، عیان و } مُتَعَيِّنٌ
{ آشکار اولان } میدانه

مَعْلَمٌ { [ع] تعدد ایدن ، بردن
مَعْلَمٌ { زیادہ اولوب سایلان ،
برقاج دانه اولان : (سفائن متعدده) .

مَعْلَمٌ { [ع] تعدی ایدن ، حقیر
مَعْلَمٌ { ایش ایشلهین § فاعلندن
مفعول به تجاوز ایدن فعل : (فعل
متعدی) .

مَعْلَمٌ { [ع] تعفن ایدن ، بوزولوب
مَعْلَمٌ { فنا قوقان .

مَعْلَمٌ { [ع] تعقل ایدن ، جزئی
مَعْلَمٌ { ملاحظه ایله آکلایان .

مَعْلَمٌ { [ع] تعلق ایدن ، مناسبت
مَعْلَمٌ { وایلیشکی اولان ، باییشوب
ایلیشن وایلیشک حاصل ایدن § بر
کیمسه به قرابت ویاخود دیگر مناسبت
و صورت ایله ایلیشکی بولنان . بونک
جسی اولان (مُتَعَلِّقَات) = اقربا و
خویشان معناسنده قوللایلیر .

مَعْلَمٌ { [ع] تمل ایدن ، بهانه
مَعْلَمٌ { سرد ایدرهك برایشک
اجراسنی تأخیر ایلهین : بهانه و عذر
ایلہ وقت کچیرن .

مَعْلَمٌ { [ع] تعلم ایدن ، تحصیل
مَعْلَمٌ { علم ایدن ، اوقویوب
اوکرهئن . (مُتَعَلِّمَانَه) = تعلم و تحصیل
ایذنه لایق صورتده : [محرومی هم
متعلم ، هم معلمدر . تعلمدن ، تعلیمدن
هیچ بر وقت خالی قالمق ایسته مر —
مجموعه معلم حقنده — ناجی] .

مَعْلَمٌ { [ع] تعدی ایدن ، بردن
مَعْلَمٌ { زیادہ اولوب سایلان ،
برقاج دانه اولان : (سفائن متعدده) .

مَعْلَمٌ { [ع] تعدی ایدن ، حقیر
مَعْلَمٌ { ایش ایشلهین § فاعلندن
مفعول به تجاوز ایدن فعل : (فعل
متعدی) .

مَعْلَمٌ { [ع] کوجلشن ، ممکن
مَعْلَمٌ { اولمایان ، محال اولان §
بر ماده حقنده عذر و سبب بیان ایدن .

مَعْرَبٌ { [ع] خالص و حقیقی عرب
مَعْرَبٌ { اولیوب سوکره دن عرب
دخیل و مختلط اولان : (عرب معربه) .

مَعْرَضٌ { [ع] تعرض ایدن ،
مَعْرَضٌ { طاقیلان ، ال آتان ،
ایلیشن ، ساتاشان .

مَعْرَبٌ { [ع] صویونان ، چیلایق
مَعْرَبٌ { اولان § بر شیدن اطع
علاقه ایدن .

مَعْرَبٌ { [ع] کوچ وچنین اولان ،
مَعْرَبٌ { کوجلشن : (امر متعصر ،
(امور متعصره) .

مَعْرَبٌ { [ع] تعصب ایدن ،
مَعْرَبٌ { امور دینه و دنیویه ده
ناتکارانه حرکت کوسترن . جسی
(متعصبین) ، (متعصبانه) = تعصب
کوسترنه یاقیشه حق صورتده .

مَعْرَبٌ { [ع] عطر یاخود سائر
مَعْرَبٌ { امشالی کوزل قوقولو
شیلر سورین ، عطریات ایلہ قوقولانان .

قوللائیلان صفات قدسیه دندره (جناب ربّ متعال) اصلی (متعالی) در .

فقط او ، بونک یرنده قوللائیلماز :

« ناظر اولسه ای آسکا آینه مثال »

« کورینور عارض لطف متعال »

(خاقانی)

﴿مَعَالِی﴾ [ع] تعالی ایدن ، یوکسک
اولان ، یوکسک : (قدر

متعالی ، روح متعالی) اکثریا مضبوطده استعمال اولنور .

﴿مَعَالِی﴾ [ع] کورمن کی کورین .
کورمنه ضالکه اوزان ،
کورمنان .

﴿مُعَاهِد﴾ [ع] معاهده ایدن ،
بربرله عهدلشن .

﴿مُعَیِّد﴾ [ع] قوللق ایدن ، عبادته
تکفله سیوا احتیام ایله یین .

﴿مُعَیِّس﴾ [ع] صورق اکشین ،
اکشی یوز کوسترن .
عبوس الوجه اولان . (مُعَیَّسَه) =
اکشی صورتلی اولانه یاقیشه جق
صورتده .

﴿مُعْجَب﴾ [ع] تعجب ایدن ،
شاشان ، شاشیران .
(مُعْجَبَانَه) = متعجبه سنه ، شاشقین
شاشقین دیمکدر .

﴿مُعْجَل﴾ [ع] عجله ایدن ، هرشیئک
(چابک) چابوق اولوب
تمسکی ایسته یین .

آلتنده بولنان . (مستظَل) زیاده
قوللائیلیر .

﴿مُظَلَّم﴾ [ع] ظلم ایدن .

﴿مُظْهِر﴾ [ع] زوج زوج سینه
«ظهار» ایدن ، نکاحی
اخلال ایدن اقولدن برینی سوبله یین §
بری طرفندن مظاهرت اولنان ، تصاحب
ایدیجیسی موجود اولان .

﴿مُتَّعِدِل﴾ [ع] بربرینه عدیل اولان ،
بربرینه دنگ کلن .

﴿مُتَّعَارِض﴾ [ع] حکیمجه بربرینه
شد ، مخالف اولان .

﴿مُتَّعَارِف﴾ [ع] هرکسک بیلدیکی ،
طامئش ، مشهور دیمکدر

﴿مُتَّعَاوِز﴾ [ع] صر بلانوب گوج
اولان ، گوجلشن .

(مُتَّعِز) زیاده قوللائیلیر .

﴿مُتَّعَاوِش﴾ [ع] بربرله خوش بکین ،
همدم اولوب انیسیت ایدن .

﴿مُتَّعَاطِم﴾ [ع] نظرده بیوین ،
بیوک کورینن : (امواج

متعاطفه) .

﴿مُتَّعَاقِب﴾ [ع] تعاقب ایدن ، بر
برینک آردی صیره .

فاصله سز بربری آردنجه اولان .
(متعاقباً) = آره سز اوله رق ، آردنجه
همان .

﴿مُتَّعَال﴾ [ع] عالی ، بلند ، یوکسک ،
یوکسکلهش . حق السبده

کندیسنی آشنای طوتورق نیاز ایدن .
(مَضْرَعَانَه) = تضرع ایدنه لایق
صورته .

مَضْمَن . [ع] تضمن ایدن ، حاوی ،
مضمین { مشتمل اولان : (رساله .
نك متضمن اولدینی مواد ، مكسوبك
متضمن اولدینی فقرات) .

مُطَابِق . [ع] تطابق ایدن ، بر
مطابق { برینه او یان ، او یغون کان .
مُطَاوِل . [ع] اوزون اولان ،
مطاول { اوزاتان § اوزاتقی
صورته یه یوکسلن .

مُطَیِّب . [ع] کندیسنه طیب
مطیب { سوسی ویرن ، ذاتاً
طیب و یا خود فن طبه آشنا دکل
ایکن طیبك طاسلایان .

مُتَطَرِّب . [ع] طربلانا ، شوقه
متطرب { کلن ، سویج و نفه
وتغنی ایله صجرا یوب اوینایان .

مُتَطَهِّر . [ع] تطهر ایدن ، مادی
متطهر { ومعنوی تمیزلنن . پاک
اولان : (قلب متطهر) .

مُتَطَهِّر . [ع] تطهر ایدن ، اوغور
متطهر { سزعد ایدن ، اوزینه
اوغور سزاق کلور کبی طن ایله یین .

مُتَطَاهِر . [ع] تطاهر ایدن ،
متطاهر { بر برینه کورینن ،
طرفیندن ظهور ایدن .

مُتَطَّلِل . [ع] کولکده اوتوران ،
متطلل { کولک لئن § حایه

صورته او گنوب تفاخر ایدن . (مُتَصَلِّفَانَه)
= متصلف اولانه لایق طرزده . جپی
(مُتَصَلِّفَن) .

مُتَصَوِّر . [ع] تصور ایدیجی ،
متصور { ذهنده صورت ویرن ؛
ذهنده بر شیئك صورت و ماهیتی
خیال ایدن .

مُتَصَوِّر . [ع] تصور اولنیش ،
متصور { ذهنده صورت ویرلش ،
صورتلندیرلش : (امور متصوره) .

مُتَصَوِّف . [ع] تصوف اهل ،
متصوف { طاهرأ و باطنأ آداب
مُتَصَوِّفَه { شریعتله متحلی اولقله
حصوله کلن و اثر

فیض پیغمبریدن عبارت بولنان حالتی
حائز اولان . (مُتَصَوِّفَانَه) = متصوفه
سنه ، جپی (مُتَصَوِّفَن) .

مُتَضَادَّ . [ع] بر برینه ضد اولان ،
متضاد { بر برینك محاللی و عکسی
بولنان : (امور متضاده) .

مُتَضَاعِف . [ع] تضاعف ایدن ،
متضاعف { بر قاچ مثل آرتان ،
ایکی قات و یا دهها زیاده چوغلان :
(آلام متضاعفه ، اشواق متضاعفه ،
نقد متضاعف) .

مُتَضَرَّر . [ع] ضرره ، زیانه
متضرر { اوغرایان ؛ ضرر کورن .
مُتَضَرِّع . [ع] تذلل ایله یالواران ،
متضرع { قصور و نقصاتی بیلوب

« متصرف اودر اشیایه تمام »
« نه خواص آراده هرگز نه عوام »

(خاقانی)

مُتَصَرِّفٌ { [ع] کوچ اولان ،
کوچلشن . }

مُتَصَرِّفٌ { [ع] « متصاعد » کی
یوقاری به چیقان . }

مُتَصَرِّفٌ { [ع] اتصاف ایدن ، بر
شی ایله صفتلانا ، }

مُتَصَرِّفٌ بر صفت استاد اولنان .
حسنیّاتده استعالی غالبدر : (خصائل
جمله ایله متصف بولندقلری جمله جه
مسلمدر) .

مُتَصَلٍّ { [ع] اولاشیق ، بیشک
اولان ، اولاشان ، قاوو . }

شان . (مُتَصَلٍّ كُ خدی : (حروف
متصله ، بیوت متصله) § دائما ، هر
زمان ، بردوزی به معناسنده ده قوللا-
نبیلیر : (متصل شکایت ایدر طور ،
متصل یاره ایستر) ، (متصلاً) =
متصل ، بیشک اوله رق ، بردوزی به .

مُتَصَلِّیٌّ { [ع] کسب صلایت
ایله یین ، صلابتی اولان ،
قائیلان : (مایعات متصله) §
دیانتده تعصب و غیرت کوسترن .
(مُتَصَلِّیَّه) = متصل اولانه یاقیشه
جق صورتده .

مُتَصَلِّفٌ { [ع] حدندن ، اقتدا-
رندن خارج فضل و
ظرافت ادعاکنده بولنان : لیاقتز بر

کورینن ، اختیار یاخود شیخ طوری
طلاقیان .

مُتَشِّعٌ { [ع] تشیع ایدن ، شیعی
مذهبده داخل اولان .
جی (مُتَشِّعِین) . }

مُتَصَاحِبٌ { [ع] تصاحب ایدن ،
صاحب چیقان ،
صحابت کوسترن . }

مُتَصَادِفٌ { [ع] تصادف ایدن ،
آرامقیزین راست کلن . }

مُتَصَادِمٌ { [ع] بربرینه چاربان ،
بربریه چارپیشان . }

مُتَصَاعِدٌ { [ع] یوقاری طوغری
چیقان ، یوکسن . }

مُتَصَدِّرٌ { [ع] تصدر ایدن ، باش
طرفده اوطوران . }

مُتَصَدِّقٌ { [ع] تصدق ایدن ،
صدقه و یرن § صادق
اولدینی تبیین ایدوب آکلاشیلان . }

مُتَصَدِّیٌّ { [ع] آخره تجاوز و
تعرض ایدن § برایشه
اقدام و دوام ایله شروع ایله یین . }

مُتَصَرِّفٌ { [ع] تصرف ایدن ،
دیهل دیکنی یاقیق صورتده . }

بالاقتدار اداره و استعمال ایله یین §
فاعل مختار اولقی اوزره ضبط و تملک
ایدن ، مالک ، صاحب بولنان §
اسرافدن صاقینوب اقتصاد ایدن ،
اقتصاد رعایتله آرتیران § برلوانک ،
سنباغک اداره ملکینه سنه بااراده سنیه
منسوب بولنان مأمورک عنوان رسمی .

مُتَشَكَّرٌ { [ع] تشر ایدیمی ؛
مُتَشَكَّرٌ { نعمت ، احسانه ،

ایلیکه قاری شکر و ناده بولنان .
(مُتَشَكَّرَانَه) = تشر ایدنه یاقیشه جق
صورتده .

مُتَشَكَّكٌ { [ع] شك وشبهه .
مُتَشَكَّكٌ { ده قالان ، شكدن
قورنیه مایان .

مُتَشَكِّكٌ { [ع] تشکل ایدن ،
مُتَشَكِّكٌ { شکل و صورت کیرن ،
شکلله ن .

مُتَشَكِّی { [ع] شکایت ایدن ،
مُتَشَكِّی { اشتکا ایلین .

مُتَشَلِّشٌ { [ع] شارل شارل
مُتَشَلِّشٌ { آقوب چاغیلایان ،
یوکسکدن آتیلر ق آقان .

مُتَشَمِّسٌ { [ع] شمس ایدن ،
مُتَشَمِّسٌ { کولنه چیقان ، کونش
اوران § اطبانک تبرلری وجه ایله
« کونش بانوسی » یابان معناسنده
قوللانیله بیلیر .

مُتَشَوِّشٌ { [ع] تشوش ایدن ،
مُتَشَوِّشٌ { قارمه قاریشق اولان .

مُتَشَوِّقٌ { [ع] تشوق ایدن ، اظهار
مُتَشَوِّقٌ { شوق ایلین . (متشوقانه)
= متشوق اولانه یاقیشه جق صورتده ؛
« کوردیکنجه متشوق اولسه »

« حاصلی حنمه عاشق اولسه »
(خاقانی)

مُتَشَيِّحٌ { [ع] اختیارلانا ،
مُتَشَيِّحٌ { قوجالان § اختیار کی

مُتَشَيِّتٌ { [ع] طاغیلان ، پریشان
مُتَشَيِّتٌ { اولان ، طاغق بولنان ؛
(امور متشقه) .

مُتَشَجَّرٌ { [ع-مولد] آفاجلانا
مُتَشَجَّرٌ { قابا اوت .

مُتَشَجِّعٌ { [ع] شجیع کورین ،
مُتَشَجِّعٌ { ساخته شجاعت کورتن .

مُتَشَخِّصٌ { [ع] شخص حاله
مُتَشَخِّصٌ { کلن ، تجسم ایدن §
شخصی در خاطر ایدن . شخصی طانیان
§ شخصی فرق اولمش ، علاماتی
بیلمش اولان .

مُتَشَدِّدٌ { [ع] تشدد ایدن ،
مُتَشَدِّدٌ { شدتله ن ؛ ایشنی سرد
و شدتلی طونان § قاتیلانمش ، طایانقلی
اولان .

مُتَشَرِّعٌ { [ع] شرعشریفه موافق
مُتَشَرِّعٌ { عمل و حرکتده بولنان ||
علم شریعتده عالم و ماهر اولان .

مُتَشَرِّفٌ { [ع] تشرف ایدن ،
مُتَشَرِّفٌ { شرف کسب ایدن ،
شرفله ن .

مُتَشَعِّبٌ { [ع] شعبه پیدا ایدن ،
مُتَشَعِّبٌ { شعبه له ن § چتالی ،
دالی ، بوداقلی اولان .

مُتَشَعِّرٌ { [ع] ساجلی ، قیللی ،
مُتَشَعِّرٌ { قیلی چوق اولان .

مُتَشَعِّشٌ { [ع] ششمه پیدا ایدن ،
مُتَشَعِّشٌ { ششمه لانا .

مُتَشَقِّی { [ع] تشق ایدن ، شفا
مُتَشَقِّی { بولان .

مُتَشَارِكٌ { [ع] بربريه اور تاق
مشاركت ايدن .

مُتَشَاعِرٌ { [ع] تشاعر ايدن ،
شاعر طوري طاقتبان ،
شاعر لك طاسلايان ، شاعر دكل ايكن
شاعر لك ادعا سنده بولنان . (متشاعرانه)
= او بولده طاووراناه ياقيشه جق صو .

رتده . جى (مُتَشَاعِرِينَ) .

« يوق منكر اولور طبعه ارباب سخنده »
« وار ايسه بر ايكي متشاعر سفهادو »
(نفى)

مُتَسَامٌ { [ع] تشام ايدن ، او غور .
سز عد ايدن ، اوزرينه
او غور سزلق كليور كي صانان .

مُتَشَاوِرٌ { [ع] بربريه مذاكره
ايدن ، يكديكره طائيدان .

مُتَشَاكِلٌ { [ع] تشاكل ايدن ،
بربريه اويغون و موافق

اولان في محور عروضدن (فاعلاتن
مفاعيلن مفاعيلن) و زننده اولان بحر .

مُتَشَبِّهٌ { [ع] تشبث ايدن ، ايشه
ياپيدان ، ايشي طو توب
باشلايان .

مُتَشَبِّكٌ { [ع] تشببك ايدن ،
اجزاسي باليق آغى كي
بربريه كچوب صوقشان ، شبكه
شكلنده بولنان .

مُتَشَبِّهٌ { [ع] مشابه اولان ،
مشابه آكديران ، بگزينهين .

مُتَسَلِّلٌ { [ع] تسلسل ايدن ،
زنجير خلقه لرى كي
آراسز بربرينه اولاشوب كيدن :
(جبال متسلله ، كفالت متسلله) .

مُتَسَلِّطٌ { [ع] تسلط ايدن ،
صا تاشان .

مُتَسَلِّمٌ { [ع] تسلّم ايدن ، تسليم
اولان شي اخذ و قبض
ايدن في قديمآ قضا لرده مستخدم بعض
مأمور لره اطلاق اولنور دى .

مُتَسَلِّىٌ { [ع] تسلى بولان ، كو گلنده
كي غم و كدرى نصيحت ،
تلطف ، تشير كي بعض اسباب ايله
دفع ايدن .

مُتَسَمٌّ { [ع] وسه لى ، علامتى .

مُتَسَمِّمٌ { [ع] تسمم ايدن .

مُتَسَيِّبٌ { [ع] تسيب ايدن ، قيد .
سز طاوورانان ، قيد .
سزلق كو سترن . (مُتَسَيِّبَةٌ) = تسيب
ايدنه لايق صورتده .

مُتَشَابِهٌ { [ع] بربرينه بگزينهين .
جى (مُتَشَابِهَاتٌ) :
(مُتَشَابِهَاتٌ قُرْآنِيَّةٌ) = مخفى المعنى
و تأويله محتاج اولان آيات كرميه
(مُحْكَمَاتٌ قُرْآنِيَّةٌ) = معناسى صريح
اولان آيات كرميه ديمكدر .

مُتَرَا حِمٌّ { [ع] تراحم ایدن، کثرتدن
 و غلبه لکدن صیقیشان :
 غلبه لک ايله صیقتی به طوتیلان .
مُتَرَا یِد { [ع] تراید ایدن ، زیاده
 اولان ، آرتان .
مُتَر یِد { [ع] کوپوکلتن، کوپورن
 قایماقلانان، قایماق باغلا .
 یان : (ماء متزید ، لبن متزید) .
مُتَرَقِّمٌ { [ع] ترقم ایدن، زحمتلا
 و تکلف ايله یوتان .
مُتَرَزَل { [ع] تیره تن، زینفلد ایان ،
 صارصلان ، ایرغالانان،
 حالانان : (ارض متزلزل، بنای متزلزل) .
مُتَرَلِّقٌ { [ع] آتایی قایان، سورچن :
 (پای متزلزل) .
مُتَرَوِّجٌ { [ع] تزوج ایدن ،
 نکاح ايله آلان ،
 زوجہ ایدین .
مُتَرَهِّدٌ { [ع] اختیار زهد ایلین ،
 زاهد اولان .
مُتَرَهِّشٌ { [ع] پارلایان ، چیچکله .
 تن ، چیچکلی .
مُتَرِّینٌ { [ع] زینت ايله دونانان ،
 بزتن ، سوسله تن .
مُتَسَّکِنٌ { [ع] دیله تن، دیلنجیلک
 ایدن . جمی (متألین) ،
 (مُتَسَّکِنٌ) = دیلنجی جه سنه .
مُتَسَّاقِطٌ { [ع] بر بری یاریشوب
 کچمکه چالیشان ، بر
 بریله یاریشان .
مُتَسَّاقِطٌ { [ع] بر بری متعاقب
 دوشن، بر بری آر-
 دنجه دوکیلوب دوشن : (قطرات
 متساقطه) .
مُتَسَّارِقٌ { [ع] طیرماجی ، اوچیچی ،
 اوچان : (طیور متسافه) .
مُتَسَّامِخٌ { [ع] تسامخ ایدن، مسامحه
 کوسترن، غفلت و احوال
 ايله معامله ایلین .
مُتَسَّاوِیٌ { [ع] تساوی ایدن ،
 تساقص و تزیید دن
 بری اولورق بر درجه ده بر مقدارده
 بر حالده بولان : (متساوی الاضلاع) .
مُتَسَّبِبٌ { [ع] تسبب ایدن، سبب
 اولان : بر شیک تافته
 سبب اولان شخصه دینلیر : (متسبب
 متعدد اولدجه ضامن اولماز - مجله جلیله) .
مُتَسَّسِرٌ { [ع] تسیر ایدن، اورتون ؛
 صافلا نوب کیرلن .
مُتَسَّجِدٌ { [ع] سجده ایدن ،
 سجده به قاپانان .
مُتَسَّحِنٌ { [ع] ایصینچی، ایصینان،
 قیزوب صیجا اولان .
مُتَسَّعٌ { [ع] وسعت کسب ایدن ،
 کیشله تن .
مُتَسَّکِنٌ { [ع] کسب سکون ایدن،
 یاتیشان ، تسکین ایدمچی،
 یاتیشدیرمچی : (دریای متسکن ، ادویه
 متسکنه) .
مُتَسَّلِّحٌ { [ع] سلاح قوشانان ،
 سلاحلار : (جیوش
 متسلحه) .

مُتَرَا حِمٌّ { [ع] تراحم ایدن، کثرتدن
 و غلبه لکدن صیقیشان :
 غلبه لک ايله صیقتی به طوتیلان .
مُتَرَا یِد { [ع] تراید ایدن ، زیاده
 اولان ، آرتان .
مُتَر یِد { [ع] کوپوکلتن، کوپورن
 قایماقلانان، قایماق باغلا .
 یان : (ماء متزید ، لبن متزید) .
مُتَرَقِّمٌ { [ع] ترقم ایدن، زحمتلا
 و تکلف ايله یوتان .
مُتَرَزَل { [ع] تیره تن، زینفلد ایان ،
 صارصلان ، ایرغالانان،
 حالانان : (ارض متزلزل، بنای متزلزل) .
مُتَرَلِّقٌ { [ع] آتایی قایان، سورچن :
 (پای متزلزل) .
مُتَرَوِّجٌ { [ع] تزوج ایدن ،
 نکاح ايله آلان ،
 زوجہ ایدین .
مُتَرَهِّدٌ { [ع] اختیار زهد ایلین ،
 زاهد اولان .
مُتَرَهِّشٌ { [ع] پارلایان ، چیچکله .
 تن ، چیچکلی .
مُتَرِّینٌ { [ع] زینت ايله دونانان ،
 بزتن ، سوسله تن .
مُتَسَّکِنٌ { [ع] دیله تن، دیلنجیلک
 ایدن . جمی (متألین) ،
 (مُتَسَّکِنٌ) = دیلنجی جه سنه .
مُتَسَّاقِطٌ { [ع] بر بری یاریشوب
 کچمکه چالیشان ، بر
 بریله یاریشان .

ایشید یکن معناسنده ده قولانیلیر: (ماء
مترشح ، معلومات مترشحه) .

مترصد { [ع] ترصد ایدن ، دقتله
کوزه تن . (مترصدانه)
= ترصد ایدنه لایق صورتده .

مترفع { [ع] یوقاریلایان ، یوکلن
§ اولوق کوسرن .

مترفه { [ع] رفاه بولان ، وسعت
حاله نائل اولان . (مترفها)
= مترفه اوله رق ، رفاهلی برحاله
اوله رق .

مترقب { [ع] ترقب ایدن ، امید
ایله منتظر بولسان ،
بکله ین : (نعت غیر مترقبه) .

مترقص { [ع] بردوزی به یوقاری
چیقوب آشاغی به این ،
بر دوزی به صالانوب رقص و حرکت
ایدن : (آلات مترقصه) .

مترقی { [ع] ایلریله ین ، ایلری
کیدن : اولکی حالندنده
ای برحاله کلن . (مترقیانه) = ایلری
کیدنه یاقیشه جق بر صورتده .

مترکب { [ع] ترکیب ایدن ، دیگر
شی ایله قاریشوب امتزاج
ایدن .

مترشح { [ع] سرخوشلقدن ویا
باشقه بر حالتندن طولانی
ایکی طرفه صالانوب یورون .

مترنم { [ع] ترنم ایدن ، نغمات
لطیفه ایله اجرای آهنگ ایدن .

مترتب { [ع] برسیبله متعلق ،
عائد اولان § برشیئک
نتیجه سی اوله رق حاصل و واجب اولان .

مترجم { [ع] ترجمه ایدن ، برلسانی
دیگر لسان ایله بیان
ایدن . (ترجمان) شفاهاً ، یو تحریراً
ترجمه ایدن دیکدوره . جمی (مترجمین)
دور . تشدید جیم ایله غلطدر .

مترجم { [ع] ترجمه اولمش ، بر
لساندن لسان دیگره نقل
ایدن : (مترجم بر حکایه ، صورت
مترجمه) .

مترجی { [ع] امید ایدن ، امید ایله
رجا ایله ین ، اومان .

مترجل { [ع] بر بردن بریره کوچن ،
نقل مکان ایله ین .

مترجم { [ع] برکیسه نك حالنه
آجیان ، صرحت ایدن .
(مترجمانه) = مترجم اولانه لایق
صورتده .

متردد { [ع] تردد ایدن ، ذهنأ
برشیئه قرار ویره مه ین .
(مترددانه) = مترددجه سته .

مترسب { [ع] دینه چوکن ،
طور طولانان .

مترسیم { [ع] ترسیم ایدن ، ارتسام
ایله ین .

مترشح { [ع] تر نصل چیقارسه
آنک کی قابدن طیشاری
چیقان ، صیزوب ترلین § مجازاً

و مَدَّ يَدَهُ . [ع] قرار سبز، نظام سبز
مَدَّ يَدَيْهِ { اولان : ایکی شی آرا-
سندہ بقرار اولوب اوتہ بری حرکت
ایدن .

و مَدَّ كَرِيحَهُ . [ع] تذکر ایدن ،
مَدَّ كَرِيحَهُ { خاطرہ کثیرن ، بر
ایشہ دائر سویلہ سن .

و مَدَّ لِيْلَهُ . [ع] کندنی ذلیل کو سترن =
مَدَّ لِيْلَهُ { خور و حقیر طوٹان ،
اظہار ذلت ایلہن ، (مَدَّ لِيْلَهُ) =
تذلل ایدنہ یا قیشہ جق صورتدہ .

و مَدَّوْقَهُ . [ع] بر شیک دفعاتلہ
مَدَّوْقَهُ { طادنی طادان § ذوق
وصفا ایدن .

و مَدَّ رَاغِيَهُ . [ع] کری چکیلن، کری
مَدَّ رَاغِيَهُ { طوران، گیوشک طاو-
رانان، یواش حرکت ایدن : (فلان
وطیفہ سنبہ یک متراخی بولینور) .

و مَدَّ رَافِعَهُ . [ع] یکدیگرہ تابع
مَدَّ رَافِعَهُ { اولان، برینک آردی
صرہ کیدن § بر معنادہ اولان ایکی ویا
دہا زیادہ لفظ : (کلمات مترادفہ) .

و مَدَّ رَاضِيَهُ . [ع] قارشیتلی بر برندن
مَدَّ رَاضِيَهُ { راضی و خوشنود اولان .

و مَدَّ رَافِعَهُ . [ع] مرافعہ ایدن، فصل
مَدَّ رَافِعَهُ { دعوی و خصومت ایچون
حاکمہ مراجعت ایدن .

و مَدَّ رَاكِيَهُ . [ع] بریکن ، بیغلوب
مَدَّ رَاكِيَهُ { طویلانان، بربری اوزرینہ
جمع اولان : (ماء مَرَاكِم ، نفود مَرَاكِم ،
اوراق مَرَاكِم) .

پنندہ ایکی حرف متحرک واقع اولان
قافیہ یہ دینلیر : (متغعلن) بحری .

و مَدَّ رَافِعَهُ . [ع] ایتیشن ، قافیشان
مَدَّ رَافِعَهُ { یکدیگرہ اجرای تأثیر
ایدن § دشمنی دفع ایدن، (متدافعاً)
= متدافع اولہرق .

و مَدَّ رَاوِلَهُ . [ع] الدن الہ کزن ،
مَدَّ رَاوِلَهُ { هرکک الندہ بولوب
بارہ حکمی مستعمل اولان § الدن الہ
کزدیریلن، استعمال ایدیلن، مصدری
فی الاصل متعدیہ، فقط لسانغزده لازم
اولہرق قوللانیلیر : (مسکوکات متدا-
ولہ ، نفود متداولہ) .

و مَدَّ رَاوِيَهُ . [ع] تداوی ایدن، بر
مَدَّ رَاوِيَهُ { خستہ یہ علاج ودوا
ویرن : (طیب متداوی) .

و مَدَّ رَاوِيَهُ . [ع] متعلق معناسندہ
مَدَّ رَاوِيَهُ { قوللانیلان « دائر »
لفظی ایلہ مترادفدر .

و مَدَّ رَاوِيَهُ . [ع] عاقبتی، حقیقی تفکر
مَدَّ رَاوِيَهُ { وملاحظہ ایدچی، ایدن .
(متدبرانہ) = متدبرجہ سنہ .

و مَدَّ رَاوِيَهُ . [ع] درس آلان، درس
مَدَّ رَاوِيَهُ { اوقویہرق تحصیلہ چالیشان

و مَدَّ رَاوِيَهُ . [ع] تدفی ایدن، آشغیلا-
مَدَّ رَاوِيَهُ { یان ، کر بلہ یں .

و مَدَّ رَاوِيَهُ . [ع] دیندار ، صوفی ،
مَدَّ رَاوِيَهُ { احکام دینیہ یہ رعایت
و تطبیق حرکت ایدن § بورج ایدینن،
بورجلانان .

مُخَفِّفٌ { [ع] آياغه لایچین، پوئین،
چزمه کی قونجی برقاب
کین § حقیقلن، خفیف اولان.

مُخَلِّدٌ { [ع] بربرده دائمی صورته
قالان، دائمی وادی اولان.

مُخَلِّصٌ { [ع] خلاص اولان،
قورسیلان § مخلص
طاقان، سوگرده دن براسمدها آلان.

مُخَلِّقٌ { [ع] تخلیق ایدیمی، اخلا.
قالان، خوی ایدین:
(متخلق بواندینی شیم برکزیده).

مُخَلِّلٌ { [ع] آره لسه کیرن §
خلایطیر اولان.

مُخَلِّیٌ { [ع] بوش قالان، بوشا.
لان.

مُخَوِّفٌ { [ع] قورقو پیدا ایدن،
قورقان.

مُخَوِّیٌ { [ع] خیال قوران،
خیاله آلان، قوه متخیله.

سنده برشی تصور ایدن، ذهنده خیال

ایله مشغول اولان. (قوه متخیله) =

بالفعل وفي الواقع خارجاً محسوس اولمایان
شیلرک ادراک و تصویری ایچون ذهنده
موحود اولان قوه باطنیه، استعداد
طبیعی به اطلاق اولنور.

مُتَدَاخِلٌ { [ع] بر برینه داخل
اولان، بر بری ایچنه

کیرن، تأخر ایدوب بیریکن.

مُتَدَارِكٌ { [ع] تدارک و پیدا ایدن،
یتسوب اولاشان §

اصطلاح عروضده ایکی حرف ساکن

مُخَالَفٌ { [ع] بر برینه اویمایان،
یکدیگره موافق اولما.

یان، تخالف ایدن.

مُخَذَّرٌ { [ع] اورتولن، اورتو
طوتنان، کیسه به کورنجه.

بن، اهل پرده.

مُخَذِّدٌ { [ع] اتخاذ ایدیمی، قبول
ایدن.

مُخَذِّدٌ { [ع] اتخاذ اولنش، قبول
مخذذ قیلمنش. (اسول متخذه)

= طوتیلان یول، قاعده.

مُخَرِّشٌ { [ع] طیرمالانان، طیرمق
بین.

مُخَشِّعٌ { [ع] خشوع کوسترن،
خشوع ایله طاوورانان.

مُخَشِّینٌ { [ع] خشونتلی، درشت
اولان، سردلک کوسترن

مُخَشِّیٌ { [ع] خوف و خشیت
کوسترن، حرمتله قاریشیق

برصورنده قورقان.

مُخَصِّصٌ { [ع] اختصاص کسب
ایدن، یالکیز برشیته

منسوب و مخصوص اولان؛ بر شیده
خصوصیت پیدا ایله یین: (امراض
عینه طبیب متخصصی).

مُخَضَّرٌ { [ع] یشیلان، یشیل
رنک پیدا ایدن.

مُخَطَّرٌ { [ع] خاطرنه کتیرن،
خاطرلایان.

مُخَطَّیٌ { [ع] آتایوب کچن، حدی
تجاوز ایدن § خطا و

قباحت ایشله یین، یا کیلان.

مَحْكَمٌ { [ع] تحکم ایدن، حا کماک
طوقان. (متحکمانه)

= تحکم ایدنه یاقیشه جق صورتده .

مَحْلِلٌ { [ع] جزء جزء اولوب
ارین، آیریلان.

مَحَلٌّ { [ع] محلی ایدن، زمینلوب
طونانان، مرتین و دوز.
کون اولان .

مَحْضٌ { [ع] اکشیاک پیدا
ایدن، اکشین .

مَحْمَلٌ { [ع] تحمل ایدن،
یوکلن .

مَحْوُلٌ { [ع] دکیشن، باشقه
درلو اولان .

مَحْزَنٌ { [ع] حیرتده قالان، حیران
اولان . (متحزانه) =

حیرتده قالانه یاقیشه جق صورتده .

مَحْزَنٌ { [ع] تحیز ایدن، برطونان
اعتبار و حیثیت کسب ایتش

و موقع مخصوص طوتش اولان. عربی
جمی (متحزین) فارسی جمی (متحزّان)
در : (متحزین مأموریندن، متحزّان
بلده) .

مَحْشَاشٌ { [ع] خشیت کوسترن،
قورقوب چکین .

مَحْصَمٌ { [ع] تخاصم ایدن،
قارشیلقی دعوی و

خصوصت ایدن. جمی (متخاصمین) .

مَحْرَرٌ { [ع] آراشدیران، تفتیش
ایدوب یوقلایان، دقتله
یوقلایوب آرایان .

مَحْسَرٌ { [ع] الدن کیدن و یا
الدهایدلی آرزو اولنان

شی ایچون حیرت چکن، کدر ایدن.
(متحسرانه) = متحسر اولانه یاقیشه
صورتده : (عاشق متحسر، والده
متحسر) .

مَحْسَسٌ { [ع] تحسس ایدن،
حس ایدن، طویقو.

لانان، لسانزده ایکنجی، عاده قوللا.
نیلیر : (هر سوزدن، هر شیدن متحسس
اولور، شاعر متحسس) .

مَحْشَدٌ { [ع] تحشد ایدن،
بیریکن، طوپلانان :

(جنود متحشده) .

مَحْصَلٌ { [ع] حاصل اولان،
حصوله کلن : (شهرک

جوارنده کی با قافلردن متحصل ثغفات
هوایی اخلا ایدیور) .

مَحْصَنٌ { [ع] صغینان، تحصن
ایدن .

مَحْفَظٌ { [ع] تحفظ ایدن،
قورینوب صاقینان .

مَحْقَدٌ { [ع] حقد و کینی اولان .

مَحْقِقٌ { [ع] محقق ایدن، کرچک
و صحیح اولدینی آکلاشیلان

مَحْمُودٌ { [ع] درجه وجوده بولنان ، واجب و لازم اولان . }

مَحْمُودٌ { [ع] پختلنان ، چوکنی و پختی براقان : (دماء متعده) . }

مَحْمُودٌ { [ع] طاش اولان ، طاش کیلن . }

مَحْمُودٌ { [ع] قانبور اولان ، قانبورلاشان . }

مَحْمُودٌ { [ع] حادث یعنی یوق میدانه کان ، ظهور ایدن . }

مَحْمُودٌ { [ع] اتحاد ایدن : برلشن : (عاقل متعده) ، (متعده) = برلکده ، برابر اوله رق . }

مَحْمُودٌ { [ع] اینسه طوغری این ، سرعتله آشاغی به نزول ایدن . (متعده) زیاده قوللا . نیدر . }

مَحْمُودٌ { [ع] حذر اوزره بولنان ، دقتل طاورانان ، صاقیان . }

مَحْمُودٌ { [ع] قیله انان ، حرکت ایدن : (بخارله متحرك) لوقوموتیف : حرکت کسی اولوب ساکن اولایان ، حرکتلن : (حرف متحرك) ، (متحرك) ایه مشدداً تلفظ اولنور — مجموعه معلم — ناجی) . }

مَحْمُودٌ { [ع] عزت نفس و علو جناب ساقفه سیله ناسزا شیلردن احتراز ایدن ، صاقیان . }

مَحْمُودٌ { [ع] تجنب ایدن ، قاجینوب مجنب { اوزاق طوران ، صاقیان ، چکن . (مجنب) زیاده قوللانیر . }

مَحْمُودٌ { [ع] تجنب ایدن . شعورینه مجنب { خلل کان . }

مَحْمُودٌ { [ع] جائز اولایان شیء مجبور { جائز کورن : سوزی مجاز صورتیه سویله ی . }

مَحْمُودٌ { [ع] تجهیز اولنمش ، مجهز { لوازی ترتیب و احضار قیلمش اولان : دونانوب آراسته و منتظم بولنان . }

مَحْمُودٌ { [ع] بربرینه دوست محاب { اولان ، محبت بولنان : (دول متحابه) = یکدیگری سووب دوست اولان دولتر . }

مَحْمُودٌ { [ع] قارشیلقل جنک متحارب { و حرب ایدیی ، ایدن : (جیوش متعاربه ، دولتن متحاربین) . }

مَحْمُودٌ { [ع] تحاشی ایدن ، متحاشی { صاقیان ، احتراز ایله قاجینیجی ، قاجینان . (متعاشیانه) = قاجینیرجه سنه ، قاجینانه لایق بر صورتده . }

مَحْمُودٌ { [ع] تحالف ایدن ، متحالف { خصمیندن ایکسنه ده عین و برن . }

مَحْمُودٌ { [ع] کندینی احق کبی متخایق { کوسترن : (اوضاع متعاققه) . }

و یر . [ع] تجسس ایدن ،
متجسس (مراقله دقته آراشد .

یران . (متجسسانه) = متجسس اولانه

یا قیسه جق صورتده . جمی (متجسین) .

و یر . [ع] تجسم ایدن ، جم
متجسم (پیدا ایدن ، جسمه تن ،

جسمانمش :

« آنده ایتدیکه تجلی بوئر »

« متجسم کورینور پیغمبر »

(م ناجی)

و یر . [ع] یوکوم یوکوم ،
متجعد (قیوریق قیوریق ، قیوریم

قیوریم اولان .

و یر . [ع] تجلده ایدن ، تکلف
متجلد (ایله جلادت کوسرتن ،

عناد و سرکشک صورتیه جرأنی

طاورانان . (متجلدانه) = متجله

اولانه یا قیسه جق صورتده .

و یر . [ع] تجلی ایدن ، ظاهر و
متجلی (عیان اولان ، کورین .

و یر . [ع] طوگان ، طوگمش
متجد (اولان : (ماء متجده ،

اجساد متجمده ، انهار متجمده) .

(متجمد) لفظی زیاده قوللالیر .

و یر . [ع] تجمع ایدن .
متجمع

و یر . [ع] زینتلوب برعش
متجمل (اولان ، تجملاتی موجود

اولوب طونانان ، سوسله تن .

تجاوز ایدن ، طاشقیلق کوسرتن .

(متجاوزانه) = حد معروفی تجاوز

ایدنه لایق صورتده .

و یر . [ع] تجاهل ایدن ،
متجاهل (جاهل کی کورین ،

بیلمز لکه اوران ، بیلمز کی طاورانان :

(عارف متجاهل) ، (متجاهلانه)

= متجاهل اولانه لایق صورتده .

و یر . [ع] تجبر ایدن ، کبر لوب
متجبر (شدت ایله حرکت و معامله

ایدن ، (متجبرانه) = متجبر اولانه

لایق صورتده .

و یر . [ع] تجدد ایدن ، اسکی
متجدد (ایکن بکله تن ، یکی اولان .

و یر . [ع] تجرد ایدن ، صوینان ،
متجرد (جیلاق اولان : (قتردن

متجرد ، لباسدن متجرد) § متأهل

اولمایان ، قادی بولنمایان ، بکار :

(متجردانه یا شاپور) § اخیاردن قطع

علاقه ایله کندی کندینه اشتغال ایدن ،

یا خود علاقی دنیویه بی کلیاً ترک ایله

جناب الله متوجه اولان .

و یر . [ع] تجزی ایدن ، جزء
متجزی (جزء اولان ، جزء لره

آبریلان .

و یر . [ع] جسد صاحی
متجسد (اولان ، جسدلن :

(جنین متجسد ، حشرات متجسده) .

و **مَبْسُوطٌ** { [ع] بایش، سریش
اولان .
و **مَبْسُومٌ** { [ع] تبسم ایدن، خفیف
و لطیف طرز ایله گو-
لومسین . (مَبْسُومَانَه) = اوسورته
گولومسینه یاقیشه جق یولده .

و **مَبْصُوعٌ** { [ع] تبصص ایدن ،
یا طاقانان ، نفسنه
ذلت و حقارت قبول درجه سنده طالفا .
و وفاتی ایدن . (مَبْصُوعَانَه) =
متبصصجه سنه ، جمی (مَبْصُوعِین) .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] تبصر ایدن یعنی
مَبْصُورٌ بصیرتی ، کوزی آجیق
اولان ، هر شیشه نظر دقتله ناقوب کرکی
کبی تفکر و ملاحظه ایده رک احتیاط
اوزره و عاقلانه حرکت ایدن . (مَبْصُورَانَه)
= متبصر اولانه لایق صورتده .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] اتباع و موافقت ایدن ،
مَبْصُوعٌ اویوب تابع اولان .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] سوز سویلر ایکن
مَبْصُومٌ طوتیلوب قالان .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] بلورلانیجی ، بلور-
مَبْصُورٌ لانان . اصطلاح کیمبویده
صولی ایکن اشکال هندسیه اوزره یعنی
نوبت شکری کبی قاتیلانش شیشه دینیلیر .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] ایصلانان ، علممش
اولان شی .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] - ولد [تبول ایدن .
بول ایدن .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] تبین ایدن ، آجیفه
مَبْصُومٌ چقان ، آشکار اولان .
استعمالی معنویاته منحصر در .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] بربری آردنجه
مَبْصُومٌ کلن ، بی دربی اولان :
(متابع الورود ، متالی-
الظهور) .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] تتبع ایدن ، آردینه
مَبْصُوعٌ دوشوب آراشدیران .
یوقلایان . معنویاته قوللانیلیر .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] تنوع ایدن ، باشنه
مَبْصُوجٌ اکلیل کین .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] ثبات ایدن ، ثبات
مَبْصُوتٌ کوسرن ، ثابت اولان .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] جساتلنن ، جسا .
مَبْصُوسٌ رت ایدن ، کوزینه
کسدیروب آتیلان . (مَبْصُوسَانَه) =
جسارت ایدن آدمه یاقیشه جق صورتده .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] تجانب ایدن ، چکین ،
مَبْصُوبٌ صاقینان .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] برچسندن اولان ،
مَبْصُوانِسٌ دیحکر لر یله جنس
واحدده بولنان .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] قومشو اولان ،
مَبْصُاورٌ بربرینه یاقین بولنان ،
محوار اولان : (بلاد متجاوره) ،
(زوایای متجاوره) = متمم گوشه لر .

و **مَبْصُورٌ** { [ع] تجاوز ایدن ، حدی
مَبْصُاورٌ کچن : (سنی سکائی
متجاوز ایدی) و معامله ده حد معروفی

ایله حرکت ایدن، آغیرجه طاورانان.
 (مَتَّایَنَه) = متائی اولانه لایق
 صورتده.
 (مَتَّاهِل) [ع] تاهل ایدن، کندینه
 اولان. (اهل) = زوج و زوجهدن
 هربرینه اطلاق اولنور. فقط قوجهلی
 قادینه (مأهله) دینلر (ذات الزوج)
 دینلر.
 (مَتَّایِد) [ع] تأید ایدیمی، ایدن +
 قوت و متانت کسب ایلرین.
 (مَتَّادِر) [ع] تبادر یعنی بردن
 آتیزین خاطرده طوغان، ذهنه کلن.
 (مَتَّادِل) [ع] هربرینک برینه بدل
 اولان، نوبت ایله هربرینه
 بدل قیلان.
 (مَتَّارِز) [ع] تبارز ایدیمی، ایدن؛
 مبارز قارشی قارشی به طوروب
 هربریه جنک و صاواش ایدن. (مَتَّارِزین)
 = قارشیلقل شوفا ایدنلر، جنکچیلر.
 (مَتَّاعِد) [ع] اوزاقلاشیجی،
 اوزاقلاشان.
 (مَتَّاق) [ع] مولد، باقی قالان،
 کری به قالان.
 (مَتَّاک) [ع] تباکی ایدن، آغلار
 سورتیه یعنی ساخته آغلایان.
 (مَتَّالَه) [ع] ایله کی کورین،
 ایلهک بوتلک طوری
 طاقنان.
 (مَتَّاهِی) [ع] تباهی و تقاخر ایدن.
 (مَتَّاهِی) (مَبَّاهِی) زیاده قوللاییر.
 (مَتَّابِین) [ع] آیری، باشقه +
 هربرینه اویمار یعنی ضد
 اولان. (افعال متبینه، اقوال متبینه).
 (مَتَّابِیر) [ع] تخر ایدن، علم و
 معرفتده دریا کی توسع
 و تعمق ایدن، علامه: (متبحرانه) =
 متبحر اولانه لایق صورتده. جسی
 (متبحرین).
 (مَتَّابِیر) [ع] تخر ایدن، کبر
 و عظمتله صائب و یورین.
 (مَتَّابِیر) [ع] تخر ایدن، بوغو
 حاله کان، دومان
 چقان § دومانلاران. توتوله ن.
 (مَتَّابِیر) [ع] اهل سنت ایکن
 اهل بدعت اولان آدم.
 (مَتَّابِیر) [ع] تغیر ایدن، دکیشن.
 (مَتَّابِیر) [ع] تبر ایدن، صوغو.
 (مَتَّابِیر) [ع] یان: (ماء متبرد).
 (مَتَّابِیر) [ع] تبرع ایدن،
 اوزربنه اعطاسی واجب
 اولمایان شی ویرن، برینه یاخود بر
 بره برشی ترک و بخش ایدن.
 (مَتَّابِیر) [ع] تبرک ایدن، مبارک
 یعنی اوغورلی عد ایدن
 (متبرکاً) = اوغورلی عد اولنورق.
 (مَتَّابِیر) [ع] تبری ایدن، بری
 اولان، یوز چورین.

ایله حرکت ایدن، آغیرجه طاورانان.
 (مَتَّایَنَه) = متائی اولانه لایق
 صورتده.
 (مَتَّاهِل) [ع] تاهل ایدن، کندینه
 اولان. (اهل) = زوج و زوجهدن
 هربرینه اطلاق اولنور. فقط قوجهلی
 قادینه (مأهله) دینلر (ذات الزوج)
 دینلر.
 (مَتَّایِد) [ع] تأید ایدیمی، ایدن +
 قوت و متانت کسب ایلرین.
 (مَتَّادِر) [ع] تبادر یعنی بردن
 آتیزین خاطرده طوغان، ذهنه کلن.
 (مَتَّادِل) [ع] هربرینک برینه بدل
 اولان، نوبت ایله هربرینه
 بدل قیلان.
 (مَتَّارِز) [ع] تبارز ایدیمی، ایدن؛
 مبارز قارشی قارشی به طوروب
 هربریه جنک و صاواش ایدن. (مَتَّارِزین)
 = قارشیلقل شوفا ایدنلر، جنکچیلر.
 (مَتَّاعِد) [ع] اوزاقلاشیجی،
 اوزاقلاشان.
 (مَتَّاق) [ع] مولد، باقی قالان،
 کری به قالان.
 (مَتَّاک) [ع] تباکی ایدن، آغلار
 سورتیه یعنی ساخته آغلایان.
 (مَتَّالَه) [ع] ایله کی کورین،
 ایلهک بوتلک طوری
 طاقنان.

مُتَارَكٌ { [ع] متارکه ایدیجی، ایدن؛
 بر نسنه بی حالی اوزره
 ترك ایدوب براقیجی: (طرفین متارکین).
مُتَارَكَه { [ع] ترك ایدیشمك كه
 بر نسنه بی حالی اوزره
 براقی دیمكدر. اصطلاحده طرفین
 محارینك بعض شروط ایله مواقع حربیه.
 نك كافه سنده و یا خود برقمنده مدت
 معینه و یا غیر معینه ایچون حرکات
 عسکریه نك تعطیلی خفنده عند ایتدکری
 متاوله به اطلاق اولنور.
مُتَأَسِّفٌ { [ع] نأسف ایدیجی،
 کدر طویجی: اسفانه،
 کدر طویان. (مُتَأَسِّفَانَه) = متأسف
 اولانه یاقیشه جق صورتده. (مُتَأَسِّفَانَه)
 = متأسف اوله رق.
مُتَأَكِّدٌ { [ع] تأکید ایدیجی،
 تأکید و تکرار اولان.
مُتَأَلِّفٌ { [ع] تألف ایدیجی،
 آلاشمش، آلاشقین.
مُتَأَمِّلٌ { [ع] تأمل ایدیجی، اضطرابلی،
 الملی، کدرلی. (مُتَأَمِّلَانَه)
 = الملیجه سنه، کدرلی اولانه یاقیشه.
 جق صورتده.
مُتَأَمِّلٌ { [ع] تأمل ایدیجی، دقتله
 درین دوشون. (مُتَأَمِّلَانَه)
 = متأملجه سنه.
مُتَأَنِّیٌ { [ع] تأنی ایدیجی، ایدن؛
 ایشنده عجله ایتوب بصیرت

مُتَأَنِّیٌ { [ع] تبیین ایدیجی، ایدن؛
 آشکاره قیلان، آجیغه
 چقاران، یلدرین: (اشیانك اعاتی
 مین پوصله).
مُتَأَنِّیٌ { [ع] تبیین اولنمش، میدانه
 چقارلمش، عیان ایدلمش.
مُتَأَنِّیٌ { [ع] برکیمسه به بر شیده
 اویویجی، اویان. (مُتَأَنِّیَانَه)
 = متأمل، اویانلر.
مُتَأَنِّیٌ { [ع] اتباع ایتك، اویق؛
 (عسریه متابعت، اثرینه
 متابعت).
مُتَأَثِّرٌ { [ع] تأثر ایدیجی، ایدن؛
 قلبه حزن و انفعال ویره جك
 طویفو ایله ایچله یجی، ایچله ن (مُتَأَثِّرَانَه)
 = متأثر اولانه یاقیشه جق صورتده.
مُتَأَخِّرٌ { [ع] تأخر ایدن، سوکرده
 سوری به قالان. (مُتَأَخِّرَانَه)
 = سواک زمانلرده کللر: (متأخرین
 حکما).
مُتَأَدِّبٌ { [ع] تأدیب ایدن، ادبله ن؛
 ادبی طاقینان، ادب
 دائره سنده حرکت و عمل ایدن. ججی
 (مُتَأَدِّبَانَه)، (مُتَأَدِّبَانَه) = ادبلی،
 تربیه لی اولانه یاقیشه جق صورتده.
مُتَأَدِّیٌ { [ع] ادا ایدیجی، ایدن؛
 اوده یجی، اوده یین.
مُتَأَدِّیٌ { [ع] اینجمنش، ادا
 کورمش.

وَبَطْلٌ { [ع] آغیر طاوورانوب کج
مَبَطْلٌ { کج، آغیر حرکت ایدن.
وَبَطْلٌ { [ع] تبعید ایدیمی، او-
مَبَعْدٌ { زاقلاندریمی : (قوّه
مبعده) = مرکز ارضدن کن تأثیر.
وَبَلِّغٌ { [ع] تبلیغ ایدیمی، ایدن؛
مَبْلَغٌ { خبر و یرن : (بعض تنبیهاتی
ملغ اولان تذکره بهی لری) .

وَبَهْجٌ { [ع] سونج و یرن،
مَبَهْجٌ { فرح بخش ایدن.
وَبَهْجٌ { [ع] کوزلشدیرن،
مَبَهْجٌ { کوزل ایدن.
وَبَهْمٌ { [ع] ابهام اولنش، آسلا-
مَبَهْمٌ { شلبه جق صورته اولنش :
(مبهم المال، مالی مبهم بر منظومه) .
(مبهمات) = مبهم اولان خصوصات.
وَبَهْضٌ { [ع] تبیض ایدن آغار-
مَبَهْضٌ { دان : مسوده بی بیاضه
چسکن کانب - جمی (میضین) =
اقلام رسمیده مسودانه باقارق بیاض
پازان کتبه .

وَبَهْضٌ { [ع] بیاضه چکامش،
مَبَهْضٌ { تبیض اولنش شی :
(اوراق میضه، ثنا کر میضه) .
وَبَسْغٌ { [ع] صافلش شی .

وَبَسْغٌ { [ع] بیان و عیان ایله جمی،
مَبَسْغٌ { ایله ین § خیر ایله شر و حق
ایله باطل پوتنی تقریق ایدیمی، ایدن :
(دین مبین، کتاب مبین) .

وَبَرَهَنٌ { [ع] برهانلی، برهان
مَبَرَهَنٌ { ایله اثبات قلنش .
وَبَشْرٌ { [ع] تبشیر ایدیمی، مژده
مَبَشْرٌ { و یریمی، و یرن - جمی
(مَبَشْرَین) دره (مَبَشْر) ده بومعنايه
لقتدر لکن لاسمزدده بوزیاده قوللانیلیر.
وَبَشْرٌ { [ع] تبشیر اولنش، کندیسنه
مَبَشْرٌ { مژده و یرلش : (عشره
دَبره) .
مَبَشْرَه) . (مَبَشْر) ده بومعنايه لغت
ایسه ده لاسمزدده قوللانیلماز .

وَبَصْرٌ { [ع] کور و ب کورده جمی §
مَبَصْرٌ { کرکرده عافظه اشیا
و رسوم معیننی استیفا وظیفه سیله
مکلف حکوچک مأمور : (مبصر
تذکره سی) § مکتبلرده شا کر دانک
احوال و حرکاتی دائماً نظر تفتیش
و تدقیقه بولندیرمه و انضباطه مأمور
اولان آدم : (سر مبصر) .

وَبَضْعٌ { [ع] اصطلاح فقهده کاری
مَبَضْعٌ { تماماً کندیتنه عائد اولقی
اوزره برکیمسه به سرمایه و یرن آدم .
وَبَطْلٌ { [ع] ابطال ایدیمی، ایدن؛
مَبَطْلٌ { عملدن و اجرای فعلدن
منع ایله جمی، منع ایله ین : (مبطل حسن
اولان علاج) .

وَبَطْلٌ { [ع] ابطال اولنش، حکمیز
مَبَطْلٌ { برافلش : (سندات مبطله)
وَبَطْلٌ { [ع] کیندار، ایچندن بازار-
مَبَطْلٌ { لغلی § قارنی ضعیف،
چوکوک اولان .

یارادان : (مبدع کائنات) § نظیری
کورله مش شعر سوله یی ، سوله یی :
(ناظم مبدع) .

مبدل { [ع] تحویل ایدیجی ،
دکشیرجی ، دکشیرن .

مبدل { [ع] تحویل اولمش ،
دکمش ، دکشیرلش :
(اسهام مبدله ، تحویلات مبدله) .

مبدل { [ع] تذبذب ایدن ، نامعدل
صرف واسراف ایله یی .

مبدل { [ع] بری ، عاری ، متره ،
سالم ، پاك معنایله قوللا .
نیلیر : (فلانك كلامی شایه اغراضدن
میرآدر) .

« مآل نظم ونثری آکلاشلقدن میرآدر »
« مجد دشاعر و طرزیانی ساده درسوزده »
(م ناجی)

مبدل { [ع] صوغودیجی ،
صوغودان . (مجرد)
= صوغودلش .

مبدل { [ع] ابراز ایدیجی ، ایدن ،
میدانه چیقاران .

مبدل { [ع] ابراز اولمش ، میدانه
قوللش : (اوراق مبرزه)

مبدل { [ع] ابرام ایدیجی ، برمادهك
اجراسنی صوك درجه ده
اصرار ایله رجا ایدن § ثقیل ، کرانجان ،
معاسز سوزلر سوله یی آدم .

مبدل { [ع] ابرام اولمش یعنی تأخیری ،
دقی غیر ممکن اولان :
(بلای مبرم ، احتیاج مبرم) .

مبدل { [ع] ذلیل ، خوار ؛
قوللانیله قوللانیله اعتباردن

دوشمش ، داغما قوللانیلان اعتبارسز
شی . اشخاص و اشباه قوللانیلیر :
(شخص متبدل ، کلمات متبدله) .

مبدل { [ع] ابتسام ایدیجی ،
لطیف و خفیف صورته
کولومنه یی : (شوح مبسم) .

مبتلع { [ع] برشی ، یودیجی ،
بودان . مادیات و معنویاتده
قوللانیلیر . (مبتلع) = یودلش .

مبتلی { [ع] ابتلالی ، برشیته
کرفتار و دوشگون اولان :
(مبتلای عشق ، مبتلای مرض) .

مبتلی { [ع] ابتنا ایدیجی ، ایدن ؛
قوریللی ، قورلش اولان .
معنویاتده (مستبد) کله سی مقامنده

قوللانیلیر : (نه کونا اسبابه مبتنی اولدینی
آکلاشلدق) .

مبتهج { [ع] مسرور ، شادان
اولان ؛ سوینن :
(مبتهج القلب) = کوکلی مسرور ،
سوینلی اولان .

مبجل { [ع] تجیل و تکریم اولمش ،
حرمت کوسترلش ،
مکرم : (مرشد مبجل) .

(عمود و عمده و مبجل)
(محبوب خدا نجی مهسل)
(ضیا)

مبدع { [ع] ابداع ایدیجی ، نمونه
سز برشی وجوده کتیریجی ؛

مُباہِجِ { [ع] مفتخر، فخر ایدیحی، ایدن. }

مُباہِجَه { [ع] صائون آلقی. جی (مُباہِجَات) . }

مُباہِجِ { [ع] مخالف، ضد، فرق، افاده سی دونکی مطالعاتنه کلیاً مباحندر. }

مُباہِجَت { [ع] بربرندن آبرلق، باشقعلق، اختلاف، ضدیت، فرق، بربرینه بکزمه ییش: (فقره لرك پیننده کی مباحنت) . }

مُبدِی { [ع] ایدا ایدیحی، ایدن بی نمونه سز اوله رقی یارا. دان تکرری: (مبدی کاشات) . }

مُبتَدِآء { [ع] باشلانیش § کلامک باشی اولان کله (خبر) مقابل. مثلاً (پوسته کیندی) جله سنده (پوسته) لفظی مبتدا و (کیندی) لفظی خبر در. (مبتدا به) = کندی پیله باشلانیلان . }

مُبتَدِعی { [ع] اهل بدعت؛ یکی برشی پیدا ایدیحی، ایدن . }

مُبتَدِی { [ع] یکی باشلامش، برشی اوکرنگه یکی باشلایان، عجی، شاگرد . (مُبتَدِیَّاه) = بمجیمجه سته . عربی جی (مُبتَدِئین) فارسی جی (مُبتَدِیان) . }

مُباہِدَت { [ع] بربرندن اوزاقلا شق، ایراغ اولقی § بربرینه محبت ایتمیوب صوغوق و اوزاق طور مق، استکراه . }

مُباہِلَات { [ع] فی الاصل قایبرق معناسنه در. لسانمزده برخصوصده اعتالی طاورانق، تقید کو سترمک، دقت و ملاحظه ایله غصه لانق معناسنده قوللانیلیر: (مُباہِلَتکار) = مباحلانی، مباحلات ایله طاورانان . (مُباہِلَتکارانه) = مباحلانکار اولانه یاقیش جق صورتده . (عدم مباحلات) = مباحلانسلق، قیدسلق دیمکدر . }

مُباہِلَه { [ع] حدی آشیروب طاشیرمق، برخصوصده قطعاً تقصیر ایتمیوب زیاده سیله جد و جهد اتمک، نقصان و قصوردن خالی اولوب کمال و افراطه تقرب ایله مک § کلامده برشی افراط مرتبه ده بیتمک، محال کورینه جک صورتده بیان اتمک . (مبالغه جی) = دائماً اوصورتده سوز سویله یین . }

« غم یوقدی ایچمده بویله غم یوق » « حوری دیدم مبالغه یوق » (خدما صفا) }

مُباہِلَات { [ع] نازلانق، تفاخر (فخر) معناسنده قوللانیلیر: }

« واریسه بره ترک عرض ایله اثبات ایله » « اوله ماز محض مباحات بودعوا یه دلیل » (قوجه راغب) }

مُبَارَزَه { [ع] قارشیلقلی طوتشان جنکچی، غوغاجی، بهادر.
مُبَارَزَه { [ع] قارشیلقلی طوتشمه، ایکی کبشی آره سنده
 سلاح ایله وقوع بولان چاریشمه §
 جنک، غوغا، صواش. فرانسرجه سی
 (Duel) در. نظمه (مبارزت)
 صورتنده استعمالی جائزدر.
مُبَارَك { [ع] تبرک اولنش؛ مقدس،
 مقدس، خیری، محبت،
 اوغورلی کورلش وعندالناس منافق
 ظاهر وشایان تعظیم اولان: (روز
 مبارک، لیلۀ مبارک)، (مبارکی) =
 مبارکه منسوب.

مُبَاشَرَه { [ع] برایشه باشلاچی،
مُبَاشَرَه { باشلایان § محکمه لرده
 جلب وتبلیغ ایشلرنده قولانیان آدم
 یعنی مدعی ومدعی علیه ومدعی شخصی
 ومظنون علیه وشاهد لره جلبنامه
 کوتوروب آنلری ایام مخصوصه سنده
 دعوتله محکمه حضورینه جیقاران مأمور
 مخصوص. تعیین اولندی ایشی بالذات
 ایفا ایدن مناسنده استعمالی مهجوردور:
 (مباشر اجرقتی، مباشر حسین افندی).
مُبَاشَرَت { [ع] برایشه بالذات
مُبَاشَرَت { باشلاق، برایشه
 باشلا یوب اقدام ایتک.

مُبَاح { [ع] اباحه اولنش، ایشلمسی
مُبَاح { جائز کورلش؛ ثواب و
 کناهی اولمایان نه حلال ونه حرام فعل،
 شی. جسی (مباحات): (ضرورت
 مس ایدنجه محظور مباح اولور—املا
 بجی—معلم ناجی).

مُبَاحِثَه { [ع] برشیدن بحث ایدیجی،
مُبَاحِثَه { ایدن. جسی (مباحثین).
مُبَاحِثَه { [ع] بحث ایتک، بحث
مُبَاحِثَه { ایدیشمک؛ برکیمسه ایله
 قارشیلقلی بحثه کیریشمک: (مباحثه
 ادیبه، مباحثه موسیقیه) جسی
 (مباحثات).

مُبَادَرَت { [ع] بر شیء اجرابه
مُبَادَرَت { سرعت، غیرت ایله
 باشلاق. (مبادرت) = اولصورته
 اجرابه باشلایان.

مُبَادَلَه { [ع] بر شیء دیگر برشی
مُبَادَلَه { ایله دکشمک، برشی دیگر
 برشیله دکشدیرلک: (مبادله اشیا،
 قوامتک نقد ایله مبادله سی).

مُبَارَاَت { [ع] شریک و یازوجه
مُبَارَاَت { ایله صلحاً مفارقت ایله.
 مک، آیرلق § معارضه، معامله
 متقابله ده بولوق. (مبارا) طرزنده
 استعمالی عجمانه در.

میلیمتره } (میلیمتره Millimètre فرانسز-
جه دن) ذراع اعشاوینک
بیگده برقیسی .

میلیون } (Million فرانسزجه-
دن) بیگ کره بیگ
دیگدر .

میلورده } (انگلیزجه دره اولسانده
مابلورد دیه تلفظ اولنور)
انگلیز لوردلرینه خطاب ایچون قوللا .

نیلان عنوان ، لقب § پک زنگین آدم .

مینا } [ف] شیشه ، صیرجه ،
تخصیصه شراب شیشه سی §

قیوبجیلرک کوموش ومعنیات سائر
اوزرینه نقش ایتدکاری رسمی ،
رسمسز و درلو درلو رنگلی دوز و
پارلاق صیرجه په اطلاق اولنورکه
بین العوام (مینه) دینلیر .

مینارنک } [ف] صیرجه رنگلی ،
کوک مائیس : (قبه)

مینافام } مینارنک فلک ، آسمان
(مینافام) .

میناکاز } [ف] مینا ایشله بیچی ،
ایشله بن قیوبجی .

(میناکاری) = مینا کارلق ، میناجیلق .

مینو } [ف] شیشه ، صیرجه §
مینو } زمرده ، زبرجد § فلک ،

عالم علوی ، جنت . (مینوی خاک) =
قبر ، مزار .

میکروب } (Microbe فرانسز-
جه دن) کوز ایله
کورلی ممکن اولایوب انجق خره بین
واسطه سیله کوریلن حیوانانجق که
عربسی (حوین) در .

میل } [ع] کوزه سرمه چکمه
مخصوص آلت § یولره
تعین مسافه ایچون دیکیلن نشان §
هر عملکنده مقدار طولی مختلف بولان
مسافه اولچوسی . (میل بحری) =
عموماً (۱۸۲۵) مترودر § ایکنه ،
اوق ، اوقلاغو ، دیرک کی اوزونجه
ودکری اولان وچرخک مرکز دورانی
بولان محور .

میلاد } [ع] زمان ولادت ، خصو-
صیه (عیسی) علیه السلام
زمان ولادت نبوتیناهیلری : (میلاد
عیسی یورطوسی) ، (میلادی) =
میلاده منسوب : (تاریخ میلادی ،
سنه میلادی) .

میلدیو } (Mildiou طرژنده تلفظ
اولنان انگلیزجه Mildew
لفظی) درکه اوزوم کونوکلرنده پیدا
اولان پاس خستهائی دیگدر .

میلیار } (Milliard فرانسزجه-
دن) بیگ میلیون دیگدر .

میلیگرام } (Milligramme
فرانسزجه دن) اوزان
جدیده دوهمتک بیگده برقیسی .

مستریس) = انکتره ده زادگانند
اولمیان قوجه به وارمش قادیلره ویریلن
عنوان .

میسونیئر { Missionnaire }
فرانسجه دن [بر
مأموریت مخصوصه یی حائر آدم
نشر دینه مأمور راهب ، پاپاس .

میش { [ف] (کوسفند) کبی قویون
دیمکدر . نادور قوللا بیلشدر .

میشین { [ف] دباغت اولنیش قویون
دریسی . لسانزده دخی
(مشین) دیه معروفدر . (میش) ک
آخربه علاوه اولسان (ی) حرف
نسبت و (نون) تأکید در .

میعاد { [ع] یکدیگره وعد اتمک ،
مواعده } زمان وعد ،
وعد اولنان محل ، مکان . (يوم میعاد)
= قیامت کونی .

میغ { [ف] قره بولوط ، کیشف
دومان ، سیس (میفاک)
= بولوطلی ، دومانلی .

میقات { [ع] برایش ایچون تعین
اولنان وقت ، هنگام }
زمان ، مکان وعد } حجاجک احرامه
کیردکلی محل . (میقات) = مکّه
مکرمه ده موسم حجی بکلمک ایچون
قالان آدم .

میقادو { ژاپونجه دن [Mikado]
ژاپونیا ایمراطورلریک
عنوان رسمیسی .

کتیریلر سه نسجه بیوکلکه دلالت ایدر ،
اسمک اولنده بولنورسه علی العاده
(افتدی) دیمک اولور : (حیدر میرزا ،
میرزا حسین) .

میزاب { [ع] اولوق ، ناودان ؛
(میزاب باران) .

میزان { [ع] ترازو ، طارقی آلتی
بر برجک اسمیدر که
(سنبله) ایله (عقرب) برجلری
پنشنده دره کونش ایلولک طوقوزنده
اشبو برجه انتقال ایدر } عملیات
حسابیه تک طوغری اولوب اولدیفنی
آکلامق ایچون باشقه جه پایلان حساب
اطلاق اولنور . (میزان الحراره) =
حرارتک درجه سنی بیلدیرن بر آلت ،
ترمومتر . (میزان الهوا) = هواک
درجه تضییقی بیلدیرن بر آلت ،
بارومتر .

میزبان { [ف] خانه ، قوناق صا .
حی || ضیافت ویرن ،
مسافری اطعام ایدن . (میز) = سفره ،
مائده دیمکدر ، (بان) = ادات
مالکیتدر . (میزبان) = قوناق صا .
حلیکی ، ضیافت ویریمیک . جسی
(میزبانان) . (میزبان) = بونک
متراقدیر .

میس { [انگلیزجه دن Miss] اره
وارماش قیز عنوانی ،
مادموازل ، خاتم قیز . (Mistress

را ده سنی بولش : (حلاوا میانه سی) .

مِیَاهُ { [ع] « ماء » کله سنک
جمعیدر . صولر : (فیضان
مِیاه ، مِیاه جاریه) .

مِیَاق { [ع] عهد ، آند ، آندلاشمه :
(روز میثاق) = روز ازل .

مِیَخ { [ذ] قازیق ، چیوی :
(خط میخ) = قدیم
آتوری یازیسی (میخ قدم) = آیانی
قبریق .

مِیر { [ذ] بك ، (امیر) کله عربیه .
سنک مفرسی ، مخفی اوللی :
(میر الای ، میر لوا ، میر میران) ،
(میر کلام) = فصیح ، کوزل سوز
سویله یین .

مِیراث { [ع] وفات ایتمش اولانک
ورثه سنه ، متعلقته قالان
اموالی . جمعی (موارِث) ، (میراثخور)
= میراث ییین ، میراث یدی .

مِیران { [ذ] « میر » کله جمعی ،
بکله . (میرمیران) =
رتب قلبیه دن اولی صنف ثانیته ، رتب
عسکریه دن میرلوفه معادل بر رتبه
رسمیه درکه حائز بولناتلره (پاشا)
دینیلیر .

مِیرزا { [ذ] اصلی (میرزاده)
در . ایرانیلره مخصوص
عنوان اصالت اولان اشبو
کله بر اسمک آخرینه

هیچ بَاس یوقدر . زیر (نواز) لفظی
(نواختن) ویا خود (نوازیدن) مصدر .
ندن مشتقدر . صیغه امر ویا اسم فاعل
مصرخ اولدینی حالده وصف ترکیبی
صورتسده قوللایلیر . (مِهمانی) =
مسافرك ، قونوقلق .

مِهِن { [ذ] بیوك ، اولو . (مِهِنه)
ده دینیلیر .

مِآت { [ع] « مائه » نك جمعی .
یوز عدد گری § عصر لر ،
ده لر : (عَشَرَات مِآت) .

مِیَاسْمُوس { [فرانسوزجه دن عرف]
اصلی (میاسم Miasme)
درکه جور و مكدده اولان مواد نباتیه
و حیوانیه دن انتشار ایدن متغفن بخار
دیمكدره بخارات منقنه .

مِیان { [ذ] اورته ، وسط § بل ،
کمر طاقیلان بره . (میانجی)
= اورته به یعنی آره به کیرن ، توسط
ایدن (میان بسته) = بلی باغلی ، ایش
کورمکه حاضر . (میان بند) = قوشاق ،
کر . (میاندار) = آره طوتان ،
آره به کیرن ، دلال .

مِیَانه { [ذ] وسط ، اورته §
کردنك اورته سننده کی
بو یوك انجو § موسیقی کارلرنك اورته
خانه سی § قوای گلش ، پیشکینك

سیدر که تحریف ایل (مَهِیَر) دینیلر.
 عربیده ایکنجیسی (مَهْمَز) طرزنده
 قوللانیلر. جمعی (مَهْمَاز) دره. عربیده
 اوگندیرهیه (مَهْمَزَه) دیرلر.

مِهْمَاز { [ذ] مسافر، قونوق.
 اسلاف شعرادن مضری
 نظمه (مِهْمَاز) طرزنده قوللاشلر.
 دره. زمانزده بوماسحه تجویز اولنه ماز.
 (مِهْمَازِور) = قونوق یسهلین،
 مسافره رعایت و اکرام ایدن.
 (مِهْمَازِورِی) = قونوغه رعایت و
 اکرام ایدیمچیک (مِهْمَازْخَانه) = مسافر
 خانه کی قونوغک اقامته مخصوص محل.
 (مِهْمَازْدار) = مسافر طوئجی،
 کندینه قونوق کلن || طرف دولدن
 مسافرن اجنبیه نزدینه صورت رسمیه.

ده مأموراً کوندوریلن ذات (مِهْمَازْدارِی)
 = مِهْمَازْدارلق || مِهْمَازْداره منسوب،
 (مِهْمَازْنَواز) = قونوغی اوخشیان
 یعنی اکرام و رعایتله تطیب ایدن.
 (مِهْمَازْنَوازی) = مسافر پرورلک.
 (مِهْمَازْنَوازانَه) = مسافر پرور اولانه
 یاقیشه حق صورتده. بر لغت کتانبنده
 (نَواز) فتح نون ایل (نَواز) کوستر-
 لشدره. حال بوکه ضم نون ایله قرائتده

مِهْمَاز { [ع] بساط، فراش،
 دوشک. (بِشْس المِهْمَاز)
 = شدتلی دوشک، جهنم.

مِهْمَاز { [ذ] زیاده، پک بویوک،
 اولو. (مِهْمَازِی) = بویوکک،
 اولوق.

مِهْمَاز { [ع] یهوده، صاچه
 سویله یین. (کل مکثار
 مِهْمَاز) = هر جوق سویله یین صاچه لار.
 { [ذ] کونش، عشق،
 مِهْمَاز محبت، شفقت معنسانه دره.
 «اول مهر دل افروز ایل جان بریره کلسه»
 «آینه ایل آینه دان بریره کلسه»
 (عونی)

مِهْمَازْبان { [ذ] شفقتلی، مہمتملی،
 دوست. (مِهْمَازْبانِی)
 = شفقتلیک، دوستلق.
 «برقی وفا که هر دم اسیران عشقنه»
 «داروی محتی اجل مِهْمَازْبان و بر»
 (نقی)

مِهْمَازْجان { [عرب] فصل حریف،
 صوک بهار.
 مِهْمَازْگان { [ذ] اسکی ایرا-
 نیلرک ایکی
 عید عظیمندن برینک اسمیدر که کونشک
 برج (میزان) تحویل سیر ایتدیکی
 زمانه مصادفدر، دیگرکی (نوروز) دره.

مِهْمَاز { [ذ] سواریلرک جزمه
 لرینک اوکچه لرینه حیوانه
 دورتمک ایچون طاقدقلری
 مختلف الشکل تیور پارچه.

مِقْطَرٌ { [ع] اوقاق قوش غاغه سی
 قلم ، طاشچی قلمی . جمعی (مَنَاقِرُ) .

مِثْقَلَةٌ { [ع] کاغد اوزرینه زاویه
 ترسیم و مساحه ایچون
 قوللانیلان نصف دائره شکنده بر
 مهندس آلتی .

مِثْنٌ { [ع] (مِثْنٌ) که جمعی .
 مفردینه باقلی :

« آتی حفظ ایله ذوالفضل و مِثْنٌ »
 (خاقانی)

مِثْوَالٌ { [ع] چوله لرك (جولاه)
 دستکاه آللرندن اوستنه
 بز ساردقلری سلن آغاجی § مجازاً
 طور ، طرز ، دستور ، صورت معناه
 سنده قوللانیلیر : (برمئوال مشروح)
 = طرز مشروح اوزره دیعکدر .

مِثْهَاجٌ { [ع] آجیق وکنیش یول :
 (مِثْهَاجٌ سلامت) جمعی
 (مِثْهَاجٌ) .

« اضطراب ظلمت عشق مجازیدن نه باک »
 « شعله دل شمع مِثْهَاجٌ حقیقتدر بکا »
 (بهجت — خدما صفا)

مِیْهٌ { [ذ] یویوک ، اولو . جمعی
 (مِیْهَانٌ) دره مفردی قوللا

نیلماز . جمعی دائماً (کِهَانٌ) لفظیهله
 برابر قوللانیلیر : (کِهَانٌ و مِیْهَانٌ) =
 صغار و کبار .

اولان اقامندن هر بری . هر برداره .
 (مِنْطَقَةُ بَارِدَةٍ) = قطب طرفی (مِنْطَقَةُ
 حَارَّةٌ) = خط استوا طرفی (مِنْطَقَةُ
 مَعْتَدِلَةٍ) = ایکی منطقه آره سی ، حرارت
 و برودتی اعتدال اوزره اولان جهات .
 (مِنْطَقَةُ فَاصلَةٍ) = ایکی حدی ،
 طرفینی آیران خط فاصل . (مِنْطَقَةُ
 الْبُرُوجِ) = (حَمَلٌ ، ثُورٌ ، جُوزَاءُ ،
 سِرْطَانٌ ، اَسَدٌ ، سَنْبَلَهٌ ، مِیْزَانٌ ،
 عَقْرَبٌ ، قُوسٌ ، جَدی ، دَلُو ، حُوتُ)
 دینلن اون ایکی برجك بولندقلری
 دائره فلکیه درکه سکونش دائره
 « منطقه البروج » ایله دائره (مُعَدِّلٌ -

النَّهَارِ) که نقطتین مشاطمیننه کلدیکی
 زمان ارضک هر طرفنده لیل و نهار
 مقساوی اولور . بواکی محل تقاطعه
 (اعتدالین نقطه لری) دینلیر . شمس
 (حَمَلٌ) برجندن کجدیکی زمان (اعتدال
 رَیْیِی) و (مِیْزَانٌ) برجندن کجدیکی
 زمان (اعتدال خَرِیْیِی) نقطه لرنده
 بولنور . (مِنْطَقَةُ) بی ضم میله تلفظ
 ایتمک غلط فاحشدر .

مِنْطِيقٌ { [ع] بلیخ ، دوزکون
 سوز سوبله بن آدم .

مَتَدَبَدَه (= نَعْمَت ، اَيْبَلَك كُورَمَش .

مَتَشَكَش (= مَت جَكِيجِي . جَكَن .

مَت شَنَاس (= اَيْبَلَك طَلَايَان ،

شَاكِر نَعْمَت (مَتَدَار) = نَعْمَت و

اِحْسَانَه مَظْهَر ، مَحْنُون وَمَتَشَاكِر اُولَان

(مَتَدَارِي) = مَتَدَارَق .

« هِيچ اُولَدِي اُول نَبِي صَابِر »

« مَتَشَكَش نَعْمَت اَكَايِر »

« لَا »

مَنَسَر { [ع] يَبَرْتَجِي قُوش عَاغَه سِي .
جمعي (مَنَاسِر) .

مَنَشَار { [ع] دِسْتَرَه ، يِيچِي .
(مَنَشَارِي) = دِسْتَرَه .

و يِيچِي يَه مَتَعَلَق ، دِسْتَرَه شَكَلَنْدَه ،

دِيش دِيش . جمعي (مَنَاشِر) .

« جَالَنَه ذَكْرِيَا اَو كُونَه عَاشِق اِيْدِي »

« كِه آه اِيْتَمَدِي شَق اِيْتَمَدِي جَسْمِي مَنَشَار »
(ضِيَائِي)

مَنَصَه { [ع] كَلِيْنِي ذِيْب وَزِيْنَتْلَه
اَو طُور دَقْدَقْلَرِي صِنْدَالِيَه ،

كَلِيْن صِنْدَالِيَه سِي و يَا فَرَاش مَرْتَفَع ،

قَارِيُولَه : (مَنَصَه پِرَاي نَاز ، جَاوَه عَاي

مَنَصَه اَقْبَال) .

مِنَطَق { [ع] قُوشَاق ، كَرَه نَطَاق
خط استوا دن اعتباراً

مِنَطَقَه { اَرْضَك شِمَالِي و جَنُوبِي
دَرَجَات مَعِينَه يَه تَقْسِيم

مِلِّي { [ع] مِلَّتَه مَنَسُوب و يَا مَحْصُوص :
(عِيد مِلِّي ، مِلِّي بِرَاوِيُون ،

مِر پُوش مِلِّي ، آدَاب مِلِّيَه ، حَسِيَات
مِلِّيَه) .

مِلِّيَّت { [ع] بِر مِلَّتَه مَنَسُوب و
(مَحْصُوص اُولَان و دِيكِر

بِر مِلَّت اِيلَه پِنلَرَنْدَه فَرَق حَاصِل اِيْدِن

اِحْوَال و مَحْصُوصَات هِيْت مَجْمُوعَه سِي

دِيكِر .

مِن { [ع] حَرْف جَزْدَرَه تَرْكِبَه
(مَقَابِلِي (دِن) اَدَاتِيْدِر .

(مِّنَ الْقَدِيمِ) = قَدِيْمِدَن بَرِي (مِّنْ بَعْدِ)

= بُونْدَن صَوَكْرَه (مِّنَ الْآزَلِ) =

اَزَلَدَن بَرِي (مِّنَ الْبَابِ اِلَى الْمِحْرَابِ) =

قَاپُودَن عِمْرَايَه قَدَرَه قَاپُو قَاپَا مَه جَه سَنَه

يَعْنِي هِيْسِي ، جِلَه سِي (مِّنْ طَرَفِ اللَّهِ)

= اَللّهُ طَرْفَنْدَن (مِّنْ كُلِّ وَجْهٍ ، مِّنْ

كُلِّ الْوُجُوهِ) = هِرُوجَه اِيلَه .

مِنْبَر { [ع] جَامِع شَرِيْفَه خَطِيْبَك
(جَيَقُوب خُطْبَه اَوْ قُودِيْنِي

مَرْدِيُونُلِي بُوَكْسَك بِر . جمعي (مَنَابِر) .

« بُوِيلَه آغَا زَايَسُون شَمْدَن گِيرو الْفَايَكَه »

« جَامِع نَه قِبْطَه كُونَك خُطْبِيْب مَنْبَرِي »

« نَفِي »

مِنَّ { [ع] بَرِيْنَه اَيْبَلَك اِيْتَمَك ،
(اِحْسَان اِيلَه مَك } اِيْدِيْلِن

لُطْف و اِحْسَانِي بَرَر بَرَر تَعْدَاد اِيلَه

بَاشَه قَافِي ، اِمْتَنَان } نَعْمَت ، اِحْسَان .

« صاحبیچون نه بیوک دولندر »

« زینت حافظه ملتدر »

« معلم ناجی »

« کو پرلی پاشا لركده همت مرده نه سی »

« خاطر ملتده طوئشدر مکان جاودان »

« ملخ » { [ع] طوز، فارسیده (مَلَك)؛
طوز صورتنده اولان ادویه؛

(ملخ اسرپ، ملخ نشادر) جمع
مشهوری (املاخ) .

« ملقط » { [ع] فی الاصل یردن بر
شی طوتوب آله جق آلت

معناستدر. اصطلاح طیده چوجق آله
جق ماشه که منکنه تعبیر ایدر لر .
قابله لرك کوچ طوغان چوجنی آلتی
ایچون قوللاندقاری آلت مخصوصه .

« ملک » { [ع] انانک النده و تحت
تصرفنده بولان مال، شی .

معناجه مالدن اعتمد، (ملک بَیْن) =
جاریه ، کوله دیمکدر . بوراده کی (بَیْن)
غلبه معناست اولوب جاریه و کوله نك
غلبه اسلام ایله ضبط اولندی ایچون
دینلشددر . مجازاً ساتون آلان کوله ،
جاریه حقنده ابراد اولنور و وقف
اولیه رق ، ملکیت وجه ایله تصرف
اولنان اراخی وابینه . نظمنده (ملکت)
طرزنده استعمالی جائزدر .

« ملل » { [ع] « ملّت » ک جمعی، قوملر؛
(ملل مختلفه ، ملل قدیمه) .

« مکناز، مکنیز » { [ع] جوق
سویله یین ،

سوزی اوزاتان ، گوه زده .

« مکنحال، مکنحل » { [ع] کوزه
سرمه چکه .

جک میل ، سرمه خلای .

« مکنّت » { [ع] قوت ، قدرت ،
سوج ، زور .

« مکیال » { [ع] کبله نوعندن جیوبات
اولچی .

« ملاحت » { [ع] کبیچیک : (صنعت
ملاحت) .

« ملت » { [ع] دین، شریعت : (بزجه
دین و ملت برادر) و بر

بردیته بولنان جماعت، گروه (ملت
اسلامیه) برملکته طوغان یاخود
ساکن اولان و بر حکومت تابع بولنان
افرادک هیئت مجموعه سی مقامنده و
فرانسزجه (Nation) « ناسیون »
کله سی مقابلنده (ملت) و (امت)
کله لرخی قوللانق طوغری اوله ماز ،
(قاموس عثمانی) نك ایکنجی جلدینک
اون سکرنجی صفیه سندده (امت)
کله سی ایچون مندرج تفصیلاته کوره
اوموقنده بالکیز (قوم) لفظی قوللا
نیلمی ومثلاً عثمانیلر ایچون (قوم عثمانی)
دینلیدر . (صحتیحی بودر . (ملتبرور)
= ملتی سون .

مِقْلَادُ { [ع] کلید دلی، آناختار
[ع] خزینہ، جمی (مقالید).
جمی زیادہ قوللائلیہ.

مِقْلَبُ { [ع] کتاب جلدینک قولانگی
یعنی کتاب قابسک سول
طرفندہ واقع قطعہ زائیدہ اطلاق
اولنورکہ بونک اوجی اوقونہ جق صحیفہ.
لرک بللی اولسی ایچون آزالرینہ صوقیلورہ.
مجلدات قدیمہ نک اکثرندہ موجود درہ.

مِقْطَاطِسُ { [یونانجہ دن معرب]
مِقْطَاطِسُ { برفوۃ جاذبہ طبیعیہ.
درکہ الکتریق قوتسک طرز دیگرده
نجلیسندن عبارت بولند یعنی نظریات
جدیدہ کوستریور. دلک ایلہ رجنہ
وجامدہ مثبت ومنفی ایکی صورتدہ
ظاہر اولور. بین العوام تحریف ایلہ
(میتلاڈیز) دینیلیر. (جبرِ مِقْطَاطِسِ)
دینیلن حدیدی برمادہ دمیری جذب
ایتمک خاصہ سنی حائر در: (حزمۃ
مِقْطَاطِسِ، سیالۃ مِقْطَاطِسِ، جریان
مِقْطَاطِسِ، مبعث المِقْطَاطِسِ).

مِقْیَاسُ { [ع] قیاس ایدہ جک،
ایکی شیئک آراسنی تقدیر
ایلیہ جک آلت § میزان، اولجو،
خزیطہ ایلہ رسملردہ ابعاد تقدیری
ایچون ترتیب اولنان نسبت طولہ:
(مقیاس الحرارہ، مقیاس الهواء،
مقیاسی خریطہ).

مِقْعَرُ { [ع] اسکی زماندہ جنگا.
ورانک انسانای حربدہ
باشلرینہ قویدقلمری دمیرکلاہ، طاس.
ترکجہ سی (توغلغہ) درہ. ہیئت اطفائشہ
افرادینک باشلرندہ کی سرپوش بوکا
نمونہ در.

مِقْشَاحُ { [ع] آباختار. جمی
(مقاسیح).
مِقْصَدُ { [ع] قال آلہ جق آلت،
نیشتر.

مِقْدَارُ { [ع] برشیئک قدری،
کیتی، اندازہ سی § غا.
قوت، قدرت. (ایکی درہم مقداری،
یوز آرشون مقداری، دین معلوم.
المقدار، کیشی مقداری بیلملی) §
پارچہ، جزء (برمقدار کاغذ، برمقدار
شی) جمی (مقادیر).

مِقْرَاضُ { [ع] کسہ جک آلت،
مِقْرَاضُ تشریحی (مقراض تشریحی)
= آغزی قوس واری ترتیب واعمال
ایدلس یا بل برنوع مقراض درکہ بانجیلرک
وبانچوانلرک قوللائدقلمری مقاص دخی
بوشکلہ در.

مِقْرَمَہ { [ع] نقشل باش اورتوسی،
مدیل و خاوی و دستمال
کبی یوز سیلہ جک می دیمکدر. بین الناس
فتح، ہم ایلہ زبازند در. محرفی (ماخراما).
مِقْطَہ { [ع] اوزرندہ قلم قَط اولنان
(کیمک آلت. محرفی (ماقٹہ).

بیورملری صورتیه واقع و ظاهر اولان
معجزه کبری : (لیلۃ معراج ، شب
معراج) .

« شب معراجده کی وحدت ایچون »
« بی جهت کوردیکاک اول طلعت ایچون »
« خاقانی »

مِعْشَارُ { [ع] اونده بر، عند البعض
عشر عشره دینر که بو
تقدیرده بیکده بر دیمکدر .

مِعْضَارُ { [ع] اوزوم ، صوصام
وامثالی شیرلی صیغوب
صوینی ، یاغی جبقارمه
مِعْضَرُ { مخصوص منکنه کی
آلت . (مَضَرَه) بو مثللو شیرلی
صیغه جق محل .

مِعْمَارُ { [ع] اعمار ایدیچی ، فن
انشا مهندسی ، بنا استادی .
(مِعْمَارِی) = معماره منسوب و متعلق .

(فَنِّ مِعْمَارِی) = معمارلغه عائد علم
وصنعت . (اُسُولِ مِعْمَارِی) = بنانک
الشانجه اولان طرز، نوع، چشید .
(مِعْمَارَان) = معمارلر، ابنه استادلری .

مِعْيَارُ { [ع] عیار آلتی ، برشینک
درجه خالصیتی آسکلامق
ایچون قوللا بیلان آلت :

« هنر لطف کلام حق بیلیمکدر عمنده »
« حقیقتده بودر اهل دلاک معیار اذغانی »
« نفی »

مِعَاءُ { [ع] باغیر صاق . جسی
(اَمْعَاء) ، (مِعَاء رَقِیق)

= براویجی معدیه ، اونه کی اوجی قالین
باغیر صاقلرک باش طرفنده بولنوب
(مِعَاء اَعْوَر) دینیلن باغیر صاغه مربوط
ایجه و دوز باغیر صاق . (مِعَاء غَلِیْظ)
= ایجه باغیر صاقلرک آشاغی اوجنه
مربوط (مِعَاء اَعْوَر) دن مقعده قدر
اوزایان قالین و بوغوملی باغیر صاق .

مِعْبَرُ { [ع] صوینی کچمکه واسطه
مِعْبَرُ { آلت عبور اولان قایق ،
کلك ، صال ، کوپری کی شی . اکثر یا
کوپری معنا سنده قوللانیلیر . جسی
(مِعَابِر) .

مِعْجَزُ { [ع] نسوانه مخصوص بر
نوع باش اورتوسی :
« موی کیسوی ملکدر تارو بود جامه سی »
« باره پیرامن حور چناندر معجری »
« نفی »

مِعْدَه { [ع] بیلنن شیرک باغیر
صاقلره ایغه دن اول کیتدیکی
طولوم شکنده کی کیسه ، قورساق .
جسی (مِعْد ، مِعْد) .

مِعْرَاجُ { [ع] مریدون « نردبان »
حقیقه جق بر § عروج :

(مِعْرَاجُ النَّبِی) = فخر کائنات علیه
اجل التحیات افندضر حضر تفرینک لیلۃ
مبارکه معلومه ده عالم علوی به عروج

مِصْعَادُ { [ع] آلت صعود ، نردبان . فراسازجه (Ascenseur آسانسور) کله سَنَك عثمانلیجه مقابلی .

مِصْقَلَه { [ع] آلت صیقل ، قلیج ، آینه ، جام کبی شیلرک پاسنی ، کیرینی تمیزلیه جک و آنلره جلا ویره جک آلت . بین العوام تحریف ایله (ماصقلا) دینلیر .
« هرمله سی برمصقلا ژنك زدادر »
« نفی »

مِصْرَابُ { [ع] اوره جق آلت ، خصوصیه طبور ، عود ، قانون کبی سازلی چالغه مخصوص آلت ، زخه :
« ایدری ساز سینم دکمه برمصرا بدن فریاد »
« قوجه راغب پاشا »

مِصْمَارُ { [ع] « ظ » آت قوشدیره . جق ، یارشدیره جق یر ، قوشو میدانی : (تَك وتاز مضار سنخوریده یکانه ..) جمی (مضامیر) .

مِطْحَنُ ، مِطْحَنَه { [ع] دگرمن . فارسیسی (آسیاب) آثار قدیمه ده مستعملدر .

مِطْرَقُ { [ع] دمیرچی چکیچی ، طوقاق . بحرانی (ماطر اقی) جمی (مطارقی) آثار قدیمه ده مستعملدر .

مِطْهَرَه { [ع] ایچنه صو قونیلان مشین قاب . (مطره) دینیلن معروف صو قابی .

مِصْبَاخُ { [ع] چراغ ، قندیل . (مصباح السحور) = صباحلامش ، خیاسی سونوك قندیل .
§ صباح وقتی شراب ایچمه جک ییوك كاسه . بومئاده (مصبح) ده دینلیر .
« قیلدی مصباح دعادن لمعان تاریخی »
« انورینك ایده پرنور هزارین مولی »
« ۱۲۰۹ سروری »

مِصْدَاقُ { [ع] برشی ، تصدیق ایدن نسنه یه اطلاق اوانور . دلیل ، برهان کبی . (مصداقنجه) = مدلولنجه ، مقتضاسنجه .

مِصْرُ { [ع] ییوك شهر ، بلده ، مملکت . جمی (امصار) § آفریقانك منهای شرق شالیسنده کائن دیار معروف ، ام الدنيا .

مِصْرَاعُ { [ع] قابو قانادی § موزون بر بیت ایکی مصراعدن مرکبدر .
مِصْرَعُ { بر مصراع یاریم بیت دیمکدر : (مصراع اول ، مصراع ثانی) ، (مصراع آزاده) = تَك مصرع (مصراع برجسته) = بلا کلفت سویله . نیلن لطیف مصرع .

« اگر مقصود اثر سه مصرع برجسته کافیدر ، عجب حیرتده یم بن سدا اسکندر خصوصنده »
« قوجه راغب »

مِصْطَبَه { [ع] پیکه ، سد : (مصطبه نشین) = پیکه ده اوطوران . جمی (مصاطب) .

بیلرنده فرق موجود اولوب (مسکین)
دها محتاج، دها آشاغی دیکدره .
§ ذلیل، ضعیف، تبیل، عاجز و
مقهور؛ «جُذام» یعنی مسکینک
علته مبتلی، مجذوم. (مَسْکِنَانَه) =
مسکینه سینه، تبلیجه سینه. جی
(مَسْکِن).

مِسْمَار { [ع] جیوی، میخ :
(مِیساری) = میخ شکلنده
اولان شی. جی (مَاسِر) .

مِسمِع { [ع] قولاق، اذن §
خسته نك داخل صدرنده
مِسمعه { کی اصوات مرصیه یی
دبگله مکه مخصوص بر
نوع آت طیه .

مِسْوَائ { [ع] دیشلری تمیزله مکه
مِسْوَائ { مخصوص لیلی بر آغاج،
طبیعی دیش فورجه سی. جی (مَساویك) .

مِشْرِبه { [ع] صو ایچمک ایچون
قوللاسیلان قاب، صو
قابی. بین العوام تحریف ایله (ماشرایا)
دیذیلیر .

مِشْكَاه { [ع] ایچنه موم، لامبه
مِشْكَاه { و یا قندیل قومق ایچون
دیوارده مخصوصاً یاییلان کوچک حجره،
باجه . (مِشْكوة) صورتنده ده یازیلیر .

مِشْوَاز { [ع] روش، طور،
مِشْوَاز { طلوار و مشوار) .

چالان، دودوکی § بوغازده نفس
یولی، خنجره . جی (مَسامِر) .

مِزْوَاجَه { [ع] کوچک کوچک
چیچکلردن مرکب و
کندینده هم اعضای تأنیث هم اعضای
تذکیر بولنان چیچک. (نوکس چیچکی)
کبی . (مِزْوَاجِ زَائِد) و (مِزْوَاجِ
مِیساری) و (مِزْوَاجِ مُسْتَلَزِم) و
(مِزْوَاجِ مُتَفَرِّد) و (مِزْوَاجِ مُهْمَل)
اصطلاحات نباتیه دندر .

مِیْسْطَر { [ع] سطر چیزه جک
مِیْسْطَر { جدول || سطر چیزمکه
مخصوص اوستی صیره صیره ایپلکلر
کریلش مقوا آلت. اشبو آلت کالهدک
آلت قونیلوب اوستنه ال کزدیریلنجه
ایپلکلر کاغده اثر بر اقیر، صوکره
اوچیز کیلره یازیلیر :

« شرمک جبل متین فیض ناز مسطری »
« نفی »

مِیسْک { [ع] « مشک » که عربی،
مِیسْک { برنوع آهونک کو بکنده
پیدا اولان معروف کوزل قوقولی ماده .

مِیسْکِ { [ع] مسکه مندوب، مسک
مِیسْکِ { ایله معطر. (مِیسْکِ الحِتام)
اولوق = احسن صورتله انجامه ایریشمک .

مِیسْکِن { [ع] هیچ برشیته مالک
مِیسْکِن { اولمایان، فرط ضرورتدن
حرکت مجالی قالمایان . « فقیر » ایله

مِرْوَحَه { [ع] یلپازه : (مِرْوَحَه
 حَبَّان) = یلپازه سالاد
 ییجی ، سالادیان . (مِرْوَحَه جُنْبَانِ)
 = مِرْوَحَه جُنْبَانِلق . جی (مِرْوَاوَح) ،
 (مِرْوَاوَح) = عین معنایه لغتدر .

مِرْجَاج { [ع] طبع ، طبیعت ، خوی :
 (لَبَن المَزاج) ، (نَاصِرَاج)
 = خسته (مِرْجَاجْدَان) = مِرْجَاج ییلجی ،
 ییلن ، (مِرْجَاجْکِر) = مِرْجَاج طویجی ،
 مِرْجَاجه کوره خدمت ایدن . § وجود
 بشرده وظائف عضویه دن برینک
 سائرلری اوزرینه غلبه سندن حاصل
 اولان کیفیت : (مِرْجَاج دُموی ، مِرْجَاج
 عَصَبی ، مِرْجَاج صَفراوی ، مِرْجَاج بَلغمی
 یاخود لَفائی) جی (مِرْجَاجَه) .

مِرْجَاح { [ع] اَطِیغَه ، شاقا اَبْتَمَك ،
 (مِرْجَاح) = اَطِیغَه جی ،
 شاقاجی . ضم میم ایله عین معنایه لغتدر :
 (مِرْجَاح غِرْته سی) .

مِرْجَرِاق { [ع] اوزون قارغی :
 (مِرْجَرِاق حَوالَه صِیغَمَاز
 — مثل مشهور) ، (مِرْجَرِاقِلی) =
 قارغیلی .

مِرْجَمَاز { [ع] نای نُوغِندَن یا مِسیحَه
 لَطِیف و مَثُور صدائی
 دودوک . (مِرْجَمَازِزَن) = مِرْجَمَاز

{ [ع] مدح ، ستایش ،
 مِدْحَت { اَوْکَمَك § سبب مدح
 اولان حال . (مِدْحَتْکَر) = مدح
 ایدجی ، ایدن (مِدْحَتْکَرِی) = مدح
 ایدجیلک .

« بِنده اول مور قدر طاقت یوق »
 « حاصلی مدحتکه قدرت یوق »
 « خاقانی »

مِرْآت { [ع] آینه : (مِرْآتِ عالم)
 جی (مِرْآیاء) .
 « حنکه ممکن ی حیران اولماق اهل نظر »
 « دستکه مِرْآت آلوب ای نور چشم باقسه لذآ »

« سید وهی »
 { [ع] « مِرْآه » نك جی ،
 مِرْآه { کره لر ، دفعه لر دیمکدر :
 (مِرْآه و کِرْآه) .

{ [ع] اصطلاح طَبْده جوف
 مِرْآزَه { بطنده قره جکره مِرْآوِط
 اود کیسه سی دیمکدر .

{ [ع] اطراف کوزه ته جک
 مِرْضَاذ { محل ، ترصد ایده جک
 یر ، رصدگاه ؛ مکان وآلت رصد .

{ [ع] مرصاد کبی کوزه .
 مِرْصَد { ته جک محل وآلت . جی
 (مِرْاصَد) .

{ [ع] « نردبان » مِرْدیون :
 مِرْفَات { (مِرْفَاتِ عُلُوم) .

مُحَقِّنٌ، مُحَقِّقَةٌ { [ع] اصطلاح طبله
حقنه . احتقان

طلومبه سی ، شریفه آلتی دیمکدر .

مُحِنٌ { [ع] « محنت » ک جی :
(محن و مشاق) .

مُحِثٌ { [ع] بلا ، غم ، کدر ،
مصیبت ، تاسه کی قلباً

و قلباً اضطرابی موجب اولان حاله

اطلاق اولنور . اصلنده تجربه معنایه دره .

برنجی حاده . مجاز طریقه استعمال
اولنور :

« محنتی کندینه ذوق ایتمه در عالمده هنر »

« غم و شادی » فلک بویه کاور بویه کیدر »

« و اصف »

مُحَوِّرٌ { [ع] چرخ کبی دونن شیرک
اورته سندن یکن دورانه

سبب اولان محور و یا آغاج اوق :

(محور مطلوب ، محور حرکت ، ایشک

محور لایقی) § براوی قطب شمالیه ،

دیگر اوجی قطب جنوبیه منتهی اولقی

اوزره مرکز دن سروری فرض اولان

خط موهوم : (محور ارض . محور عالم) .

مِدَادٌ { [ع] مرکب ، یازی یازمه
مخصوص سیاه و یا خود

باشقه رنگلی مایع . معانی سائر سی

معتبر و مستعمل دکادر : (امداد المداد)

= « مرحوم » معلم ناجی « تک بر اثرینک

اسمی .

« شمیم زلف جانانی کوزل وصف ایلدک فطنت »

« مکر تقطیر اولنشد مدادک بوی سنبلدن »

{ [یونانجه دن معرب] حکمای
مُجَسِّطی { یونانیه دن (بطلمیوس) ک

فنون ریاضیه دن هندسه حقنه تصانیف

ایتدییکی کتاب ، (کتاب مجسطی) .

مُجَمَّرٌ { [ع] ایچنده تونسو ، عود
برنجی آغاجی یا قیلان آلت ، بخور

دان . (مجرّه) ده دینبر .

« خوشبو اوقدر سلسله شاهد خلقی »

« کیم هر شکن برخی بر بحر عالم »

« نفی »

مُجَرَّابٌ { [ع] حوامع و مساجد
شریف ده قبله طرفی

کوسترن امامک نمازه طور دینی بر ،

قبله علامتی :

« دلا محن حرم کعبه ده محرابی نیلرسین »

« لا »

« کجوب اول قاشلری یا محرابه »

« لطف ایله دیرلر ایدی اصحابه »

« خاقانی »

مُجَرِّاقٌ { [ع] حکمت طبیعی
اصطلاحاتنددر . حرارت

و ضیائک مقرر یعنی چوقور بر آینه نک

یوزندن و صدا طالع لرنک کوپری کری

کبی منحنی بر حائلدن عکس ایله بونقطه

مقابلنده واقع اوله رق اجتماع ایلدک لری

دیگر نقطه دیمکدر : (مجرّاق مُردوج .

مجرّاق حقیقی ، مجرّاق ظاهری ، مجرّاق

اصلی) .

{ [ف] یش، آغا جلدہ حاصل }
 مِیوہ } اولان ینیلہ جکشی: (مِیوہ)
 = تازہ یش (مِیوہ دار) = یش
 ورن، میوہ (مِیوہ فروش) =
 قورو یش، « میوہ خوش » تعبیر

مخاطبہ ایچہ تفہیم ایچون ایراد اولان
 کلام: (ممکن اولدقجه هر لغتک هر
 معناسی ایچون آیری آیری مثال
 کتیرمیدر) .
 { [ع] وزن، مقدار }
 مِثَال } یعنی درهم وزن، یکری
 قیراط مقدار. } برطاقم قامش پارچه.
 لرخی یان یانه دیزمک صورتیله وجوده
 کتیرلش اولان برتوع آغیز جالغینسک
 اسمی (مِثَال) دکل (مِوَسِقَار) دره.
 { [ع] برشی } دلجک آلت،
 مِصْب } بورغوکه بین العوام تحریف
 ایله (مائقب) دینیلیر.
 { [ع] کبی، اش، نظیر }
 مِثَل } شبیه: (مثلی کورله مش)
 = نظیرسز، اشسز (برمثلی، ایکی مثلی)
 = مقدارجه مساوی برقانی، ایکی قاتی
 دیمکدر. (مثالی) تعبیرنک طوغریسی
 (مثلی) اولسه ییله اونه کینک ترکیله
 بریکینک قول استعمالی پک مشکلدرد.
 { [ع] کیک قازیمه مخصوص
 مِجَرَد } جراح بیجاغی، قازیه جق
 آت .
 { [ع] یوز عددی. (مائتن) }
 مائه } = ایکی یوز. جتی (مائت)
 = یوزلر: (آحاد، عشرات، مائت) .
 { [ع] اصطلاحات
 مِیزَع، مِیَضَع } طیه دندر. حجات
 زنبکی، نیشتر .
 { [ع] اوردک دینیلن
 مِیَوَل، مِیَوَلَه } (سیدک قانی دیمکدر
 { [معرب] اصلی فارسی
 مِیَرَس } (مترس) که سپر، استحکام
 دیمکدر .
 { [ع] مانند، کبی دیمکدر: }
 مِثَال } (مثال کعبه، مثال صراآت)
 } نمونه، اوردک، اش: (بی مِثَال)
 = اشسز، اورنکسز. (مثال امتثال)
 = براورنک که طبقیسی یا بلغه شایان .
 } اخلاق وادابه دائر قصه، بومعناده
 (مِثَل) زیاده قوللانیلیر: (ایراد مثل)
 } فرمان، برات عالی: (مثال واجب .
 الامثال) } رؤیا . بو معناده دائماً
 (عالم) لفظنه اضافتله قوللانیلیر:
 (عالم مثال) } بر مسئله فی ایضاح ایله

مَيْسَعُ { [ع] اریوب آفتی، صوبق
اولی . }

مَيْكَدَه { [ف] میخانه کی شراب
وباشقه درلو ایچی
ساتیلان محل ، دکان . }

مَيْگُون { [ع] شراب کی آجیق
قهرزی دنك : (لب
میگون) . }

مَيْل { [ع] اکیلمک ، اکیلمه :
(بسانک صاغ جهته میل
وار ، دیوارک میل) ، محبت ، توجه ،
آرزو ، ایستک : (میل دل ، میل
درون) . }

« ای تعالی ایلدیکجه ایلین حیران بی »
« خاک پای ایندی سکا میل علوشان بی »
« معلم نابی »

مَيْلَان { [ع] «میل» کی اکیلمک
محبت ، خواهنش طبیعت :
(میلان قلب) . }

مَيْمَنْت { [ع] «نمیس» ک ضدی ،
نمیس ، سعاد ، برصکت ،
اوغورلیق . }

مَيْمَنَه { [ع] موقع حربده متحشد
اردونك صاغ جناحی ،
صاغ طرفنده بولنان فرقه عسکریه . }

مَيْمُون { [ع] نمیش ، مبارک ،
برکتلی ، اوغورلی . }

مَيْمُون { [ف] برنوع حیواندرکه
عربیده (نسان) دیرلر .
ترکجه ده (مایمون) دینیلیر . }

مَيْخَانَه { [ف] شراب وساتردرلو
مسکرات ساتیلان ،
ایچیلین بر ، دکان . }

مَيْخَوَاز { [ف] شراب
ایچین عیاش
مَخْمُوش { [ف] طاعتی ایله اکشی
آراسنده برچاشنیدرکه
اکشیمترک ، اکشیمی ده دینیلیر
بو (مابخوش) ک مخفی در . }

مَيْدَان { [ع] کنیش ، آجیق بر ،
آجیق محل : (آت
میدانی ، اوق میدانی ، میدان حرب ،
میدان انتشار) ، (میدان ایستهمک)
= اذن و مساعده و مهل دیلهمک
(میدانه جیققی) = ظاهر و آشکار
اولی (میدانه جیقارمق) = اظهار
واخراج ایتمک (میدانه قومق) =
کوسترمک و اثبات ایتمک (میدانه
کتیرمک) = بیوتوب یتمک
(میدانده) = آشکاره ، بللی .
« آب حیوان طولو دیزکین کیردی آت میدانده ،
« تاریخ - لادری »

مَيْسَرَه { [ع] موقع حربده متحشد
اردونك صول جناحی ،
صول طرفنده بولنان فرقه عسکریه :
(مینه و میسره) . }

مَيْسُور { [ع] قولایلاغیش ، قولایلا
تلیش . (میسوره) =
قولای اولان ماده ، خصوص .
« خدا یکانا بو کترین دعا کویک »
« ققیر نابی محنت مآب نامیسور »
« نابی »

مَهْوَبُ { [ع] کندیستدن خوف و حذر ایدیلن هیئتلی ،
مَهَبُ { عظمی آدم ، ایکنجیسی ضم میم ایله ده لغتدر .
مَهْوَشُ { [ذ] « ماهوش » ك
 مخفی ، آئی کی دیمکدر .
مَهْنُ { [ع] خوار و حقیر ، ضعیف شی .

مَی { [ذ] شراب ، ایچکی ، ترکیبسی (سجی) : (ی نَاب) =
 خالص ، صافی ، قاتقیز شراب (مَی
 آشام ، مَیخوار ، مَیکسار) = شراب
 ایچن . (مَیروش) = شراب صافان ،
 میخانه جی .

مِیادین { [ع] میدان ، ك جمعی ،
 آچیق و کنیش محلو :
 (میادین ظفر ، میادین حرب) .
مِیال { [ع] دها ، پك میل
 ایدجی ، ایدن ، پك زیاده
 ایستکلی ، آرزولی ، استعدادلی :
 (مِیال هوی و هوس ، مِیال لهو
 و لعب ، مِیال اعتلا) .

مِیامین { [ع] علی غیر القیاس
 (یمین) ك جمعی : اوغورلر ،
 برکتلر : (عید میامین بدید) .

مِیت { [ع] اولو ، اولوش انبان .
 جمعی (مِیوات) و (مِیوت)
 در . (مِیته) = بوغاز .
مِیت {
 لایحه دن کندیلکندن اولوش
 حیوان لاشه سی .

مَهْزُومُ { [ع] بوزولش ، مغلوب :
 (جندمهزوم) معناجه
 مترادفی اولان (مَهْزِمُ) زیاده قوللا نیلیر .
مَهْلُ { [ع] بر خصوصه محله
 و شدت کوسترمیوب رفق
 و تانی ایله زمان و یرمك ، تأخیر ایچون
 و یریلن مهلت : (مهل معین) .

مَهْلَقًا { [ذ] (ماه لقا) نك غنقی ،
 بوزی آئی کی جاذبه لی کوزل .
مَهْلَكُهُ { [ع] تهلکلی عمل ،
 هلاک اوله جق یر §
 هلاک اولق ، اولمك ، جمعی (مَهْلَكُ) .

مَهْمًا امکن { [ع] هر نه که ممکن
 اولورسه ، ممکن
 اولدینی قدر معنسه بر ترکیب عربیدر :
 (مهما امکن تسکین خلجانه چالکملیدر) .

مَهْمُوزُ { [ع] حروف اصلیه سندن
 بری همزه اولان کلمه
 عربیه : (مهموز الفاء ، مهموز العین ،
 مهموز اللام) ، (مَهْمُوزَه) = چودارده
 خسته لق سبیلله حاصل اولان برنوع
 منطاز .

مَهْوَاژُ { [ذ] « ماهوار » مخفی ،
 آئی کی معناسنه اولدینی
 مثللو فارسیده آلیق ، معاش شهری
 معناسنی ده افاده ایدر ، نصل که
 (مَهْوَاژَه) ده معاش ، آلیق معناسنه
 لغتدر .

دیکدو که يك کوزل دلبرلر حفته
ایراد اولتور .

{ [ذ] « مَهْجَه » مخفی ،
سنجق باشنه ، مناره
تیهسنه قونبلان آئی شکنده کی شی
علم :
« قیلدی رونقدار عید ایلمکی »
« مهجه رایات یرتو کسترک »
« احمد جدی »

{ [ع] « مَهْد »
فاریسی . (کهوره) : (مهد راحت ،
مهد صفا ، مهد مدیت) : (اهل اسلام
مهد دن لحده قدر تحصیل علم ایله
مأموردر) ، (مهد آرای وجود
اولق) = دنیا به کک . جی (مهور) .

{ [ع] « مَهْر »
بدل نکاح : (مَهْرِ مَعْمَل)
= انشای عقدده آغیرلانی نامیله قیز
طرفنه یریلن آتجه . (مَهْرِ مُؤَجَّل) =
نکاحک فسخنده و یا خود زوجک وفاتی
وقوعنده خاتونه یرلک اوزره انشای
عقدده تعین قیلان مقدار مبلغ . جی
(مهور ، آمهاز) .

{ [ع] « مَهْر »
مهارتله متصف اولانلر ،
استاذلر : (مهرة ارباب قلمدن ،
مهرة قلمکاراندن) .

{ [ذ] « مَهْرُوی »
مهری ، بوزی آئی کی
کوزل : (مهروی ملکخو) جی
(مَهْرُویان) .

{ [ذ] « مَهْرَسْت »
مخفی ، آیه طابان ،
عاشق مناسنه دو .

{ [ذ] « مَهْتَاب »
مخفی ، آئی آیدینلنی .
او ماده به مراجعت ایتلی : (شب مهتاب)
= آئی آیدینلنی اولان کیجه . (مَهْتَابِی)
= تماشای ماهتاب ایچون یاپیلان
کوچک و اطراف آجیق کوشک که
« قَرِيه » ده دینیلر . (مَهْتَابِيه) =
« معینة خُرده پَنِيه » کی جاهلانه
اویدورلش غلطاکک اک عادیلرندندر .
« کردن لب جوده سر و سیاب »
« کوبا که بوزاز ایچنده مهتاب »
« شیخ غالب »

{ [ع] « مَهْتُوك »
هتک اولنیش ،
یرتلش : (مهتوك
ایدی تعرض اولان پرده ناموسی) .

{ [ع] « مَهْجُور »
جور اولنیش ، شعراً
ذم ایدلش آدم .

{ [ع] « مَهْجُور »
جور اولنیش ، برطرفه برا .
قلمش : (مهجور التفات ، لفظه مهجور ،
الفاظ مهجوره) .

« کوردیکندن کیسه لر مالد مهجور اولسون »
« راضی پاشا »

مَهَارُ { [ف] مطاها يولار ، خصو-
صيله دوه نك بروننه كچيريلن
آغاچ خليفه دركه يولاري آكاسه بوطدره :
(كِسْتَه مهَار) = (اوزلش ، ييرا-
يوب اينچلمش يولار) ديكدر . سين
اولى ضم ايله اوفوق جا نذر در .

مَهَارَتُ { [ع] استادلق ، بر-
شیده تجربه وادمان ،
سى ودوام ايله پيدا اولان رسوخ ،
وقوف تام : (مهارت كاهله احساندن ،
مهارت قلميه ، صنعتجه اظهار مهارت
ايلى) .

مَهَالِكُ { [ع] مهالكه ، نك
جى ، تهلكى محللر .
مَهَامُ { [ع] مهم ، ك جى ،
اهميت اولان خصوصيات
وامور عظيمه ديكدر : (مهم امور
دولت ، مهم مصالح سلطنت) ،
(مهم شناس) = كاردان ، يك مقتدر
ايش اهلى .

مَهْبِطُ { [ع] ابنه جك بر ، يوقا-
ريدن آشاغي به اينله جك
حل : (مهبط الهام ، مهبط انوار) .
مَهْبِلُ { [ع] اصطلاحات طيبه دندر .
فرجك آغزندن رحه قدر
اولان يوله دينلير . جى (مهابل) .
مَهْبَارَه { [ف] ماهياره ، نك
مخفى ، آي پارچه سى

مَوْهَبَه { [ع] بخشش ، عطيه ،
احسان ، ويرگي :
(موهبة السبه) جى (مواهب)
نظمده (موهبت) صورتنده ده قوللا
نيلمشدر :

« حارس مملكت ودين ومدار اسلام »
« مظهر مكرمت وموهبت سبحانى »
« نفى »

مَوْهُوبُ { [ع] هبه اولنش ،
باغشلايش : (مال
موهوب ، اموال موهوبه) ، (مَوْهُوبُ
له) = هبه ي قبول ايذن آدم . §
انعام اولنش ، داد حق : (موهوب
من عندالله اولدقارى اخلاق حميده) .
مَوْهُومُ { [ع] وهم اولنش ،
شك و تردد اولنان
شيك طرف مرجوحنه صابلس §
خارجده وجودى اولايان ، تخیل
ايديلن ، خيالدن عبارت اولان : (ذكا-
وت موهومه ، اعتراض موهوم) .

مَهَ { [ف] ماه ، مخفى ، آي .
بو صورتله نظمده استعمال
غالبدر .

مَهَابَتُ { [ع] هيبت ، جلال ،
عظمت ، بيوك كورنك
ويا خود كورنك ايله كورنلرك قلمبده
پيدا اولان حرمتله قاريشيق قورقو
حسى : (مهابت مقام) :
« بر نظر قيلمى مهابتله آسكا »
« ارييوب اولدى او كوه دريا »
« خاقانى »

فوقینده بر رتبه علمیه در : (ادرنه مولوی) .

مولوی } [ع] غوث اعظم، پیر
معلم حضرت مولانا
(محمد جلال الدین) رومی به منسوب ،

پیر مشارالیهک طریقت علیہ سی منتسب نندن
هر بری . حضرت پیر « مولانا »
دینلدیکی جهنله منتسب رینه ده « مولوی »
دینلمشدر :

« عالم معنی که خورشید جهان آرا کی »
« دورایدر کیمش سماعه آندده روح مولوی »
« نفی »

« فیض استعداد ذات کور کیم ایش تا ازل »
« جذبه سی خورشید و ماه آسمانی مولوی »
« وله »

مولی } [ع] خداوند ، مالک ،
صاحب ، منم : (مولای

متعال) = جناب الله . § ولی دیگرک
امورنده ولایت اولان : (ولی نکاح ،
ولی ینیم) § قول آزاد ایدن ، مُتقی
§ معین ، مرآت . جمی (موالی) ،

(مولانا) = صاحبز ، اقدیمز دیمکدر .
بوتعبیر یالکز اولورق قولانیلیرسه
اکثراً حضرت پیر جلیل القدر (محمد
جلال الدین) رومی اراده اولنور .
بعضاً ده اقرانه خطاباً (مولانا . نه
حاله سئ) و (مولانا ، حکورنیز
اولدئ نرده ایدئ) طرزنده لطیفه
کونه استعمال اولنور :

« بنده مقبولی مولاسی آزاد ایلز »
« نوعی »

محتاج . (مَوْقُوفاً) = موقوف اولورق .

« نفقه کام وشمیم کام دل موقوفدر »
« زلف عنبر بارینه ، کیسوی مشک افشانه »
« نائی قدیم »

موکب } [ع] آتلی ، پیاده دن
(موکب حج) § طاقم طاقم ، آلائی
آلائی عسکر ، عسکر آلابله کیدیش :
(موکب ظفر ، موکب هایون) جمی
(مَوَکِب) .

موکول } [ع] برینک عهده .
(سنه براقیلان ، سیارش
ایدیلن شی : (امر موکول) ، (مَوکُولُ
الیه) = عهده سنه براقیلان آدم .

مولد } [ع] انسانک طوغدینی بره .
(ساعزده بولکه اسم زمان
اولورق تخصیصاً ولادت مقدسه حضرت
پیغمبری زمان ایتنه ، (میلاد) تمبری
ده حضرت (عیسی) علیه السلامک
زمان ولادتنه اطلاق اولنمشدر : (مولد
شریف ، مولد آلائی والاسی) .

مولود } [ع] یکنی طوغشمش
(چوجق ، مطلقاً یاورو :
« بلند پایه معظم سریر لولا کا »
« ایا کزیده مخلوق وزیده مولود »
« ثابت »

مولویت } [ع] مولایق ، ملایق
(رتبه سی و دأثره حکو-
متی . (مولویت) پایه سی مدرسلک

یر: (موقع حرب، موقع جنایت،
موقع مأموریت، موقع سؤال) §
«مطلقاً محل، مکان، یر: (موقع مناسب،
موقع لطیف)، (موقعنده) = یرنده،
نام صبره سنده، بجای، جمی (مواقع)»

«اضطراب ناپهنکلم ایستمز تحصیل کام»
«موقعنده بی تکلف کار کنندن کویستز»
«قوجه راغب»

موقوف: { [ع] محل توقف، طوره.
جق یر، طوراق:
(تراموای موقفی، شمن دوفر موقفی)
جمی (مواقف).

موقوف: { [ع] وقتنمش، وقتی
تعیین اولنمش، معین.
الوقت اولان شیئه وصف اولور: (رساله)
موقوفه، جریده موقوفه، وطیفه موقوفه)
فرقان کریدن اقتباساً اشبوکله بی ابتدا
صرحوم جودت پاشا استعمال ایتشد.
اوزمانه قدر بوتک یرنده (موقت)
لفظی قولانیلیردی.

موقوف: { [ع] ابقاد اولنمش،
باقلمش.

موقوف: { [ع] وقف اولنمش:
(اراضی موقوفه،
مستغلات موقوفه) § توقیف اولنمش،
آلیق اولنمش. قانوناً (موقوف) ایله
(محبوس) آره سنده فرق اولوب
(موقوفیت) قبل الحکم، (محبوسیت)
بعد الحکم اولور. § متوقف، وابسته،

موضوعات: { [ع] قضیه مسلمه
{ مناسه اولان
(موضوعه) نك چیدر. ماهیات
مقامنده قولانیلیر: (موضوعات العلوم)
= طاشکیریلی صرحومک بر اثر بهیش.
مفردی قولانیلماز.

موطن: { [ع] وطن اولنان یر،
یرلشیلوب او طور بلان
محل. جمی (مواطن).

«عازم موطن بقایم بن»
«ناجی»

موعد: { [ع] موضع وعده کاسوز
و یریلن یر دیعکدر:
(موعد تلاق).

موعظه: { [ع] تأثر و وقت درونی
موجب اوله جق سورتده
ثواب و عتابه متعلق سوز سویله مک،
اوگود و یرمک § بوصورتله سویله نیلن
سوز، بیان ایدیلن وعظ، اوگود:
(موعظه طالانه، موعظه صرشدانه).

موعود: { [ع] وعد اولنمش،
سوز و یرلش: (لطف
موعود، اذن موعود، الطاف موعوده)
§ وعده سی، حلولی معین، مقرر:
(اجل موعود).

موقوف: { [ع] و فرتلی، چوغالمنش،
چوغالمنش، چوق:
(تقد موقور، مال موقور، حضور
مکارم موقور).

موقع: { [ع] برشینک طور دینی،
بولندی، واقع اولدینی

مَوْضِلٌ { [ع] الذی یرى ، ایکی شئیك
 بیتشوب قاروشدینی محل .
مَوْصُوفٌ { [ع] وصف اولنش ،
 وصف احش ، ممدوح
 § بر صفت ایله برابر ترکیده بولنوب
 معنی کندینه راجع اولان اسم .
مَوْصُولٌ { [ع] وصل اولنش
 بیتشیرنش . اولاشد
 یرلش § کندینه باشقه شی واصل
 اولش : (اسم موصول ، اسم موصول
 مشترک ، اسم موصول مختص) .
مَوْضِعٌ { [ع] برشی وضع اولنه
 جی ، قونیه جی بر
 § موقع ، جای ، مکان ، یر . (موضعی)
 = بر یر عائد ، بر یر محصور .
 جی (مواضع) .
مَوْضُوعٌ { [ع] وضع اولنش ،
 قولنش : (طرف
 ایچنه موضوع ، صندوق موضوع ،
 کله نك معنای موضوعی) § ترتیب
 وتنظیم اولنش ، قرارلاشد بریلوب
 یاپلش : (نظامات موضوعه ، قواعد
 موضوعه ، موضوع اولان قرآننه مدنی)
 § کندیندن بحث اولنان شی ، مقصود
 اولان ماده : (موضوع بحث ، علم
 صرفک موضوعی) § منطقه مبتدایه
 دینیلیر : (موضوع و محمول) ،
 (احادیث موضوعه) = طرف حضرت
 رسالتنا هیدن صادر اولایوب سوکره
 دن بعضرک کذباً وضع ونسبت ایله کاری
 اقواله اطلاق اولنور .

ورود ایش ، کلن معناسنده قوللانوب
 (اوراق موروده) دیک طوغری
 دکلدر . طوغریسی واران معناسنه اولان
 (وارد) ایله (اوراق وارد) دیکدر .
مَوْزُونٌ { [ع] وزننش ، وزن
 ایله طارنیش ، طر
 تیلان شی . جی (مَوْزُونَاتٌ) § فن
 عروضجه وزنلی ، وزنه موافق : (کلام
 موزون ، اقوال موزونه) § بویجه
 متناسب ، معتدل ، درست ، کوزل :
 (قامت موزون ، موزون اللحیه) .
 « ناسخور ، مصرع موزونی ناموزون اولور ،
 « ندیم »
 « اورعنا قامت موزون اورفتار خوش آینده ،
 « نفی »
مَوْسِمٌ { [ع] وقت ، علامت §
 برشیک وقت معینی ،
 هنکای : (موسم حج ، موسم کل ،
 موسم لاله) . § سنه نك درت قسمندن
 هربری : (موسم بهار ، موسم صیفه
 موسم خریف ، موسم شتا) جی
 (مَوَاسِمٌ) : (مواسم اربعه) .
 « سیره جیق فصل بهار اولدجه »
 « موسم کشت و کذار اولدجه »
 « نابی »
مَوْسُومٌ { [ع] وسمه لنش ،
 نسانلی ، علامتلی §
 اسم قولنش ، تسعیه قیامش : (مخدوم
 نجابت موصوم) .

(مَوْجَةُ الشَّابِّ) = عقوان شباب ،
کنجلك چاغی .

« درکار اولور تلاطم دریای اشتیاق »
« برموجه کیم اوجهه براقدن قویار »
« نائی قدیم »

مَوَدَّتْ { [ع] « محبت » سکی
مَوَدَّتْ : (آرزوی
مودت، بیان مودت، تأیید مودت)
ضم میم ایله تلفظی یا گلدشدر .

مَوْدُود { [ع] « دوست اولنمش ،
مودود سولش، محبت کوستر-
لش ، دوست ابدینلش :

« خطیب منبر طه مخاطب یمن »
« ادیب مکتب اوحی مقرب مودود »
« ثابت »

مَوْدُوع { [ع] « ویدیعه قیلمش ،
مودوع امانت براقلمش، احاله
اولنمش : (مودوع عهدہ کفایتکنر
بولنان وظیفه ، وظائف مودوعه) .

مَوْرِد { [ع] « وارد اوله حق ،
مورِد « واره حق یر . جمعی
(موارد) .

مَوْرُوث { [ع] « ارثا قالمش، وفات
ایدندن انتقال ایتش :
(مال موروث ، اموال موروثه) .

« کیمدر بزی منع ایلیه جک باغ چناندن »
« موروث پدردر کیردرز خانه بزمدر »
« نابی »

مَوْرُود { [ع] « وارلش، واریلان
مورود یر . یونی غلط اوله رق

(خبر موقوف ، روایت موقوفه) ،
(موقوف الکلم) = سوزلرینه ایناتلش ،
ایناتیلیر . (مَوْقُوفًا) = کرچک اوله-
رق ، ایناتیاهرق .

مَوْج { [ع] طالعہ : (موج چین ،
موج) (موج دریا) ، (موجا موج)
= بتون طالعہ ، یک طالعہ لی (موج خیز)
= طالعہ قالدیریمی ، قالدیران .
(مَوْجَزَن) = طالعہ اوریمی، اوران .
جمی (امواج) .

« باد نوروزی ایله اولسونده دریا موج موج »
« اولسونی دلده کی عمان سودا موج موج »
« م ناجی »

مَوْجُود { [ع] « وار اولان .
(ناموجود) = موجود
دکل ، یوق . (مَوْجُودِيَت) = مو-
جودلق، وارلق . (مَوْجُودِيَن) = وار
اولانلر . دیگر جمی اولان (مَوْجُودَات)
= وار اولان شیلرک جمله سی، مخلوقات،
اشیا .

« اولدیلر کتم عدمدن موجود »
« بوقدر ملک و ملک بولدی وجود »
« خاقانی »

مَوْجَه { [ع] طالعہ . « موج »
سکی : (موجة دریا)
فی الاصل (موج واحد) یعنی برطالعہ
« تناسنه در . جمی (موجات) در .

مَوَاقِفُ { [ع] «مَوْقِفٌ» كُ
مَوَاقِفُ { [ع] «مَوْقِفٌ» كُ
اكتنه چك يرلر: (شمندوفر مواقف).
مَوَاكِبُ { [ع] «مَوَكِبٌ» كُ
جمعی، عسکر آلایلری،
کروعلری .

مَوَالِی { [ع] «مَالٌ» نك جمعی :
(موالی کرام) .
مَوَالِدُ { [ع] «مَوْلُودٌ» كُ جمعی:
(موالید ثلثه) = حیوا-
نات ، نباتات ، معدنیاتدن عبارتدر .

مَوَانِعُ { [ع] «مَانِعٌ» نك جمعی،
بر شینک کری قالسه
سبب اولان نسلر: (موانع قویه ،
موانع نا کهظهور) .

مَوَاهِبُ { [ع] «مَوْهَبَةٌ» نك
جمعی ، بخش واحسان
اولنان شیلر ، نعمتلر: (مواهب السیه) .
مَوْتُ { [ع] «أَوْلُومٌ» (موت احر)
= قاتلی اولوم که مقتولیت
(موت ایض) = ناکهانی ، فجأة
اولوم .

مَوْتِی { [ع] «مِيتٌ» كُ جمعی،
(موتی اولولر :
«نفاسی کولدر بر موتایی بر شکل غریب آنجیق»
«اداسی اولدیرر انسانی اما بونده در حکمت»
«نفی»

مَوْتُوقُ { [ع] «إِيتَانُشٌ» اعتماد
مَوْتُوقُ { [ع] «إِيتَانُشٌ» اعتماد
اولتنش ، کر چك :

مَوَارِدُ { [ع] «مَوْرِدٌ» كُ جمعی .
مفردینه باقلی .

مَوَاسِمُ { [ع] «مَوْسِمٌ» كُ جمعی .
برمدتک ، بر سنه نك
معین اولان قسملری: (مواسم حیات) ؛
(مواسم اربعه) = بهار ، یاز ، کوز ،
قیش موسملری .

مَوَاشِی { [ع] «مَاشِیَةٌ» نك جمعی که
قویون ، کچی ، صغیر
وامشالی حیواناته اطلاق اولنور .
مفردی هیچ قوللا نیلماز .

مَوَاضِعُ { [ع] «مَوْضِعٌ» كُ جمعی،
قونیهلحق یرلر .

مَوَاطِنُ { [ع] «مَوْطِنٌ» كُ جمعی،
توطن ایدیلم عملر .
(مواطن الحرب) = جنک محللری ،
میدانلری .

مَوَاعِدُ { [ع] «مَوْعِدٌ» كُ جمعی،
وعدده محللری .

مَوَاعِظُ { [ع] «مَوْعِظَةٌ» نك
جمعی ، نصیحتلر ، اوگودلر:
(مواعظ حکیمانه ، مواعظ صوفیانه) .

مَوَاعِیدُ { [ع] «مَبَادٌ» كُ جمعی،
وعدلر موقعنده قوللا .
نیلیر ، مفردی بومعناده استعمال اولنماز .

مَوَاقِعُ { [ع] «مَوْقِعٌ» كُ جمعی ،
یرلر: (مواقع حربیه ،
مواقع بعیده ، مواقع مهمه) .

مَنِيَّةٌ { [ع] موت ، اولوم .

مَنِيْعٌ { [ع] ال ابريشم ، واولاذه
كوج ، صارب . اكثر يا
محل و مكان حقنده ابراد اوانور :
(ارض منيع ، جبل منيع ، موقع منيع ،
مواقع منيعه) .

مَوَاتٌ { [ع] روحسز ، جانسز :
(جاد) كي § مالكي
اولايان واوزنده كيمسه منتفع اولايان
غير مزروع طوپراق : (ارض موات) .
(مَوَاتِي) = مواته منسوب .

مَوَاشِقٌ { [ع] « مَاشِق » ك جى ،
عهد و پيمانلر : (نَأْيِد
مواثيق) .

مَوَاجٌ { [ع] بك زياده طالع .
(لايحي ، طالع لاناان :
(بحر مواج ، ضياى مواج) .

« نور مَواج معاني مى سوزنده برق اوران »
« يا لباسى نظمكم بر آتشين خارايدر »
« نفى »

مَوَاجِبٌ { [ع] يكيچرى دورنده
معاش ، شهره ، علوفه
معاسنده قوللايلمش بر تعبير در كه
اليوم كلياً مهجوردر .

مَوَادٌ { [ع] « مَادَه » ك جى ،
(اكثر يا (مَسَائِل) مقامنده
قوللايلير : (مواد مختلفه ، مواد
قانونيه ، مواد حقوقيه) .

مَوْنٌ { [ع] دهر . زمان . روزگار .
(مَوْنٌ) = (مَنَانَه)
كبي مالى ايجون تزوج اولنوب دائما
قوجه سنك باشنه قاققدن خالى قالمايان
قادين معناسني ده افاده ايدر ايسه ده
لسانمزده بومعاده ايكيسي ده قوللايلمازه
(رَبِّ الْمَوْنِ) = حادثه دهر ، حادثه
ايام ديمكدر . بوراده (رَبِّ) شبيه
دكل حادثه معناسنه در .

مَوْنِيٌّ { [ع] قصد اولسان شى ،
(مقصود ، حرام ، نيت :
(مَوْنِيٌّ ضَمِير) .

مَوْنِيٌّ { [ع] ميه مسيوب ،
(نطعميه متعلق : حَوِيَّاتِ
مَوْنِيَّه) .

مَنْهَجٌ { [ع] آچيق ، كيش بول :
(منهج سداد ، منهج
صواب) .

مَنْهَوْبٌ { [ع] نهب و عارت اولنش
چاپول و يغما ايدلمش :
(مال منهوب ، اشياى منهوبه ، نقد
منهوب ، اموال منهوبه) .

مَنْهِيٌّ { [ع] نهى اولنش ، منع
(و حرام ايدلمش : (شرعاً
شراب ايجمك منيدر) جى (مَنِيَّاتِ) .

مَنْهِيٌّ { [ع] ماده توليد اولان بياض
(صو ، نطفه كه كافه حيواناتك
ماده تكويندر .

ایدلش: (منقولات تاریخی، تاریخده
بویله منقولدرکه) § بریردن باشقه
یزه قالدیرلش، کوتورلش: (اموال
منقوله)، (اشیای منقوله) = تعریف
فقهیسی برمحلدن آخر محله نقلی ممکن
اولان شیلدرکه اراضی موقوفه وامیریه
اوزرنده بولنان ابنیه واشجار دخی بو
جملهیه داخلدر. جمی (منقولات).

مَنكُوبُ: { [ع] کندینه نکت
توجه ایش، فرط
محنت ومشقته اوغرادلش، اعتباردن
اسقاط ایله مصیبه دوچار ایدلش:
(منکوب روزگار).

مَنكُوحَه: { [ع] نکاحی قادین،
آدمک نکاحی حرمی،
زوجه سی.

مَنكُوش: { [ع] باش آشنای
جویرلش، آلتی
اوست ایدلش ترس دونش § علی
نکس ایش، خسته لق ایشلش ایکن
یکیدن باشلامش.

مَنگُوش: { [ف] کوبه: (کوش
مَنگُوش اعتبارینه منگوش
اولان).

«در نظم چرخه منکوش اوله ییتر روزگار»
«شعر نفی میدر اول یا کوکب شعر امیدر»
(نفی)

مَنوُط: { [ع] تعلیق اولنش، ربط
ایدلش، متوقف معا.
سنه در: (امر والارینه منوطدر،
منوط رأی عالیریدر).

«منقبت خوان رشیدالوزارد خامه»
(جودت پاشا)
«زمی دستور آصف منقبت پاشای حیدردل»
(نفی)

مَنقُوش: { [ع] دلنش، اویش
مَنقُور: { دیکدر. محرق (مانع)
درکه دردی بر آنچه قیتمده اسکی
زمان پاره سیدر.

مَنقُوش: { [ع] نقش اولنش،
رسم ایله ایشلنش،
زیینلندیرلش.

مَنقُوض: { [ع] نقض اولنش،
بوزولش، حکمی ابطال
قیلمش: (اعلام منقوض، حجت
منقوضه).

مَنقُوط: { [ع] نقطه لیش، اوزرینه
نقطه قولش، نقطه ی:
(تاریخ منقوط) = بر پاتک پاخود
مصراعک نقطه لی حرفلری امجد حسا.
نجه طولانوب صایبله رق سویلنش
اولان تاریخ:

«خلقه تاریخی منقوط ایله ایتدم اشراب»
«شرقی سوندی شکرزاده به ساقی اجل»
(۱۲۰۲ سروری)

مَنقُوع: { [ع] اصطلاح طبعده
صوده قابنادیش.
غایتار صوده خاشلاش نیاتک صوی.
جمی اولان (منقوعات) = بوصورتله
خاشلاش نیاتات مؤثره نك سولری.

مَنقُول: { [ع] نقل اولنش،
آغیزدن آغیزه روایت

- « برادر هنوز منظومه سی بجه هر پرک »
 « هر برده ایلور بنی تمقیب کوزلرک »
 « معلم ناجی »
 « خوبارده بن پری پیکر ملک منظر کبی »
 « جان عشاقه کور غمز بر بلا کورد کبی هیچ »
 « نوعی »
- منظور { [ع] نظر اولمش، باقلمش،
 « منظور : (منظور
 اکابر، منظور عالی، آفاق منظوره،
 کواکب منظوره) .
 « منظورک اولان شکسته بندم »
 « شمعی کیمه بسته سین افندم »
 « شیخ غالب »
- منظوم { [ع] نظم اولمش،
 « منظوم : (در منظوم)
 وزن، قافیه، سوز : (هر منظوم
 اولان سوز شعر اولدینی کی هر
 شعرکده منظوم اولسی لازم کلز)
 جمله سی یک طوغریدر .
 « عقد گوهر کی منظوم اوله طبعه وارد »
 « چکیمه ناظم اولان زحمت قید تنظیم »
 « نفی »
- منظومه { [ع] منظوم اولان
 « منظومه : سوز، مزیات راجعه بنی
 حاضر ایسه « شعر » ده عدد اولور . جی
 (منظومات) § سیاله برقیه تنظیمی
 ایچون مرتب اولان الواح واطباق .
 « [ع] برشی » یا مقصدن آلیغو .
 منع { ایق ، کری طور دیرمق ،
 باید برماق ، یساق ایتک :
- « حریص اولور کیشی یک منع اولدینی فله »
 « عزت ملا »
- منفذ { [ع] نفوذ ایده جک، ایشله .
 « جک پر ، ذلیک : (منفذ
 ریاچ) جی (منافذ) .
- منفر { [ع] نفرت ایده جک پر ،
 قاجوب کری طوره جق عمل .
- منفس { [ع] نفس آله جی ، نفس
 ویره جک پر .
- منفعت { [ع] نفع، فائده : (جلب
 منفعت . منفعت . منفعت عظیمه)
 جی (منافع) .
- منفوز { [ع] کند پسندن اورکلیش،
 قاجلمش، نفرت اولمش،
 ایگره نلش .
- منفی { [ع] نفی جزاسنه دوچار
 ایدلش ، بولندینی محدن
 دیگر عملکته کوندلش . (منفی) =
 منفی اوله رق § نفی ادواتندن بریله ترکیب
 اولمش . (مثبت) ک ضدی : (جمله
 منفی) .
- منفی { [ع] محل نفی ، نفی اولیلان،
 « سوریلن پر : (منافی بحرین)
 منقبت { [ع] سبب افتخار اوله جق
 فضائل و مزایای وصف
 ویا بوللو سوبله نیلن سوز ، فقره :
 (منقبت خوان) = منقبت اوقویعی .
 اوقویان § بعضاً (منقبه) طرزنده ده
 قولانیلیر . (منقبه ولادت سنیه رسالتیناهی)
 قافک کسر یله زباز دردر . جی (مناقب) .

اولان: (متاع منضود) § صیق پتمش
آغاچ:

« دامانی مقام طلع منضود »

« ناجی »

منطق: { [ع] نطق، كلام § فكرك
صحیح و فاسدین تمییزه

و معلوماتدن مجهولاته توصله خدمت،
تعبیر آخری ایله حقیقته تعلق ایتی

اعتبار ایله صورت تفکر دن بحث ایدن
علم. (مَطْنِي) = منطقه منسوب،

علم منطقه آشنا. (مَطْنِيَات) = علم

منطقه عائد مسائل. (مَطْنِيُون) =

علم منطق علمایی.

منطوق: { [ع] سویلتمش، معنی،
مأل: (بر منطوق فرمان

هایون، امرنامه نك منطوقجه) .

منظر: { [ع] نظر ایتك، باقی
§ شكل و قیافت و هر بدن

منظره: { نظر تعلق ایده جکیر،
کوروش: (منظر لطیف،

حسن منظر، منظر حسن، منظره حسن،

منظره بدیعه، منظره سها، منظره

شاعرانه)، (خوش منظر) =

کوروشی کوزل. عربیده (مَنْظَرِي)

و (مَنْظَرَانِي) = خوب منظر، کوسترشی

اولان آدم. فارسیده (منظر چشم) =

کوزیسی دیکدر.

منصوب: { [ع] نصب اولتمش،
تعیین ایدلمش: (معزول

و منصوب) جی (منصوبین) § رکز

ایدلمش، دیکلمش: (ترلا نك كوشه.

سنه منصوب اولان ستون اوزرنده کی

لوحه) § نصب ایله یعنی سوکنده کی

حرف مفتوح او قونان کله: (معمول

منصوب).

منصوبه: { [ع] شطر نچده (نرد) اڭ
منقسم اولدینی او یونلرک

بدنجیسی، بند آجاز || تدبیر، او یون.

(منصوبه باز) = حبله کار، دوباره جی.

منصور: { [ع] نصرته مظهر اولمش،
یاردیم کورمش. معنا.

سندده امداد معنوی، نصرت التپی

ایله غالب و مظهر حکمی موجود در:

(عسا کر منصوره اسلامیة) دور

عمود خاتیده یکجیری اوجا نك لغوئدن

سوکره احداث بیورلش اولان ایلك

نظام عسکرینه (عسا کر منصوره

عمدیه) عنوانی ویرلشیدی.

« کشیده پیشگه کده لوای خیر الانام »

« اولور نه جانبه عزم اینه اولوا منصور »

« ناجی »

منصوص: { [ع] نص ایله ثابت،
مدلل، مستبان اولمش:

(احکام منصوصه) معافی سائره سی

معتبر و مستعمل دکلر.

منصود: { [ع] بربری اوزرنه
دیزیلی، نظامی، استیغلی

نشأت: (بِرَوْقَهْ نِكْ مَنشَای، مَنشَای،
مَنشَایَنه، مَنشَایَنک)، (مَنشَای کُتَاب)
= اقلام عسکریه کتبه سنک محل نشائی،
مکتب مخصوصی.

« خاك حری منشأ اقبال اکابر »

« جیب کرمی کیسه ارباب رجادر »

« نفی »

مَنشور { [ع] نشر اولنش، طاب.
غیدلش، یابیلش } مَنشور

رتبه وزارت و مشیری توجیهی حاوی
دیوان هایوندن اسطار قلمنان فرمان
عالی: (رسم قرائت منشور هایون)
هم قاعده لری هم یان و چهارینک
خلع مجلسلری موازی و مساوی اولان
شکل هندسی.

« هزار شکر جناب خدایه کیم کوردم »

« فروغ کوکب اقبالث اولدینش منشور »

« نای »

مَنصِب { [ع] اصل، بنیاد، مراجع
برشیتک نصب اولندی

محل. بومعنی مناسبتله ایلری کان رتبه لی
دولت مأموریتی، خدمتی، مسندی
مقامنده استعمال اولمشدر. « شارح
قاموس » اشبو جاه، مأموریت معنا.
سنه مولد بولندیغنی بیان اییدیور.
جسی (مَناصِب) : (مناصب قلمیه،
مناصب عالیه) .

« قدرک نیجه معلوم اولور کیم سکا نسبت »

« ادا نا کوریشور منصب اعلا ی زمانه »

« نفی »

اتسابل (مَنوِیَّت) = منوبلق،

اتساب. (مَنوِیْن) = منوبلر،

منتسبلر § نییی مشتمل شعر. عربیده
اولدینی کی اشبوکله لسانمزده صاحب
نسب معناسنده اصلا قوللا نیلماز .

مَنسُوج { [ع] نسج اولنش،
طوقولش، اولنش:

(ایپکدن. منسوج قماش) جی اولان

(مَنسُوجَات) = طوقولش، طوقومه

قماشلرک هر نوعنه اطلاق اولور:

(منسوجات حریری، منسوجات قطنیه)

مَنسُوح { [ع] نسخ اولنش،
حکمی قالدیرلش:

(آیات منسوخه) .

مَنسِی { [ع] اونودلش، عقیدن
بیتمش، متروک، جی

(مَنسِیَات) .

« نامنه ویردی بقامنسیات »

« فکرت »

مَنش { [ع] خوی، طبیعت .
لسانمزده یا لکز قوللا نیلماز:

(بَد مَنش) = کوتوخویلو .

« سترایچون زاهد آلوده منش باده سنی »

« پرده ایلر درمیخانه یه سجاده سنی »

« ثابت »

« میان گفت و کوده بد منش ایهام ایدر قبحن »

« قوجه راغب »

مَنشَأ { [ع] برشیتک نشأت ایتدیکی،
ظهوره کلدیکی یر، محل

مَنْدُوزُ { [ع] نذر و انمَش ، آدامَش

مَنْزِلُ { [ع] محل نزول ، بولر ده
کی قونا جی بر ، خانه :

(منزل لعلیف ، برباب منزل) پوسته
تاتارلریشک ائشای واحدہ حیوان
دکیشدیر دکلری محل دیک اولان
(مَنْزِلْخَانَه) تعبیرندہ کی (خانه) زائد
ایسہ تائید حکمندہ قولانیلیر .
مسافہ ، آیم : (قورشون منزلی ،
طوب منزلی) بنات النعمش دینیلن
یدی کوکب . جمی (مَنْزِل) .

مَنْزِلَتُ { [ع] درجہ ، رتبہ ، پایہ ؛
قدر و اعتبار : (عالی
منزلت ، بلند منزلت . منزلت علویہ ،
علو منزلت) قونا جی بری ، موضع
نزول ، خانه ، محل . بومعنادہ اکثریا
(مَنْزِلَه) سورئندہ و (دَرْکَه) مقامندہ

استعمال اولنور و معناسندہ شائبہ یعنی
واستحقار مندج بولنور : (انہماک
شہوات انسانی منزلتہ ہیئتہ ایندیر) .
مَنْزُولُ { [ع] مولد [کندیسہ
منزلت] نزول اصابت ایتش ،
ایغہ دینیلن علنہ طوئش آدم . بونی
(مفلوج) مقامندہ قولانمقدن ایسہ
(مفلوج) ی حقیلہ بونک یرئندہ قولانمقدن
البتہ دھا صوابدر .

مَنْسُوبُ { [ع] نسبت اولنمش ،
منسوب { معنی مربوط متعلق ،

مَنْحُوتُ { [ع] تحت اولنمش ،
منحوت { تراش ایدلش ، آلت
قاطعہ ایلہ یونلش شی : (بت ، صنم ،
تصویر) کی { (کَلَّهْ مَنْحُوتَه) =
عربیدہ ایکی کلہ دن ترتیب اولنمش
کلہ بہ اطلاق اولنور .

مَنْحُوشُ { [ع] نحس ایلہ متصف ،
منحوش { اوغورسز ، اوغورسزلق
ایلہ نظر اعتباردن دوشمش اولان :
طالع منحوس .

مَنْدُ { [ف] صاحب معناسندہ بر
مند { اداتدر . کلتاک آخرینہ الحاق
اولنور . مثلاً (خَرْدَ مَند) = صاحب
عقل ، عقلی . (سُوْدَ مَند) = منفعتی ،
فائدہ لی . (دَرْدَ مَند) = درد لی ،
خستہ . (دَرْدَ مَندی) = درد لیلک .

مَنْدُوبُ { [ع] ایشلمسی شبرعاً
مندوب { مستحسن ، مستحب .
(عمل مندوب) = فعل مستحب و جیل
دیگدر . فی الاصل (مندوب الیہ) درکہ
ایشلمسنہ دعوت اولنان امردر .
معنای مقصود اکلشیلدینی جہتلہ
صوگرہ صلہ حذف اولنہرق یالکڑ
(مندوب) قالمشدر . { عاسنی تعداد
اولنہرق آغلانیلان میت .

مَنْدِیلُ { [ع] ال ، یوز ، بورون
مندیل { سیلہ جک بینی ، یاغلی ،
دستال . فصیحی کسر میم ایلہ در . جمی
(مَندِیل) .

قائناق : (قره قولاق صوینک منبی
برطاغاک اتکننده. قورولتی ایچنده در)
§ تشبیهاً بر شیتک محل ظهور و خروبی
مناسنده استعمال اولنور : (منبع
سعادت، منبع حوادث) جی (منابع) .
« دست کوتاهیزی ایتمهش الله رسا »
« منبع جودینی یوقسه الزله قاپارز »
« عزت ملا »

مَسُورُ : { [ع] صاحبش، طاغلمش،
پراکنده : (درمثور) §
منظوم اولمایان، وزنسر، قافیه سر سوز :
(شعر منثور) .

(عطاسی مدحتی تزیین ایچون اول کنج سومردن)
(چیقاردم سلکه دیزدم بر طبق لؤلؤ شوری)
« نهی »

مَنَاجُ : { [ع] محل نجات، نجات بولوق .
(منجات) = خلاص
ونجات بولوق .

مَنَجْجُكُ : { [ع] آلات عتیقه حربیه دن
بر ییوك صابان ابدی كه
مَنَجْجُكُ : { [ع] اسکی محاربه لرده
دشمن طرفنه، دشمن
وحصار لرینه غایتله ییوك طاشلر آتقی
ایچون قوللانیلیردی . عربیسنگ جی
جی (مَنَجْجُكُ، مَنَجْجُكُ، مَنَجْجُكُ) در (مَنَجْجُكُ)
طرزنده ده استعمالی جائزدر .

مَنَجْجُكُ : { [ع] سنجاق و سنجاق
باشنه طاقیلان دگیری
شیء ماهچه ، علم : (زرمنجوق)
§ چتر ، شمشیه .

« سندك اوصف شكین گیم یازلسه مناقبك »
« هر مختصر روایتی بر داستان اولور »
« نهی »

مَنَالُ : { [ع] بنشك . نائل اولوق §
نائل اولان شیء ، ملك ،
مال : (مال و منال) اکتزیا بویله مال
ایله برلکده قوللانیلیر .

مَنَامُ : { [ع] اویقو ، رؤیا : (عالم
(منام) = رؤیا عالی . §
یاتاق اوطه سی . (منامه) = دوشك ،
یاتاق ، باتاجق شیء .

مَنَانُ : { [ع] قولرینه انعام واحسان
ایدن جناب اللہك اسماء
حساندنذر : (حضرت منان)
« ایلسون ذاتگی منان حبیب »
« قصر فردوسه همیزم حبیب »
« م فاجی »

مَنَانَه : { [ع] مالی ایچون تروج
اولنیش قادین . دائماً فوجہ .
سنی باشنه قاقوب منی آلتنده بولندیر
دینی ایچون بویله تسمیه اولتمشدیر .

مَنَاهِجُ : { [ع] (منہاج) نك جی ،
آجیق یولر . جمع دیکری
(مناهج) در .

مَنَاهِیُ : { [ع] (منہیات) حکمی
(منہی) نك جی شرعاً
ممنوع اولان افعال كه ایشله می کناه
عد اولنور : (ارتکاب مناهی) .

مَنَاهِیُ : { [ع] صویك چیقدینی ،
قائنادینی یر ، پیکار ،

(مناطق معتدله ، مناطق مجهوله) .

مَناظر { [ع] (مَطرَه) نك جى ،
اشيا وامكنه نك كورو .

نشرى : (مناظر لطيفه ، مناظر مدهشه ،
مناظر طلوع) ، (فَنِ مَناظر) = اجسامك
ابعاد ومقاديرى رؤيت ايدلدىكى وجه
ايله متناسباً رسم ايتك اصولندن بحث
ايدن فن .

مَناظم { [ع] صيره ، ديزى ،
بربره ديزلش معاصنه
اولان (منظم) نك جى ، صيره لر ،
ديزيلر : (ناظم مناظم امور) مفردى
قوللانيلماز .

مَناعت { [ع] صريلق ، كوجلاك ،
ال ايريشمه مملكه : (منا .
عت موقع) .

مَناعف { [ع] طاعرك سيورى
سيورى تپه لرى :
(مناعف جبال) .

مَنافذ { [ع] (مَنفذ) نك جى ،
نفوذ ايله جك يرلر ، ايكى
اوسى آجيق دليكلر .

مَنافع { [ع] (مَنفَع) نك جى :
(منافع پيشمار ، منافع
عامه ، منافع عظيمه) .

مَناقب { [ع] (مَنقَب) نك جى ،
فضائل وحسناته متعلق
افعال واوصاف : (مناقب چهاريار ،
كثير المناقب ، مناقب اوليا)

مَنازل { [ع] (مَنزِل) نك جى ،
قوناقلر : (منازل ومسا .
كن) ، (منازل قر) = برجلر .

مَناسك { [ع] «مَنسَك» نك جى :
(مَناسِك حج) =
طواف كعبه ، رى جبار ، صفا ايله
حروه چتنده سعى ، عرفاتده وقوف ،
قربان كسمك ، احرام كييك كى ججه
متعلق اعمال وعبادات ديمكدور . مفردى
قوللانيلماز : [طقسان سكر تاريخنده
قضاسى حالنده اداء مناسك حج وطواف
وزاملاه عريتن حرم محترمه ايقاف
ايدوب سنه حروبوره ذى الفعه سنده
منفصل ومسند حكومتلر ينه بك زاده
افندى واصل اولدى — ذيل شقايق
جلد ثانى — صفحه ۴۴۱] .

مَناسيم { [ع] «مَنَسَم» نك جى ،
اثرلر ، علامتلر سي يوللر ،
مسلكلر ، مفردى استعمال اولماز .

مَناشير { [ع] (مَنشور) نك جى ،
وزارت ومناسب عاليه
ايچون ديوان هايوندن تسطير وتبليغ
قيلنان براتلر ، قروانلر .

مَناصب { [ع] «مَنَصِب» نك جى ،
دولتلك باشلوجه
خدمتلى ، مأمورىتلى : (اصحاب
مناصب ، مناصب عاليه) .

مَناطق { [ع] (مَنطَقه) نك جى ،
قوشاقلر ، كرلر :

باشه قاقق، تحبيل منت ايتك § بعض
پرلرده وطوبيله اشجار اوزرنده پيدا
اولان شيدركه (قدرت حلواسي)
تعير اولنور § بطلان .

« پرى وار آدمه من ايلسه سلواى عدم »
« عاكف پاشا »

مَنَابُ { [ع] برينك برينه قائم اولنى
§ نيابت ، وكالت محلى :
(نائب مناب حكومت) .

مَنَابِرُ { [ع] « منبر » كه جمى .
مفردينه باقى : (منابر
جوامع شريفه) .

مَنَابِغُ { [ع] « منبع » كه جمى ،
صوفايقاقرلى ، پيكارلر :
(منابع انهار ، منابع موقوفه) مady
ومعنوى قوللانيلير .

مَنَاتُ { [ع] قبل الاسلام « هذيل »
و « خزاعه » قبله سنك
طايدقلى بتك آدى : (لات و منات)
مَنَادِيلُ { [ع] « منديل » كه جمى ،
يوز سيلمكه مخصوص بز
پارچه لرى .

مَنَارُ { [ع] موضع نور معناسنه
در . اذان اوقومغه مخصوص
مَنَارَه { محل معناسنده ولساعزده
كسر معن ايله قوللانيلير .
جمى (منائر) ، (منار) = يولاره
ديكيلن نشانهلر ، حدود علامتلى
معناسنده افاده ايدر .

مَمْنُونِيَّةُ = ممنوعلى : (ممنوعيت
شرعيه ، ممنوعيت قانونيه) جمى
(ممنوعات) .

مَمْنُونُ { [ع] ايبلك ايديلهرك قابى
ممنون (سويغش ، سويند يرلش ،
كوكل خوش ايدلش) . (مَمْنُونِيَّةُ)
= ممنونلى ، حالت شادى دل .

« ممنونى يز صبايك كادجكه كوى ياره »
« تعليب خاطر ايلر اوغرار بوخا كساره »
« فصيح دده »

مَمْهُورُ { [ع . مولد] مهرلش
(معناسنه فارسى (مهر)
لفظندن اويدورلش براسم مفعولدركه
غلط فاحشدر . بونك يرينه هيجى
اولان (محتوم) كله سنى قوللانيلير .

مَمْهُورَه { [ع] « مهر » ي يعنى
بدل نكاحى ويرلش قادين
مَمْرَانْدُومُ { (Memorandum)
(ممراندوم) بر مسئله
سياسيه نك حلى عجلأ حاوى لايحه ،
مخطره ، بياتنامه .

مَمْنُ { [ع] كيم ، كيم كه ، او كيمسه كه
من (معناليته براد اتدر . ترا كيب
عربيه ده قوللانيلير . لساعزده يالكنز
(امر و فرمان حضرت من له الامر كدر)
تركينده استعمال اولنور .

مَمْنُ { [ع] نعمت و برمك ، ايبلك
من : (موجب من و مسار
اولدى) § ايديلن ايبلكى تعداد ايله

مَمْسُوحٌ { [ع] مسخ اولئش ،
صورتی دها چرکین
باشقه بر صورته چویرلش دیمکدرکه
من طرف الله اولور .

مَمَشَى { [ع] آفاق یولی .

مَمْضُوضٌ { [ع] مض اولئش ،
صورلش ، املش .

مَمْلُوءٌ { [ع] طوز حاصل اولان ،
طوز پیدا ایدن بر دیمکدرکه
ترکیه سی (طوزله) در .

مَمْلُوكٌ { [ع] قصیه دن بویوک
شهر ، بلده . جی
(مَمَالِك) .

مَمْلُوءٌ { [ع] طوله برلش ، طولو .
اصلی اوزره (مملوء) طر-
زنده ده یازدیر .

مَمْلُوحٌ { [ع] طوزلائش ، طوزلو
طوزلامه . جی
(مَمْلُوحَات) = طوزلو ، طوزلامه شیلر .

مَمْلُوكٌ { [ع] مالکک تحت تصرفند
بولنان شی ؛ قول ، کوله ؛
(عبد مملوك) ، (مَمْلُوكِيَّت) = مملوکلک ،
کوله کلک .

مَمْلُولٌ { [ع] ملال و یرمش ،
اوصافلش .

مَمْنُوعٌ { [ع] منع اولئش ، یساق
ایدلش ، اجراسنه اذن
و جواز و یرلشمش ؛ (قسار اوینامق
شرعاً حرام ، قانوناً ممنوعدر) .

مَمْلِكٌ { [ع] صاحب ملک معناسنه ،
اسیاء حسناء السبیه دندره .

مَمَاتٌ { [ع] اولوم ؛ (حیات
و ممات) .

مَمَالِكٌ { [ع] « مملکت » ک جی ؛
(ممالک عثمانیه ، ممالک
اجنبیه) .

مَمَالِيكٌ { [ع] (مملوک) ک جی ،
کوله لر .

مَمْدُوحٌ { [ع] مدح اولئش ، ثنا
ایدلش ، اوگلمش ؛
(اثر مدوح ، فصل مدوح ، مسلك
مدوح ، آثار مدوحه) ، (مَمْدُوحِيَّت)
= مدوح خلق .

« نه وجود بی نظیرک کبی برمدوح اولور »
« نه یم کبی ثنا کاره فلک اقران بولور »
« نفی »

مَمْدُودٌ { [ع] مدّ اولئش ،
چکلمش ، اوزادلش ؛
(ظلّ ممدود ، الف ممدوده) .

« اولسه بسمله رسمی ممدود »
« جنس اشیاده اولورمیدی وجود »
« خانقانی »

مَمْرٌ { [ع] مرور ایدیله جک ،
کچیله جک یر ، کچید ، جاده ،
بول ؛ (ممر-تاس) .

مَمْرُوجٌ { [ع] مزاج اولئش ،
قارشدیرلش .

مَمْسُوحٌ { [ع] مسح اولئش ، ال
ایله صیغاعلش .

مَلُوش { [ع] لمس اولنش ، ال
ایله طوقولنش . جسی
(مَلُوسَات) .

مَلَوَان { [ع] کیجه ایله کوندوز :
(مادام الموان) = کیجه
وکوندوز دائم اولدجه .

« سنسین ای فاضل ستوده سیر »
« ادب آموز اذکیای زمان »
« متعلملرک دیسور یر یر »
« یاشاسون ماتعاقب الموان »
« معلم ناجی »

مَلُول { [ع] ملال کنیرمش ،
(اوصاعش ، جانی صیقلمش .
(مَلُولَانَه) = مولوله سته .

مَلُوم { [ع] ملوم اولنش ، عتاب
(وآزار ایدلش .

مَلُهَوُب { [ع] آلولنش ، آلولی .

مَلُهَوَف { [ع] قاسه لانش ،
(غرون .

« نه دن بیلم یی ملهوفوبی آرام ایدوبیل »
« اکرم »

مَلِیخ { [ع] ملاحظه متصف ،
(جاذبه لی دلبز ، آلمیلی
کوزل . لسان مزده (طوزلو) . مستنده
قوللانیه ماز .

مَلِیْسَا { [ع] اوافق باپراقلی ،
(باپراقلی توپلی ، بیاض
واوافق اوپاکی چیچک آچار ویاپراغی
ادویه جله سندن برفدان .

مکرده ایله نفسده حاصل اولان عمارسه ،
آلینشادن عبارت برکیفتدرکه کویا
صاحبک ملوک اولشدر . سریع الزوال
اولورسه « ملکه » دینز . « حالت »
دینلیر . جسی (مَلْکَات) دو : (مَلْکَاتِ
فَاضَلَه) = « سخاوت ، شجاعت ،
عفت ، عدالت » (مَلْکَاتِ رَدِیْئَه)
= « حسد ، بغض ، بخل ، حرص ،
کذب ، غضب ، کبر ، حیاسزلی » .

مَلْکُوت { [ع] عز و سلطنت ،
(عظمت § شارح
« قاموس » ک بیانه کوره اهل تحقیق
ملکی عالم ظاهرده ، ملکوتی عالم
باطنه استعمال ایشلدر . صوکنده کی
واو ایله تاء زائده مبالغه ایچوندور .
ملك عظیم مضانه در . (مَلْکُوتِ)
= عالم علوی به منسوب . اسلوب
فارسی اوزره جسی (مَلْکُوتِیَان) درکه
عالم ملکوتیه منسوب اولانلر دیمکدر .
« میلک بو خا کدانه جهالت دکلیدر »
« ای خواجه عالم ملکوتی علم ایسه ک »
« ناثلی قدیم »
« شاه ملکوت عرش پایه »
« ماه جبروت قرش سایه »
« شیخ غالب »

مَلَل { [ع] « ملال » کی اوصانج ،
(اوصاعقله حاصل اولان جان
صیقتیبسی .

(های ملفوظه) ، (غیر ملفوظ) =
تلفظ اولنمایان : (های غیر ملفوظه) ،
(ملفوظات) = آغیزدن چیقان سوزلر.

ملفوف { [ع] لف اولنمش ، بر
طرف ایینه قولنمش ،
بر کاغذ ایله برلکده کوندولنمش کاغده.

(ملفوفاً) = ملفوف اوله رق . جی
اولان (ملفوفات) = بر تحریرات ویا
تذکره ایله برلکده و بر طرف دزو-
نده کوندولن اوراق متفرعه دیمکدر.

ملفوظ { [ع] یردن قالدیرلوب
آلنمش شی ، (لُظْمَه)
کوشه باشنه ، جامع شریف و کایسا
قاپوسنه بر اقلنمش جوجق ، (لَقِطَ) .

ملک { [ع] فرشته ، آسمانیان
یعنی عالم علوی به منسوب
مخلوقاتدن هریری . «مَلِكٌ» لفظیله
مادی و معنوی حین مطلق اراده
اولنور : (مَلِكٌ مُشْرَبٌ ، مَلِكٌ خَوْ ،
مَلِكٌ رُو) ، (مَلِكُ الْمَوْتِ) = عزرائیل
علیه السلام . (مَلِکِ) = ملکه منسوب
و متعلق : عصمت ، پاکلک . جی
(مَلِکٌ ، مَلِکَکَ) .

ملک { [ع] ملک صاحبی ، حاکم ،
حکمدار . جمع مستعملی
(مُلُوک) در .

ملکه { [ع] نفس انسانی دهکی
صفت راسخه یعنی افعال

ملخ { [ذ] چکرکه . (ملخ آبی)
= «نَکَه» دینیلن دگنر
بوچکیدرکه قایتار صوده خاشلانیلنجه
قیب قبرضی اولور .

ملزوم { [ع] باشقه شی کندینه
ملزوم لازم قیلنمش : (لازم
و ملزوم قیلندن) ، (ملزومیت) =
ملزوملق ، ملزوم و مقتضی اولمقلق .

ملساء { [ع] آياق قایه جق دوز
شی ، بر : (صخره ملساء ،
ساحه ملساء) ، (ارض ملساء) =
اوزرنده اوت بجهین طویراق ، اوتیز
بر { باده خوشگوار ، شراب ، سچی :
(خمر ملساء) .

ملصوق { [ع] بیتشدیرلنمش ،
قاووشدیرلنمش ، الصاق
ایدلنمش .

ملعب { [ع] اویون اویناه جق
بر . جی (ملاعب) .

ملعبه { [ع] اویونجااق : (ملعبه
صیان) .

ملعنت { [ع] لمن و نفرینه سبب
(و عمل لمن اولان شی ،
صفت ، معانی سائره سی لسانعزده
قولانیلماز . لعنک و خیثک .

ملعون { [ع] لعنتلنمش ، لمن و
نفرینه سپر اولنمش ؛
خیر دنیوی و اخرویدن محروم :
(شیطان ملعوندر) .

ملفوظ { [ع] تلفظ اولنمش ،
سویلنمش ، اوقوننمش :

مَلَاهِي { [ع] مَلَاهِي و (مَلَاهَات) ڏي
جڳي، آلات اهو ولعب،
چالڻي واپون طاقي . مقرر دلري اصلا
قوللائيلاز .

مَلَانِڪَ { [ع] مَلَانِڪَ ڏي جڳي،
فرشته لڙي، ملڪ لڙي .
مَلَانِڪَ (مَلَانِڪَ پي) = قدومي
ميحنتي، آياڻي اوڳورلو:
(مَلَانِڪَ ڪرام) .

مَلَبُوش { [ع] ڪيلمش، لباس،
رو به . جڳي اولان
(مَلَبُوشَات) زياده قوللائيلاز: (مَلَبُوش)
سات عسڪريه .

مَلَحَاجَه { [ع] صيفيه جڳي ڀر،
ملجاء ڳاهه: (ملجاء فقراء
ملجاء بيچارڪان)

«الآينه شاهنشاهه دوران كه جنابي»
«دولتله اوله ملجاء وماواي زمانه»
«نفي»

مَلَحَمَه { [ع] عظيم القتال اولان
عجابهيه، جنگ شديد
اطلاق اولنور: (نيڪبولي ملحه
ڪبراسي) .

مَلَحُود { [ع] لحد اچنه قولش،
لحد ڪولمش .

مَلَحُوط { [ع] ڪوز اوچي جلب
ايتش، نظر دقتي دعوت
ايله مش، ملاحظه ايدش، خاطره
ڪلش: (بوايشده فتالي ملحوظ دڪلدر)
جڳي (مَلَحُوطَات) .

مَلَاخ { [ع] ڪيچي . جڳي (مَلَاخِين)،
(مَلَاخَان) طرزنده ده
جملنبر .

مَلَاخَت { [ع] آلملي ڪوزلاڪ،
ڪوزل يوزلولڪ . لڙي .
نمزد (طوزليلق) معناسنده اصلا
قوللائيلاز .

مَلَاخِم { [ع] مَلَحَمَه ڏي جڳي .
غوغا و جنگ ايديلن محللر:
(مَلَاخِم ڪبري) .

مَلَاذ { [ع] صيفيه جڳي ڀر، پناه:
(مَلَاذ مسلمين) .

مَلَاعِب { [ع] مَلَعَب ڏي جڳي،
اوپون اوپنايله جڳي ڀر لڙي .

(مَلَاعِبُ الرِّيح) = ڀر لڙجه مداخل
روز ڪاره اطلاق اولنور § (ملعه) ڏي
جڳي، اوپونجاقلر: (مَلَاعِب اطفال) .

مَلَاعِين { [ع] مَلْعُون ڏي جڳي،
لنته سپر اولانلر:
(مَلَاعِين مشرڪين) .

مَلَال { [ع] اوصاف،
صيفيتيل اوصاف .

مَلَام { [ع] ذم و لوم اولنش:
(مَلَامِي) = ملامه منسوب .
جڳي (مَلَامِيُون) .

مَلَامَت { [ع] آزار لاق، قنابق،
عتاب و سرزنش ايتڪ .
(مَلَامَتَه) = لوم و عتاب اولنش
آدم .

مَكْشُوفٌ { [ع] كشف اولنش،
میدانه چیدارش،

آجیق بولنش، ظاهرده : (اراضی
مکشفه) .

مَكْفُولٌ بِهِ { [ع] (مَكْفُول)
= « كَفَلَ » دن

اسم مفعولدر . اصطلاح ققهدده (مكفول
به) = كفیل اولان کیمه نك تنلیمه
یاخود اداسنه متعهد اولدیغی شیدرکه
کفالت بالفسدده (مكفول عنه) ایله
(مكفول به) برشیدن عبارتدر .

مَكْفُولٌ عَنْهُ { [ع] کندیسه کفالت
دیمکدر . لت اولان شخص

مَكْفُولٌ لَهُ { [ع] کفالت خصوص-
سندده طالب وداین
اولان آدم یعنی کفالتله آله جنی تأمین
قیلمش اولان آلاچقلى دیمکدر .

مَكْمَنٌ { [ع] پوشو . جمی (مَكَا-
مِن) .

مَكْمُونٌ { [ع] صاقلى .

مَكْنُوزٌ { [ع] بره کوملمش،
دفن ایدلمش § خزینه
یه صاقلانمش، صاقلى .

مَكْنُونٌ { [ع] دیزلمش، دیزیلی:
(در مَكْنُون) نظمدده
تحقیف را جائزدر § مستور، صاقلى،
کیزی :

« سویلز سویلز اما در مکنون سویلر »
« امانی »

مَكُونٌ { [ف] اورته سی دلیک،
ایکی باشی سیوری

مَكِينٌ { چولهه « جولاهه »
آلتیدرکه آرافته ایپلک

صارلمش ماصوره قونیلوب گریلمش
دیگر ایپلک لرك آراسندن آتلق صورتیه
کچیریلرک بز وقاش طوقونور .

مَكِيدَةٌ { [ع] مکر، حيله ایتک
§ حيله، خدعه،
دوباره .

مَكِيلٌ { [ع] اولچلک معاسنه دره .
اصطلاح ققهدده کیله ایله

اولچیلن شی دیمکدر . جمی (مَكِيلَات)
= کیله ایله اولچیلن حیوانات وامثالی .

مَكِينٌ { [ع] ساکن، متمکن،
مکان طوطوب اوطورچی،

اوطوران : (شرق المکان بالمکین)
= مکانک شرقی مکین ایله در § محکم،
مکانتلی، وقارلى .

مَكِيَّتٌ { [ع] « مکانت، کبی
طبع و مشواجه (خفت)

ضدیی . تمکین، وقار، آغیر باشلیق .

مَكْنُونٌ { [ع] کیله وامثالی اولچلک
ایله اولچولمش .

مَلَأٌ { [ع] مهرا، اووه .

مَلَأَةٌ { [ع] جماعت، گروه : (علی
ملاء الناس)، (ملأ اعلی)

= اشراف ملائکه و ارواح رسل کرام .
اشبو کله نك معانی سائرده سی لستهمزده
قولانیلماز .

اولیایوب فقط دها خفیف مرتبه ده
شرعاً ممنوع بولنان شی : (عذر
اولمجه قائماً تبول دخی مکر و هدر —
کتاب الطهاره) جی (مَکْرُوْهَات) .

مَکْس { [ف] سینک . (مَکْسِک)
= اوروجک ، اوروجک
آغی (مَکْسِرَان) = سینک سوریمچی ،
سینکک ، یلپازه . (مَکْسَوْر) =
سینک طرزنده ، سینک کپی . (مَکْسِ
اَنگین) = بال سینکی یعنی آری .

مَکْسَب { [ع] قازانبله جق ،
(مَکْسَب) قازانجلی بر ، محل کب :
(مکتب فیض مکسب) لسانغده قازانق ،
قازانج مناسنده قوللانیماز .

مَکْسُوْب { [ع] کسب اولنش ،
(مَکْسُوْب) قازانلش ؛ تحصیل
ایله سوگره دن پیدا ایدلش : (صنعت
مَکْسُوْب ، ثروت مَکْسُوْب) .

مَکْسُوْر { [ع] کسر اولنش ،
(مَکْسُوْر) قیرلش ، قیریق : (کاسه
مکسور) § اسره ایله اوقونان حرف :
(کاف مکسوره) .

مَکْسُوْف { [ع] کسفلنش یعنی
کسادهش ، کونش طوقلش دیمکدر :
« جان و دلنک مهر و می اولیه برنور »
« دائم بری غسوف اوله آنک بری مکسوف »
« روحی »

و مفاجاة اولور . بوتقدیرده داخل
اولدینی جله بر روایت صیفه سیله ختام
بولور : (بن آغی اوصلی صانیردم
مگر چاقین ایش) بوصورت استعما-
لنده دخی « مگر » نظمه تأخیر
اوله بیلیر . لکن کندیندن سوگره
(که) ویا (کیم) ایراد اولنه ماز §
(۲) بالخاصه نظمه طنز ، تخمین اداتی
اولرق استعمال اولنور ، بوصورنده
(غالباً ، یس بللی) معناسنی افاده
ایدیر . بالاده کی کبی بوتقدیرده دخی
تأخیری جائزدر لکن ینه (که) و
(کیم) ایله برلکده ایراد ایدبله من .

« مگر کیم نجه سیمینه برمه یاره یاصلانش »

مصراع مشهورنده کی (کیم) خلاف
اصول وزائد غیر مقبولدر . الیوم
(شیخ غالب) مرحومک :

« قانش می مگر دینلمک سوز ؟ »

حصراعنده واقع اولدینی کبی (مگر)
مقام استفهامده ایراد واستعمال اولنیور ،
یوشا نسبتله (مگره) تعبیری پک
عامیانه قالیر ، هیچ سوز کوتور من .

مَکْرُمَت { [ع] فعل کرم که شرف
(مَکْرُمَت) و عزت ، جود و سخا
صحبی احوال یسندیده بی عتویدر .
(مَکْرُمَتُو) = مدوس پایه سنک عنوان
رسمیسی .

مَکْرُوْه { [ع] طبعاً خوش کورله .
(مَکْرُوْه) ، ین ، ایگره نیلن § حرام

« مکتب که فیض بخشید و ابنای امتک »
 « مکتب که رحله کاهید و آیات نصرتک »
 « کورینوردی کوزی داتم مکحول »
 « حد ذاتنده سیه چشم ایدی اول »
 « منیف پاشا »
 « خاقانی »

مکتوبه { [ع] اکتوبه }
 مکتوبه { [ع] اکتوبه }
 یالان سوز (مکتبه)
 ده عین معنایه لغتدور

مکر { [ع] حله، خدعه، دوباره }
 مکر { [ع] حله، خدعه، دوباره }
 سحر § بر آدمی حیلله ایله
 آلداتقی، مقصدندن انصراف ایتدیر.
 مک (مکر محمود) = مقصدندن
 صرف نظر ایتدیریلن حقنده فعل جیل
 آرامق صورتیله اولان مکر (مکر
 مذموم) = مقصدندن صرف نظر
 ایتدیریلن حقنده فعل قبیح آرامق
 صورتیله اولان مکر

مکر { [ذ] اوچ صورتله قوللا }
 مکر { [ذ] اوچ صورتله قوللا }
 نیلیر (۱) عربیده کی
 (الآ) کی ادات استناددور. بوسورنده
 هانکی جله یه داخل اولورسه او جله
 مثبت ویا منفی بر فعل التزامی ایله ختام
 بولور: (خواجه افندی «مکر که بویله
 جواب ویریله «دیوب عودت ایلمش
 اولدینی سرویدر) کی. بعضاً بونک
 مقامنه فعل التزامی حکمنده اولان بر
 امر غائب ویا نهی غائب صیغه سی ایراد
 اولنه بیلیر: (مکر که صورت مخصوصه ده
 آرانوب بولنش اولسون — اکرم بک)
 بومعناده نثردن همان داتما «که» ایله
 قوللانیلیر. نطنده «که» کثیر لکسزین
 ده قوللانیله بیلیر § (۲) ادات استغراب

مکتوب { [ع] یازلش، بریرندن
 اوزاق محالرده بولنان
 ایکی ذاتک یکدیگره کوندردکلری یازیل
 کاغد. جی (مکتیب) دره بر عملکت
 دروننده بولنان شخصین بیننده تعاطی
 قیلنان اوراقه (تذکره) دینلیر.
 (مکتوبی) = (مکتوبی) دیکدر که
 نظارت، ولایت کی مقامات رسمیه ده
 موجود هیئات تحریریه نیک الیک بیک
 آسرلینه ویریلن عنوان رسمی:
 (مکتوبی) صدارتعلما، مکتوبی
 نظارت، مکتوبی، ولایت، تلفراف
 نظارتی مکتوبیسی)

مکتوب { [ع] کتم اولنش،
 صافلی، کیزی: (مال
 مکتوم، اموال مکتومه، نفوس
 مکتومه) جی اولان (مکتومات)
 = اکثر یا مأمورین طرفندن وقوع
 بولان «اختلاسات» مناسنده قوللا.
 نیلیر. مفردی (طوتقی) ماده سیله
 استعمال اولنور.

مکت { [ع] بریرده اکتوب
 طوریه، انتظار ایله
 اکتنه، توقف ایتمه. (اتمک) ماده.
 سیله قوللانیلیر: (مکت و آرام).
 مکحول { [ع] سرمه لشمش،
 سرمه جکامش، سرمه لی:

قازانجلی برلر: (مکاتب فیض مکاسب)
عربیده اسم موقعده وقازانج معناسنده
استعمال اولنور وفلانک قازانجی پاکدر
مقامنده (طیب المکسب) دینیلر سده
لساغزده بوصورتله استعمالی اصلا معتبر
دکدر. ترکیبه ده اسم مکان اوله رق
قوللانیلیر.

مکان { [ع] خانه، محل، مکن،
بره: (شرف المکان بالمکین).
(لَمَکَان) = مکانیز، جناب الله.
(جنت مکان) = یری جنت. جمی
(أَمَکَنَه) و (أَمَکَنَ) دره: (اما کن
عسکریه، امکنه رسمیه).

مکانت { [ع] طبعته خفت، ک
ضدی، وقار، رزات،
آغیر باشلیق کبی مزایای جامع برصفت
عمدوچه اوله رق قوللانیلیر: (صاحب
مکانت) بو کله عربیده اولدینی کبی
«منزلت» معناسنده استعمال اولنه ماز.

مکتب { [ع] فی الاصل یازی
یازه جق یر دیمکدر.
(مدرسه) معناسنه اوله رق درجات
مختلفه ده تحصیل علوم وفنون ایچون
رسمی و غیر رسمی موجود وکشاده
اولان محله اطلاق اولنور: (مکتب
ابتدائی، مکتب رشدی، مکتب اعدا-
دی، فیضیه مکتبی، برهان ترقی
مکتبی، مکتب فتون حربیه) جمی
(مکاتب).

مقیس { [ع] باشقه شیئه قیاس
اولنشی، بگزده دلش:
(بو ماده اومستله به مقیس دکدر.
باطل مقیس علیه اوله ماز) ضم میم ایله
تلفظی یاکلشدور.

مکاید { [ع] مکیدت، ک جمی،
اورایه باقی.
مکایت { [ع] مکتب، ک جمی:
(مکاتب رشديه).
مکاتیب { [ع] مکتوب، ک
جمی: (مکاتیب وارده،
مکاتیب رسمیه).

مکاز { [ع] ک زیاده مکر وحيله
ایدیجی، ایدن. مؤثی
(مکازه) در.

مکارم { [ع] مکرمت، ک جمی،
کرمدن عبارت اولان
افعال پسندیده دیمکدر: (مکارم اخلاق)
(مکارمپناه) = مصدر مکارم اولان.
(مکارمکار، مکارمپور) = صاحب
مکارم اولان دیمکدر. (شارح قاموس) ک
بیانه نظراً (کرم) لفظنک مفرد و
جمی، مذکر ومؤثی مساویدر.

مکاره { [ع] مکروه، ک جمی،
سبب استکراه اولان
خصوصلر، محن وشدائد: (مکاره
ده)، مفردی بومقامده قوللانیلماز.

مکاسب { [ع] مکتب، ک
جمی، قازانیله جق و

دن معمول اوڭ كنارې صاچاځلي اورتو:
(صيرمه ايشانه ملي قطيغه مقعد) تحريف
ايله (ماقاط) دينليز .

مَقْلَبُ : { [ع] قلب ايتك ، برشيښك
مَقْلَبُ } آلتني اوسنه جويرمك
§ قلب ايده جك پر ، پرسته نك سوځني
اوڭ واوځني سوځ يايځ .

مَقْلُوبُ : { [ع] قلب اولنش ، آلتني
مَقْلُوبُ } اوسنه كښلش ، ترسنه
جويرلش ، شكل اصليستندن چيقلارش
§ ايځي طرفدن اوځونسي مساوي و
ممكن اولان كله : (باب) و (موم) كي .

مَقْلُوعُ : { [ع] قلع اولنش ، كوځندن
مَقْلُوعُ } سوځلش قو پارلش .
(مَقْلُوعاً قِيَمَتْ) = اصطلاح فقده
بعدالقلع اشجارك واييه و اتقاضك
دكري ، قيمتي . بونك عكسي (قَائِماً
قيمت) در .

مَقْلُومُ : { [ع] يونلش ، يونلشلش ،
مَقْلُومُ } كييلش : (اظفار
مقلومه) ، (مَقْلُومُ الظفر) = طير ناځي
كييلش ، يونلشلش .

مَقُولُ : { [ع] سويله نش ، سويله-
مَقُولُ } نيلن سوز .
مَقُولُ : { [ع] جنس ، نوع ، شكل ،
مَقُولُ } چشيد ، صوي : (حجر
و شجر مقوله سي) .

مَقْهُورُ : { [ع] قهر اولنش ، مغلوب
مَقْهُورُ } اولش ، ذله دوشمش .

مَقْصُورُ : { [ع] قصر اولنش ،
مَقْصُورُ } قيصادلش : (الف
مقصوره) § قاصلمش ، آليقولش ،
تخصيص ايدهش .

مَقْصُورَةُ : { [ع] جوامع شريفه ده
مَقْصُورَةُ } بعض كنار و كوشه .
لره ياپيلان اطرافي پارمقلقي زميندن
براز يوكسك عمارت ديمكدر . زياده
يوكسك اولورسه « مَحْفِل » دينليز .

مَقْطَعُ : { [ع] قطع ايده جك پر ،
مَقْطَعُ } بر جسمك كييلن محلي :
(اسطواناتك مقطعي) § بر غزلك
نهياننده اولان يت . (حسن مقطع)
= مقطعلك اوست طرفنده كوزل تنظيم
ايديلن يت § كلام و نظمك طوراق
يري . (مَقْطَاعُ) : (مَقْطَاعُ الْأَدَبِ)
= دره لك آشاځي اوجي ، سولرك
طاغلاځيني يرلر . (مَقْطَاعُ الْأَهَار) =
ايرماقلرك كچيدلري .

مَقْطُوعُ : { [ع] قطع اولنش ،
مَقْطُوعُ } كييلش : (شجر
مقطوع) § (پريفيكس Prefix)
مقابل اوله رق معين ، مَقْرُورُ مقامنده
قوللايلير . (فِ مَقْطُوع) = بهاسي
كييلش ، معين . (مَقْطُوعاً) = بدلي
تعين اوله رق ، گوتوري ديمكدر .

مَقْعَدُ : { [ع] اولورده جني ير ||
مَقْعَدُ } آشاځي طرف § مندر
اوزربنه اورتيلن جوقه واقعه سائر

مَقْرَمَه { [ع] نقشلی باش اورتوسی
§ ال بزى ، پیشگیر ،

خاولو ، ایشله مهلی دستال . فصیحی
میمک کسر یله در . محرف (ماخراماً)

مَقْرُوخ { [ع] قرح اولنیش ،
یا ره لنیش .

مَقْرُوض { [ع] قرض اولنیش ،
اودونج ویرلش شی .

مَقْرُون { [ع] یاقینلاشدیرلش ،
یا قین ایدلش : (مقرون

بحث ، مقرون مساعده) § فن عروضده
بر سبب ثقیل ایله بر سبب خفیفه

یا قین اولان جزء : (وتد مقرون) ،
(مَقْرُونِیت) = مقرونلیق .

مَقْسَم { [ع] تقیم ایده جک بر ،
مقسیم { محل قسمت : (مقسم

ارزاق) § صوبک محل تقیمی ،
ماصلاق ، صاواق .

مَقْسُوم { [ع] قسم قسم بولنیش ،
مقسوم { تقیم اولنیش : (مال

مقسوم ، اموال مقسومه) § تقسیم
اولنه جق عدد . (مقسوم علیه) =

تقسیم اولنه جق عددک قاجه تقسیم اولنه .
جفتی بیلدیرن عدد .

مَقْصِد { [ع] قصد اولنان شی ،
مقصید { مرام ، دیلک : (خیرلی

مقصود ، مقصد خیرخواهی) جسی
(مَقْصَد) .

مَقْصُود { [ع] قصد اولنیش ،
مقصود { طلب و عزم اولنیش ،

امل ، ایستک .

افعال غیر مقبوله) ، (مَقْبُولِیت) =
مقبولک ، بکه نلشک .

« قبل شفاعت عارفه جدک محمد عشقنه »
« عرسه عشرده مقبول الرجاسین یا حسین »

« کد خدا زاده عارف »

مَقْتُل { [ع] محل قتل .

مَقْتُول { [ع] قتل اولنیش ، اولد .
مقتول { برلش : (شخص مقتول)

مَقْدَرَت { [ع] قدرت ، غنا §
قوت : (بذل مقدرت ،

صرف مقدرت) دالک حرکات نلک سی
جائزدر .

مَقْدَم { [ع] وصول بوله ، کله ،
مقدم { ورود ، قدوم : (مقدم

بهار ، مقدم یار) .
« ایله دی مقدم فرخ غالی »

« پایه آل قریشی عالی »
« خاقانی »

مَقْدُوح { [ع] قدح اولنیش ،
مقدوح { طعن ایدلش : (فعل

مقدوح ، احوال مقدوحه) .
مَقْدُور { [ع] قدرت ، استطاعت ،

مقدور { کوچ : (بذل مقدور) ،
(مقدور الاستیقا) = الهیگیرلسی ممکن

(مقدور التسلیم) = تسلیمی ممکن اولان .
« غرض عرض خلوص و بذل مقدور ایتمه در یوقه »

« اولور حق نوزده مدسکده زبان ناطقه اہکم »
(نفی)

مَقَرَّ { [ع] قرارگاه ، قرار ایده .
مقر { جک یر : (مقر سلطنت ،

مقر حکومت ، مقر اداره) .

مزار، مدفن و هم مزاروق، قبرستان
معناسنده قوللانیلمشدر . نصل که
(ترکی) مرحومک مثال اولان شو
(یا عمر! بوتوده مقبره خایمادرمدر)
عباره سنده ده اولهجه ایراد اولمشدر .
بونک برنده (مقبر) کله سنی قوللانی
پک یا گلشدر . زیر اتمهات کتب
لغویه ده صراحة ذکر اولندی وجه
ایله (مقبر) = میتی دفن ایله مک معناسنه
مصدر میجدره هیچ بوجه و مناسبت
ایله مزار معناسنی افاده ایده سر و هیچ
بروقت مزار موقعنده ایراد ایده مزاره
بونکله برابر بولغنی یا گلش اوله رق
بوموقعده قوللانمه اصلا لزوم یوقدر .
مقبور { [ع] دفن اولنش . گو-
مقبور { ملمش . (مدفون) زیاده
قوللانیلیر .

مقبوض { [ع] قبض اولنش ،
مقبوض { ال ایله آلتنش : (مقبوض
سندی، مقبوض علم و خبری) = آلان
شیشک یاخود پارمک قبض اولندیغنی
حاوی آلان آدم طرفندن ویریلن
مهرلو کاغذ . جمی (مقبوضات) .

مقبول { [ع] قبول اولنش ، تلقی
مقبول { ایدلش ، بکه تلش :
(مقبوله کجی ، پک مقبولدر ، مقبول
عامه ، حرکت مقبوله) ، (غیر مقبول)
= بکه نله یوب کری چویرلش ، چرکین
و کو تو کورلش : (اشیای غیر مقبوله ،

مقالید { [ع] آناختار معناسنه
مقالید { اولان (مقلاد) ک جمی .
مقردی قوللانیلماز : (مقالید محبت) .
مقام { [ع] حال قیامده ایکی آیاغک
طور دینی یر . طور یله حق
یر : (مقام ثبات) § جاه ، مستند .
منصب : (مقام معلاى خلافت اسلامیه ،
مقام جلیل صدارت ، مقام ولایت ،
مقام مأموریت ، مقام رسمی) § کبار
اولیادن برذاتک مزاری :

« کعبه العشاق باشد این مقام »
« هر که ناقص آمد اینجا شد تمام »
حضرت مولانا (محمد جلال الدین)
رومیک تریه شریفه سی قاپوسنه معلق
بولنان لوحه مشهوره در § حجاز .
عشاق ، حسینی ، صباکی ، موسیقی
هوانندن هریری . جمی (مقامات) :
(مقامات رسمیه ، مقامات عالیه .
مقامات مبارکه ، مقامات موسیقیه) .

مقامه { [ع] مجلس § جماعت
مقامه { معناسه در . بونک جمی ده
(مقامات) در : (مقامات حریری) ،
(مشهور حریری مقاماتک قرق مقامه
سنی اتمام ایده نجه بصره دن بغداده کلوب
بونلری سر آمدان ادبایه عرض ایدر)
مقبره { [ع] مزار ، مدفن ، اولو-
مقبره { لرد دفن ایلدیکی قبرستان :
(مقبره مخصوصه) جمی (مقابر) .
(مقبره) = لسانزده اوده دیری هم

مَقَادِرُ { [ع] (مَقْدَارٌ) ك جمعی :
(مقادیر مقررہ) ،

(مقادیر کمیویہ) = اجزای مرکبات
مقدار نسبیاری .

مَقَارِنَه { (ایتالیانجه دن Macaroni)
خوردن اینجه دودک شکانده
پاپیلان معروف طعام .

مَقَاصُ { [ع] (مَقَصٌّ) ك جمعی ،
بر شیء كسك ایچون
قوللانیلان معروف آلت . لسانزده
مفردی قوللانیلماز . (مَقَاصِّ) ی
(مَقَصِّ) توهم ایدوب غلط کوسترمك
و صوكره قصیحی ميمك كسریله در
دیمك عبثدر .

مَقَاصِدُ { [ع] (مَقْصَدٌ) ك جمعی :
(مقاصد خیریه) مفردینه
باقی .

مَقَالَ { [ع] كلام ، سوز : (حتم
مقال ، حسن مقال . ایراد
مقال) .

مَقَالَه { [ع] یازلش كلام ، بند ،
علمی یاخود ادبی و بر
مسئلهیه داثر قلمه آننان شی : (مقاله
فنییه ، مقاله طبییه ، مقاله مقصلاه) جمعی
(مَقَالَاتُ) .

« اول حرف مقاله کن »
« آخر نفس لب تعین »
« لا »

مَقْصُودُ { [ع] فان آلتش ، فان
آلتان .

مَقْطُورُ { [ع] فطر نلند برلش .
یاراداش : (سجایای
مقطوره) .

مَفْعُولُ { [ع] یابلش ، ایشنمش .
(مفعولیت) = مفعولك

(مفعول صریح) = متعدی فعلك
مفعول (مفعول غیر صریح) = لازم
و مجهول فعلك مفعولی & بر فاعلك
اثر فعلی اوزرنده ظاهر اولان شی .

مَفْقُودُ { [ع] میدانده بولنمایان ،
(وجودی اولمایان ، یوق :
(بضاعه سی مفقود ، نقودی مفقود) ،
(شخص مفقود) = حیات و حیات
معلوم اولمایان شخص غائب . (مفقودیت)
= مفقودلق ، یوقلق .

مَفْلُوجُ { [ع] فلج علته كرفشار
اولش . و حودینك بر
قسمی حرکت ارادیهدن ساقط قالمش ،
ایتمی . (مفلوجاً) = مفلوج اوله رق .

مَفْهُومُ { [ع] فهم اولنمش ، اكلا
شلمش & كلامدن
آكلاشیلان مأل . (معنی) ایله فرقیدر .
اوماده یده باقی .

مَقَابِرُ { [ع] (مَقْبَرَه) ك جمعی ،
(مقابر) = مزار انسلر . (مقبر) =
مصدر میسی اولوب میتی دفن ایله مك
مناسه ددر .

مَفْرُوعٌ { [ع] دیکړه فارغ اولنښ ،
ترك قبلنښ . (مفروغ)

په) = فراغ اولتان اواځې امېر په و
مسقعات و مستقالات سائره (مفروغ له) =
بدل ايله كندېښنه برشيښك حق تصرف
ونكلى فراغ اولنښ كېمه .

مَفْرُوقٌ { [ع] فرق ايدلښ ،
آيېرلښ : (لَفِيف
مَفْرُوقٌ) = عرب يېده فاه الفعلى ايله
لام الفعلى حروف علتدن اولان ماده
اصليه .

مَفْسَدَةٌ { [ع] { مَصْلَحَةٌ } كُ
مَفْسَدَةٌ { ضدى . ايشه ياره .
مامازلوق كه برشيښك ويا برخصوصك
تباه ويا فاسد اولښه سبب اولان شي
دېمكدر . جمعى (مَفْسَدٌ) .

مَفْسَقَةٌ { [ع] عمل فسق .

مَفْسُوخٌ { [ع] فسخ اولنښ ،
حكى ابطال ايدلښ ،
قالدېرلښ : (نظام مفسوخ ، ماده
مفسوخه) § برېرندن آيېرلېوب طاء .
غيډلښ ، بوزولښ : (بنای مفسوخ ،
سفینه مفسوخه) ، (مَفْسُوحِيَّةٌ) =
مفسوخلق .

مَفْصَلٌ { [ع] بدنډه كيكرك بر
برېنه مر بوط بولنډينى
اويناق پر : (رتبه مفصليه) فصيحى
(مَفْصَلٌ) در . جمعى (مَفَاصِلٌ) .

مَفْحَصٌ { [ع] قوش پوواځى .
جمى (مَفَاحِصٌ) .

مَفْحَرٌ { [ع] مابه الفخر اوله .
جق شى ، فخر لنه جك
مَفْحَرَتٌ { محل و حالت || فخر .
لنك ، اوگنيلك :

(مَفْحَرُ كَاشَنَاتٌ) = خاتم الاتيسا عليه
اكمل التحايا پېښېر مزا فند من حضر تلرى .
جمى (مَفَاخِرٌ) .

مَفَرٌّ { قاچه جق پر .

مَفَرْدٌ { [ع] قوحامان ، بېسوك ،
اېرى . بونى (مَفَرَتٌ)
طرزنده يازمقدمه معنى يوقدر .

مَفَرَّقٌ { [ع] وسط رأس كه باشك
اورتهسى ، تپهسى دېمكدر .
صاجك اطرافه پول پول آيېرلېنى پر .
جمى اولان (مَفَارِقٌ) زياده قوللا بيلير .

مَفْرُوشٌ { [ع] فرش اولنښ ،
دوشمنښ . جمى اولان
(مفروشات) = سجاده ، كايم ، خالى ،
مندرواشياى سائره معناښنده قوللا .
نيلير : (مَفْرُوشَاتُ بَيْتِهِ) .

مَفْرُوضٌ { [ع] فرض قبلنښ ،
فرض اولښ : (صوم
مفروض ، دعای مفروض ، صلوات
مفروضه) § فرض اولنښ ، يوق
ايكڼ موجود حكمنده طولولښ :
(شخص مفروض ، ماده مفروضه) .

مَفَاخِرُ { [ع] مَفْخَرٌ (مَفْخَرٌ) (مَفْخَرٌ) }
 جَمْعُ ، مَابِ الْفَخْرِ اُولَان
 شيلر : كنديسيله اوگننه چك خصللر ،
 حالتلر : (مفاخر اسلاف ، مفاخر
 اسلاميه ، مفاخر عثمانيه) .

مَفَارِقُ { [ع] مَفَارِقُ }
 اُولَان (مَفَارِقُ) جَمْعُ ،
 باشك اورتلرى كه ساچلارك بلوك بلوك
 اولدنى يرلر ديمكدر : (مفاوق اقام ،
 مفاوق رجال) .

مَفَاسِدُ { [ع] مَفَاسِدُ }
 جَمْعُ .

مَفَاصِلُ { [ع] مَفَاصِلُ }
 بدنه كيكلك بربرينه
 مربوط بولندنى اويناق يرلر : (رثيه
 مفاصليه) .

مَفُوتٌ { [ع] مَفُوتٌ }
 ياره اولش .

مَفُوحٌ { [ع] مَفُوحٌ }
 وتسخير اولنش : (بلاد
 مفتوحه ، قلاع مفتوحه)
 اوستون ايله اوقونان حرف : (لام
 مفتوحه) .

مَقُولٌ { [ع] مَقُولٌ }
 اوروش ، بوكيلو :
 (كيسوى مقول ، كاكل مقول) .

مَقُونٌ { [ع] مَقُونٌ }
 مفتون لطافت ، مفتون
 جمال ، مفتون حسن وآن) ، (مَقُونَانَه)
 = مفتونجه سنه (مَقُونِيَّت) = مفتونلق .

مَقْلُوبٌ { [ع] مَقْلُوبٌ }
 كنديسنه ارستون
 كلنش ، يرقوته قارشى زبون قالمش ،
 صينغن : (مغلوب سودا ، مغلوب
 عشق) ، (مَقْلُوبَانَه) = مغلوب ، صينغن
 اولانه ياقيشه جق صورتده . (مَقْلُوبِيَّت)
 = بوزغونلق ، صينغىلق ، ييلدىلق .

مَقْلُوقٌ { [ع] مَقْلُوقٌ }
 كلدىلى ، كلدىنش .

مَقْلُولٌ { [ع] مَقْلُولٌ }
 صيقلشمش ، صيقللى اولان
 § بويونى زنجيرلى .

مَقْمُورٌ { [ع] مَقْمُورٌ }
 نامىز § خراب ،
 ويران . (مَقْمُورٌ) ك ضدى .
 (مَقْمُورِيَّت) = هرايكى معنايه كوره
 مقمورلىق .

مَقْمُومٌ { [ع] مَقْمُومٌ }
 غملمنش ، تاسه لاشمش ،
 كدرلنش : (عاشق مقموم ،
 قلب مقموم) ، (مَقْمُومِيَّت) =
 مقموملىق ، كدرلىلك . (مَقْمُومَانَه)
 = مقمومجه سنه § مجازاً بلوطلى ،
 دومانلى ، قابالى ، صيقتىلى هوايه اطلاق
 اولنور : (بوكون هوا بك مقموم) .

مَقَاتِجٌ { [ع] مَقَاتِجٌ }
 آناختار ، كلید آچه جق
 آلر : (مَقَاتِجُ الْغَيْب)
 ايكنجيسى زياده قوللانيلير

اولئسزین جبر و زور ایله ضبط و اخذ
ایدیش : (مال منصوب : اموال
مفصوبه) : (مَنصُوبٌ مِنْهُ) = اصطلاح
فقهدہ اذن ورختی اولئسزین مالی
اخذ و غضب اولئان کیمسه به اطلاق
اولنور .

{ [ع] غضب و حدق } مَغْضَبَةٌ
مَغْضَبَةٌ } موجب اولان شی .

{ [ع] غضب ایدیش } مَغْضُوبٌ
مَغْضُوبٌ } اولان . (مَغْضُوبٌ
عَلَيْهِ) = کندیسته غضب اولئش ،
غضب کوسئرلش : دیگر کُغْضَبْنَه هدف
اولش اولان .

{ [ع] ترکجه سی (یارلغاق) } مَغْفُورٌ
مَغْفُورٌ } که جناب حق قولارینک
کناهلریش عفو و بخش ایتک دیمکدر :
(مغفرت السیه) .

{ [ع] یارلغاقش . جناب الله } مَغْفُورٌ
مَغْفُورٌ } طرفندن کنایه عفو
اولئش . (مَغْفُورٌ لَهُ) = عین معنای
افاده ایدر .

« اوقوندجه بوشعر دلپذیرم بزم عالمده »
« ایدر زنده روان عرفی مرحوم و مغفوری »
« نفی »

{ [ع] یا کلتاج ، تفلط } مَغْلَطَةٌ
مَغْلَطَةٌ } ذهن ایدر جهک صاچه
ضوز . (مَغْلَطَةٌ بِرَدَّازٍ) = مغلطه ترتیب
ایدیچی ، ایدن . (مَغْلَطَةٌ بِرَدَّازِی) =
مغلطه ترتیب ایدیچیلک .

{ [ف] دماغ ، بین . (مَغْزُودَان) } مَغْزُودَانٌ
مَغْزُودَانٌ } = مغزی ، بین صاحبی ، عقلی .
فارسیده (مَغْزُوبَةُ) ده عین معناده
قوللائیلیر { لب ، اوز ، ایچ : (مغز
بادام) = بادمک ایچی . (مغز فستق)
= فستق ایچی .

{ [ع] قصد ، مرام ، فحوی . } مَغْزُوی
مَغْزُوی } { مَغْزُوسِجَه } = فحوا .
سنجه . اليوم مهجوردرد .

{ [ع] غسل ایدیلر جهک یر ، } مَغْسَلٌ
مَغْسَلٌ } خصوصیه میت ییقامفه
مخصوص عمل . جی (مَغْسَلٌ) .

{ [ع] غسل اولئش ، } مَغْسُولٌ
مَغْسُولٌ } ییقامش .

{ [ع] خالص و صافی } مَغْشُوشٌ
مَغْشُوشٌ } اولمایوب قاریشیق
اولان { باقر و معدن سائر ایله قاریشیق
آلتون و کوموش : (ذهب مغشوش ،
لبن مغشوش) ، (سکه مغشوشه) =
کوموش و باقر ایله قاریشیق ضرب اولئش
برنوع آتجه درکه (مثالك) دینلیر .
جی اولان (مَغْشُوشَات) = اکثریا
قاریشیق مسکوکات حننده قوللائیلیر .

{ [ع] غشی اولش ، بایلمش } مَغْشِی
مَغْشِی } (مَغْشِی عَلَیْهِ) = بایلمش ،
بایقین . (مَغْشِیًّا) = بایلمش اولدینی
حالده ، بایقین اوله رق .

{ [ع] غضب اولئش ، } مَغْضُوبٌ
مَغْضُوبٌ } صاحبنک خبر واذنی

• {ع} کونشك غروب
 مغرب | ابتدیی، باطوب کورنیز
 اولدینی بر، باطی § غرب طرفی،
 آفریقا قطعه سنک سواحل شمالیه
 غریبه سی. (مغرب ادنی) = طرابلس
 غرب (مغرب اوسط) = تونس،
 جزائر (مغرب اقصى) = فاس،
 مراکش. (صلاته المغرب، صلات مغرب)
 = آقشام نمازی. جمعی (مغارب)،
 (مغربی) = مغرب منسوب، مغربی،
 فاسلی: (مال بولش مغربی کی —
 کلام مشهور).

• {ع} آلداعش، آلدادلش §
 مغرور | غرورلش، کبرلی، نفسی
 بککن. (مغروریت) = مغرورلق
 (مغروران) = مغرور اولانه یاقیشه.
 جق صورتده.

• {ع} غرس اولنش،
 مغروس | طوبراغه دیکلمش:
 (شجر مغروس، اشجار مغروسه).

• {ع} صویه باطوب
 معروق | بوغلمش معناسه (غرق)

لفظندن اویدورمه یراسم مفعولدر.
 صیحی (غریقی) کله سیدر. یاکلش بر
 لفظی قوللانقدن ایسه (مغروقاً وفات
 ایتدی) کی جمله لرده آتی ترک ایدوب
 یریشه (غریقاً) کله سنی استعمال
 ایتلیدر.

= منافب وحکایات غزاقی حاوی
 کتاب. (غازی ابوالغازی) = غزایه
 متعلق منافب صاحبی غازی دیکدر.

• {ع} (مغفر) ک جمعی،
 مغافر | زهرلی کلاه، باشقار:
 (مغافر جنکاوران).

• {ف} چوقور، حفره،
 مغالک | مزار: (مغالجه) =
 کوچک چوقور، چوقورجق.

• {ع} اصطلاحات طبیه دندر.
 معین | قاصیق، اویلق دیی.
 جمعی (مغاین).

• {ع} غبطه اولنش،
 معبوظ | ابره نلش، قیصنا نلش:
 (معبوظ امثال) = امثاله غبطه ورنه.

• {ع} معامله ده، آلیش
 معبون | ویریشده آلداعش،
 غبنه اوغرامش.

• {ع} غدر کورمش اولان.
 معدور | مؤثی: (معدوره) در.

• {ع} مغدوریت = مغدورلق، مغدور
 اولتی.

• {و} یونانجه دن معروف
 معدا نوس | خاصیتلی نبات. محرّقی
 (مایدانوس) بعض متصّلین قدیمه
 طرفندن اشبو نباتک اسمی (معدّه
 نواز) = طرزنده یازلسی خاصیتی
 اعتباریله اولسه کرکدر.

اسباب معیشت ، وسعت معیشت ،
تأمین معیشت (جی (معایش) .

معین { [ع] صاف آواز صو :
(ماء معین) } هندسه
اصطلاحاتنددر . (شکل معین) =
ایکی زاویه سی حاده ، دیگر ایکی زاویه سی
منفرجه اولان درت مساوی ضلی
حاوی شکل هندسیدرکه بقلواریسی
دیگدر . (شبه معین) = ضلعین
مقابلینی هم مساوی ، هم موازی اولوب
ایکی ضلی کوچک و مساوی ، دیگر
ایکی ضلی بیوک و یکدیگره مساوی
اوله رق زاویه لری قائمه اولایان شکل
مستوی دیگدر .

معیوب { [ع] عیلمش ، عیلى
شی : (فعل معیوب ،
کار معیوب ، عادت معیوبه) ، (معیوبا)
= عیلى ، عیلمش اوله رق .

مغارب { [ع] (مغرب) ث جی ،
کونشك افول ایده جکی
یعنی باطلوب کورغز اوله جی یرلر .
مغارَه { [ع] طاغرده ، قایارده
حجره طرزنده بولنان
اویوق و یادیق بر ، این جی (مغارات) :
(مغارات صخور ، مغارات جبال)
لساعزده دیگر جی اولان (مغار)
هیچ قوللانیلماز .

مغازی { [ع] غازیلرک مناقبی
داستانی ، غزاله دائر
حکایه لر ، قهره لر : (کتاب المغازی)

احوال معنویه ، تأثیرات معنویه (،
(ولد معنوی) = آخرت چوجنی ،
جان اولادی . جی (معنویات) درکه
معنوی اولان خصوصات دیگدر .
(معنویون) = السیون کیدر .

معویه { [ع] یاردیم ، امداد معنا .
سنه در . لساعزده لیان
معویه { داخلنده و قرای متجاوره
ساحلنده اشیا نقلی ایچون
قوللانیلان واسطه نقلیه بحریه اطلاق
اولتورکه بین العوام تحریف ایله
(ماورونه) دینلیر . بومعنده مولداتدن
معدوددر .

معهود { [ع] عهد اولنش ، عهد
اولنان . اکثریا ذکر
کچن ویا معلوم اولان برشی ، برشخص
حقنده تھکما قوللانیلیر : (معهود
قاله) .

معیت { [ع] برابرک ، برلکده
بولنه ، رفاقت اییدیلن
آدمک دوننده یعنی احسری آلتنده
بولنش : (نواحی مدیرلری قضا
قائم مقاملریک معیتده در ، معیت
مأموری ، معیت واپوری) .

معیشت { [ع] مایه الحیاة اوله حق ،
کندیسیله کینییلوب
تعیش اولنه حق نسته که ترکجه ده
(دیرک) تعمیر اولنور و یکنمک معنا .
سنده ده قوللانیلیر : (مدار معیشت ،

ترس . مادیات و معنویاتده قوللانیلیر :
(جامه معکوس) ، (معکوساً) =
معکوس ، ترس اوله رق : (معکوساً
متناسب) .

{ [ع] عِلْتَمَشْ، عِلْتَلْیْ ،
مَعْلُولْ } خسته لکلی . (مَعْلُولاً)
= معلول اوله رق . (مَعْلُولِیْتْ) =
معلوللک ، سقطلیق . جی (مَعْلُولِیْنْ) .

{ [ع] بِلْیْ، بِلْیَمَشْ، بِلْیَنْ
مَعْلُومْ } شی . (فعل معلوم) =
فاعلی ظاهر اولان فعل . جی اولان
(مَعْلُومَاتْ) هم بِلْیَنْ شیلره هم علم
وهنر مناسسته قوللانیلیر . (مَعْلُومِیْتْ) =
معلوملیق، میدانده اولغلیق، آشکاره لک .
(مَعْلُومَاتْ رُوشْ) = معلومات صایجی،
صاتان دیمکدرکه مقام تزئیفده
قوللانیلیر .

{ [ع] (خراب) کْ ضِدْیْ .
مَعْمُورْ } شرفلی ، شغلکلی ،
ایصلی ، آبادان : (بیت معمور ، بلده
معموره ، قصبه معموره ، شهر معمور) .

{ [ع] معمور اولان یر ،
مَعْمُورَه } آبادان محل : (معموره
عالم ، معموره جهان) .

{ [ع] یاپلش ، اعمال
مَعْمُولْ } اولمش : (کوموشدن
مَعْمُولْ بارداق ، قیل دیشندن معمول
باستون ، بآوردن معمول کاسه) جی

اولان (مَعْمُولَاتْ) = ماکنه یاخود
ال ایله ایشله یه رک یاپلش اشیا وسائر
دیمکدر : (معمولات صنایعه) ،
(معمول به) = کندیسيله عمل اولنان ،
دستورالعمل طوبیلان شی ، قوانین
وامثالی کی .

! { [ع] کله نك ، کلامك دلالت
مَعْنَى } ایتدیکی شی ، مقابلنه الفاظ
وضع اولنان صورت ذهنیه . مفهوم
بوندن اعمدر . لسانمزده هم مقابلنه
الفاظ قونیه بیلن صور ذهنیه ، هم
الفاظ ایله تبیین وتبلیغه مقتدر اولنه .
مایان افکار وحسیات دقیقه روحانیه
مقامانده قوللانیلیر : (معنای بیت ،
معنای مقصود) نظمهده بعضاً اسلوب
فارسیده « معنی » طرزندهده استعمال
اولتوره . (معنای) = ظاهراً دکل، معنی
جهتیه . (معنیدار) = معنای، یهوده
وبوش دکل . (بی معنی) = معناسز ،
یهوده بوش . جی (معنای) § رؤیا
دیمکدر : (عالم معنی) .

« ای پادشه سریر دانش »

« وی خسرو بارگاه معنی »

« نفی »

{ [ع] معنایه منسوب ،
مَعْنَوِیْ } صوری وجهانی اولمایوب
بجود ، روحانی اولان ، مادیات ایله
بیلنمه یین : (فیض معنوی ، امر معنوی ،

اوله رِق . اسلوب فارسی ایله جی
(مَزُولَان) عربی جی (مَزُولِین) .

مَعَّشَه { [ع] جاعت ، زمره ،
مَعَّشَر طائفه : (معشر انبیا ،
معشر فقها ، معشر مسلمین) .

جی (مَعَّاصِی) تشدید ایله غلطدر .
« انوار مقفرت ایدر اعحای معصیت »
« اهل کال ظلمت غیظی کظیمدر »
(نوشهرلی حکمت)

مَعْشُوق { [ع] جوق سولش ،
مَعْشُوق سَوَّحْکِیل . مؤثی
(مَعْشُوقَه) در . (مَعْشُوقِیت) =
معشوقلق .

مَعْطُوف { [ع] عطف اولنش ،
میل ایندیرلش ،
جویرلش : (کوزلری سایه معطوفدر)
§ اسناد اولنش : (فلانه معطوف
اولان قباح) .

{ [ع] اصطلاحات طیه دندر .
مَعْضُوع برعات ویا ماده مؤثره نك
تأثیر شدید ایله عضلاتك طوكتنه ،
پوزلنه دینلیر .

مَعْفُوع { [ع] عفو اولنش ، صوبی
باغشلاش :
« مرآت دله صورت اخلاصه قبل نظر »
« معفو در هر اسسه دائر قصور »
« ناپی »

مَعْصَر { [ع] اوزوم ووصام کپی
شیلرک صیقلوب صوبی
ویا آله جق محمل . (مَصْرَه) ده
یومضایه لغتدر .

مَعْفُود { [ع] عقد اولنش ،
باغلاش ، باغلی . (معفود
علیه) = برعقدك اجراسندن مقصد
اصلی اولان خصوص .

مَعْصُور { [ع] صیقلش ، صوبی
یا خود یاغی چیقارلش شی

مَعْقُول { [ع] عقل ایله بیانلش ،
عقله قریب ، عقله موافق ،
عقلک بکتدیکی شی . (مَعْقُولَات) =
عقلک ادراک ایندیکی خصوصات .
(مَعْقُولِیت) = معقولك : (امر معقول ،
افاده معقوله) .

مَعْصُوم { [ع] عصمتله متصف ،
عرض وناموسه مفایر
اولان فعل و عملدن چکین § کناهنر
وصوچنر § چوجق . صفت اوله رِق
استعمال اولندقدده عصمتله متصف ،
عصمتل معناسی اراده اولنور : (صَبِيّ
معصوم ، طفل معصوم) . (مَعْصُومَانَه)
= معصومجه سنه . (معصومِیت) =
معصوملق .

مَعْقُول { [ع] عقل ایله بیانلش ،
عقله قریب ، عقله موافق ،
عقلک بکتدیکی شی . (مَعْقُولَات) =
عقلک ادراک ایندیکی خصوصات .
(مَعْقُولِیت) = معقولك : (امر معقول ،
افاده معقوله) .

« ادراک اک اگر واریسه معقول شناس اول »
« جوری »

مَعْکُوش { [ع] عکس اولنش ،
ترسنه جویرلش ،

(مَعْرِفَتُورُز) = صاحب معرفت ،

هنری دیمکدر . جی (مَعَارِف) .

{ [ع] جنک ابدیله جنک بر ،
مَعْرِکَه میدان حرب . جی (مَعَارِک)

{ [ع] عرض اولمش ،
مَعْرُوض { نظره وقارشی به قونلش :

(معروض ساحة تماشا ، معروض
داعیلیدر ، کونته معروض ، بوجه
معروض) جی اولان (مَعْرُضَات)
= دائمًا کوچکر طرفندن بیوکاره
قارشی وقوعبولان افادات شفاهیه و
تحریریه به اطلاق اولنور .

{ [ع] بیلمش ، بیلن
مَعْرُوف شی : (شخص معروف ،

ذوات معروفه) ع عقلک ادراک ،
شرعک تجویز و تحسین ایتدیکی فعل
و عمل . بونک ضدی اولان (مَنکَر)
= عقل و شرعک رد ونهی ایتدیکی
عمل دیمکدر . (امر بالمعروف) =
معروف ایله امر (نهی عن المنکر) =
منکردن نهی :

« بارگاهک مرکز اجراسیدو »

« امر بالمعروف ونهی منکرک »

(حمدی)

{ [ع] عزل ایلش ،
مَعْرُول { مأموریتندن و منصبندن

چیقاولش . (مَعْرُولِیت ، مَعْرُولِ)

= معزوللک : (معزولیت معاشی) ،

(مَعْرُولاً) = معزول اولهرق ، عزل

(کورمک ، طومق) ماده لريله قوللا-
نیلیر : (بی معذور طومقکیز ، آتی
معذور کوردیلر) .

{ [ع] مهدیون (نردبان) ،
مَعْرِج { چیقہ جی پر . واسطه
عروج اولان آلتہ (مَعْرِج) ده دینیر .
جی (مَعَارِج) .

{ [ع] عمل عرض ، برشی
مَعْرَض { عرض اولنوب کوریلن
پر . ترکیه سی سرکی ، بازار دیمکدر .
(معرض ، سرکی) کله لری موجود
ایحکن آنلرک یرنده عربلرک اصلا
قوللانمقلاری (مشهر) لفظی قوللانمغه
هیچ لزوم یوقدر .

{ [ع] بیلیمک : (معرفت
مَعْرِفَت { حق ، معرفت نفس)
(علم) ایله (معرفت) بیننده کی فرق
(بَصَائِر) ده صورت آتیله ده کوستر .

لشدر . (معرفت برشی تفکر و اثرینی
تدبر ایله بیلیمکدن عبارت اولغله علمک
مفهومندن اخصدر ، بونک مقابل
(انکار) و علمک مقابلی (جهل) دره .
(علم) وجه کلی ایله و (معرفت)
وجه جزئی ایله بیلیمکدر . بوجهتله
جناب حقه معرفت اسناد اولنماز
لسانمزه کی صورت استعمالنه کوره
یالکز (بیلکی) معناسی دکل هنر ،
صنعت کی معناری ده افاده ایدر .

لو کون کي ياغلي حجر حائده شيلر : «رخنده باده دن يارک که آب و تاب اولور پيدا»
 (جاجي معجوني ، يو ياجي معجوني)
 جی (معاجين) .

مَعْدُوْدُ { [ع] صابيلمش ، صابيلان
 شي § عد و اعبار اولنان .
 (ايام معدودات) = قربان يايرانك
 برنجي کونندن صوکره کلن اوچ کون .
 برنجي کوننه (يوم النحر) دينلير .

مَعْدِلُ { [ع] عدول ايديله جک
 بره صابيله جق محل ||
 مَعْدُولُ { بعض کلمات فارسيه ده
 يازيلوب ده اوفونمايان

واو ، يا حرفلری .

مَعْدُوْمُ { [ع] يوق . (موجود)
 مقابلي . (النادر كالمعوم)
 = نادر اولان شي يوق كيدير .

مَعْدُوْمِيَّتُ (= معدومتي ، يوقلي .
 جی (معدومات) .

مَعْدَرَتُ { [ع] في الاصل ايراد
 ايديلن عذر و بهانه يي

قبول ايتك ، معذور طومتق معنائه دره .
 لكن لافزده عذر ، بهانه مقامنده
 قوللا نيلير : (سرد معذرت ، بيان
 معذرت) كسر ذال ايدهده تلفظي
 جائزدره . (معذرتند) = عذولي ،
 عذر صاحي (معذرتندي) = عذريلك
 (معذرتخواه) = معذور طومتق
 ايسته ين ، عذر ديله ين .

مَعْدُوْرُ { [ع] عذرتنش ، عذر
 معذور (كترتش ، عذولي اولان

مَعْدَلْتُ { [ع] جور و عذر ايتوب
 نفوس و عقوله استقامتي
 قائم اولان امر و حالي اجرا ، داد و
 انصافي التزام ايتك و عدل و حق ايله
 حكم ايله مكدركه لافزده عدالت ايتك
 دينلير . (معذلكتكتر) = معدلت
 يايجي . (معذلتيرور) = معدلت صاحي ،
 معدلت حاميسي (معذلتيروري) =
 معدلت پرورلك . كسر دال ايله تلفظي
 جائزدره .

مَعْدُنُ { [ع] في الاصل كسر دال
 ايله دره . ير آلتنده موجود
 اولان آلتون ، كوموش ، باقر و امثالي
 جواهر ارضيه نك بولندي يي پر ، كان ،
 اوجاق § اويله يرلردن چيقاريلان
 جواهر ، فلزات : (معدن طبق ،
 كوموش معدني ، معدن صوبي ، اسكي معدن .
 معدن كوموري) § مجازاً هر نسته نك
 مكان اصلينه اطلاق اولنور : (معدن-
 الخير والكرم ، معدن صروت ، معدن
 هرفان) ، (معدني) = معدنه منسوب .
 جی (معدنيات) .

« ديدة پر خونم ايتك معدن الماس اشك »
 « نك روي شيشه پر انكسار معدن صاقين »
 « نائلي قديم »

{ عَقْلِ مَعَانِ } = قازانچ فکری .
جی (مَعَاشَات) .

{ [ع] (مَعَشَر) ک جی ،
مَعَاشِر } جماعتلر ، گروهلر :
(معاشر مسلمین) .

{ [ع] (مَعْصِيَت) ک جی ،
مَعَاصِي } اواسر دینه به عدم اطاعت
صورتیه و قوعبولان کناهرلر : (ارتکاب
معاصی) .

{ [ع] (مَعْلَم) ک جی ، عقائد
مَعَالِم } دینه دن معدود اولان
قضایا ، مسائل § علم موضعلری که
کندیسه برشی استدلال اولنان اثرلر ،
نشانلر دیمکدر . پول نشانی کبی :
(مَعَالِمُ الْخَيْر ، مَعَالِمُ الْيَقِيْن) مفردی هیچ
قوللانیلماز . لائغزده (مَعْنَه) معناسنه
ایراد اولنه ماز .

{ [ع] کسب شرف و درجه
مَعَالِي } رفیع معناسنه اولان (مَعْلَاة) ک
جمیعدر که اکثریا اسم اوله رق معنوی
وجه لکالر یعنی علویه متعلق امور ،
احوال ، کیفیات معناسنده و درجات
عالیات معارف مقامنده قوللانیلیر .
مفردی هیچ قوللانیلماز : (میل معالی ،
کسب معالی ، ذات معالی سمات ، نام
معالی اتسام) ، (معالی امور) کبی
ترکیلرده (مکاسب الشرف) معناسنی
اغاده ایدر .

{ [ع] (مَعْنَى) نك جی ،
مَعَانِي } مألر : (معانی دقیقه ،
معانی و ضرایا) § علوم ادبیه دن بر
علمدر که مبادیسی مسائل نحویه و لغویه
دن عبارت اولوب لفظک مقتضای حاله
مطابقتی بیله یرن حالاتدن بحث ایدر .

{ [ع] (مَعْنِيَت) ک جی ،
مَعَانِيَش } کچنکه مدار اولان نسلر .
(مَعَانِيَش) = طرزنده یازماملی .

{ [ع] عبادت ایدمک بر ،
مَعْبُد } جامع ، مسجد : (معبد
اسلام) جی (مَعْبُد) .

{ [ع] برجهتدن دیگر جهته
مَعْبَر } کچمک ایچون یاپیش شی ،
کچید ، کویری . جی (مَعْبَر) .

{ [ع] کندیسه عبادت
مَعْبُود } اولمش ، تکرری : (معبود
حقیق اولان الله ذوالجلال) .

{ [ع] (مَعْنَه) کتیرمش ،
مَعْنُوهُ } بونامش آدم . فارسیده
(فَرْشُوْن) دینیلیر : (بیر معنوه)
جمله جلیله معنوی شوبله تعریف
ایدیور : (اول کیسه در که فهمی
قلیل ، کلامی مشوش ، تدبیری فاسد
اوله) .

{ [ع] افیون ، بنک ، خشخاش
مَعْخُون } کبی مسکر مواد و یا خود
اجزای دواشیه و بهارات ایله ترتیب
اوله رق قاینادیلان قواملی طائلولر §

« بیلیمز معادی بزم فتادن کیدن دخی »
(روحي)

• { [ع] (مَعْدَن) ك جی ،
مَعَادِن } آلتون و كوموش و امثالی
جواهر مختلفه ارضیه و بونلرك ظهور
ایندیکی محللر دیمکدر . (شبه معادن)
= فلزاته بکزه یین معدنلر .

• { [ع] التعا ایدمک ، صیفینه .
مَعَادُ } حق عمل : (معاد الله) =
اللهه صیفنقم معناسنه بر ترکیب عربیدرکه
ایجابنه کوره متکلم ایچون صرف
اولندیکی کبی مخاطب و غائب حقندهده
ایراد اولنور .

• { [ع] (معراج) ك جی ،
مَعَارِج } نردبانلر : (معارج کمال) .

• { [ع] (معرفت) ك جی :
مَعَارِف } (معارف جزئیه ، معارف
شقی) ، (معارف نظارت جلیله سی)
= معارفه عائد امور و خصوصاتی رؤیت
و مکاتب رسمیه یی اداره ایدن دائره
جلیله رسمیه . (مَعَارِفُورُ) = معا .
رفک ترقیسته خدمت ایدن ، نشر معارفه
چالیشان . (مَعَارِفُورُی) = معارفیر .
ورلکه . (مَعَارِفُورَانَه) = معارفیر .
ورجه سنه .

« بازارده کالای معارف ساتیلیری ؟ »
(واصف)

• { [ع] مدار تمیش ، دیرلک ،
مَعَاش } کینه چک شی ، آیتق .

(الغناك ، توجھك محل ظهوری
اولم) دیمکدر . (مَظْهَرِیت) =
مظهرلق ، موقیت .

• { [ع] بعضلر عندنده برشی
مَعَ } شی آخره ضم ایله مك ،
عندالبعض مصاحبت و مقارنت معناسنه
موضوع برکله درکه (ایله) و (برابر)
لفظلریله ترجمه اولنور : (مَعَ الْمُنُونِیَه)
= ممنونیتله (مع الافتخار) = افتخار
ایله (مَعَ هَذَا) = شونکله برابر .
(مع فائض) = فائض ایله برابر (مع
مانیه) = ایله اولقله برابر (مع زیاده)
= فضل سیله ، بول بول . (مَعَا) =
برلکده ، برابر اوله رق .

• { [ع] (مَعْبَد) ك جی ،
مَعَابِدُ } عبادته مخصوص محللر :
(معابد و مساجد) .

• { [ع] (مَعْبَر) ك جی ،
مَعَابِرُ } اوستندن کیله چک کمرلر ،
کوبریلر : (طرق و معابر) .

• { [ع] (مَعْبُون) ك جی ،
مَعَابِینُ } قواملی دوائی طاعتیلر .

• { [ع] محل رجوع ، عودت
مَعَادُ } ایدیلر چک یر ، عالم آخرت :
(مبدأ و معاد) ، (یوم معاد) =
قیامت کونی . بو معناده ضم میم ایله
اوقومق یا کلتندیر & انصراف ایدیلن
شیئه تکرار رجوع ایتک ، کری دونمک .

« یارب نه مطیه یله کوزر قالب عالم »
« لا »

مَظَاهِرُ : { [ع] (مَظْهَر) کجی،
اشیاک ظاهر اولدینی
محالر .

مَظْرُوف : { [ع] طرفلاغش، طرف
ایچنه قونلش، (مَظْرُوفاً)
= طرفی، قابلی اولدرق .

مَظْلَه : { [ع] گولسهک : (مَظْلَه)
آرام، مَظْلَه نین .

مَظِلَّة : { [ع] قیلدن یاپیلان بیوک
چادر .

مَظْنَه : { [ع] برشینک وجودینک
طن اولدینی بر، ظن

کوتورن : (مَظْنَه سوء) کسر طاء ایله
اولسی سماعدر قیناسی اولان طانک
فتحیه در آخرنده کی تاء مبالغه یه محولدر
(مَظْنَه الکرامه) مقامنده (مَظْنَه
کرام) دیمک بوس بتون یا کلشدر .
طوغریسی (مَظْنَه کرامت) دیمکدر .

مَظْنُون : { [ع] ظن اولنمش،
شبهی : (بوایشک
مظنون اولان نتیجه سی) کندیسه
برجرم اسناد اولنمش، برجرم واقمک
فاعلی ظن ایدلش آدم : (مظنون علیه) .

مَظْهَر : { [ع] فی الاصل محل ظهور
یعنی برشینک ظاهر اولدینی
یر دیمکدر . تائل، موفق مقامنده
قوللانیلیر : (مَظْهَر الثغات اولدم،
مَظْهَر توجه اولدم) کی تعبیر لرك معناسی

مَظْمُوح : { [ع] کوزر دیکیلن شی،
کوزر قوییلن بر، کوزی
قالدیروب باقه جق عمل : (مَظْمُوح نظر)
جی (مَظْمُوح) .

مَظْمُور : { [ع] طوبراق آلتسه
قونلش، گوملش .

مَظْمُورَه : { [ع] غزن کبی بر
آلتسه جیوبات و
اشیای سائر صافلامغه مخصوص عمل
& ضار، قیر : (مَظْمُورَه فنا،
مَظْمُورَه نسیان) .

مَظْمُوع : { [ع] طمع اولنمش،
حرص ایله آرزو اولنان
هر شی .

مَظْوِي : { [ع] دورلش، بوکلش :
(مَظْوِياً) = بوکیله رک،
دور بله رک : (مَظْوِياً تقدیم قلنان
عرضحال) .

مَظْهَرَه : { [ع] فی الاصل ایچنده
یقانیلوب کسب طهارت
اولنه جق عمل، غسلخانه، «مَظْهَره»
کبی صو قابنه اطلاقی غالبدر . فصیحی
کسر میم ایله (مَظْهَرَه) درکه ایچنه
شرب ویا تطهر ایچون صو قونیلان قاب
دیمکدر .

مَظِيَّة : { [ع] بینمکه صالح حیوان،
بینک حیوانی، دابه .
(مَظِيَّة ران) = بیندیک حیوانی یوله
سوریچی، سورن . جی (مَظِيَّاً) .

(مطروح منه) = کندیسندن کوچك عدد طرح اولتان بيوك عدد .

مَطْرُودٌ { [ع] طرد اولتنش ، چيقاريلوب ايراق ايدلش ، قوغلمش . (مَطْرُودِيَّت) = مطرود .

لق ، قوغلملاق . جى (مَطْرُودِيَّت) : (مكتبدن مطرود ، مأموريتندن مطرود) .

مَطْعُونٌ { [ع] طعن اولتنش ، ذَم وتعييب ايدلش § طاعون دينلن عات طوتلش . (مَطْعُونًا) = ويايه طوتيله رق : (مطعوناً وفات ايتدى) .

مَطْفِيٌّ { [ع] اطفا ايدلش ، سوند . برلش . اصل (سوگند برلش) **مَطْلَبٌ** { [ع] طلب اولتان شى ، مرام ، مقصد § بحث ، مسئله .

مَطْلَعٌ { [ع] طلوع ايدمه جك ، باش محل : (طلع شمس) § برمنظومه نك ايلك بيت مصرعى : (حسن مطلع) = غزلده مطلعى تعقيب ايدن بيت لطيف . «ديجور جبرى مطلع نور سرور ايدر» «آه درونى مشعله صبحگاه ايدن» «نجمارزاده»

مَطْلُوبٌ { [ع] طلب اولتان ، ايسته تيلن شى § برينك آلمنه حق اولان شى ، آلاچق . جى (مَطْلُوبَات) .

مطبوعه ، كتاب مطبوع (جى (مَطْبُوعَات) = باصلمش شيلر ، كتاب ، غزته و هر درلو اوراق سائره . (مطبوعات اداره سى) = غزته لره ، مطبعه لره متعلق امور ومصالحى رؤيت ايدن دائره رسيه § حسن طبيعته موافق ، لطيف ، طبعه خوش كلن ، مقبول ، بگنلش : (اندام مطبوع ، طور مطبوع ، قامت مطبوعه) .

«عجب مطبوع و دلکش در سراپا حسن اندامى» «نقى»

مَطْحُونٌ { [ع] طحن اولتنش ، دگرمنده اوگودلش .

مَطَرٌ { [ع] ياغور . جى (أَمْطَارٌ) .

مَطَرَانٌ { [ع] طائفه نصارانك بو يوكلى ، يستوپوس ، متره پوليد كى بو يوك پاپاسلىرى . كبر ميم ايله ده جا نذر د .

مَطَرَةٌ { [ع] قربه ، ايچنه صو قونيله جق قاب ، خصوصيله يول ايچون مشيندن پاپلان صو قابى .

مَطَرَحٌ { [ع] طرح ايدمه جك ير § موقع ، ترتيبگاه . جى (مَطَارِحٌ) .

مَطْرُوحٌ { [ع] طرح اولتنش ، قوريلوب ياپلش : (قصر مطروح دلپسندى) § آتلش ، براغلمش . حسابده بيوك عدد دن کوچك عددى چيقارمغه دينيلير .

ضرب عملیاتندہ مقدارینک چو عالمی
ایستہ نین عدد (مضروب بہ) =
کندہ سنے دیگر بر عددک ضرب اولندی
عدد (مضروبین) = یکدیگر یلہ
ضرب اولنان ایکی عدد دن ہربری
مضروب { [ع] ضررہ دوچار
اولش، ضرر کورمش
مضروب { [ع] اور یلہ رک پالش،
اورلش شی : (چاہ
مضروس) .

مضمضہ { [ع] صوی آغیزہ
چاقامق (ضاد لڑ ط
کی اوقونور : (مضمضہ واستشاق)
مضموم { [ع] ضم اولمش، علاوہ
ایدش § ضمہ ایلہ یعی
اوتری ایلہ اوقونان حرف .

مضمون { [ع] اودمش، اودمش
لازم کلن شی § مال،
مفہوم، معنی، آگلاشیلان شی :
(مضمون بیت، مضمون عریضہ،
مضمون شعر، مضمون کلام) §
نکتہ لی، جناسی، صنعتی سوز :
(مضمون بکر)، (مضمون برداز)
= مضمون ترتیب ایدیچی، ایدن .
جی (مضامین) .

نولہ دیوشیرہ بقایاسی مضمونلرینک
» خامہ تحصیل کالاندہ باقی قولیدر
» ثابت «

مضیق { [ع] طار بر § طار، زور،
سقی ایش : (امر مضیق) .

مطایح { [ع] » مطبخ « ک جی،
یک پیشیریلہ جک محالر .

مطایع { [ع] » مطبوعہ « نک جی :
(مطایع موجودہ) مفردینہ
باقی .

مطاف { [ع] طواف ایلہ جک بر،
اطرافی دولاشیلوب زیارت
اولنہ جق محل : (مطاف اتیاء، مطاف
قدسیان) ضم میم ایلہ استعمالی پک
یا گلدشدر .

» میخانہ فی سیر ایتدم عشاقہ مطاف اولمش
» تکلیف وتکلفدن سکانی معاف اولمش
» شیخ غالب «

مطالب { [ع] » مطلب « ک جی،
طلب اولسان شیر :
(مطالب مشروعه، نائل مطالب) .

مطالع { [ع] » مطلع « ک جی :
(مطالع نجوم) .

مطایب { [ع] کزیدہ، سچلمش
شیر . بولفظک مفردی
یوقدر .

مطح { [ع] یک پیشیریلہ جک محل :
(مطح کدیسی) .

مطبوعہ { [ع] کتاب، غزتہ و
اوراق باصیلہ جق بر :
یا گلش اولہرق (مطبوعہ خانہ) دیمہ لی .

مطبوع { [ع] طبخ اولمش،
پیشیرلش شی : (طعام
مطبوع) .

مطبوع { [ع] طبع اولمش،
باصلمش : (رسالہ)

آلار. بوماسبتله قانون، عود و وطنور
کي ساز انواعي چالقي ايچون قوللايلان
شيرله دينيلير .

مَضَامِينُ { [ع] (مضمون) كُ
مضامين مكاتيب) .
مضامين مكاتيب) .

مَضَاقُ { [ع] طارلق : (دفع
مضاق) مضاق) .

مَضْبُطَةٌ { [ع] محبرات رسميه دن
بريسنك اسميدر !

مَضْبُوطُ { [ع] ضبط اولنش ،
تصرفه آلتش : (اوقاف مضبوطه ،
بلاد مضبوطه ، نقد مضبوط) §
يازلش ، قيد ايدلش : (افاده مضبوطه)
§ طولولو ، طاغنيق اولمايان .

مَضْجَرُ { [ع] كوكل طارالاجق ،
مضجر { سيفيله جق بره جمي (مضاجر)

مَضْجِعُ { [ع] ياته جق بره مجازاً
مزار ، قبر معاننده قوللا .

نيلير : (نورالله مضجعه) = الله ياتدين
بري نورلاندريسون . جمي (مضاجع) .

مَضْحَكُ { [ع] كوله جك آدم ،
مضحك { مسخره ، صويستاري .
جمي (مضاحك) .

مَضَرَّتُ { [ع] زيان ، ضررلي شي .
مضررت { (منفعت) كُ ضدي .

مَضْرُوبُ { [ع] ضرب اولنش ،
مضروب { دوگلمش ، طاياق
يمش : (ضارب ومضروب) § حسابك

مصلوب) . (مصلوباً) = آصلدش
اوله رق . (مَصْلُوبَتٌ) = مصلوبلق .

مَصْنُوعٌ { [ع] صانعك ياپديني
مصنوع { شي ، صنعت و هنر
واسطه سيله ياپيلمش اولان شي . جمي
(مَصْنُوعَاتٌ) § دوزمه ، يايه شي ،
ساخه : (شكايتمه نك مصنوع اولديني
تحقيق ايتدي) .

« صانع اولان ممكن دكل مصنوعدن اوله جدا »
« فضولي »

مَصُونٌ { [ع] محفوظ ، صيانت
مصون { اولنش ، صاقلامش :
(بيوت و مساكن قانوناً تعرضدن
مصوندر) .

مَصِيرٌ { [ع] في الاصل رجوع و
مصير { تحولي متضمن اوله رق يعني
برنسه صوكره دن باشقه درلو اولق
معانسته اولان صيرورت مصدردن
اسم مكاندو عمل صيرورت ديمكدور :
(ضمير صداقت مصير) .

مَضْجِيعُ { [ع] « مَضْجِعُ » كُ جمي .
مضاجيع { ياته جق يرلر ، قبرلر :
(مضاجيع اولياء) .

مَضَارٌ { [ع] (مضرت) كُ جمي :
مضار { (دفع مضار) .

مَضَارِبُ { [ع] محل ضرب معنا .
مضارب { سه اولان (مضرب) كُ

وآلت ضرب ديمك اولان (مضرب) كُ
جمي ، دگنك و قامچي كبي اوره جق

و مصروف موقتند قوللايلير . جمى
(مَصْرُوف) .

{ [ع] صرعه علتته } مَصْرُوع .
طونلش ، صرعه لى .
(مصروعاً) = مصروع اوله رق .

{ [ع] صرف و خرج } مَصْرُوف .
اولنلش ، بذل ايدنلش .
ماديات و معنوياته قوللايلير : (نقد مصروف ، نقود مصروفه ، مبالغ مصروفه ، همت عليه لرى مصروف يسورلىق بابتده) ، (مصروفى) و (مَصْرُوفِيَّت) = مصروفلىق § چورلش ، دونديرلش .

« مصروف جبر خاطر اهل نیازدر »
« لطف دمادمك كرم يى نهايتك »
« نائلى قديم »

{ [ع] فى الاصل كسم ميم } مَصْطَبَةٌ .
ايلاه اولدينى حالده فتح ميم ايلاه معروف و مستطرد . بعض بويوك قابولر آراستنده و قهوه خانه و ميخانه كچي يرلردهكى اوستنه او طوريله جتى سد و بيكلره اطلاق اولنور : (مصطبة)
الفت ، مصطبة زندان) جمى (مصاطب) .
« اى نائلى ترانه كل ككندن اولديلر »
« روحانيان مصطبة اتبناه مست »
« نائلى قديم »

{ [ع] يوقارى چيقه جتى } مَصْعَد .
ير ، محل صعود . جمى
(مَصَاعِد) .

{ [ع] صف ، طابور باغلا } مَصْف .
يه جتى ير § جنك ، حرب .
(مَصَاف) جنك معناسنده قوللايلير .
{ [ع] صف باغلامش } مَصْفُوف .
صف هيئته كيرمش ، صيره ايلاه ديزلش .

{ [ع] صبقل اورلش ، مصقله ايلاه جلا ويرلش } مَصْقُول .
جلانلش .

{ [ع] يوغورت صويى } مَصْل .
(مَصْل دم) = يوغورت صويى كچي براز صارومتراق اولان قان صويى (مَصْل لَبَن) = سورتقه ديزيلن برنوع آيران .

{ [ع] بر ايشك خيلى } مَصْلَحَت .
اولسنه سبب اولان شى .
(مفسدت) مقابل : (دروغ مصلحت آميز) § اصم ، خصوص ، ايش : (مصلحت شناس) = مصلحت آكلا .
ييجى ، آكلانان (مَصْلَحَت پَن) = مصلحت كوريجي ، كورن ، ايش كور .
مكده وقوف و تجربه صاحبي اولان .
(مَصْلَحَت كدار) = سفير وكيلى ، كوچوك ايلچينك يرنده بولسان ، صنوف سفردان دردنجي صنئ تشكيل ايدن ايلچيلرك هربرى .

{ [ع] صلب اولنلش ، } مَصْلُوب .
(مَصْلُوب آصللش :) جاني

مَصَالِحُ { [ع] مَصْلَحَتٌ } ڏجي ٿي :
(مصالح رسبه، مصالح

ذاتيہ) . (اصحاب مصالح) = ابواب
حکومتہ مراجعت ايئن ايتي صاحب لری .

مَصَائِبُ { [ع] مَصِيبٌ } ڏجي ٿي :
مَصَائِبُ جَمْعِي ، اسانہ اصابت

ايئن قضائر وکدر لری : (مصائب جهان ،
مصائب عظيمه ، مصائب خانان سوز)

(مصائب) طرز زندہ يازماملی .
مَصْحُوبُ { [ع] مَحْبُوبٌ } ڏجي ٿي :
مَحْبُوبٌ جَمْعِي ، حجت اولئش ،

ايئلش ، قوجاقلائش . (مَصْحُوبًا)
= مصحوب اوله رق .

مَصْدَرٌ { [ع] مَصْدَرٌ } ڏجي ٿي :
مَصْدَرٌ لُشَاتُ ابتدائي يری ، محل

صدور : (مصدر فضائل ، مصدر
مکارم) ۽ فاعل لفظ ومعنی جهتيه

اصل و مأخذی اولان کله ، مشتقات
آئلديني اصل . (مَصْدَرِي) = مصدره

منسوب (مَصْدَرِيَّت) = مصدرلق .
مَصْدُوقَةٌ { [ع] مَصْدُوقٌ } ڏجي ٿي :
مَصْدُوقَةٌ طوغری سوز ،

کرچک .
مَضْرَعٌ { [ع] مَضْرَعٌ } ڏجي ٿي :
مَضْرَعٌ گوردہ شجک يری ،

سورشي ميداني ، پهلوانق
ايده جک محل . جَمْعِي (مَضَارِع) .

مَضْرَفٌ { [ع] مَضْرَفٌ } ڏجي ٿي :
مَضْرَفٌ اصلي (صرف

ايده جک يری) ديمک
ايسده لساعزده اکثرا کيسه دن چيqa .

ريلان ، صرف اولنان آچہ معناسنده

مَضْرَعٌ { [ع] مَضْرَعٌ } ڏجي ٿي :
مَضْرَعٌ صوريتق ، برنسنه

مَضَارِيعُ { [ع] مَضَارِيعُ } ڏجي ٿي :
مَضَارِيعُ جَمْعِي ، چراغلر ، تنوير

آئل لری : (مصابيح نجوم) .
مَضَاحِفٌ { [ع] مَضَاحِفٌ } ڏجي ٿي :
مَضَاحِفٌ جَمْعِي : (مَضَاحِفٌ شَرِيفَه)

مَضَادَرٌ { [ع] مَضَادَرٌ } ڏجي ٿي :
مَضَادَرٌ مصدر لری ، نسنه صادر

اولان ير لری : (مصادر الطاف ،
مصادر مجوهله) .

مَضَارِعٌ { [ع] مَضَارِعٌ } ڏجي ٿي :
مَضَارِعٌ جَمْعِي : (نظمہ کلبه

بونده تنابع اضافاتی اوچ درجه يه قدر
قوللاه بيليرسه کده مضارع و ابيات

ايچنده جايجا ترکیبه ادوات وکلائک
بولنسنه دقت ايتلی یز - لا) .

مَضَارِفٌ { [ع] مَضَارِفٌ } ڏجي ٿي :
مَضَارِفٌ جَمْعِي ، خرج و صرف

اولنان شيلر ، مبلغلر : (مضارف ذاتيه ،
مضارف متفرقه ، مضارف کثيره) ،

(مَضَارِفَات) تمبيري ياکلش ايسده
لساعزده و خصوصيه کتابت رسميه ده

مستعملدر .
مَضَارِيفٌ { [ع] مَضَارِيفٌ } ڏجي ٿي :
مَضَارِيفٌ جَمْعِي : (مضاريف شهریه)

مَضَافٌ { [ع] مَضَافٌ } ڏجي ٿي :
مَضَافٌ صَف و طابور محملری

و جنک ايچون طوريلان ير لری ۽ جنک
وقال : (روز مصاف) .

« آدم اسیر دست مشیت دگیدر »
 « عالم زبون پنجه قدرت دگیدر »
 « تابی »

مَشِیَّتْ { [ع] فی الاصل (شیخ) ک
 جمعیدر. لکن ناسازده
 مصدر اوله رق شیخک مرشدک معنا
 سنده قولانیلیر : (مشیت اسلامیہ)
 = شیخ الاسلامق ، مناسب غمیہ نک
 متباسی : (مقام مشیخت ، دائرہ
 مشیخت) جمعی (مشایخ) .

مَشِیْمَه { [ع] صوڪ، دون آشی .
 چوجنی آناسنك قازنده
 بساهمك ایچون قان طور بهسی صکی
 چوجفك كوكبكنه متصل اوله رق خلق
 اولنش برجسدر . چوجفك وجودنده
 دوران ایدن قان بوگا داخل اولوب
 والده سنك رحی جوازنده کی طامارله
 ارباطی اولدینی حالده آنرله مبادلات
 غنایه ده بولنه رق تنفس وتغذیسته
 خدمت ایدره . جنینك طوغدیفی متعاقب
 كوكبی كلمز یعنی مشیمه ایله ارباطی
 قطع ایدلرسه بدشده کی قان روح حال
 مشیمه به قاچهرق فوتی موجب اولوز .
 جمی (مشیم ، مشایم) دره .

« آبتن صفا و کدر در لیلال هپ »
 « کون طوغه دن مشیمه شبدن نه لرطوغار »
 « رحی »

مَشِیْمُوم { [ع] بدشده بك یعنی
 خال، سیاه لکه موجود
 اولان ، بکلی آدم .

مَشْهُود { [ع] کورلش ، کوریلن
 شی، جمعی (مشهودات) :
 (تحریر مشهودات ، سرد مشهودات) ،
 (مشهود به) = شهادتله اثبات اولنه .
 جق حق ، بوحقك تعلق ایندیکی مال
 (مشهود علیه) = شهادت واقعه
 کندی علیهنده اجرا اولنان وشهادت
 اقتضاسنجه حقیر و محکوم اولسی ایجاب
 ایدن آدم ، (مشهود له) = شهادتدن
 استفاده ایدن آدم وشهادتله اثبات
 اولنه جق حقك صاحبی .

مَشْهُور { [ع] شهرتلی ، ناملی ،
 مشهور } اولنی : (غلط مشهور ،
 شاعر مشهور ، حکیم مشهور ، ادیبه
 مشهوره) .
 « دل ویرمه غم عشقه که عشق آفت جاندر »
 « عشق آفت جان اولدینی مشهور جهاندر »
 « فضولی »

مَشِی { [ع] یوروومك : (مشی و
 مشی } حرکت) ، (مشیاً) =
 یوروومرك ، یایان اوله رق .

مَشِیْب { [ع] اختیارلامق ، صایق
 ساقال آغارمق .

مَشِیَّتْ { [ع] ارادت ، ایستك ،
 دیللك : (مشیة الله)
 « ارادت » ایله پیلرندک فرق « مشیت »
 ا کوانه « ارادت » ک ا کوان واحکامه
 طائد اولمیدر . عرییده فصیحی
 (مشیة) در .

ماده سیله قوللایلیر: (مشقت چکیور).

مَشْكُوزُ { [ع] شکر اولمش ،
شکره شایان ، ممدوح ،

مقبول دیمکدر : (سعیکنر مشکور
اولسون ، مشکورالمسای ، خدمات
مشکوره) .

مَشْكُوكُ { [ع] شک اولنش ،
شکلی ، شبهه لی :
(مشکوک الاحوال) .

مَشْكُولُ { [ع] اوچ آیانغی
بیملکارینه قدر بیاض

آت § اصطلاح عرونده شکل زخانی
جازی اولان جزء دیمکدر که حرف
ثانی وسایع محذوف اولور «فاعلاتن»
دن الف ونونک حذفله قالان (فعلات)
کچی .

مَشْمُولُ { [ع] قایلانمش ، احاطه
اولنش ، محاط : (مشمول

نظر الثقات ، مشمول نكاه مرحت) .

مَشْمُومُ { [ع] مسک ، عطر کچی
کوزل قوقولو ننه §

قوقلاغش .

مَشْمُومُ { [ع] شامتلی .

مَشْهَدُ { [ع] محل شهادت ، برینک
شید دوشبدیکی محل ؛

مدفن و مزار : (مشهد معظم امام
حسین) .

«مشهدمدن شوق کویکله رواندر قان هنوز»

«کورمدی نیفک بنم کبمده برقریان هنوز»

«معلم ناجی»

«دیمجور مجری مطلع نور سرور ایدر»

«آه دورنی مشعل صبحکاه ایدن»

«ابن النجار»

مَشْغَلَهُ { [ع] ایش کوج ، اسباب
شغل ، مشغولتی موجب

اولان شی . جمعی (مَشْغَل) .

مَشْغُوفُ { [ع] مفتون ، آشفته ،
عقلی باشنده اولمایان دیوانه

مَشْغُولُ { [ع] ایشه طالمش ، بر
ایشله اوغراشان ، الی

ایشده بولنان آدم : (المشغول لایشغل)

= مشغول اشغال اولنماز (مَشْغُولِيَت)

= مشغولک ، بوش طورمامازلیق .

مَشْغُوعُ { [ع] حق شغفه نك تعلق
مَشْغُوعُ ایتدیکی عتقاره (مشغوع

به) = شغفک مابه الشغه اولان ملکی .

مَشْقُ { [ع] تعلیم و تحصیل ایدلک
ایسته نیلن شی ایچون

استادک یازدینی ویا ویردیکی درس ،

نمونه : (حسن خط ایچون مشق ،

یازی مشق) صنایع نفیه درسلیرنده

اطلاق اولنور : (موسیقی مشق ، رسم

مشق) ، (مشق ایتک) = بر شیئی

اوکرتمک ایچون چالیشوب جابالامه :

(یازی مشق ایتک ، نوطه مشق ایتک) .

«مشق ایلدی پروانه وشمع وکل صدبرک»

«یاغنه یی ، یاقله یی ، یاقا بیرتمه یی بدن»

«کاظم»

مَشَقَّتُ { [ع] زحمت ، محنت ،
مَشَقَّتُ صیغتی . «چکمک»

جعی (مَشْرُوبَات): (مَشْرُوبَات كَتُولِيَه)

= اسپر تولو ایچکیلر، راقی وامثالی کی.

مَشْرُوح { [ع] آچلمش، شرح
مَشْرُوح } وایضاح اولمش :
(بروجہ مشروح) .

مَشْرُوط { [ع] شرط قیلعش،
مَشْرُوط } برقید ایله باغلانمش .

(مشروط له) = واقف طرفندن منافع
وقفك شرط، وقف ایدلش اولدینی
شخص ویا جهت، (مشروطه) =
وقف خانه .

مَشْرُوع { [ع] شرعاً جواز ویرلش،
مَشْرُوع } موافق شرع کورلش
شی: (امر مشروع)، (مشروعیت)
= مشروععلق: (مشروعیت استعما-
لنده شبه اولمایان) .

مَشْعَر { [ع] حواس الساتیه دن
مَشْعَر } هر بری § مناسك حج
عالمترینك هر بری . (مشعرالحرام)
= مزدلفه قرینده برطاغ .

مَشْعَل { [ع] قندیل، آیدینلی
مَشْعَل } ویرمك ایچون ایچنده
مَشْعَلَه } چیره وسائرہ یاقیلان
دمیردن معمول قاب .

(مَشْعَل كَش) = مشعله جی، مشعل
چكن. جعی (مَشَاعِل) .

« غم مشعلیدر بوسونمك اولماز »
« جان ویرمك اولورده دونمك اولماز »
« شیخ غالب »

مَشْحُون { [ع] طولایرلش، طولو.
مَشْحُون } اکثریا ممتویانده قوللا.

نیلیر: (قلب محبت مشحون، مشحون
مسررت) .

« داغما کارگه بندر اقبالی اوله »
« جنس کالای امانی ایله یارب مشحون »
« منیف »

مَشْرَب { [ع] خوی، مزاج،
مَشْرَب } طبیعت، خلقت: (مشرب

قلندوانه، مشرب صوفیانه، مشرب
لا ابالیانه) جعی (مشارب): (مشارب
اقوام) اساعزده عمر بیده اولدینی کی
ایجه جك یر، ایچمك معنارلنده اصلا
قوللانیلماز .

مَشْرَع { [ع] پول، کجید § صو
مَشْرَع } اولوغی، میزاب. جعی
(مَشَارِع) .

مَشْرِق { [ع] کونشك طوغدینی
مَشْرِق } بر، محل طلوع. (مشرقی)

= مشرقه منسوب. جعی (مَشَارِق) .

« مشرق » و « مغرب » کله لری مفرد
اولورق ذکر اولنورسه شرق و مغرب
جهتلی و « مَشْرِقَین »، « مَغْرِبَین »
طرزنده تشبیه سیله ذکر اولنورسه
صیف و شتا مطمن و مغرب لری و « مشارق »
و « مغارب » کی جمع صیفه سیله ذکر
اولنورسه هر کونك یاخود هر فصلك
درجه مطلع و مغرب دیك اولور .

مَشْرُوب { [ع] ایچلمش، ایچلمكه
مَشْرُوب } صالح، ایچیه جك شی.

سز عد اولنديفته یناء (شامت)
موقعنده قولانیایر: (شامت افکار).

مَشَاهِد { [ع] «مَشْهَد» ك جمعى،
شهادت بربرى، مسلمانيك
شہید اولدقلى علقر.

مَشَاهِير { [ع] «مَشْهُور» ك جمعى:
(مشاہیر شعرا - مشاہیر
رياضيون، مشاہیر النساء).

مَشَايِخ { [ع] «شَيْخ» ك جمع الجمی،
اختیارلر دیمكدر.
اصطلاحده برمسلك ویا حلك اولو-
لری، بویوكلری معناسنده قولانیایر:
(مشایخ طریقت مولویه، مشایخ
قبائل) تركجه ده (مشایخ) صورتنده
یازماز.

مَشَائِم { [ع] «مَشْئُوم» ك جمعى،
اوغورسز اولان لسته لر.

مَشَائِر { [ع] قیشین ملوره حق
یر، قیشلایه حق بجل،
مَشَائِر { قیشلاق. (مشتی)
صورتنده ده یازیر.

مَشَائِم { [ع] شتم اولمش،
سویكلمش.

مَشَجِر { [ع] آعاجی چوقه،
مَشَجِر { بر، آعاجلى،

قورو. (شجرا) ده بومنايه در.

«عكس تكبير ايله طولش دره لر»
«سجده ایلردی بوگما مشجره لر»
{ حامد }

«زهی مشاطة زینت فزای طبع نظم آرا»
«عروس بكر فكر مرشك رباب الحجال ایلر»
«نیل»

«طبع عروس معنی یه مشاطه لقی ایلر»
«اندیشه م آینه، قلم سرمه دان ویرر»
«نفی»

مَشَاعِر { [ع] «مَنَاسِك» ك ادا
اولنه حق موضعی معناسنه
اولان «مَشْعَر» ك جمعى في حاسة
انسانی یه ده (مشعر) اطلاق اولنديفتدن
جمعی (حواس انسانیه) معناسنی ده
افاده ایلر.

مَشَاعِل { [ع] «مَشْعَل» و «مَشْعَلَه»
{ ك جمعى. شعله، ایشیق
ویرمك آلتلر، قندیللر.

مَشَاغِل { [ع] «مَشْغَلَه» ك جمعى:
{ (مشاغل كثیره، حیالات
مشاغل).

مَشَاق { [ع] «مَشَقَّت» ك جمعى:
{ زچتلر، محنتلر: (مشاق
حیات).

مَشَام { [ع] بورون، بورون ایچنده
مَشَام { قوقو آلان یر: (مشام
جان، تمطیر مشام).

«عطر خویله پر اولوردی مشام»
«خاقانی»

مَشَامَة { [ع] «مِیْمَت» ك ضدی.
{ فی الاصل صول جانب
دیمكدر. صاغ اوغورلی و صول اوغور.

وجه تسمیه حقیده کونا کون روایات
موجود ایسه ده اوجه روایت عبرانیجه
(مشیح) لفظندن معرب اولسیدر .
(مسیحی) = بنی مشار الیه منسوب
دیمکدر که خریستیانلره اطلاق اولنور .
جمعی (مسیحیون) دره . (مسیحا نفس)
و (مسیحا دم) = مسیحا نفسی ،
نفسی مسیحا کبی :

« معجز غا بر لب لعلت جو مسیحا »
« تازنده کنی مرده صد ساله غمرا »
« مولانا »

« بن نه مسیحی نه مسیحا دم »
« ذوق حقیقته آزار آدم »
« ناجی »

« اعجاز کف کلیم عمران »
« آثار دم مسیح صریح »
« حالتی »

مَسْئُولُ { [ع] سؤال اولنش :

§ بروطیفه ویا ایشدن کندیشه سؤال
توجه ایدن : (مأمور مسئول ، مدیر
مسئول) § بر سبيله دوچار توبیخ
و جزا اولان : (امانتک ضیاعندن
فلان مسئولدر) § حاجت ، طلب و
استدعا ایدلش شی : (اسعاف مسئول)
(مسئولیت) = مسئولک : (مسئولیت
قانونیه ، مسئولیت معنویه ، مسئولیت
جزائییه) .

مَسِيرُ { [ع] سیر محلی ، سیرانگاه ،
کزمه ، کزله جک یر .
مَسِيرَه { مصدر میمی اولق اعتبا -
ریله (مسیره گاه) طر -
زنده استعمالی جائزدر :

« نیلیم سیر مسیری دل اسیر غم ایکن »
« لیلایام »
« شهباز فلک مسیر مضمون »
« شاهین ملک شعار معنی »
« انسی »

مَسِيلُ { [ع] صویک آقدینی یر ،
صویک آقوب کچدیکی یول .

مَشَارِبُ { [ع] (مشرب) ک جمعی ،
مشربلر ، طبعیلر :
(مشارب القوم شی - لا) = طبایع
قوم مختلفدر .

مَشَارِقُ { [ع] (مشرق) ک جمعی ،
کوکواکب و موسم
دکیشدکه شمس و قمرک طلوع ایتدیکی
دوجهلر : (مشارق و مطالع) .

« دل شرق تجلاده کورر شمس هدایی »
« آرتق آسما لازم می مطالعه مشارق »
« اسرار دده »

مَشَاطَه { [ع] « ماشطه » کبی
تسوانک ، خصوصیه
کلینک صاچلرینی طارایوب یوزنی تزیین
ایدن ، چهره و اندامنی بزمین قادین :
« حاجت مشاطه نیست روی دلارامرا »
« شیخ سعدی »

مَسْمُوعٌ { [ع] ایشیدلش . (غیر
مجموع) = ایشیدلامش .
جمعی اولان (مَسْمُوعَات) = شایع
اولان ، ایشیدلش خبر لر دیمکدر .
مَسْمُومٌ { [ع] آغولو ، زهرلی شی
§ زهرلنش ، آغولانش .
(مَسْمُومًا) = زهرلنش اولورق :
(مَسْمُومًا وفات) .

مَسْنَدٌ { [ع] اوزرینه طایانیلان ،
استاد اولان شی : (مسند
نقطه سی) § درجه ، رتبه ، جاه ،
منصب : (مسند صدارت) جمعی
(مَسَائِدُ) ، (مَسْنَدُ آرا-ی) =
مسند زینت و برنجی ، ورن . (مَسْنَدُ
لِشَنِ) = مسند ده اوتورنجی ، اوتوران :
« شهریار آسمان مسند که اولش تا ازل »
« سجده گاه تاجداران جهان خاک دری »
« نفی »

مَسْنُونٌ { [ع] بیلنش بیجا §
مَسْنُونٌ { اوزرندن عمر کچمش ،
بیلاشمش شی § عادت اولش ، سنت
قلمش ، سنت سنیه نبویه دن معدود
شی : (امر مسنون خان) .
مَسْهُوفٌ { [ع] (سُہَاف) یعنی
موصوف ، پک چوق
صو ایچدیکی حالده قانماق علتله دوچار
اولان .

مَسِيحٌ { [ع] حضرت (عیسی)
عليه السلام نام دیگریدر .

پورد ایدیلنش بر : (محل مسکون ،
اراضی مکونه) ، (غیر مسکون)
= انسان خالی ، ایچنده اوطوران
بولتایان (ربع مسکون) = دنیانک
قره قسمی که اوزرنده انسان ساکندر .
(اهائی ساکنه) تعبیری طوغری
(اهائی مکونه) تعبیری خطادر .
مَسَاكٌ { [ع] حیوان بوغاز لایه جق ،
سَحْ ا یوزه جک بر ، سلخغانه .
جمی (مسالخ) .

مَسْلُکٌ { [ع] معنی طوبیاه جق
بول : (مسلك جدید ،
مسلك ادب ، مسلك تجارت ، عسکرک
مسلكی) جمی (مَسَالِكُ) .

« بیک سنه لك رودکی »
« طوبدی بوخوش مسلكی »
« عالم او عالم ینه »
« اولیه لم مشتکی »
« معلم ناجی »

مَسْلُوبٌ { [ع] سلب اولنش ،
محو ایدلش ، صولش ،
کیدرلش . (مسلوب الشعور) =
دیوانه ، دل .

مَسْلُوحٌ { [ع] دریمی یوزلش .
مَسْلُولٌ { [ع] قینندن چیقارلش
(قیلنج : سيف مسلول)
§ (سَل الرَّمه) دینیلن ورم خسته لفته
کرفتار اولان :

« تیغ توحید ایدی ابروی رسول »
« کورینوردی ایکی سيف مسلول »
« خاقانی »

مَسْفُوكٌ { [ع] دوكولش ،
آقيدلش : (دماء
مسفوكه) .

مَسْقَطٌ { [ع] دوشه جك پر ،
عمل سقوط : (مسقط -

مَسْقِطٌ { الرأس) و (مَسْقِطٌ
رأس) = انسانك
طوغدينى پر ، محل ولادى . (مسقط -
الطائر) = قوشك قانادى .

مَسْكَنٌ { [ع] ساكن اوله جق ،
اوطوريله جق پر ، خانه ،
مزل : (مسكن كبرانه) جى (مَسَاكِن) .

« مسكنمدر بر معالى پرورك كاشانه سى ،
« كوكلك سيرايت نه عالىدر تماشاخانه سى »
« معلم ناجى »

مَسْكَنَتٌ { [ع] مسكينك ، فقر
و ذلک § بر نوع
علت كه (جذام) ده دينليز .

مَسْكُوبٌ { [ع] قابه دوكلش ،
آقيدلش .

مَسْكُوكٌ { [ع] سَكَلَى ، تداول
اتك ايچون اوزرينه

سَكَه اورلش شى . جى اولان
(مَسْكُوكَات) = سَكَه انواعى ، آقچلر ،
پازهلر ديمكدلر : (مسكوكات اداره سى ،
مسكوكات عتيقه ، مسكوكات عثمانيه ،
مسكوكات خالصه) .

مَسْكُونٌ { [ع] ايچنده ساكن
اولنلش ، اوطورلش ،

(مسرت بختا) = مسرت باغشلايى ،
باغشلايان .

مَسْرُودٌ { [ع] سرد اولنلش ،
بيان قلمش : (افاده
مسروده ، بروجه مسرود) .

مَسْرُورٌ { [ع] سرورلى ، سويغلى ،
سويغش . (مسروريت)
= دلشادلى ، سويغليك .

مَسْرُوقٌ { [ع] چالمنش ، آشپر .
لمش : (نقد مسروق ،
اموال مسروقه) .

مَسْطُورٌ { [ع] سطرلاش ،
يازلش : (بروجه
مسطور) § « مذكور » مقامنده ارتق
استعمال اولنيور .

مَسْعَدَتٌ { [ع] سعادت ، بختيارلى ،
طالع اويغونلى :
(اميد سعادت) .

مَسْعُودٌ { [ع] سعادتلى ، بختلى ،
طالعى قوتلى ، بختيار :
(مرد مسعود ، يوم مسعود ، ايام
مسعوده) . (مَسْعُودَانَه) = مسعود .

جهسته (مَسْعُودِيَت) = مسعودلك .
« انسانلك اكه جاملى بندن دها مسعود »
(« ژيلبر » دن ترجمه — ناجى)

مَسْفُوزٌ { [ع] سفر اولنلش ،
يازلش . اليوم قوللا
نيلميور .

مَسْفُوعٌ { [ع] نظر دگمش .
(مسفوع العين) =
كوزى جو قورلانوب ايچرى باعش .

- مستانه) ، (مستی) = سرخوشلق .
اشعار قدیمه ده کورلدیکی کی (مستانه)
لفظی زمانزده « مست » مقامنده
قوللائیلیمور :
- « مست نازم کیم بیوتدی بویله بی پرواسنی »
« کیم یتشدیردی بوکونه سرودن بالاسنی »
« ندیم »
- مستور . { [ع] ستر اولنش ، قاپانمش
اورتولو: (عاسن مستوره)
مؤتئی اولان (مستوره) = عفتلی ،
ناموسلی ، اهل عرض قادین معناسنده
قوللائیلدینی کی تزکیه شهود ایچون
حاکم طرفدن سراً منسوب اولدقلری
طرفه کوندیریلن مهرلو ورقه یه اطلاق
اولور .
- مسجد . { [ع] نماز قیله جق یر ،
کوچوک جامع : (آصمه لی
مسجد) ، (مسجد اقصی) = قدسده کی
جامع کبیر ، (مسجد حرام) =
کعبه معظمه .
- مسجود . { [ع] سجده اولنش ،
کندیسته طابلس ،
جناب حق :
- « قیلدی مسجود ملک اول جسدی »
« خاقانی »
- مسجوز . { [ع] طاشغین صو ،
دکتر § آلوی آتش ،
قیزغین فرون :
- « کاسه چرخنی شکست ایلدی تیر دعوات »
« جریان ایلدی هب عالمه بحر مسجور »
« فاضل »
- مسیح . { [ع] یاشلی و یاخود بولاشینی .
کیدرمک ایچون ال ایله
سیلمه ، صیغامه § علی الاطلاق برشیته
ال سوروب صیغاق .
- مسیحور . { [ع] سحرلنش ، سحره
اوغرامش : (مسحور
حسن و آن ، مسحور چم فتان) .
« سوزبولوب مسحور عشق ایتدم جلال ساحری »
« معلم ناجی »
- مسحوق . { [ع] سحق اولنش ،
دوگلمش ، اون کی
توز ایدلش .
- مسخر . { [ع] صویتاری ، کپازه ،
عالمه کولنج اولان آدم :
(کدی قوجانجه فاره لک مسخره سی
اولور - مثل) .
- مسخته . { [ع] مولد اشیا ایصیده .
حق - ال طاندری کی
- ادوات .
- مسدود . { [ع] سد اولنش ، قاپا-
دلش ، قاپانمش : (بابه
مسدود ، ابواب مسدوده) .
- مسترت . { [ع] فیرح ، سوینج .
(مسترت آور) =
سوینج کتیر یچی ، کتیرن . (مسترت
افزا) = مسترت آرتیر یچی ، آرتیران .

لساعزده تخفیف ایله یالکیز (مَسامات) قوللانیلیر .

« کیم تئلرنده راه مسامات سربسیر »
« سوراخ مار مهره ربای سنان اولور »
« نفی »

{ [ع] (مَسْمَع) ک جی ،
مَسَامِيع } ایبیده جک آلنلر ،
قولاولر : (مامع شکران) .

{ [ع] (مَسَامِر) ک جی ،
مَسَامِر } میغلر ، چویلر .

{ [ع] (مَسَانِد) ک جی :
مَسَانِد } (مساند عالیه) .

{ [ع] کونولک ، بدلك
مَسَاوِی } معناسنه اولان (سوء)ك
خلاف قیاس جعیدر . « محاسن » ك
ضدی عد اولور : (كشف مساوی ،
مساوی " اخلاق ، اسناد مساوی) بعض
ترکیبلر ده مفردی کبی مائه نظراً
صفت حکمنی آلیر . مثلاً « مساوی »

احوال « ترکیندن احوال کونولکلری
معناسی آ کلاشیله بیلهجکی کبی کونو
حائلر معناسیده آ کلاشیلیر . (سنبلزاده
وهی) « مرحومك پت آتیسنده
کوسترلدیکی وجه ایله ضم تم ایله (مساوی)
= (مساوات) مصدرندن اسم فاعلدر .

« برنسه برابر ایسه غیره دی مساوی »
« عینله محاسن دیعهك ضدی مساوی »
« وهی »

{ [ع] (مَسْأَلَة) نك جی :
مَسَائِل } (مَسَائِل شتی) = طاغیق
مسئلهلر ، مادهلر : (مَسَائِل مُقَدِّمَة ،
مَسَائِل مُتَّخِرَة) اشبو تعبیرات اصطلاحات
قانونیه دندر .

{ [ع] صوریلان شی :
مَسْأَلَة } (مسئله فنیه) § خصوص ،
کیفیت ، امر : (مسئله زائله ، مسئله
حاضره) . (مَسْأَلَة) طرزنده ده یازیلیر .
« عشق ایله مسئله آموز جهانز نوعی »
« نه بیلیر مشکامن مفتی درآك بزم »
« نوعی »

{ [ع] سبق ایتش ،
مَسْبُوق } کچمش : (مسبوق -
الخدمه) = خدمتی کچمش ، امکداره .
(مسبوق الذکر) = ذکر ی کچمش .
(غیر مسبوق ، نامسبوق) = کچمه مش ،
امثالی کورله مش .

{ [ف] زیاده سرخوش ؛
مَسْمَت } تأثیر مسکرات ایله نه
سویله یکنی بیلمه بن . (سرمست ،
سیه مست) ده دینیلیر . (مست اولق)
= زیاده استعمال مسکرات ایله کندینی
بیلمیه جک حاله کلمك . (بدمست) =
اطرافه صارقندیلق ایدن غوغاجی ،
بولاشیق سرخوش . (مَسْتَانَة) =
مستجه سینه ، سرخوشه یاقیشه جق
صورنده : (نعره مستانه ، نگاه

قوللا نیلمدینی کی (مَسَای) دخی یالگن
 سغیر ، چالشمه لر معناسنده استعمال
 اولنور: (مَسَای جيله، ابراز مَسَای)
 مَسَاغ { [ع] جواز ، رخصت ،
 اذن : (مَسَاغ شرعی ،
 مسَاغ قانونی) .
 « رضای حکم قضاده موافقز اما »
 « برارده مذهب انصافده مسَاغ آراز »
 « قوجه راغب »
 مَسَافَه { [ع] ایکی منزل آزایی ،
 آمد ، اوزاقلق : (مَسَافَه
 ساعتلك مسافه ده ، مسافَه بعیده) جمی
 (مَسَافَات) : (طی مسافات) .

مَسَاكِن { [ع] (مَسْكَن) ث جمی :
 (بیوت و مساکن)
 مَسَاكِن { [ع] (مَسْكِن) ث
 جمی : (اتفاق مساکن)
 مَسْأَلَه { [ع] سؤال اولنان شی .
 (مَسْئَلَه) به مراجعت اوايه .
 مَسْأَلِك { [ع] (مَسْأَلَة) ث جمی ،
 سلوک اولنه حق یوللر :
 (مسالك ادبیه ، مسالك رسمیه) .

مَسَام { [ع] برنجیسی کند -
 یسند دلیک بولنان
 مَسَامَات { برنجیسی اولان
 (مَسَمَه) نك جعیدره .
 ایکنجیسی جمع الجمیدره (مسام الجسد)
 = انسان و حیوانك در یسند ک
 غایتله کوچك تردیلکری دیگدر .

حرف علاوه اولغش فعل : (ثلاثی
 مزید ، مزید فیه) .

مَرَنَک { [ف] ناخوش ، منفور ،
 چرکین شی || مَحَنَت .
 مَس { [ع] دگمک ، طوقمق :
 (حاجت مس اتمک) =
 لزوم کورمک ، اقتضا ایلمک .
 مَسَاء { [ع] آفتاب : (مَسِیْ و مَسَاء)
 جمی (آفتابه) .

« آمد شد صبح و مسادن نتیجه یوق »
 « غم کیتسه باری بر مجزه باده کله ده »
 « نیل »

مَسَاجِد { (مَسْجِد) ث جمی :
 (مساجد شریفه) .
 مَسَاح { [ع] پک زیاده مساحه
 ایدیجی ، اولچوبی .
 مَسَاحَه { [ع] یری اولچمک §
 اولچوبه بد : (فن مساحه)

فی الاصل کسرمیم ایله در .

مَسَار { [ع] (مسرت) ث جمی ،
 سوغار : (مساربورون)
 مَسَاطِر { [ع] (مَسْطَر) ث جمی ،
 سطر چیزمه مخصوص
 آلنر .

مَسَاعِي { [ع] سق معناسنه مصدر
 میعی اولان (مَسَى) نك
 جمیدره سغیر ، چالشمه لر دیگدر . §
 شرف و مکرمته فضل و عزیت معناسنه
 اولان (مَسَاعَة) ث جمی ده (مَسَاعِی)
 کلیمه ده لباغزده بونك مفردی اصلا

مَـزْـرُوعٌ { [ع] زوع اولئش ،
(مَـزْـرُوعَات) تخم قسمندن تارلايه
اگلش اولان شيلر ديمکدر .

مَـزْـلَقَه { [ع] آياق قابيجق ير .
جی (مَـزَالِق) .

مَـزْـمُون { [ع] دودوک ، نای §
(مَـزْمُون) مَـزْمَار ايله برابر تفتی
اولمان نمه § کتاب زبور کسوره لری .
جی (مَـزْمُون) .

مَـزْـه { [ف] طات ، چاشنی ، لذت .
(مَـزْه) = طاتسز

(خوش مَـزْه) = طاتلی ، لذت §
اکثریا ایچکی ايله بیلنلن چرز مقوله سی
شیلر معناسنده قوللانیلیر :

« دلده صفا اولميجق عارفه »

« بی مَـزْه در هم نم روز کار »

{ تفتی }

مَـزْـيَّت { [ع] فصیلت ، کمال ،
(مَـزْيَّت) انسانک دیکر لرینه
قارشى باعث شرف وشانى ومدار
رجحانی اولان علم ، سياحت ، شجاعت
وساثره کبی نعمت غیر متعدیه : (ادبانه
مزیت) کلام حقنده ایراد اولنورسه
حسن ولطافت قصد ایدلش اولور :
مثلا (مزیت سخن) کبی .

مَـزْـيْد { [ع] آرتقی ، آرتیرمق §
(مَـزْيَد) آرتیش . آرتیرلش :
(عمر مزید ، نم مزیده) § اصله

ایکی صورتله قوللانیلیر حالدده (مَـزْأِي) ،
(مَـزْأِيَّات) مقامنده قوللانیله ماز . بوايکی
کله نك صورت وموقع استعمال لری
تعین دقت واعتنايه محتاجدر . نکات
کلامه آشنا اولمایان بر طاقم مزیتسز
اصحاب قلمک محائف مطبوعاتده
(مَـزْأِيَّات) مقامنده (مَـزْأِي) لفظنی
استعمال و ایراد ایتلری لسان عثمانی
حقنده وقوفسز لقلری اوائه واثبات
ایتدیکشدن حقارنده موجب هجالت
اوله کرکدر .

مَـزْـبَلَه { [ع] سویر نیلک ،
(مَـزْبَلَه) پیسلک دوکیلن ير .
جی (مَـزْأِيل) .

مَـزْـبُور { [ع] یازلش . یالکسز
(مَـزْبُور) رسمیاتده (مذکور)
معناسنده قوللانیلیر : (مبلغ مزبور ،
جاریه مزبوره) .

مَـزْـج { [ع] ایکی شی بربرینه
(مَـزْج) قارشیدیرمق ، قاتمی .
(مَـزْجاً) = مزج صورتله ، قارشیدیرم .
رقی . (مزجی) = مزجه منسوب ،
قأوب قارشیدیرمغه متعلق اولان :
(ترکیب مزجی) .

مَـزْـزَع { [ع] اکیلوب پیچله .
(مَـزْزَع) جک بر ، ترلا : (الدنيا
مَـزْـزَعَه { [ع] مزده الاخره) =
(مَـزْزَعَه) دنیا مزده آخرتدر .
جی (مَـزْأِزِع) .

چارشویه چیقارمقدن عبارت معامله یه -
اطلاق اولنور . (مزارع مالی) =
دکرسز ، اوجوزکی برمعناده قوللا .
نیلیر . (مزارع چیقارمق) = برمالی
سوق سلطانیده دلّاله ویرمک .

مزار { [ع] زیارت اولنه جق محل ،
انسانک اولدکن صوگره
طوپراغه کوملدیکی بر . (مزارستان)
= مزارلق ، مزارلرک بولندی بی محل .
مزارع { [ع] (مَزْرَعَة) نك
(مزارع منبت) .
(مزارع منبت) .

مزارلق { [ع] (مَزْلَقَة) نك جمی .
آیاق قایاجق یرلر .

مزارمیر { [ع] « مِزار » نك جمی ،
(داود) علی السلامه
نازل اولان (زَبُور) نامنده کی کتاب
سپاوینک سوره لر : (مزارمیر داود) .

مزاریا { [ع] (مَزِيَّة) نك جمی ،
فضائل ، محاسن معناسنده
قوللاتیلیر . جمع سالمی اولان « مَزِيَّات »
ایله استعماله پیتلرنده فرق واردور .

(مَزَايَا) = اکثریا کلامک نکات
ومحاسن موقعنده قوللاتیلیر . (مَزِيَّات)
= هم متصف اولدینی فضائل وحالات
مدوحه وهم نکات ومحاسن کلام مقا-
منده استعمال اولنور . (مَزِيَّات) هر

مَرَهُون { [ع] رهن اولمش ،
اودوخ ویا عاریت
اوله رق آلتان شیئک پرینه ویریلن
شی : (مال مرهون) § معین ، متوقف
معناسنده قوللاتیلیر : (وقت مرهون ،
مرهون امر عالی) .

مَرِيح { [ع] کواکب سیاره دن
برینک اسمی که فارسیده
(بهرام) دینیلیر .

مَرِيض { [ع] مرضی ، خسته .
جمی (مرضی) .
« طیبیک اولسه ده کذب بریضک محقق سویلر »
« قوجه راغب »

مَرِي { [ع] کوز ایله کوریلن
شی ، کورشمش ، ظاهر .
جمی (مَرِيَّات) : (استانبول بلده سی
اورویانک کنار ساحلنده آسیایه قارشی
قودلش برمالکّه دربادرکه مانندی
زیر افلاکده مرئی اولماز - شناسی) .

مَرِيَم { [ع] حضرت (عیسی)
علیه السلامک والده .
سنک اسمی . حضرت (مریم بنت
عمران) . (مَرِيَّانَة) = حضرت مریم
کبی ، مرعجه سنه : (عفت مَرِيَّانَة) .

مَرِيخ { [ع] لطفه جی ، شاقه جی .

مَرِيحِم { [ع] صیقنیلیر ، مختلر ،
مشغلر : (مَرِيحِم)
کثیریه دوچار اولدی) .

مَرَاد { [ع] اڭ زیاده بدل ویرنه
صائق اوزره برمالی

مَرَمُوزُ { [ع] رمز و ایما و لُش ،
 کز لیجه اشارت ایدلش .
مَرَمُوحِی { [ع] رمی اولش ،
 آتیش § آلات ناریه
 ابله آتیه جق شی ، قورشون ، کله
 و سائره . جی (مَرَمِیَات) .

« سپر ایلر کان مری به عاشق بولسه جانان »
 « ره جانانده جان ایشارینه آماده درسوزده »
 « معلم ناجی »

مَرَمُوه { [ع] مَکَّة مکرَّمه ده بر
 طاع اسبی : (صفا ایله
 مروه پیننده سی) .

« شوق ایله مروه مقصوده صفا کلدی بوسال »

« ۱۲۸۳ تاریخ ولادت - بهجت »

مَرَمُوحَه { [ع] اووا ، صحرا ،
 مفازہ § هر طرفندن
 روزگار اسن محل .

مَرَمُوی { [ع] روایت اولش ،
 بویه در ديه سويلنش .

مَرَمَرَه { [ع] کره ، دفعه : (مَرَمَرَه
 واحده ، مَرَمَرَه بخاری) .

مَرَمَرَهَم { [ع] یاره اوزرینه
 قونیلان یو موشاق
 دوا ، یاغلی علاج . بین العوام تحریف
 ایله (ملهم) دینلیر . (مرهمسا - ی) =
 مرهم سورنجی ، سورن . جی (مَرَمَرَهَم) :

« مرهم بهبود وصلکله طیبم قیل دوا »
 « مبتلای درد هجران اولدیم بیلزم میسین »
 « حلیمکرای »

اولان (مَرَاکِب) بومعاده قوللانیلماز
 (مَرَاکِب) اکثریا واپور ، کمی ، قایق
 کبی شیلره اطلاق اولنور : (مراكب
 بحریه) .

مَرَمَرِکَز { [ع] قرار ایدمه جک بر ،
 مقر اداره : (مرکز
 سلطنت ، اردو مرکز ، قضا مرکز ،
 پارس مرکز مدینتدر) § تام دائره نك
 اوردنسی اولان نقطه : (مرکز دائره ،
 مرکز ارض) § راده ، صورت ، طرز :
 (امر لری نه مرکزده در ؟) جی
 (مَرَاکِز) : (مراکز عسکره) .

« مرکز دائره جاه و جلال و عظمت »
 « قطب کردون جهانباتی و فرمانرانی »
 « نفی »

مَرَمَرِکُوزُ { [ع] رکز اولش ،
 دیکلمش ، صابلاشمش .

(مَرَمَرِکُوزِیت) = مرکوز نك :

« انحصیجاق کونده آتی مرکوز میدان ایلرم »

مَرَمَرِمَّت { [ع] اوکارمق ، اصلاح
 و تعمیر ایتک .

مَرَمَرَه { [ع] معروف سرت ،
 بیاض طاش . (صو
 مرمری) = قایماق طاشی . (رخام)
 = رنگلی مرمر .

« یو موشاقدیر بوزک ای صاحبه خانه فقط »
 « بویه مرمرکی ی اوللی مندر دیدیکک »
 « معلم ناجی »

مَرْنُغُولُ { [ع] بولکش، اورلش
 صاج، قیویرجق صاج :
مَرْنُغُولَه { (زلف مرغول) §
 قوش آوازی ،
 مطرب نغمه سی .

مَرْنُفُوعُ { [ع] رفع اولنش ،
 یوقاری قالدیرلش :
 (ید مرفوع) § ضمه ایله حرکتلش .
 « اولورمی عاقل دیوانه مشربدن قلم مرفوع »
 « نحر زاده »

مَرْنُقَدَّ { [ع] مزار، قبر معنای
 قوللانیلیر . حال بوکه
 معنای اصلیمی اوپو یه جق یر دیمکدر :
 (مرقد پاک، مرقد معظم سیدالشهدا) .
مَرْنُقُومُ { [ع] رقم اولنش ،
 یازلش § ذکر
 یکمش ، ذکر اولنان .

مَرْنُكُ { [ف] موت ، اولوم :
 (مَرْنُكُ شادی) = سونج
 اولومی . (مَرْنُكُ مَرْنُجی) = وبا ،
 طاعون ، قولرا کی عمومی اولوم ،
 بلای عام .

« دنیا کورینور چشمه ظلمتکده تنک »
 « یومدردی کوزل کوزلرکی مَرْنُكُ سیه ونک »
 « معلم ناجی »

« لازم کلیرسه ایلیلم اختیار مَرْنُكُ »
 « وولتر - مترجی - ناجی »

مَرْنُكَبُ { [ع] پینله جک شی .
 بو ، لسانزده دانغا
 (اشک) معنای قوللانیلیر . جی

مَرْنُضی { [ع] (مَرِض) ک جی ،
 خسته لر : (مرضای
 عسکریه) .

مَرْنُضِی { [ع] بکه تلمش ، رضا
 کوسترلش ، مقبول
 دیمکدر : (افعال مرضیه ، افعال غیر
 مرضیه) .

مَرْنُطُوبُ { [ع] رطوبتلی ، ایصال
 دلش ، ایصال .

مَرْنُغِی { [ع] اولتاق ، چایراق .

مَرْنُغُوبُ { [ع] قورقش ، زیاده
 اورکش ، رعب
 ودهشته گرفتار اولش . (مَرْنُغِی) =
 انسانی قورقوتان نها محل || ناکهانی
 قورققی .

مَرْنُغِی { [ع] رعایت اولنش ،
 رعایت ایدلش ، معتبر
 طوتیلان : (مرعی الاجراء، مرعی الحاطره ،
 اصول مرعیه) .

مَرْنُغَزَارُ { [ف] صولاق ، اولتاق ،
 چابری چنلی یر . سبزه
 معنای اولان (مرغ) ایله (زار)
 دن مرکدر .

مَرْنُغُوبُ { [ع] رغبت اولنش ،
 بکه تلمش ، کوزل ،
 مقبول : (طور مرغوب ، اطوار
 مرغوبه) .

بريكنتيسی اولان محل . (مَرَضَغِي)

= او كي باتاقلق محلله متعلق، عائد:

(امراض مَرَضَغِيه، انجری مَرَضَغِيه) .

مَرَضَنگوش { [ف] صيچان

كوشك دينلن كوزل قوقولو بر

چيچك . (مَرَضَنجوش) معر بيدر .

مَرَضُوق { [ع] رزقلاش، رزقي

چوق ، بختيار .

مَرَضُوسُوم { [ع] رسم ايدلش .

رسم اولنش، عرف،

عادت . (مَرَضُوم) مقامنده استعمالی

مژوكدور .

مَرَضُوسِي { [ع] ليان : (مَرَضُوسِي

سلامت) .

مَرَضُوسِي { [ع] بايراغ قوقولو

مَرَضُوسِي { [ع] معروف آغاج .

مَرَضُوصُوص { [ع] بربرينه يانا-

صاغلام : (بيان مَرَضُوصُوص) .

مَرَضُوصُوص { [ع] خستك ، انسانك

طيعنى اعتدالى عائب

ايدوب وجودك افعال طيعيه خارچنده

عارضى تفيراته اوغرامسى . مادي و

معنوى خسته لكده قوللايلير : (مَرَضُوصُوص

مَرَضُوصُوص ، مَرَضُوصُوص ، مَرَضُوصُوص : (مَرَضُوصُوص

مَرَضُوصُوص) .

مَرَضُوصُوص { [ع] خشنودلق ،

مَرَضُوصُوص { [ع] رصا : (مَرَضُوصُوص

مَرَضُوصُوص) .

= انسان اوغلى، بنى آدم . (مَرَضُومَان)

= انسانلر .

« اولوروى ناكس آدم هيج اصالتدن دم اورمقله »

« دكلدر مردى قيدنده مردزاده و سوزده »

« معلم ناجى »

« مردم چشمه بيلم نه فسون ايتدى فلک »

« گريه ايتدى قرون اشكى خون ايتدى فلک »

« ياووز سلطان سايم »

مَرَضُومَك { [ف] (مَرَضُومَك)

كجى كوزبيكى ديمكدر .

عرييده (انسان العين) ديلمير .

(مَرَضُومَه) ده يومناده لفتور .

مَرَضُومَكِيَا { [ف] قان قورو .

دان، يبروح الصم،

مَرَضُومَكِيَا { [ف] عبد السلام دينلن

نبات . (مَرَضُومَكِيَا)

مَرَضُود { [ع] رد اولنش ،

قبول اولمايوب كرى

دونديرلش . (مَرَضُودِيَت) =

مَرَضُودِلق .

مَرَضُودِل { [ع] رذيل ، رسواى

ايدلش .

مَرَضُوزِيَان { [ف] حد ، يره معنا .

سنه اولان (مَرَضُوزِيَان)

يله (بان) لفتلندن مَرَضُود . حاكم ،

سرحد محافظي ، طرفدار معناسته در .

ضم زا ايله (مَرَضُوزِيَان) بونك معر بيدر .

مَرَضُوزِيَان { [ع] باتاقلق ، صيويق

بالچيق و متعقن صو

== مرحت ایدن (مرحتشعار) =
عادی مرحت اولان (مرحت کستر)
== مرحت بایی ، یایان . (مرحت
پروز) = مرحت بسلهین ، مرحتلی
(بی مرحت) = مرحتسز .

مرحوم { [ع] رحمتش .
رحمت حقه نائل اولنش
دیمکدر . هر مؤمن متوفی حقنده
قوللایلیر .

مرد { [ذ] ارکک ، آدم ، بهادر ،
شبیح ، ییکت . (مرد
فرد) = اشی بولنمایان ییکت آدم .
(مردی) = مردک ، ییکینلک .
(مردانه) = ییکینجه سنه (نامرد)
= آدم دکل ، آچاق . جی (مردان)
= مردلر ، ییکتیلر .

«مردانه پوررسون پوری ای سرور مردان»
«مرد ایتدی میدان»

«ناجی»

«قوت بازو که تحسین مردسین والله مرد»
«خیالی»

مردم { [ذ] انسان . (مردی)
= انسانلی . (مردم
مردم)

آزار = انسان اینجیدیجی یعنی کوشل
قیران . (مردم خوانار) = انسان
پیی ، ییین (مردم کش) = انسان
اولدیریمی ، اولدیرن . (مردم زاد)

مرجوخ { [ع] مفضول ، باشقه
شبتک کندینه کسب
رجحان ایتدیکی شی § خصمندن اول
اقامة پینهیه صلاحیتی اولمایان .

مرجوم { [ع] رجم اولنش ،
طاشلاغش .

مرسخ { [ع] شدت فرح ، زیاده
سوینج ؛ حد دن آشفین
نشاط و سرور . (مرحان) = فرح ،
سرور معنانه در .

مرحبا { [ع] مسافر و مهمانه
خطاباً ایراد اولدن بو
کله (شایسته اشتغالدن عاری اولدوق
واسع و آبادان بره کلدگز ، انشراح
و افتتاح قلب ایله انس و الفت ایدگز ،
قطعاً متوحش اولمگزر) مألای افاده
ایدو . بعضاً تعظیم و استعجاب مقامنده
تحسین و آفرین معنانه و بعضاً ده مقام
تهکیده قوللایلیر :

«مرحبا ای جام مینای می یاقوت رنگ»
«دوری کلرسون سندن اوکرسون سپری رنگ»
«نفی»

مرحله { [ع] برقوناقلق مسافه ،
یول دیمکدر . جسی
(مراحل) .

مرکمه { [ع] برکیمه بی
اسیرکمهک ، برینه
وقت و شفقت کوسترمک ، برکیمه
حقنده قلباً آجینمق . (مرحت بخش)

« یازدینی مرثیه بی نثر ایده متر شرمندن »
 « وار ایکن مرثیه محتم کاشانی »
 « معلم ناجی »

مَرَج { [ع] بریشی دیگر شیه
 قاتوب قارشیدیرمی معا.

سنه در . لسانزده (مَرَج) لفظیه
 برابر (مَرَج و مَرَج) صورتده وناس
 بربرینه دوشوب قارمه قارشیق اولقی
 معناسنده قوللائیلیر . عربیده اولتو
 صولو چاپرلق معناسنی ده افاده ایدر .
 عربیده بومعناده استعمالیده اختلاط
 نباتاته مبنیدر . (مَرَج) شدت حرا .
 تدن ویا جوق قطران سوزولمکدن دوه
 بایقین اولقی معناسنه اولدیغندن (مَرَج)
 مقامنده قوللائیله ماز . برلفت کتابنده
 بوصورتله کوسترلی اثر غفلتدر .

مَرَجَان { [ع] دگزدن چیقان
 معروف قیرمری جوهر
 § برنوع نبات ریسی : (مَرَجَان تسبیح)

مَرَجِج { [ع] مکان رجوع .
 رجعت اولنه جق یر :
 (مَرَجِج کل : مَرَجِج رسی) جسی
 (مَرَجِج) .

مَرَجْجَک { [ف] انواع حبوباتدن
 معروف دانه : (مَرَجْجَک
 جورباسی) .

مَرَجْو { [ع] رجا اولتمش ، نیاز
 ایدلمش : (شیمه کریمه .
 نه نرندن مَرَجْو اولان) .

بیابان یرلر . (مَرَاوِج) اولورسه یلپازه
 معناسنه اولان (مَرَوَحَه) تگ جعیدر .

مَرَايَا { [ع] (مَرَات) ک جی ،
 آینه لر :

« انعکاستدن اولور ماهک مَرَايَا غرق نور »
 « معلم ناجی »

مَرَبِغ { [ع] بهاره مخصوص اقا .
 متکاه ، کاشانه ریسی .
 (مَرَبِغ نشین) = مَرَبِده اوتوریجی ،
 اوتوران .

مَرَبُوط { [ع] ربط اولتمش ،
 باغلامش . (مَرَبُوطاً)
 = ربط اوله رق § عائد ، راجع ،
 تعلق : (بوجله بالاده کی شوجله یه
 مَرَبُوطدر . مطبعه عامره معارف
 نظارتنه مَرَبُوطدر) (مَرَبُوطیت) =
 مَرَبُوطلق .

مَرَبَّه { [ع] درجه ، رتبه ، پایه .
 نظمه (مَرَبَّت) طرزنده ده
 قوللائیلیر : (ممکن مرثیه ، مرتبه بالا)

مَرَبَّه { [ع] وفات ایدنک محاسنی
 یاد ایده رک . آجیوب

آغلامق § بوصورتله یازیلان نظم
 حزین . جی (مَرَّای) . (مَرَّیه خوان)

= مرثیه اوقویجی . (مرثیه خوانی)
 = مرثیه اوقویجیلق . تشدید (یا)
 ایله (مرثیه) طرزنده استعمالی غلطدر .

« گفت و کوچوق صد د عشقه جمهوره کوره »
 « حق کند که آرا مذهب منصوره کوره »

« منیب »

« رضایه حکم قضاده موافقز اما »
 « برارده مذهب انصافده مساع آراز »
 « قوجه راغب »

« مَدَنی » [ع] نسا ایله ملاعبه و تقییل
 « اشناسنده آلت رجولیتدن »
 ظهور ایدن قویوجه مایعه اطلاق اولتوره

« مَرَات » [ع] (مَرَه) نك جی ،
 « کره لر ، دفعه لر دیمکدره »

« مَرَاتِب » [ع] « مرتبه » نك جی :
 (مراتب رسمیه ، اقصای
 مراتب) .

« مَرَاخ » [ع] فرحلاته جق ، نزهه ،
 راحت ایده جك یر §
 مطلقا مکان ، مأوی .

« مَرَا حِل » [ع] « مَرَحَلَه » نك
 جی : (مراحل بعیده ،
 مراحل پیا) ، (مرحله نشین) =
 پولجی ، سیاح .

« مَرَا حِم » [ع] « مرحمت » نك جی :
 (مراحم سنیه) .

« مَرَارَت » [ع] آجیلق ، حلاوت نك
 ضدی : (مرارت حیات ،
 مرارت اسارت) .

« مَرَا سِم » [ع] (مَرَسَم) نك جی ،
 « عادتلر ، قاعده لر ، شیوه لر
 معناسنه دره ، مفردی هیچ قولانیلماز :

« نك اولسون قواعد اخلاص برطری »
 « مانع دکل مراسمه دائر قصور من »
 « نانی »

« مَرَا حِد » [ع] « مَرَا حِد » نك جی :
 « رسده مخصوص یرلر »
 « مَرَا عِی » [ع] (مَرَعِی) نك جی ،
 « چیرلر ، اوتلاق یرلری »
 « مَرَا ق » [ع] رقلمش ، تأثر ،

« مَرَا قِی » [ع] ابتلا ، قره سودا ، قریحه
 کبی معانی مختلفه ده قولانیلیر :
 « کرچه مبر دور فیض اولقله بولدم اشتبار »
 « پاینه دوشمک مر اقدر هر آقشام سایه وار »
 « نابی »

« مَرَا قِد » [ع] (مَرَقِد) نك جی :
 (مرائد مبارک ، مرائد
 اولیاء) .

« مَرَا كِب » [ع] (مَرَكَب) نك جی ،
 « دابه ، آرابه ، قایق »
 سفینه کبی بنیه جك شیلر : (مراکب
 بحریه ، مراکب بریه) .

« مَرَا كِز » [ع] (مَرَكَز) نك جی :
 « مراکز (مراکز مدینه) .
 مراکز ولایت) .

« مَرَام » [ع] آرزو ، طلب ، مقصد ،
 « ایستک » (مَرَام بَحْش)
 = (مَرَام بَحْشَا) = بر کیسه نك
 ایستدیکنی ویرن .

« مَرَام ابقای نام ایتمکسه بر مصرع ده کافیدر »
 « عجب حیرتده یم بن سدا سکندر خصوصنده »
 « قوجه راغب »

« مَرَا وِیْخ » [ع] (مَرَوِیْخَه) نك
 جی ، اووه لر ، صحرالره

مَذْبُوحٌ { [ع] ذبح اولئش ،
بوعازلائش .

مَذْكُورٌ { [ع] ذكر اولئش ،
مذكور { اكلمش : (شخص
مذكور ، ماده مذكوره) .

« بادهك صور نشوة فيض دل غموردن »

« هر نه دن كچدمسه كچدم كچدم مذكوردن »
« فطین »

مَذَلَّتْ { [ع] خورلق ، حقیرلق ،
ذلیل اولق : (دوچار
مذلت) .

« بالین نازه خواجه شهر ایلر اتسکا »

« خاك مذلت اوزره یاتیر آج بر غریب »
« لا »

مَذَلَّقَ { [ع] آياق قایه جق بر ،
قایا یجق محل : (مذلقه
حقارت) جی (مذالقی) .

مَذْمَتٌ { [ع] قیناق ، ذم اتمك ،
یرمك . « عمدت » ك
ضدی . ذالك كسر یله ده جائز دو :

(اهل مذمت) .

مَذْمُومٌ { [ع] ذم اولئش ، یرلش :
(شخص مذموم ، اخلاق
مذمومه) .

مَذْهَبٌ { [ع] كیده جك یول §
مسلك ، طریقه : (مذهب
فلاسفه ، مذهب طیبیون ، مذهب
مادیون) § دین و اعتقاد یولی . ائمه
مجتهدینك اتخاذ و اختیار ایتدك لری
مسلكلر : (مذهب حنفی ، مذهب
شافعی ، مذهب مالکی) .

حضرتلرینك روضه مطهره لرینی حاوی
اولان شهر مبارك : (مدینه منوره) ،

(مدینه السلام) = بغداد شهری .
جی (مَدَائِن ، مَدَن ، مَدَن) ، (مَدَنی)

= شهره منسوب انسان (مَدَنی) =
شهره منسوب حیوان .

مَذْيُونٌ { [ع] بورجلو ، ویره .
جكلی : (مذیون مذبون ،
مذیون شكران) .

مَذْبَاحٌ { [ع] مذبح ، و مذبحه
نك جی . حیوان بوعاز-
لا نه جق و قربان کیله جك یرلر .

مَذَاقٌ { [ع] لذت آلق ، طامق ،
ذوق § طاده جق یر .
(حلو المذاق) = مذاق شیرین ، طانی
(مر المذاق) = مذاق آبی .

« تلخ ایدر آدمك البته مذاق عیشن »

« باده نوش ایله بوكون ایله فكر فردا »
« لا ادری »

« مذاق تلخه و یردی یاد لملك بر حلاوت کیم »
« غمكله ایچدیكم بیک کاه زهرایی او تودردی »

« نائلی قدیم »

مَذْهَبٌ { [ع] « مذهب » ك
جی . اعتقاد ماده .
سند و عمل خصوصنده اتخاذ اولنان
یوللر : (مذاهب اربعه ، اختلاف
مذاهب) .

مَذْبَحٌ ، مَذْبَحَةٌ { [ع] حیوان بوعاز
لا نه جق ، قربان
کیله جك یر ، قناره . جی (مَذْبَاح) .

« خاموش نه آه ایدر نه افغان »

« مدهوش نه یول پییر نه ارکان »

« شیخ غالب »

مَدَى { [ع] غایت، نهایت. فی الاصل مسافه معناسته در. }

مَدَى الْأَيَّامِ { [ع] (مدی) مسافه معناسته ایسه ده غایت، انجام معناسته

قولانیلیر. بوتقدیرده معنای ترکیب ایامک غایتنه قدر یعنی دائماً دیمک اولور. }

مَدَى الْأَعْوَامِ { [ع] سه لرك غایتنه قدر دیمکدر. }

مَدَى الْبَصَرِ { [ع] کوز ابریمی بیلدیکی قدر دیمکدر. }

مَدِيح { [ع] مدحه سبب اولان شی، وسیله مدح. }

مَدِيحَه { ایکنجیلی مدحی متضمن اولان منظومه، مدحنامه }

معناستی ده افاده ایدر. (مدیحه سنج)

= مدیحه، مدحنامه انشاد ایدن، مادیح دیمکدر. }

مَدِيد { [ع] چکلمش: (خط مدید) اوزون، اوزامش: }

(مدت مدیده، زمان مدید)، (مدید- البصر) = اوزاقدن کورن § عروضده بر بحرک اسمی: (بحر مدید). }

مَدِينَه { [ع] بویوک شهر، خصوصاً پیغمبر من مفر موجودات علیه اکل التحیات افندیمر }

« ای ملکر! نوردن بر عالم ایجاد ایلک »

« مدقتمده بر سراج رحمت ایقاد ایلک »

« لا »

مَدْفُوع { [ع] دفع اولمش، طیشاری چقارلش. }

جمی (مَدْفُوعَات) = صرف ایدلش، فیرلش آقهلر: (صندوقك مدفوعات، مدفوعات دفتری)، }

مَدْفُون { [ع] دفن اولمش، کومامش: (نقد مدفون، نفود مدفونه). }

مَدْلُول { [ع] دلیل کتیرلش شی دلیک حکمی، عبا. }

روك سیاق و سباق، مأل: (مدلول کلام، امرنامه مدلولجه). }

مَدْمَع { [ع] موضع دمع، کوز § کوز یا شی. جمی (مدامع). }

مَدَنِي { [ع] مدینه به منسوب، شهری، بدوی اولمایان: }

(مَدَنِي الطَّبَع) = طبعی اقتضاسدن اولورق مجتمعا یا شامفه مجبور اولان

انسان. }

مَدَنِيَّة { [ع] مدنیایک، شهر بلك، بدویت } « بدویت » ك ضدی. }

تربیه و آداب و ترقیات بشریه ك ایجاد ایتدیکی صورته اجتماع و معیشت دیمکدر: (جهان مدینت، عصر مدینت) }

مَدْهُوش { [ع] متحیر، دهشتنوب قورقش، اورقش، }

شاشیرمش: }

اولانه یاقیشه حق صورتده (مَدَد جَوْنِ)

= مدد جولاق (مَدَد خَوَاه) = مدد

ایسته یی، ایسته یین (مَدَد خَوَاهَانَه)

= مدد خواجه سنه (مَدَد خَوَاجِ)

= مدد خواهلق (مَدَد رَسان) = مدد

ایریشدیر یی (مَدَد رَسانِی) = یاردیم

ایدی مالک (مَدَد کُارانَه) = مدد کارجه

سنه (مَدَد کُاری) = مدد کارلق،

یاردیم عیلق § الغیث . الامان کبی نناه

مَدَرَج [ع] درجه ابله ، آدیم

مَدَرَجَه { آدیم ایلری کیدیلن ،

سلوک ایدیلن طریق ،

مسلك . جمی اولان

(مَدَارِج) زیاده قوللانیلیر .

مَدَرَسَه [ع] درس او فونه حق

مَدَرَسَه { محل ، خصوصیه طلبه

علومک ایچنده اقامتله درس او قودقلری

ینا : (مدرسه نشین) = مدرسه ده

اوتوران ، طالب ، سوخته .

مَدَعُو [ع] دعوت اولنیش ،

مَدَعُو { چاغیرلش . (مَدَعُوْ)

= دعوتلی اولدوق ، مدعو صغیله .

جمی (مَدَعُوْین) .

مَدْفِن [ع] دفن اولنه حق پر ،

مَدْفِن { مزار . جمی (مَدْفِن) .

مَدَامِع [ع] (مَدَمَع) ک جمی ،

مَدَامِع { کوز یاشلری : (مدامع

مَدَبُوْع [ع] دباغت اولنیش .

مَدَح [ع] اوگمک ، ستایش

مَدَح { ایتک ، ثنا ایتک .

(ذَم) نِ نقیضی .

مَدْخُل [ع] دخول ایدیه جک

مَدْخُل { محل ، کیره جک پر .

مادی و معنوی صورتده قوللانیلیر :

(مدخل خانه ، مدخل قواعد ، مدخل

جغرافیا) § داخل اولق معناسی

افاده ایتدیکی جهتله قاریشمق ، دخل

و تعرض ایتک معناسنده ده قوللانیلیر :

(فلانک بواشده مدخل اولدینی تحقق

ایتدی) ، (ذی مدخل) = برایشده

اشتراکی اولان ، مشترك بولنان .

«نه طارلش اویری بونده کیمک مدخلی وار»

«واصف»

مَدْخُول [ع] دخل ایدایش ،

مَدْخُول { تعقیب و تعریض اولنیش ،

دیله دوشمش : (شخص مدخول)

§ کندیسنه بر شی کیرمش اولان :

(زوجه مدخول بها) = جماع اولنیش

زوجه . (زوجه غیر مدخول بها)

= هنوز جماع اولنماش زوجه .

مَدَد [ع] یاردیم ، نصرت :

مَدَد { (مَدَد جُو) = مدد آراییی ،

آرایان (مَدَد جَوَیانه) = مدد جو

(طریق خوف ، خوف الافعال ،
خوف اورمان ، صیغه خوفه) .

مَدَّ { [ع] اوزاتقی ، چکک . بو
مَدَّ مناسبته منسوبین علمیه نك
مدت منصوبه لرینك تمدیدینه (مَدَّ)
تعبیر اولنور . § دگنر و پاتهرك صولری
چوغالوب قاره یه طوغری طاشمق .
« جَزْر » مقابل § الفك اوزرینه
جکین شو (-) اشارته دینلیر .
(مَدَّ نظر) = نظری اوزاته ، اوزاغه
باقه ، کوز آلیی ، کوز ابریمی باقش :

« مَدَّ نور نگاه اندیشه »

« شعرمك خط جدولی کورینور »

« نفی »

« مَدَّ ابروسی ایدی بسم الله »

« خاقانی »

مَدَّاح { [ع] بك زیاده مدح ایدییی ،
مَدَّاح ایدن || بالاندیره رق
حکایه سویله ییی ، سویله یین : (مداح
مشهور عصمت افندی) .

مَدَّائِن { [ع] شهر معنانه اولان
مَدَّائِن { (مدینه) نك جمی .
روایت کوره اسکی ایران حکمدارلرندن
(نوشیروان) مشهورك عراق عربده
انشا واعمار ایلدیکی شهرک اسمیدر .
مشهور (طاق کسری) شهر مذکورده
ایدی . دیگر روایت کوره وقتیه
بابل حوالیسنده معمور یدی شهر وار
ایدی . آنلرك عمومته بردن (مدائن)
دینلیردی .

مَدَّايَح { [ع] « مَدَّيحه » نك جمی :
(مدایح قدسیه حضرت
رسالتیناسی) ، (مدایح) صورتنده
تحریر و تکلمه لزوم یوقدر .

مَدَّاخِل { [ع] « مدخل » نك جمی ،
کیریلجك یرلر .

مَدَّار { [ع] برشیک دونه جکی ،
دور ایدجك یر ، دائرة
طرزنده یول . (مدارالین) = کوز
چوقوری § وسیله ، سبب ، معین ،
یاردیجی : (مدار کلام ، مدار معاش)
§ دائرة ، حلقه : (مدار سرطان)
= معدل التبارك یکریمی اوج یچی
درجه بمد شمالیسنده مفروض اولان
دائرة . (مدار جدی) = کذلك
اول قدر بمد جنوبیسنده کی دائرة
مفروضه .

« بازار جواهر سخنده »

« هر لفظن ایدن مدار معنی »

« انسی »

مَدَّارِج { [ع] مسلک ، طریق
مَدَّارِج { معنانه اولان « مَدَّرَجَه »
نك جمی : (عارج مدارج فیض
واقبال) .

مَدَّارِش { [ع] (مَدَّرَسَه) نك
مَدَّارِش { جمی ، طلبه علومك
اقامتگاهلری :

« بوتخی بی ایتمه استنکثار »

« اوده آذر بزم مدرسه آذ »

« معلم ناجی »

مَخْلُوق { [ع] خَلَقَ اَوْتُنِسْ، يَارَا - دلش . جَمِي (مَخْلُوقَات) = جناب حق یار آیدینی مرئی و غیر مرئی بالجمله ذی روح موجودات دیکدر .
« برشجی وار جهانده که مخلوق حق دکل »
« خیالی »

« نه آکدر سین نه استفهام ایدر - یین آکلا یارلدن ،
« عجب ناقابل خرسو و سین مخلوق آخرسین »
« معلم نامی »

مَخْلُوقَه { [ع] اَحْدَاث کَذِب مَعْنَا - سندن اخذ ایله دیکر شاعر طرفدن سوبله نیش اولدنی حالده بخدر دیو ادما اولنان قصیده به ، شعره اطلاق اولنور .

مَخْمُور { [ع] سِرْخُوشْتَنْدَن بَایَغِن ، خَازَره اوغرامش ، مَسْت بی تَب اولان . (چشم مخمور) = بایغین باقشلی کوز (غم - ورانه) = مخمورجه سنه (مخمورلق) = سرخو . شندن صوکره کلن حال ، مَرَسْمَلْک .

« داد مخموری چشم نیم خوابکدن سنک »
« الامان شوخی ابروی عتابکدن سنک »
« عمود ندیم پاشا »
« دیده مخمور و کریان چاک و کا کل تارمار »
« وله »

مَخْمُور { [ع] بُوغُولُش ، بُوغُولُ - (مَخْمُورًا) = بُوغُولُش اوله زق .

مَخْوَف { [ع] قُورْقُوج بر || دهشتلی ، قورقولی شی :

مَخْصُوصَه (،) (مَخْصُوصًا) = مَخْصُوص اوله رق ، اعتنا ایله § عَمْدًا ، بِالْاِلتِزَام ، بیله بیله : (مَخْصُوص پاپلور) .
(مَخْصُوصِيَّت) = مَخْصُوصَلِق .
« کوردی محصوص اولدین میدان استغنا بکا »
« خیالی »

مَخْضُوب { [ع] بُوَانَمَش : (ریش) غَضُوب () .

مَخْضُوع { [ع] خَضُوع اِقْمَش ، بَاشِن اِکْش .
مَخْطُور { [ع] خَطَرَه ، هَلاکَه باقلا شدیرلش § فِکْر واندیشه . جَمِي (مَخْطُورَات) .

مَخْطُوط { [ع] خَطْلَنَش ، چِیز - کِیَامَش .

مَخْزِي { [ع] اَحْضَا اُولُنَش ، کِزَلِ ، مَخْجِي (مَخْجِيًا) = کِزَلِ اوله رق .

مَخْضَا { [ع] اِنْسَانْک اِیکْدَنجی اِسْمِی ، اِسْم اَصْلِدَن باشقه اولان اِسْم . مثلاً نَاطِم مَشْهُو پیر اعْظَمْک اِسْمِی (عَمْد) مَخْضَی (جَلال الدین) ایدی .

« نَشَات دِدی پیران زباندن ایدوب کوش »
« مَخْض اَسْگا اِسْعَدَنه سَعَادَت بُونَه شَانْدَر »
« خواجه نَشَات »

مَخْلُوط { [ع] خَطْل اُولُنَش ، اِیْجَه باشقه سی قَاتِیلَمَش ، قَارْشِدِیرلَش : (مَخْلُوط یَاغ ، مَخْلُوط دَخِیرَه) .

مَحْرُوبٌ { [ع] قحط وغلا وقتی

جیقہ جقی بر لری .

مَحْرُوبٌ { [ع] خراب ابدلش .

مَحْرُوبٌ { [ع] شکرچی کلامی ،

آشاغیبی ایجہ و تپہ سی کیندک کیشله .

نن مدور شکل که هندسه جه « مثلث

قائم الزاویه نك زاویه قائمه منی عیبط

اولان ضلعاردن بری محور حکمنده

اولهرق او مثلثك محور اطرافنده دور

ایتمه سندن حاصل اولان شکل « دیمکدر :

(مخروط قائم ، مخروط مائل ، مخروط

ناقص) ، (مخروطی) = مخروط

شکلنده ، مخروطه منسوب . (مخروطیات)

= مخروطی اولان شیلر .

مَحْزُونٌ { [ع] ایچنده اشیاء سائرہ

مَحْزُونٌ { حفظ اولنان یر ، اکثریا

بودروم کی یر آلتنده کی محله ، مغاره به

اطلاق اولنور . جمی (محْزَن) .

« امین مخزن لطف و مروتی حاتم »

« نفی »

مَحْزُونٌ { [ع] خزینه ده حفظ

مَحْزُونٌ { اولنان شی : (نقد

مخزون ، اشیای مخزونه) .

مَخْصُوصٌ { [ع] تخصیص و تعیین

مَخْصُوصٌ { اولنمش § عمومی

حائد اولیوب خاص بولنان ، معین و منحصر

اولان : (پیام مخصوص ، دائرة

مَحْضُونٌ { [ع] قحط وغلا وقتی

مَحْضُونٌ { ایچون صافلامش اولان

شی . § ایکنجی حرف اسقاط اولنمش

وزن . « مستعلن » دن سینک سقوطیله

« متعلن » قالی کی .

مَحْضُونٌ { [ع] خالصمش ، مہر .

مَحْضُونٌ { لنمش : (ورقه مخنومه)

فارسی اولان (مہر) لفظندن « محبوب »

کله منی ایدرمقی و قولالاق عبث و غلط

افشدرد § مقفل ، باغلامش .

مَحْضُونٌ { [ع] سَدّت اولنمش .

مَحْضُونٌ { ختانی اجرا ابدلش :

(طفل محزون ، اطفال محزونه) .

مَحْذُومٌ { [ع] اوغل ، اولاد .

مَحْذُومٌ { فی الاصل کند یسنه

خدمت اولنان دیمکدر . اولادک تربیه

مادیہ و روحانیہ سی پدره عائد بر خدمت

مہمه اولقی اعتباریله اوغل مقامنده

قوللائلمشدر . (مَحْذُومِیت) = اوغللق .

مَحْذُولٌ { [ع] خوار ، حقیر ،

مَحْذُولٌ { پریشان ، رسوا :

(شخص محذول) ، (محذولاً) =

حقیر ، رسوا اولهرق .

مَخْرَجٌ { [ع] خروج ایدهجک ،

مَخْرَجٌ { جیقاق یر : (مخرج

اقلام ، مخرج خانه) § رتب علمیہ دن

استانبول طریق مولویترنک ابتدا

پایہ سی : (مخرج مولوی) § کسر

عادیہ چیز کینک آلتنده بولنان رقم :

(مخرج مشترک ، توحید مخرج) جمی

مَحْمُودٌ { [ع] محفه کبی دوه اوسنه
 { ایتک } محافظه لی یوک شهره
 (عجمه قسط طیبیه ، عجمه بروسه ،
 عجمه ادرنه) .

مَحْوٌ { [ع] بریشی یوق ایتک ،
 { ازاله ایلهمک . (محو وائیان) =
 یازلش بریشی تصحیح ایتک . صوفیونک
 اصطلاحنده اوصاف و عادات بشریه تک
 معدوم اولی دیمکدر §
 شیفه ، عاشق ، افتاده معناسنده
 قوللانمش و شعرای عثمانیه طرفندنخی
 عین صورتله قبول و استعمال اولمشدره
 (محو وجود) .

« محو خاک ره شاهنش کونیم بن »
 « نه تولای وجود ونه تبری عدم »
 « عاکف پاشا »

مَحْوِیَّتٌ { [ع] مولداتندرد
 { آلیاق کوشلایک ،
 تواضع ، خاک برابرک : (حاله محویت)
 مَحْدُومٌ { [ع] (مَحْدُومٌ) ک
 { جمی ، اوغلار .

مَحْذُولٌ { [ع] (مَحْذُولٌ) ک جمی ،
 مَحْذُولٌ { خوار ، ذلیل و رسوای
 اولان آدمدر .

مَخَارِجٌ { [ع] (مخرج) ک جمی :
 { (مخارج حروف) .

مَخَازِنٌ { [ع] (مَخَزَنٌ) ک جمی :
 { (مخازن علوم) .

مَخَافَةٌ { [ع] قورقق ، خوف
 { (رأس الحکمة مخافة الله)
 = حکمتک باشی اللهدن قورققدر .

مَحْمُولٌ { [ع] محفه کبی دوه اوسنه
 { چایلوب هر برینه برآمد
 اوتورمق ایچون ایکی طرفلی ، تپه سی
 غروملی اولان شی . آنک دروننده کی
 یوکده دیلیر :

« یوریدی عمل مه کوبه سی »
 « طوتدی عالمی بانک جری »
 « خاقانی »

مَحْمُولٌ { [ع] حد اولنش ، ثنا
 { ایلش : (عمودالشم) ،
 (مقام عمود) = جنتاعلی § (ابرمه)
 تک فیلرندن هدم کعبه ایچون کتیردیکی
 فیلک اسمی .

مَحْمُولٌ { [ع] حل و اسادا اولنش §
 یوکلمش § موضوع
 اوزرینه حل اولنان خصوصه دلالت
 ایدن کله درکه بیتدانک خبری دیمکدر .
 مثلا « انسان حیواندر » جمله سنده
 انسان موضوع ، حیوان محمولدر .
 (محمولاً) = محمول اوله رق ، یوکلو
 اولدینی حالده (محموله) = حوله کبی
 یوک دیمکدر .

مَحْمُومٌ { [ع] جماعته طوتلمش .
 { مجازاً — عموم آدمدرک
 صابقلامی کبی — صاچه صابان سوز
 سویله ینده اطلاق اولنور . (محمومانه)
 = مجموعمه سنه .

مَحْمِيٌّ { [ع] حمایه اولنش ، پانته لو :
 « عملری هر برده حمایت یکی چیقدی »
 « لا »

مَحَلَبَ { [ع] ادریس آعاجی ،
قاره بقال § (عِل)
کی بال دیمکدر .

مَخْلُوج { [ع] حلاجانسی ،
آیلمش پاموق .

مَحْلُول { [ع] صاحی بلاوارث
وفات ایدن مالک ؛ صا .

حبسز معاش ومنصب § بر ماده نك
مایعات ایچنده ایدکن صوکره کی حالی .
(مَحْلُولِیت) = محلولک ، حل ایدیش ،

ارپیش . جی (مَحْلُولَات) .
« قلوب نفی » معجز دمدن اورنك سفن محلول «
« سفن سفیان روم اولمشیدی هر برهمرده طالب »
« غالب »

مَحَلَّة { [ع] بر شهر ویا قصبه نك
باشقه باشقه اسملر ایله یاد
ایدیلن اقسامندن هر برینه اطلاق
اولنورکه بر مسجده ویا جامع شریفه
مربوط ویرامام ایله ایکی مختاری موجود
ومتعدد بیوت واما کنی حاوی اولان بر
دائرة مملکت دیمکدر : (ماحقه محله .
سی ، سنان پاشا محله سی ، جهانگیر
محله سی) .

مَحْمَدَت { [ع] اوگمک ، ستایش ،
مدح ، ثنای جمیل §
شکر و سپاس ، وظیفه
مَنَتی یعنی مَنَت نعمتی ادا

اتمک § ثنای جمیله سبب اولان خصلت .
(مَحْمَدَتِاز) = حمد و ثنا ایدن . جی
(مَحْمَد) .

فوقنده استانیولده بر (محکمه تمیز)
موجود در . مواد جزائییه دن جنحه
وقباحتله قابل استیناف اولان حقوق
دعوالری ایکی درجه ده یعنی بدایه
واستینافاً ، جنایت دعوالری حقنده کی
حکمر قابل استیناف اولمایوب آنجی
تمیزاً رؤیت اولنور :

« فلك كبرسه كف نائلي به دامانك »
« سنكله محكمه كردكاره دك كيدرز »
« نائلي قديم »

مَحْكُوك { [ع] حك اولنش ،
قازغش : (مهر محكوك .
تصاوير محكوكه) .

مَحْكُوم { [ع] حك اولنش ، حكم
آلته آلتش : (محكوم
زوال ، محكوم فرمان) (مَحْكُومُ به)
= حاكم محكوم عليه الزام ايتديكي
شی . (مَحْكُومُ عليه) = علیبنده حكم
اولنان یعنی دعوائی غائب ایدن .
(مَحْكُومُ له) = لهنه حكم اولنان یعنی
دعوائی قازانان .

مَحْكِي { [ع] حكايه اولنش ،
آكلاتش .

مَحَل { [ع] جای ، مكان ، بر :
(محل اقامت ، محل نره ،
حكومت محله) جی (محال) .

مَحَلَّات { [ع] محله (نك جی ،
قوناق برلری : (محلات
بلده) .

محفوظ { [ع] حفظ اولئش ،
صاقلانئش : (نقد
محفوظ ، اشیای محفوظه) § از برلئش :
چو جفك محفوظی بولان سورده شریفه فی
سر یستانه اوقویشی ... جی
(محفوظات) .

محقوق { [ع] اطرافی قوشادلئش ،
چو یرئش : (المحفوف
بمنوف عواطف الملك الاعلی) .

محك { [ع] اوزرینه سورته رك
آلتونك عباری تجر به
اولان برنوع سیاه طاش دركه بن العوام
تحریر ایله (مهنك) طاشی دینلیر .
كسریم ایله (محك) یازی حك ایدم
جك آلت دیمك اولدینی كي بالاده كي
معناده دخی تخفیف ایله قولانیلیر .

محكمه { [ع] دعوارك حكم و
فصله مخصوص محل .

جی (محاکم) : (محاکم شرعیه) =
نكاح ، تحریر و تقسیم تركه كي قوانین
موضوعه ایله قابل فصل اولایان خصوص
سانی شرعاً رؤیت وحل ایدن محكمه لره
(محاکم نظامیه) = قوانین و نظامات
موضوعه ایله قابل فصل و حكم اولان
دعاوی بی رؤیت ایدن محكمه لردركه
هریری درجه اولی و درجه ثانیه به تقسیم
اولئق اوزره (جزا) و (حقوق) فامبله
ایکی نوعدره درجه اولی (بدایت) درجه
ثانیه (استئناف) محكمه لریدره بونلرك

(حفظ) ك اسم مفعولی اولوب بختلی ،
نصیبلی آدمه اطلاق اولور . § « حفظ »
لسانزده خوشه كیتمه ، خوشلانم
معناسنده قولانیلیریندن (محفوظ)
خوشلانئش ، خوشلانئش دیمكدر .
(محظوظیت) = محظوظلق .

محفظه { [ع] ایچنده برشی صاقل
نیلان طرف ، قاب ،
قوطی : (ساعت محفظه سی ، كوزلك
محفظه سی ، یوزك محفظه سی) .

« كتابك راز مكتومندن اولماز محفظه آگاه »
« ینه اخلاصی بیلزم اولسه ده اهل ریا حافظ »
« و هی »

محفه { [ع] دوه و قاطر اوزرینه
قونیلان ایکی طرفلی اوستی
قاپای برنوع واسطه نقلیه دركه ایچنه
قارشیلقل ایکی آدم بیزر . میمك كسریله
ده لغتدر .

محفل { [ع] جمعیتگاه ، طوبلا .
نه حق یر : (محفل ادبا ،
محفل طرفا) § جامعلرده
محفل { اطرافی یارمقلقه چو یرئش
ویا خود زمیندن یوكسك پایلمش محل
مخصوص : (مؤذن محفل) .
« محفل عدنی مقر ایستون بلال »
« ۱۲۲۲ سوری »

« دونر برحافظ محفل نشین نفه بردازه »
« سر آغاز ایله كجه عندلیبان آشیان اوزره »
« نفی »

صناعیه، محصولات محلیه (محصولات)
= محصولی چوق، برکتی، مثبت یر.

{ [ع] فی الاصل صو قاتیلما }
محض { مش، خالص و صافی صوت

معناستند: (لب محض) لسانزده

صافی، خالص اولان هر شی حقیقه

قوللانیله (محضا) = خالص اوله رق

دیمکدرکه آنجیق، مجرد موقعده ایراد

اولنور: (محضا سایه لطفکاریلرنده

مسرو اولدم) .

« نور محض ایدی سعادتی یوزی »

« خاقانی »

« شاعریتدن اثر یوق بنده انجیق { بهجتا } »

« شعر و انشا محض متاد طبیعتدر بکا »

{ [ع] پیشگاه، محل حضور

محضر { متعدد امضایی حاوی

اوله رق برآمده حقیقه یازیلوب بر مقام

رسمی یه تقدیم ایدیلن ورقه، عرضحال

{ عکمه سبلی، دفتر :

« دعوا یه یتر شاهد عادل یوقصیده »

« اثباته اکر لازم ایسه محضر عالم »

« نفی »

{ [ع] تعبیرات شرعیهدن

محظور { اولوب حرام ایدیلش،

منع ایدیلش دیمکدره جمی (محظورات)

(الضرورات تبیح المحظورات) =

ضرورتلر بمنوع اولان شیملری مباح

قیلار—مجله (محظوره) = منع و حرام

ایدیلش اولان شیئه اطلاق اولنور .

{ [ع] فی الاصل بهره

محظوظ { ونصیب معناستند اولان

یورلش ماونوقلاغش کوز: (نظر

محسور) یوموقعده (حسیر) ده

قوللانیله .

{ [ع] حواس خستهدن

محسوس { بری ایله حس اولنیش،

آکلاشلش. جمی اولان (محسوسات)

= کوزه کورینور شیلر مقامنده قوللا

نیلرکه « معقولات » مقابیلدر .

{ [ع] طویلانجه جمی یر،

محشر { جم اولنه جمی یر: (محشر

ارباب صنایع) { انسانلرکروز قیامتده

طویلانجه جمی محل. { لسانزده زیاده

غلبه لکدن، زده امدن کنایه اوله رق

قوللانیله: (بوجه کاغذخانه محشر

کبی ایدی) .

« امر ایت اولیم کر سکا بار ایسه حیاتم »

« محشرده دخی خواهشک اولمازسه دیرلم »

« نورس »

{ [ع] محشر و جم اولنیش،

محشور { طویلانیش .

{ [ع] حصاد ایدیلش،

محصول { اکتی بیجیلش .

{ [ع] حصر اولنیش،

محصور { اطراف قوشادیلش،

منع و تضییق ایدیلش: (دشمن محصور،

قلعه محصوره) .

{ [ع] حاصل اولان،

محصول { حصول بولان شی :

(محصول قلم، محصول غیرت، محصول

قرعیه، محصول مساعی، باغچه محصولی)

جمی (محصولات) : (محصولات

مَحْرُوقَاتُ { [ع] محروق « کُذِّعِدِر . اودون ، کور کبی یاقیلان ، یاقیلجق شیلر مقار منده قولانیلیر : (محروقات شتاییه) مغردی بومعانده قولانیلماز .

مَحْرُوم { [ع] خیردن منع ایندیش ، نصیبسز ، بیره سز ، بدبخت قالمیش اولان : (حریص محرومدور) (محرومیت) = محروملق (محرومانه) = محرومجه سته .

مَحْرُون { [ع] حزین ، غمی ، تاسه لی : (قلب محزون ، طفل محزون) ، (محزونیت) = محزونلق (محزونانه) = محزونجه سته : (ناله محزونانه ، کریه محزونانه) .

مَحْسُوب { [ع] حساب اولنیش ، حسابلاشمیش ، حساب کچیرلش . (محسوبیت) = محسوبلق (محسوباً) = محسوب اوللق اوزره ، حساب بورجه ، آلاجه طویله رقی آلنان ویا ویریلن .

مَحْسُود { [ع] حسد اولنیش ، حسد اولنان : (عسود اقران) .

« کورنجه شمدی بویه التفاتک »
« که قیلدی بنده کی عسود عالم »
« نفی »

مَحْسُور { [ع] اوزون اوزادی به ، باقله فری کیتمش ،

مَحْذُوف { [ع] حذف اولنیش ، آره دن چیقارلمش : (حرف محذوف ، حروف محذوفه) § آخرندن ایکی طرفدن عبارت سبب خفیف اسقاط اولنیش اولان کله .

مَحْرَم { [ع] تزویجی حلال اولمایان اقربا ، داخل حرم .

ذکور و اناته شاملدر . جی (محارم) .

(ناعزم) = محرم دکل ، تزویجی جائز § جناب حاکم حرام ایستدیکی شی § مجازا کار واسراره واقف ، خصوصیات و شخصیات آشنا ، تکلیفسز معناسنده قولانیلیر : (محرم و بیگانه) ، (محرمانه) = محرمجه سته ، کیزلی اوله رقی (محرمیت)

= محرمک . جسی اولان (محارم) اشبو معنای مجازیده قولانیله ماز .

« شکل بدیع صورت اناته قیل نظر »
« اسرار رازنامه رحمانه محرم اول »
« عوفی »

مَحْرُور { [ع] غیظ و غضب یا خود اسباب سائر مایله بر حرارت و آتشنش اولان : (قلب محرور ، دل محرور) .

مَحْرُوش { [ع] حفظ اولنیش : (ممالک محروسه) = حفظ اولنیش مملکتلر دیمکدر .

مَحْرُوق { [ع] یاتمیش ، یاقلمیش . بو موقعه (محترق) زیاده قولانیلیر .

مَحْجُورٌ { [ع] تصرفات قولیه دن
محجور } یعنی مانده تصرفدن منع
اولنش دیمکدر . ایکی قسم اولان
محجورک برنجی قسمی صیان ، مجاین ،
معتوهیندر . ایکنجی قسمی مقتضای
شرع ایله حاکم طرفندن حجر ایدیلردر :
(سَفْهًا) کی .

مَحْجُورٌ { [ع] حجر اولنش ، دایمک
محجور } آلهجنی تأمین ایچون
مدیونک بیع و فراغدن منع ایدلش
ودائره اجرا طرفندن مهر رسمی آلتنه
آلتش اموال و املاکنه اطلاق اولنور .
(کفالت محجوزه) = کفیلک اموال
واملاکی اصولاً حجر اولنق صورتیه
واقع اولان کفالت دیمکدر .

مَحْدُودٌ { [ع] حد . کسملش ،
محدود } حدنمش ، حد تعین
اولنش ، صینیرلی . مادیات و معنویاتده
قوللانیلیر : (محدود اجواب عرصه)
(قونییه ولایتی شرقاً آلتنه ، شمالاً
انقره ولایتایله محدود در) (نامحدود)
= حدسز ، نهایتسز .

مَحْذُورٌ { [ع] ساقلمش ، قور-
محذور } قولش § حذر اولنه
جق ، چکینیه جک شی : (محذوری
ایشلره گیریشمک خطارد ، محذوردن
سالم دکل) ، (بِلاَ محذور) = محذور-
سز . جمی (محذورات ، محاذیر) ،
(محذوره) = حذر اولنه جق شی ،
داهیه ، جنک .

میلانی ، سَومک ، سَوی : (محبت
زوجیه ، محبت پدرانه ، محبت قلیه)
لئافزده اکثریا موقع و صورت استمد
لنه کوره عشق ، سودا مناسی اراده
اولنور § تودد ، دوستلق ، محبت
دوستانه مناسندهده قوللانیلیر : (دون
کیجه برقاچ احباب ایله خیلی زمان
محبت ایندک ، میانه لرنده کی رابطه محبت)
(محبتنامه) = عشق و سودایه عاند
مکتوب . ضم میم ایله تلفظی عطدر .

مَحْبُوسٌ { [ع] محل حبس ، حبس
محبوس } ایدیه جک یر ، زندان :
« قیسه دکلدر خطراتم مقیس »
« محبس شاهین بلاد سرم »
« نابی »

مَحْبُوبٌ { [ع] سَویلی ، سَویلش ،
محبوب } کوزل . مؤنثی (محبوبه)
در : (محبوب الفلوب) .

مَحْبُوسٌ { [ع] حبس اولنش .
محبوس } بمداالحاکه بیر بره قایا-
دلش ، آلیقولش . جمی (محبوسین) ،
(محبوسیت) = محبوسلق .

مَحْبُوبٌ { [ع] اوتانمش ، اوتانان ،
محبوب } اوتانماق ، ادبلی ، حیالی :
(پک محبوب بر جوجق) ، (محبوبة)
= اوتانماقجه سنه ، اوتانماقجه سنه §
پرده دار ، محبلی ، یوزی اورتولی .
(محبویت) = محبوبلق . (محبوبة)
= پرده نشین ، اوتانمان قادین .

مَحَارِمُ { [ع] جناب حثك حرام
 (محرّم) در . (محارم الابل) = یولجلیق
 ایتك جائز اولایان قورقوج کیجه لر .
مَحَارِبُ { [ع] « محارب » ك جمی .
مَحَاسِنُ { [ع] خلاف قیاس اوله رق
 « حسن » ك جمیدر .
 كوزللكلر : (محاسن اخلاق ، محاسن
 اشیا) فالاصل وجود انسانك كوزل
 اولان برلرینه اطلاق اولنور .
مَحَاضِرُ { [ع] « محضر » ك جمی .
 (او مادهیه باقی) .
مَحَافِلُ { [ع] (محفل) ك جمی :
 (محافل ادبیه ، محافل علما)
 مفردینه مراجعت اولنه .
مَحَاقِقُ { [ع] آيك اكیلمسی ، آيك
 آخرنده کی کیجه لر یك
 قراستلی اولان اوچ كون : (حدحاق)
 میسی حرکات ثلاثه ایله او قومق جائزدره .
مَحَاكِمُ { [ع] « محكمه » لك جمی :
 (محاكم شرعیه ، محاكم
 نظامیه) .
مَحَالَ { [ع] (محال) ك جمی :
 (محال معینه ، محال مباركه) .
مَحَامِدُ { [ع] « محمّد » ك جمی ،
 مدح لر ، ستایشلر § اینی
 خصلتلر ، كوزل خویرلر : (محامد سنیه ،
 محامد علویه) .
مَحَبَّتُ { [ع] مادی و معنوی تلذذ
 اولنان شیئه روحك

مَجْمُوعُ { [ع] ملویلاشمش ، برآرایه
 كیتیرلش شی ، طوب .
 (مجموعاً) = مجموع ، طوبلی اوله رق .
مَجْمُوعَةٌ { [ع] انتخاب ایدلش
 شیلرك یازلدینی دفتر :
 (مجموعه اشعار ، مجموعه فنون) .
 « خیل فكر اوصافكده بر مجموعه درخاطر »
 « نفی »
مَجْبِي عَلَيْهِ { [ع] كندی اوزرینه
 جنایت واقع اولان .
مَجْبُوسُ { [ع] آتسه ، آیه ، كونشه ،
 طایان جماعت ، قوم .
 (مجبوسی) = طائفه مذكوره به منسوب .
مَجْهُودُ { [ع] جهد اولنش ،
 جالیشلش § قدرت ،
 استطاعت : (بذل مجهود) .
مَجْهُولُ { [ع] بیلنمه مش ، بیلنمه بن .
 (معلوم) ك ضدی . (فعل
 مجهول) = فاعلی معلوم اولمایان فعل
 (مجهولیت) = مجهولك ، بیلنمه مثلك .
مَجِيدُ { [ع] رفیع ، عالی ، عزیز ،
 محترم ، اولو : (قرآن مجید)
 § اسماء حسنا دندر : (رب مجید ،
 عبد المجید) .
مَحَاسِنُ { [ع] « محسن » ك جمی .
مَحَابِبُ { [ع] « محبوب » ك جمی .
 مفردلرینه باقی .
مَحَاذِرُ { [ع] « مخذور » ك جمی .

ضیا لاندیریجی، مجلسه رونق و یریحی .
(مجلس بیع) = بازارلق ایچون برآزه یه
طویلانش ، طویلاعه . (مجلس عقد)
= بر خصوصی تمهد و التزام یعنی
ایجاب و قبولک ارتباطی ایچون طریقته
طویلاندینی محله اطلاق اولنور .
(مجلس آرا) = مجلس تزیین ایدیجی ،
خوش صحبت آدم .

« مجلس او مجلسی او می ساقی او ساقیدرینه »
« یجی »

حکمتی حاوی صحیفه §
مجلسه کتاب ، نامه § علم فقهک
معاملات قسمندن مأخوذ موادی حاوی
قانون مدنی : (مجله جلیله) .

محبوب § [ع] جلب اولنش ،
{ باشقه سنک طرفنه
چکلمش : (محبوب الثقات) .

محلی § [ع] محل جلا ، محل ظهور
{ ونجلی و صرأت ، آینه :
(مجلای مجلی) .

مجمع § [ع] جمع اوله جقی ، طویلا-
{ نهجی یر : (مجمع البحرین)
= ایکی دکرک برلشدیکی یر .

« جمله اصحاب ذوی الاکرامه »
« جمله اول مجمع سعد انجمله »
« خاقانی »

مجمعه § [ع] طویلامه شیرک قید
{ کتابی : بر ویا بر قاج فته
عائد طویلانا ن شیرلی یازمه مخصوص
کتاب ، دفتر منتخبات . بو مقامده
(مجموعه) زیاده قوللانیلیر .

مجرّوح § [ع] جرح اولنش ، یاره-
{ انش . بو معناده جمی
(مجروحین) || باطل عد اولنش ،
ادله ایله بطلانی ثابت اولنش : (بو
یابده کی ادعاسنک مجروح اولدیفنه
قناعت حاصل ایدلش . .)
« شسوارم دل مجروحی باصوب کچه اکر »
« یایعالمک بر آروچ خاک ایله یکسان ایسه ده »
« نائلی قدیم »

مجرّوز § [ع] جرا اولنش ، چکلمش
{ عربیده کسره ایله
اوقونان کله .

مجرّی § [ع] آقه جق یر ، محل
{ جریان : (مجرای ماء) =
صویولی (مجرای پول) = سیدیک
پولی (مجرای طریق) = لنم .
« مجرای قلبدن دوکیلن ماء معارف »
« عون »

مجزوم § [ع] جزم اولنش ، عقلا
{ کسدریلوب آتلمش ،
یقین حاصل ایدلش § بلاحرکه قرائت
اولنان .

مجموع § [ع] یایلدنش ، دوزلنش ،
{ محدث ، مصنوع :
(مصادر مجعوله) .

مجلس § [ع] اوتوره جق ، طویلا-
{ نیله جق یر : (مجلس
الفت ، مجلس صحبت) § بر خصوصک
بین الاعضا مذاکره سی ایچون تخصیص
اولنان مقام رسمی : (مجلس وکلا ،
مجلس اداره ، هیئت مجلس ، قرار
مجلس) ، (مجلس افروز) = مجلس

سنه دره . لسانزده زور کورمش ،
مضطر قالمش ، زور ايله بر ايشه بر
شيئه صالحه يرلش معناسنده قوللانيلير .
(مَجْبُورِيَّت) = مجبورلق ، زوره
طوللق .

{ [ع] عربيده عظيم الخلقه }
مَجْبُول { آدمه معناسنده لسانزده
ياراداش ، طبيعت ، طبيعته كي حال
معناسنده قوللانيلير : (مجبول بولنده قنري
خصائل حيده) .

{ [ع] شان ، شرف ، جلالت
مَجْد } صاحبي بولنلق : اولولوق . مجد
آننجي آبا واجداد ايله قائم اولور . يعني
نسبنده شرف وكرم اولمايان آدمه
وصف اولماز ولوكه كنديسي شرفند
اولسون § اولو اولوق ، شرفند اولنلق .
{ [ع] صاغلام ، محكمه شي
مَجْدُول } § بوكولش . عربيده
كيكيري متناسب ولطيف واندام و تركيبي
محكم آدمه دينيلير .

{ [ع] جذب اولنمش ،
مَجْدُوب } چكلمش ، جذبه دار ،
جذبه لي : (مَجْدُوب السَّي) § دلي ،
ديوانه .

{ [ع] جذري آلمش عدد ،
مَجْدُور } بر عددك مثله ضربند
حاصل اولان عدد . اون عددنيك اونه
ضربند حاصل اولان يوز عدد كي .
{ [ع] جذام علتته گرفتار
مَجْدُوم } اولمش ، مكين .

« حقيته نظر ايت دور بين ايشه زاهد »
« مجاز آينه سندن ريا كورلشد »
« شيخ الاسلام اسعد »

{ [ع] طاقت ، توان ، قدرت ،
مَجَال } درمان ، طايانه : (بي مَجَال)

= مجالس ، درمانسز :
« برنكهله قومدي دردمي تقريره مجال »
« چشم مستك نجه كويالري خاموش ايلر »
« فطنت »

{ [ع] « مجلس » § جمعي :
مَجَالِس } (مجالس اداره ، مجالس
ادبيه ، اعضاءي مجالس) .

{ [ع] « مَجْلَى » لك جمعي ،
مَجَالِي } آينه لر .

{ [ع] « مَجْمَع » § جمعي ، جمع
مَجَامِيع } اوله حق ، طولايانه حق
يرلر : (مجامع ناس) .

{ [ع] « مَجْمُوعَة » لك جمعي :
مَجَامِيع } (مجاميع موقوته) ،
(محائف مجاميع) .

{ [ع] باد هوا ، مفت ، بلش .
مَجْمَان } (مَجْمَانَا) = بلاعوض ،

بلش اوله رق ، بدلسز . (مَجْمَانِي) =
مجانده منسوب : (خدمت مجانويه) =
عوضسز ، اجرتسز خدمت .

{ [ع] « مَجْنُون » § جمعي .
مَجَانِيق } آلات قديمه حربه دندر .

{ [ع] في الاصل قيرلقدن
مَجْبُور } صوكره بوتونلنمش معنا .

« بر سبی قامتہ بگزر مثلاً »

« دیہ من کیسه دیل آچوب آگالا »

« خانانی »

مثنوی { [ع] مختلف القوافی آیات
مثنوی } یعنی هر بیت باشقه قافیه لی

اولان نظم دیمکدر: (مثنوی شریف)

« مثنوی معنوی مولوی میدر ، یاخود »

« عالم انجازدن بر آیت عظمایمیدر ؟ »

« عونی »

مثنوی { [ع] فی الاصل عمله مقابل
مثنوی } اجر و جزا معانسته در .

لکن . (ثواب) کبی اعمال خبریه نک

اجری . اییلک مکافاتی - معانسته

قوللانیلیر . جسی اولان (مثنویات)

لفظنه (اجر) علاوه سی زائد ولزوم سردر .

مجازی { [ع] « مجذوب » ذ جی :
مجازی } (مجاذیب السبیه) .

مجازی { [ع] (مجری) نک جی ،
مجازی } صوبک آق دینی بر لر .

صو یا ناقلری .

مجاز { [ع] بر اوچندن دیگر
مجاز } اوچنه قطع مسافه ایله کیلین

بول ، کچه جک بری { « حقیقت » مقابل .

علاقه مشابیه و یا ظرفیت یاخود

سببیت ایله کلمه نک موضوع لسی

اولمایان معناده استعمالی دیمکدر: (مجاز

مرسل ، مجاز عقلی) ، (« مجازاً » =

حقیقی دکل ، مجاز اوله رق (مجازی)

= مجازه منسوب ، حقیقی اولمایان :

(معنای مجازی ، عشق مجازی) .

و نقیصه معانسته اولان (مثلیه) نک

جعیدر که عیوب ، نقائص دیمکدر .

مثنوی { [ع] داخل بطنده ادراک
مثنوی } طوروب طولانی دینی طرف

معانسته در که ترکیه ده « سیدیک

قاوغی » دینلیر .

مثنوی { [ع] (مثنی) نک جی ،
مثنوی } بر شیک قاتنه اطلاق

اولنور { آیت رحمت و آیت عذاب

مقترن اولدنیچون قرآن کریمک مجو -

عنه و صرة بعد صرة ثنیه و تکرار

اولنان آیت دینلیر || نمازک رکعتلرنده

تکرار اولدنی ایچون سورة فاتحه یه

اطلاق اولنور ، بویاده کی اقوالک

اک معتبری بونلردر : (اسرار مثنوی)

= اسرار قرآنیه (سبع المثنی) =

سورة شریفه فاتحه .

مثنوی { [ع] ثقب اولنیش ،
مثنوی } دلنیش : (دو مثنوی)

مثل { [ع] شبیه ، مانند { لسان

مثل (عوامده مشهور اولان

و اداب و نصایحی ایما ایدن سوز :

(ضرب مثل) { داستان ، قصه .

(ماصال) بونک محرفیدر . آتالردن

قاله حکمتلی ، عبرتلی سوز دیمک اولان

بالاده کی (ضرب مثل) و یا (ضرب المثل)

یرینه کوره هم مثل ضرب ایتک ، هم

مثل مضروب معانسته کلیر . بناء علیه

« مثل » ده دینله بیلیر . (مثلاً ، مثلاً)

= مثال اوله رق ، شونک کی .

مَـتَـرَـسْ } [ف] قاپونك آردینه
 مَـتَـرَـسْ } آچیلماق ایچون قونیلان
 آغاچ § موقع حریده عسکری محافظه
 ایچون ییغلمش طوپراق، سیر، (مَـتَـرَـسْ)
 معربیدر. لسانعزده (مَـتَـرَـسْ) صورتنده
 قوللانیلیر .

مَـتَـرَـوْـكُ } [ع] ترك اولنمش ،
 مَـتَـرَـوْـكُ } ا بر اقلمش : (مال متروك ،
 متروك خانه ، اموال متروك) .

مَـتَـرَـوْـكَاتُ } [ع] « مَـتَـرَـوْـكُ » ك
 مَـتَـرَـوْـكَاتُ } جی . اكثرا انسانك
 اولدكدن سوكره قالان علقانی، اشیاسی
 حقنده قوللانیلیر : (فلانك متروكاتی
 بشيك لیرا قیمته در) ، (متروكات
 قلبیه) = بر محررك ، مصنفك یازوب
 اخلافنه ترك ایتدیكى آثار .

مَـتَـنْ } [ه] متاتلی، قوی، صاغلام،
 مَـتَـنْ } طایانیقلى . مادیات ومعنو .
 یانده قوللانیلیر : (متین آدم ، فكر
 متین ، قلب متین ، بنای متین) .

« بی اساس افکاری بامال ایله ای وكرمتین »
 « معلم ناجی »

مَـسَـأَـلَـهْ } [ع] فی الاصل ناسك بعد .
 مَـسَـأَـلَـهْ } التفرق مرة بعد اخری
 رجوع ایده جكلى محل معناسنه در .
 لسانعزده درجه ، مرتبه ، منزله ، مرحله
 معناسنده وتشبیه ایچون قوللانیلیر .

مَـسَـأَـلَـبْ } [ع] انسانك شیوعندن
 مَـسَـأَـلَـبْ } احتراز ایتدیكى عیب

رحمه مربوط ، دیگر اوجی واسع و
 صاچاقلى اوله رق حاصل اولان يومور .
 طه لر میضی قوشاتان بر مجرا ایله رحمه
 کلیه اشبو يومورطه اگر حویثات
 منویه دن برینه تصادف ایتش ایسه
 رحمه بیویوب جنین وایتمه مش ایسه
 محو اولور . قادیلرده يومورطه لق
 ایکی دانه در . § بر چیچكده میوه
 اولق شاندن اولان قطعه لك القاح
 فملندن اولكى حالى .

مَـتَاعْ } [ع] فی الاصل فائده و
 مَـتَاعْ } منفعتنه جكشی معناسنه در .
 اصطلاحده افشه ومنسوجات سائر
 کبی مدار تمتع وانتفاع اولان اشیا معنا .
 سنددر : (تفسیر متاع ، رواج متاع ،
 متاع کم بها) جی (اَمْتَعَه) : (اَمْتَعَه
 تِجَارِيَه) .

« هب سندن آتیر متاع فیضی »

« ای خواجه نامدار معنی »

« انسی »

مَـتَاعِبْ } [ع] « مَتَعَبْ ، مَتَعَبَه »
 مَـتَاعِبْ } لك جی ، زحمت و مشقت
 ویره جك برلره شیلر دیعكدر : (متاعب
 سفره) فردی قوللانیلماز .

مَـتَـأَنَتْ } [ع] قویلك، صاغلاملق،
 مَـتَـأَنَتْ } طایانیقلى : (متانت بنا ،
 متانت افکار ، متانت قلب) .

مَـتَبُوعْ } [ع] تابع اولنمش ،
 مَـتَبُوعْ } اولقش معناسنه در كه
 حكمدار ذی شانه اطلاق اولنور :
 (متبوع مضم) .

مَبْعُوثٌ { [ع] بعث اولمش ،
 مَبْعُوثٌ { کوندرلش : (مبعوث
 الہی اولان پیغمبر ذی شان ، تحریرات
 مبعوثہ) § پر دولت یا خود پر ذات
 طرفندن برخصوص ایچون وکالہ
 کوندرلش آدم .

مَبْعُوضٌ { [ع] بفض اولمش ،
 مَبْعُوضٌ { منقور ، سویلمش .

مَبْلَغٌ { [ع] حد ، مقدار ، پاره
 مَبْلَغٌ { کبیتی : (خطہ عراقیہ
 صنعت خط مبلغ کمالہ واصل ورسم و
 وضعده خط کوفیہ نسبت رونق نو
 حاصل اولمش — حسن خط — مصاحبہ
 اقدام) § آقبہ ، آلتون . جسی
 (مبالغہ) :

مَبْهُوتٌ { [ع] بہت دوشمش ،
 مَبْهُوتٌ { حیران اولمش ، متحیر :
 « بنی بیرون ایدہ من دائرہ حیرتدن »
 « جبرئیل اولہ مددکار دل مہبوتہم »
 « عونی »

مَبْهُورٌ { [ع] ہارہار صولیوان ،
 مَبْهُورٌ { صولغان علتہ اوغرایان :
 (شخص مہبور ، اسب مہبور) .

مَبْنِیٌّ { [ع] کیجہ لہمک ، کیجہ .
 مَبْنِیٌّ { لہ بہ جک محل .

مَبْنِیٌّ { [ع] صائبلمش . صائبان
 مَبْنِیٌّ { شی .

« جهان مشتاقک اما اولایجہ مبلغ معلوم »
 « کلوبہ خاک بایہ یوزلرک قابلی سورسونلر »
 « اشرف »

مَبْنِیٌّ { [ع] ہارہار صولیوان ،
 مَبْنِیٌّ { صولغان علتہ اوغرایان :
 (شخص مہبور ، اسب مہبور) .

مَبْنِیٌّ { [ع] کیجہ لہمک ، کیجہ .
 مَبْنِیٌّ { لہ بہ جک محل .

مَبْنِیٌّ { [ع] صائبلمش . صائبان
 مَبْنِیٌّ { شی .

مَبْلُوعٌ { [ع] بلع اولمش ، یوتولش :
 مَبْلُوعٌ { (لقمہ مبلوعہ) .

مَبْنِیٌّ { [ع] ہارہار صولیوان ،
 مَبْنِیٌّ { صولغان علتہ اوغرایان :
 (شخص مہبور ، اسب مہبور) .

مَبْنِیٌّ { [ع] کیجہ لہمک ، کیجہ .
 مَبْنِیٌّ { لہ بہ جک محل .

مَبْنِیٌّ { [ع] صائبلمش . صائبان
 مَبْنِیٌّ { شی .

مَبْنِیٌّ { [ع] ہارہار صولیوان ،
 مَبْنِیٌّ { صولغان علتہ اوغرایان :
 (شخص مہبور ، اسب مہبور) .

مَبْنِیٌّ { [ع] کیجہ لہمک ، کیجہ .
 مَبْنِیٌّ { لہ بہ جک محل .

مَبْنِیٌّ { [ع] صائبلمش . صائبان
 مَبْنِیٌّ { شی .

مَبْنِیٌّ { [ع] ہارہار صولیوان ،
 مَبْنِیٌّ { صولغان علتہ اوغرایان :
 (شخص مہبور ، اسب مہبور) .

مَبْنِیٌّ { [ع] کیجہ لہمک ، کیجہ .
 مَبْنِیٌّ { لہ بہ جک محل .

مَبْنِیٌّ { [ع] صائبلمش . صائبان
 مَبْنِیٌّ { شی .

مَبْنِیٌّ { [ع] ہارہار صولیوان ،
 مَبْنِیٌّ { صولغان علتہ اوغرایان :
 (شخص مہبور ، اسب مہبور) .

مَبْنِیٌّ { [ع] کیجہ لہمک ، کیجہ .
 مَبْنِیٌّ { لہ بہ جک محل .

مَبْنِیٌّ { [ع] صائبلمش . صائبان
 مَبْنِیٌّ { شی .

اول : (مبدأ تعلم ، مبدأ تدريس) .
(مبدأ) لفظی ادواته بشدیدی تقدیرده
همزه مك صرکزی د کشیدر مکه لزوم
یوقدر : (ایشك مبدأئی ، ایشك مبدأئی)

مَبْدُول { [ع] بذل اولغش ، حسن
مَبْدُول { رضایله صرف ایدلش }
صکرتله موجود ، بول ، چوق :
(از میرده بالیق پك مَبْدُولدر ، عاطفت
مَبْدُوله) ، (مَبْدُولیت ، مَبْدُولی) =
مَبْدُوللق ، بوللق :

« یا الهی کرمك مَبْدُول ایت »
« خافاتی »

مَبْرَات { [ع] احسان ، ایلک
مَبْرَات { مناسنه اولان (میره) نك
جعیدر که خیرات ، حسنات نوعندن
اولان افعال واعماله اطلاق اولنور :
(جمله مَبْرَات سنیه حضرت خلافتنا هیدن
بولنان) مفردی هیچ قولانیلماز .

مَبْرُود { [ع] صوغومش ، صو-
مَبْرُود { غودلش }
مَبْرُور { [ع] خیری ، فائدهلی ،
مَبْرُور { ابی اولان شی : (عمل
مَبْرُور ، خدمات مَبْرُوره ، مساعی
مَبْرُوره) .

مَبْسُوط { [ع] بسط اولغش ،
مَبْسُوط { یایلمش ، دوشنمش ،
سرلش : (جناح مَبْسُوط ، تم مَبْسُوطه ،
افادات مَبْسُوطه) . (ضمه مَبْسُوطه)
= واوڪ آغیز یاوان اولهرق ، اماله
ایله تلفظی دیمکدر . (سوله مک) کی .

مَبَاحَث { [ع] (مبحث) نك جمی :
(مباحث شتی ، مباحث
علمیه ، مباحث ادبیّه)

مَبَاد { [ف] اولماز ، اولیه که معناد
سنه در . وقته ایکنجیسی

مَبَاد { زیاده قولانیلیردی . البوم
ایکیسی ده مهبوردر .

مَبَادِی { [ع] (مبدأ) نك جمی ،
(مَبَادِی) باشلانغیلر : (مَبَادِی
شهور ، مَبَادِی کتابت)

مَبَالِغ { [ع] (مبلغ) نك جمی :
(مبالغ کلیه) .

مَبَانِی { [ع] (مبنی) نك جمی ، بنالر ،
مَبَانِی { یا بولر : (مَبَانِی جسیمه ،
مَبَانِی جدیده) } سوزك اساسنی
تشکیل ایدن مضامین ، معانی : (مَبَانِی
کلام ، مَبَانِی الانشا) .

مَبْحَث { [ع] برشیک بحث اولندینی
مَحَل ، محله : (مبحث
امراض)

« مبحث وحدتده ایتدیکجه یقینه ازدیاد »
« ایلدی شوق درون آتشیمن ازدیاد »
« بسم »

مَبْحُوث { [ع] بحث اولغش ، بحثی
مَبْحُوث { یکمشن : (مَبْحُوث عنه ،
مسئله مَبْحُوث عنها)

مَبْدَأ { [ع] باشلایهجق زمان ،
مَبْدَأ { برسنه نك باشلادینی زمان :
(موسم صیفك مبدأئی ، مبدأ و منتهی) }
برشیک باشلادینی محل ، باشلایهجق
یر : (تیمور پولاك مبدأئی) } باشلانغیج ،

« ماهیتی اثبات ایدن آثار عملدر »
 « مقدارینه نسبتله کنشی خبروشر ایلر »
 « شناسی »

ماینع { [ع] صوکی آقان وصویق
 (اولان شی، صلب) مقابلی.
 (جسم ماینع، اجسام ماینع) .
 (مایعیت) = مایملک، صیوقلق حالی.
 جمی، (مایعات) .

مایعُعرف { [ع] یلنمز § مندر
 آتنده صاقلان مال.
 ماینای { [ایتالیا نجه دن] کیچی
 اصطلاحاتنددر یلکنلری
 قابامه، ایندیرمه، برافه، (قوره)
 ضدیدر .

مایوش { [ع] یأسلمش، یأسه
 دوشمش، ناامید متنا.
 سنه در، (مایوسانه) = امیدسزجه
 سنه، (مایوسیت) = مایوسلق،
 امیدسزلک .

« کیمدر ای شوخ عجب مظهر لطفک بیلسم »
 « باقدم احوال رقیه اوده مایوس کی »
 « قوجه راغب »

مایه { [ذ] اصل، اساس، اوز:
 (مایه خلقت، فرومایه،
 مایه سی یوزوق) § بضاعه، قدرت،
 ثروت : (بی مایه) = بضاعه سز،
 قدرتمز (مایه دار) = بضاعه لی،
 مقتدر . (سرمایه) = رأس المال
 « رشح قلمی مایه آسایش عالم »
 « نفی »

نک، اوراء، ائهرده کائن (نخشب) شهری
 جوارنده و «سیام» طاعی اتکنده
 بر قویودن سیاب و سائر مواددن
 بالتزکیب سحر و شعبده ایله سایه عکس
 ایتدیروب کوستردیکی ماه منوره
 اطلاق اولنور، کویا اوچ فرسخ یره
 دکن ضیاسی عکس ایدن بوآی التمش
 کیجه سهاده کورینور و بومدت طرفنده
 بالطبع ککوده ایکی آی مشاهده
 اولنورمش، بوماه مصنعه خلق عالم
 متحیر قالمش، یوگا (ماه سیام، ماه
 مقتع، ماه کش) و او قویویه چاه
 نخشب (دینیلیر، اشبو قویو شهر
 مذکوره ایکی ساعتک مسافده ایش.
 «نخشب» معرفتی (نسف) در،
 نسبتنده (نخشی) و (نسفی) دینیر .

[ذ] بالیق، عربی (سمک):
 ماهی { (میدماهی) جمی (ماهیان)
 در، (ماهی خوار) و (ماهی گیز) =
 بالیقیل قوشی، (ماهی فروشی) =
 بالیق صانان، بالیقچی .

« جهان آراجهان اینجده در آرای بیلمز لر »
 « شوماهیلر که دریا ایجره در دریایی بیلمز لر »
 « خیالی »

ماهیت { [ع] بر شیتک اصلی،
 کنشی، حقیقی: (ماهیت
 اشیاء اظهار ماهیت، ماهیت ردیته) .

ماَوْقِعْ { [ع] وقوع و بولش ، واقع
اولان شی . }

ماَوْی { [ع] مسکن ، یورد ، وارد .
حق مکان ، صبیح جقیر . }

ماء { [ذ] آی . عربیسی (قَر) :
(خورشید و ماه) § آی ، }

شهر ، سنه نك اون ایکیه تقسیم اولتان
اقسامندن هر بری : (ماه نیسان ، ماه
ایلول) « ماه کنعان » = دیار کنعانك
آبی که (یوسف) علیه السلام دن کنا .
یه دره . (ماء نو) = یکی آی ، هلال .
(ماه روزه) = شهر رمضان ، اوروج
آبی (ماء بَماء) = آیدن آیه ، شهریه .
(ماهیانَه) = آی باشند و بریلن
اجرت . تخفیفاً (مة) صورتند دخی
قوللانیلیر .

ماهبارَه { [ذ] آی پارچه سی ،
آی کی کوزل یوزایلره
اطلاق اولنور ، بعضاً تخفیف ایله
(مَبَارَه) صورتندده قوللانیلیر . }

ماءِ یَنْکَر { [ذ] یوزی آی کی
کوزل ، نوری ،
پارلاق . (مة یَنْکَر) تخفیفدر . }

ماهتاب { [ذ] آی آیدینلنی .
بین العوام بک یا گلش
اوله رق قوللانیلان (آی ماهتابی)
تعبیری لاه آلتاملی . § اون دوت
کیجه لك آی که عربیده (بَدَر)
دینیلیر : (شب ماهتاب ، ماهتاب

شب آرا) تخفیفاً (مَهتاب) صورتندده
قوللانیلیر :

« سیه طبعان اولور و روشندلانك دشمن جانی »
« که دزد تیره روزی داغدا لکیر ایدرمهتاب »
« بلیغ »

« کیوب برآل اسنکله هالدهن میدانه عزم اعش »
« سیده مولوی آیتنی تصویر ایدرمهتاب »
« وله »

§ آی کی پارلایان برنوع فشنگ که
کهرچله ، کوکورد واجزای سائر ایله
اعمال اولنور § (ماهتاب ایتمک ،
ماهتابه آتی) = استهزا ، تمسخر ،
اکلنمک .

ماءِ تابان { [ذ] پارلایعی ، پارلایان
آی . }

ماهچَه { [ذ] سحافنرك ، مناره .
لرك ، قهرک تپه لرینه
آلتون ایله کوموش و سائرده دن آی
شکلنده یاپیلان شی . }

ماهیر { [ع] مہارنی ، معرفتی ،
صنعتنده استاد ، هنرور :
(شاعر ماهر ، صانع ماهر) . }

ماهروسی { [ذ] آی یوزلو ،
یوزی آی کی اولان
کوزل ، جسی (ماهرویان) تخفیف
(مہرو) در . }

ماءِ نَحْشَب { [ذ] اساطیر شرقیه .
(در وله رق تلقیبی
ضروری بولتان بروایت کوره « ابن
دریہ »
مقتع « نامیله عریف « حکیم ابن عطا »

مرغوب : (لفظ مأنوس ، مأنوس
الاستعمال) ، (مأنوسیت) =
آیشلمه ، آیشلمش اوله .

مافی { [ف] مشهور چینلی برتقاشک
مافی اسمیدر . ادعای نبوت
ایتش و ملوک ساسانیادن (پیرام
شاپور) ک زمانده ایرانه کلوب مذهب
باطلانی نشره باشلامش اولدیقدن اعدام
اولمشدور . تصاویر لطیفه یی حاوی
(آرْتَنک) یاخود (آرْتَنک) عنوانی
بجموعه سی مشهوردر .

مافی پُلاؤز { Manipulateur
(فرانزجه دن)
تلفراف ویرمه که مخصوص آت ه
آلکتریک مفتاحی .

مانیفاتوره { [ف] فرانزجه دن
مانیفاتوره [حرف] اصلی
(Manufacture مانیفاتوره) ال
ویا ما کینه ایله معمولات صنایعیه ک
کاتبه اعمالی ، فابریقه ایشی ، فابریقه مالی .

مانیفست { [ف] فرانزجه دن] اصلی
مانیفست (Manifeste مانیفست)

مموله قائمه سی ، یوک و اشیا بیاننامه سی .
ماوراء { [ع] آرد ، کری طرف .
قولاتیلیر . (ماوراءالنهیر) = ملک
توران ، دریای آمو .

« خیره بخش ذی عقولدر ماوراسی حکمتک »
« لا »

انکلی : (مانع شرعی) = مشروع
و مقبول اولان عذر .

« اولورمی خانه ده کی دزدده پاسبان مانع »
« سیدوهی »
« مانع رزق اولانک رزقی الله کسر »
« لا »

مانئز { Manganèse فرانسر-
مانئز { جهدن) برنوع سرد معدن .
مانئده { [ف] ادات تشبیهدر .
مانئده { کبی ، بکزر ، نظیر-
شبهه ، مثل معنسانه در : (مانئده ارم) .

« مانئده ماکیان غرا »
« یک بیضه هزار فخر ودعوا »
« شیخ غالب »

« دلدن هوس عارض آلاک چیماز »
« مانئده سویدا غم خالک چیماز »
« فصیح دده »

مانکن { (Mannequin فرا-
مانکن { (نسرجه دن) اکثریا
حاضر البسه مغازه لرینک قاپولرنده ،
جامکانلرنده کوریلن آغاجدن معمول
بجسم انسان تصویری .

مانؤره { (Manœuvre فرانسر-
مانؤره { جهدن) عسکر تعلیمی ،
عسکره آلیشمق ایچون اجرا ایتدیریلن
حرکات حربیه تقلیدی § کیبیجیلک
عملیاتی ، تعلیم بحری ، صنعت بحریه §
جبله ، دسیسه ، دولاب ، اوپون .

ماؤش { [ع] انیسیت ایدلش ،
ماؤش { آیشلمش § پسندیده ،

مَأمُون { [ع] امین قیلمش ،
مَأمُون { قورقوسر ، تهلکه سز :

(مأمون العائله ، مأمون العاقبه) .

مَأمُون { (فرانسزجه دن Manteau)
مَأمُون { اوستدن کییلن قولسر

کنیش نیاس ، قابوت ، یاغمورلق .

مَأمُون { [ایتالیانجه دن] ییه جکک
مَأمُون { بایاغیسی ، عادیمی :

(کیچی مانجه سی ، کدی مانجه سی)

مَأمُون { [ف] قالمش . ترکیب ایله
مَأمُون { قولانیلیر : (پسانده) =

کری قالمش ، (درمَأمُونده) = قاپود .

قالمش ، عاجز . (خاطر مَأمُونده) =

خاطری قالمش ، کوجشمش (عمل مَأمُونده)

= ایشدن قالمش ، ایشه یاراماز .

(خَزیَنه مَأمُونده) = خَزیَنه یه قالمش ،

مضبوط .

مَأمُون { (پورتکیزجه دن مأخوذ

مَأمُون { (Mandarin) چین

کیراسنه اوروپاده ویریلن عنوان .

مَأمُون { [فرانسزجه دن عرف]

مَأمُون { اصلی (Mandarine)

ماندارینه (پورتقال جنسندن کوچک ،

لذتی بر میوه .

مَأمُون { (Mandoline فرا-

مَأمُون { نَسزجه دن) بر نوع

ساز ، چالنی .

مَأمُون { [ع] منع ایدیچی ، ایدن ؛

مَأمُون { کری طور دیران ؛ اسیر-

کهن ، بر شیک عدم حصولنه سبب ،

مَأمُون { [ف] والده ، آنا ؛ خاتون .
مَأمُون { فارسیده (مَأم) صورتنده

ده قولانیلیر . (مَأمک) = کوچک

آنا . لسانزده کوچک چوققلره

بدیر یله جک شی مقامنده قولانیلان

(مَأم) لفظنک اصلی — غلط استعمالدن

صرف نظر — بواوله کرکدر .

مَأمُون { [ع] کچمیش شی ؛ کچمیش

مَأمُون { زمان (مَضی ماضی)

= کچن کچدی ، کچن شی کچدی کیتدی .

مَأمُون { [ع] مالک اولنان شی ،

مَأمُون { ایتاک مالک اولدینی اشیاء ،

اولانجه مالی :

« ویرردی ماملکن بذل ایچون کریمه لیم »

« ایدردی خدمت رندان شی شوقله زهاد »

« نفی »

مَأمُون { [ع] امین اولنه جق ، امنیتله

مَأمُون { صیفینه جق بر . (مَأمَن

رنا) = کعبه مکرمه یه اشارتدر .

مَأمُون { [ع] کندیسنه امر

مَأمُون { اولنمش ، بر وظیفه نک

ایفاسنه تعین قلمش اولان آدم . جی

(مَأمُورین) (مَأمُوریت) = مَأمُورک ،

خدمت ، وظیفه .

مَأمُون { [ع] آرزو ایدلش ،

مَأمُون { اومولش ، امل اولنمش

شی . مصدر اوله رق « ایتاک » ماده-

سیاهده قولانیلیر : (قافله نک بوکون

کیتسنی مَأمُول ایدرم) ، (خلاف

مَأمُول ، فوق المَأمُول) .

مالش { [ف] سورتمه، اوغوشدرمه،
مالش { اوغمه .

مالشگر { [ف] اوغوشدیریمی،
مالشگر { سورتیمی، دلاک .

مالشگاه، مالشگاه { [ف] یوز
سوریله

جک محل، سجده گاه دیمکدر .

مالک { [ع] مالک صاحبی، برشیشه
صاحب-و متصرف اولان

دیمکدر: (فلانک مالک اولدینی ثروت
عظیمه ، مالک اقطار و عمالک) مؤنثی

(مالک) در: (مالکۀ دنیا ، مالکۀ
حسن و آن) ، (استانبول بلده سی

اوروپانک کنار ساحلنده آسیایه قارشی
قورلش بر مالکۀ دریادرکه مانندی

زیر افلاکده صرئی اولماز-شناسی) .

مالکانه { [ف] اراضی امیره دن
شرائط معینه ایله ملکیت

اوزره برشخصه تملیک اولنان اراضی
دیمکدر . ترکیک معنای اصلیمی

« مالکجه سته » دیمک اولوب شخص
مذکورک کندیسنه اولصورته تملیک

اولنان اراضی بی ملک صاحبی کی اداره
ایده جکی قصدیله اطلاق اولنمشدر .

مألوف { [ع] الفت اولنمش ،
الفتلنمش، آیشلمش،

خوی ایشلش: (مألوف محبت، مألوف
محبت) .

« ایتمه تصیب بو اسرار الم مألوفی »
« خواجه بالله جهان ذوقی تعب کلدی بکا »

« اسرار دده »

مألوم { [ع] اله گرفتار اولش ،
مألوم { الی .

ماله { [ف] دیوار صیوامنه مخصوص
آلت که لسانزده (مالا)

دینیلیر . (مألح) بونک معربدر .

مالی { [ف] فراوان، چوق معناسنه
در . مجازاً طولو، مخلو مضاد.

سنه قوللانیلیر .

مالیت { [ع-مولد] قیمت، بها،
مالیت { دگر .

مالی { [ع] ماله منسوب، متعلق:
(امور مالیّه، قوّه مالیّه) ،

(مالیّه) تعبیرده موصوفی مقدردر .
(دائره امور مالیّه، نظارت امور مالیّه)

دیمکدر که دولتک واردات و مدفوعاتنه
متعلق امورک رؤیته مأمور اولان دائره

رسمیه و نظارت جلیله به اطلاق اولنوره .
(مالیون) = فن مالی و امور و معاملات

مالیه ده وقوف و رسوخ نامی بولنان
ارباب اختصاص دیمکدر .

مالخولیا { [یونانجه دن مفترس]
قره سودا ، خزن

داعمی دیمکدر . لسانزده خیال خام ،
خیال باطلدن عبارت اولان تصورات

مقامنده قوللانیلیر . فرانسیزجه سی
(Melancolie) اولیشنه نظر آیکیمسناک

براصلدن مأخوذ بولندینی طنی طوغریدر .
بونک محفلری بولنان (مالیخ ، ماخولیا) .

لسانزده اصلاً قوللانیلماز .

= ما کینه با بان، یا ایجاد یا خود استعمال
ایدن، ما کینه چی.

مال { [ع] قیمتی، دگری اولان
تسه؛ انساك مالك اولدینی

اشیا، آخه. جسی (اموال) در:
(اموال ذاتیه، اموال امیریّه)،
(مالدار) = زنکین. (مالداري) =

زنکینلک. (مالپرست) = ماله طابان،
حریرص، طمعکار. (پیت المال) =
خریشه دولت: (پیت المال مسلمین).

مالا کلام { [ع] سوز کوتورمنز،
سوز قول ایتمز
دیمکدر. اصلی (مالا کلام فیه) در.

مالا مال { [ف] زیاده طولو؛
طولون. اصلی (کثیر،
فراوان) معنانه در.

مالا ینهایه { [ع] اوجسز، بوجافسز،
صوگسز.

مالا یعی { [ع] معناسز، فائده سز،
بوش سوز. جسی
(مالا یعیات).

مالزمه { [ع] حواج، لازم اولان
شی معناسنده محرف بر
ترکیب عربیدو. اصلی (مالزم فیه)

در، «فیه» حذف ایله تخفیف و میمک
فتحه حرکه سته بدل هاء رسمیه کتیر یله.
رك تحریف اولتمش و بوضوئله قوللا-
نیمشدر.

ما فی الباب { [ع] قابو ایچنده،
داخل اولان: (غایه
ما فی الباب) آرزو لانیلیر.

ما فی المال { [ع] کولکله اولان
شی، مضمر: (بیان
ما فی الصمیر { [ع] اوک، اوکی؛ بر
ما فی الصمیر).

ما قبل { [ع] شیک کندیندن آول اولان:
(ما قبلده کی حرف جر).

ما کل { [ع] خدمتسز، منتسز،
زحمتسز مدار معیشت،

تازانج و یملاک. (ما کله) = ینه جک
شی || بر بردن جلب اولنان ذخیره معنا.
سته در که جمیده (ما کل) در.

ما کول { [ع] اکل اولتمش،
اکل اولتمش، ینلن شی.

ما کولات { [ع] «ما کول» ک
جسی، ینله جک
شیلر، یمکلر: (ما کولات و مشرو-
باده اعتداله رعایت).

ما کیان { [ف] طاووق، عربیسی
(دجاجه) در:

«ماننده ما کیان غرا»
«یک بیضه هزار فخر و دعوا»
«شیخ غالب»

ما کینه { (Mackine) فرانسز.
(جهدن) آلت، چرخ،
دولاب. (ما کینپست Mackiniste)

واندامنه زینت و یرن قادین. (مَشَاطَه)
ده بومئایه بفتدر .

{ [ع] یورویچی ، یوروین ،
ماشِی } یایان کیدن. (ماشِیا) =
یوریه رکه ، یایان اوله رقی : (ماشِیا)
عزیمت .

{ [ع] تصدیق اولنان ، ایدیلن
ماَصَدَقْ } خصوص : (ماَصَدَقْنِه)
= مدلولنجیه . اصل (ماَصَدَقْ علیه)
درکه صادق اولان شی اوزرینه دیمکدر .
محاوره ده مضمون ، معنی مقامنده
قوللانلییر .

{ [ع] یکمیش ، یکن زمان :
ماَضِی } (فعل ماَضِی ، ادوار ماَضِیه) ،
(الْمَاضِی لَا یَذْکُرُ) .

{ فکر مستقبل و ماَضِی بی براق عارف ایشه ک
«بویله در حال زمان بر و اراعش بر یوق اعش»
«کافی»

{ [ع] باشقه ، غیری :
ماَعْدَا } (کنندیس اعاشه و اتفاق
ایتدکدن ماعدا حاصلاند یوزده بش
غروش و یرمک صورتیه ترفیه و تلطیف
ایدردی) .

{ [ع] فوت اولان ، الدن
ماَفَات } کیدن شی : (جبر ماَفات ،
تلافی ماَفات) .

{ [ع] بالا ، اوست طرف ،
ماَفَوْق } اوست طرفده بولنان :

{ هر کسک عالمده بیک ماَفَوْقِ بیک مادونی وار
«اسعد مخلص پاشا»

{ [ع] خالقدن باشقه ،
ماِیْوَا } غیری مجموع اشیا .

{ (ماِیْوِی الله) = کدا
ماِیْوِی } اللهدن غیری کافه
موجودات ، مخلوقات ، علائق دنیویه .
بعضاً یالکز (ماِیْوَا) ده قوللانلییر .

{ اغیز نکهه غیره اولان آشنا سکا
«بیگانه اولدی شوقک ایله ماسوا بکا»
«نخجار زاده»

{ [ع] اسارته دوشمش ،
ماِیْوَر } اسیر ایدلش اولان .

{ [ف] اوزرینه ایپلک
ماِیْوَرَه } صاریلان اینجه قامش ،

{ مکیک اینجه قونیلوب
ماِیْوَرَه } بز طوقونیلان ایپلک

یوماغیدرکه لسانجده سین ساده تبدیل
اولنه رق (ماصوره) دیلییر و اشبو
معنادن باشقه لوله ، اولوق مثابه سنده
وماه جازینک مقداریش تمیین اینجور
اولجک معناسنده دخی قوللانلییر .

{ اینالیانجه دن [ترا بزه نک
ماِیْسَه } کوچکی ، سفره ، تاجر
مفلک مال موحودی ، مال غرما .

{ [ع] «اللهک ایسته دیک
ماِیْشاء الله» کبی ، معناسنه برتر .
کیدره . تقدیر و تحسین موقعته و بعضاً
حیرت و استغراب مقامنده ایراد اولنور .
(ماشاء الله نه کوزل ، ماشاء الله بورایه
سزده کلیمیسکن) .

{ [ع] قادیئرک صاچلارخی
ماِیْشَطَه } طارایان ، کلینک چهره

اطلاق اولنور .

مازور { [ف] بر آغاچك میوه سیدر که دری دباغ‌کننده قولانلییر .

فارسیده (مازور) ده دینلییر .

ماسارینقا { (یونجه‌دن) معدنه‌ك اینه طامارلی .

ماساز { (فرانسزجه‌دن Massagu) ال ایله وجودی باصهرق

اوغنی، اوغوشدرمی. بولفظك عربیدن

ماخوذ اولسی بحشه‌كلنجه واقعا عربیده

(مس) ال ایله وسائر اعضای بدن

ایله دكك ، طوقوغنی معناسته‌در .

(ماس) = طوقوغنی، دکیچی دیمکدر .

لکن بونده (دك) کبی اوغنی،

اوغوشدرمی معنایی بولمیدنی قاموسده

مصر حدر (ماسور Nassour) =

فرانسزجه اوغمله ، اوغوشدرمیله

تداوی ایدن طیب . اسامزده بونك

تام‌مقابلی (دلاك) لفظیدر . (ماسور)

یرینه (طیب دلاك) قولانیله بیلمیری

بیله‌م ؟

ماسبق { [ع] کچن ، کچمش زمان ،

ماسبق شی : (حکاء ماسبق)

ماسبق { (یونانیدن) فرانسزجه

سی (Mastic) ساقز ،

ساقز راقیسی . زیاتر دی «مستقیقه» در .

ماسکه { (فرانسزجه‌دن Masque)

اقاب ، یوز اورنوسی .

ماسلف { [ع] کچمش ، کچن شی .

بردن انتظامی آتمه‌لرنی تسبیل ایدن

شرقی ، چالنی § آرش ، ایلمی ، کیدیش .

ماره‌شال { (فرانسز- Maréchal)

جهدن) مشیر ، رتب

عسکر به‌نك متعاسی : (ماره‌شال مولتکه)

مازقه { (فرانسزجه‌دن Marque)

اشیا اوزرینه وضع اولان

علامت ، اشارت ، نشانه ، تمغا .

مازکی { (فرانسزجه‌دن Marquis)

اوروپاده زادكان صنوفنك

«دوق» ایله «قونت» آره‌سنده

بولان برصنف مخصوصی .

مازکیر { (فرانسز- Marquise)

جهدن) اوروپاده زاد .

كاندن «مارکی» عنوانی حائز اولان

ذاتك زوجہ‌سی .

مازل { (ایتالیانجه‌دن) کمی

طاشه‌سی ، کمی نفری ،

کبی .

ماروت { [ع] قرآن کریمده وارد

اولان برمك اسمیدر .

(ماروت) اسنده اولان دیگر ملکه

برابر مذکوردر . تفصیلات آلتی

ایسته‌ین کتب‌تفسیره همراهت اقلیدر .

مازول { (رومجه‌دن) استانبوله

شهرماییده حاصل اولان

صلاطه‌نوعندن برسزده لطیفدر که کلی

تصفیه‌دم‌ایچون نافع اولقله مشهوردر .

ماریه { [ع] فی‌الاصل آق و دوز

تولی یوزاغیسی اولان اینك

دیمکدر . لسان عوامده دیشی قویونه

ایچون (اسب) لفظنك علاوه سنه اصلا لزوم یوقدر .

مَآذُونُ { [ع] اذن و پریش ، رخستی ، اجازتی .

(مَآذُونِیت) = مَآذُونْلُق ، اذنی اوله .

مَآزُ { [ذ] بیلان . جی (مَآزَان) عربیسی (حیه) .

مَآزُ { [ع] مرور ایدجی ، ابدن ، کچی ، کچکی . (مارالذکر)

= ذکر ی کچن (ماراآیان) = بیانی

کچن . جسی (مارپین) = کچیجیر ،

یولیجر . مفردی انجق تراکیب مذکورده

ایله وجی اکثریا (عایرپین) لفظی ایله برلکده قوللانیلیر .

مَآزَانْعُوْزُ { [ایتالیانجه دن] ای

مَآزَانْعُوْزُ { کراسته ایله طریف ، اهتمامی آغاج ایشلری پاپان استاد ، طولغرامه جی .

مَآزِیْسِیْجُ { [ذ] ترکیبده محرفی (مارپوچ) درکه نازکیله

طاقیلان مشین ایله انجه تلدن معمول اوزون بوری کچی شی .

مَآزِتُ { [رومجه دن] سننه رومیة مالیه نك ربجی آیی : (مارت

قاپودن باقدیرر ، قازمه کوردک باقدیرر — کلام مشهور) .

مَآرِشُ { (فرانسجه دن Marche) عسکرک بورورکن آیاقریخی

سنه (مَآدُوْزَادُ) = آنادن طوغمه .

(مَآدَرُ آندَرُ) = اوکی آنا (مادریت) یک یا کیشدر ، زنهار قوللانیلملی .

مَآدُمُوْاَزِلُ { [فرانسجه دن] mademoiselle

قیزله ویریلن عنوان ، خاتم قیز ، کوجک خاتم دیمکدر .

مَآدُونُ { [ع] آلت ، آشای :

« هرکسک عالمده بیك مافوق بیك مادونی وار » احمد مخلمس

مَآدَه { [ع] مایه ، اصل ، جوهر § ایش ، امر ، خصوص

§ سوزک بر بندی § جسم . جسی (مواد) :

« کوردیکک حال حزینک باعشی بر ماده در » کیم خدای ذوالجلال قرآنده ایتمشدر بیان

مَآدِی { [ع] مادهیه منسوب ، معنوی دکل . جماعت :

(مادی و معنوی) § مَآدِیَآدن باشقه برشبهه اینانمایان ، دهری . بومعناده

جسی (مادیون) دره . (مادیّت) =

مادیلک ، مادیآدن باشقه سنه اینانماقی مسلك فلسفیسی .

مَآدِیَّاتُ { [ع] مادی اولان خصوص . سات .

مَآدِیَّانُ { [ذ] دیشی آت ، قیصرافی (اسب مادیان) تمیری

(باب عالی قاپوسی) دیمک قدر خطا در . چونکه (مادیان) دیشی آت اولدینی

مَاجِی { [ع] محو ایدیمی ، یوق
 ایدیمی ، ایدن . مادیات
 ومعنویات ده قوللایلیر : (ماسی آلام ،
 ماسی طاق ، ماسی ظلام) .
مَآخَذ { [ع] برشیك آئندی ،
 چیقارلندی بر : (اشبو
 حدیث شریفك مأخذی صحیح البخاری) .
 « جله نك اولیدر ختم رسل »
 « دیدیلر آنك ایچون مأخذ كل »
 « خاقانی »
مَآخُود { [ع] اخذا اولنش ، آلتنش .
 جی (مأخوذات) .
مَادَام { [ع] باقی ، دائم اولدجه
 معناسنه ترکیبدر : (مادام-
 الحیات) = یاشادجه § چونكه معناسنه
 و (كه) ادا تپله برلكده قوللایلیر :
 « مادام كه پتیمور حیات »
 « طن ایتمه بیتر ترغاتم »
 « معلم ناجی »
مَادَام { [فرانسزجه دن] madame
 خاتم . قوجه لی و قوجه یه
 وارمش طول قادینلره اطلاق اولنور .
مَادَامِیُون { [فرانسزجه دن] قاتیجه
 بیاض ورنكلی بر چشید آستار ، قالدین
 پتیسقه .
مَادِخ { [ع] مدح ایدیمی ، حسن
 (ماح پیغمبر) .
مَادَر { [ع] آنا . (مَادَرِی) =
 آنالتی (مَادَرَانَه) = آناجه .

مَآثُوم { [ع] صوجلو ، کناهی ،
 کناهکار عد اولنش
 اولان . (معصوم) مقابل .
مَاجِد { [ع] مجد و شرف صاحبی ،
 بزرگوار ، کریم : (والد ماجد)
مَاجِرِی { [ع] جریان ایتش ،
 یکمش ، واقع اولش
 شی ، حال : (ماجرای عاشقانه ،
 ماجرای محبت) .
 « ماجرا من بزم ای دل دها چوق صو کو تو وره »
 « لا »
 « دو کیلن صوفائی طولدرسه ایلردی کو گل »
 « ماجرای وصل ایچون دلداره صرف آب رو »
 « طریزونی حلی »
مَاجِن { [ع] خلفه حیله کارلق بولی
 اوکرتی : (مفتی ماجن) .
مَآجُوز { [ع] اجر و ثوابی و برلش :
 (امر مأجور ، خدمت
 مأجوره) § کرایه ویریلن شی :
 (مأجورك هیئت اصلیه سیله تسلیحی
 جله شرائطدنر)
مَآحَصَل { [ع] حاصل اولان شی ،
 نمره . محصول : (ماحصل
 عمر) = اولاد معناسنی افاده ایدر .
 « بر بویه دم حرتم و فرخنده خصوصاً »
 « کیم ماحصل مدت عمر گذراندر »
 « نفی »
مَآحْضَر { [ع] مستحضر اولان شی ،
 ماحضراً موجود . (خیر الطعام
 ماحضر) = طعامك خبرلیسی حاضر
 اولانیدر .

اولنور . اصلی فوت اولدی معناسنه
عربی (مات) اولسه کر کدر .
« فکر اولنسه بوراده مات اولور اهل تدبیر »
« نفی »

ما تَقَدَّمَ { [ع] کجیش ، زمان
ماضی ، سابق .

ما تَمَّ { [ع] اولو ایچون ، اولش
ایچون آغلامه ، حزن
ومصیبت زماننده کی آغلاش { حزن ،
کدر ، مأیوسیت : (روزنام) ،
(مأزده) = مأیوس ، تاله ایچی .
(ماتم کُنان) = ماتم ایده رک . (ماتمی)
= ماته منسوب ، ماعلی . (ماتم آنکیز)
= ماتم قوباریچی ، قوباران . (ماتم قزآ)
= ماتم آتیریچی ، آتیران . (ماتمسرا)
و (ماتمسکده) = محل ماتم ، بیت
الحرز . برنجی معناده (ایتک ، ایلده مک)
ماده لر یله قوللانیلیر :

« ایل عید اکبر ایلدی بن ماتم ایلم »
« حلیمکرای »

ما تَسَّ { (روجه دن) صیرمش ،
سرخوش .

ما تَوَّنَ { [ع] مفعول ، علت ایاتنه
مبتلی .

ما تَوَّرَه { [ع] سلفدن خلفه نقل
و روایت اولنان مشهور

و معتبر خبر لر : (ادعیه مأ توره) =
پیغمبر من علیه الصلوة والسلام اقدی عزله
صحابة کر آمدن منقول اولان ادعیه خیره .

مَالٌ { [ع] زبده ، حاصل اولان
شیء سوزک دلالت ایتدیکی
خصوص ، معنی ، مفهوم : (مال
سمرت اشتغال) ، (بی مال) =
معناسز ، برشی آکلاشیلماز صورتده .
« مال اولور متوحش آنک مقالنندن »
« معلم ناجی »

مَائِلٌ { [ع] میل ایدیچی ، خواعشکر ،
ایستکلی :

« بیکانه نکاهی قانه مائل »
« تبر غمی جانه آشنادر »
« شیخ غالب »

مَائِدَةٌ { [ع] طعام سفره سی ،
اوستنده طعام بولان
سفره : (مائده مسیح ، مائده سنیه) .
مَائِیٌّ { [ع] کری قالان ، آزان ،
باقی قالان . (مائی) ده
بو معنایه در .

مَائِعِدٌ { [ع] سوکره سی ، صوکی .

مَائِعِدًا طَبِيعَةً { [ع] طبیعتک عبری
اولان شیء ، علم
الشیء .

مَائِیْنٌ { [ع] ایکی شئیک آراسی :
مَائِیْنٌ (تالیف ماین) { اولرده
حرمله سلامق آراسنده کی او طه :
(ماین او طه سی) { سرای پادشاهی بک
سلامق دائره سی : (ماین هایون
جناب ملوکانه) .

مَاتٌ { [ع] مغلوبیت معناسنه در .
مَاتٌ { شطرنج او یونجیلرینک
اصطلاحنده شاهک اسارتنه اطلاق

{ [روجهدن] طعمی لذیذ } § ماسوره ، صو اولجوسی : (بش
 لوفز } اولوب اکثریا شهر اغستوس
 اواخرنده ظهور ایدن برنوع بالیق .
 { فرانسزجه دن }
 لو قوموتیف } (Locomotif)
 تیمور پول آراهه لرینی چکن اوجاقلی
 و ماکنه لی آراهه .
 { ایتالیانجه دن] آلافرانسه }
 لوفانطله } بیوک آشبی دکانی .
 { [ذ] جشمه ، موصلق ، و }
 لوله } امثاله طاقیلان کوچک بوری
 § ماسوره ، صو اولجوسی : (بش
 لوله صو جاری اولان آبی چشمه) §
 چبوغه کچیریلن تونونک ، طوپراق
 قاب : (لوله جیلر ، لوله سی جاموری)
 § بوری شکلنه قونیان دورمه صاج .
 « تاریخی سلطان احمدک جاری زبان لوله دن »
 « سید وهی »
 { [فرانسزجه دن] اصنافک ، }
 لونجه } تبارک مذاکره اوطه سی ،
 اجتماعکامی .

م

شوکتک ، فضائلک رجوع ایشدیکی
 وجود معناسنی معنوی اولور .
 { [ع] کوزل اثرلر ، نشانه لر ، }
 مآثر } ایشلر ، یادکارلر : (مآثر
 عرفان ، عساکر نصرت مآثر ، مآثر
 مآثر برکزیده) لسانغده بونک مفردی
 اولان (مآثره) اصلا قوللانیلماز .
 { [ع] کناهر ، کنه ایتک }
 مآثم } و کنا مایده جک یر معنانه
 اولان (مآثم) ک جسی . مفردی
 قوللانیلماز .
 { [ع] « مأخذ » ک جسی ، }
 مأخذ } برسته نلک اخذ واستخراج
 اولندی عی محللر : (مأخذ علوم) .
 { [ع] صو : (ماء جاری) = }
 ماء } آثار صو (ماء راکد) =
 طورغون صو (ماء الحیوة) = آب
 حیات . (مائی ، ماوی) = صوبه
 منسوب ، صو رنکنده . جی (میاه) :
 (طفیان میاه) .
 « مائی پرواز ایله قطع اولمش یشیل خارامیدر »
 « نفی »
 { [ع] (آب) لفظندن اسم }
 مآب } مکندر ، (صریح) کبی
 رجوع ایده جک یر معنانه در . لسا .
 غمزه ترکیب ایله قوللانیلیر : (شوکت مآب)
 و (فضا مآب) حکمی . بوتقدیرده

(او دوی دپورک ای دل دیلنده صامعو وار لکنت)
 (مراد نجه دیلی دوتیز دهانی تشکود غایت)
 « پیر محمد غنمی »

{ [ع] انبیاء عظامدن بریغمبر }
 لوظ { دی شان اسیدر که قومی

خلاف شرع وطبیعت احواله منهک
 اولدقلریجون قهر السنی به اوغرایوب
 عمو اولشدر .

{ [ع] اینجو . (لؤلؤ لالا) }
 لؤلؤ { = بارلاق اینجو . (لؤلؤ باز)

= اینجو یاغدریغی ، یاغدران . (لؤلؤ
 باش) و (لؤلؤ فشان) = اینجو
 صاجیجی ، صاجان .

« خداوند ایل اول استاد مضمون برورنظم »
 « که پست ایتدی کلام قیمت لؤلؤ لالایی »
 « نفی »

{ [فرانسجه دن] محرف }
 لوجه { اصلی (Logette) لوجت }
 = قولبه ، کوچک اوپله ، قاپوسی اوپله
 سی ، تیاترو بجره سی .

{ [روجه دن محرف] جنوب }
 لودوس { غربی طرفندن اسنیل

{ [انکلیزجه دن] انکله رده }
 لوزد { زادکاندن بر صنفه ویریلن

عنوان : (لورد پالمستون) = مشهور
 انکلیز باش وکیلی .

{ [ایتالیانجه دن] کوچوک }
 لوسازییا { لوقاطله ، طعام محلی .

{ [ایتالیانجه دن] قوندره }
 لوستره { بویاسی : (لوستره جی) .

(معنای لغوی ، کتب لغویّه) جی
 (لغویون) .

{ [ع] اعلی اکشی ناز }
 لقان { تحریفایله (لوفان) دینیلیر .
 (لقان نازی) .

{ [ع] بره آتلش یاخود }
 لقاطه { بردن آتلش قیمتیز شی :
 (لقاطه چین) = لقاطه دیوشیریغی ،
 آرتوق طویلاچی .

{ [ع] سوقاقده بولنوب }
 لقطه { آلتان وصاحبی معلوم
 اولمایان مال ، شی . الساتک غیریده
 استعمال اولتور .

{ [ع] بر آغیز ، بر بودم ، }
 لقمه { بر پارچه طعام : (لقمه لقمه)

= پارچه پارچه ، آزار آزار . (لقمه
 طاتلیسی) = بهر دانه سی بر کره ده

تناول اولنان معروف یوورلاق خیر
 طاتلیسی دیمکدر . § مطلقا طعام مناسی

فرض اولنورسه (اینک) ماده سیله
 قوللانیلیر : (برلکده لقمه ایتدک) ،

(لقمه کوز) = باتلاق کوز (لقمه
 شمار) = لقمه صاجیجی ، ییدیکی لقمه یی

حساب ایدن خیسس آدم .

{ [ع] بلنکک ، دیل }
 لکنت

{ باصیفلی ، سوز }
 لکونت { سویلرکن دلدکه کی

{ طوتقلق : }
 لکونت

لُعْبَتُ { [ع] اوینانان، اوینانیلان
شی، اویونجاق. (لُعْبَتَاکَه)
= اویون محلی. (لُعْبَتَاز) = اویونجی،
حقه باز و کورنارک مقتون و مجلوب
اولدینی شی. (لُعْبَةُ الْعَيْنِ) = کوز
بیکی.

لُعَاتُ { [ع] (لُعْتُ) ک جی :
(لغات مستعمله).

لُعْتُ { [ع] هر قومک کندیسه
مصرام ایچون قوللانیدنی اصوات، الفاظ
و تعبیراتدن هر بری و الفاظ و تعبیراتک
معنارینی حاوی کتاب : (جیب لغتی)،
(لغت نویسی) = لغت یازیجی، یازان
(لغت شناس) = لغت ییلیجی، ییلن
(لُغَوِيّ) = لغته منسوب، لغت
آسکلایان. جی (لُغَوِيّون).

لُغَزُ { [ع] بيلمهجه، یاکلتماج.
اکثر یا سؤال صورتیله
اولدیغندن فارسیده (چستان، چیستان)
تعبیر اولنور. جی (الغاز) در.
(معناً) باشقه در.

« حل ایتدیله بولغزک سرینی کیمسه »
« لا »

لُغَوِيّ { [ع] لغت ماده سنده
کوسترلیدیکی وجه ایله
لغته منسوب؛ علم لغته آشنا اولان آدم:

لُسْنُ { [ع] لسانک جی. اصلی
ضمیتله (لُسْن) در. دیگر
جی اولان (السنه) داغما، یونادرآ
قوللانیلیر: (لُسْن عقیقه)
« سائر لُسْن عقیقه تک هب »
« معقولاتی اولور صرتب »
« لا »

لُصُوقُ { [ع] یایشمه، بئیشک
اوله.

لُطْفُ { [ع] خوشلق، کوزللك :
(لطف طبیعت. لطف
مزاج، لطف سیرت، لطف اخلاق)
و نوازشله معامله ایتک، رفق
و ملایمتله ایدیلن احسان و معامله :
(لطفگیزک محبوبیم، لطفگیزک
مستداریم، لطفکار) و توفیق الهمی
مقامندهده قوللانیلیر: (بالطفه تعالی).
(لطفاً) = کرم و احسان صورتیله :
« دل نگاه لطف او ماریمز نه بی رحم اولدین »
« مردم چشمندن انسايت امیدنده در »
« نائی قدیم »

لُطَابُ { [ع] فی الاصل آغیزدن
آقان صالیا معناسنه در.
بال، شکر کبی شی ایله طبیع اولنان
طائفه اطلاق اولنور. (لُطَابِ) =
لغابه منسوب و متعلق، لزوجل اولان.
[ع] اویون. (لُطَبِ) =

لُطَبِ { اویونه منسوب، متعلق.
(لُطَبَات) = اویونه متعلق شیر،
اویونلر.

لَمَان { [روجه دن] دگزده یاتیق،
یا نه جق محل، قوی؛ بندر.

لَمَه { [ف] پارچه، یرتیق: (لَمَه لَمَه)
= پارچه پارچه.

لَمَت { [ع] یوموشاقیق، ملاعت.
لَمَتِ ضَدی (خشونت) در:
(لَمَت مزاج، لَمَت طبع).

لَمَوَز { [روجه دن] ایچنده موقتاً
جانی بایق صافلان و
دگز کنارنده وصو ایچنده مخصوصاً
یاپیلان قسل، دلیکی محل، پاخود
سندوق.

لَمَ { [ف] (لَمَن) کبی ادات
استدرا کدره. یا لَمَن نظمده
قوللانیلیر. (لَمَن) صورتنده استعمال
کلیاً مهجوردور:

«تحقیق صفا گرچه بودر، لَمَ بو تحقیق»
«بر وفق هوا وهوس نو هوساندر»
«نقی»

لَمِکِدَاسِیُون { (فرانسزجه دن
(Liquidation)
تسویه حساب، قطع عیاسبه، تصفیه
حساب § تعیین قیمت.

ل

لُ { [ع] (لُحَد) لُ جسی:
لُحود (لُحود اکابر).

لُح { [ع] اولاشیق، ایریشمک،
لُحوق (تابع اولوق. (ایتمک)
مصدریله قوللانیلیر.

لُحُم { [ع] (لُحُم) لُح جسی:
لُحوم (لُحوم متبرده).

لُزُوجَت { [ع] یایشقانق، طوقال
یایشیق، چکیلوب اوزاتاق. (لُزُوجی)
= لُزُوجتی، یایشقان.

لُزُوم { [ع] لازم اولوق، اقتضا،
لُزُوم (ایجاب، احتیاج: (قاصه
مبایعه نه لزوم کوردی، اشتراسته
لزوم کوستریلان آلات قیه)، (ایتمک)
ماده سیله قوللانیلماز.

لُب { [ع] اوز، ایچ؛ ایچلی شیشک
ایچی: (لُب آلجوز) = جوز
ایچی § هر شیشک ایچی، خالصی §
عقل سلیم، هوش. بو معناده جسی
اولان (الباب) زیاده قوللانیلیر:
«آجیلده اولوالالباب اولور دمبسته حیرت»
«لُب اعجاز گوی لُب اسرار معانیدر»
«معلم نابی»

لُبَان { [ع] کونلوك، کندیر.
لُبَان (لُبَان جاوی) = جاوه صمنی.
لُبَّه { [ع] دگزک انکین طرفی،
لُبَّه (لُبَّه درین بیوک صو: (لُبَّه
غرام، لُبَّه مسرت).

لُحَاطَه { [ع] کوز اوجیله بر کره
لُحَاطَه (باقه، چالوب آله نظر:
(مطف لُحَاطَه صرحت).

ترکیبلره قوللائیلیر : (لله ورسوله ،
 لله دره ، المنة لله) .

لَمُولَهُ { [ع] بر ترکیب عربیدرکه
 اوله التصاق ایدن لام
 حرف جرّی تملک واختصاص معنائه .
 دره (لحرره ، لترجه ، لفأله) کبی
 ترکیبلره بویه دره .

لِوَاء { [ع] سنجاق ، باراق :
 (لوائ عثمانی ، لوائ اسلام ،
 لوائ ظفر) § ایکی آلائی عسکردن
 مرکب بر هیئت عسکریه : (قرق
 سکنجی ردیف لوائی قوماندانی) ،
 (میرلوا) = فریقک مادوننده بولنان
 قوماندان § تقسیمات اداره ملکجه
 متصرف بولنان قطعه ممالک : (مرکز
 لوا) = متصرفک اوطوردینی قضا ،
 قصبه .

« سرفراز ایتدک لواء الحمد دین احمدی »
 « کافره کوستردک الحق دستبرد حیدری »
 « نفی »

لِیَاقَت { [ع] باراراق ، دکرلک ،
 مناسب اولوق : (بو خدمته
 لیاقت آشکار ایکن) § اقتدار ، هنر ،
 فضیلت ، کارکنارلق . (لیاقتی مدیر ،
 لیاقتیز بر ذات ، ارباب لیاقت ، لیاقت
 مدالیه سی) ، (لیاقتند) = لیاقتی .

« درونده کدر واریأس و امیده لیاقت یوق »
 « نابی »

لِیَاسِر { [روجه دن] اوسقورمی
 بالینک قازنی بنگلی برنوعی .

لِیْتْرَه { [فرانسجه دن Litre]
 رطل ، برد سیمتره مکعبندن
 عبارت یگی اولچک : (بر لیتره لک
 قونیاق شیشه سی) .

لِیْرَ { [فرانسجه دن Lire]
 عالمده هر شی ایچون مدار
 حصول و واسطه مبادله اولان آلتوندن
 مضروب و قیمتی معین پاره ، آقچه :
 (عثمانی لیراسی ، فرانسز لیراسی) ،
 (لیرای عثمانی) یازمق یا ککشدور .

لِیْسَ { [ف] یالاق معنائه اولان
 لیس (لیسیدن) مصدرندن صیغه
 امردرکه لسانزده مطافا ترکیب ایله
 ویالایی ، یالایان معناسنده قوللائیلیر :
 (کاسه لیس) = کاسه یالایی ،
 دالقاووق ، مداهن . (کاسه لیسانه)
 = کاسه لیسجه سنه .

لِیْطُوْغَرَاْفِیَا { [یونانیدن] فرانسجه
 سی Lithographie
 طاش باصمه سی دیککدر .

لِیْفَ { [ع] خرما آغاجک چوئی ،
 حاملرده صابونلاق ایچون
 قوللائیلان شی § اجسام نامیده نل
 نل کورینن شی : (لیف نباتی ، لیف
 حیوانی) جی (آلیاف) .

لِیْقَه { [ع] مرکب حقه سنه قونیلان
 خام اییک § یالیز آلتنه
 سوریلان لاک ، لیقه .

(اَلْسَنَه ، لُسْنٌ ، لُسْنٌ) اکثریا برنجیسی
قوللائیلیر § برقومك تكلم ايتديكى
لهجه ، لغت : (لسان عثمانی ، لسان
عربی) ، (لسان حال) = انسانك
اوضاعيله سياستنده حاصل اولان علائك
دلائل ايتديكى معنلردن عبارتدر :
(لسان حال لسان مقالدين ابلقدر)
(لِسَانًا) = ديل ايله ، تكلم ايدرك
(لسان الله) = قرآن كريم . (لِسَانُ النَّارِ)
= آتشك شعله سی ، آلوی :

« سوز يوق كهر السنه عاله اما »
ای خواجه لسان شعرا بشقه لساندر «
« عونی »
« ايترايسه آكلامق جهانی »
« اوكرنعلی اوروپا لسانی »
« لا »

لِقَاءُ { [ع] كورمك، راست كلوب
(مَهْلَقًا) = آی چهرملی، یوزی آی
کمی . (خورشید لِقَا) = کونش یوزلی،
یوزی کونش کمی، (بَدَلًا) = چرکین
یوزلی، برنجی معناده لساندرده قوللا-
نیلماز . (لقاء الله) = قیامت کونی .

لِحَامٌ { [ف] لِحْيَاكَ اغْزِيزَه
اوریلان گم . (لِحَامٌ) معربی .

{ [ع] الله ایچون معناسته در .
لِلَّهِ { [ل] « حرف جرَّیله لفظه
جلالهدن مرکبدر . اکثریا عربی

لِحَافٌ { [ع] اورتونه حك شی ،
یورعان § نباتك زاری ،
صارغیسی .

لِحَامٌ { [ع] لساندرده تحریف ايله .
(لَهْم) دینیلیر که پاره لشمش
یاخود پاره پاره ، آیری آیری اولان
شیء بربرینه یا شدیره جق نسته دیمکدر .
فتح لام ايله ده لغتدر . (لَهْم) ذاتاً
عرف اولدینی حالدیه برده بوندن (لَهْمًا : ملك)
معناستنده (تَلَهْمٌ) لفظی ایجاد اولغسی
واو موقعده استعمال قیلنسی جهالتدن
منبعث حالات غریبه دندر . عربیده
(لَهْم) و (تَلَهْمٌ) و (التَّهَامُ) لفظلری
(بر نسته بی همان یوققی) معناستنده
وارد اولشد . بناء علیه جاهلانله
اودورولش اولان (تَلَهْمٌ) لفظنك
زینهار قوللائیلماسی ایجاب ایدر .

لِحْيَةٌ { [ع] صاقال . (لِحْيَانِي) =
اوزون قابا صاقاللی آدم .
(لِحْيَةُ دَار) = صاقاللی . (لِحْوِي)
لیحیه به منسوب . جمی (لِحْيِي) .

« طاعیلیرکن دیدی ارباب تماشای تاریخ »
« لیحیه قویوردی کوچك بتدی صفائی او یونك »
« سروری »

لِذَلِكَ { [ع] بونك ایچون ، بوسیدن ،
بوندن طولای .

{ [ع] مدار تكلم اولان
لِسَانٌ { آغیزده کی دیل . جمی

لَیْلٍ { [العامریه] مشهور مجنونك
مَشْهُوقِی. بعضاً اسلوب
فارسی اوزره (لیلی) صورتندده
قوللانیلیر .

لَیْنٌ، لَیْنٌ { [ع] یوموشاق شی .
(لَیْنُ الحانِب) = ملایم
مشرَب ، تعصیبیز ، اویعون آدم .

لَیْمٌ { [ع] آلقاق ، جری آدم .
(لَیْم) ایله (نخیل) آرا .
سندده فرق واردور . برنجیسی نه کندیی
یر ، نه باشقهسنه یدیرور . ایکنجیسی
کندی یر باشقهسنه یدیرور . (لَیْمَانَه)
= آلقاقهسنه ، جریجهسنه . جوی
(لَیْمَان) اسلوب فارسی اوزره جسی
(لَیْمَان) در :

« دشمن ارباب دل ، برنجیه خر طبع و لیم »
« نفی »

طلوعنه قدر اولان مدت : (لیل محنت ،
ظلمت لیل) : (لَیْلٌ) = کیجه وقتی ،
کیجه لین (لَیْلٌ وَنَهَارٌ) = کیجه و
کوندوز (لَیْلٌ) = کیجه یه منسوب ،
کیجه لك .

لَیْلَاءُ { [ع] بک قاراسلق کیجه که
آیک صوڭ کیجهسی دیمکدر .
کیجه نك طولی ، شدتی افاده ایچون
تأکید صورتیه ایراد اولنور : (لَیْلَاءُ
لیلا) .

لَیْلَه { [ع] « لَیْل » کی کیجه :
(لَیْلَه قدر) = اصح روایتیه
کوره رمضاتک بکری یدنجی کیجهسی .
(لَیْلَه الاسری) = معراج کیجهسی .
(لَیْلَه البدر) = آیک اون دردنجی
کیجهسی .

ل

لِبَاسٌ { [ع] لَیْمٌ ، لَیْمٌ ، جسی ،
(لِبَاسه) در : (لِبَاسُهُ رَسْمِیَّه) .

لَبْرَه { [Libre فرانسزجه دن] یوز
فرق ویا یوز الی درهم عتیق
نقلتنده برانجی اولچک .

لَبَّه { [ع] دیش اتی ، تخفیف ایله ده
لفندر .

لَبَانٌ { [ع] حیوانک آغیزنه طاقیلان
سک . فارسی (لَبْکَام) ک
معربیدر . جی (لَبْ) .

لَبَّاس { [ع] جامه ، ثوب ، کیجه جک
[ع] یاسکا . (لاب قارداش)
= بابا بر فقط آنا آبری قارداش .

لَبَّاس { [ع] جامه ، ثوب ، کیجه جک
[ع] یاسکا . (لاب قارداش)
= بابا بر فقط آنا آبری قارداش .

لَبَّاس { [ع] جامه ، ثوب ، کیجه جک
[ع] یاسکا . (لاب قارداش)
= بابا بر فقط آنا آبری قارداش .

لَبَّاس { [ع] جامه ، ثوب ، کیجه جک
[ع] یاسکا . (لاب قارداش)
= بابا بر فقط آنا آبری قارداش .

دیمکدر § سوزك محل استعمالی اعتباریله
مخارج حروف قصد اولنور § فارسیده
وضع تکلم ، صوت لطیف ، لغت ،
شکل و صورت معنارنده قوللانیلیر :

« تقلید ایله اولماز یوقدر لذت گفتار »
« بولهجه پا کیزه بکا داد خدادار »
« نفی »

{ [ع] فی الاصل انسانی مهم }
لهو { وفادگی ایشندن آلیقوبه حق
شیله مشغول اولنق معناسنه در . بونا .
سبته او یون اوینماق معناسنده قوللا .
نیلمشدر : (لهو و لعب) . (لهویات)
= او یون ، چنک ، چغانه ، اکلنجه
مقوله سی شیلر .

{ [ع] آتشك آلوی ،
لهیب { شعله سی ، « حرالتار »
§ آتش آلونك .

{ [ع] لیل (لیل) بیجی ،
لیال ، لیالی { کجه لر : (لیال هجران ،
لیال تنهایی ، لیالی حسرت) .

{ [ع] ادات نفی : (کاشکی)
لیت { معناسنه در . لسانزده

مصلحتنه ، ماده یه تعلق اولمایان بوش
سوزلرله وقت کچیرمک موقعنده (لیت
ولعل) صورتنده قوللانیلیر . هرایکیسی
باشقه یرده قوللانیلماز : (لیت ولعل
ایله تأخیر عزیمت ایدیور ، اینش لیت
ولعلده قالدی) .

{ [ع] کجه ، کونشک غروبندن
لیل { فجر صادق یاخودینه کونشک

لونده یاقیشه حق صورتده ، لونده سنه
دیمکدر . (شهلوند) = اوضاع سر-
بستانه و اطوار بی یاکانه ده بولنان بویلی
بوصلی شن ، کوزل کنج .

« کورر آینه ساغرده عکس روی تابان »
« آنکچون شهلوندم ایچسه چاک ایلر کریبان »
« حالتی »

{ [ع] آنک ایچون ، آنک طرفه ،
له { آندن یاسگا معناسنه لام حرفیله
هه ضمیرندن مرگیدر . بومفرد مذکر .
در . مؤنثی (لها) در . (لهنده)
= آنک منفعتنه موافق ، آندن طرفه
(علیهنده) = آنک مضرتنه ، آسگا

مساعد اولیر رف دیمکدر . (له) و
(علیه) ترکیلری بعضاً ضمیرلرندن
صرف نظرله مفرد کلمه کی استعمال
اولنور : (لهنزده ، لهنزده ،
علیهنزده ، علیهنزده) کی . (مؤمنی له)
= کندیسنه برمال وصیت اولنان .
(محکوم علیه) = کندیسی اوزرینه
برشی حکم اولنان .

{ [ع] آتشک چقان سیوری
لهیب { آلوی . (لهب التار) =
آتش آلوی .

{ [ع] آتش آلونك :
لهبان { (لهبان آتش عشق) .

{ [ع] لسان ، آلت تکلم
لهجه { اولان دیل : (فصیح اللهجه)
= فصیح لسان ، کوزل سوز سوبله بن

« بنی لوم ایتمز ایدک بی پروا »
 « خستهیم باشه آ محتاج دوا »
 « لا »

لُون { [ع] فی الاصل برنسنه بی دیگر
 شیدن فصل و غیر ایدن حالت
 وصفته اطلاق اولنورکه فارسیده
 (رَنک) ترکیه ده (نَوِرُو) مقابلدر.
 لسانغده سیاه ، قیرمنی وامثالی کی
 رَنک ، بویا معناسنده قوللانیلیر: (لونی
 صولوق ، لونی بوزلشی ، لونی تغیر
 ایندی) . (لُونِ فَرَس) = آنک
 طونی ، رَنکی . جمی (الْوَان) :
 (الوان سبه) = یدی رَنک اصلی .
 جمی نوع ، صنف ، چشید معناسنده ده
 قوللانیلیر: (بوقدر الوان مال ایچندن
 برنی بکنمندی) .

لَوْنْد { [ف] هوای نفسنه تابع اولوب
 سربست طور و طرز ایله
 تعیش ایدن تنبل ، بیکار ، زندوست ،
 عیاش ، قبا طایی آدم بی خدمتکار .
 اسکی زمانلرده و ندیکلیرک مالک شرقیه
 اهاالیسنندن اجرته طویلا یوب آلدینی
 بحریه سلاح انداز نفرینه و تشکیلات
 قدیمه عثمانیه جه برصنف عسکره اطلاق
 اولنوردی . (لوند چفتکی) =
 بشکطاش دینلن عملک آرقه جهته ده
 و شیشلی موقعنک ایلرو سنده و قتیله
 اشبو صنف عسکری ایچون مخصوصاً
 انشا قیلنمش اولان قشله ایله مشتملاتنک
 بولندینی عملک اسمی . (لَوْنْدَاه) =

دیکدر . اشعار فارسیه و عثمانیه ده
 تخفیفاً استعمالی معروفدر :
 « بارک الله زهی دولت فتح و نصرت »
 « لوحش الله زهی عاطفت حیّ قدیر »
 « نفی »

لَوْذَعِي { [ع] ظریف ، فصیح ،
 عقللی آدم .
 لَوَز { [ع] بادم ، (بادم) دینلن
 میوه . ایکی نوعدر . طانیلی
 بادم ، آجی بادم . مفردی (لَوْزَه)
 در . فارسیده (لَوْزَبَه) = بادم
 حلوا سی ، بادملی حلوا . بونک معربی
 (لَوْزَبَنج) در . (لَوْزَبَات) = بادملی
 طانیلیر .

لَوْزَنان { [ع] (لوزه) نك تنبيه.
 لَوْزَنان { سی ، انسانک بو عازنده
 پیدا اولوب شیشه رنک بوغاز دلیکنی
 طبقایان و « یادبجک » دینلن عارضه .
 درکه ایکی غده دن عبارتدر .

لَوْعَه { [ع] عشقندن و یا حزن و
 اندوه کی حالتدن یورکده
 حاصل اولان آجی ، یاتیلق ، سوزش
 دل : (لوعه قلب) بی یانوب یاقلمق .
 نظمده (لَوْعَت) صورتنده قوللا .
 نیله بیلیر جمی (لَوْعَات) ،

لَوْم { [ع] ذم ، مجو ، سرزنش
 ایتک ، قنایق : (لوم لائم ،
 مستحق لوم) ، (لَوْمَه) = موجب
 لوم اولان خصوص ، شی .

لَوَازِمَ { [ع] «لَازِمَه» نك جى .
يا كَلْمَتِى اَوَّلَه ده جمع الجمع
سورتيله (لَوَازِمَات) تبصيرى ده
قوللائيلىر .

لَوَامَ { [ع] بك زياده لوم ايديجي ،
ايدن : (نفس لَوَامَه) .

لَوَامِغَ { [ع] «لَامِغَه» نك جى .
اورايه باقى .

لَوَائِخَ { [ع] «لَائِغَه» نك جى ،
مفردينه باقى .

لَوُثَ { [ع] نجاست ، پىلك ،
لوث دارلق : (لوث فحش .
لوث ذنات) .

لَوُحَ { [ع] مطلقا دوز صحيفه ،
اوزبينه يازى يازيلان دوز
نسه : (لوح محفوظ) = اصطلاح
شريتمده عالم علويده اولش واوله جى
شيلرى حاوى بولان لوح لاهوتى .

لَوَحَه { [ع] تحتهدن وساثرهدن
باييلان دوز صحيفه . رسلى
صحيفه لرى حاوى اوله رق ديواره آصيلان
تحتلره اطلاق اولنور . بونك يرنده
(تابلو) لفظ اجنيسينى قوللانغفه اصلا
لزوم يوقدر .

لَوْحَشَ اللّٰهَ { [ع] تعظيم ، استعجاب
آفرين معناسنده استعمال اولنور .
اصلى (لا اوحش الله) دركه . الله
ايراق ايلسون ، وحش و يرسون

لَمَعَه { [ع] پارلنى . فالاصل بر
« كَرَمَه » پارلامق ديمكدر :
« تاب رخك اولدغه قزون شعله » ميدن
« برلمه سى دنيايى ياقار برق بلاسين »
« معلم ناجى »

لَمْ يَزَلْ { [ع] زوال بولماز ، زوالسز ،
باقى : (خدای لم يزل) .

لَنُكَ { [ذ] آقاسق ، طويال :
(تيجور لنك) = مشهور
طويال جهانكيز (لنكى) = طوياللق
(لنكانه) = طويالجه سنه .

لَنُكْرَ { [ذ] وايورلرك ، كپلرك
ليمانه كيردكلرى وقت بر
يرده طورمق ايجون دكيزه آندقلرى
آغبر دمير . (اسگر آنداز) = دمير
آنجي ، آتان § فارسيد (لنكر)
عمارث ، تكيه . خاتقاء معناسنده دغى
قوللانديغندن او مثللو محللرده فقرا
ودرويشانه اطعام ايجون قوللانيلان
كنارى بايوان ، بيوك محنلره (لنكرى)
ديرلر . لسانغزده ياه نسبت حذف
اولنورق يالكنز (لنكر) دينليز .

لَوْ { [ع] ادات شرطدره لسانغزده
اوكنه (واو) علاومسيلاه
(اولسه بيله) معناسنده قوللائيلىر :
(ولو قيرمش نه ياقمق لازم كلير) .

لَوَاحِقَ { [ع] «لاحقه» نك جى .
اورايه باقى .

صورت آئینه ده قوللانيلير . (كلج
البصر) يا (كلج بالبصر) ويا خود
(لمح بصر) = سرعتله كوز آتوب
باقه :

« عيني به عمري كلدی لمح بصر قدر »
« سروری »

« حين رؤيته آجاردی نظری »
« نكته سر کلج البصری »
« خانانی »

لَمَحَاتٌ { [ع] لمح « نك جی »

لَمَحَهُ { [ع] شمشك بر دفعه چاقه .
سی کی كوزك بر دفعه
چالوب آله باقیشی . (لَمَحَةُ الصَّر) =
كوزك بر دفعه باقیشی قدر ، پك آز :
(لمحة البصرده غائب اولدی) خلاف
قباس اولهوق وارد اولان (مَلَاخ)
صورتنده کی جسی لسانزده اصلا
قوللانيلماز .

لَمَسَ { [ع] ال ایله يوقلامق ، طو .
قونوب حس ايتك ، ابدلك .

لَمَعَ { [ع] پارلامق ، ایشیلایق ،
بارلداق .

لَمَعَاتٌ { [ع] لَمَعَة نك جسی :
(لَمَعَاتُ شمس) .

لَمَعَانٌ { [ع] پارلامق ، بارلداق :
(لمان برق) :

« دیده پیرا سواد خطكده »
« نور حكمت ایدر طورر لمان »
« معلم ناجی »

براقلمش اولان چوق معناسنه اولان
« لقيط » ك مؤنث اولهوق قوللانيلير .

لَكَذَ { [ذ] تبه : (لَكَذَ زَن)
= تبه اوريجی ، اوران .
(لَكَذَ خَوَار) = تبه ييجی ، يين .

لَكَكَ { [ذ] معروف بونی
اوزون ، انجه واوزون
باجاقی قوش : (لكلكك عمری لطفه يله
كچر — مثل) .

لَكَنَّ { [ذ] ايجنده ال يقنانان
لَكَنَّ قَاب § جامه شور ايجون
قوللانيلان باقر نكته .

لَكِنَّ { [ع] ادات استدراكدر .
اصلى (لَكَنَّ) در .
لسانزده تخفيله قوللانيلير ، « ايسه ده ،
ايسه لرده ، ايسه نرده ، ايسه كزده ،
ايسه مده ، ايسه كده » تفسير لرندن
صوكره (لکن) كتير يله من .

لَكَهَ { [ذ] اصلى (لَكَ) در .
(لكه) اثواب وغير اشباه اولان
پارچه ، يامه ، نشانه معناسنه در .
لسانزده بولاشدنی شیء ، یری فنا
كوسترن ، فنا ایدن نشانه ، اثر معنا .
سند و (لكه) صورتنده قوللانيلير :

(صرکب لكهسى ، ياغ لكهسى) ،
(لكه دار) = لكهلى ، معيوب ، متهم .

لَمَحَ { [ع] برشيته چالوب آله باقىق ،
آن واحد ده باقىق كه منظورك
ماهيتنى كوروب آكلامق ممكن اوليه .
جق صورتده ديمكدر . لسانزده يلكز

لفظ جهتندن (لَفَّطَه) = لفظ معنا -
سنه در : (لفظه جلاله) .

« لفظه الّسى آچلمش کُدر »
« خافانى »

لَفَطَى { [ع] لفظه منسوب : (شو
کوريلن خطار) ، (تزيينات لفظيه) .

لَقَبَ { [ع] برآدمك اسم اصليستندن
باشنه سوگره دن برمناسبتله
قونيلان آدى : (تانارجق عبدالله
افندى ، صوفى محمد پاشا) كې .

لَقَّقَ { [ع] لكلك دينين قوش :
(آمدن لقلق) (لكلك)
كَلَه فارسيه سندن مرئيد § بوش ،
معناىز لاقيردى . آوازَه لكلك معناستنده
و (لَقَّقَه) صورتندمده قوللانيلير .
(لَقَّقَات) = معناىز سوزلر ، قورو
كورليدن عبارت لاقيرديلر .

لَقِظَ { [ع] فى الاصل بردن قالد -
پيرلوب آلنان سنه معنا .
سنه در . بو مناسبتله گوشه باشنه ،
اوتيه برويه و ياخود جامع ، كليسا
قاپورينه براقيلوب بولنان چوجفه
اطلاق اولنور .

لَقِطَه { [ع] فى الاصل فرومايه ،
رذيل ، حقير ازكك و
قادين معناستنده در . لسانمزده بالاده
بيان اولنان وجه ايله اوتوده بروده

[ذ] سورچش ، قابش ،
لَفَزِيْدَه اييقلمش : (لَفَز پاى) =
آياغى سورچش ، قابش .

لَفُو { [ع] بوش ، باطل ، بيهوده :
(لغو لهو) = بوش اكلنجيه ،

بوش اوپون . (لغوى) = لغوه منسوب ،
متلق . (لغويات) = بيهوده ، بوش
سوزلر ، ايشلر ديمكدر : (لغويات
ايله اشتغال جائز دكلدر) § (لغو)
= بيهوده لكى اعتباريله اورتهدن قالدير .
مق ، قالديرلىق معناستنده قوللانيلير :
(قوميسونك لغوى ، لغو ايديلن قضا) .
(عين لغو) = اثنائ كلامده من غير
فكر ولا رويّه اساتندن صادر اولان عين .

لَفَّ { [ع] دورمك ، ظرف ايچنه
لَفَ قويقى ، (ايمك) و (اولمق)
ماده لريله قوللانيلير : (لف ايديلن
مضبطله ، لف اولنان پوصله) ، (لَفَّآ)
= « مَلْفُوفا » كې دورلمش ، صاولمش
اوله رقى ديمكدر كه مصدر بمعنى مفعولدر .

رسمباند زياده قوللانيلير . (لَف و نشر)
= عبارده اول امرده ايكي و ياخود
دها زياده شى بيان ايدرك بعده
آنلردن هر بيرنه دائر لازم كلن معلو -
ماتى ايراد ايلكدر : (لَف و نشر
مرتب ، لَف و نشر مشوش) .

لَفْظُ { [ع] آغيزدن معنائى و معناىز
چيقان سوز . صرفيونجه
لفظ معيندار ايسه كله ، دكل ايسه
حرفدر . (لَفْظاً) = لفظ جهتيله ،

مقبولی بدخشان طاعنرنده بواندیندن
(لعل بدخشان) تعبیری مشهوردر .
ادبیات شرقیه ده دبلرک دوداخی دائما
امله تشبیه اولتمشدر . حتی (لعل)
لفظی اب مقامنده قوللانیلمشدر : (لعل
فام ، لعل رنگ . لعلگون) = قیرمنی
رنگلی دیمکدر . (لعل روان) =
باده ، شراب :

« جانفدای لعلی یم بر دبلر جانپورک »
« ایستمین خضرک اولسون چشمه آب حیات »
« عونی »

لَعْلَ { [ع] احتمال که ، مأمولدرکه ،
لعل } اومولورکه مناسنه ادات
ترجی . مطلبنا (لیت) ایله برلکده
استعمال اولنور . لسانزده یالکز
اولهرق و باشقه صورتده اسلا قوللانیلمازه

لَعْن { [ع] فی الاصل سورمک ،
لعن } ابعاد ایتک ، خیردن
لَعْنَت { اوزاقلاشدیرمق ، خیر و
فلاح و رحمتدن محروم
ایتک مناسنه در ، لسانزده سب و نفرین
مقامنده ایراد اولنور . (لعنتمه) =
آفوروز . آفوروز ایدلش (لَعْنَةُ اللَّهِ)
= اللّٰهک لطف و رحمتدن محرومیت
و محرومیت دیمکدر .

لَعْن { [ع] ملعون ، مطرود . معنا
لعن } سته در : (شیطان لعین)
§ هرکک لعن و نفرین ابتدیی آدم .
لَعْنَان { [ف] سورچیجی ، قایچی ؛
سورچه رنک ، قایه رنک .

لَطْمَة { [ع] ضربه ، طوقات : (لَطْمَة
لَطْمَة } خوار) = طوقات ییین .
لَطِيف { [ع] فی الاصل قابا ، ابری
لطف } سننه مقابل اولهرق خرده ،
کوچوک ، ایجه شی دیمکدر . لسانزده
بومناسبله لطافتی ، خوش ، کوزل ،
نازک ، متناسب شیئه اطلاق اولتمشدر :
(وجه لطیف ، مزاج لطیف ، سچای
لطیف ، سخن لطیف ، اطعمه لطیفه)
§ عبادینه رفیق و لطفله بذل کرم و بخش
منافع ایدن جناب حقک اسباه حسنا .
سندتدر : (رب لطیف ، عبداللطیف) .
« ای ابر لطیف رنگ سباز »
« پک شمعنه لی غایشک وار »
« معلم ناجی »

لَطِيفَة { [ع] شاقه ، جدی اولیه .
لطفه } رقی اکلنجه ایچون سویله
نیلن وحوش کوریلن نکته لی سوز ،
یاخود یاییلان شی : (لطیفه لطیف
اوللی — کلام مشهور) ، (لَطِيفَة پَرْدَا ز)
= لطیفه ترتیب ایدیچی ، ایدن .
(لَطِيفَة گُو) = لطیفه سویله ییچی ،
سویله یین . (لَطِيفَة پَرْدَا ز) = لطیفه
دوزیمچیک . (لَطِيفَة گُو ی) = لطیفه
سویله یچیک .

« زهی لطیفه غیبیه السیه »
« نفی »

لَعْل { [ع] یاقوت کی قیرمنی بر
لعل } برنوع قیمتدار جوهر . بونک

لَرْزَانُ { [ف] تَرَمِجِي ، تَرَمِیْنُ :
(دست لرزان، دل لرزان)

لَرْزَشْ ، لَرْزَه { [ف] تَرَمِیْمَه ، تَرَمِ-
(لرزش اندام)
(لَرْزَه نَاك) = تَرَمِجِي . تَرَمَك .

«جَنَبِش غَمَزَه دَكَل ، جَلَوَه رَفَنَار دَكَل»
«لرزش کارگاه هر دو جهان آنجی بو»
«ناثلی قدیم»

لَشْكِرَ { [ف] عَسْكَر . تَرْكِبِی
(لَشْكِرَ) ، (جَرِی) ، (لَشْكِرَگَه)

= اردو محلی (لشکر عَرَمَم) =
جوق عسکر . (لشکر کش) = عسکر
چکیجی ، چکن . (لَشْكِرَ شِكَاَف)
= عسکر یاریجی . (لَشْكِرَ شِكَن)
لَشْكِرَ شِكُوَف) = آلا ی بوزان ،
عسکر بوزیجی ، قهرمان .

لَطَافَت { [ع] لَطِیْفَك ، كَوَزَلَك ،
لَطَافَت { نظر و طبعه خوش
كوزنكك : (لطافت سیما ، لطافت
اندام ، لطافت بیسان ، لطافت معنی ،
لطافت هوا) .

لَطَافَت { [ع] لَطِیْفَه نَك جَمِی ،
لَطِیْفَه طَبِیْعَه خُوش كَلَن كَلَامَلَر :
(مجموعه لطائف ، لطائف کویان) §
كوزل اولان ، كوزل كوریلن شیلر ،
محاسن ، بدایع : (لطائف طبیعت) ،
(لطائف الحیل) = خدع حربیه ،
جنگ او یوزلری .

لَدُنْ { [ع] عِلْمٌ غِیْبٌ ، خَفَايَا مَنكُشَف
لَدُنْ { بِرَحَالَه كُوسْتَرَن ، اسرار
السیبه اطلاع کسب ایتدیرن علم .
(لَدُنْ) = لَدَنَه مَنسُوب (لَدُنْیَات)
= اَرِیچ یوز ، اسباب خفیه ، آکلا-
شلماز اسرار : (لَدُنْیَات امور ،
مصلحتك لدنیاتی) .

لَدُنْ { [ع] عِنْد ، نَزْد ، یَان مَعْنَا سَنَه
لَدُنْ { طَرَف زَمَان و طَرَف مَكَان
اداتیدر . مطلقاً ترکیب ایله قوللانیلیر
ودالی اوستون ایله او قونور : (لَدُنْ الْحَاجَه ،
لَدُنْ الْاِقْتِضَا ، لَدُنْ الْحَقِیْق ، لَدُنْ الْوَصُول ،
لَدُنْ الْمَطَالَعَه) .

لَذَاتُ { [ع] لَذَّتْ ، نَك جَمِی ،
لَذَاتُ { طَانَلَر ، چاشیلر .

لَذَائِدُ { [ع] لَذَائِدُهُ نَك جَمِی ،
لَذَائِدُ { حَظ و تَلَذُّذْ اَوَّلَه جَقِ طَانَلِ
شیلر : (لذائذ حیات ، لذائذ دنیویه ،
لذائذ روحانیه) .

لَذَّتْ { [ع] طَان ، چاشنی . مَادَّیَات
لَذَّتْ { و مَتَوَیَا تَدَه قوللانیلیر :
(لَذَّتْ طَعَام ، لَذَّتْ عِلْم ، لَذَّتْ نَاف ،
لَذَّتْ آب) بین العوام بالخصیص شکر
طادینه دینیر .
«لَذَّتْ دَرَمَاقِ ادْرَاك ایلز بی درد اولان»
«خیالی»

لَذِیذُ { [ع] طَانَلِ ، طَانِی خُوشَه
لَذِیذُ { کِیْدَن شِی : (ماء لذیذ ،
اطعمه لذیذه) .

و انجذاب غیره اولایوب دائما سگادر .
(۴) اخلاص یعنی صدق و عبودیت دائما
سگادر . اشبو ترکیب بیورکز معنای
و مقام احابنده قوللانلییر .

لَاحِج ، **لَاحِجَت** { [ع] خصومتده
چکشمک . (لجوج) = یک عنود و محاصم .
لَحَامَت { [ع] اتلیک ، سیزلک :
(لحامت وجود) .

لَحَاط { [ع] کوز قوروغی ، کوز
اوجی .

لَحْظَه { [ع] آن ، دقیقه : (بر
لحظه توقف) § کوز
اوجیه باقی .

لَحْد { [ع] جوقور ، خرج ایله طاش
ایله پالیش مزار : (اطلبوا -
العلم من المهد الى اللحد) = علمی مهد
دن لحده قدر طلب ایدگیز مألنده
حدیت شیریندر . حانک فتحیله ده لقتدر .

لَحْم { [ع] ات . جمع مستعمل (لَحْم) ،
(لَحْمَه) = ات پارچه سی .

لَحْن { [ع] نغمه ، ازکی : (لحن
لحن شوق انکیز) § لغت ، لسان
§ قرائتده خطا . جمی (الحان ،
لَحُون) در (لآحن ، لَحَان) = قرائتده
یک خطا ایدن .

لَحْث { [ف] برشیثک پارچه سی ،
پاره ، قطعه : (لحت جکر) .

د ایندکجه کشت دشت ستم شاه غمزده سی
د لحت جکرله ساحه دلده یغکنیر
« نیلی »

لَاقِيق { [ع] مناسب ، شایان ،
یاقیشان . (اولیق) و
(کورمک) مصدر لایله قوللانلییر .

لَا يَمُوتُ { [ع] اولمز ، دائم ، باقی :
(جناب حی لایموت)
فرانسجه (L'immortel) مقابلی .
لَبَابَت { [ع] زیرکک ، فطانت ،
اوصلیق .

لَب { [ف] دوداق : (لب شیرین ،
لب دریا ، لب ساغر) ، (غنچه لب)
= غنجه دوداقلی . (لب بَب ، لب
بَرَب) = دوداق دوداغه . (لبالب)
= آغزینه قدر طولو .

لَب بَسْتَه { [ف] آغزی باغلی ،
سکوت ایدیجی ، ایدن .
لَبْرِز { [ف] طاشقین ، طاشیجی ،
اکثریایمئو یانده قوللانلییر :
لبریز شوق ، لبریز مسرت) .

لَبَن { [ع] سوت . جمی (اللبان)
(لَبَنِي) = سوتنه منسوب ،
متعلق . بوتک جمی (لَبَنِيَات) در .

لَبِيب { [ع] عاقل ، ذکی ، اوصلی :
(ادیب لبیب) .

لَبِيْكَ { [ع] بوترکییک درت درلو
معنای زوایت اولنمشدر .
(۱) بن سنک امر و فرمانک اطاعت
واجابت مراکزنده صرته بعد اخیری
ثابت و پایدارم . (۲) یم عزم و توجهم
هر بار سنک طرفکده در . (۳) یم محبت

لَا يَنْتَهِیْ { [ع] نهایتی بولناز ،
[صوگسز. کسر و مدها
ایله تلفظی غلطدر .

لَا یَتَغَیَّرُ { [ع] دگیشمز ، بوزلاز ،
ثابت .

لَا یُخْجِی { [ع] ظاهره میدانه جیفیجی ،
جیفان § بارلدایجی .
عربچه ده (لایخ) یازیلیر .

لَا یُحْجِی { [ع] بر ماده و یا دعوی
حقیقتده تفصیلات و ایضا .
حاقی و مدافعاتی حاوی مقامات رسمیه
و محاکم نظامیه دن برینه تقدیم ایدیلن
ورقه .

لَا یُحْصِی { [ع] صایسز ، حسابسز ،
قابل تعداد دکل .

لَا یُخْطِی { [ع] خطا ایتمز ، فرانسیز .
Impeccable جه
مقابیلدر . (لایخطیانه) = لایخطیجه .
سنه . (لایخطی) اوقومق یاسلمشدر .

لَا یَزَالُ { [ع] قابل فنا و زوال
اولایان ، زوالسز ، حق
السهیده قوللانیلیر : (و ب لایزال ،
خداوند لایزال) ، (لایزال) =
لایزاله منسوب .

لَا یُعَدُّ { [ع] صایلمامز ، صایلمایان ،
صایسز دیمکدرکه بی
حساب ، غایتله جوق حکمنده قوللا .
نیلیر : (لایعد جیوش ، لایعد نقود) .

لَا یُعْقَلُ { [ع] ادراک ایتمز ،
طالغین .

لَا یُعْ { [ع] بارلدایجی ، بارلدایان :
(برق لامع) .

لَا یُعْجِ { [ع] بارلدایان ، بارلدایان
شی § عمر بیده کوچوک
چو جفک نیه سنده بنفلاق دیدکلی
یوموشاق بره اطلاق اولنور . یکشدکدن
صوکره دینیلمز .

لَا یُعْجِ { [ف] قوش یوواسی . لسا .
نمرده معانی سائره سی معتبر
دکلدر . (لانه نرمن) = یوموشاق
یووا . (لانه کبر) = یووا طویجی ،
طوتان .

لَا یُعْجِ { [فرانسز جه دن Landeau]
اوستی اوکدن و آرقه دن
آجیلوب قایانیر بر نوع یووک آرایه .

لَا یُعْجِ { [فرانسز جه دن Lave]
بازار
طیغاردن آتشین بر حالده
آقان ماده سیبانه ، امدفاعات برکاتیجه .
لَا یُعْجِ { [Lavando فرانسیز .
جه دن] عطریات مختلفه به
اطلاق اولنور : (لوانطه صوبی ،
لوانطه اونی ، لوانطه جیجکی) .

لَا یُعْجِ { [ع] اصل (الله ، خالق)
معناسنه لفظ عبرانی .
اصطلاحده جناب حقک ذات کبریا
پساهدن عبارت اولان عالم علوی
دیمکدرکه (عالم لاهوت) ده دینیلیر .
(لاهوتی) = عالم علوی به منسوب
و متعلق ، الهی .

لَا یُعْجِ { [ع] جزء آیرایی قابل
اولایان : (جزء لایعجزی)

لَا لَهَ زَاوُ { [ف] لاله لك، لاله تر لاسی .
للاه باغچه سی .

لَا لَه فَاوَم ، لَا لَه كُونُ { [و] لاله
رنگی .

للاه رنگنده دیمکدر .

لَا لَه { [ع] اینجو معناسنه اولان
لالی { (لؤلؤ) ائجی . (لآلی

فشان) = اینجولر صاچیجی ، صاچان .
ضم لام ایله یا گلش تلفظ ایتملی .

« طبع که یاد جذبه مدحکله دمبدم »

« بر بحر پر خروش لآلی فشان اولور »
« نفی »

لَا مَ { [ع] الفبای عثمانیده یکریمی
لام { آلتنجی حرفک اسمیدر .

ابجد حسابجه (۳۰) عددینه اشارتدر
حرفک شکله تشبیه ایله (اکری بوکوک)

مقامنده ده قوللانیلیر: (قه لام) .

لَا مَبَه { [قرانسزجه دن Lampe]
لا مبه { بحرف قندیل دیمکدر .

لَا مِخ { [ع] پارلدا یجی ، پارلدا یان .

لَا مَحَالَه { [ع] « محاله » حیاه معنا .
سنه در . بوتقدیرد کوره

(حیاه سز) دیمکدر که جمعی قطعی
اوله رق مفهومی تضمن ایدر .

لَا مِس { [ع] لمس ایدنجی ، ال ایله
لالمس { طوقونوب یوقلا یجی .

لَا مِسَه { [ع] حواس طاهره دن
برشیک قاتیلغی ، یومو .

شاققلغی ، اینجه لکنی ، قاتیلغی فرق
ابتدیرن حاسه : (قوه لامسه) .

و کذاب) ، (لافزن) = کوه زه ،

معناسز اوکنیجی ، اوکن . لسانزده

ال یوم (آتمق) و (ایتک) مصدر لر یله

قوللانیلیر: (لاف آتمق ، لاف ایتک)

= سویلتمک ، میرلماق .

« کلاک انصاف ایدم فرق ایدم مقدار ی »

« شاعرز بز دیه رک لاف و کذافی قویه لم »

« مراد رابع »

لَا کَرَدَه { [روجه دن] آلتی
بارمق بلامود بالیغک

طولز لامه سی .

لَا لَ { [ف] دیلسز : (لال اولدی)
قیرمنی رنگ : (کل

لال ، شکوفه لال) .

لَا لَ { [ف] اختیار ، کوله .

لَا لَه { [ف] معروف چیچکدر ،
انواعی کچوقدر . فارسیده

قیرمنی رنگه (لال) دینیلدیکندن
و بوچیچک اصلنده قیرمنی و قیرمنیلی

اولدیفندن (لآله) تسمیه اولمشدر .

خدای ثابت بر چیچک اولسی سبب
تسمیه اولسق احتیال ضعیفدر : (لآله

صکوی ، لآله بری ، لآله شقایق ،
لآله دلسوخته ، لآله دلسوز ، لآله

خطایی ، لآله خودور) کی اسکی
زمانلرده اسرا و بحرینک بوونلرینه

طاقیلان برنوع دیمر حلقه .

لَا لَه رُخ ، لَا لَه رُخ سَاوُ { [ف] یاماغی
لآله کبی

قیرمنی اولان ، لآله کبی آل یاماغی .

اسنك شى: (لاسټيك چيزمه، لاسټيك
قوندره، لاسټيك غيطان) .

لاَسِيَا { [ع] باخصوصي، خصوصي.
لاَسِيَا } اصيله . (ولاَسِيَا) صور.
تنده دخی مستعملدر .

لاَشَك { [ع] شبهه سز، شك سز
ديكدر .

لاَشَه { [ذ] اولش حيوان،
لش .

لاَءِي { [ع] شى دكل، هيچ،
جزئي، ضرورت اولدجه
« شى » كي همزه سى اسقاط اولنمالي.
{ ايتاليانجه دن } اصطلا.

لاَشَقَه { حات يعمروننددر، كي نك
وقايفك خلطاني گبوشه توب بوشه
برافق ديكدر .

لاَصِق { [ع] متصل كي ياپيشيق،
بنيشيك .

لاَطَائِل { [ع] فائده سز، بهوده،
عبث .

لاَطَه { ايتاليانجه دن [محرف،
غلطدر . (قوقولاته) نك
باشقسزى ديكدر .

لاَغَر { [ذ] زبون، ضعيف،
قوراده، آريق: (لاَغَرِي)
= ضعيفك، آريقلق، اكثريا حيوان
حقنده قوللانيلير: (اسب لاغر،
سگاو لاغر، خر لاغر) .

لاَف { [ذ] حكسز، بوش لا قيردي
{ مناسز دعواي تفاخرده
بولنمق، اصلمز اوكنمك: (لاف

(دپولاخ) = جن وپري بولنان محل .

(رودلاخ) = چاي محلي، ايرماغي
جوق بر .

لاَدَن { [ذ] طاشلق يرلرده بر
جنس چاملرده حاصل اولان
زفت كي سياه و قوقولو برنوع صنع.
كريد لادني مشهوردر .

لاَزَال { [ع] اكسيك اولسون
{ مناسه بر جمله دعائيه در .

لاَزِق { [ع] ياشقان، بولاشيچي،
صويشيق: (طين لازق) .

لاَزِم { [ع] برشيدن اصلا آيرلا.
{ يان، برشیده برابر بولنمسه،
وجودينه احتياج اولان كه تركبه ده

(كرك) لفظي مقابلدر . (اولق)
و (كلك) ماده لريله قوللانيلير . (لازم

اولدي، لازم كلدي، لازم اولان،
لازم كلن) { متعدي اولمايان، فاعلك

ذاتنده قالان فعله اطلاق اولنور:
(فعل لازم)، (لازم غير مفارق)

= آيرلسي ممكن اولمايان، زياده كركه .

(لازم مزوم) = بري برندن اصلا
آيرلاز .

لاَزِمَه { [ع] لازم اولان شى .
{ مادي ومعنوي صورتيه
قوللانيلير: (لازمه ذمت، لازمه
تبريك، لازمه معينه، انبار لازمه سي) .

لاَزُورَد { [ذ] (لاجورد) كله.
{ سنه صراجعت اولنملي .

لاَسْتِيَك { [ع] فرانسوز
{ جه دن [استه ييشلي،

﴿ ل ﴾

لَا جَرَمَ { [ع] شبهه سز ، مطلقا ، بالضروره ديمكدر .
في الاصل فتح ميم ايله (انقطاع يوق)
معنانه در .

لَا جَوْرَدَ { [ع] قو يو مائي رنكلي
بر طاش اسمي قو يو
مائي رنك . فارسي (لَازُورْد) كله سنك
معرييدر . (لَاجُورْدِي) = مائي
رنكنده : (قبة لاجوردي) =
آسمان ، كوك .

لَا حَقَّ { [ع] سوگره دن كلوب
اولاشيجي ، اولاشان ،
لحوق ايديجي ، ايذن . بومناستله كله نك
اولنه بر حرف علاوه اولنورسه (داخل
اولان) تعبير اولنديكي كي سوكنه
علاوه اولنورسه لاحق اولان ديتيلير .
« سابق » مقابلي . (حلف) كي بر
مأمورك يرته نصب اولنان ذات حقنده
قوللايتيلير . مثلا (مدير لاحق ، ناظر
لاحق) كي .

لَا حَقَّةَ { [ع] علاوه ، ضميمه ،
ذيل : (لاحقۃ فائقة) .
لَا حِمَّ { [ع] ات پييجي ، پيین :
(طيور وحيوانات لاجمه) .

لَا خَ { [ف] ادات مكان . يالگنر
آتيده كوستريلان تركيلرده
قوللايتيلير : (سَنَكْلَخ) = طاشلق .

لَا { [ع] حرف نفيدر . (لايتنير)
= تدير ايتنر . (لَاحُولٌ وَلَاقُوَّةٌ)
الْبَالِغِ (لَاعَلَى التَّعْيِينِ) = تعين
اوزره اولماق صورتيه ، معين ومحدود
اوليهوق .

لَا أَبَالِي { [ع] ايليشكسز ، قيدسز ،
چكنمز . (لَا أَبَالِيَاةَ)
= لا اباليه سنه .

لَا مَتَّ { [ع] آچاللق ، فروما .
يَهْلِكُ .

لَا مِ { [ع] لوم ايديجي ، ايذن :
(لوم لَام) .

لَا مِثَّةَ { [ع] لوم ، سرزنش .

لَا مِدَّ { [ع] البته ، مطلقا ، لازم .
في الاصل (آيريلق يوق)
معنانه در . لساعزده تخفيف دال ايله
(لازمدر ، واجيدر) كي لزوم ووجوب
افاده موقعنده قوللايتيلير .

لَا تَ { [ع] زمان جاهليتده حرم
كسبه معظمه ده موجود
بربتك اسعيدر .

لَا تَهَ { [ع] فرانسزجه دن [latte]
لاطه . خطلدين ايتنه اوزون
ديرک : (بارطين لاطه سي ، قلم باش
لاطه) .

کُھنَسار { [ف] (کُھنَسار) }
 (کُھنَسار) مخففیدر
 کُھنَسار { او مادہ لڑہ مراجعت
 اولئی . ایکنجیسنک

کمر سین ایلہ اووقوعی جاژددر .
 کُھن { [ف] اسکی . (کُھن دیز)
 کُھن = پروکوکدن کنایہدر .
 (خانہ کهن) = اسکی اوہ . (باغ کهن)
 = اسکی باغ . (کهن پیر) . (کهنسال)
 = اسکی پیل یعنی پاشلی ، قوجہ مش
 معناسہدر .

کُھن { [ف] اسکی : (کهنه خرقه ،
 کُھنہ { کهنه خیال) ، (کهن)
 ایلہ پشاندہ موقع استعمالہ فرق
 وارددر . بو آنک پرندہ قولانیہ بیلیر .
 لکن او ، بونک هر قولانیہ بی موقعہ
 استعمال اولنہ ماز . (کهنه بهار) =
 صوٹ بہار ، فصل خریف ، کوز موسی .
 کُھوف { [ع] (کھف) کجی .
 اورایہ باقلی .

کُھول { [ع] (کھول) کجی ،
 اورامادہ مراجعت .
 کُھولت { [ع] صاج وصالہ قبر
 سریمک باشلا یوب بدن
 و اوضاعہ علامت شیخوخت ظاہر
 اولق . اصطلاح طبدہ یکرمی بر ایلہ
 آتیش یاش آراسندہ کی زمان دیمکدرہ .
 کُھول { [ع] اسپرتو ، فرانسرجه
 کُھول { (Talcool آلفول) کلہ سی
 (الکھول) کلہ عربیہ سنک محرفیدرہ

ترکیب ایلہ قولانیلیر : (سنگوی ،
 لطیفہ گوی) کی . ایکنجی اوچنجی
 معناردہ یانک تخفیلہدہ مستعملدر :
 (گفت وگو ، سنگو) کی .

گُویا { [ف] سویلہ پیچی ، سویلہ بن :
 (طولی گویا) § (سانکھ)
 معناسہ ادات تشبیہ . بو معنادہ بعضاً
 (کہ) علاوہ اولنور . (گویا نصیحت
 ایدیور) کی . مقام تعریفده قوللا .
 نیلیرسہ (کہ) علاوہ اولنہ ماز .
 (گویا) صورتندہ استعالمی مہجوردر .

« ایلدم خامہ معجز دی گویای عدم »
 « عاکف پاشا »
 « هر شکوفہ دهن وبرک زباندو گویا »
 « ذکر ایدر خالقی حال دیلیلہ اشجار »
 « خیالی »

گُویندہ { [ف] سویلہ پیچی ، سویلہ بن :
 « گویندہ اوصافدر الطافنک شرمندہ سی »
 « شرمندہ الطافدر عاجز صلاحی بندہ سی »
 کُھان { [ع] « کاهن » کجی .
 اورایہ باقکیز .

گُھر { [ف] (گُھر) کجی مخفی .
 اورایہ باقلی : (کُھر پاش)
 و (کُھر فشان) = جوهر صاجیجی ،
 صاجان . (کُھر باز) = جوهر یاغد .
 یریمی . (کُھر بازہ) = جوهر پارجه سی .
 (کُھر دیز) = جوهر دوکیجی ،
 دوکن . (کُھر فروش) = جوهر
 صاجیجی ، صتان .

درلو درلو. § طرز، روش، صفت.
تخفیف الله (کُونه) ده قولانیلیر:
(کُونه کُونه) = رنگارنگ، درلودرلو.
«کاهی کاهی کوشه چشمکه قیلمازسه نظر»
«باقی بی چاره نیک احوالی دیگرگون اولور»
«باقی»

کُوه } [ذ] طاغ، (کوه و دشت)
= صحرا و اووا. (کوه)
آتشفشان = یانار طاغ (کُوهی) =
طاغه منسوب: (شُکُوفه کُوهی) =
طاغ چیچکی. لسانزده (کُوه) صورتند.
تخفیف تقدیرنده، مطلقا ترکیبیه قوللا.
نیلیر: (کُهنسار) کبی (کُوهسار) =
طاغلق، طاغ تپه سی. (کُوهکن) =
طاغ قازبچی، قازان. (کُوه کُوب) =
طاغ اوریچی. (کُوهمنون) = طاغ
کبی کورین. هبتلی.

«کوکل تکمیل فن عشق ایدن استاد کاملدر»
«آنک باند کیمدر کوهکن مجنون نه جاهلدر»
«باقی»

کُوی } [ذ] قریه، محله § زقاق:
(کوی یار، قره کوی)
«کعبه کویکده جان ویرمک صفادر سودیکم»
«اصولی»

کُوی } [ذ] ایرانیله مخصوص
(کُوی) بر نوع اوون طوطی،
یو وارلاق شی: (کُوی و جویکان) §
سوز: (گفت و کوی) = دیدی قودی
§ سویله یچی، سویله یین. یو معناده

کُوشه } [ع] دوکولش، قیلمش
کُوشه } نسه و خصوصیه ات.
لسانزده ات قیمه سیله پاییلان طعام.
(کُوفته خور) = لافزن.

گُوزنه } [ابتا] لایحه دن [کینک]
گُوزنه } اوستی، انبارینک
اورتوسی، سطحی.

گُوزکرد } [ذ] لسانزده مخریفله
(کوکورت) دینیلیر.
عربیسی (کُزیت) در. یانعه، پارلامنه
مستعد برنوع جوهر معدنیدر. برقاق
نوعدر. اک مقبولی قیرمنی و صاری
رنکلیسیدر (کُزیت اهر) = قیرمنی
کوکرد.

گُوشنار } [ذ] جامک صاری
گُوشنار } اوت نومی § حشاش
قوزه لاغی. سیقلمش صوی.

کُومه } [ع] طوراق بیغنی،
کُومه } یوکسک یر. لسانزده
دخی بیغنی معناسنده قولانیلیر:
(کومه کومه) = بیغنی بیغنی.

کُون } [ذ] مقعد، انسانک
کُون } اوطوراق یری.

گُون } [ذ] رنگ معناسنده در.
گُون } یالکُز قولانیلماز:
(گُلکُون) = کل رنکلی، (گُندُم
گُون) = بیدای رنکلی (شَفَق گُون)
= کونش طلوعه دن اول کوکده حاصل
اولان رنگ کبی. (سُز گُون) = بشیل
رنکلی (گُونا گُون) = رنگ رنگ،

دري معناسنده و (كُوسَه‌لَه) صورتنده
قوللانيلير .

كُوشَقْدُ { [ف] عربي (عَمَّ) }
كُوشَقْدُ = قوپون .

كُوسَه { [ف] چكهنده براقچ نل
صاقلي اولان و يا هبچ
صاقلي ، بيني اولايان آدم : (كوسه
ميغال) ، (كُوسَج ، كُوسَج) بونك
معريندر .

كُوش { [ف] قولاق . (كُوشِ
كُوش { هوش) = دقت . (كُوشْدَار)
= قولاق طويجي ، سوزي لايقله
ديگله يي سي ترقب و انتظار معناسنده
افاده ايدر . بو مناسبتله لسانمزده
(سوزي كوش ايغور) كي تعبيرلر
استعمال اولنور .

كُوشْت { [ف] ات ، لم .

كُوشِش { [ف] چالشمه ، چالشش :
« نه كوشش اينديكمي هپ بيلور خدای علم »
« نفی »

كُوشْمَال { [ف] قولاق بورمه ،
تأديب .

كُوشْوَار { [ف] كوپه (كُوشْوَارَه)
كُوشْوَار { ده دينيلير .

كُوشَه { [ف] بوجاق : (كُوشَه
كُوشَه { دهن) = آغزك ايكي
طرفي . (كُوشَه جَم) = كوز اوچي .

كُوز { [ف] اعبي ، كوزي كور .
كُوز { مين . (كُوزي) = كورلك .
(كُوزَانَه) = كورجه سته . (كُوزَان)
= كورلر . (كُوزِ دِل) = كوئلي
كور ، جاهل .

كُوز { [ف] هزار ، قير . (كُوزِ كَن)
كُوز { = هزار قازيجي ، قازان .
(كُوزِ شَان) = هزارلق .

كُوزَاب { [ف] چوله اوزاقدن
كُوزَاب { سو كي كوريشان و
(سَرَاب) دينلن شي .

كُوزَه { [روجه دن] اصلي (قور .
كُوزِ قَز { فوس) ، دگنك قره
آره سته كيرمك صورتيله حاصل اينديكي
يركه تربجه ده (قوي) دينير .

كُوزَه { [ع] دستي ، صو دستيسي .
كُوزَه { (كُوز) = بارداق :
(كُوزَه كَن) = چوملكجي ، بارداجي .
كُوزَه { [ف] غُوزَه) كي ياموق ،
كُوزَه { اييك فوزه سي ، فوزه لاق .
(كُوزِ نَه) = قوز حواسي .

كُوش { [ع] اسكي زمانلرده محاربه
كُوش { لرده آلايلرده چالان بويوك
طاوول . (كوس رحيل) = كوج
طاوول .

كُوشَالَه { [ف] اصلي (كُوشَالَه)
كُوشَالَه { در . طانه ، بوزاغی ديمكدر
لسانمزده حيوان گونندن دباغلانمش

اوريجي ، اوران معناسنده قوللانيلير :
 (لَكْدَ كُوبْ) = تپه اوريجي . (پاي
 كُوبْ) آياق اوريجي . (كُوبَانْ) =
 اورهرق معناسنه اولديشي كي (كُوبْ) اڭ
 جى ده اولور . مثلا (پاي كُوبَانْ) =
 آياق اورهرق معناسنى افاده اينديكي
 كي آياق اوريجيلر معناسنى ده افاده
 ايدر .

كُوبَالْ { [ف] اسلمة عنيقه دن
 كُوبَاهْ { [ف] كُوتَه } صورتند تخفيف
 ده جازدر . ماديات ومعنويانده قوللا-
 نيلير : (كوتاه بين) = (كوتاه نظر)
 = قيصه كورن ؛ غافل ، عاقبتى كور-
 مه ين . (كُوتَاهْتَرِنْ) = پك قيصه .
 (كُوتَاهْتَرِنْ) = اڭ زياده قيصه .
 (كُوتَه اَنديش) = قيصه دوشونن ،
 ياخود صوڭنى دوشونم ين . (كُوتَاهَالْ)
 = قيصه بويلي .

كُودَكْ { [ف] جوجق . (كُودَكِي)
 = جوجق . (كُودَكْ)
 مَنَشْ) = جوجق طيعنل ، صافدرن .
 كُودَرْ { [ف] طانه ، بوزاغى دريسى .
 لاساغزده دخی يوموشاق
 حيوان دريسنه (كودري) دينيلير .
 فارسیده دري وآياق قايي آستاري
 معناسنده (كودز) ده لغتدر .

« نجه ييك سى بليغ ايتسه انام »
 « كنه ذاتنه ايرشمز اوهام »
 « خاقاني »

كَمِيَه { [ع] لقب ، برآدمه (آب ،
 ام ، ابن ، بنت) كله لر ينك
 بريخي اضافه ايدهرك تسميه ايتك :
 (ابن كمال ، ام معبد) كي § عتقه
 سيله يازيلان اسامي افراد پوصله سي ،
 دفتري .

گُو { [ف] سويله مك معناسنه اولان
 (كُفْتَنْ) مصدرندن صيغه
 اهردر . تركيب ايله سويله عي معناسنده
 قوللانيلير : (سَخَنَكُو) = سوز
 سويله عي . (نَادِرَه كُو) = نادره
 سويله عي .

گُوالْ { [ف] شاهد ، برهان معناسنه
 اولان (گُواه) اڭ غفنى .
 يالڭز نظمه نادرأ قوللانيلير .

گُوارْ { [ف] سيكمك ، سيكيرمك
 معناسنه اولان (گُواريدَنْ)
 مصدرندن صيغه اهردر . وصف تركيبي
 صورتند سيكيري عي يعنى هضم ايديجي
 معناسنده قوللانيلير : (خوش گُوار ،
 شيرين گُوار) فارسیده (گُوارا ،
 گُواران) دخی عين معنابه لغتدر .

گُواه { [ف] شاهد . (گُواهي)
 = شاهدك .

گُوبْ { [ف] (كُوفْتَنْ) مصدرندن
 صيغه اهردر . تركيب ايله

کنج { [ف] گوشه ، بوجاق :
(کنج هجران ، صکنج
غربت ، کنج محنت) .

کنجایش { [ف] صیغه ، صیغته .
(کنجایشپذیر) =
صیغان ، صیغیشان : (کنجایشپذیر
حوصله تحمل) .

گنجشک { [ف] سرچه قویتی .
(عربیسی) عصفور (دره .
گنجده { [ف] صیغش ، صیغه
برش ، صیغشدرش .
گنگره { [ف] قلعه ، حصار
بدنری اوزرینه یاپیلان
شرقه § هرشیک طبقه طبقه یوکک
تپه سی .

گنجه { [ف] یایچی ، یایان ؛
گنجه { ایدیچی ، ایدن . بالکیز
قوللانیلماز : (آغازکننده) =
باشلایچی ، باشلایان .

گنوز { [ع] (گنز) ک جی ،
دینه لر ، خزینه لر :
(گنوز حکمت ، گنوز غیب) بعضاً
جمع الجمع اوله رق (گنوزات) ده
قوللانیلیر .

گنه { [ع] برشیک اصل ، جو-
هری ، حقیقی : (گنه
ماده ، گنه الاصر) § برشیک دیجی ،
نهایتی : (ایشک کهنه وارملی ،
کننی بوللی) .

گن { [ف] مطلقاً ترکیب ایله ایدیچی .
(ایدن معناسنده قوللانیلیر .

گنام { [ف] آرامگاه آدم § قوشلرک
یووالری § اورمان ، حیوا .
نات وحشیه یاتاغی :

« سیف مسلول و غا شیر گنام دولت
« منیف »

گنان { [ف] برنوع اسم فعلدرکه
مطلقاً ترکیب ایله ایده رک ،
یاهرق معناسنده قوللانیلیر : (خنده
کنان ، رقص کنان ، سیر کنان ،
ذوق کنان ، نقش کنان) .

گناه { [ف] اوامر السیه به مغایر
اولان عمل ، فعل ، صوچ .
(گناهکار) = گناه ایشله بن .
(گناهکاری) = گناهکاری . گناه
پیشه) = گناه ایشله مکى عادت ایدین .
نظمده (گنه) طرزنده تخفیف اولنور .

« ای دوی بلای بیماران »
« دستگیر دل کنهکاران »
« حالتی »
« ایا شفیع گنه پیشکان دم موعود »
« سایی »

گنبد { [ف] قبه ، تپه سی یووار .
(لاق شکلده اولان بنا :
(گنبد خضرا) = آسمان ، کوک .

« سبز و حرم برفضای هرکنار جویبار »
« یامیان جوده عکس گنبد خضرا میدر »
« نفی »

و معنویاتده قوللابیلیر. معنویاتده (ضال)
معناسنی افاده ایدر. نظمده (گمره)
طرزنده تحفینی جاآزدر. (گمرای)
= کمر اهلوق، ضلالت.

گَمَرَدَه { [ف] غائب و نام و
گَمَرَدَه [نشانی بلیرسز اولوش:
(گَمَرَدَه یَ) = ایزی یوق اولوش،
اثری قالمیش.

گَمَنام { [ف] نام و نشانی ضایع
اولوش، اونوش.
(گَمَنامی) = کمناملق.

کَمُون { [ع] اخفا، کیزلنمک.

کَمَل { [ع] کامل، کجی.
کَمَل بونکده جمی اولان (کَمَلین)

زیادده قوللابیلیر. جمع الجمع اولان (کَمَلین)
غلط اولسه بیلرک معروف و مستعملدر.

کَمِیت { [ع] قهرضری شراب:
(کَمِیت شوق) = خرما
طوریسی آت که طوفی بوزجه قیزیل
ایله سیاه قاریشیق یعنی قویروغی ایله
یلهسی سیاه اولور: (کَمِیت خامه).

کُن { [ع] اول، اولسون معناسنه
کُن { امر حاضر: (کن فکان)،
(کُن فیکُون) = اولان اولدی معنا.

سنه بر ترکیبدر که عمو و پریشان اولوق
مقامنده استعمال اولنور.

منسوب. (جزئی) مقابلی که نام،
عمومی، شامل، بوتون، چوق دیمکدر:
(ضرر کلی، خوف کلی، قاعده
کلیه)، (کلیاً) = بس بوتون، یاخود
چوق اولهرق، چوق اولوق اوزره
دیمکدر.

کَلِیَّات { [ع] (کل) ماده سنده
کوستریلان (کَلِیَّات) ائ

جمی، برنسنه تک جمیع اجزاسنی حاوی
اولان هیئت؛ اقسام مواد و اشیانک
جملهسی: (کَلِیَّات امور) = بر شاعراک
بالجمله اشعار و آثارنی و یاخود بر مؤلفک
بالجمله تألیفاتنی حاوی اولان مجموعه:
(کَلِیَّات نفی، کَلِیَّات فضولی).

کَلِیْجَه { [ف] کولچه، قرص:
(کَلِیْجَه آفتاب، کَلِیْجَه
قر) = سهولته استیف و یا نقل اولونقی
ایچون معدندن دوکلیش درت کوشه
پارچه درکه مؤخرأ تکرار دوکیلوب
اعمال اولور: (کَلِیْجَه نَحاس) =
باقیر کولچهسی. (کَلِیْجَه سیم) =
بدر نام || کوموش کولچهسی.

م { [ف] ضایع، غائب، مفقود
م { معناسنه در ترکیجهسی (یَنَک)
دیمکدر.

گَمَان، گَمَانَه { [ف] صامه، ظن:
(بیریب و کان).
گَمَرَاة { [ف] آرزغین، طوغری
بولدن صامیش. مادّیات

گُلْگُون { [ذ] گل رنگلی :
(بادۀ گلگون ،
رخ گلگون) .

گُلْگُونَه { [ذ] قادیلرک بوزلرینه
سوزدکری گل رنگلی
دوزگون .

گُلْگُز { [ذ] برنوع میوه سز ناز
آغاجی چیچکی . یاپراخی
بو یوک ، قاتمرلی ، قیرمزی رنگلی بر
چیچک ۛ معروف « کراس » دینلن
میوه نك نام دیگریدرکه اولفون حالنده
آغاجده کوریشنی غایتله لطیف ،
نظرربادر .

گُلْغُل { [ذ] گل آغاجی ، گل
قدافی .

گُلْگُکُی { [ذ] بال ایله یاپیلان
گل مریاسی .

گُلْگُلْک { [ذ] قازمه ، طاش قیران
اوزون دیمیر آلت .

گُلْگُل { [ذ] (خلقوم) کبی انسانک
ویا خود حیوانک بوغازی .

(گُلْگُلْ بَنَد) = بوغاز صارغیسی ،
بو یون باغی . (گُلْگُلْ سَپَر) = بوغاز
طوتان ، بوغازده قالان ، بوغازدن
کوجلیکله کچن شی .

گُلْگُلْ { [ذ] اظهار (ها) ایله (کلاه)
کله { محقق . نظمدہ قوللانیلیر :
(کلھکوشه) = کلاهک کوشه سی .

گُلْگُلْ { [ع] (گُلْ) ماده سنده
کلی { کوسترلیدی وجه ایله کله

گُلْگُز { [ذ] گل باغچه سی ،
گل ترلاسی . (گلستان)
گلستان
گلشن
تلفظ اولنور .

گُلْغُذَار { [ذ] گل یاناقلی ، آل
یاناقلی :

« بهاری نیرلز اول گلغذار غنچه فک »
« کولوب آچلمسی بیک نوبهاره دکزی »
« نائی قدیم »

گُلْغُجَه { [ذ] هنوز آچلماش
گل .

گُلْغُفَام { [ذ] گل رنگلی ، گل کبی
رنکی قیزل اولان .

گُلْغُفَت { [ع] زحمت ، لزوم سزی ،
مشقت ، تعب : (کلفتلی

ایش ، کلفتلی شی) ۛ مشقتله ایش
ایشله مک . بومعنازده (کلفه) طرزنده
ده قوللانیلیر : (وارسته کلفه بیاندیر)
ۛ مجازاً مراسم معناسنده استعمال
اولنور :

« انجق کورینورکه کلفت ایتش »
« ککویا جبر طبیعت ایتش »
« لا »

« میان اصداقاده شرط الفت ترک کلفتدر »
« عارف حکمت »

گُلْغُشَان { [ذ] گل صاچیبی ،
صاچان .

گُلْگُشَت { [ذ] سیره ، نفر جگاه ،
کزینه جک گالی محل .

شیدر که طار، کو جوك او طه، دكان ؛
 كوشه ، بوجاق معناسنه در : (كلبه
 فقيرانه ، كلبه محنت ، كلبه قناعت) :

« سن ايدك كلبه احزانه قويان يعقوبي »
 « آيروب حضرت يوسف كي كوز نورندن »

{حالتی}

كَلْبَهَرَه { [ذ] كل چهره لی ،
 چهره سی کل کی لطیف ،
 كوزل : (جوان گلچهره ، دختر
 گلچهره) .

گلچین { [ذ] گل دیوشیرینی ،
 گل طویلایمی : (گلچین
 باغ امل) .

كَلْحَان { [ذ] حاملرك ایچی و
 صوی ایستق ایچون
 كَلْحَن { آتش یاقیلان محل که
 حمام اوجانی دیمکدر .
 (كلخانی ، كلخی) = سرسری ،
 جاقین معناسنده قوللایلیر : (كلخی
 کشتی) .

كَلْدَان { [ذ] گل حفظه سی ،
 چیچكك و ایچنه چیچك
 قونیلان قاب .

كَلْدَسْتَه { [ذ] گل دمتی ، چیچك
 دسته سی .

كَلْرُخ ، كَلْرُخْساز { [ذ] گل یا
 ناقلی دلبه .

كَلْرُوی { [ذ] گل یوزلو .

مولوی ، مناره کلاهی ، برکلاه شکر ،
 کاغذ کلاهی) ، (کچه کلاه) = رفع
 رتبه ، علامت مأموریتی فك ایله طرد
 ایتك . (کلاه ایتك) = برینه اوپون
 اویتامق ، برینی آلداتمق . بعضاً نظمده
 (کله) طرزنده تخفیف اولتور .

كَلْبَانَك { [ذ] بعض مهاسك ائندی
 اجراسنده اشخاص متعدده
 طرفلرندن دعا و یا خود آتش طرزنده
 هب بر آغیزدن چیقاریلن یوکسك ،
 ديك سس : (کلبانك توحید ، کلبانك
 جود ، کلبانك بیلان) . (کلبانام) ده
 بومعنايه لغتدر .

« طوته دنیای هب کلبانك کوس صبرت توی »
 « نفی »

كَلْدَن { [ذ] گل بدلی ، بدنی کل
 کی لطیف و نازك اولان .
 (کلدن) ده بومعنايه در .

كَلْبَسَكَر { [ذ] گل یا پرانندن
 بایلان طانلی . کل رجلی .

كَلْبَن { [ذ] اصلی (بن گل) در که
 کل دیی دیمکدر . کل
 آغاجی ، کل فدائی ، کل بیتن بر معنا .
 سنده قوللایلیر :

« افسرده اولدیمی تن کلبن طراوتك »
 « ایوا صولدیمی رخ کلبرك صفوتك »
 { معلم ناجی }

كَلْبَه { [ذ] تحریفله (قولبه —
 یا خود — قولبه) دیدیمکمز

(كُلباغ) = كل بنفچه سی. (كُل صد برك)

= قاعری برنوع اپری كل. (كل تر)

= تازہ ، طراوتی كل (كل سرخ)

= قبرضی كل. (كل نشاط) =

بادہ ، سخی. (كل رعنا) = طیشی

صاری ، ایچی قبرضی برنوع كل.

(كُلبز) = كل سرپیچی ، سرپن.

(كُلبز) = كل پتیرپیچی ، پتیرن.

(كل زمین) = محل عیش وعشرت

(كل اندام) = كل بویلی ، نازك ،

لطیف اندامی. (برك كل ، كلبرك)

= كل پیرانی.

» وردی كله چهار لطافت چهاره كل »

{ نائل قدیم }

» برالہ رخ سیاہ کاکل »

» سنبلر ایمنده غنچه كل »

» شیخ غالب »

{ ف } [ف] كل صوی. (كُلابدان)

{ كُلاب } = بعض جمعیات متبینه ده

مدعوینہ سرپلك اوزره ایمنه كل صوی

طولدریلان طرف ، قاب .

{ كُلابج } [ف] نشاسته دن غایت ایجه

{ كُلابج } صورتده پایسلان طاقلی

یوققه سی. (كُلابج) ده دیشیر.

{ كُلاله } [ف] قیو برجق صاج §

{ كُلاله } [ف] سرپوش ، قالباق ،

{ كُلاله } باشه کیلن شی : (كلاه)

کوردیلن لطیف اونوتقی معناسنده قوللا.

نیلیر : (کفران نعمت ، کفران حق).

(کفر ایتدی) (مقامنده) (کفران

ایتدی) دینله منر.

{ كُفریات } [ع] کفری موجب

سوزلر.

{ كُفو } [ع] مثل ، مانند ، اش

معناسنده درکه قدر و مرتبه.

چه بر اولقی ، مساوی بولتی دیمکدر :

(فلانك قیزی بو ذاكك کفوی دکل ،

انسان تأهل ایدرکن کفوی آراملیدر)

(کفو) ده لغتدر.

{ كُفه } [ف] قامشدن ، آغاجدن

کُفه } اورلش سید . لسانزده

عیناً قوللابیر .

{ كُکل } [ع] برلفظ مفرد درکه شبثک

کُکل } جمیع اجزاسنک شمول و

واستغراق اوزره اسمیدر . ترکیبه ده

موقع استعمالرینه کوره مقابل هر ،

هپ ، بوتون ، چوق لفظلریدر : (کل

شیء یرجع الی اصله) = هرشی اصلنه

رجوع ایدر (کلی) = کله مذنوب :

(قوة کلیه) = بوتون ، چوق قوت

(قدرت کلیه) = قدرت السیه دیمکدر.

(کلیا) = بس بوتون (کلیت) =

بوتونلك ، چوقلق : (جزئیت ، کلیت).

{ كُگل } [ف] معروف خوش قوقولو

کُگل } چیچکدر . هربرده ازهارک

اے مقبولی کلدرد : (کل و بلبیل) ،

گفتنه { [ف] «گفتن» مصدرندن
گفتنه { اسم مفعولدرکه سویله مشء
سویله عش دیمکدر. مقامات موسیقیه دن
برینه تطبیق وربط ایدیش اولان نظمله
اطلاق اولنور. مثلاً (بو شرقینک
بسته سی عارف بک مرحومک، گفته.
سی ده نورس پاشانکدر) دینلیر.

کفر { [ع] «ایمان» ک ضدی.
کفر { نعوذ بالله وحدانیت و یا نبوت
و شریعتی انکار ایلهمک. فی الاصل ستر
معنایه در. بؤکله حق ستر ایتدیکی
ایچون انکار دین و شریعتده قوللا.
نیلمشدر. کفر دوت نوعدر: (کفر
انکاری) واجب الوجودی اصلاً بیلمه.
یوب اقرار و اعتراف ایتمه مک، (کفر
جحدی) = قلباً بیلوب لکن لساناً
اقرار ایلهممه مک. (کفر عنادی) =
قلب ایلهم بیلوب و لسان ایلهم اقرار ایدوب
لکن دین اسلام ایلهم متدین اولماق.
بوگیا (کفر عاری) ده دینلیر. (کفر
نفاق) = لسان ایلهم اقرار ایدوب قلب
ایلهم معتقد اولماق و سویکوب صایع،
ملعن و دشنام ایتک معنایه ده قوللا.
نیلیر: (کفر باز) = کفر ایدبعی،
سویکوب صایعی.

کفران { [ع] فی الاصل معناه
کفران { (کفر) ایلهم مترادف
ایسه ده کرک عربجه ده کرک لسانده
غالباً نعمتی، احسانی انکار ایتک،

گشاینده { [ف] آجی، آجان.

گشتاز { [ف] کسيلمش قویون،
حیوانات ساثره.

گشتره { [ف] دولکر لک، مارالغوز.
لک تحه کنار لینی دوزلتمک
ایچون قولاندقلری اوزون زنده.

گشتگان { [ف] (گشته) نک
جی. اولدیرلشیر:

(گشتگان عشق)، (گشتگان زنده)
= شهدا.

گشتنی { [ف] اولدیرلش لایق،
اوله سیجه: (گشتنی)
گشتنی.

گشته { [ف] اولدیرلش، مقبول.

گشوده { [ف] «گشاده» کبی
آجیلش.

گفتاز { [ع] «گفتار» کجی، دین
حق انکار ایدن کیمسه لر.

گفتار { [ف] کلام، سوز: (گفتار
شیرین).

گفت و گو { [ف] (گفت) =
دیددی (گو) سویله

معنایه درکه قبل و قال، دیددی قودی
دیمکدر: (گفت و کوی سبکمزان)،
(گفتگو) طرز زنده ده یازیلیر.

گفت و شنید { [ف] بودخی دیددی
قودی معنایه در.

مملکت‌نظر آجیجی ، آجان که فاتح بلاد
دیگدر .

کُشاد { [ف] آجه ، آجیلحه .
کُشاد آجیلش : (کشاد دل ،
کشاد خاطر) ، (مکتبک رسم کشادی)
§ بعضاً مصدر متعدی کبی (اَنک)
ماده سیله قولانیلیز : (دکانی کشاد
ابتدی ، قابوی کشاد ابتد) §
طاوله اوینلرندن برینک اسمی :
(عینالی کشادی ، فرنک کشادی) .

گُشاده { [ف] آجیلش ، آجیجی :
(گُشاده دل) = کوکلی
خوش ، بشوش ، جوانمرد ، مکر
کیمه . (گُشاده ابرو) = کولر یوزلو .
(گُشاده روی) = آجیق یوزلو .
(گُشادکی) = کشاده لک (گُشاده
زبان) = طلیق اللسان ، فصیح ، بلیغ .
(گُشاده دست) = جوانمرد ، کریم ،
الی آجیق اولان (گُشاده دستی) =
جوانمردلک ، کریمکاری :

« راه طلبکنده بسته یام »

« سن ایله کشاده بی نوام »

« شیخ غالب »

گُشایش { [ف] آجیلحه آجیللق :
گُشایش (کشایش خاطر ،
کشایش هوا) .

« حاموشی ادب که کشایشینیر اولور »
« بر غنجه در حقیقه اخلاقدن قو یار »
« زئی قديم »

سرسریانه طولاشان آدمه اطلاق
اولور .

کُشمر { [ف] ایران قدیم یهوانلرندن
کُشمر (یکی مشهور ذاتک اوغللر-
ینک اسمی :

« اولدمه قصد جنگ ایدر مهرالری کلرنلک ایدر »
« دنیای خیمه تنک ایدر اولورسه سام و کُشمر »
(نفی)

کُشور { [ع] (کُسر) کجی .
کُشور (بارجه لر ، پارچه به دلالت
ایدن رقلر ، مقدارلر :) بشیک کُشور
غروش .

کُسورات { [ع] (کُسر) کجی .
کُسورات (الجی ، کسک کیفیا .

تندن بحث ایدن قواعد حسابیه :
(کُسورات عادیه ، کُسورات اعشاریه) .

کُسوف { [ع] کونش طوللق .
کُسوف (قمر کونشله ارض آره .

سنه کیره رک انتشار ضیایه حیولت
ایغی دیگدر : (کُسوف شمس ،
کُسوف کُلی شمس ، مدت کُسوف
شمس) .

کُش { [ف] (کُشن) مصدرندن
کُش صیغه امردر . ترکیب ایله
اولدیریجی معناسنده قولانیلیز .

گُشا { [ف] (گُشادن) مصدرندن
گُشا صیغه امردر . ترکیب ایله
آجیجی ، آجان معناسنده قولانیلیز :

(دِگُشا) = کوکل آجیجی ، آجان ،
کوکل فرحلق ویرن (مَمَالِک گُشا) =

گَزَن (= شاهی بگَنوب اختیار ایدن)
 (عزت گزین) = عزتی انتخاب و
 اختیار ایدیی ، ایدن (وحدت گزین)
 = یالکزنلی اختیار ایدیی ، ایدن .
 (گَزَنیش) = سچمه ، سچش .

گُسار { [ف] ایچی ، یچی معنای
 سنه محصر آتیده کی
 ایکی ترکیب ایله قولانیلیر : (میگسار ،
 غمگسار) .

کُسَنه { [ع] یاغی چقاریلان شیک
 بعد التصیر قالان پوصه سی .
 کُسَناخ { [ف] حاسز ، عارسز ،
 ادیسزدیگدر . (کُسَناخه)
 = کسناخه سنه . (کُسَنخی) =
 کسناخلق .

گُسَرَه { [ف] یامق ، دوشه مک
 گُسَر { معنانه اولان (گُسَرَدَن)
 مصدریدن صیغه امر در . ترکیب ایله
 قولانیلیر : (ضیا گُسَر) = ضیا
 یایی . (کالات گُسَر) = کالات
 یایی . (عدالت گُسَر) = عدالت نشر
 ایدیی ، ایدن . (گُسَرده) = یاییلمش ،
 دوشنمش .

گُسِسَه { [ف] قیرلش ، قویش
 گُسِسَه { معنانه در . (گُسِسَه
 مَهار) = یولاری قویش دیگدر که
 باشی بوش ایستدیکی یرده لاقیده ،

کُرَه { [ع] یووارلاق سنه : (کره
 کره { ارض ، کره شمس) تشدید
 را ایله تلفظی یاک یا کلسدر . زیرا
 (کره) = عربیده زرهک یاسنی آجوب
 جلالته ره جق شیئه دینلیدیکی کبی
 غارسیده آن وسائر حیوان یاورسی
 دیگدر . (کره خر) = اشک یاورسی .

کُرِیَوَات { [ع] کره جکلر . (کرِیَوَات
 کرِیَوَات { بیضاء) = قان ایچنده
 بولنان بیاض کره جکلر . (کرِیَوَات
 حَمراء) = قان ایچنده بولنان قیرمزی
 کره جکلر . طوغریسی (کرِیَوَات) در .
 کُرِیَوَه { [ع] کره جک ، کره نک
 کُرِیَوَه { مصقری . قاعده صرفه
 عربیه اقتضاسیجه (کرِیَه) اولق لازم
 کلیر ایسه ده بوصورته معروفدر .
 کُرَاف { [ف] « کذاف » ماده سنه
 باقل .

کُرِیَدَه { [ف] منتخب ، سچلمش ؛
 (کزیده اسلوب ، کزیده
 سخن) .
 « سعادت اول شه عالیجناب جم جاهه »
 « اوله وزیر یو کوته کزیده افراد »
 { نفی }

گَزَن { [ف] منتخب ، سچلمش ،
 (بگَنلش) : (نظم گزین ،
 کوهر گزین) S ترکیب ایله سچیی ،
 بگَنیچی معنانه قولانیلیر : (خلوت

سدیره اطلاق اولتور : (کرسی)
 نصیحت § ینه بومعنی مناسبیه مقام ،
 مرکز معانسته قوللائیلیر : (کرسی)
 حکومت ، کرسی اداره § اساس ،
 نقل : (کرسی طاشی) .

کُرماء { [ع] (کرم) کجی .
 کرماء { اوریاه باقی .

کُرک { [ف] قورد دینیلن برنجی
 حیوان .

کُرُمیج { [ف] اکبر ، چیوی ||
 آغاج یاخود تیموردن
 بویوک قازیق .

کُرُنک { [ف] آل آت .

کُرُوب { [ع] « کُرَب » کجی .
 مفردینه باقی .

کُرُور { [ع] تکرر معانسته در .
 برشیک بری بری اوزرینه
 دفعات ایله وقوعی : (کرور اعوام ،
 کرور لیل ونهار) .

کُرُوم { [ع] (کرم) کجی ،
 اوزوم کوتوکاری .

کُرُوه { [ف] جماعت ، بولوک ،
 طاقم : (گروه اشقیاء ،
 گروه خنده ، گروه سئله) (گروه
 کروه) = بولوک بولوک ، طاقم طاقم .

کُرُوی { [ع] کرمه منسوب ، کرمه
 کی . (جسم کروی) ،

(کُرُوی الشکل) (کُرِی) ده دینیلیر .

کُرُان { [ف] آل آت . ترکیبسی
 (کوران) در .

کُرُبْت { [ف] « کُرَب » ایله مترادف .
 دقدور . غم . غصه ،
 محنت : (کُرُبْت غُرْبَت) .

کُرُبُز { [ف] فی الاصل جریده لی ،
 شجیع ، تیز فهم معانسته .
 در || اصطلاحزده توانا ، کوسترشلی ،
 کنج ایرسی معانسی مفید در .

کُرُبَه { [ف] کدی . عربیسی
 (سَنُور) و (سِناره) و
 (هِت) در .

کُرُد { [ف] بهادر ، شجیع ، پهلوان ،
 دلاور معانسته در .

کُرُز { [ف] اسلحه عتیقه دن صابی
 اوزون بویوک دمیر طولوز .
 « کُرزه » ده دینیلیر .

کُرُسَنَه { [ف] آج . (کُرُسَنگی)
 آجلی . (کُرُسَنَه چشم)

کُرُسَنَه { آج کوزلو ، جریص ،
 جری . (کُرُسَنَه چشمه)

= آج کوزلوجه سنه . (کُرُسَنَه چشمی)
 = آج کوزلیک .

کُرُسی { [ع] فی الاصل تخت ، سریر
 معانسته در . لسانزده
 اوطوردیلحق یوکسک محل و خصوصیه
 جامعلزده واعظلرک اوتوردقلری یوکسک

(گذر ایدن قطار) ، (خوش گذر)
 = خوش کچی ، کچن . (ره گذر)
 = کچید ، کچه جک یول .
 « بردوش کیدر حق بوکه معنی ده یوعام »
 « کیم کوز یوموب آنچه زمانی گذر ایلر »
 { نفی }
 گذران { [ف] کچی ، کچن :
 گذران (مطلقاً اولق) ماده سیله
 قوللانیلمی . (گذران اولان) مقامنده
 (گذران ایدن) دینله منزه . (گذرانی)
 = کچیجک .

گذرگاه ، گذرگاه { [ف] دربند ،
 اوغراخی : (گذرگاه یار) .

گذشتگان { [ف] (گذشته)
 گذشتگان (نک جمی ، کچملر ،
 اسلاف مقامنده قوللانیلیر : (گذشتگان
 صابعا ، گذشتگان طریقت ، گذشتگان
 شعرا) مفردی یومقامده قوللانیلمازه
 گذشته { [ف] کچمش : (سال
 گذشته ، آن گذشته)
 § ایشله مش فائض ، قرضاً انسان
 آنچه نک فائضی : (گذشته نظامی ،
 گذشته سیله برابر مقدار دین) .

کرات { [ع] «کره» نک جمی .
 کره لر ، یووارلاق اولان
 جسملر . تشدید (را) ایله تلفظی
 یا کلسدر .

مشتقدور ، کچه ، کچیش معناسنده
 « ایتک » ماده سیله قوللانیلیر : (گذر
 عمر ، کشت و گذار ، گذار ایام جوانی)
 § وصف ترکیبی طرزنده اولدینی تقدیرده
 کچیریجی ، کچیرن معناسنی افاده ایدر :
 (دم گذار ، زمان گذار) = وقت
 کچیریجی ، کچیرن § ینه بومعنی مناسبتیه
 ایفا ، ادا مقامنده کذلک ترکیب ایله
 قوللانیلیر : (شکر گذار) = ادای
 شکر ایدیجی ، ایدن (خدمت گذار)
 = خدمتی ایفا ایدیجی ، ایدن (وام
 گذار) = بورجی ادا ایدیجی ، ایدن
 (کار گذار) = ایشی ایفا ایدیجی ،
 ایدن (سخن گذار) = سوزی یولیه
 سوبله ین . (راه گذار ، ره گذار)
 = کچید ، کچه جک یول .

گذارنده { [ف] کچی ، کچن :
 کچیریجی ، کچیرن :
 (گذارنده اوقات ، گذارنده ایام) .
 گذارش { [ف] کچه ، کچیش :
 (گذارش حیات ،
 گذارش ایام) .

گذاف { [ف] هرزه وهذیان قیلندن
 باطل ، بیهوده ، بوش
 سوز . (گزاف) ده یازیلیر . اصلی
 کسر کاف ایله در .

گذر { [ف] کچه ، کچیش .
 (ایتک) مصدریه قوللانیلیر :

کینه } [ف] قلبه کینه من حقد ، بغض .
 { (کینه خواه) = کینه ایسته .
 ییچی ، بغض ایدیچی ، ایدن . (کینه گاه)
 و (کینه گه) جنک بری . میدان حرب .

خصوصی ایجه کتابلر وضع و جمع
 اولان بنا .

کُشله } [ع] بیغین ، کومه ، طولیو
 شی .

کُخل } [ع] سرمه ، کوز قاباقلرینک
 اربع طرفنه سوریلن سیاهمی
 توز : (کخل اصفهانی) .

گُذاز } [ف] اریک . اریک معما .
 استه اولان (گُذاز) یاخود

(گُذازیدن) مصدرندن صیغه امر دره

وصف ترکیبی اوله رق اریدیچی معناسنده

قولانیلیر : (تحمُل گُذاز) = تحمل

اریدیچی . (طاق گُذاز) = طاقی محو

ایدیچی . (جان گُذاز) = جان اریدیچی ،

اریدن . (گُذازنده) = اریدیچی ،

مذکور مصدردن اسم فاعل دره .

کُدور } [ع] (کُدر) کُجی ،
 کوشل اضطرارلی . اکثریا

جمع الحمی اولان (کُدورات) قولانیلیر .

کُدورت } [ع] بولانیلق . (صفوت)
 مقابلی : (کدورت ماء)

غم ، غصه ، قاسه : (کدورت دل) .

گُذاز } [ف] یکجک معاسه اولان
 (گُذاشتن) مصدرندن

کُبراء } [ع] (کبر) کُجی ،
 اصحابی : (کُبراء قوم) = قومک

بو یوکلی ، ایلرو کلنلری (کُبرای

امت) = امتک اولولری .

کُبری } [ع] (اکبر) کُ مؤنثی ،

کُبری زیاده بو یوک اولان :

(خدیجه الکبری ، غزوه کبری)

حد اکبری متضمن اولان قضیه منطقیه .

کُتّاب } [ع] (کاتب) کُجی ،

کُتّاب افلام دولنده مستخدم

اولان یازیچیلر : (مَنشأ کُتّاب) ،

(رَئیس کُتّاب) = یازیچی دورنده

باب عالی افلامک رئیس اولوق اعتباریله

امور خارجیه ناظری بولسان ذاتک

عنوان رسمی ایدی .

کُتب } [ع] (کتاب) کُجی :

(کتب فقهیه ، کتب دینیّه) ،

(دارالکتب) = ایچنده موجود و

محفوظ اولان کتابلری مطالعه و تنبع

ایچون عمومک مراجعت ایده جکی محل .

(کُتبخانه) = کرک عمومی ، کرک

کپله } [ع] اولچك، حیوانات اولچكى.
برکله سكر قولى در .

کئیه } [ع] علم موهوم که (کیمیا
کاذب) ده دینلیر . اشبو

لفظ علم موهومك حاصل ایده چکی تأثیر

حارق العاده اعتباریه (اکسیر) معنا .

سندھ قوللانیله دینی مثللو معادن خیسسه .

بی آلتونه ، کوموشه تحویل اتمک

مناسنده ده قوللانیلیر } (اصول تحلیل

اجسام) (Chimie) مقابلی . اجسام

عضویه و غیر عضویه نك خواص اصلیه .

لری دكیشمك شرطیه یكدیگری

اوزرینه اجرا ایشكاری تأثیر ایدن و بو

تأثیراتك تابع اولدینی قوانیندن بحث

ایدن فن (Chimie minérale) =

کیمیای معدنی . (Chimie organique)

= کیمیای عضوی . (کیمیاگر =

Chimiste) بو فن ایله اشتغال ایدن ،

فن کیمیا عالمی . (کیمیوی = Chimique)

= کیمیا به متعلق ، کیمیوی .

« قورقارم هم آفتاب کیمیا کر طویعه سون »

« یوقسه بیک شوقیه اولور اول دخی بر مشتری »

{ نقی }

کین } [ذ] بقض ، حقد : (دوه

{ نقی }

کین } [ذ] ادات نسبتدر . دائما

ترکیب ایله صاحب مناسنده

قوللانیلیر : (غمکین) = غمی ، کدرلی .

(شرمکین) = صاحب شرم ، محجوب ،

اوتانغان .

گیسو } [ذ] اوموز اوستنه صارقان
اوزون صاچ : (گیسوی

مشکین) ، (گیسودار) = صاچلی .

(گیسوبند) = صاچ باغی ، نسوانك

آلتوندن اعمال و اوزرینی ترصیع ایتدیر .

دکری صاچ طراقلرینه ده اطلاق

اولنور . فنج کاف ایله تلفظی یاکلشدیر .

کئسه } [ذ] معروف ، ایچنه پاره

فونیلان شی : (پاره کسه .

سی ، کسه حجت) ، (برکسه آغچه)

= بشبوز غروشدن عبارتدر . (کسه بر)

= یان کسبجی . (کسه دار) = کسه

طویجی ، باب عالیده دیوان قلمی بیوک

ضابطی : (رؤس هایون کیه داری) .

« جهان همت وجودك کریم کیه پردازی »

{ نقی }

کیلو غرام } [فرانسز جه دن

[Kilogramme]

اوزان جدیده اوقه سی ، قیة اعشاریه .

تخفیف ایله (کیلو Kilo) ده دینیلور .

کیلو مترو } [فرانسز جه دن

[Kilo metre] طول

مقیاس جدیدینك بیک مترو دن عبارت

مسافه سی .

کیش } [ذ] دین ، مذهب ، ایت .

کیش } یانکیز قوللانیلماز . (کبر

کیش) = مجوسی مذهبی . (بی کیش)

= مذهبسز .

(گِیَاهِ نَمَنَّاك) = سَمِیرِ اونی دیتکدر.

فارسیده (گِیَا) صورتدده قوللائیلیر.

{ [ف] دنیاهِ جِهَان: گِیَی
گِیَی } (نَآن) = پادشاه. حکمدار.

(گِیَی نَوزد) = سَبَاحِ عَاه. دنیای

طولاشوب کزن. (گِیَی سَتَان) =

جِهَانِ آلیجی. فَاغِ جِهَانِ (گِیَی

فُروژ) = جِهَانِ نورلاندیرجی (گِیَی

نَمَا) = جِهَانِ کوسترجی، کوسترن.

(گِیَی آرای) = اِپری پُراقلی. کوزل

قو قولو صدبرک کالی.

{ [ف] اِنسان و حیواندن

کِیز } اِرککک آلت تناسلی.

{ [ف] طوطی معنانه اولان

کِیز } (کِرِفَن) مصدرندن صیغه

امردر. مطلقاً ترکیب ایله طوطی

معناسنده قوللائیلیر: (جِهَانِ کِیز) =

جِهَانِ طوطی، طوتان. (کِرِیَانِ کِیز)

یا قه یی طوطی (عَالَمِ کِیز) = دنیای

طوطی، طوتان. (پَشِ کِیز) =

سفره خاویوسی.

{ [ف] جَنك، غوغا:

کِیرُودَار } (میدان کِیرودار).

{ [ع] باره کیسه سی § رحمة

کِیس } جوجقی یانای. جی

(اَنکِیاش) در.

ما قبلنده کی کَلَمَه منفیه نَك سبب و علتی
مابعدنده کی جمله ده کوستر.

« ارواح که تحفه خدادار »

« خاك ره شاه انبيادر »

{ شیخ غالب }

« آلاءه که شاعر سوزی البته یالاند »

{ فضولی }

{ [ع] کوچوکلر. فارسیده

کِهَان } کوچوکلر معنانه اولان

(کِه) (کِه جی. مطلقاً بوبوک معنانه

اولان (مه) (کِه جی بولنان (مِهَان)

ایله برلکده قوللائیلیر: (کِهَان

وَمِهَان) = صفار و کبار. بونلرک

مفردلری هیچ قوللائیلماز.

{ [ع] کاهنلک، فالحلیق،

کِهَانَت } باقیحلیق.

{ [ف] زیاده کوچوکلر،

کِهَنَر } (برادر کِهَنَر) (کِهَنَری)

= زیاده کوچوکلر. (کِهَنَرَن) =

دها، اک کوچوکلر. یالکز (کِهَن)

= کوچوکلر دیتکدر.

{ [ع] عقل و فطانت،

کِیَاسَت } رشد و فراسته اتصاف

معنانه در. لسانزده معانی سائره سی

معتبر دکلدرد.

{ [ف] نبات، تازه اوت.

کِیَاَه } مخفی اولان (کِیَه) نظمه

قوللائیلیر. (کِیَاَه شُر) = دوه تیکنی.

کِکام { [ع] ایصیرمه مق ایچون
 حیوانک آغزینه باغلانان
 آغزلق. بومعناده مفرددر. § آغاج
 چچیکلرینک قابجوغی معناسنه اولان
 (کَم) و (کَم) ک جمیدر. ترکیده
 (طومورجوق) دینلیر .

کِکایه { [ع] سوزی قاپلی، آخر
 نسته استدلال اولنهجی
 صورتده سویله مک یعنی برسوز سویله.
 یوب دیگر شی قصد ایتک § علم بیانجه
 حقیقت و مجاز طرفلری متجاذب یعنی
 حقیقتی و مجازی اراده ممکن اولان
 لفظی تکلم ایله مک. مثلاً (طویلُ النِّجادُ)

قول کی . (نِحَادُ) = قیلیج باغی
 دیمکدر . بو جمله دن قیلیج باغینک
 اوزونلنی اراده اولندیکی کی حاملینک
 بو ینک اوزونلنی دخی قصد ایدلش
 اولور . § مفهوم مخالفنی قصد ایدرک
 سوز سویله مک، تلخیصاً سرزنش ایتک
 و بو یولده سویله نیلن سوز . بومعناده
 تعریض و کنایه برعد اولنور . بعضاً
 (کِنَايَتُ) صورتنده قوللانیلیر .
 جمی (کِنَايَاتُ) .

کِه { [ف] اوچ صورتله ادات اوله رقی
 قوللانیلیر . (۱) ادات تبیین
 = ماقبلنده کی ماده مک ماهیت وصفی
 مابعدنده کی جمله ایله بیان ایدر . (۲)
 ادات تفریع = ماقبلنک مترطاتی مابعد
 ایله اراثة ایدر . (۳) ادات تقلیل =

کِل { [ف] بالچق، صو ایله ایصلانیش
 طوبراق، لوله جی چاموری که
 عریسی (طین) در. (کِل ارمی) =
 سیاهه مائل قیرمزی رنگلی و براز
 بوموشاق و یاغلی قورو چاموردور .
 (کِل مختوم) = (لیمنی) آطه سندن
 کتیریلن کلرک مقبولی، قیرمزی و
 یاغلی جنسی .

کِلَاب { [ع] (کَلَبُ) ک جسی ،
 کوبکر: (عوعوه کلاب).

کِلَس { [ع] کرج ، کرج طاشی .

کَلک { [ف] قاشق قلم ، یازی آلتی:
 (کَلک هنر، کَلک قدرت).

و آناهجه دستنه (نقی) ساحرکَلک اعجازی .

کَله { [ف] یا یوب باقیله رقی شکایت:
 (کَله مند) = شاکی، شکایت

ایدیجی § اوزوم دانه سی § ابکی طاغ
 آره سنده کائن یول .

کَلید { [ف] فی الاصل (کلیداریا)
 آناختار معناسنه لفظ یونا.

نیدر . فارسیده آناختار، لسانغزده
 آناختارله آچیلان معروف آلت معنا.
 سنده قوللانیلمشدر . (کلید ایمان)
 و (کلید بهشت) = کَله شهادت .

کَلیم { [ف] یو کدن طوقونیش
 قالین صوف: (کَلیم پوش)

= عبا خرقه کین، درویش § دوشمه،
 کچه : (کَلیم شوی) = عبا، کچه
 یقایی .

کیدکاری قایلین مشیدن معمول شیک
نام صحیحی (کِسوت) در .

{ [ف] اکین . (کِشتران) =
کِشت } تارالا ، اکیلک (کِشکار)
= اکینجی ، چفتجی .

{ [ف] لسانزده دخی کشش
کشش } دینیلن حبوبات نوعدن
کشش } خوشبو تخم . عربیده
(کِزیره) دیرلر .

{ [ف] اقلیم ، ولایت ،
کشور } مملکت : (کشوردلارا) ،
(کشور بکشور) = مملکت بمملکت
(کشور گشا) = مملکت آجیجی ،
آجان ، فاتح البلاد . (کشور گشایی)
= کشور کشائی . (کشور کیر) =
ولایت طویجی ، طوتان حکمدار .
« مدار مملکتدر کامکار کشور آرادر »
{ نفی }

{ [ع] بنیشمه ، الویرمه ؛
کفایت } یشمک ، الویرمک .

{ [ع] حصه ، نصیب }
کفل } ضعف ، مثل ، نظیر .

(ذوالکفل) = کتب معتبره نکر ووا .
پتنه کوره (بشرین ایوب) که لقیدرکه
نبوتی مختلف فیهادر . زنهار (کفل)
او قوماملی . زیرا (کفل) = آرد ،
دیب ، قیج معناسنه در .

{ [ف] گریزان کبی
گریزنده } قاجیجی .

{ [ف] آغلاچی : (گرینده
گرینده } (حسرت) .

{ [ف] چیماز یول : (گریوه
گریوه } عشق) § کجید ، اوچوروم .

فتح کاف ایله ده لغتدر .

{ [ف] آغلامه ، آغلایش :
گریه } (گریه عاشقانه ، گریه

یتیمانه) ، (گریه خیز) = گریه قویا .

ربجی ، قویاران . (گریه باز ، گریه ریز)

= آغلایان ، کوز یاشی دوکن . (گریه

ناک) = آغلاچی ، آغلایان ، (گریه

فشان) = کوز یاشی صاچان . (گریه

پاش) = کوز یاشی دوکیجی ، دوکن .

{ [ع] (کَسب) ایله مترادفدر .
کَسب } (کَسبی) = اصلندن موجود

اولایوب کسب طریقه استحصالی قیلنان :

(انسانه عقل و عی ، علم کیدیر) .

{ [ع] اسکی ایران حکمدار .
کَسری } لرندن مشهور (نوشیروان

عادل) که لقیدرکه اخلاقی دخی بونگله

تعب ایندیشدر . جی (اکاسره) در :

(اکاسره عجم) .

{ [ع] روبه ، لباس .
کَسوه } اسلوب فارسی اوزره

(کِسوت) ده دینیلر . حتی پهلو انلرک

حل ایدیمی . (گِرِهْکِر) = دوکوم
 طوتان ، دوکوملی : (زلف گِرِهْکِر) ،
 (گِرِهْبَند) = اوچقور ، (گِرِهْ بَر گِرِهْ)
 = دوکوم دوکوم اوستنه . (گِرِهْجِه)
 = دوکومجک .

گِرِهْ مَپَند { [روجه دن] قیرامپ ،
 طاملرک اوستی اورتوب
 یاغورک خارجه آقسنی موجب اولان
 بالیق طوبراقدن معمول و پیشمش
 معلوم الشکل شی .

گِرِیَان { [آغلایمی ، آغلایان :
 (چشم گریان) ، (گِرِیانی)
 = گریانلق ، آغلایانلق .

گِرِیَان { [یاقه . (گِرِیَانکِر)
 گِرِیَان { = یاقه طویعی ، طوتن
 (گِرِیانی) = برنوع کوملک .

گِرِیَان { [فرار ایتک ، قاجق
 || قاجقین ، قاجان :

« دوشمن طیب مشفقه بیاردن گِرِیَان »
 { نائی قدیم }

گِرِیَان { [قاجیقی ، قاجان .
 گِرِیَان { (گِرِیانی) = گریزانلق .

گِرِیَان { [قاجاق یر §
 قصادده تعزلدن
 صوگِرِه عمدوحک وصفنه شروع ایدن
 بیت § قصد اولنان شیئه مناسبت پیدا
 ایدن سوز - بوگا یالگنز (گِرِیَان) ده
 دینلیر .

گِرِیَان { [روزکارک شدتله
 جورنتیسی ، قاصرغه
 § یل شدتله و دونه دونه اسوب
 برده کی توزی و طوبرانی ، بعضاً صوبی
 و آماج و خانه بی ، و حیوان و اشیایی
 هوایه قالدیررک بین الناس (طلومیه)
 دیرلر .

گِرِیَان { [فعال مطلق اولان
 جناب الله .

گِرِیَان { [ناز ، عشوه ،
 دلبرک قاشی اویناتهرق
 و کوز اوچیله باقه رقی اوضاع شوخانه ده
 بولشی . فصیحی کاف عربیله اولسه
 بیله کاف فارسی ایله اوقومق سلیقه
 عنانیه ده موافق کلیور .

گِرِیَان { [طوغه : (اخذ و گرفت)
 § طولاشیق ، بربرینک
 ایچنه کیرینیل چیقنیل شی : (گرفت
 بازی) § قصر اولش قیصالش شی :
 (گرفت نائی ، کِرِفْتَن) .

گِرِیَان { [طوتلش ، طوتساق :
 (گِرِیَان عَشَق)
 (گِرِیَان) = گرفتاری .

گِرِیَان { [طوتلش : (گرفته
 (گرفته دَم) ، (گرفته کَب) =
 دوداغی طوتلش ، (گرفته دَم) =
 نفسی طوتلش .

گِرِیَان { [دوکوم : (گِرِهْکِنَا)
 = دوکوم آجیجی ، مشکل

کبری. (گِراَنسَرَش) = آغیر طبعی.
 تنسل، (گِراَسَر) = سیر و حرکتی
 آغیر اولان. (گِراَنکوش) = قولای
 آغیر ایشیدن. یا صاغیر. (گِراَنمایه)
 = بهاسی آغیر. قیحتدار. نفیس شی:
 (جوهر گِراَنمایه). (گِراَنای) =
 ثقت، آغیراق.

گِراَنس { [ف] معربی (گِراَنس)
 گِراَنس { خام بز، کتان و باموق
 بزتی. (گِراَنسایاره) = بز پارچه سی.
 گِراَنج { [ف] کرخ. (گِراَنج نه)
 گِراَنج { = کرخ سوندریوت
 صانده لری محل.

گِرد { [ف] مدور، یودارلاق،
 گِرد { چپ چوره: (تاء گِرد).
 گِرداب { [ف] دگرلرده. نهرلرده
 گِرداب { صولرک دوندیکی،
 چورلدیکی تهلکلی محل.

گِرداز { [ف] عمل. فعل. مصلحت
 گِرداز { عادت، طور، طرز،
 روش. اکثر یا ترکیب ایله قوللانلییر.
 مثلا (فاروق گِرداز) دینلیر که فاروق
 ایشلی یا خود فاروق طورلی (معدلت
 گِرداز) = غایت عدالتی، عادت
 عدالت اولان دیکدر.

گِرداگر { [ف] چپ چوره،
 گِرداگر { دائراً مادار.

گِراَن { [ع] تکرار، بکن بر شی
 گِراَن { ینه اعاده ایتک. (گِراَن)
 = تکرار اوله رق، تکرار صورتیله:
 (گِراَن اخطار ایتک).

گِراَن { [ع] دِکَریم، کج جسی:
 گِراَن { (ذواب گِراَن، گِراَن ادنا،
 رجال گِراَن، اعضای گِراَن).
 گِراَنی { [ف] مکرّم، محترّم،
 عزیز، اولو معنانه در:
 (نوازشنامه گِراَمیلری).

گِراَن { [ف] آغیر، ثقیل. مادیت
 گِراَن { ومعنو یاتده قوللانلییر:
 (بار گِراَن، تکلیف گِراَن). (گِراَن
 کلدی) دینلیر. اما (گِراَن ویردی)
 دینله هنر. ایکنجیسی خطای فاحشدر.
 (گِراَنبار) = آغیر یوکلو، یوکی آغیر
 || میوه سی چوق آغاج: (درخت
 گِراَنبار) یو تغییرک دیگر معنای قوللا.
 نیلماز (گِراَنبا) = بهاسی آغیر،
 قیمتی: (قاش گِراَنبا، سیف گِراَنبا)،
 (گِراَنجان) = آغیر جانلی، ثقیل الروح،
 جان صیقیجی آدم. (گِراَنجانی) =
 گِراَنجالتق. (گِراَنخواب) = آغیر
 اویقولی. (گِراَنخوابی) = گِراَنخوابق.
 (گِراَنخوار) = چوق پیچی، اکول.
 (گِراَندمست) = الی آغیر، ایشی آغیر
 کورن آدم. (گِراَنسَر) = متکبر،

دیوارلرینه ، قیو باشلرینه ، چشمه و
مبائی سائرہ اوزرلرینه تحته دن و طاشدن
یاپیلان ، آصیلان لوحه || اولوحه
اوزرنده کی یازی . فارسیده کی طرز
استعماله کوره (کتابه سنک هزار)
و (کتابه هزار) ترکیلرینک ایکیسی
ده جائزدر .

کتابی { [ع] کتابچی ، کتاب آلوب
ساتان و ذات شوکتسان
حضرت خلافتیناهی به مخصوص کتیبه
نه لره نظارته مأمور اولان ذات :
(سرکتابی ، کتابی ثانی حضرت
شهریاری) و اهل کتاب .

کشف { [ع] اوموز باشلرینک آرنده
اولان یاصعی کیکه دینلیر که
ترکجه ده (گورک) تعبیر اولنور . کسر
(تا) ایله ده لغتدر . (کشفین) = ایکی
کورک کتبی .

کتمان { [ع] کیزله مک ، صاقلامق .
مضوبانده قوللانیلیر :
(کتمان سر) .

کذب { [ع] یالان سویله مک ، یالان :
(ارتکاب کذب) .

«طبیبک اولسه ده کذبی صریضک صحن سویلر»
{ قوجه راغب }

کراء { [ع] طوتیلان برشی مقابلنده
ویریلن اجرت ، مستأجرک
ویردییکی اجرت ، اجاره : (حیوانک
کراسی ، خانه مک کراسی) .

کبر { [ع] بیوکلک . اولولق ،
«صغر» ک نفیضی : (کبر
سن ، کبر قدر ، کبر حجم) .

کبریاء { [ع] زیاده بیوکلک ، پک
اولولق . صفات السبه .
دندر : (درگاه کبریا پناه) || بعضاً
موصوف اوله رق قوللانیلیر : (جناب
کبریا) ، (کبریائی) = کبریا به منسوب .

کبریت { [ع] کوکورد : (کبریت
اخر) = قرمزی کوکورد .
اسکی کیمیا کیرلره کوره پک آز بولنور
براکسیر و اوجی کوکوردلو و یا
سائر اجزالی خشباره : (عادی کبریت ،
شمعی کبریت) ، (کبریتی) = آجیق
لیمون رنگی . قیرمزی یاقوت و یا آلتون
معناسنده اصلاً قوللانیلماز .

کتاب { [ع] یازی باصلمش و
یاخود یازلمش صحیفه لک
برآزیه کتیرلسیله وجوده کلسی ،
برجوق یازیل صحیفه لک هیئت مجموعه .
سی : (کتاب الله) = قرآن کریم (اهل
کتاب) = کتب سناویه دن برینه ایمان
ایدن اقوام . جمی (کتب) .

کتابت { [ع] یازی یازمق ، بر
ماده بی قواعدینه موافق
صورنده قلمه آلمق : (اصول کتابت ،
مسلك کتابت ، وظیفه کتابت) .

کتابه { [ع] بیوکلک صفه ، دیوانخانه
سالون کی محللرک کرلرینه ،

قوللانیلیر: (کیفیات روحانیه، کیفیات نفسانیه .

{[ع] جوبانی اولچمك؛ اولچك .
کیل} لسانمزد (کیله) معروفدر .
(گیلی) = کیل ایله اولچیلن شی .

{[ع] معدهده هضم اولتمش
کیلوش} ما کولاتك حل اولنه رق
کچدیکی باغرمصالره بخصوص بیاض قان
طامارلری ایچنده کی مایع حالی .

{[ع] ما کولاتك معدهده
کیموش} هضمه خدمت ایدن
افرازاات ایله اختلاط ایدرك خیر حالنده
بولتمی دیمکدر .

{[ع] وار اولق ،
کیسوت} موجودیت .

{[ف] زُخْلَ تعبیر اولنان
کیوان} سیار کوبك اسمی :
(اوج کیوان) .

ترکیدر . (کُفَ ما یشاء) = نصل
ایسترسه ، ایستدیکی کیی معناسهدر .

{[ف] كرك ایلک ، كرك
کیشقر} کوتولك حقنده اولسون
مطلقا عوض معناسهدر . بوتقدیره
صکوره ایلک قارشی (مکافات) ،
کوتولک قارشی (جزاء ، مجازات)
دیمکدر .

{[ع] نه کونا ، نصل معنا .
کیفیت} سنه اولان (کُفَ)
اسم مبهم عربیستك صوکنه علامت
مصدريت بولنان (یت) الحاقیله تشکل
ایتمش برفظلدر که نصل اولدینی ، نصلقی
کی بر معنایی افاده ایدر § ماده ،
خصوص ، ایش مقامنده قوللانیلیر :
(کیفیتك تقدیر ماهیتی تدقیقه محتاج
دکلدر ، اخبار کیفیت) جمی اولان
(کیفیات) اکثریا (حالات) معناسه

زنکین . بوا یکی معناده دائما مفرد
حکمنده قوللانیلیر . برلفت کتانبنده
کوسترلهدیکی کیی کویا لطافتدن کنایه
اوله رق (نه کبار منظره) تعبیری اصلا
قوللانیلماز .

{[ع] بیوكلك ، بیوكلك صاتیق ،
کبر} بیوكلنمك ؛ غرور ، عظمت
کوسترمك : (کبری آدم ، کبر
مذمومدر) .

{[ع] « کبر » ك جمی : (صغار
کبار } (کبار) = کوچوكلر ، بویوكلر
(کبار مفسرین) = مفسرینك اولولری .
بومعناده دائما جمع اوله رق قوللانیلیر ؛
نادراً صفت اوله رق استعمال اولنور :
(احباب کبار) § نجیب ، تربیه لی ،
نازك ، ظریف : (کبار آدم ، کبار
ذات) ، (کبارانه) = کبارجه سنه :
(وقار کبارانه ، طور کبارانه) §

(کَیانی) = کیله منسوب. (کَیانیان)

= اسکی ایران شاهلری دیمکدر.

«پادشاه عادل و عالی نسب کیم یاره شور»

«اینه کر سرهنک درن کیباد و قیصری»

{ نفی }

کَی { [ع] قیرغین دمبر ایله وجهتم

کی { طاشی و امنای شیلره بدنگ پر

یرینی ویا بریاره بی داغلامق : (عربان

عندیده کی برنجی دواور) .

کَیال { [ع] کیله ایله اولچیجی ،

= اوچن : (کَیالیه)

کیله جی اجر قی .

کَیند { [ع] اسات معناسنه در .

کَیف { [ع] حال ، صحت ، عافیت :

کَیف { (کیفی بوزمق) = راحتمز ،

خسته اولق . (کیفگنز ایدر ، کیفگنز

ایمی ؟ کیفی فصل) ، (کیهز) =

مزاجی بوزوق ، خسته § ذوق ،

سرور ، حظ : (کیفاحک) = سرور

اولق ، کوکل انصراح بولق . (کیفه

کیتک) = ذوق و حظ طویق ،

خوشلایق . (کیف قاجق) = کدر .

لتمک ، جان صیقلق § نشه ، مکررات

تأییردن حاصل اولان حال ، سرخوشلق :

(کیف اولق) = سرخوش اولمق .

(جوق کیفی) = زیاده نشه لی . §

رأی ، اختیار . (کَیف ما اتفق) =

نصل تصادف ایدرسه معناسنه بر

(کَهف امان . اصحاب کَهف) : (کَهف

القوم) = قومک ملجای ، پناهی .

« بارگهی محکمه عدل و داد »

« درگی کَهف لایم روز کار »

{ نفی }

کَهکشان { [ذ] « کاهکشان »

{ محمی . وسط ساده

حاجیلر یولی ، سامان اوغریسی تعبیر

اولنان کومه کواکب .

کَهل { [ع] یاشی آیش ، صاچنه

صاقله قیر دورشمش آدم .

جی (کَهال) ، (کَهول) .

کَهنه { [ع] (کاهن) ک جی .

کَهنه { (کَهنه هند) .

کَهواره { [ذ] بَشِک . (کَهواره)

{ مخفی . (کَهواره نشین)

= بَشِکده کی جوجق . (کَهواره فنا)

= عالم فانی ، دنیا .

کَی { [ذ] نه زمان ؟ نه وقت ؟ معنا

کَی { سنه ادات استفهامدر . دائما

« تا » اداتیه ویا خود ادات مذکوره

ایله برابر (کی) لفظنک اولنه حرف

(با) علاوه اولنه رق نظمه قولانیلیر :

(تاکَی ، تا بَکی) = نه زمانه قدر .

کَی { [ذ] پادشاه بلند پایه ، بویوک

{ حکمدار معناسنه در که فرس

قدیم شاهلرندن ایکنجی طبقه ده بولنانلره

مخصوص عنواندر : (کیخسرو ،

کیقباد ، کیکاوس) جی (کَیان) در .

نقطه‌لی حرف‌لی حساب اولنه رق سوله
نیلن تاریخ. (گوهر تاب) = آلتون
تل ایله ایشلمش نسوانه مخصوص باش
اورتوسی، غایتله اینجه دلبد.

«قدر زر زکر شناسد قدر گوهر گوهری»

{ لا }

{ ذ } صامان معناسنه اولان
که { « کا » مخفی : (کهربا) =
صامان قایچی، صامان چکیجی .

{ ذ } بعض وزمان، محل و مکان
که { معاسنه اولان (کاه) مخفی .
اکثریا نظمه قوللانلیر .

{ ذ } وقت، زمان : (سحر)
گهان { گهان } = سحر وقتی .
اکثریا اداات نئی اولان (نا) ایله بر-
لکده قوللانلیر : (ناگهان) =
وقتسز، بردنبره، آکسزین دیمکدره .
(قضای ناگهان) .

{ ع } غائبدن خبر و برمک
کهانت { معناسنه درکه فالجلیق ،
باقیجیلیق تعبیر اولنور . فالجی و باقیجی به
(کاهن) دینبره جمی (کهنته) در .

{ ذ } صامان قایچی .
کهربا { « کاهرا » مخفی . لساغزده
بوزیاده قوللانلیر : (کهربا سیفاره‌لق،
کهربا آغیزلق) .

{ ع } طاغرده اوپولش
کهف { صیفنه جق بر ، اوپوق ،
مغاره ، یو یوک غار و ملجاء ، پناه :

« سامان جهان مطاع کونین »

{ لا }

« هر گوهر نفیس که آندن ظهور ایدر »
« آرایش خراش کون و مکان اولور »
{ نفی }

گوهر { [ذ] بونک معرّبی (جوهر)

گوهر، در . برقاق معناده قوللا-

نلیر . (۱) اصل، نسل، مایه، صوی :

(باک کوهر) = اصلی، نسلی تمیز ،

ایی . (بد کوهر) = اصلی فناء صویسز

(۲) متکلمین اصطلاحجه بذاته قائم

اولان شی . بومبختک تفصیلاتی (علم

کلام) کتابلرنده مندرجدری (۳) قیمتی

طاش، الماس، زهره، یاقوت ،

انجو، فیروزه صبی انواع جواهره

اطلاق اولنور : (گوهر باز) = جوهر

یاغدیریجی، یاغدیران، (گوهر باش)

= جوهر صابجی، صابان . (گوهر

رپز) = جوهر دوکیجی، دوکن، فصا-

حتله تکلم ایدن ذاته اطلاق اولنور .

(گوهر فریش) و (گوهر شش)

و (گوهری) = جواهری، جواهر

صانان قویویمی . (گوهر فشان) =

و (گوهر تشار) = جوهر صابجی،

صابان . (گوهر پن) = مجوهر، مرصع،

جوهرلی دیمکدر : (تاریخ گوهرین)

= بر پت یاخود مصراعک یا کسر

کَوْنُ: { [ع] مال مدفون ، دفينه :
کنز } (کنز قناعت، کنز عرفان)
« حق بوابا بپندی ابدہ کنزالبرکات »
{ سروزی }

کَوْنُ: { [ع] جانب ، طرف . یو
کنف } معنادہ یالکر جہی اولان
(اکناف) قولانیلیز : (اطراف و
اکناف) § پناہ ، صیفینہ جق پرہ یو
معنادہ هیچ قولانیلماز . فقط لسا .
نمزده بومعنی مناسبتیلہ حاجت طبیعیہ یی
دفع ابدہ جک یعنی آبدست بوزہ جق
پر معناستندہ قولانیلشدہر .

کَوْنُ: { [ع] کوکب دري =
پارلاق کوکب . (در) گلہ سنک
معانی عیدہ سندن بریدہ پارلامقدہر .
(کوکب الحدید) = تجور پارلیسی .

کَوْنُ: { [ع] کوکدہ کی نجم §
کوکبہ } آتلی اسان جماعتی ،
سواری آتلائی : (کوکبہ عظیمہ) .
« جم رتبہ شہ سخن قلمرو »
« مہ کوکبہ پادشاہ معنی »
{ نفی }

کَوْنُ: { [ف] فوق المادہ طنطہ ،
کوکبہ } دارات ، احتشام ، صیت
وشہرت : (کوکبہ اقبال) (کوکبہ
خاقانی) .

« جیدا کوکبہ سلطانی »
« درجهان شد کرم یزدانی »
{ لا }

کَوْنُ: { [ع] حدث ، وجود معنا .
کون } سنہ درکہ وار اولق ، بر
نستہ نک وارانی ، موجوداتک ہیئت
مجموعہ سی دیمکدر : (کون و مکان) ،
(کونین) = عالم جسمانی و روحانی :
(سیدالکونین) = فخر کائنات علیہ
اطیب النبیات افندیز حضرتلری :

کَوْنُ: { [ع] مال مدفون ، دفينه :
کنز } (کنز قناعت، کنز عرفان)
« حق بوابا بپندی ابدہ کنزالبرکات »
{ سروزی }

کَوْنُ: { [ع] جانب ، طرف . یو
کنف } معنادہ یالکر جہی اولان
(اکناف) قولانیلیز : (اطراف و
اکناف) § پناہ ، صیفینہ جق پرہ یو
معنادہ هیچ قولانیلماز . فقط لسا .
نمزده بومعنی مناسبتیلہ حاجت طبیعیہ یی
دفع ابدہ جک یعنی آبدست بوزہ جق
پر معناستندہ قولانیلشدہر .

کَوْنُ: { [ع] ارض فلسطین ،
کنعان } حصرت (یعقوب) علیہ .
السلامک دیاری . (ماہ کنعان) =
(یوسف) علیہ السلام :

« خیال یوسف امیدایہ یعقوب وقت اولدم »
« ضیا ویر کلبہ احزانہ ای ماہ کنعان »
{ نچار زاده }

کَوْنُ: { [ف] حیوانک دریسنہ
کنہ } یابشہرق قاتی امن بر
اوافق بوجک .

کَوْنُ: { [ف] جاریہ .
کنیز ، کنیزک } (نادرا قولانیلیز .

کَوْنُ: { [ع] معبد نصاری .
کنیسہ } (کلیسا) نک معربی .
جہی (کنائس) .

کَوْنُ: { [ع] (کوکب) ک
کواکب } جہی : (کواکب سما ،
کواکب لامعہ) ، (کواکب شناس)
= منجم .

چنگال ، قصاب چنگلی . معرّبی
(قناره) درکه سلغخانه یه ده اطلاق
اولنور .

کنائش { [ع] گنیشه نك جی .
معابد نصاری .

گنج { [ف] خزینه ، دینه ؛
(گنج شایگان) = موک
قدیغه ایرانیه دن « خسرو پرویز » نك
خزائن مشهوره سندن ایکیجی خزینه نك
اسی .

گنججور ، گنججور { [ف] خزینه .
دار ، خزینه
بکجیسی ، که خدا :

« سخن برکنج بی پایان اسرار السیدر »
که طبع نکتهداندیدر اوکند شمدی کنیوری .
{ نفی }

گنجینه { [ع] کدک خزینه ،
دینه معناسنه در :
(گنجینه فضیلت) .

گند { [ف] نبات شکری . (قند)
بونك معرّیدر .

گندم { [ف] بقدای : (گندم
گون) = بقدای رنگلی .
(گندم نما) = یوزه کولوب آدم
آلداتان .

گنده { [ف] برشیک کنارینه و
(اطرافنه قازلش چوقورکه
خندق دینلیر . (خندق) بونك
معرّیدر .

کیمون ، (کون حبشی) = کفه
کیمونی .

کیمیت { [ع] موله مقدار معنا .
سنه در : (کیمیت وضعیه ،
کیمت و کیفیت) جی (کیمات) .

کین { [ف] بوصو : (درکین احتیال)
{ اکیسک ، ناقص .
(کینگاه ، کینگه) = بوصو یری .

کینه { [ف] ناقص { عاجز ، حقیر :
(بنده کینه ، کینه التفات ،
چاکر کینه) .

کن { [ف] (گندن) مصدرندن
{ صیغه امر درد . مطلقا ترکیب
ایله قازیجی معناسنده قوللانیبار .
(کوهمکن) = طاغ قازیجی . (کورکن)
= هزار قازیجی ، قازان . (سکه کن)
= سکه قازیجی .

کنار { [ف] نهایت ، صوکه ، اوج :
(کنار کوه ، کنار ع)
{ قبی ، ساحل : (کنار آب ، دریانك
کناری ، کنار کتاب ، مکتوبك
کناری) ، (در کنار) = محررات
وسیمه نك کنارینه یازیلان شی . (کنار کیر)
= فوجی وسائره چبری { آغوش ،
قوجاق : (زیب کنار) .

کناره { [ف] کنار . اوج { قوجاق
{ قویون آسیلان دمیر

کَمَرَه [ف] زیاده اکسک. پک ناقص
 حقیر. اعتبار سر مقامده قولالینیر :
 (بند کمر) = عاخر قول. کوله .
 (کمرانه) = عاجزانه، حقیرجه سنه
 (کمرتری) = کترک. حقیرک
 (کمرترین) = اک زیاده عاجز. پک
 حقیر || اک آژ، پک اکسک، اک آشای
 وعادی. مثلا (بند کمرترین) دینیلدی
 کبی (کترین پایه) ده دینیلیر .

کَمَح [ف] خاوسر قطیفه ،
 ایپکدن طوقوغش فاش .
 کَمَر [و] قوشاق : (کمر بسته)
 = قوشامش ، قوشاق
 باغلامش . (کمر بند خدمت) =
 قوشاقی باغلی ، خدمته آماده دیمکدر
 طاق ، قوس شکلنده اولان بنا :
 (کمر آلتی ، بوزطوغان کرلری) .

کَمَد [ف] ایلک، باغ، دوگوملی
 ایپ || دشمن بوینده
 یوکسکدن آتیلان ایپ دیمکدر : (کمند
 زلف ، کمند محبت) :

« زلفک اسیری باقی بیچاره دوستم »
 « بر مبتلای بند کمند بلا ایش »
 {باقی}

کَمُون [ع] تحر بقله (کیمون)
 (کمون) دینیلن معروف دانه در :
 (کمون بری) = قرمان کیمونی، قره

کَمَا [ع] (ک) ایله (ما) دن مرکب
 اادات تشبیهدر : (کما کان)
 = اولدینی کبی . (کما فی السابق)
 = سابقه ده کی کبی . (کما فی الاول)
 اولکی کبی . (کما یبغی) = لایق اولدینی
 کبی ، (کما هی) = اولدینی کبی .

کَمَال [ع] بر شیک جیع اجزاسی
 یرلی یرنده موجود و تام
 اولق § نقاصدن عاری ، صفات عالیه
 ایله متصف بولمق § علم ، عرفان ،
 فضیلت . (کمالی آدم) = دکرلی ، علم
 و فضیلت صاحبی . (سن کمال ، کمال
 صرحت : کمال صروت) . (عین الکمال)
 = اصابت عین دیمکدر . (عین) ماده .
 سنه باقکیز .

کَمَالَات [ع] (کمال) اک جعی ،
 افضائل و صفات عالیه :
 (کالاتیرور) = کالات صاحبی .

کَمَان [ف] پای ، قوس : (کان
 (کمان ابرو) = کان قاشلی .
 (تیر و کان) اوق ویای . (کماندار) =
 پای طویچی (کمانکش) = اوقچی ، ا ق
 آغفده ماهر آدم . (کمانکشی) =
 اوق آتیمیق ، کمانکشلک § بر نوع
 کیرشلی چالنی ، معروف ساز . (سینه
 کان) = بویوک بویل کان . (کمانچه)
 = کوچک کان . (کمانی) = کان
 چالان ، کان استادی .

«خامه اول معجز طراز صد هزاران پشه در»
 «کیم نظیر اولماز آتکالا کلیمک اژدری»

{ نفی }

{ کم } { ف } { ابتدادن یعنی اصلندن
 { نقصان ، اکیک اولان شی .

{ پیش } { مقابلیدر : { پیش و کم } =

آرتق و اکیک دیمکدر که یرینه کوره
 مجازاً معانی مختلفه ده قوللانیلیر .

{ کمبضاعه } = بضاعه سی آت . { کمبیا }
 = بهاسی آت ، دکر سز . { کمبایه }

= پایه سی اکیک ، آشغی . { کمبیار }

= مغشوش ، یاری اکیک . { کمقدر }

= قدر و اعتباری آت ، عادی . { کم }

سوز کم ایچه صاحبکدر — مثل) ،

{ کمک } = اکیکک ، کوتوک :

{ کمبیکه کمک } ، { کمسال } = باشی آت .

{ کمقل } = عقلی آت ، احق . { کمقیمت }

= دکر سز . { کمگو } = آتسویله ین .

{ کمگفتار } = آتسوزلو ، آتلاقیردی

ایدن . { کممایه } = اصلی نسی نقصان ،

کوتو دیمکدر که آلیاق آدمه اطلاق

اولانور . { کمنام } = اسم و شهرتی

اولمایان ، شهرتسز . { کمباب } = نادر ،

آت بولنان :

« نادر بولنور طینت کاملده قصور »

« کممایه دن ایله نه که ایله سه ظهور »

{ لا }

{ کلمات } { ع } { کلمه نك دیگر چی :
 (الفاظ و کلمات ، کلمات

عربیّه ، کلمات فصیحّه) .

« اول نادره سنجم که نکات کلام »

« حیرت ده اندیشه عقل حکمدار »

{ کله } { ع } { معنای لفظه واحده ،

اولسون : { کله بلیغه } { بعضاً بر

جمله به ، بر کلامه ده اطلاق اولنور :

{ کله شهادت ، کله توحید } ، { کله

باقیه } = کله توحیددر . { اعلاى

کله الله } .

{ گلو } { ف } { حلقوم ، بوغاز . { گلو }

{ کله } { ف } { باش ، باشک تپه سی :

{ کله بریان } = فرونده

قیزارنیله رق پیشیرلش باش . { کله

شکری } = دیی باش شکلنده

یو وارلاق تپه سی سیوری قالی شکر .

{ گله } { ف } { سوری ، قویون ، صغیر

چوبان ، صغیر تماچ .

{ کلپسا } { ف } { معبد نصاری ،

خرستیانلرک عبادتخانه سی .

فارسیده { کلپسیا } و { کنپسا } ده

دینیلیر . کسر کاف ایله یاکلشدیر .

{ کلیم } { ع } { مخاطب اولان ، مکاله

طور سیناده مظهر خطاب السی

= اولان حضرت (موسی) علیه السلام .

کَلَلْ { [ع] پورغونلق ، بزکینک
: (کَلَلْ آؤز) = پورغونلق

کتیرجی ، کتیرن : (کَلَلْ دل) ،
(کَلَلَه) ده لغندر .

« کلدی کَلَل قسّه قرحاد وقیسدن »
« درد درونی سوبله کوکل ناشیده در »
{ فطنت }

کَلَام { [ع] سوز : (کَلَام قدیم ،
الشان ، (علم کلام) = عقائدین بحث
ایدن علم شریف .

کَلَب { [ع] فی الاصل ابصیروب
بیرجی ، پاره لایجی حیوان
معنایسه در . آرسلان ، قاپلان ، قورد ،
کوپک کی . بعده تخصیصه کوپکه
اطلاق اولمشدر : (کَلَب عَقُور) =
هر کوردیکی قاورایوب یرتان کوپک .

جسی (کَلَب) . (کَلَب محله) =
محله کوپکری . (کَلَب الماء) = قندز .

کَلْبَان { [ع] نعلبند ودولکر
آلتارندن دمیر قیصقاج ؛
جبوی سوکک ، دبش چقارمق ایچون
قوللانیلان آلت . (کَلْبَتین) ده دینلیر .

کَلْک { [ف] خام ، اولمامش قاوون ،
قارپوزی شیشیراش طلوملر
ایله یایلش برنوع سال که اکثر یا دجله
و فرات نهرلرنده استعمال اولنور .

کَلَم { [ع] (کَلَه) نک جسی ، لاقیر-
: (موقوف الکَلَم) =
سوزلرینه ایناطلش ، ایناتیلان .

قوندوره جی . (کَشْکَرْدَان) =
پاوج جورجی ، خدمتکار .

کَفْکِز { [ف] (کَف) کوپوک
(کَفَر) صیغه امردر .

عندالترکب کوپوک طویجی دیمک اولور .
کوپوک آلفه مخصوص معلوم دلیکی
قاب .

کَفَن { [ع] اولویه صاریلان بز .
(کَفَن بدوش) = کفنی
صیرننده (کَفَن پوش) = کفن قوشا .
نجی ، قوشانان . جی (اُکْفَان) .

کَفَه { [ع] ترازو کوزی ، ترازونک
اشیا قونیلان طبله سی .
کَفَه { فی الاصل کسر کاف ایله در .
(کَفَتین) = ترازونک
ایکی کوزی :

« سوزمک هر بری برکوهی ذی قیمتدر »
« که بهاسن چکه من کَفَه میزان فلک »
{ نفی }

کَفِیل { [ع] بوشنه آلیجی ، آلان ؛
درعهده ایدیجی ، ایدن که
آخرک متعهد اولدنی شیشه کندیس ده
متعهد اولان کیمسه دیمکدر . (کَفِیل
بالتسلیم) = برمالک تسلیمنه (کَفِیل
بالمال) = برمالک اداسنه (کَفِیل
بالدک) = میسج بالاستحقاق ضبط
اولندقه آخه سنی تأدیه به یاخود یا بک
نفسنه (کَفِیل بالنفس) = برآدمک
شخصنه کَفِیل اولان کیمسه به دینیر .

کفیل اولق . (کَفَّالَتِ بِالْذِّكْرِ) =

میبع بالاستحقاق ضبط اولندی تقدیرده
اچقسنی ادا و تسلیمه یا خود بایک نفسه

کفیل اولقدرد . (کَفَّالَتِ بِالْمَالِ) =

برمالک ادا سنه کفیل اولقدرد . (کَفَّالَتِ

بِالنَّفْسِ) = برآدمک شخصه کفیل

اولقدرد . (کَفَّالَتِ مُنْجَرَه) = شرطه

معلق وزمان مستقبله مضاف اولمایان

کفالت . (کَفَّالَتِ مُعَلَّقه) = شرطه

معلق اولان کفالت . (کَفَّالَتِ مُوقَّتَه)

= زمان موقت ایچون عقد ایدیلن

کفالت . (کَفَّالَتِ تَقْدِیه) = برخصو-

صی تأمین ایچون معین اولان مقدار

آچق برمحله ده پوزیتو ایدلک ، ترهین

اولتی دیمکدر . اوخصوص مطلوب

درجه ده جریان ایدر ایسه پاره کری به

آلیر . عکسی تقدیرده تضمینات بو

اچقدن تسویه اولنور .

کَفَّحَه { [ف] کِیچَه . مطبخ

کَفَّرَه { [ع] « کافر » ک جی :

کَفَّرَه { [ف] پاپوش ، آیاق قابی .

کَفَش { (کَفَش دوز) = پاپوج

دیکجی . (کَفَشْگَر) = پاپوج یا ییجی ،

کَف { [ع] امتناع ایتک ، کری

= ال چکمک ، برکیمسه نک حقوق

شخصیه ایچون قبل الدعوی مطلوبندن

واز کیمسی § ال ، بش پارمنی مشتمل

اولان آووج ، پنجه . جی (کَفُوف) ،

(ظاهر کَف) = الک اوستی ، صیرتی

(باطن کَف) الک ایچی ، آیہ سی §

اصطلاح عروضیونده یدغی حرف

ساکنی اسقاط دیمکدر . مثلاً (فاعلاتن ،

مفاعیلن) جزء لرینک نونلری کبی که

اسقاطیله (فاعلاتن مفاعیلن) قالور .

کَفَّارَت { [ع] ذنوبی ، کناهی ،

ایچون توسل اولنان ، ویریلن نسنه .

(کَفَّارَه عین) = عین کفارتی .

تخفیف (ظا) ایله معروفدر .

کَفَّاف { [ع] بر شیشک مثلی ،

ایله جک قدر رزق : (کَفَّاف نفس)

کسر (کاف) ایله غلطدر .

کَفَّال { [روجه دن] کفالیایا ،

نوع بالیق .

کَفَّالَت { [ع] بوینه آلتق ، برینه

دورهمده ایتک یعنی برینک حقنده لازم

کلن مطالبه بی دیکری التزام وتمهد

ایلمکدر : (کَفَّالَت متسلله ، کفالتنامه) ،

(کَفَّالَتِ بِالْتَّسْلِیمِ) = برمالک تسلیمه

کشیده سی ، حروف کشیده سی ،
 کشیده دل) ، (تفراف کشیده ایتک
 تعبیری) تل چکه « تل طرز منشیاء
 نه سی اوله جق اما يك مناسبتر دوه
 (کشیده قامت ، کشیده قد) = اوزون
 بویلو . (کشیده روی) = اوزون
 یوزلو .

کشیش { [ف] پایاس ، راهب .
 معربی (قسپس) دوه
 جی (کشیشان) .

کظیم { [ع] (کظیم) ایله متصف
 اولان که حدتی ، غضبی
 حبس ومنع ایله بللی اجهین دیمکدر .

کعب { [ع] اعضا کیکلرینک اویناق
 برلری ، خصوصیه ملو پوق ،
 آشیق § مجذوری بردعه دها جذوه
 ضرب ایتک § مجد ، شرف و شان :
 (علو کعب) ، (فلانک کعبه وارلاز)
 تعبیری آنک شرف و شانه یتیشلمز ،
 نظیر قبول ایتز دیمکدر § هم اکی
 بوی هم یوکسلکی اولان شی ، مکعب
 § اویون زاری : قیزک هم سی آغیر
 شاقلاغی ، یوصرولاغی کبی معنالی
 لسانعزده معتبر ومستعمل دکلدز .

کعبه { [ع] قبله اهل اسلام اولان
 بیت الله : (طواف کعبه) .
 کف { [ف] کوپوک : (امواج کف
 فشان ، موج کف نثار) .

ترصد و معاینه صورتیه و قوعبولان
 حرکات ، برشتی انشا ایچون اولان
 تخینات مقامنده قوللایلیر : (ارباب
 فنک کشفیات اخیر سی ، مهندسلرک
 کشفیاتنه کوره ، ارکان حربیه هیئتک
 کشفیات) .

کشک { [ف] یوغورت قوروسی .
 کوپلی ترککر (قوروت)

و (کش) دیرلر . عربیده (هریسه)
 دینلن و دوکولش بقدایی قایاندقدن
 صوکره یوغورت قاریشلهرق وجوده
 کتیریلن طعامدرکه ترکیجه ده (کشکک)
 دینلیر و ایچنه یوغورت یرینه اکثریا
 تره یاغی قونیهلرق ینلیر .

کشکول { [ف] دینجی چاغانی .
 بعض درویشلرک
 الرنده طاشیدقلری آغاچدن وسائر
 شیلردن یاپیش قایق شکنده کی قاب :
 (کشکول فقرا) = برنوع طاقلی
 طعامدرکه دوکولش بادام ، سود ،
 قایماق ، شکر ایله طیبخ اولنور و
 اوزرینه رنده لیمش هندوستان جویزی
 قیرتیلری و دوکولش شام فستق
 قونیلور . ققرايه نصیب اولایان اطعمه .
 دندر .

کشمش { [ف] نزاع ، جدال ،
 ایتشه .

کشیده { [ف] چکمش ، چکلمش :
 (مد کشیده سی ، کشیده
 اولان ضیافت ، قد کشیده ، قرعه

حقایق ، کشف مشکلات ، کشف قره غولی .

کشاکش { [ف] ایکی کیمسه نك بر شیئی اوچلرندن طوتوب کندی طرفلریسه چکمی که (چکمه) تعیر اولنور . بومناسبتله (جنك ، غوغا ، منازعه) معناسنده قوللانیلمشدر § غم ، کدر ، غصه .

کشان { [ف] چکمك معناسنه اولان (کشیدن) مصدرندن مبالغة فاعلدر که اك زیاده چکمی ، چکن معناسنه در . اینه اشبو مصدرندن صیغه امر اولان (کش) اك بعدالترکیب جمع اولمشیدو . فصل که طوب کش مفرد (طوب کشان) جمعیدر ، طوب چکنلر دیمکدر . § ادرنه ولایتی داخلنده بر قصبه نك اسیدر (کشان قضاسی) .

کشان بَر کشان { [ف] عنف ایله زور ایله چکه **کشان کشان** چکه کوتورمك دیمکدر . فار . سیده (کَشْکَشَان) سورتنده ده قوللا نیلیر .

گشت { [ف] سیر ، تماشا معناسنه . در . مثلا (گُلگشت) = کل سیری دیمکدر . (گشت دشت و صحرا) ، (گشت و گُذار) = کزمه طولاشمه .

کشتی { [ف] سفینه ، کبی : (کشتی نشین) = کبیده اوطوران .

(کشتی نوح) = (نوح) علیه السلام کیسی . (کشتی غم) = دنیادن کنده . یه دره . کاف فارسی ایله تلفظ یا کشدر . (کشتیان) = عربی (ملاح) = کیچی ، کی رئیس ، قبودان . (کشتیگاه) = لیان ، کینک تیمور آنه . جنی بر . (کشتیگر) = کمی یاپان ، کمی مارانفوزی .

«طوفان ایسه دنیاغمی بزکشتی نوح» (روحی)

کشف { [ع] برشیک یوزنی آچق ، قاپالی و کیزنی شیئی میدانه چیقارمق . مادیات و معنویاتده قوللا . نیلیر : (کشف نقاب ، کشف پرده ، کشف حقیقت ، کشف عیوب) § بر شیک اعماله ، بر بنانك انشاسنه لازم اولان مصرفی تخمین ایله حساب ایتك : (چشمه نك الی بیک غروشه انشا اولنه جنی کشف اولمشدر ، کشفنامه ، کشف مضبغه سی) § اولیاء اللهك مغیباتدن خبردار اولمی : (کشف و کرامت) .

کشف { [ف] قبولمبعه دینیلن حیوان .

کشفیات { [ع] کشفه منسوب (معناسنه اولان) (کشتی)

نك جمعیدر . یگیدن میدانه چیقاریلان آثار و مواد ، بر جهتی و یا دشمنی

(پَتَانَكْرَا ، لَبَكْرَا) .

گَزَنَد { [ذ] ضرر ، زیان ، الم .
[ف] اصل كافك ضمیمه در .

کَزَنی { [ذ] خاره تقلیدی ، ایپک
قاریشیق برجشید قاش .

(کَز) = ایپک ، ابریشم دیمکدر .

کَس { [ذ] کیمه ، کشی : (هر
کس) ، (پی کس) =

کیمه سز . (بی گناه) = کیمه سز .

جه سنه . جمی اولان (گَسَان) ک
استعمال رسمیه منصر کیدر . الیوم
بونلردن باشقه صورتده استعمال
مهجوردر .

کَسَاد { [ع] (رواج) ک ضدی .
آلش ویریشده طور .
غولنق ؛ « تا عک اعتباردن سقوطی ،
سورومزلیکی .

کَسَالَت { [ع] اوشنک ، تذبذبک .
کَسَالَت لسانزده بو صورتده
استعمال اولندیکی کی اصلی اوزده
(کسل) طرزنده دخی قوللانیلیر .

کَسَب { [ع] چالیشوب قازانق ،
مادیات ومعنویاتده قوللا-
نیلیر : (کسب ثروت ، کسب شهرت ،
کسب قدرت ، کسب کمال ، کسب ترقی)
کسر ایله ده لغتدر .

کَسَر { [ع] قیرمق ، قیرلق . مادیات
کسر { ومعنویاتده قوللانیلیر :
(کسر خاطر ، کسر شرف ، کسر
حیثیت ، کسر نفوذ ، کسر ضیا ،

اعضائک کسری ، شیشه تک کسری)
§ سهم تامه بالغ اولمایان جزء ، اجزاء
واحد دن جزء غیر تام : « نصف ،
عشر ، خمس » کی . (کسر عادی ،
کسر اعشاری) § اسره دینیلن اشارت
قرائت که (کسره) ده تعبیر اولنورده
(کسر ها ایله قسم) .

کَسَرَه { [ع] اسره ، حرفی خفیف
« بی » صداسیله اوقوندر .
مق ایچون آتله قونیلان حرکه :
(کسره خفیفه ، کسره ثقیله) .

کَسَل { [ع] کیوشلک ، اوشنک ،
کسل آغیر طاوراق .

کَسَلَان { [ع] اوشه نیچی ، اوشه نن ،
نسل . بو کله بی وضع
اصلیسه مغایر اوله رق و حرف سینی
حرکه لندیره رک (کَسَلَان) طرزنده
و (کسل) مقامنده استعمال ایدیشمز
غاطدر .

کَش { [ذ] چکمک معنانه اولان
(کشیدن) مصدرندن صیغه
امردر . مطلقاً ترکیب ایله چکیچی ،
چکن معناینده قوللانیلیر : (دل کش ،
غیر تکش ، حیرت کش ، سودا کش ،
جفا کش) جمع اوله رق ده قوللانیلیر .
مثلا (میکشان) کی .

کَشَاف { [ع] پک زیاده کشف
کشاف ایدیچی ، ایدن ، انچوق
آچوب بولیچی ، بولان : (کشاف

{ [ع] خوشلانمايوب تيكسينمك، كَرَه } ايك رنك . (كَرَه) = خوشلانمايوب ايك رنهركه . ايسته . ميهرك : (بوتكلى كَرَه قبول ايندى) . { [ع] دفعه، مره، تكرر اناك كَرَه } هر برى : (قاچ كَرَه ، بش كَرَه) جى (كرات) : (كرات نخته سى) .

{ [ع] كرم ايله متصف اولان، كَرِيم } جود واحسان و عفو ، سماحت صاحبي : (مراد كَرِيم ، خلق كَرِيم ، اخلاق كَرِيمه) ، (كَرِيمانه) = صاحب كرم اولانه ياقيشه جق صورته : (معامله كَرِيمانه) ، (قرآن كَرِيم) تعبيرنده كي « كَرِيم » معزز ، مكرم معناسنه اولدني كي (ذات كَرِيمانه لرى) تعبيرده صاحب كرم معناسنى محتويده جمع مستعمل (كَرَماء ، كَرَام) .

{ [ع] قرآن عظيم الشانك كَرِيمَه } هر آيت جيله سى : (آيت كَرِيمه) § قيز چوجق : (فلانك كَرِيمه سى) .

{ [ع] كراحتلى ، ايك رنج ، كَرِيَه } طبعه ناخوش كلوب ايك رنه . نيلن پيس ، چركين ، فنا شى : (صوت كَرِيه ، كَرِيه المنظر ، رايحه كَرِيه) . { [ع] نفسه كراحت ويره . كَرِيَهَه } جك جنحه ، بادره .

{ [ف] ايصيريجى ، ايصيران . گَزَا } نادراً تركيب ايله قوللايلير :

{ [ف] كرم دوشه . كَرْمَكْسَتَر } ايديجي . (كَرْمَكْسَتَر) = كرمكسترلك . (كَرْمَكْسَرَانَه) = كرمكسترجه سنه . { [ف] كرم ، احسان كَرْمِيَرَوَز } صاحبي : (كَرْمِيَرَوِي) = كرميروزلك . (كَرْمِيَرَوَانَه) = كرميروزجه سنه .

{ [ف] صيحاقلق ، قيرغينق : گَرِي } (گَرِي شمس ، گَرِي الفت ، گَرِي بازار) ذاتاً معنای مصدرى حاوی اولان اشبوكله نك سوكنه كويا عربى ادات مصدر يت اوله رق برده (يت) علاوه سيله (كَرْمِيَت) صورته تنده استعمال غلط فاحشدر و يك لزومىز و عبثدر .

{ [ف] اسكى زمانده قوللا . كَرْنَاي } نيلان سورنا قيلندن ايرى و بد سلى برنوع عسكر پوريسى . { [ع] ملائكة كرامك كَرَوِيُون } اشرافه اطلاق اولنور . يعنى مقرب درگاه الهى اولان ملكلر ديمكدر . مفردى (كَرَوِي) واسلوب فارسى اوژه جى (كَرَوِيَان) در : (ذات كَرَوِي صفات) تخفيف ايله ده جا نذر .

« صبر رخامه ي گوش ايلينجه شوق مدحكلاه »
« صفاحندن اولور كَرَوِيَان نه فلك سرسم »
{ نفى }

گرم { [ع] اوزوم چو بوغی، کوتوک .
جمی اولان (گروم) زیاده
قوللانیلیر .

گرم { [ف] صیباق . مقابلی (سرد)
گرم (در) : (گرم و سرد) =
صیباق و صوغوق دیمکدرکه ایلیک ،
کوتوک ، طارلق ، کینشک کی حالات
مقابله ده قوللانیلیر : (گرم و سرد
جهان) : (گرمزان) = آتی ،
دوایی پک سورجی ، سورن . (گرخیز)
= چاپک و سریع اولان . (گرم مند)
= مجله جی ، عیول .

گرم { [ف] صیباق : (موسم
گرم) = فصل صیف ، یاز .
گرمابه { [ف] صیباق صو جمی ،
ایلیجه . صیباق صو ایله
بیقانیله جق عمل معنائه اولدیغندن دگر
بانیولرینه (گرمابه) دینیلر .

گرم { [ف] قیزیشوب ایصمنش ،
گرم (زیاده شوقی اولان :
بزم گرم گرم الفت) ، (گرم گرمی)
= گرم کرملک ، قیزیشوب ایصمنق
حالی .

گرم { [ف] گرم ، احسان ،
گرمکار { عنایت ایدیجی ، ایدن .
(گرمکاری) = گرمکاری ، احسان
ایدیجیلک . (گرمکارانه) = گرمکار .
جه سنه .

(گردون حشمت) = فلک کی حشمت
صاحبی . (گردون اقتدار) = فلک
کی مقتدر ، قدرت صاحبی دیمکدر .

گردونه { [ف] آرایه . تکرار لکری
دونه رک کیتدیکی ایچون
بو یله تسمیه ایدلشدیر : (گردونه حشمت ،
گردونه سوار عنواقبال) .

کرده { [ف] (گردن) مصدرندن
اسم مفعولدر . ایش ایله مش
معنائه در . مطلقا ترکیب ایله قوللا-
نیلیر : (تألیف کرده ، ترتیب کرده) .

گرفش { [ع] تحریف ایله (کره ویز)
دینیلن معروف سبزه .

گرمگدن { [ف] آت قدر ودها
ایرنجه غایتله قوتلی بر
بو یوک جانوردی که آلتنده بو یوک ،
سیوری بر بوینوزی بولنور . اوقدر
قوتلدر که فیلی کورنجه آردندن سکیر-
توب ایریشیرسه بوینوزیله قارتی
ده شهرک تلف ایدر .

گرمکس { [ف] آق بابا دینیلن
قوش .

گرم { [ع] نفاست ، عزت ، شرف ،
عالیجنایانه احسان ، عنایت
معنائه در . (خاست) ک مقابلیدر .
(گرم) کلمه سی جناب حق عطف
اولتورسه الطاف واحسان السهی قصد
ایدلش اولور . انسان خنده وصف
صورتیله ذکر اولنسه محاسن اخلاق
وانعال قصد اولنور .

احوال واقواله اطلاق اولنور: (صاحب کرامت) . جمی (کرامات) .

کران { [ف] کنار، اوج، صوڭ. بولکه ده لسانزده دائمًا اداات سلب اولان (بی) ایله برلکده قوللائیلیر. فارسیده اولدینی کی اداات انہا اولان (تا) ایله استعمالی نادر در: (بی کران) = صوگمز. (فضای بی کران، دریای بی کران)، (کران تا کران) = بر اوجدن بر اوجه. بو کله بی بومعاده کاف فارسینگ کسر یله او قومق غلط فاحشدر. (کرانه) عین معنایه لغتدر.

کراهت { [ع] برشیدن خوشلا. نمایوب ایکنرنگ . کراهیت { (مع الکراهه) = کراهته، خوشلامید. رق، ایستهمه رک.

کرب { [ع] غم، غصه، تاسه. جمی: (کروب) .

«حسین عشقنه رحم ایت یارب»
«مددک اوله تسلی کرب»
{ لا }

کربلاء { [ع] عراقده سیدالشیدا حضرت امام (حسین) رضی الله عنه اقتدیگزک مشهد مقدس لری اولان محل:

«جبریل وار خبر ویر سلطان انبیایه»
«دوشدی حسین آتندن سحرای کربلایه»
{ کاظم }

کره { [ع] (مره) کی دفعه، بر شیتک تکرار ابدیشنه اطلاق اولنور.

گرچه { [ف] اداات شرط اولان (اگرچه) نك مخفی. اورایه باقی.

گرد { [ف] طوبراق، توز: (گرد آلود) = توزه طوبراغه بولاشیق. (گرد آلوده) = توزه طوبراغه بولاشمش، توزی.

گردان { [ف] دویچی، دونن: (چرخ گردان، روگردان، سرگردان) .

گردش { [ف] دونش، دونه: (گردش افلاک، گردش اجرام، گردش ایام) کسر (کاف) ایله تلفظی غلطدر.

گردن { [ف] بویون: (سیم گردن)، (گردن بسته) = بویون باغلی، مطیع، متقاد. (گردن بند) = بویون باغی، بویونه باغلانان شی. (گردنفران) = بویوتی قالدیریچی، قالدیران، مفتخر. (گردن داده) = مطیع، تابع. (گردنکش) = کبر ایدیچی، عنادچی.

گردون { [ف] دویچی معناسنه دره. (بومناسبتله فلک) . اطلاق اولنور: (چرخ گردون) .

(کروفر) = دشمن اوزرینه هجوم
ایدوب قایماق کوستردکدن صوکره
ینه دونه رک حمله ایتهک، چرخه جنکی.

گر { [ف] ادات شرط اولان (اگر) ک }
گر { مخفی در . یالکز نظمه
قوللانیلیر { ادات فاعلدرکه اسلرک
آخزلرینه لاحق اولور . فاعلیت معناسی
افاده ایدر : (زرگر) = قویوچی .
(آهنگر) = دمیچی . (کفشگر)
= یاپوشچی { اوپوز علی دیعکدر .
بومعنی فارسی به مخصوصدر .

کرات { [ع] دکره) نک جی ،
دفعه لر ، حمله لر معناسنه .

در : (کرات عیدده) . (کراتان)
= صباح و اخشام (جدول کرات)
= اعدادک یکدیگرینه ضربیله حاصلی
کوسترن جدول .

کرات { [ع] دشمن اوزرینه دونه
کرات { دونه هجوم ایدن مبارزه
اطلاق اولنور . امام (علی) کرم الله
وجهه حضرتلرینه علم خاصدر :
(حیدر کرات) .

« یم اول حیدر کرات معنی کیم هجومدن »
« دلبران خیاله تنک اولور اندیشه میدانی »
{ نفی }

کراتنه { [ف] معلوم . یولش
کراتنه { آعاج ، تحنه ، دیرک
وامثالی : (کراسته تجاری ، کراسته جیلر) .

کرامت { [ع] اولیاء اللهین صادر
کرامت { اولان خارق العاده بعض

کدمه { [ع] نشانه ، یره ، بدنده
یاره و چیبان صاعالقدن
صوکره یامه کی قالان یره دینیلیر .
اصطلاحات طیه دندر . فتح دال ایله
یا کلسدر . یو ، ایصیروب بره له مک
معناسنه اولان (کدم) لفظندن
ماخوذدر .

کده { [ف] محل ، مکان معناسنه .
کده { در . یالکز قوللانیلماز :
(آتشکده) = آتیشسترک عباد .
تخانه سی (میکده) = عشرت محل ،
مسکرات ساتیلان محل ، میخانه (بشکده)
= پوته ملاپاترک عبادتخانه سی .

کذا { [ع] بو دخی ، بونک کی
(معناسنه . (ک حرف تشبیهی
ایله (ذا) اسم اشارتندن عبارت ترکیب .
(کنک) صورتدهده قوللانیلیر .

کذاب { [ع] بک یالانچی ، جوق
کذاب { یالان سویله یی .

کذوب { [ع] بک یالانچی ، زیاده
کذوب { یالان سویله یی : (شخص
کذوب بعضاً طوغری سویله سه بیله
سنک ایچون نافع اوله ماز — (حضرت
عمر) رضی الله عنه طرفندن (سعد ابن
وقاص) رضی الله عنه یازیلان مکتوبدن
بر فقره) .

کر { [ع] برشیدن رجوع ایتدکن
کر { صوکره یگیدن آستا میل
وتوجه کوسترمک دیعکدر . یولفظ
یالکز شو تعبیرده قوللانیلیر :

کَدَّ { [ع] برایشك حصولی ایچون زور، مشقت، امك چككم
معناسته در: (كَدَّ عَین) = صاغ اَلَك
امكي ديمكدر كه معنای مقصود ال امكيله
حاصل اولان فازانجدر .

گَدَّا { [ف] یوقسول، ديلنجی :
(گَدَّا ي) = ديلنجيلك .

كَدَّ بَانُو { [ف] (كَدَّ) = خانه،
(بَانُو) = قادين معنا .
سنه در كه (أو قادين) ديمك اولور .
خانه امورينه نظارت ايدن بيوك قادين كه
لسانمزده (كيا قادين) ديليلير .

كَدَّ خُدَّا { [ف] صاحب خانه
ديمكدر . لسانمزده
تحريف ايله كتخدَا، كهيا طرزنده
ياكلش قوللانيليرور . اصطلاحمزده
بيوك قوناقلرده امور بيتيه بي اداره
ايدن و اصناف صنعت و تجارتدن بر
طاقك امور و خصوصاته باقق اوزره
طرف حكومتدن نصيب اولنان آدمه
اطلاق اولنور : (حاملر كتخداسي ،
قايقييلر كتخداسي) .

كَدَّر { [ع] في الاصل بولانيق اولوق
معناسته در . (صفوت ك
و (صفا) لك تقيضي . بو مناسبته
اضطراب ، غم ، حزن ، غصه معنا .
سنده قوللانيلمشدور : (كَدَّرَ أَفْرَا) =
كدر آد تيريجي . (كَدَّرَ اَنَكِرْ) = كدر
قوباريجي ، قوباران . جي (اَنَكْدَار) در .

كَجَابَه { [ف] محفه ، كعبه معظمه
يولارنده دوه نك اوزرينه
كَجَاوَه { وضع ايله ايچنه كيريلوب
اوتوريلان بر نوع تخت .
واندر : (كجابه شان ، كجاوه اقبال) .

كَجِين { [ف] شاشي ، اكری كورن ،
ترس مطالعه ايدن .

كَجَرَانِي { [ف] رأيي سقيم اولان ،
ياكلش رأي ويرن .
كَجَرَقَتَار { [ف] ترس يورين ،
يوريشي چاربيق اولان .

كَجَرَو { [ف] اسكري كيدن ،
ملكي سقيم اولان .

كَجَهْم { [ف] ترس آكلان ،
جی (كَجَهْمَان) .

كَجَكَلَه { [ف] كلاهي اكری ،
كلاهني اكری كين .
(كجه كلاه) تصويری بوندن غلطدر .
كَجَنَظَر { [ف] اكری باقشلي ،
حسود .

كَجَهَاد { [ف] طينتي طبعي بوزوق ،
ترس خويلى اولان .

كَجَكُول { [ف] (كشلول) كبي
ديلنجي قاباغی : (كچلول
فقرا) .

كَحَال { [ع] كوز حكيمي § زياده
سرمه چكيجي ، چكن .

كَحَل { [ع] كوزه سرمه چككم .

كَحِيل { [ع] سرمه چكلمش ،
سرمه لی : (عَيْن كَحِيل) .

کَتْمُ { [ع] زیادہ کیزلہ جی، آغزی
پک، سر و برمین .

کَتْبَه { [ع] عسکر بولوکی، اردو-
۴. دن آبرلش طویلو آلائی،

دشمنه چابول ایدن یوزدن بیک نفره
قدر سواری قوی : (کَتْبَه پَرُوْر)

= عسکر بسله جی . عسکره لطف
ایدیجی .

کَنَافَت { [ع] صِغْلَق ، قَالِنْق ،
جو قَلْق . یوغونلق :

(کَنَافَت اشجار ، کَنَافَت هوا ، کَنَافَت
نفوس) ❧ مایعاجه قویولق ، شغاف
اولماق حالی ، یعنی برشیک ایچندن
آیدینلک کچمه سی .

کَثَرَت { [ع] قَلَت ، کَ ضدی .
جو قَلْق ، بولق ، مادیات

و معنویاتده قوللانیلیر : (کَثَرَتده وحدت ،
کَثَرَت اولاد ، کَثَرَت نفوس ، کَثَرَت
مطالعه ، کَثَرَت نقود) .

کَثِر { [ع] جوق ، جوق اولان
۴. کثیر الوقوع ، مصالح

کثیره) .

کَثِیف { [ع] کثافتلی . کثافتله
۴. متصف اولان شیشه دینیلیر :

(هوای کثیف ، ابر کثیف ، ماء
کثیف ، اجسام کثیفه) ❧ قویولش
مایعات ، ایچندن آیدینلق کچمی ممکن
اولمایان شی .

کَچ { [ف] اکری ، چارپیق ،
ترس .

کَبِیْسَه { [ع] طولدیرلش نسنه به
۴. اطلاق اولنور . تأیینی

= موصوفی اعتبارله دره : (سنه کیسه)
= کندیسنه برکون علاوه اولمش
سنه به اطلاق اولنور . تاریخ رومینک
هردوت سنه ده برکسور زمانی جمع ایله
سنین سائرده بکری سکز کون اولان
شهر شباتک برکون زیادہ ایله بکری
طقوز کون اعتبار ایلمسی قاعده موضو-
عه سی ایجابدنر . او یوم زائده و او
سنه به (کیسه) دینیلیر .

کَچَه { [ف] معروف مطبخ و آشبی
۴. آلی که (کَفِه) ده دینیلیر .

کَتَان { [ع] ترکیه ده (کَتَن)
دینیلیر . کتن دینیلن

کَتَان { [ف] نباتک ساقندن چقان
لیف ایلمکی در که

آنک منسوجات مختلفه سی واردور .
(کتان بزنی) معروفدر .

کَتَاب { [ع] (کَتِبَه) نلک جی .
۴. (کتاب) یازلاملی .

کَتَب { [ع] یازمق ، یازلق : (کتب
۴. و تحریر) .

کَتَبَه { [ع] (کتاب) نلک جی .
۴. مطلقا دوائر رسیده اقلاننده

مستخدم کوچوک مأمورله اطلاق
اولنور : (کتبه اقلام) .

کَتَم { [ع] برسوزی کیزلهمک ،
۴. برشینی صافلامق : (کتم

راز ، کتم نفوس) .

گَبر { [ذ] مجوسی ، آتشپرست ،
مشرک : (گبروترسا) .

گَبرش { [ع] درت یاشنده ارکک
قویون ، قوج . جسی
(آگباش) یوگا ترکیه ده چوبانلر
نحریغله (چیش) دیرلر .

گَبرک { [ذ] ککک دینلن قوش :
(کک خرامان) ، (کک
دُری) = سسی کوزل بیوک ککک .

(دُری) لفظی هواسی لطیف ، چنلی
طاغ انکی || شیراز قطعه سنده برناحیه
معناسته در .

کَبوتر { [ذ] کوکر جین : (کَبوتر
نامَه بر) = مکتوب
کوتورن کوکر جین . (کَبوتر باز)

= کوکر جین بسلهین ، صاتان ،
(کَبوتر حرم) = حرم کعبه ده بولتوب
صیدی ممنوع اولان کوکر جین .

کَبود { [ذ] کوک ، کوک رنکی ،
مائی : (آسمان کَبود .
چشم کَبود) .

کَبیر { [ع] بیوک : (جلع کَبیر ،
محسن کَبیر ، کَبیر الحجم ،
کَبیر السن ، امیر کَبیر ، ولد کَبیر ، سفائن
کَبیر) .

کَبیره { [ع] بیوک کنه . جسی
(کَباتر) .

کَبابه { [ع] جین دیارندن کلن
بر نوع دوا ، علاجدرکه
غلط اولهرق (کَبایه) دیه معروفدر .
بوگا (قویروقلو بیر) ده دیرلر .
عربیده (حَبَّ القُرْص) دینلیر .

کَباذ { [ع] لیون نوعندن ، فقط
ایچی صولی اولایوب اتلی
بولسان ایری بر میوه در . لقمه لقمه
کسیلوب طاتلی پیشریلیر .

کَباده { [ذ] تعلیم یایی ، گپوشک
تعلیم اوقی : (کَباده گش)
= کَباده چکیچی ، کانگشله یکی
آلیشان کیمسه . (کَباده گپی) =
کَباده گشک .

کَباتر { [ع] (کَبیره) نک جسی ،
کَبیره لر ، جوق کنه اولان
عمللر ، بیوک کناهلر : (اهل کَباتر ،
اونکاب کَباتر) .

کَبان { [ع] قبان . فی الاصل بیوک
ترازو معناسته درکه (کَبان)
کَلَه فارسیه سنک معربدر .

کَبَد { [ع] قاده جکر . (کَبَد ،
کَبَد) ده دینلیر . لکن
(کَبَد) غلطدر . جسی (آکَباد ، کَبود)
در . (کَبَد البحر) = دَکْزک انکین
یری . (کَبَد القوس) = یایک اورنه
بری .

قوتی حائر صاری بر طاشه اطلاق
اولنور آمدن سیغاره آغزلانی، چوپوق
اوجی، تسبیح کی شیلر یاییلیر، لبا-
نمزده (کهریا) صورتده تخفیف ایله
قوللانیلیر.

کَاهَكْشَانْ { [ف] ترکیبه ده «حاحیلر
دینیلن وکوک یوزنده کیجه لری بیاض
بول شکنده کوروتن کوکیرک اسمیدره
لسانمزده دائماً غغنی اولان (کَهْکْشَانْ)
قوللانیلیر.

کَاهِلْ { [ع] (کَهُولْت) ایله متصف
اختیار معناسنه در: (شخص کاهل، زوجة
کاهله) § طورغون، راکد: (بحر
کاهل)، (کَاهِلَانَه) = تنبلجه سنه.
کَاهِنْ { [ع] صانکه غائبدن خبر
ویرن فالجی، باقیچی: (کاهن
ابلهفَرِیْب)، (کَاهِنَانَه) =
کاهنجه سنه. جمی (کَهَنَه) و (کُهَانْ)
در.

کَاهْوَارَه { [ف] بشیک. لسانمزده
(کَهْوَارَه) استعمال اولنور.
کَبَابْ { [ع] آتش اوزونده قیزار-
دلش، پیشیرلش ات ||
آلازلانمش هر درلوشی: (کستانه
کبابی، فندق کبابی، دوتر کبابی،
شیش کبابی).

اکسیلن «معناسنده وصف ترکیبی
صورتده قوللانیلیر: (جَانْکَاهْ) =
جان اکسیلیمچی دیمکدر. کاف فارسی
ایله تلفظی یا کلتلدر.

گَاهْ { [ف] ادات وقتدر: (صَبْگَاهْ)
= صباح وقتی. (سَحْرْگَاهْ)
= سحر وقتی. (شَبَانْگَاهْ) = کیجه
وقت: (آه شَبَانْگَاهْ) § ادات مکاندر:
(سَجْدَهْ گَاهْ) = سجده محل § نادراً
وقت، زمان معناسنده قوللانیلیر:
(هَرْگَاهْ) کی § (بعضاً، بعض)
معناسنده ده قوللانیلیر. (بعضاً) مقا-
منده (گَاهْ) ده دینیلیر. (گَاهِیْجَه)
تعبیری آرتق قوللانیلیور. (نَاگَاهْ)
= وقتسز، آکسزین، بردبره.
(گَاهْگَاهْ) = وقت وقت، بعض
بعض. (گَاهْ وِیْگَاهْ) = وقتلی،
وقتسز، صیره لی، صیره سز دیمکدر.

گَاهْ بِرْ حَرْفْ سَقْوِیْلَه ایدر ناصری نار
گَاهْ بِرْ قَطْهْ قُصُورِیْلَه کوزی کور ایلر
{ فضولی }

گَاهْیْ او نَکَاهْ وَحْشَتْ آتَارْ

حسن ایتدیریور که برغمک وارْ

{ معلم ناجی }

کُورْمَکْ اِیْسَرْ دِلْ فِرْقَتَزْدَه هِرْ گَاهْ سَنِیْ
{ تخفیف }

کَاهِرْیَا { [ف] سامان قاییمی،
قاپان دیمکدر. الکتریق

کَانَ { [ف] معدن، معدن اوجاخی :
 (کان کوهر . کان کرم ،
 کان سروت) (کَانی) = معدنه منسوب ،
 معدنی . مشهور (کَانی) نك وفاتنه
 (سروری) نك سويلديكى تاريخ مصر اى
 بروجہ آئيدو :

« هر سوزى معدن جوهر ايدى كيتدى كانى »
 { سرورى }
 « مكر كيم او بر جوهره كان ايمش »
 { عزت ملا }

كَانُونُ { [ع] دميردن ، باقيردن ،
 طوپراقدن ياپيلان آتش
 اوجاخی ، صوبه } (كانون اول ،
 كانون نانى) = شهر روميه نك مارتدن
 اعتباراً اوتچى واونبرنجى آيلرى .

كَائُو { [ف] اوکوز، صيفرى : (كائو
 مئرب) = اوکوز خوبلى
 (كائوبان) = صيفرى تماچ . (كائودشتى)
 = يابان صيفرى .

كَائُو زَمِينُ { [ف] اعتبار قدمايه
 كوره ارضى صيرتنده
 كوتورن اوکوز . (كائو ارض) ده
 تعبير اولتور .

كَاهُ { [ف] سامان، چوپ . (كه
 ده دينلير . مثلاً (كاهربا)
 و (كهربا) كجى (كاهدان) =
 سامانلق .

كَاهُ { [ف] (كاهيدن) مصدرندن
 صيغه امر در كه « اكسيلديجى ،

هرامنه ايرمك ، (كاهبخش) = انسانك
 هرامنى باغشلايجى ، باغشلايان (كاهبين)
 = كام كوريجى ، هرامنه ايرديرن ||
 بختيار ، مسعود . (كامپور) = هرام
 بسلهيجى ، امل حاصل ايديجى . (كاهران)
 = كام سوريجى ، سورن ، هرام
 ايتديكى حصوله كتوريجى ، صاحب
 دولت و اقبال اولان . (كاهرايى) =
 كامرانلق . (كاهروا) = مقصودينه
 نائل اولان ، هرامنى حصوله كتيبن .
 (كاهرواين) = كامروالى . (كاهكار)
 = دولت و عزت و حشمت صاحبي :
 (حكمدار كامكار) ، (كامكارى)
 = كامكارلىق . (كاهور ، كاهياب) =
 صاحب هرام ، مقصودينه ايرمش ،
 بختيار . (كاهه) ده (كاهم) معناسنه .
 دو : (كاهمه) = امل ، هرامى
 جوق ديمكدر .

كَامِلُ { [ع] اجزاسى تام ، نقصانسز
 كاميل اولان ، بوتون : (عيار
 كامل ، وزن كامل) ، (كامله) =
 تمام ، نقصانسز اولهرق } علم و كال
 صاحبي ، ادب و تربيهلى : (مرد كامل ،
 كامل بر آدم) } بحور عروضدن
 يرينك اسيلدو : (بحر كامل) .

« انسان كامل اولغه سى ايله آدم اول »
 { باقى }

کافیل { [ع] در عهد ایدیمی ،
کفیل آییجی ، کفیل و معهد
اولان : (کافیل ارزاق ام) =
حضرت الله .

کافور { [ع] هندستانک جنوب
طرف ندره پیش بر آغاجک
سفیدر که بیاض ، آغیر قوقولو بر
نسنه در : (کافوری) = کافوره
منسوب : (شمع کافوری) = مصفی ،
براق موم .

کافی { [ع] کفایت ایدیمی ، ایدن ؛
الویریجی ، الویرن : (مقدار
کافی ، درجه کافیه ده) .

« اگر مقصود اثر سه مصرع برجسته کافیدر »
{ قوجه راعب }

کاگل { [ف] پرچم کی باشک تیه
سندن سارقان || زلف کی
یا ناقله طوغری اوزانان صاج :

« کردن بلوره دوکش کاگل زرتاری »

کالای { [ف] قاش ، متاع . (کالای
کراپنا) = جوق قیقل

قاش . (کاله) ده بومعنايه لغتدر .

کالبد { [ف] بدن ، جسد ، قالب .
فتح با ایله ده لغتدر :

« سوز کالبد قدر بی آدمه جاندر »
{ عونی }

کالوش { [ف] احق ، ایله .
(کالوشانه) = احقیقه سته .

کام { [ف] مقصود ، مرام ، امل ،
ایستک : (کام آملی) =

کاظم { [ع] اوفک سنی ، عضنی
هضم ایدیمی ، نفسه کوج
کیدر جک شیئه غضب ایتوب تسکین
نفس ایدن . جی (کاظمین) در .

کاغذ { [ف] یازی ایچون قوللا
نیلان ورق ، قر-
طاس . لساندره
کاغذ [مرتب] { ایکنجیسی استعمال

اولتور : (کاغذ خانه) = کاغذ یاپیلان
عمل || استانبول لیانتک منتها سنده کائن
نزهگاه مشهور .

کاف { [ع] الفبای عثمانیه یکی
شنجی حرفک اسمیدر .
امجد حسابجه (۲۰) عددیه اشارتدر :
(کاف مکسوره) .

کافه { [ع] عموم و شمولی متضمندر .
(جیع ، هب ، جله ، بوتون :
(کافه الفصالی) = بوتون ایشلری .
(طلبه نك کافه سی کلدی ، مسافر لک
کافه سی کیتدی) ، (کافه) = جیما .
جلاه سی بردن .

کافر { [ع] فی الاصل ستر ایدیمی
دیگکدر . حق ستر ایتدی
ایچون اطلاق اولمشدر . مؤمن اولمایان ،
نم التبیانی انکار ایدن دیگکدر :
(کافر نعمت) = نانکور (کافرستان)
= هندک شمال غریب سنده بر قطعه نك

اسمی . جسی (کفار ، کفره) در .
عجملر (فا) بی فتحه ایله او قورلر .

السلامك لقي. (كاسر الحجر) = قه
قوروغی .

كاسه { [ف] اینجه خوشاب و
مشروبات سائر قونیلان
یاپوان، دریجه معروف قاب: (کسه
بند) = قبریق کاسه لری تعمیر ایدن.
(کسه گر) = کاسه یاچی، یاپان.
(کسه سر) = باشک کاسه سی.
قفا طاسی .

كاسه لیس { [ف] مداهن . طاقه .
ووق . جانانی، یاچی .
(کاسه لیسانه) = طاقا ووجه سته .
مداهنجه سته .

كاشانه { [ف] قیشلق وشنه سی
خانه § صحبت مخصوص
محل § حرم حجره سی، یاتاق اوطاسی
§ یووا معناسنه در: (کاشانه مرغان)
اساغزده مکلف، صرّین خانه معناسنه
قوللانیلیر: (آطه نك شرق شایبه
ناظر کبرینتلی، جیفیتلی بوروندنه
کاشن کاشانه دلنشینک) .

كاشف { [ع] کشف ایدیحی .
(صفت کاشفه) = دیگر

لردن، آیری . آجیق بولدران صفت .
[ف] اذات تنیدر، دانه
كاشکی { (کسه، کیتسه، اویندی،
بولیدی) کی معنای قنّی بی متضمن
افعال ايله برلکده قوللانیلیر، محاوره ده
(کَشْکَه) طرزنده تلفظ اولنور .
(کاش) صورتنده استعمالی کنب
مهوردر .

یوخیلر قطاری . (کازوانسرای) =
کاره نسرای . خان که یوخیلرک اقا .
متکاهیدر .

كارپر { [ف] دایجه لری صولامق
پر ایر آتسده یاپیلان صو
بولی . اصل ترککسی (اوغون) در .
§ جرکابک کتبی ایچون پر آتسده
یاپیلان ام که (کپر) دینیلیر .

كاس { [ع] اینجده صو و مشروبات
سائر بولنان قاب، بارداق
§ فن نباتات اصطلاحده چیچکی خارجا
احاضه ایدن بین قطعه، ظرف دیمکدر:
(کاس وحیدانوزق، کاس جنلی)
جی (کؤوش وکسانت) .

كاسب { [ع] کسب ایدیحی ،
کاسب اوزایچی : تجارتده واحد
واعطایله کچین: (الکاسب حبیب الله)
= کاسب التّهک سوکلی قولیدر .

كاست { [ف] اکسیک ، نقصان :
(بی کم وکاست) =
نقصان، نمانه . (کاسته) = اکسینش .
ناقص اولان . بویالکیز قوللانیلماز .
(کاسته) تته یالکیز قوللانیلدی
واقعدر .

كاسد { [ع] دکر سز، سورومسز،
کاسد { کچین اولان شی: (متاع
کاسد) .

كاسر { [ع] کسر ایدیحی . ایدن:
كاسر { (کسرا الاصنام) = پوتلری
قبریحی، حضرت (ابراهیم) علیه .

ده دینیلیر . (کارگاه کن فکان) =
دنیا و مافیادن کنایه در :

« فکر پر مضمونعیدر آینه طبعده یا »
« عکس نقش کارگاه عالم بالامیدو »
{ نفی }

{ کار گذار } { ف } ایش گذار ،
{ ایش پتیریحی ، پتیرن .
{ کار گذاری } = ایش کدارلق .

جی { کار گذاران } .

{ کار گز } { ف } ایش ایشلهیحی ،
{ ایشلهیس } مؤثر ، نافع .
(کارگر تأثیر) تعبیرنده بری فضله دره
یا لکز (کارگر) یاخود یا لکز (مؤثر)
دعوت کافیدر .

{ کار گیر } { ف } ایش طویجی ،
{ طوتان } متین ، مستحکم .
طایبقی طاش بنا معناسنده قوللانیلیر :
(بوتون کارگیر ، یاریم کارگیر) .

{ کارنامه } { ق } هنر وصفت صاحبك
برای امتحان میدانه قودینی

آثار خصوصیه ، نمونه ، اورنگ اولهرق
پایسلان رسم ، ایش . § جنکنامه ،
تاریخ . لائمزده تحریفایله (کرنامه)
طرزنده وروقل ، ادالی ، عنوانی معنا .
سند قوللانیلیدی (برهان) ده بیان
اولیور . واقعا (کرنامه لی) تعبیری
زبانزد ایسه ده معناه پتیرنده موجود
اولان فرق کلییه نظراً بوندن مأخوذ
بولنسی مشکوکه در .

{ کاروان } { ف } (کاربان) معنا .
{ سته در ، یولجی قافله سی .

{ کارخانه } { ف } ایش محلی ،
دستگاه ، دکان ، فابریقه .

{ کارذ } { ف } عیاق : (کارذ
{ وخجیر } .

{ کارذان } { ف } واقف امور ؛
{ ایش بیلیجی ، بین :
{ کارذانی } = ایش بیلیجك .

{ کار ذنده } { ف } تجربه صاحبی ،
{ ایش کورمش . کورکولی
آدم . { کارذپدگشی } = تجربه دیده لك ،
کورکوليك .

{ کارزار } { ف } جنك ، غوغا ،
{ عاربه : (کارزارگاه ،
{ فضای کارزار } = میدان حرب .

{ کارسانز } { ف } ایش دوزیحی ،
{ ایش کوریحی .

{ کارشناس } { ف } حکیم ، صاحب
{ ایش آستلاعی . { کارشناسی } =
کارشناسی . ایش آستلاعیلیقی . جی
{ کارشناسان } .

{ کارفرما } { ف } ایش بیوریجی .
{ بیوران ؛ حکمدار §
{ کارفرمایی } = کارفرمالق . جی
{ کارفرمایان } .

{ کارگاه } { ف } ایش یری ، نظمه
{ تخفیف ایله . { کارگه } .

اولان برحالتدرکه انسانیده حرکتی بمجال

برافراز اکثریا صو ایچمکسزین یا عقدن
تحدث ایندیکی طن اولنور .

کاز { [ف] اواخر کلماته التحاق
(ایدیجی) معناسی افاده ایدر :

کاتب { [ع] کتابت ایدیجی ، ایدن ،
(یازجی ، یازان :) (فلان
اینی کاتبدر ، بریق کاتبی ، طابور کاتبی) ،
(منشی) ایله پینلرنده فرق واردور .

(کتبخانه) = کساه ایشله یجی .

(خدمتکار) = خدمت ایدیجی .

(یادکار) یاد ایدیشی ، خاطر لایعی .

{ [ف] ایش سامش ،

کاز آزموده } تجربه لی آدم :

(مرد کار آزموده) ، (کار آزمودگی)

= کار آزموده لك .

کاز آگاه { [ف] ایش آکلار

واقف ، وایشه واقف ،

وقوف و تجربه صاحبی . (کار آگاهی)

= کار آگاهلق .

کازوباز { [ف] ایش کوج ؛

کازبان { [ف] دوه ، قطر ، اشک

کبی حیوان قطاری § قافله ،

کاروان ، تجار و یولچیلرک هیئت مجتمعه

ایله یوله عزیمتلی .

کازباشسرائی { [ف] شهرلرده ،

اوزرنده یولچیلرک ، مسافیرلرک اقامت

و بیتوته مخصوص اولق اوزره انشا

ایدیلن خان .

کازپرداز { [ف] ایش دوزیجی ،

{ [ف] ایش کورجی ، کورن

§ ایران دولتی شهیدرلرینک عنوان

رسمیسی .

(کتاب ازی) = ید قدرتی ایله لوح

محفوظی یازان الله ذوالجلال حضرتلی .

(کتاب فلك) = عطارد کوکی .

(کتاب وحی) = حضرت (عثمان)

رضی الله عنه .

کاتم { [ع] کتم ایدیجی ، ایدن ؛

(صاقلاچی ، صاقلایان :

کاتم اسرار ، الکاتب کاتم) .

کاخ { [ع] قصر ، گوشک || بر

کوز اوطله ، تک اوطله .

کاذب { [ع] یالانچی § حقیق اولمایان

شی ، اویدورمه : (خبر

کاذب ، خیال کاذب ، حوادث کاذبه) ،

(صبح کاذب) = کونش طلوعمه دن

اول پیدا و برمدت سوکمه زائل اولان

بیاضلق .

کاز { [ف] ایش ؛ کوچ ؛ عمل ،

کاز { صنعت : (کارگاه) = ایش

عملی ، ایش یری § تقع ، تمنع ، قازانج :

(کار وکسب) § تأثیر ، ایشله مه .

عرییده (کار) ذخیره یوکللی صویه

باصیق کیلره اطلاق اولنور :

• یم نه کارم اولور دهره التفاعدن •

{ حامد }

سافله پيدا اولوب اوموز باشلرينه
وسائر اعضاي يذه عارض اولان بر
آعريدر .

{ [ع] (قوت) ك جى : (قواي
قوى) خمسة طاهره ، قواي خمسة
ناطنه } .

{ [ع] (قيد) ك جى :
قيود } (قيوده لدى المراجعة) .

{ [ع] (قيد) ك جمع الجى ،
قيودات } معاملات و غبارات
رسميه يى حاوي دفترلر : (قيودات
عتقه) .

ومرف ايتك قوتى . (قوت مدركه)

= قواي ظاهره دن بريله حس اولنان
شيئي ذهناً دخي حس ايتك قوتى .
(قوت مجزه) = بطناً محسوس اولان
شيري بري برندن فرق و تميز ايتك
قوتى .

{ [ع] غذا ، بينه جك شى .
قوت } (قوت لايوت) = سدرمق
ايتك كافى . اوييه جك قدر غذا .

{ [ع] «رسيدن معرفد» .
قونج } باغرساق آغريسى ، باغرى

﴿ ك ﴾

{ [ع] ادات تشبيهر . (صانكه
كان } (كى) معناسنده و اكثر يا
مقام تعريضده قوللائيلىر : (كان بى
بيلميور) لسانزده يالغز اولورسه
بويله مشدد و تركيب ايله اولنجه مخفف
اوله رق قوللائيلىر : (كان لم يكن)
== « صانكه اولدى » معناسنه اهميتيز ،
حكيمز موقعنده ايراد اولنور :

« هر سخنك نجه كان لم يكن »
{ معلم ناجى }

{ [ع] (كبر) ايله مترادفدور .
كابر } بويوك اولور : (كابر آ عن
كابر) = بويوكدن بويوكه .

{ [ع] آغيرلىق ، آغير باصمه
كابوش } دينلن و اويقوده عارض

{ [ع] اولنجى ، اولان
كان } موحود . وار : (ككبوزه .

ده كان مصطفى پشا جامع شريفى)
ايشوكله محسوساتده قوللائيلىر .

{ [ع] موجودات ، عوالم ،
كائنات } وار ولان شيلرك جمله سى
ديكدر : (فخر كائنات) = پيغمبريمز
عه اكل النحيات افنديز حضرتلرى .
« كوكل كه خنده يوزندن ياشار حياته كوكل »
« حبه خنده ايدن زند كائنات كوكل »
{ معلم ناجى }

{ [ع] اولكى حكي :
كلاؤل } (كلاؤل و طيفه كتابتى

ايف ايدم جكي) كاف حرف تشبيه ،
« حرف تعريفدور .

بیلیرن جدول ، مفردات جدولی
و ارسالیه قائمہ سی .

قُونْفَرَانْسُ { [ایتالیانجہ دن] =
Contrat فرانسیز .

جہ سی (مقالہ نامہ ، شرطنامہ ،
مقالہ سندی .

قُونْفَرہ { [Congrès فرانسیز -
جہ دن] مسائل مہمہ

سیاسیہ بی حل و تسویہ ایچون دولترک
صرخصارندن مرکب اولہرق انعقاد
ایدن مجلس و مصالح عمومیہ و یا علوم
ومعارف وصنایہ متعلق مذاکرات
ایچون طویلانان ہیئت مخصوصہ :
(و یا نہ قونفرہ سی ، مستشرقین
قونفرہ سی .

قُونْفَرَانْسُ { [Conférence
فرانسیزجہ دن] مذا -

کرہ و دیپلوماتار پیتندہ مصالح دولہ نک
قرارشد برلسی ایچون طویلانان مجلس :

« قونفرہ جو قدر ہونو ایتماعی تنظیم ایچون »
« فاعران پاپسولر ایستراپسہ برقونفرانس »
{ نظیف }

قُوْت { [ع] قدرت ، حکوج .
(ضعف) مقابلہ . (قوة الطیر)

= آرکہ ویرن قوت ، یاردیمچی ،
امدادچی . (قوت قلب) = اطمینان .

جی (قوی) : (قوای نفس) ، (بالقوہ)

= قوت ایلہ زور ایلہ . امثال آتیہ دہ
کورلہیکی وجہ ایلہ . (قوہ) صورتندہ دہ
قولایلیر : (قوہ مالیہ ، قوہ عسکرہ ،

قوہ قلمیہ) ، (قوہ باصرہ) = کوزدہ کی

کورمک قوتی . (قوہ جاذبہ) = کرہ

ارضک اجسامی جذب ایدیمچی قوتی
(قوہ جاذبہ عمومیہ) = اجرام سماویہ نک

یکدیگریہ اولان تأثیر حبیبی . (قوہ
حافظہ) = ذہندہ حفظ ابدوب اونو .

تمامق قوتی . (قوہ دافعہ) = برشیک
دیگر شیشی بولندیی نقلہ دن تبعید

ایتمی قوتی . (قوہ ذاتیہ) = آغز دہ کی
طامق ، ملادیجلیق قوتی (قوہ سامعہ)

= قولادہ کی ایشیدیمچی قوتی . (قوہ
سامہ) = بوروندہ کی فوقوتی آلق

قوتی . (قوہ قدسیہ) = اسرارملکوت
کندیسلہ منجلی اولان قوت کہ حضرات

انبیا و اولیایہ مختصرد . (قوہ لایمہ)
= اعضای بدنہ کی اشیای خارجیہ نک

قاتلین ، یوموشاقلغی حس ایدن قوت .
(قوہ متخیلہ) = بر کرد حس اولان

شیشی — او شی موجود اولمدینی حالہ
موجود ایمش کی — ذہندہ رسم

وتصویر ایتک قوتی . (قوہ متصرفہ)
= متخیلہ واسطہ سیلہ ذہندہ احضار

ایدیلن شیلری مطلوب وجہ ایلہ ترتیب

قومیسیون } [Commission] فرانزجه دن
اصدارلامه ، سپارش § مجلس شعبه سی
§ صورت مخصوصه ده تشکیل اولنش
مجلس ، محکمه § تجارت توسل ،
دلالی § اجرت دلالیه .

قومیق } [Comique] فرانز-
جه دن [] مضحکيه متعلق
§ تحف ، کولنج § تیاترو اویونلرینک
مضحک نوعی § مضحک محرری §
تیاترو اویوننک مضحک شخصی تقلید
ایدن اویونجی § کولنج طور وحال §
مقله ، صویتاری .

قونت } [Comte] فرانزجه دن
(یازون) آراستنده بر اصالت عنوانی
حائز آدم .

قونتره } [Contre] فرانزجه دن
قارشى ، ضدینه ، مقابلنده معنایرینی
افاده ایدر .

قونتس } [Comtesse] فرانز-
جه دن [] قونتك زوجیه سی .

قونترول } [Contrôle] فرانز-
جه دن [] مقابله دفتری
§ قید رسی ، قیده § حکومت
طرفندن بر مأمور ویا دائره تک احوال
وحرکاتی حقنده اجرا اولنان تفتیش ،
مراقبه § یوقلامه § کوموش و آلتون
معمولاتی اوزرینه باصیلان تمفا .

قوندوکتور } [Conducteur] فرانزجه دن
پول کونستریجی ، قلاغوز § تراموای
وعومی آراهه مأموری § مدیر امور
نافعه مهندسی معاونی .

قونسرت } [Concert] فرانزجه دن
موسیقی هیئت ، چالنی طاقی :
« طویلا نوب اهل هوا هر بری بر ساز چالار »
« چلی ! بویله اولور بزه ده قونسر دیدیکک »
{ معلم نامی }

قونسول } [Consul] فرانزجه دن
(عر فدر)
شپندر (جنرال قونسول) =
(Consul Général) = باش شپندر .
(Vice Consul) = (ویس قونسول) =
شپندر وکیل .

قونسولتو } [Consultation]
استشاره ، بر قاج اطبانک برخسته یه
برلکده بافق ایچون طویلانسی .

قونسول } [Console] فرانز-
جه دن [] آینه واشپای سائره وضع اولنان
جکجهل برنوع ماسه .

قونسولید } [Consolidé] فرانزجه دن
اسهام عمومیه .

قونسلمنتو } [Connaissance]
فرانزجه سی) بر سفینه به تحمیل اولنان
اشیانک جنس و مقدارینی و صاحب لرینی

= بونك خفي يا خود شدتلى وجعل
اسهال .

قوماندا [Commandement]
فرانسجه دن [امر] .

حكم ، سپارش ، فرمان ، بيورمه .

قوماندان [Commandant]
فرانسجه دن [آمر] ،

حاكم ، رئيس || بيكباشى . (en chef)

Commandant) = باش قوماندان .

(آلاى قوماندانى ، اردو قوماندانى) .

قومانده [ايتاليانجه دن] سفير
و سفر ايدن كبلره درج

و ادخار اولنان ذخيره ، نواله ، يولچلر
ما كولات و مشروباتى .

قومانيه [Compagnie] ايتا-
ليانجه دن [رفاقت ،

طاقم ، زمهره ، جماعت ، شركت :

(قومانيه واپورلى ، قومانيه نك ايتى)

قوميديا [Comédie] ايتاليانجه دن
كولنج تياترو اوپونى ،

مضحكه § بو اوپونى اجرايه مخصوص

تياترو ، اجرا ايدن تياتروچيلر طاقى

§ مضحكه ترتيب و تحريرى § كولنج

شى .

قوميته [Comité] فرانسجه دن
مجلس شعبه سى § هيئت .

كوميسر [Commissaire]
فرانسجه دن [مأمور

مخصوص ، فوق العاده مأمور ، مخصص

§ بر قوميسيون اعضاسنك هربرى .

قورنش [Corniche] فرانس-
جه دن [صاچاق ، پنجره -

لوك اوستنده پرده لوك مربوط اولدنى
يالديزلى آغاچلر .

قوزومت [اسپانيوله دن]
كوكر نه سنده صيره

ايله طوب موضوع اولان اسكى اصولده

حرب سفينه سى .

قوزموغرافيا [Cosmographie]
يونانجه دن [علم

هئت .

قوشون [Costume] فرانس-
جه دن [قياقت ، كسوه

§ تبديل البسه سى § برچشيد قاشدن

بتون اتواب طاقى .

قوفله [يوناندين حرف] اشكال
مختلفه ده اعمال ايدنى

اوافق اوافق انسان تقليدى او يونجاقلر

و اشبو او يونجاقلر ايله او ينان تيلان اوپون :

(قوفله كى آدم) = اوافق تفك

وجودلى انسان (كيرلى قوفله) =

پيس قادين .

قوله [فرانسجه دن حرف
Colle] جريش ، نشاسته :

(قوله لى كوملك) .

قورلا [Choléra] يونانجه دن
امراض ساريه دن مهلك

برخسته لندرك هندستانك « غائز »

نبرى حوضه سنده صورت دائمه ده

اجراى حكم و تأثير ايدر . (قورلن)

قُوپُون { [فرانسجه دن Coupon]
اسهام و تحویلک هر
تقسیماتک تأدیه سنده کی یوب برافیلان

پارچه سی .

قُوپَه { [فرانسجه دن Coupé]
پالکیز برطرفنده او طولوم

جق بری اولان قیالی آرایه § (Coupe) ک
عربی اوله رق باردق ، قنح ، یوبا .

قُوپِیَه { [فرانسجه دن Copier]
استساح . صورت چقار .
مق . قوپه جلق .

قُوزْدَلَه { [فرانسجه دن Cordelette]
جهدن [س . شریط ،
سجیم .

قُوزْدُون { [فرانسجه دن Gorden]
جهدن [انچه ایب .

سجیم ، غبطان شریط ، نشان شریقی ،
(خرقة نك كناری قوردونلی ، یاور
قوردونی) § جیقیتیلی طاشلار صره -
سی ، ریختیم : (از میر قوردونی
منتظمدر) § قره غول خلی .

قُورْسَه { [فرانسجه دن Corset]
قادیلارک ، شریخی صیق
صیق ایچلتوب کوکسلری دوز کون
طولمغه مخصوص بالته یلک که صحتی
مضر در .

قُورْصَان { [فرانسجه دن حرفدر]
دشمن کیرینی اورمق

ایچون انکینه چیقان سفیه ، دکر
خرسزلری و خرسزلی مقامده دخی
دخی قولانیلیر .

قُور { [ع] ایکی ودها زیاده اشخاص
پسیده آقچه و یا دیگر شی
وزرینه کاغد وزار و آلات سائر ایله
وینیلان لویون : (قار شرعاً حرام ،
قانوناً ممنوعدر) ، (قار باز) = قار
لویسان آدم . (قار خانه) = قار
وینیلان محل . فی الاصل کسر (قاف)
یلدر .

قُوش { [ع] پاموق ، کتان ، یوک
وایکدن اولان منسوجاتک
کافه سته و باخصوص منسوجات حریرییه
اطلاق اولنور . جمی (آقشه) در .

قُوش { [ع] کوکرجین نوعندن
معروف قوش :
« دکل چشم کبود اول ابروانک زیر طافنده »
« ایکی آواره قریدر که گلش آشیان طومش »
{ ندیم }

قُوز { [ع] نیلکی یا خود کوپک
قندز { شکلنده برجاورددر که لسا -
نژده تحریفله (قوندوز) دینیلیر .
یونک دریسندن یاپیلان کورک غایتله
فاخر و مقبولدر . (قندز قوری) =
قوندز خایه سی دینیلن دوا .

قُوز { [ع] کیرینی دینیلن اوستی
قندز { دیکنلی حیوانک ارکی
§ ماربه دینیلیر . جمی (قافاندر) .

قُوت { [ع] طاعت ، عبادت §
قوت { صلات وتر ، صلات وترده
اوقونان دعا .

منسوب. باموقدن || باموق ایله ایکن
یا به اطلس تقلیدی برنوع باش .

ی . و . { [ع] اوطورمنی : (نازده
قعود) قعود } { [ع] احنی حکمدار .
لرک صندالی حکمرانی به اوطورمنی .

قفل { [ع] کلید . جمی (قفول)
در .

قفول { [ع] کری دوتک ، سفر دن
عودت .

قلاب { [ع] اوجی اگری اولان
شیء جنک :

« طرّه سودا بناک دبارک قلابدر »
« چشم روحانی نگاهان چارک جدابدر »
معلم ناجی {

ی . و . { [ع] دکنز ، بخاصه سوش
قلم } یا خودیش دکنزی . فتح
قاف ایله یاشلشدو .

ی . و . { [ع] خیف الروح ، چاکرؤه
قلقل } ایشه کوجه قوشار آدم {
بر شیک دپرنمیه ، حرکتیه حاصل
اولان صدا ، سس . (قلقله) =
سلنک .

قله { [ع] طاغ تپه سی { هر شیک
اوست طرف ، ته سی . لیا .

نمزد بلاتشید سیوری ، یوکسک
بنالره اطلاق اولنور : (یاغین قله سیء
غلطه قله سیء ، قله قابوسی) . جمی
(قلل) .

قلوب { [ع] قَبْ { ک جمی .
قلوب } (محبوب القلوب) =
کوکلرک سودیکی .

ی . و . { [ع] کوشک معناسنه
قصور } اولان (قصر) ک جمی :
(قصور جنان) .

قُصوی { [ع] صوک درجه ده
بولنان { نهایت ، غایت :
(مرتبه قصوده بولنان ، حد قصوی) .

قُضاة { [ع] (قاضی) ک جمی :
(قضات . نواب) .

قُطاع { [ع] (قَطع) ک جمی :
(قطاع طریق) = یول
کسیجیلر .

قُطب { [ع] محور ارضک نهایت
نقطه لری : (قطب شمالی ،

قطب جنوبی) ، (قُطْبَین) = ایکی
قطب { بر قومک ، برجاعتک اولوسی ،
رئیس ، حضرت پیغمبرک خلیفه جلیل .
الثانی : (قطب دوران) { مرشد ،
مقتدا : (قطب المعارفین مولانا محمد
جلال الدین) قدس سره { دکرمنک
آلت طاشنده کی اوزون دمر { دمر
قازیق دینلن کوکب :

« قطب وزرا ، آصف دانا ی زمانه »
{ نفی {

ی . و . { [ع] طرف ، جانب ، ناحیه
قُطر { بر دائره ک مرکزندن
کجوب محیطک بر نقطه سندن دیگر نقطه .
سنه قدر اوزانان طوغری خط :
(قطر دائره) .

قُطن { [ع] باموق : (منسوجات
قُطن { قطنیه) ، (قطنی) = باموغه

ظهوری قبیله نك اعتلای شهرتیه سبب
اولشدر: (سَنَادِیْهِ قَرِیش) = حضرت
پیغمبرك نبوتی قبول و تصدیق ایتیه یوب
علیهنده بولمغه جرأته بالاخره مقهور
اولان رؤساء قبیله .

« حق بیلیر حقین اعتقادنجیه »
« ای قریشی رسول رب علم »
« ایتیه بالفرض کائنات انکار »
« سنی تصدیق ایدر بوقلب سلیم »
{ معلم ناجی }

{ [ع] رنك رنك خط ، دائرة }
قُرَح { معناسنه در . (طبقه قرحیه)
= کوز بیضه سنك رنكلی اولان قاتی .
(قوس) ماده سنهده باقی .

{ [زوجه دن معرب] }
قُسْطَظْنِيَه { مقر سلطنت سنیه
اولان استانبول شهری : (خلیج
قسططنیه) = استانبول لیانی .

{ [ع] « قشر » ك جی : }
قشور { قشور اشجار } .

{ [ع] برایشی ایشله مکه }
قصور { مقتدر ابكن یا مقتدر ال
جكمك : (عبادتده قصور ، عبادتده
قصور ، زیارتده قصور) § خطا ،
قباحت ، صوج : (ارتكاب قصور ،
قصور عظیم) § نقصان ، عجز § بقیه ،
فضله : كری قالان : (مجیده بی بوز-
دیروب يك پاره سنی ویر ، قصوریتی
كثیر) .

طاش تكتیه به اطلاق اولتور: (دوكونده
زور ناده ، حمامده قرنهده) تعبیری
مشهوردر . (قَرْنِین) = ایکی قرنه
دیكدركه بعضی حماملرده دیگر قرنه-
لردن ییوك اوله رق طاشدن اعمال
اولان وایچه كبرلوب بیقانیلان تكتیه به
اطلاق اولور .

{ [ع] یوز سنه دن عبارت }
قُرُون { مدت معناسنه اولان
(قَرْن) ك جی . (قرون اولی)
= ظهور اسلامه قدر اولان ازمئه
قدیمه . (قرون وسطی) = ظهور
اسلامدن وتج قسطنطنیه به قدر كچن
مدت . فتحدن صوگره كچن زمانه (قرون
متأخره) دینیلیر .

{ [ع] کویلو : (معیش }
قُرَوِی { نرویه) = کویلوحه
كچینش ، یشایش .

{ [ع] « قریه » نك جی : }
قُرَی { (قرای متجاوره) .

{ [ع] حجازده عرب مستعربه }
قُرَیش { دن برقبیله مشهوره دركه
حضرت (اسماعیل) علیه السلامك
نسلندن بولندینی صویدر . اشبو قبیله
برجوق بطون واقسامه منقسمدر .
رؤسای قریشدن « قصی بن كلاب »
كعبه الله نظارت و خدمت ایتك وظیفه .
سنی درعهده ایتدكدن صوكره قبیله
مذكوره قبائل عرب پیئنده زیاده
شرف و اعتبار بولش و نبی معظم صلی الله
علیه وسلم اقدیمك قبیله قریشده

« قرّة العين خلیل ایدی اوخوب »
 « آکا میران ایدی اوجذب قلوب »
 { خاقانی }

قُرْحَه { [ع] یاره ، چیان . فتح
 قاف ایله تلفظی غلطدر .
 جی (قُرُوح) .

قُرَشِی { [ع] « قُریش » قبیله
 معروفه منسوب
 قُرَشِی { دیمکدر : (نَبی قُرَشِی)
 حاتم الانبیا علیه
 اکمل التحایا اقدیمز حضرتلری .

قُرْص { [ع] جرم ، دائره ، دیوار .
 لاق نسته : (قرص شمس ،
 قرص قر) = مسک وعتبر ایله ترکیب
 ایدیلن یووالاق توتسو .

قُرْعَه { [ع] تجربه طالع مقصدیله
 مباشرت اولنان اعماله
 اطلاق اولنورکه صور مختلفه ده اجرا
 ایدیلر . صره نوموسی چکلمک صورتیه
 اجرا اولنان معامله دیمکدر : (قرعه
 شرعیه) = اخذ عسکر معامله سی ،
 قرعه ایله عسکره آلفقی .

قُرْأَه { [ع] « قرین » ک جی .
 قُرْأَه { پادشاه عالیشان اقدیمز
 حضرتلرینک خدمت خصوصیه شاهانه
 لرنده بولنان ذوات کرام که (ماینجی)
 عنوانیله ده یاد اولنورلر .

قُرْهَه { [ع] فی الاصل سیوری
 قُرْهَه { تومسک شی دیمکدرکه
 حاملرده ایچی اویوق ، یووالاق

قُرْأَن { [ع] قرآن کریمه منسوب
 قرآنی و متعلق : (تعبیر قرآنی ،
 حقایق قرآنیه) .

قُرْب { [ع] یاقین ، یاقینلق . « بعد » ک
 قرّب اضدی . زمانده ، مکانده ،
 نسبتده قوللایلر : (قرب وجوارنده)
 تعبیرنده بری فضله در : (بحر سیاه
 بوغازی قربنده ، قرب حضرت خالدده
 مدفون) ، (قربیت) = یاقینلق معنا .
 سنه اویدورمه در :

« سنک لطف والاکی کوزلر امیدم »
 « سنک قرب اعلاکی اوزلر خیالم »
 { معلم ناجی }

قُرْبَان { [ع] جناب حقه وسیله
 قرب اولان شیرکه ده
 معروفیه اطلاق اولنور : (قربان
 بایرامی) .

« غمزه سی رو یاده اونسون ایلسون قربان بی »
 { معلم ناجی }
 « بولشم فیض نظر سندن سنک قربانکم »
 { فضولی }

قُرْبَت { [ع] رحم جهتیه یاقینلق ،
 خصلق & جناب حقه
 یاقینلق .

قُرَّةُ الْعَیْن { [ع] انسانک کوزینی
 آیدینلاه جنی ، کوزک
 آیدینلاه جنی شی . لسانزده (قرّة العین)
 تعبیری قوللایلرینی کی (کوزمک
 نوری) ده دینیلر . یالکز (قرّة)
 = منور ، نوری ، بارلاق دیمکدر .

قدماء { [ع] « قدیم » کجی ،
 اسکیلر : (قدمای مأمورین ،
 قدمای اطبا) .

« برتازه ووشدر بوکه تعبیر لطیف »
 « رونق شکن حسن بیان قدمادر »
 { نفی }

قدوس { [ع] عیوب و نقائصدن
 منزّه و پاک اولان جناب
 واجب الوجودک اسماء شریفه سندنذر .

قدوم { [ع] خارجدن وصول معنا .
 سنه درکه لسانزده ده
 (طیشاردن کلک) دنیابر :

« شاه دینپرور که تشریف قدومیه زمین »
 « عرشه ناز ایلر سه استغناسی استغنامیدر »
 { نفی }

قراضه { [ع] قیزی ، دوکوتی ،
 کنتی : (قراضه نان)
 = آنک قیزیسی . (قراضه کاغذ)
 = کاغذ پارچه سی . (قراضه سیم)
 کوموش کنتیلری ، پارچه لری .

قرآن { [ع] فخر کائنات علیه
 اکمل التحیات افندیز

حضرتلرینه (جبریل امین) واسطه -
 سیله نازل اولان کتاب مقدسدرکه
 امت ناجیه نك دینی ، دنیوی هر درلو
 اسباب سعادت سی جامع اولدینی ایچون
 بویه تسمیه بیورلشدرد . زیرا (قرآن)
 لفظی اصول و تعظیم ایله او قوق معنا -
 سنه اولدینی حکمی ضم و جمع ایله مک
 معناسی دخی افاده ایدر .

« برسدیایم که زبات الحجاب باغ قدس »
 « حاملات العرش بلقیس خیالدریم »
 { عونی }

« روح القدس سرایه نفخ ایندیکی روح »
 { روحی بغدادی }

قدسی { [ع] قدسه منسوب ،
 القدسی السی ، منزّه : (حدیث
 قدسی ، آهنگ قدسی ، قوه قدسیه) .

« اودکلدر بوقدر قدسی دم »
 « غبطه ایلر سکا حسان عجم »
 { معلم ناجی }

« ایدرم قوه قدسیه افکارمله »
 « جند ارواح و جال سخنی استخدام »
 { نفی }

قدس { [ع] « مقدس اولسون »
 « معنایه دعا درکه اولیاء الله
 حقنده استعمال اولنور : (قدس سره)

= سرتی مقدس اولسون دیمکدر .
 بعضاً بونک یرنده (قدس الله سره)
 تعبیری قوللانیلرکه « الله سرتی تزیه
 و تقدیس ایلسون » دیمکدر .

قدسیان { [ف] سکنة عالم اعلی ،
 ملائکه کرام .

قدسیلت { [ع] منزّه لک ، پاک لک ،
 معصوملق معاسنه
 تصرفات خصوصیه دندر :

« قدسیتی کوسترن بوشیلر »
 « علویتکه دلالت ایلر »
 { اکرم بک }

قِمَمٌ { [ع] (قیمت) كُ جمی .	قِرَاطٌ { [ع] قویو جیلر پینده قوللا . نیلان کو چوك پروزندركه
قِمَّتٌ { [ع] برسنه نك حقیق بهاسی ، دكری : (شومالك قیمتی	یكرمی دردی برمقال آلتون عیارنده دره . شرعیسی بش متوسط آرپه آغیرلیدره .
بش غروشدِر) ، (ذی قیمت) = دكرلی ، بهالی § مجازاً شرف ، قدره ، اعتبار معناسنده ده قوللانیلیر : (انسانك	قِیْرَوَانٌ { [ع] قافله ، كاروان § مغربده بربلده نك اسسی :
قیمت حقیقیه سی حائر اولدینی فكر ایله متناسب اولور — معلم ناجی) ، (قیمت	« ملوتدی دهری نور عدلك قیروان تا قیروان » { حق }
شناس) = قیمت بیلیجیلك (قیمت	قِلُّ وَقَالَ { [ع] اساسز سوز ، دیدی قودی . (قال)
ناشناس) = قیمت بیلمه یز .	ماده سنه ده باقی .

﴿ ق ﴾

نك یورو مکه قدرتی یوق) § قوت ، تأثیر § ثروت ، غنا ، وارلق : (ذی	قُبَّةٌ { [ع] تپه سی یو وارلاق بنا ، نصف کره شکنده طاوان :
قدرت) = زکیکن ، ثروت صاحبی . (قدرت علمییه) = علمجه اولان	(قُبَّةٌ فِرُوزَه فَاَمٌ) و (قُبَّةٌ مِیْنَا) =
بضاعه ، وارلق . (بی قدرت) = اقتدارسز فقیر ، محتاج .	كوك یوزی . (قُبَّةٌ زَرَبَتْ) = سمای مَكُوكَب .
« سن قدرت فهمی ایله پیدا » « بن سویلیم سن ایله اصفا »	« باقی قالان بوقبده برخوش صدا ایمش » { باقی }
{ شیخ غالب }	قُبْحٌ { [ع] چركینك : (حسین بَجْ) و قبح) ، (قبحیات) =
قُدُسٌ { [ع] پاکلك ، تمیزلك . (جبرائیل) علیه السلام (حَضِرَة .	چركین اولان احوال و افعال .
القدس) = جنت . ضم (دال) ایله تلفظی جائزدر :	« [ع] « قبر » كُ جمی : (زیارت قبور) قبور ، اهل قبور .
	قُدْرَتٌ { [ع] اقتدار ، تاب ، طاقت ، كوچ : (زوالی خسته

= قیاسه منسوب ، سمع ایله دکل
قاعدهیه تطبیق وتشبیه صورتیه بیلین .
جی (قیاسیات) .

« وارقیاس ایت وسعت دریای حیرت نولدیفن »
{ لا }

{ ع } قیلیق ، هیئت ، شکل ،
قیافت { صورت : (قیافت کبارانه)
(علم قیافت) = اعضای خارجه دن
اوصاف باطنیه بی استخراج علمی .
(قیافتنامه) = اشکال خارجه دن
استدلال ایله احوال باطنیه دن باحث
کتاب .

{ ع } آباغه قالمیق ، آیاقده
قیام { طوموق : (دعایه قیام ،
نمازه قیام) ، (روز قیام) = یوم
حشر ، قیامت کونی § تصدی ،
مباشرت : (دعویاه قیام) .

{ ع } عموم اولورلک دیرلی .
قیامت { یالکنز اولورسه (قوعق)
ماده سیله قوللانلیر (بویه یاغله قیامت
قوعمادی یا ، بوصاح قیامت لری قویار .
دی) بوصورتله استعمالده کورولنلی
باتیردیلی تفریر ، آزار معناسی قصد
اولنیور . (روز قیامت) = قیامت
کونی . بعضاً بونک یرنده یالکنز اوله
رق (قیامت) ده دینلیر . (قیام
قیامت) = حلول قیامت .

« قدک لباس سرخ ایله آفت دکلیدر »
« آفت دکل قیزلجه قیامت دکلیدر »
{ نیلی }

{ ع } [قلعه] نك جی :
قلاع (قلاع خاقانی ، قلاع رصینه) .

{ ع } تحریف ایله (قلافت)
قلافت { دینلیر که کمی بی تعمیر
ایچون زفته مک ، کمی زفته مک معنا .
سنه در .

{ ع } آزلق . (کثرت)
قلت { مقابلسدر . مادیات ومعنو .
یاندہ قوللانلیر .

{ ف } « اقلیمیا » غفنی ،
قلیمیا { آلتون و کوموش اذابه
اولندقدن صوکره کوپوک وجوکتی کبی
یوزنده و دیننده پیدا اولان شی . محروق
فلر آنه دخی دینلیر . نه کیم یاعش التون ،
یاعش کوموش بوقیلنددر .

{ ع } نقاب ، باش اورتوسی ،
قناع { یاشماق .

{ ع } ایغیه سجم : (فرانسر
قنب { قنبی) .

{ ع } دیرک : (قوام الدین)
قوام { = دینک دیرکی § برشیثک
ثبات وجودینه مدار اولان شی ، نظام
§ تاو ، چاغ .

{ ع } برشی دیگر برشیه
قیاس { تقدیر ایتمک ، برشی امثاله
ذهناً اولچمک : (قیاس نفس ، بی قیاس ،
قیاس فقها) ، (علی غیر القیاس) = قیاسه
وقاعدهیه موافق اولماق اوزره : (علی
غیر القیاس ثابت اولان شی سائر
مقیس علیه اولماز — مجله) ، (قیاسی)

قَسَّسَ { [ع] کَشِش ، پَاس .
(کَشِش) كْ مَعْرِبِي .

قَشْرٌ { [ع] قَابُوق : (قَشْر اِدَام ،
قَشْر اَرْض . قَشْر شَعْر) ،
(حَيَوَانَات قَشْرِيه) = قَابُوقِل بوجگره .

قَصَاصٌ { [ع] كَرَك قَتْل وَجَرَح
صَوْرَتِيَه وَكَرَك تَلَف
وَتَعْطِيل عَضُو طَرْزَنده وَوَعْبُولَان بِر
جَنَابَتِك فَاعَلَنه مَثَالِهه جَزَا اَيْتَك كه
شَرْعِيدِر . (قَصَاصاً) = قَصَاص اَوْنِد
رَق . قَصَاص صَوْرَتِيَه .

قَصَصٌ { [ع] (نَقَه) نَك جَمِي :
(قَصَص نَبِيَا) .

قَصَّه { [ع] قَفْرَه : حَكَايَه ، مَاصَال :
(قَصَّه خَوَان) = (قَصَّه كَو)
= مَدَاح ، مَاصَال سَوِيلَه جَمِي ، سَوِيلَه
يَنْ . (الْفَصَّه) = « حَاصِل » مَقَامَنده
قَوْلَانِلش بِر تَعْبِير قَدِيدِر . (قَصَّه
بَرْدَاژ) = حَكَايَه تَرْتِيب اِيْدَنْ ،
مَاصَالِجِي .

قَطْعَه { [ع] يَارِجَه ، بُولُوك ، جَزَه :
(قَطْعَه اَرْضِيَه ، آقْرِيقَا
قَطْعَه سِي ، بَرَقَطْعَه تَحْرِيرَات) § مَطْلُي
مَصْرَع اُولَدِيْنِي حَالِدَه يَك قَافِيَه اُولَان
نَظْم كه اَقْلِي اَيْكِي بِيت اُولُور .

قَلَادَه { [ع] كَرْدَانَقِي . (لَهجَه
عُثْمَانِي) يَه كُورَه بِيْن الْعَوَام
(آقَار صَو) تَعْبِير اُولُسُورَه جَمِي
(قَلَادَه) .

قوت و شوکتی افزون حکمدار مقامنده
قوللائيلير .

قَرَبَه { [ع] سَقَاطُولُومِي ، صَوْقَابِي .
قَرَطَان { [ع] حَيْفَه ، كَاغِد :
(مِهْمَات قَرَطَاسِيَه ،
لَوَازِم قَرَطَاسِيَه) .

قَرَمَر { [ع] قَزِيل بُوِيَا . اَيْكِي
نُوعِدِر . بِرِي نَخُود قَدِر
قَزِيل بِر بوجگره كه عَرَبِيَهده (دُود
الصَّبَاغِيْن) دِيرَلِر . آقِي صَبَاق صُودَه
خَاشَلَايُوب يُولُوك وَايِيَك مَنَسُوجَاتِي
بُويَارَلِر . دِيكِرِي نَبَاتِي بِرَجَبَه ، نَخْمَدِر .
لَكِنْ رَنَكَجَه فَرَقْلِيدِر . (قَرَمَرِي) =
تَعْبِيرِي اَوْبُوجَكِه نَبِيْلَه قَزِيل دِيكِدِر .

قِسْط { [ع] حَصَه ، نَصِيب . يَارِجَه :
(قِسْط الْيَوْم) = كُوندَه لَكِه
دُوشَن حَصَه § تَقْسِيط ، جَنَه جَنَه
اِدَا قِيلَنَان بُورِجَك بِهَر جَنَه سِي .

قِسْطَان { [ع] تَرَاوُز ، مِيزَان .
قِسْم { [ع] يَارِجَه ، بُولُوك : (قِسْم
قِسْم) = بُولُوك بُولُوك ،
يَارِجَه يَارِجَه : جَمِي (اَقْسَام) .

قِسْمَت { [ع] بُولُوك ، آيِرْمَق مَعَا .
(سَنَدِرَه لَسَاغَزْدَه نَصِيب ،
مَقْدَر اُولَان شِي مَعْنَا سَنَدَه قَوْلَايِيلِير .
(قِسْمَت عَسْكَرِيَه عَمَكَمَه سِي) = اَيْتَام
عَسْكَرِيَه يَه مَطْلُق اُمُور اَرِثِيَه اِيلَه اَشْتِغَال
اِيْدَنْ عَمَل شَرْعِي . (خَارِج قِسْمَت) =
تَقْسِيم عَمَلَنده جِيْقَان عُدَد .

« حادثات فلكه اولسه نظر »

« قدم ذاتی ایجاب ایلر »

{ خاقانی }

{ [ع] کندیسه اویوب قدوه } آردنجیه کیدیله حکیمسه
دینیلیر : (قدوة الامراء ، قدوة العلماء ،
قدوة الحکما) قافک حرکات ثلاثه سیله
اوقومسی جائزدر .

{ [ع] اوقومق : (اصول قرائت)
قرائت ، قرائت کتابی ، قرائت سبعة) ، (اوائل حالنده شیخ
الفراسهاب الدین احمد حنبلیدن قرائت
سبعة ایله حفظ قرآن عظیم وشمس الدین
اسکندریدن احکام مبانی تجوید نظم
کرم ایلیوب — ذیل عطائی جلد ثانی
— صفحه ۳۹۸) .

{ [ع] قلیج ویحاق قینی . قراب }
{ [ایتالیانجه دن] اقوام قرال }
بصرانیه حکمدارلرینک
عنوانی . مؤنثی (قرالیجه) در .

{ [ع] (مقارنت) کی قران } برلشمک ، بتمک معنا .
سنه در . اکثریا سیاراتدن ایکینسک
بربرجده برشمه سنه اطلاق اولنورده :
(قران نیرین ، قران کواکب) ،
(صاحب قران) = (سعدین) دینلن
(زهره ، مشتری) کوبکیرلنک قراننده
دنیايه کلیش و طالی قرانه مصادف
وفرخنده آدم . لسانزده طالی مسعود ،

آدم : (ماریه قطیه) § لسانزده
چسکانه اطلاق اولنور . (قطیان)
= چسکانه لر .

{ [ع] عند ، جانب ، طرف ، قبل } حضور : (من قبل الرحمن)
= طرف السیدن . (قبل شرع
شریفدن) = طرف شرعدن . (قبل
حاکمه) = حاکم حضورنده .

{ [ع] عامة اسلامک ادای قبله }
ز ایچون توجههای اولان کعبه
مضمه ، بیت الله § طرف جنوی :
(قبله روزکاری اسبور) §
مطلقا توجه اولسان جهت ، پر :
(قبله اواب حاجت) ، (قبله گاه)
= کعبه اللهم بولسیدنی محل ، محل
توجه . (بیتین) = بیت معظم ایله
بیت مقدس . (قبله نما) = قبله جهتی
کوسون برآئت . بونک مقامنده
(قبله نامه) دینک غلط فاحشدر .

« مکان حرم نیلر ایمن قبله نمای »
{ وهی }

{ [ع] بینک طرف اولان قحف }
کیت که باش طاسی دینلیر .
جی (قحوف) .

{ [ع] خدمت جهتیله اسکلیک که قدم }
امثله نسبتله تقدم دیمکدر :
(قدملی مأموریتدن ، فلانک قدم واستحقاق
تبین ایندی) § قدیمک ، اسکلیک :
(حدوث و قدیم) .

قید { [ع] فی الاصل بوقایعی معنا -
قید { سنه دره انسالک قولارینی

وحیوانک سمرینی باغلادقلری ماعه
اطلاق اولتور . لسانزده دخی عین
معناده قوللائیلیر : (قیدک جوزلسی)
§ اوراقلک صورتی دفتر مخصوصه یازمق
ویازیلان شی : (قید ایتک ، قیده
مراجعت) § باغلامه ، باغلانمه :
(قید و بند) § علاقه ، ایلشیک :
(بی قید ، لاقید) = ایلشیکسز §
شرط : (قید حیات) جمی (قیود) .

« طفل نوسودای دل کیتدکجه خواب اولمده »
« کرچه در قید اولدیم بر قالیور که وارد دن »
{ « علم نایبی »

قصر { [ع] اسکی روما ایمرا -
قصر { طورلرینک علم مخصوصی :
(قصر آغستوس زماننده) .

قیم { [ع] متولی ، جایی کبی بر
قیم { وظیفه بی کوروب کوزه تن
آدم || جامع خدمه سندن هربری .
بین العوام (یا) ضمه ایله تلفظ اولتور .
سده غلطدر .

قیوم { [ع] اسماء حسناندر .
قیوم { تگری .

بر ایکی لغت کتابنده بوجیچکک اسم
عربیسی (علیق) دیه کوسترلش ایسه ده
یا کلسلدر . (علیق) = ایکی نوعدر که
ترکجه ده برینه (بوکورتلن) دیکرینه
(یابان کلی) یاخود (قوش بورنی)
دینلیر .

{ [ع] فی الاصل خر ، شراب ،
قهوه { سچی معناسنه در . مؤخرأ
اهل کیف یمنده حاصل اولان معروف
دانه و آنک شربته اطلاق ایتلردر .
لسانزده (قهوه خانه) معناسنده ده
قوللائیلیر : (چوق قهوه ایچبور ، قهوه
فتجانی ، محله قهوه سی ، قهوه ده
اوطورمه) .

قی { [ع] فوصیق . (ایتک)
قی { ماده سیله قوللائیلیر .

قیاصره { [ع] (قیصر) ک جمی :
(قیاصره روم) .

{ [ع] عاشق « لیلی » اولان
قیس { مشهور مجنون عامرینک
عنوائی :

« ایله ادب رعایتی ای نوجنون عشق »
« قبسی منمت ایله یابانه سوله »
{ « نالی قديم »

ق

قباله { [ع] اهلک ، ایه اولق :
(فن قبالة) .

قبض { [ع] اهالی مصرک اصلی
قبض { اولان طائفة قیدی نک اسمی .

(قبضی) = طائفة مذکورده منسوب

{ [ع] (قبة) نک جمی ،
قباب { قبالر : (قباب آسان)
(قباب) = طوقوز قبه ، سهاوت
دیچکدر .

مادیات و معنویاتده قوللائیلیر: (بنای قوی، وعد قوی، سند قوی، روابط قویّه) (قَوِيّ الْبَيْتِ) = وجودی صاعلام، طایاتقی دیئمکدر:
«جهانبان قوی دولت جهانگیر عفر یاور»
{ نفی }

{ [ع] طوغری، درست: قَوِيْم } (مسلک قوم، راه قوم).

{ [ع] پک زیاده قهر و ذلیل قَهَّار } ابدیچی، ایدن، صفات السیه دندر: (ربّ قَهَّار، واحد - القهَّار) (قَهَّار منتهم) = تگری.
« ای قدر کوبه قَهَّار حلیم »

{ نفی }
{ [ع] تذلیل صورتیه غلبه قَهْر } اتمک، (قهراً) = جبراً، زور ابله.

{ [ذ] صاحب حکم، ولی - قَهْرمان } الامر، ایش بو یوریچی معناسنه در، لسانزده بومعاندن زیاده شبحیج، بهادر، بیکیتم آدم معناسنه قوللائیلیر - (قَهْرمانی) = قهرمانلق (نات) = بیکیتم، بهادر لر.

{ [ع] ایزینه کری دونمک، قَهْقَری } بردنبره آرقیه دونمک، تشدید یا ابله غلطدر، (وجعت قهقري) = عجله آردين آردين چکلمک.

{ [ع] شدله کولمک، بورو قَهْمَه } شکلده برنوع چيچک.

برينک آیری آیری نصف ویا قوس دائره شککنده کورتمسندن عبارت علامت سناویه، (قَوْسِي) = قوس شککنده، یاخود قوسه متعلق: (شکل قوسی - خضوط قوسیه) (قَوْسِيْن) = ایکی قوس: (قاب قوسین) -

« قاب قوسییی نذکرده عیان »
« غرض اول قاشی کمان ایدی همان »
{ خلاقی }

« اولقر سهام قوس قضادن نشان ویرر »
« پیکان تیر ایسه اجل ناکهان اولور »
{ نفی }

{ [ع] قامشدن و آغا جدن قَوْصَرَه } اورلش خرما سبت که ل - نمرده = (قوصره سینی) دینیلیر.
قَوْل { [ع] سوز: (انسا نك قول قول } فعلنه مطابق اولی، (قول وقرار) = بر شیئی سوزلشوب بیتیرمک، (قول مجرّد) = دلیلز، برهانز سوز، (قولاً) = سوزده، سوز اوله رق (قَوْلِيَّات) = بوش لاقیردیلر، قوری سوز لر.

{ [ع] ناس، جماعت، امت: قَوْم } (قوم حبش، قوم یهود)، (قوم وقيله) = خصم، اقربا مقامنده قوللائیلیر، (قوم محصور) = یوز نفر دن آز اولان کوی خلق، جی: (اقوام)، قَوِيّ { [ع] کوجولی، قوتلی: } (بازوی قوی، مراد قوی)
{ محکم، صاعلام، طایاتقی، بومعانده

قَوَاعِدُ { [ع] (قَاعِدَه) نَك جَمِي :
(قَوَاعِدِ مَرَعِيَّه، قَوَاعِدِ
اساسِيَّه) .

قَوَائِلُ { [ع] (قَائِلَه) نَك جَمِي :
(قَوَائِلِ اَمَواج) .

قَوَافِي { [ع] (قَافِيَه) نَك جَمِي :

«شعري رنگين کوسٽرن فيض قوافيدر کوکل»
{وصفي}

قَوَالُ { [ع] اصلي فصاحت و نزا کتله
(جوق سوز سويله بن آدم،

لسانمزده يالکيز جوق سوز سويله بن آدم،
کوه زده . معناسنده معروفدر عربيه

(قَوَالَه) ده دينيلير : (قَوَالِ باخق) .

قَوَالِبُ، قَوَالِبُ { [ع] (قَالِب) لُ
(جَمِي . قَالِبِر ،

شکل نمونه لری .

قَوَانِيْنُ { [ع] (قَانُون) لُ جَمِي .
قَوَانِيْنُ (مُفَرَّدَتِه باقلي : (قَوَانِيْنِ

رياضِيَّه ، قَوَانِيْنِ عَسْكَرِيَّه) .

قَوَانِيْمُ { [ع] (قَانَمَه) نَك جَمِي :
(قَوَانِيْمِ تَقْدِيه) .

قَوَسُ { [ع] ياي سَحْيط دائره دن
(بر قطعه ، پارچه سَحْيطَة منطقه .

البروج اوزرنده (عَرَب) ايله (جَدِي)
بيننده واقع طوقوزنجي برجدر که کونش

تشرين ثانيده اشبو برجه دخول ايلدر .

(قَوَسِ قَزَح) = علام السحاب هواه کی

ياغموَر قطراتي آراسندن کچن شعاع

شمسک مرکب بولنديني الواندن هر

لسانمزده باشاقده اولان متعدد چيچيک
وغنجه لرحقنده مکرر اوله رق ايراد
اولنور . (تَدْبِيلِ تَرَسَا) = خَرَسْتِيَانلَرک
کليساده و محال سائرده صورت
دائمه ده ياقدق لری قَدْبِيل .

« شمع رخساری دوتردی ماهه »

« صانکه قندیل ایدی عرش اللهه »

{خاقانی}

قَطَارُ { [ع] اصلي کسر قاف ايله
در . ترازو ايله طارتيله .

مايان اشياي وزن ايتکه مخصوص بر
نوع ميزان . قرق درت قيه ثقلنده

بولشان وزنه بر (قطار) اطلاق
اولنور . (قطاريه) = قطار رسمي .

قَطَرَه { [ع] طاشدن ياپش کړی
(بووک کوپری : (قطره

حقیقت ، قطره حیات) .

قَوَاسُ { [ع] (اَوْجِي) ديمکدر .
قَوَاسُ (اَوَائِلِه اوق آتق و اوق

طاقق طاشيحق اوزره نزد کبراده
بولنديريلن خدمتکاره اطلاق اولنور .

دی . مؤخرأ چاوشلرک مادوننده
اوله رق معيتمده قوللا تيلان مسلح افراده

اطلاق اولتمشدر . اليوم بعض دوائر
رسميه ده مباشر وسفرا وقونسلس

کی مأمورين اجنبیه معيتمده استخدام
اولنان افراده تحريف و تخفيف ايله

(قَوَاسُ) دينيليسور . بويه ياشلش
يازمامل جَمِي (قَوَاسَان) .

قَوَاصِفُ { [ع] (قَاصِف) لُ جَمِي ،
قَوَاصِفُ (شَدْتِه اَسَن رُوز کارلر .

قَنَادِيلُ { [ع] (قَدِيل) كُجَمِي :
(ايقاد قنادیل) .

قَنَاعَتُ { [ع] آز شيله اکتفا
ایتمک، قنعت و نصیبه
راضی اولوق : (اهل قناعت مسترخ
اولور ، راحت قلب ایله اویور) .
(قناعتکار) = قناعت صاحبی :
مطلقاً رضا ، موافقت معنایستدر :
(قناعت بخش) قناعت و یرمچی .
(قناعت بخش وجدان اوله حق صورده
ایضاحات و یرملی) .

« رزق ایله ایلیوب قناعت »

« سورمز یره جبهه ضراعت »

{ لا }

قَنَالُ { فرانسیزجه دن Canale
{ سو یولی، آرق || اولوق .
کونک || نهر یاغنی ، مجرا ، جدول ||
واسطه ، طریق ، بوغاز || قالیه دلیکی .
لساعزده اڭ زیاده دگژده یکید .
بوغاز معناسی معتبردر : (سویش
قنالی) .

قَنَرُ { [ع] امام (علی) رضی الله
عنه افندیز حضرت تهرینک
کوله سنک اسمی .

قَنَدُ { [ع] تیان شکری . شکر
قامشک طوشمش عصاره سی .
شکر معنایست اولان (کند) کله فارسیه .
سندن تعریب اولمش .

قَنَدِيلُ { [ع] ایمنده قنیل ایله
زیتون یاغنی یاقلان قاب :
(اوپله قندیلی ، قندیل کیجه سی)

قَلْبًا { [ف] عمر پیده (قَلْبُ ، قَلْبُ ،
قَلْبُ) قَلْبُ) ترکجه ده قلبه طاشی
دینیلن برنوع اکشیجه اولترک کولندن
حاصل اولان نسنه درکه صابون اعما .
لنده قولالایلیز .

قَلْبَه { [ف] نخود ، صوغان ، جویر
کبی شیلره قاریشیق اوله رق
پیشیریلن اتلی و سبزلی طعام .

قَرَه { [ع] آی . رؤیتدن اوچنچی
قره کیجه یه قدر (هلال) بعده
تیاپته قدر (قره) دینیلر : (لیله
قراء ، لیله القراء) = آیک تام و
بارلاق کورنورنیک کیجه یه اطلاق اولنورکه
(مهتاب کیجه سی) دینیلر . (قَرِيَّ)
= قره منسوب : (حساب قری ،
سَنَه قَرِيَّه) ، (قَرِيَّه) = مهتاب
کیجه لرده اوتورمق ایچون باغچه لرده
وخانه ، کاشانه اتصالنده آغاجدن
وتیموردن پایلان اطراف آجیق و اوستی
کل صارماشیق و چچک ایله اورتیلی
قش شکلنده کی محل .

قَصَصُ { [ع] کوملک ، خصوصیه
ایلموق ایلیکندن منسوج
اولان کوملکه دینیلر . یوگدن و سائر
شیدن معمول اولانه اطلاق اولنماز :
رحمه دول یاغنی محیط اولان اینجه
دوی .

قَشَادُ { [ع] شکر یابان ، شکری :
(قشاد ادب) .

« قفرا قلبه هر كيم طوقه »

« طوقته سينه سی الله او قنه »

{ لا }

« قلب اشكر كاهده اولدقه حضرت منجلى »
{ معلم ناجى }

قَلَمُ { ا } قو پارمق . قو پارلق ،
قلم ! برندن آيبرمق . آيبرلق :

(قلم شجر ، قلم اسنان ، آغاچك
قلمى) .

قَلْعَهُ { ا } كرك برعمكنى محافظه
قلمعه (اخون اطرافيه و كرك درونه

عسكر اقامه اولتى اوزره سرحدلرده
و مواقع سائرده محكمه و متين بر مو-

رسته ديبلان حصار . بنا : (قلمه
سلطانيه . محار قلمه - ي) . (قلمه

بدلك) = محازات ترهده دن
حكومتجه تعيين اولنان قلمه لرك برنده

محوسيت جزاسى . (قلمه بند) =
بو حرايه محكوم اولان آدم . (موقت

تمه بند ، مؤبد قلمه بند) .

قَلَمُ { ا } قماش . يازى يازمغه
قلم ! مخصوص معروف آلت :

(اهل قلم . ارباب قلم) قلم دوائر
دولده امور و مصالحك ايجاياته كوره

كتبه نك منقسم اولدنى اوطه لردن هر
برى : (مكتوبى قلمى ، محاسبه

قلمى) . (رتب قلميه) = قلم اربابه
مخصوص مرتبه لى . يايه لرك مفردانى

حوى دفتر ك هر برقم مخصوصى :
(سكر قلم صاتش . اون قلم اشيا)

حصى : (اَقْلَامُ) : (اَقْلَامُ اداره .

اَقْلَامُ ادبا) ، (قَلَمَرَاتُ) = قلم
آچمه مخصوص آلت قاطعه (قَلَمْدَانِ)

= قلم قويمغه مخصوص آلت .

« قلم بر قهرمان تيزتر دل سلعدارى »
{ تقى }

قَلَمَرُ { ا } بر حكمدارك ذير
{ اداره سنده بولنان ، اسرى

جارى اولان دائره ، اولكه .

قَلَمَزَن ، قَلَمَكَش { ا } قلم او .
جكيچى ، كاتب .

قَلَمَكَا { ا } قلم ايله ايش ايشله .
قلمكار اين صنعتكار ، هنرور .

نقاش . (قَلَمَكَارِ) = قلمكارلق .

قَلَمْدَر { ا } علائق دنيويه دن
قلمدر { منقطع ، طريق حقه متوجه ،

لا اباى مشرب ، لاقيد ، مجرد فقير ،
درويش . بو كله لسانمزده « رند »

كبي معنای اصليستندن چيقوب سوء
استعماله اوغرامشدر . (قَلَمْدَرَاهِ)

= قلمدر اولانه ياقيشه جق صورتده ،
قلمدرجه سته .

قَلَمَسُو { ا } كله ، قاروق ؛
قلمسو { جراحارك عمليات كلامى .

قَلِيلُ { ا } آز معناسنه در .
قلم { (مقدار قليل) = آز

مقدار . (قليل) = آز اوله رق .

دالی قطیفہ، دوز قطیفہ) § پافراقری
قطیفہ دینین فاشہ شبہ بر نوع
جیچک .

§ قفس [و] اساطیر شرقیہ دی
ہند آطلہ لریہ مخصوص
قنادلری نقشبلی . قاعہ سی
دلیکی موہوم ہر فوشک

اسی . اشو مرغ غریبک تفصل
احوالی کت قدیمہ مدردجز .

§ قلاش [ع] حیلہ کار، دوبارہ جی .
(مفسس . نابری جیلاق .

§ قلب [ع] یورک، کوکل : (ضربان
قلب) (قلب ، سرائر قلبیہ) (مادی

و معنوی (یورک) معناسندہ قولانیلیز
§ اصطلاح عسکریدہ ایکی جناح اور
تہ سی ، مرکزی : (قلبکاش دشمن)

§ مفشوش : (قلب آخہ ، قلب سوز
صاحبکدر — مثل) ، (قلبزن) =

قلب آخہ یان ، ساخنے کار . (نقد
قلب) = قلب بارہ § دکشدرمک ،

دوندیرمک ، چویرمک . بومعنادہ
مادیات و معنویاتدہ مستعملدرہ برصنعت

عادیۃ ادبیہ درکہ برجلہ ویا کلمہ بی
ابتداسندن اشاسنہ قدر عین حروف

ایلہ ترسنہ قرائت ایتمکدن یعنی آلتی
اونستہ چویرمکدن عبارتدرہ . مثلاً

(داماد) و (رب فکبر) و (دام
علاالعماد) کی . (قلبی) - قلب

ایلہ ، قلبدن اولہرق . (قلبی) =
قلبہ منسوب ، یورکدن ، کوکلدن :

(صدای قلبی ، محبت قلبیہ) ،

§ قعدہ [ع] اوتوروش ، اوتوروق :
(قعدۃ اولی ، قعدۃ

آخری) کسر قاف ایلہ دہ لغتدر .
(ذی القعدہ) = شہور عربیہ نک
شہر محرمدن اعتباراً اون برنجی آبی .

§ قعر [ع] دیب ، درینک : (قعر
قعر) (دریا ، قعر چاہ) ، (قعر

نایاب) = بولنایان دیب .
» غریق لجۃ حیرت بوہفت کردابک »
» نہ قعرینہ نظر ایلر نہ دستیار ایتر »

{ نائلۃ قدیم }
§ قعقہ [ع] سلاح سی ، ایکی
(شینگ چارپہ سیلہ حاصل

اولان صدا .
» قعور ، قعیر { [ع] پک ، چوق
قعر : (درین : (دریای

قعور ، بئر قعیر) .
§ ققاء [ع] اکہ ، باشک آرقہ سی
(یوونک آرد طرف . لسا .

نمزدہ (باش) معناسندہ دخی قوللا .
نیلیر : (عظم ققا) = باش کبکی ،
باش طاسی . (ققا دار) = آرقداش ،

غیر نکش .
§ قفس [ذ] تلدن ویا دکنکدن
(اوریلوب یاییلان شی کہ

انواعی واردر : (قوش قفسی ، قفس
پارمطلق ، پجرہ قفسی) .

«خون دل کیم یاده صاف محتر کما»
«آبروی چشمه خورشید در هر قطره سی»
{ نائل قدیم }

قَطْع { [ع] کسک . کسکت .
قطع مادیات و معنویات فواید .

نیلیر : (دیرکک قطعی ، دالمقضی .
قطع مناسب ، قطع علاقه . قطع کلام ،
قطع زبان ، قطع بها ، فصل ایدوب
قرار و یرمک ، حل ایدوب بئیرمک :

(قطع نزاع ، قطع دعوی) کچمک ،
ایلرله مک : (قطع مسافه . قطع
مهراتب ، قطع دریا) ، (قطع نظر)

= اغماض ، باقماق ، نظر اعتباره
آلماق . (قطع طریق) = یول

کسک ، یولجیری چو یروب خرسزق
ایتمک . (قطعاً) = اصلاً هیچ بر
بروقت . (قطعی) = کسوب آن ،

تردده محل برافایان : (قطعی المقاد) .
(دلیل قطعی) ، (قطعاً) = قطعی

اوله رق ، اصلاً شبهه لی و تردد لی اونییه
رق ، یو (قطعاً) یرنده ، اوده بوند
مقامنده قوللابله ماز :

«نصل سکوت ایله قطعی جواب و یرمیه ی»
«لا قیردی آکلامیور آکلام سؤالندن»
{ معلوم نامی }

قَطِیفَه { [ع] اصلی توبلی ، صاجاقلی
خاولو و احرام دیمکدر .

اوستی دوز ، یوموشاق آرز توبلی
معروف قاش : (تویسر قطیفه ،

{ [ع] قاق نسنه یی اکنه }
قَط { کسک معنایه در : (قلی
قطا اتمک) .

قَطَار { [ع] اصلی کبر (قاف)
ایله (قطار) درکه بر

صیره به دیزلش اولان حیوان سوروسی
دیمکدر . لایم زده حیوانات و اشباهه
مستملدر . (طورنه قطاری ، دوه
قطاری ، آراه قطاری ، دیمیر یول
قطاری) .

قَطَائِف { [ع] معروف طائلی .
اصلی توبلی صاجاقلی

خاولو و احرام معنایه اولان (قَطِیفَه)
تک جمیدرکه اوکا تشبیهاً ابتدا تل تل
اولان طائلی به اطلاق و مؤخرأ صورت
معروفه ده پیشبرین دیگر طائیلره ده
تعمیم اولنشدرد : (تل قطایف ، اکک
قطایف ، یاصعی قطایف) .

قَطَرَات { [ع] (قَطْرَه) تک جمی ،
طامله لر : (قطرات

باران) = یاغمور طامله لری .

قَطْرَان { [ع] آردیج ، چام
آعاجلرندن چیقاریلان

فنا قوقولو یاغ : (قطران صوی ،
آردیج قطرائی) = دوی نافع اوله
رق قوللابیلیر .

قَطْرَه { [ع] طاملایان شی ، یاغمور ،
یاغمورکی دوکیلن شیشک

طامله سی : (قطره باران ، قطره
سرشک) جمی (قَطَر ، قَطْرَان) .

اولان شېك مثلی تسلیم و ادا ایتمک ،
اوده مک : (قضای صلات ، قضای
دین ، قضای حاجت) § اداره امور
ملکیه تقسیماتجه اوچنجه مرتبه ده

بولنان و قائم مقام دینلن مأموره تفویض
قیلنان محل : (بکفور قضای ، قرال
قضای) ، اوائلده قاضیلر معرفتلیله
اداره اولنننن اولسی سبب تسمیه در .

§ کورنمهین ، بیلنمهین یعنی قصد اوقوع
بولما یوب خطا دن ایلری کلن حال ،

تهلکه : (اجل قضا ، جناب الله جلہ فی
قضا دن بلادن صافلاسون) ، (از قضا)

= تصادفی اوله رق ، کورنمز بیلنمز
بر حال دن (قضا را) = قصد اولیوب

خطا اوله رق ، (قضا زده) = قضایه
اوغرامش ، (قضاء) = قصد اولما یوب

خطا صورتیله دیمکدر .

قضا یا ایله { [ع] قضیه) نك جمی :

(قضایای منطقیه)
مفردینه باقی .

{ [ع] اینجه داله ، دکنک ،
قضیب } جو یوق § ارککک آلت

تناسلی .

{ [ع] صدق و کذب احتیالی
قضیه } اولان سوز ، خصوصی ،

ماده : (قضیه منطقیه) ، (قضیه کلیه)
= حکمی موضوعنک کافه افرادینه

شامل اولان ماده . مثلاً (انسانلرک
جلہ فی ناطقدنر کی .) (قضیه محکمہ)

= بر محکمه دن صادر اولوب قانوناً
لایتدیر حالته کلش اولان حکم .

{ [ع] کوشک ، کاشانه :
قصر } (کوکسو قصر هایونی ،

قصر عابدین) ، (قصر جنت) =
جنت کوشکی .

« بویله بر قصر زر اندرز پر صنعت کیم
« رشک ایدر خامه نقاشنه صورتگر چین »

{ نفی }

قصیده { [ع] اوزونجه منظومه
چپیده } یعنی مطلبی مصرع و اون

نش پیتدن متجاوز اوله رق بر قافیه ده
سویله ییلن نظم : (قصیده کویان اینجده

مرحوم (نفی) نك کعبه واران یوقدر .
(قصیده گو ، قصیده سرا ، قصیده

پرداز) = قصیده سویله یین ، قصیده
دوزن . (قصیده) = قصیده معاسنه در :

(بیت القصید) = بر قصیده نك مصونی
لطیف و نادر الک کوزل بیتی دیمکدر .

« هر تازه قصیده لطیفک »
« بر شاهد شیوه کار معنی »

{ اسی }

{ [ع] قیسه : (قصیر القامه)
قصیر } = بویمز ، قیسه بویلی ،

(سبب قصیر) = یوکسکجه برلری آشا .
مایوب دوز یردن آقان سیل ، صو .

{ [ع] مقدرات السیه نك
قضاء } ساحه ظهوره کلی ، حکم

قدر . تفصیلاتی کتب کلامیه ده مندرجدر .
بعضاً (قدر) مقامنده ده قوللانیلیر : (قضاء

وقدر) § قاضیلک ، حاکمک : (خدمت
قضاء : منصب قضاء) § امر ایله ثابت

لسانزده بوتربك بر صورتله امثالنه
تفوق ابدن از باب فضل و معرفت
حقنده استعمال اولنور : (حائر
قصب السبق كالات ، حائر قصب -
السبق اعجاز) .

قَصَبَه { [ع] اصلي بلدة عظيمة ،
شهر معانسه در. لسانزده
معروف قريه دن بويوك ، شهر دن
كوچوك اولان بلده در : (مدانيه
قصه سي) جى (قصبات) .

قَصَبَه { [ع] (قصب) ك مفردى .
بوغوملى نبات في نفس
بوريلر دن هر برى :
قَصَبَات { (قَصَبَات الرِّه) = آق
جسكرو داخنده محمد اولان نفس
بوريلرى .

قَصْد { [ع] تصور : نيت ، عزم
معانسه در. اكثر باسپانده
قولالاندير : (قتل قصديه تشهير سلاح
ابتديكى) . (عن قصد) = عمدأ ،
تصور و تصميم ايله . (قصدأ) = نيت
ايله . مخصوصى اوله رق في توجه ايتك ،
روز و حجر كوستر مك :

« خلف ايله و عهدأده . بنى اوزمه سزاي »
« قصدك بونى ياقعدن عجب ناز وادامى »

قَصْر { [ع] قيصه . قصه كسه ،
قصصاته : (تلفراخنامه لرده
قصر افاده لازمدر) . (قصر يد) =
ال چكمك . ترك ايتك في عروضده
آخر تفعله نك قطى .

« صوت هوا » . (صوتلى) = صيقتلى .
« صوت افرا » = عمر و بريجى .
صفتى آرتبريجى . (صوت آنكبر)
= صفتى قوباريجى . قوبارار .
« صوت بخش » = صيقتى و بريجى .
وبرن .

قَصَائِد { [ع] (قَصِيدَه) نك
جمى : (اوچيك بيتدن
ريده اولان قصايدى اينجده اسنانى
غلاته جى ، هيچ دكله متأثر ايله .
حك برمصراعنه تصادف اولنه مانز)

قَصَاب { [ع] حيوانلرى بوغاز .
الايان ، ان صاندين صندكار .
« قَصِيَه » = احرن ذبحه .

قَصَب { [ع] قاش كى ساقى
بوغوملى اولان هر نيانه
و بوغوملى اولدني اينجون بارمق كيكلى نه
اطلاق اولور . (قَصَبُ السُّكَّر) =
شكر قاشى (قَصَبُ الْهَنْد) = اينجى
سولو و سرت هند قاشى في نفس
بورونى في اينجه . لطيف كشان
ترى : (قَصَبِ مِصرى) = وقتيله

مصرده نيب اولسان كشان بزي في
(قَصَبِ السِّبْ) = عند العرب زمان
قديمده ميدان مسابقه نك متشاسنه
مركوز اولان قارغى في آرقداشلى نه
نتم ايله برتن چكوب آلان جدينك
حالت قديمكارانه ساطلاق اولنوردى .

قَزَازُ { [ع] ایکیجی، ایکی ساتان:
(قَز) = فارسی (کَز)

معربی که خام ایکی دیمکدر.

قَسَامُ { [ع] ترکیبی تقسیم ایدن
قَسَامُ مأمور شرعی : (قَسَامُ

عسکری ، قسام کاتبی) § قسم قسم
آیران ، ورن .

د حدود منکر اولور قست السبی به ،
د صانور همیشه ستم عدل و داد قَسَامِی ،
{ انقی }

قَسَامَه { [ع] بر معامله شرعیه
درکه قاتلی معلوم اولمایان

قتیلک بولندی عمل اهلیندن الی
کشی به اصول شرعیه سی وجهه یمین
ایتدیرمکدن عبارتدر .

قَسَاوَتُ { [ع] غم ، غصه ، ناسه :
(قساوت قلب) =

کوکل طارانی ، صیفنیسی . بوکله
یالکنز اولورسه (چکمک) مصدرله
قوللانیلیر : (قساوت چکمک الله
کریمدر) .

قَسَرُ { [ع] زور ایله ایشلتک ،
قَسَرُ جبراً ایش کوردیرمک .

(قَسَرِی) = قسره منسوب ، جبر
ایله : (حرکات قسریه) = زور
ایله وقوعبولان حرکاتلر .

قَسَمُ { [ع] یمین ، آند : (مع-
القسم) = آند ایله .

قَسَوْتُ { [ع] غصه ، کدر .
(قسوت قلب) صیفتی : (قسوت قلب ،

قَرِّرُ الْعَيْنُ { [ع] مسرور ، روشن ،
قَرِّرُ الْعَيْنُ منور چشم . (قریره ،

قَرَّه) = یشارت و مسرت سببیه
روشن اولان کوزه اطلاق اولنور .

قَرِّینُ { [ع] یاقین : (قرین احتیال ،
قرین قرین تحسین ، قرین قبول)

§ آرقداش ، رفیق ، همدم § حکمدا .
وانک یاقینلرنده بولنان معیت مأمورلرندن

هر بری ، مایینجی : (قرین اول ،
قرین ثانی) جمی اولان (قُرْنا) اکثریا

بو معناده قوللانیلیر . (سَرَقَرِینُ .
سَرَقُرْنا) = باش مایینجی .

قَرِّبَه { [ع] سوزک معنای مقصوده
دلالت ایدن سیاق و سباق :

(قرینه ایله آکلاشلدی) § برشیئتک
حقیقته یقین حصوله دلیل اولان شیء ،

اماره : (قرینه قاطعه) = درجه یقینه
واصل اولان اماره .

قَرِّیَه { [ع] کوی . جمی (قَرِّی)
قَرِّیَه دره نسبتده قاعده (قَرِّی)

دینلمک لازم کلیرکن — شاذ اوله .
رق — (قَرَوِی) دینلمشدر . لسا .

مزده ایسه فافک فتحه سی ضمه به تبدیل
ایله (قَرَوِی) دینیلور . (قَرَبَةُ الْانصار)

= مدینه منوره (قَرَبَةُ النحل) =
قریغه یوواسی دیمکدر . کسر (را)

و تشدید ایله (قَرِّیَه) صورتده تلفظی
غلطدر : (قاضی قریه سی) .

§ اتخاذ اولتمی لازم کفن حکم . (قرار نامه) = مستنطق طرفندن استنطاق اولندقدن سوکره مظنون علیک اسناد اولنان جرمدن علاقه دار ویا بری الزمه اولدیفته دائر تنظیم ایدیلن ورقه رسمیه :

• جوی وش یوقینه بربرده قرارکای دل

• یوقسه میلکینه بربرو سراقرازمیدر

{ نیلی }

قَرَأْتَهُ { [ایتالیانجه دن] علل سارینه نکی منی ایچون خسته لک بولنان عللردن کله جک اشخاصی تطهیر و اشیا یی تغیر ایچون تعیین قلنان مدت و صورت توقیف و توقف دیمکدره

قَرَأُول { [ف] لسانعزده معروف (قره غول) درکه دشمنک حیل و دسایسندن امین اولقی ایچون اودو اطرافنی تحفظه مأمور ایدیلن پیاده و سوار ی عسکرینه و بلاد جسیبه ده محافظه امنیت و آسایش ایچون ترتیب اولنان عسکر قوللریه اطلاق اولنور . (قره غولخانه) = بو مثللو افراد عسکرینه نکی اقامتگاه .

قَرَض { [ع] اودونج و یرمک ، و آلنان شی ، آنچه . (قرضاً) = اودونج اولورق ، اودونج صورئیه . (قَرْض حَسَن) = فائض قرض دیمکدر .

قَرْن { [ع] بونوز : (ذوالقرنین) § یوز سنه دن عبارت زمان : (البوم اون دردنجی قرن هریده بولنیورز)

§ تاریخ عمومینک منقسم اولدینی دور لردن هربری § برانسانک هم سنی یعنی یاشدائی دیمکدرکه بو معنی اعتبار به جملی (اَقْرَان) در . (کچن قرن)

تعبیری کچمش اولان یوز سنه دن عبارت زمان و (قرناً بعد قرن) تعبیری ده « عصرأ بعد عصر » دیمک اولدیمدن آیری آیری معنالری متضمن عد اولنه . رق باشقه باشقه کوسترمکه لروم یوقدره

قَرْنُول { [ع] معروف کوزل قوقولر بالخاصه هندستانه مخصوص بر جنس شجرک میوه سیدرکه اقاو یه حازه نکی اطمیدر . بهارندن اشیو دانه مختلف صورتلرده استعمال اولنور . نفع و فائده سی مستمدر . (قَرْنُول) ده دینیلیر . لسانعزده کمر (قار) ایله معروفدر .

قَرِيب { [ع] یاقین ، (بعید) نـ § ضدی : (محل قریب . مسافه قریه) . (قَرِيباً) = یاقینده . یاقین وقتده . (عن قریب) = یاقینده § نسب جهتیله یاقین ، خصم .

قَرِیحَه { [ع] طبیعت ، فکر : (جودت قریحه) = طبع و فکرک آیلکی (وسعت قریحه) = بوده کنیشلیکی . (قَرِیحَة صَبِیحَة) = کوزل قریحه (تَشْیْء قَرِیحَة) = قریحه نکی طارائی دیمکدر .

§ تاریخ عمومینک منقسم اولدینی دور لردن هربری § برانسانک هم سنی یعنی یاشدائی دیمکدرکه بو معنی اعتبار به جملی (اَقْرَان) در . (کچن قرن)

تعبیری کچمش اولان یوز سنه دن عبارت زمان و (قرناً بعد قرن) تعبیری ده « عصرأ بعد عصر » دیمک اولدیمدن آیری آیری معنالری متضمن عد اولنه . رق باشقه باشقه کوسترمکه لروم یوقدره

قَرْنُول { [ع] معروف کوزل قوقولر بالخاصه هندستانه مخصوص بر جنس شجرک میوه سیدرکه اقاو یه حازه نکی اطمیدر . بهارندن اشیو دانه مختلف صورتلرده استعمال اولنور . نفع و فائده سی مستمدر . (قَرْنُول) ده دینیلیر . لسانعزده کمر (قار) ایله معروفدر .

قَرِيب { [ع] یاقین ، (بعید) نـ § ضدی : (محل قریب . مسافه قریه) . (قَرِيباً) = یاقینده . یاقین وقتده . (عن قریب) = یاقینده § نسب جهتیله یاقین ، خصم .

قَرِیحَه { [ع] طبیعت ، فکر : (جودت قریحه) = طبع و فکرک آیلکی (وسعت قریحه) = بوده کنیشلیکی . (قَرِیحَة صَبِیحَة) = کوزل قریحه (تَشْیْء قَرِیحَة) = قریحه نکی طارائی دیمکدر .

= قیز آلوب و یرمک صورتیه اولان
یا قینلی .

{ [ع] بویوک دسنى، صراحی،
قَرَابَه } شیشه کبی طولد بریله جق
قریه ، قاب . بولفظ نادراً قوللا تیلیر:

« ساقی نه دم قرابه سنی می نشار ایدر »
« بز می عکوس نشسته نقش نکار ایدر »
{ اسرار دده }

{ [ع] (قُرْبَان) ک جی .
قَرَابِن } اورایه مراجعت اولنه .

{ [ع] سکون . آرام، طور .
قَرَار } مق ، اکلنمک . (قی قرار)

= آرامسز ، طور مق بیلیمین ، بر
یرده قرار ایتمین § طوراق ، طوریله .
جق یر ، قرارگاه : (حجاز کارده قرار
قیلیدی) § نتیجه ، حکم : (محکمہ نک
قراری بودر) ، (قرار یاب) = قرار
بولجی ، بولان (قرار کپر) = قرار

طویجی ، طوتان (قرار داده) =
قرار ویرلش ، نتیجه نمش (قرار

اعدادی) = دعوانک تحقیق و رؤیتی
تسبیل ایله نتیجه قطعیسی حاضرلایان
حکم . (قرار قرینه) = دعوانک
رؤیتی تسبیل و نتیجه سنی اعداد ایله
برابر بونک ماهیتی احساس ایتدیرن
حکم . (قرار قطعی) = دعوائی فصل

و حل ایدن حکم . (قرار موقت) =
دعوی قطعاً فصل اولنمه دن اول موقتاً

حم حیوانک قورومشی § بعدالموت
فوروبوب کیک حالتده قالان شکل .
بنی تشکیل ایدن کیکلرک هیئت جموعه .
سی که (اسکت) تعیر اولنور .

{ [ع] اساء السیه دندر ، هر
قَدِر } شیشه قادر اولان جناب حق :

« قَدیر و مقتدر و قادر و مقدر دخی »
« عَیم و عاه و عَلام و اعلم و اعلى »
{ فضول }

{ [ع] زمان جهتیله اسکی
قَدیم } اولان شی : (عهد قدیم) ،
(ازمته قدیمه) ، (محبت قدیمه) ،
(من اقدیم) = اتکیدن بری . (آشنای
قدیم) = اسکی دوست . (عهد قدیم)
= اسکی قول § اولنی بیلر کیمسه
بوخیان ، اولی بیلنمین شی : (قدیم
قدیمی اوزره ترک اولنور — محله) §
دائم . باقی : (کلام قدیم) = قرآن
کریم دینکدر .

« دوشه برسمت غریبه ره فکر نظمی »
« نه طریق روش تازه نه وادی قدیم »
{ نفی }

{ [ع] کوتزل او قویجی ،
قَرَاء } او قویان : (حافظ قراء)
جمی (قَرَأُون) .

{ [ع] (قَرِینَه) نک جمی .
قَرَائِن } مفردینه باقلى : (قرائن
حالیه) .

{ [ع] یا قینلی ، رحم جهتیله
قَرَابَت } یا قینلی : (قَرَابَت صَهریه)

سندہ . (اون ایکی یارمقی قدر طوقی اولی) .

« کمی خاطرمدن چیقاردی قدر »
« آتاردم سپهره صباحه قدر »
{ عزت ملا }

{ [ع] طوائف معتزلهدن }
قَدَرِیَه { برقرقه درکه قدرالسبی بی
انکار ایله (انسان افعالک خالقیدر)
دیر لر . (جبریه مقابلدر) .

{ [ع] مقدس ایلون معنا . }
قَدَس { سندہ ودعا مقامنده قوللا .
نیلان بر صیغه درکه اولیاء الله حقنده
ایراد اولور . (قَدَس) ماده سندہ
مراجعت اولته .

{ [ع] آباق . مقیاسانده بر }
قَدَم { (قدم) = یارم آرشون
یعنی اون ایکی یارمقی قدر اولان بعد
طولانیدر . (قَدَمِی) = اوغورلی ،
یملو . (قدم پوس) = آباق اوچی
(قدم گش) = آباق چکیچی (قدم نهاده)
= آباق قومش اولان . (قَدَمِیَه) =
آباق تری ، آباق یارمسی : (اجرت
قدمیه) .

« تاج سر عالمدر اوکیم خاک قدمدر »
{ روحی }

{ [ع] باساماق ، تردیان }
قَدَمَه { باساماخی : (قدمه اولی) .
{ [ع] قورودلش ات که }
قَدِید { « باصدیرمه » دیمکدر .

قیمتی جواهرچی بیلیر . § حیثیت ،
اعتبار ، مزیت . (قَدَر دَان) = مزیت
بیلچی ، قیمت بیلن (قَدَر شِنَاس) =
قدر طانیسی ، طانیان ،

« قدر و شرف شاعری شاعر بیلیر انجق »
« روح القدس برئی سرافیله عیاندر »
{ عوفی }

{ [ع] تقدیر السبی ، قسمت }
قَدَر { ازله ، آلبن یازیبی که (قضا
و قدر) دخی دینیلیر . تعریف اصطلاحیسی
ازلدن ابدہ قدر جاری اولان احوال
و شئونک لوح محفوظده صورت نبوق
اوزره اعیان موجوداتده عادة الله ایله
وقوعه کلن حکم کائی السیدر .

عند الحکما مختلف صورتده تعریف
و تفسیر اولنان اشبو قضا و قدر بینتی
بعض محققین بر حدیث شیرینفدن
استدلالات قریق ایدوب (قدر) =
جناب حقک ازلدن ابدہ قدر خلق ایدمه
جکی کافه شئون و موجوداتی قبل
الایقاع لوح محفوظه اولهجنی وجه ایله
تقدیری ، (قضا) = مذکور مقدراتی
اتفاذ ایله عدمدن حد قضا اخراجی
دیمکدر دیدیلر . § تاب ، طاقت یعنی
بر شیئه کوچ یتوب قادر اولق معنا .
سندہ قوللانیلیر . § مقدار ، مرتبه
معتاسنده دخی قوللانیلیر : (علی قدر
الاستطاعه) = کوی پندیکی مقدارده .
(علی قدر الامکان) = امکان مرتبه .

قَتْلُ { [ع] اولدير مك معناسنه در .

قَتْلُ { [ع] (مقتول) كې اولديريلن
كېسه ديكدر . جى
(قَتْلِي) در .

قَحْبَه { [ع] زاتيه ، فاحشه ، روسي .

قَحْطُ { [ع] قَيْتَلُ ، قورالقل ؛
ياغمور سزلقدن واسباب

سائرم دن محصولات و ذخاير حه ققدان
طهوري || مجازاً (يوقلى) و (آزلقى)

معناسنده قوللانيلير . (قَيْتَلُ)
يازلدېنى كې (قحطلى) يا زلاملى .

(قحيط) = شدتلى قَيْتَلُ اولان سته
دينيلير : (سال قحيط) .

قَدَحُ { [ف] بوى : (قَدَح و قات)
قَدَحُ = بوى بوس .

قَدَحُ { [ع] بلوردن ، آعاجدن ،
طلور اقدن ياپلش كاسه ،

قولپس صو بارداغى || ايچنه مسكرات
قونيلان كوجك بارداق . (قَدَح

لاجوردى) = آسمان (قَدَح يَئَا) =

شراب ايچن (قَدَح شِكَن) = بارداق

قيران (قَدَح مريم) = ساقى كوزلى
دينيلن چيچك (زرين قَدَح) = بر

نوع چيچك .
قَدَرُ { [ع] قيمت ، دگر ، مقدار :

• قدر ذر ذكر شناسد قدر كوهر كوهري •
{ لا }

آلسونك ذكرين قويمى ، جوهرك

حجرت نبويه دن اول (قبل الزوال) =
زوال وقتدن اول .

قَبُولُ { [ع] بر نسنه يى تلقى ايله
درعهده ايتك ، موافقتله

آيتق . ماديات و معنوياتده اكثريا
(ايتك) و بعضا (ايله مك) ماده سييله قوللا .

نيلير : (كتابي قبول ايتدى ، نصيحت
قبول ايتيور) § اصطلاح شرعهده

انشاى تصرف ايچون ايجابدن سوكره
سويله نيلن وعقدى اتمام ايدن سوز :

(ايجاب و قبول) .
• يار درد عشق قبول ايله مزاج

{ بچي }
[ع] چركين . كونوشى ،

قَبِيحُ | فنايش : (فعل قبيح ،
وجه قبيح ، ارتكاب

قَبِيحُهُ | قبيحه ، افعال قبيحه) .
[ع] جنسلى مخالف اشخا

قَبِيلُ | مدن مرك جماعت ، كروه .
ماقم معناسنه در . لسانعزده (دن)

ادائيله قوللانيلير : (بوقيلدن) .
[ع] بر اصلدن اورده مش ،

قَبِيلَهُ | بر برك ذريندن ينشمش
جماعت ، عشيرت ديكدر كه تركهسى

(بوى ، اوروق ، اويلاق) در . (قبيله
شيخي) جى (قَبَائِل) در .

قَبُودَانُ { [فرانسجه دن محرف]
اصلى (Capitaine)

• قاپيتن • واپور يا خود كى ريشى ،
غوماندى ، ضابطى ، سواريسى :

(قبودان پاشا Capitaïn - pacha) .

تعبیری لزوم‌سزدر. (قانونی) = قانونه
منسوب، قانونه عائد: (حکم قانونی،
احکام قانونیه) .
« قانون محبت چنانبر مجلسزده »
{ نابی }

{ [ع] غلبه ایدیحی، باصدیریحی :
قاهره } (قوة قاهره ، سطوت
قاهره عثمانیه) ، (قاهره) = مصرک
مقر حکومتی اولان بلده که عید یوندن
ملک (المزالدین الله) طرفندن انشا
اولنشدر. منجمین عرب نزدنده (قاهره)
اطلاق اولنان (مربع) ساعتده اساسی
وضع ایدلسی حسیله بواسطه ایلده تسمیه
قیلنشدر .

{ [ع] خفتان، لباس، روبه :
قبا } (قبا آل) = قیرمزی لباس
(قباچه) = اتناری ، نینن. جمی
(اقبیه) در .

{ [ع] (قبیه) نك جمی .
قبايل } برنسلدن منشعب اولان
جاعتلر: (قبائل عرب، مشایخ قبائل) .

{ [ع] فی الاصل چیرکین
قباحت } اولوق ، چیرکینک معنا .
سنه در . لسانزده چیرکین ایش ،
کوتو حال ، صوج معناسنده قوللانیلیر .
قانوناً معامله تکدیریهی موجب اولان
افعاله اطلاق اولنور .

{ [ع] التزام تمسکی ، حجت
قباله } قاضی .

{ [ع] فارسی (کَبَان) ک
قَبَان } معربی ، بیوک ترازو ،
قنطار. لسانزده معربی (قاپان) در :
(اون قاپانی ، بال قاپانی ، یاغ قاپانی)
قَبَاح { [ع] (قیحه) نك جمی ،
قَبَاح } چیرکین شیلر . اصلی
(قباغ) در .

{ [ع] مزار ، انسانک اولدکن
قبر } صوکره کومولدیکی چوقور یر :
دکل سر قبرمده طور برلظه ای سیمین بدن ،
« توده بر سر دیکمشل قیاس ایتسون کورن ،
{ عونی }

{ [ع] پنجه ایلده طوتوق ،
قبض } طوتوب آلتق : (قبض
(روح) § دورمک ، دوشورمک :
(قبض وبسط) § آلتق ، آلتق :
(وزنه دن پاره نك قبضی ، پاره یی قبض
ایتمش) § طبعجه پکک : (دفع
قبض ایچون سهل آلتی) .

{ [ع] بر طوتام ، بر آووج
قبضه } شی : (برقبضه خاک) §
نجه : (قبضه تصرف) § قیلجک
الده طوتیله جق یری : (قبضه سیف)
« محیط دائرة عشقدن خروج محال »
« نه چاره قبضه تقدیر کردکارده یز »
{ عونی }

{ [ع] اول ، اوکجه . « بعد »
قبل } مقابلی . تراکب عربیه ده
اضافته قوللانیلیر : (قبل الطلوع)
= طلوعدن اول (قبل الهجره) =

محيط اوقيانوس § مفصل لغت كتابلىرى :
(قاموس عثمانى ، قاموس فرانسوى) .

قَانَال { [فرانسىزجه دن Canal] :
صوبول ، مجرا ، طريق .
جدول ، بوغاز : (سويش قنالى) .

قَانچالاريه { [لاتينجه دن] سفارت
احديه معيتلرنده كي
هيئت حاكمه ؛ قيود نظاميه محلى :
(فرانسه قانچالاريه سي) .

قَانِغ { [ع] نصيبه رزقه راسى و
حالتدن خشنود اولوب زياده
ايسته مين : (قانع اولمايان مسعود
اوله ماز) جى (قانعين) .

قَانِغِرَن { (فرانسىزجه gangrene)
برعضوك ديكر اعضايه
سزاي ايدمك صورته چورومسى .

قَانُون { [ع] قاعده كلييه : (قانون
رياضى) § دأب ، عادت ،

رسم : (قانون قديم) = اسكى عادت §
برحكومت طرفندن اصول اداره داخله
ومصالح وامور عاميه دائر تنظيم اولنوب
عموم طرفندن مجبورى الاجرا طولتلق
اوزره وضع واعلان ايديلن قواعد اشهر
قواعدى حاوى اولان كتاب : (قانون
تجارت ، قانون جزا ، حكم قانون ،

دلائل قانونيه) ، (قانون شناس) =
دقايق قانونيه واقف اولان § معروف
برنوع ساز ، چالنى : (نغمه قانون ،
آهنگ قانون) حكيم (فارابى) نك اثر
اختراعى اولدنيى هرودوت . (قانوننامه)

قَالِيَه { [ف] كوچوك خاى ، سجاده :
(قاليچه رنگين) .

قَالِيُون { [اسپانيولجه دن Cation]
زمان قديمده اسپانيوللرك
آسرىقادن معدنلى نقل ايتمك اوزره
اعمال واستعمال ايله كلرى برنوع بويوك
كمى . عثمانلىل طرفندن ده بيجه لرى الشا
اولنه رق و ايجلر يته جسيم طوليلر قونيله رق
محاربات بحريه ده قوللايلىمشدر :
(قاليونجى قشله سي ، قاليونجىلر ، قاليونجى
قوللى) .

قَامَارَه { [ايتالياجه دن] بحره ،
بوله ، واپور اوطه سي .
(قماروت) = كيلدره اوطه لره ،
بوله لره باقان خدمتكار مخصوص .

قَامِيُو { [ايتالياجه دن Cambio]
(قاميال) ده قوللانيلير .
پوليجه ، پوليجه كاغدى ديمكدر .

قَامَت { [ع] بوى : (قامت . وزن)
= طوغرى ، لطيف بوى
§ آياغه قالمق ، آياقده اذان اوقومق .
بومضاده اكثر يا (آلق ، و يرمك)
ماده لريله قوللانيلير : (قامت آليور ،
مؤذن قامت آلدى ، حالا قامت
وبرييور) .

قَامَلِيَا { [فرانسىزجه دن Camélia]
قامليا آغاجى ، كل كى
كوروشى غايته لطيف فوقوسز چيچك
آچان برنوع آغاج ، او آغاجك چيچكى .
([ع] انكين ، دگنرك اور
قاموش) نه سى ، بيوك دگنر ،

مثلثك قاعده سی ، قاعده سندن زروه .
سنه قدر) .

قَافَ { [ع] الفبای عثمانیه بکری
دردنجی حرفك اسیدر .
اجمده حسابنده (۱۰۰) عددینه اشا .
رندر : (فصل القاف) .

قَافَ { [ع] برجل محیطك اسمی
فرقان کریمده بر سورة
شریفه درکه مفسرین کرام معانی عدیده
ایله تفسیر ایشلردر :

« لاه کبر قَاف استغنا اولور عتقای عشق »
{ لا }

قَافِلَه { [ع] قطار، کاربان، برلکده
پوله کیدن جامعیت، مادیات
و معنویاتده مستعملدر : (قافله محتاج،
قافله امواج) § زمره ، گروه ، فرقه :
(قافله سالار) ، (قافله شعرا) .

قَافِیَه { [ع] کتب ادبیّه ده مفصلاً
ذکر و بیان قلندینی وجه
ایله (قافیه) لفظ و معنی ، یا خود
یا لکنز لفظ و یا لکنز معنی جهتیله مختلف
اوله قلری حالده مصراعرلک ، یا بیتلرک
صوکلرلنده و یا خود یونلرک صوکلری
متابستنده یولنان یرلرده — تلفظده
استغلالی مقروط اولماق و کذلک کتب
ادبیّه ده مذکورالاسامی حروف و
حرکاندن عبارت اولق اوزره —
تکرر ایدن شیئک بموعنه اطلاق
اولنور : (قافیه سنج) = شاعر ،
ناظم . جمی (قافیه سنجان) در .

قَافِلَه { [ع] لسانمزده تخفیفله
(قافله) دینلن علاحدرکه
برنیات هندی میوه سیدر . معده و
جکری مقوی وق و غنیانه نافع بر
دوادر .

قَافِم { [ع] کدی به شبیه و آندن
کوجوک برنوع جانور .
حیواندرکه درسی اینجه و بیاض توپلی
و یا لکنز قویرونی سیاه رنگیدر .
ملوک و کباره مخصوص اولان کورکی
قیمتدار و مشهوردر : (قافم کورک) .

قَالَ { [ع] سوز : (قال و حال)
اکثر یا (قبل) ایله برابر
استعمال اولنور : (قيل وقال) =
یهوده سؤال و جواب ، مالا یعنی ،
دیدنی قودی .

قَالِب { [ع] قویو بیلرک اریمش
جوهر آفتندقلری طرف .
قالب § نمونه ، اورنک : (فس قالی ،
قوندوره قالی ، شکر قالی) . § بدن ،
کووده : (قالب انسان ، قالب بیروح ،
قالب و قیافتی یرنده) فتح لام ایله تلفظی
جائزدر .

« روحدر قالب انسانه { فیهما } عرفان »
« هیکل بی هزارن عد اولنور سنک هزار »
قَالِغ { [ع] قلع ایدیمچی ، کوکندن
جکوب قوباران .

قَالُورِیَقَر { (Calorifère) فرانسر .
قالور یقَر { جه دن } ناقل حرارت
برخاتنک دروننده هر طرفه موضوع
بورولر واسطه سیله نشر حرارت ایدن صو .

نقدیه حفظ اولان ساچدن و یا خود
تجوردن معمول صدق .

{ [ع] حکم وقضا ایدیجی ،
قَاضِی } ایدن : محکمه شرعیه ریشی ،
حاکم الشرع : (قَاضِی الْحَاجَات) =

قوللرینک حاجاتی و یرن جناب حق .
(قَاضِی عَسْکَر) = مشیخت اسلامی
مرتبه سنک مادیوننده کی رتبه علمییه
حاضر اولان ذات .

{ [ع] جمیع ، جله ، کافه
قَاطِبَه } معناسنده مستعملدر .

(قَاطِبَه) = جمیعاً ، عموماً ، کافه
دیمکدر : (قَاطِبَه احوالده) = جمیع
احوالده ، احوالک جمله سنده .

{ [ع] کسیجی ، کسن :
قَاطِع } (برهان قاطع ، آلات
قاطعه ، قاطع طریق ، سیف قاطع) ،
(قاطع حرارت) = (مبرّد) =
صوغوتیجی .

{ [ع] اوطوریجی ، اوطوران-
قَاعِد } (قَاعِد) = اوطوردینی
حالده ، اوطوره رق .

{ [ع] عمل ، اساس :
قَاعِدَه } دستور- برشیک وقوعه
شرط اولان خصوص و آنک تعریف :
(قَاعِدَه صرفیه ، قَاعِدَه نحویه ، قَاعِدَه
ریاضیه - قَاعِدَه سیاسیه) : (قَاعِدَه
شِکْن) = قَاعِدیه رعایت ایتمه یں .
قَاعِدیه یوزان : ضلع اسفل : (بر

قَارِی [ع] اوقویجی ، اوقویان :
قَارِی (قَارِی بخاری) || فرقان
کریمی علم قرائت اوزره اوقویان . اشبو
کله یی (قَارِ) صورتنده یازمق یاشلشدور .
[ع] کویده اوطوران .
قَارِی | کویل .

قَارِیُولَا [روجه] یا ناقلق : (دمیر
قَارِیُوله ، قَارِیُوله ، تخته قَارِیُوله) .

قَارِیَه [ایتالیانجه دن] کینک
اوستورغه لرینک عمل مقامنده
اولان بویوک دیب خطلی || کچی یانه
یا تیروب دینی قالات ایتمه .

{ [ع] اقم قسم آیریجی ،
قَاسِم } آیران : (روز قاسم) .

{ [ع] طاش کبی پک - قاش :
قَاسِی } (قاب قاسی) .

{ [ع] تاتار ، اولاق : توجه
قَاصِد } ایدن .

{ [ع] عاجز - اکسیک ،
قَاصِر } قصورلو معناسنده قوللا .
نیلیر : (عقل قاصر) عمر بیده باشقه
معنای افاده ایدر .

{ [ع] زوجندن
قَاصِرَةُ الطَّرَف } باشقه سنه نظر
ایتمه ین قادین . جمی (قَاصِرَاتُ الطَّرَف) .

{ [ع] پک کورله یجی ،
قَاصِف } کورله یں ، زیاده کورولتی
حاصل ایدن : (رعد قاصف ، رخ
قاصف) .

{ [ایتالیانجه دن] Cassini
قَاصِه } دروننده آنچه واوراق

قَارْت دُو وِرِيت { [فرانسجه
Carte دن] }
[de visite] زیارت کاغدی. مختصراً
(قارت) = دینلیر .

قَارْتُوج { [فرانسجه
Cartouche] }
[جه دن] فشنگ، حرطوج .
قَارِعَه { [ع] فرقان کریمه وارده
اولمشدر، قیامت } انا کهانی
آفت، بلا، داعیه، جی (قواریع) :

(قواریع القرآن) = شیاطین و انس
وجن مضرتمدن امین اولوق ایچون
اوقونان آیه الکرسی و سورة یسن
و سورة ملک و معوذتین کی آیات کریمه .

قَارَنَوا { (لاتیمه دن Carnava) }
آخرستیا نلرک بویوک پر-
هیزدن اول اجرا ایتدکلری مسخره .

لفلر، شلکلر، ات کیمی، آپوقوریا،
قَارُورَه { [ع] کونک سیاهی }
ایچنه مایع شی قونیلان
ظرف . علی قول صرجه دن معمول
شیشه ؛ اوردک دینلن سیدیک قابی .

قَارُون { [ع] بنی اسرائیلدن بئی
قارون] } ذی شان (موسی) علیه .

السلامک متعلقاتندن بر ذالک اسمیدر .
نبی ذی شانک فیض داعیهله فقیر ایکن
زنکین اولمش اییدی . مؤخرأ کتیکار
اولمش سبیلله ثروت و سامانی محو اولدی
نابی (فرط ثروتدن کنایه) اولهرق
ضرب اولنور : (قارون قدر زنکین) .

« کدای مقلس درگاه دولتی قارون »
{ نفی }

قَاوُت { [فرانسجه دن Capote] }
یاغورلوق، عبا ؛ قادین
ماتوسی .

قَابِیْوُلا سِنُون { [Capitulation] }
فرانسجه دن]
استیان و تسلیم شرطنامه سی ، تسلیم
سلح ؛ دولتک ملککنده دیگر دولت
تبعه سنه بعض حقوق و امتیازات ویرن
معاهدات عتیقه .

قَاتِل { [ع] قتل ایدن ، اولدیرن .

{ [ع] بر کیمه نك حقنده
قَادِخ } اطمین ایدن، کونو سوبله ین .

قَادِر { [ع] اسما شریفه السبه .
قادر } دندر : (قادر مطلق، خداوند
قادر) ، (عبدالقادر) = قادریقولی :

« خدا قادر در ایلم سنک خارادن گهر پیدا »
{ لا }

؛ قدرتی ، ثروت و اقتدار صاحبی :
(فلان بوایقی کورمه قادر دکلدر) .

قَادِمَه { [ع] اردونک ایلمی قره
قوله ، مقدمه الجیش }
قوش قانادینک اول طرفده کی یلکلری ،
اوزون توکلری : (قادمه جنبان عزیمت)
تعبیری مشهوردر .

قَادُورَه { [ع] پیسلک، سردار
یر ، سر بله . جسی
(قَادُورَات) .

قَارَابِنَا { [ایتالیانجه دن] قیصه
شیشخانه قنکی .

پاره بی آلاں § طبیعتہ بکک کتیرجی،
کتیرن: (دواء قابض، ادویۂ قابضہ).

قابِل (ع) قبول ایچی § آکلا
قابِل (یشل، استعدادی، بویکنی

معنادہ (قابلیت) زیادہ قولالیلیر .

(ناقابِل) = قابلیتیز، استعدادسز .

ادراکسز § ممکن معناسنده قوللا.

نیلیر . (ناقابِل) و (غیر قابل) =

ممکن اولمایان، امکانسز § (آدم)

علیه السلامک بویوک اوغلنک اسمی .

«بزم نقصانمز هب قابل اکالدر اما»

«بولماز نیلیم اسباب استکمال بربرده»

{عونی}

{فرانسزجه دن Cable}

قابِلو {دکیزک آلتنه قونیلان

تلغراف خطی .

قابِلِه {ع} (قابل) ک مؤنثی، ابه

قابِلِه {ع} (قابلیت) ک جمی:

قابِلِیَات {ع} (قابلیات متضاده) .

قابِلِیَّت {ع} قابِلک § استعداد

فطری § امکان :

«شخصک استعدادی لطیف بیکرنندن بلیلیر»

«کیمیای قابلیت جوهرندن بلیلیر»

{نائی قدیم}

{فرانسزجه دن Cabinet}

قابِلَه {ع} یازی یازمنه، حساب

کورمکه وسائر ایشلره مخصوص اوطه،

قلم ک انجمن وکلا، هیئت وکلا :

(آوستریا قابینه سی، انکلتاره قابینه سی) .

§ راضی، رضا کوسترن : (مدعی
بوصورتله فصل دعویاه قائل اولدی) .

«واصل نزد خدا ایله من قبل ایله قال»

«کنج وحدتده همان ساکت و قائل برادر»

{عزت ملا}

«کیمی قائل اولوب حق سوزم ایندی قبول»

{نفی}

قابِلِم {ع} آیاقدہ طورجی، طوران:

{قاچوده قائم اولان نوبجی}،

(قائمًا) = آیاقدہ طوره رق § برایشه

مداوم وثابت اولان آدم: (قائم مقام)

= اصطلاحات رسمیجه بر قضائک الی

بیوک آمری || سلک عسکریده رتبهجه

بیکباشینک فوقنده بولنان ضابطه .

(وکیل) مقامنده قوللالیمبدر :

(صدارت قائم مقامی) .

«قائم اولدجه بونه طاق فلک»

{خاقانی}

قائم {ع} فی الاصل کتابدن بر

قائم {ع} ورقیه اطلاق اولنور .

اصطلاحده نقد مقامنده متداول اولوب

حالی اولدینی آقچه عائد بولندینی محله

موجود و محفوظ اولان سند، کاغد

پاره : (باقعه قائمه سی) .

قائِم {ع} (خاقان) ک معربی .

قائ {ع} توران و چین حکمدار لرینک

علم خصوصی : (قائ چین) .

قابِض {ع} قض ایچی، آلیچی:

قابِض {ع} (قابض ارواح) =

(مَلک الموت) = (عزرائیل) علیه .

السلام . (قابض مال) = تحصیلدار .

فُولاد { [ع] چلیک . فارسی (بولاد) }
معربی .

فُولسپند { [انگلیزجه دن] واپور
قبودانك چرخجی به
ویردیکی سرعت امری .

فُونْدُو { [ایتالیانجه دن] فرانسه
حصه (Fonds) حصه
سندی ، اسهام عمومی ، ایراد .

فُونُوْغَراف { (فرانسزجه دن
Phonographe)
سویله نیلن سوزلری و عکس ایتدی بریلن
صدالری ضبط و حفظ ایدوب نه زمان
آرزو اولنورسه عین کلام و صدالری
تکرار ایدن نو ایجاد بر ماکنه ،
صدا نویس .

فُویَا { [ایتالیانجه دن] یالدرز وتلی
یا پراغدرکه عادی اناسلرک
آلته قونیلوب پارلاقلی آتیری یلور .

فُیُوض { [ع] (فیض) ایله مترادف
فیوض (دندر . اوزایه ناقی .

فُیُوضَات { [ع] (فیوض) ک
جمی : (فیوضات السیه)

فُیُول { [ع] (فیل) ک جمی .
اورایه مراجعت اولنه .

فُورْمَه { (فرانسزجه دن Formal)
مطبوع کتابک قطعه سی .
هر جزئیک مقدار صحافی § (فورم
Forme) = شکل ، صورت ،
طرز ، رسم .

فُوسْفُور { (Phosphore) فرانسز
جه دن) اجسام بیضه .
دن یاغنه غایتله مستعد وقارا کلمده
پارلاز صابعتراق برعنصر .

فُوطُوْغَراف { (Photographie)
فرانسزجه دن]
پرتونویس . رسم جیقارمغه مخصوص
آلت معروفه § رسم ، صورت .

فُول { [ع] بقله § (قول مصری)
= حیواناتدن نخوده مشابه
دوره علی دینیلن کوجوک وقاره دانه .

فُولِیا { [ایتالیانجه دن] اصل
(پولیا) صاری رنگلی
کسکین کوزل قوقول برلطیف جیچک .
بونک صوغاتی بحر یون عثمانیه طرفندن
ایتالیان کتیرلشدر . ایکی نوعدر .
چیچکی مالین قات اولان شهر مارت
اواننده . قاعزلی اولان شهر نیسان
اواخرنده آخمه باشلار .

ق

قَائِدالجیشکدر امداد رسل «
فیض تأیید سماوی یاورک «
{ جدی }

قَائِل { [ع] سویله ییجی . سویله بن :
(بوسوزک قائل مجبولدر)

قَائِد { [ع] یدیجی : (قائد فرس)
§ (سرعسکر) : (قائدالجیش) ،
(قائدالجل) = طاغک چیقنتیسی ،
پورونی .

و و . { [ذ] (اَفْسُونُ) ك مخفی ،
فُسُون { بویو . قسم اولك (۱۴۴)
نجی صیغه سته هراجت اولنه .
فُصْحَاءُ { [ع] (فصح) ك جی :
{ (فصحای عرب . فصحاى
ترك) .

« اندیشه كه سمسار كلام فصحاء »
{ نفی }
فُصُوصُ { [ع] (فص) ك جی .
بوزوكار .
فُصُولُ { [ع] بر برندن آیری
اولان قسم ، پارچه معناسی
افاده ایدن (فصل) ك جی . قسملر .
بولوكار ديمكدر : (فُصُولُ اربعه) =
بهار ، یاز ، كوزه قیش موسملری .
فُضْلًا { [ع] (فاضل) ك جی ،
فضلا { فضل و كال صاحبلى :
(فضلى ارباب قلم) .
« كامكار فضلا فخر موالى عظام »
{ نفی }

و و . { [ع] بوش بوغاز ، مالاخی
فُصُولُ { ایله مشعل . حدندن .
وظیفه سندن خارج سوز سويله بن .
ایشه فارسان آدم . (فصل) ك جی
اولان (فُصُول) = وظیفه وحد دن
آرتق قول و فعل ديمك اولوب مفرد
مقامنده قوللايلمشدر . (ابوالفضول)
= بوصورتله قول و فعل اعتیاد ایدن
آدمه اطلاق اولنور . تركه ده تحریف

{ [ذ] بد اصل ، صویز ،
فُرومایه { اصلی آلتاق آدم .
و و . { [ق] « افزود » ك مخفی ،
فُزُود { تركيب ایله قوللايلير :
(محبت فزود) = سوکی آرتیرجی ،
آرتیران .

و و . { [ف] « افزون » ك مخفی .
فُزُون { زیاده ، چوق ديمكدر .
(فزونتر) = پك چوق ، پك زیاده .
فُسُقُ { [ع] لسانزده كسر (فا)
فُسُقُ { او (تا) ایله معروفدر :
(شام فسقی) ، (بسته) كله فارسبه .
سندن مریدر . (فسقی) = صا .
دیمراق آجیق ییشیل رنگ .

و و . { [ع] کنیشلك ، آچیقلاق ،
فُشُكْت { (فشنسرای) = ساحه
عظيمة ، کنیش سرای : (فشنسرای
آسمان) ، (فشنكده) = کنیش
محل .

« فشنكده سپهر ایچنده »
« دریای ضیای مهر ایچنده »
{ ناجی }

و و . { [ا] افسرده] مخفی ،
فُسُردَه { طوكمش ، برنجی قسك
(۱۴۳) نجی صیغه سته هراجت اولنه .

و و . { [ذ] (اَفْسُوسُ) ك مخفی .
فُسُوسُ { اواه . یازیق کبی ادات
تأسف .

حائظه . فرجه دیوار) شستن
تودلق معناسی ده افاده ایدر .

فرصت { [ا] فی الاصل نوبت
مناسنه در . لاسمزده

فروزنده { [ف] یایچی ، یاقیچی ،
بارلایچی ، آیدینلایچی .

ینه بومنی مناسبتیه برخصوصک اجرا
سنه مساعد وقت و حال معناسنده و
اکثریا قی صورتنده قوللایلیر .

فروسیئت { [ع] بنیجیلک ، جندیلک
|| آت قسنه محصوص

فرقان { [ا] قرآن کریم . حق
و باطل ، حلال و حرام

احوالده حاذق و ماهر اولیق : (فن
فروسیئت) .

بینی تفریق ایندیکی ایچون بویه تسمیه
ایدلشدور . یوم بدره (یوم الفرقان)
دینبیر .

فروش { [ف] ساتیچی معناسنده
ترکیب ایله قوللایلیر :

فرو { [ف] آشاخی معناسنده در .
لاسمزده مطلقا ترکیب ایله

(نان فروش ، عشوہ فروش ، چای
فروش) .

قوللایلیر : (فرومآندہ ، فرومایہ ،
سرفرو) .

« غنیمت بزم اوچ بلیق برنیشده فروش »
« آنک جهانه تبسم کلیر بو حالندن »
{ نایچی }

فروخت { [ا] صائق معناسه
(فروختن) مصدرندن

فروع { [ع] دال و بوداق معناسه
اولان (فرع) ک جمعی که

صیفه ماضی اولوب ساتدی دیمکدر .
لاسمزده (بیع) لفظی کبی صائق

برشیک اساسندن منشعب اولان اقاسی
دیمکدر : (اصول و فروع) بعضاً

معناسنده قوللایلیر .

جمع الجمع طرزنده ده قوللایلیر :
(فروعات) .

فروز { [ف] « آفروز » مخفی ،
فروز { بارلادیچی ، نورلاندیرچی .

فروق { [ع] باشقهلق معناسه
اولان (فرق) ک جمعی :

ترکیب ایله قوللایلیر . (جهان فروز) =
جهانی نورلاندیرچی . (انجمن فروز)

(فروق الفاظ ، فروق اجناس) .

= انجمنی تنویر ایدن . (دلفروز) =
کوشک بارلادیچی یعنی قلبه شوق و فرح

فروع { [ف] شعله ، پرتو ، پاز .
فروع { لائق ، بارلدایش : (مهر

و بریچی . (خاطر فروز) = صکذا
خاطری ضیالاندیران یعنی خاطره فرح

فروغ افشان) .

وبرن دیمکدر .

فرومآندہ { [ف] عاجر ، یورغون ،
شاشقین . (فرومآندگی)

= عاجزک ، بی تابلیق .

فِئَات { [ع] (فی) ماده سه باقی .
هم جمع هم مفرد حکمنده
قولانیلیر .

فِئَا بَعْدُ { [ع] بودند سوگرمه .
بوندن بویه ، بردها
مقامنده قولانیلیر . ترك استعمال
واجب اولان تراکیدندر .

﴿ ف ﴾

ایسه اونه کی مستعمل دکلدر .
(فُتَاةٌ) = بردن بره ، ناکهانی اوله
رق . (فُتَاةٌ) قولانیلماز . (فُتَاةٌ)
طرزنده باکلش یازمامل . (فُتَاةٌ) =
« فُتَاة » به منسوب دیمکدر .

فُتَاة { [ع] (فَاخِر) ک جمی ،
فَاخِر ، کنامکارلر .
(فُتَاة) طریق حقدن آبریلوب
آنام ومعاصی بی ارنکاب
ایتمک .

فُتَاة { [ع] حددن آشیری جر .
فُتَاة ، کینلک ، کونولک که عفت
و ناموسه مخالف افعال و احوال دیمکدر .

فُتَاة { [ع] لسانمزده قولانیلماز
(فُتَاة) ک جعیدر . اصلنده
انسانای مشاعره ده معارضارینه غلبه
ایدوب تفضیل و ترجیح اولانلر دیمکدر .
لسانمزده فضل و کمال و علم و معرفت
جهتیه اقرانه فائق اولانلر اطلاق
اولنور : (فُتَاة شِعْرَا ، فُتَاة عِلْمَا ،
فُتَاة مَحَدِّثِیْن ، فُتَاة مَفْسِرِیْن) .

فُتَاة { [ع] یاریق ، ایکی شی
فرجه ایننده کی آجیققلق : (فرجه

فُتَاة { [ف] (اُتَاة) نك مخفی .
دوشمش ، دوشکون .

فُتَاة { [ع] کرم ، سخا ، جومرد .
فُتَاة : (اُتَاة)
(فتوتلو) تبیری القاب رسمیه دن
اولوب رتبه رابعه اصحابنه یازیلیر .
(فتوتند) = سخی . کرمکار . حومر .

فُتَاة { [ع] طغر . نصرت :
فُتَاة (مظهر فتوح . موکب
سُورح) بومشاده اکثریا جمی اولان
(فتوحان) قولانیلیر § فضائل معنویه ،
صفوت قلب ایله علم لدنی بی کشف
و اظهار : (روح پر فتوح) § آجیق ،
اجملق ، فرحلامق .

فُتَاة { [ع] ضعف ، کیوشکک ،
فُتَاة : بزرکینک : (جسمه عارض
اولان فتور بر قاچ کون توقفه مجبور
ایندی) ، (کتیرمک) ماده سیله قوللا
یلیر . (بِلَا فُتُوْر) = فتورسز .
برمکسزین .

فُتَاة { [ع] ناکهانی ، آلتسزین ،
فُتَاة : بردنبره ، آپا گسزین ایریشن
شی . (فُتَاة) ده عین معنایه لغت

پیغمبرینک شرف واقع اولدینی سنه
(داء الفیل) = جزام نوعندن بر
مرصدر .

فلو (فرانسجه دن Flotte)
فلو (دوعا، قوه بحریه، مغرز دوتما،

فلورین (فرانسجه دن Florin)
فلورین سکه خالصه اعتبار یله
طوقوز غروش قیمتده آوستریا سکه
سی. بوسکه تک قیمتی مملکتله کوره
غایتله مختلفدر. (فلوری) = ایتالیا
اوستی چیچکلی برنوع وندیک آلتونی.

فلوکسهرا (فرانسجه سی
Phylloxera)

اوزوم کوتوکلیرینک کوکسه عارض
اولدیری باغلی خراب ایدن غایت کوچک
برنوع بوجک که آمریقادن سرایت
ایتمشدر. (فلوکسهرا) تک اصلی
یونانیجه در. لسان یونانیده (فیلون)
باپراق و (قهریس) قورو مناسنه
اولوب بویکی لفظدن متشکلدر .

فلهو (فرانسجه سی Filot)
فلهو قویون و صیغیرک آرقه
کیکینک ایکی یانندن چیقاریلن اوزون
ات پارچه سی .

فلیگران (فرانسجه Filigrane)
فلیگران (جه دن L) یاخود
(فیلگرام Filagramme) کاغذک
ایچنده کوروتی خطوط و نقوش .

مال، خراج و غنیمت مناسنه اولان
(فی) کله سندن مأخوذ اولسی مستبعد
در. بونکله برابر لائمزده بونلرک
استعمالنه لزوم و احتیاج وارددر: (فی)
مفطوح، (فیثات موضوعه) .

فیروز (ع) فارسی (پروژ)
فیروز (عربی. سعید، حرّم،
میمنتلی: (روز فیروز) = سعادتلی،
سونجیل کون. (فیروز بخت) =
طالی مسعود، اوغورلی. (پروژ)
فارسیده مظفر، منصور، غالب، مسعود
منعزلنده قولالیلیر: (فیروز مند) =
غلبه، ظفر صاحبی. طالی مسعود .

«هرکوشده برصباح فیروز»
«هرغنجده برقبای نوروز»
(شیخ غالب)

فیروزه (ع) فارسی (پروژه)
فیروزه (عربی. نیشابور)
دینیلن مملکت جوارنده ظهور ایدن
آجیق مائی رنگلی ذی قیمت برنوع بوزوک
طاشی. (فیروزه رنگ، فیروزه قام)
= مائی رنگلی: (قبة فیروزه قام،
فیروزه رواق) = کوک بوزی (چشم
فیروزه قام) = مائی کوز .

فیل (ع) فارسیده (پیل)
فیل حرطولی جسم الحنه حیوان
که آسیانک قسم جنویسیله آفریقای
وسطاده بولئور. دیشلری مقبولدر .
(عام الفیل) = ولادت سنیه حصرت

باقر، دمیر کی معدنیات دیمکدر :
(فلزات تسعه) .

{ [انکلیزجه دن] چاقاقلی .
فِلِظَه } قیسه آوی تفکی .

بر صکتا بک | فهرست [ف] | محتوی اولدینی
فصول و ابواب | فهرش [معرب] | غایتله عمل
اولدق کوسترن جدول § اسامی کتی
حاوی دفتر .

{ [ع] ادات ظرف و حرف جر
فی } درکه ترکیبه مقابل (ده)

اداتیدر . (فی الأصل) = اصلنده

(فی الحقیقه) = حقیقتده (فی الحال)
= بوآنده . (فی سبیل الله) = الله

یولنده . (فی) = آنک حقتده .

آ سکا دائر : (منازع فی) = آ سکا

دائر منازعه واقع اولان (مانحن فی)
= آ سکا دائر بحث ایدیلن مخصوص .

(فیها) = مفرد مؤنثه مخصوصدر .

{ [ع مولد] اصلی یوقاوردده کی
فی } اداآندر . محررات رسمیه و

خصوصیه به اشارت اولنان تاریخ ایله
برابر قوللایلیر § لسانزده هر اصله
بها . بدل معناسنده استعمالی شایع اولش
وجسی اولق اوزره (فیضات) لفظی
اویدرلشدر . کسر ایله استعمالنه نظراً

(۱۴۶) نجی صحیفه سنه مراجعت
اولنه .

{ [ع] دوشونمک § قوه
فِکَر | مفکره . ذهن . خاطر :
فِکَرَت | (فکرمه کلیور) §
دوشونیلن شی ،
دوشونجه . جمی (افکار) .

{ [ف] برنجیسی (افکن) ،
فِکَن | ایکنجیسی (افکنده)

فِکَنده | نک مخفیدر . معناری
برنجی قسمک (۱۴۷)

نجی صحیفه سنده کوسترلشدر . اورایه
مراجعت اولنه .

{ [ایتالیا نجه دن] اینجه
فِلَامَا | اوزون باندیره ، بایراق

فِلَانْدِرَه | که ترکیبه سی (آلاو)
اولدینی (لهجه) ده

بیان اولنیور . مزراغه و کبیلرده
دیرکلرک تیه سنه چکیلان اگمز .

اوزون بایراق دیمکدر § بیوک عسکری
تعلیملرده و مهندسلرک مساحه اراضی

وخریطه تظلمنده مواقعی تعیین و اراثه
ایچون مزراق اوجنده یره رکز
ایندکبری علامت ، نشان .

{ [ایتالیا نجه دن] نیه
فِلَاوْطَه | مشابه برنوع چالنی .

{ [ع] جواهر ارضیه ، قال
فِلْزَا | اولامش خام معدنلر . جمی

(فِلِزَات) درکه آلتون ، کوموش ،

دھنك هر شيشي تيز آ كلايشي ديمكدر .
(غَبَاوَت) كَ صَدَى .

فَعَالٌ { [ع] (فعل) كَ جَمِي :
(بَدَفَعَالٌ) = ايشلرى كوتواولان

فِعْلٌ { [ع] ايش : (فعل ممدوح ،
فعل مذموم) § زمانه تعلق
ومعنايه دلالت ايدن كله : (فعل ماضى ،
فعل لازم) ، (فَعْلًا) = سوز ايله
دكل ايش اوله رق ، ايش جهتيه .
(فَعْلِي) = فعله منسوب : (جمله
فعليه) ، (فَعْلِيَّات) = ايشلەنلن
ايشلر ، شيلر ديمكدر :

فِعْآنٌ { [ف] اضطراب ايله باغروب
چاغرمه ، فرياد .

فِقْدَانٌ { [ع] يوق اولق . (فقدان
اشيا) .

فِقْرَاتٌ { [ع] (فقره) كَ جَمِي :
(فقرات لطيفه) .

فِقْرَةٌ { [ع] جمله كلاميه : (امر
حكايه ، قصه ، ماحال :) فقره
خوان) = حكايه اوقويان ، سويله بن .
{ [ع] فى الاصل بر شيشي كر كى
آ كلايوب بيلمك معناسته در .

بعده علم دين و شريعتده علم اولمشدر .
علم شريعت ، شريعتك اصوله واحكاي
ديمكدر : (علم فقه ، اصول فقه) .

فِكَاذٌ { [ف] (اَنكَار) غفنى .
مكتابمك برنجي قسمك

عن اخق يعنى جناب حقك اميرنجي ترك
ايشك . كساه ايشله مك ديمكدر :
(مسق و نجور) ، (فسوق) جَمِي .

فِصَادٌ { [ع] قان آلق ، طاماردن
قان چيقارمق .

فِضَّةٌ { [ع] كوموش : (فِضَّةٌ خَالِصَةٌ) .

فِطَامٌ { [ع] جوجنى سوتدن كسه :
(وقت فطام) .

فِطْرٌ { [ع] اوروج آجق ، آجان :
(عيد فطر) = رمضان
بايرامى . (صدقة فطر) = اوروج
آينك نهايتده جناب حقه شكر ايجون
وجه مشروع اوزره ويرتلن صدقه دركه
(فِطْرُهُ) تعبير اولور .

فِطْرَتٌ { [ع] خلقت ، طينت يعنى
ياراديلش : (مظهر
اوندي بونجه الطافه قارشى فطرتده
موحود اولان دنائى اظهارايتدى) §
قوة فاطره مقامنده ده قوللايلير .
(فِطْرِي) = طيبى ، جَبَلِي . (فِطْرَةٌ) =

فطرى اوله رق ، ياراديلش جهتيه .
فِطْرُهُ { [ع] بالاده كى لفظ ايله بو
كله بردر . لكن لسائزده
آبرى آبرى كوسترمكه لزوم واردر .
صود رمضانك تشكرى ايجون بايرامدن
اون وجه شرعى اوزره فقرايه ويرتلن
صدقه ديمكدر .

فِطْسَةٌ { [ع] ذهنك تعلق ايتديكى
سنه يادراك حصوصنده كى
حدود استعدادى كه ذهن آجقلى ،

بر قوماندانك معینی افرادی : (فرقه
عسکریه ، فرقه مرکزی) .
(فرانسجه سی Français) **فرَنك** فرانسه منسوب ، فرانز
دعكدر . عربجه (افرنج) دن قس
وتحریر اوئشدر .

(فرانسجه دن Fret) **فِرَه** تجار
کیلرینه اشیا نقل ایچون
ویریلن اجرت ، تول || تجار کیمك
تماماً ویا قسماً استیجاری || برکمی به
اجرتله یوکلە تیلن اشیا ، حموله .
(Frétin) = باقی قالان مال ، دو .
کوتی ، سوپورتی مال .

(ف) **فِرِيب** آلدایمی معناسنه
اولان (فریفتن) مصدرندن
فعل امردر . لسانزده مطلقاً ترکیب
ایله قولانیلیر . (دَلِیْرِیْب) = کوکل
آلدایمی . (نَكْهَفْرِیْب) = (نَظَر
فریْب) = کوز آلدایمی . (اَبْلَهَفْرِیْب)
= احمق آلدایمی . (مَشْتَرِیْ فِرِیْب)
آلیچی آلداتان .

(ف) **فِرِیْقَه** آلداتلش ، آلداتلش :
(فرشته دل) .
« یار قدیم صادم آ هرچایی بن سنی »
« ایتدی بی فریفته وعد وفارک »
{ بهجت }

(یونانجه دن) **فِرِسْتَان** قادیلره
فِسْتَان مخصوص برنوع لباس .

(ع) **فِسَق** فسالق معناسه در .
فِسَق اصطلاح شرعده خروج

سوی وآلاری قیلشان) ذاتاً نادر
قولانیلان بولفظ برار زمان سوکره
بوستون مهجور ومتروک اوله جقدر .
فِرِشْتَه { [ع] مَلَك : (فرشته
فِرِشْتَه) خصلت } = ملك خویلی
(فِرِشْتَكَاَن) = ملكلر . فاك فتيحه
ده لفتدر .

(ع) **فِرَعَوْن** قدیم ملوك قبطیه
مصریه نك علم مخصوص .
صیدرکه حضرت (موسی) علیه السلامه
ایمان ایچین (ولید بن مصعب) بونلر
دنذر . صاحب کبر ونخوت یعنی متکبر
عنود حقنده ایراد اولنور . جسی
(فِرَاعِنَه) دو .

(ع) **فِرَق** (فرقه) نك جسی ،
براردونك اقسامی : (فرق
عسکریه) .

(ع) **فِرَقَت** (فِرَاق) صکی
آبریلق :

(فرانسجه سی Frégate) **فِرِغَاتِیْن**
در . ایچنده ایکی یا نلرینه
سیره ایله طویلر موضوع اولان بیوك
برنوع سفینه حربیه . برلفت کتابنده
(انگلیزجه دن) دیه کوسریلور .
(قاموس فرانسوی) نك (۱۰۹۰)
نجی صحیفه سنده « عربیدن مأخوذ »
دینیلور .

(ع) **فِرَقَه** بولوك ، برطاق خلق
S فریق رتبه سی حائز

ف

فَراش { [ع] دوشك ، پاتاق :
 فراش (فراش و صلت ، فراش
 راحت) ، (اسیر فراش) = یاقاده
 بولتان خسته (هم فراش) = زوجه .

فَراق { [ع] آبریلق ، هجران :
 (سوزش فراق ، درد فراق) .

فَرائق { [فرانزجه دن Frane]
 تقریباً درت بیج غروش
 قیمتده برفرانسز سگاسی .

فَراَن ماسُون { (فرانزجه دن
 (Frane-magon)

زبانزدی (فارماسون) فرانماسونلق
 طریقته داخل بولتان آدم ؛ ترکیده
 یوزوق اعتدالی ، منکر معناسنده
 قوللانیلور .

فَراوان { [ف] بول ، چوق : (نقد
 فراوان ، عمر فراوان) .

فَردوس { [ع] جنت - عالده اوامر
 دینی اجرا ایله رضای
 الهی بی تحصیل ایدن انسانلره آخرتده
 موعود اولان قرارگاه ابدی . (فردوس
 آشیان) = قبری جنت اولان § لسا -
 نمزده بوستان ، باغچه معناسنده قوللا -
 نیلماز .

فَریستاده { [ف] رسول ، پیغمبر :
 (فَرِیستادگان) =
 پیغمبرلر § کوندلش : (فَرِیستاده

فَته { [ع] طائفه ، گروه ، جماعت :
 (فَتَّة قَلْبَلَه) اکثراً مقام استحصال
 واستخارده قوللانیلور . جی (فَاَت) .

فَتراک { [ع] آتک ترکیسی ، ترکی
 قایشی ؛ اگرک آردنده کی
 ناصه .

فَتن { [ع] (فتنه) نک جسی :
 (چشم بر فتن) .

فَتنَه { [ع] شقاق ، غوغا .

فَخام { [ع] (فخیم) کجی ، اولور ،
 بویوکلر : (وکلای فخام) .

فَدیَه { [ع] خلاص ایچون ویریلن
 آقچه ، جان قورنارمه آقچه سی .
 (فدیة نجات) .

فَراز { [ع] قاجق ، صاووشق :
 (فرازه قدم باصق) ،
 (فراری) = قاجاق : (عسکر
 غراری) .

فَراز { [ف] یوقوش : (فراز و
 فریز) = یوقوش اینیش
 § بالا ، رفیع ، یوکسک : (فراز
 عرش ، فراز آسمان) .

فَراست { [ع] شدت ادراک ،
 روش وحالدن سرعتله
 آکلامق : (اهل فراست) فتح فا
 ایله یاکلشدور .

(فیض میاء . فیض نور) § کمال تمی
 و تجدد : (فیض چهار . فیض جن)
 § علم و معرفت : (ازدیاد فیض و عرفان)
 § معنا ایلم به مک - ترقی - (فیضاب)
 = فیض بولیجی . بولان § حکیت
 روحانیه . صفای روحانی : (فیض
 عبادت ، فیض صحر) ، (فیضاک)
 = فیض . (فیض بخش) = فیض
 و بریجی . فیض باغشلاچی . (فیض
 رسان) = فیض ایرشد بریجی . (فیض
 افزا) = فیض آرتیرجی . (فیض
 آور) = فیض کتیرجی . (فیض فیض)
 = فیض ایله طولو اولان . جسی
 (فیوض) در .

« دل زنده فیض شمس نریز »
 « فی باره خامه شکر ریز »
 { شیخ غالب }

فِضَانُ { [ع] صوİK آرتوب
 طاشمه سی ، جوشمه سی :
 (فیضان میاء ، فیضان نیل - دره نک
 فیضانی) .

فِیْقَا { [ع] دوز - بیوک صحر
 موسز قوملو جول .

فِیْلَسُوف { [ع] عب حکمت .
 فیلسوف { حکیم - ذات حکمت
 سات § عقائد دینه دن عاری اولان .
 دینیز - دهری :

« بلکه قانون سخنده ، حل و عقد نکته ده »
 « حکمت فکر و خیالک فیلسوف اکبری »
 { نفی }

فَهْم { [ع] فهم ایله متصف اولان ،
 آستلایشلی - آستلایان .

« سخن اولدرکه بلا واسطه طبع سلیم »
 « اوله مقبول دل نادره سنجان فهم »
 { نفی }

فِیَاض { [ع] زیاده فیض و بریجی ،
 ویرن : (فِیَاض مطلق ،
 فِیَاض ازل) = الله ذوالجلال .

(فِیَاضَه) = فِیَاضه لایق صورته :
 « فِیَاض ازل ، موجد کل ، مصدر عالم »
 { نفی }

فِیْقَا { [ع] « فِیْقَا » نک جسی ،
 موسز جولر ، صحرالر .

فِیْضَل { [ع] حق ایله باطل بینتی
 فرق و تمیز ایله اولان حکم ،
 قرار - (ویرمک ، بولق) ماده لر یله
 قوللایلیر . عربیده ایکی نسه آرافنی
 آیران شیده اطلاق اولنور .

فِیْض { [ع] فی الاصل صو طاشوب
 آتقی ، برنسه چوغالقی

معناسته در . معانی سائره آتیه بو
 معنادن استخراج اولمشدر . نفس انسا .

نییه واقع اولان الفاآت معنویه : (فیض
 التسی - فیض ربانی ، فیض ازل) §

تأثیر : (فیض عشق ، فیض محبت ،
 فیض انفس ، فیض باران) § ین

وبرکت ، بولق : (فیض واحسان) ،
 (باران فیض رسان - فیض محمولات)

§ احاطه ، ظهور و تجلی : (فیض
 استعداد ، فیض حسن) § آرتقی ، چوغالقی

{ [ع] عجله ، جان . (فَوْرًا)
فَوْر = { سريماً (عَلَى الْفَوْرِ) =
 على العجله ، بردنبره ، چار چابوق .

{ [ع] قابنامق ، فشقيرمق .
فَوْرَان { ماديات و معنويانده قوللا
 نيلير : (فوران آب ، فوران دم ،
 وولقانك فوراني) .

{ [ع] مقصوده ايرمك ، خلاص
فَوْر { بولمق : (فوز و نصرت)
 استمالی حسابه منحصر در .

{ [ع] اوست ، اوست طرف .
فَوَق { ماديات و معنويانده قوللا .

نيلير : (تصورك فوقنده) ، (فَوَقُ الْحَدِّ)
 = حديدن اوستون ، پك زياده
 (فَوَقُ الْمَادَّةِ) = مادتك اوستنده .

كوريله من . (مَافَوَق) = اوست ،
 اوستنده بولان (فَوَقَاقِي) = يوكسكده ،
 اوستنده اولان : (بناتك قسم فوقاينسي) .

« بيك مهاجم قارشى چيقمشكن لواي خامه مي »
 « ديكندى طبع عالم سحر الياتك فوقه »
 { معلم ناسي }

{ [ع] پك زياده آسلاييجي .
فَهَام { آسلايان ، پك ذكي .

{ [ع] آسلاامق . (ايتك)
فَهَم { و (اولمق) ماده لريله
 قوللاييلير :

« فهم اولمز نكته شرح و بيان حسن و عشق »
 { جورى }

« بن نه يازدم سن نه فهم ايتدك غريب افسانه دره »
 { معلم ناسي }

{ [ع] (فائده) نك جى :
فَوَائِد { (فوائد كثيره) مفردينه
 ده باقلى .

{ [ع] (فاحشه) نك جى .
فَوَاحِش { اوماده يه باقلى .

{ [ع] (فَاخِرَه) نك جى .
فَوَاحِر { اوماده يه مراجعت اولنه .

{ [ع] « فارس » نك جى .
فَوَارِس { آتولر ، پنيچيلر .

{ [ع] قابنامق ، فقيه ،
فَوَارِه { اينچندن سو فشقيران مصتبح

بورو طرزنده شيله اطلاق اولنور :
 « آب دروي فيض جوان اولنه عنوانم نه وار »
 « حاك پاك معرفندن فشقير فَوَارِهيم »

{ معلم ناسي }

{ [ع] (فاكه) نك جى .
فَوَاكِه { ميوه لر ، يمشلر : (فواكه
 لايذه) .

{ [ع] برشيتك آندن سوكره
فَوْت { حصول و ادراك ممكن

اوليه حق صورتده الدن چيقوب كيشه .
 سى و يتلوب قاجيريله سى : (فوت

فرست ، فوت اسر) ، (ايتك ، ايله مك)
 ماده لريله قوللاييلير { اولوم : (فوت

ناكهاى ، فوت نجاتي) .

{ [ع] بولوك ، طاقم ، جماعت :
فَوَج { فوج فوج = بولوك بولوك .

(فَوَجَانُوج) = طاقم طاقم ، آقبن
 آقبن . جى (اَفَوَاج) .

کوج شیلری یاپان ، (پُرَن) = هر
 شیشی یاپان ، (قن) کله سنک عربیده
 اولدنی کی لسانزده بر آدمی معامله ده
 آلدانیق مناسنده استعمالی شایع
 دکلدرد بر لغت کتابنده او یولده
 تعریف ایدلی خطا دده لسانزده مثلا
 (فلانک قندینه آلدانامیلیر) دیزیلیر
 لکن (فلانک فتنه آلدانامیلیر) اصلا
 دینلمز . (فَنَد) = حيله ، دسیسه ،
 مکر ، دك ، مناسنده در .

فَناءُ { [ع] یوق اولق ، یوقلق .
 (یوقلق) مصدر یله قوللایلیر :

(فَنایاب ، فَنایَدِر) = فنا بولیجی ،

فنا بولان ، (دار فنا) = دنیا .

(آغوش فنا) = هزار . (فَنای الله)

= تجرید ، علاقی دنیویه بی کلیا قطع

ودرگاه احدیه توجه تام ایله استغراق

حالی { اَینک ضدی ، کوتو : (فنا

شی ، فنا آدم ، فنا سوز) ، (فنالق)

= کوتولک : (عالمده انسان کامل

کیمسه یه فنالق ایتمکی خاطر ندن کچیر من .

بالعکس هر که ایلمک ایتکمالدیر) .

« فنا بقایه مقابل عدم وجوده ردیف »

« جهان یوق اولده مانده شمع وار اوله لی »

{ حای }
 « کوسترمیه حق فنای عشقک »
 { اکرم }

{ [ف] مکر ، حيله ، دسیسه ،
 قَنَد } دك : (قادینک قندی ارکی
 بندی — مثل مشهور) .

فلك اعظم که متقدمه کوره طوقوزنجی
 طبقه سایدکدر { زمان ، دهر ،
 اجل ، دنیا کی مختلف معنارده و
 احکام وقایع و شئونک معطوف علیهی
 اوله رق استعمال اولتور . (فَلَکِیَّات)

= سما و نجوم دن بحث ایدن علم مخصوص .

{ [ع] آغیز : (فَم نهر) =

فَم { جای آغیزی . (فَم لطیف ،

فَم نازک) = کوزل آغیز ، (کَلَم

= آغیزی کل کی اولان ، (غنجه فَم)

= آغیزی غنجه کی اولان . نظمه

تشدید میم جائز در . جسی اولان

(اقام) قوللایلماز .

« بهاری نیلرز اول کلهزار غنجه فک »

« کولوب آچلمسی بیک نوبهاره دکیزی »

{ نائل قدیم }

{ [ع] نوع ، چشید ، درلو .

فَن { بو مناده اکثر یا جسی اولان

(فُنون) قوللایلیر { معارف بشریه

بک عملیات ایله تحصیل ایدن قسی ||

هنر و صنعت ، علومدن برشعبه : (ارباب

فن ، فن جراحی ، فن بیطری ، فن

تصریح ، فن زراعت ، فن کیمیا)

جمع اوله رق ده قوللایلیر : (فنون ریاضیه ،
 فنون طبیعی) (فَنّا ، بِالْفَنِّ) = فن
 واسطه سیله فن ایله . (فَنِّی) = فَنّه
 منسوب دیمکدر : (مسائل فَنّیه ،
 حقایق فَنّیه) ، (هزار فَنِّ) = هر
 شیخ آشنا اولان ، صنعتجه اجرایی

فَلَاحَتُ { [ع مؤنث] مصیبت ،
معناری افاده ایدر . عرییده بولنایان ،
قوللانیلمایان بولکه نك لسانغزده
(نزاکت) کی استعمالنه احتیاج قوی
واردر . (فَلَاحَتَزَدَه ، فَلَاحَتَدَبَدَه)
= کرفنار مصیبت اولان . بولنرک جمی
(فَلَاحَتَزَدَکَان ، فَلَاحَتَدَبَدَکَان) در .
فَلَجُ { [ع] (نزول) دینیلن اینمه
فَلَجُ عُلَّتْی . اعضای بدنک حرکات
طبیعیه دن محرومی .

فَلَسَفَه { [ع] حکمت معناسنه
فَلَسَفَه { مستعملدر . بومناسبتله
اعظم حکمادن هر برینک مسئوک و
متخذی بولان اصول حکماییه اطلاق
اولور . مثلاً (ابن سینانک فلسفه سی ،
شیخ الاکبرک فلسفه سی ، ده قارتک فلسفه
سی) کی { حکمت اخلاق ، آداب ،
طبیعیات ، السیات قسملرندن مرکب
علم مخصوص { برشیتک ، بر علمک
حکم وحقایقندن بحث ایدن علم مخصوص :
(فلسفه دینی ، فلسفه اخلاقی ، فلسفه
تاریخیه) ، (فَلَاسَفَات) = علوم حکمیه .
فَلَقُ { [ع] صباح آیدینلنی {
طومروق .

فَلَکُ { [ع] مدارالنجوم اولان
(کوك) دیمکدر . جمی
(افلاک ، فَلَک) در ، برنجیسی قوللا .
نیلیر . (فَلَک الافلاک) = فَلَک الاعلی ،

{ قورتارمه : (رَهَنک فَنَک) { چکه :
(فَلَکِ اعلی ، فَلَکِ اسفل) .

فَلَاحُ { [ع] فوز و ظفر ، نجات
او خلاص معناسنه در :
(ابونک خبر دماسنی آلمایان فلاح
بولماز) یالکیز (بولق) ماده سیله
قوللانیلیر :

« فلاح بولدی راه طلبیده بنلک ایدن »
« سکا سن اولنک اومسلکده راهزنلک ایدن »
{ لا }

فَلَاحُ { [ع] اهل فلاحه ، چفتجی ،
فَلَاحُ { اکینجی : (آفریقا فَلَاحُری
چالیشقانقله مشهوردرلر) .

فَلَاحَتُ { [ع] چفتجیلک . اکینجیلک :
(آنا طولی ایچون ائ
بیوک مدار عمران وسعادت فلاحتدر)
فصیحی کسر (فا) ایله در .

فَلَاحُ { [ف] طاش آتمه مخصوص
فَلَاحُن { آلت ، صابان : (فَلَاحُن)
صورتنده ده قوللانیلیر :

فَلَاسَفَه { [ع] « قبلسوف » {
جمی . اوماده یه باقلی :
(فلاسفه یونانیه) .

فَلَاطُونُ { [معرب اصل] (پلاتون)
فَلَاطُونُ { درکه مشهور حکیم
یونانیلک لقیدر . لسانغزده هم بو
صورته ، هم (افلاطون) طرزنده
قوللانیلیر . کنایزک برنجی قسمک
یوز قرق یدنجی محیفه سنه مراجعت
اولنلی .

فقاره لری حاوی اولان «طرف اقدس
جناب رسالتنا هیدن حضرت امام
«علی» رضی الله عنه ویریلن قلیجک
اسی. کسر فا ایله تلفسی یا گلدردن»
«هر علی حیدر دکل هر سیفه دیمز ذوالفقار»
{ لا }

فَقَاهَتُ { [ع] علم شریعتک عالی
یعنی علم فقیهده رسوخ
صاحبی اولوق. (فقاها تو) = مقبله
مخصوص عنوان رسمی .

فَقْرُ { [ع] یوقسوالق. زکورتک
فقیر { محتاجلق : (تقر دم)
قانسزلق علی .

فَقَطُّ { [ع] «فا» ایله (قط)
دن مرکب اداب استدرک .
بعضاً معنای حصری ، یعنی (بالکسر)
معناسنی حاوی اوله رق قوللانلیله .

فَقِيزُ { [ع] محتاج. عاجز. یوقسول،
دیلجی (انه) =
فقیرجه سه ، یوقسول اولانه باقیشه جق
طرزده . بعضاً مقام تهنیده ده ایراد
اولور :

«بوقفیرک بعض آثاری دل زارم کی»
«بولامشدی جامه بکرنک ایله حسن نظام»
{ لا }

فَقِیهُ { [ع] فقاها تله متصف ، علم
فقیهده عالم و متشرع اولان .
جی (فقا) .

فَلْکُ { [ع] آیرمه ، قوبارمه :
(لک انتساب، مهرک فکی)

فَطُوْرُ { [ع] اوروج آچه جق سنه .
فَطِینُ { [ع] فطانتلی ، ذهنی برشیعی
چابوق وایی ادرالک ایدیحی ،
ایدن : (شو جوجق یک فطین، تذکره
فطین) .

فَطَاظَتُ { [ع] قابالق، یوغونلق،
سرتلک ، کوتوسوز .
لولاک : (فطاظت لسانیه) .

فَعَالُ { [ع] اوشه نمیوب زیاده
ایشله بن ، ایشله عی. جوق
چالیشان، چالیشیجی (مرد فعال) =
چالیشان آدم (فَعَالَه) = چالیشقانه .
سنه (فعال لا یرید) = ایستدیکنی
ایشله بن جناب حق .

فَغْفُوْرُ { [ع] چین حکمدار لرینک
علم مخصوصی : (فغفور
چین) ، (فغفوری) = حکمدار
مذکورده منسوب || چین معمولات
ترایه سندن اوانی به اطلاق اولور .
بیاض چیچکلی سنه (خطائی) دینلیله :

«نشئه امید ایستدیکک ساغرده سندن غمیلدر»
«برطوقون بیک آه دیگله کاسه فغفور دن»
{ عالی }

فَقَارُ { [ع] «فقاره» نک جی ،
آرقده یاغریندن قوبروق
صوقنه قدر استیف استیف دیزیلی
اولان قابورغه کیکلری . (ذوالفقار)
= بدر ملحه سنده اغتنام اولنوب

فضل سنك نعمت بكا — سنان پاشا)
 § علم ، هنر ، معرفت :

« كندی فضلندن اولور عنون دل عالی تبار »
 « ایلز دیکر لرك فضلیله اصلا اقتخار »
 { بوا لومتر جی - ناجی }

فَضْلَاتُ { [ع] (فَضْلَه) نك جی ،
 فقط (قاذورات) معنا -
 سنده ده قوللانیلیر .

فَضْلَه { [ع] زائد ، زیاده ، آرتیق :
 (فضله حاصلات ، فضله اشیا) .

فَضْلُ { [ع] رذیل ، رسوای
 بمعنای معانسه در .

فَضْلَه { [ع] رسوایی موجب
 اولان ماده ، ایش .

فَضْلِتُ { [ع] انسانك یارادیلشده کی
 ایلک ، ایلخی ، تعبیر

دیگر له برشیک ویا برشخص خیر ،
 حسن ، علم و معرفت کی بر فضل جهتیله
 دیگره تفوق و رجحانه سبب اولان
 حالت : (فضیلت پرور ، صاحب فضیلت ،
 فَضْلَمَنْدَ) = فضیلتی دیمکدر . جی
 (فضائل) .

فَطَانَتُ { [ع] ذهن آچیقانی ، ذهنك
 یارادیلش اقتضاسیجه بر
 شیشی چابوق وایی آکلامق خصوصنده کی
 استعدادی .

فَطِيرُ { [ع] اولماش ، مرتبه سنی
 بولامش شی || خصوصیه
 هنوز مایه لالامش خیر : (خیر الفطیر)
 = مایه سز آتمك .

فَصْلَه { [ع] فی الاصل آدمك اقربا .
 سنه اطلاق اولتور .
 اصطلاحده خواص عمیره سی فرقت
 بولان نباتاتك هیئات مجموعه سی دیمکدر .
 جی (فَصَائِل) .

فَضَاءُ { [ع] اوجی بوجایی بولنمایان
 بوشلق ، کائناتك صوگسز
 اولان کنیشلی : (فضاء نامتاهی ،
 فضاء بی حد) § کنیش محل ، مکان :
 (فضای فیض) § کنیش ، آجیق
 صحرأ ، او . : (فضای عن) ، (فضا
 نورد) = اووه ده کیدیجی .

« ای فضا دلتك اولور دم بی تناهی اولسه كه »
 « كوكلك جولانكه حیرتیناهی اولسه كه »
 { لا }

فَضَائِلُ { [ع] (فضیلت) ك جی ،
 افرادك مدار تفوق و
 تمیزی اولان اوصاف جهله . (فضایل)
 صورتنده یا زلاملی : (فضائل جیهله ،
 ارباب فضائل) .

فَضَاحَتُ { [ع] رسواییك ، كشف
 عیوب و مساوی صورتیه
 وقوعه اولان رسواییك : (فضاحت
 لسانیه ، ارباب فضاحت) جی (فَضَاحِی)
 در . عربیده (فضاح) صورتنده
 تحریر اولتور .

فَضْلُ { [ع] (نقص) مقابلی ، زیاده لك ،
 حریت ذاتیه : (صاحب
 فضل) § کرم ، عاطفت ، احسان :
 (اکر ازله بی قولغه قبول ایتدگسه

فَصَال { [ع] هر کسک عیب و قصورین عینک طولایوب فصل و ذم ایدن: (فَصَال بدخصال).

فَصَد { [ع] قان آله: (فصد و بجات).

فَصَل { [ع] آبرمی: آبرمی. (فصل وصل مقابلی) { حق

و باطل پیسی آبروب حکم اتمک: (فصل دعوی، دعوانک فصلی) { ذم و غیبت، آدم چکیشدیرمه. بومعنالرده (اتمک،

ایله مک) ماده لرله قوللانیر: (حاکم دعوائی فصل ایتدی. آدم فصل ایتکدن باشقه هنری یوق) { برشتک دیگر.

لرندن آیری، باشقه اولان قسی: (کتابک فصل اولی: فصل الفاء، بر سنه درت فصلدر، فصل ربیع) {

مقامات موسیقیدن هر بری: (نیاوند فصلی، حجاز کار فصلی) بومعنالرده

جی (فصول) در { ترک عطف یعنی کله لر، ترکیلر، جمله لر آره سنده عطف و تشریک ادواتی بولتماق:

(فصل الخطاب) = خطاب فاضل، ایکی کلام بینتی فصل ایدن (اما بعد، بعد ذا) کبی سوزلر، (فصل الجسد) = وجودک اویناق یرلری:

«کلسون بهار فصلنی سیرایله بلبک» { لا}

فَصِیح { [ع] فصاحتله متصف: (فصل الخطاب) = خطاب فاضل، ایکی کلام بینتی فصل ایدن (اما بعد، بعد ذا) کبی سوزلر، (فصل الجسد) = وجودک اویناق یرلری:

«کلسون بهار فصلنی سیرایله بلبک» { لا}

{ خیشلی. شیرتی: (مشافش دریا، مشافش خلعت، مشافش دامان).

فَشَان { [ذ] (افشان) مخفی. ترکیب ایله صاجی. صاجان معناسنده قوللانیر: (آتش فشان، زرفشان).

«ای شعر ترم اشکم ایله هم جریان اول» «سینه مده کی نیران بغمه رشحه فشان اول» { «پارتی» دن ترجمه - معلم ناجی}

فَص { [ع] یوزوک طاشی: (فص نکین) جی (فصوص).

فَصَاحَت { [ع] فی الاصل سوتک کوپوکی کیدوب خالصی قاتی، برسنه شایه دن بری اولقی معناسنده. بومناسبتله سوزک آجیق،

دوز کون، خطادن عاری اولسنده قوللانیلشد. اصطلاح فن معنایده کلمه ده تنافر حروفدن، غرابندن،

قیاسه مخالفتدن و کلامده کلماتک فصاحتله برابر ضعف تألیفدن، تنافر کلماتدن سلامت دیمکدر { کلامده، متکلمده

اوسورتله تجلی ایدن حال: (فصاحت متکلم)، (فصاحت پرداز) = فصاحتله سوز سوبله یین.

فَصَاد { [ع] قانجی، قان آلیجی: (نیشتر فصاد).

«درد مند کنه خار رهک نافعدر» «نه قدر اتقم ایسه خسته یه نیش فصاد» { نابی}

نیلیر : (قساد معده) § قاریشقلق §
 بطلان : (قضیه تفسادی) § قنالق .
 (صلاح) مقابلی : (عالم کون و فساد)
 = دنیا .

فسان { [ذ] بیلکی طاشی : (سنک
 فسان) فسان § حکایه ، ماصال :
 (فسان و فسون ، فسان فسوس) .

« یاره الماسدر سنک فسائی نیلر اول »
 « چرخه چکمه بردخی شمشیر والا کوهری »
 { نفی }

فسانه { [ذ] (افسانه) مخفی ،
 حکایه ، ماصال . اوماده یه
 باقکلز .

فسخ { [ع] حکمیز براقق ،
 بوزق ، بوزلق : (فسخ)
 شرکت ، فسخ مقاوله ، فسخ عقد §
 حکام استینافیه تیک حکام ابتدائیه دن
 صادر اولان احکامی قانونه توفیقاً
 بوزمی : (اعلام ابتدائیک فسخی) .
 فسده { [ع] فاسد) ک جی ،
 مفردینه ده باققی .

فسقه { [ع] فاسق) ک جی ،
 کناه ایشله نیلر .

فسیح { [ع] کنیش ، آجیق :
 (صحرای فسیح ، ساحه
 فسیحه) ، (میدان فسیح دهر ایچنده
 اجاله چوکان قضا ایله یوورلانیلر بر
 طوب کبی آرامی منسلب وحالین حاله
 منقلب برووجود — حسب حال جای
 — سنبله ناجی) .

فشافش { [ذ] آتیلان اوفک
 فشافش : (فشافش تیر)

جوهره (فریده : فریده) اطلاق اولنوره
 جی (فراید) در .

فریضه { [ع] فرض اولان اوامر
 التسمیه : (فریضه حج
 شریف ، فریضه صوم) § لازم ،
 واجب : (عالمده انسان ایچون تحصیل
 علم و معرفت یک مهم فریضه در) §
 وظیفه ، بوج : (دعای حضرت
 سلطان جهان فریضه ذمت اهل ایماندر)
 جی (قرآن) در .

فریق { [ع] بریلوک ، برقم ناس
 فریق) معناسته اولان (فرقه) دن
 معناجه فرقیلدر . بولکه فرقه دن اکثر
 اولان جماعت بشریه اطلاق اولنوره .
 § فرقه قوماندانلی پایه سی کدرینه اولایه
 معادلدر : (فریق پاشا) ، (فریقین)
 = ابکی طاقم جماعت انسانی ، ابکی فرقه
 عسکریه : (تقابل فریقین) .

فریک { [ع] کاللی بولش دانه ،
 اوغولنه صالح بفسدای
 دانه سی : (فریک پلاوی . فریک آشی)
 آنطولیده معروفدر . یک مقبول اولان
 (فریک الماسی) = اولنون ، لندیلد الما
 دیملکدر .

قرای { [ذ] « آزا » مخفی .
 ترکیب ایله آرتیریجی ،
 آرتیران معناستنده قوللا نیلیر : (حیرتقرا)
 فساد { [ع] جورومک ، بوزلق .
 مادیات و معنویاتده قوللا

فَرَمَایش { [ع] امر ، سپارش ،
ایضا رلامه . (فرمایش
شال) تعیری معروفدر .

فَرَمُودَه { [ف] امر اولنان ، بیو-
رلش اولان . آرز
قولانیلیر : (بر موجب فرموده عالی) .

فَرَوَزْدِن { [ف] سَنَه جلالیه نك
ایلك آیی ، مارت :

« باغه رشك ایتسه روا روضه فردوس برین »
« اولقدر زینت وفر ویردی ینه فروردین »
{ باقی }

فَرَوَه { [ف] کورک ، مقبول حیوان
پوستی : (فروه سمور ،
فروه بیضا) .

فَرَهَنك { [ف] ادب ، هنر ، معرفت ،
عقل ، تمکین معناری

افاده ایدر § لغات فارسیه بی حاوی
کتاب معناستدهده قولانیلیر : (فرهنگ
جهانگیری ، فرهنگ شعوری) :

« نباشد اهل فضل وهیچ نداند »
« کسی که متصل فرهنگ نخواهد »
{ ابوالماتی }

فَرِیَاد { [ف] استمداد ایچون چیقاد
ریلان دیک سس ؛ یوکسک
سسله باغریشمق ، چاغریشمق : (فریاد
عاشقانه ، فریاد عنذلیب) .

فَرِید { [ع] نك ، بی نظیر ، اشی
اولمایان : (فریدالزمان ،
فریدالوزرا ، فرید عصر) § دیزلش
ایچی (عقد فرید) بردانه نفیس

(فرقد) وایکیسته بردن (فرقدان)
دینیر . یونلر داغما بولندقلری بردن
طلوع وغروب ایدرلر :

« اولسون ارکانی مرتب اول سعادتخانه نك »
« قوبماسون برطاشی کر قوبسه برندن فرقدان »
{ نفی }

فَرَمَا { [ف] بیوریچی ، امر ایدچی
معناسته ترکیب ایله قوللا-
نیلیر : (فرمان فرما) ، (حکمفرما) .

فَرَمَان { [ف] امر ، اراده ، بیورق ،
یرلیخ : (فرمان السهی ،
فرمان هایون ، والیک فرمانی ، قرعه
فرمانی) کویا بونک جی اولقی اوزره
استعمال اولنان (فرامین) غلط
فاحشدر .

فَرَمَانِبَر { [ف] تابع فرمان ،
مطیع ، متقاد معنا.
سنه در . (فرمانبری ،
فرمانبرداری) =
فرمانبرک ، فرمانبردارلق .

« یارب بونه قدرت که سراپای ممالك »
« فرمانبر شمشیر جهانگیر زباند »
{ عون }

فَرَمَانْدَه { [ف] حکمی نافذ
« پادشاه » ،
« شهنشاه » : (فرمان
فرمای اقلیم روم)
فَرَمَانَرَوَا
فَرَمَانِ فَرَمَا

و فرع) ، (فرعی : فرعیه) = اصل
اولیایوب فرع منسوب و متعلق بولان ،
جی (فرع) .

فرقه { ع } (وقار) مقابلی
خفیف مشربلك ، عفسر -
لق معنای در . (فرماز) = که و زه ،
خفیف مشرب آدم دیمکدر . لسانزده
بومعاده و تحریفه (فارفاره) طرزنده
قولانیلیر .

فرق { ع } آیرت . بشقه لق
علامتی ، ایکی شیک آرا .
سندگی باشقلی . مادیات و معنویاتده
قولانیلیر : (کوزتیه صوینک چاملیجه
صویندن فرق یوقدر ، بو سوزله او
سوز پیننده چوق فرق وار) آیرمیق ،
آیرلق : تمیز ایدلک . سجدک :
(بری برندن فرق اولمبور ، نیک
و بدی فرق ایتکدن عاجز)

« وفاسر اقریانک آشنادن فرقی وار یوقدر »
{ لا }

« فرقی وارد و قار ایله کبرک »
{ لا }

فرق { ع } باشک تپه سی ، باشده
صاحک آراقلاری :

« فرق ضعفاده ظل حقین »
« سلطانله حق بیلیر احقین »
(معلماجی)

فرق { ع } قطب شمالی به یاقین
فرق { ایکی کوکبدر که هر پرینه

(ایتک ، ایله مک) ماده لرله قولانیلیر :
(فرض ایدلم که اوله اوئش ، فرض
ایت که بویه سوله مش) (بالفرض) =
مثلا مقامنده قولانیلیر . (فرضی) =
اصر اعتباری . (فرضاً) = طوئلم که ،
اوله که . یوتعیرده رانک فتحیله استعمالی
یا کلدور .

« نورسک جرمنه یایان یوق ایش فرض ایدلم »
« یا سنک مرحتک چوقی دکل یادشیم »

{ نورس قدیم }

« ایتسه بالفرض کائنات انکار »

« سنی تصدیق ایدر بوقلب سلیم »

{ لا }

فرضیه { ع } تنویر مدی ایچون
ایراد اولتوب حکمی
قطعی اولمایان مسئله فیه . جی
(فرضیات) .

فرط { ع } شدت ، حدی تجاوز
ایله کیمک ، حد دن آشفینلق .

(فرط و افراط) = تقدیمده تجاوز .

فوق العاده لک . (تقریط) = تقدیمده

تفسیر ، کریمه مک دیمکدر ، مادیات

و معنویاتده مطلقاً مرصوب اوله رق

قولانیلیر : (فرط محبت ، فرط ذکا ،

فرط تأثر ، فرط غیرت) .

« صاحب فرط ذکا اهل کرامت کیدر »

{ لا }

فرع { ع } آغاجک قوی ، دالی

کبی براصله ایتنا ایدن هر

شی : (فرع اصله تابعدر) ، (اصل

(خرقه فرسوده ، جامه فرسوده)
عین معناده (فرسود) لفظی ترکیب
ایله استعمال اولنور . (فرسودگی)
= فرسوده لك ، اسكيشلك .

فرش { [ع] دوشه مك ، دوشه مك ؛
فرش } یا یق - یا یلق : (فرش
سجاده ، حصیرك فرش) مجازاً دخی
قوللانیلیر : (فرش جبهه ، فرش جبین)
❧ خالی ، كجه ، دوشك کی یره سربله .
جك اشیا : (فرش رنگین ، فرش
چمن) ❧ زمین ، یر : (فرش و فرش) .
« یوزخی ایتمش ایدی یانه فرش »
« بوقدر عزت واجلال ایله فرش »

{ خاقانی }
« شاه ملکوت فرش یایه »
« ماه جبروت فرش سایه »
{ شیخ غالب }

{ [ع] صوم وصالات کی }
فرض { اجراسی واجب ، ترکی کناه
اولان اوامر السیه . (فرض عین)
= اداسی هر فردده لازم اولوب بعض
افرادك اداسیله دیکرلرندن ساقط
اولمایان اوامر . (فرض کفایه) =
اداسی بالجمله مسلمینه لازم اولمایوب
بعض افرادك اداسیله دیکرلرندن ساقط
اولان اوامر ❧ لازم ، واجب معناسنده
سنده واکثریا (اولقی) ماده سیله
قوللانیلیر : (فلانك کوسر دیکر معامله
نازکانه یه قارشى اعاده زیارت فرض
اولدی) ❧ تقدیر ، تخمین معناسنده

فَرَدِیت { [ف] کذاك برلك ،
نكلك :
{ کنج پنهان کی تا اولدن }
{ ذاتی فردیت ایله قائم ایکن }
{ خاقانی }

فرز { [ف] شطرنج اوپونی طاشلرندن
فرز } مدبر منامنده اولان مهره :
« فرزی طرح ایتکه قادر کچینیر »
{ وهبی }
فرزانه { [ف] حکیم ، داشور ،
ذوقنون ❧ قود نفا .
نیه دن عاری ، آزاده مشرب آدم .

فرزند { [ف] اوغل : (درزند
ارچند) .

فرس { [ع] آب ، بارکیر . جسی
{ (آفراس) در .

فرسا { [ف] اسکیدیجی . بنیریجی ،
آشندیریجی . ترکیب ایله
قوللانیلیر : (جان فرسا ، طاقت فرسا ،
خرد فرسا ، تحمل فرسا ، غم فرسا) .

فرسخ { [ع] اوج میل طولنده
مسافیه اطلاق

فرسنگ { [ف] اولنور : (اسکدار
دن قاضی کوی بر

فرسغدر) مادیات و معنویاتده قوللا
نیلیر . معنویاتده اکثریا مکرر استعمال
اولنور . مثلاً (فلان صنعت ترسیمده
استادخی فرسخ فرسخ کچمشور)
دینیلیر .

فرسوده { [ف] آشینمش . یرا .
مش ، اسکیمش :

آیاغی اوغورلو (فرخنده رای) =
رای مصیب . (فرخنده فال) = فال
مبارک ، اوغورلو .

« بر بویله دم حرم و فرخنده خصوصاً »
« کیم ماحصل مدت عمر گذراندر »
{ نفی }

فَرْد { [ع] تَك ، اشی بولمیان :

« قلمه درد اهلی ای فرد صد »
{ خاقانی }

§ بی آمدن هربری : (فرد آورده)
بومعاده جی : (افراد) در § مصراع
اولمیان تَك پته (فرد) یاخود (مفرد)
اطلاق اولور § تَك اولان عدد :
(فردالفرد) = ایکی به تقسیم اوله .
مایان عدد .

« دکل تدبیر ایله بر فرد قادر عمو واثباته »
« سطور نسخه تقدیر کیمدر خامه اویدرمش »
{ قوجه راعب }

فَرْد { [ذ] یارین ، بوکونک ایرته .
فَرْد { سی ، اورکون : (اندیشه
فردا) = یارینی دوشونه ، دوشولش
§ قیامت : (تا بقَرْدَا) = قیامت قدره
« عاقله لایق می فردای فراموش ایلك »
{ سنبزاده وهی }

فَرْدَانَلْت { [ع] بَرَلک ، تکلک .
(واحد سین ، سرادقات لم یزلیده
فردایتله موصوف — تصرفات —
سنان پاشا) .

آچیقلق ویرجی ، کوکلك سورنجی
آرتیرجی .

{ [ع] مسرور ، شادمان
فرخ } معناسنه در : (فرخ)
دائماً « فخور » ایله
فرخان } برلکده (فرخان) بالکنز

قوللانیلیر : (فرح فخور) = مسروراً ،
مفتخراً .

« ایشته ازجمله سلامیه خطاب ایلیه رک »
« زیر دستان هایوتی ایندی فرخان »
{ نظیف }

فَرَحَت { [ع] مسرت ، سونج :
(حال فرحت) .

فَرَحْنَاک { [ذ] فرحلی ، مسرور :
(قلب ورحناک) §
مقامات موسیقیه دن برینک اسمی :
(فریخناک فصلی) .

{ [ذ] مبارک ، اوغورلو .
فَرَح { (فرخزاد) = یمن وخیلی ،
سعادتی اولان (فرحی) = میمنت ،
اوغورلولق :

« سقر مبارک اوله ای وزیر فرخ دم »
{ نفی }

فَرَحَال { [ذ] قیو برجی ، طولاً .
(شقی اولمیان اوزون ساج .

فَرَحْنَدَه { [ذ] مبارک ، مسعود ،
فرخنده } میستلی ، اوغورلو .

(فرخندگی) = مبارکک ، اوغور .

لوق . (فرخنده طالع) = طاللی
خیلی ، مسعود . (فرخنده پای) =

علاج اولهرق قوللانيلير: (فَصْلَهٗ
فَرِيُونَهٗ).

فَرُوتُ: { [ف] يك اختيار، پير،
قوجامش، بوناق: (مرد
فروتوت)، (فَرُوتُي) = پيرك،

بوناقلق: (فَرُوتُمانه) = بوناقله‌سه.
فَرَجُ: { [ع] غم و غصه دن، صيقتيدن
قورتلق: (الصبر مفتاح -
الفرج) = صبر فرجك آناختاريدير.

فَرَجُ: { [ع] في الاصل آراتق، ياريق
معناسه در. اصطلاحده
لسوانك عورت پري ديمكدور.

فَرَجَامُ: { [ف] عانت، صوڭ
نغم، فائده. لسانمزده
تركيب ايله قوللانيلير: (بد فَرَجَامُ)
= صوڭكي كونو، فنا. (بي فرجام،
نافرجام) = صوڭكز، ياخود فائده.
سز. (فرجامگاه) = قبر، مزار.

فَرَجُ: { [ع] برسيدن طولاي زياده
سوغمكله ويا برشيدن زياده
حظ ايمكله قليده حاصل اولان اشعراج
لاقيدهانه. (بولق) ماده سيله قوللا.

نيلير: (دگنز كنارنده كزيندم. فرج
بولدم)، (فرجبخش) = سوينچ
وبريجي. (فرج آفشان) = (فرج
فشان) = سوينچ صاجيجي. (فرج
آوز) = سوينچ كتيريجي. (فرج
افزا، فرح فزا) = كوڭله سوينچله

فَرَاغُ: { [ع] ترك اشتغال، ايشدن
چكلك س راحت، استرا.
حت: (كنج فراغ، كوشهٗ فراغ)
س ترك ايمك، براقق: (فراغ وانتقال
خري) س راحتك، آسوده لك:
(فراغ بال، فراغ خاطر).

فَرَاغَتُ: { [ع] « فراغ » صكي
راحت: (كوشهٗ فراغت)
س واز كچه، ال چكمه، ايشز قاله:
(كيتمكدن فراغت ايدييور، بوايشدن
فراغت ايتدي، حقتدن فراغت ايلاي)
س استقنا: (اظهار فراغت ايلاي).

فَرَاغُوشُ: { [ف] اونوچه، لسا.
نمزده هم يالگز، هم
ايمك، ايله مك « ماده لريله قوللانيلير.
نظم عجمه مخصوص اولان مخففاتي
تركبهده استعمال اولتماز.

فَرَاهِمُ: { [ف] طولايانه، طوليلو.
منظوماتده نادراً قوللا.
نيلمشدر:

« پيش حكمنده اوشاه رسلك »
« دامن اتيياده فراهمدر »
{ نظم }

فَرِيَهٗ: { [ف] سيمز، اتلي، بسيلي:
(كوسفند فريه) (فريجه)
= سيمزك، اتليلك.

فَرِيُونُ: { [ع] اصطلاحات نباتيه.
فريون دندر. بلاد خاربه
مخصوص بر نباتدركه جزء مؤثري
وجهي بر ضمندور. بعض امراضه

فَرَاخ { [ع] بول. کنیش، یاوان،
 آجی. } مادیات و معویاتده
 قوللانیلیر. (حاب قراخ) = کنیش
 حساب. بونی (فرخ) صورتده
 یا کلش یازماملی (فَرَاخ آستین) =
 یگی بول یعنی جواهرده، کریم دیمکدر
 (فَرَاخ دَسْت) = کذالك جواهرده،
 زنکین. (فَرَاخ رَو) = عجله یوریعی،
 کنیش یورین || وظیفه سی وحدتی
 تجاوز ایدن || سفیه. مسرف. (فَرَاخ
 کَام) = دولتمند، مسعود، بختیار
 اولان (فَرَاخ) = بولاق. کنیشلك.

فَرَادِیس { [ع] «فَرْدُوس» ك
 جی: }
 «کیم کورسه ایدر صفای تقدیس»
 «دینسون سکا اقدس الفرادیس»
 { لا }
فَرَاش { [ع] یایی، دوشه ییی،
 خدمتچی } کبه معظمه یی
 سوپورن:

«هر خام فرشی بر آینه عالم نما»
 «هر کزن فراشی براسکندر کیتی ستان»
 { نفی }

فَرَاشَت { [ع] کبه معظمه فرآشانی:
 (فراشت شریفه براتی،
 خدمت فراشت) .

فَرَاغَه { [ع] (فَرَعُون) ك جی،
 مصرئ قدیم حکمدار لری:
 (فراغنه مصریه) .

(گروفر) = بر تعبیر فارسیدر که
 قدرت و مکنّت، شان و شوکت دیمکدر.
 عوام پینده ییله قوللانیلان (گرلی
 فرلی) تعبیری یونندیر که شانلی، قدرتی
 معناسی افاده ایدر. (گر) = کاف
 فارسی ایله قدرت و مکنّت معناسه بر
 کله فارسیه دره. اشبوتعبیرده کی (فر) ی
 فرار معناسه اولان (فر) طن ایدوب
 باشقه درلو معنی ویرمک محض خطادر.
 بو (گروفر) باشقه، آشاییده ذکر
 اولنان (گروفر) باشقه در. برنجیسی
 بر تعبیر فارسی، ایکنجیسی بوتون
 عربیدر.

«ای خسرو جم جاه فریدون فر عالم»
 { نفی }

فَر { [ع] فرار، قاطع معناسه در.
 (گروفر) = میدان حربده
 (چرخه) دینلن صورتده دشمنه
 حمله ایدش: صالديرش دیمکدر. (گر)
 = لفظ عربی جنکده دشمن اوزرینه
 هجوم ایله استعمال سلاخ ایتدکدن
 صوکره صف حربه رجوع ایتک،
 قاطع صورتیه دونوب تکرار حمله
 ایله مک معناسه در.

فَرَايْد { [ع] «فَرِيْدَه» نك جی.
 مفردینه باقلى.

فَرَايْض { [ع] «فَرِيضَه» نك
 جی، مفردینه باقلى:
 (فرايض دینه) § ارباب استحقاقه
 تركه نك كیفیت تقسیم ییله یرن علم.

فَخِمَ { [ع] فخامته متصف، فخامتلی، رفیع القدر : (دول فخیمه)

(فَخِيَانَهُ) = فخیم اولاته یاقیشه جق

صورته، رسمیتده صدر اعظم و خدیو مصر ایله اجنبی پرئسیر حخته قوللا. نیلان تعیرات تعظیمه دندر : (ذات سائی فخیانه لری) .

قَدَاءُ { [ع] برشیک اوغورینه دکرلی برشی بذل و ترک ایتک، برشیدن و از کیمک. یومعنا ده (ایتک، ایله مک) ماده لریله قوللانیلیر : (فدا ایتدم، فدا ایلدی) § قربان معنا. سنده ده قوللانیلیر :

« سکا جام ده فدا بنده فدا »

{خاقانی}

« جائی راه حقه قیلدی فدا »

{لا}

قَدَائِي { [ع] جهاد فی سبیل الله ایچون فدائی فدای نفس ایدن عسکره (حرب فدا شیرلی)، (فدائی) طرزنده استعمالی غلطدر .

قَذْلَكَ { [ع] تیجه، خلاصه، اجمال : (لایحه نك فذلک مائی، فذلک لی اوراق تحقیقه).

قَرَّ { [ذ] نور، ضیا : (کوزینک قری سوعش، کوزلرنده قر قالمیش) § شکوه و زینت، شان و شوکت. مضاف و یا معطوف علیه اولدینی تقدیرده تشدید ایله استعمال اولنور : (قر سلطنت، قر دولت)،

فَحَدَ { [ع] اویلوق، بوط ایچی. اصطلاحات طیه دندر. قالچه ایله بالدرک مابینی اولان عضوه « اویلوق » دینیلیر .

فَخْرٌ { [ع] اخلاق و فضائل و احوال و مناقب جهتیه نازلانوب اوگونک، بوسورتله برآدمی دیگر لرینه تفضیل و ترجیح ایتک § مدار شرف و مغرت، کندیسیه افتخار اولنان، اوگونیلن : (فخر ایده جک شی، فخر الوزراء، فخر الادبا)، (فخر عالم) = پیغمبر ص علیه الصلاة و سلم ائندیز حضرتلری § تعظم، تکبر، اولولانه :

« نی، پاکیزه سخندن صکره »

« فخر عالم دیدی بشدن صکره »

{خاقانی}

فَخْرِي { [ع] فخر و شرفه منسوب؛ افتخار ایچون بلا اجرت ایضا ایدیلن وظیفه و مأموریت § او صورتله ایضای خدمت ایدن : (فخری شهبندرک، فخری کاتب، فخری اعضا).

فَخْرِيَّةٌ { [ع] شاعرك کندینی مدح ایده رک، اوگونه رک سويله. دیکی شعر : (حتی نفی، معنادی اولان فخریه دن سهام قضا قصا شونده دخی آیرلیدندن — کتبخانه — نفی) . جمی (فخریات) .

فَخُورٌ { [ع] يك فخر ایدمچی، زیاده اوگونمچی : (فرح و فخور، (فخورانه) = فخورجه سنه .

جَمْعُهُ { [ع] أَحْقَبُ كَيْفَ، مصیبت .
(فاجعه) یهده باقلى .

خَشَّاش { [ع] كَشَرُ الْفَحْشِ آدَم :
(آوباش خَشَّاش) .

خَاوِي { [ع] « فُحُوا » نَك جَمِ .
مفردینه باق :

« اترك آتشین فحواو بدر »

« جوق دل افروز نعلی خاو بدر »

{ لا }

خَشَاء { [ع] نَقَلَ وَعَقْلَكَ قَبُول
ایتمدیکى در حده حدی

متجاوز قول و فعل ، مشروح اولایان
لذا شد شهبانیه و زکات و بر مکه
اولان بخل .

فَحْص { [ع] بِرَشِيْطَةِ اِيْخِ يُوْزِي
فحص { آراشدیرمن . آرامق .

« تفحص » بوندن مشتدر .

فَحْم { [ع] كَوْمُور : (فحم معدنی) .

فَحْوِي { [ع] (معنی) دیشکدر که
کلامك سیاق و سباقندن

فَحْوَاء { ذَهَكُ اِتِّمَالِ اِيْده جكي
مدلول ، مألدن عبارتدر .

فَحَّاز { [ع] زِيَادَةُ اوْگُونجِي .
اوگونز ، کنندنی مدح

ایدیجی : (نفی فحَّاز) .

فَحَامَت { [ع] اولولق ، قدر و شانی
(فحامت) رفیع اولق . (فحامتلو)

= القاب رسمیه دندن اولوب صدر
اعظم ، خدیو مصر ، واجبی پرنسپر
حقنده قولاتیلیر .

فَقِي { [ع] يَكِيْت : (لَافَتِي الْاَعْلَى)
فقی { رضی الله عنه .

« بگزر رَوِشك حیدره بر شانلی فتاسین »
{ معلم ناجی }

فَقِيل { [ع] بَوَكْلَش ، بَوَكْلِي معناه
سنه در . ایپسکدن بویکوب

فَقِيْلَه { انواع قندیلارک ایچنده بولنان
(فقیل) که کسر ها ایله

زبانزد در . (فقیله کِسُو) = صاچ

اورکوسی (جَر فقیله) = طاغ کتانی
و حمام کیسه سنی دلك ایله وجود دن

چقاریلان بولک بولک کیره ده (فقیله)
دینیلیر .

« انجیلای رخی یاقده فقیل »

« سوندی قندیل زبور وانجیل »

{ خاقانی }

فَجَر { [ع] كُونُشك طَاوَعْدَن اُول
فجر افق شرقیده ظاهر اولان

قزبللنی ، طاف یریشك آغارمسی (فجر
کاذب) = شکل مستطیل ایله صباحه

قارشى ظهور ایدن ضیای محدود .
(فجر صادق) = دیکرندن سوکره

ظهور ایله آفاقه منتشر اولان ضیادر که
شفق سوکک دینیلیر .

فَجْرَه { [ع] (فاجر) نَك جَمِ .
فجره { اورایهده باقلى : (کفره فجره) .

جَمْع { [ع] الم واضطراب و یرن ،
جَمْع { آحیقل .

فَتَاوَى، فَتَاوَى { [ع] (فتوی) }
(فتاوی شریفه) .

فَتَحَ { [ع] آفتح . آچلمق : (فتح
باب ، چارشوی کیرک فتح
و کشادی) § اوستون اوقونق ، اوقو-
دلق : (فتح لام ایله ، لامک فتحیله) .
« فتح ایله جهان نظم و نثری »
« اول خسرو کامکار معنی »
{ انسی }

فَتَحَه { [ع] اوستون - اوستون
{ اشارتی : (فتح خفیه)
جمی (فَتَحَات) .

فَتَقَ { [ع] یارمق ، یارلق : (فتق
فتق اورتق امور) = ایشلری

یاروب بشدیرمک یعنی حل ایتمک
دیمکدر § قاصیق یاری عیال علیک
اسمی . قاصیک پرده لری آلتیده
عتمیس اولان جسمک تفرق اتصال
سببیله خارجه نفوذ ایتسیدرکه صور
مختلفه ده ظاهر اولور : (علت فتق) .

فَتَوَى { [ع] سؤال مشروعه و یریلن
قوی { جواب شرعی : (فتاوی

شریف) جمی (فتاوا) در . (باب
فتوی) = شیخ الاسلام داترهمی ،
(فتوی امینی) = علمادین حجج واسطه
شرعیه تک تدقیق و تصدیقنه مأمور اولان
ذات . (فتواخانه) = مأمور مشارالیه
ایله معیتنده کی مأمورین شرعیه تک
اقامتگاه رسمیدی .

فَامِلِیَا { [فرانسوزجه دن] Famille
اولحق ، عائله ، عیال و اولاد .
فَانْزَیَه { [فرانسوزجه دن] Fanta
[sic] کلوب کچی
هوس ، کیف ، مراق ، طنطنه ،
کوسترش . اصلی عربجه (فَنْطَازِیَه)
درکه مغربی و مصری لک کرده
بر رسم مخصوص ایله آت قوشدیرملری
دیمکدر .

فَانُوسْ { [ع] فَنَارْ ، شیشه قاپاق
§ چراغ و شمعه شعله سنی
خارجه عکس ایتدیره جک بر حالده
اوزریه کجیریلن بیکاره . یو وارلاق
شیشه یا خود پورسان قاپاق : (فانوس
شمع ، فانوس خیال) .

فَانِی { [ع] فانی بولیجی . بولان :
{ (دنیا ی فانی ، حظوظات فانیه) .
« برك و بارندن بزال جكدك بوى كلشك »
« میوه مقصود ایستراولسون ایستراولسون »
{ فصیح دده }

فَبَا { [ع] پاك ای . نه كوزل مقا .
{ منده و اکثریا حل شرطیه ده
ادات شرط ایله برلکده استعمال
اولور : (حکم عقدی برهفته یه قدر
اجرا ایدر ایسه ك فبها ، ایتدیكك حالده
قانونا فسخ ایتدیریرم) .

فَتَّاح { [ع] آچیجی ، آچان ، جناب
{ حق : (فتاح کریم) .

فَتَّان { [ع] فَنَاقْ یابیجی ، شیطنتله
{ آیاردیجی : (شوخی فتان ،
غمزۀ فتان ، چشم فتان) .

{ فاعلیت } = ایشله ییملک ، طبدہ
عمل تأثیر دیمکدر .

{ آلامنجہ دن } اصل
فائقون { (یاقفون Pafkon)

دره کوموش ، قوتیا ، نیکلدن مرکب
برخیطه معدنیہ دره یوز الی سنه
اول چیندن المانیایه کلدیکی واشبو
یاقفون کلهسی دخی چینجه اولدینی
وآلامنجہسی (آلفنید) کلهسی ایدوکی
بالتحقیق آکلاشمشدور .

{ فاقه } [ع] یوقسولق ، فقیرک :
{ فاقه شیدیده ، شدت فاقه } .

{ فاکهه } [ع] عیش ، میوه : (فاکهه
فاکيهه) (لایده) (اناز فاکيهه)

{ الفناء } = آتش قیشک میوه سیدر .

{ فال } [ع] فکروضعیف وراى ضعیف
صاحبی آدمک بر ماده مأموله یی
استخراج واستطلاع مقصدیه کتاب
آچق وکتابه ، باقله یه باقی کبی مختلف
صورتلرده وقوعبولان نشینی و یوبولده کی
تشیثک کوستردیکی نتیجه : (فال آچق ،
فاله باقی ، فال خیر) .

{ فالیه } { ایالیانجه دن } طوبک
آغیزلق و ییلمه اونی قونیلان
دلیکی .

{ فام } { ف } رنک . ترکیب ایله قوللا
{ نیلیر : (کلغام) = کل رنکلی .
{ زرغام } = آلتون رنکلی . (سبز فام)
= شیل رنکلی .

{ [ع] ماده نزاعی بولجی ،
فاصل } بولن ، حکم وقضایه وصف
اولور : (حکم فاصل) § آرالایوب
آیریمجی ، آیران : (خط فاصل ، خطوط
فاصله) .

{ فاصله } [ع] ایکی شیثک آره سنی
آیران نسنه : (فاصله مقاله ،
فاصله کلام ، فاصله بیت) § آره ،
آره لئی : (بلا فاصله) = آره لفسر ،
آره سی کیلمکسزین . (فاصله صغری)
= عروضده اوچ متحرک و برساکن
حرقدن (فاصله کبری) = درت متحرکه
برساکن حرقدن عبارت تفعله .

{ فاضل } [ع] فضل ایله متصف اولان
فاضل یعنی حریت ، کرم ، عاطفت ،
علم ، معرفت جهتیله آرتقی بولنان :
(مراد فاضل : حریبه فاضله) جمی
(فضلا) .

« فاضل حوصله آموز فلک »

« کامل معرفت اندوز ملک »

{ خاقان }

{ فاطر } [ع] یارادیجی ، یارادان :
(فاطر السموات . قدرت فاطره)

{ فاعل } [ع] ایشله یی ، ایشله یین :
(فاعل مختار) = اختیاری
النده ، ایستدیکی کبی ایشله مکده سرپست
اولان . (فاعل خیر) = خیر ایشله یین
(اسم فاعل) = علم صرف اصطلاح
شدن اولوب ایشله یینک اسمی دیمکدر .

فَارُوقُ { [ع] حق و باطلی فرق ایله
اجرای عدالت ایتک صفت
منازه سیله شهرت یاب اولان حضرت عمر
رضی الله عنہک لقب شریفلریدر :
(عمر الفاروق) .

« اسلام فاروق عرب اقبال پرویز عجم
{ نفی }

فَارَه { [ع] فارسیده (موش) .
ترکیده (سیجان) دینیلن
مستکره حیوانجق . (فار) دخی عین
معنایه لغتدر .

فَاسْتَه { [فرانسجه دن Fasto]
طنطنه ، زینت ، سوس ،
الماسک رونقنی آرتیران یوز طرفی تراشی .

فَاسِخ { [ع] فسخ ایدیجی ، ایدن :
(فاسخ شرکت تجاریه) .

فَاسِد { [ع] کوتو ، یاسکلمش ،
بوزوق : (فعل فاسد) مفسد
منافق ، شقی معناسینده افاده ایدر .
بومعناده جمی اولان (فسد) زیاده
قوللانیلیر .

فَاسِق { [ع] اصطلاح شرعده
طاعت السیدن خروج
فاحش ایله جیقان ، طریق حقدن چیقوب
ارتکاب زنا و کناه ایدن آدمه اطلاق
اولنور : (فاسق محروم ، مؤمن فاسق)
جمی (فَسَقَه) .

فَاش { [ع] کیزلی برماده بین الناس
شایع اوله ، طویله : (فاش
راز) (فاش ایتک) = کیزلی طوطلق
لازم کلن برخبری ، ماده بی هر کسه
سویلوب یایمق .

قوللانیلیر { کوزل ، شعشعلی ، شانلی ،
احتشاملی : (لباس فاخر ، خلعت
فاخره ، دائرة فاخره) .

« سوز بر متاع فاخر و کیابدر ولی
« آک » روایجی لطف شه نکسته دان ویرر
{ نفی }

فَارِس { [ع] آتلی ، آته بینجی :
(فارس بی نظیر) .
« کلدی اول فارس تیه لولاک »
{ خاقانی }

فَارِس { [ع] قومسال محل معناسنی
افاده ایتدیکی کی (پارس)
لفظنک معری بواندینده هر ویدر که
دیار عجمه ، خصوصیه ایرانک جنوبی
شیراز ولایتیه اطلاق اولنور : (اقلیم
فارس) ، (فارسی) = دیار عجمده
و خصوصیه ولایت مذکورده متمکن
اهالینک اسانی دیمکدر . (فارسیجه)
تصیری پک یاسکلمشدر :
« قویدی آتشکده فارسه خاک »
{ خاقانی }

فَارِغ { [ع] آسوده ، ایشدن
واز کیجی ، الی ایشدن
چکیجی ، ایشنی پیتروپ چکیجی .

فَارِق { [ع] فرق ایدیجی ، ایدن ؛
آیریمیجی ، آیران : (فارق
خطا و صواب ، فارق نیک و بد ،
علامت فارقه) .

« فارق حکمت اولمی اول
« مکره اخذ ایتلی آتی نه کوزل »
{ لا }

مصیبت § اساساً قلبی آجندیره حق
صورته مؤثر اولدنی حاده بعض
اکلتجهلی سوزلر و حرکتلره قاریشق
اولرق ترتیب اولان تیاترو اویونو که
فرانسزجه سی (Drame) در.

{ [ع] حذک } **فاحش**
فاحش، خطای فاحش، کلام فاحش،
فعل فاحش، خطیئات فاحشه §
پک چوق و فضله شی: (غب فاحش،
فی فاحش، فیأت فاحشه) . عربیده
اشجو معناردن ماعدا غایتله بخیل،
ناکس آدمه اطلاق اولور: (رجل
فاحش) .

{ [ع] اصطلاح شرعده } **فاحشه**
عایتله قبیح و منکر اولان
کناه دیمکده مثلاً اقبح ذنوب اولان
زنا کی . حق تعالی حضرتلرینک نهی
ایتدیک اوفعل قبیح ایشلهینه دینیلیر.

{ [ذ] اوکیک قوشی، بیایانی } **فاحشه**
خوش اولدیفندن شاعران ایچون سرمایه
نظم اولمشدر. (باقی) نک آتیده کی
مصراعيله (ابوالمعانی) نک بنی برز
نمونه در .

« سحرکه برسر سروسر افراز »

« شود فاخته بعشق یار دمساز »

{ ابوالمعانی }

{ [ع] فخر ایدیحی، ایدن . } **فاحزر**
فاحزر { بونک یرنده اکتریا (مفتخر)

{ [ع] فتح ایدیحی، ایدن، } **فاتح**
آجیحی، آجان: (فاتح-
الابواب، فاتح اندلس) § سلطان
محمد خان ثانی حضرتلرینک عنوان
هایونلریدرکه (فاتح قسطنطنیه) جلده
سندن محفدر .

{ [ع] باشلانفج: (فاتحه) } **فاتحه**
{ سلام، فاتحه کتاب } §
قرآن سکرینک برنجی سوره سی:
(سوره فاتحه، فاتحه شریفه). (فاتحه
دیمک) = اکتریا دعا مقامنده سوره
شریفه مذکورده فی اوقومق: (روح
شریفه دائماً فاتحه اوقونور) و بعضاً
برشیک قطعاً قرار ویرمک دیمکدر:

« آرتق بو ایشه فاتحه دینیلدی »

« فوتنه تاریخ معجمدر اوقو »

« فاتحه عثمان افندی روحنه »

{ سروری }

{ [ع] طورغون، کیوشک، } **فاتر**
{ فتورلی: (نظر فاطر، خاطر
فاتر) .

{ [ع] خور صاحبی، کوتو } **فاجر**
ایشلر ایله مشغل کنهکار:
(شخص فاجر، محتاله فاجره) .

« غیبه ایمان کتیر ای ملحد فاجر که سکا »
« آخرتدن خط تعلیق ایله حجت کلز »
{ ثابت }

{ [ع] انسانی متأثر و دردناک } **فاجع**
ایدیحی شی: (فاجع برحال) .

{ [ع] قلبی آجندیروب } **فاجعه**
مضطرب و متأثر ایدن کیفیت،

دیرکارینک برنجی اُکینه چاقاق ، « سیل وش ایندی کذر مهر خیالک دلدن »
 ایکنجیسته (غورجاطه) دینلیر که غایبه « مردم دیدنه جام غوطه خور نور هنوز »
 چوبوغی ایله بابافینو چوبوغی آراسی { نائی قدم }
 دیمکدر .
 غُورَه { [ذ] قوروق .
 غُوزَه { [ذ] قوزه : (عوزه پنه)
 = باموق قوزه سی .
 غُوطَه { [ذ] صویه طاله : (غوطه
 خوار ، غوطه خور)
 صویه طالان :
 « سیل وش ایندی کذر مهر خیالک دلدن »
 « مردم دیدنه جام غوطه خور نور هنوز »
 { نائی قدم }
 دیمکدر .
 غُورَه { [ذ] قوروق .
 غُوزَه { [ذ] قوزه : (عوزه پنه)
 = باموق قوزه سی .
 غُوطَه { [ذ] صویه طاله : (غوطه
 خوار ، غوطه خور)
 صویه طالان :
 « سیل وش ایندی کذر مهر خیالک دلدن »
 « مردم دیدنه جام غوطه خور نور هنوز »
 { نائی قدم }
 دیمکدر .

﴿ ف ﴾

اُجرت ، کدشته : (فائض مرکب) ،
 (فائضی) = فائض ایله آخه ورن
 آدم .
 فائِق { [ع] معنوی اوله رق اوستون
 اولان ، فوقنده بولنان : (بو
 چوجق تحصیل تربیه ده شاکر دانک
 جله سنه فائقدر ، تعظیات فائقه) .
 « هنر اقران ایچنده هرجهتدن فائق اولقدور »
 (نوعی)
 فابْرِیقَه { [ف] قرانزجه دن Fab-
 [rique] ماکینه لر ایله
 ایش یابان ، اشیای مختلفه وجوده کتیرن
 محل (Fabricateur) = فابریقه
 ایشلتن ، ایشلین ، دوزن .
 فاه { [ع] الفبای عثمانیده یکری
 اوجنجی حرفک اسمیدر . ایچمد
 حسابنده (۸۰) صایلیر : (فصل الفاه) .
 فایده { [ع] مادی ومعنوی کسب
 ونحصیل اولنان شی ، کار ،
 نفع . (فائده مند) = کارلی ، منفعت
 صاحبی . (چه فائده) = نه چاره .
 فایز { [ع] فوز بولجی ، بولان .
 فایز { (فوز) ماده سنه ده مرا .
 جمت اولنه :
 « اولور نه کیمسه بودرلو سعادته فایز »
 { نفی }
 فایض { [ع] فیضان ایدجی ، ایدن :
 (حضور فائض النور)
 § بوج ایله آلمان آخه ایچون ویریلن

پیدا ایندیکی صدایده دینلیر :
(غلغل مینا) .

« کوش جاعده در اول غلغل تکبیر هنوز »
{ لا }

{ غل } [ع] حدی تجاوز ایتک .
غلو { فارسیده (غلو) ازدحام
معناسنه در .

{ غموض } [ع] کلام مبهم و متعلق
غموض { اولوق، سوز کوچ آکلا .
شبهه حق صورتده قابالی بولنق :

« بیلن وارسه سنین نصل نستیم بن »
« بکلا ویردی حیرت غموض مالم »
{ لا }

{ غموم } [ع] « غم » کجی :
{ غموم } (دفع غموم) .

{ غم } [ع] تاز ، شیوه که ترکیبسی
عج { قیرمه } دو : (غنچ و دلال) .

{ غمجه } [ف] یا پاراقری هنوز آچیلد
غمجه { من و یا خود آز آچیلش

چیچک، خصوصیه کل : (غنجه دهن) ،
(غنجه امید) ، (غنجه آب) = حباب ،

یا غمور یا غار ایکن صوگ یوزنده پیدا
اولان قابارجق . چیم ایله تلفظ و تحریری

غلطدر .

« آشیان سینهدن پرواز ایدن صرغ هوس »
« قوندی برکل دالنه مست اولدی بوی غنجه دن »

{ غم } [ف] او بوش : (مراضه
عوده { غنوده ، غنوده خالک غفران) .

{ غور جا طه } { ایتالیانجه دن } کیچی
اصطلاحاتنددر . کی

{ غ } [ع] قلبه عارض اولان
غصه { صیقتی ، قایضو ، تاسه :

(غصه عاشق) جی (غصص) .

(غصه ناک) = قایغولی ، تاسه لی .

{ غضر وف } [ع] قیقدان کیکی .

{ غفران } [ع] یاریغامه ، یاریغایوب
غفران { سترکنه ایله صرحت

ایته : (غفران السی) :

« شو حالم اولور بلکه غفرانی جالب »

« اولور بلکه غفرانی جالب شو حالم »
{ لا }

{ غلات } [ع] قانیایی معناسنه
غلات { اولان (غالی) نک جی

اولوب بعض مذاهب اربابنک مفرط
طافنه اطلاق اولور : (غلات شیعه)

تشدید لام ایله یاسگلددر .

{ غلاط } [ع] قبا ، فالین : (ایمان
غلاط { غلاط } = بویوک یمنلر ،

آندلر .

{ غلام } [ع] توبی چیقماش دلیقانی ،
غلام { کنج : (شیخ و غلام) =

اختیار و کنج . جی (غلمان) :

« غلام کترک اسرار بی نوا کلش »

« قو کدن ایله مایوس ایاجناب فصیح »
{ اسرار دده }

{ غلغل } [ع] کورلی ، چیغریشه .
(غلغل صبیان ، غلغله ،

تکبیر) || برنجیسی مایهاتک
شیشه دن بوشالیدی وقت

شمس) ، (غروبى ساعت) = آلا -
تورقه ساعت .

و . و . { [ع] قوروم، بيهوده شيه
غورور { اعتمادايه آله انوب قورلق:
(دارالغورور) = دنيا .

{ [ع] آلق، بارلاق. اشو
غره { معای اصلی اعتباريله ايکي
صورتله استعمال اولنور . (۱) آتک
آلنده کي بياضلق که عربیده (صباح -
الحیر) دینلیر : (غره مقبوله) . (۲)
عربی آتک برنجی کجه سی وکونی که قر
ابتدا هلال نورانی شکنده کورنکه
باشلادیني ايجوندنر : (غره محرم ،
غره غرا) .

{ [ع] « غازی » نك جمی .
غزات { اردوی اسلامده جنك
ایدنلر : (غزات کرام) تشدید (زا) ایله
اوقومق یا گلشنلر :

و غزاتک هر یگانه مرد چاپکدهست سربازی ،
{ نفی }

{ [ع] بیقانع ، اهل اسلام
غسل { ایچون عندالافتضا تعریف
شرعی به کوره بیقانع : (غسل مفروض) .

{ [ع] دال . انجده اولسه
غصن { قالین ده اولسه اطلاق
اولنور . کوچکنه (غصنه) دینلیر :
(غصن شجر) جمی (غصون ، اغصان)
در . اصطلاح طیده اجزای بدنک طاماز
وسیگیر کي اقسامنه اطلاق اولنور .

{ [ع] قارغه : (غراب
غراب { اسود) = قوزغون قارغه

(غرابی) = قارغه به منسوب . (غرابیه)
= قارغه لوقوی ، بادم ، فندق ، دقیق
وشکر ایله اعمال و طبع اولان قرایه .

{ [ف] خومور دایچی ، خشم
غران { ایله حایقیر یچی : (شیر غران) .

{ [ع] (غریب) نك جمی ،
غریبا { غریبلر ، یابانچی فقیرلر :
(غریبا خسته خانه سی) .

{ [ع] ملککندن بشقه
غریبت { برده بولنقی ، غریبک :
(حال غربت) مجازاً (دیار غربت)
مقامنده ده قوللابیلر . (غریبده) =
محنت غربته دوشمش اولان .

{ [ع] « غره » نك جمی : (غره
غره { زاهره) .

{ [ع] چارطاق ، کوشک :
غرفه { (غره عایله) جمی (غره)
و (غرهات) .

{ [ع] « غریم » نك جمی .
غرماء { داینلر ، آله جقلو اولانلر :

(تقسیم غرماء ، بین الغرماء تقسیم) .
{ [ف] خشم ایله کورله یوب
غرنده { حایقیر یچی : (شیر غرنده ،
پلنک غرنده) .

{ [ع] باتمق ، اوزاقلاشوب
غروب { کورنمز اولق : (غروب

غَمْدُ { [ع] قَبْنُ : (غمد سیف)
جَمِ (اَعْمَادُ) .
غَمَا { [ع] رُتْكِيْنَلَكْ ، بَوَلَقْ :
(غنای تام ، غنای طبع)
§ اوصاف : (هر کون بقلوا نمکدن غنا
کلدی) § نغمه ، ازکی ، ایرلامه :
(بزم غنا ، اهل غنا) .

غِيَابُ { [ع] غَائِبْ اَوَّلَه ، بُولْمَاه ،
غیابی ، حضور و غیابده) . (عن الغیاب)
= غیابدن ، کندبسی و یا خود کندبسی
ییلکسزین . (غِیَاباً) = حاضر اولیه
رق : بولغدینی حالده .

غِيَاثُ { [ع] مَدَد ، نَصْرَت ،
استمداد ایدنه یتشوب
یاردیم ایتک معانسه دره فاعل مقامنده
و ناصر معانسنده قوللانیر : (یاغیاث
المستغیثین) ، (غیاث الدین) .

غَيْبَتُ { [ع] مَعْنَا سِیْ بَوَارُودَه فَتَحْ
غین ایله قسم مخصوصنده
بیان اولنمشدوره اوریاه باقلی . لسانمژده
کسر ایله استعمالی معروفدره .

{ [ع] اورتو ، پرده :
غِشَاءُ (غشاء قلب ، غشاء
بکارت ، غشاء دماغ ،
غِشَاوَه { غشاء مخاطی ، غشاوَه
غرض) جَمِ (اَغْشِیَه) .

{ [ع] اورتو : (غطای بصر ،
غَطَا { غطای رقیق) .
{ [ع] اسات قلب ، کوئکل
غِل { صغوتسزلیکی . اکثریا (غش)
ایله برلکده استعمال اولنور : (غل
وغش) .

{ [ع] بحریشله « قلیف »
غِلَافُ { دینین شی ، قین : (غلاف
سیف ، غلاف مرصع) .

{ [ع] قایلنق ، قابالق :
غِلْظَتُ { غلظت طبیعت ، غلظت
قماش ، غلظت مزاج) .

{ [ع] (غلام) ک جَمِ ،
غِلْمَانُ { پینی چیقماش کنجبلر :
(غلمان جنت) .

﴿ غ ﴾

غَدَّه { [ع] بَدْنَه درِ ایله ات
آره سنده حاصل اولان
یوسروجه بز . (غَدَّه نَکْفَه) = چکمه دن
قولاغک یوموشاغنه قدر اولان قسمده
بعضاً اوفاق اوفاق حاصل اولان بزله
اطلاق اولنور .

{ [ع] توز : (غبار طریق ،
غَبَارُ { کثرت غبار) ، (غبار آلود)
= توزه بولامش . توزلو :
« بَاک دامن برکل ترسین غبارمدن صاقین »
{ ناعلی قَدِیم }
{ [ع] صباح وقتی : (بالغدو
غَدُو { (الاصال) = صباح و آقشام .

غیر { [ع] غیرت ایله متصف ،
غیر { غیرتی : (طابع غیور) ،
(غیورانه) = غیور اولانه یاقیته حق
صورته .

{ [ع] القباى عثمانیده یکریم
غین { ایکنجی حرفک اسمیدر .
اجحد حابنده (۱۰۰۰) عددینه
اشارتدر : (غین مفتوحه) .

﴿ غ ﴾

وزیر ، غران دوق) .
غیر { [ع] تحریفله (قالبور)
غیربال { دینیلن آلت :
« بودت جسمی سوراخ سوراخ ابتد غریاک »
(-ای)
غیر { [ع] (مغرور) کی کبرنمش ،
غیره { اصلیز ، بیوده ، باطل نسه
ایله آلداعش دیمکدر . فتح ایلهده تلفظ
اولور :
« غیره اوله حسنه کیم برکون ظهور خط ایله »
« دود آه عاشق غمخوار کندین کوستر »
{ فطنت }
غیر { [ف] دیک سس ، چیغریشمه ،
غیرپ { چیقلی : (غیرو نسوان) .
غش { [ع] فی الاصل قلبه مضر
اولانک خلافتی اظهار ایله ،
حقد سبیلله مناقضانه نصیحت ایتمک
معناسنده در بو مناسبتله اسانت ،
صفوتسزک معنارلنده قولالایلیز :
(غل و غش) اسلوب فارسی اوزره
فتح ایلهده اوقونور : (دل بی غش ،
باده بی غش ، زر بی غش) .

{ [ع] برکیمسه نك نائل اولدینی
غبطه { نعمتک زوالی ایسته مکسزین
کندیسی ده اونعمته نائل اولنی آرزو
ایتمک : (غبطه فرما) = غبطه و بریجی .
(غبطه کش) = غبطه ایدیجی .

{ [ع] ییه جک ، ایچه جکدن
غداء { وجودک قوام و نمانسه مدار
اولان شی : (غدای کافی ،
غداء { موسیقی غدای روحدر) .
« ایدر اذربری صورت کوزلر »
« غدای روحدر تازه غزللر »
{ نوعی }

غیرآزه { [ع] بویوک قیل چوال
دیمکدر که لسانعزده
غیراز { [ف] تحریفله (خراز)
دیشیر ،

{ [فرانسجه دن Gramme]
غرام { اوزان جدیده درمی ،
درهم اعشاری : (بیک غرام بر
کیلوردر .

{ [فرانسجه دن Grand]
غران { عظیم ، بویوک : (غران

« یعنی سلطان سرا پرده غیب »
 « حاکم عادل بی علت عیب »
 {خاقانی}

غَمِيتُ : { [ع] بر شخصك سوء افعال
 و احوالنه دائر ایشیدنه
 اتفاقی موجب اوله حق صورتده غایبده
 واقع مطابق اوله رق سوز سوله مك كه
 لسانمزده (غَمِيت ایتك) دینایر .
 غیتك كمریله ده عین معنایه لغتدر .
 محاوراتده كسر غین ایله مستعملدر .
 عریبده اولدنی کی غائب اولتی معنا .
 سنده قوللایلماز .

غَمِیوْبَتُ : { [ع] كوزه كورنمه مك
 غَمِیوْبَتُ (كورنمز اولتی : غمیوبت
 ایتمه ، غمیوبت موقونه) .

غَمِرُ : { [ع] اوزكه ، باشقه : (فلاندن
 غمری ، زبدك غمری) §
 تركبه ادات تی و سلب اولان (دكل)
 مقامنده الفاظك ابتدارینه ربط ایله ده
 قوللایلیر : (غیرمنتظم ، غیر قابل) کی .
 غَمِرَتُ : { [ع] نام و ناموسه خلل
 ویره جك حالاته قارشلی
 طویقولانق ، دپرنمك § اتمام ایله
 چالیشق : (تحصیل علمه غیرت ایدن
 آلدانماز) . (غَمِرَتَكَشُ) = غیرت
 چكن ، جدا چالیشان .

غَمِظُ : { [ع] دم قلبك فوراندن
 پیدا اولان حالتدر كه شدت
 خشم و غضبدر ، فوران حدت و غضب :
 (كظم غیظ) = غضبی منع ایتمه ، یمه .
 (كاظم غیظ) = غضبنی منع ایدیچی .

{ [ع] (غَامِضُ) و
 غَوَامِضُ } (غَامِضَه) نك جمی .

جمی . او ماده لره باقی : (غوامض
 فقهیه) .

غَوَايَتُ : { [ع] آرزغیلقی ، طریق
 حقدن صایق : (غوایت
 نفس ، غوایت کلیه) .

غَوْتُ : { [ع] فی الاصل مدد ، نصرت
 معناسنه در . مددكار ،
 ناصر معناسنده و كبار اولیاء الله حقنده
 قوللایلیر : (غوث اعظم ، غوث -
 الواصلین) .

غَوْرُ : { [ع] دیب ، اساس : (غور
 عمیق) = درین دیب
 (بِرِّ عمیق النور) = دیی درین قویو .
 (غور مسئله) = مسئله نك دیی یعنی
 اساسی ، کنهی دیمكدر .

غَوَا : { [ع] جنك ، نزاع . (غوغاجی)
 = خوبسز ، امتراجسز .

غَمَا : { [ع] جهنده كائن بر قویو .
 نك و یاخود بر دره نك آدیدر :
 (غَمَا قویوسی) .

غَمِبُ : { [ع] كورنمین ، بیلنمین ،
 كورینورده اولمایان حال ،
 کیفیت ، شی : (عالم غیب ، عالم الغیب
 و الخفایا) ، (ایمان بالغیب) ، (غائب
 ایتك) مقامنده « غیب » ایتك تعبیری
 قوللایلماملی :

کوزک قوبروغنده واقع اولان لطيف
قيرمه ، حرکت : (غمزه فتان ، غمزه
فتانه ، غمزه شوخانه) .

« آفت جان ديديلر غمزه جلاک ايجون »
{ نديم }

غنائم { [ع] غَنِمَت (گنجی :
(غنائم و غیره) . (غنائم)
یا المشر .

غناخ { [ع] زیاده نازی ، چوق
شیوهل : (دختر غناخ) .

غم { [ع] قویون : (لحم غنم) =
{ قویون اقی . جمی (اغنام) .

غنی { [ع] زنکین : (مراد غنی ،
خاتون غنیه) .

« آدم غنی دل اولسه کدا مشرب اولسه »
« رند اولسه بی حقیقت و بی مذهب اولسه »
{ نائی قديم }

« دنیای غنی کافی نهی بحری بر ایلر »
{ نفی }

غنیمت { [ع] حربده دشمندن آلتان
{ مال : (حصه غنیمت)

جمی (غنائم) § مجازاً نعمت غیر مترقبه
مقامنده قوللا نیلیر : (فرصت غنیمتدور) .

غواشی { [ع] « غاشیه » نك جمی ،
عاشیه لر ، اورتولر .

غواض { [ع] طائفیج : (غواص
{ بحر علوم) .

« بيم اول نادره غواص که اولسه نه قدر »
« بحر اندیشه عمیق و در معنی کیاب »
{ نفی }

غم { [ع] قابغو ، تاسه : (غمزده)
= تاسه به دوشمش ، تاسه لی .

(غمگسار) = قابغو کیدر یچی ، کیدرن .

(غمناک ، غمگین ، غمخوار) = قابغو .

لاشمش ، تاسه لی . (غمیده) = غم

کورمش ، مأیوس . جمی (غموم) .

« چکمه غم دستکیردر الله »

{ شیخ غالب }

« الهی سورسه ک بی سولشمه غم وار »

{ حلیمکرای }

« عارفک کوسکن خدا غمگین ایدرشاد آیه من »

« یشده مقبولی مولاسی آزاد آیه من »

{ نوعی }

غماز { [ع] ترکیه سی (قوغبی) ،

فوغولایی (درکه بر آدمک

میوی ، قباغنی ، نقابنی آریوب

دیگر لینه کوتولک ايجون سوبله یچی ،

سوبله بن دیمکدر . (غمازیت) =

غمازاق . (غمازه) = کوز قیرهرق

وناز کانه چیمدیگه یزک لطیفه ایدن

کوزل قیزه اطلاق اولنور : (جاریه

غمازه) .

« نیجه دل اختیار یله سور اول شوخ طننازی »

« قوسه اوز حالنه کر غمزه فتان و غمازی »

{ نفی }

غمز { [ع] فوغولامق .

غمز { [ع] کوز قیرمه سی ، کوزل

غمز { کوزلرده و خصوصیه بعض

« چكدجه چشمی حمله شمیر غمزه سن »
 « عشاقه دهشت غضب قهرمان ویرر »
 { نفی }
 { [ع] اپری ارسلان :
 غضنفر } (غضنفرانه) = ارسلان .
 نجه منه .

{ [ع] غضبی جوق . زیادہ
 غضوب } { فیزغین ، کوکره مش ،
 (غضنفر غضوب) .
 { [ع] قولرینه مغفرتی جوق
 غفار } { اولان حق : (غفار الله) غوب ،
 حضرت غفار) .

{ [ع] دقتسزك ، احتیاء
 غفلت } { طسزاق ، یخبرك ، طالفینلق
 بوش بولنقی ، سهو . (علی الغفله) =
 غفلت اوزرینه ، آپانسزین § (غفلة)
 = غفلت اثری اولهرق ، طالفینلقه .

{ [ع] (غفار) کی . مغفرت
 غفور } { ایدیچی ، یارلیغایچی اولان
 تگری : (رب غفور) ، (غفور الرحیم) .

« نظر ایتدیجه آسما رب غفور »
 « ترله دی شرم و حیا دن اول نور »
 { خاقانی }

{ [ع] « ستر » معناسندن
 غفیر } { مأخوذ اولوب کثرت سببیه
 هر طرفی ستر و احاطه ایدیچی دیککدره
 لاسمزده یالکز قوللا سیماز . (جم)
 لفظیه برابر استعمال اولنور : (جم)
 غفیر) = جمع کثیر ، جوق اولهرق ،
 غلبه لك دیککدره .

{ [ع] « ستر » معناسندن
 غفیر } { مأخوذ اولوب کثرت سببیه
 هر طرفی ستر و احاطه ایدیچی دیککدره
 لاسمزده یالکز قوللا سیماز . (جم)
 لفظیه برابر استعمال اولنور : (جم)
 غفیر) = جمع کثیر ، جوق اولهرق ،
 غلبه لك دیککدره .

{ [ع] « ستر » معناسندن
 غفیر } { مأخوذ اولوب کثرت سببیه
 هر طرفی ستر و احاطه ایدیچی دیککدره
 لاسمزده یالکز قوللا سیماز . (جم)
 لفظیه برابر استعمال اولنور : (جم)
 غفیر) = جمع کثیر ، جوق اولهرق ،
 غلبه لك دیککدره .

غَسَّالٌ { [ع] اولو بيقايچی، بيقایان.
مؤنثی (غساله) در .

غَسْلٌ { [ع] مطلقا بيقامق، بيقامق
غسل (معنانه دره لایمزه اکثریا
بالخاصه اولوی بيقامقه قولانیلیر :
(غسل میت) .

غَشِيٌّ { [ع] کندیندن یکمش، بایش :
غشی (غشی اولدم) . (غشی ایتک)
= بی خود ایله مک، بایشق کنیدن
کجه ، بایشه ، بی خودک : (غشی
کلدی) .

« گوشه چشم ایله ایتدکه نگاه »
« غشی اولورلردی سروش درگاه »

{ خاقانی }

غَصَبٌ { [ع] برکسه نک مالی
رضایی اولغزین ضبط
ایتک، آلق : (غصب تقود ، غصب
اموال ، برشیک غصبی) .

« کوکلی غصب ایله دنیا حرام اولدی بکا »
« بنینه لکن سکا حکم حلال اولسون دیرم »
{ خدما صفا }

غَضَبٌ { [ع] طارغینلق، قیزغینلق ؛
غضب { طارله ، قیزمه ، اوفکه .

(ایتک) ماده سیله قولانیلیر : (نگاه
غضب) = طارغین ، اوفکه لی باقش
(غضبان) = طارغین ، قیزغین ؛
اوفکه لی : (پهلوان غضبان) ، (غضبانک)
= غضبی ، طارغین .

« لطف ایله دیسم روحی زاره غضب ایله »
{ روحی یفدادی }

غَزَالٌ { [ع] کیک ، قره جه یار .
روسی . نام دیگری (آهو)

در . (غزاله) = آهونک دیشی اا
طوس قضا سنده برقریه نک اسیدر .
امام (ابو حامد الغزالی) علیه الرحه
حضر تلرینک مسقط رأسی اولغله نسبی
اورابه در .

« فیض طینت بشقه دوشوخی صورت بشقه در »
« هر غزالی ساعه کیم دشت خن آهوسیدر »
{ قوجه راغب }

« اوکرندی غزالان جهان ای کوزی آهو »
« آتله بی، طورمه بی، دونوب باقه بی سندن »
{ کاظم }

غَزَّاهٌ { [فرانسزجه دن Gazotte]
غزاه { روزنامه حوادث ، جریده
شئونات ، وقایع یومیه ومسائل سیا .
سیه بی حاوی ورقبازه . (غزاه خانه)
= بومتللو اوراقی حوادثک ترتیب وطبع
ایلدیکی محل ، مطبعه .

غَزْلٌ { [ع] فی الاصل لطیفه ومحبث
ایتک معنانه در اصطلاحده
برنوع شعر عاشقانه یه اطلاق اولنورکه
اقلی درتویا بش بیت اولور : (غزلخوان)

= غزل اوقویان . (غزلیان) = غزله
متعلق ، غزل طرزنده اولان شعر لر :
« زمانه ده غزل کیمسه آلیبور { ثابت } »
« کوزلره ویریلن تحفه سلام کبی »
{ [ع] (غزرا) کبی . جنک ،

غَزْوَةٌ { دشمن اوزرینه اولان غوغا :
(غزوه بدر) جی (غزوات) .

- == غربه منسوب : (جنوب غربی ، بلاد غربیه) .
- « ایلہ تا خسرو صاحبقران شرق و غرب ، اشہب زر پالہنک صبح ایلہ جولانگری »
- { نفی }
- { [ع] آغاچ دیکمک، دیکلمک :
- غرس (غرس اشجار ، برندانک غرسی) .
- { [ع] مقصد : (خلقت غرض }
- { بشردن غرض } § کین ، سوء نیت ، اثر بدخواہی : (غرض مراد) ، (اثر غرض) ، (الغرض) = حاصل کلام . (غرضکار) = کینلی ، کوتونیتی اولان آدم .
- { [ع] صوفی یوزازده غمر غمرہ }
- { اوینا توب چالقامق : (کن تنفی صویله غمرہ ایملی) .
- { [ع] صویہ باتمی : (معونہ . غرق }
- { نک غرق } § باتمش : (غرق غرق ، غرق نور) . (غرقاب) = صویہ باتمان ، باتمش اولان (غرقہ) = کذلک باتمش : (غرقہ دریای رحمت) .
- « غرق خوناب دلایندی دیدہ کریان تی »
- { فضولی }
- { [ع] یابانچی ، کیمسه سز : غریب }
- { (بود یارک غریبدر ، بو غریبہ مرحمت) § تحف ، غریبتلی ، موجب تعجب اولان : (فعل غریب ، مصلحت غریبہ) .
- « صودارسک عاشق بیچارہ نک حالن غریب اولدی »
- { بیخی }
- « زلفک کی برینخی سیہ شخص غریم »
- { [ف] غریب ، بیچارہ غریبمواز }
- { اولانلرہ اکرام ایدن ، عاجز پرور .
- { [ع] غریب کیفیت ، تعجب غریبہ }
- { اولانہ حق ایش ، جسی (غرائب) .
- { [ع] انسانک یارادیلشده کی غریزہ }
- { خوبی ، طبیعتی . (غریزی) = غریزہ منسوب ، طبیعتہ متعلق : (غریزی برحالت ، حرارت غریزہ) .
- { [ع] صویہ باتمش ، صودہ غریق }
- { بوغملش : (غریق بحر رحمت) .
- « غریق لبتہ حیرت بوہفت کردابک »
- « نہ قمرینہ نظر ایلر ، نہ دستیار ایستر »
- { نائی قدیم }
- { [ع] صاحب غرامت ، غریم }
- { آلاجللی .
- { [ابتالیانچہ دن] اصطلاح - غریوہ }
- { حات بحریدہ دندر . کینک باش طرفدن تیمور لنگری آسددقلری قول چنکلی .
- { [ع] دشمن ایلہ جنک ، غزاء }
- { غوغا . (ایتک ، کیتک) .
- مادہ لرلہ قوللانلیلر : (اوزمان سردار اکرم خندق غراسنہ کیتمشیدی) .
- « عرشہ آص شمدنکرو تیغ ثریا جوہری »
- « برغزا ایتدک کہ خوشود ایلدک پیغمبری »
- { نفی }

اولئورق (بَقَابَت) دینلیر، بوتقدیرده
 صولک درجهده دیمک اولور .
 غَابَت { [ع] غَابَتْ } بریکنتی صو ، کول .
 (غَدِیرِ) = کوله بَن نَبَاتات .
 غَرَاء { [ع] آق، پارلاق : (شریعت
 غَرَاء ، غَرَاء ، غَرَاء غَرَاء ، طغرای
 غَرَاء ، شهر غَرَاء) .

« بزه بر حلیه غَرَاء یازدک »
 « نامکی جبهه عرشه قازدک »
 { معلّم نامی }

غَرَاءَب { [ع] آشاغیده بیان
 اولسان (غَرِیه) نك
 جی : (غرائب حادثات، ومن الغرائب) .
 غَرَاءَب { [ع] برسنه خلاف عاده
 اولق، نظر تعجیله کوریله .
 جک حالده بولمق ؛ تحلقق : (شاعر
 حشمتک غرابت احواله دائر روایات) .
 غَرَاءَم { [ع] برشیته پک دوشکونلک
 کوسترمک ، زیاده کوشل
 دوشکونلکی عرییده عذاب، هلاک
 معناسنه مستعملدر .

غَرَاءَمَت { [ع] دین و دیت کبی
 اداسی لازم اولان شی
 اوامثللو لازم الایفا نسنه بی اواده مک .
 غَرَاءَنَدِی { [ایتالیانجه] گمینک
 بوپوک دیرگی .
 غَرَب { [ع] کونشک باتدیجی جهت،
 کون بایسی . (غرب شمالی)
 = قره یل طرف . (غرب جنوبی)
 = لودوس طرف (غرب بآ) = غرب
 طرفنده ، غرب طرفندن (غَرَبِی)

غَابَت { [ع] غَابَتْ } عَابَتْ : صولک
 عَابَتْ : (عَابَتْ غَابَتْ) = نتیجه
 مقصد ، عمدّه سرام دیمکدر .
 غَابَوْتُ { [ع] عَقْلْجَه ضعیفک ،
 آکلایشزلق، بوشلک :
 (اثر غباوت، تحصیله سی ایدیورسهده
 غباوتی مانع اوله یور) .

غَبْرَاء { [ع] بوزرنکلی معناسنه
 اولان (غَبْر) مُؤْخِی درکده
 ارضه اطلاق اولنور : (ساحه غبرا)
 = یر یوزی ، دنیا دیمکدر :

« یاقار بربرق عالموزیتنک سربسر آتی »
 « مثال خاروخس طوته عدو کرروی غبرایی »
 { نهی }

غَبَب { [ع] چکّه آتی : (عیب
 سیمین) .

غَبْن { [ع] معاملهده آلداتق : (غبن
 فاحش) = بیع و شراده
 فساد معامله .

غَبَّ { [ع] غباوتله متصف ، بولک :
 (طفل غَبَّ) .

غَبَّان { [ع] قوصوق : (غثیان
 طیبی) .

غَدَار { [ع] زیاده غدو ایدیجی ،
 ایدن .

غَدَر { [ع] (وفا) نك ضدی ،
 وفاسزلق، عهدیجی طومتامق ؛
 خیانت ، فنالق ایتمک .

العوام تحریفله (قَالَهَس) دینلیر .
(غَالِهَ بَارَ) = ڪوڙل قوقولو شی

صاجان . (غَالِيَاَسَا — ی) = غایه ،
عطر ترکیب ایدیمی ، عطار :

« دواتی غایه دان و بخور اولور قلمی »
« بنفشه زار بیسته دوتر سواد رقم »
« نفی »

{ [ع] مهم ، آکلاشلمی } غَامِضُ
{ کوچ اولان کلام : (سؤال
غامض ، مسئله غامضه) ، (غَامِضه)
= فہمی متصر اولان ماده ، کیفیت ،
جہی (غَوَامِض) .

{ [انکلیزجه دن] اصلی } غَابُوطُ
{ « غوبوط » آغیرطوبی
حامل بو یوک شالویہ .

{ [ع] دشمندن حرب ایله } غَانِمُ
{ ملویلق مال آلان . (غَانِمَا)
= غانم اولورق دیمکدر . جہی (غَانِمِن) .

{ [ع] غوایشله متصف ، } غَاوِیُ
{ آزمش ، آزعین ، کمرام :
(رجل غاوی) : جہی (غاوون) فرقان
کریمده وارد اولمشدر .

{ [ع] نہایت ، اوج ، صوڤہ } غَايَتُ
{ صوڤہ درجہ : نعمت بی
غایت ، غایت متشککی ، غایت چرکین ،
سپاس بی غایہ (بغایہ) صورتندہ
استعمال اولنورق اذات مبالغہ : (غایت
کوڙل) بعضاًدہ باء مفتوحہ علاوہ

« برک رز پر نقش ایله بکشدہ وزاند »
« کویا کہ صباغاشیہ بردوش خزاندر »
{ یحیی }

{ [ع] ساحنک اذنی ، خبری } غَاصِبُ
{ اولقمزین برمالی ، برشیٹی
حیلہ ویا زور ایله آلان ، غصب ایدن .
{ [ع] قوللرینہ یارلفایوب } غَاغِرُ
{ صرحت ایدیمی اولان جناب
حق : (غافر الذنب) .

{ [ع] غفلت ایدیمی . احتیاطسز ، } غَاغِلُ
{ دقتسز ، غفلتی : (شخص
غافل) ، (غافلانه) = غافلجه سنہ :
« بن چالشم ، سن اوینادک غافل »
« سن میسین یوقسه بنی یم غافل »
{ فلوریان — مترجمی — ناجی }

{ [ع] غلبہ ایدیمی ، ایدن ؛ } غَالِبُ
{ زور وقوت ایله اوست
اولان : (مراد غالب ، فرقه غایہ) ،
(غالبانه) = غالب اولانه یاقیشہ حق
صورتندہ . (غَالِبَا) = طنز ایتدیکیم
وجه ایله ، طنزہ کورہ . (غالباکله جنک ،
غالباکیتمک ایستہور) .

« وجه بر اتنک اصحاب صفا »
« حرق غالب ایدی در حق »
{ خاقانی }

{ [ع] دیمکدرن زیادہ بہالی } غَالِیُ
{ دیمکدر : (قماش غالی ،
اشیای غایہ) .

{ ڪوڙل قوقولو بر } غَالِیَا [ذ]
{ ترکیب معروفدر کہ
(غایہ مک) یاغی
[ع] اطلاق اولنور . بین .

غ

غَارَتُ { [ع] چاول، یغما: غارت
= غَارَتَكَ (ایتمک) یغماچی، چاپوچی .

غَارِدِيَا { [ایتالیانجه دن] نوبت،
نوبت محلی، وارده .
(غَارِدِيَان = بکچی، نوبچی .

غارِصُونُ { [ا] جەدن Garçon
اوغلان، دلقانی §
شاگرد، چراغ § بیکار، ارکن، غریب
§ قهوه خانه و لوفانطه و بو مثالو محال
سأژده بولنان خدمتچی .

غَاژُ { [فرانسوزجه دن GHz] هوا
صورتنده اولان جسم § تنویر
ایچون قوللانیان مولدالماء مقهم: (هوا
غازی قومانیه سی، صولی غاز) .

غَاژَه { [ع] نسوانک یوزلرینه
سوردکلری دوزکون،
قیزبلق: (غازه رخسار عروس) .

غَاژِي { [ع] غزا ایدیمی، ایدن؛
دین اوغورینه چنک ایدن:
(غازی نامدار) جی (غزات) .

غَاشِيَه { [ع] آت طاقندن معروف
اورتو، خاشه: (غاشیه دار)

= خاشه طونان، آت اوشانی، ساییس،
§ عربیده «قیامت» معناسنده ده
مستعملدر .

غَائِبٌ { [ع] کورنمەن، حاضر
اولمایان، یوق اولان:
(شیء غائب، اشیای غایبه) یا لکیز
قوللانیلدیکی (اولقی، ایتمک)
ماده سیله ده استعمال اولنور .
«غائبه کی جفر ایله بولتماز»
«ضیا»

غَائِلَه { [ع] صیقنی وریجی ماده،
ککیت: (غائله عائله،
غائله زائله) .

غَايَه { [ع] اوسلان یاتاخی اولان
صیق اورمان: (اسدالغابه) .

غَايِن { [ع] ایشنده خذمه وجیله
ایدیمی، ایدن: (بایع غابین)

غَايِيَه { [ایتالیانجه دن] کیلرک
دیرکلری اوزرنده درت
کوشه ایکنجی بلکن: (غایه سرنی،
غایه چوبوخی) .

غَاوِزُ { [ع] غدر ایدیمی، ایدن .
(غادر نفس) .

غَاوُ { [ع] مغاره، این: (یارغار)
= رفیق حضرت پیغمبر ابوبکر
الصدیق § دفنه آغایی (حَبُّ الْغَاوُ)
= دفنه دانه سی .

«زیر طاق سردم اولمش عقل وحی آورنهان»
«سانکها تمش کندنجی غار ایچره پیغمبر نهان»
{ معلم ناجی »

نشر ایدن معروف خشب پاره یه دخی
(عود آغاجی) دینلیر .

عهدہ { [ع] دائرة حق وتلقى :
(عهدہ سته توجیه بیوریلان

مأموریتک ایمیستی) . (برایشک عهدہ
سندن کلک) = حقنی ایفا ایتک، حقیله
یا بقی معناسنده بز تعبیر عامیانه در . §
اوزرینه ، بووشه آله ، کفالت ؛
(العهدۃ علی الراوی) = صدق و کذب ؛
ضعف و نقصانی راویسی اوزرینه
دیمکدر .

عهد { [ع] بر خصوصک اجرا-
سیچون ویریلن سوز
معناسنه اولان « عهد » ک جی ،
عهدلر ، عهد نامه لر : (عهدود مرعیه ،
عهدود قدیمه) .

عیوب { [ع] « عیب » ک جی .
(عرب) اورایه ده ناقلی : (سز
عیوب) = عیبری اورتمک (ستار-
العیوب) = عیبری اورتمی اولان
جناب الله : (اعظم دین باشمه لریتمک
تنبیله کندی عیبرینه مطلع اولقی
آرزو سنده بولورلردی . بزم کی آدملر
ایسه کندیلرینه نصیحت ، ارائه عیوبه
همت ایدن ذواته هر کس دن زیاده بقض
ایدرلر — احیاء العلوم دن خلاصه —
سنبله) .

عیون { [ع] کوز و قیانیق معناسنه
(عیون) اولان « عین » ک جی :
(عیون ناظره ، عیون جاریه) .

عنف { [ع] (رفق) ک سندتی ،
سرتلک ، ملایمت سزلک ،

درشتلک که ترکیه ده (یوغونلق)
تعبیر اولنور :

« وعده کز کلدی دیو عنف ایله ایلر تمجیل
{ صفوت }

عنفوان { [ع] بر شیشک تازه لک ،
کوزلک هنکامنک

ابتداسی : (عنفوان شباب ، عنفوان
جوانی) .

عق { [ع] بیون ، کردن : (ضرب
عق) عقی (جی) (عناق) .

عقود { [ع] صالحیم : (عقود
عقود) (هری) = اوزوم صالحیمی

(عقود) عین معنایه لغتدر .

عنوان { [ع] اسم ، وصف ، لقب :
(عنوان) (عنوانل عنوانی) §

سرلوحه ، دیباجه : (عنوان کتاب) .

عوه { [ع] زور و جبر کوزتمک ،
قهر ایتک . اکثر یا قوللا .

نیلان (عوة) = ضرب دست ایله ،
جبر و قهر ایله دیمکدر . فتح عین ایله ده
لغتدر .

عود { [ع] اصل آغاج دن کیلیمش
(عود) تحت معناسنه در . اصطلاحده

ایچه تحت دن اعمال اولتمی مناسبتیله
(لا عوته) دینلن سازه (عود) اطلاق
اولندی کی یا قیلدنی زمان کوزل قوقو

عُمُرُ { [ع] انسانك دنیا ده یا شانینی
عُمُرُ مَدَّتْ : (عمر عزیز ، عمر
طویل ، لذت عمر) .

عُمُرَانُ { [ع] معصورتی ، آبادانلق :
(آثار عمران ، عمران بلاد) .
عُمُرَه { [ع] افعال جمدن فعل معلوم ،
عُمُرَه فی الاصل زیارت معناسنه در :
(ایفای عمره) .

عُمُقُ { [ع] درینك : (عمق بحر) .
عُمُقُ (عُمُقًا) = درینك اوندرق .
عُمُومُ { [ع] هب ، جله : (عموم
عموم) (مأمورین) شامل اوئه :

(عموم و خصوص) ، (عمومًا) =
جمله ، هب بردن : (عمومًا تشکر
ایتك) ، (عمومی) = عمومه منسوب .

جمله متعلق : (علو عمومی ، مبع
عمومیه) . (عمومیّت) = عمومیک :
(بر ذهن متفکر او یله عرش اعلا الیهیته
قدر ایصال ایدلش بر حاکم عمومیت

اعتبار یله حسن و تقدیر و تعریف و تصویرینه
نره دن مقتدر اولسون — نامق) .
عُنَابُ { [ع] معروف میوه : (دانه
عناب) (عنابی) = عناب

رنکنده اولان .

عنصر { [ع] اصل ، حسب || اساس ،
عنصر { ماده معنای زنده قولانیسیر :

عنصر خاك ، عنصر اسلام ، کریم
العنصر) .

جهان وحدتك بر دنكه قوتش عنصر چاری
دكل آتش ، بلیل آتش ، توپدار آتش ، خزان آتش ،
(نائی قديم }

عُلُو { [ع] علوه منسوب ، یوکسك .
عُلُو { « سُفْلِي » نك ضدی :

(فکر علوی ، روح علوی ، اثر علوی) .
« خاك پایك اوله دن آسودگی بولازتم »
« عالم بالایه سوق ایلر یو علوی جان بی »
(معلم ناجی)

عُلُویت { [ع] علویك ، یوكسكك ،
عُلُویت { یوحه لك : (علویت افكار ،

علویت افعال) جمی اولان (علویات)
= معنوی یوكسككك دیمككدر .

(سُفْلِيَات) مقابلی :

« ایسترم اسمك کبی ذاتکده ده »
« معنی » علویت اولسون منجلی »
(معلم ناجی)

عُلَا { [ع] (اَعْلٰ) نك مؤنث ، بك
عُلَا { یوكسك : (کبه علیا ، عتبه
علیا . مهد علیا) .

عُمَانُ { [ع] یو یوك ، انکین دگیز :
عُمَانُ (عثمان عدم) ، (بحر عثمان)
= عربستانك شرق جنوبیسنده ،
هندوستانك طرف غربیسنده کی دگیز :

« باد توروزی ایلله اولسون ده دریا موج موج »
« اولسون می دلدله کی عثمان سودا موج موج »
(معلم ناجی)

عُمْدَه { [ع] طایانه جق طایاق ،
عُمْدَه { دستك : اعتاد اولنه جق

محل ، معتمد علیه : (عمده الاکابر) ،
(عمده الاسلام) .

وَعُقُولٌ { [ع] «عُقْل» ث جَمِی :
عُقُولٌ } (عُقُولٌ ضعیفه ، اهل عقول) .

عُكُوشٌ { [ع] «عُكْس» ث جَمِی :
عُكُوشٌ } (عکوس مرایا - دریاده
عکوس سفاش) .

عُلَمَاءُ { [ع] «عِلْم» ث جَمِی : (علمای
اُمّت ، علمای عاملین .
علمای دین) .

عُلُوٌّ { [ع] یو ککک ، یو جه کک .
عُلُوٌّ } اکثراً معنویانده قوللابیلر :
(عُلُوٌّ افکار ، عُلُوٌّ همت ، عُلُوٌّ جناب) .
«ای تعالی ایلدیکجه ایلین حیران بی»
«خاک پای ایتدی سکا میل عُلُوٌّ شان بی»
{ معلم ناجی }

عُلُوانٌ { [ع] مکتوبک . رساله کک
عُلُوانٌ } دیباچه سی . لسانزده
اداء ، تفاخر ، کوسترش مناسنده قوللا
نیلیر : (علوان صاتیور ، علوان
طاسلایور ، پونه علوان) .

عُلُوفَةٌ { [ع] یکچیری دورنده
عُلُوفَةٌ } عسکر و موطفین سائر هیه
اوقاف معینه ده ویریلن معاشه دینیلیردی :
(علوفه سپاهیان) .

عُلُومٌ { [ع] «عِلْم» ث جَمِی : (علوم
عُلُومٌ } دینیّه ، تحصیل علوم ،
علوم آلیه . علوم عالیّه ، علوم ریاضیه ،
علوم طبیعیّه ، علوم عقلیه ، علوم نقلیه ،
(دارالعلوم) = مدرسه ، علم و معرفت
تحصیل اولنه حق محل مخصوص :

« بقا یوقسه دنیاده عقباهه واردر »
« بنم واری یوقدر دیک احکالم »
{ معلم ناجی }

عُقْدَةٌ { [ع] «عُقْدَه» ث ک جَمِی :
عُقْدَةٌ } (حلال العُقْد) تعبیری
معروفدر § اصطلاح طیده بو یون ،
قولتوق . قاصیق کی بدک بعض اقامنده
پیدا اولان بزلره اطلاق اولنور . بین -
العوام اشنبو بزلردن بو بونده حاصل
اولانلره (یازمه ، صیراجه) قولتوق
آلتنده کیلرینه (کویک عه سی) وقاصیق -
ده پیدا اولانلره (خیار جق) دینیلیر .

وَعُقْدَةٌ { [ع] دوگم : (عُقْدَه کُتَا)
عُقْدَه } = دوگم آچیجی ، آچان ؛
مشکلی ایش یقیرن . (حل عقده)
= دوگم چوزمه . (عُقْدَه دَرُون) =
کوکل دردی .

عُقْلَاءُ { [ع] (عاقل) ک جَمِی :
عُقْلَاءُ } (عقلای اُمّت ، عقلای
مملکت) بعضاً مقام نهکّمده مفرد
اولدوق قوللابیلر . مثلا (عقلا دنیاسکی ،
عقلانی اجه) .

وَعُقُوبَةٌ { [ع] جرا . عذاب :
عُقُوبَةٌ } (عُقُوبَتُ السَّیّه ، اجرای
عقوبت) جَمِی (عقوبات) .

وَعُقُودٌ { [ع] «عُقْد» ث جَمِی ، طرفینجه
عُقُودٌ } قرار ویریلوب ربط و قبول
اولانان خصوصلر : (عقود و عهد) .
وَعُقُوقٌ { [ع] آنایه ، بابایه عاصی
عُقُوقٌ } اولوق : (عقوق والدین) .

و. { [ع] ال : قول . آفاق کی عضو } بذک برجزئی : (عضو بصر ، عضو تأیث ، عضو تذکیر ، عضو داخلی) ، (عضوی) = عضو منسوب ، متعلق . جی (اعضا) .

و. { [ع] کواکب سیاره دن عطارد } شمسه اذ قریب اولان کوبک اسیدر که فارسیده (دپیر) دینیلیر . اساطیر ایرانیه حد کتابتک پیری عد اولنور . بوسیلله (دپیر فلک) ده دیرلر . (قلم عطارد رقم) تعبیر معروفیده بوندن متولدور .

و. { [ع] بویوک مداسنه اولان عظماء } « عظیم » لُ جی . ظاهرآ ، موقعاً بو بوکلر دیمکدر . (عظمای قوم ، عظمای دولت) .

و. { [ع] اعظم : لُ مؤنثی : عظمی } (صدارت عظمی) .

و. { [ع] جوریبوب فنا عفونت } قوقق : (عفونت عضله ، کسب عفونت) .

و. { [ع] قره قوش : طاووشانجیل عقاب } قوشی : (عقاب عقاب) تشدید ایله غلطدر .

و. { [ع] آخرت معناسنده عقی } قوللانیلیر . حالیکه معنای اصلیبی (مجازات و مکافات) در « دار عقی » تعبیری معنای اصلیبسته کوره در :

{ [ع] خلق ایله اختلاط ایتمیوب عزالت } چکملک (عزالتکثرین) =

کوشه و حدق اختیار ایدیجی ، ایدن . { [ع] کوجلک : (عسرت عسرت بول) . (عسرت تنفس ، عسرت عسرت عسرت) . (عسرت هضم ، حال عسرت عسرت و سیم) .

{ [ع] عاشقار ، (عاشق) لُ جی } عشاق موسیقی شریفیده بر مقامک اسیدر : (عشاق پیشروی) . « دائمآ عشاق اولدریمکه استغنا ایدر » « اولدیرر آخر بزی اول شوخ استغنا ایله » { یحیی } .

و. { [ع] اونده بر ، اونده بر قسم : عشر } (عشر شری ، عشر مرزو . هات) جی (اعشار) . (اعشاری) = عشرلره منسوب ، اولر ایله دیمکدر : (اصول اعشاری) .

{ [ع] « عاصی » نك جی ، عصات } عاصیلر ، زور بالق ایدیلر § امر السبی به مخالفتله کنهه ایشله نیلر ، کنهکارلر : (عصات امت ، شفاعت عصات ، قهر و تشکیل عصات) تشدید ایله غلطدر .

{ [ع] صیقیلان شیلردن مایع عصاره } حائنده چیقان سه . مثلاً « عصاره عنب » = اوزومک صوی ، شیرمه سی .

{ [ع] طبای امرداوی ده عاجز عضال } برافان مرض : (داء عضال) .

(امر عرفی) = امر قطعی دیکدر .

(اِدَارَةُ عَرَفِيَّة) = حین اقتضاده دولتك

بر عهده اداره ملكية نظاميه بی تحویل

ایله قانوناً تأسیس ایده جکی اداره

عسکریه به اطلاق اولور . (عرف بلده ،

مجاز عرفی ، حقیقت عرفیه) ، (عُرْفًا)

= شرعی دکل عرف ایله ، عادت بلده

ایله دیکدر .

عُرْفَاءُ { [ع] « عریف » ک جی ،
عرفان و معلومات صاحبی ،

احواله واقف اولانلر : (مجلس عرفا) .

عُرُوجُ { [ع] یوقاری چیقماق :
(عروج حضرت عیسی) :

« آسمان تاریغنه قیلدی سرفرو »

« روح عیسی ایتدی افلاک عروج »

{ ۱۲۰۵ سروری }

عُرُوضُ { [ع] عارض اولماق :
(عروض مرض) .

عُرُوقُ { [ع] (عرف) ک جی ،

اطمارلر . کواکبر : (عروق

نابضه ، عروق نباتات) .

عُرْيَانُ { [ع] چیپلاق : (طفل

عریان) (عریانی) =

صویلش ، چیپلاق ایدیش ، بر نوع

دریسی صویلش خوشبلیق اریک .

« بن تکیه عشقکده اوعریان غم کیم »

« پنهان بدن اینجه بر پیرهم یوق »

{ ساهی }

بر قبیله دره . (ام عیند) = خالی . تنها ،

قوراق چول .

عَقْدَاءُ { [ع] آزادلی معناسنه اولان
(عتیق) ک جی ، آزادیلر

دیکدر .

عَوْدُ { [ع] سرکشک ایله قاریش

عَوْدُ { تکبر ، تعظم : (عتو کبیر ،

عتو تسبیح) .

عُجْبُ { [ع] کندینی دکرلی اولو

عُجْبُ { صانع ، کندینی بکنمک :

(عجب عجب) .

عُدْوَانُ { [ع] خصومت ، دشمنک :

(عدوان عظیم) .

عُدُولُ { [ع] صابقی ، دونک :

(شتره استقامتدن عدول

ایدنلر ، قول اولدن عدول ایتدی) §

(عادل) ک جی : (شهود عدول ،

شهادت عدول) .

عُذْرُ { [ع] بر ایشک ایشله نلسنه

عُذْرُ { یاخود ایشله نله مسنه سبب

اولان خصوص : (عذر شرعی ، عذر

کرام ناس عندنده مقبولدر) ، (عذرلنک)

= مناسبتیز ، یولیز عذر .

عُذُوبَةُ { [ع] طاطبلیق ، (عذوبت

عذوبت) لسان ، عذوبت افاده .

عُرْبَانُ { [ع] (عرب) ک جی :

عُرْبَانُ { بدوی اولان عربلر :

(عشائر عربان ، عربان بادیه) .

عُرْفُ { [ع] حکم اولوالامرا :

عُرْفُ { (عرفی) = عرفه منسوب .

شعرا ايله برابر عبادتته كشمش ایدی —
مجموعه معلم ناجی) .

عیاذُ { [ع] صیغتمق. (عیاذُ بالله)
= اللّٰه صیغته رق .

عیازُ { [ع] آلتون وکوموش کچی
شیلرک درجه صافیتنک مدار

تحقیق : (خالص العیاز، کعباز) § قدر
وقیمت ذاتیه اعتباریله انسان حقنده
ایراد اولنور : (فلانک نه عیارده بر
آدم اولدیغنی هرکس بیلیر) § ساعتک
انتظام حرکاتی معناسنده هم یالکیز ،
هم (ایتک) ماده سیله قوللانیلیر :
(ساعتکزک عیازی طوغری میدر ،
یککی جامع عیازینه مطابقدر) ،
(ساعتی عیاز ایتدم) ، (صاحب عیاز ،
عیاز کیر) = ضربخانه ده تعیین عیازه
مأمور اولان ذات ، عیازجی . محاورانده
فتح ايله استعمال اولنور .

عیالُ { [ع] « عیال » کجی ، بر
آدمک اوزرینه نفقه سی
واجب اولان یغنی کندیلرینی بسله یوب

کچینه جکلرینی ویردیکی اشخاص که ازواج
وانساب ، اتباع واولاد کچی . مفردی
اصلا قوللانیلماز . (عیال) هم مفرد ،
هم جمع اوله رق استعمال اولنور . بین العوام
فتح عین ايله تلفظ ایدیلیر .

{ [ع] بایرام : (عید فطر) =
عید رمضانک صوکنده کی بایرام ،
شکر بایرامی . (عید اضحی) = قربان
بایرامی . (عید گناه . عید گناه) = بایرامه
مخصوص سیر وعیات محللری .

عیدی ، عیدیه { = بایرامه منسوب ،
عیدی بایراملق : (هدیه
عیدی ، قصیده عیدی) .

عیسوی { [ع] حضرت (عیسی)
علیه السلامه منسوب :
(دین عیسوی . اقوام عیسویه) ،
(عیسویت) = خریستیانلق .

عینُ { [ع] اپری کوزلو معناسنه
(عیناء) لفظنک جی :
(حورعین) .

ع

عُوشُ { [ع] یوزا کیشکی ،
خوی ترسلکی :
عُوسْتُ { (عبوست وجهه ابراز
عبوست) .

عُوبِدْتُ { [ع] « عید » کجی بیه تصغیر یدر .
عُوبِدْتُ { اسم رجالدندر . (بنو العید)

عُوبِدْتُ { [ع] بنده ک ، قوللق :
(عبودیت جدیه ،
مرض عبودیت) .

عُوبُورُ { [ع] کچمک ، کچلمک :
(مرور وعبور ، نهرک
عبوری) .

«کیندی ذوق و طرب قالمدی کو کلمده نشاط»
«دکمدی نشسته سی آلامنه بنت العینک»

{ رهنمای بابا }

عِند { [ع] طرف ، یان : (بویه
شیلر بنم عندمده هیچ
حکمنده در) ، (عندالله) = نزد
السییده . (من عندالله) = طرف
السییدن دیکدر . (عِنْدِی) = عنده
منسوب ، براساسه مستند اولمایوب
کیفه تابع اولان : (عندی سوز) ،
(عِنْدِیَات) = کیفه تابع اوله رق
سویله نیلن سوزلر .

عِین { [ع] ترکیبسی (پولوج)
در . اسباب مختلفه دن طولایی
نسوانه تقرب ایدمه یز ارککه دینیلر :
(کونشه قارشی طوبیلان چراغ ،
شوره زاره یاغان یاغهور ، عین نرزدنده
بولنان حسنا ، کچکین سرخوشه
ویریلن طعام حکمز قالیر — مجموعه
معلم — ۳۱) .

عِوَج { [ع] اگر بلك ، چاربهلق :
(خط بی عوج) .

عِوَض { [ع] بدل ، قارشیلق :
(عوض خدمت) ، (یلا
عِوَض) = حسی ، بدلسز ، بَلَس .

عِیَادَت { [ع] خسته نك حال و خاطری
صورمه و ارمق : (وظیفه
عیادت] ، (سفیازاده وهی برآرده لق
خسته لندیکندن سروری ساثر بعض

{ [ع] مخالفته ثبات ایتمه ،
عِناد { دیرنه . ترکیبسی (اوگو ،
اونگو) لفظ مهجوریدر :

« ایتمز سخنده قدری اقرار مدعی »
« عقل سلیبی یوق دکل اما عنادی وار »
{ سید وهی }

عِئَان { [ع] دیز کین : (عنان
عِئَان امور) ، (عطف عنان)
= دیز کین چورمه ، برجهته دونه .
(عِئَانِیَز) = دیز کین براقش ،
قوشدیریمی . (عِئَان کَش) = دیز کین
چکن . احتیاطی کیدن . (عِئَانِیَز عِئَان)
= آت باشی برابر .

« چك عنان رخش كلگی كچسون اعجازی ده »
« عرمة معناده نیلی همنان لازم سكا »
{ نیلی }

عِئَانِیَت { [ع] فی الاصل زحمتی بر
ایتمه اشته اهتم ايله مك معنا .
سنه در : لسانعزده یاردیم وایلك ایتمكه
اهتمام ايله چالیشمق معنا سننده قوللا .
نیلمشدر : (عنایت سنیه ، اطف
وعنایت) ، (عِئَانِیَت کَز) = عنایت
ایدیمی . جبی (عنایات) .

عِئِب { [ع] اوزوم : (بنت العنب)
عِئِب = شراب . (عنب الثعلب)
= تلکی اوزوی . (عنب الدب) =
قوجه یمش . (عِئِبَه) = یاش اوزوم
دانه سنك برینی || بدنده چیقان
سیولجه ، قاراجق :

اطلاق اولنور: (علم حقوق ، علم طب) ، (علمی) = علمه منسوب

و متعلق اولان ، (عملی) نك ضدی .

علمون : [ع] ارواح مؤمنین و اعمال صالحینك رفع اولندی

علمین : بر مقام علیای معنویدرکه فوق السموات ، یا خود داخل جنات اولان بر محل مقدسدر .

(ابن اثیر) ك تعریفنه کوره درگاه رضایه اقرب اولان اشرف مراتب اخرویهدر :

« فخر ایله سیر ایلور اعلاى علمین سنی »
{ معلم ناجی }

« کوکده اولمشدی اوروی رنگین »

« شمع جمع حرم علمین »
{ خاقانی }

عماد : [ع] دیرك : (عماد جیم ، دینك)

عمادی نمازدر : § استناد ایده جك ، طایانه جق شی : (عماد الملك) .

عمارت : [ع] (خراب) ك ضدی ، شن و آباد اولق ، معمر .

لق : (عمارت بلاد) § طلبة علومه و فقرایه طعام طبخ و توزیع ایدیلن محل مخصوص : (حیدیه عمارتی ، آیاصوفیه عمارتی ، عمارت زرده سی) .

عمامة : [ع] صاریق : (عمامة بیضاء) محاوراتده فتح

ایله معروفدر .

عقال : [ع] باغ ، بند ، آفاق کوستکی .

عقد : [ع] کردنك ، دیزی : (عقد ثریا ، عقد مرصع) .

علاج : [ع] خسته به تیار ایتك که مدارشفا و دوا اوله رق بالترتیب استعمال اولنان شی دیمکدر ، (علاج قوی) ، (علاج ایتك) = دفع مرض ایچون مدار دو اوله جق شیئی یاپدیروب قوللانق .

علاوة : [ع] بر شئیته موکده دن قاتیلان شی : (علاوة فائقه ، غنیه علاوة سی ، علاوة مقال) جمی : (علاوات) .

علت : [ع] مرض ، خسته لقی : (علت افرنجیه ، علت جلده) ، علت مستویله : § باعث ، سبب : (حرف علت ، علت غائییه) ، (حروف علت) = واو ، یا ، الف حرفلری ،

علل : [ع] « علت » ك جمی ، خسته لقلر : (علل ساریه ، علل مختلفه) .

علم : [ع] بیلمك ، بیلمك . مقابلی (جهل) در : (علم السی)

حضوری و (علم عباد) حصویدر § بر طاقم موادك و مسائل مخصوصه نك هیئت مجموعه سته عائد اولان بیلکی یهده

(عَطْرِیَات) = کوزل قوقولو سورینه
جك شیلر دیمکدر :

« عطر خوبيله پر اولوردی مشام »
« بوی مشک ایدی یاخود عنبر خم »
{خاقانی}

{عِظَام} [ع] (عَظِيم) ك . (عَظْم) ث
بو یوكلر ، اولور و ایکنجی یه کوره
میکلر دیمکدر : (سلاطین عظام ،
عظام ریمه) .

{عِظَم} [ع] بو یوكلك ، اولونق :
(عظم قدر) .

{عِفَّت} [ع] قیابعدن ، محرماتدن ،
صافتمق : (اهل عِفَّت) = اوصورتله
صاققان ، عفتلی .

« بولز یزدرد اکثری ارباب عفتك »
« كوردك زمانهك نیجه پرهیزکاری »
{ثابت}

{عَفْرِیْت} [ع] طائفه جندن غایتله
اولان . (عَفْرِیْن) ده بو معنایه لغتدره
اما کسر عین و وا تشدید را ایله اوقو-
نور ایسه آرسلان یاغانی دیمک اولور .

{عِقَاب} [ع] (عذاب) کي . افعال
قیحه سببیه دوجار اولان
محنت ، اضطراب ، جزا دیمکدر :

« اوکشی چکمه یه بالجله عذاب »
« نه بو دنیا ده نه عبادده عقاب »
{خاقانی}

{عِشْرُونْ ، عِشْرِیْن} [ع] یکریمی ،
یکریمجی .
{عِشْوَه} [ع] کوزلرک کوزکل
عِشْوَه | آلدایچی نازی ، اداسی
وطور . وضی : (عِشْوَه گر ، عِشْوَه کار)
= عِشْوَه جی ، عِشْوَه ایدمچی ، ایدن .
(عِشْوَه کاری) = عِشْوَه کارلق .

{عِصْمَت} [ع] فی الاصل منع ایتک ،
اصطلاحده نفسی عرض و ناموسی محو
ایده جك لوٹ فحش ، شناعتدن و چرك
حاست . فضا حندن منع ایله یاك طوعنی
مناسبه درکه . عرض پاکسکی . کناهسز .
لقی دیمکدر . (عِصْمَتْنَه ، اهل عصمت)
= عصمت صاحبی . عرض و ناموسه
مغایر ایشلردن چکین .

« شرط عصمت بومیدر کیم اوله بندن صکره »
« سنی پهلویه چکر پیرهنکدن غبری »
{ثالثی قدیم}

{عِصْیَان} [ع] امره انقیاد ایتمهك ،
(اطاعتسزك : اهل عصیان)
« لطف حقدن زاهدان زندانی نومید ایله »
« مظهر غفران اولور البته عصیان آشنا »
{فطنت}

{عِطَارَات} [ع] عطارلق : (صنعت
عطارت) .

{عِطْر} [ع] کوزل قوقولو یاغ ،
عطر | لوانطه و ترکیب : (عطر
چیچکی : عطر شامی) جی اولان

= آلتون کوکی. (عرق السوس) =

میان کوکی. جمع مستعمل (عروق).

« هیت دبدبه کوس نی »

« کدی عرق نیس بولهی »

{خاقانی}

{ [ع] عزیز و شرفی اولی .

عزیزك : عايقدرلك :

بالعز والاقبال (عزت)

نفس) = نفسك دائماً

عزوت. رفعتہ تعال و ذات، خاستدن

توق ايله مسندن عبارت برخصيصه طبعیه.

دروک هر کسده بولماز. { (عزت)

قدرت و عله معناسنده حق السیده

قولانيلير : (رب عزت) .

{ [ع] کجه قارا کلغنگ اولی،

عشاء } غروب دن صوره صولر

قارار دینی وقت که ترکیبه ده (یاتسو)

دینیلیر : (وقت عشاء ، صلات عشاء) ،

(عشاءین) = آقسام ايله یاتسو

زمانلری : (بین العشاءین) .

{ [ع] فی الاصل ناس

عشرت } بربريله اختلاط والفت

ایتمک معناسنده در . لسانمزده وسیله

اختلاط اولان مسکرات معناسنده

قولانيلمشدر : (عشر تخانه ، عشر تکاه)

= مسکرات صایلان ، ایچیلن محل .

(اهل اسلامک علناً استعمال عشرتدن

منی حقنده شرفصادر اولان قرمان

هاپون حضرت خلافتپناهی محض اصابتدر) .

نهرک . باشند آشانی به جاری اولسیدر .

(عراق عرب) = بغداد ساحه سی ،

دوزلکی . (عراق عجم) = ری طرفی

جبالی ، وادیلری .

{ [ع] حرمت ، عصمت ،

عرض } عفت ايله حاصل اولان

بر حیثیت پاکیزه درکه انسانک نفسنه

و حرمنه تعلقی ایدر . اهل ایچون جاتدن

عزیزدر : (محافظه عرض) .

« عرض اهل اولان مجلس میدن ایدر اعراض »

{ و عرضی بابا }

« ایسترایسه ک حفظ ایده عرضک خدای نازل »

« عرضنه اعدای بدخواهک بیله ویرمه خلل »

{ [ع] فی الاصل بیلیمک

عرفان } طرز استعما .

لزه کوره استعداد فطری اثری اولورق

ظرافته تفکر ایدوب بیلیمک دیمکدر .

بوخصيصه ممدوحه خلقی مساعد اولما .

یانلرده علم ايله حاصل اولماز .

« نامکله در اشتیاق عرفان »

« لفظکله در افتخار معنی »

{ انسی }

{ [ع] اصل ، صوی : (عرق

عرق } کریم ، عرق اصغر ، عرق

نجیب } طامار ، کوک : (عرق النساء)

= اصطلاحات طیه دندرکه قالجه :

اولیق ايله باجافلرده حاصل اولان شدتلی

صیزی و آغری دیمکدر . (عرق الذهب)

عُتَابٌ { [ع] آزار لاقی، ترسناک؛
 خاطر و کوشش قهره جق
 تکدیر و یا خود شدنی سوز: (عتاب
 عنیف) .

«کوز اوجیه عاشقه که لطف ایدر گاهی عتاب»
 «برسؤاله یر قوماز اول غمزه حاضر جواب»

{ نفی }

عِثَرٌ { [ع] نسل، ذریت،
 عِثَرٌ اقربا، عشیرت: (عِثَرٌ
 طاهره ذات نجی) .

عِثَقٌ { [ع] قول آزاد اولقی.
 عِثَقٌ آزادلیق: (عِثَقَمَه) =
 آزاد کاغدی .

عِدَادٌ { [ع] حساب، صابی: (فلان
 اهل حرفت عدادندند) .

(بی عِدَاد) = سایش، یک چوق .

عِدَّتٌ { [ع] بر خاتونک زوجندن
 پوشاندینی صورتده یوز

کون و زوی و فات ابتدکی تقدیرده
 یوز اوتوز سکون اوله رق بکله دیکی
 مدت. بومدت کچمیکه شرعاً قوجه
 وارهماز: (ختام عِدَّت. نفقه عِدَّت) .

عِذَارٌ { [ع] یا سگای: (کلمذار)
 = کل یا سگای .

«هذارل کل اولمش بوسه دن، دل داغ داغند»
 (نائی قدیم)

عِراقٌ { [ع] (دجله) دن آشامی
 بصره یه قدر (شط العرب) د

ایکی طرف، فی الاصل صو کناری
 دیمکدر. وجه تسمیه سی ایکی پیسوک

عربیده معانی سائره فی افاده ایدر .
 نظمده نادراً (عباره) معناسنده
 قولالایلمشدر .

عِبَارَةٌ { [ع] لسان متکلمدن سمع
 سامعه عابر اولان کلام،

یا خود بر قاج الفاظدن مرکب تعصیرات:
 (عبارة مختصره، تطویل عبارة)
 نظمده (عبارت) طرزنده استعمالی
 جائزدر. جمی (عبارات) .

عِبْرٌ { [ع] «عِبْرٌ» ک جمی:
 (عِبْرٌ مؤنثه، مِرْآةُ الْعِبْرِ) .

عِبْرَانِی { [ع] اسکی یهود لسانی،
 عِبْرَانِی اسکی یهود طائفه سه
 منسوب و متعلق اولان: (لسان عبرانی،
 کلمات عبرانیه) بونک مقامنده (عِبْرِی)
 ده قولالایله بیلر .

عِبْرَتٌ { [ع] انسان ایمون موجب
 عِبْرَتٌ انساہ اوله جق و تربیه

نفس، تهذیب اخلاق یولنده استفاده
 اوله جق وقعه، خصوص: [عِبْرَتِ

مؤنثه، عِبْرَتِ خُفْمَه) . (عبرت آلتق)

= مدار انتباه اوله جق شیئی دوشنوب
 نفسجه فائده مند اولقی. (عبرت آمیز)

= کند و سنده موجب انتباه اوله جق
 شی بولسان حالت. (عبرت بخش) =

عبرت ویرجی. (عبرتاً) = (عبرتتون)

= عبرت کوستریجی، کوسترن شی .

« عین اعلاسنی کاه و بی کاه »
 « غیره باقدیرمازایدی عین الله »
 {خاقانی}

عیوق { [ع] آسانده (کهکشان)
 دیزلن کوکبک دائما صاغ
 طرفنده و کوکب (ثریا) نك آردنده
 کورین برنجیم تابانک اسیدر . اشبو
 کوکب غایتله مرتفع کورندیکسندن
 لسانزده اکثریا مبالغه ایله یوکسه ،
 یوکسکلکه اسناد ایدیلجکشی بونکله
 یاد اولنور . مثلاً زیاده باغران آدم
 ایچون : (سی عیوقه چیقور) یاخود
 (سنی عیوقه چیقاریور) دینلیر .
 كذلك وصفوننا خصوصنده قوللا
 نیلیر : (فلانی او قدر مدح ایتدیلرکه
 عیوقه چیقاردیلر) :
 « هپ کون و مکان عاشق یارب بونه حالتدر »
 « عیوقه چیقار فریاد کویا که قیامتدر »
 {اسرار دده }

کوز دکه . (نور عین) = کوز نوری
 (انسان العین) = کوز بیکی § اصلی ،
 کندییی : (عین حقیقت ، عین کیفیت) ،
 (عیناً) = برشیک صورتی ، اورنکی
 دکل کندییی دیمکدر : (جتک عیناً
 بو طرفه ارسالی محله یازلدی) § بر
 شیک اشی ، طبیبی : (بو باردانی
 قیریلان بارداغک عیندر ، بوقاش شو
 اتارینک عیندر) § الفبای عثمانیده
 یکریمی برنجی حرفک اسمیدر : (حرف
 العین) ابجد حسابنده (۷۰) یتش
 عددیه اشارتدر . § قایناق ، پیکار .
 جمع مستعملی (اعیان) و (عیون) دره
 لکن « اعیان » باشقه معانده قوللا .
 نیلیر . مفردی آنک برنده قوللانیماز .
 معنالینسه کوره جمع اوله رق قوللا .
 نیلیر .

﴿ ع ﴾

= بوتله طابق ، طابق که مجوسی
 و مشرکین کبی طوائف ضالنه ک دین
 باطللری دیمکدر . جمی (عبادات) دره
 (عبادتخانه) و (عبادتگاه) =
 عبادت ایتکه مخصوص عمل . (عبادتکار)
 = عبادت ایدیچی .

عبارت { [ع] لسانزده برشیک
 حالت مجموعه سی ، مجموع
 موجودیتی مناسنده قوللانیلیر :
 (مکتوبک خلاصه مائی شوندن عبارتدر) .

{ [ع] « عبد » ثجی ، جناب
عباد { الله نسیته قوللر : (عباد الله)
 = اللهک قوللری . (اضعف العباد)
 = قوللرک اف ضعیف ، عاجزی .
 « ای مصدر ماسوی اولان رب عباد »
 « کیم سنن ایدن موت و حیاتی ایجاد »
 { « قورنه ی » دن ترجمه — ناجی }
عبادت { [ع] قوللق ایتک ، طابق ،
 طابق : (الله عبادت ،
 عبادت و طاعت) ، (عبادت اصنام)

« کر بوعهده وفا ایلرسه جانان ایشته بن »
 { شیخ الاسلام ذکر یا }

{ عِشَار } [ع] هریری کزوب طولاً .
 { شان ، ذکی ، قورناز ،
 چویک . حیلہ کار آدم : (رجل عیار) .

{ عِشَاش } [ع] عشرته مبتلا اولان ،
 چوق عشرت ایدن :

« سنده عفتک وارایسه برنشده تفصیل ایتجوری »
 « عالمک طعن ایغه تریا کیسنه عیاشنه »
 { سید وهی }

{ عِیَان } [ع] آشکار ، آجیق ، کوز
 { اوسکنده : (عیان اولدی .
 عیان ایتدی) کسر عین ایله ده
 قولانیلیر .

{ عِیْب } [ع] نقیصه ، قصور ، باعث
 { عار اولان وچرکین کورین
 حال : (خلاف ادب حرکت عیبر)
 جی (عیوب) در . (عیب جو) =
 انسانک عیبی آراشدیروب صوران .

{ عِیْش } [ع] فی الاصل دیرلکه
 { دینیرکه مدار حیات اولان
 پینه جک ، یئیله جک ، ایچیله جک شیدن
 عبارتدر . لسانزده بو معناده آرز
 قولانیلیر : (عیش خوش ، عیش
 فرح) { اکثر یا جنبشله ییوب ایچوب
 ذوق و صفا سورمک ، اککنمک معنا .
 سنده استعمال اولنور : (عیش ونوش
 عالنده سرم کرم اولانلردن) ، محاورانده
 کسر ایله قولانیلیر .

{ عِیْن } [ع] کوز : (اصابت عین)
 { عین } = سوء نظر ، کوز طوقونه ،

{ عَوَامِل } [ع] عامل اولان کلهر ،
 { عامل } { نحوینک جی :
 (عوامل قیاسیه) .

{ عَوْدَت } [ع] کری دوغک ، یرینه
 { دونوب کلک : (قابچهدن
 عودت) .

{ عَوْرَت } [ع] ستری واجب اولان
 { اعضای بدن ، آجیق
 برافلمی جائز اولمایان یرلر { قادین ،
 زوجہ .

{ عَوَّوَه } [ع] هاو لاقی ، هاو لایش
 { بی ادبانه و نابعمل
 تعرضات لسانیه یه ده اطلاق اولنور :
 (عوعوه کلاب ، عوعوه کلبانه) .

{ عَوَق } [ع] آلیقونقی ، آلیقونقی :
 { عوق و تأخیر) .

{ عَوْن } [ع] یاردم ایتمه ، یاردم :
 { عون السی ، عون ونصرت) .

{ عَهْد } [ع] سوز و برمک ، اجراسنی
 { اوزینه آلتق : (عهد
 ایتدی) { برخصوصک اجراسیچون
 ویریلن سوز ، ایدیلن عین : (عهدنده
 ثبات ایدیور ، نقض عهد) { زمان ،
 دور : (عهد شباب ، عهد خلافت
 صدیق) (عهد نامه) = ایکی حکومت
 پیتنده صلح و آسایشه وامور سیاسیه
 و تجاریه یه و سائر یه دائر امضا و تعاطی
 قیلان مقالوات ایله دولتجه خصوصات
 مختلفه ایچون سیاست تنظیم اولنان
 اوراق رسمیه یه اطلاق اولنور :

عَنِيفٌ { [ع] خشونتى ، سرت ،
قانى : (خطاب عنيف ،
تنبيهات عنيفه) ،

عَوَانِدٌ { [ع] (عَائِدَه) نك جمى .
معناه « عَائِدَات » ايله
فرقليدر . بونك طرز استعمالنه كوره

مال و آتجه اوله رق كان شيلر ديمك
ايسه ده معناسنده بخشش يا خود بلش
صورتنده كي شيلر حكى موجود در .
عَوَارِضٌ { [ع] (عَارِضَه) نك
شيلر ، عاتلر ، بوزو قفلر ، قضالر ،
سقطقلر .

عَوَاصِفٌ { [ع] « عَاصِف » و
« عَاصِفَه » نك جمى .
شديد روز كارلر : (هبوب عواصف) :
عَوَاطِفٌ { [ع] « عَاطِفَت » ك
جمى . لطفلر ، كرملر :
(عواطف عليه) .

عَوَاقِبٌ { [ع] « عَاقِبَت » ك جمى ،
صوكلر . صوكلر نفسلر :
(عواقب امور ، عواقب حسنه) .

عَوَالِمٌ { [ع] « عَالَم » ك جمى ، عالمر ،
دنبالر ، جهالر : (عوالم علويه)
عَوَامٌ { [ع] « عَام » ك جمى ،
(خواص) مقابلي . خلقك

آشاغى قسى ، آياق طافى : (عوام
ناس) ، (عوام پسند) = آحاد ناس
عندنده ، خلقجه بكنيله جك تى .

عَنْدَلِبٌ { [ع] بلبل ديلين قوش كه
از مزه و نغمات لطيفه .
سياه مشهور و مقبول عالمر : (فریاد
عندليب)

« خلق عالم عندلبي مرغ جام صانديلر »
« ايتديكي نالشلرى آه و فغانم صانديلر »
{ خيالى }

عَعْمٌ { [ع] اصطلاحات طيبه دندر
بر نوع رچنه در . طيبه
مقبض و نافع اوله رق شدتلى اسهالده
وسلان مخاطبده و قانى دیند بر مك
خصوصنده قوللانيلير .

عَعْمَةٌ { [ع] بر ماده نك بر جوق
اشخاصدن نقل و حكايه
اولتى صورتياه مسلسلأ اطرافيه منقول
اولى : (اوایشی عنقه سيله آگلانديلر) .

عَنْقَاءٌ { [ع] اسمى معلوم جمى
موهوم بر بو بونك قوش كه
(سيمرغ) و (زمرد عنقا) دخی
ديرلر .

عَنْكَبُوتٌ { [ع] اورومجك :
(تار عنكبوت) =
اورومجك آنى . (پرده عنكبوت)
و (پت عنكبوت) ده دينير . جمى
(عَنَّاكِب) .

عُودٌ { [ع] زياده عنادجى ، حق
ايله ريك حلافتده عناد
ايدن كه تركجه سى « اونگو » لى ديمكدر :
(نمروود عنود) .

عُنَيْدٌ { [ع] (عُنُود) كپي پك
عناده ، اونگولى : (جاهل
عنيد ، وليد عنيد) .

عَنْدَلِ { [ع] «عَنْدَلِب» لُجَمِ .
 لبللر : (نغمات عنادل) ،

عَنْصَرِ { [ع] «عَنْصَر» لُجَمِ .
 کوموش کبی بسیط اولان یعنی اجزای
 فردیسی صرکب اولمایان شیلر دیمکدر .
 متقدمینک آتش ، هوا ، صو ، طوپراغی
 بسیط زعمیله (عناصر اربعه) دیمیری
 کثیفیات اخیره ایله حکمیز قالمشدر .

« آیا نیجه بر دور ایدو بوچار عناصر »
 « کیم آسما نه اولو اولو معلوم نه آخر »
 { رومی }

عَنْبَرِ { [ع] معروف کوزل قوقولو
 شمی که محل و کیفیت حصولی
 حقنده روایات مختلفه موجود در .
 مع مافیه بعض جزائر هندیه دن ظهور
 و ورود ایتدیکی روایتی قول راجح
 عبد اولنور . بو ، منبهدن اولوب
 امراض واختلاجات عصبیه ده وشدنی
 حالمده و (عنبر سائل) بعض التهابات
 غشائیه عائد ادویه طبیه ده قوللانیلیر .
 (عَنْبَرِ بِنِ) = عیدردن ، عنبرلی .
 (عَنْبَرِ بَارِ) = عنبر یاغدی برنجی ، عنبر
 صاجیجی . (عَنْبَرِ بُو-ی) = عنبر
 قوقولو دیمکدر :

« هر نقطه خوب عنبرینک »
 « خال سیه عذار معنی »
 { انسی }

عَنْحِ { [ع] کورلک ، کوزسزلک :
 (عنمی طاری اولنی) ، (عمای
 قلب) = جهل و بلادت ، غفلت و
 غیاوتدن منبعث حالت .

عَنْحِیَّ { [ع] کور اوله رق ، کورجه .
 اسمائزده (عَلِیَّ الْعَمِیَّ) =
 صورتنده قوللانیلیر که قصدی اولیه رق ،
 کورلک ایله ؛ دهها ترکیجه سی کور کورینه
 دیمکدر .

عَمِیقِ { [ع] درین . مادیات و
 معنویاتده قوللانیلیر : (بحر
 عمیق ، فکر عمیق ، مطالعات عمیق) .
 « بحر اندیشه عمیق ودر معنی کیاب »
 { نفی }

عَمِیمِ { [ع] جمله یه شامل ، عمومی
 دیمکدر : (لطف عمیم ،
 عمیم الاحسان ، الطاف عمیمه) :
 « آفرین لطفکه ای باد نسیم »
 « بوقدر آنجق اولور فیض عمیم »
 { نفی }

عَنْ { [ع] حرف جر ، ترکیجه ده
 (دن) کی . آتیده کوردلدیکی
 وجه ایله ترکیب ایله قوللانیلیر .
 (عن صمیم) = دورودن (عن قریب)
 یاقیندن (عن قصد) = پیله پیله ،
 پیله رکدن . (عن ید) = الدن . (عنه)
 = آندن . (عنها) او قادیندن ،
 یاخود بحث اولنان شیدن . (عنهما)
 = او ایکی ارککدن . (عنهم) آنلردن .

زنجیر مقوله سی اشخاص. مفردی باشد
معناده قولالتبیر. بوجع اولدینی حالده
مفرد مقابله ده استعمال اولنور :
(عمله یومیسی) .

{ [ع] عمله منسوب، ایشله مه
عملی } صورتیه واقع اولان: (نظری
و عملی) = هم کوروب اوقومق هم
ایشله یوب اوکر نك صورتیه : (عملی
باغچوانلی، حکمت علمیه) .

{ [ع] بر ایشك اصول
عملیات } وقواعدینی اجرایه متعلق
خصوصیات تبیر آخری ایله فن موجنبه
اجرا اولنان ایشلر: (عملیات جراحیه)
= (Operation اوپه راسیون) ،
(عملیات ترایه) = اکثر یا یوللرک
و خصوصیه شمن دوفرلرک تسویه
ابتدایشه لرینه اطلاق اولنور .

{ [ع] دیرک : (عمود قائم .
عمود } عمود منقش) = (عموداً)
= دیرک کبی دیم دیک اولدرق. (عمود .
القوم) = بر قومک دیرکی، اولوسی .
بو یوکی ، (عمودالجیش) = عسکرک
دیرکی ، قوماندانی ، سردار . (عمود
فقری، عمود فقاری) = بل کیکی که
ترجیه سی (اوگورغه) دره اصطلاح
هندسه ده ایکی طرفنده زاویه قائمه
احداث ایتک اوزره بر خط اوزرینه
نازل اولان دیگر خطک وضعیتی .

(عَلَیْهِمْ) تنبیه سی بولنان (عَلَیْهَا) ده
استعمال اولنور . یالکز جمع مؤنث
(عَلَیْنِ) قولالتیلاماز .

{ [ع] بابانک فرداشی که عموجه
عم } تبیر اولنور: (عم مکرّم ،
عمزاده ، ولد عم ، عم اصکرم) .
(عمّه) = بابانک قیز فرداشی دیمکدر .
فقط لسانعزده (خاله) تبیری زبازرد
اولوب بو (عمّه) اصلا قولالتیلاماز .

{ [ع] (عمّامه) نك جسی ،
عمّام } ساریقلر : (عمّام علما) .

{ [ع] برایشه دوشونه رك ،
عمد } اول و آخرنی بیله رك باشلا
مق ، برایشی حد و یقین و قصد ایله
ایشله مک . (عمداً) = عمد صورتیه :
(عمداً قتل) .

{ [ع] ایش : (عمل صالح ،
عمل } عمل باطل) ؟ ایش ایشله مه :
(علمیه عمل ایتک) ، (عمل کثیر)
= زحمتی ایش ، مشقت . (عملاً)
= ایشله به رك ، ایشه چالیشه رق .
(عملانده) = ایشدن قالش ، ایشه
مقتدر اولمایان ، متروک . ؟ لسانعزده
(قبض) و (انقباض) نك ضدی ،
عکسی حالت معناستنده ده ایراد اولنور :
(عمله اوغرامش، عمل اولش) کبی .
{ [ع] « عامل » نك جسی ،
عمله } ایشجیلر ؛ دروکر ، ارغاد ،

عَلَيْكَ [ع] سَنَك اوزرينه ديمكدر.
(عَلَيْكَ السَّلام . عَلَيْكَ
عُونِ اللَّهِ) صَبي تركيات عربيه ده
قوللايلير .

عَلَيْهِ [ع] عَلَي ، خسته لفي ،
سقط ديمكدر . لسانمزه
بومعناوردن باشقه (كور) معناسنده ده
قوللايلير : (شخص علي ، چشم
علي ، زوجه عليه ، اشخاص عليه) .

عَلَيْهِ [ع] جوق بيلن ، هرشي
علي : (رب علي ، علي -
الحكيم ، خلاق العليم) ، (وَفَوْقَ كُلِّ
ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ) .

« بخش ايند حضرت وهاب علي »
« سوکلی قولرينه قلب سليم »
{ معلم ناجی }

عَلَيْهِ [ع] اَنَّاك اوزرينه ديمكدر.
عَلَيْهِ بِالْكَز استعمال اولنديني
تقديرده برکيمسه نك اوزرينه توجه
خصوصت و تحمیل فعل و قباح صورتده
واقع اولور . مثلا (زيد عمروك علينده
آغزینه کئی سوبله بور ، حکم لاحق
مدعینک علينده در ، فلان کیمسه نك
نه اهنده ونه علينده سوز سوبلر) .
جمله لرنده کورلدیکی کی . طرز دیگرده
دخی قوللايلير که اوده قاعده عربيه
کوره در . مثلا (بناءً عليه ، متفق عليه ،
عليه السلام) . کی بوندن باشقه مؤثی
اولان (عَلَيَّهَا) جمع مذکری اولان

{ عَلَيَّ } = ميدانده ، کوز اوکننده اوله رق ،
آچقندن آچيغه { عَلَيَّ } = آشکار ،
ميدانده آچيقي ، { عَلَيَّتْ } = آشکاره نك ،
کوز اوکننده اولقي .

{ متصور دکلدر انکاری }

{ عليندر بو انجلا علي }

{ معلم ناجی }

{ عَلَيَّ [ع] حرف جرّ ، اوزرنده ،
علي } اوزرينه . اوزره . مطلقا ترکیب
ايله قوللايلير . مثلا { عَلَيَّ الْحَسَابِ ،
عَلَيَّ الْعَمِيَا . عَلَيَّ الْإِطْلَاقِ ، عَلَيَّ الصَّبَاحِ ،
عَلَيَّ مَلَأَ النَّاسَ ، عَلَيَّ الْعَادَةِ كَي .

{ عَلَيَّ الصَّبَاحِ جِهَانِ حَلَقِي کاروباره کيدر }
{ بلاكشان عجت ده کوی ياره کيدر }
{ فهم }

(علي العاده کوزل سوز - ويلىکدن همجزي پيدادر)
(سخنگو لوقده استعدادی فوق العاده در سوزده)
{ معلم ناجی }

{ عَلَيَّ [ع] حضرت پيغمبرك عمزا .
علي } ده لری اسدالله بن ابی طالبك
اسم عاليسی رفيع ، عالي ، فائق ،
يوكسك ديمكدر . اسم اولنديني تقديرده
مؤنث اوله رق قوللايلير : { اوامر عليه ،
اراده عليه ، دولت عليه ، تحريات عليه } .
{ شمدیدن نقش ايت شوپندی قلبكه }
{ ساده اسمك اولسون اوغولم علي }
{ معلم ناجی }

عَلَامَهُ { [ع] چوق بیلن . زیاده علم و معرفت صاحبی اولان :

{ عَلَامَةُ تَفَازَانِ ، عَلَامَةُ شِیرَازِی . عَلَامَةُ زَمَعِشَرِی } . آخرنده کی { ه } مبالغه ایچوندور .

{ عَلَامَةُ عِلْمِ لَا یَزَالِ }
{ ضیا }

عَلَانِيَتٌ { [ع] کیزی اولمایوب عالمک کوزی اوکندره اولوق ، ظاهرک ، آشکارلق : { ذَاتَا مِیدَانِ علا . نینده ایدی } ، { سِرّاً وَعَلَانِيَةً } تشدید { یا } ایله غلط قوللا عاملی .

عَلَفٌ { [ع] حیوان ییبه جکی ، حیوان ییمی که ترکیبسی { یُولَافٌ } در . جمعی { عُلُوفَةٌ ، اَعْلَافٌ ، عَلَافٌ } در . وقیله { معاش } برنده قوللانیمش اولان { عُلُوفَةٌ } تعبیری بونک جمعیدور .

عَلَقَةٌ { [ع] اصطلاحات طویه دندور . قان ییغنیسه اطلاق اولنور . جمعی { عَلَقَاتٌ } .

عَلَمٌ { [ع] سحاق ، بایراق : { عَلَمِدَارٌ } = بایراق طوران . طاشیان { مناره تپه سی ، ماهچه : { روزکارک شدت هبوی آيازمه جامع شریفی مناره سنک علمی اوچورمشدر .

عَلَنٌ { [ع] { عَلَانِيَتٌ } ایله مترادفدور . ظاهر و آشکاره اولوق .

عَلَاءٌ { [ع] یوککلك : شان و شرف جبهیله اولوق : (اهل علاء : علاء الدین) .

عَلَاتِقٌ { [ع] { عَلَاقَةٌ } نك جمعی . ایلشکلر : { عَلَاتِقُ دَنِيُوبِ ، قطع عَلَاتِقُ } .

عَلَامٌ { [ع] { عَلَامَتٌ } نك جمعی ، (نشانلر : { عَلَامُ الدِّهَانِ } . عَلَامٌ موجوده } .

عَلَاقَةٌ { [ع] ایلشك ، تعلق . رابطه ، مناسبت : { عَلَاقَةٌ موجوده . قطع علاقه ، آنك نه علاقه سی وار : { عشق . محبت ایله ربط قلب : { برینه علاقه اتمش } بومعناده جمعی { عَلَاقَاتٌ } در . { عَلَاقَةُ دَارِ } = حصه داره ، شریک : { ایتدم کوزلر ایچره علاقه افندمه } { صد آفرین طبیعت دلبر پسندمه } { شیخ الاسلام محمد شریف } .

عَلَامٌ { [ع] ائّه زیاده ، هر شیئی عَلَامٌ بیلن . اکثر یا حق اتسیده قوللانیلیر . { عَلَامُ النُّبُوءِ ، ملكُ العَلَامِ } .

{ عَلَامٌ عوالم معالی }

{ عَلَامَةُ عِلْمِ لَا یَزَالِ }
{ ضیا }

عَلَامَتٌ { [ع] برشیک بیلنمنسه (سبب اولان اثر ، نشان دیمکدر : { عَلَامَتُ ضَمَّةٍ ، علامت خیر .

علامت فارقه . علامت نصرت } جمعی { عَلَامٌ ، عَلَامَاتٌ } .

{ عقیده صحیحہ ، عقیدہ قویہ } § بر
نوع آغده لائش و اوفاق اوفاق کیلش
رنکلی شکر .

{ عقیق } [ع] یمن دیارنده بوانسان
عقیق { معروف قیرمزی طاش :
{ عقیق یمنی } .

{ عقیم } [ع] ذریئہ ، قیصر :
{ جاریہ عقیمہ . زوجہ
عقیمہ ، حیوانات عقیمہ } § نینجہ سز .
فائدہ سز افعال حقندہ ایراد او اور :
{ نشی عقیم قالدی } .

{ عکام } [ع] چادر مہتری : انای
عربدن یوک قالدیران خدہ -
متکارہ . (عکام باشی) = صرۃ میون ایلہ
جانب جازہ کیدوب کلن اومقوله خدمہ نک
بویوک .

{ عکس } [ع] خلاف ، مخالف . مد :
(اینش عکسنہ کیدبور)

§ سس ، آیدینلق ، گولکہ کبی شیلرک
بربرده اثر پیدا ایتمی ، حاصل ایندیکی
اثر : { اکثریا لدوس هوادہ هنگامہ
غروبده افق سعابدن عاری اولورسه
کونشک شعاع آتشی تیلرہ : قش
طاغنه قدر عکس ایدر } § ترسنہ
چو یرمک ، دوندرمک : { داد } اے
عکسی ینہ { داد } اولور .

{ عکس رخکلہ ایلہ آینه بی منور }
{ آغوش مہدرخشان بر آفتاب کوستر }
{ وجدی } .

داخل اولور § ساعتک قیصہ ابرہ سنہ
عقرب دینلیر .

{ عقل } [ع] تعریف مقبولہ کورہ
{ بر نور روحانیدن عبارتدرکہ
نفس انسانی آنکله علوم ضروریہ
ونظریہ ای ادراک ایدر . آنک وجودی
ولیک رحمہ استکمال خلفتہ هنوز
جنین بولندینی هنگامدن بدہ ایلہ تدریجاً
بلوغی وقتہ قدر تزايد وتکمل ایدر .
انسان ودیۃ السیہ اولان اشبو قوۃ
معنویہ ایلہ اشیا نک حسن وقبح ، نیک
و بد ، کمال وتفصانہ متعلق صفاتی فرقی
وتبیز واغراض ومصالح وامورک وجوہ
وکیفایاتی ادراک وتقدير ایدر . فارسیده
(هوش) و (خرد) ترکیده (اَوْض)
دینلیر : (عقل کامل) ، (عقل ایتک) =
خاطرہ کتیرمک ، درخاطر ایتک دیمکدر
(عقلی) = عقلہ منسوب ، نقل وروایتہ
دکل عقل ایلہ بولسان یاخود بیلین
خصوص ، شی : (دلیل عقلی ، علوم
عقلیہ) (عقلیات) = (تعلیقات) مقابلی ،
عقلی اولان خصوصیات .

{ عقور } [ع] هر صکور دیکنی
عقور { قاورایوب بیرجی ، پازہ -
لایعی حیوانہ وصف اولور . اکثریا
قودورمش ، قودوز کویک حقندہ
ایراد اولنور : (کلب عقور) .

{ عقیدہ } [ع] انسانک ربط قلب
ایندیکی مادہ ، نسنہ :

جَمَكِينِجِي : (زوج عقیف) مؤنثی
{ عَقِيفَه } (زوجۀ عقیفه) .
{ عَقَبَه } { [ع] فی الاصل صرب یوقوش
عقبه } معاصنه در . اصطلاح زده
تسلکلی یکید معناسنی افاده ایدر .
جَمِ (عَقَبَات) در .

{ عَقْد } { [ع] دو کومه مک . باغلامق :
عقد } (عقد نکاح ، رسته نک عقدی)
§ قورمق ، قورلق : (عقد انجمن ،
جلسه عقدی) § اصطلاح فقیده
طرفینک بر ماده فی التزام و تعهد ایتلری
دیگدر که یکدیگره ارتباطندن عبارتدر .
(عقد ثانی) = قهجه طرفینک حین
الزام و تعهدده برنجی ایجاب قبول ایله
ارتباط ایتوب ایتنجی ایجابک قبول
اخیر ایله ارتباطندن حاصل اولان عقد
دیگدر . مثلاً بیع و شراده اولجه سویله .
نیلن بدله مؤخرأ راضی اولمایوب ایتنجی
دفعه ده بیان اولنان فیثانه راضی اولتی کی .

{ عَقْرَب } { [ع] معروف مضمر حیوانجق .
عقرب } (ترکبه ده (قوروغنی اوری)
دینله یکنی مسموعات قبلندن {عاصم}
مرحوم قید ایدیور . (اوری —
یاخود — اورو) لفظ ترکیبی فی الاصل
قالفیق ، یوقاری دیگدر . حقیقه بو
حیوانک داتما قوروغنی یوقاری طودیتنه
کوره بویله تسمیه سنده مناسبت واردر :
(یش عقرب) . (برج عقرب) = برج
فلکیه دن برینک اسمیدر . اشبو برجی
تشکیل ایدن کواکب مجتمعه نک عقربه
مشابه اولسی سبب تسمیه در . کونش
شهرتترین اولک طوقوزنده برج عقربه

{ عَقَائِد } { [ع] عَقِیدَه } نک جمی ،
عقیده لر ، اعتقاد اولنان
قضیه لر : (عقائد دینیّه ، شرح عقائد ،
عقائد قویه) ، (عقاید) یازماملی .
{ عَقَار } { [ع] خانه ، خان ، دکان ،
عقار } (اصحاب عقار) جمی (عقارات) .
ملک : (عقارب) { [ع] (عقرب) دینلن
تسلکلی حیوانجقلر :
(عقارب مینلکه) .

{ عَقَارَت } { [ع] قِصیر اولتی ،
عقارت } قِصیرلق : (عقارت
نسوان ، عقارت حیوان) . عینک
ضمیله ده لغتدر .

{ عَقَاقِر } { [ع] ادویه به قاریشدیریلان
عقاقیر } نباتات کوکی دیمک اولان
(عقار) نک جمی . مگردی قوللانیمازه .

{ عَقِيب } { [ع] اوکجه . لسان زده قافک
عقیب } فتحیله معروفدر . (عقبنده
یتشمک) = اوکجه سندن یعنی آردندن
آیرلیوب برلکده واصل اولتی دیگدر .

(عقبکیر) = تعقیب ایدیجی ، ایدن §
برآدمک آرقه سته دوشوب کیفیت
حالی تققد ایتک معناسنی ده افاده ایدر .
(در عقب) = بلاتأخیر ، مان دیگدر :
{ عقبندن ایریشیر فیض صباح آقشامک }
{ قوجه راغب }

عَظِيَّةٌ { [ع] بخشش : (عطية
عَظِيَّةٌ { السَّيِّئَةُ ، عَطِيَّةٌ سَيِّئَةٌ }

عَظَائِمُ { [ع] عظيمة، فوق العادة
واقع اولان بويوك ايشلر .

(عظيمة) نك جى : (عظام امور)
« عظام » يا گلسلدر .

عَظْمٌ { [ع] كَيْك : (عظم مكسور ،
عظم زاده) وجود انسان .

ندهكى كيكلك انواعنه متعلق اولان
اصطلاحات طيبة نك بر لغت كتابنه عينا
وتفصيلاً درجه مناسبست كورديله مشدر :

{ خضر سرچشمه نظم كه بولور تازه حيات }
{ رشعة فيض نم خامم ايله عظم دمى }
{ نفى }

عَظَمَتْ { [ع] بويوكلك ، اولوق :
(عظمت السَّيِّئَةُ ، عظمت
فكر) .

عَظِيمٌ { [ع] بويوك ، اولو : (بار عظيم ،
امر عظيم ، امور عظيمة)

عَظِيمَةٌ { [ع] بويوك ايش . اكثراً
جى اولان (عظام)

قولالايير .

عَفَارِيْتُ { [ع] (عَفَرِيْتُ) نك جى ،
نهایت درجه ده شيرير
وخائن اولان جنلر .

عَفْوٌ { [ع] صوچندن كچمك ،
كچمك ، صوچي باغشلامق ،

صوچ باغشلامق : (عفو كناه ، قباحتك
عفو ، عفو السَّيِّئَةِ ، عفو عالى) .

عَفِيفٌ { [ع] عَفْلٌ ، قباح
و حرامدن پرهيز كار ،

عَطَّارٌ { [ع] عطاريات ، بهارات
ده در لور خرده اشيا ساتان

دكانجى : (عطَّار عيار)

عَطَّالَتْ { [ع] پوش اولوق ، ايشدن
قالق ، ايشلر طور مق .

عَطَّايَا { [ع] بخشلر . (عطية) نك
جى : (عطايای سنيه) .

عَطَّسَهُ { [ع] آقصر يقي ، آقصر يمه ،
(عطسه كثيره) .

عَطَشٌ { [ع] صوصامق . صوسزلق :
(: فاع عطش)

« كال لطف ايله لبتشكانه روز عطش »
« جناب ساقى كوثر صونار پياله مى »
{ لا }

عَطَّشَانٌ { [ع] صوصامش ،
{ صوسز : (اشتر عطشان)

عَظْفٌ { [ع] ميل ايتدير مك ،
ايتدير مك : (عطف نظر ،

بر كره نظر مرحتكزك عطفيله) §
اسناد ايتك : (مرتب كندى خطاسنى

مصصححه عطف ايدييور) كلمات ،
ترا كيب ، جل بننده جارى اولان عطف

برنجي معنياه كوره در . جى اولان
(اعطاف) = لطف ، شفقتلر ، كرملر

معناسنده استعمال اولنور . محله
مراجعت اولنه .

عَطُوفٌ { [ع] زياده مرحت و
شفقت ايديجي . اسير كه .

يحيى : (وصى عطوف) ، (عَطُوفٌ)
= رحم و شفقت ايدوب اسير كه يچمك .

{ ضرب المثل ایرادینه بر صرد نهایی }
{ کیمسه اوله ماز تاب افندی به رسیده }

{ نابی }

{ [ع] سرچه قوشی . جی }
عَصُور { (عَصَافِر) . }

عَصْمَدَه { [ع] فی الاصل { بولاماج }
دینلن طعام . معروف
تازه بامیه ، اون ، ات صوبی . تره .
یاغی ایله طبع اولنان بر درلو عرب
طعامی . (عَصیده حلواسی) = برنوع
صولوجه اون حلواسی .

عَصِير { [ع] { عَصَارَه } ایله متره .
دندر . شیریه سی یاخود
یاغی آلتیق ایچون سیقلش نشه دیمکدر ،
عربلر ظاهر النسب و طاهر العرق اولان
آدمه (گَریم الْعَصِير) دیرلر .

عَصْد { [ع] دیرسکدن اوموز
باشنه قدر اولان عضو ، بازو ،
قول { معین ، یاردیچی : (عضدالوله) .
[ع] بدن انسانده اولان
عَصَلَه { سیکیرلی قابا ات که (بالیق

اتی) دینیلیر . جی (عَصَلَات)

عَصُوض { [ع] ایصیرمق صورتیله
یتیه جک نشه { محتلی
زمان ، آفت ، داهیه .

عَطَاء { [ع] احسان ، بخشش .
(عطیه) ایله مترادفدر :
(عطای جزیل) ، (عطای بخش) =
بخشش ویریچی ، ویرن .

{ بر آدمک عیال و اولاد و اقربا و
متعلقاتی (عشرت عظیمه)

عَصَا { [ع] اوژون دکنک ، صویا ،
باستون : (عصای موسی) .
• قلم بر بیل معیز صدادر دست کاملده «
• عصای موسی نیک ازدهادن فرق وار یوقدر »

{ لا }

عَصَافِر { [ع] سرچه قوشی معناسنه
اولان «عصفور» ک جی :
(لسان عصفیر) = قوش دیلی .

عَصَب { [ع] سیکیر : { عصب سمی ،
عصب بصری ، مرض
عصبی ، امراض عصبیه } .

عَصَبَه { [ع] فی الاصل برکیمسه نیک
پدری طرفندن اولان
اقرباسی دیمکدر . لسان شرعه والدی ،
ولدی اولایان میتة اقربادن اولنق حسیلله
وارث اولان و اصحاب فرائض حصه لرینی
آلدقدنصورگه باقی قالانی اخذ ایدن
کیمسه به دینیر .

عَصَبِيَّت { [ع] اقرباسنه معاونت
قیدنده بولنقی ، غیرت
کودمک : (عصبیت شدیده) .

عَصْر { [ع] دهر ، زمان معناسنه در .
اصطلاحده یوزسنه دن عبارت
زمان طویله اطلاق اولنور : (عصر
سعادت) = حضرت فخر کائنات علیه
اکمل التعلیات افندی بزرگ زمانلری . (اون
دورنجی عصر ، ایکنجی عصر مجری)
{ ایکندی وقتی : (صلات عصر ، قل-
الصبر) جی (اعصار ، عَصُور) در .

عَشَائِرُ { [ع] عشرتیلر ، اویمقلر .
 (عشرت) لکجه : (اولاد
 عشرت) .

عَشْرُ { [ع] اون عدددن بری
 آق ، طوقوزی بر علاوه
 ایله اون اتمک || فرقان کریمدن اون
 آیت مقداری اوقومق .

عَشْرَه { [ع] اون : (عَشْرَه مبشره)
 جی (عشرات) : (عشرات
 خانه سی) ، (معلقات سبعه ، حواس خمسہ ،
 ارکان عشره) حکمی تعبیراتده قاعده
 عربی اتباع ایله های حذف اتمک جائز
 دکلدور . سلیقه من نژده بونی اعجاب
 ایدیور . اما نظمه عندالافتضا (حواس
 خمس ، معلقات سبع) صورتده ده
 قوللانیله بیلیر .

عَشَقُ { [ع] فرط محبت ، جانندن
 عشق سومک ، کوسالی و برمک .
 اصلی عینک کسر یله در . (عشق اولسون)
 = تعیری تعجب و تحسین مقامنده
 قولالایلیز .

عَشِي { [ع] آخرنهار ، آقشام :
 (بالشی والاصال) =
 اقسام صباح دیمکدر جی (عشایا)
 (عشیه) ده عین معنایه لغتدر .

عَشِيرُ { [ع] اوندی بر :
 (عشیر زراع)
 عَشِيرَتُ { [ع] بر اصلدن منشعب
 اولان جماعت ، قبیله

عَسَسُ { [ع] بر عاکل محافظه سی
 ایچون کیجه ککروب
 طولاشان ، یکیکیری دورنده کیجه قول
 کزن ضابط . (عسس باشی) =
 یکیکیری امراسندن ایدی .
 «مست باغکینه رهزغی اولوریم عسس»
 «راغب»

عَسْكَرُ { [ع] ترکیجه سی (جری)
 در . دولک محافظه بلاد
 وقلاع ، وقایه حضور و آسایش عامه
 ایچون مسلح و مرتب اولدوقی طوتدینی
 قوه عمومیه یی تشکیل ایدن افرادک
 هیئت مجموعه سنه و هر نفرینه اطلاق
 اولنور : (بر بلوک عسکر ، سلام
 عسکری ، اداره عکریه) .

عَسَلُ { [ع] بال : (شمع عسل)
 = بالومی (عسل مصفی)
 = سوزلش ، سوزمه بال (عساله) =
 بال پشتی (عسأل) = قوواندن بال
 چقاران ، بال صاتان .

عَسِيرُ { [ع] عسرتلی ، کوچ ، چتین :
 (امراء عسیر ، امور عسیره)
 «بو عدالتله بو اقبال بلند ایله سکا»
 «اعتقادم بوکه هیچ اولیه بر فتح عسیر»
 «نفی»

عَشَاءُ { [ع] اقسام طعمای . جی
 (اعشیه) در : (ترتیب
 عشا ، مدعو عشا) (عشاء) ایله
 (عشاء) ی تفریق ایچون کوسرتلشدور .

ایدی . اليوم (غریب قاپوسی) دینیلن
عمل بولنله نسبتله یاد اولنور .

عَزَّارِئِلُ { [ع] «مَلَكُ الْمَوْتِ» قبض
اوراچه مأمور اولان ملک .

عَزَلُ { [ع] منصبدن یعنی خدمت
رسبه دن چیقارمق ، چیقا-
رلق : (عزل قاتقام ، عزل ونصب)

عَزَمُ { [ع] برایش ایشله مکه ربط
قلب ایله قطعاً قصد و توجه
قیلمق ، علی قول برایشده جدأ سی

واهتم ایله مک معناسنه در : (علم طبعی
تحصیله عزیم ابتدی) . (عزیم راه) کبی
تعبیرلنده کیتمک معناسنی تضمن ایدر .

(اُولُو الْعَزْمِ) = هر درلو رنج واذیته
صبر و ثبات ایدوب او امر قدسیه التبییه
قولارینه تبلیغ خصوصنده جد و اقدام

کوسترن بعض پیغمبران ذی شان
وخاصة نبی آخر زمان حضرت ایدر :

«عزم رزم ایلمک ارباب غرایز شمدی»
«رزمی در پیش ایدم بزم مهیا رینه»
{ بیکلجی عزت }

• { [ع] نسبت ایتمک ، ایلمک ،
عَزَوُ اسناد : (عزو نقصان ، بوفعل

قیحک اومعصومه عزوی) جی اولان
(عزو یات) = اصلی اولدینی حالده

برینک علیهنده سوبله نیلن کوتو . جرکین
شیلر معناسنده قوللانیلیر .

عَزِيزُ { [ع] صاحب عزت ، عزت
ایله متصف ، یوجه و یو یوک

دیمکدر . جناب حَقْک اسماء صفاتییه سندنندره
(رب عزیز ، عبدالعزیز ، محب عزیز ،
عزیز الوجود) مثالده کورلدیکی وجهله
شریف ، نجیب ، بزرگوار ، پاک سیرت

اشخاص حقنده ده استعمال اولنور . جمع
معروفی (اعزّه) در : (اعزّه کرامدن

حضرت شعبان ولی) بعضاً اسلوب
فارسیده (عزیزان) طرزنده دخی جملیر
« هوای نفسدن سرمایه عزتدر استغنا »
« عزیز اولمادی یوسد چکیمده دامن زلفاند »
{ قوجه راغب }

عَزِيْمَتُ { [ع] معنای اصلیی (عزم)
ماده سننده ایضاح ایدلمکله

اورایه مراجعتله آکلا شیلور . اسامزده
(کیتمک) معناسنده قوللانیلیر : (جانب

مجازه عزیمت ایتمک ، بروسه به عزیمت
ایدیور) ﴿ دعا ، افسون معناسنده ده

استعمال اولنور : (عزیمتخوان) =
دعا ویا افسون او قویجی . برلفت کتابنده

بیان اولندیی وجه ایله (عزیمت) لغتی
الیوم اسامزده «عزم» مقامنده اصلا

قوللانیلماز .
عَسَاكِرُ { [ع] (عَسَاكِرُ) ک جمی :
(عساکر بحریه ، عساکر

بریه ، عساکر شاهانه) .
عَسَجَدُ { [ع] خالص آلنون .

شہجق صورتہ : (اوضاع عروس نہ) .
عَرُوض { [ع] نظمہ بیک برنجی
 مصرعتک جزء اخیرى §
 اوزان شعر دن بحث ایدن علم .

عَرِيش { [ع] صالاش ، صوندرمه
 چارطاق .

عَرِيش { [ع] استلى ، ياصعى ،
 کنیش : (عریض و عمیق)
 = استلى و درین دیمکدر که اطرافلى ،
 اوزون اوزادى به حکمى حاویدر .

عَرِيشَه { [ع] کوچوگدن بویوکه
 کوندریلن مکتوب :
 (عریضه چاکرائه)

عَرِيف { [ع] (معروف) معنا -
 سنه در ، اکثریا شخص

حقنہ قولانیلیر : (مکتوبه سونده
 دزدار زاده دیمکه عریف جعفریکک) .

عَزَائِم { [ع] علی قول آفات وامرا -
 شک شفایاب اولسی ایجون

قرائت اولسان آیات قرآنیہ در . قول
 دیکره کوره افسون معناسنده اولان

(عزیمت) ک جعیدر . (عزایم) صورتنه
 یا کشلش یازماملی .

عَزَب { [ع] بکار ، ارکن ، مؤثی
 (عزبه) در . یکچیری

دورنده حمت بحریه به منسوب سلاح انداز
 نقراته (عذب) دینلردی . چونکه

بوطائنه نک جله سی بکار بولندی کی
 داخل اولدینی سلك بحریه ملامدت خدمت
 اشکله مکلف وارکن بولملری ده مشروط

عَرَفَات { [ع] حجاج مکة مکرمه
 جوارنده عرفه کوفی
 توقف ابتدکری موقف شریف : (جبل
 عرفات) .

عَرَفَه { [ع] حجاج جبل عرفاتده
 وقوف ابتدکری شهر
 ذی الحجه نک طوقوزنجی کوفی : (يوم
 عَرَفَه) رانک کسریله غلطدر .

عَرَق { [ع] تر : (عَرَق جَبَن) ،
 (غَرَق عَرَق) (عَرِيقَه)

= یوگدن اعمال اولان برنوع سرپوش
 که اکثریا درویشلر کیر § راقی :

(عرق نوش) = راقی ایچن .
 «دوشسه زلفندن عرق رخسار جانان اوستنه»

«کوییا شبنم دوشر کلبرک خندان اوستنه»
 «باقی»

عَرَقُوب { [ع] فی الاصل اوکجه
 سیکیری دیمکدر . عمالقه

قومندن عصرنده کذب و خلف وعد ایله
 مشهور برکیمسه نک اسمیدر . (عَرَقُوبِی)

= بوشخصه منسوب دیمکدر . لسانغزده
 کذب و خلف ایله معروف ذوات حقنہ

قولانیلان (مواعید عرقویه) تعبیری
 بوگا نسبتله در .

عَرَمَرَم { [ع] جوق عسکر ، فرقه
 کلیه عسکریه § شدید

شی ، شدتلی حال و فعل معناسنه در :
 { [ع] کلین : (حرة عروس)

عَرُوش { (عروسانه) = کلینه یارا .

== خانه‌ك طاوانی . معانی سائرہ سی
معتبر و مستعمل دكلدر .

« دكل كرمی به واعظ عرشه چقبه و آدم ولماوسین »
« ثابت »

عَرَصَاتُ { [ع] (عَرَصَه) نك
عَرَصَاتُ | جمعیدر . اناورده بو
تخصیص ایله « عرش یری » معناسنده
قوللانیلیر .

عَرَصَه { [ع] بنادن خالی کنیشی
عَرَصَه | یر ، میدان : (عَرَصَه
واسعه) .

« چانلادی اسب قلم عرصة تار بخنده »
« قاجدی صحرای جهاندن آتی یوكر كزاده »
« ۱۲۲۴ سروری »

عَرَضُ { [ع] كوچوكدن یوچوكه
عَرَضُ | برشی كوسترلك ، برشی
كوسترلك : (عرضال ، عرض حقیقت ،
عرض هنر) .

« حسب حالك اقمه هر نادانه عرض »
« تجار زاده »

عَرَضُ { [ع] متكلمون عندنده
عَرَضُ | بنفسه قیام و ثباتی اولما یوب
انجیق جوهر ایله قائم اولان شی :

(طُوم ، آلوان) کی § انسانه عارض
اولان مرض ، كدر و مشغله کی حالات .

عَرَضُ { [ع] اڭ ، اڭلیك :
عَرَضُ | (طول و عرض) ، (عرضاً)
= اڭ جهتیله ، اڭنه ، اڭلیلكنه
دیمكدر .

عَرَضُ { [ع] سرو ، طاغ سرویی ،
عَرَضُ | دیکنلی آردیخ آغاچی .

عَرَبُ { [ع] آسیا قطعہ سیک
عَرَبُ | منهای شرق جنوبیسنده

کائن شبه جزیره ده متوطن اولان
پیغمبر عظیم الشان افندیمن حضرتلر نك
منسوب بولندقلری قوم نجیب . (عرب)
لفظی اسم جنسدر . اهالی بلادہ تخصیص
اولمشددر . « اعراب » = علی قول جمع
ویا خود جمع صورتنده مفرد درکه بادیه
نشین اولان بدویله اطلاق اولنور .
نسبتنده « اعرابی » دینیر . قوم عرب

بر قاج قسمدره « عرب عرباء ، عرب
مترابه ، عرب مستعربه ، عرب مستعربه » ،

« جزیره العرب » = قوم عربك مملكت
اصلیلری اولان و « عربستان » دینان
شبه جزیره . « عربی » = عربیه منسوب
و عربلكی متبین اولان : « صرف عربی ،
رجل عربی ، شهر عربیه ، اشعار
عربیه » ، « عرب صابی » = قارمه
قاریشیق ، حل و کشادی مشکل اولان
شیلر و ایشلر قهنده ایراد اولنور .

عَرَبْدَه { [ع] غوغا ، سرخوش
عَرَبْدَه | غوغاسی : (عربده عظیمه)

عَرَشُ { [ع] تحدید و تقدیری عقول
عَرَشُ | بشریه دن خارج و حقیقت
مقداری علم السی به منوط اولان
« عرش السی ، عرش اعلی » دیمكدر که
حکما عندنده « فلك اعظم » دینیلیر
§ طاوان : « عرش الیت ، عرش بیت »

اولنه رق و او ی حرف مد حکمنده
بولندیریلور: (عدوی جان، زید عمروک
عدو قدیمدر) .

عَدِیدُ { [ع] (معدّد) کپی تک دکل،
چوقلق، صایلیر حالده
دیکدر که . اکثریا مؤثی قوللایلیر:
(آثار عدیده، براهین عدیده) .

عَدِیلُ { [ع] مساوی، دنگ، اش:
(بی عدیل، بی مثل) =
دنگی و اش و اولمایان .

عَدِیمُ { [ع] وجودی اولمایان، یوق:
(عَدِیم الامکان) = امکانی
اولمایان .

عَذَابُ { [ع] آذیت، عقوبت،
اشکنجه: (عذاب قبر،
عذاب الیم، عذاب آخرت) .

«دوزخه گیرم ستمکدن یانان»
«قابل جنت دکل اهل عذاب»
{ فضولی }

عَذِیبُ { [ع] طائفی، خوش: (لسان
(عذاب الیمان، ماء عذب) .

عَذْرَاءُ { [ع] باکر، قیز اوغلان
قیز: (حضرت مریم عذرا) .

عَرَّائِشُ { [ع] «عَرَّوُس» کجی،
عرائس معانی: (تزیین عرائس،
یا سگمش یازماملی .

عَرَّاضُ { [ع] «عریضه» نک
جی، عریضه لر: عرض
اولنان خصوصار: (تقدیم عرائض)
همزه نک یرینه (ی) یازماملی .

اطلاق اولنور: (عَدَدِیَاتِ مُتَقَابِرَه)

= اصطلاحات فقهیه دن اولوب آحاد
وافراد ی پئنده قیمتجه فرق اولمایان
و (عَدَدِیَاتِ مُتَفَاوِتَه) = احاد و
افراد ی پئنده قیمتجه فرق اولان
معدوداته دینلیر .

عَدَسُ { [ع] جیو باتدن مرجک
دینلنجه: جی (اعداس) .

عَدَسَه { [ع] حکمت طبیعی
اصطلاحاندندر، مرجکه

مشابهتی سیبله کوزک طبقه بلوریه سنه
ودوربین جاملرینه اطلاق اولمشدر .

«عَدَسِی» = حکمت طبیعی اصطلاح
حنده عدسه مشابه اولان شیئه ده دینیر .

عَدْلُ { [ع] (عدالت) ایله مترادفدر،
اورایه باقکیز: (عدل
مطلق، عدل الهی) .

عَدَمُ { [ع] یوقلق، اولما، (عدم
مساوی، مساویت، وجودیله عدمی
مساوی) :

«وجبی واردینه بی آدمه ابنای عدم»
«عاکف»

عَدْنُ { [ع] جنت، فردوس معنا.
سنده قوللایلیر . فی الاصل
اقامت و تمکن ایتمک معناسه در . بناءً
علیه استعمال اولنان (جنت عدن، جنات
عدن، بهشت عدن) تعبیرلری طوغریدر .

عَدُو { [ع] دشمن، خصم، پدخواه .
اکثریا شده سی استیاط

« بر سرگذشت کهنه در افسانه عجوز »

{ تجار زاده }

عَجُول { [ع] عجله جی ، سرعت
ایدیجی : (رفیق عجول)

عَجِب { [ع] تعجب سبب اولان شی :
(شکل عجیب ، اطوار عجیب) .

« آه ایله مه دن فالمدی عشقله شکیم »

« حیرنده قودی عالی بو حال عجیم »

{ [ع] تعجب اولانه جی شی ،
عجیمه } کیفیت : (نَحْمَة طبعیت)

(عجیبه رؤیت) .

عَد { [ع] صایمق ، صایلمق ، اعتبار
ایتمک ، ایدنک : (جینی جسور

عد ایتمک ، جاهلک عالم عدی) ،
(تعداد) مناسنده آز قوللانیلیر .

عَدَالَت { [ع] کافه فصائلی جامع
برخصات جلیله در که

سعادت دارین آنکله حصول پذیراولور .

تعریف عجمی جور ایتوب نفوس و عقولده

استقامتی درکار اولان امر و حالتی اجرا

ایتمک و دائما هرایشه ، هرشیده و هرکس

حقنده حق التزام و حقایقی ایفایه اقدام

ایله مک دیمکدر .

عَدَاوَت { [ع] دشمنک : (عداوت
شدیده ، عداوت قدیمه) .

عَدَد { [ع] صایی : (عدد صحیح ،
عدد فرد ، عدد مرکب ،

الی عددی) ، (عَدَدِی) = عدده

منسوب ، لسان فقهده صایرلان شیشه

عَجْم { [ع] عرب نسلندن اولان -
یا بلرکه ترکی ، ایرانی ، هندی

واجناس سائره : جمی (اَعْجَام) در :
(سلطان العرب و العجم) .

« او دکدر بوقدر قدسی دم »

« غبطه ایله سکا حسان عجم [*] »

{ معلم حاجی }

عَجْمِي { [ع] لسان عربی فصاحتله
متکلم اولسه دخی عرب

جنسندن اولایوب عجم جنسندن اولان

آدمه اطلاق اولنور . (عَجْمِی) اولور .

سه عاقل ، میزه ، دقیقه دان دیمکدر .

مهارتسزه مبتدی ، آجیق سوز سویله .

مهین آدمه (اَعْجَمِی) دینیرکه برنجی

جلدک ۱۲۸ نجی صیغه سنده کوسرلشددر .

(اَعْجَمِی اوغلانی) سابقده بکیچری

شا کردی ، چراغی .

عَجُوز { قوجه قاری ، عمرینک
[ع] آخرنده ، یا خود اکثر

عَجُوزَه [ف] امورده عاجز اولدینی
ایچون اختیار قادینه

وصف خاص اولشددر . هر ایکیمی

قوللانیلیر . (ایام العجوز) = لسان

ناسده (حوسم) تعبیر اولنان یدی

کوتدن عبارتدر (بَرْد العَجُوز) = قوجه

قاری صوغوغی معروفدر . آخر فصل

شناده اوللری باعث تسمیه در :

[۱] (حسان عجم) = الفصل الدین

خاتانی شروانی ، تک هوائیدر .

عنه دخى (عتيق) توصيف اولنور :

« ظل حق حضرت صديق عتيق »

{خافان}

عَثَرَه { [ع] سورچه : (عَثَرَه
عَثَرَه (واحد) جى (عَثَرَات) .

عَجَائِب { [ع] (عَجِيْبَه) نك جى ،
عَجِيْبَه لَر] (عَجَائِب سَبْعَه)

مقام تعجبه دخى ايراد اولنور .
(عجائب) ياشگلدشدر .

عَجَائِز { [ع] «عجوز» نك جى ،
عَجَائِز { قوجه قاربَلَر . (عجائب)
طرزنده يازماملى .

عَجَب { [ع] تعجب اولنه حق شى .
(عجبا) مقامنده ده استعمال
اولنور : (عجب ديديكى طوغر عيدر) .

عَجَبًا { [ع] تعجب و مصراق متضمن
(عجبا) تردد اداتيدركه استفهام
مقامنده ايراد اولنور : (عجبا كله جكمى
كليه جكمى ؟) .

عَجَز { [ع] برسنه يه قدرتى اولماق ،
(عجوز) كوجى يه مكم حالى ، كوجى نك
كفايتسزلك : (عجز تام) .

عَجْزَه { [ع] (عَاجِز) نك جى :
(اطعام عجزه ، دارالعجزه) .

عَجَلَه { [ع] چابوقلق ، صبرسزلق
(عجله) حركت اتمكدر كه تركبه
سى (ايومك) در : (اكثرا عجله
ايدن ياشگيلير) . (على العجله) = عجله
اوزره ، چارچابوق . بعضا بونك يرنده
يالگنز (عجله) قولانيلير :

اولان عبدك جى «عَبَاد» كلور .

«عبد» نك جى (مجدالدين فپروز
آبادى) يه كوره اون درت و (ابن
مالك) . كوره اون وامام (سيولى) يه
كوره طوقوزدر .

عَبِير { [ع] انواع طيبدن برتركيب
مخصوصك اسيدر . بياض

سندل ، سنبل كوكى ، قيرضى كل ،
ترنج و اينكه چيچكلرى ، نارنج كپي
كوزل قوقولو بعض نباتى اجزا ايله بر
مقدار مسك بنات اينجه سحق اولنورق
تركيب اولنور ايش :

« بوله من نكهت گلزار بهار خلقتى »
« دامنك باد صبا ايله سه پرمشك و عير »
{نفى}

عَبَثَه { [ع] قابو اشكى : {عَبَثَه عليا ،
{عَبَثَه فلكمرتبه } جى اولان
(عَبَثَات) = اكثرا (امام على وامام
حسين) رضى الله عنهما حضراتنك
مشهد مقدسرينه اطلاق اولنور :
(عَبَثَات عليه) .

عَمَّة { [ع] پونامه ، بوناقلق . (كلك ،
عَمَّة { كيتيرمك) ماده لريله قوللا .
نيلير (فلانه عنه كلش ، فلان عنه
كيتيرمش) .

عَتِيق { [ع] اسكى : (عتيق على
عتيق) پاشا ، (طرز عتيق ،
آثار عتيقه) . (يت عتيق) = كعبه
معظمه . (عبد عتيق) = آزاد ايدلش
كوله . حضرت ابوبكر الصديق رضى الله

عَبَّاسُ { [ع] ارسلانه اطلاق اولنور.
عَبَّاسُ (عَبَّاسِي) = حضرت
عباسه منسوبه ، آنك اهل بيتي ،
اخفادی : (خلفای عباسیه) .

عَبَثُ { [ع] نفع و فائده سی اولمايان
عَبَثُ { بوش . مناسبتر عمل :
(کار عبث ، عبثله اشتغال) عریده
اوقاتى بیهوده لعب و لهوه صرفله عبثه
اشتغال ایدن کیمسه یه (عبث) دینیلر ،
عَبْدُ { [ع] کوله ، قول : (عبد
صادق ، عبد عاجز ، عبد آبن) .

عَبْدُهُ { [ع] (عَابِد) ك جی ،
عابدلر ، طاعتچیلر : (عبده
اوئان) .

عَبْعَابُ { [ع] سسنى دریندن چيقا.
عَبْعَابُ { روب لاقیردی یی قارندن
سویلر کی کورینن آدم که (فرانسزجه .
سی Ventriloque) (وانتریلوق)
دره . (عَبْعَابَت) = اوصورتله لاقیردی
سویله بيلمک .

عَبُوشُ { [ع] ناخوش ، کرپه ،
عَبُوشُ { اکشی ، چاتیق : { وجه
عبوس ، چهره عبوس } .

عَبْرُ { [ع] ترکس ، (زرين قدح)
عَبْرُ { دینیلن چيچك : (عبر اصغر) .

عَبْدُ { [ع] مسترق اولان عبدك
عَبْدُ { جمیدر . عابد معناسی یعنی
طاعتی صورتيله قولق ايتك مالى مقصود

عَامِرُ { [ع] معمور ایديجی ، ایدن :
عَامِرُ { (عامر جوامع) دوائر
امیر یه دن بعضیلرینه وصف اوله رق
قوللا نیلان (عَامِرَه) « معمور » معناسی
اعتباريله در : (مطبعة عامره ، ترسانه
عامره) .

عَامِلُ { [ع] عمل ایديجی ، ایشله -
عَامِلُ { عَمِلَ : (علميله عامل ،
عام عامل) ك نحو ده رفع ، نصب ،
جر . جزم حالتندن برینی وقوعه
کترین شی : (عامل قیاسی) .

عَامَّةُ { [ع] بوتون ، جمله ، هرکس ،
عَامَّةُ { عموم ديمکدر : (عامه
ناس) ، (« عامه ») = جمله ، هپسی ،
بوتونی (عام) ك جی اولان (عَوَام)
= خلقك باياخی ، آشای قسمی معنا -
سندره قوللا نیلر که (خَوَاص) متابیدر :
(حایة خافانی سلیمان چایینك مولد شریفی
کی عامه نك قبول و تقدیسنه مظهر اولش
آثار مبارکه دندر — مجموعه معلم ناجی) .

عَبَاءُ { [ع] یوگدن منسوج برنوع
عَبَاءُ { قالین وقابا کسوه ، لباس
معروف : (قالین عبا ، عبادن قاپون) .
(عبا پوش) = عبا کین : (درویش
عبا پوش) فخر المرسلین علیه الصلاة
والسلام اقدمن حصرت لرنك بعضاً عبا
کیدکلری واقعدر . یومناسیبله اهل
یت شریفلرینه (آل رسول) دینیلدیکی
کبی (آل عبا) ده دینیر .

عَالَمِیْن } [آ] عالم (جسمی .
اورایه باقکزر .

عَالِی } [ع] یوکک ، بلند ، رفیع :
(دات عالی ، بنای عالی ،
آثار عالی ، ابنیه عالی) ، (عالی بنار)
= نسلی یوجه ، صوبی تمیز . (عالی جاه)
= منصبی ، مقامی یوجه (عالی جناب)
= ذاتی کریم ، نفسی معنی بویوک .
(عالی شان) = شانی یوکک (عالی
فطرت) = یارادیشی ، خوبی یوجه ،
ابی (عالی قدر) قدر و اعتباری یوکک
(عالی کهر) = مایه سی پاک ، تمیز
(عالی همت) = همتی ، ایلیکی یوکک ،
جوق دیمکدر .

« خاك اول كه خدا مرتبه كئی ایله عالی »
{ روحی }
« شاعر نه در بوناله كه بی احترازدر »
« آندن قلوب عالیه پر اهترازدر »
{ معلم ناجی }

عَالِیَه } [ع] برسنه نك انك یوقاریسی ،
یوکک طرفی ، تپه سی :
(جبل لبنان کائن عالیه موقی) .
عالم } [ع] بیل - سنه : (عام فیل)
{ جمی (اغوام) در .

عالم } [ع] عمومه شامل ، عمومه
{ عائد اولان : (اسم عام ،
طریق عام ، منفعت عامه) .

خواب ، عالم ناز (جمی (عالین) در .
بوصورتله جملنسی انواع واصناف
اعتباریه و یاخود انسانك تظانیه عمومدر :
(رَبِّ الْعَالَمِیْن) . (عالم آرا) = دنیایی
زینتلندیریجمی (عالم آفرور) = جهانی
آیدینلاندیریجمی (عالم پناه) = اهل
دنیاك صیفیوب النجا ایله جکی محل
(عالمگیر) = جهانی طوتان ،
طوتیجی دیمکدر .

« عالم خراب اولوردی اكر اول شه اولسه »
{ یجمی }
« كوكل آ اغیار ایچون اینجه یاره »
« كل اولاز باغ عالمده دیکنسر »
{ نیل }

عالم } [ع] علم صاحبی ، بیلجی ،
{ بیلکچ : (فلانجه جوق
عالمدر ، عالم ایله جاهل بر اولاز) ،
(عالم الغیب ، عالم الحقیات) = جناب الله .
(عالماته) = عالم اولاته یاقیشه جق
صورته دیمکدر .

عَالَمِیَان } [ع] عالمه منسوب معنا .
{ سه اولان (عالمی) نك
جعیدر كه انسانلر دیمکدر :

« عالم آكا محتاج اومستقی عالم »
« بومستله معلوم دل عالیاندر »
{ نفسی }

ذَرَبْتَن اَرْكَك اولورسه « عَقِر »
 دینیلیر § اصلا نبات یتشدیرمه یین
 قومسال یره و یویوک قوملغه اطلاق
 اولنور .

{ عَاقِل } [ع] عقلی ، عقل صاحبی :
 « طفل عاقل . جاریه عاقله » .

{ عَاقِلَانَه } = عقلیجه سنه ، کوزی
 آجیق اولوب ایشنده تدبیری طاورانان
 آدمه یاقیشه جق صورتده دیمکدر .

{ عَاكِف } [ع] برمحله بالاخیار
 نفسی حسن و توقیف
 ایدوب قالان آدم . جسی (عَاكِفُونْ

و عَكُوفْ) در : (عابد عاكف ،
 درویش عاكف) . لسانعزده معانی
 سائرهمی معتبر و مستعمل دیمکدر .

{ عَال } [ع] بلند . یوکسك معنا .
 سنه در . عربیده عین معنایی

اعاده ایدن (علاء) لغتی قصر اولانه رق
 (عَل — یاخود — عَلْ) شکلنده
 قوللانیلیدی کبی ینه عین معناده اشبو
 « عَال » کله سی دخی استعمال اولنور .

اسانزده (عَال الْعَال) صورتنده
 قوللانیلیر که فارسیده (بِالْأَعْرَیْن) دینیلدیکی
 کبی یوکسك یوکسکی ، یوجه نك یوجه .
 سی دیمک اولور .

{ عَالَم } [ع] جمیع مخلوقات : (خالق
 عَالَم) (عالم) بومعنا اعتباریله « دنیا »
 مقامنده قوللانیلیر § احوال خصوصیه یی
 حاوی موجودیت : (عالم آب . عالم

عَاطِفَتْ } [ع] شفقت . مرحمت ،
 ا میل ایله اسیر که مک :

« عاطفت عظیمه ، عاطفت سنیه » .
 « لوحش الله زهی عاطفت حی قدیر »
 { نفی }

{ عَاطِل } [ع] عطالتی ، تبیل ، بوش
 طوران : « جاهد عاقل » .

{ عَافِيَتْ } [ع] اندرستلك . وجود
 اصاعلی : « دعای عافیت ،
 عافیت کامله » کسب عافیت » .

{ عَاق } [ع] سرکش ، معتد : (ولد
 عَاق) = حقوق والدینه
 رعایی اولایان چوجق .

{ عَاقِبَتْ } [ع] صوت . نتیجه :
 « عاقبت امر . عاقبت حبه

حسن عاقبت » § اِنْ صَوْنَه . اِنْ
 صوکنده : « عاقبت نائل مرام اولدی » .
 « عَاقِبَتْ اَنْدِیشْ » = صوکنی دوشونن ،

درین ملاحظه لی . « عاقبت بین » =
 ایشك حاصل ایده جکی نتیجه یی کوروب
 بیلن .

« کار اولده کفی عاقبت اندیش کرک »
 { لا }

{ عَاقِدْ } [ع] بر خصوصی التزام و
 تعهد ایدن ایکی طرفدن
 برینه اطلاق اولنور که ایکینه بردن
 « عَاقِدِیْن » دینیلیر .

{ عَاقِرْ } [ع] قیصر ، طوغورماز
 خاتون : « زوجه عاقر »

عاشوراء { [ع] شهر محرمك اوتيجى
كوفى: «يوم عاشورا»
§ محرمك اوتيجى كوفى پشیریلن معروف
طعام: «طبیح عاشورا». «عشوراء»،
عاشور «ده لغتدر».

عاصف { [ع] شدتله اسن روز کار،
ییل: «ریح عاصف»،
عاصفه { ظهور عاصفه «جعی
عاصفات، عواصف».
عاصم { [ع] عصمت ایله متصف،
کناهدن عاری اولان:
«عابد عاصم».

عاصی { [ع] عصیان ایدیجی،
عاصی امرده قارشى حرکت ایله.
یجی، کنهکار: «عبد عاصی، بالغة
عاصیه».

«شفاعت ایتله اکر عاصیان کفاری»
«یرنده یلدر اسر دوزخك قیامتده»
{ لاادری }

عاطر { [ع] عطری، کوزل قوقولی:
«ریح عاطر، نسیم عاطر»
بو معناده «مطر» زیاده قوللاتیلیر
§ ای قوقولو شیئی سون: «خاطر
عاطر».

عاطف { [ع] شفقتلی، لطف ایله
باقان: «امیر عاطف»،
پدر عاطف § عطف ایدیجی: {حرف
عاطف، واو عاطفه}.

عارف { [ع] عرفن ایله متصف،
صاحب معلومات و خبردار
اولان: (شخص عارف)، (عارفانه)
= عارف اولانه، معلومات صاحبنه
یا قیشه جق صورتده دیمکدر:

{ تلاش وعدو صاله سبب نه در بیلیم }
{ یالانمی یوق کوزلم اندر عارفانه می یوق }
«خواجه نشأت»

عاری { [ع] چیلای، خالی، بری:
{ نقصاندن عاری، شبهه دن
عاری }.

عاریت { [ع] ایگرتی، موقتاً
عاریت آلان یا خود ویریلن
شی: (عاریت البسه، عاریت مجوهرات)
{ عاریت = ایگرتی اوله رق، موقت
صورتیله. (عاریت) طرزنده ده اوتدر.

عازم { [ع] عزم ایدیجی یعنی بر
عازم شیئی ایستامکه قطعاً ربط
قابله قصد و توجه ایدیجی دیمکدر:
(صنعت هیکل تراشی بی تحصیله عازم
اولدی، بو هفته جانب حجازه عازم
اولدینی ایشتدم).

عاشق { [ع] اوتجی: «فصل عاشق»،
عاشق ماده عاشقه، «عاشراً»
= اوتجی اوله رق.

عاشق { [ع] عشق ایله متصف،
عشقه کرفتار اولان آدم:
«عاشق عمر، عاشقه صادقه»،
«عاشقانه» = عاشقه لایق صورتده،
مؤثر و یانلق.

عادل. حاکم عادل: شاهد عادل () ،
(عادلانه) = صاحب عدالت و طرفدار
حقانیت اولانه یاقیشه جق صورتده .

{ یعنی سلطان احمد عادل که فرش درگهی }
{ عرشدن اعلی دکلسه چرخدن ادا نامیدر }
« نفی »

{ عادی } [ع] عادت اوزره کورلدیکی
عادی صورتده ، بایاغی : (اثر
عادی. آذر عادیه) .

{ عاز } [ع ذ] شین. عیب، نقیصه
{ چرکین بر فطک اوشکابندن
حاصل اولان افعال نفس : (عاز
ونا موس) . (بی عاز) = عارسز ،
حیاسز، عیبندن چکنمز، اونا عاز ،
شیزرق. تربیه سز دیمکدر .

{ عارض } [ع] بر شیشه سوگرده دن
{ تعلق ایدن، اصلی و قدیم
اولایوب سوگرده دن کان : (عقالنه
خفت عارض. خلجان عارض اولدی) §
پاشماق : (عارض کافام) بومعناده اسلوب
فارسی به کوره فتح را ایله ده اوقونور :
« عارض بایته دل عارض کل کل کوروب عیدن »
« کبیه رسته در کلدسته خود رویه باغلا عش »
« نائی قدیم »

{ عارضه } [ع] عارض اولان حالت.
{ دوز کونسلک، بوز و قلق
کبی معناری افاده ایدر : (عارضه
جسمانیه. دوچار اولدینی عارضه، نه قدر
عارضه لی بر، خطرلده عارضه ظهورده)
جعی (عارضات، عوارض) .

{ عاجز } [ع] عجز ایله متصف .
قدرتسز، بچریکمز. ایشه

عقلی و یا کوجی یغز اولان : (اشخاص
عاجزه. عید عاجز، یتیمه عاجزه) .
(عاجزی) = عاجز اولانه منسوب
و متعلق . (عاجزانه) = عاجز اولانه

یاقیشه جق صورتده . مقام تواضعده
قوللانیان الفاظدر : (عریضه عاجزی ،
تحفه عاجزانه، داماد عاجزی) .

{ عاجز حق اوزره اوصاف کده حالا کیمیم }
{ عالم اندیشه نك علامه دانشوری }
« نفی »

{ عاجل } [ع] سرعتلی، مهلسز،
عجله و چابوق اولان :
(شفای عاجل ، امر عاجل ، مصالحت
عاجله) ، (عاجلاً) = در حال ، بلا
امهال، همان .

{ عادت } [ع] ایشانه ایشانه طبیعی
(و یا ضروری حکمه
گیرمش اولان فعل و یا خود حال و کیفیت ،
کوره نك : (اوراده عادت بویه در ،
او آدمک عادی بودر، نه کوزل عادت ،
عادت جیله، عادت قدیمه) جی (عادات) .
(عادتاً) = عادت اوله رق ، کوره
کوره ، کوره نك صورتیه . تنوینسز
اوله رق تعقیب و یا تعزیر و یا خود تعجب
مقامنده ایراد اولنور .

{ عادل } [ع] عدل ایله متصف ،
(عدالتی، حق التزام ایدن،
حقانیه چایشان : (حضرت سلطان

ظُونُ { [ع] ظُنَّ (ظَنَ) نَ جَمِ .
ظُنُونُ : صانع لَر : (ظُنُونِ کاذِبَه ؛
ظُنُونِ باطله) .

ظُورُ { [ع] اَوْكَلَه ، زَوَالِ زَمَانِ :
ظُهرُ : (وَقتِ ظُهرِ ، بعدِ الظُهرِ ،
صلاتِ ظُهرِ) .

ظُهورُ { [ع] طاهر و بلی اُولق ،
ظُهورُ : میدانِه چیقْمق . (ظُهورِ
روزِ کارِ . ظُهورِ دودِ ، ظُهورِ عونِ حق) .

« تَوْظُهورُ » = یَکی چِقْمَه . جَمِ
اولان « ظُهورَات » = اکثرًا مأمول
وامید اولنغیزین طاهر و حاصل اولان
و یا خود کلیویرین شیلر معناسده
قولالانیلیر .

ظُفْرُ { [ع] طَیْر نَاقِ : (قَطْعِ ظُفْرِ)
ظُفْرُ : جَمِ (اظْفَار) در .

ظُلْمُ { [ع] شِیْئِ عَمَلْنِکِ غَیْرِیْه
ظُلْمُ : وَضْعِ اِلْکِدر .

ظُلُمَاتُ ، ظُلُمَاتُ { [ع] قَارَا کُلْمَلَر .
ظُلُمَاتُ : (ظَلَمْتُ) نَ جَمِ :
{ کونِ یوزندن اوتانوب آب حیات }
{ مَسکنِ ایتدی وراهِ ظُلُمَاتِ }
« خَاقانی » .

ظُلْمَانِ { [ع] ظَلَمْتِه مَنسُوب ،
ظُلْمَانِ : قَارَا کُلْمَلَر : (مَکانِ ظُلْمَانِ) .

ظُلْمَتُ { [ع] قَارَا کُلْمَلَر : (ظَلَمْتُ
ظُلْمَتُ : اِل) .

عَ

عَائِلَه { [ع] خَاته خَلْقِ . فَاَمِلِیَا :
عَائِلَه : (عَائِلَه مَوْحِ عَائِلَه در) ،
(عَائِلَه) صُورْتِنده یَا کُلْمَلَرِ یَا زَمَلَمَلِ .
عَائِدُ { [ع] عِبَادَتِ ایدِن ، عِبَادَتِ
عَائِدُ : ایدِیجی : (درویشِ عَائِدِ) .
(عَائِدَانَه) = عِبَادَتِ ایدِیجی اولانَه
یا قِیشَه جَقِ صُورْتِنده .

عَابِرُ { [ع] عُبُورِ ایدِیجی ، ایدِن ؛
عَابِرُ : کِیجی ، کِیجِن : (شَخْصِ عَابِرِ ،
اشخاصِ عَابِرَه) جَمِ (عَابِرُونِ ، عَابِرِیْنِ) .

عَاجُ { [ع] فِیلِ دِیشِ ، صُوم :
عَاجُ : (سَبْعَه عَاجِ) . (عَاجِ)
= فِیلِ دِیشندن عِبَارَتِ فِیلِ دِیشتنه
عَائِدِ اولان .

عَائِدُ { [ع] مَنصَرَفِ اولدِیجی شِیْئِه
عَائِدُ : رَجُوعِ ایدِن ، کَرِی دُونُوبِ
کَلَن ، دُونُوبِ کِیدِن . لَسَاغَزْدَه کِی طَرَزِ
اِستِعمالِنه کُورَه مَعناسِنده تَعَلَقِ حَکْمِ
مَوْجُودِدر . (ضَمیرِ عَائِدُ ، بَکَا عَائِدُ
دَکَل ، زَبَدِه عَائِدِدر) (قَاصِدِ عَائِدُ)
تَعبیری کِی دُونُوبِ کِیجی مَعناسِنده
واشخاصِ حَقْنده نَادِرًا قولالانیلیر .
« عَائِدِ » یَا کُلْمَلَر .

عَائِدَه { [ع] بَرِینَه عَائِدِ اولان
عَائِدَه : حَصَه ، عَطِیَه ، اِحسانِ ،
مَنفَعَتِ : (اعطایِ عَائِدَه ، کَثِیرِ العَائِدَه ،
عَائِدَه جَزِئَه) جَمِ (عَائِدَاتِ) =
عَطِیَه لَر ، حَصَلَر دِیْکِدر .

دن حاصل اولان حرم غیر قطعیدر که
ضعیف اولورسه حد توهمی تجاوز
ایتز، قوی صوربتله متصور اولنجه
علم و تعبیه مؤدی اولور. ترکیه ده
«سزمه» تعبیر اولور. (ظن غالب.
سوء ظن، حسن ظن). (ظن و گمان)
تعبیرنده بری زائد در. (ظنیات) =
اصلی شیه لر، ترددلی صانع لر.

{ [ع] «ظاهر» و «ظاهره» }
ظواهر { نک جمی. گوزه کوربین،
کوربه بیلین جهتلر، شیلر: (ظواهر
احوال، ظواهر حرکات) .

{ [ع] آرقه، صیرت: (ظهر
ظهر { انسان، ظهر کتاب) ،
(قوة الظهر، قوة ظهر) = مظاهر،
طایانه. (ظهریه) : سندات آرقه سنه
پازیلان اشارت .

{ [ع] آرقه چقان، یار.
ظهیر { دیجی . (ظهر شیه) .

{ [ع] ظرفلر، ظرفیتلی
ظرفا { آدملر. (ظریف) ک جمی:
«ظرفای زمانه»

{ [ع] «ظرف» ک جمی،
ظروف { ظرفلر، قابلر: (ظروف
مرصحه) ، (ظروف زمان، ظروف
مکان) .

جمی (ظرفاء) . (ظرفیانه) = ظرفیه
لایق و یاقیشه حق صورتده : (برطور
ظرفیانه، ایماظی ظرفیانه) .

{ [ع] فی الاصل مطلوبه دسترس
ظفر { اولقی . مقصوده ظفرناق
ایلشدیرمک معنایسته در. بومعنی مناسبتله
لساعزده دخی دشمن اوزرینه غلبه
ایتمک، آراتیلان و یاخود ایسته نیلن شی
الله ایتمک معنایزنده قولانیلیر: (طاق
ظفر، نشانه ظفر، قیده ظفریاب اولقی)

{ [ع] (ظلمت) ک جمی
ظلام { قاراسلق: (ظلام لیل) .
ظانک ضمیمه غلطدر.

{ [ع] کولکه لی، کولکه سی
ظلیل { جوق اولان: (محل ظلیل) .
(ظلیل ظلیل) تعبیرنده کی (ظلیل) تأیید
ایچوند که معنای تعبیر پک کولکه
یاخود قویو کولکه دیمکدر .

{ [ع] اعتقاد غیر جازمک وجود
ظن { وعدی پینده راجح اولان
تردد، تعریف اخری ابله مجرد اماره

{ [ع] کولکه . (ظلال الله)
ظلل { = حضرت پادشاه اسلام .

{ [ع] «ظل» ک جمی .
ظلال { کولکه لر: (ظلال سیوف،
ظلال اشجار)، (ظلاله) = کولکه لک .

لردن متشكى دفتر . (طامور) ده بو
معنايه لغتدر . بو لفظلرك معنا لرنده
كيزلهمك حكى مندمجدر .

و و و { [ع] (طير) ك جى ،
طيور } قوشلر : (طيور اهليه) .

طُولُ { [ع] زياده ، بك اوزون ،
(اطول) مؤنثى : (بد طول)
طُولُماز { [ع] دور يلوب بوكلش
سورتده برى برينه ياپشديرلش كاغد .

ظ

ظَرْف { [ع] اينجه برشى قونيله جق
ظرف } مزوع قاب ، خصوصيله
قهوه فنجانيله قوللايلان قاب وايچنه
مكتوب قونيلان كاغد صارغى : (ظرف
ظريف ، فنجان ظرف ، مكتوب
ظرفى) . لسانزده قوللايلان مثلا
(اوچ ماه ظرفنده عودت ايتك اوزره)
كجى تفسير لرده كى (ظرفنده) ايچنده
ديمكدر . فلك زمانه يا خود مكانه
دلات ايتديكنى كوسترن كله : (ظرف
زمان ، ظرف مكان) جى (ظُروف)
در . (ظُرْف) = ظرفق ، اينجه
آلىق . مثلا برشى ديكر شيتك اينجه
كيرميك . (فارسيدنه « در » ادات
ظرفيتدر . تركجه ده مقابل « ده »
اداتيدير .

ظَرْف { [ع] ظرافت ايله متصف ،
ظرافتلى ، كوزل و يا قيشقلى :
(رجل ظريف ، ظريف بر آدم ، وجه
ظريف ، هيئت ظريفه ، محبوبه ظريفه)

ظَاهِر { [ع] القابى عثمانيدنه بكر منجى
حرفك اسميدر . حسابده
(۹۰۰) عددنه اشارتدر : (ظاى
مكسوره) .

ظَالِم { [ع] ظلم ايديجى ، ايدن :
(شخص ظالم) ، (ظالمانه)
= ظالمه لايق ، ياقيشق اولان .

ظَاهِر { [ع] عيان ، كورين ،
ظاهر } آميدانده : (علامت ظاهره ،
صورت ظاهره ، اثر ظاهر) . (ظاهراً)
= آشكاره : ميدانده اولدوق ا كورنيشه
كورده . (ظاهر بين) = كورنيشه
باقان :

« نه بيلسون ياد حاله ظاهراً سينه كنده ياره ك بوق ،
(بجه)

ظَرَفَات { [ع] ذكى اولغله برابر
ظرافت } قول و فعلى خوش و نازك
بولنقى : ذكايه مقارن نزاكت قوليه
و فعليه ايله متصف اولقى : (ظرافت
طبع ، ظرافت نادره) . حسن وجه ،
حسن هيئت ، بايقشلق ، خوشباليق :
(ظرافت قياقت : ظرافت البسه) .

« جنت خبرین کیردی کلار »

« طوبایه نظیره خار دیوار »

{ شیخ غالب }

طُور { [ع] طاع . خصوصیه
حضرت (موسی) علیه السلام

مظهر تجلیات السیه اولیعی حل مشهور
که (طور سینا ، طور سنین) اطلاق
اونور :

« تجلی برق اورر یرر سواد داغ جاندن »

« جهانده طور عشقه نور آذر هرکستادن »

{ اسفوخه علی غالب }

طُوطی { [ع] بابغان جسمدن السنه بی
تقنیده مستند و معروف

برقوش : (طوطی گویا) .

« سخن برطوطی معجز بیاندر خامه استادی »

{ نفی }

طُوفان { [ع] هریری احاطه ایدن
چوق سو . بك زیاده

یاغان یاغور : (طوفان نوح) { ظلام
لیل) هر طرفی اورنوب قابلا دینی جهته
بعضاً بوگا تشبیه اونوب (طوفان الظلام)
دینیر .

طُول { [ع] اوزونلق : (طول
وعرض ، طول مسافه ،

طول عمر ، یکریمی مترو طولنده) ،
(طولاً) = اوزونلق جهتیله ، اوزونلقنه
دیکدر :

« چریدن طولندی طول وعرضی ارضک »

« عدویه قاجه جق یر آلتی قالدی »

{ سلطان سلیمان }

قیلمشیدی . یومنا سبتله بریسیله دعوتسز

طعامه ، ضیافته کیدن آدمه ده (طقیلی)

دینیلیر . (ابوالطفیل عامر بن واثله)

محابه کزیندنذر . اصحاب کرامک جمله

سندن سوکره هجرتک یوزنجی ، علی قول

یوز یکرمنجی سنه سنده ارتحال دار بقا

ایله مشدر . (رضی الله عنه)

طَلَب { [ع] (طالب) ک جی ،
طالب لر ، شاگردلر :

(زمره طالب) .

طُلُوع { [ع] کوکب و شمس ظهور
ایله مک مناسنه در که

طوغغق تعیر اونور : (طلوع شمس ،

طلوع قر ، طلوع کوکب ، بر فکرک

قلبه طلوعی) . جی اولان (طُلُوعَات)

= اکثریا برشاعرک بر دنبیره قلبنه سانغ

اولوب انشا ابتدکی منظومات و اشعاره

اطلاق اونور .

طُمَطْرَاق { [ع] دارات ، عظمت ،
دیده ، کوسترش :

(طمطراق الفاظ) .

« سوزده نظیر اولماز نکا کر اولسه عالم بریگا »

« بر طمطراق و خوش ادا نه حافظم نه محشم »

{ نفی }

طُوبَى { [ع] خیر و راحت ، کوزلک ،
ایلیک . بو معناده استعمالی

نادردر { جتده بر آغا جک اسمیدر .

بو معناده اسلوب فارسی اوزره کسر یا

ایله ده قوللایلیر .

طین: { [ع] چاهور ، بالیق : (ماء و طین) .	یارادیش : (طبت رديته ، طبت حيثه) .
طینت: { [ع] مایه ، سرشت ، حلت ، اصل حلفت ،	« خلاف طینتمدو طبع احبابه کدر و یرمک » { قوجه راغب }

ط

طبول: { [ع] طاوولر . (طبل) جی . (ضرب طبول)	عثمانیه نك برجسته ضرب و فرمان و برات ورؤس هایونلرك بالالینه تحریر و كفاة ابنية اميريه و مباني خيرة سنيه نك مناسب محللرينه و اكثر يا قاپولرينك اوزلرينه حك اولنور . (طفرای هایون ، طفرای غرا) .
طرفه: { [ع] غریب . نادیده ، تحف . كولنج :	« طرفه مجنونم كه پی در پی خیال چشم یار » « طولانیتر اطرافنی سرکشته آهولر کبی » { نائل قدیم }
طریق: { [ع] « طریق » ك جی ، یولار : (تسویه طرق ، طرق علیه . مشارع طرق) .	طغیان: { [ع] حدی تجاوز ایتمه ، آزمه . آذغیلق : (ارباب طغیان) « جوغالوب طاشقین اولوق ، طاشق : (طغیان میاه) .
طره: { [ع] آئینده کی اوزون صاج : (طریه طرار) .	طفولت: { [ع] چو چوقلق : (آوان طفولیت ، حالت طفو .
طعمه: { [ع] ینه جك شی ، ینتی :	طفورلیت: { [ع] (طفولت) ، تازه لك كور په لك معناسنی افاده ایدر : (طفولت نباتات) .
« مرغ هوایه طعمه اولور ماهی بنار » { لا }	طقیلی: { [ع] اهل عراق اصطلاح . احنده (طفیل بن زلال . الکوفی) به نسبتله طالق اوووغه اطلاق اولتمشدر . طالق اوووق کروهنگ پیری عد اولنان موما الیه (طفیل) هرولیمه به وضیافته دعوت اولتمشدرین فی تکلف کیتدیگندن (طفیل الاعراس) یاخود (طفیل العرائس) عنواسیله تلقیب
طغات: { [ع] (طاعی) لك جی . تدید ایله غلطدر :	طغرا: { [ع] سلاطین عظام عثمانیه حصارتك اسامی مبجله . لرنی حاوی اوله ورق پنجه شكلنده ترسیم اولنان تغای بیهن معروفدر كه مسكوكات

اولدینی حالده وصف ترکیبی صورتنده
استعمال اولتور: (دیباجه طراز،
معنی طراز) .

طرازنده { [ف] زینت و برنجی،
زینتدیر برنجی . دوزوب
قوشیجی : (طرازنده عربسان) .

طریاق { [ع] بر نوع افیون
مجبوندی که علاج ایچون
قوللانیلیر . (تریاق) ماده سنه باقل .
طفل { [ع] چو جق . (طفل
مقصوم) مذکر و مؤنثی
بردر . جمی (أطفال) در .

طلاء { [ع] سوریه جک و سورینه .
حک مایع ، فارسیده آلتون
یالدرینه (زطلا) دینیلیر . بعضاً
(زطلا) آلتون مقامنده ده قوللانیلیر .
(طلا ایتمک) = سورمک . (طلا کار)
= یالدریجی (طلا کاری) = یالدریجیلیق
(طلا دوز) = صیرمه جی .

طیسم { [ع] سحر نوعندن برشی .
یالاتدن دوزلش ، اویده .
برلش نسنه . جمی (طیسما) .

طناب { [ع] قازینه باغلاسیلان
چادر ایی :
« عرصه عالمده بریا بی ستون و بی طناب »
{ نفی }

طیب { [ع] سوریه جک کوزل ،
خوش قوقولی شی :
(استعمال طیب) .

طیاخت { [ع] آشجیلیق : [صنعت
طیاخت] .

طباع { [ع] طبیعت معناسنه اولان
(طبع) ک جمی : [طباع
سلیمه ، اختلاف طباع] .

طباعت { [ع] باصمه جیلیق صنعتی :
{ دارالطباعة } = باصمه .
خانه .

طباق { [ع] (مطابقت) کبی بر
نسنه بر نسنه یه اویغون
اولتی . جمع اولدوق اویغونلق معناسنه در .
§ « طبقه » معناسنی ده افاده ایدر :
اسپرنه طباق] .

طبق { [ع] دوجه و منزل و احوال
واطوارده موافق . فرقت
اوله : [طبق امر سامیلری و حیاه .
اوما کنه نلک طبق بوراده اعمال اوله حق]
طحال { [ع] اصطلاحات طبیعه دندر ،
اعضای داخلیه دن (طلاق)
دیمکدر .

طراز { [ع] ائوابلک یا قه لرینه . یل
آغ لرینه . اوکریسه صیرمه
وساثره ایله ایشله نیدن علامت و زینت :
[طراز رسمی . طراز عسکری] .
§ طرز ، اسلوب : (طراز انسیاق)
بو معنا اعتباریه وصف ترکیبی اولدوق
ده قوللانیلیر : (شاعر نفی طراز)
§ فارسیده اولدینی کبی زینت و برمک .
دوزوب قوشمق معناسنه اولان
« طراز پدن » مصدرندن امر حاضر

[طى مكان ، طى مسافه . طى بعد .
 طى بلاد] § يته اومعنى اعتباريله كويا
 دوروب بوكرك آره دن چيقارمق ،
 چيقارلق : [طى ققره . طى عباره . بر
 جله نك طى] .

« مدحكك غايى يوق طى لسان ايده مكر »
 « ديمكه بيگده برين ناطقه انسانى »
 (نفى)

طيار } [ع] اوجيجى . جوق
 اوجان : [ربع طيار . برک
 طيار] جى اولان (طيارات) =
 هوايى واردات . بلش كلن آقچه وعطيه
 وسائر معناسنده قوللايلير : (طيارات
 ايله كينور) .

طيب } [ع] خوش . كوزل . افي :
 [كلام طيب ، كلات طيبه]
 طيبه } [ع] مدينه منوره ديمكدر :
 [اهالى طيبه] .
 « خاك طيبه توتياى ديدة عشاقدر »
 (اشرف)

طير } [ع] قوش . جى [طيور] .
 طير } [متعلق الطير] = قوش ديلي .
 (طير الدوله) = « ها » دينلن قوش .
 طيران } [ع] اوجق : [بالونك
 طيراني] .

بر بحرك اسميدر : [بحر طويل]
 « ماه نوکي طويل وباريك »
 (حاقنى)

طويله } [ع] في اصل حيوانك
 آياقلىنه باغلانان ويخود
 باغلانقدن سوگره براوجى طوليلوب
 صرايه صاليو يريلن اوزون ايپ ديمكدر كه
 لسانزده معروف ومستعمل اولان
 [طاوله اي] بوندن محرفدر § يته
 بو مناسبته لسانزده حيوان باغلانان
 آخوره (طويله) وبين الموام تحريده
 [طاوله] ديتلمشدر . [صوله خير] .
 طهارت } [ع] تيرك . پاكك :
 [اطهار بدن . طهارت
 ذيل . طهارت لباس] .

طهور } [ع] مابه نظهر اولان .
 اعلی قول دئتمده پاك اولديني
 حالده سائر لريده پاك ايدن شيشه دينير :
 [ماء طهور] فرقان كرمده وارد
 اولمشدر . § مبالغه ايله طاهر ، زياده .
 سيله پاك اولان : [شراب طهور] .

طى } [ع] في الاصل بر نسنه يي
 دوروب بوكك ، دوريوبوب
 بوكك معناسنده . بو معنادن گنايه
 اوله رق مسافه يي دوروب كچمك و بر جماعتى
 كچوب كيتمك معناسنده قوللايلير :

ط

ايدن فن وصنعته اطلاق اولنوركه
 حكيمك ديمكدر : [علم طب] مكتب
 فنون طيبه ، كتب طيبه ، ارباب طب .

[ع] بدن انسانى يه عارض
 طب } اولان علل وامراض مختلفه .
 نك كيفياتندن وصورت مداواتندن بحث

طولا شلق : [طواف کعبه - بیت -
اللهک طواف]

طَوْرُ { [ع] فی الاصل بر نسته نک
طَوْرُ حد و مقدار بجو و طوغر بجو
حد اسنجه اولان شیخه وایکی نسته
آراسنده کی حد و فاصله به دینیر .
اصطلاحزده ادا - صورت حرکت
و خصوصیتله معنای طاورانه معناسنده
قوللانیدیر : (طور کبارانه - طور
فیلسوفانه ، طور متواضعانه) ، [طوری
چکلمیور ، نه قدر طور ایدیور ،
طورندن طور لیور] .

طَوْعُ { [ع] اراده ذاتیه ایله منقاد
اولتی . رضا ایله انقیاد ده
بولتی : [طَوْعُ و کَرَه] (طَوْعاً) =
بلا جبر ، کوکل رضاسیله منقاد اولهرق .

طَوَفُ { [ع] « طواف » ایله
طواف مترادفدر . [اِطَافُ] ماده -
سیله قوللانیدیر :

طَوَقُ { [ع] پیون حلقه سی .
طَوَقُ کردنک : (طوق سپین)
§ طاق ، کوچ : [طوق بشردن
خارج] .

طَوِيتُ { [ع] انسانک کوئنده
طَوِيتُ کیرلی اولان امل ، قصد ،
نیت : [حسن طَوِيتُ] .

طَوِيلُ { [ع] اوزون : [طويل
طویل] الفصاحه - مقالة طویله .
ذیل طویل ، طویل الذیل [، (حرف
طویل) = ضاد معجمه § عروضده

« آیین شوق دلبر طنازه ناز ایش »
{ خواجه شات }

« بویله مست ناز پروردن قاجاری اهل عشق »
« نشوه دار حسن اولانلر شوخ اولور طناز اولور ،
« نائی قدیم »

طَبُورُ { [ع] اصلنده ضم طا ایله -
طَبُورُ در - معروف چالنی .
(طَبُورائی) = طنبور چالان آدم .
فارسیده مذکور سازه بطریق التشبیه
قوزی قویروخی معناسنه (ذَنبِ بَرَه)
دینلیر که (طَبُورَه) معریدر .

طَنْطَنَه { [ع] آوازه ، ویزلی ،
کورلی : [طنطنه طنبور ،
طنطنه بلبل] § کلفت ، دارات ،
کورلیل کوسترش : [طنطنه موکب ،
طنطنه سور ، طنطنه ضیافت]

طَنینُ { [ع] طینلامه ، چینلامه :
طَنینُ طاس ، طنین طبق ،
طنین کاسه] § ویزلامه ، ویزلی :
[طنین ذباب] ، (طنین انداز) =
چینلایی ، عکس صدا حاصل ایدیچی .

طَوَائِفُ { « طوائفه » نک جمی
طَوَائِفُ ککروهلر معناسنده
قوللانیدیر : [طوائف ملوک ، طوائف
ناس] همزه نک یرینه (ی) بازلاملی .

طَوَاشِي { [ع] خادم آغالر دیمکدر .

طَوَافُ { [ع] برشیئک چوره سنی
طولا شلق ، چوره سی

طَلَبَهُ { [ع] دشمنك قوه موجو-
طبعه ادهسی مقداری و طرز
حرکاتی کشف ایچون ایلری به سوق
اولنان ایخه قره غول دیمکدر. «مقدمه-
الجلس» چرخه جی عسکرینه ده مجازاً
اطلاق اولنور. جی «طالبع» دره:
«زهی طابعه فیض سعادت طالع»
«که اولدی مظهر آثاری بنده وآزاد»
{ نفی }

طَلَبُ { [ع] شاشتی، کولر یوزلی
طپ { آدم: «طابق الوجه» §
فصاحتیه سربست، دوزکون سوز
سویله بن آدم حقنده قوللانیلیر: «طابق-
اللسان» لسانزده اشبو «طابق»
یرینه عربیده قوللانیلدیگی کی «طلق»
لفظی هیچ قوللانیلماز.

طَمَعُ { [ع] خاتون حیض کورمک
طمع { معنائه اصطلاح طیدر.

طَمَعُ { [ع] حرص ایله ایستک،
طمع { آج کوزلوك: «اهل
طمع، طمع اسارت دائمه در» ، «طمع
ایتمک» حرص ایله کوز آتقی، الهه
ایتمک چالیشم «طمعکار» = حرص،
نجیل، جری.

طَنَازُ { [ع] دائماً هرکی هزل
طناز { وسخره لق ایله استیزا
ایدن، ذوقلیجی، حرف آتجی آدم.
اکثریا کوزلر حقنده استعمال اولنور:
«شوخی طناز» دلبر طناز، جلوه
طنازانه.»

طلاقت سیما { سربست، دوزکون
سوزلوك، فصاحتك: (طلاقت لسان،
طلاقت فوق العاده).

طَلَاوَتُ { [ع] بر سه نك حن
طلاوت { و رونق سبيله مقبول
و محبوب قلوب اوله سی دیمکدر: (طلاوت
نظر، طلاوت خرام، طلاوت کلام).

طَلَبُ { [ع] ایسته مک، ایسته نلک:
طلب { (طلب عم، طلب حق،
اماتی طلب، آتچنك طلبی)، (طلبکار)
= طالب. ایستگنی.

طَلَبَهُ { [ع] «طالب» ژ جی،
طلبه { طالبلر، شاگردلر. بعضاً
موقع استعنايه کوره مفرد حکمی آیر:
«طلبه علوم، مکتبک بعض طلبه سی»
اکثره علوم دینه و عربیه تحصیل
ایتمکده بولان مدرسه دبلر حقنده
ایراد اولنور.

طَلَعَتْ { [ع] جهره - دیدار،
طلعت { یوز:

«وحي وار دینه ساد خطاهه کفره کرمه»
«شاهده طلعت مسکین نقاب روزگار»
{ نفی }

«عرص طلعت ایتدی یار»

«کیتدی الدن اختیار»

طَلَقَ { [ع] معدنیاتدن بر جنس
طالق { جوهره ک اسمیدر که مشهور
و مقبول قسی جام کی شفاف و یاپراق
یاپراق تقریبی ممکن اولاندیر. فارسیده
«تلك» ترکیبه ده «اورن پول» دیرلر.

طَعَنَ { [ع] انبائتک نقایص و قبایحی
طعن } باشه قاقارچه سنه ذکر

وبسان ایدرک ذم و قصانده بولنق :
(طعن دشمن ، طعن حسود ، طعن
رقیب) .

« عاشقه طعن ایتک اولماز مبتلادر نیلسون »
{ نهی }

طَعَنَهُ { [ع] (طعن) کی زباند-
طعنه } رازلق صورتیه ذم ایته .

بو اوتنه کی کی ایتک ماده سیله قوللانیلماز
(طَعَنَ زَنْ) = او بولده ذم و تعیب ایدن .

{ [ع] فی الاصل آشاغیدن
طَفَرَهُ } یوقاری یه صیحه ایوب آتلامق

مناسنه در . اصطلاح زده مناسبش ،
سبب بر صورتیه نفسی اعظام ایله

وحد ناشهسته سوزلرله آتوب طوتمق ،
کندی عالی کوسترمک مناسنده قوللا .

نبیلر : (طفره فروش ، طفره آنداز ،
طفره فروشانه) ❧ رتب علمیه نك

ارتفاعنده اطلاق اولنور . جی اولان
(طَفَرَات) بومعناده قوللانیلیر : (طفرات

متوالیه) .

طَلَّاق { [ع] اصلنده (تخليه من-
طلاق) القید) مناسنه موضوعدر .

اصطلاحده قادین قوجه سندن بوشانه ،
بوش اوله دیمکدر : (طَلَّاق ثَلَاثَه)

= اوچ کره بوش اوله (طلاق ویرمک)
= بوشامق .

{ [ع] آجیق و کولر یوزلو-
طَلَّاقَتْ } لك : (طلاق وجه ،

طَرِيق { [ع] یول . مادیات و معنویاتده
طریق } مستعملدر : (طریق جدید ،

طریق مستقیم - طریق تدریس ، طریق
حق . اهل طریق) ، (طریق خاص)

= بر ویا بر قاق خانه یه مخصوص جیقماز
زقاق . (طریق عام) = بر طرفدن

دیگر طرفه کیلن آجیق ایشک یول .

طَرِيقَتْ { [ع] اولمای عظام و
طریق } اعتره کرام طرفلرندن

برر درلو اتخاذا واراناه اولسان معنوی
مسلكارك هر برینه اطلاق اولنور .

(طریقت علیّه مولویه ، محبان طریقت)
عضا (طَرِيقَه) طرزنده ده قوللانیلیر .

{ [ع] لیکن : (طشت سپین)
طَشْتِ } = کوموش لیکن

(طَشْتِ) = لیکن پیچی . یابان .

{ [ع] یتدحک شی ، یتک :
طَعَام } (وقت طعام ، اول طعام

صوکره کلام) . (طَعَامِيَه) = یتکک ،
یتک آقحسی . جی (اطعمه) .

طَعَان { [ع] چوق طعن ایدن ،
طعان } انبائتک قصور و قباحتلرینی

ذکر ایدرک ذم و قدح ایله یین : (رقیب
طعان) .

{ [ع] بر نسنه نك آغزده کی
طَغَم } لذق ، چاشنیسی که ترکیجه ده

(طاد) دینیلیر : (میوه خوش طعم) .

اولدینی کبی کوز، طر مع، سنده هیچ
قوللاییمار .

طرف { [ع] صاح . صول . اوڭ .
آرد . اوست . آت

جهتلردن هر بری . یان : « طرف
غربی . طرف عالی . طرف شرقی ،

شمال طرفی » « بی طرف » = طرفسز ،
کیمسه نك غیرتی کومه یین « طرفدار »

= برکیمه بی یاخود بر فکری التزام
ایدن ، (طرفدار) = طرفدارلق ،

(طرفین) = ایکی طرف ، هر نه درلو
اولورسه اولسون ایکی جهت دیبکدره .

« ای طرفدار مقالات نویس (ونده) »
« عجب قاج (ونده) صرف اولور بر سنده »

{ بمعلم ناجی }
طرفه { [ع] کوز قاپاقلرینی برکمره

ایندرمه . یاخود اویناتمه ،
کوز قریمه : (طرفه العین ، طرفه عین)

= کوزک بردفعه قریلسندن عبارت برآن .
« طرفه العین ایچره اول شاه حرم »

{ سلیمان }
طریان { [ع] بردنبره چیقیق ،

طریان { کلویرمک ، عارض اولق :
(طریان خلل ، طریان مرض) .

طریذ { [ع] « مطرود » ایله مترادف
دؤدر ، طرد اولنش :

(ابلیس طریذ) .
طریق { [ع] تحف ، غریب ،

طریق { نادیده : (سرپوش طریق ،
تحفة طریقه) .

طرب { [ع] بر حالت خفتندرکه
اسانه شدت سرور و

حزندن عارض اولور . اکثر یا سرور
ایله ظاهر اولدیفندن فرح ، شوق ،

شنگل ، سونجاشک ، نغمه ایله مک کبی
معنالرده قوللایلیر . « طربشاک » =

شوقی ، سونجلی « طربشاز » = شوق
وسرور و یزنجی ، نغمه دوزوجی

« طرب آنگیز » = شوق و سرور
قارشیدیرجی « طرب افزا » = فرح

وسرور آتیرجی .
طرح { [ع] آتقی . آتلق . آتوب

چقارمق : « طرح اساس ،
یکری سکزدن اون یدینک طرحی »

{ یالیش قورلش بنا : « طرح لطیف ،
طرح عالی » ، « طرح افکن » =

عمل قوران ، بنا یاپان { ترتیب اتمک ،
یایق .

« برغزل طرح ایدیم لعل لبک وصفنده »
{ کاظم }

طرد { [ع] سوروب ابراق اتمک ،
ایدلک : قوغغق ، قوغلمق :

« مملکتدن طرد ، خدمتندن طرد ،
اوشاغک طردی » .

طرز { [ع] شکل ، هیئت : روش ،
طرز { اصول ، اسلوب معنالرنده

قوللایلیر : « طرز معماری ، طرز
ایرانی ، طرز تحریر ، طرز جدید » .

طرف { [ع] « طرف » کجی .
آز قوللایلیر . عربیده

شخص ديمكدر. مؤخرأ علم طبي تحصيل
ايله خسته لري معاينه وتداوى ايدن
ذواته اطلاق اولمشدر: (طبيب حاذق،
طبيب صادق) .

«طبيبك اولسه ده كذبي مريضك تحن سويلر»
{ راغب }

طَبِيعَتْ : { [ع] انسانك سجيّه مجبو-
له سي، ياراديلشده كي
مزاجي، مشرقي، خويي : (طبيعت
حسنه، حسن طبيعت، طبيعت اشياء
طبيعت شعريه) .

طَبِيعِي : { [ع] طبيعته منسوب،
مقتضاي طبيعت اوله رق:
(ميل طبيي، هوس طبيي، انفعالات
طبيعيه) جي (طبيعات) .

طَحْن : { [ع] اوگودمك، اوگو-
طحن دلك، اون ايمك، ايدلك:
(طحن حنطه، آرپه نك طحني)،
(طاحونه) = دكرمن (طحانت) =
دكرمنجيك (طحان) = دكرمنجي .

طَرِيق : { [ع] «طريقه» ك جي.
مسالك مضاننده قوللا.
نيلير: (طرائق مختلفه) .

طَرَار : { [ع] يان كسيجي، چارپوب
قايجي . آثار قديمه ده
كوريلن (طَرّ طرار) آرتق متروكات
اديه دن عد اولنيور .

طَرَاوَتْ : { [ع] ترو تازه اوله،
تازه لك: (طراوت سياه،
طراوت عارض) .

طَبْع : { [ع] طبيعت، خوي : (لطف
طبع، طبع نازك، نزاکت
طبع) § حروفات معدنيه يي ترتيب
ايدوب يازي باصمق، اولصورتله باصمق:
(طبع كتاب، رساله نك طبي) .

طَبْعَه : { [ع] باصمه، باصش: (طبعه
اولي، طبعه ثالثه) .

طَبَق : { [ع] طوپراق ويا معادنن
معمول معروف قاب:
(كوموش طبق، ساقسونيا طبق،
چيني طبق)، (طبقه) = كوچوك
طبق: (طَبَقُ الْأَرْضِ) = يروزي .

طَبَقَه : { [ع] قات: (طبقه برف،
طبقه ثانيه، بر طبقه كاغد)
جي (طَبَقَات) : (طبقات الارض) .

طَبَل : { [ع] طاوول: (ضرب طبل)
(طبلباز، طبل زن) =
طاوولجي . (طَبَلِي) = طاووله متعلق
ومشابه نسته .

طَبَلَه : { [ع] مدوره، دوز برقادر كه
اوستنه اطعمه واشيا وميوه
كي نسته لر قونيلير § محرفي (طاوله)
= معروف اويون تحته سي كه اصل
اسمي (تَرْد) در: (يمك طبله سي،
حواجي طبله سي، سميدجي طبله سي)،
(طبله كار) = باشنده طبله ايله كزن
صايجي، يمك طبله سي كوتوروب كتيرن
خدمتكار .

طَبِيب : { [ع] في الاصل عمل وكارنده
استاد حاذق وماهر اولان

طَوَاوِش (طَوَاوِش) در . حذف زیاد آله

(اَطَوِش) صورت داده جمع نبر .

(طَاوِس آتش پر) = کونش .

(طاوس سدره) = (حریر)

علیه السلام .

« بگزه درکن دامن طاوس قدسی بالته »

« اش طوتارکن فامن نورسته طوبی دالته »

{معلم ناجی}

طَاهِر { [ع] پس ، بولاشیق
اولمایان ، پاك اولان :

(لباس طاهر ، قاب طاهر ، اثواب

طاهره) .

طَائِع { [ع] برایشی کندی ایستکیه

طایع . یاپان . مفاد اولان : (مقر

طایع ، طایعاً اقرار) .

طَبَابَت { [ع] طبیبك ، حکیمك كه

حسب الاقتضا جسم انسانی به

عارض اولان امراضی معاینه وتشخیص

ایله ترتیب دوا وتعین علاج ایله ممکن

عبارتدر : (مسلك طبابت ، اجرای

طبابت ، صنعت طبابت) .

طَبَاخ { [ع] آشچی ، پیک پیشیریچی :

طَبَاخ مشهور) .

طَبَائِع { [ع] طبیعتلر ، خویله ،

(طبیعت) لُحْسی :

(اختلاف طبایع ، طبایع مختلفه) .

طَبَخ { [ع] پیشیرمك ، پیشیرمك :

(طبخ طعام ، طعامك

طبخی) ، (طبخ خانه) = مطبخ ،

آشچی دکاتی .

یچمنه کوره دیکیلن باش کسوه سی

معناسیده افاده ایدر (طَاقِيَّة دُوز)

= طاقیچی ، طاقیه دیکچی .

طَالِب { [ع] طالب ایدچی ، ایسته .

{یحیی : (طالب علم ، طالب

هنر ، طالب رزق) حی (طَالِبُون ،

طَالِبِین) بونك مؤثی اولان (طَالِيَّة)

= اکثریا مکتبده تحصیل علم وهنر

ایتمکده بولنان قیز معناسنده قوللانیلیر .

حیی (طَالِبَات) در .

« بن سنك آب حیات لبكك نشنه سیم »

« طالب چشمه حیوان ایسم انسان دكلم »

{عوی}

طَالِع { [ع] طلوع ایدچی ، ایدن ،

افتدن طوغوب جیقان :

(کوک طالع ، کواكب طالع) .

تجلی ، اوغور ، بخت : (طالع

مسعود ، طالع ناساز) .

طَامَات { [ع] هذیان مقوله سی

مناسبتیز ، صاچه صاپان

لاقیردیلر : (طَامَات جهلا) .

طَامِع { [ع] طمع ایدچی ، طمعکار :

(فرتوت طامع) .

طَاوُوش { [ع] قانادی ، قویروغی

{منقش ، مزین

طَاوُوش { [ع] هندی جسامتنده

برقوشدرکه حسن

ونضارتیه مشهور عالمدر . عربیده حیی

اورند کُری او به دیکدر . تر کجه ده
(دریم آوی) ده درلر ښ قبه ، طام ،
کنبه ، کمر . فتح را ایله ده او قونور :
(طارم فیروزه ، طارم احضره ، طارم
نیلکون) = آسمان ، کوک .

طَافِیَه { [ع] جبار ، متکبر ، احق ،
عنادی آدم . آخرنده کی
ها مبالغه ایچوندر ښ بیلدیرم .

طَاق { [ف] بنا کُری ، کمر : (طاق
طغر ، چارطاق) ، (طاق
ابرو) = قاش . (طاق حضراء ،
طاق لاجوردی ، طاق فیروزه رنگ ،
طاق نیلوفر) = سیا ، کوک . (نه طاق)
= طوقوز قات کوک ښ تک معناسنی
افاده ایدر : (طاق وجفت ، طاق نعل ،
طاق پای) عربی اعتباریله برنجی معناده
جی (طاقات) در :

« اهل بهشت جنته کیر حردی اول پری »
« تصویر اولسه طاق در جنت اوسنه »
(غونی)

طَاقَت { [ع] اقتدار ، قوت . قدرت
(حواسیه ، قدرت بشریه
معناسنه در .) ساعزده اکثریا بی مقامنده
قولانیلیر : (طاقم قلمدی ، طاقی یوق) ،
(طاققرسا) = طاق بوزیچی ، طایا .
نلاز ، طایایله جق درجه ده . (علی
قدرا الطاقه) = کوچ نتیجه قدر
دیکدر . جی (طاقات) .

طَاقُوش { [ع] رومچه دن] آغاج قامه ،
کراسته بی آجق و آعاجلری
بارمق ایچون قولانیلان سیوری آعاج .

طَاقِیَه { [ع] شکل معلومه پاییلان
سرپوش که ساعزده (تقیه)
دیه معروفدر . (طاق ، طاق) =
فارسیده باشه اورتیلن شی ، باشک

طَاری { [ع] طریان ایدیچی ، ایدن
ناکهان کلیورن : (شیرازه
انتظامنه خلل طاری اولان) .

طَاش { [ف] آلتون ، کوموش ،
باقر وسائره کی معادنن
معمول و معزوف چاق ، قاب : (حمام
طاشی) ښ طاش شکنده اولان شی .
(قفا طاشی) .

« آرتق یتیشیر طویلايه لم . طاشی طراغی »
(کافی)

طَاعَت { [ع] تکرینک امر ایتدیکنی
یا یق و نهی ایتدیکنی یا یامق
صورتیله رضاسنی تحصیل چالیشق .
بوکله ده عبادت حکمی مندیج بولندیعدن
انسانه عائد اولان اقیاد معناسنده
قولانیله ماز . جی (طاعات) ،
(طاعتگاه) = عبادتخانه ، مسجد :

« طاعت انس و ملکدن یعنی »
« شان اعلاسی ایکن مستغنی »
(خاقانی)

طَاعُون { [ع] علل مستولی ده دن
(وباء) دیکدر . تر کجه
ده (یومورجاق) دینیلن مرض .

طَاعِی { [ع] حدیج تجاوز ایدیچی ،
ایدن ، آزعین : (شخص
طاعی ، طائفه طاعیه) .

﴿ ط ﴾

طَابَ رَأَاهُ { [ع] اقیری پاک. خوش
 { [ا] او ایون معاسه بر
 جمله دعائیه در که اکثر سلاطین سالقه
 حضرتانک اسم لری ذکر اولندی
 صبرده قولانیلیر .

طَائِغُ { [ع] پشیریمی : « طایغ
 { [ع] عمارتخانه » بی عربیده —
 انسانی پشیره جگه قدر حرارتی شدید
 اولدیفندن — حی عاتیه . صتمیه
 اطلاق اولور .

طَائِعُ { [ع] کتاب طبع ایدیمی .
 { [ع] طبع ایتدیریمی : « طاع
 مشهور . طاع غیور . »

طَائِبُهُ { [ع] محترمه . اصلی (تعبه)
 { [ع] در . جنکده دشمنی مدافعه
 ایچون عسکری بر اشدرمه حل مفرس ،
 استحکام . طوب سیری دیکدر .

طَارِدُ { [ع] طرد ایدیمی . سوروپ
 { [ع] چقارییمی . (طارد دیدان)
 = اصطلاحات طیه دندر . داخلده کی
 صوغلجانلری دفع ایدیمی . دوشورییمی
 علاجله دییلیر .

طَارِقُ { [ع] صباح کوکی . زهره :
 { [ع] (لعان طارق) .

طَازِمُ { [ف] ترکین و عربانک قیر .
 { [ع] لرده صبر قیلر دیکوب
 اوزرلری بی یز و یاخود چوقه ایله

طَاءُ { [ع] القبای عثمانیده اون
 { [ع] طغوزیمی حرفت اسمی .
 حسابده (۹) عدینه علامتدر :
 « طاء مفتوحه » .

طَائِرُ { [ع] اوچیچی . اوچان :
 { [ع] خیالت طائرده ، خیال
 طائر « قوش : « طائر خیال .
 طائر رنگین » ، « طائر قدس » =
 حضرت جبرائیل علیه السلام . « طایر »
 طیرنده یا کلتش یازماملی .

طَائِفُ { [ع] طواف ایدیمی . ایدن :
 { [ع] طائف کعبه « کرک بو
 کلهده و کرک آتیده کی الفاظده همزه
 یرینه (ی) یازماملی .

طَائِفُهُ { [ع] بولوت . کروه .
 { [ع] طاق : « طائفه سا .

طائفه صومعه « بی کبیرده چالیشمالوک
 می . ونا هریری « یوسفیه ک
 التمس نفر طائفه سی و ز . بر قاج
 طائفه « . « طائفه » صورتنده
 یا کلتش یازماملی :

« قیری بو دوات که بر رشت ایده دائم
 « بر طائفه کیم دعوی و فصل و هر ایلر
 « نفی »

طَائِلُ { [ع] فائده . مطلقا سلب
 { [ع] صورتنده قولانیلیر :
 « جهدی طائل » همزه نک یرینه (ی)
 نازماملی .

ضیفان { [ع] قونوق معناسنه اولان
«ضیف» کڭ جمی . جمع
دیگری اولان «ضیوف» زیاده
قوللا بیلیر .

ضیق { [ع.ط] طار اولوق، طارلق:
«ضیق معاش» = کچمه
طارلنی «ضیق نفس» = کوکس
طارلنی علنی طار: «مکان ضیق»
قارار کی ضیق بریرده .

= آیدینلاندیریجی . نور صاچیجی ،
صاچان .

«ضیا ویرکلبه احزانمه ای ماه کنعام»
«نچار زاده»

ضیافت { [ع.ض] فی الاصل برکیمسه
معناسنه دره اصطلاح زده برقاچ احبابی ،
بعض ذواتی صورت دوستانه ده اکرام
ایله اطعام ایتمکدن: «ضیافت رسمیه»
ضیافت مکمله ، صیافته مدعو .

﴿ ض ﴾

ضعفاء { [ع.ط] «ضعیف» کڭ
جمی ، ضعیفلر ، حیف .
الحکم ، قوتسیر و یا خود فقیر . عاجز
اولان آدملر: «ضعفای امت» صیانت
ضعفا ، اطعام ضعفا .

ضمور { [ع] اصطلاح طبده اعضای
بدندن برینه قان قسماً و یا
اصلا کیده موب او عضوک جم طبعیدن
زیاده کوچوک قالسنه و علت سببیه
برعضوک قورومنه دیتیلیر .

ضیوف { [ع] «ضیف» کڭ دیگر
جمعیدر . مسافرلر .
قونوقلر: «اطعام ضیوف» .

ضجرت { [ع] ارج صیقتیسی ،
یوزک طارلنی: «ضجرت»
شدیده .

ضحی { [ع] نصف نهاردن اول
ضحی ، صلات ضحی . «سوره»
«رأی فلك سلطنته شمس ضحادر»
«نفی»

ضروب { [ع] «ضرب» کڭ جمی:
«ضروب امثال» =
ضرب منظر . آتاندن قالمه سوزلر .

﴿ ض ﴾

واسطه سیاه طوغری بدن طوغری به
« عَظْمِ قَص » دینیلن کوکس کیکنه
ارتباط ایدن بدی عدد قابورغه کیکلرینه
اطلاق اولنور .

ضلع کاذب { [ع] اصطلاحات
بطنه ملاصق یان طرفلرنده « عَظْمِ قَص »
دینیلن کوکس کیکنه بالواسطه ارتباط
ایدن بش عدد صکوچوک قابورغه
کیکلرینه دینیلیر .

ضمن { [ع] (ط) برنسته نك داخلی ،
باطنی ؛ تغییر آخری ایله قول
ونعلك ایچ یوزی : « بومعامله نك ضمننده
بشقه شیلر مستقر بولندی . » « ضمناً »
== باطنی ، ایچ یوزندن ، قاپالی اوله رق
دیمکدره . « ضمني » = صریح اولایوب
باطن ، قاپالی اولان حال ، شی :
[{ کر } لفظی فارسیده « اووز »
مماسه ده کلدیکندن بعض طرفا شعیك
بومصر اعنده کی « کر » ی اومعنایه حمل
ایله مشار الیهك پاشایی ضمناً تزییف
ایتمش اولدیقی — مجموعه — معلم ناهی] .

ضیاء { [ع.ط] بارلاقق ، آیدینلق :
« ضیای شمس » ، « صیاباش »

ضحك { [ع] کولك : (ضحك
طبیعی ، ضحك ضروری) .
« ضحک قویسون طرفا کریمدن اوردسون دی کیم »
« اولدی مه بزم خوشان او لطائف کانی »
(ضروری)

ضد { [ع] (ط) برشیک خلقی ،
ترسی . جمعی (اضداد) دره .
(ضد کومه) = معانیده ، عناد لاشمق .

(اجتماع ضدین) = ایکی ضدك برشمه سی .
ضدیت { [ع] (ط) مولداندنذره .
ضد اولقی ، مخالف بولنقی .
ترسلك معناسنده قولالاییلیر : (پینلرنده .
کی ضدیت کیتدکجه تشدد ایدیور) .

ضعف { [ع] (ط) برشیک مقدار .
جه مثلی ، عین مقداری :
« ضعف قیمت . ضعف بها » : « ضعیفین »
== برشیک مقدار جه ایکی مثل .

ضفدع { [ع] قورباغه : (عین
ضفدع) جمعی (ضفادع) .

ضلع { [ع] قابورغه کیکی ، یان :
« ضلع ایسر » § شکلک
برجایی معناسنده هندسه اصطلاحاتندندر

ضلع صحیح { [ع] اصطلاحات
طیه دندر که کوکس
یوقاری طرفلرنده بولوب قیقدراق

« ضمیر صافه اسرار دلی اعلامه حاجت نه »
 « اولور صر آتیه صورت صر تسم رسامه حاجت نه »
 « سید و هی »

ضمیمه { [ع] (ط) بر شیتنه قاتیلان
 شی : (صمیمه فائنه) .
 « فلکدر آتدی کلاهن بو شوقله عرشه »
 « ملکدر ایشدی سپاسی ضمیمه اوراد »
 « نفی »

ضوابط { [ع] (ط) ضابطه نک
 جمی . فاعده لر ، اصولار
 معناسنده قوللانیلیر : (ضوابط خویه ،
 ضوابط اداره) .

ضنک { [ع] مطلقا طار نسه .
 طارلق ، مذکر و مؤنثه
 استعمالی جائزدر : (مکان ضنک ،
 عیش ضنک) .

ضوء { [ع] (ط) ضیا . آیدینق :
 (ضوء شمس) .

ضیاع { [ع] (ط) اللدن چیقمه .
 ایوق او نه : (ضیاع جزئی ،
 ضیاع عقل . ضیاع نقود) کسر ضاد
 ایله تلفظی یالکشدور .

ضیف { [ع] مسافر . قونوق :
 (ضیف محترم) جمی
 (ضیفان) در .

ضیق { [ع] پک طار : (مکان
 ضیق) ضیق .

ضمائر { [ع] (ط) « ضمیر » نک
 جمی . ضمیر لر ، دروننده کی
 سر لر ، و خاطره کلن شیلر : (کشف
 ضمائر ، آشنای ضمائر) § اصطلاحات
 نحویه دندر . متکلم و مخاطب و غایبه
 دلالت ایدن و بونلرک مقامنه قائم اولان
 رموزات حریرینه و حروفات ترکیلرینه
 دینیلیر : (مبحث ضمائر) (ضمائر)
 یالکشدور اوله یازماملی .

ضمایم { [ع] (ط) (ضمیمه) نک
 جمی ، قاتلش و علاوه
 اولنیش نسه لر : (ضمایم عشریه) یالکش
 اوله رق (ضمایم) یازماملی .

ضمان { [ع] (ط) بر شیتک مثلی
 و یا قیمتی و بر مک ایچون
 ضرر و زیاده قارشی کفالت دیمکدر :
 (ضمان قوی ، توجه ضمان) .

ضمه { [ع] (ط) حرکات ثلاثه دن
 اوتره : (ضمه خفیه ،
 ضمه ثقیله) .

ضمیر { [ع] (ط) قلب ، درون :
 (مافی الضمیر . بالضمیر)
 § خاطره کلن شی : (کشف ضمیر)
 § اسمک برخی طووق متکلم و یا مخاطب
 و یا خود غایبه دلالت ایدن کله :

ضَرَبَ **ضَرَبَ** { [ع] قَبْر ، حِزَار :
تکری قبرنی نورلادیرمه .
= (نورالله ضربه) =

ضَرَبَ **ضَرَبَ** { [ع] آتادن طوغمه کورد .
ضَعَفَ { [ع] (ظ) درمانسزلق ،
ضعف ا قوتسزک : [ضعف معده ،
ضعف بازو ، ضعف ادراک] .

« وارد اول زمره ده ضعف ایمان »
« سنبلزاده وهی »
ضَعِفَ { [ع] (ط) ضعف ایله
ضعف ا متصف ، قوتسز ، درمانسز
اولان : (ضعف البینه ، ضعف البدن ،
قول ضعیف ، جسم ضعیف) .

ضَعَفَتِ { [ع] (ضعف) معناسنه
غلطات مشهوره دندره .
محاورانده ترک استعمالی ناقابل ، فقط
انشائیانه استعمالی غیر جائز دره .

ضَلَّ { [ع] طوغری یولدن
چیتق ، طوغری یولدن
ضَلَّاتِ { شاشق ، آزوب
اکری به صامق : (اصحاب
ضلال ، آثار ضلال ، ضلال بعید) ،
(ضلال کامل) = طریق حقدن بوتوق
بوتون انحراف ایله اوزافلاشقی .

ضَمَّ { [ع] (ظ) بریشی بریشیه
قامق ، برسنه برسنه
قامق : (ضم معاش ، یکون مصارفه
پوز غروشک ضمی) § حرفی اوتره
ایله اوقومق ، حرف اوتره ایله اوقونق :
(ضم ضاد ، ضادک ضمی) .

ضَرَبَان { [ع] اورمق ، اورش :
ضربان (ضربان نبض) ، (شدت
ضربان ، ضربان قلب) .

ضَرَبَ { [ع] اورمه ، اورش ،
دکنک ویاقیلج ایله چارپه :
(ضربه شديده) جمی (ضربات) دره .
ضَرَّ { [ع] (ط) نقصان ، زیان ،
ضرر ا تلف ، غیب ایتمه : (تفع
ضرر ، کار و ضرر) ، (ضرر اتمک)
تعییری (ضرر ایرشدیرمک ، ضرر
دوچار اولق) معنارینی احتوا و افاده
ایتدیکندن عمل و طرز استعمالنه دقتله
هانکی معنی مطلوب ایدوکی استنباط
اولمق لازم کلیر .

ضَرُورَت { [ع] (ط) محتاجلق ،
چاره سزک : (ضرورت
مفرطه) ، (بالضروره) = ضرورته ،
ضروری اوله رق . (بالضرور) صورتنده
تحریر و تلفظی یا کلاشدر ، دقت ایتملی .
جمی (ضرورات) دره .

« بلای شاعر بی وایه در ضرورت وزن »
« لا »

ضَرُورِي { [ع] ضرورته منسوب ،
ناچار ، چاره سز : (امرا
ضروری ، میل ضروری ، عمل ضروری ،
افعال ضروریه) جمی اولان (ضروریات)
= ضروری اولان وایسیلان شیلر
دیکدر :

« جنک آور یکتا که یدی دفعه ضروری »
« نفی »

ضَحَامَت { [ع] قَالِبِق ، قَالِق ، قَالِقْ }
 ايريك : (ضَحَامَت عظام)

= كيكرك اير يلكي ، قَالِبِق . (ضَحَم)

= ايرى ، قَالِبِق : (ضَحَم الْعِطَام) =

ايرى كيكلى .

ضَرَّ { [ع] « ضَرَز » ايله مترادفدر .

ضَرَّ (زيان معنسانهدر .

« ضَرَّ ونفع كفر ودين آخر اولور عائد سكا »

« صانع عالم غنيدر كفر ودينندن سنك »

« معلم ناجى »

ضَرَّاعَت { [ع] نَوَاضِع ، تَذَلِّ ،

مَكْنَت كوسترمه :

(تقديم ضراعتامه ، عرض جبين

ضراعت) .

ضَرْب { [ع] اَوْرَمَق ، اَوْرَلَق :

(ضرب سيف ، ضرب

سكه ، بر رفق ضربى) ، (ضربخانه)

= آتجه ، سكه اورمه مخصوص محل

رسى § دوگمك ، دوگمك : (زيد

عمروى ضرب ايتدى ، فلانك ضربى)

§ قوت ، قدرت : (ضرب ايلد ، ضرب

دست ، ضرب نطق) ، (ضرب طبل)

= طاوول چاله . (ضرب مثل) =

آتالردن قاله مشهور سوزلرى محل

مناسبده ايراد ايلك (ضَرْباً) =

اوره رق ، دوگه رك .

« سوزده ضرب المثل ايرادينه سوز يوق اما »

« سوز اودر عاكه سندن قاله بر ضرب مثل »

« ناجى »

ضَامِن { [ع] (ط) كَفِيل اولان
 آدم . (ذَوْضَان) معنا .

سنه در كه ضمان صاحبي ، تضمين ايديجي

ديمكدر : (حقوق خزينه نك ضايعنه

سبب اولانلر قانوناً ضامن اولورلر) .

ضَايِع { [ع] (ط) الدن چيقان ،

« يَتِكَ » در : (تقد ضايع ، اشباي

ضايعه) جى (ضايعات) .

ضَبْط { [ع] (ط) حسن تدبير

و حزم وبصيرت ايله حفظ

ايتك : (ضبط افاده ، سرد باشلى

آتك ضبطى قولاي دكلدر) § حسن

تدبير و حزم وبصيرت ويا قوت ايله

دايره تصرفه ادخال ايله مك : { ضبط

بلاد ، ضبط اراضى ، ترانسواك ضبطى } .

« اونه سوزش كه اوقور كن انسان »

« بوله ماز ضبط بكايه امكان »

« معلم ناجى »

ضَبْطِيَّة { [ع] (ط) ضابطه هيتاتنك

مراجع عمومى اولان

دايره رسميه : (امور ضبطيه ، مأمورين

ضبطيه ، ضبطيه مأمورى) .

ضَوْء { [ع] ارتفاع نهار معنسانه .

در . حلول وظرفيت علاقه .

سيله ايلك قوشلق وقتنه اطلاق اولمشدر كه

كوتشك هنوز افقدن يوكسلوب بايلغه

باشلاديني زما تدر . صلاه اشراق هنگامى

ديمكدر . اور زماندن صوكره سته (ضُحَى)

تعبير اولور كه قابا قوشلق وقتي ديمكدر :

ضوء كبرى) .

صَوْفِي { [ع] اهل تصوفدن اولان
صوفی } ویا آلردن کبی کورین
آدم : (صوفی صاف دل) جی
(صُوفیون) .

صُوفِيَّة { [ع] اهل تصوف، تصوف
صُوفِيَّة } طائفه سی : (مناجات
صوفیه، تضرعات صوفیه) .

« سن طراوت باغناک بر غنچه خندا پسین »
« ژاله دوشمش برک کل بر آغلاش سور قلدیر »
{ باقی }
صُورِي { [ع] صورته متعلق ،
کوریته عائد : (علو
سوری ، مدایع صوریه) .
صُوف { [ع] یوڤ ، اصطلاحزده
یوڤدن طوقومه دیمکدر :
(انقره صوفی ، صوف خرقة) .

ض

ضابطه : (انتظام ضابطه ،
ضابطه جه فوق العاده دقت اولنیور)
بعضاً قاعده معناسنده قوللانلیر .
ضاحِك { [ع] کولیجی ، کولن :
[طفل ضاحک ، صَبِيَّةٌ
ضاحکه] .

ضاد { [ع] القباى عثمانیده اون
یدنجه حرفک اسی . زیچ
و حسابده (۸۰۰) عددینه مقابلدر :
[فصل الضاد ، ضاد مضمومه] .

ضارب { [ع] ضرب ایدیجی ،
ایدن : [خواجه ضارب] .

ضال { [ع] ضالانده قالان ، طریق
حق غائب ایدن ، هدايتسز
و کنهکار آدم : [شخصی ضال ، فرق
ضاله ، هم ضال هم مضل] .

ضابط { [ع] (ض) ضبط ایدیجی ، ضبطه
ضابطه اُمُور آدم . اقلام رسمیه ده
کتابیه و سلاک عسکری ده نقراته باش
اولانلره و امور اداره و سائر ده ضبط
و ضبطه و تبهیدیجی ایقاعه مقتدر اولان
آدملره اطلاق اولنور . عسکرلر حقنده
استعمالی غالبدر : (بولوک ضابطی ،
طاہور ضابطلری . ضابطان عسکری ،
ضابط آدم) جی (ضباط) در .
(ضباط عسکریه) اسلوب فارسیده
(ضابطان) طرز زنده جمعیتر . او
تقدیرده (ضابطان عسکری) دیمک
ایجاب ایدر . (ضابطان عسکریه)
دینله من . یا کلندر .

ضابطه { [ع] آسایش و راحت
بلده بی عفافله ایله مکلف

معناسته دره. لسانزده چهره سنی اگشیته.
 ركه صوصوب طوران حقنده قولائیلان
 (یوزینی صومورتوب طوریسور)
 تعبیرنك و (صومورتق) لفظنك بو
 كله دن محرف اولسی محتملدر .

و . { [ع] یایش ، عمل ، اثر
 صنع } قدرت : (صنع خدا ، کمال
 صنع) ، (صنعی) = یایمه : صنعی
 چچنك .

{ صنع جلالة ايله نظر اول جمالی کور }
 { نائی " قدیم }
 { ای تماشا کر صنع باری }
 { ناظر کارکه حشیاری }
 { نائی }

و . { [ع] " صنف " کجی :
 صنوف } (صنوف مأمورین ،
 صنوف اهالی) .

و . { [ع] دودك کبی چالینان
 صور } بوینوز ، نفیر : (صور اسرافیل ،
 نفخ صور) .

و . { [ع] (صورت) کجی :
 صور } (صور مختلفه . صور حسنه) .

و . { [ع] شکل ظاهری ،
 صورت } قلیق : (صورت جیه)

§ حال ظاهری : (درویش اولدرکه
 صورتده وضع کورینورسه ده سیرته ده
 رفیعدر) § رسم : (صورت مرتسمه)
 § طرز ، کیفیت : (وظیفه مأموره سنی
 حسن صورتله ایفا ایتدی) § برشپنك
 طبق ، عینی : (صورت لایحه) .

و . { [ع] خانه لوده او طه لردن
 صفة } بشقه او طوره جق سمدلی
 کنیش محل که تحریفله بین العوام (صوفه)
 دینیلیر . (صفة مزینته ، صفة واسعه) .

{ اول قدر عاقل وزیر و نامدار مفتیلره }
 { محن صدر صفة سنی اولشدی دیوان امان }

و . { [ع] " صك " کجی .
 صكوك } اوماده یه باقلی .

{ [ع] انسانك آرقه سنده کی
 صائب } بل کیکی ، او کورغه :
 (صلب پدر ، صلب قیزی) .

{ [ع] بك ، سرت . قاتی :
 صلب } (جسم صلب ، اجسام صلبه) .

{ [ع] یاریشه ، او یوشمه ؛
 صلح } باریش قیق . او یونلق : (صلح
 و صلح ، صلح خیردر ، الصلح سبده .
 الاحکام) .

{ [ع] صلاح صاحبی معناسته
 صلحاء } اولان (صالح) کجی ،
 صالح اولانلر ، کنسهاکار اولمایانلر :
 (صلحای امت ، صلحای مملکت) .

{ مطلقا غصه دن اطلاق بیور }
 { صنعا سلکنه الحاق بیور }
 { خاقانی }

و . { [ع] (سکوت) کبی
 صموت } صومس اولتی . صوصوق
 معناسته دره . بعضی لغت کتابلرنده فتح
 صاد ايله یومعنا یه یا گلش کوسترلشددر .
 چونکه اول صورتله یومعنا یه دکل فاعل

﴿ ص ﴾

{ هر نظم دلفریب که بدن صدور آیدن }
 { لفظی جمال شاهد معنای آن ویر }
 { نفی }

صراحی { [ع] شکل معروفه
 بلورن معمول صوفی .

صره { [ع] آغزه کیسه سی ، پزه
 چینی : (صره امینی . صره
 امانی ، صره آلائی والاسی) .

صعوبت { [ع] کوجک ، چتینک :
 (صعوبت تحصیل ،
 صعوبت تسویه طریق) .

صعود { [ع] بوکسکه چیققی :
 (صعود دخان ، بخارک
 صعودی) .

{ اوج تحقیقه صعود ایتک ایچون }
 { رفعت آربانی تقلیده اوزن }
 { بمعلم نابی }

صغری { [ع] « اصغر » ک مؤثی
 قیاس منطقینک کو -
 چوک مقدمه سی .

{ اقتران ایله سه صفرانه کبرای عدم }
 « عاکف »

صفرت { [ع] صاریق : (صفرت
 چهره . کسب صفرت) .

صغوف { [ع] « صف » ک چی ،
 دیزیز . سیره لر : (ترتیب
 صغوف) ، (صغوف مرتبه) .

صبح { [ع] صباح : (صبح و مسا ،
 صبح کاذب . صبح صادق ،
 عمود صبح) . (صبحگاه . صبحدم)
 = صباح وقتی .

{ انتظارم سگادر صبحه دک ای مهر منیر }
 { برک خاطرده اولان شبنم آمید کی }
 { نائل قدیم }

{ اسدی نسیم نوبهار آچلدی کللر صبحدم }
 { نفی }

صحب { [ع] کوریشوب فوشمق :
 (صحبت یاران ، آداب
 صحبت ، لذت صحبت) .

صحن { [ع] (صحنه) نک جمیدر .
 بعض پیغمبران عظامه قبل
 التیدن وحی صورتیه نزول آیدن
 رسائل جلیلیه اطلاق اولنور : (صحن
 ابراهیم) صحیفه لر معناسنده (صحائف) ک
 استعمال غالبدر .

صداع { [ع] باش آغریسی :
 (دعوت صداع ، دفع
 صداع ، موجب صداع) .

{ شمیم نافه زلف نکارددر مطلب }
 { صداعه باعث اولان مشک نابی نیلرسین }
 { بخار زاده }

صدور { [ع] « صدر » ک چی :
 (صدور عظام ، روم ایل
 صدوری ، اناطولی صدوری) ظاهر
 اولقی ، چیققی : (لسانندن صدور
 آیدن کلمات ، صدور اراده) .

{ [ع] «قربت» کی یاقینق
صہر { معناسہ در . قاین آنا ،
قاین آنا ، قاین برادر ، بالیدر . داماد ،
انشته کی قیز وروب آلفله اقریادن
عد اولسان ذواتہ اطلاق اولنور .
(صہریت) = بو صورتله حاصل
اولان قربات .

صِیَاغَت { [ع] قیو یجیلق : (صنعت
صیغت) .

صِیَام { [ع] اوروجلو اوله ،
صیام { اوروجلوق : (حال صیام ،
شهر صیام) .

صِیَانَت { [ع] حفظ اتمک . ایدلک ،
صیانت { قوریمق ، قوریمق :
(صیانت اطفال ، صیانت حقوق اینام ،
اعمالک تہلکدن صیانتی) .

صِیْت { [ع] شهرت ، اُون
صیت { چاتیردی باطیردی کی سس :

{ صیت عدل و صوت قهری یا یلوب هر جانبہ
{ آستان پاکنه یوز سوردی خیل قهرمان

صِیْفَه { [ع] علم صرفہ فعلک آلدینی
صیفہ { اشکال مخنله دن هربری :
(صیفہ امر) جی (صیف) در .

صِن { [ع] چین مملکتی . (چین)
صین { لفظنک معریدر : (صینی)
= چینہ منسوب ، متعلق دیمکدر کہ
اسکی قفقوری اشیایہ اطلاق اولنور .
خصوصیلہ اوستندہ طعام یئیلن «سینی»
بونک محرفیدر : (اوانی صینی) .

و ترکیب : (صفت کاشفه) § صفتی ،
بو صورتده یعنی ادات تشبیه مقامنده
قوللائیله یی حالده وصف ترکیبی شکلی
آلیر : (ملک صفت) = ملک یوزلی ،
ملک کی (فاروق صفت) = فاروق
صفتی ، یعنی فاروق کی دیمکدر .

{ کوزینک آغی بیاض ایدی قتی {
{ قابل وصف دکلدر صفتی {
{ حاقاقی {

صِفَر { [ع] پوش : (صفر الید)
صفر { = الی پوش § علم حسابده
رقم نقطه سی : (صولده صفر) =
حکمز ، هیچ معناسی افاده ایدر .

صِلَه { [ع] مملکتہ کیتہ ، اوین
صلہ { وبا اقربا نزدیکه اولاشه :
(صلہ رحم) § بخشش ، جائزہ :
(صلہ قصیده ، صلہ کثیرہ) جی
(صلات) .

صِمَاخ { [ع] قولاق دلیکی ، قولاق :
صماخ { (صماخ جان) .

صِنَاعَت { [ع] صنعتکارلق حالی ،
صناعت { صنعتکارلق ، صنعت :
(صناعت انشا) جی (صناعات) در .
(صناعتی) = صناعتہ منسوب ، طیبی
اولمایوب صنعتله حاصل اولان شی :
(عندلیب صناعتی ، ازهار صناعتی)
بونک جی (صناعات) در .

{ [ع] بولوک طاقم : (صنف
صنف { اول ، ردیف صنفی)

﴿ ص ﴾

{ باخصوص اول ره تحقیقہ رفیق { { ظل حق حضرت صدیق عتیق { { خاقانی {	صِبَاغ { [ع] بویا : (صبغة حسنه) صِنَع { [ع] خلقت ، فطرت : صِبْغَة { (صبغة الله) = فطرة الله ، فطرت اسلام .
صِرَاط { [ع] یول : (صراط صراط) مستقیم) § جہنمک اوزرینہ قوریلان کوپری : (جسر صراط) .	صَبِيَان { [ع] کوچوک چوجقلر . « مَبِي » نك جمیدر : (صبیان مکتبی) .
صِرْف { [ع] خالص ، صافی اولان ، بشقه شیشی حاوی اولمایان : (کذب صرف ، ریای صرف ، حقیقت صرفه) .	{ صیانه انجذاب دلم برکالدر } { معلم ناجی }
صِرْم { [ع] فی الاصل صادق فتی وضعی ایله دره . لسانمزدہ دری معناسنه کسر صاد ایله معروفدرہ متکلمک سوزینی ، آغاچک میوه سنی کسک § کون تعبیر اولنان ایشنمش دری معناسنه درک فارسی (جَرْم) لفظنک معریدر .	صِحَّة { [ع] صحیحک ، نقصانیز- لقی صاغلق ، صاغلانلق : (صحت املا ، صحت بدن ، حفظ الصلحه ، صحت عامه) . { اولیہ دولت جهانده بر نفس صحت کی } { عجبی }
صِغَار { [ع] کوچوکلر ، (صغیر) جمی : (کبار و صغار) . صِغَر { [ع] کوچوکلک : (صغیر سن) = یاش کوچوکلکی . (صِغَر جَرْم) = صوچ کوچوکلکی .	صِدْق { [ع] « کذب » مقابلی ، برکلام ویا خبر کرچک اولق : کرچکلک ، طوغریلق : (صدق اعتقاد ، صدق افاده ، صدق بیان ، صدق نیت ، صدق تام) .
صِفَت { [ع] حال ، کیفیت ، صورت ، موجودیت : (صفت حسنه) ، (صفت برکزیده) § بر شیشی توصیف و تعین ایدن کله	صِدْق { [ع] کثیر الصدق ، صدق تام صاحبی آدم : حضرت (ابوبکر الصدیق) رضی الله عنه ، جناب (عائشة صدیقه) رضی الله عنها .

صَيْدَلَانِي { [ع] اسپنجیاریہ اجزائیہ :
(آلات صیدلانیہ) .

صَيْدَلَه { [ع] اسپنجیاریہ اجزائیہ :
(فن صیدلہ) .

صَيْرَف { [ع] امور ومصالحہ
متصرف ، متبصر ، ہر

صَيْرَفِي { شیک قولانی وقولینی
بیلن قورناز آدم § آچہ

بوزمق ، آچہ آلپ صائق ایله کچین کہ
الیوم لسانزدہ (صراف) دیہ معروفدر

{ محسود طبع صریفان کمال اولور
{ حکمت اور تہ کوہر نظم کزیده در {

{ هر سکی حکمت {
صَيْف { [ع] یاز ، هواتک نہایت

صَيْف { درجہ ده صیباق اولدینی
زمان کہ «شمس» ک «اسد» برجندہ

بولندینی مدتدر : (موسم صیف) ،
(صیفی) = یاز موسمنہ متعلق ومنسوب

اولان . (صیفی) = یازین اوطوریله .
حق قیرده ، یا ساحلده کائن کوشک ،

خانه دیمکدر .
صَيْف { [ع] پرداخت ایدن ،

صَيْفَل { جلا ورن . آدم وآلت .
{ صیقل اور او مراآتہ کہ پرژنک المدر {

{ روحی بفدادی {
صَيْل { [ع] آن کیشتمہ سی : (صیل .

صَيْل { [ع] آواز صیلی نغمہ صور {
(غالب)

صَيَاد { [ع] آوچی ، حیوانات
صیدیلہ مشغول اولان آدم :

{ سنی شہبازم ال اوزرہ طوتان صیاددن قاجہ {
{ بیچی {

صَيَاغ { [ع] قویوچی ، آلتون
وکوموش ایشلریله کچین

صَوَاغ { صنعتکار . لسانزدہ
ایکنجیسی اوللری زیاده

{ قوللانیلشددر . مثلا (صواغ چارشوسی ،
صواغر ، صواغی) کبی تعیرات حالا

{ زیاتر در .
صَيْحَه { [ع] صولک درجہ دیک سس

صَيْحَه { ایله هایقرمه ، هایقریش :
(صیحه شدیدہ ، صیحه واحده) .

صَد { [ع] آو : (صید وشکار)
صَد { § آولامق ، آولامق : (صید

ماهی ، بیلدیرجین صیدی) . (صید گاہ)
= آویری ، آوی چوق اولان محل .

{ هر کان صیدین آلپ کیتیدی همان بن قائم {
{ نورس قدیم {

{ سنی صید ایله ممکن می دیدم دلدارہ «
« دیدی یسک نازلہ سپوزرہ صور سورمه بکا »

{ واصل {
{ واصل {

صَوْم { [ع] اوروج : (صوم داود ، صوم وصلاۃ) . }

صَوْمَعَه { [ع] درویشان ایله رها بین نصاریه مخصوص عزتگاه ، عبادتخانه . اکثر یا تپه لوده و تپا محللر ده کاشن پاپاس عزتگاہی ، حجره سی مقا- منده قولانیلیر که بونلره « مناستر » تعبیر اولنور : (صومعه خالیه ، صومعه راهب) . }

{ روح یوق صومعه تک پیر عبا پوشنده }
{ حال وار میکده تک رند قدح نوشنده }
{ نائی قدیم }

صَوْن { [ع] حفظ ایتمک ، قورومق . صون (صیانت) ایله مترادفدر : (صون باری ، صون صمدانی) . }

صَهْبَا { [ع] شراب ، سُجی - آل رتک مناسنه اولوب فی الاصل عربیده مؤنث اعتبار اولنان « خمر » کُ صفتیدر . مؤخرأ شرابه اسم اولشدور : (ی صہبا) = تعبیرنده کی (صہبا) صفت اعتبار اولمیدر . }

{ حاصل ایندک آرزوس کوکک لطف ایلدک }
{ اولدی حتی جام سرشارمده صہبا موج موج }
{ معلّم ناجی }

صَهْرَبَج { [ع] تحریفله (صارتج) دینیلن بر آلتندہ طاعتی صو بریکدرمکه مخصوص اولان خزینه . }

صَهْل { [ع] اصطلاحات طیبہ دندر ، (سس قیصقلنی - سس بوغوقلنی }

صَنِعَه { [ع] یاچه شی ، دوزمه ایش ، حیلہ صورتیلہ پایلان کوتو ایش : (صنیعه کاذبه ، صنیعه شیعہ) . }

صَوَاب { [ع] یاگئش اولایان ، (طوغری : (جواب صواب) (صوابدیده) = تصویب ایدلش ، صواب کورلش . (صوابغا) = صوابی کوسترجی . }

صَوَارِم { [ع] کسکین قیلجلر ، « صارم » ک جی . }

صَوَاعِق { [ع] ییلدیرملر ، (صاعقه) تگ جی . }

صَوَامِغ { [ع] مناسترلر ، (صومعه) تگ جی . }

صَوْب { [ع] طرف ، جهت ، یان : (صوب سامی ، صوب والا) . }

صَوْت { [ع] سس : (صوت اعلی ، صوت شدید) . }

صَوَلَت { [ع] صالدرمه ، اوستنه یوریوب صالدرمق : (صوت شیرانه) . }

{ قهرمان صولت و یوسف صورت }
{ یوالعجب صنع خداوند علم }
{ نفی }

صَوَلْجَان { [ع] (چوکان) ک معربی . قوللاندقاری اوجی اکری آغاج . }

{ صولجان ید قدرته همین }
{ کلدی میدانہ یوکنز روی زمین }
{ خاقانی }

اسكمله ، تحت كې شيلره (صندلی)
اطلاق اولئشدر : (صندلی حكومت ،
صندلی نشین امارت) .

صندوق : { [ع] ایچنه اشیا فونیلان
معالم قاققل قاب :
(صندوق امینی ، مال صندوق ،
صندوقچیلر) ، (صندوقچه) = کوچوک
صندوق .

صندوقچه : { [ع] تریه لرده مزارلرک
اوزینه تخمه دن صندوق
کې یاپیلان واوستنه یشیل چوقه اورتیلن
شی : (صندوقچه مصنعه) ، (صندوقچه
مذهبه) .

صنعت : { [ع] ایش ، خصوصیه
انسانک مدار معیشتی
اولوب دائما ایشلیدیکی ایش §
دوام واقدام ایله پیدا ایدیلن ملکه :
(صنعت کتبات) § کلامده اعتبار
مقبول : (مرعات نظیر صنعتی) .

صنم : { [ع] دیت ، پوت : (صنمخانه)
= بترستلرک عبادتگاه §
کنایه صورتیه نظمده محبوبه ، دلیر
معناسندهده قوللانیلیر .

صنوبر : { [ع] فستق حاصل ایدن
چام آغاجی ، چام قوزا .
لاغنه ده اطلاق اولنور : (شکل
صنوبری ، صنوبری الشکل) .

صنغ : { [ع] ایشلەیش ، ایشلەنیلن
ایش . بولغظه کلاک ،
کوتولک معناسی مندجدر .

صنادید : { [ع] بهادر ، شجاع ،
اولو آدم معناسنه اولان
« صندید » کجی : (صنادید قریش ،
صنادید عجم) .

صنادیق : { [ع] « صندوق » ک
جی . صندوقلر دیمکدر .
[ع] « صنایع » نلک جمیدر ،
فقط اساعزده « صنعت » ک
جی عد اولنور . صنعتلر ایشلر دیمکدر :
(صنایع نفیسه ، صنایع ادبیه) .

{ بوساده نظمی اهل صنایع بکنسه }
{ نوی نه غم بزم سوزمن عاشقانه در }
{ نائی قدیم }

صندل : { [ع] معروف قوقولو
آغاجدرکه برقاچ نوعی
وارد . ال معتبری بیاض نوعیدر .
(بوم صندل) = بن العرب معروف
برکوندرکه آنده قتال شدید وقوع
بولشدر . (صندل تیسیج) = مذکور
آغاجدن معمول اولوب اکثریا مجازدن
کتیریلن تیسیج .

{ یم تیغ زبان کلکمدن }
{ فلکک رنگ صندلی کورینور }
{ سهام قضا نفی }

صندلی : { [ع] « صندل » منسوب
صندالیه ، اسکمله دیمکدر .

بالاده مذکور صندل آغاجی بهالی و
غایته سرت و مقبول اولدیغدن اعظم
ایچون ایشو آغاجدن یاپیلان کرسی ،

{ ایتمه درد اهلنی ای فرد صمد }
 { هیئت « ثم رددنا » ایله رد }
 { حاقانی }

صَمَّصَام، صَمَّصَامَه { [ع] یوزی }
 قلیح .

{ جهانه شعله بار اولدی برق صمصامی }
 { نفی }

صَمْع { [ع] لسان عوامده تحریف }
 { ایله « ضعیف » دینیلن آغاج }
 صیرتیبدرکه صوکره قویولا شوب
 اوزلیر : (صمغ عربی) نعط عامته
 وجه ایله تحریری عشره .

صَمَم، صَمَم { [ع] صاغراق، صاغر }
 { صم اونه : }

{ بوله می ایرده ادا مدحکی }
 { اولسه محکم صم روزگار }
 { نفی }

صَمَوْتُ { [ع] زیاده سکوت ایدن، }
 { چهره منی اکنید درک }
 صوصوب طوران : (جاهل صوت) .

صَمِیم { [ع] فالامل برعضوک }
 { قوامی یعنی اول عضوی }
 حامل اولان کیمکه دینیر بوندن باشقه
 هر شیتک پاک وخالصی معناسنی افاده
 ایدرکه لسانمزده بومعاده مستعلا دره :
 (محبت صمیمیه : عن صمیم القلب) ،
 (صمیمی) = صمیمه منسوب ،
 خالص اوله رق : (میل صمیمی، فکر
 صمیمی) .

صَلَوَات { [ع] « صَلَات » کجی . }
 { اوریاه مراجعت اولونه . }

صَلَوَه { [ع] حضرت پیغمبر حقنده }
 { صلوات شریفه کنیرمه }
 معناسنه دره امام (سیوطی) نك (مزهر)
 نام کتابنده کی فصل مخصوصده ذکر
 وایضاحنه نظراً بوقییدن اولان (بسمله ،
 حمدله) کی الفاظه متحوت اطلاق
 اولنور . (نعت) اصطلاح ادبیده ایکی
 کله بی بعد الاختصار ترکیب ایلکدن عبارتدر

صَلِيب { [ع] خاچ : (اهل صلیب ، }
 { تعلیق صلیب) ، (القاء - }
 الصَلِيب فی الماء) = خاچی صویه آتیه .
 (صلیبی) = عیسوی ، حرستیان
 دیمکدر . جی (صلیبیون) ، (صلیبیّه)
 = فن نباتات اصطلاحنده چیچککاری
 خاچه مشابه صورتده برقاج یاپراقدن
 عبارت اولان برطاقم نباتاتک هیئت
 مجموعه سته ویریلن براسم فاصلدر .

صَمْت { [ع] سکوت ، صوصمه : }
 { (صمت و سکوت) تعبیر }
 قدیمتده بری حشو اولقله ترك اولتملیدره .
 صَمَد { [ع] عالی ، دائم ، اولو }
 { معناسنه دره اسماء السیه . }
 دندر : (الله الصمد) ، (صمدانی)
 = صمده منسوب ، اللسی : (عون
 صمدانی ، نعت صمدانیه) .

{ صلواتیه اولور غنایه لر }
{ بام افلاکده شب تاسحر }
{ خاقانی }

صَلَّاشُورُ { { انگلیزجه دن } بر
نوع عایشه سگرک
استارلق ، پاچاوره لقی بز : (برطوب
صلاشپور) اصلی « صالاشپور » درکه
هندستانده کائن برقصه نك اسمیدر .
مذکور بز ابتدا اوراده اعمال اولنقله
مملکتک اسمیه شهرتیاپ اولشدره .

صَلَّاطَه { { ایتلانیجه دن } برنوع
اسبزه ، طوز ، پور .
لیون سرکه ، یاغ ایله یاپیلوب یئیلیر .
انواعی اولور .

صَلَّاح { { ضدانفساد ، استقامت
حال . فساد دن عاری
اوله ، ایسلک : (صلاح حال ، حال
صلاح ، صلاح نفس) .

صَلَّاحِيَّت { { [ع] لسانعزده وظیفه
حقی معامله ده بولمه معناسنده قوللانیلیر .
(بوایشه نه حق و صلاحیت ایله مداخله
ایندیور) .

صَلَّاحُوَان { { [ف] صلا اوقویان .
مؤذن { میدان اوقو-
یحی ، اوقویان ، اکثریا ایکنجی معناده
استعمال اولنور .

صَلَب { { [ع] آسحق ، آصلحق :
(برقاتی صلب ، جانیك
صلبی) ، (صلباً اعدام) = آصهرق
اولدیرمك .

صَفِيحَه { { [ع] قاپو قانادلی { دوز .
یاصحی ، اینجه طاش . بو
مثللو معادن تحته لرینه ده اطلاق اولنور .
{ [ع] ایصلیق . اکثریا اینجه
صَفِيرَ { وکوزل سسقی مقامنده
قوللانیلیر (صَفِيرَ بلبیل) .

صَك { { [ع] قاضی جَنّی : (علم
صَك . اصول صَك)
(صَكَّان) = صك وحت ترتیب ایدن
محکمه کاتبی .

صَلَا { { [ع] اعلام ایتک ، بیلدر-
مك ، دعا معناسنی افاده
ایدر : (جمعه صلاسی ، صلا وقتی)
{ لسانعزده میدان اوقومق معناسنده ده
وَكْرَك بوضورتده وكرَك « الصلا »
طرزنده قوللانیلیر .

{ صلادر نكته سنجان زمانه هیج لاف ایتم }
{ بن او کرتم جهانده طرز شوخ و شعر همواری }
{ نفی }

صَلَابَت { { [ع] پکلك ، قاتیلوق :
(صلابت اجمار) { معوی
مسانت که قوت قلبدن ایلری کلیر :
(صلابت دینیّه) .

صَلَات { { [ع] عبادت مخصوصه ،
{ نماز : (ادای صلات ،
صلات جمعه) { پیغمبره دعا . طرف
التییدن رسول حقنده صادر اولدینی
تقدیرده حسن الثنا علی الرسول معناسی
اراده اولتمش اولور : (صلات و سلام) ،
جعی (صلوآت) : (صلوات مفروضه) ،
(صلوات شریفه) .

صَفَرٌ { [ع] شهور عربیه نك —
 صَفَرٌ { رأس سنه محرم اولی
 اعتباریله — ایکنجیسی که «صفرالحیر»
 نامیله معروفدر § «صاریق» تعبیر
 اولنوب انسانك بگزینی کهریا کی صاب
 صاری ایدن مرض .

صَفْرَاءُ { [ع] صاری نك. اصطلاح
 صَفْرَاءُ { طبدقه قره جگره مربوط
 اولان اود کیسه سی دروننده کی یشیله
 مائل صاری و آجی صویه اطلاق اولنورکه
 اخلاط اربعه دن بریدر . بوگا یالکیز
 (اود) دخی دینیلیر . { صَفْرَاوِی }
 = مزاجنده صفرأ غالب اولان .

صَفْصَافٌ { [ع] اسامی اشجار .
 صَفْصَافٌ { دندره . (آجق سکود)
 دینیلن آغاج . (صَفْصَافِیْن) = اصطلاح
 طبدقه بو آغاج کا بوقلرندن چیقاریلان
 جوهر مؤثره اطلاق اولنور .
 صَفَوْتُ { [ع] صافیلک ، تیزلک ،
 صَفَوْتُ { پاکلک : (صَفَوْتُ قَلْبِ ،
 صفتوت سماء صفتوت ماء) .

{ ایواه صولدی ی رخ کلبرك صفتوتك }
 (خیال معقب — ناجی)
 صَبِيحٌ { [ع] تیز ، پاک ، صاف :
 صَبِيحٌ { { قلب صَبِيحٌ ، صَبِيحٌ قَلْبٌ } ،
 (صَبِيحٌ قَلْبٌ) = حضرت آدم .

صَبِيحٌ { [ع] سماء ، کوك § یاصی
 صَبِيحٌ { اولان شی . کاغذک یوزی کی .

صَفٌّ { [ع] صیره ایله اوزون اوزادی
 صَفٌّ { دیزلش شیلر ، صیره :
 (صف عسکر ، صف جماعت) اکثریا
 تخفیف ایله قوللانیلیر . (صف نعال)
 = یاپوشلرك صیره ایله طورده یییر .
 (صَفْكُنْ) = صف یوزجی ، جنكاور .

(صف آرا) = صیره یه ، عسکر
 صفیرنه زینت ویرن (صَفْبَسْتَه) صف
 باغلامش ، صیره صیره دیزلش اولان .
 صَفَاءٌ { [ع] براققی ، صافیلک :
 صَفَاءٌ { کدرسزلک ، کوکل شنلکی :
 (صفای خاطر ، موسم صفا ، اهل
 صفا) [صفایاپ] = محظوظ ، صفا .
 لائش : صفا بولش .

صَفْحٌ { [ع] یوز چویرمک ، یوز
 صَفْحٌ { دوندرمك § کنه ، قصور
 باغشلامق : [عفو و صفح ، صفح جیل] .
 صَفْحَةٌ { [ع] برشیک یاصی یوزی
 صَفْحَةٌ { یاصی طرفی : { صفحه
 خراطاس . صفحه چرخ برین } .

صَفَحَاتٌ { [ع] (صفحه) نك جمی ،
 صَفَحَاتٌ { برشیک یاصی طرفلری :
 { صفحات قر } .

صَفْدَرٌ { [ذ] صف بیرجی ، جنك .
 صَفْدَرٌ { ور ، بهادر معناسنه وصف
 ترکیبیدر : { سرعسکر صفدر } ،
 (صَفْدَرَانَه) = بهادره لایق صورته
 دیتکدر .

{ آفرین ای روز کارك شهسوار صفدری }
 { عرشه آص شمدن کبرو تیغ ثریا جوهری }
 (نقی)

صَرِيرٌ { [ع] غجیر دی، قلم غجیر دیسی :
(صریر خامه) ، (صریر -
الباب) = قاپو غجیر دیسی .

{ صریر خامه صاعه اصطلاحاته یوغملفه }
{ ایندر بی چاره دائم شیوه کتابدن فریاد }
{ قوجه راغب }

صَرِيعٌ { [ع] بره بیتلمش ،
صرعی آدم .

صَعِبٌ { [ع] (سهل) یعنی فولای
مقابلی . دشوار ، کوچ ،
چتین : (امر صعب ، امور صعبه ،
صعب الحصول) .

صَعْفَةٌ { [ع] بایله ، بایینلق :
{ صَعْفَةٌ خفیفه } .

صَعْوَةٌ { [ع] قویروق صالالایان
{ قوش : صَعْوَةٌ

• هو الانك يتر اى سموده دل دیده باز اول کیم •
{ ثابت }

صَعَارٌ { [ع] جزای اخروسی خفیف
اولان کناهلر . کوچوک
کناه معناسنه اولان { صَعِيرَه } نک
جمعدر : { ارتکاب صَعَارٍ } .

صَعِيرٌ { [ع] کوچوک : (صغیر و
کبیر) = بویوک و کوچوک .
جی « صغار » در : { صغار و کبار } .

{ [ع] جزای اخروسی
صَعِيرَه } خفیف اولان کوچوک کناه .

صَرَصَرٌ { [ع] پک صوغوق ، پک
کورلیلی یل : [ر-ع .
الصرصر ، باد صرصر] .

{ بحر آتش صرصر آهم خروشم کورمه سهل }
{ تائلی قدیم }

صَرْعٌ { [ع] اعضاء نفسیه بی افعالدن
یعنی حرکتدن قسماً منع
ایدن بر عاتک آدیدر .
صَرْعَه { علت عصیة من بوره به

دوچار اولان آدم حالت مرضیه ناکهانی
تحدث ایدتجه بیتلوب بره دوشر وزائل
اولنجه به قدر کندیشی بیلمز ، بومرض
دوا ناپذیره لسان ترکیده [توتارق]
تعبیر اولندیشی بعض کتابلرده بیان
اولنشدیر .

صَرَفٌ { [ع] فی الاصل بر لسنه بی
بر حالتدن حالت اخرایه
دوندرمک ، غیره ابدال ایلکدن عبارتندر
لسانمزده بومعنی ایله برابر قوللانمق ،
قوللانلق یعنی خرج ایتمک ، ایتلمک
معتارننده استعمال اولنور : [صرفنظر
ایدلی ، اوجهندن صرف نظره لزوم
کورلیدی ، صرف تقود ، صرف ذهن ،
آچمه نک صرفی] § کلماتک تبدلشدن
بحث ایدن علم : [علم صرف قواعدی] .

صَرِيحٌ { [ع] صراحتی ، آشکار ،
آجیق اولان : [کلام
صریح ، مقال صریح ، مؤاخذات
صریحه] .

ایله یکی ایچون او یولده کی عطیه به [صدقه]
 اطلاق اولنشد. جی [صدقات] در.
 {ع} چارپه : [صدقه]
 صدقه خفیه [جی] صدقات :
 [صدقات دهر] .

{ع} اصطلاح طبلده یاره دن
 صدیق {آقان ماری صو دیکدره.
 [صدیق سُرطانی] = یگرجه دینلن
 یاره دن آقان فنا قوقولو صویه دینلیر.
 {ع} کرچک دوست ،
 صدیق {محبته صادق اولان
 دوست : [صدیق قدیم- صدیق شفیق]
 {ع} کرچک سوزلو آده : [مهم صدیق،
 شریک صدیق] جی [اصدقاء] در.
 {ع} وضوح کلام یعنی
 صراحت {سوزا شک وشبهه
 و کتمدن عاری و صاف اولسی، سوز
 آچیققلی : [صراحت افاده ، صراحت
 کافی] .

{ع} آخه بوزمقله مشغول
 صراف {اولان و آخه بی فائضه
 آلوب فائضه ویرن اهل تجارت :
 (صراف بی انصاف) ، [صرافی]
 = آخه بوزمق ایچون صرافک آلدینی
 مقدار ربع || صرافلغه ، تعلق : [معا-
 ملات صرافیه] .

{فرق ایلمن جوهری صراف دکلدن}
 {نوعی}

[صدر عالی ، صدر اعظم ، صدر
 لاحق] ، «صدارت» ماده سنده بیان
 اولنبدینی وجه ایله مناصب علمیه دن
 روم ایلی و اطاولی قاضی سکرلکی بایه
 سنی حائز بولنازلرده اطلاق اولنور.
 مثلا [صدر روم ، صدر اطاولی ،
 صدرین عثمین] کی . جی اولان
 [صدور] یا لکیز قاضی سکرلر حقنده
 استعمال اولنور : [صدور عظام] .
 [صدر نشین] = ائک باشدی ، وائ
 یوقاریده اولوران ، موقع عالیده بولان
 [صدری] = اصطلاح طبلده گوکسه
 متعلق و منسوب اولان امراض و
 ادویه دینلیر : [عات صدریه] .

{ع} انجی قابوغی، ایچندن
 صدق {انجی چیقان بر نوع
 [استرپدی] نك پارلاق قابوغی . اشبو
 قابوق زینت مقامنده اشکال و اشیاء
 مخلفه ده قوللانلیر . جی «اصداف»
 در . [صدقه] = انجوقابی || قولاغک
 انجی . [صدقه] = صدقه مشابه
 کوچوک قابوق ، صدق کوچکی .

{کلز صدق کونه بر او یله در یکتا}
 {روسی بغدادی}

{ع} صدق و اخلاص ایله
 صدقه {لوجه الله تعالی فقرایه و یریلن
 باره ، شی . مثباته صدق رغبتی اظهار

صَدَارَت { [ع] في الأصل هر شيك
اے اعلیٰ تنك باشلانجی دیمكدر . اصطلاحده
دوانعلیه نك رئیس الوكلاسی ومناسب
رسمیه نك مشاهی بولنان صدر اعظمافه
اطلاق اولنور: [مقام جلیل صدارت عظمیٰ]
§ طریق علمیه ده شیخ الاسلامی
مقامندن اول احرار اولنان اناطولی
وروم ایلی قاضی عسکرلکی پایه لرینه ده
« صدارت » تعیر اولنور كه سالکین
طریقك اے باشی ، تعیر اخری ایله
مناسب علمیه نك مشاهی اولقی اعتبار .
ریله در .

صَدَاقَت { [ع] کر چکدن دوستاق ،
طوغریلق : [ارباب
صداقت ، صداقت جدیده] .

صَدَد { [ع] برنسه نك قارشوسی ،
قرنی دیمكدر اصطلاحده
لاقبردی صردسی معناستده قوللابیر :
[کلهلم صدهده ، صدددن خلیج ،
صدد بحث] .

صَدَر { [ع] اصطلاح طیده کوکس
دیمكدر . وجود انسانك
یوقاری واولك طرفنه دینیلیر . (ضیق
صدر ، علل صدریه) § اے ایلری ،
اے یوقاری ، اوست باش : [صدر
اسلام ، صدر کلام - صدر مجلس]
§ وکلای دوانك اے ایلریسنده ، اے
بویوکی بولنقی اعتباریله وکیل مطلق
اولان ذات فخرمتمااته اطلاق اولنور .

اطلاق اولنور . الیوم لسانعزده تیاروده
اویونجیلرك اویون اویسادقلری محل
مخصوص دیمكدر : (محنة تماشا) .

صَحْو { [ع] سکر واستغراق کبی
حالدردن قورتیلوب کندینه
کلك ، آیلمه .

صَحیح { [ع] محت ایله متصف ،
طوغری وخطاسز اولان
وعیب ، نقصان ، خلدن بری بولنان :
[ذهن صحیح ، عقل صحیح ، وجود
صحیح ، افکار صحیحه ، بیانات صحیحه] .

صَحیفَه { [ع] کاغذك یوزی ،
کتاب یارائنگنک بریوزی .
جمی (صحائف و صحف) در : (صحیفه
ثانیه ، صحیفه مذهبه) .

صَحْرَه { [ع] بویوك ، سرت طاش ،
قایا : [صحرة الله] فتح
خا ایله تلفظی جائزدر . [صَحْرَى] =
قایا نوعندن ، قایابه متعلق اولان . جمی
[صَحُور و صَحْرَات] در .

صَد { [ق] یوز عددی : [صد سال]
= یوز ییل . [صد هزار]
= یوز بیك . [صد برك] = یوز
یاپراق ، قاتمرلی وقوقولی برنوع کلك
اسمی .

صَدَا { [ع] آواز ، سس : [صدای
مؤثر ، صدای محرق] §
سساندکجه طاغ وقبه کبی شیلره منعکس
اولان سس ، یانقی .

صَحَافُ { [ع] کتاب آلوب صانان،
کتابچی: { صحاف مشهور }.

صَحْرَاءُ { [ع] اووه، دوزخبره.
تأینی یوقدر: (صحرائی

قدس) = عالم لاهوت، عالم غیب.
(صحرائِ نشین) = بدوی (صحرائی) =

اووه به منسوب و متعلق. جمع مستعملی
(صحرائی) و (صحرائی) دره. ایکنجیسی

زیاده قولانیلیر.

« جبریل وار خبر و پر سلطان انبیایه »

« دوشدی حسین آتندن صحرائی کربلايه »
{ کاظم }

صَحْنُ { [ع] دوز میدان، اورته.
بر، برمکاک اورته سی:

(صحن صفه، صحن چمن)، (صحن
دورنک) = لیل و نهار اعتباریله دنیا به

اطلاق اولنور. (صحن سیم) = قرص

قردر و ذیل، باقردن معمول اولوب

بربرینه اوریلهرق استعمال اولنان ساز

آلتی (صحنان) = جفته ذیل و یو بوک

کاسه. لسانعزده ایچنه طعام قوئیلن

معلوم قایه (صحن) اطلاق بو معنی

اعتباریله در.

{ صحن صحرانده بیک مجنون ولیلی جلوه کر }

{ فضولی }

{ اول قدر عاقل وزیر و نامدار مقتبلره }

{ صحن صدر صفه سی اولمشدی دیوان امان }

صَحْنَه { [ع] فی الاصل طاشلق تپه.

لرده اولان دوزجه یره.

{ بر صبی رشید مکتبده }

{ ابتدی ختم تلاوت فرقان }

(سروری)

صَبِیح { [ع] صباحتی، حسن و جمال

صاحب، کوزل: (وجه

صباح: طفل صبیح، صبیحة صبیحه)،

صَح { [ع] تصدیق علامتی، بعض

اوراق و قیودات رسمیه نك

صحتی تأمین ایچون بیوک مأمور طرفندن

چکیلان برنوع امضا و یا اشارتدر || برده

سیم اوائی و معمولات سائر نك اوزر لرینه

منشوش اولدیعی تأمین ایچون ضربخانه

عاصره طرفندن اوریلان تمعا دیمکدر:

{ باقی به ایدوب اشارت دیدی صبح الباقي }

{ باقی }

صَحَائِف { [ع] صحیفه نك جمی:

{ صحائف جرائد } او

ماده به باقی. همزه نك برینه { ی }

بازماملی.

صَحَابَت { [ع] صاحب چقیم، بر

کیمه به حایه صورتیله

یاردیم ایتک: { بر قییری صحابت،

اثر صحابت }.

صَحَابِی { [ع] حضرت پیغمبرک

اصحاب و اتباعندن اولان

ذات. مؤنثی { صحابیة } در.

{ [ع] صحرا نك جمی:

{ صحرائی نشین، صحرائی

واسعه } برنجیسی جوق

قولانیلیر.

صحرائی

اصطلاحزده كرك مصائب وشداث
ده ، كرك حظوظات وانداننده ضبط
نفس اتمك وبالخاصه مصائب وقوعنده تلاش
واضطراب اراشه ايتوب سكون و تحمل
ايله قانلا عقدره (عين الصبر) = قاضينك
بين ايندن آدمي عين ايتوبك صاليور-
ميوب حبس ايتبي و بين ايتوب جبر
وزور كوسترمي صورتيله واقع اولور.
(بين قصاص) كي. بر آدم خود بخود
ودلخواي ايله عين ايتبه اوگما (بين-
الصبر) اطلاق اولتماز .

صَبَغُ { [ع] بويامق ، بويامق :
(صنغ قاش) .

صَبُوحُ { [ع] صباحين ايتيلن ،
كيجهدن قالان شراب .
في الاصل ايركندن صاعيلان ناهه وسوت
ديمكدر .

صَبُورُ { [ع] مصائب و بلايا حدي .
شده جَزَع و فَزَع كوستر-
ميوب سكون و تحمل ايله قانلانان آدم
& كنهكار و عامي قولاري حقلرنده
استقامتي تمجيل ايتوب كال فضل و كرمندق
عفو ايله معامله و تأخير ايندن جناب
رب ذوالجلاله اطلاق اولنور: (يا صبور
يا غفور) .

صَبِي { [ع] كوچوك ارلك چوجق ،
اوغلانچق : (صبي ذكي)
كوچوك قير چوجقنه (صبيّه) دينر:
(صبيّه ذكيه) .

صَبَاحُ { [ع] كون ايتداسي ، قوشلق
وقتي . (عَلَى الصَّبَاحِ) =
ايركندن ، كوش چيغنه . { صَبَاحُكَاهُ }
= يامداد ، صباح وقتي ديمكدر .

صَبَاحَتُ { [ع] ديلرك ، كونلك ،
اكثريا جهره ايتسون
وصف اولهرق قوللا تيلير : { صباحت
وجه ، صباحت سياه } .

صَبَاغُ { [ع] بويان & دهني
آنتنده اولان ماده ملونه .

صَبَاوَتُ { [ع] ياورلق ، چو-
جلق : { حال صباوت } :
{ ممكن اوليدي عودت ايدردم صباوته }
{ تعريف لطفي نجه احوالك محالدر }
(معلم نايبي)

صَبْرُ { [ع] مصائب حدوث ، وقوعنده
تلاش ، اضطراب ، فرياد
كوسترميوب ضبط نفس ايله مك و
سكوت ، سكون ايله متحمل اولق
ديمكدر كه مقابلي (جَزَع) در . اكر
عبارته ده واقع اولورسه (شجاعت)
و مقابلي (جبن) در . برحالت مكدره
وقوعنده اولورسه (رَحْبُ الصَّدْر)
دينر كه مقابلي (تَجَرُّت) در . اكر
امساك كلام صورتيله واقع اولورسه
(كَيْتَان) و مقابلنه (مَذَل) دينر كه
قرآن كرمده بونلك اوچته ده «صبر»
اطلاق اولنمشدر .

جناب المهدن قورقوب کنهه ایشله .
مهین : (رجل صالح) مؤنث (صالحة)
در § یارایشلی ، الیریشلی ، اویغون :
(بو طاشلر یونتمه صالح میدر) .

صالحات { [ع] « صالحه » نك
(صالحات امت) جی : (صالحات امت)
= اواخر السبهیه مطابق افعال خیره ده
بولنان اسلام قادیلری دیمکدر .

صالحه { [ایتالیانجه دن] درلو درلو
(ایتالیان صولی طعام تربیه سی .
صالون { [فرانسجه دن Salon]
(دیوانخانه ، مسافراوله .
سی § صنایع نفیسه یه عائد آثارک
تشبیرینه مخصوص ترکی .

صامت { [ع] « ساکت » ایله
(مترادفدر . او ماده یه
باقلی : (برمدت ساکت وصامت اقامت
ایندکدن سکره) .

صانع { [ع] پیدا ایدیجی ، میدانه
(کتیرنجی ، پایجی : (شو
سیفاره قوطینسک صانی نه درجه طرافت
عملیه ممکن ایسه —) § جناب الله ،
تکری : (صانع حقیق ، صانع لمیزل) :
{ برهان حقدرای کوشل هر نسترن نسبتلی کل }
{ صانع اولان ممکن دکل مصنوعدن اوله جدا }
(فضولی)

صبا { [ع] مطلع « ثریا » ایله « بنات
(نعش » پینندن هبوب ایدن
لطیف روز کارک اسمی : (اسب صبا
رفتار) .

صادق { [ع] قول و فعلی حقیقته
موانق و صداقته متصف
اولان ، طوغری ، کرچک : (رجل
صادق ، کلام صادق ، افادات صادق) ،
(صادق القول) = طوغری سوزلو .
صارم { [ع] کیچی ، کسکین .
(قلیجه وصف اوله زق
قوللانیلیر : (سیف صارم ، سیوف
صارمه) .

صاعد { [ع] یوکسکه چیقیجی ،
(صعود ایدیجی ، ایدن :
(دود صاعد ، ادخته صاعده) .

صاعقه { [ع] ییلدیرم : (نزول
(صاعقه) = ییلدیرم
دوشمه سی (سپر صاعقه) = ییلدیری
جکوب طوپراغه نقل ایتمک ایچون بیوک
بنالره وضع اولنان آلت مخصوصه .
« سیف اسلامه دکل صاعقه تعبیری سزا »
« اوله بر صاعقه ایندیرمدی تقدیر هنوز »
(معلم ناجی)

صاف { [ع] صفوت ایله متصف ،
(بولانیق و قاریشق اولمایوب
طورو . خالص ، پاک اولان :
صافی { (قلب صاف ، ماء صاف ،
میاه صافیه) . « صاف » = « صافی »
نك مخفیدر :

« ای خنداوند مزك و صافی »
« سکا حق ویرمش او قلب صافی »
(معلم ناجی)

صالح { [ع] صلاح ایله متصف ،
(خیر و صلاح صاحی اولان ،

شُهود { [ع] شهادت ابدیچی معنا
شهود { سنه اولان (شاهد) نڭ

جی: (شهود عادلہ، اقامۃ شهود).
«السی جهان آفرین ذوالجلال»
«شهود ربوینکده عوالم»
(معلم ناجی)

شُهود { [ع] وجود بولہ، موجود
شهود { اولہ، میدانہ کله، کوزہ
کورنہ: (عالم شهود، مہدشہود)
§ کورنہ، مشاہدہ ایتمہ: (اصحاب
شہود).

شُهور { [ع] آی معناسہ «شہر» نڭ
شہور { جی: (شہور عربیہ،
شہور شمسہ).

شُیوخ { [ع] «شیخ» نڭ جی،
شیوخ { اختیارلر، درویشلرک
مقتدالری، قبیلہ سرکرده لری: (شیوخ
قبائل) طریقتہ منسوب یعنی مرشد
معناسہ اولان (شیخ) نڭ جمعندہ
(مشایخ) لفظی زیادہ قوللاتیلیر.

شُیوع { [ع] برسنہ ناس آردہ.
شیوع { سندہ بیلنہ، ہرکجہ
طویلنہ: (وقوعندن شیوعی دہا
کو تو اولان).

شُوریدہ { [ف] سودالی - عقلی
شوریدہ { پریشان، قارمہ قارشیق:

(مراد شوریدہ، زبان شوریدہ):
«روزدن فرقی ایلمز لیلی دل شوریدہ بی»
«اول پرینک نوبہار حنی در مجنون ایدن»
(ذاتی)

شُوسہ { [ف] Chaussée فرانسیز -
شوسہ { جہدن [طریقہ] ایکی
طرفی خندقلی بالیق صیرتی کبی تسویہ
اولتمش و اوستنہ قیرمہ اوفاق طماش
و قوم دوکیلہ رک دمیر ساندیر ایلہ
باصدیرلمش یول.

شُوم { [ف] نحس، اوفورسنز:
شوم { (بخت شوم، طالع شوم).

شُوی { [ف] زوج، فوجہ: (شوی
بی عار، زن و شوی).

شُہداء { [ع] «شہید» نڭ جی.
شہداء { اورایہ باقی: (شہدای
دشت کربلا).

شُہرت { [ع] آون، بین الناس نام
شہرت { وشائی سوبیلنہ، آونانہ:
(شہرت کاذبہ)، (شہرت شہار،
شہرت کبیر) = مشہور، شہرتلی.

بیقایان معناسنده قوللائیر ، مثلاً
(دست شوی ، جامه شوی) کی .

سور { [ذ] طوزلو ، طوزلوق :
سور { (آب شور) § شانه ،
جیقلق ، قارغه شلق ، غوغا : (شور
دریا) = دیکیزک چیقانیسی ، ایگانیسی
(شور آفکن) = قارغه شلق آچی ،
قارمه قاریش ایچی (شور آنکیز)
= شانه ، غوغا جیقاریجی (شورگاه)
= قارغه شلق محلی ، غوغا یری .
§ نحس ، شوم ، اوغورسز : (روز
شور) § یاس ، چرك ، کبر : (شورابه)
= کبرل ، آبی سو ، کوز یاشی §
وصف ترکیبی اولوق بیقای معناسی
افاده ایدر : (جامه شور) :

« قلم اولسون الی اول کاتب بد تحریرک »
« که فساد رقی سورمنی شور ایلر »
(فضولی)

سورش { [ذ] قارغه شلق ،
سورش { قاریشلق ، فتنه ، غوغا :
(تسکین شورش) :

« اولسیدی عشر سودا سرپر شورشم »
« دیردم اولماز برآوچ طور ائده بر عشر نای »
(معلم ناجی)

سوره { [ذ] منت اولایان ، اکیلن
سوره { نخعی یتشدرمه بن چوراق
یر : (زمین شوره ، شوره زار) .

سوراء { [ع] مشاوره ، استشاره
سوراء { محلی : (شورای دولت) .

شمارنده { [ذ] صایچی ، صایان :
(شمارنده ایام ، شمارنده
امواج) :

شمردنه { [ذ] صایلمش : (نقود
شمردنه ، شمردنه ، ایام شمردنه) .

شموش { [ع] کوشلر ، « شمس » ک
جی .

شموع { [ع] موملر ، « شمع » ک
جی .

شمول { [ع] معنی ایچنه آله ،
احاطه ایچنه ، قابلاوب
اورمه ، حکمی آله آله : (بومعا -
ملئک آنلره شمول اوله بیلیری ؟)

شویازه { [ل] لساندن [یووارلاق
شویازه] تپلی ، دیلمی چوقه
قالباق ، یکپیری نماسنده سواری
عسکرک کیدکلی سرپوش ، ایوم
سواری و طویچی ضباط و نفراتنک
کیدکلی قالباغک باشقه درلوسی
دیمکدر .

سوح { [ذ] آجیق مشرب ،
سوح { لا ابالی ، لطیفه گو ،
حاضر جواب ، شطارتی معناسنده در .
(شوخی) = شوخلق :

سوی { [ذ] یتقامه ، « شست »
سوی { ایله برابر قوللائیر :
(شست و شو) § یتتامق معانسته اولان
« شستن » مصدرندن صیغه امر اولدنی
حاله وصف ترکیبی صورتنده و بیقایچی ،

(شُكْرَان) لفظی « ایتک » ماده سیله

قوللائیماز. (شُكْرَانِیت) = تعبیری

غلط و بی لزوم اولغله استعمالی جائز
دکلدر :

« شکریم بی منت و بی اضطراب روزگار »
(نفی)

شُكُوْهَ { [ف] چپك : (شُكُوْهَ
شُكُوْهَ { [زار] = چپك باغچه

سی . کسر شین ایله فارسیده باشقه
معنی افاده ایدر .

شُكُوْكُ { [ع] « شت » کجی .
شُكُوْكُ { [ا] اوماده باغلی .

شُكُوْهَ { [ف] مهابت ، حشمت ،
اهبت ، وقار معناینددر :

(کال شکوه و دارات ایله) فارسیده

حذف و او ایله ده قوللائیلر .

شُمَارُ { [ف] صایي ، عدد : (بی شمار)
شُمَارُ { [صایعز ، حسابز]

صایع ، حساب ایته : (شمار اعداد)

§ « شُمرْدَن » معدردن امر حاضر

اوله رق وصف ترکیبی صورتنده و

صایجی ، صایان معنایندده قوللائیلر :

(خُطُوْه شُمار) = آدم صایجی ،

(آخر شُمار) و (انجم شُمار) =

کوکده کی کواکبی صایجی ، صایان
معناینددر :

« ورق شمار کل عشرت اول کل ای واعظ »

« زمان عیش و طرب بدر کشای نیلرسین »
(نائل قديم)

مشتری به هر آنچه مال اولدیه اول

مقدار بدل ایله تَمَلَّکْ || متجدد الملك

اولان شریک اوزره عوض مقابلنده

قهرأ ثابت اولان حق تَمَلَّکْ ، (حق

شُفَعَه) اليوم بعض شرائط ایله صریح

الاجرار .

شُفَعَه { [ع] بارجه ، پاره ، کاغذ

شُفَعَه { [پاره سی اعتبار ایله مکتوب

معنایندده استعمال اولنور : (شُفَعَه

شاوری) .

« شُفَعَه زَرین علم روزگار »

(نفی)

شُفُوْقُ { [ع] یاریقلر ، چاتلاقلر .

شُفُوْقُ { « شُفُق » کجی :

(شقوق الدار) .

شُكَاثُ { [ع] شکایتیلر . « شَاكِي »

نك جی .

شُكْرُ { [ع] کورلین نعمت

واحدك قدر و قیمتی

شُكْرَانُ | بیلوب ثنا و دعا ایله

نشر ایتک . (شکر)

و جابت آتیه به رعایشله مشروطدر .

منم و محسنه قارشی خضوع و ایتهاال

کوسترمک ، محبتله ثنا و دعا ایدوب

کورلین نعمتی اقرار و اشاعه ایله مک ،

منعمک و بریدی نعمتی خوشلانعدینی

صورتده صرف و استعمالدن چکنمکدر .

(شُکْر کُذار) = شُکْر و دعا ایدیجی ،

ایدن (شُکْر کُذار) = شکر ایدیجیلک .

شُعْبَةُ { [ع] بولتی ، بولوك ، بر
سبعه اصلك قرعى ، قسى :
(شعبه اداره ، پوسته شعبه سى) .

شُعْرَاءُ { [ع] « شاعر » ك جى .
شعراء « شاعر » . مراجعت
اوله : (شعراى عجم ، شعراى روم) .

« زيرا شعرا زمره سنك طبع سلیمی »
« آینه الهام خداوند جهاندر »
(عونی)

شُعْلَه { [ع] آلو : (شعله نار)
شعله = آتشك آلو . (شعله
دار) = آلو ، بارلاچی (شعله كپر)
= آلونش .

« تاب رخك اولدجه فزون شعله میدان »
« برلعه سی دنیایی یاقار برق بلاسین »
(نائی قدیم)

شُعُور { [ع] برشیتی ای آکلا یوب
شعور ییلمه ، برشیتك مزایاسنی
ایجه ادراك ایتمه : (بی شعور) =
ادراكسز ، ناقص العقل (مختل الشعور)
= عقل وادراکته خلل کش ، دلی .
(ایتك) ماده سیله قوللانیلماز .

شُعْل { [ع] پایله جق ایش ، کورپله
شعل جك خدمت . آرزو لانیلیر :
« شغلم بوساط ایچنده چوقدر »
(فضولی)

شُعَاع { [ع] شفاعتجیلره « شفیع » ك
شعاع جی .

شُعْعَه { [ع] اصطلاحات فقهیه .
شععه دندر برملك مشترایی

شُرُور { [ع] « شر » ك جی ،
شُرور ضرر و زیانه ، كدر و
مصیبت سبب اولان نسله : (اهون
شُرور) .

شُرُوط { [ع] « شرط » ك جی ،
شُرُوط او ماده په مراجعت :
(شروط مناقصه) .

شُرُوع { [ع] باشلامق : (ایشای
و طیفه به شروع) .

شُسْت { [ف] ییقامه . دائما
شوست « شوستی » لفظیه برابر
قوللانیلیر : (شست و شوی تن) .

شُسْتَه { [ف] ییقامش : (جامه
شسته) شسته ، (ناشسته) =
ییقامش : (روی ناشسته) .

شُعَاع { [ع] کونشك منتشر اولان
شعاع ضیایی ، کونشه باقینجه
انسانك صكوزینه تل تل ایلك كبی
کورین پارلاق ایشیق : (شعاع شمس)
لساغزده مستعمل اولان جی (شعاعات)
در . (خَطَّ الشُعَاع) = کونشك ایلك
تل كبی کورین ایشیق .

شُعَبَات { [ع] « شعبه » ك جی .
شعبات دیکر جی اولان (شعب)
قوللانیلماز .

شُعْبَدَه { [ف] حقه باز لرك چاپوقنی
شعبده ایله کوستردکلی هنر ،
اویون . (شعبده باز) = او صورتله
اویون ، هنر کوسترنكه (حقه باز)
دیه معروفدر .

شخص { [ع] «شخص» ك جى .
شخص جمع ديكرى اولان

(اشخاص) زياده قوللايلير .

سند { [ف] كيتدى ، كچدى ديمكدر .
سند يالكر اصلا قوللايلماز ،

داغما «آمد» لفظيله برابر قوللايلير :

(آمد شد) و (آمدوشد) = كلىدى

كندى ، كلوب كيتمه .

سدوز { [ع] شاذ اوله ، شاذلىق :
سدوز (شذوذ) = شاذ اولىق

صوريله ، شاذ اولورق .

سدوز { [ع] اريدلمش آلتون
سدوز پارچهسى معناسنه اولان

(شذره) نك جى . مفردى قوللايلماز .

سرب { [ع] ايجمك ، ايجمك :
سرب (شرب ماء ، علاجك

شرى ، شربه صالح) .

سرفاء { [ع] «شريف» ك جى ،
سرفاء نسل حضرت پيغمبريدى

اولان ذوات كرام .

سرفات { [ع] «شرفه» نك جى ،
سرفات مناره نك اذان او قوتلان

پرلى . لسانعزده مفردى فتح شين ايله

معروفدر . اورايه ده باقىلى .

سركاء { [ع] «شريك» ك جى ،
سركاء اور تاقلر .

سروح { [ع] مؤلفاتك متون و
سروح دقايقى ايضاح ايجون

ياز بلان آتار . (شرح) ك جى .

اورايه ده مراجعت اولنه .

ذهنده حاصل اولان تردد ، بخصوصك

اصلى اوليله ديكلى ديه ذهنجه كسدير .

مهك حالى . جى (شبهات) در :

« سن سلپاندىن ايسه اشقك »

« شبهه يوق مظهر لطف حقك »

(خاقانى)

ستر { [ف] دوه . (اشتر) ك
ستر عتقى . (شتران) = دوه

كوزه يچى ، دوه جى . (شتر دل) =

دوه خويل ، كينجى . اصل (اشتر دل) .

(شتر گاو) = (اشتر گاو) عتقى كه

(زرافه) ديزلن جواتد . (شتر كره)

= اويغون ، اويغونىز ؛ ايل فنالى ،

گاه شوبله گاه بويله ، اطرادسز

ديمكدر . (شتر صرغ) = (اشتر صرغ)

عنفيدر كه دوه قوشنه ديزلير . (شتر بچه)

= دوه ياوروسى .

سوم { [ع] سوبگمك معناسنه
سوم (شتم) ك جى : (شتوم غايظه)

شجاع { [ع] شجاعلى ، پوركللى ،
شجاع كوزى بك : (شجاع الدين)

شجوان { [ع] بهادرلى ، بيكيتلر .
شجوان « شجيع » ك جى :

(شجوان ترك) .

« زخم تبغ وتبره كرمه سه كوكسن مغفر »

« باشى اوزره يرى شجوان آسكايى جا ويرمه »

(قوجه راغب)

سیم { [ع] « شیه » نك جی :
 (حضرت ولی التم كرم الشیم)
 شیم { [ع] خصلت ، طبت ، طبیعت ،
 خوی . حبیبانه قولانیلیز :
 (شیه کریمه عاجز نوازی) .
 شین { [ع] الفبا عینیده اون
 التبی حرفك اسمی : (شین
 مضمومه ، باب الشین ، فصل الشین) .
 شین { [ف] عنت ، مصیبت سبیل
 ایدیلن ناله ، افغان ، ماتم :
 (شینگاه) = ماتم یری .

﴿ ش ﴾

ش { [ع] امر ، حال معانسه
 شون { اولان (شَان) ك جی كه
 احوال ، وقایع ، امور دیمكدر :
 (شتون یومیه ، كیفیت شتون) جمع الجمع
 اوله رق (شُونَات) صورتنده ده قوللا
 نیلیز : (شُونَات طبیعت) مفردی بو
 صورتله قوللا نیلماز . لكن همزه الفه
 قلب اوله رق (شَان) طرزنده و باشقه
 معانده استعمال اولنور .
 شبات { [سریاتیدن] سنه شمسیه نك
 اون ایکنجی آیی كه لسان
 عوامده (كوچك آیی ، كودوك آیی)
 دیه معروفدر :
 ش { [ف] كوزلارك طبیعتنه و
 سیم { نظره خوش كلن وانسانك
 كوزلانی كندیبه میل ایندیروب چكن
 نازی ، اداسی ، طوری : (شیه
 شوخانه) قاعده ، طرز ، اسلوب :
 (شیه لسان ، شیه افاده) ،
 (شیه كار) = ادالی ، نازلی .
 (شیه باز) و (شیه كر) = اوضاع
 لطیفه ایله جذب قلب ایدن .
 ش { [ف] آت كیفیتنه سی
 شیه { عربیده (صهل) دینیر .

ش { [ع] امر ، حال معانسه
 شون { اولان (شَان) ك جی كه
 احوال ، وقایع ، امور دیمكدر :
 (شتون یومیه ، كیفیت شتون) جمع الجمع
 اوله رق (شُونَات) صورتنده ده قوللا
 نیلیز : (شُونَات طبیعت) مفردی بو
 صورتله قوللا نیلماز . لكن همزه الفه
 قلب اوله رق (شَان) طرزنده و باشقه
 معانده استعمال اولنور .
 شبات { [سریاتیدن] سنه شمسیه نك
 اون ایکنجی آیی كه لسان
 عوامده (كوچك آیی ، كودوك آیی)
 دیه معروفدر :
 ش { [ع] بر ماده نك تحت و
 شیه { حقیقتی كسیرمه مكدن

شیشه‌سی ، غاز شیشه‌سی ، حجامت
شیشه‌سی) ، (پول شیشه) = يك
ایچه میرچه قاب (حصیر شیشه‌سی)
= قفسجیلرك اعمال و حصیرجیلرك
استعمال ایتدكلری ایچه ، یاصی ،
دوز تحته چوبوق (نه شیشه) =
طوقوز شیشه ، افلا کدن کنایه در .
{خیلی دمدر شیشه خاطرده واردر انكار}

(یحیی)
{ [ع] بر ذاتك مدار قوتی }
شیشه { اولان مغفلی ، اتباع و
انصاری . بعده امام (علی) کرم الله
وجهه ایله خاندان جلیل‌التائی سووب
الزام ایدن فرقه مسلمینه اسم خاص
اولشدر . جمی (آشباع و شیخ) در .

{ [ع] شیعه فرقه‌سه منسوب }
شیعی { اولان .
شیشه { [ف] شدت عشق ویا کدر
(ایله نه یابدیقی بیلیمه‌جك
مرتبه‌ده پریشان و حیران اولان ،
وصف ترکیبی طرزنده استعمالی غالبدر :
(شیفته‌دل ، شیفته‌حال) ، (شفته‌گی)
= عشق ویا کدر ایله حاصل اولان
سرسملك ، پریشانلق .

{ [فرانسه‌جه دن Chic] }
شیق { طرافت ، یوصه لق ،
آلا فرانسه مقلدی .

{ [انگلیزجه] یکریمی دانه }
شیلین { سی بر انگلیز آلتوقی
قیمتده انكلتره‌ك كوموش سكه‌سی .

{ [ف] جلد نقش کتابك }
شیرازه { یا پرافلرخی منتظماً ضبط
وجلده ربط ایدن اوزون شریّت کپی
باغ ، اورکو : (شیرازه کتاب) ،
(شیرازه‌بند) = شیرازه‌نقش ، شیرا-
زه ایله باغلی اولان . اشبو لفظ مجازاً
دخی قوللانیلیر . مثلاً (شیرازه‌انتظام)
کبی .

{ [ف] آرسلان‌الی . اکثریا }
شیر پنجه { دوچار اولانلری هلاک
ایدن معروف و الیم چیان : (شیر
نجه اجل) .

{ [ف] شیردن ، گیویش }
شیردان { کتیری یحیی حیوانانك
ایکتنجی معدده‌سی ، گیویش باغیر صاغی .
{ [ف] آرسلان یورکلی . }
شیردل { فهران ، ییکیت .

{ [ف] اوزوم صوی : (شیره }
شیره { انگور) تازه‌تازه اولورسه
شربی جائزدر . ایکی کون کچر و تخمر
ایتکه باشلارسه ایچلمز .

{ [ف] طاتلی : (آب شیرین ، }
شیرین { سخن شیرین) ، (شیرین
زبان) = طاتلی دیلی (شیرین کام)
= طاتلی املی ، مرامنه ایرمش (شیرین
کار) = طاتلی ، خوش معامله ایدن ،
مجلس آرا . (شیرینی) = طاتلیق .
(شیرین چهره‌لی) = چرکین اولمایوب
نظره خوش کورینن .

{ [ف] میرچه‌دن یاپلش }
شیشه { طرف ، قاب : (علاج

شَنَاهُ { [ف] صوده یوزمه .
 { فارسیده تخفیه (شنا)
 صورتندده قولانیلیر .

شَنیدَ { [ف] ایشیده : (گفت و شنید)
 { [ف] ایشیدلش . (نوشیده)
 شَنیده { = یکی ایشیدلش . (ناشیده)
 = ایشیده مش :

« هب کشف راز دل دهستان شنیده در »
 « اول غنچه دن هزار طبعت ریمده در »
 (نائل قدیم)

شَهَابُ { [ع] فی الاصل بارلاق آتش
 شهاب { شهابی معنانه در .
 اصطلاحده کجهلری بعضاً کؤک یوزدن
 آشاغیه دوشدیکی کورین آتش
 پارچه سنه اطلاق اولنور : (شهاب
 ثاقب) § عربیده جسور، کارگذار ،
 آتشپاره آدم معناسنی ده افاده ایدر .

شیر { [ذ] آرسلان : (شیر زیان-
 شیر غران، شیر غرین) =
 خوموردایی . صالدریخی غضبلی
 وهیبتلی آرسلان دیمکدر . (شیرانه)
 = آرسلانجه سنه : (جمله شیرانه)
 § سوت : (شیر مادر) = انا سوتی
 (شیر خوار) و (شیر خواره) =
 سوت امن : عهده اولان چوجق .

{ شیرلرنجه قهرمده اولورکن لرزان }
 { یی برکوزلری آهویه زبونایتدی فلک }
 (یاووز سلطان سلیم)

شَکِیبُ { [ذ] صبر . ترکیبسی
 شکیب { (چیدام) . « ایتک »
 ماده سیله قولانیلماز . لسانعزده غلط
 مشهوری فتح شین ایله در . (ناشکیب)
 = صبر سز . (شکبیا ، شکبندنه) =
 صبر ایدیجی ، ایدن .

شَمَالُ { [ع] صول . « عین »
 شمال { ضدی . صول اله ، صول
 یانه ، صول طرفه اطلاق اولنور :
 (عین و شمال) = صاغ و صول §
 کونشک طوغدینی طرفه توحه ایدن
 آدمک صول یاننده قلان طرف :
 (شمال و جنوب) - (شمالی) = شماله
 منسوب وعائد : (باد شمالی ، قطب
 شمالی ، ممالک شمالیه) ، (شمالاً) =
 صولدن ، صول طرفدن اوله رق :

« شمالاً » اصفهان و گنجه و تفلیس و شروانی
 (نفی)

شَمَشَادُ { [ذ] چشمیر آغاجی :
 شمشاد { (قهر شمشاد) .

شَنَاسُ { [ه] طانییجی ، بیلجی .
 شناس { (شناقت) مصدرندن

صیغه امر اولوب وصف ترکیبی صورتندده
 قولانیلیر : (سخن شناس ، موسیقی
 شناس ، قدر شناس) .

سَاوَرُ { [ذ] صوده یوزیجی ،
 ساور { یوزکچ . (شناوری) =

سباحث ، یوزکچلک :

« بودر دعاسی سکا نفی شکسته دك »
 « كه دائما اوله سكا شاد و خرم و بی غم »
 (نفی)

« حفظ آب اینز شکست اوله البت برسو »
 (طبرزونی حلی)

شِکَم { [ف] بطن، قارین. (شکم پرور)
 (شکم پرست) = بوغازینه

دوشکون، قارین بسله بن، چوق بین:

(شکم بنده) = او بور، طویق

بیلیمین کیمسه که عربیده «اکول»
 دینلیر.

شِکْمَه { [ف] اشکبه، یلمین
 اشکبه داخل اولدینی

معدده دیمک ایسه ده لسانزده بیوک

حیواناتک قورساغی دیمکدر. اصلی

یاغلیط، چرکین، یوغون معنانه

اولان (اشکبه) لفظی و یاخود (شکم

بنده) در برنجی جلدک (۳۶۶) نجی
 محیفه سنه صراجعت.

شِکَن { [ف] بوکم، قیوریم: (شکن)
 (شکن) طره، شکن کاکل)

قربجی، قیران معنایده مطلقا وصف

ترکیبی طرزنده قوللایلیر: (دل شکن،

صف شکن، خاطر شکن، سپه شکن).

« دلیر صف شکندر ارد شیر شیرافکندر »
 (نفی)

شِکَنج { [ف] «شکن» کی
 «شکنج» قیوریم، بوکم معنایده دز:

(شکنج زلف، شکنج کیسو).

« هر بر شکنج طره ده بیک مبتلاسی وار »
 (ندیم)

اولدینی حالده وصف ترکیبی صورتنده
 قوللایلیر که او تقدیرده بیرنجی، یاربجی،
 یاران معنایده اقدامیدر. مثلا (دلشکاف،
 زهره شکاف، موشکاف، سینه شکاف،
 صف شکاف) کی.

شِکَافَه { [ف] مضراب، زخمه
 تلی یاخود اینجه کیریشلی
 سازلی چالقه مخصوص بارمغه طاقیلان
 آلات. (شکافه زن) = سازنده،
 چالنجی.

شِکَايَت { [ع] انسانک نفسنه کوچ
 کیدوب خشنود اولدینی
 کوتو حالاتی اظهار و اخبار ایتک،
 نفسنه خشنود سزلی موجب اولان
 شیئی سولهیمک: (شکر و شکایت)
 جمی (شکایات).

شِکَسْت { [ف] قیرلش، قیریق
 شکست معنایده (اولق)
 ماده سوله قوللایلیر قیرله، بوزوله:
 (شکست دل، شکست سیو، شکست
 خاطر) قیرمه: (حدتله کاسه بی
 شکست ایندی).

شِکَسْتَه { [ف] قیرلش، قیریق:
 (ساغر شکسته، خاطر
 شکسته، قلب شکسته)، (شکسته
 بال) = قانادی قیرلش: (مرغ شکسته
 بال)، (شکسته دل) = کوکلی
 قیرلش، مأیوس و مکدر اولان (شکسته
 زبان) = پلنک، درست سوز سوله.
 یه مین که عربیده (الکن) دینیر:

شفاہ { [ع] دوداق معناسه اولان
(شفه) نك جي . (شفاهاً)
= آغيز ايله، ديل ايله (شفاي) =
آغيزدن يئي سويله يرك : (افاده
شفايه) ، (شفاهيات) = آغيزدن
چيقان ، سويله نيلن سوزلر .

شق { [ع] مسئله نك ايكي طرفندن
هر برى . فى الامسل ايكي به
آيريلان بر نسته نك هر بر پارچه سي
ديمكدر . اساغزده ماد يانده پك نادر
قوللائيدير : (ايكي شق دن بريى ترجيع ،
شق اول ، شق ثاني) ، (شقين) =
مسئله نك ايكي جهى .

شقاق { [ع] اختلاف ، اتفاق ،
بوزوشه : (شقاق و شقاق) .

شكار { [ف] آوه : (سيد و شكاره
مراقليدير) ، (شكارى)
= آوه منسوب و متعلق اولان || آويجى :
(سك شكارى) § جالب طمع ، دكرلى :
(اوده شكار برشى مي) كبي تعبيران دن
مقصود آولانه جق ، آو صاييله جق بر
شى دكل ديمكدر § آولايجى ، آولايان .
بومعناده وصف تركي صورتده قوللا
ئيدير : (دلشكار) = كوكل آولايجى .
(شكار گاه) = آو محل ، آولانه جق بر .

شكاف { [ف] ياريق ، ييرتيق §
ياريق . ييرتيق معناسه
اولان (شكافتن) مصدر دن صيغه امر

سريان { [ع] بدنده حركت ايديجي
اولان طامارلردن هر
برى كه بونلره (عروق نابصه) دينير .
فتح (شين) ايله ده او قونور .

سرىز { [ع] شرقي چوق اولان ،
زباده كوتوك ايدن .

سرىغه { [يونانيدن] احتقان آلتى ،
ايجه مابيع دوائى قونيله رق
مقد دن استعمال اولان اتبويهلى آلت
مخصوصه .

شعار { [ع] مدار تغير اولان علامت ،
يا خود عادت ديمكدر :
(شعار حيت ، شعار انسانيت ، شعار
اسلام) وصف تركي طرزنده ده
قوللائيدير . مثلا (كرم شعار ، ظفر
شعار ، معدلت شعار) كي .

شعر { [ع] تعريف معروفة موزون
و مقفى سوز : (شعر لطيف)
§ اك بليغ ، پك بليغ سوز . بو تعريفه
كوزه موزون اولان هر سوزه شعر
دينيله مر . فقط غايته بليغ و مؤثر اولان
هر سوز شعر ديمكدر .

شفاه { [ع] خسته لكدن قورنله ،
صاغالنه : (شفاياب) =
شفا بولق ، صاغالق (درد شفا ناپير)
= صاغالنه سي ممكن اولمايان خسته لق .
علت . (دار الشفا) = صاغالنه جق محل ،
تيمارخانه .

(ارباب شرت) بولفظ مبالغه صورتیاه
صفت مقامنده قولاندینی کی لسانزده
ترکیه ادات مصدر علاوه سیله ده قوللا
نیلیر . مثلا (شرت بر قاری . ینه
شرتک ایسیور) .

شَرْمَه { [ع] عددی آز اولان
انسان جماعتی، گروهی .
اکثرا تأکید قصدیه (قلیله) لفظی
ایله توصیف اولنور: (شرمه قلیله) .
شَرک { [ع] — (حاشا) — واحد
شریک قوشمه ، جناب المته اورتنی
اسناد ایتمه . کفر در :
« ویردیلر مجلس کفری باده »
« شک و شرکی قومادی دنیاده »
(خاقانی)

شَرکَت { [ع] اورتاقلی، شخص
واحدک باهمیه جفی شینی
حصوله کتیرمک و متمتع اولقی ایچون
بردن زیاده اشخاصک صور مختلفه ایله
اتحاد ایتملری دیتکدر . شرکتک انواعی
حقنده کی تعریفات قهیه بی بوراده ایضاح
ایتمک ممکن دکلدر : (عقد شرکت .
فسخ شرکت) عربیده معناهجه (شرک)
ایله فرقی یوقدر . فقط لسانزده (شرک)
مقامنده اصلا قولانیلماز .
« کیجه لر عزم ایتمدیکم اول ماهه سایه م خوقیدر »
« بر طریق ایله قبول ایغز محبت شرکتی »
(قصیح دده)

شَئَاء { [ع] قیش : (موسم شتا
شئا شدت شتا) :
« صینی قیلار شتا و خزان یهار ایدر »
(لا)

شَئَاب { [ف] عجله ، سرعت ،
سکیزمه :
« اهترازگدن ایدر تعلیم اطوار خرام »
« حسن رفتار اوکره نور آهو شتا بگدن سنگ »
(عمود ندیم)
شَئَابَان { [ف] عجله ایدن ، سرعتله
کیدن ، سنجیرتن :
« کچه ای روح روان عمر شتابانم کی »
(ندیم)

شَدَّت { [ع] سرتک ، قاتلیق
آرتیق :
(کمال شدت، اثر شدت، شدت کامله،
شدت ضرب، شدت شتا، شدت ذکا) .
شَرَاء { [ع] صاتین آله، صاتین آلمه
(ایتمک) ماده سیله قوللا .
نیلماز . مثلا (شرا ایتمک: شرا ایتدی)
دینلمز . (بیع و شرا) = آلوب صاعه،
آلوب صاعله دیتکدر .

شَرَاذَه { [ع] قیغلم .
شراز، شراره { « شرر » ایله
مترادفدر : (شراره حدت) .

شَرَاوَت { [ع] «شَرَاوَت» ماده .
سنه مراجعت اولنه .

شَرَاع { [ع] یلکن : (فتح شرع،
شرع اشراعی کهای عربیت) .

شَرَّت { [ع] شیرر اوله، شیریر
لک: بدخوبلیق، کوتولک

یاخود بعید عن الرحمہ اولادینی ایچون
 بویله تسمیه اولندی که « بُعْد » معناسه
 اولان (شَطُون) دن مشتقدر . یاخود
 (شیطان) قوّه ناریه دن مخلوق اولتی
 حسیله یاغق معناسه اولان (شَط)
 ماده سندن مأخوذ در . قول دیگره
 کوره اصلی هلاک معناسه در :

شیطانی { [ع] شیطانه منسوب
 { و متعلق : غل شیطانی .
 وسوسه شیطانیه } .

شیطننت { [ع] شیطانتی ، قورنازلی .
 { اساعزده بولفظ (فرط
 ذکا) ، (فکر دقیق) کی معنالر
 قصد اولندی تقدیرده مقام مدحده
 واکر مفسدک ، شریرک ، حیلہ کارک
 کی معنالر قصد اولنورسه مقام ذمده
 قوللانیلیر که قائلک طریز استعمانه کوره
 مخاطب اولان شخصک یا اتعالی ویاخود
 محظوظیتنی جلب ایدر .

شین { [ع] معنوی عیب ، قصور ،
 شین لکه : (هرملک شان و شینی
 فاعله عائد در)

« خاکدن پرتو خورشید جهاتابه تہ شین »
 (باقی)

مقتداسی اولان ذات : (شیخ غالب ،
 شیخ نظیف ، مولوی شیخی) ،
 (شیخین) = حضرت { ابوبکر } و
 { عمر } رضی الله عنهما . (شیخ الاکبر)
 = حضرت امام محی الدین عربی .
 « مست اولسه دلبر سوسه کر معذوردر شیخ الحرم »
 (نفی)

« قیماں بی مثال حلال کل مشکلات »
 « شیخ بطای خصال آکاه کنه معضلات »
 شیخوخت { [ع] پیرک ، اختیار .
 شیخوخت لقی :

« وارمیدر هنگام شیخوخته یوقلقدن بلا »
 شیدا { [ف] دیوانه ، دلی ، عاشق
 { شیدا ، بلبل شیدا } ،
 (شیدائی) = دلیلک .

شیطان { [ع] فارسیده (دیو)
 { دینیر . بوماده حقنه کی
 اقواله کوره اسانی غوایت وصالته
 سوف ایدن کرک ابنای بگردن وکرک
 طائفه جندن عتو وتمرّد صاحبی ،
 آزرغین اولانلره اطلاق اولنور . لسا .
 نمزده ذکی ، قورناز اولان وشرّ وخذعه
 قصدیله معامله ایدن آمه (شیطان)
 دینیلیر . (شیطان) بعید عن الحق ،

﴿ ش ﴾

« ای شبه وشریکدن متره »
 « سر ازل وابد دن آسکه »
 (فضولی)

{ [ع] برشتیک مثل ، نظیری ،
 شبه { بکزری : (شبه جزیره ،
 شبه معدن) جی (اشباه) :

(شهر شبر ، نجر شبر) .

شَبَق { [ع] سولوخی ایجری طوغری
چکەرک سئنه : (شبق حار)

شَبَه { [ع] شہامتلی ، شہامتله
شہیم : (شاه شہیم)

مؤننی (شَبَه) در .

شَبَه { [ع] نسته . فارسی قاعده .
سی (سنجہ مضاف اولدیی حالده

مطلقا همزه سی اثبات اولنور : (شی
واحد ، شی ناچیز) سکی . همزه

حرکه لندیکی وقت دائما حذف ایدیلیر .
مثلا (اوشیلر قالدی) دیزلیرده

« شیلر » دینلر . سبک ترکی اوزره
حرکه لنه جک ایه هم اثباتی هم حذفی

جائزدر . مع مافیہ اثباتی ترجیح اولنور .
مثلا (شیہ) دینلیر بیلیرده (شیہ)

دیمک دها مناسبدر . اقوال و اجسام
حقنہ ایراد اولنور . جمی اولان

(اشیا) یالکز جسمیاتده قوللایلیر .
شیاطین { [ع] « شیطان » ک جمی .
اورایه باقکز .

شَبَه { [ع] صاقل آعارمه ،
شیلیم : قوجامه ، اختیارلق :

{ یکدی ایام شباب ایتدی حلول هنگام شیب }

شَبَح { [ع] بیر ، اختیار ، قوجامش
شبح : (شیخ الوزرا ، شیخ

الحرم) § قبیله ، جماعت رئیس :
(شیخ منصور ، شیخ عیدالله) §
مرشد ، طرق علیہ منسوب درویشلرک

شَهْنَشِنْ { [ذ] { شاهنشین } غنقی ،
شهنشین } نجره چقبه سی .

شَهْوَا { [ذ] { شاهوار } غنقی .
شہوار } اورایه باقکز .

شَهْوَانِي { [ع] شهوته منسوب و
شہوانی } متعلق : (فکر شہوانی ،

میل شہوانی ، قوه شہوانیہ) § شہوتی
شدید و غالب اولان آدم .

شَهْوَت { [ع] فی الاصل برنسنہ ی
شہوت } سووب آکا حرصله

میل و رغبت کوسترمک مناسنه درک
غلبه نفس ، نفسک میلان شدیدی ،

نفسک حظ ایتدیکی و سودیکی ایچون
کوستردیکی آرزغینلق دیمکدره (شہوت

انکیز) = انسانک قوه شہوانیہ سی
تحریک ایدن حالت . (شہوت پرست)

= نفسک میل و هوای شہوانیسنه تابع
اولان آدم .

شَهْوِي { [ع] رغبت و یریحی ،
شہوی } ایستکلندیریحی ، اشتها .

لندیریحی : (اطعمه شہیه) .
شَهِيد { [ع] حقی اوغورنده و
شہید } حقایت ایچون مقتول اولان

آدم : (شهید کربلا) :
{ بر شهید حکم الزوم بی یاد ایللیک }

{ دوستلر روح شهید حکمتی شاد ایللیک }

(آطنه لی حقی)
شَهْر { [ع] شهرتلی ، شهرتلیش .
شہر } (مشہور) ایله مترادفدر :

شہر زور) = (شہر امانی) = امور
بلدیہ واحتسابیہ نظارت ایدن دائرہ
رسمیہ (شہری) = شہرہ منسوب،
کویلی اولمابوب شہری اولان .

شہرہ { [ف] { شاہراہ { مخفی،
شہرہ { بیوک یول .

شہریار { [ف] { قدرتی پادشاہ،
شہریار { بیوک حکمدار دیکدر .

شہسوار { [ف] { شاہسوار {
شہسوار { مخفی، اورایہ باقکز :

{ شہسوار صف میدان سعادت کہ ایدر {
{ بیک چالاک ظفر پیش رکابندہ شتاب {
(نفی)

{ شہسوارم دل مجروحی باصوب کچہ اگر {
{ یایمالک بر آووج خاک ایلہ یکسان ایسہ ده {
(نائی قدیم)

شہلا { [ع] { آشیل { ک مؤثی،
شہلا { الا کوزلو قادین { لسا .
نمزدہ طاعتی شاشی، یاریم شاشی باقان
کوزہ دینیلیر : (چشم شہلا) .

شہلا { [ف] { موسیقی شرقیدہ بر
شہلا { مقام لطیف مخصوصدر :

{ مطربا سازک دل عشاقہ دمساز ایلدک {
{ گہ ہجاز ایتدک مقامی گاہ شہناز ایلدک {
(تجارت زادہ)

شہنشاہ { [ف] { شاہنشاه { مخفی .
شہنشاہ { اورایہ مراجعت اولنہ .
شہنشہ { کسر ها ایلہ معروفدر .

شہناز { [ف] { شاہناز { مخفی ،
شہناز { اورایہ باقکز :

{ شہناز باقشلی آمو کوزلی {
{ شیرین حرکتی شہد سوزلی {
(فضولی)

شہناز { [ع] { شاہناز { مخفی ،
شہناز { اورایہ باقکز .

شہبندر { [ف] { شاہبندر { مخفی،
شہبندر { اورایہ مراجعت اولنہ :
(آتہ باش شہندری) .

شہر { [ف] { شاہر { مخفی، او
شہر { مادہ یہ مراجعت ایدلی :

شہ { [ف] { بال، صکوج بالی .
شہ { (شہاب، شہادہ) =
بال شہری :

{ لذتندن کیم اوقورسہ سخن شیریم {
{ شربت شہد مصفی اولور آغزندہ لعاب {
(نفی)

شہناہ { [ف] { شاہناہ { مخفی ||
شہناہ { ایری دانہ لی کتان تخی کہ
(شہناج) ده دینیر .

شہ { [ع] { بر آیک بدہ رویتندن
شہر { ختام رویتنہ قدر اولان زمان،

بر آئی مدت : (شہر رمضان، شہر
حرم) جمی (شہور) در : (شہور
حریمہ، شہور رومیہ)، (شہری)

= آیہ منسوب ومتعلق؛ آلیق : (معاش
شہری، تخصیصات شہریہ) .

شہ { [ف] { بیوک بلدہ، قصبہ :
شہر { (آق شہر، شہر بازار،

سَوَکُ { [ع] خار، تیکن. (شوکستان) }
سَوَکُ { [ع] یادشاه اسلام
حضر ترینه مخصوص
هیبت، عظمت معنایند قولانیلیر .
فی الاصل حدت سلاح معنایند دره .
سَوَهَر { [ف] زوج، قوجه :
شوهرین غائبین همسر هم آغلار هم کولر ،
(لا)
سَه { [ف] شاه، مخفی، اورایه
سَه { بکاز .
سَهَادَت { [ع] شاهدک ایته ،
شاهدک، طایبق :
(ادای شهادت ، شهادت صادق)
§ شهید اوله ، شهیدک : (حضرت
همزه نك شهادتی ، مرتبه شهادت)
§ کوزه کورین اشیا ، مکتوبات ،
جهان : (عالم شهادت) ، (عالم الغیب
والشهاده) = جناب الله .
سَهَامَت { [ع] جسارت و جرات
بهادری ایله برابر شدت
ذکا ، سرعت انتقال § سیادت نافذه ،
نفوذ اوامره مقارن ریاست .
سَهَاء { [ع] { اشهب } ك مؤثی ،
سَهَاء { کول رنگنه یاقین آغیل
رنگ : (بَقْلَه سَهَاء) = قبرجل دیشی
قاطر . اوزاقدن باقیلنجه آغیل کورندیکی
ایچون حلب شهرینه ده اطلاق اولنور :
(حلب السهَاء) .

سَوَائِب { [ع] « شائیه » نك جمی :
سَوَائِب { (شوائب تردد) مفردینه
باقی و همزه نك یرینه (ی) یازماملی .
سَوَارِب { [ع] پیقی معنایند اولان
(شارب) ك جمی .
سَوَارِق { [ع] آیدینلق معنایند
(شارقه) نك جمی .
سَوَال { [ع] شهور عربیه نك
اوتغینی ، بایرام آبی :
(سوال المکرم) .

سَوَالِيَه { [فرانسوزجه دن] « Che-
valier » زادکان صنفنك
ان آشاغینده بولنان آدم § قرون
وسطاده مذهب ایچون جنك ایدن
زادکان قسی § اجنی نشانلر ینك اك
کوجوک رتبه سنی حامل اولان آدم §
لسانزده بوییز . اطراف کینیش و آچاق
سپت کوفه یه ده (سَوَالِيَه) دینیر .
سَوَاهِد { [ع] بر مسئله یی اثبات
سَوَاهِد { ایچون ایراد و ادائه
ایدیلن مثالر و دلیلر دیمکدر .
(شاهد » ك جمی .
سَوَاهِق { [ع] یوکسلر ، تپلر .
سَوَاهِق { « شاق » ك و « شاقه »
نك حمیدر . اکثریا طایغ حقنده قوللا
نیایر : (شواحق جبال) .
سَوَق { [ع] کوکلك برشی حقنده کی
سَوَق { کمال میل و هووسی : (شوق
تام ، فرط شوق) :
« شوق برزنجیر در کوکلم آنك دیوانه سی »
(خیالی)

شمیم . { [ع] کوزل قوقو : (شمیم)
 شمیم (نسیم نوبهار) : (شمیمه)
 = کوزل قوقولو شی .
 « ای ناشکفته غنچه باغ نسیم ناز »
 « ایشون تبسمک یته نسر شمیم ناز »
 (نائی قدیم)

سن . { [ذ] ناز، جلوه، کرشمه؛
 سن نظره و کوكله خوش کورین
 طور و حالت . لسانزده فرحلی،
 نشوولی، سونجلی و معسور، آبادان
 معالرندهده قوللایلیر :

شعاعت . { [ع] زیاده چرکینک،
 شعاعت کونولک . اکثر با افعال
 مذمومه حقنده ایراد اولنور : (شعاعت
 فعل، ارتکاب شعاعت، شعاعته مألوف) .

شناع . { [ع] بك كوتو، زیاده چرکین
 شناع و یاقتماز اولان افعال و
 حالات . « شنبه » نك جمی : (ارتکاب
 شناع) .

سنه . { [ذ] جمعه ایرته سی کونی :
 سنه (چهارشنبه، پنجشنبه) .
 سنسمه . { [ع] طبیعت، اصول،
 سنسمه عادت .

سنم . { [ع] شناعلی، بك چرکین
 سنم و کوتو اولان : (فعل
 شناع، افعال شنبه) .

سنعه . { [ع] بك كوتو ایش :
 سنعه (بو بر شنبه در که خدله
 ناسك ائ با یا غلرندن نادرا صادر
 اولور) .

بولنسیدر . حروف شمیه شونلردر :
 (ث، ت، د، ذ، ر، ز، س،
 ش، ص، ض، ط، ظ، ن) ابتدا
 لرنده اشبو حرفلردن بری بولنان کلماته
 حرف تعریف لاحق اولنجه حروف
 شمیه تشدید ایله تلفظ اولنور .

شمشیر . { [ذ] قلیج : (شمشیر
 شمشیر بران، شمشیر تیز) کسر
 (شین) ایله ده قوللایلیر .

شمع . { [ع] یاقه جق موم § نال
 موی :
 « شمس یاقازمی اول آتش کیم یاقار پروانه بی »
 (یحیی)
 « عشق بر شمع التییدو نیم پروانه سی »
 (خیال)

شمعدان . { [ذ] ایچنه موم دیکیلن
 شمعدان معروف آلت که (شامدان)
 دیزایلیر . (شمعدانی) = شامدانچی .

شمعه . { [ع] ایچنه موم، بال موملی
 شمعه نایل . اکثر با قیر منری مهر
 مومنی یاقق ایچمون قوللایلان صارمه
 ایچنه قتیله اطلاق اولنور .

شمله . { [ع] عربلرک باش اورتوسی،
 شمله قیلدن اورتو، صاریق .

شمه . { [ع] منای اصلیبی بر کره
 شمه ا قوقلامه در . لسانزده بك
 آرمقدار، جزئی اثر معنا پسنده قوللا-
 نیلیر : (شمه صروت شمه وفا،
 شمه حقیقت) .

دیاقوس . اسلوب فارسی اوزره جی
(سہاسان) .

شَمَامَه { [ع] فارسیده (دستنبویه)
چغتایچهده (ییلغ) دبیلم
وقابوخی ترنجی : یشیل ، قیرمری ،

صاری رنگلره قاریشیق و دیلم
اولان کوچوک قاوون شکلنده بر
نوع میوه درکه عایتله کوزل قوقولودر .

شَمْس { [ع] کونش : (شمس منیر)
شَمْس فی الاصل مؤنث ایسهده
لسانزده تأنیثی معتبر دکلدر :

« شمس عصر ایدی عصرده شمسک »

« ظلی محدود اولور زمانی قصیر »

شَمْسَه { [ع] کونش رسمنده اولان
ایشامه یا خود دوکه
زینت : (چکن شمسه ، فراجہ
شمسه سی) .

شَمْسِيَّة { [ع] کونشه منسوب و
شَمْسِيَّة متعلق : (سنه شمسیه ،

شهور شمسیه) § کونشک تأثیرندن
صائق ایچون قوللائیلان سایه بان ،
اوافق ال چادری . بونی یاغور ایچون
سپر اولهرق دخی قوللاندیغیزه کوره
(مَطَرِيَّة) دیه تفریق ایتک مناسبدر

§ بعض کلمات عربیه نکه اولنه حرف
تعریف اولان (الف لام) داخل
اولدینی حالده حرف تعریف اوقوتنازه
بونک سبج کلمات مذکورده نکه ابتدا-
لرنده (حروف شمسیه) دن بر حرفک

شَمَاز { [ذ] بول اوست طونی ،
شَمَاز شالوارکده عربیده

(سروال) دیدایر . لفات کتابلرنده
روایات مختلفه مندرج اولدیغندن

(سروال) بونک معرّی ی یوقسه بو
(سروال) ک مفرّی ی تحقیق ایدمه یور .

شَم { [ع] قوقلامق ، قوقلاغق :
شَم (شمریحان ، عطرك شمی) .

شَمَائِل { [ع] خوی ، طبیعت معنا-
شَمَائِل سنه اولان (شمائل) ک

جی . اخلاق یعنی خویلد دیمکدر §
اشکال و صفات معناسندهده قوللا-
نیلشدرد . لسانزده مفردی اصلا بو
معارلرده قوللائیلماز . (شمائل) طرزنده
پازماملی : (شمائل لطیفه ، شمائل شریفه) :

« شتاب ایدنجه دوتر اژدهای برانه »
« کیرر شمائل خوبانه جلوه هنگامی »
(نفی)

شَمَائِت { [ع] بربرینه رقب و
شَمَائِت دشمن اولانلرک برینه
اصابت ایدن بلادن طولای دیکرینک
اظهار سرور ایتسی : (شمات اعدا)
بونق « شَمَات » مقامنده قوللائیملی .

شَمَاه { [ع] کورولتی ، پاتیردی ،
شَمَاه یایغاره ، یاغریشوب یاغرشمه :
(شماه تلی) ، (شماه جی) = یایغاره ،
پاتیردی ایتک معنادی اولان .

شَمَاس { [ع] باشنک اورته پری
شَمَاس تراشلی بر نوع پاپاس ،

شَكْوَه [ع] شکایت ، انسانک
نفسه فنا کلوب خشنود

شَكْوَى اولدیغی حالاقی بیلدیر-
مك ، هر نه سیدله

اولورسه اولسون خشنود سزانی کوستر-
مك دیمکدر :

« اولسیدی قلمك چاك کریان اکر »
« دیر ایدم قانیدی عایده نشان شکوی »
(نابی)

شَكْمَه [ع] شدیدالنفس بر
آدمک دیکر بر کیمسه

طرفندن کندیشه واقع اولان تحکم ،
تعدی ، قهر کی اوضاعه تحمل ایتموب
عزم قوی ایله بی پروا مقاومت و مقابله
ایله می دیمکدر : (شَدِيدُ الشَّكْمَةِ) =

شدیدالنفس ، سرکش ، صاحب عار
وحیت اولان و کیمسه به سرفرو اتمه بین
آدمه اطلاق اولنوره فی الاصل (شکمه)
باشی سرت ، دیک اولان آذرله طاقیلان
کم آغیزلنی دیمکدر .

شَكْل [ع] اصطلاح طبعده علت
سببیه بدنک اعضای مختلفه-

سندله الک کوچکی صرجهک ، الک بویوکی
ال آیه سی قدر حاصل اولان بیشله مائل
صاری و یا موره مائل ونکده لکبه
دینیلیر § چولاق اولق ، الی طوقاز
اولق . (شَلَاء) = چولاق ال .

شَلْک [ع] شاطر ، صوبتاری
کبی آدمارک آشانی ،

یوقاری صجرا یوب پرنده اغلری دیمکدر-

حاصل اولان جزء ای اغیراره طاروغینلق ،
صوغوقلقدن کنایه اوله رق قوللایلیر :

« اولدی هرکز اولعلل نایاب »

« هیچ کسه یله جهانده شکر آب »

(خاقانی)

شَكَرْ خَنْد [ع] طاعتی کولش .
دلبرک نراکتله

شَكَرْ خَنْدَه سوز سوبله مه کبی
ایم تبسم ایدیشی .

مقابلی (زهر خند) در .

شَكَرْ زَنْ [ع] شکر صاجیجی
دیمکدر که مرام طاعتی

سوز یعنی خوشه کیده چک کلام فصیح
و معنی داردر § کریه شادی ، سوبنج
ایله آقان کوز یاشی .

شَكَرْ گُفْتَار [ع] طاعتی سوزلو :
(مراد شکر گفتار)

شَكْل [ع] رسم ، پیچم ، قلیبق :
(شکل لطیف ، شکل

قیح) § هندسه اصطلاحنده بر و یا
برقاج حدود ایله مقطوع و محدود اولان
صورت : (شکل صریح ، شکل مستطیل)
§ منطقده قیاسک هیئت ترتیبی .

شَكُور [ع] نعمت السبیه داغما
شکر ایدن ! (عبد

شکور ، فقیر شکور) :

« شعار هیچکانه در رضای ناچاری »
« خلاف مشرب همت شکوری نیلرلر »

(نائی قديم)

ایدن : (سعید و شقی) § حیدود ،
طاع خرسزی : (شق مشهور فلان
دردست اولئشدر) .

شق : { [ع] اورتہ سندن یاریق
شق اولان برشیک ایکی قسمدن
هر پارچه سی § اوز ارکاک قارداش :
(شقیق شقیق) .

شق : { [ع] اصطلاح طبله یاریم
شق باش آغریسی دیمکدر
§ اوز قیز قارداش .

شک : { [ع] شبه ، کان معنانه در .
شک برشیک ، برقواک وجودیله
عدمی و صدقیله کذبی پیننده تردد
ایتمکدن عبارتدر . « یقین » ای ضدی :
(رفع شک ، ازاله شک) جمی
(شکوک) در .

« روزه دار غمه سلطانعدن »
« حصه خوان عنایت کلدی »
« وقت افطارده شمدن صکره »
« شکر قائمді ساعت کلدی »
(ثابت)

شکر : { [ف] معلوم طائلی نسه .
شکر برنوع قامشدن ، برقاچ
درلو نیاتک صویندن ترکیبات کیمیویه
ایله اعمال اولئور . الفاظ مشترکه دندر ،
نظمده کافک تشدیددی جائزدر :
(کل بشکر) = کل طائلیسی .

شکر : { [ف] شکر ایله صوء
شکر آب } ایکی دوست آراسنده

شق : { [ع] شفتلی ، آجیوب
شق اسیرکه جمی : (رفیق
شقیق ، دوست شقیق) .

شق : { [ع] یارمق ، یاریق : (شق
شق) اوراق ، کاغذک شق) §
یاریق . چاتلاق : (شق جدار) =
دیوار یارینی (شق شفه) = دوداق
آجق .

شق : { [ع] شیک ، بدبختلی ،
شق بدبختلیک : (اصحاب شقاء) .
شق : { [ع] فی الاصل معناه
شق « شقاء » ایله مترادفدر .
لسانمده اکثر یا عامیالک ، حیدودلق
معنانه قواللهیر : (شقاوت مستمره
اصحابندن) .

شق : { [ع] بارلاق ، بوچوک
شق یا پراقلی و قیرمزی یا خود
پنبه رنگلی نظر ریا بر چیچکدرکه
« شقایق آمان » و (شقایق معنانه) ده
دیزلیر . ایکی نوعدر : (آغاچ شقایق
و بر شقایق) ، (شقایق کلی) =
شقایق چیچکته مشابه ایری و بارلاق کل .

شق : { [ع] یشیل ، قیرمزی ،
شق بیاض رنگلره منقش
برقوش . کسر (شین) ایله ده لعتدر .
لسانمده شن ، شاطر ، لافزن اولانلره
(شقراق) دینلمسی عجبا بولفظدن می
عحرف و مأخوذ در .

شق : { [ع] شقاوتلی ، شقاوت صاحبی ،
شق اهر درلو افعال شیعہ بی ارتکاب

« کیردکده زیرخاکه ایدر شفتی ظهور »
 « اهل کرم مرآت ایدر یر غریبنه »
 (حالتی)

سَقَوَات : { [ع] دوداقلر ، شَفَه } نک
 جمع دیکری اولان (شَفَاه) ده باقلی .

سَقَوِی : { [ع] « شفه » به یعنی
 دوداغه منسوب : (حرف

شفوی) ، (حروف شفویه) = (باه ،
 فاه ، میم) حرف لرندن عبارتدر . (حروف
 شفیه) ده دینلیر . || فن نباتات
 اصطلاحجه چیچکی دوداق کی یاریق
 اولان کیکیک ، هرزنگوش مثلونباتاته
 اطلاق اولنور : (فصیله شفویه) .

سَقَه : { [ع] دوداق : (شق شفیه)
 سَقَه = دوداق آجق . بوتعبیر
 اکثر یا معنیاتده قوللانیلیر . (بِنْتُ الشَّفَه)
 = دوداغک قیزی یعنی کلام ، سوز
 دیمکدر .

سَقِیع : { [ع] شفاعت ایدیجی ،
 سَقِیع ایدن : مجرم ایچون عفو
 دیله ییجی : (شفیع روز جزا) =
 حضرت فخر کائنات علیه اکل النبیات
 الهندسی اصطلاح قهده حق (شَفَعَه) به
 مالک اولان کیمسه به (شَفِیع جَار)

دینلیر که قوموشونک بیتیشک اولان مالک
 خانه سنک صائل سنده حق شفعه به مالک
 دیمکدر .

سَقَال : { [ف] تحریفله « چاقال »
 دینلن حیوان . فارسیده
 (سَقَال) ده دینلیر .

سَقَاعَت : { [ع] صوجلو ، کناهکار
 (ویاخود محتاج اولان
 آدم ایچون عفو واحسان دیله مک .

سَقَاف : { [ع] جام و بلور کی بر
 طرفدن اوتنه طرفی کوریلن
 اجسامه وصف اولور : (جسم شفاف) .

« می کلکونه رونق بخش اولور شفاف مینا »
 (قوجه راغب)

سَقَالُوا : { [ف] معروف لذیذ ، تازه
 میوه || کنایه مسورتیه
 (بُوَسَه) معناسنده قوللانیلیر .

سَقِی : { [ع] کونش غروب ایتدکدن
 سَقِی (صکره افنده ظاهر اولان
 قیزیل آیدینلق دیمکدر . بونکله برابر
 « نَبَار » یعنی کون معناسنی ده افده
 ایتدیکندن لسانمزده کونش طوغه دن
 اول افنده ظاهر اولان آیدینلق معناسنده
 قوللانیلمشدر . (شفق سوکک) =
 کونشک طوغه جنی طرفدن کونک یوزی
 آیدینلامغه باشلامق . (شَفَقْکُون) =
 شفق رنگلی .

سَقَقَت : { [ع] رحم ورقتله آجیبوب
 سَقَقَت (اسیر که مه : (شفت
 مادرانه) سکون (فا) ایله ده قوللانیلیر :

رائع (اولوب مؤخرأ تحریفله عرب
و بحم لسانلرینه انتقال ایشدیر .

شَعَارٌ { [ع] علامت معناسنه
« شَعِيرَه » نك جمیدر .

(شَعِيرَه) حج ایچون اولان علامتلی
قربان دوه سنه و مناسك حج موضعه
و آرپه دانه سنه دینیر : (شَعَارِ اسلام) ،
(شَعَارِ الحج) = حج مناسك ،
علامات ، آثاری . هزه یرینه (ی)
یا زاملی .

شَعْبَانُ { [ع] شهر عربیه دن
سکرنجی آیدر . شهر
ثانه نك ایکنجی سیدر که رمضان دن اولدو .

شَعْرٌ { [ع] قبل : (شَعْرِ ارب)
= بقی قبی . (شَعْرِیه) =

قیل کی ایجه وتل تل اولان چوربالق
قورو حیر که غلطی (شهریه) در .

شَعْشَعَةٌ { [ع] بارلاقلی : (شَعْشَعَةٌ
شعشعه شمس ، شعشعه رخت)

« اول که فروغ کهر تیغیدر »

« شعشعه صبحدم روز کار »

(نفی)

شَعِيرٌ { [ع] آرپه . (خَبَرِ شَعِيرِ)
شَعِيرٌ = آرپه اتمکی . (شَعِيرَه)

= بردانه آرپه ، آرپه دانه سی اصطلاح
طیده انسانك كوز قایلر نده چیقان
و آرپه حق دینیلن سیوبلجه دیمکدر .

شَعْفٌ { [ع] اصطلاح طیده
شَعْفٌ بوركك و بیورك طامارلك

منشأ لرینی ستر ایدن غلاف ، اورتو .

(شَرِيك تجارت ، درس شریکی ،
شریک منفعت) :

« کوستر شده یدی هلال ابله شریك »
(خاقانی)

شَسْتٌ { [ذ] تیر اندازلرك باش
پارمقلرینه کچیردکلی
یوکسوك . بوگا (زِهَكِر) ده دیرلر
بالق اولطه سی .

شَشٌّ { [ذ] آلتی . عربیسی (سته) :
شَشٌّ (شش جهت ، دوشش) ،

(شَشٌّ پا) = آلتی آياقلى حیوان
(شَشِر) = آلات حربیه عتیقه دن
آلتی دیلملی طوبوز (شَشْتَا) = آلتی
تल्ली طنبور .

شَشْخَانَةٌ { [ذ] اسلحه عتیقه دن
ناملوسی التی بیولی تفنگ

وطوب : (آلتی قارال اوستی ششخانه
— مثل) = آلتی اوستنه اویماز ،
غیر مناسب شی حقنده ضرب اولنور .

شَسْمٌ { [ذ] آلتیجی ، « سادش » :
شَسْمٌ (ماه ششم) = آلتیجی آیی .

شَصْتٌ { [ذ] آلتش § « شست »
مقامنده ده قوللانیلیر .

شَطَارَتْ { [ع] شلک ، شوخلق ،
لا ابالیلك : (فلان نه

قدر شطارتلی آدم)

شَطْرَنْجٌ { [ع] تحریفله (سانسطرائج)
دینیلن معروف اویوندور .

روایت کوره اصلی هند لسانده (شط

مَ . رَ . نَ { [ف] محبوب ، اوتامش .
شرمندہ { (شرمندگی) =

محجوبیت ، اوتامش اولق :

« اغباری جورایله نه واری شوخ اولدیروب »
« ارباب عشق لطف ایله شرمندہ ایلسه ک »
(نائلی قدیم)

مَ . رَ . رَ { [ع] کوتولک ایشله یچی ،
شرپر { کوتولک ایشله مکه دوشگون :
(شخص شرم بردن هر کس احتراز ایدر) .

مَ . رَ . طَ { [ع] یوگدن ، اییکدن
شریط { اورمه یاخود طوقومه

ایجه شی ، محرفی (شریعت) در :
(صرمه شریعت) .

مَ . رَ . طَ { [ع] « شرط » معنانه در ،
شریطه { اورایه مراجعت اولنه .

مَ . رَ . قَ { [ع] قبل السیدین حضرت
شریعت { پیغمبر واسطه سیله وضع

وتبلیغ بیوریلان احکام جلیله فی حاوی
قانون السی : (شریعت غری ، شریعت

محدیه ، شریعت اسلامی) ، (اهل
شریعت) = احکام شرعیه واقف

وخادم اولان علما وفقها .

مَ . رَ . فَ { [ع] شریفی : « شرع
شریف { شریف ، نعت شریف »

§ سلاله طاهره حضرت پیغمبر ین
اولان ذات : (شریف مکّه مکرمه) .

مَ . رَ . یَ { [ع] اورتاق ، برایشده
شریک { ماده و یا معنای برلکده

بولنان بر قاج آرقداشک هر بری :

ویرن . (شرفصدور) = شرفله چیقان
شرفله چیقمه . اشیو تعبیر پالکیز

ارادات سنیه جناب پادشاهی حقنده
قولانیلیز . (شرفیاب) = شرف

بولان ، شرف بولمش اولان .

مَ . رَ . فَ { [ع] فی الاصل ضم شین ایله
شرفه { قلعه و دیوار اوزرنده اولان

بارو ، کنکره معنانه در . اصطلاحده
مناره لرده اذان اوقومنه مخصوص اولان

علاه ، طبقه دینیر . جمی (شرفات) ،
(اوچ شرفه فی جامع شریف) .

مَ . رَ . قَ { [ع] کونشک طوغدینی
شرق { طرف . (غرب) ک مقابلی :

« آفتاب بخروبر صاحبقران شرق و غرب
(نفی)

مَ . رَ . قَ { [ع] شرقه منسوب و متعلق :
شرقی { (طرف شرقی ، السینه

شرقیه) یونک جمی اوله رق قولانیلان
(شرقیون) = شرقه منسوب اولانلر

یعنی بلاد و ممالک شرقیه اهاالیسی دیمکدر .

مَ . رَ . مَ { [ف] حجاب ، اوتامه :
شرم { (شرم وحیا) :

« شرم جرعدن آچیلماز دهمن »
(خاقانی)

مَ . رَ . مَ . نَ { [ف] اوتانان ، اوتامش .
شرمناساز { (شرمساری) = او-

تامشلق ، محجوبیت .

مَ . رَ . مَ . گَ { [ف] اوتانماق ، اوتانان :
شرمگین { (دختر شرمگین) .

شَرَطُ { [ع] معاملانده موقوف علیه
قیلنان شیدرکه دیگر شیتک

وجودی آنک وجودینه توقف ایدر :

(شرط بولما یجیه مشروط بولتماز) ،

(شرط واقف : ادات شرط ، جله

شرطیه) ، (شرطنامه) = بر معامله نک

قبود متعینه سنی مین کاغذ (شرطیه ،

شرطیه) = بر شرطی مشعر و بر شرطه

منوط و متعلق اولان : مقید .

شَرَعُ { [ع] قبل التییدن وضع

اولتان اوامری و نواهی بی

مشمول اصول شریفه : نبی محترم علیه الصلاه

وسلم افندیز حضرتلرینک تبلیغ

بیوردینی اصول مقدسه : (شرع

شریف) ، (شرعاً) = شرع شریف

موجبنجه دیمکدر . (شرعیانجه) =

باب فتواده احکام شرع شریفی حکمه

درج ایدن مأموره اطلاق اولنور :

« آجماز کدیکی یارمق شرعک »

(لا)

شَرَفُ { [ع] معنوی یوکسکلک ،

اولوق . مجد ، عزت ،

اعتبار : (شرف ذاتی) = علو نسب

وحسب و یاخود علم و کمال و ادب جهتیله

اولان مجد و اعتبار (شرف اضافی)

= رتبه ، پایه ، حیثیت عارضیه صورتیه

اولان شرف دیمکدر . (شرفبخش)

و (شرفبخشا - ی) = شرف و بریحی ،

شَرایِعُ { [ع] « شریعت » شجعی ،
فقط احکام شریعت

معناسنده قولالایلیز .

شَرائِنُ ، **شَرایِنُ** { [ع] بدنده کی
ناپض و متحرک

طامارلر . (شریان) لژی .

شَرِبْتُ { [ع] شکر و یا بال ایله
یاخود درلو شروبلا

ایله یا یلوب ایجیله جک طانی شی . (شربت

شکری) = شکر جیلرک قیرمنی

ونکلی و بقلوا شکنده و یاخود کناری

اوعه لی مدور اوله رق شربت یا یلمی

ایچون مخصوصاً اعمال ایتدکری شکر :

(ترنج شربتی ، قوروق شربتی) §

مخصوصاً یا دیر یلوب ایچیلن مهبل علاج

مقامنده ده قولالایلیز :

« اصطلاحاتی سور معناسز »

« شربت و حقنه یا یار اجزاسز »

(نابی)

شَرَحُ { [ع] آجق ، آچلمق : بر
شیتک معنی و مشکل اولان

دقایق و غوامضی ایضاح و تفسیر ایچون

سویه نیلن سوزلر و بویوله یازیلان

کتابلر : (شرح کتاب ، کتابک شرحی .

شرح عقائد ، شرح مواقف ، شرح

مثنوی) .

شَرَحَهُ { [ع] کلمیش ديلم ، یاریق :
(شرحه شرحه) = ديلم ديلم .

شَرَرُ { [ع] قیلجم : (شرفشان)
= قیلجم صاچیجی ، صاچان .

شَذَرَاتُ { [ع] معدنن دېوشيريلن
آلتون پارچه لری .

مفردی اولان (شَذَر) قوللانيلمازه .

شَرَّ { [ع] «خَيْر» مقابلدر . کوتولک ،
سَرَّ { علی الاطلاق ضرری و آخرک
بغض و خصومتی موجب اوله جق ايش ،

شی : (خیر و شر الله دندر) .

شَرَابُ { [ع] ايجله جک . ايجله جک
شَرَّ { شی : (طعام و شرابده

اعتداله رعایت لازمدر) § اوزومدن

چيقاريلوب ايجلانجه انسانی سرخوش

ايدن مایع که ترکیبه سی (سَجِي) در :

(شراب ناب) = خالص . صافی شراب .

شَرَارَتُ { [ع] شریرلک . کوتولک
شَرَّ { یارامازلیق :

شَرِافَتُ { [ع] شرف صاحبی اوله .
شَرَّ { شریفلک : (شرافت

نسب . شرافت علما) § شریف منصبی .

شریفلك : (شرافت مکة مکرمه) .

شَرَانُوی { [ع] مجارجه دن] بالانقه
شَرَّ { و قلعه واروشینک آعاج

شَرَانُول { قازیق قاقباره رق پاییلان
شَرَّ { ناروسی . آعاج قازیقندن

سیر .

شَرَايُطُ { [ع] معاملانده موقوف
شَرَّ { علیه قیلان نسته معاسه

اولان (شَرِيطَه) نک جمی : (شرایط

اشترا) . (شرایط) صورتنده یازماملی .

حائده کورینشی ، فرد ، ذات (شخصاً)

= هیئت جسمانیه سی اعتباریله . (شخصی)

= شخصه منسوب و متعلق : (غرض

شخصی) ، (شخصیات) = برینک

شخصه عائد و متعلق اویغونسز حاللر ،

سوزلر . (شخص متشخص) = حقوق ،

وظائف و شخصیت متعین اولان (شخص

معنوی) = حقوق ، وظائف بولنوب

شخصیتی اولایان . قومپانیه لر ، بانه لر

کبی .

«شخصک استه دادی لطف پیکرندن بلیدر»

«کیمیای قابلیت جوهرندن بلیدر»

(نائلی قدیم)

شَدَّ { [ع] صیق باغلامق ، صیق
شَدَّ { باغلامق § سیر و حرکنده

شدت کوسترمک یعنی سکیرتمک : (شد

و حل) = برمنزلدن دیگر منزله سرعتله

سیر و سفر ایتک ، سکیرتمک دیمکدر .

شَدَّانْدُ { [ع] «شَدَّانْدُ» نک جمی :
شَدَّ { (شدانْد دهر) .

شَدَّیدُ { [ع] شدتلی . قاتی ، سرت ،
شَدَّ { زورلی : (عذاب شدید ،

ضرب شدید ، حمله شدید) .

شَدَّیدَه { [ع] آفت ، مصیبت ، بلا ،
شَدَّ { شدتلی حالت مکدره .

بومقامده اکثریا جمی اولان (شدانْد)

قوللانیلیر .

شَجَاعَتٌ : { [ع] قورقوله جق برلرده
حالارده قورقاسق ،

يوركي قوتلي بولنقى ، ييكيتلك :
« شجاعتم عرض ايدركى مرد قبطى سرفق سويلر »
(قوجه راغب)

شَجَرٌ : { [ع] آغاج : (حجر وشجر
شجر) (مقوله سى) ، (شَجَرُ الزَيْتُون)

= زيتون آغاجى :
« شجر طور همیشه يديضا ويرمز »
(قوجه راغب)

شَجَرَةٌ : { [ع] جدول سلاه ، سلسله
شجره : (نامه ، انسابى حاوى كوتوك :
(شجرة آل عثمان) § آغاج معنا .
سندده قوللانيلير : (شجرة زقوم) .

شَجِيعٌ : { [ع] شجاعلى ، يوركللى ،
شجيع : ايشخاصه وصف
اولدرق قوللانيلير : (امير شجيع ،
محارب شجيع ، سردار شجيع) .

شَحْمٌ : { [ع] ايج ياغى : (لحم وشحم) ،
شحم : (شحمه) = ايج ياغى بار .
جهسى : (شَحْمَةُ الْأُذُن) = قولاغك
يوشاغى .

شَحْنٌ : { [ع] اصلى (شحنة) در .
شحنة : (اوائلده محافظ بلده ، ضابطه
مأمورى ، سوء باشى كې ذواته اطلاق
اولنوردى . (شحنة النجف) = حضرت
(على) كرم الله وجهه .

شَخْصٌ : { [ع] انسانك هيئت جميا .
شخص : (نيهسى ، اوزاقدن قرارقى

شَبَّهٌ : { [ع] بگزه رعى ، بگزه ين :

« لعلك شبيه غنجه دينلر آجديلر »
« صيفماز نيم بوكونه بيوك سوز دهامه »
(قوجه راغب)

شَبَّهٌ : { [ع] مثل . نظير . بگزه ييش :

« سكا اى نور جسم نيمه تشبيه ايدهم »
« بوغيكن وجه شبه تازه نهال چنى »
(ابن كمال)

شَبَّهٌ : { [ع] سويگمك ، سويگوب
سب : (سب و شتم) .

شَبَّهٌ : { [ع] « شَبَّهْتُ » ك جسى ،
شبه : (طاغنيق ، باشقه باشقه ،
آبرى آبرى معنا سنده در . يالكز قوللا .
نيلماز ، مفردى هيچ استعمال اولناز :
(امور شقى . مباحث شقى . مواد شقى) .

شَبَّهٌ : { [ع] اصطلاح فقهده باش يارمق
شبه : (ديكدر . (شَبَّهْتُ) = باش
يارينى . (شَبَّهْتُ بَأُضْعَةٍ) = باشك دريسى
خفيفجه كيلوب ياريلان اتندن براز
قان چيغدينى حالده آقايان ياريق
(شَبَّهْتُ حَارِصَهُ) = باشك يالكز
دريسى جزئجه يارله سى (شَبَّهْتُ دَامَهُ)
= قان چيدوب كوز ياشى كې آزجه
بيريكن فقط آقايان ياره (شَبَّهْتُ دَامِيَهُ)
= قانى آقان ياريق ، ياره . اصطلاح
فقهده بويله اون نوعى موجود ومعرفدر .

« انوری روز کارم کیم شبستان سخن »
 « شمع فکرمله ضیای بر رخشان بولور »
 (نفی)

سَبَكَه { [ع] آوی آغی § قفس
 کبی دایک دایک اولان
 پارمقلق، خصوصیه تره لوده صندوقه.
 لرك اطرافنه چکین پارمقلره دینیر :
 (شبکه سعادت) .

سَبَكَر { [ف] کجه طولاشان
 سَبَكَر { قول، تکبی وسائره
 § آی . ماه .

سَبَكُون { [ف] (شَبَرَنَك) کی
 قاره . سیاه دیمکدر .

سَبَكِر { [ف] اوج معناسی وار .
 سَبَكِر { (۱) قائم الیل یعنی کجه
 او یوما یوب صباحه قدر او یاقی طوران .
 بومعنی اعتباریه کجه یوله کیدن کاربانه
 اطلاق اولنور . کجه وقتی ایشله نیلن
 ایشه وصف اولور . (۲) وقت سحر،
 زمان صبح . (۳) صباحه قارشى،
 سحرده اوتن برقوش .

سَبَم { [ف] کجه باغان رطوبت،
 سَبَم { چى :

« اهل تقلید ایله روشندل ایدری الفت »
 « برک کلفنجه تصویرده شیم می اولور »
 (قوجه راغب)

سَبَكَه { [ف] اصلی عربی (شَبَكَه)
 سَبَكَه { در . فارسیده بواسطعالی
 معروفدر . اوماده به باقی . عربیده
 « شیکه » باشقه شیلره دیرلر .

سَبَتَاب { [ف] آتنبی بوجکی .
 سَبَتَاب { (شَب اَنُوز) ده دینلیر :
 « شبتابی بر کورومی کئی آفتاب ایله
 (نوعی)

شَبَجَرَاغ { [ف] کویا بر نوع کوه
 شَبَجَرَاغ { ایش که کجه وقتی جراغ
 کی نشر ضیا ایدرمش . حله خرافات
 شرقیه دندز . آثار سالفه ده قوللا .
 نیلمشز :

« شنوری شجر آغ ایمان »
 « کلبرک خزانى جوهر جان »
 (شیخ غالب)

شَبَجُون { [ف] اثنای حربده کجه
 شَبَجُون { چاپولی دیمکدر .

سَبَدَن { [ف] « دیز » رنگ معنا .
 سَبَدَن { سنه در . کجه رنگلی یعنی
 قاره یاغر آتیه اطلاق او اور . خصوصیه
 (حسره پرویز) ک اسب مشهورینک
 اسبدر .

سَبَرَنَك { [ف] کجه رنگنده یعنی
 سَبَرَنَك { قاره رنگلی دیمکدر :
 « کورسه کر بارقه رأیی رؤیاده اولور »
 « شعله شمع سحر شبر شبرنگ غراب »
 (نفی)

سَبَب زَنَدَه دَاَر { [ف] کجه او یو .
 سَبَب زَنَدَه دَاَر { مایان ، کجه بی
 عبادتله کچرن § کجه بکجیلکی ایدن .

سَبَسْتَان { [ف] یاتاق او طلعی ،
 سَبَسْتَان { حرم دائره می § کجه
 عبادتله مخصوص محل :

هڪام شباب (. شَبَابٌ) عين معناه
سابقه عثمانيه نك ايجاب ايتديكي تصرفات
مخصوصه دندر .

« بياشمز قدری غمخور اولدجقه نشوؤ هجامك »
« شباب آيامنك كيغيتن پير دوتادن صور »
(خطرات)

شَبَابْگَه | [ذ] كيجه وفتي (آه
شبابگاه) : كيجه
شَبَابْگَه | ياتعه مخصوص محل ،
آغل ، مانيره .

لسانزدده برنهي معناسي معبردره .
شَبَابْ | [و] كيجه وقتنده كي حال .
شَبَابْه (كيجه بكن حالت : صانت
شبابه . صحبت شبانه) .

شَبَابْ | [ذ] « شَب » ئي جمي ،
شَبَانْ | كيجه لر : (روزان و شان) .

شَبَاهَتْ | [ع] بگزه ملك . بگزه .
يش . (مشابهت) زباده
قوللائيير : (شباهت وجه) .

شَبْ بُوِي | [ف] كوزل قونولي
شَبْ بُوِي | معروف چيچن .
درلو رنكلي و قاترسز ، قاترين اولور .

شَبْرَه | ياراصه ديبيلن قوش .
شَبْرَه | عريده (خفاش) ديرلور .
شَبْرَه | اصلا آيديتلفه : كونه
باقماز . كوندوزلري

بوواستندن چيتماز ، كيجه نري اوچار .
آنكچون فارسیده بويله آسميه اولمشدره .

(كلام شايخ ، روايت شايخ) § تقسيم
اولئامش حصه مشتركه . اصلي (شائع)
ايسده لسانزدده اويله تلفظ و تحرير
اولئامز .

شَايَعَه | [ع] شيوع بولش ، لسان
شَايَعَه | ناسه دوشمش اولان ماده ،
كيفيت : (تكذيب شايخه . شايخه كاذبه)
جمي (شايعات) .

شَايَقَه | [روسجه دن] اصلي (چايقا)
شَايَقَه | قزانلرك نهر نرده . دكيز
كنارلرنده بندكلري كوچوك قايق .

شَايْگَان | [ف] چوق . بول .
شَايْگَان | « بيار » كي : (قافيه
شايگان) : (كنچ شايگان) =
« خسرو پرويز » كخزينه مشهوره سي .
(شايگان) = وفرت . بولق . چوقلق .

شَبْ | [ف] كيجه : (روزوشب) =
شَبْ | كيجه وكوندوز . (شب تروز)
= بركون بركيجه دن عبارت زمان .
(شب يلدا) = قيشك ائ اوزون كيجه .
سي كه شهر كانون اولك بشندن اون
برينه قدر اولان كيجه لردر . (شب
افروز) = آي || آتش بوجكي .

شَبْ | [ع] طوز كي اكشي بر
شَبْ | جوهر معدنيدير . لسانزدده
(شاب) ديه معروفدر . او ماده يده
باقلي .

شَبَابْ | [ع] كنجلك ، تازه لك ،
شَبَابْ | جوانلق : (عهد شباب ،

مستبان اولشدر : (در شاهوار ،
گوهر شهوار) .

شاهی { [ف] بر نوع لطیف حلوانک
اسمی } شاهه منسوب .

حکمداره مناسب سچمه شلر : (عطر
شاهی ، صحره شاهی ، توغ شاهی)
§ یگرمی پاره قیمته ایران سکه سی ،
وقتیله ضرخانه عثمانیده دخی « شاهی »
نامیه برسکه ضرب اولمشدر § اوائلده
متری اوزون بر طوب پونام ایله ذکر
اولنوردی .

« عطر شاهی چیتوب آلا ی ایله یمن چنه »
(لا)

شاهین { [غ] طوعان ، آو حیلرک
مید اینون قولاندقیری
معروف بیر ییغی بر قوش :

شایان { [ف] لایق . مناسب .
باراشیر . باندشیر معنایه در :

(شایان صرحت . شایان مطالعه) .

شاید { [ف] ادات « احتمال » دره .
بلکه ، اوله که ، اوله .
بیلیر که معنایه قولانلیله . اشبو ادات
اکثریا جلی شرطیه ده بولنور : (شاید
فورطنه ظهور ایدرسه) .

شایستگی { [ف] لیاقت . یازا .
شینلی .

شایسته { [ف] لایق ، مستحق .
یاراشیقلی . اکثریا
حسب اتده قولانلیله : (شایسته عاطفت) .

شایغ { [ع] شیوع بولش ، طوبو-
لوب لسانه دوشمش :

شاهنشاه | الک بیوک پادشاه .
شاهلرک شاهی ،

شاهنشه | ملک الملوک ، جهانیکیر
دیمکدر . (شهنشاه ،

شهنشه) صورتده تخفیف وتلفظ اولنور .
(شاهنشاهی) = اولو پادشاهلی ،
واوگا منسوب ومتعلق :

« اینانک یارسول الله شاهنشاهیک »
(معلم ناجی)

شاهنشین { [ف] حکمدارک او طو-
ره جنی مقام مخصوص

شهنشین | § ملوکانه موقع اولوق
اعتبار ایله خانه و بنارلرک
زقاعه ناظر چیمه سی ، کلن کیدنی
سیر و تماشا ایچون پایلان جنبه کبی
چیفنتی عمل .

شاهوار { [ف] « شاه » ایله ادات
تشبیه اولان (وار) دن

شهوار | مرکبدر که شاه کبی
معتبر ومنفرد دیمکدر .

اکثریا مجوهراته وبالخاصه انجی به وصف
اوله رق قولانلیله . بعض کتابلرده
(وار) یاخود (واره) بی ادات لیاقت
فرض ایله بوندن شاهه لایق معنای
چیقاریلدورسده ادات مذکور هک
معنای لیاقت افاده ایتدیکی فارسی فرهنگ
ولهجه لرک تبعاتیله اکلشلمش ومعنای
مقصودک تشبیهدن عبارت بولندی

شَاهْدَانَه { [ف] دانه‌ی هر نسله‌ك
ايرى و كوزل انجى } ايرى ، بالخاصه اَك
اَكتر يا انجى حقنده ايراد اولنور .

شَاهْدَارُو { [ف] شرآت ، سُجى .

شَاهِرَاه { [ف] ايشلك ، بيوك
شهرآه } يول . بىضاً تخفيف ايله
(شهرآه) صورتنده ده قوللايلير :
(شاهراه معرفت) .

شَاهِرْآدَه { [ف] پادشاه اوغلى ،
حکمدار اولادى .
تخفيفله (شَهْرآدَه) طرزنده ده قوللايلير :
(شاهزاده عايقبار ، شهزاده جوان
بخت) .

شَاهِسُوَار ، **سَهِسُوَار** { [ف] آتَه
كوزل
بينجى . پك ابي بينى : (شاهسوار
ميدان وعا) .

« آفرين اى روزگار ك شهسوار صفدرى »
« عرصه آس شمدن كپرو تبغ ثريا جوهرى »
(نقى)

شَاهِق { [ع] عالى ، بوجه ،
يوكسك . طاغ ، بنا ،
آغاچ مقوله سته وصف اوله رق قوللا-
نيلير : (جبل شاهق ، اشجار شاهقه ،
اينيه شاهقه) جى (شَوَاهِق) .

شَاهِقَه { [ع] ذروه ، تپه ؛ طاغك
تومسكى ، اوسى : (شاهقه
جبل) .

اجراى مخابره و معامله ايتك اوزره
نصب ايتديكى مأمورينه ويريلن عنوان
رسى . دول اجنيه‌ك بومثللو مأمور
لرى قونلوس عنوانيله ياد اولنور :
(پيره باش شيندرى ، مارسليا
شيندرى) . (امور شيندرى مديريتى)
= مأمورين موما ايهجه عائد مصالحى
وؤتيله مكلف دائره خارجيه ده بر
اداره .

شَاهِيت { [ف] برمطومه‌ك اَك
كوزل بتى .

شَاهِيَز { [ف] شاهبال ، ايله
مترادفدر . اورايه باقىلى .
بونلر (شِهِيَال - شَهِيَز) صورتنده
تخفيف اولورلر .

شَاهِرَه { [ف] تركبده دخی بو
اسلام معروف بر نباتدر كه
پييارده حاصل اولور . اَنَك مسخوقندن
پاپيلان (حب) اوبوز علتنه نافع ائش .
(شاهترج) معريسر .

شَاهِد { [ع] شهادت ايديجى ،
ايدن ؛ بر ماده حقنده كور .
ديكىن و يا خود ايشتديكىن سويلهين :
(شاهد عادل) ، (شاهد زور) =
يالانجى شاهد .

شَاهِد { [ف] دلبر ، محبوبه ؛ عيش
و صحتده حاضر اولان :
(شاهد دوران) = دلبر مشهور (شاهد
بازار) = آجيق مشرب ، حياستز قادين ،
روسي .

« شانه زلف سخندو اعتراض »

(۷)

« طولاشوب کا کلی عنبر شکن جانانه »

« نه قدر خاطر مجزوه طوقندی شانه »

(یحیی)

شاه { [۵] خداوند - آمر جلیل -

شاه { الشان - حکمدار؛ بالخاصه

ایران حکمدارانی حضراتنک عنوان

رسمیلیدر. (شاه ولایت) = حضرت

(علی) کرم الله وجهه . جمی (شاهان) .

(شاهانه) = حکمدار - لایق و یاقیشیق

صورتده دیگدر .

« شاه جهان آرمیدر ماه زمین پیرامیدر »

« بهرام بی پروامیدر یا آفتاب پرکرم »

(نقی)

« در یوزه کر جناب طبعك »

« شاهان جهانپناه معنی »

(وله)

شاهباز { [۵] بیاض و ایری طوغان

شاهباز { قوشی . بومعاده تخفیفله

(شهباز) ده دینلیر . کنایه ایری

وجودلی یاقیشیق کنج آدمه ده اطلاق

اولور .

شاهبال { [۵] قوش قاتادینک

شاهبال { ال اوزون توپلری .

شاهبند { [۵] دولت علیه عثمانیه .

شاهبند { نك بلاد اجنیه ده

شاهبند { بولان تبعه سنك امور

شاهبند { تجارتیه و خصوصات

سائره سی حقنده حكومات محلیه ایله

حاصل اولان اوزوملردن اعمال قیلان

برنوع بیاض شرابدرکه اوعلککنک

اسمیله شهرتیبدر .

شامت { [۵] اوغورسرق .

شامت { اوغورسز اولق :

(شامت قدوم) .

شاخ { [۵] عالی، بوجه، یوکک :

شاخ { (جبل شاخ، قلاع شاخه)

§ تعظم و تکبر ایله یورونی یوقاری یه

طوتان : (رجل شاخ) .

شامه { [۵] خواص خسه دن یوقو

شامه { طویعی قوت . (شام)

ماده سنه ده باقلی .

شامه { [۵] باش اورتوسی . (شامه گش)

شامه { = باشنه اورتو چکن .

شامه { [۵] انسانك وجودنده

شامه { (بك) دینلن سیاه بنك،

نقطه که فارسیده (خال) دینیر .

شان { [۵] نظر انامده بیوک کورین

شان { اوصاحی ایچون مدار فخر

وشرف اولان حالت . خصوص :

« ای اولوب معراج برهان علوشان سکا »

« پیرمغش کوکدن استعبال ایدوب قرآن سکا »

(فضولی)

« شان رخشانگی تقدیر ایدرز »

« سکا حلیه کی توقیر ایدرز »

(معلم ناحی)

شانه { [۵] طاراق . صاج و صاقال

شانه { طارامغه مخصوص دیشلی آلت

معروفه . (شانه زن) = باشه طاراق

اورپچی ، باش طارایان .

شاكر { [ع] شكر ايديجى، كور-
ديكى لطف ونعمته قارشى
شا ودا ايدن: (شاكر نعمت، چاكر
شاكر الاحسانلىرى) .

شاگرد { [ف] ملازم - چراق،
علم ويا صنعت تحصيله
دوام ايدن: (شاگرد شاكر)،
(شاگردى) = چراغلىق، ملازمت.

شاكي { [ع] شكابت ايديجى،
ايدن. بومعناده (مشكى)
دها چوق قوللايلىر § آلان واسلمه سى
بك كسكىن اولانه (شاكي السّاح)
دينيلي.

شال { [و] يوك قاش. صوف،
شايق. بالخاصه هندستان
وايران بلادنده نسج و اعمال اولنان
معروف قاش معتبر: (كشميرى شال،
والده شالى، طرابلس شالى، طوسيه
شالى)، (شالى) = اتقره تفيتكندى
منسوج انچه قاش .

شام { [ف] غروب شمس زمانى،
كيجه نك باشلانمى. آقشام:
(شام وسحر) = آقشام و صبح .

شام { [ع] قوقلايى. قوقوطويى.
طوبان. اكثريا بونك مؤتى
اولان (شامه) قوللايلىر: (قوشه شامه).

شامبانيا { [فرانسجه دن] فرانسه.
نك «شامبانيه» ايلتده

كندى طربى فخر اناهم عليه الصلوة والسلام
حضرت نرسنگ جدلى اولان «مطلب
بن عبد مناف» اولادندن «شافع» ك
ذويتندن زعم وطن ايدىلىر. بونلره
(بنو شافع) دينيلي. (امام شافى)
رحمه الله آتلىر دندو. حضرت امامك
مذهبه تابع اولانلره ده (شافى)
اطلاق اولتور.

شافى { [ع] شفا ويريجى، خسته ي
اى ايديجى: (دواى شافى)،
(شافى حقيقى) = جناب الله (ادويه
شافيه) = شفالى علاجلر § قناعت
ويريجى، ويرن: (جواب شافى) .

شاق { [ع] زحمتلى. مشقتلى، كوج
وزور اولان. داتما بونك
مؤتى اولان (شاقه) قوللايلىر:
(اعمال شاقه، خدمات شاقه،
عمليات شاقه) .

شاقول { [ع] حكمت طبعيه و
هندسه اصطلاحاتندور.
برمحلك خط عمودى ومنخيسى تعيين
ايچون قوللايلىلار اوجى قورشونلى ايپ،
ديوارچى و دروكر ايسى. تحريفله
(شاوول) دينلي. (شاووللامق)
= «شاقول» ايله طوغرى ي اكرى ي
ديه جهت آرامق. (شاقول) =
اصطلاح هندسه ده شاقوله منسوب
ومتعلق اولان شى ديمكدر .

شارع { [ع] واضع شریعت ،
جناب الله و اوامر
و نواهی الهیه فی تبلیغ بیوران خاتم الانبیا
علیه اکمل التحایا اعدین حضرت زین
اطلاق اولنور : (اذن شارع) .

شارق { [ع] پارلایمی ، پارلایان :
(نجم شارق ، نجوم
شارق) تخصیص ایله کونشہ اطلاق
اولنور . (شارقه) = ضیا ، نور ،
آیدینلق .

شاطر { [ع] شطارتی ، هرشی
قوشوب یاغنه وهر ایشہ
کیریشمکه حاضر و هوسکار اولان §
فارسیده رکابده ، یانده پیک کی
قوشوب کیدن خدمتکار ، تابع دیمکدر .

شاعر { [ع] تعریفی اک مشکل بر
کله ، بونک ایچون صحیفه لر
طولیدیرملی . اک کسدر برمه تعریفی « شعر
سویله یین » شعر یاپان آدم « دیوب
سوزی اوزانماملی : (شاعر مشهور
نفی) جی (شعراً) در : (شعری
روم ، شعری عرب ، شعری ایران) .

« قلبك الهامك مولادر »
« سكا شاعر دیمه مك اولادر »
(معلم ناجی)

شافع { [ع] شفاعت ایدیمی ،
صوحی عفو ایتدیریمی :
(شافع روز جزا) = حضرت پیغمبر .
(شافی) = « طائف » جوآرنده بر
قریه در که آنده متمکن اولان تاس

شاداب { [ف] طراوتلی ، ترونازه ،
صولی ، صویه قاعش .
(شادابی) = شادابلق :

شادان { [ف] ممنون ، مسرور ،
سویجلی .

شادروان { [ف] اصطلاحزه کوره
جامع حولیلرنده کی
اطرافنده بولسان متعدد موصلفردن
وفقیه سندن صوآقان حوض طرزنده
قبه لی چشمه ، صو خزینه سی دیمکدر .

شادکام { [ف] پک سویجلی . اشخاصه
او صف اوله رق قوللانیلیر :
و ذوق اورند ایلر تمام کیم طوته مست شادکام
(نفی)

شادمان { [ف] پک مسرور ، جوق
سویجلی . (شادمانی)
= مسروریت ، زیاده سویجلی اولوق .

شادی { [ف] مسروریت ، سویج
ایله کوکل فرح اولوق :
(شادی و صلت) .

شاذ { [ع] قاعده کلیده دن خارج .
قاعده خارجنده اولان
دیمکدر : (کلمات شاذه) .

شارب { [ع] ایچیمی ، ایچین :
(شارب اللیل و النهار) =
کیجه کوندوز ایچین § بیتی : (قطع
شارب) .

شارخ { [ع] شرح ایدیمی ، ایدن :
برکتناک مشکل و مطلق
اولان عبارت و یا فقره لرخی شرح و ایضاح
ایدن : (شارخ مثنوی) .

شَابَقَه { [فرانسجه دن] بحر فدر .
شَابَقَه { اصلی (Chapeau شاپو)
در . احديرك سرپوشی ، باشلرينه
كيدكلری شكللری مختلف كسوه
معروفه :

شَايَم { [ع] شَم ايدیغی ، سوگوب
صایان .

شَاخ { [ف] دال ، آعاج دانى :
(شاخ ميوه داره ، شاخ كل)
§ بوينوز ، چاتال : (شاخ آهو) =
جیلان بوينوزی . (شاخ طاماری)
§ ياره ، قطعه ، پارچه : (شاخ شاخ)
= ياره ياره . « استطراد » برغت
كنابنده (بويندوزوق كي آغاحدن
ياپيلان آلت ضط) ديه (شَاخَه)
لفطی کوسترلکدن صوكره مثال اوله رق
(كرفتار دوشاخه اضطراب) جله سنك
ايراد ايدلسی اثر غفلت اولليدر . مثال
طوغری ، فقط کوسترلن لفظ ياشلشدور .
بويندوزوق كي دينيلن شی — که
ترکجه سی (طوضوق) در — اوائلده
بحر ميک بوينولرينه كيريلير برچاتال
آعاج ایدی . (فريک شعوری) ايله
(برهان) . كوزه فارسیده بوکا
(دوشانه . دوشاخه) ديرلر . (شاخسار)
= دالاق . قورولاق .

« قومیدی شاخ کل آيمد دن بردانه کل »
(ينجي)

شَاد { [ف] سرور . سوينجی .
(شادی) = سروريت ،
سوينجی اواق .

شَايَه { [ع] اثره اماره : (شايه
شايه) غرض . شايه امتاع)
§ شبهه : (اجتهد بی شايه) § عيب ،
چرك . لكه : (شايه نفاق ، شايه
تقصان) . (شايه) صورتده تلفظ
وتحریر ايدله می .

شَايِق { [ع] شوقی ، هوسلی ،
شايق آرزوی : (قلب شايق ،
قلوب شايقه) .

شَاب { [ع] كنج آدم : (شَاب
امرؤ) = توبيز كنج ،
يوزنده توی چيغماش دليقانی .
(شَيْخُ وشَاب) = اخبار و كنج
ديكدر :

« طبعه كلدی فتور اوضاع شيخ وشايدن »
(حلبكراي)

شَاب { [ف] عربيده « شَب »
دينير ، ايكي نوعدر .
بری دگيرده پيدا اولان آغيز بورو .
شديرنجی طاش کی بیاض شبدركه
بحر احمرده يك جو قدر . بو سدهله
« شاب دگيري » ديه مشهوردر . ديکری
بیاض بر ترکیب معدنيدير .

شَابَانَش { [ف] آفرين ، تحسين
شَابَانَش { مقامنده ايراد اولور بر
تعبيردر که (شَاد باش) مخفیدر :
(سزای شایاش ، مستحق شایاش) ،
(سباباش) صورتده تلفظ غلطدر .

القلب: حبة القلب (ده دیرلر، فارسیده)
(دانه دل) دینر .

« بر نفس جقماز غم عشق کونلدن ای صنم »
« صانکه اول سودای قلمده سویدا ایلدک »
(اصول)

سها (ع) بنات العش صغری
(دینلر کومه کواکب اور-
ته سنده غایت کوچوک ککورین بر
کواکب اسی .

« قاشلری آره سن ایتشدی خدا »
« اوج افلاک شریعتده سها »
(خاقانی)

سهوات (ع) آسانلق، قولایلق:
(مدار سهوات) .

سهیل (ع) بر پارلاق اختردرکه
سهیل دیار یئنده بک پارلاق
کورندیکی ایچون (سهیل یعنی) و (سهیل
یانی) دیه مشهوردر .

سیف (ع) سیف « کجی،
سیف (قیابجر: (سیوف قاطعه) .

سیول (ع) شدتله آقان صو
سیول (معاسنه اولان (سیل) ن جی .

سومنا (ف) هندستانده
« کجرات » دیارنده

وقتیله موجود و مشهور اولان بر تخانه نك
نامی . سلطان (محمود غزنوی) نك
دیار مذکور ی فتح ایتدیکی ائاده اشبو
تخانه یی هدم و تخرب ایلدیکی مرویدر:

« کوکل که کبه تحقیقه واصل اولمشدر »
« جهان مهاجه ایتدیکه سومناه کولر »
(معلم ناجی)

سونگر (یونانیبدن) اصل
(سیونفوس) دگیزدن

چیقاریلان یوموشاق، لاستیقلی معروف
شیدرکه عربیده ، فارسیده (استنج،
استنج) دینلر: (جوقه سونگری،
آراه سونگری، سونگر طاتلیسی) .

سوهان (ف) تورپو، اگه کبی
سوهان (چیزیکلی دکلدرد، (سیجان
قویروغی تورپو، آغیز تورپوسی) .

سویذ (ع) یورکده اولان
سویذ (سیاه نقطه ، سیاهلق .
(سویذ القلب ، سوداء القلب . اسود

﴿ ش ﴾

شاء (ع) « دیله دی » معناسنه
شاء (صیغه فعل ماضیدر . (ان شاء الله .
ماشاء الله) چله لرئده قوللانلیر . یا لکن
اولدوق اصلا قوللانلماز .

ش (حرف) الفبای عثمانیده اون
ش (التنجی حرفدر . اجد حسابجه
(۳۰۰) عددینه و اوراق و مکاتب
تاریخلرئده شعبان آینه اشارتدر .

مسحوق ، خلاصه ، پستیل اوله رق
طبده قوللانیر .

سوش { [ف] گوهه } دینیلن
سوش { بوحک || آرہہ . بقدا کی
حبوباته اوشن اوراق بیت ، قورده .

سوشمار { [ف] کرتنگله ، گلر .

سوشن { [ف] مور رنگلی چیچک
سوشن { آچان « صوصام » .

رنکجه انوامی چوقدر . (سوشته) ده
دینیلیر .

« سبی در سوشن باغ ملکوت »
(خاقانی)

سوق { [ع] چارش ، بازار :
سوق { (سوق سلطان) = مزاد

علی ، آلیم صایه یری . (سوق عکاظ)
= زمان قدیمده بین العرب مشهور بر

بنایر ایدی که هرسته ذی القعدة ابتدا .
سنده (تحله) ایله (طائف) آراسنده کی

مهراده قوریلور و شعرای عرب اوراده
اجتماع ایله بر برلیله مشاعره ایدرلر

ایدی . (سوق) = چارشیه ، بازاره
منسوب و متعلق || چارشیلی . بازارچی .

سولطانات { [فرانسوزجه دن Soldat]
سولطانات { عسکر نفری ، عسکر ، نفر .

سولفات { [فرانسوزجه دن Sulfate]
سولفات { حامض کبریت ایله بر

اساسدن مرکب ملح ، کبریتیت .
انوامی واردور .

سوزان { [ف] یاقیجی ، یاقان :
سوزان { (آتش سوزان) §

یاقیجی ، یاقان :
« باغ دهر ایچره بیتن هر غنچه آتش نما »

« خاک اولان بی دلرک رسم دل سوزانیدر »
(نوعی)

سوزش { [ف] مؤثر لک ، یاقیجیلیق ،
سوزش { یانش ، یانغ : (سوزش

درون) :
« اونه سوزش که او قورکن انسان »

« بوله مار ضبط بکایه امکان »
(معلم ناجی)

سوزن { [ف] ایکنه : (چشم
سوزن { (سوزن) = ایکنه دلیلی

(سوزندان) = ایکنه لک . (سوزنی)
= ایکنه یه منسوب و متعلق ، ایکنه ایله

ایشلندیکی ایچون ایجه نقشه ، پسند
اطلاق اولنور .

سوزناک { [ف] محرق ، مؤثر :
سوزناک { یاقیجی ، آتشلی § موسیفة

عنائیده بر مقام اسمی : (سوزناک
فصلی ، سوزناک پیشروی) .

سوزنده { [ف] یاقیجی ، یاقان :
سوزنده { (سوزنده عشق)

معناجه (سوزان) ایله مترادفدر .
سوزنگر { [ع] ایکنه سی ، ایکنه

سوش { [ع] علم نباتات اصطلاحده
سوش { « میان » دینیلن نباته

اطلاق اولنور . « میان کوک » مطبوخ ،

یوقاری به صیریلوب چیقماسی ایچون قولانیلیر .

سوخته { [ذ] یاغش ، یانیق .
یاغش ، یورکی یانیق (نان سوخته)
= یاغش آتک § طالب علم ، طلبه
علومک هربری .

سود { [ذ] فائده ، نفع ، کار ،
(پی سود) = فائده سزه ، بیهوده .
(سود مند) = نافع ، فائده لی || فائده
صاحبی ، مستفید ، کار ایدن .

سوده { [ذ] سورلش ، سورتلش .
(رخسوده) = یوز سو-
رلش ، سورمش . (سوده رو) =
سورلش یوز .

سوده { [فرانسزجه دن Soda]
بر نوع معدنی طوزدرکه
(لاطرون) ده دینیلیر . جامه شو ییجیلر
صیجاق صوده ، بالفیجیلر لا کرده بالینی
اعمالنده قولانیلیرلر . ترکیبات سائرده
دخی مستعملدر .

سوز { [ذ] دوگون ، اسباب متعینه
ایله اجرا قیلنان ضیافت ،
سوخیجی شلک : (سوز پرسرور ،
سورختان) .

« قلم اولسون ای اول کاتب بدتحریک
« که فساد رقیبه سورعزی شور ایلر
(فضولی)

سوز { [ع] لاجل التحفظ برمحک
اطرافته چکیلن متین حصار ،
قلعه دیواری ، قلعه بدنی : (مدینه
منوره سور ایله محاطدر) .

سوز { [ع] آشاغیده یازیل اولان
(سوره) نک جی : (سور
شریفه) اوماده یده باقی .

سوراخ { [ذ] دلیک : (سوراخ
جدار ، سوراخ سنک)
« نایک که چیقار زعزمه سوراخلرندن »
« بلبلر اوتر سانکه کلک شاخلرندن »
(نائی قدیم)

سوزوئقه { [ایتالیانجه دن] سوتک
صونی پئیری کسد .
یریلوب یاغی آلتیش نوعی . اصلی
(سورواتقه) ایش .

سوره { [ع] قرآن کریمک حاوی
اولدینی یوز اون درت
منزله نک هر برینه اطلاق اولنور :

« قایلامشدی یوزینی نور سرور »
« سوره نور ایدی یامطلع نور »
(خاقانی)

سوز { [ذ] حرارت ، احتراق ، یاغمه :
(سوزوگداژ) = یاغوب
یاقلمه . اکثریا وصف ترکیبی صورتده

و (یاقیجی ، یاقان) معناسنده قوللا-
نیلیر : (دلسوز ، طاقتسوز ، وجدانسوز ،
جانسوز) کی .

سوء هضم : سوء حرکت : سوء معامله .
 سُوارُ { [ع] زینت اوله ورق قادیلارک
 سوار } بیلکارینه طاققلری
 بیله زیک . کسر سین ایله ده جائزدر .
 جی (اُسوره) .

سُوارُ { [ع] غش : (اَسْبُ سوار)
 سوار } = آتہ غش (پیل سوار)
 = فیلہ غش (اُسْتُر سوار) = دودیه
 غش - جی (سواران) .

سُوارِی { [ع] آتلی - آتلی عکر :
 سوارِی } (سوارِی ورقه سی .
 سوارِی بلوکی) § کمریه غش اولسی
 حسینله بکلک کی صاطحه . کمی
 قوماندانه اطلاق اولور : (ارطغرل
 سفینه هایونی سوارِی) .

سُوالُ { [ع] برشی آکلامق
 سُوالُ } ایچون بریشه صورقم ،
 صورشدیرقم (سُوال و جواب طرزنده
 یازلش) § دیلیمک : (ارتکاب ذل
 سُوال) جی (اَسْئَلَه ، سُؤالات) .
 « خستیم دردم سُوال ایتیز طبیب »
 (اشترار دده)

سُوبَه { [ع] فراسز حدن [اصلی
 سُوبَه] (Sous-Pieds) درکه
 « تحت القدم » معناسته در - آغش
 آلتیدن کچیریلوب پانتالونک ایکی کنا .
 رنده کی تکمه لره ربط ابدیلن قایش ویا
 قاش پارچه سی دیمکدرکه پانتالونک

و { [ع] حسن صورتله ،
 سُوح } سهولته خاطرله کله وقلبه
 طوغه . جی (سُوحات) در .
 (سُوحات) معناسته ده قوللانیلیر :
 (سُوحات صوفیه) .

سُنبازَه { [ع] تحریف ایله « زنباره »
 سُنبازَه } دیزلی برنوع سرت طاشک
 سُنبازَه { توزیدرکه قلیج ، عیاق
 سُنبازَه } کی تیوردن و امشالی
 معدنیاتدن معمول اوانی و اشیانک پاسنی
 آچوب جلا و یرمک ایچون قوللانیلیر .
 (سُنبازج) بونک معریدر .

و { [ع] اهل سنت و جماعتدن
 سِی } اولان ذاب : (سی المذهب ،
 جاریه سینه) .

و { [ع] بیللر . « سَه » نک
 سون } جعیدر : (شهر و سنون)
 دیبکر جی اولان (سنین) زیاده
 قوللانیلیر .

{ [ع] جانب ، طرف ،
 سُوی } یان : (سُوی والای
 کریانه لرینه) ، (سُویو) = طرف
 طرف ، هریانه :

« سُویو سوق ایلین هپ سائق تقدیردر »
 (قوجه راغب)

و { [ع] کوتولک - (حسن)
 سُوء } مقابلی - اضافتله معنویانده
 قوللانیلیر : (سوء ظن . سوء حال .

و. و. [ع] باشاق . جمی
سنبله (سبلات) و (سنايل)
§ یوز اللنجی درجه ده کائن برجه
اطلاق اولنورکه کونش اشبو برجه
شهر اغستوسده انتقال ایدر .

سنت [ع] سیرت حسنه ،
خصوصیه پیغمبر من مفر
موجودات علیه اکل التحیات افندیزک
سیرت قدسیه و معنای اولان افعال
شریفه لریدرکه عامه اهل اسلام عندنده
مرغوب و مرعی الاجراد : (سنت
مؤکده) ، (سنه الله) = حکم السی ،
عادات السویه § ختان : (سنت
دوکونی) .

« آفته بویه عمل سنت ایمنش »
(خاقانی)

و. و. [ع] ایجه دیبا ، نازک
سندس (اطلس . سندس)
= اوقاشدن معمول لباس و سائر شی :
« بونی تحقیق بیل اورشک سروش »
« اولدی حورا کی هم سندس پوش »
(خاقانی)

و. و. [ع] سیرت حسنه معناسنه
سنت اولان بالاده کی (سنت) ک
جمی : (سن سنیه) = حضرت پیغمبر
صلی الله علیه وسلم افندیزک افعال قدسیه
معناده لری .

(ستراش) = نعلبندیماجنی دیمکدرکه
تحریف ایله « صوتراج » دیرلر .

سماق [ع] بعضی محاکمه تکرده
طعامه قاتیلان کشی دایه لرکه
تحریفله (صوماق) دیرلر . (سماق)
= ابروی و مقبول بر نوع طاشدرکه
غایتله قاتی وجلادار اولور .

سمرت [ع] قاره یاغراق ، اسمر .
سمرت لك : (سمرت سیما .
سمرت بدن) .

سمنه [ع] هر که کوسترمک ،
ایشتمد یرمک مقصد یله
زیا کارانه ایشله نیلن فعل و عمل .

و. و. [ع] یوجلهك ، یوکیكك :
سمو (سمو منزلت ، سمو پایه)
عین معناده (علو) دهازیاده قوللانیلیر .

سموحت [ع] « سیاحت » کی
جوانعدك ، الی آجیق
اولنی . اکثریا اوته کی قوللانیلیر .

و. و. [ع] زهرلر ، آغولر .
سموم « سم » ک جمی : (باد
سموم) .

و. و. [ذ] موسم بهارده صو .
سنبیل عاندن پیدا اولان کوزل
قووقولی معروف جیچیک : (فله منک
سنبیل ، قاتمرلی سنبیل) ، (سنبیلی)
= سنبیل رنگنده دیمکدر . اکثریا
کونشیز ، یاغورسز هوایه وصف
اولور : (سنبیل هوا) .

اولنور . (والده سلطان) تعبيرتك
طوغرىنى (والده سلطان) در. كثر
استعمال ايله علامت اضافت اولان
آزادهكى همزه اسقاط اولمشدر .
ديكرلى اسمليه ذكر اولنور. مثلا
(زينب سلطان ، صفيه سلطان) كچي .
(سلطان زاده) = سلطانردن مهند
آراي وجود اولان بكار ، دامادپاشا .
لك اولادلى . جى (سلاطين) :

« قدرتم يوق حالى عرض ايتك سلطانم »
(اصولي)

« نامى اعلا ايدك كسانلدر سلطانلار »

« شان دوليله برابر آرتاراليت شانلار »

سلاطى { [ع] اصطلاحات طيه دندر .
انسانك اللرنده و آياقلرندهكى

بارماقلرك ايتمه ، اوزون كيكلىينه

دينلير . اللرك هر يارمغنده اوچر

(سلاطى) واردور . جى (سلاطيات) .

(سلاطيه) = اشبو كيكلردن اورته دهكى

ايكنجى كيك .

سلم { [ع] زردبان ، مرديون : (سلم

سلم) فيض و رفعت ، سلم ترقى .

سلوك { [ع] يوله كيرمك ، يول

طوقق ، بركر و هه داخل

و آنلرك عادات و افعاى ايله عامل اولقى :

(طريق حق سلوك ، طريق مولويه

سلوك ، طريق كتابته سلوك) .

سم { [ف] آت ، قاطر ، اوكون

كچي حيوانلرك طيرناغى .

سكوت { [ع] ترك كلام ايتك ،
صومق . صومعه :

(مقامنه كوره سكوت لك بليخ جوابدن

دها معيندار ، دها مؤثردر) ،

(سكوتي) = صومعه يى اعتياد

و التزام ايدن :

سكون { [ع] حر كتنن فارغ
اولقى ، قيلمدا ناماق ،

طورمق ، اصل تركيهسى (ديگمك) در :

(حال سكون ، سكون هوا) ❧ حر .

كه سرك : (سكون و او ايله) .

« اينال مساعيده قصور ايتكه اولمش »

« وابسته بو عالمده سكوتك حر كتنه »

(لا)

سكوت { [مولده] حر كتنن .
لك ، طورمق : طور .

غون اولقى . بالادهكى (سكوت) لك

يالكنز برنجى معنايله بر در .

(سكوتياب) = سكوت بويلى ، بولان .

سلاف { [ع] شراب ، اصل تركيهسى
(سبى) و (چاغير)

سلافه { در : (سلاف صاف ،
سلافه عشق) .

سلاله { [ع] ذريت ، نسل ، تركيه
(دول ، دوش) در :

(سلاله طاهره ، سلاله پيغمبرى) .

سلطان { [ع] پادشاه ، حكمدار ،
ختكار : (سلطان جهان)

حضرت پادشاهك والده و كرميه

محترمه ليله همشيره لرينه ده اطلاق

سَهْوُطٌ { [ع] مادهٔ ویا معنی
دوشمک : (اجرام
منوره‌نک سقوطی ، سقوط اوراق ،
« دلی یانی » نك موقع اقتداردن سقوطی)
« گاه بر حرف ستوطیله ایدر ناصری نار »
« گاه بر نقطه قصوریله کوزی کورایلر »
(فضولی)

سُقُوفٌ { [ع] طباوان ، دام
معنانه اولان (سُقُوف) ن
جی . اوماده‌ده باقی : (سقوف
بیوت)

سُكَارِیُّ { [ع] سرخوشی معنانه
اولان (سُكَارِیُّ) جی .
و طه [ع] اوطورائلر اوطوریجی
سُكَّانٌ { معنانه اولان (سَاكِنٌ) ن

جی : (سَكَّانٌ قریه ، سَكَّانٌ بلده) §
دومن : (سَكَّانٌ سفینه) یومضاده
مفرد در و نادراً استعمال اولنشد :
« سَكَّانٌ حرم نیلر ایمنی قبله نای »
(سیدوهی)

سُكَّرٌ { [ع] شکر . (سُكَّرِیُّ) =
سُكَّرٌ شکر دن اعمال اولن طاقی .
و سَكَّیٌّ { [ع] اوطوره جق محل ،
سَكَّیٌّ خاتمه ، قوناق . دیگر
لفظه اتصالی تقدیرنده سوکنده کی (ی)
الفه قلب اولنور : (سکنای خراب ،
سکنای کبیر) کبی § ساکن اوله ،
اوطورمه : (قابل سکنی برکوشک
بولنمدی) .

سُفَلَا { [ع] آشانی معنانه اولان
(سُفَلَا) ن مؤنثی :
(جهت سفلا) .

سُفَلَاءٌ { [ع] خوار ، حقیر ، آچاق
معنانه اولان (سُفَلَا) ن
جی : (سفلائی بلده) .

سُفْلَى { [ع] اعتبار سز . آشانی .
بایانی : پژمرده . پس
قیافتی . (سُفْلَى) = بیایلیک ،
پژمرده لک ، خرابتیلیک . (سُفْلَى)
= دنیایه متعلق بایانی ، عادی امور
و خصوصات دیمکدر . (خدمات
سفلی) = چوپچلیک ، سوپورتیجیلیک
کبی شیر .

سُفْنٌ { [ع] کبیر . « سُفْنَه » نك
جی . جمع دیگر ی اولان
اولان (سُفَانٌ) زباده قولالاندیر .

سُفُوفٌ { [ع] اصطلاح طبیده
توزحالنده اولان علاج :
(ترتیب سفوف)

سُفْهَاءٌ { [ع] « سفیه » ن جی ،
اوماده به باقی :
« حقمده نه دیر لسه او گونه سفهانك »
« آثار طبیعتارینه حکیم نظر ایلر »
(نفی)

سُقَاطَه { [ع] دوکوتی ، دوشوب
دوکیکن شی : (سقاطه
سباط ، سقاطه خوار)

و سَطُور { [ع] سَطَر } ٲ جی .
 سَطُور { مفردینه باقی : (سَطُور
 مستقیمه) :

« صنف چکه نه دم سَطُور خطك »
 « ای صفدر رزمگاه معنی »
 (نفی)

و سَعَال { [ع] اوکسوروك } فارسیده
 (سَفَه) دیدلیر . (سَعَالِ
 دیکی) = اصطلاح طیده بوغمچه
 اوکسوروكی دیکدر :

و سَعْدَاء { [ع] سعادتله متصف ،
 سعادتلی دیک اولان
 (سعید) ٲ جی : (سعادی امت ،
 حذیقه السعدا) .

و سَفَه { [ف] دلنش : (دُرُسَه)
 سَفَه = دلنش ، دلیکلی ایچی .
 (ناسَفَه) = دلنمیش ، دلیکلسز .
 (سَفَه گوش) = قولانغی دلنش ،
 کنایه عارف ، واقف معناسنده
 قوللانیلیر .

و سَفَرَاء { [ع] ایلچیلر ، (سَفَر) ٲ
 سَفَرَاء { جعیدر : (سفرای دول ،
 سفرای اجنبیه) .

و سَفَر { [ع] اوزرنده يك ییلان
 سَفَر { یایی ویاخود اوستی دوز ،
 مدور دوت آیاقلی شی که تحریف ایله
 (صوفره) دیرلر : (سفره ضیافت ،
 سفره سور ، آداب سفره) .

و سُرُوج { [ع] اگر معناسنه اولان
 سُرُوج { (سُرُج) ٲ جی .

و سُرُود { [ف] تفتی : نغمه ابرلامه ،
 سُرُود { اوتیه : (سرود حزین ،
 سرود مؤثر) :
 « سرود مرده ایله آسمان طربخانه »
 (نفی)

و سُرُوز { [ع] سونج ، سونجه .
 سُرُوز { (دارالسور) = سونج
 آوی ، سونجلی عمل :

« نشاط خاطر عام انکده در ساق »
 « بوغملری ینه برجادر سرورایده جك »
 (نائی قديم)

و سُرُوش { [ف] ملك || خصوصیه
 سُرُوش { واسطه وحی اولان
 حضرت « جبرائیل » علیه السلام .
 (سُرُوشه) ده عین معنایه لغتدر .
 جی (سُرُوشان) = ملکر .

و سُسْت { [ف] کیوشك ، سولوك ،
 سُسْت { یاواشی ، تپیل . (سستی)
 = کیوشكك ، تنبلك :

« تمکینی بلای محبتده قلمه سست »
 « نادوست طمن ایدوب دیمیه بی وفاشی »
 (فضولی)

« اولورمی چُست خرسست تازیانه ایله »
 (نیلی)

و سَطُوح { [ع] سَطَح } ٲ جی .
 سَطُوح { اوزایه باقی : (سطوح
 متویه) .

وہ **سُرْعَت** { [ع] چابوقلق، آزووندہ
چوق حرکت ایشک :

(سرعت سیر ، سرعت ابتدائیہ ،

سرعت وسطیہ) ، (سرعت انتقال)

= چابوق ادراک ایتک ، همان آکلامق .

(سرعت افعال) = درحال طارلق ،

چابوق کوچنمک .

» سرعت سیردن اظہر در کہ رخس ہمت »

» ہم عنان سابقون اولوق تمناسندہ در

(معلم ناجی)

وہ **سُرمہ** { [ف] کوزہ چھکیلن
معروف سیاہ توز ، دارو .

(سُرمہ دان) = ایجنہ سرمہ قونیلان

ظرف ، قاب . « چکمک » مادہ سیلہ

استعمال اولتور . (سُرمہ کش) =

بوترکیب ہم فاعل ، ہم مفعول مقامندہ

یعنی سرمہ چکیچی ، سرمہ چکمش

معناسندہ قوللائیلیر :

سر « اول ایکی دیدہ بی سرمہ سیاہ »

» دائم اولمشدی نظرکاہ الہ »

(خاقانی)

وہ **سُرنای** { [ذ] « سُورنا » مخفی ،
تخریف ایلہ معروف

» زورنا « در . (سُرنزن) = زورنا

چالان . (سُورنا) ویا (سُورنای)

» سُور « ایلہ « نائی » دن سرکیدر .

اکثریا دوکون جمعیتلرندہ چائشی بویلہ

تسمیہ سنہ سبب اولشدور : (سُورنادہ

پیشرو اولاز نہ چیقارسہ بختہ —

مثل مشہور) .

» زعنجه سخنور زمانہ »

» سجادہ نشین قہوہ خانہ »

(شیخ غالب)

وہ **سُخونت** { [ع] صیجاقلق ، قیرغینلق .
اکثریا مادیا تہدہ قوللائیلیر :

(سُخونت حمام ، سُخونت تابه)

وہ **سُداسی** { [ع] آلتی حرقی ، آلتیلی .

وہ **سُدس** { [ع] آلتی جزءدہ بری ،
آلتیدہ بر : (سدس

حصہ بہ متصرف)

وہ **سُدہ** { [ع] قابو ، قابو اشبکی :
(سُدہ سنہ) § بعض

اعضایہ عارض اولان طوفونلق علای ،

اعصابک عطالتی :

وہ **سُرادق** { [ع] فارسی (سُراپردہ) نک
(معربی جمی (سُرادقات)

اومادہ بہ مراجعت ایتلی .

وہ **سُراغ** { [ذ] اثر ، نشانہ ، ایزہ .
(ترکیبسی (سُوراغ) .

وہ **سُراق** { [ع] « سُارق » کجی ،
(خرسزلو : (حبس سُراق) .

وہ **سُرخ** { [ف] قیرمزی : (جامہ
سُرخ ، سُرخ ، سُرخ مرکب) ،

(سُرخ) = قیرمزی بلق . قیرللق :

(سُرخ حجاب) .

وہ **سُرخاب** { [و] آنعید دینلین
(اورکہ مشابہ قیرمزی

رنکلی حیوان § قیرمزی شراب § قان .

فصیح ، بلیغ دیمکدره . (سُخْن آرایی)
= سوزه زینت ویریمچیلک .

سُخْن پَرْدَازُ { [ف] سوز دوزنجی .
سُخْن پَرْدَازُ { سوز دوزن . فضا .
حتله ایراد کلام ایدن . (سُخْن پَرْدَازِی)
= سوز دوزیمچیلک .

سُخْن دَان { [ف] سوز بیلن . نصاحتله
سُخْن دَان { سوز سوبله یین . (سُخْن دَانِی)
= سُخْن دَانَلِی :

« حضرت نابی استاده نظیره دیمکه »
« ثابت آساحلیک هر دسُخْن دَانِی می وار »
(ثابت)

سُخْن اَرَان { [ف] فصیح ، بلیغ ،
اهل نصاحت .
سُخْن سَبِج { [ف] سوز طاریجی .
سُخْن سَبِج { واقفانه سوز سوبله یین .
جی (سُخْن سَبْجَان)

سُخْن شِنَاس { [ف] مزایای کلامه
سُخْن شِنَاس { واقف سوز آستلار ،
اهل فصاحت آدم . (سُخْن فَهْم) ده
بومعناده قوللانیلیر .

سُخْن گَو { [ف] سوز سوبله ییمی ،
سُخْن گَو { سوز سوبله ییزه طلاقت
صاحبی :

« انکاره کیملک جرأتی وارایسه دیسونلر »
« یاران سُخْن فَهْم ، سُخْن گَو یه صالدر »
(نفی)

سُخْن کُور { [ف] فصاحتله سوز
سُخْن کُور { سوبله یین . فصیح .
(سُخْن کُورِی) = کوزل سوز سوبله ییمچیلک :

(وضع ستوده ، طور ستوده ، ذات
ستوده صفات) .

« ویرمش یزه رازدان ادوار »
« بر پادشه ستوده اطوار »
(معلم ناجی)

سُور { [ف] بَنک حیوانی ، رکوبه
سُور { صالح هر جنس دواب .
(سُوْر بَان) = بوماللو حیوانلره
باقان ، ساییس .

سُوْن { [ف] دیرک : (ستون
سُوْن { اصنع ، ستون سنگین)
صنعت طباعت اصطلاحنده بر غتره
صحیفه سَنک عموداً منقسم اولدییی ایک
اوچ ویادها زیاده بولوکلردن هر بری
دیمکدر : (غتره ستونی . ایکنجی
صحیفه نك برنجی ستونی ، اوچ ستونلق
برمقاله) .

سُجُود { [ع] سجده ایتمه ، نمازده
سُجُود { باشی یره قویمه : (رکوع
وسجودک ارکان و آدابنه رعایت لازمدر) .

سُخْرَه { [ع] مسخره لقله خلق
سُخْرَه { اکلندیرن آدم ، قشمر :
« کیسه عمر و کلامن باشنه »
« سُخْرَه شیخ وشابدر پیکم »
(نفی)

سُخْن ، سُخْن { [ف] کلام ، سوز .
سُخْن ، سُخْن { فتح سین ایله
تلفظی جائزدر .

سُخْن آرا { [ف] سوزه سوس
سُخْن آرا { ویریمچی ، سوزی یزه یین :

« نور سیه اوله پاره پاره »
 « اتم بن او زلفه استعاره »
 (شیخ غالب)

« بر سیه پوش فقیر ایردی آسما »
 « دیدی بر تحفه کتوردم که سگا »
 (خاقانی)

﴿ سُ ﴾

و ۰ { [ع] یول دیمک اولان (سبیل) ک
 سبیل اچی : (هادی سبیل) .

و ۰ { [ع] ذات احل واعلاسی
 سبوح هر زمان و مکانه هر لسان
 ایله بشون انسانلر طرفدن تسبیح
 و تقدیس اولنان جناب الله : [برسبوح
 قدوس سگ که تسبیح ایچون هزاران
 هزار — تضرعات — سنان پاشا] .
 و ۰ { [و] بیوک ، ابری
 سترک اقولی ، شامتی س غضبی ،
 حدتلی ، طارغین .

و ۰ { [ع] پرده ، اورتو :
 ستره (ستره حضراء ، ستره
 بیضاء) س اوسته کیلن ارکک لباسی که
 فتح سین ایله زیانزد در . اشبو (ستره)
 و (ستر ، ستر) الفاظ عربیه سی
 موجود و معناه دخی مقارنتی آشکار
 ایکن (ستره) لفظنک قرآنزجه
 (سورتو) دن محرف اولدیشه دائر
 « لهجه عثمانی » ده سرد ایدلش اولان
 مطالعه شایان قبول کوردهلش .

و ۰ { [ق] مدح و ثنا اولنان ،
 سوده) محمود و معنایسته در :

و ۰ { [ع] یدی حرفلی ایدیزی ،
 سبایی ایدیلی .

و ۰ { [ع] هر درلو نقائصدن بری
 سبحان و مثره اولان جناب الله .

و ۰ { [ع] جناب حق تقدیس
 سبحان الله و تزیه ایدرم معنایسته

ترکیبدره . (تسبیح) معنایسته تضمن
 ایدرم . لایمزه بوندن ماعدا استغراب
 و استعظام و موقنیده ایراد اولنور .
 (جمله) کبی (سبحانه) ده (سبحان الله)
 دیمکدر .

و ۰ { [ع] جناب الله منسوب ،
 سبحانی متعلق : (کرم سبحانی ،
 الطاف سبحانی) .

« دل که آینه سبحانیدر »
 « لوحه حله خاقانیدر »
 (معلم ناجی)

و ۰ { [ع] الله چکیلن تسبیح ،
 سبحه طوقوز دانه دیزلی
 شی . (سبه گرد ، سبه گردان) =
 تسبیح دور ایدیمی ، ایدن . (سبه کش)
 = تسبیح چکن .

و ۰ { [ع] یدی جزء ده بری ،
 سبع یدی ده بره سکون (با)
 ایله ده لغتدر : (حاصلات صافی نه سبی) .

« ایلز هر کعبه حسنه و غبت نائی »
 « قدر عاشق دلبر سیمین برندن بلیدر »
 (نائی قدیم)

{ [ع] القباى عثمانیه اون
 سین } بشجی حرفك اسمیدر .

اجود حسابنده التمش عددینه اشارتدیر :
 (سین مهمله ، فصل السین) .

{ [ع] حضرت (موسی)
 سیداء } علیه السلامه تجلی الهی

واقع اولان طاغك اسمیدر كه آسیا ایله
 آفریقا قطعه لرنك ملتصق اولدینی محل
 جوارنده کاشندر : (طور سینا) ،

(سینا) یه بدل (طور سپین) صورتنده
 استعمالی ده جا نذر در .

{ [ف] حكوکس . عریسی
 سینده } (صدر) : (سینده باور ،

سینه صاف ، سینده سیمین) ، قلب ،
 درون ، ایچ معناسنده ده قوللایلیر :

(سینده پرکینه ، سینده حرصنده کی) ،
 (سینده زن) = حكوکس اورجی ،

کوکسی دوکوب ماتم ایدن . (سینده سوز)
 کوکس یاقیجی ، یورك یاقان ، انسانی
 مکدر و مضطرب ایدن .

{ [ف] اصلی « سینى » در كه چینه
 سینى } منسوب و متعلق دیمکدر .

ذاتاً چیدن کلن سفره طبه‌سی ،
 کنار سز بوو اراق بیوک تپسی : (یاقر
 سینى ، پرچ سینى ، میدانی سینى) .

{ [ف] قاره ، (سیاه) ك
 سیمه } (محفی . اورایه ده مراجعت اتملی :

سیمى } [ع] باخصوص ، على الخصوص
 (خصوصاً مقامنده بعضاً استعمال

اولنور . (ولاسیا ، لاسیا) طرزنده ده
 قوللایلیر .

{ [ف] ژیهه ، جیوه . معربى
 سیماب } (زیق) در . اصل

ترکیده (سندنك) دینلیدیكنی « برهان »
 روایت ایدیور :

« آینه سینه بحر سیماب »

« عندکهر اولش آنده کرداب »

(شیخ غالب)

{ [ف] صیرمه چکن
 سینکش } صیرمه کار . غلط اوله رق

(صیرمه کش) صورتنده تلفظ ایدر لر .

(سیمکشخانه) = استانبولده بایزید
 جوارنده صیرمه چکدکلری محل .

{ [ف] عنقا ، زمرده عنقا
 سمرغ } دینلن موهوم قوش .

{ [ع] کیمیا واسطه سیله
 سنیاء } و اعمال حیل ایله صنایع

غریبه احراستدن عبارت معرفت مخصوص
 صیه اطلاق اولنور که اساسی و همیات

و جو بایده کی حکایاتك کافه‌سی خرافاتدر .

{ [ف] بتون کوموش ،
 سیمین } کوموشدن دیمکدر :

(سیمین بدن) و (سیمین بر) =

کوموش وجودلی (سیمین فواره) =
 قر ، آی .

سیرت { [ع] انسانك ماده طوتدینی
سیرت { یول ، كیدش ، اخلاق ،
طوره ، حرکت : (سیرت طریفه ، سیرت
حسنه ، سیرت مذمومه) :

« سالك راه خدا ذات رفای سیرتی »
« مالك نور هدی مرآت پاك صورتی »
سیرل { [ف] جوشقون آقان یاغمور ،
سیرل { قار صوی ، (سیلاب ،
سیلابه) ده دینیر . فی الاصل (سیرل)
عربی وفتح سین ایله در . فارسیده هم
فتح هم کسر سین ایله تلفظ واستعمال
اولمشدر . لسانغده برنجیسی عاوارتمده
تحریفله (سِل) طرزنده ، ایکنجی
واوچنجیسی نظم ونثرده کسر سین ایله
قوللاتیلیر .

سیرلی { [ف] طوقات ، شامار :
سیرلی { (سیرلی خدایی ، سیرلی حق) ،
(سیرلی خوار ، سیرلی خور) = طوقات
بین .

سیم { [ف] کوموش : (سیم وزر)
سیم { = کوموش و آلتون :
« ایکی ابرورلینك آره سی هم »
« سیم خالص حکمی ایدی هر دم »
(خاقانی)

سیما { [ع] یوزه ، چهره ، چهره نك
سیما { طرز مخصوصی (لطافت
سیما ، بد سیما) :

« بگزه یوری دامنكدن نور اومان سیما ره »
« چهره ناجیه عطفایت نظره امانكی »
(معلم ناجی)

قولاق ، بیوك نوع وشق كه دریندن
كورك یاییلیر ، تلکی به شنبه بر جواتدر .

(سیاه بخت ، سیاه روز) = طالعی

قاره ، بختسز (سیاه قام) = قاره

رنكلی (سیاه پوش) = قاره لباسلی ،

ماتم زده || فارسیده سرهنك ، چاوش

(سیاه دانه) = چوره ك اوق (سیاهكار)

= كناهل ، صوجل (سیاهی) =

قاره لك || آفریقا زنجیرلندن هر بری .

سیرب { [ف] الما : (سیرب زغندان)
سیرب { عربیسی (تقاش) .

سیخ { [ف] دمیر شیشی : (سیخ
سیخ { (كباب) ، (سیخ آفرنج)

= فرنك شیشی .

سیرت { [ع] « سیرت » ك جسی ،
سیرت { روش ، اخلاق ، اطوار ،

مشرب کبی انسانك احوال معنویه و عادات

ظاهره سی : (سیرتجی ، سیر و پسی) .

« آفرین ای سیر نویس حبیب »

« اهل ایمانی ایلدك تطیب »

(معلم ناجی)

سیر { [ف] طوق ، طبع و عیش ،
سیر { قاعش : (دسیر) .

سیراب { [ف] صویه قاعش ،
سیراب { صویه طبع و عیش || تازه ،

طراوتلی : (سنبل سیراب ، گل سیراب) :

« اولیان مایه فیض از لیدن سیراب »

« آب خضری ینه خضر اولده هر بر بوله مازه »

(فوجه راغب)

« ماسوا شایه‌سندن دلی تطهیره چالش »
(لا) واقف و پوئتیقه ایله اشتغال ایدن ذات :
(سیاسی مشهور) .

سیاق { [ع] ایلی قاقه ، سورمه ؛
طریق ، طرز کی معناری
تضمن ایدر . بو مناسبته سوق کلام ،
سوزلرک کلیشی معناسنده قوللانیلمشدر :
(سیاق و سیاق) = عبارته کلیشی

یعنی اولیله آخرنده کی کلامدن حاصل
اولان معنی || مع مافیة بالاده کوستریلن
معنارده ده قوللانیلیر . مثلاً (برسیاقده
کیدییور ، برسیاقده طورییور) دینلیر که
بر یولده کیدیور ، بر طرزده طورییور
دیمکدر . (سیاقلامه) تعبیر قدیمی ده
موجود در که بر صورت ، بر طرزده
افراغ اتمک معناسنی افاده ایدر .

سیاقت { [ع] بر نسنه یی آردندن
ایلی سوردک ، ایلی
قاقی و اوائله خزیننه نک دفاتر و
سنداتی یازمق ایچون اختراع واستعمال
ایدلش بر نوع چنکلی و چارپوق نقطه سز
یازینک اسمی . (خط سیاق) زمانده
متروکدر و ییلن بازانده قلامش کیدر .
(سیاق و اوی) = قاتیور دیمکدر .

سیان { [ع] بر برندن فرقت ،
سیان (تمامیله مساوی ایکی شی .
بوئنیه در ، مفردی (سی) در که لسا .
نمژده اصلاً قوللایلماز .

سیاه { [ف] قاره ، « بیاض » ک
« ضدی : (بحر سیاه) =
قاره دکنیز (سیاهگوش) = قاره

« ماسواء الله نظر قیلندی هم »
« هیچ عیننده دکلدی عالم »
(خاقانی)

سیوار { [ع] بیله زیک ، زینت
حلقه سی : (سوار سیمین) .

سیهم { [ع] اوق معناسه اولان
(سَهْم) ک جی : (سهام
قضا) = شاعر مشهور « نفی » ک
مجویاتی حاوی مجموعه سنه و پردیکی
عنوان .

سیا { ایتلیانجه دن [مراکب
بحریه صغیره یی کوره کلری
ترسنه آلدرق کری یوروتک : (سیا
سندال) .

سیادت { [ع] سیدک ، اولوق .

سیاست { [ع] امور عامه یی ، مصالح
دولتی انتظام و آسایش
ایله جریان ایتدیرمک صورتیله اولان
حاکمک و مجرمین حقارنده نظاماً ترتب
ایدن مجازاتک اجراسی . (سیاستگاه)
= محل جزا .

سیاسی { [ع] سیاسته ، امور
دولیه یه منسوب و متعلق :
(امر سیاسی ، امور سیاسی) ،
(سیاسیات) = مصالح دولته و پوئتیقه یه
متعلق خصوصیات دیمکدر و امور دولیه یه

سِ سَلَك ، يول : (سَلَك عَمَكِرِ ، سَلَك بَوَابَان) .
 « آرایش سَلَك کبار حاجترس شهرتشار »
 « ذَاتِیْه ایلر داعیان اظهار شوق وافتخار »
 سِلْم { [ع] صلح ، باریشیق دیمکدر :
 سِلْم (سِلْم و حرب) فتح سین ایلده لغتدر .
 سِمَات { [ع] نشان ، علامت ، داغ معناسنه اولان (سِمَه)
 نك جمی . مفردی قوللانیلماز . اشبو لفظ اکثریا وصف ترکیبی طرزنده قوللانیلیر : (ملکسات ، مکارسمات)
 سِمَاط { [ع] فی الاصل صیره ، دیزی معناسنه در . مثلا (سِماط الطَّعام) = سفرهیه دیزلش اطعمه دیمکدر سِ لسانجهده سفره معنا .
 سندهده قوللانیلیر : (ترتیب سِماط ، سِماط امیرانه) .
 سِمَاك { [ع] ایکی پارلاق کوبکدرکه برینه « سِمَاك اعزل » دیکرینه « سِمَاك رامج » دینیلیر .
 سِمَسَار { [ع] صایغی ایلله آلیجی پیننده توسط آیدن آدم ، تِجَار آراسنده آلم صایم میانجیسی .
 « دَلال » باشقهدر .
 « تقدیر ایدمه من قیمت عقد درنظم »
 « اندیشه که سِمار کلام فصحاءدر » (نفی)
 سِن { [ع] یاش : (سِن طَبِیعی) ، سِن (سِنَا) = یاشجه : (سِنَا

بندن بیوکدر) دیش . جمی (اَسَنَه ، اُسَن) جمع دیکری اولان (اَسَنان) هرایکی معنا ایچون قوللانیلیر .
 سِنَان { [ع] مزارق ، سونگو : (تیغ و سنان ، سنان پاشا) .
 سِنَنَه { [ایتالیانجهدن] کیلرک دپ آباری ، صو بیریکن یری .
 سِنَجَاب { [ف] قیرقام ، دریسندن کورک یاپیلان حیوان معروف . (سنجابی) = او حیوانک رنکنده اولان .
 سِنْدِیق { [فرانسزجهدن] Syndie : برهیت و جماعتک کندی افراد و اعضاسی آراسندن انتخاب و توکیل ایتدیکی مخصص سِ تجماردن برینک افلاسی وقوعنده آلاجلیلرینک نصب ایتدکلی وکیل ، سندیقه .
 سِنَمَار { [ف] ملوک قدیمه دن (نَعْمَان اِنْ مَنْدُر) ك « خَوَرَنَق »
 سِنَمَار { [ع] نامیله انشا ایتدیردیکی کوشکی یاپان معمار مشهورك اسمی : (جزای سَنار) .
 سِنُور { [ع] کدی : (سَنُور جَبَل) طاع کدیسی ، بیایاق کدی .
 سِنِن { [ع] ییلار . « سَنه » نك جمی : (سنین سالقه) .
 سِوَاء { [ع] غیر ، ماعدا ، (ماسواء) = مَكُونات ، مخلوقات :

مخففاً عین معنایه لغتند. مثلاً (سَلْحَدَارْ،

سَلْحُورْ) صورتند. قوللانیلیر .

(سَلْحَدَارْ آغا) = اوائله سرقنا

مقامند. سرای هایونك اك بيوك ضابطی

ایدی . سلاحری طوتان دیمکدر .

(سَلْحُورْ) = سلاحری قاریشدیریجی،

سلاحر ایله اوینا یوب اوغراشیجی

دیمکدر که زمان قدیمده برصن سلاحری

عسکره ، خصوصیه اسلحه متوعه

استعمالنده ملکه ومهارت فوق العاده

ایله ممتاز معینه مستخدم افراده اطلاق

اولنوردی ،

{ [ع] زنجیر § بربرینه

سِلْسِلَه } اولاشوب کیدن شیلرک

هیئت مجموعه سی : (سِلْسِلَه جبال)

§ صوی صوب ، عرق ، اوجاق :

(سِلْسِلَه نامه) .

{ [ع] ایچنه قورو اوت ،

سِلْطَه } صامان ، قیتیق ، پاموق

مقوله سی طولیدیرلش دیمکدر که لائزده

تحریر قله (شلته) دینیلیور .

{ [ع] اصطلاح طبعده بدنده

سِلْاهَه } جلد ایله ات آراستنده حاصل

اولان و « اور » دینلن یومرویه اطلاق

اولنور § متاع ، تجارت متاعی §

سولوک . بومضارلی لسانزده معتبر

دکدر .

{ [ع] دیزی، صیره : (سِلْک

سِلْک } (تسبیح ، سِلْک اللال)

{ [ف] فکر، اندیشه، ظن .

سِکَال } (بد سِکال) = کوتوفکرلی .

{ [ف] فکر ایدش ،

سِکَالِش } قورش ، دوشونش :

(سِکَالِش دشمنانه) .

{ [ع] شرکه ایله بال

سِکَنْجَبِین } ویاخود شکر .

{ [ف] دن مرکب

سِکَنْکِین } اکشی شربت .

{ [ع] آغچه اوزرینه ضرب

سِکَه } اولنان قش، تمغا، (آلتون

سِکَه، کوموش سِکَه) تعبیراتی (مسکوکات)

مقامند. قوللانیلیر § مولوی درویشلر-

بِنک کیدکلی کلاه : (سِکَه ملای

روم) § یول ، زقاق : (سِکَه الحدید)

= دیمیر یول .

{ [ف] آغچه ضرب ایدن

سِکَه زَن } استادلردن ، عمله دن

هر بری .

{ [ق] آغچه قالی حک

سِکَه گَن } ایدن ، تمغا قازان

صنعتکارلردن هر بری : (سِکَه گَن باشی)

{ [ع] قنک ، قلیج ،

سِلْاَخ } سونکو ، ییچاق ،

طابانجه مثللوحرب وقتل آلاته اطلاق

اولنور : (استعمال سلاح ، تشهیر

سلاح) جی (اسلحه) ، (سلاحخانه)

= بو مثللو آلات و ادواتک حفظنه

مخصوص اولان محل . (سِلْاَح) =

== سرکه صابجی ، صابان § اکشی
 یوزلو آدم. (سرکه ده ساله) = اون.
 یبلق سرکه دیمک ایسه ده کنایه کین
 وعداوت قدیمه معناسنده قولالایلیر .
 (سرکنگین) = اکشی بال شربی .
 « سرکه » و « انکین » لفظلرندن
 مرکبدر .

{ [ع] قوغیجیلق ایتک ،
 سقاییت } ایدلک ، قوغیلامق ،
 قوغیلامق ، برآدمی دیگر شخصه
 چکشدومک ، کچمک : (سعایت اقربا) .
 سفال ، سفالله { [ف] چاناق کوملک
 سجه چک اوراق . } (مقوله سی § اکین

{ [ف] چاموردن یاپیش
 سفالین } شی ، چاناق جوملک :
 (کوزه سفالین) .
 { [ع] کتاب ، جزء ، خصوص
 سفیر } سیله (تورات شریف) ک
 مرکب بولندیجی اجزادن بهر جزئه
 اطلاق اولنور .

{ [ع] فرومایه ، آلیناق .
 سفله } (سفله پرور) = اومقوله
 اشخاصی التزام واستخدام ایدن .
 { [ع] مکّه مکرمه ده حجاجه
 سقاییت } زمزم توزیی خدمتی ،
 کعبه سقالی .

{ [ع] وقتی ایرمه دن دوشن
 سقط } جوجق ، یاورو .

{ [ع] کیزلی خصوص ، کیزلی
 سیر } شی . (سیرا) = کیزلی اوله رق ،
 کیزلیجه . (افشای سیر) = کیزلی
 ماده بی هرکه سویله مک طوور مقی .
 { [ع] قندیل ، موم ، پانار
 سیرانج } قیل : (سیراج الدین)
 = دینک قندیلی .

{ [ع] معروف عت ،
 سیراجه } بندنه ظهور اشدیکی
 یرک درسی تفسیر ایدن سیرالانیم
 بر یاره درکه طبیده (داه الحنازیر)
 دینلیر .

{ [ع] کچمک ، بولاشمق :
 سیرایت } (قولرلک سیرانی) .
 { [ع] « قیص » کبی کوملک
 سیربال } جی (سیراپیل) .

{ [ف] خلقت ، فطرت ،
 سیرشت } طبیعت ، خوی : (خوب
 سرشت ، نیک سرشت) .

{ [ف] یوغورلش ، خنجر
 سیرشته } کبی یایلمش . (سیرشتن)
 مصدرندن اسم مفعولدر .

{ [ف] « کاف فارسی ایله »
 سیرشک } کوزیاشی | قطره ، طامله .
 { [ع] چالقی ، چانلق §
 سیرقت } خرسزلق : (سرقت نفوذ ،
 سرقت اموال) .

{ [ف] معروف اکشی اوزوم
 سیرکه } صوی : (سیرکه فروش)

سَجَل { [ع] عَمَكه دَفْتَرى ، قِيد-
لَرى حَاوى كُوتُوك :

(سَجَل قَلَمى ، سَجَل اِدَارَه سى) جى
(سَجَلات) .

سَجَن { [ع] عَجَس ، زَنَدان ؛
سَجَن | صَوَجَل ي اِيْمَنه قَوِيُوب
صَاقَلَايَه حَقَلرى عَمَل : (سَجَن اضْطِرَاب ،
سَجَن مَظَلَم) .

سَجَر { [ع] بَرَكِمَسَه دَوَاوَه ،
سَجَر | حِلَه اَيْتَك و باطل نَسَن ي
صَوَرْت حَقَدَه كُوسْتَرْمَك كَه تَرْكَه دَه
(بُوُيُو) و (جَادُوْقى ، بُوُيُوجِلَك)
دِيْزَلِر . (سَجَر يَاز ، سَجَر سَاز) =
بُوُيُو يَايِجى ، بُوُيُوجى (سَجَر يَازى) =

بُوُيُوجِلَك (سَجَر آيِز) = بُوُيُو
قَارِبَشْدِر يِجى ، بُوُيُو كِي تَأْثِير اِيْدِيْجى
(سَجَر حِلَال) = يِت و كَلَام بَدِيْع
آرَه سَنَدَه هَم كَلَمَات سَابَقَه نَك تَحْمَسى
و هَم كَلَمَات لَاحَقَه نَك مَقْدَمَه سى حَكْمَنَدَه

بُولَنَه جَقى بَر لَفْظ و يَا تَرْكِيْب اِيْرَاد اِيْتَكْدَن
عِبَارَت بَر صَنْعَت اَدَبِيَه اِطْلَاق اُولُتُور .

سِدْرَه { [ع] طَرَبَزُون خَرْمَاسى
نُوعْنَدَن بَر آغَاح و آنَك

مَبُوه سى { (سِدْرَه قَالْتَهى) = بَر مَقَام
مَقْدَس سَمَاوى . (سِدْرَه نَشِيْدَان) =

اَوَمَقَام قُدْسِيْدَه يُولْتَان مَلَائِكَه كَرَام :

« سِدْرَه دَن قَدِيْنه اِيْتَكِيَه نَكاه »
« رُوح قُدْسى دِير اِيْدى (طُوبى لَه) »
(خَاقَانى)

بَارِلَاق يَارِلَاق كُورِيْن جَرْمَلر : (سَتَارَه

شَنَاس) = كُوكَب طَانِيَان ، مَنَجَم :

« جِهَان حَشْمَه شَاهَنشَه سَتَارَه حَشْم »
(نَفى)

سَيَان { [ف] ضَبْط اِيْدِيْجى ، آيِجى
(مَعْنَا سَنَه دَر :) دَلِستان)

= كُوكُل آيِجى (كُشُور سَتَان) =

اُولَكَه ضَبْط اِيْدِيْجى ، مَمْلَكَت آيِجى
(جَانِستان) = جَان آيِجى (دَا دِستان)

= اِنْتِقَام آيِجى & اِدَات مَكَان اُولَه رَق
قُولَلَانِيْلِر ، كُكُورْت اِفَادَه اِيْدِر :

(كَلِستان ، لَاله سَتَان ، نِيْستان ، سَنَكِستان)

سَيَانِش { [ف] مَدَح اِيْدِش ، اَوَكُش :
(سَتَايش حَضْرَت پِيْغَمْبِر) .

سِيْتَر { [ع] پَرْدَه ، اَوِرْتُو . جى
(اَسْتَار وِسْتُور) .

سِيْتَن { [ع] آتَمِش : (سَتِيْن سَنَه) ،
(سِتُون) دَه دِيْزَلِر .

سِيْتَه { [ع] آتِي : (سِيْتَه قُور ،
سِيْتَه رُوم سِيْتَه ، جِهَات سِيْتَه) .

سِيْتَر ، سِيْتَرَه { [ف] جَنَك ، غُوغَا :
(سِيْتَرَه كَار) =

غُوغَا جى (سِيْتَرَه جُو) = غُوغَا آرَايَان ،

سِيْجَال { [ع] بِيْوُك ، طُولُو صَو
(قُوغَه سى مَعْنَا سَنَه اُولَان

(سَجَل) ك جى : (اَلْهَرَب سِيْجَال) .

نه جك ، صيفنه جق شي : (قلمه سپری ،
کی سپری) ، (سپر صاعقه) =
بیلدیری جذب ایدن و « پاراوتر »
دینیلن آلت تحفظ . (سپرغم) =
فسلکن دینیلن قوقولی معروف نبات .

سینج { [ذ] مسافر ، قونوق .
(سَرایِ سینج) = دنیا .

سیند { [ذ] اوزرلك تخمی که
« نوتسو » لکده دیرلر ،
آتشه آتینجه چیتیردی ایدر . اشعار
قدیمده جوق ایراد اولمشدر :

« سیند آسا ایدر هرروی آتشا بدن فریاد »
(قوجه راغب)

سینه { [ذ] « سپاه » ك مخفی ،
عسکر ، چری دیمکدر :
« سپه شکاف یگاهه خلیل پاشا کیم »
(نفی)

سپهبد { [ذ] سرعسکر ، باشبوغ .
(معری (اصفهید) .

سپهبدار ، سپهسالار { بونلر
دخی
سرعسکر ، باشبوغ معاسه در :

« بوله بر مرثیه نصرت سپهسالار منصورك »
(نفی)

سپهر { [ذ] سما ، كوك في فلك ،
دور :

سماد { [ذ] آلتی ، صانوع آلتی :
(دادوستاد) .

سماره { [ذ] كوك ، کجهلری
کوکده اوافق اوافق و

سپارش { [ذ] ایصارلامه ، ایصار .
(لایش ، حواله ایتمه :
(سپارش معاشی) = برماؤرک دیگر
محمده بولنان عائله سته یا خود داین
وساثر آدمته ترك و تخصیص ایتدیکی
آیلق . کویا بوتک جسی اولقی اوزده
قوللانیلان (سپارشات) بوس بتون
یا گلشدر . طوغریسی (سپارشر)
دیلدر .

سپاش { [ذ] حمد ، شكر ، ثنا ،
منت معالرینی افاده ایدر :
(سپاس بی قیاس) ، (سپاسدار ،
سپاشگذار) = ثناخوان ، مشکر
دیمکدر .

سپاه { [ذ] عسکر ، چری :
« شاه سکندر افسر ودارا سپاه ایدی »
(باقی)

سپاهسالار { [ذ] سرعسکر ،
عسکر ك اك بيوك
آمری . اکثریا تحقیقه « سپهسالار »
صورتنده قوللانیلیر .

سپاهی { [ذ] « اسم » تخصیص
(ایله تیمارلو سواری
عسکری دیمکدر . یکجی چری دورنده
منتظم سواری اوجانی افرادینه دینیلیر .
دی . جسی (سپاهیان) در .

سپر { [ذ] قالفان دینیلن اسکی
(حرب آلتی في آردینه کیزله

<p>سَيَابُ { [ذ] کثرتله آقان، خصوص- صیله یا غموردن بیریکه رک شدتله آقان صو: (سیلاب) اشک دیده) شیوۀ فارسیه.</p>	<p>سَيَرَانُ { [ع] تماشایغك، كزملك، (سَيَرَانْكَاهُ) = كزملك، تماشایه مخصوص محل .</p>
<p>سَيَلَانُ { [ذ] طاشغون و جوشغون اولان صو . سَيَلَانُ { [ع] آققی: (سَيَلان سَيَلانُ { (دم)، (سَيَلان ابيض) (و سَيَلان مَي) اصطلاحات طبیه دندره سَمَلَه { [ع] دینجیلر . «سائل» ك جمعیدره . فقط مفردی لسا- نغزده اكثریا باشقه معنادره قوللایلیر : (سمله گروه) .</p>	<p>سَيَفُ { [ع] قلیج : (سیف مرصع ، تعلیق سیف) . «تبخ توحید ایدی ابروی رسول «کورینوردی ایکی سیف مسلول (خاقانی) سَمِيلُ { [ع] کثرت و شدتله آقان (صو . جمی (سبول) . «آفت سیل سرشك بی قرارمدن صاقن (فضولی)</p>

﴿ س ﴾

<p>عنهما . (سَبَطَيْنِ مَكْرَمَيْنِ) و (سَبْطَانِ) ده دینیلیر : «جَدَّ سَبْطَيْنِ وَنَبِيَّ الثَّقَلَيْنِ» (خاقانی)</p>	<p>سَبَاعُ { [ع] «سبع» ك جمی ، یورتچی حیوانلر، جاناورلر . سَبَاقُ { [ع] برینك ایلریسته كچمك، برینه تقدم ایغك § عبا- ده نك ایلریسی، اوست طرفی: (سباق کلام) .</p>
<p>سَبَاقُ { [ذ] ایصهارلامق معناسنه اولان (سَبَاقِدَن) مصدرندن صیغه امردر . امثال کی لسا نغزده وصف ترهکیبی طرزنده قوللایلیر : (جانسپارانِه) ضم و کسر سین ایله تلفظی جائزدر .</p>	<p>سَبَطُ { [ع] (حفید) کی طورون دیغکدر : (سبط نبی) ، (سَبَطَيْنِ) = حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندیغك ایکی طورونلری حضرت (حسن و حسین) رضی الله</p>

سید { [ع] اولو ، بر قومك اولو .
 سید سی ، بیسوی ، افندیسی :
 (سید اید) § حضرت پیغمبرك سلاله
 طاهره سندن اولان ذات . (سیدان)
 = حضرت حسن وحسین رضی الله عنهما .
 « سید » ك جمی (ساده) كلیر ،
 لكن لسانغزده اصلا قوللائیلماز .
 جمع الجمی اولان (سادات) قوللائیلیر :
 « ای خاتمه ناقص بیان باشلا دعای سیده »
 « ایت سنده صرف افتدار طورمه شای سیده »
 سیر { [ع] یورومك : (سیرعادی)
 سیر = قوشمه یه رق ، یاواشی
 یاواشی یورومه (سیر سریع) = بحاله
 ایله ، چاقی چاقی یورومه § کزمه ،
 کزومه : (سیره چیقق) = کزمه چك ،
 کزینه چك بره کیتمك § تماش ، باقیله .
 جق اكلنجیه . (چیقق ، ایتمك ،
 ایله مك) ماده لر یله قوللائیلیر . (سیر
 فی المنام ، سیر فی النوم) = اصطلاحات
 طبیه دندر . او یومقده ایکن دوشكدن
 قالفوب یورودكدن ، كزندكدن صوگره
 یشه یا ناغه یا تمق کبی حالت غریبه یه
 اطلاق اولنور . بحاله كرفتار اولانلر
 او یاندقدن صوگره سؤال ایدله حرکات
 واقعه لرندن اصلا خبر ویره منلر :
 « سرعت سیرندن اظهار در که رخس همتم »
 « هم عنان سابقون اولوق تناسنده در »
 (معلم ناخی)

سجی { [ق] طوغری . ماد باند
 سجی استعمالی غالبدر : (قد
 سبی ، سرو سبی) .
 سیاح { [ع] مملکندن مملکته
 طولا شوب کزن ، جوق
 سیاحت ایدن . جمی (سیاحین) .
 « سیاح بی قرارك اولور آشناسی جوق »
 (یحیی)
 سیاحت { [ع] مملکندن مملکته
 طولا شوب کزmk .
 اصلی کمر سین ایله در : (سیاحت
 بحریه ، سیاحت بریه) .
 سیار { [ع] یوروچی ، کزیمی :
 سیار (غبار سیار . سیار پوسته چی) .
 سیاره { [ع] ثابت ومستقر اولمایان ،
 یورون کوكب . جمی
 سیارات) § فافله . کاروان معنا .
 سنده الیوم لسانغزده قوللائیلماز .
 سیال { [ع] آقچی ، صوکی آقان :
 (جسم سیال ، آتش سیال) .
 سیاله { [ع] آقچی ماده ، آقوب
 کیدن شی : (سیاله برقیه)
 = الکتریک قوتی . جمی (سیالات) .
 سی { [ع] فنا ، کوتو : (خلق
 سی ، سی ، اخلاق سیئه) .
 سیه { [ع] کوتو ، فنا ایش :
 (صوچ . جمی (سیئات) :
 « سیئات انسانه نفس کتیریندن کلور »
 (دیاربکری سعید پاشا)

سهره { [ع] کچه لری اویومه ایوب
سهر { اویایق طور مقی . اویقو .

سزلق : (مبتلای سهر ، علت سهر) ،
(سهران) = اویایق طوران آدم :

« مبتلایان سهر غبطه ایله دیر تاریخ »
« برکجه طالادی اجل اویقوسنه تریاک »

(سروری)

سهل { [ع] قولای ، « آسان »
سهل { کپی : (سهل مجتمع) =

قولای ظن اولندی حالده تقلید و تنظیری
بك مشکل اولان كلام .

« بحر آتش صرصر آهم خروشم کورمه سهل »
(نائی قدیم)

سهل { [ع] اوق { حصه ، خزینه .
دن آلتان ایراد قسطی یا خود

خزینه جلیله نك هر درلو دیون تحویلانی
{ تقسیمی ایراد : (بش سهمده اوچ

سهمه مصرف اولان) جمی (اسهام) :
(اسهام عمومیه) .

سهل { [ف] قورقو . (سهلناك ،
سهل { سهلکین) = قورقولی ،

قورقونج .

سهل { [ع] یا کلش ، یا کلشه :
سهل { (سهو مرتب ، سهو قلم ،

سجده سهو) ، (سهوا) = یا کلشله ،
یا کلشله رق (سهویات) = یا کلشله قلدن .

ایلی کلن شیر .

{ اخلاط اربعه دن بری ، اود {
« أسود » { مؤثی اولور : (حبه
سوداء ، صیغه سوداء) بو معناده
استعمالنده همزه سی ایفا اولنلیدر .

سوداگر { [ف] سودالی ، عاشق
{ تاجر ، بازرگان .

(سوداگری) = عاشق { بازرگانلق .
سوداوی { [ع] مرأق ، قوربتلی

{ اخلاط اربعه دن
سودایه منسوب ، متعلق : (مزاج
سوداوی) .

سوط { [ع] قامچی ، قیرباچ .
{ فارسیسی (تازیانه) .

سوق { [ع] ایلی سورمك ،
ایلی به سورمك ، کوندر .

مك ، کوندرلك : (سوق عسکر ،
سوق قوافل ، سوق اشیا) .

سوغند { [ف] بین . آند : (سوکند
(منافق) .

سوی { [ع] دوز ، هر طرف
{ برابر ، مساوی اولان .

(سویا) = صورت متساویه ده ،
فرقیز ، بردوزی به دیگدر .

سویه { [ع] مساویك ، دوزلك ،
{ برابرک : (علی السویه)

= مساوی ، فرقیز ، هپ بروله رق .
سه { [ف] اوچ ، عربیسی (ثلثه) .

(سه یا) = اوچ آیاقلی
(سه شنه) = صالی کونی . (سه یاه) ده

دینلیر .

= لزومسز ، فائدهسز یازوب کاغدی
قاره لاق ، یازی یی جوعالقی .

« باقه یارب سواد دفترمه »

« آتی یاق آتسه نیم یرمه »

(لا)

سَوَادِ اعْظَمَ { [ع] یوک شهر }
سَوَادِ مَکَرَمَه .

سَوَادِ خَوَانِ { [ذ] یازی او قویه
بیلن ، چیقاره .

سَوَاطِيعَ { [ع] « ساطع » ک جی ،
ظاهر و مرتفع اولان شیلر .

سَوَافِلَ { [ع] « سافل » ک جی .
مردینه یقلی .

سَوَامَ { [ع] « سامة » نک جی .
سَوَامَ { زهرلی حیوانلر : (دفع
مضرات سوام) .

سَوَانِجَ { [ع] « سائجه » نک جمع
دیگری . انسانک قلبندن

طوغان فکرلر : (سوانج مرشدانه) .

سَوَامِ { [ع] « سائمه » نک جی ، باشی
سَوَامِ { بوش اوتلایان حیوانلر .

سَوَدَاءَ { [ع] « هوس » امل ،
آرزو : (سودای خام)

سَوَادِ { [ع] « ساحل » ک جی ،
سَوَادِ { دگر قیلری : (سواحل

بحر سیاه ، روم ایلی سواحل) .
سَوَادِ { [ع] « قارائی » سیاهلق ،

سَوَادِ { قاره لک . (سوادالین ،
سواد عین) = کوز قاره سی ، کنایه

محبوبه و دلبر دیمکدر (تکثیر سواد)

سَنَگِسْتَانِ ، سَنَگِلَاخِ { [ذ] [ف]
طاشی چوق یر ، قایاق .

سَنَگِسْتَانِ { [ذ] طاشدن ، بوس

سَنَگِسْتَانِ { بنون طاش § قاتی ،
پک : (دل سنگین)

سَنَوِیَ { [ع] سنه یه منسوب ، بر
سَنَوِیَ { ییلاق : واردات سنویه .

سَنَهَ { [ع] ییل ، اون ایکی آیدن
سَنَهَ { عبارت اولان زمان : (سنه

عجریه ، سنه شمیه ، سنه میلادیه) .
سَنَیَ { [ع] رفیع ، عالی ، بوجه :

سَنَیَ { (بنی سنی ، سنی الهم)
مؤنثی (سنیه) در : (سنت سنیه ،

اراده سنیه) .
سَوَاءَ { [ع] برابر اولوق ، برابرلک ،

سَوَاءَ { بر حالده ، متساوی بولتی .
جل عربیه ده قوللانیلیر : (سواء البطن

والصدر) .
سَوَابِقَ { [ع] « سائته » نک جی ،

سَوَابِقَ { کچمش اولان حالات ،
وقوعات دیمکدر . حسیات و قبیایته

قوللانیلیر : (سوابق جیله ، فلانک
سوابق) .

سَوَاحِلَ { [ع] « ساحل » ک جی ،
سَوَاحِلَ { دگر قیلری : (سواحل

بحر سیاه ، روم ایلی سواحل) .
سَوَادِ { [ع] « قارائی » سیاهلق ،

سَوَادِ { قاره لک . (سوادالین ،
سواد عین) = کوز قاره سی ، کنایه

محبوبه و دلبر دیمکدر (تکثیر سواد)

«سوزین دیدیکم جوهر علوی ایسه آتی»
 «دوران صدف سمع قبوله گهر ایلر»
 (تقی)

سَمَك { [ع] بالیق «سَمَك» ده دینیر.
 فارسیده (ماهی) دینلیر .

سَمَن { [ع] ازکین باغ } سمیزلک :
 سَمَن { (سمن کاذب) } بو معناده
 فی الاصل کسر سین ایلده در } «یَاسَمَن»
 مخفی ، لطیف قوقولی معروف چیچک .
 «توغه در رغبتمز زلف سمن ساینه»
 (بکلبگی عزت)

سَمَد { [ف] آت، قوله آت، سمد
 خامه } تعبری بک خاییده در.

سَمَدَر { [ذ] صو کر تنکله سی
 سَمَدَر { دینلن بر نوع حیوان .

جسمنک ایکی طرفنده صو افرازا ایدن
 کیسه لری بولان اشبو حیوان قیقلجنلی
 کول اوستنده یوریه جکی طرفلری
 صولابه رق کچدیکندن یاغاز ایش ||
 حرافات قدیقه شرقیه دن آتش ایچنده
 پیدا اولوب آتش ایچنده یاشار بر حیوان
 موهوم . ادبیات ایرانیه و عثمانیه ده
 بک جوق ذکر اولمیشدر :

سَمُوخ { [ع] جوق سماحتی ،
 زیاده جوهر اولان :

سَمُوژ { [ع] در یسندن کورک
 سَمُوژ { پایلان بر نوع معروف
 حیوان ، کورکی مقبولدر . هم حیوانه
 هم کورکه اطلاق اولنور . محاوراتده

تخفیف ایله ، نظمه شده لی و تشدیدسنز
 قوللانیلیر :

کوک یوزی (سَمَوِی) = کوکه
 منسوب ، آسمانه منطبق (سَمَوِیَات) =
 کوکه عائد و منسوب اولان شیلر .

سَمَاجَت { [ع] بد منظرلق ، چر .
 کینلک .

سَمَاحَت { [ع] جوانمردلک ، طبعاً
 صکر مکار ، جوهر مرد
 اولوق . (سماحتی) = الی آجیق
 دیمکدر .

سَمَاع { [ع] ایشته (سَمَاعاً) =
 ایشته صورتیه } طریقت
 مولویه منتسبلرینک آیین مخصوص ایله
 دونشلیرنه اطلاق اولنور : (سَمَاعَن) =
 آیین مذکور ایله دویچی ، دونن
 (سماعخانه) = مولوی تکیه لرته
 درویشلرک آیین اجرا ایده جکلری محل
 مخصوص :

«نه آکلادی بوسماع و بونایدن صوفی»
 (ناثلی)

سَمَانَت { [ع] سمیرمک ، سمیزلک :
 (سمانت غم) .

سَمَت { [ع] طرف ، جهت ، محل :
 سَمَت { (سمت رأس) = آسمانک
 باش اوستنده کورینن طرفی (سمت
 قدم) = سمت رأسه مقابل اولان ،
 کره ارضک اوتله طرفنده کورنمه یین
 بری (سمت معروف) = هرکسک
 بیلدیکی محل .

سَمْع { [ع] قولاق } ایشته :
 سَمْع { (واصل سمع انام اولان) .

سَلْب { [ع] عقلی سلب ایدلش ،
 (مسلوب) مقامنده قوللایله بیلیر :
 (سلب العقل) .

سَلِط { [ع] کوتوسوزلی - فنا
 (خویلی ، اناسی انجیدن
 خاشاری آدم ، مؤثی (سَلِطَه) در .

سَلِيقَه { [ع] انسانک طبیعتنده
 انشای کلام خصوصنده
 حاصل اولان ملکه راسخه : (حسن
 سلیقه) ، (سَلِیق) = سلیقه یه مذوب ،
 متعلق : (لطافت سلیقه ، ادای سلیقی) .

سَلِیل { [ع] یلکی طوغغش چوجق :
 (سلیل میت) = اولو
 طوغغش چوجق .

سَلِیم { [ع] عیوب و آفندن ،
 غل و غشندن ، نقایصدن
 بری اولان یعنی سلامت اوزره بولنان ،
 اکثریا معنویاتده وصف اولهرق
 قوللانیلیر : (ذوق سلیم ، عقل سلیم ،
 طبع سلیم) .

سَم { [ع] زهر ، آغو : (سَم
 (قاتل) = اولدیریمی زهر ،
 (سَم الفار) = سیچان اوقی (سَم -
 السَمک) = اصطلاحات نباتیه دن
 (بالیق اوقی) دینلن برنوع نباتک
 میوه سی .

سَمَاء { [ع] آسمان ، ککوک :
 (سهاوات) = ککوک ،

سَلَجَه { [ع] اصداق بحر یه دن
 « استریده » دینلن قابوقلی
 حیوان .

سَاسَال { [ع] خفیف ، لطیف ،
 طاتی صو (ایکنجیسی
سَلِسَبِیل { جنتنده بر قایناق ،
 یاخود چشمه .

سَلْطَنَت { [ع] بادشاهلق ، حکمدار
 اتق ، دولت : (سلطنت
 سنیه عثمانیه) عظمه ، شوکت ،
 اجلال . دبدبه مقامنده ده قوللانیلیر :
 (نه قدر سلطنتلی) .

سَلَف { [ع] یرینه کچیلن آدم ،
 (مأمور : (خلف و سلف)
 « اسلاف » مقامنده استعمالی اکثریا
 اخیار حقنده واقعدر : (سلف صالحین) .
سَلَمَه { [ع] موجود اولمایان محصولاته
 پدشین و یریلن قیمت ، عرف
 شرعده ثمنک تعجیلنی و مثنن اولان
 مالک تأجیلنی موجب عقد دیمکدر .

سَلَاهَه { [ع] باشده اولان یاریق .
 (جمی (سَلَاهَات) « خیار -
 جق دینلن مرض .

سَلَوٰی { [ع] بال (بی (اسرائیل) ه
 ا ترزیق بیورلش اولان
 بیلدیرجینه مشابه برنوع قوش .

سَلَه { [ع] تخفیف ایله « سَلَه »
 دینلن قوللی سبد ، زنبیل ،
 (سله باغ) = سیدجی ، کوفه جی .

دعادت عبارتند . (دارالسلام) =

جنت ، فردوس (مدینه السلام) =
بغداد شهری .

سَلَامَه { [ع] عیوب و آفاتدن ،
قضا و کدردن بری اوله .

لسامزده (سلامت) صورتده قوللانیلیر .

سَلَامَت { [ع] اکدار و بلایادن
بری اولتی . سالم بولتی :

(یولجیرک محللرینه سلامت وصولری ،
سلامتله کیتدی) .

سَلَب { [ع] محو ایتمک ، کیدرمک
§ قاپوب آلتی ، صیوب

آلتی . برنجی معناده استعمال اولنور :
(سلب حضور ، امنیتی سلب ، سلب

آسایش) .

سَلَب { [ع] برندن قاپیلوب آلتان
سَلَب اشی : (سلب قتل) §

برینک آرقه سندن صویلوب آلتان
اواب ، اشیای سائرده جمی (اسلاب) .

سَلَب { [ع] نقی و اسکار صورتیله
وسلبه متعلق ، منسوب اولان .

سَلَم { [ع] تحریفله « شالقام »
دینیلن شی .

سَل { [ع] کیلن حیوانک درینسی
§ یوزمک ، درینسی یوزمک :

(قربانک سلیخی) § هر شهر عربینک
صوگ کونی : (سلیخ شوال) .

سَلَحَانَه { [ع] حیوانات کیلوب
دریلری یوزیلن محل

خصوص .

لفظنک جمیدر : (حرکات و سکینات) .
مفردی قوللانیلماز .

سَكْنَه { [ع] (ساکن) ک جمیدر .
ا اوطورائلر دیکدر :

(سکنه بلده ، سکنه قریه) .

سَكْوَه سَتْرَو { [ایتالیانجه دن]
سَكْوَه سَتْرَو اموال و املاکی

احکام قانونه توفیقاً جزایتمک .
(سکوہ سترو ایتمک) = تحت حمزه

آلتی .

سَكِينَه { [ع] وقار ، تمکین ،
امنات قلب . (سکینت)

= صورتنده قوللانیلیر .

سَل { [ع] چکوب صیرمق ،
چکیلوب صیرمق : (سل

سیف ، سیفک سل) .

سَلَسَت { [ع] کلامده قولایلق ،
طاتایلق ایله ولطیف

برآهنک ایله اوقوغنی خاصه سی :
(سلاست الفاظ ، سلاست عباره)

سَلَسِل { [ع] « سلسله » نک
جمی ، زنجیرلر ، زنجیر

کبی بربرینه اولاشوب کیدن شیلر §
صویلر .

سَلَاطِن { [ع] « سلطان » نک
جمی ، پادشاهلر :

(سلاطین عظام) .

سَلَام { [ع] عیوب و آفاتدن سالم
و عاری اوله § افراد پیننده

و یریلوب آلتان سلام . بومعاده عرض

حاصل اولان آهنگ قيرقلنى : (سكت
مليح) .

سَكْتَه { [ع] كسياب طورمه ،
طورغونلق ، يوزوقلى :
(ايشنه سكته كلك ، دولابه سكته كلك ،
نجاته سكته ويرمك) . (سكته دار)
== آهنگى يوزوق ، دوزنش . (سكته
قلبيّه ، سكته دماغيه ، سكته رتويه) ==
اصطلاحات طيبه دندرد . § (سكت)
مقامنده دخی قوللانيلير .

سَكْر { [ع] سرخوشلىق : (حال
سكر ، حدسكر) .
(سكر حال) تصويرى غلط قيحدر .
سَكْرَات { [ع] طالفينلق ،
حيرتلىز . (سَكْرَه)
لفظنه ده مراجعت اولنه : (سكرات
موت) .

سَكْرَان { [ع] سرخوش ، ايچكى
ايله كندىنى بيلمهين .
سَكْرَه { [ع] سرخوشلىق ، واقع
اولدىنى شخصه غلبه
ايدن سرخوشلىق . بومعنى اعتباريله
معنوياتده قوللانيلير . (سَكْرَه غرام ،
سَكْرَه سودا) § حيرت ، طالفينلق :
(سَكْرَه الموت ، سَكْرَه موت) .
(سكرت) طرزنده استعمال ده جائزدر .

سَكْنَات { [ع] «سَكْن» يعنى
يرندن قيلمدا عيايوب
طورمق معناسنه اولان (سَكْنَه)

سَقْمُور { [ع] اصلى يونانيدرد .
برنوع كلردركه چول
كرتسكله سى وقوم بالينى ديه معروفدر
§ مكاييب وهدايای محترمه صارمق
ايچون قوللانيلان كرتسكله دريسى كهي
دليك دليك ياپلش برنوع تول .

سَقَى { [ع] صولامق ، صووارمق :
(سقى واروا ، سقى حدائق) .
«ايله من آب حيات لعل جان بخشن دريغ»
«سقى ما اجرينه واقفسه اوشوخ شيوه خو»
(طربرزونى حلى)

سَقِيم { [ع] سقامت ايله متصف
سقيم ، فكر سقيم ، قول سقيم ، افكار
سقيمه § خسته : (شخص سقيم ،
افراد سقيمه) ،
«موزميدراول كه چي وراست دوشه مضموني»
«نيمه معنای درستن بوزه برايم سقيم»
(نقى)

سَكَن { [ذ] كوپك . (سَكَن بَجَه)
= كوپك يا وروسي ، ايت
ايتكى . (سَكَن جان) = ايت جانلى .
سَكْبَان { [ذ] سابقده تفنگلى
عساكر خيفه ، باشى
بوزوق : (سكبان باشى) = يگيچرى
احساندن زما غزه كوره لوا ويا فريق
پايه سنى حائز بر بيوك ضابط ايدى .

سَكْت { [ع] سسى صولوق
آلتسزبن فصل ايتك §
كلام موزونده بر حر كه تك سقوطلندن

واسراف ایله اضاعه وانلاف ایدن
وابله وساده دل اولوب کار وتمتع واخذ
واعطا یوللری بیلمیهرک آلدانان
کیسه دیمکدر .

سَقَاءٌ { [ع] صو طاشیان ، صو
سَقَاءٌ کتیرن : (سقا قریه سی ،
سقا قوشی) .

سَقَامٌ { [ع] خسته لك ، كیفسز لك :
(حال سقام ، دوجا سقام)
سَقَامَتٌ { [ع] خسته لك دكل
بوزوقلق ، اویفونیز .

لق ، دوزکون اولماق معناسنده
استعمال معروفدر : (سقامت رأی ،
سقامت کلام ، سقامت عباره) .

سَقَرٌ { [ع] جهنم ، طامو ،
(سقر مقر) .

سَقَطٌ { [ع] حال اصلیبی بوزولش ،
جسائی پر عارضه یه اوغرا-
مش اولان : (سقط ال ، آیاقی سقط ،
قولی سقط ، سقط آدم) بی کلامده
خطا ، بوزوقلق : (عباراتی سقط ،
افاداتی سقط) .

سَقَطَاتٌ { [ع] کلامده خطا ،
بوزوقلق معناسنه اولان
(سَقَطَه) نك جمی . مفردی قوللا .
نیلماز : (غلطات وسقطات) .

سَقْفٌ { [ع] طاووان ، طام : (سقف
یت ، سقف منقش) .

سَقَمٌ { [ع] « سقام » کی خسته لك
دیمکدر . بوزیاده قوللا .
نیلیر : (الم سقم) .

سَفَرَجَلٌ { [ع] آبوا . جمی
(سَفَرَج) .

سَفْسَطَهٌ { [ع] ظاهرده صادق
وحقیقته کاذب اولان
قیاس ، طوغری کی کوزندیکی حالده
نتیجه سی سقیم اولان اقوال ، صاچه :
(سفسطه پرداز) = بو یولده سوز
سویله ین .

« بیک سفسطه بر مصرع برجسته یه دکنز »
(عونی)

سَفَكٌ { [ع] دوکوب آقیتقی :
(سَفَكِ دماء سَفَكِ دموع ،
سَفَكِ دَم) .

سَفِيدٌ { [ف] « سَید » کی بیاض ،
آق : (بحر سفید ، ریش
سفید ، سفید و سیاه) .

سَفِيرٌ { [ع] ایلچی : (سمیر کیر) =
بیوک ایلچی .

سَفِيلٌ { [ع] مولد [حال سفالنده
بولسان ، دوشکون .

تصرفات عثمانیه دن اولان بولفظک
طوغریسی (سافل) دره فقط استعمال
اوقدو تصمیتشددر که تصحیحی غیر قابلدر .

سَفِينَةٌ { [ع] کی : (سفینه نوح ،
سفینه حریبه ، سفینه -
الشرما) .

سَقْفَةٌ { [ع] سقامت ایله متصف
اولان ، مسرف . اصطلاح
قهده مالی پیهوده صرف وتبذیر

سَفَاكُ: { [ع] زیادہ سہک ایدینجی :
(شحاک سفاک) . }

سَفَالَتُ: { [ع] یوقسولق سنیله
دوشکونلک، حقیرلک :
(حال سفالت) . }

سَفَاهَتُ: { [ع] عقلسزلق، ادرار-
کسزلک § عقلسزجه،
بدلاجہ بیہودہ اسراف ایتک، حظ
وذوق ایچون لزومسز یارہ صرف ایتک :
(سفاہت موجب سفااندر) . }

سَفَرُ: { [ع] قطع مسافہ، یولچلق،
برعبلدن دیگر اوراق برعبلہ
کوچک : (موسم سیر وسفر، مشاق
سفریہ) (سفرطاسی) = یولہ کیدہ جکارک
آزقلرینی قوعغہ مخصوص و باقردن
معمول یول طاسی § عسکرک حرب
ایتک اوزرہ دشمن قارشینہ حرکتی :
(سَفَرِی) = سفرحائندہ آدم، یولچلفہ
منسوب وعائد : (حال حضر وسفر) . }

(سفر بر) = سفر حائندہ بولسان
عسکر § حرب، جنک : (سفر یلاقی) ،
(سفرده شہید اولانلرک ایتم واراملہ
دولتجه معاشات کافیه تخصیصندن
باشقہ) . (میدان سفرده اظهارجلادت
ایدیوردی) § کرہ، دفعہ : (یوسفر
دیہ جک یوق، هر سفر جواب رد
ویرلرآ، قاچ سفردر یولہ اولبور)
« مراد راه اولایاتہ زاد سفرویرمرلر »
(نائلی قدیم)

سَفَه: { [ع] وسعت، بولق،
کنیشلک : (سَفَه حال)
کسر ایلده اندر . }

سَفَی: { [ع] چالیشق، جهد ایلہ
چابالامق : (انسان ایچون
ہرایشدہ سی وثبات کرکدر) . (سی
بلیغ) = امک صرف ایدوب کرکی کچی
چالیشق . (سی خزینہ) = خزینہ
ایچون چالیشمہ . تصرف، § یوریمک،
سرعتلہ یوریمک : (مکہ مکرمہ دہ
« صفا » ایلہ « سروہ » آرہ سندہ سی) . }

سَعِيدُ: { [ع] سعادتلہ متصف اولان :
§ (سعید وشقی) (شہید
سعید) § مبارک، یملو، اوغورلی :
(عید سعید - بخت سعید) . }

سَعِيرُ: { [ع] آلودلش، یانار آتش
§ جہنم، طامو : (عذاب
سعیر - هول سعیر) . (نار سعیر)
تعبیری برنجی معنایہ کوردہ طوغری
اولہ ماز . }

سَفَايُنُ: { [ع] کیلر . « سفینہ » نک
جمی : (سفائن حربیہ،
سفائن تجاریہ) « سفاین » طرزندہ
یا گملش یازماملی . }

سَفَارَتُ: { [ع] ایلیچلک : (خدمت
سفارت، وظیفہ سفارت،
سفارت سنیہ) § ایلیچلک مقامی :
(سفارتہ مراجعت، کتابت سفارت) .
(سفارتخانہ) = ایلیچی قوناقی . }

اقتدارى . قوه قاهره : (سطوت
ماوكانه . سطوت عكبريه . سطوت
حكومت) . (بدعين سطوتى قهر
خضم ايله تسخير ممالكه و دست يasar
همتى نشر علم ايله اعمار ملكه وقف
ايدهرلك قيليچك شائى اعلا و قلمك
حقى ايضا ايلدى — لا) .

سَعَادَت { [ع] بختى . طالى ابي
اولقى : بركتلى او .
غورلى ، بختيار اولقى . (شقاوت)
مقابليدو : (سَعَادَتٌ ، سَعَادَاتُ)
= سعادت صاحبي . (وقت سعادت)
= زمان حضرت پيغمبرى . (در .
سعادت) = استابول . (باب سعادت)
= سراي مايونك قاپوسى (دارسعادت
- ياخود - دارالساده) = سراي
مايون .

سَعَتَر { [ع] اصطلاحات نباتيه .
دندره . (ككيك) دينلين
ككين قوقولو اوت : (سَعَتَر بَرى) .

سَعْد { [ع] قوتلوك ، مباركلك ،
يعنى اوغورلى اولقى :
(سعد طالع) § مبارك : قوتلو :
(طالع سعد . كوكب سعد) . (سعد
ونفس) (سَعْدَان ، سَعْدَيْن) =
كواكب سپاره دن « مشرى » ايله
« زهره » يه اطلاق اولتور . بوندن
ماعددا (مشرى) يه (سعد اكبر)
و (زهره) يه (سعد اصغر) ده
دينليير .

[ف] لايق ، مناسب ،
سَزَا | ياراشيق : (جزاى سَزَا)
سَزَاوَاژ | (سَزَا) حشنيات و قبحياتده
(و سَزَاوار) يالگن
حشنياتده قوللانيلير . (سَزَا) =
لايقسز ، مناسبستز .

سَطْح { [ع] اصلنده خانه نك طامى ،
اوستى ديمكدور . فقط بر
شيئك دوز اوستى ، طيش يوزى
معناسنده قوللانيلير : (سطح ارض ،
سطح زمين ، سطح دريا ، سطح
عالم) . (سطح مستوي) = اينشلى .
يوقوشلى اولمايان دوم دوز زمين
(سطح مستدير) = ديوريك ، مدور
اولان سطحه اطلاق اولتور . بونلر
اصطلاحات رياضيه دندور .

سَطْحِي { [ع] سطحه منسوب :
(مساحه سطحيه) §
ايچ يوزه متعلق اوليه ورق يالگن طيش
يوزدن ، اهميتسز صورتده طيشدن ،
اوستون كورى : (نظر سطحى ،
فكر سطحى ، تحقيقات سطحيه) .
(سَطْحِيَّات) = سطحى اولان شيلر .

سَطْر { [ع] صف ، صيره ، ديزى ؛
| بالخاصه يازى صيره سى :
(سطر باشى) . (قلى الله آليرسه
سطر سطر يازار) جمى (سَطْرُون) در .
([ع] بطش و شدتله
سَطْوَت | اخذ و قهر ايتك

سَرَهَنَك { [ف] چاوش ، قواس ،
ياساجى ، قاپوبكجيسى :
« خاقانىم بن محمدم يانمده سرهنك حتم »
(نفى)

سَرِر { [ع] تخت ، حكمدارانہ
مخصوص سدير : (وجود
بہود هايوني پيرايہ سرير سلطنت)
(سرير آرا) = تختہ زينت ويرن .
§ اوطوره جق مكلف ير ، يوكك
ياتاق . (سرير مجروحين) = يارملى
خسته ياتاقى .

« سلطان سرير ملك عرفان »
« سجاده نشين شير يزدان »
(شيخ غالب)

سَرِرَه { [ع] درونده كيرن اولان
(سرير) : (سرير) : (سرير) :
(دان) = درونده كي سري بيلن ، بيليجي .
سَرِر يَات { [ع] اصطلاحات
طيه دندر . خسته .
خانه لوده خسته ياتاقلى ياننده اطبا
طرفندن طلبه يه ويريلن طلب درسلى :
(سريريات معلمى) . (سريريات داخله ،
سريريات خارجيه)

سَرِرِغ { [ع] سرعتى ، چابوق :
(سريريم) . (سريرعا)
= سرعتى ، چابوق اوله رق : (سريرعا
اعزاي) .

سَرِرِيَه { [ع] دشمن اوزرپنه
(كوتندريلن فرقه قزلبه ،
مقرزة عسكرية .

سَرِنَامَه { [ف] مکتوب وياتد کره کبی
محرماتک باش طرفنه
محرماتک اوصاف و القابى حاوی
يازيلان جمله .

سَرِنِگون { [ف] باش آشاغى . آلت
(اوست اولان :
« دستمده جام کورسه نم سرنگون ايدر »
« نادانه ساغرايسته سه وطل کران ويرو »
(نفى)

سَرِنُوشَت { [ف] باش يازيسى . آلين
(يازيسى ، تقدير خدا .
[ف] معروف آغاچدرکه
سَرِنُوشَت) (زکجه ده تعريف ايله) (سنوي)

دينليپر . اوچ نوعدر . برنجيسى
(سَرِنُوشَت) درکه شاخلى اطرافه
متاق اولور . ايکنجيسى (سَرِنُوشَت)
درکه شاخلى طوغرى بتمش ، سراپا
کوزل اولور . اوچنجيسى (سَرِنُوشَت)
درکه اصلى طوغرى بيومش ايکي شاخ
اولور . اکثريا اوزون بوي بوک تشبيه
اولور . (سَرِنُوشَت) = سرويلک .

سَرِنُوشَت { [ف] رئيس ، سيد ،
(سرور) : (سرور) :
(سرور) . (سرور) = سروراک ،
اولولوق .

« صفدر دینداريکتانکته سنج روز کاره »
« سرور عقده کشا دانای طوسی اقتداره »

جَمِي (سَرگَشْتَنگان) : « سرگشتگان
عشق » . (سَرگَشْتَنگي) = سرگشته لك ،
شاشقېلىق .

سَرگِن { [ف] گوبره ، فيشقى .

سَرما { [ف] صوغوق . قېش . قېش .
موسى : (شدت سرما) .
(سرمايده) = پاك اوشومش ،
طوگمش .

سَرمايه { [ف] رَأْسُ الْمَالِ ، اصل مال كه
آنگله تجارت ايديلور ،
قازانيلور ، بضاعة . ماديّات ومعنويّاتده
قوللايلير . (سرمايه دار) = تقد
و ثروت صاحبي || هنر و معرفتي .

« سوددن فارغ اولان سرمايه دن اينترزيان »
(فهم)

« علامه رسلوخرد حكمت شناس محترم »
« پيرايه اهل علوم سرمايه جود وكرم »

سَرمد { [ع] دائم ، دائمى ،
ايدى ، ازلى . معناه

(ابد) و (ابدى) دن
سَرمدى { اقوادر (سَرمديت) =

بقا ، دائمك ، دائمك : (سعادت
سرمديه ، عمر سرمدى)

سَرمست { [ف] مسكرات ايله باشى
دونمش ، پاك سرخوش .
(سرمستى) = زياده سرخوشلىق .

سَرموسى { [ف] قيل قدر ، جزئى :
(شهراه استقامتدن

سرمو انحراف ايتدى)

سَرگاز { [ف] مدير ، ناظر ،
ايش باشى .

سَرگَرده { [ف] برکروهك باشى ،
بر طافك رئيسى ،
ايلرو كلنى . استعمالى (ادانى) به
مخصوصدر : (سرگرده اشقيا ،
سرگرده اشرا) .

سَرگش { [ف] باش چكيجى ،
عنادجى ، ديك باشلى ،
اطاعتسز : (مرد سرگش ، اسب
سرگش) . (سرگشى) = اطاع
عتمسرك ، ديك باشلىق .

سَرگُذشت { [ف] ناشدن بكن .
(باشه كلن وقعه ،
حالات)

سَرگران { [ف] زياده سرخوش ،
عمور . (سَرگرانى) =
طولونوجمه سرخوشلىق ، عمورلىق :
« سرگران همتر برجام آشنا كدن »
(حكمت)

« سرگران ايندى بزي پمانه غم نشووهسى »
(شيع الاسلام يحيى)

سَرگَرزان { [ف] باشى دونن ،
شاشقين ، نه يابه جفتى
بيله ين . (سرگردانى) = سرگردانلىق .

سَرگرم { [ف] باشى قيزمش ، سر
خوش || دماغى حرازللى .

سَرگُسته { [ف] باشى دونن ،
متحير ، شاشقين .

(سرگردان) مقامنده قوللايلير .

برجیله (اسد) برجی آره سنده
 وطقساتجی درجه ده کاتن بربرجک
 اسمیدرکه کونش شهر جزیرانک
 طقوزنده مذکور برجه داخل اولور.
 § ترکیه ده «یگرجه» تعبیر اولنان بر
 علت وخیه نك اسم طیبیدر .

سَرَعَسْكَرْ { [ف] دولتك بالعموم
 قوة عسکریه سنی
 اداره ایدن و هیئت عسکریه نك ریاستنده
 بولنان ذات : (مقام سرعسکری ،
 باب والای سرعسکری) .

سَرَفْ { [ع] « اسراف » کبی .
 صرفیاتده حد اعتدال
 واحتیاجی مجاوزله بیوده طاغتمق
 و محو ، هدر ایتک دیعکدرکه شرعاً
 ممنوع وحرامدر . (بذل) باشقه ،
 (سرف) باشقه در . (ایتک ، ایله نك ،
 اولوق ، قیلمق) ماده لرله اصلا قوللانیلماز .
 سَرَفِرَازْ { [ف] « سرفراز » ه
 سَرَفِرَازْ { باق . (سَرَفِرَازْ)
 = سرفرازلق :

« آزادگان قید امل سرفراز اولور »
 (قوجه راغب)

سَرَفِرُو { [ف] باش اکه . (ایتک ،
 سَرَفِرُو { ایله نك ، قیلمق) ماده
 لرله قوللانیلیر . (سَرَفِرُو برده) =
 باش اکش .

سَرَقَه { [ع] (سارق) ک جی .
 سَرَقَه { آز قوللانیلیر .

سَرَزْدَه { [ف] اوج ویرمیش ، باش
 اورمش ، ظهور ایتش .
 (سرزده) به برده (ظهور) علاوه
 ایتک عبود ، حشودر .

سَرَزْنِسْ { [ف] (تویخ) کییدر .
 اِلکن لسانزده سوز
 ایله ناشه قافق ، ناشه اورمق معنارینی ده
 حاویدر .

سَرَسَامْ { [ع - ذ] انسانه آلیقلق
 کتیرن برنوع مرض
 دماغی : [علت سرسامه طوطش]
 § عقلی باشنده ، یرنده اولمایان ، آلیق .
 بومعناده اکثریا تخفیف ایله (سَرَسَم)
 طرزنده قوللانیلیر . (سَرَسَمَه) =
 آلیقجه سنه .

سَرَسَرِی { [ف] باشی پوش کزن ،
 (اوتده بری ده قیدسز
 طولاشان § مناسبسز ، پوش ، بیوده
 سوز . بومعناده تادراً قوللانیلیر :
 « عارف دوشمز بکا لاف و کذاف سرسری »
 (نفی)

سَرَشَارْ { [ف] دوکیله جک ، طاشه حق
 قدر طولو : (جام سرشار ،
 ساغر سرشار) § حددن زیاده طاشقین :
 (نشو و سرشار ، ذوق سرشار) §
 حدی آشیرمیش ، طولمون : (مست
 سرشار) . (سرشاری) = سرشارلق .

سَرَطَانْ { [ع] ینکج . (سرطان
 بجرى) = دَازِینکجی ،
 جقاتوز . § بروج فلکیه دن (جوزا)

فقط (سردی) ایله (سردلك) تعبیر نك
 موقع استعمالی فرقیدر . حد اُتیده
 ملایمتی ایکن صوگرده دن سردلكك ،
 قیریشمی ، اشتداد اتمك معنا سنیده
 (سردلكك) تعبیری ده مستعملدر .

سَرْدَابْ { ذ } بر آتیده اولان
 سربین و صوغوق اوطه ،
سَرْدَابِه { ذ } بودروم . بویه محللر
 اکتریا بلاد حاره ده
 کوندوزلری شدت حرارتدن تحفظ
 ایچون مخصوصاً انشا ایدیلر . آناطولیك
 بعض طرفلرنده بوگا (زیر زمین) دیرلر :
 (سردابه نشین)

سَرْدَارْ { ذ } اصطلاحات عسکریه .
 دندره . اوائلده حضرت
 پادشاهك حال حرب اوزره بولنان
 اردوی هایونلریده کی وکیل مطاقی دیمك
 ایدی : (سَرْدَارْ اَکَرَمْ) = هنگام
 حربده بالجه فرق عسکریه قوماندان
 ایدن بیوک باشبوغ ، باش قوماندان ،
 عمومی قوماندان . (سرداری) =
 باش قوماندانلق ، عمومی قوماندانلق .
سَرَرِشْتَه { ذ } ایپ اوجی ، برشیتك
 وقوعه یا خود ظهور
 و حصوله وسیله معنویه و سبب معنوی
 اولان شی ، معنوی طوتاماق . اصلی
 اضافتله (سَرَرِشْتَه) درکه ایپک اوجی
 دیمکدر .

«عقدۀ سر رشته راز نهانیدر سوزم»
 (نقی)

سَرخوش { ذ } ایچکیك ،
 عسرتك تأثیر یله عقل
 واراده سنی غائب ایدر ك نه یادینی
 بیلزم اولان آدم : (سرخوشدن دی
 بیه قورقار — مثل مشهور)

«فی الحال تغیر کلیر اول سرخوش نازه»
 «ایمز بر ایکی ساغر کلفامه تحمل»
 (ناثی قدیم)

سَرخِیل { ع } سرگرده ، فرقه
 عسکریك رئیس .

سَرْد { ع } سوزی حسن ادا
 و انسجام ایله سویله مك ،
 سوز بوسورتله سویله نك : (سَرْد
 برآهین) ، (دلائل قویه نك سردی) .

سَرْد { ذ } صوغوق : (سرد
 هوا ، هوا ، سرد ، باد
 سرد ، سرد روزکار) ، یوموشاق
 مقابل . قاتی ، پك ، ملایمتیز . بین العوام
 (دال) (تا) یه قلب اولنهرق «سرت»
 دیه تلفظ اولنور . اشخاص و اشیا
 حقنده وصف اولهرق قولانیلیر :
 (سرد جوز ، سرد توتون ، سرد
 اسپرتو ، سرد باشلی آت ، سرد خویلی
 ارلك) . (سَرْدی) = سردلك .
 هرایکی معنایه کوره قولانیلیر : (سردی
 هوا ، سردی دریا ، سردی طبیعت)
 شدت ، خشونت ، صلابت معنا سنیده
 (سردلك) تعبیری ده استعمال اولنور .

دیمکدر . صنف ائانه مخصوص بولان
باش اورتوسنه (سَرپوشه)، (سَرپوشنه)
اطلاق اولنور .

سَر تاج { [ف] مطاع، متقاد،
مدار افتخار بولان .

سَر تیز { [ف] اویسی سیوری .
سَر تیز، خنجر سَر تیز (کسکین دیمکدر: تیغ
سَر تیز، خنجر سَر تیز)

سَر ج { [ع] اگر، آت اگر .
(سَرج ترکی) = اصطلاحات
طبیعه دن اولوب «عظم وندی»
یعنی اسکس کیکینک چوقوری دیمکدر .

سَر چشمه { [ف] پیکار، صو
باشی «دینیلن ضابطه مأوری: باشبوغ،
سرگرده :

«کرن پیکانلردر تده پاچان باقنه عشقه»
«بلاسر چشمه سندن هر طرف سوزروان اغش»
(فضولی)
«کریه بی اول دمه اهل عشقه آیین ایتدیلر»
«دیده کریاغی سرچشمه تعین ایتدیلر»
(نورس)

سَر حد { [ف] ترکیه سی نفورکه
حدود باشی، ایکی دولت
طوپراغنسک بربرینه بیشدیکی محل
دیمکدر: [سَر حد نقرانی، سَر حد
قولی، سَر حدلو] = سابقده نفوری،
نفور دربند لرین بکلین طاغقه عسکریه به
اطلاق اولنوردی . (سَر حدلق) =
یاندن قویچه لی کچی دریسندن معمول
برنوع لاپچین .

سَر پاش { [ف] چوماق، کُرز :
(سَر پاش زال) .

سَر بست { [ف] آزاده، مانعز
اوله اولان، قید
و شرط آلتده بولنامه بولنایان .
(سَر بست) = آزاده لک، مقید اولما .
معلق: (سَر بست تجارت) (سَر بستانه)
= سَر بست اولانه یاقیشه جق صورتده .
سَر بست { [ف] باشی باغلی §
(سَر بست) اورتولو، قاپالی، کیزلی:
(سَر سَر بست) .

سَر بصر { [ف] باشند باشه دیمکدر .
(سَر بصر) (باش باشه) مقامنده ده
ایراد ی جائزدر .

سَر بلند { [ف] باشی یوکسک،
یوجه دیمکدر که ماده
ویا معنی عالی و رفیع اولان شیلره وصف
اولور: (سروسر بلند، ادیب سربلند)
(سَر بلندی) = سربلندلک، معنی
ویا ماده یوجه لک [سَر بلندان] =
اوصورتله عالی و یوجه اولانلر .

«آفرین ای پادشاهک سربلند عسکرلری،
«حله شیرانه دن واز کیمه یکنجک ارلری»

سَر پوش { [ف] باشه کیلن هر
جشید شیئه دینیر .
بولغنی قادیلره مخصوص اولان باش
اورتوسی، یاشمق معناسیله تعریف ایدن
لفت صاحبی یا کلمشدر . (سَر پوش)
مطلقا صنف ذکورده عائد باش کسوه سی

« شیوه و نازده سرآمد ایدی »

(وحید)

سرانجام { [ف] برایشک صوکی
§ انسانك باشنه كلن

عبرتلی وقعه، حالت دیمکدر. (انجام)
مقامنده قوللایله ماز .

سرآنداز { [ف] فدا کار، چکنمز،
پرواسز، باشندن
قورقماز : (گروه سراندازان) =

سردن کچدیله، بی با کانه هجوم ایدنله.
(سراندازی) = سردن کچدیله،
پرواسزلق، فدا کارلق :

« ایده منضم ینه اولکی کپی کشور رومه »

« چکوب صاغه سوله شمشیر بران سراندازی »

(نفی)

سرآهنك { [ف] قره قول، چر-
خه بی عسکر §

چالغی باشی، یا خود باش چالغی .

سرآیا { [ع] دشمن اوزیرنه
کوندیریلن مفرزه عسکره

معناسنه اولان (سیه) نك جعیدر :
(سرایای منصوره) .

سرآینده { [ف] نفی ایدیچی، ایرلا-
یچی : (سراینده بهار) .

سرآز { [ف] جور، بهادر،
بی حکمت ؛ چکنمز ،

قورقماز : (مراد سرباز) . (سربازی)
= بهادرلك، بیكيتك، قورقوسزلق .

جعی (سربازان) :

تصغیردر . عندالترکب کوچک خانه ،

خانه جك ديمك (سراجة دماغ) .

« زخل سراجة اقبالنك نكهایانی »

(نفی)

سرآسَر { [ف] باشند باشه، بوس
بتون § بو اسم ایله

معروف یرتوع قیتمدار قماش : (حضور
آصفیده سراسره قاپلانعه کورک الباس
ایدلی — تاریخ نعمیا) .

سرآسیمه { [ف] عقلنه خلل کلش،
شاشیرمش، حیرتده

! قالمش معناسنه دره نظمده (آسیمه سر)
طرزنده ده استعمال اولنور :

« بزمست سراسیمه جام می عشقز »

(نفی)

سرآغاز { [ف] ابتدا، دیباجه،
باشلانغیج .

سرآفران { [ف] باش قالدیران،
بوی کوسترن، ماده

ویا معنی ممتاز و مستحسن اولان .
همزه نك اسقاطیله استعمالی ده غالبدر .

« سرفراز ایندك لوا الحمد دین احمدی »

(نفی)

سرآمد { [ف] باشده کلن، ایلری
کلن ؛ باشده، ایلریده

بولنان . اکثریا بونك جعی اولان
(سرآمدان) قوللایلیله که ایلری کلنلر

دیمکدر : (سرآمدان ادباندن، سرآمدان

مملکت، سرآمدان بلده) .

خیال که ترکیه ده (آلم سالتم) دیرلر.
§ کنایه صورتیله عالم بی قیایه اطلاق
اولنور .

{ [ع] کوملک دیمک اولان }
سَر اَیِل (سران) ک جی :
(سر ایل حریره) .

{ [ف] باشند آیاغه دک ، }
سَر اَیِل (سران) ، کاملاً : (سرایا
چرکین ، سرایا چامورلی) :

« یازلدی قطره شبنم سرایا برک سوسنده »
« قطار جوهر معنی کی تیغ زبان اوزده »
(نفی)

{ [ف] پادشاه اوتانگی }
سَر اَیِر دَه § خانه نک اورته سنه
چکیلن حرم پرده سی § چادر پرده سی ،
توزلی :

« سریر دولته آسمان سر پرده »
(نفی)

{ [ع] آت و سائر حیوانلره }
سَر اَیِل (سران) ، اکر ، یولار ، قوشوم
و سائره یایان صنعتکار دیمکدر . محـ

ورائده شده سز قوللانیلیر : (سراج
باشی) = اشبوعنت اربابنک بیوکنه ،
[کهنیا] سنه اطلاق اولنور . (سراجخانه)
= استانبولده فاتح جوارنده آت بازاری
قربنده حیواناته مخصوص آلات و
ادوات مختلفه پایلان و صاتیلان محل
دیمکدر .

{ [ف] (سَر) = قوناق ، }
سَر اَیِل (سران) ، (چه) = ادات

(رشد و سپاد ، طریق سداد ، سداد
فکر) .

{ [ع] جراح طیفاجی ، }
سَد اَیِل (سَد) شیشه طیفاسی .

{ [ع] سداد ایله متصف ؛ }
سَد اَیِل (سَد) اطوغری ، خطاسز اولان :
(رأی سدید ، فکر سدید ، قول
سدید) .

{ [ع] اصلی (کوشک) }
سَد اَیِل (سَد) معنانه در . کره ویت ،
یو کسک بیکه و مندر کی اوستنه اوطو-
ریله جق شیلره اطلاق اولنور .

{ [ف] باش ، اوج ، تپه : (سر
سَر) زلف ، سر تیغ ، سر گوه ،
سر کار) .

{ [ف] بیوک قوناق ، }
سَر اَیِل (سران) خصوصیه حکمداران
ایله اکابرک اقامتگاهلری : (سرای
هایون ، سرای امپراطوری ، سرای
قرالی ، کاربانسرا) . § « نفی » ایتمک
معنانه اولان (سَر اَیِل دَن) مصدرندن
امرا حاضر اولدنی تقدیرده وصف
ترکیبی طرزنده قوللانیلیر . مثلاً (نفه
سرا ، غزل سرا) کی .

{ [ع] (سریره) نک جی : }
سَر اَیِل (سران) (سرائر عشق ، سرائر
قلیه) . (سرائر) طرزنده یا کگلش
یازلاملی . مفردینه مزاجت اولنه .

{ [ع] چولده کونشک عکس }
سَر اَب (سراب) شعاعیله صوکی کورینن

سَخَا { [ع] جومردلك ايمه
جومردلك: (فضیات سخا
اهل سخا) همزه سزده قوللانيلير .

سَخَافَت { [ع] ضعيفك ، خفيغلك
يوقه لاق ، بوزوقلق .
معنوياتده قوللانيلير : (سَخَافَت ذَكَرْ
سَخَافَت رَأَى)

سَخَات { [ع] صبحاقلق ، قيزغينلق
(سَخَات هوا ، سَخَات
تنور) .

سَخَاوَت { [ع] جومردلك
(سخا) ايله مترادفدر:
(سَخَاوَت فطرية) .

سَخَتْ { [ف] قاتى ، پك ، زورلى
قوتلى : (طبع سخت
درد سخت ، دل سخت ، روى سخت
بازوى سخت) . (سختى) = قاتيلك
سردلك ، سفالت . (سَخَتْ بازو) =
قوتلى ، زورلى ، شديدالطش (سَخَتْ
رو) = سرد يوزلى ، طارغين چهره لى
(سَخَتْگير) = سرد طوتيجى ، قوتله
طوتيجى ، طوتيديفنى قويورمه يوب ضبط
ايديجى . (سَخَتْ لِكَاَم) = سرد
باشلى آت .

سَخْتِيَان { [ف] كجى ذريسندن
وطنلار كوندن ياپيلان
برنوع مشين . (سختياني) = سختيانجى
مشين ساتان .

سَخِي { [ع] سخا ايله مجبول
جومرد اولان : (شخص
سخي ، سخية مشهوره)

«جوانمرد جهاندر شوخ مشربدر ملك خودر»
«سخي در اهل دلدر نكته داندر نكته پيرادر»
(نقى)

سَخِيْف { [ع] سَخَافَتلى ، يوقه
بوزوق اولان : (عقل
سخيف ، فكر سخيف ، افكار سخيفه
آراي سخيفه) معنوياتده وصف اوله رق
قوللانيلير .

سَخِيْن { [ع] سَخَانَتلى ، قيزغين
صبجاق اولان : (ماء
سخين ، مابعات سخينه) .

سَد { [ع] قايماق ، طيقماق ، قايماق
طيقماق : (سد باب ، سد
رخنه ، قاپونك سدى ، كديكك سدى
سدالجر) .

«سكندرو سمر ايسه كده سد نطق ايت پيش كالمده»
«ارسطوى حقيقت بونه نقل ماجرا اولماز»
(فى)

§ ايكي شيشك آرافنه حائل ، حاجز
مانع اولان شى : (سد اسكندر) .

سَدَاجَت { [ع] ساده لك : (سدا .
سَدَاجَت) جت كلام) (ساده) لك
معربى اولان (سَادَج) دن مأخوذ .
در . كثر استعمال ايله ذال داله قلب
اولمشدر .

سَدَاد { [ع] صواب اولق
طوغريلق ، خطاسزلق :

اوصاف سیئه دندر . اصطلاحات طیه
جابه سندندر .

سَحَرَه { [ع] طَلَاکْ پری آچلمازدن
اوسجه اولان وقت . (علی-
السر) = ایرکندن . (سحر خیز)
= ایرکن فالجی ، صباچی . (سحرگاه)
سحرگه = سحر وقتی . (سحری)
= سحره منسوب ، سحر وقتده
دیگدر : (دعای سحری ، عبادت
سحریه) . (سحر وقتده) مقامنده
دخی مستملدر .

«کیتدم سحری طاعت ایچون مسجده ناکاه»
(روحی بغدادی)

سَحَقْ { [ع] بر نسنه بی دوکوب
ازمک ، بر نسنه دوکوب
ازمک : (سحق اجزا ، قرنطیک سحق)

«اولماز مسیح ایدر ایسه اجزاسنی ده سحق»
«شمشیر غمزه یازده لری مرهم آشنا»
(سامی)

سَحَلْبْ { [ع] لسان عوامده (سَابْ)
دینیلن توز حائنده کی شی .
بر نیساتک کوکیدر که سحق اولنه رق
وجوده کتیریلور : (سوتلی سحلب) .
(سحلی) = سحلبچی ، سحلب صاتان .

سَحُورْ { [ع] تمجید یمنکی بی وقت
سحور . (ساحور)
طرزنده استعمالی غلطدر . (سحوری)
= سحور طاوولجیسی ، سحورده کی
طاوول کورولتیسی .

اوله دن خسوف بولور . و نیجه آفتاب
تابان اولور که اققدن ظاهر اوله دن
کسوف بولور — تضرعات — ستان پاشا)
بی فواصل وقفات متشورته ک سوآلرنده
توافق ایدن کلمات . بالاده کی مشالده
کوریلن (خسوف ، کسوف) لفظلری
کبی بولکه نیک معنای لغویسی لسانزده
قوللانیلماز .

سَحَجَجَلْ ، سَحَجَجَلَه { [ع] آینه .
اصلی یونا .
نیدر . نادراً قوللانیلر .

سَجْهْ { [ع] خوی ، طبیعت
ملکه : (سجیه حسنه ،
سجیه مرضیه ، سجیه ممدوحه) جمی
(سجایا) در .

سَحَابْ { [ع] بولوت معناسنه
سحاب (سحابه) نیک جمی :
(سحاب مظلومه) . (سحاب)
طرزنده یاسلش یازماملی . جمع دیگرکی
(سحب) در .

سَحَابْ { [ع] بولوت . فی الاصل
(سحابه) نیک جمع دیگرکندر .
(سحاب) مقامنده قوللانیلر .
سَحَابَهْ { [ع] بولوت ، نیک بولوت :
(سحابة رقیعه ، سحابة
لطیفه) .

سَحَارْ { [ع] پک سحر یاز ، زیاده
سحر : (طبع سحر) .
سَحَاقَهْ { [ع] طاققه نسواندن
ارک طاسلا یانلره مخصوص

ستیر { [ع] خنی، کیزی، اورتولی،
قابالی - (مستور) ایله
متراقدن: (امر ستیر، ماده ستیره).
(ستیره) = (ستیر) ک مؤثی در،
فارسیده مستوره خاتون معناسنده
قوللایلیر .

سجاده { [ع] یره سریلوب
اوستنده نماز قیلنه جق
قالیجه، عبا وسائر در که اتواعی مختلف
و حکم کثیر در: (سجاده نشین) =
سجاده ده اوتوران، پوست صاحی
شیخ .

سجایا { [ع] (سجیه) نک جمی.
خوبلر، طبعیتر: (سجا).
یای حسه، سجایای علویه .

سجده { [ع] تکریمه عبادت و یا
تعظیم ایچون ایکی الریله
آلتی یره قومق § اوصورنده آلتی
یره قومقدن عبارت وضع شرعی .
(سجده گاه) = عبادت ایده جک،
نماز قیلنه جق محل . (ایتمک، قیلحق،
وارمق) ماده لرله قوللایلیر :
«جدا معبد پرفیض و مقدس که بولور»
«آنده برسجده قیلان معرفت سبحانی»
(نقی)

سجیع { [ع] اصطلاحده نثرده
فواصل و فقرات صوکلرینک
قافیه طرزنده توافقی دیمکدر: (نیجه
هلال درخشان اولور که هنوز پدر

صایحیلری قوللانیر. اصلی (سه یا) در،
بو یله ده یازیله بیلیر .

سید { [ذ] سازدن، اینجه چو بوقدن،
حصیر وسائر دن اورمک
صورتیله یا یلش قاب: (چاشیر سیدی،
اوزوم سیدی، سپدجیلر، سپد
صندق) معری (سبد) .

سید { [ذ] بیاض، آق، بعضاً
(سفید) مقامنده قوللا.
نیلیر. (سیده دم) = صباح وقتی،
صبح صادق زمانی . (سیدی) =
بیاضلق، آقلىق :

«سیده دم که اولوب دیده خوابدن بیدار»
«خروشه باشلادی تا گاه سرده درد شمار»
(ندیم)

سنا { [ذ] اوچ تللی ساز || طنبور،
اصلی (سه نا) در . طنبور
مقامنده استعمالی غالبدر. اصلی اوزره
ده یازلسی جا زدر .

سنار { [ع] ستر ایدیچی، اورنجی.
(ستارالعوب) = قوللرینک
عیلری، کناهلری ستر و عفو ایدن
جناب الله :

«خدا ستاردر طعن ایتهرنده عیب بین اوله»
(بچی)

ستر { [ع] اورتمک، اورتمک:
(ستر عورت، سترعیب،
ستر قباحت، رخنه نک ستری]

سَبِيءٌ [ع] اسیر ایتمک ، ایدنك :
 سَبِيءٌ (سَبِي و استرقاق) .
 سَبِيءٌ = اسیر ایدلش ، اسیر اولان .

سَبِيكَةٌ [ع] اریدیلوب قاشه
 سَبِيكَةٌ (دوكلش معدنی پارچه :
 سَبِيكَةٌ ذهبنه) . جَمِي (سَبِيكٌ) مدر .

سَبِيلٌ [ع] يول ، يوك يول .
 سَبِيلٌ (ایشاك جاده : (في سَبِيلِ الله)
 = الله يولنده ديمكدر . (ابن سَبِيل)

= يولجي ، يولده عاجز و ناجار قالان .
 (اَبْنَى سَبِيل) = يولجیلر . (اخلاي
 سَبِيل : تخلیه سَبِيل) = محبوبی

صالیورمك . بوشلامق . ﴿ خير اولقى
 اوزره طاسلرله صو طاغیدیلان اطرافی
 پارماقللی محلاره اطلاق اولنوركه
 بولرك في سَبِيلِ الله ياپلش اولملری

سَبَب تمیه در : (سَبَبُ غَاثَه بارداغی
 كَبِي دیزلش لردی) ﴿ في سَبِيلِ الله
 طاغیدیلان صو : (سَبِيلِ اَيْتِك)

ماده سنی مرحوم ناجی (صو پرینه -
 ويرمك) صورتنده ايضاح ايله مش
 ايسه ده قمبره ككوره (الله يولنده
 طاغتمق) مقامنده قوللانيلير ديتك

دها يولنده اولسه كركدر .
 « صَبَاي صفا كتری لله سَبِيل ايت »
 (لا)

سَبَا [ف] اوج آباقلی ، يوكك
 سَبَا (اسكمله . اككثريا آباق

= خفیف باشلی : فرومایه : سفيه .
 « بارغی ككردن احبابه ايدنلر تحمیل »
 « نه قدر اولسه سبكروح اولور البته ثقیل »
 (قوجه راغب)

سَبَلٌ [ع] كوزه عارض اولان
 سَبَلٌ (ائجه پرده ، كوز قاباغنده
 اوروجك آغی كبی حاصل اولان شی .

(سَبَلَاك) = كوزی پرده لی ، سَبَل
 علتته مبتلا اولان ﴿ كوز قاباقلرینك
 ائجه يوزنده قیل بیتین علت . (سَبَلَا)

= اوزون كیرپكلی كوزه وصف اولور :
 (عین سَبَلَا) . (سَبَلَه) = مطلقا
 پییق دینله من . معانی مختلفه بی افاده

ایدر . فقط (سَبَلَت) طرزنده و پییق
 معناسنده استعمالی غالبدر : (سَبَلَت
 دراز) .

« آز ایدی سَبَلَت فرخنده لری »
 « ملك رومك نه كیم مشك تری »
 (خاقانی)

سَبْوٌ [ف] دستى ، طوپراقدن ياپمه
 سَبْوٌ (صو قابی . (سَبْوَجَه) =
 دستيچك . (سَبْوَى توی) = بوش
 دستى .

« سَبْوِ ياده غمخوران شوقه بار دوش اولماز »
 (قوجه راغب)
 سَبْوٌ [ع] يوزكچ : (ملاح
 سَبْوٌ (سَبْوَح) .

سَبْوَرَه [ع] مشق نخته سی ،
 سَبْوَرَه (اطفالك يازوب يوزمق
 ایچون قوللانديقی تعليم نخته سی .

- « او بولور جامه سبزین ورقله رونق »
 « سن ایسه احسن اولور سین چیقاروب بیرهنی »
 (ابن کمال)
 (سَبَز فَاَمْ ، سَبَز رَنَك) = یَشیل
 رنکلی اولان . (سَبَز پُوش) = یَشیل
 اورتیلی ، یَشیل لباسلی . (سَبَز) =
 یَشیله منسوب ، یَشیلی || طراوت ،
 لطافت : آب و تاب .
- سَبَزَه { [ف] یَشیلک ، پِشیریلوب
 یَنیله جک یَشیلک . (سَبَزَه
 زَار) = چَنلک ، سَبَزَه لی محل . کویا
 قاعده عربیه یه توقفاً جمع اوله رق قوللا-
 نیلان (سَبَزَه وَاَت) غلط فاحشدر .
- سَبِغ { [ع] بیر یی حیوان ، جانور .
 (سَبِغَت) = بیر عیلق .
 (سَبِی) = بیر یی یه منسوب ، جانوره
 متعلق .
- سَبِغَه { [ع] یدی . فارسیسی
 (هَفَت) : (جزاثر سَبِغَه ،
 سَبِغَه سیاره) حالت تأییدنه اوله رق
 (سَبِغ) دخی قوللا لایله . (سَبِغُون ،
 سَبِغِن) = یتیش ، یدی دفعه اون .
- سَبِق { [ع] ایلری کچمک ، ایلرو-
 سَبِق | لَهْمک . (سَبِقَت) ده بو
 معناده قوللا لایله : (سبق ایدن احواله
 کوره) § یاریشده کچن حیوان .
- سَبَق { [ع] درس دیلمک . (سَبَق
 اَمُوز) = مَعْلَم ، درس
 اوکره تن . (سَبَقْخَوَان) = شاگرد
 درس اوقویان .
- « ایستیور سه آلمنی حکمت کتایندن سبق »
 « حامه قدرن نه یازمنش صفحه رخساره باق »
 (خیالی)
- سَبَك { [ع] معدنی برشی اریدوب
 | قَالِه دوکک ، اریدیلوب
 قَالِه دوکک : (سَك ذهب ، سَك
 سَبَك) § عبارته نك طرز ترتیبی . اصول
 موضوعه کتابت : (اشبو جَتك سَك
 وسبکی موافق اولغله تصدیق قاندى) .
- سَبَك { [ف] حَفِيف ، بَنِي : آغیرك
 (سَبَك) = ضعی : (سَبَكِيَار) =
 یوکی خَفِيف ، آغیر لَقِيز ، غَاثله سَبَز .
 (سَبَكْمَز) = بَنِي خَفِيف ، عَقْلَسَز ،
 بوش ققالي . (سَبَكْرُوح) = جانی
 خَفِيف ، آغیر خویلی اولمایان .
 (سَبَكِي) = یَنِيزَك ، خَفِيفَك .
 (سَبَكْمَايَه) قِیمْتِيز ، دَكْرَسَز ،
 اعتبار سَز . (سَبَكْمَزَاچ) = مزاجی
 خَفِيف ، اویناق ، خویبا آدم .
 (سَبَكْيَا - ی) = آيَاغِي خَفِيف ، چابوق
 پور یی اولان . (سَبَكْمَزَوَاز) =
 چابوق وزیاده اوچان . (سَبَكْرُو)
 = چابوق کیدیچی ، کیدن . (سَبَكْمَن)

دو کلتش پارچه لر دیمکدر . (سَبَايَك)
طرزنده یا کلتش یا زماملی .

سَبَايَه { [ع] شهادت یارمنی ، صاغ
الک باشند ایکنجی یارمنی .

سَبَايَه کَرَا = حیرت و تعجیله شهادت
یارمنی ایصیران .

سَبَاخ { [ع] صوده یوزیچی ،
یوز کچ دیمکدر .

سَبَاخَت { [ع] صوده یوزمک .
اصلی کسر ایله در .

سَبَح (ده عین معنایه لغتدر .
[ع] اصل ایپ معناسنه در .

سَبَب { [ع] اصطلاحزده غیره واسطه
توصل ، برشیک ظهور یا خود حصوله

واسطه ، علت اصلیه ، بهانه ، جهت
معنارنده قوللانیلیر : (سَبَب نزاع ،

سَبَب ترقی ، سَبَب زیارت ، سَبَب
اقبال) اکثریا (اولقی) ماده سیله

قوللانیلیر . (سَبَبِیَّت) = سَبَب اوله ،
سَبَبِک . بؤکله اکثریا (ویرمک)

ماده سیله استعمال اولنور . (لِسَبَب)
= برسیدن طولای .

سَبَب { [ع] جمعا یرته سی . (یوم .
السبت) = جمعا یرته سی

کونی (اصحاب السَّبْت) = طائفة یهود .
[ف] یشیل ، رنکی یشیل :

سَبَز { [ع] بَرک سَبَز ، (سَبَزین)
ده عین معنایه لغتدر :

گولگه لی : (شجر سایه دار) .
(سَايَه کَاه) = گولگه لی محل :

« سایه بخش وصلت اول عشاق معجورداوستنه »
« ایندی مانوسلر شهیدان غمگین نور اوستنه »
(ادهم ساقزلی)

حَیَات ، صِبَا نَت : (سَايَه شاهانه ،
سَايَه حضرت پادشاهی ، سَايَه شریعت

محمدیه) (سَايَه کَسْتَر) = حامی ، حمایت
یا یچی . (سَايَه اَمَان) = حمایت

صالیجی ، صِبَا نَت آییچی (سَايَه لَشِین)
= گولگه ده یا خود حمایتده اوطوریچی .

(سَايَه خَوَاه) = حمایت ایسته یچی .
« سایه خواه اولسوندی اکرم بوله بر تو باد ایکن »

(م ناجی)
سَايِدَه { [ف] سورلش ، ازلش ||

اسکیمش ، پیرانمش :
(جامه ساییده ، خرقة ساییده) .

سَبَب { [ع] سوبگمک ، سوبگوب
صایق : (سَبَب و شتم) .

سَبَا { [ع] برنجیسی معروفدر .
حضرت (سلیمان) علیه .

سَبَا { السلامک زوجه سی (بلقیس) ||
یمنده صاحبه الحکم بولندیقی

بلده معصوره تک اسمی :
« ای هدهد امیند سبادنمی کلیرسین »

(نابی)
سَبَا نَت { [ع] (سَبَبِکَه) تک

سَبَا نَت { جمی . اریدیلوب قالدیه

علته مبتلا اولان : (دربان ساهر ، شخص ساهر) .

ساهره { [ع] پر ، پر یوزی . بعضاً بوز رنگلی معنایه اولان (غبراء) ایله توصیف اولنور : (ساهره غبرا) § بیابان ، چول : (ساهره خالیه ، ساهره واسه) § یوم قیامتده حشر مخلوقات اینجون تجدید بیورله حق ارض .

ساهرور { [ع] کیجه وقتی اویانیق اوله . کیجه اویوماق

حالی § آی آغیل ، هاله : (ساهورقر) .

ساهی { [ع] سهو ایدیچی ، ایدن ؛ یاسگیلیچی ، یاسگیلان : (مرتب ساهی ، محرد ساهی) .

سایبان { [ف] گولگه ، تنه ، بیوک چادر که ترکیجه ده

سایه بان { تحریفله (سایوان) لغتی معروفدر .

(مستظیل) مقامنده استعمالی غلطدر .

سایس { [ع] آتک تیارینه ، تنه سائیس (سائیس) صورتنده ده

سائیس { [ع] آتک تیارینه ، تنه سائیس (سائیس) صورتنده ده

سائیس { [ع] آتک تیارینه ، تنه سائیس (سائیس) صورتنده ده

سائیس { [ع] آتک تیارینه ، تنه سائیس (سائیس) صورتنده ده

سائیس { [ع] آتک تیارینه ، تنه سائیس (سائیس) صورتنده ده

سائیس { [ع] آتک تیارینه ، تنه سائیس (سائیس) صورتنده ده

سائیس { [ع] آتک تیارینه ، تنه سائیس (سائیس) صورتنده ده

ساهی { [ع] بلند ، یوکک ، بوجه . (عالی) ایله مترادفدر .

رسمیانه استعماللرنجه پینلرنده فرق واردر : (امر ساهی ، تذکره سامیه ، مکتوب ساهی) = مقام جلیل صدر معظمادن یازیلان امرنامه لره اطلاق اولنور . (رتبه سامیه وزارت) ایشته یوککی تعبیرات رسیده (عالی ، عالیه) لفظی استعمال اولنه ماز .

سان { [ف] فارسیده معانی عدیده ده قوللائیلان اشبولفظ لسانزده

یالکیز اولورق اصلا قوللائیلماز . فقط

(یکنان) طرزنده و برابر ، مساوی معنایه استعمال اولنور : (خالک ایله

یکسان) .

سانح { [ع] سنوح ایدیچی ، ایدن ؛ اناسنده کی دوشونمک قوتیله

ظهور ایله بن : (رای سانح ، فکر سانح ، افکار سانحه ، ارادات سانحه) .

سانحه { [ع] سنوح ایدن فکر ، عقشه کلن سوز . جمعی

(سانحات) : (سانحات العرب) .

« برسانحه نك اولی حقیله مبطل » اولقله اولور سبك ومؤداسی مکمل »

سانیمترو { [ف] فرانسجه دن [ذراع اعشاریك معشا .

وی . اون سانیمترو پر (دسیمترو)

ایدر .

ساهی { [ع] کیجه لری اوپویه میوب ادالما اویانیق طوران . سهر

ساهی { [ع] کیجه لری اوپویه میوب ادالما اویانیق طوران . سهر

« جهانستان بهادر که طرز پیکاری »
 « او نویدر روش رزم رستم و ساسی »
 (نفی)

سَام { [ع] زهری ، باد سموم :
 (سام یلی) ، (سام ابرص)

= آلاجه لی مضر کوشکله ، کله .
 بوگا (سامه) ده دینور . بونکله برابر

(سامه) زهرلی حیوانلره اطلاق اولنور .

سامان { [ف] طاقم ، ترتیب ،
 اسباب ، انتظام حال ،

سکون و آرام ، نشانه و کنسار کی
 معناری افاده ایدر : (سامان سوژ)

= ترتیب و انتظام بوزیچی ، سکون

و آرام کیدریچی (بی سرو سامان) =

باشسز ترتیبسز ، یولسز آرامسز معنا .

شنده اکثر با سرمائه حرکات حقنده

ایراد اولنور .

سامخ { [ع] ساحلی ، جوهره ،

الی آجیق آدم .

سامع { [ع] ایشیدیچی ، ایشیدن :

(اذن سامع) § دیگله بیچی ،

دیگله یی . جمی (سامعون ، سامعین)

سامعه { [ع] ذی روحده اولان

ایشیدیمیلک حاسه سی ،

حواس خسه دن ایشنه قوئی ، (قوه

سامعه) ده دینیلیر .

سامه { [ع] ییلان ، عقرب کی

زهرلی حیوان دیمکدر .

جمی (سوام) .

سیئادن سالم) (سالما) = سلامته ،

سلامت ایچنده اوله رق : (بورادن

حرکتلرینک ایکنجی کونی سالما ازمیره

واصل اولدیلر) § اصطلاح عروضجه

عوارض وزدن عاری تام بحر دیمکدر .

سَالُوش { [ف] ربا : (اهل

سَالُوش) سَالُوس ، ترک سَالُوس)

§ ربا کار : (مراد سَالُوس ، صوفی

سَالُوس) . (سَالُوس) = ربا کارلق .

سَالَه { [و] اردونک آرقه سده

طوروپ قلب لشکری

کوزله یی بلوک ، فرقه دیمکدر که اوائلده

بین العرب (ساقه الجیش) عثمانلیلرجه

(ققادر) دینوردی . ایوم (دمدار)

تعبیری معروفدر § یاشلی ، ییلق ،

ییلانمش . بومعاده ترکیب ایله استعمال

اولنور : (کودک بکساله ، بیر صد

ساله) کی .

« فکری استاد کهن ساله عقل اول »

« رأیی فرزند کرای گنج صبح اخیر »

(نفی)

سَالِيَانَه { [ف] سنوی ویریلن

وظیفه . ویرگودیمکدر .

سَام { [ف] سرسملک علقی § قوس

قزح ، علامت السام § آتش ،

اود : (سَام آتَدَر) = مخفی (سَمَدَر)

— که آتش ایچنده دیمکدر — بر

حیوان موهورده § حضرت (نوح)

غلبه السلامک اوغلی § ایران قدیمده

مشهور بر قهرمانک اسمی :

سَالَامُورَه { ایتالیانجه دن }
شیلره اطلاق اوانور : (سالاموره
پنیری ، سالاموره سیره) .

سَالِب { [ع] سالبیدن . آلوب
یوق ایدین . ایدن :
(سالب حضور و راحت . سالب شعور .
سالب مضرت . قضیه سالبه) .

« سالب آرامدر ناجی دل فرقت مرشت »
« مالک اوله هم کاشکی برقله سبک حازه دن »

سَالَطَه مَارَقَه { ایتالیانجه دن }
اصلی « سالبه مارقه »

اصطلاحات بحریه اجنبیه دن اولوب
اوانلده عثمانلی کیمیلری بیده استعمالی
نعم ایتشد . کیمیلرک اوموزه
آندقلری چوقه دن معمول قیسه نیتن ،
چاکت ، چیکن .

سَالِف { [ع] کچمش ، کچن :
(سالفانکر ، سالفند
ال بیان ، دور سالف ، عصر سالف ،
ادوار سالفه ، اقوام سالفه) .

سَالِک { [ع] سلوک ایدین ، یول
طوب کیدین . کیدن :
(سالك طریق صواب ، سالك مسلک
سداد) § طرق علیه دن برینه منتسب
اولان : (طریقت مولویه سالكانی ،
طریقت قادریه سالكی) ، (سالكان
عرش) = ملائکه کرام .

سَالَم { [ع] سلامتله متصف ،
قصور و نقصاندن عاری
اولان : (سهو و خطادن سالم ،

طوران : (هوای ساکن . بحر
ساکن) § حالتده سکون اثری
کوربن پوموشاق خویلی آدم : (بو
چو حق نه قدر ساکن ، بویه ساکن
آدم آز بوانور) § اوطوریجی ،
اوطوران . بو معناده جمع اوله رق
اکثریا اسلوب فارسی اوزره (ساکنان)
قوللانیلیر : (جهانگیر محله سنده
ساکن) § برکله نك حرکت سز ،
جرمی قسمی : (حرف ساکن ،
حروف ساکنه) .

سَال { [ف] سنه . ییل : (سال
جدید . نوسال . سال حال)
(سالخوردنه) = ییل عیش یعنی چوق
احترار . بک ناشی آدم (سالدیده)
= ییل کورمش ، چوق یاشامش ،
تجربه یی آدم (سالیانه) = سنه ده
برکله معلومات رسمیه و فیه یی جاری
رسمی . غیر رسمی اوله رق نشر اولان
تقوین کتاب . (سالیان . سالیانه) =
سنوی ویریلن و طیفه ، ویرکویه
اطلاق اوانور .

« آردن بیک بودر سال مرور ایتش ایکن »
« دل حاسده حا قدر او تأثیر هنوز »
(نوعی)

سَالَار { [ف] برجامتک اولوسی ،
ناشبوغ : (سالار قوم ،
سالار سپاه) .

« کیسه پرداز کرم قافله سالار کرام »
(نفی)

(ساق شجر ، ساق نبات) ، (ساقه الاسود) = بالديري قاره دینیلن كوك .

ساقط { [ع] دوشیجی ، دوشن : (حكم ساقط ، حجر ساقط ، اعتباردن ساقط ، احكام ساقطه ، اوراق ساقطه) ، (جنین ساقط) = دوشوك .

ساقه { [ع] (سائق) ن جی كه سوق ایدیجیلر . سور ییجیلر دیمكدر . اردونك كریدن كلن قسی ، عكر ك دمدار طاق كه (ساقه الجیش) تعبر اولنور .

ساقی { [ع] صو آریجی . قدح ساق ، صونان : (ساقی سیمین ساق ، ساقی كلچیره) .

« آسون بزمده كوكلر ساق مدد سون جام جم » (نفی)
ساقیه { [ع] (ساق) نك مؤنثی . صو آریجی قادین . جی (ساقیات) در سی صو جدولی ، صو دولابی . جی (سواق) در .

ساکت { [ع] سكوت ایدیجی ، ایدن ؛ صومش اولان ، صومان : (مراد ساكت ، شخص ساكت ، طفل ساكت ، جماعت ساكت)

« كنچ وحدتده هان ساكت وقائل برور » (عزت ملا)

ساکن { [ع] حر كتمز اولان ، آرام وسكون اوزره

اولاق مقامنده خبر ، مكتوب كتیروب كوتورن آدمه اطلاق اولنور . حتی یكیجری بقیه سی اوله رق الیوم موجود اولان و (سایی) اوجانی دینیلن محلك نام صحیحی ده (سایی) در . (سایی) بونك غلطیدر . بونلر (سی) دن مشقدر .
§ قوغیجیلنق ایدن ، غمز ایدیجی : (سایی خیت المائی) بومعاده (سعایت) دن مشقدر .

ساعی { [ذ] قدح ، اوفاق صو باردانی :

« دوری دوغش ساغر ك سهاده حالت قالماش » (نیل)

سافر { [ع] سفر ایدیجی ، یولجی : (سافر بی دلیل) ، (قافله سافره) .

سافل { [ع] آشاغی ، آلقاق : (مراد سافل ، فكر سافل . طرف سافل) . (سافله) = دیب ، برشیك آشاغی سی ، آلت طرفی .

ساق { [ع] انجيك ، بالدير : (ساق سیمین . ساق انسان ، ساق حیوان) ، (تشمیر ساق) = بالديری صیغاق تعبری معروفدر : « غمی ساق اوله ییم بزمه طور در كن سودیكم » « بویه سیمین ساقلر بلور بازولرله سن » (ندیم)

§ سائر شیلر كده خصوصیه نباتات و اشجار ك بالدير مقامنده بولنان آشاغی قسمنه ، كوك طرفنه دخی اطلاق اولنور :

« مطرب؟ ینہ ہمدم ریاب اول »

« سازندہ خاطر خراب اول »

(معلم ناجی)

سَاطِعُ { [ع] طاهر اولان، یوکلہ۔
سَاطِعُ } کجہ یوکلن : (برق

ساطع ، سیف ساطع ، انوار ساطعہ ،
رایات ساطعہ) .

« سینہ می غایت ایله واسع ایدی »

« نور ساطع کبی ہم لامع ایدی »

(خاقانی)

سَاطُورُ { [ع] بیوک، اگلی قصاب
سَاطُورُ } بجائی || ات قیمندہ

قوللائیلان آغری کنیش، قیصہ بالطہ .

سَاعَتُ { [ع] وقتی بیلدیرن آلت
سَاعَتُ } معروفہ : (جبب ساعتی،

قویون ساعتی ، چالار ساعت ، دیوار

ساعتی ، آسمہ ساعت) || برکونک

اون ایکی دہ برجژٹہ اطلاق اولنور کہ

بر ساعت التمش دقیقہ دن عبارتدر .

|| وقت حاضر، زمان جاری، یومعناردم

جعی (سَاعَاتُ) در . || قیامت :

(اشراط ساعت ، قیام ساعت) .

سَاعِدُ { [ع] بیلک : (ساعد نور،
سَاعِدُ } ساعد سیمین (اجعی

(سَوَاعِدُ) در .

سَاعِی { [ع] سی ایدیجی، چالشیجی،
سَاعِی } چالیشان :

« تحصیل علومہ اولدی ساعی »

(معلم ناجی)

§ سرعتله یوریجی، یورین. یومعناده

طاقی. (قبا ساز) = سرناء، یورو،

طبل، دنبه لک کبی طاقم :

« سازقترک باشقه دریست و بلند ناله سی »

(غالب پاشا)

« آکلایانہ سیوری سینک ساز. آکلایانہ

طاوول سرناء آزکلور — مثل مشهور »

سَازُ { [ف] « سَاخَتَنُ » مصدرندن

امر حاضر اولوب وصف

ترکیبی صورتندہ و یاییجی، دوزیجی،

ایدیجی معنارندہ قوللائیلر : (چارہ ساز)

= چارہ ایدیجی، یاردیم ایدیجی .

(کَرَمَازُ، لُطْفَازُ) = کرم ایدیجی،

لطفله سوزندیریجی. (نَجْمَ سازُ) =

نفاق، فساد ایدیجی. (خَاطِرَ سازُ) =

کوکل یاییجی. (نَاسَازُ) = اویفونیز،

مناسیتیز، موافق اولمایان : (نَاسَازِی)

= ناسازلق : (ناسازی طالع)

(تَرَنَمَ سازُ) = نغمه لرله آهنگ ایدیجی .

سَازُ کَازُ { [ف] موافق. اویفون :

(طالع ساز کار) .

(سازکاری) = اویفونلق، اویجیللق :

(سازکاری طالع) .

سَازَنَدَ { [ف] اینجه چالنی چالان،

اینجه چالنیجی : (سازنده

جعی) جعی (سازندگان) در . ||

« سَاخَتَنُ » مصدرندن یاییجی، دوزیجی

معناسنی افاده ایدر . اسم فاعل اولور :

فارسیده ده صیغیرجه اطلاق اولور .

|| برشیدک کثرتله بولندی عیلى معنا .

سندله ترکیب ایله قوللایلیر . مثلا

طولزه یه (نمکسار) و آغاجلفه ، قورولفه

(شاخسار) دینلیدی کبی . || مثل ،

نظیر . شبیه ، اس مناسیده قوللایلیر .

مثلا (دیوسار) خاکسار) کبی . ||

صاحب معناسی افاده ایدر . مثلا

(شرمسار) کبی . (ساربان) تعبیری

بین العوام تحریفله (ساوران) طرزنده

قوللایلیر .

|| ایتالیانجه دن [اصطلاح]

سارت || حات بحریه دندر . اورمه

خللاط و یلکن ایی دیمکدر .

|| ایتالیانجه دن [معلوم]

سازده لا || طولزانش بالیق .

تازه سنه (تیرخوس) = (آتش بالینی)

دینیر .

|| [ع] سرقت ایدیمی ،

سارق || خرسر : (سارق مشهور ،

سارق اموال) .

|| [ع] سرایت ایدیمی ،

ساری || ایدن ؛ بولاشیعی ، بولا-

شان : (فیض ساری ، مرض ساری ،

امراض ساریه) .

|| [ف] چالنی آلتی ، چالنه جی

ساز || چالنی ، چالنی طاقی : (انجه

ساز) = کمان ، فلاووطه ، قانون ،

عود ، طنبور ، کمانچه ، فی کبی چالنی

|| [ع] (ساده) نك معری .

ساذج || عین معاده مستعملدر .

جی (سَوَاجِ) .

|| سوز بر نفس ساذج فی رنگدرا ما

« برهمزن صورتگده کون و مکنادر »

« عونی »

|| [ع] سرور و بریعی ، ویرن ؛

ساز || سونیدیریمی ، سونیدیرن :

(کلام ساز ، حوادث ساره ، آثار

ساره) .

|| [ف] صافی ، خالص :

سارا || (عبر سارا) تعبیری

معروفدر .

|| [ف] دوه جی . (سار)

ساربان || لفظی فارسیده اون

معاده قوللایلیر سه ده لسانمزه هپی

معتبر و مستعمل دکلدیر . مستعمل اولانلر

آتیده کوسترلشدر . مثلا (دوه)

معناسی افاده ایدر . آنک ایچون

دوه جی یه (ساربان) دینلیر || (باش)

معناسته کلیر . بوسبيله باش آشاغی

مقامنده (نگوَسار) تعبیری قوللایلیر .

حتی (سَکسار) تعبیری ده بوندن

ماخوذدر که کوپک باشلی معناسنده

حیوان معروفه اطلاق اولنور || ینه

ینه (سار) صیغیرجی قوشی دیمکدر که

لسانمزه آخرینه آدات تصغیر علاوه-

سیله معروف کوجک قوشه (سارچه)

محاوره ده تحفیفله (سَرچَه) دیرز .

سادس { آلتجی: (جلمسادس،
فصل سادس، دائره
سادسه، ماده سادسه). (سادسا) =
آلتجی درجده اوله رق. (سادس
عشر) = اوون آلتجی. اون آلتی.

سادگی { لك، زینتلك :
(سادگی، افاده، سادگی، ثبات).

ساده { [ف] كلفتنز، زینتنز،
سوسن: (اسلوب ساده،
طرز ساده، لباس ساده) (ساده کار)
= قویو بجی طاسلاقیسی، قویو بجیلک
زینت و کلفتن عاری بولان عملیاتی
یاپان. [ف] مخلوط اولمایان، صاف و خالص
بولان: (ساده یاغ، ساده قهوه،
ساده صویه جوربه) [ف] یالکز. تك:
(ساده سنی كلك. اشای راهده
ساده برچوبانه راست گلش).
«ساده سنسین نقش لوح خاطریم»
(معلم نامی)

(سادهدل) = یورکی تمیز اولان،
قورناز اولمایان، بون. (ساده رو) =
تویسنز دلبر، صافالی بینی اولمایان کنج.
(ساده کوخ) = خاطرنده حیل و خدعه
بولمایان، قورناز اولمایان، بون. بو
مقامده یالکز (ساده) لفظنک ایرادیه
اکتفا اولندنیده کورلشدرد. «فضولی»
تك مصراع آتیسنده او یله قولالانشرد:
«سن هنوز ای ساده اولمغونی ادراك ائمده»

ساحل { [ع] صوکناری، قبی،
یالی: (ساحل دریا،
ساحل خلیج، ساحل نهر). (ساحلخانه)
= صوکنارنده اولان او، صیفیه.
جی (سواحل).

«امتیاز ثابت و سیاری مشکلدر خیال»
«طن ایدر سکان کشتی ساحل دریا پور»
(غالب یاشا)

ساحه { [ع] میدان، عرصه، آجیق
احولی، دوز و کیش بر:
(ساحه وسیعه ارض، ساحه یت معظم)
(ساحت) طرز زنده ده استعمال جائزدر.

ساخته { [ف] (ساخن) مصدر.
دورمه، یاقه، قلب معناسنده و برشیشی
تقلید صورتیه و اغفال قصدیه کوسترشدن
عبارت اوله رق یا عمق مقامده قوللانیر:
(ساخته و قاز) = تمکینی، آغراطاو.
رائیشی تقلید صورتیه دورمه اولان.
(ساخته کار) = مقلد، قلیبن، دوزوب
اویدیریجی. (ساختگی) = ساخته لك،
دورمه جیلک.

سادات { [ع] (سید) ك جمع.
الجمیدر. بر قومك
بیوکلری [ف] نسل و نسب یاك حضرت
پیغمبریدن اولان ذوات کرامه اطلاق
اولتور: (سادات کرام، سادات علویه).
«او یله برسیده ذاتی فخر سادات کرام»

سائل { [ع] سورجی ، سوران :
[سائل ایلہ مجب] §
آجی ، آقان : (دم سائل) بومعنادہ
اکثراً (سائل) صورتندہ تلفظ اولنور §
دیانبی : (کشکول بدست نیاز اولان
یرسائل امید واری باب رافتدن عروماً
دوندرمه) .

» بر اولورعدن آسپده سلیمان ایلہ مور
» در کحقده همان شاه ایلہ سائل بردر
(عزت)

سائمه { [ع] کندی باشه اوللاغه
چایره بر اقلمش اولان حیوا-
فات .

سایج { [ع] صو ایچنده یوزیچی .
یوزن ، یوزکیج : (جسم
سایج ، حوض سایج) .

سایجه { [ع] صواوزنده یوزدیکی
جهتله کی به علم اولمشدر که
جی (سائجات) دره

سایع { [ع] یدنجی ، صاییده
آلتجیدن صوکره اولان :
(جلد سایع ، قسم سایع ، دفعه سایع ،
ماده سایع) . (سابعاً) = یدنجی
اوله رق .

سایق { [ع] کیچی ، کچن ؛ ایلروله-
مش ، ایلروله یین : (سال
سایق ، سنه سایقه ، ماده سایقه ،
حال سایقی ، حالت سایقه) . (سابق
ولا حق) = اولکی و صوکره کی ،
(سابقاً) = یکمش اوله رق .

سابقون { [ع] «سابق» لاجبی ،
یکمشلر ایلریده کلش
سابقین { یکمش اولان اکابر
دین ، اعظم امت ،
ذوات مشهوره مقامنده قوللانیر :
(ابن زبیر مشاهیر سابقونندر)
رضی الله عنه .

» سرعت سیرندن اظهار در که رخس هتم
» هم عنان سابقون اولقی تمناسنده در
(معلم ناجی)

سابقه { [ع] یکمش اولان بروقله ،
جمعه ، قیاحت : (سابقه لی ،
سابقه سی وار) اشبو معنای اصطلاحی
اعتباریله مفردی اکثراً قبیاحتده و جی
اولان (سوابق) هم قبیاحت هم حسنیتده
قوللانیر : (سوابق احوال ، سوابق
فاخره) .

ساتر { [ع] اورتیچی ، اورتن :
(خلعت ساتره ، البسه
ساتره) ، (ساتر العیوب ، ساتر
عیب) .

ساجد { [ع] سجده ایدیچی ،
ایدن ؛ نمازده باشی یره
قویوب قالدیران : (عابد ساجد ، جماعت
ساجده) .

ساحر { [ع] سحر ایدیچی ، ایدن ؛
بو یو (بوگو) یابان ،
سحر باز : (شاعر ساحر) .

ساحره { [ع] (ساحر) لثمتی .
سحر باز قاتین : (ساحره
ماهره) جی (ساحرات) .

س

دیمکدرکه بوتعبیرده کثرت شیوع
وشهرت معناسی مقصوددر .
(سائر فی المنام) = اویودینی حالده
کزوب سویله یں .

سائرَه { [ع] اشخاص ، اشیا ،
مواد کی محذوف جملره
صفت اوله رق قوللائیلیر . دائماً معلوماً
قوللائیلیردن اولنه (و) کتیرلرکجه
ایراد اولنه ماز : (اودون ، کومور
وسائرَه ، شخصیات ، ذاتیات وسائرَه ؛
تجره ، صحن وسائرَه) .

سائق { [ع] سوق ایدیجی ، ایدن :
(سائق تقدیر ، سائق
معنوی) .

«سوبو سوق ایله یں هپ سائق تقدیردر»
«کیسه نك دستنده یوق راغب عنان اختیار»
(قوجه راغب)

سائقَه { [ع] سوق ایدن کیفیت ،
حالت : (سائقَه حدت ،
سائقَه غضب ، سائقَه یأس ، سائقَه
شوق) داخل اولدینی تعبیرلده بولنه جق
الفاظمه بطله نك تأیید وتذکیر صورتنده
ایراد اولملرنده یأس یوقدر .

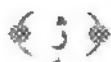
{ [حرف] الفبای عثمانیده
س } اون یشنجی حرفدرکه اجمد
حسابنده (۶۰) عددینه معادل عد
اولنور : (سین مهمله) .

سا { [ف] صکی معناسه اولان
(آسا) نك مخفی . ادات
تشبیه : (مشک سا) = مسك کی ،
مسك قوقولی . (عنبر سا) = عنبر
کی ، عنبر قوقولی .

سای { [ف] سوریحی ، سورن .
لأغزده ترکیب وصفی
صورتنده قوللائیلیر : (جبه سا) ،
جبین سا ، جهر سا) .

سایبه { [ع] باشی بوش بر اقلمش
حیوان ، دابة مهمله .

سایز { [ع] باشقه ، غیری ، دیگر ،
آخر ، ماعدا معنا لرنده
قوللائیلیر : [امور سائرَه ، سائر
خصوصات ، بلاد سائرَه] § سیر
وحرکت ایدیجی ، یوریدیجی ، یوریین :
(سحاب سائر ، سحاب سائرَه) ،
(مثل سائر) = دیلرلده یوریوب
کزن ، زیاده مشهور وشایع اولان

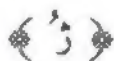
ژیمناستیک [فرانسجه دن]
(Gymnastique)

لسانژده (جیمناستیک) طرزنده
معروفدر . ریاضت بدنییه متعلق
حرکات مختلفه معناسنده قولانیایرکه
ادمان بدن دیمکدر § ریاضت بدنییه
منسوب ومتعلق .

ژپوه [ؤ] (جوه) دیه تحریف
ایله مستعملدر . معروف
ماده مایعه معدنیه درکه حال طبیعینده
صنایعده ومربکات خالصه سی ادویه
طبیعهده استعمال اولنور . عربجه سی
(زینق) در .

ژیان [ف] خشلی ، غضبلی ،
قیرغین . کوکره مش :
(شیر ژیان ، بیر ژیان ، پیل ژیان ،
عقاب ژیان ، دریای ژیان) ارسلا نه
وصف اولهرق استعمالی غالبدر .

ژیمناس [] فرانسجه دن]
(Gymnase) اصلی
یوتایددر . طلبه سنه ریاضت بدنییه اجرا
ایتدیریلوب ادمان کسب ایتلرینه اعتنا
اولنان مکتب . المانیاده درجه تالیهده
بولنان لاتین لسانه وادییات تدریسنه
مخصوص مکتبلره اطلاق اولنور §
جیمناستیک تعلیمخانه سی .

شریعتده « عدول » دینیلن هیئت
حاکمه دیمکدر .

ژولیده [ف] بربرینه کیرمش ،
قارمه قاریشیق ، طاغنیق .
اکثریا صاچه وصف اولهرق قولانیایر :
(ژولیده موی) = قاریشیق ، طاغنیق
صاچلی .

ژورنال [] فرانسجه دن]
(Journal) وقوعاتک
کونی کونه قید ایدلسنه مخصوص دفتر ،
ورقه ، روزنامه § غزته ، جریده .
لسانژده حرف جیم ایله معروفدر :
(پولیس ژورنالی) .

ژوری [] فرانسجه دن]
(Juri) ضمه خفیفه ایله در . لسان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ ز ﴾

زَرْف { [ف] عمیق، درین: (دریای زَرْف، زَرْف، بحر زَرْف) ، زَرْفَا { (زَرْفَا) = صویک درین یری معناسنده ده قوللا- نیلیر (زَرْفِ) = درینک .

زَرْفین { [ف] قاپو سورمه سی ، زَنْدَه { [ف] یامه لی، اسکی پوسکو خرقه . (زَنْدَه پوش) = پارچه پارچه بیرتیق ، یانه لی لباس کین فقییر .

زَنْک { [ف] (اَرَنْک) یاخود (اَرَنْک) مخفی سی چهره ده پیدا اولان بوروشقانلر سی دمییر، آینه وسائر معدنی شیلرده تأثیر رطوبتیه پیدا اولان یاس، کوف سی کوزچایغی . زَنْگاز { [ف] (زَنْگاز) امله مترادفدر . اورایه مراجعت اولنه .

زَنْکَلَه { [ف] دوت آقاقل حیوانلرک چاتال طیر ناغی .

ز { [حرف] اصلی فارسیدر. الفبای عثمانیده اون دردنجی حرف اولوب الفاط فارسیه وکلمات اجنبیه ده مستعملدر. ایچید حسابنده (۷) عددینه مساوی ومعادلدر .

زَا { [ف] دوه دیککی ، غایتله دیککی چورچوب سی باطل ، زَاَرَه { بی معنی . هرزه ، هذیان ، بی ادبانه سوز . (زَاَرَخای) = اومتللو سوزلر سوله یین ، هذیانجی . جمی (زَاَرَخایان) در (زَاَرخور) ده یومقامده قوللانیلیر .

زَاکَت { [فرانسزجه دن] تحریفله (جاکت) دیسورز . اصلی (laquette — زاکت) دره بلی دیکیشسز ، ریجی دوز بر نوع قیصه ستره دیمکدر .

زَالَه { [ف] قیراغی ، چی .

قاموس عربی و فارسی

ترکیب ده قوللائیلان عربی، فارسی، چینی کافه لغاتی حاویدر

قسم رابع

محرری :

محمد صلاحی

صاحب و ناشری

احمد مظفر الدین

معارف نظارت چلیله سنک ۵۹ نومرو و فی ۱ تپسان سنه ۳۱۲
تاریخلو رخصتیه طبع اولتشددر

مهرسز اولانلر ساخته در

استانبول

(محمود بك) مطبعه سی — باب عالی جوازنده ابوالعود جاده سنده

نومرو ۷۲

۱۳۲۲